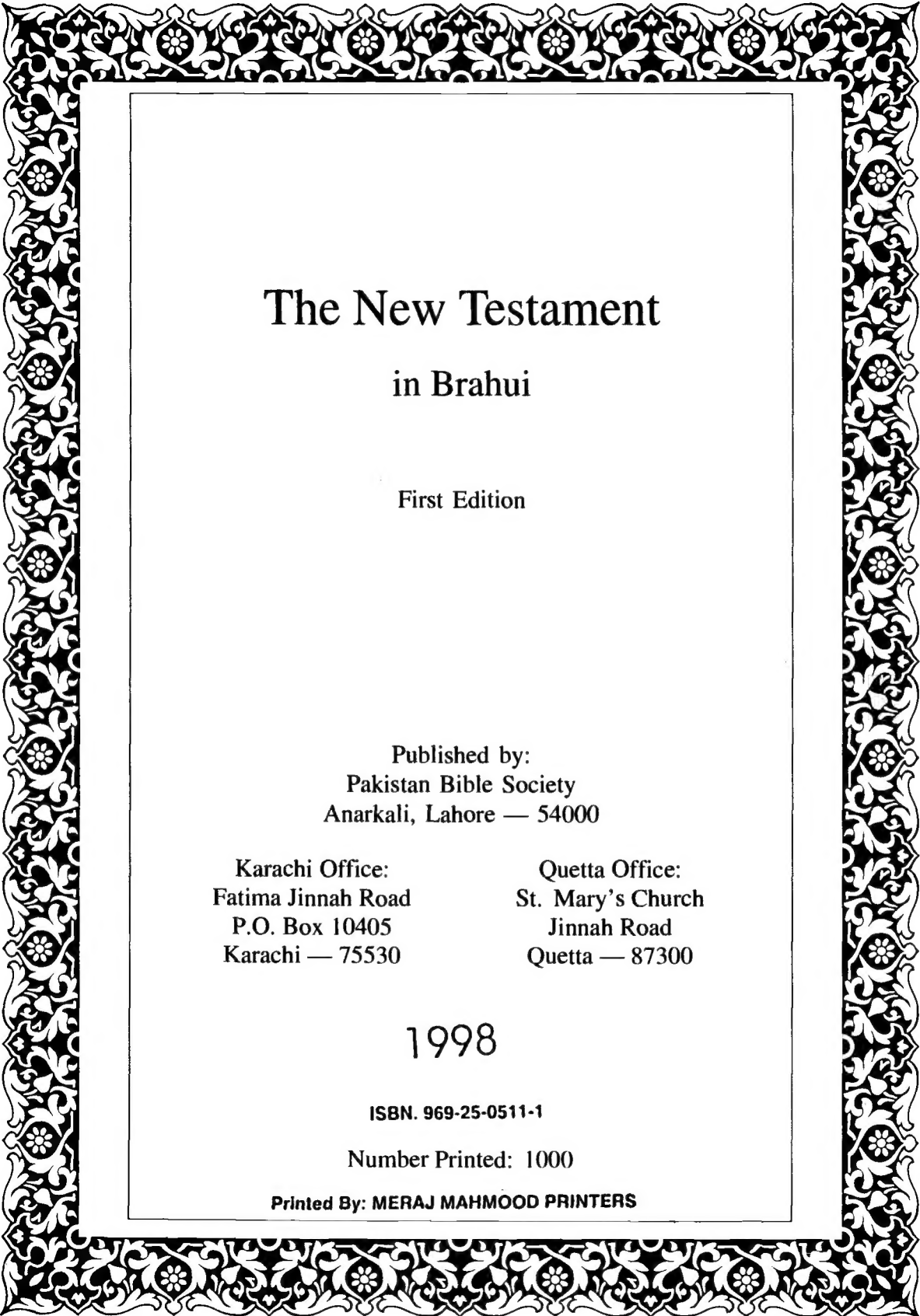

انجیل شریف

برآہوی زبان ٹی

پاکستان بائبل سوسائٹی
انارکلی، لاہور

The New Testament

in Brahui

First Edition

Published by:
Pakistan Bible Society
Anarkali, Lahore — 54000

Karachi Office:
Fatima Jinnah Road
P.O. Box 10405
Karachi — 75530

Quetta Office:
St. Mary's Church
Jinnah Road
Quetta — 87300

1998

ISBN. 969-25-0511-1

Number Printed: 1000

Printed By: MERAJ MAHMOOD PRINTERS

انجیل شریف نا تعارف

مقدسینگا کتاباتا تاریخ

داڙان تقریباً مُسہ نیم ہزار سال مُست موسیٰ توراتے لکھانے۔ دا کتاب ٹی موسیٰ خُدا نا مُتکُننگا پیغامے تسونے، کہ خُدا اوڙا ظاہر کریسُس۔ تورات ٹی موسیٰ تینا باوہ پیرہ غانا، یعنی نوح، ابراہیم، اِحقاق، یعقوب وغیرہ تا قصہ غاتے ہم لکھانے۔

داڙان تقریباً مُسہ ہزار سال مُست پغمبر دائود زندہ اُسکے او زبور لکھنگا۔ ایلو بہازنگا پغمبراتا کتاباک ہم مقدسینگا کتاب ٹی شامل او۔ تورات، زبور او پغمبراتا کتاباک اصل عبرانی زبان ٹی لکھوک اُسره۔

دا کتاب انجیل شریف نا ترجمہ س اے، کہ برائوی زبان ٹی لکھوک اے۔ داڙان تقریباً اِرا ہزار سال مُست خواجه عیسیٰ دا دُنیا ٹی ودی مس، او یہودی تا نیام ٹی رینگا۔ انجیل شریف نا اولیکو چار کتاباتے ٹی خواجه عیسیٰ نا زندگی گذرینگ نا قصہ غاک لکھوک او۔ متی، مرقس، لوقا او یوحنا دا کتاباتے لکھانو۔

تینا پورہ زندگی ٹی خواجه عیسیٰ بچ گناہ یا بُرائی کتھو۔ ولے آرا وخت آ خواجه عیسیٰ نا عُمر تقریباً سی او سٹے سال اُسکے، او کسفنگا۔ مُسہ دے آن پد خُدا اودے پدی زندہ کرے، او تُو سے آن پد اودے پدی جَنیت آ درے۔

داڙان پد عیسیٰ نا زی آ ایمان نچو کاک خُدا نا بُسکُننگا پیغامے پورہ دُنیا ٹی تالان کریر، او اوفتے آن گِڑاس ایلو عیسانی تے کے خط لکھار۔ اوفتا قصہ غاک او اوفتا گِڑاس خط انجیل شریف ٹی ہم لکھوک او۔ انجیل شریف نا کُل کتاباک اصل ٹی یونانی زبان ٹی لکھوک او۔

ترجمہ نا باروٹ منہ بیت

دا ضروری اے کہ خُدا نا کتاباتا ترجمہ مخلوقے پوہ کنگ کے ایلو
زبانته ئی ہم کنگیر دھن کہ دا ترجمہ برآبوی ئی کنگانے۔ ترجمہ کروکاتا
دا کوشیست اُسکہ کہ لوزاتا معنائے کہ کتاباک آرا زباناتے ئی بسونو اوژان
خُڑاک مرے۔ وختس اوفک ترجمہ کنگ کے معنی نا ترجمہ کرینو، ولے جتائو
لوزاتے استعمال کرینو، دھن کہ یونانی زبان ئی "امام" کے "بیریس"، بلوچی ئی
"پیشوا"، سندھی او اُردو ئی "کاپن" او برآبوی ئی "امام" استعمال کنگانے
یونانی زبان ئی "بیریس" نا معنی آرمے، ولے ایلو زباناتے ئی دانا بچ معنی
افک، او مخلوقے پوہ کنگ کے دانا مُشکیلنگ لوزاتے آساننگ لوزاتے ئی ترجمہ
کنگانے۔

اصل ئی دا انجیل شریف نا کُل کتاباک بغیر تعارف آن لکھوک اُسره۔ ولے
دا برآبوی ترجمہ ئی کلاتے پوہ کنگ کے ہر اسہ کتاب آن مُست تعارف ٲینگانے۔
او کتاباتا تہہ ئی ہم، ہر قصہ غان مُست، قصہ نا پن لکھنگانے۔ وخت وخت
قصہ س اسہ کتاب آن زیاست کتاب ئی ٲینگانے۔ آرا جاگہ غا دا بیت مس، تو قصہ
ٲینگ آن مُست دانا نشان یعنی (متی ۱۰:۲۸-۸؛ لوقا ۱۰:۴۲-۱۲؛ یوحنا ۱۰:۲۰-۱۰،
وغیرہ) ہم لکھنگانے۔

انجیل شریف بہازنگ زباناتے ئی لکھنگانے، او داسسکان یونانی زبان او ایلو
مُتکُننگ زباناتے ئی لکھوک موجود او۔ اوفتا کلاتا خوانفینگ اسیٹ اے، ولے
اوفک وخت وخت تین پہ تین تو لوزاتے تو اِتفاق کپسہ۔ خاص طور آٹ آرا
جاگہ غاتے آ اوفک اسہ پہ ایلو آن منہ بیتاتے ئی جتا او، دا برآبوی ترجمہ ئی دا
نشان استعمال کنگانے [...].

بھازنگا مُشکِلِنگا لَوَراتا پوہ کنگ کے کتاب نا آخر ٹی "خاصِنگا لَوَراتا معنی"
 تِنگانے۔ داکان پد "ہمو پیتاتا فہرست یا لڑوبند کہ بھاز وار استعمال کنگانے"
 نمشتہ اے، تاکہ مخلوق خاصِنگا پیتاتا باروٹ پوہ مرے۔ دا کتاب نا آخری جاگہ غا
 منہ نقشہ ہم تِنگانو، تاکہ بندغ پوہ مرے کہ جاگہ غاک آرائگ اُسُرہ۔

فہرست یا لڑبند

کتاب نا پن	چُنکا پن	صفحہ نمبر
مٹی نا عیسیٰ نا باروٹ خوش خبری	مٹی	۸
مرقس نا عیسیٰ نا باروٹ خوش خبری	مرقس	۱۲۶
لوقا نا عیسیٰ نا باروٹ خوش خبری	لوقا	۲۰۱
یوحنا نا عیسیٰ نا باروٹ خوش خبری	یوحنا	۳۲۲
شاگردا تا کاریماک	شاگردا تا کاریماک	۴۱۳
پولس نا روم شار ٹی رہنگو کا عیسیٰ تے کے خط	رومینو	۵۲۰
پولس نا کرنتھس شار ٹی رہنگو کا عیسیٰ تے کے اولیکو خط	۱ کرنتھی	۵۶۶
پولس نا کرنتھس شار ٹی رہنگو کا عیسیٰ تے کے ارث میکو خط	۲ کرنتھی	۶۱۰
پولس نا گلتیہ صوبہ ٹی رہنگو کا عیسیٰ تے خط	گلتی	۶۳۸
پولس نا افسس شار ٹی رہنگو کا عیسیٰ تے کے خط	افسس	۶۵۶
پولس نا فلپی شار ٹی رہنگو کا عیسیٰ تے کے خط	فلپی	۶۷۳
پولس نا کلسی شار ٹی رہنگو کا عیسیٰ تے کے خط	کلسی	۶۸۴
پولس نا تھسلونیک شار ٹی رہنگو کا عیسیٰ تے کے اولیکو خط	۱ تھسلونیک	۶۹۴
پولس نا تھسلونیک شار ٹی رہنگو کا عیسیٰ تے کے ارث میکو خط	۲ تھسلونیک	۷۰۴
پولس نا تیمتھیس کے اولیکو خط	۱ تیمتھیس	۷۱۰
پولس نا تیمتھیس کے ارث میکو خط	۲ تیمتھیس	۷۲۳
پولس نا طلس کے خط	طلس	۷۳۳
پولس نا فلیمون کے خط	فلیمون	۷۳۹

۷۲۲	یہودیک	یہودی تے آن عیسائی جوڑ مروکاتے کے خط
۷۷۷	یعقوب	یعقوب نا عیسائی تے کے خط
۷۸۹	۱ پطرس	پطرس نا اولیکو خط
۸۰۳	۲ پطرس	پطرس نا ارٹ میکو خط
۸۱۱	۱ یوحنا	یوحنا نا اولیکو خط
۸۲۲	۲ یوحنا	یوحنا نا ارٹ میکو خط
۸۲۶	۳ یوحنا	یوحنا نا میٹ میکو خط
۸۲۹	یہوداہ	یہوداہ نا عیسائی تے کے خط
۸۳۲	پیشن گوہیک	پیشن گوہیک

۸۸۰	خاصہ کا لوزاتا معنی
۹۰۲	ہمو بیتاتا فہرست یا لڑبند کہ بھاز وار استعمال کنندگانو
۹۱۲	نقشہ خاک

مَتی نا عیسیٰ نا باروٹ خوش خبری نا تعارف

لِکھو کا نا باروٹ

مَتی اسے محصول مُج کرو کو بندغس آسکے، او پد آ عیسیٰ نا خاصو شاگردس جوڑ مس (مَتی ۹:۹-۱۳)، او عیسیٰ نا کسفنگ آن پد او دا کتابے لِکھا۔

دا کتاب نا لِکھنگ نا مقصد

مَتی مُست نا مقدسنگا کتاباتا پیشن گوئی تے آن یہودی تے آ دا ثابت کرے کہ عیسیٰ خُدا نا مقرر کرو کا اے، ولے اوفک مِتویر۔ دا کتاب نا لِکھنگ نا مقصد دا ہم آسکے کہ دا پُسکُنگا پیغام نا خوش خبری صرف یہودی تے کے اَلویکے کہ دافتا نیام ئی عیسیٰ ودی مس او زندگی تے گذریفے۔ بلکہ دا پیغام دُنیا نا کُل مخلوق کے آرے۔ مَتی تے خبر آسکے کہ عیسیٰ خُدا نا کُنڈ آن بَسونے، او نئے کُلے خُدا نا خوشاتانا باروٹ رغامانے۔ خاص طور اٹ مَتی دا عیسیٰ نا خُوائفوکا پیتاتا باروٹ لِکھانے،

(۱) ”عیسیٰ نا مَش نا زی آ خُوائفنگ“ (باپ نمبر ۵ - ۷)۔ دا وخت آ عیسیٰ بمو بندغاتا باروٹ خُوائفینے کہ جَنّت آ کاره، اوفتا نیت، کاریم او قسمنتاتا باروٹ رغامانے۔

(۲) عیسیٰ نا تینا خاصنگا شاگرداتے حکماتے تینگ (باپ نمبر ۱۰)

(۳) خُدا نا بادشاهی نا باروٹ مثالاک (باپ نمبر ۱۳)

(۴) عیسیٰ نا بموفتا باروٹ خُوائفنگ کہ اونا کسر آ بریره (باپ نمبر ۸۱)

(۵) عیسیٰ نا قیامت او جنت نا باروٹ خُوائفنگ (باپ نمبر ۲۴ - ۲۵)

دا ڪتاب نا ايمنگا بشخاک داد او:

- ۱: ۱ - ۲۳: ۲ عیسیٰ نا ودي مننگ او اونا باوه پیره غاک
 ۱: ۳ - ۱۲: ۳ یحییٰ نا تبلیخ کنگ
 ۱۳: ۳ - ۱۱: ۴ عیسیٰ نا بی شولنگ او آزمائش
 ۱۲: ۴ - ۳۵: ۱۸ عیسیٰ نا گلیل صوبه ٿی نیکنگا کاریمتے کنگ
 ۱: ۱۹ - ۳۴: ۲۰ عیسیٰ نا گلیل صوبه غان یروشلم شار اسکان سفر
 ۱: ۲۱ - ۳۱: ۲۰ عیسیٰ نا یروشلم شار ٿی آخری هفته گذریفنگ
 ۳۲: ۲۰ - ۶۶: ۲۰ عیسیٰ نا کسفنگ
 ۱: ۲۸ - ۲۰: ۲۸ عیسیٰ نا پدی زنده مننگ او شاگرداتے آ ظاہر مننگ

مٽي نا عیسیٰ نا باروٹ خوش خبری

عیسیٰ نا باوه پیره غاک
 (لوقا ۳: ۲۳-۳۸)

- ۱ ب عیسیٰ، که او خدا نا مقرر کروکا اے، اونا باوه پیره غاتا پنک ذهن انره۔ عیسیٰ
 ۲ داؤد نا اولیاداتے آن اسکہ، او داؤد ابراهیم نا اولیاداتے آن اسکہ۔ ابراهیم آن بادشاه
 ۳ داؤد اسکان عیسیٰ نا باوه پیره غاتا پنک ذهن انره، اسحاق ابراهیم نا مار، یعقوب اسحاق
 ۴ نا مار، یتھوداه او اونا ایلک یعقوب نا مارک انره۔ فارص او زارح یتھوداه نا مارک،
 ۵ که اوفتا لمہ نا پن تمبر اسکہ، حصرون فارص نا مار، رام حصرون نا مار، عیمنداب رام
 ۶ نا مار، نحسون عیمنداب نا مار، سلمون نحسون نا مار، بوغز سلمون نا مار، که بوغز نا

لَمَ نا چن راحب اَسَک، عَویِد بو عَز نا مار، کَ عَویِد نا لَمَ نا چن رَوَت اَسَک، یَستی عَویِد نا مار، ۱۰ او بادشاہ داوَد یَستی نا مار اَسَک۔

داوَد اَن پد ہمو وخت اِسکان کَ ہِیوویک گرفتار کَنگار او بابل نلک آ دَنگار عیسیٰ نا باوہ پیرہ غاتا چنک دَھن اَنرہ، سَلیان داوَد نا مار، او سَلیان نا لَمَ ہمو نیازی اَسَک کَ اونا مُست نا اِرغ نا چن اُوریاہ اَسَک، ۱۱ رَجِعام سَلیان نا مار، اَبتاہ رَجِعام نا مار، اَستا اَبتاہ نا مار، ۱۲ ہِیووسف اَستا نا مار، یورام ہِیووسف نا مار، عَزیاہ یورام نا مار، ۱۳ یوتام عَزیاہ نا مار، اَخر یوتام نا مار، خَرقیاہ اَخر نا مار، ۱۴ مَسی خَرقیاہ نا مار، اَمون مَسی نا مار، ۱۵ یوسیاہ اَمون نا مار، ۱۶ او یَکوتیاہ او اونا ایلک یوسیاہ نا مارک اَنرہ۔ ۱۷

بابل نلک ٹی ہِیووی تا دَرگور نا وخت اَن عیسیٰ نا ووی منگ اِسکان عیسیٰ نا باوہ پیرہ غاتا چنک دَھن اَنرہ، سیالٹی ایل یَکوتیاہ نا مار، زربابل سیالٹی ایل نا مار، ۱۸ اَیہود زربابل نا مار، اِلیاقیم اَیہود نا مار، عازور اِلیاقیم نا مار، ۱۹ صدوق عازور نا مار، اَنیم صدوق نا مار، اِلیہود اَنیم نا مار، ۲۰ اِلیعزرا اِلیہود نا مار، مَتان اِلیعزرا نا مار، ۲۱ یَعقوب مَتان نا مار، ۲۲ او یوسف یَعقوب نا مار اَسَک، کَ او مریجے برام کرے، او مریم عیسیٰ نا لَمَ اَسَک، کَ او خُدا نا مقرر کروکا پاننگ۔ ۲۳

ہندا خاطر اَن اِبراہیم اَن داوَد اِسکان چانزودہ نسل، داوَد اَن بابل نلک ٹی دَرگور اِسکان چانزودہ نسل او دَرگور اَن عیسیٰ نا ووی منگ اِسکان چانزودہ نسل او۔ ۲۴

عیسیٰ نا ووی مننگ

عیسیٰ، کَ او خُدا نا مقرر کروکا اے، اونا ووی منگ نا قصہ دَھن اے۔ اونا لَمَ مریم یوسف چنی آ بندرغ تو سانگی اَسَک۔ ولے برام اَن مُست مریجے سَما تہا کَ خُدا نا پاکنا زوج نا طاقت اٹ اونا پڈ پُر مسولے۔ یوسف ہم مریم نا پڈ پری نا سَما تہا۔ ۲۵ یوسف خُدا نا کسر آ ہنو کو بند غس اَسَک او خُواہیوویک کَ او مریجے مخلوق نا مون آ بدنام ۲۶

- ۲۰ کے۔ ہندا خاطر آن او سوچ کرے کہ "ای ڈکوئی آٹ واسانگے پرغیوہ"۔ او فیصلہ کرے کہ "ای مریکے یلہ کیوہ"، ولے خاچنگ نا وخت آخدا نا ملائکس اونا ٹنخ ٹی بس، اودے پارے "یوسف، داؤد نا آویاد، مریکے برام کنگ آن خولپہ، آنتے کہ خدا نا پاکنگ رُوح نا طاقت آٹ اونا پڈ ٹی چنا آرے"۔ اودے مارس مریک، او نی اونا پنے عیسیٰ نجیس، آنتے کہ او بھازنگا مخلوٹے گناہ تے آن بچائیک۔
- ۲۱ دا بیتاک گل صبح ثابت مریرہ ارافتے کہ خدا پنمیراتا ذریعہ آٹ پارینس۔
- ۲۲ خدا ذہن پارینس کہ
- ۲۳

اسہ ٹولو کو مسرے نا پڈ پز مریک۔ اودے مارس مریک۔
او "عمانوئیل" پائنگ۔

وانا معنی اے کہ "خدا نن تو اوار اے"۔

- ۲۴ ہندا خاطر آن آرا وخت آیوسف بش مس، او خدا نا ملائک نا علم نا مطابق مریکے برام کرے، ولے ہمو وخت اسکان تینا زائفہ تو ہم بستر متو کہ اودے مارس
- ۲۵ ودی متو۔ او یوسف مار نا پنے "عیسیٰ" تجا۔

نجومی تا عیسیٰ نا کُنڈ آ بَننگ

- ۱ ب عیسیٰ بیت لحم شار ٹی، کہ دا شار یہودیہ علاقہ ٹی اسکہ، ودی مس۔ دا وخت ٹی ہروڈیس بادشاہ اسکہ۔ ذریعے آن پد گراس ایلو قوم نا بدغ، کہ اوفک علم نجوم چائسرہ، دے ٹک نا کُنڈ آن یروشلم شار آبسر، او ہریفیر "ہمو چنا آراڑے ودی مسونے کہ او یہودی تا بادشاہ جوڑ مریک؟ نن اونا استارے دے ٹک نا کُنڈ آن خنائن او واسہ بسوئن کہ اودے سجدہ کین۔"
- ۲ آرا وخت آ بادشاہ ہروڈیس واسیتے بنگ، او بھاز پریشان مس، او یروشلم شار نا بھازنگا بندغاک ہم پریشان مسر۔
- ۳ ہروڈیس یہودی تا بھلا امام او شرع نا معاملتے
- ۴

۵ اوار توار کرے او اوفتے آن ہر پفے کہ ”خدا نا مقرر کرو کا آراڑے دوی مریک؟“
 اوفک جواب تسر ”بیت لحم نا شار ٹی، آتے کہ مست نا پغمبرس پیشن گوئی
 کریں“

۶ اے بیت لحم شار نا بند غاک، کہ دا شار یہودیہ علاقہ ٹی آرے،
 ثا شار نا عزت ایلو شار اتے آن بزز مریک،
 آتے کہ ٹھے آن اسے بند غس بش مریک
 کہ او کنا یہودی بند غاتا رہنائی ئے کیک۔“

۷ ہندا خاطر آن بادشاہ ہرودیس ہندا نجومی تے ڈکوئی اٹ توار کرے او اوفتے آن
 ہریفے کہ ”وا استار آرا وخت آ ظاہر مسونے؟“
 ۸ ولدا بادشاہ نجومی تے بیت لحم شار آراہی کرے او اوفتے پارے ”اورے چٹنا
 نا باروٹ ہریفبو۔ آرا وخت آثم اووے خنارے، پبو، کنے پابو، تاکہ امی ہم اوڑا
 کاو، اووے سجدہ کیو۔“

۹ ولدا نجومیک راہی مسر۔ کسر ٹی اوفک ہمو استارے خنار آراوے کہ دے ٹک
 نا گنڈ آن خنار۔ آرا وخت آ اوفک استارے خنار، اوفک بھاز خوش مسر۔ اوفک
 استار نارند اٹ ہنار، او استار ہموڑے سلیس آراڑے کہ چٹنا اسکے۔

۱۱ اوفک آرا نا تہہ ٹی ہنار او آرا وخت آ اوفک چٹنائے لمہ مریم تو خنار اوفک
 گوڈ خلک او چٹنائے سجدہ کرے۔ اوفک چٹنائے ضیسن، عطر او لمہ نا ٹیکی تے تسر۔
 ۱۲ پد آ اوفک اسے پین کسرے اٹ تینا نلک آ ہنار، آتے کہ خدا اوفتے تیغ ٹی حکم
 تسوس کہ ”پدی ہرودیس نا گنڈ آ ہمپیرے۔“

یوسف نا چٹنا او اونا لمہ تو اوار مصر ملک آ پینگ

نجومی تا پینگ آن پد خدا نا اسے ملائیس یوسف نا تیغ ٹی بس، اووے پارے

”بادشاہ ہروڈیس وا چنائے کسفنگ نا باروٹ سوچ خلنگ ٹی اے۔ ہندا خاطر آن
بش مس، چنا او اونا لمہ تو اوار مھر تلک آہنگ، او ہموڑے ہمو وخت اسکان مھرک
کہ اسی نے وا تلکے یلہ کنگ نا خلکے تیتھ۔“ ۱۳

یوسف بش مس، چنا او اونا لمہ پئے او نن او نن مھر تلک نا کُند آ راہی ۱۳
مس۔ ۱۵ ہروڈیس نا کہنگ اسکان اوفک مھر تلک ٹی مسر۔ او خدا نا پغمبر نا وا
بیت صبح ثابت مس کہ او پارینس۔ خدا پاک ”اسی تینا مارے مھر تلک آن
توار کیوہ۔“ ۱۵

بادشاہ ہروڈیس نا ارا سال نا مارتا کسفنگ

۱۶ ارا وخت آہروڈیس پوہ مس کہ نجومیک اووے ریفینو، اووے بھاز غصہ بس۔
او خلک تیس کہ ”بیت لحم شار او رہی نا خلقاتے ٹی ارا سال او اوڑان کم نا آخس
ہم مار آریر، اوفتے کسفو۔“ او ہندن کرے اتے کہ تقریباً ارا سال مست نجومیک
۱۷ وا استارے خناسر او اووے پارینس۔ ۱۷ او پغمبر یرمیاہ نا وا بیت صبح ثابت مس
کہ او پارینس، ۱۷

۱۸ رآمہ خلق ٹی ہوئنگ او ماتم نا توار بریک۔
راخیل، کہ او یعقوب نا لمہ اسکہ، اونا اولیاداک تینا چناتے کے
ہوئنگ ٹی او۔
اوفتے تسلی بفک اتے کہ اوفتا چناک کسکونو۔ ۱۸

مھر ملک آن پدی بننگ

۱۹ ارا وخت آبادشاہ ہروڈیس کسک، خدا نا اسمہ ملائیس یوسف نا تیغ ٹی بس، او

- ۲۰ اودے پارے ○ "بش مر، چنا او اونا لمے بیف او پدی تینا وطن آہنگ، اتے کہ
آرا کہ چنای کسینگ کے سوچا جس، او کسکونے۔" ○
- ۲۱ یوسف حکم نا مطابق بش مس، چنا او اونا لمے بیف، او پدی یہودیہ علاقہ
- ۲۲ راہی مس ○ ولے آرا وخت آیوسفے سہا تما کہ ارخلؤس تینا باوہ نا جاگہ غا یہودیہ علاقہ
نا بادشاہ جوڑ مسونے، او خولیس، اودے تیغ ٹی ہدایت تینگا۔ ہندا خاطر آن او یہودیہ
- ۲۳ علاقہ نا گنڈ آآخا، بلکہ گلیل صوبہ غاہنا ○ او تینا آرائے ناصرہ پنی آشار ٹی جوڑ کرے۔
او پغمبر اتا پیشن گوئی صبح ثابت مس کہ "خدا نا مقرر کروکا "ناصری" پاننگ" ○

یحییٰ نا تبلیغ کنگ

(مرقس ۱:۱-۸؛ لوقا ۱:۳-۱۸؛ یوحنا ۱:۱۹-۲۸)

- ۳ ہمو وخت ٹی یحییٰ یہودیہ علاقہ ناریکستان ٹی تبلیغ شروع کرے ○ او پارے
"تینا گناہ تے آن ہر سینگو، اتے کہ خدا نا مقرر کروکا نا بنگ نا ویک بسونو" ○ یحییٰ
ہمو بندغ اسکہ کہ پغمبر مسیحیہ اونا باروٹ پارینس،
"کس ویرانو جاگہ سے آن توار خلیسہ پانک
"دھن کہ بادشاہ نا بنگ کے کسر نا کڈ کوڈ او مشک برابر کنگیرہ
ہندن خدا نا مقرر کروکا نا بنگ او تینے بچا بنگ کے تیار کبو" ○
یحییٰ نا پچاک بچ نا پٹاتے آن جوڑ آنرہ۔ او تینا مخ ٹی سل نا کمر بندس تھیکہ، او
تلخ او جنگلی دُشہد گنگہ ○ مخلوق یروشلم شار آن، یہودیہ صوبہ نا ایلو شار او خلقا تے
آن، او آردن دریاب نا رہی نا خلقا تے آن اوڑا بسر ○ بھازنگا بندغاک مخلوق نا
مون آ تینا گناہ تے منار او یحییٰ اوفتے پاک صاف منگ نا بے شولفے ○
آرا وخت آ یحییٰ خنا کہ بھازنگا فریسی او صدوقی فرقہ غاتا بندغاک اوڑا پاک
صاف منگ نا بے شولنگ کے بسونو، او اوفتے پارے "آستنگ نا دوشہر غاک، ٹے

۹- دیر پارے کہ تم خدا نا ہرزاغان بچنگ کیرے، ارادے کہ او ئے آ رہی کنگ ٹی
 اے؟ او دا ہیٹے پاپو کہ "نن ابراہیم نا اولیاد اُن۔ ہرزاغان بچنگ کینہ۔" ولے ای
 ۱۰- ئے پاوہ کہ خلتے اُن خدا ابراہیم نا اولیاد اتے ووی کنگ یک۔ ہندا خاطر اُن تم
 نیکو کاریم کبو تاکہ سہاتے کہ تم تینا گناہ تے اُن ہر سینگا نورے، دھن کہ بندغ تفر
 تو تیار اے کہ اراد رخت بیوہ تفک، اودے ماس اُن گڈے او خاطر ٹی خے، ہندن
 خدا بے ایمانگا مخلو تے ہرزا ایک۔

۱۱- "ای ئے گناہ تے اُن ہر سینگ نا نشانی کے دیر اٹ پاک صاف منگ نا بے
 شولفنگ ٹی اٹ، ولے اسٹس کنے اُن پد بریک کہ او ئے اُن بھازنگاتے خدا نا
 پاکنا روح نا طاقت ایک، او بھازنگاتے خاطر ٹی خیک۔ ای اونا نت تا مشتا برابر
 ۱۲- ہم آف۔ خدا نا مقرر کروکا ایماندار او بے ایمان تے جتا جتا یک، دھن کہ اسہ
 بزغرس برنجاتے شالی تے اُن جتا یک، برنجاتے گودام ٹی تیک او شالی تے خاطر ٹی
 ہوشیک۔ او ہندن بے ایمانگا بندغا کہ ہم ہمیشہ دوزخ نا خاطر ٹی ہوشنگیرہ۔"

عیسیٰ نا بے شولنگ

(مرقس ۹: ۱-۱۱؛ لوقا ۳: ۲۱-۲۲؛ یوحنا ۱: ۲۹-۳۲)

۱۳- ہمو وخت آ عیسیٰ ہم گلیل صوبہ غان سخی غا اردن دریاب نارہی آ بے شولنگ
 ۱۴- کے بس، ولے سخی اودے پارے "خواجہ، ای نے اُن پاک صاف منگ نا بے
 شولنگے خواوہ، او نی کنے آ بسوئس۔"

۱۵- ولے عیسیٰ اودے پارے "نی کنے بے شولف، تاکہ خدا نا حکماک پورہ مریر۔"
 سخی اونا ہیٹے منا۔

۱۶- ارا وخت آ عیسیٰ بے شولفنگا، او دیر تے اُن پیش تھا۔ ہمو وخت آ جنت اُن
 ۱۷- گوگو نا شکل اٹ خدا نا پاکنا روح نا طاقت عیسیٰ غا بس، او خدا نا گنڈ اُن توارس

بس ”دا کنا دوستگا مار اے۔ ای داڑان بھار خوش اٹ۔“

عیسیٰ نا آزمائش

(مرقس ۱: ۱۲-۱۳؛ لوقا ۴: ۱-۱۳)

۱ ب ولد خدا نا پاکنگا زوج عیسیٰ ویرانو جاگے آدرے تاکہ اوڑے ایلیس اونا
۲ آزمائشے کے۔ عیسیٰ ہموڑے چل دے اسکان بچ گتو۔ ہندا خاطر آن او بینگن او
۳ ملاس اسکے۔ ولد ایلیس اوڑا بس او اونا آزمائشے کنگ کے پارے ”اگہ نی خدا نا
مار اُس، دا خلتے حکم ایہے کہ اِرغ جوڑ مرید۔“

۴ ولے عیسیٰ اووے پوہ مس او اووے جواب ترسہ پارے ”تورات ٹی لکھوک
اے ”بندغاک صرف گنوی و گراتے آزندہ افس، ولے دا ہم ضروری اے کہ خدا
نا حکمتے منیر۔“

۵ پد آ ایلیس عیسیٰ نے مقدسنگا شار بروٹلم ٹی بھلا عبادت خانہ نا چھت آبرزنگ
۶ جاگہ دَرے او پارے تہ ”اگہ نی خدا نا مار اُس، تینے داکن ہٹ۔“
ایلیس زبور نا دا لوزاتا معنی تے بدل کریسہ پارے ”مقدسنگا کتاب ٹی لکھوک
اے کہ ”خدا تینا ملائکاتے حکم ایٹک کہ نا خیالے تخیرہ“ او دا ہم پاک کہ ”ملائکاک
نے تینا دوتے ٹی پیفیرہ او نی پئی مفیرہ۔“

۷ ولے عیسیٰ اووے پارے ”تورات ٹی لکھوک اے ”یقین تجبو، او خدائے
تینا آزمائفپو۔“

۸ ولد ایلیس عیسیٰ نے مشے ناٹل آدرے او اووے پورہ دنیائے نشان تِس۔
۹ او پارے تہ ”اگہ نی کئے سجدہ کیس او کنا عبادتے کیس، ای نے دا کل گراتے
ایتیوہ۔“

۱۰ ولے عیسیٰ اووے پارے ”کئے آن فرہن، شیطان۔ تورات ٹی لکھوک اے

”صرف خدا نا عبادتے کبو، او صرف اونا حکماتے منہو۔“
 ۱۱ ولدا ایلیس عیسیٰ نے اِلا، ہنا، او ملائکاک بسر، عیسیٰ نامدے کریر۔

عیسیٰ نا گلیل صوبہ ٹی تبلیخے شروع کنگ
 (مرقس ۱: ۱۴-۱۵؛ لوقا ۴: ۱۴-۱۵)

۱۲ ارا وخت آ عیسیٰ نے سما تما کہ سحی جیل ٹی شاغنگا نے، ۱۳ او ناصرہ شارے
 اِلا او گلیل صوبہ غا ہنا، او ہموڑے کفر نحوم پنی آ شار ٹی جھیل نا رہی آ رہینگا۔
 ۱۴ کفر نحوم شار زبوںون او نفتالی علاقہ غاتا نیام ٹی اسکہ۔ ۱۵ او پغمبر یسعیاہ نا دا بیت
 صبح ثابت مس کہ او پارینس،
 ۱۵ ”اے زبوںون او نفتالی علاقہ غاتا رہنگو کاک،
 کہ تم جھیل نا کسر ٹی ارے او اردن دریاب نا ایلو گنڈ آتولیرے،
 واڑے ایلو قوماتا بندغاک رہینگیرہ،
 ۱۶ ارا بندغاک کہ تارمہ ٹی او، او کہنگ آن خولیرہ،
 اوفک روشنائی سے خنیرہ، او خدا اوفتے پچائفک۔“
 ۱۷ او ہندا وخت ٹی عیسیٰ خدا نا پیغام نا تلینے شروع کرے، او پارے ”تینا گناہ تے
 آن ہر سینگیو، اتے کہ خدا نا مقرر کروکا بسونے۔“

عیسیٰ نا اولیکو چار خاصینگا شاگرداک
 (مرقس ۱: ۱۶-۲۰؛ لوقا ۵: ۱-۱۱؛ یوحنا ۱: ۳۵-۴۲)

۱۸ ارا وخت آ عیسیٰ گلیل جھیل نا کنارہ غا چرخ کنگ ٹی اسکہ، او ارا ایلمتے، کہ
 اوفک مچی بلو کو انرہ، اوفتے آن اسٹے نا پن شمعون، کہ او پطرس ہم پاننگاک،

۱۹ او ایلو نا پِن اَندَر یاس اَسک، جھیل ٹی مَچی پَلنگ کے جال شانگ آخنا۔ عیسیٰ
اوقتے توار کرے "کن تو پو، ای مئے خوائفیه تاکہ تُم خدا نا پیغامے ایلو مخلوق آ
ر سیفیرے۔"

۲۰ اوفک اسه وار تو مَچی پَلنگے اِلار، او عیسیٰ نارند آت بَسر۔
۲۱ او چرخ کریسه بَنا، او پِن اِرا ایلَمتے خنا، کہ اوقت پَنک یعقوب او یوختا اَنره، او
اوقت باوه نا پِن رَبدی اَسک۔ اوفک تینا باوه رَبدی تو اوار کشتی ٹی تو لوک تینا جالالتے
۲۲ جوڑ کَننگ ٹی اَنره۔ عیسیٰ اوقتے توار کرے۔ اوفک اسه وار تو کشتی او باوه
اِلار او عیسیٰ نارند آت بَسر۔

عیسیٰ نا دَرس، تبلیخ او شِفا تَینگ

(لوقا ۶: ۱۷-۱۹)

۲۳ عیسیٰ گَلیل صوبہ ٹی چرخ کریسه، عبادت خانہ غاتے ٹی دَرس تَریسه، او خدا نا
پَسکَنگ پیغام نا تلینے کریسه بَنا، او ارا بند غاتے کے جتا جتا دُول نا بیماریک اَنره،
۲۴ اوقتے شِفا تَریسه بَنا۔ اونا دا پیتاک شام نلک نا هر علاقہ غاتے ٹی مشهور مسر۔
بندا خاطر آن مخلوق اوڑا بیمار اتے میسر کہ اوقتے جتا جتا دُول نا بیماری اَسک، بھازنگاتے
خَل، بھازنگاتے جِن او مرگی او بھازنگاک معزور اَنره۔ عیسیٰ گلے تا شِفا تَس۔
۲۵ اسه بھلو مخلوقس گَلیل صوبہ غان، دکنلس علاقہ غان، کہ دا ٹی ده شار اَنره، یروشلیم
شار او یہودیہ صوبہ نا ایلو شار او خلقاتے آن، او اَرَدَن دریاب نا ایلو گُندُ آن عیسیٰ
نا رند آت بَسر۔

عِیْسٰی نا خوشی نا بیتاترے پاننگ
(لوقا ۶:۲۰-۲۳)

- ۱ ب عیسیٰ مخلوقے خنا او اسے مَشے نازی آپنا او تَوس۔ اونا شاگرداک اونا چارمہ گنڈ
۲ آن تَوسر، او عیسیٰ اوفتے خوانفے،
۳ ”اے غریب او کنازی آبروسہ کروکاک، تم خوش قسمت اے،
انتے کہ خدا نما حفاظتے یک۔
۴ اے افسوس کروکاک او ہو غوکاک، تم خوش قسمت اے،
انتے کہ خدا تمے مون آ خوشی ایٹک۔
۵ اے ایلو فتا مون آتینے کم عزت چاوکاک، تم خوش قسمت اے،
انتے کہ خدا آرا اقراراتے کرینے، تمے بلیرہ۔
۶ ہمو بندناک خوش قسمت او کہ خدا ناراستنگا کسر آپنگ ناکو شستے کیرہ۔
خدا اوفتے تینا کسر آ آتیک۔
۷ ہمو بندناک خوش قسمت او کہ اوفک ایلو فتے آ رحم کیرہ۔
خدا اوفتے آ رحم یک۔
۸ ہمو بندناک خوش قسمت او کہ اُست نا خب اٹ خدائے یات کیرہ۔
اوفک جنت ئی خدائے خنیرہ۔
۹ ہمو بندناک خوش قسمت او کہ اوفک مخلوقے سنگتی کننگ
کے راضی کیرہ۔
خدا باوہ غان بار اوفتا خیال داری ئے یک۔
۱۰ ہمو بندناک خوش قسمت او کہ اوفک خدا ناراستنگا کسر آپنگ
کے مصیبت او تکلیف سہیرہ۔

خدا اوقتا حفاظتے کیک او اوقتا زی آ خدا نارحمتاک مریرہ۔
 ”نم ہم خوش قسمت ارے اتے کہ کنازی آ ایمان تھنگ نا وجرغان مخلوق
 نمے بے عزت کیک، نمے تکلیف ایٹک او نمے ہر دُول نا کرینگ ایٹک۔
 خوش بو اتے کہ وانا بدلہ نمے جنت لی ملک۔ دامصیبت او تکلیف مست نا پغمبر اتا
 زی آ ہم بسولے۔“

عیسیٰ نا بے او چراغ نا مثال تینگ

(مرقس ۴:۵۰-۵۱، لوقا ۸:۱۶، ۱۱:۳۳، ۱۲:۳۴-۳۵)

”نم مخلوق کے فائدہ مند ارے دھن کہ بے ارغ او کتنغ کے فائدہ مند اے۔
 ولے اگہ بے نا سوری کائے پین کسر آفک کہ اونا سوری پدی برے۔ وا بے مخلوق
 کے بے کار اے۔ ہندا خاطر آن اووے خیرہ، او مخلوق اووے لتاڑک۔
 ”نم کل دنیا کے چراغ آن بار ارے۔ دھن کہ اسہ شارس مشے نازی آ جوڑ
 کننگے، او ڈکنگپک۔ او اگہ کس چراغس لگے، اووے کاسہ نا کیرغ آ تھنگ، بلکہ
 ہموڑے تھک تہ ارارے روشنائی مرے تاکہ کل بندگاک آرائی چراغ نا روشنائی لی
 خیر، او ہندن نم مخلوق کن خدا نا پسکننگ پیغام نا باروٹ روشنائی مریرے، تاکہ
 اوفک ثنائیکی نا کاریمتے خیر، او اوفک ہم خدا نا صفتے کیر۔“

عیسیٰ نا پغمبر اتا کتاباتا پیشن گوہی تے پورہ کنگ

(لوقا ۱۶:۱۶-۱۷)

”نم واسوچ خلیو کہ اسی موسیٰ او ایلو پغمبر اتا کتاباتا بیتاے خلاص کننگ کے
 بسوٹ۔ اسی اوقتا خلاص کننگ کے آخا، بلکہ وا کتاباتا پیشن گوئی تے پورہ کننگ

- ۱۸ کے بسوٹ۔ ۱۹ یات تجبو، ہمو وخت اسکان کہ آسمان او وُغار اریہ و کتاباتا نقطہ س
او اسہ چنکو خلّس ہم مٹافنگ مٹک۔ ۱۹ او آرا بندغاک وا حکماتا اسہ حرفے مَنپسہ، او
ایلو فٹے خوانفیرہ کہ ”ثم ہم ننہ آن بار مَنپو“، کنازی آ ایمان تجوکاتا نیام ٹی وافتا
عزت کم مریک۔ ولے آرا بندغاک وا حکماتے منیرہ او ایلو فٹے خوانفیرہ کہ ”ثم ہم ننہ
آن بار وا حکماتے مَنپو“، وافتا عزت کنازی آ ایمان تجوکاتا نیام ٹی بُرز آمریک۔
۲۰ او ای ٹمے پاوہ کہ اگر ثما ایمان شرع نا معلم او فریسی فرقہ نا بندغاتا ایماناتے آن بُرز
مَنپے، ثم جنت ٹی خدا تو اوار رہینگنگ کپیرے۔“ ۲۰

عیسیٰ نا خوانفنگ کہ ”غصہ کپیو“

(مرقس ۱۱: ۲۵؛ لوقا ۱۲: ۵۷-۵۹)

- ۲۱ ”ٹمے سہا تمانے کہ ثما باوہ پیرہ غاتے خدا پارینس ”کسے کسپہو۔ اگر کس
۲۲ ہنزن کیک، تو جیل ٹی شائنگک۔“ ۲۰ ولے ای ٹمے واسہ پاوہ کہ بندغ کسے آن
غصہ کپ۔ اگر او ہنزن کیک، تو دانا فیصلہ خدا کیک۔ اگر کس ایلو بندغ
کینگ یا خرابو بیت پانک، او مجلس نا مون آپیش کنگک۔ اگر کس ایلو بندغ
۲۳ ”بے وقوف“ یا ”گنوک“ پانک، او دوزخ آن خُک اے۔ ۲۰ اگر نی قربان گاہ ٹی
خدا کے قربانی کنگ ٹی اُس، او نے یات برے کہ نی کسے نا خلاف غلطو کار تَمس
۲۳ کریٹس، ۲۰ تینا قربانی ئے قربان گاہ ٹی یلہ کُک، اوڑا بَنک، اوڑو خوش مَرک، او
ولدا پدی بَرک او خدا کے قربانی کُک۔
۲۵ ”اگر کس نے آ الزام تَخے او قاضی نا مون آ دینے، قاضی نا بَنگ آن مُست
وا بخوان اے کہ نی اوڑو فیصلہ کُک، اتنے کہ وا وخت آنے تو موقعہ اے۔
اگر نی الزام تجوکا تو کاسہ، او نے قاضی نا مون آپیش کیک، او قاضی نے پولوس
۲۶ نا دُو ٹی ایٹک، او پولوس نے جیل ٹی شائنگک، ۲۰ او نی ہمو وخت اسکان یلہ مَفیسہ

کہ نی جرمانہ نا پائی پائی ئے اَوا کَنٲس۔"○

زنا نا باروٹ خُوانفنگ

۲۷
۲۸
۲۹
۳۰
"نم مقَدسنگا کتاباٲے ٹی خُوانانورے کہ "زنا کَپو"○ ولے ای ئمے واسہ پاوہ کہ کَس نیازی سے خنیک او سوچ خلیک کہ "ای دا تو ہم بَستری کیوہ"، او ہم تینا اُسٹ ٹی زنا کرے○ اگہ ئمے آن کَسے ناراست میکو خَن گناہ کیک، او دا خَنے تینا کَشے، بَٹے، اَنٲے کہ دا اوڑکے جُوان اے کہ او تینا جان نا اسہ غَضوہ سے ضائع کے او ایلو کُل جانے تینا دوزغ نا خاخر آن بچائے○ او ہنزن اگہ اونا راست میکو دُو آن گناہ س مریک، او دے گڈے، بَٹے، اَنٲے کہ دا اوڑکے جُوان اے کہ اونا اسہ غَضوہ س ضائع مرے، او ایلو کُل جان تہ دوزغ نا خاخر آن بچے○

طلاق نا باروٹ خُوانفنگ

(مَٲی ۹:۱۹؛ مرقس ۱۰:۱۱-۱۲؛ لُوقا ۱۶:۱۸)

۳۱
۳۲
"او نم واسہ مقَدسنگا کتاباٲے آن خُوانانورے کہ "اگہ کَس تینا زائفہ ئے طلاق ایٹک، او دے لکھک ایٹک کہ "ای نے طلاق بَسوٹ"○ ولے ای ئمے واسہ پاوہ، اگہ کَس تینا زائفہ ئے طلاق ایٹک، او او دے سہا تما کہ "کنا زائفہ بچ زنا کَنٲے"، تو آریغ نیازی ئے زناکار جوڑ کَننگ نا زمروار اے، اَنٲے کہ اگہ نیازی پدی برام کیک، تو نیازی او اونا پَسکَننگا آریغ ہڑتوماک زنا کیرہ○

قَسَمِ نَا بَاروٹ خُوانِ فَنِگ

- ۳۳ ”تُم دا ہم بَنگوانورے کہ مُست نا پَنمیراک پارینو ”تینا اقرارے پرغپو، او ہمو
 ۳۳ کاریمتے کبو، ارافتا کہ تُم خُدا تو اقرارے کریںورے“۔ وِلے واسے ای تُمے پاوہ، اقرار
 کَنگ کے بچ وُل نا قَسَم بیفپو۔ جنت نا قَسَمے بیفپو، اَنتے کہ خُدا اوڑے رینلگ۔
 ۳۵ وُغار نا قَسَمے بیفپو، اَنتے کہ وانا مالک ہم خُدا اے۔ مُقدسَنگا شار یروشلم نا قَسَمے بیفپو،
 ۳۶ اَنتے کہ دا ہم خُدا نا جاگ اے۔ تینا کا تُم نا قَسَمے بیفپو، اَنتے کہ تُم اسے موندگا پُٹے
 ۳۷ پیون او پوندگا موندگا موندگا کپیرے۔ صرف ”آو“ یا ”آخا“ پاو۔ اگہ تُم داڑان
 بے دس پین پیتاے پارے، تو شیطان نا گنڈ آن مردر۔“

ایلو فتا معاف کَنگ نا بَاروٹ خُوانِ فَنِگ

(لوقا ۶: ۲۹-۳۰)

- ۳۸ ”تُم مُقدسَنگا کتابا تے آن خُوانانورے کہ ”خُن نا بدلہ خُن، او دستان نا بدلہ دستان
 ۳۹ ارے“۔ وِلے ای تُمے واسے پاوہ کہ کَس تُمے آن اَسِتے تو غلطو کاریم کے، تو او اونا
 بدلہ لے ہلپ۔ اگہ کَس اونا راست میکو گلگ آخلے، او اِرٹ میکو گلگ مون آ کے،
 ۴۰ تاکہ اوڑا ہم خَلے۔ اگہ کَس داوے عدالت لئی اسے گوس نا مُقدمے لئی دے، دا
 ۴۱ اووے تینا گڈی لے ہم ایٹے۔ اگہ پین ٹلک نا اسے فوجی س داوے زور آٹ سامان
 ۴۲ بیفپے او پائے ”اسے میلس کن تو بَرک“، دا اوڑ تو ارامیل کائے۔ اگہ کَس داڑان
 گڑاس خُوائے، اووے ایٹے، او اگہ کَس داڑان وام خُوائے، اووے وام ایٹے۔“

دُشمناتے تو محبت نا باروٹ خوانِ فَنگ

(لوقا ۲۷: ۲۸-۲۹، ۳۶-۳۷)

”نم مُقدسنگ کتابتے ٹی وا ہم خوانا نورے کہ ”نم تینا سنگتاتے تو محبت کبو، او دشمناتے آن نفرت کبو“۔ ○ ولے ای نھے واسر پاوہ، ذھن کہ خدا ہر تو ما تینا کسر آہوکاتے او شیطان نا کسر آہوکاتے کے دے او پرے راہی کیک، فرق کپک، ہنزن نم تینا دشمناتے تو، آرا نھے تکلیف ایتیرہ، اوفتے تو محبت کبو او اوفتے کے دعا کبو، تاکہ نم خدا نا چناتے آن بار مریرے ○ اگہ نم ہمو بندغاتے تو محبت کیرے کہ اوفک نم تو محبت کیرہ، ذھن تو محضول نچ کروکاک ہم کیرہ، گُدا خدا اتے نھے بدلہ ایٹے؟ ○ او اگہ نم صرف تینا سنگتاتے تو سلام دعا کیرے، ذھن تو کل کیرہ، او ایلو قوم والاک ہم کیرہ، وانا چچ بدلہ اُفک ○ خدا بے عیب اے۔ ہندا خاطر آن نم ہر ڈول نا گناہ تا کاریختے ایلو، اونا چناتے آن بار نبو۔ ○

۳۳

۳۴
۳۵

۳۶

۳۷

۳۸

عیسیٰ نا خیرات نا باروٹ خوانِ فَنگ

ب ”یات تجبو، تینا نیکنگا کاریختے مخلوق نا مون آکپبو، تاکہ اوفک نھے آتوجہ نفس۔ اگہ نم دانیکی نا کاریختے مخلوق نا مون آکیرے، تو خدا وانا بدلہ ے تفک ○

”آرا وخت آ نھے آن کس غریبے خیرات ایتیک، مُنافقاتے آن بار کپ۔ اوفک خیرات ایتیرہ، اووے عبادت خانہ او گلی تے ٹی مشہور کیرہ۔ اوفک ہندا خاطر آن ظاہر اٹ خیرات ایتیرہ، تاکہ مخلوق اوفتا صفتے کیر۔ ولے نم نیکی ے ڈگوئی اٹ کبو۔ ای نھے یقین ایتیرہ کہ اوفتے اوفتا بدلہ رسینگانے ○ ولے آرا وخت آ نھے آن کس غریب نا دتے کے، ہنزن کے کہ چپی کو ڈوئے سما تپ کہ راست میکو دو

۱

۲

۳

انت کرینے، ○ او خدا وانا دانیکی نے خنیک او دانا بدلے ایتک۔ ○

دُعا نا باروٹ خُوانفنگ

(لوقا ۱۱: ۲-۱۱)

۵ ”آرا وخت آئم دُعا کیرے، مُنافقاتے آن بار کپہو۔ اوفک مخلوقے نشان تینگ
کے عبادت خانہ او چوساتے آ دُعا کیرہ تاکہ مخلوق اوفتے خے۔ ای ئمے یقین ایتیوہ کہ
۶ اوفتے اوفتا بدلہ رسینگانے، خدا اوفتے پین عزت تَک۔ ○ ولے آرا وخت آئم دُعا
کیرے، تینا کوٹھی تے ٹی بمبو، دروازہ غاتے تَقبو، او خداغان دُعا کبو، کہ او خنیکپک۔
او آرا نینگا کاریختے ئم دُکوئی اٹ کیرے، خدائے خبر اے، او دانا بدلے ایتک۔ ○
۷ ”آرا وخت آئم دُعا کیرے، ہمو لوزاتے استعمال کپہو آرافتا کہ معنی ئے ئم پوہ
مضیرے، دھن کہ ایلو قوم والا کیرہ۔ اوفتا خیال ٹی ”خدا ننا دُعاے قبول کیک
۸ آنتے کہ نن ہرے اسکان دُعا کنگ ٹی اُن۔ ○ دافتے آن بار دُعا کپہو، آنتے کہ خدائے
ہمو گڑا نامست آن خبر اے، آراوے کہ ئم اوڑان خوارے۔ ○
۹ ”ئم دھن دُعا کبو،

اے باوہ، نن دُعا کینہ کہ نا مقدسنگا پنے مخلوق عزت اٹ پلے۔ ○

۱۰ مخلوق نے تینا اُستاتے ٹی ننے او نا پُسنینگا کسر آبرے۔

او مخلوق نے دُغار آہندن ننے دھن کہ جنت ٹی تو لوکاک نے

منگ ٹی او۔ ○

۱۱ ننے ہر وے کینگ کے گڑا ایتے۔ ○

۱۲ آرا بندغا ک ننا خلاف کاریم کرینو، نن اوفتے معاف کرینن۔

نن نے آن خواست کینہ کہ نی ننا غلطی تے ہم معاف کرک۔ ○

۱۳ ننے آزمائش ٹی شاغیہ،

ولے نئے شیطان آن بچائے۔

۱۳ ”اگر کس نما خلاف غلطی کیک، او تم اودے معاف کیرے، تو خدا نما گناہ تے
۱۵ ہم معاف کیک۔ ولے اگر تم ایلوقتا گناہ تے معاف کیرے، تو خدا نما گناہ تے
معاف کپک آرافتے کہ تم کرمورے۔“

روچہ نا باروٹ خوانفنگ

۱۶ ”آرا وخت آ تم روچہ تخیرے، مونے تینا منافقاتے آن بار کپہو۔ اوفک تینے
روچہ دار ظاہر کنگ کے عکین او سست مریرہ۔ ای تمے یقین ایٹیوہ کہ اوفتے اوفتا
۱۷ بدلہ رسینگانے، خدا اوفتے پین عزت تفک۔ آرا وخت آ تم روچہ تخیرے، مونے
۱۸ تینا سلبو، پٹاتے تینا سرند کبو، تاکہ ایلوفتے ستمپ کہ تم روچہ تخانورے۔ صرف
خدائے ستم تھے کہ او خنگک۔ او آرا نینگا کاریجے تم ڈکوئی آت کیرے، او خنیک
تہ، او دانا بدلہ تمے ایتک۔“

راستنگا دولت

(لوقا ۱۲: ۳۳-۳۴)

۱۹ ”دُغار آتین کے دولت مچ کپہو آراوے کہ موژونگاک گنیرہ، زنگ لگک تہ، او دز
۲۰ بریک دزی کیک تہ۔ واژان جوان اے کہ تم دا دولت آت نیکی نا کاریم کبو، تاکہ
دانا بدلہ تمے جنت ٹی ملے۔ اوڑے موژونگاک آفس، زنگ لگک کپک، او دز دزی
۲۱ کنگ کپک۔ ثماہر آسٹ نا آست ہم ہموڑے لگک آراڑے اونا دولت اے۔“

عِيسَىٰ نَا اِيْمَان نَا رُوشَنَائِي نَا بَارُوٲ مِثَال تِنِنِگ
(لُوقَا ۱۱: ۳۳-۳۶)

- ۲۲ ”تھا خنک چراغ نَا رُوشَنَائِي اَن بَار او۔ اگہ تھما ہر توما خنک اِيْمَان نَا بَارُوٲ رُوشن
۲۳ مریہ، تو تھما اُستاتے ٹی اِيْمَان نَا پیتاک تُولیرہ۔ ۰ ولے اگہ تھما خنک اِيْمَان نَا بَارُوٲ
کور مریہ، تو اِيْمَان نَا پیتاک تھما اُستاتے ٹی مَفَس۔ او ہندن اگہ تھم اِنکار کیرے، تو
تھم تارمہ ٹی مریہ، او دا تارمہ سختو تارمہ س اے۔“ ۰

مُخْلُوق اسہ وار تو خُدا او دولت تو محبت کَنَنگ کَنِک
(لُوقَا ۱۶: ۱۳؛ لُوقَا ۱۲: ۲۲-۳۱)

- ۲۳ ”ہر بندرغ نَا اِرا مالِک منگ کَپَسہ۔ او اَسِٹ تو محبت او ایلو تو نفرت کے،
اَسِٹ تو اِيْمَاندار مرے او ایلو تو بے اِيْمَان مرے۔ تھم اسہ وار تو خُدا او دولت تو
محبت کَنَنگ کَپیرے۔ ۰
- ۲۵ ”ہندا خاطر اَن ای تھے پاوہ، تینا زندہ منگ کے گُنوئی دُگِڑا او بینگ کے بچ
۲۶ نَا بَارُوٲ پَرِیْشان مَقْبُو، اَتے کہ دا زندگی نَا معنی اَفک کہ گُن او بِن۔ ۰ تھم بالی آ
چُکاتے آ ہربو۔ اوفک بچ دَسِپسہ، اوفتے تو فصلاتے فُج کَنَنگ کے گووام ہم اَفک،
۲۷ ولے خُدا اوفتا خیالے تِجِک۔ تھما قدر چُکاتے اَن بھاز زیاست اے۔ ۰ کَس فِکَر اَٹ
تینا زندے زیاست کَنَنگ کَپِک۔ ۰
- ۲۸ ”تھم پُچاتا بَارُوٲ اَتے پَرِیْشان اُرے؟ تھم گُوارِخ نَا پھلاتے ہربو، اوفک ہر
۲۹ تَرک کیرہ؟ اوفک کارِیم کَپَسہ ولے دَویہ۔ ۰ ولے ای تھے پاوہ کہ بادشاہ سَلِیمان تینا
۳۰ دولت او پُچاتے ٹی دُھن زیبا خَنگِشَوِیکہ دُھن کہ دا اسہ پھل اے۔ ۰ خُدا دا پھلاتے

وَدَفِک، وَلے وَا فِک مَنہ وے اَن پد باریرہ او زو خلاص مریرہ۔ وَلے ثَمَا زَندِگی وَا
 پَھَلَّاتے اَن بَھاز زیاست اے۔ خُدا اُنھے کُفَنگ او بَیَنگ کے ایتِک۔ ۳۱ ہندا خَاظ
 اَن ثَم تینا کُفَنگ او بَیَنگ کے پَرِیشَان مَقْبُو۔ ۳۲ وَلے کُفَنگ او بَیَنگ کے ہمو
 بَندِغاک پَرِیشَان مریرہ، اَرَا خُدا اِنَا اِیْمَان نَچَس۔ ثَمَا خُدا اُنھے وَا خَبر اے کہ اُنھے اَنت
 ضرورت اے۔ ۳۳ اگہ اُنھے خُدا نَا پَسُکَنَدِگَا پیغام آ اِیْمَان تَخیرے او اونا راسِتِگَا کسر آ
 ۳۴ بَیَنگ نَا کوشِستے کیرے، تو خُدا اُنھے ثَمَا ضرورت نَا ہر گِزائے ایتِک۔ ۳۵ ہندا خَاظ اَن
 پَکہ کے پَرِیشَان مَقْبُو۔ ہر وے نَا مَسَلہ ہمو وے کے کافی اے۔"

ایلو فتا عیباتے کَشِیْبُو

(لُوقَا ۶: ۳۸-۳۸، ۳۷-۳۷)

۱ **ب** "کَس نَا عیباتے کَشِیْبُو، تاکہ خُدا ثَمَا عیباتے دُکے، اَنتے کہ اگہ اُنھے ایلو فتا
 ۲ عیباتے کَشِیرے، تو خُدا ثَمَا ہم عیباتے ظاہر کیک۔ او اگہ اُنھے کَسے نازی آ اِیْمَان
 ۳ تَخیرے، تو خُدا وَا نَا مطابق اُنھے بدلے ایتِک۔ ۴ اگہ اُنھے اَن اِسٹس تینا گُناہ تا
 ۵ باروٹ سوچ خَلپ او پَیْنسے پائے "نی گُناہ گارے اُس"، او بے وقوفس اے۔ ۶ او
 تینٹ بَند اَن بار بَھلو گُناہ کیک، ایلوئے، کہ اونا گُناہک چَنگ اَن بار چَنگ او، ہمر
 ۷ پائیک کہ "تینا گُناہ تے اِلہ؟" ہمو مَنافِق، اَوَّل تینا بَند اَن بار بَھلا گُناہ تے اِلے۔
 ۸ ولدا ایلوئے پائیک کیک کہ "نی تینا گُناہ تے اِلہ۔"
 ۹ "خُدا نَا پَسُکَنَدِگَا پیغامے کُل بَندِغاتے آ سر کَبُو، وَلے اگہ کَس اِنکار کے، تو اُنھے
 ۱۰ پَرِیشَان مَقْبُو، اَنتے کہ اِنکار کروکاک کُچک او ہوکاتے اَن بار او۔ کُچکاک اُنھے آپدی
 ۱۱ حملہ کیرہ او ہوکاک ثَمَا قیمتی آ گِزائے، ذہن کہ خُوار اے، نَت تا کیرِغ اَن لَتا ریرہ۔"

خُداغان مدت او ایلو گِڑاتے خُوابو، او نُمے ایتک
(لوقا ۱۱: ۹-۱۳)

- ۴ "آرا گِڑاتے نُم خُداغان خُوارے، اوفک نُمے رَسینگیرہ۔ او آرا بندرغ خُداغان
۸ مدت خُوابک، اووے مدت رَسینلک۔ او ہندن آرا بندرغ آرا گِڑائے خُوابک، اووے
رَسینلک، او ہر بندرغ کہ خُداغان مدت خُوابک، اووے مدت رَسینلک۔
۹ "نُمے آن آرا باوہ اے کہ اونا مار اِرغ خُوائے، اووے خُل ایتک؟ یا اگہ او
۱۱ مچی خُوائے، اونا باوہ اووے دُوشے ایتک؟ نُم گناہ گار اُرے، ولے تینا
چناتے جُوانو گِڑائے ایتیرے۔ او ہندن ہم نُم باوہ خُدا، کہ او بے عیب اے، اگہ
کس اوژان گِڑاس خُوائے، او ایتک تہ۔
۱۲ "آرا پیناک کہ موسیٰ او ایلو پغمبر اتا کتاباتے ٹی لکھوک او، دافتا معنی دُھن
اے۔ ایلو بندغاتا مدتے ہندن کبو دُھن کہ نُم خوش اے کہ اوفک نُم کے کیر۔"

خُدا او شیطان نا کسراک
(لوقا ۱۳: ۲۴)

- ۱۳ "خُدا نا کسر آہمبو۔ وا کسر جنت آ کالک۔ جنت آہنگ نا کسر بھاز تنگ او
۱۳ سخت اے، او مچ مخلوق وا کسر آ کارہ۔ ولے شیطان نا کسر دوزخ آ کالک۔ واژا
بندرغ آسانی ٹی ہنگ کیک، او بھازنگا بندرغاک ہندا آسانگا کسر آ کارہ۔"

عیسیٰ نا دروغ نا پغمبر اتا باروٹ خبردار کنگ
(لوقا ۶: ۲۳-۲۴)

۱۵ ”دروغ نا پغمبر اتا خلاف مچ ٻو۔ اوفک پیشن میل آن بار او، او تہہ ٹی
۱۶ خرمنان بار او۔ ۰ تم اوفتے اوفتا عمل آن چارے۔ تم پتی آ کاشاتے آن انگور
۱۷ بیفنگ کپیرے، او کاشاتے آن انجیر ہم بیفنگ کپیرے۔ ۰ اسے جوانو درختس جوان
۱۸ بیوہ اینک، ولے اسے مرض بیفو کو درختس خرابو بیوہ اینک۔ ۰ اسے جوانو درختسے ٹی
۱۹ خرابو بیوہ لینگ کپک، او اسے مرض بیفو کو درختسے ٹی جوانو بیوہ لینگ کپک۔ ۰ آرا
۲۰ درخت جوانو بیوہ تفک، او گڈنگے او خاخر ٹی خسلے۔ ۰ داڑان بار ولدا تم دروغ نا
پغمبر اتے چارے کہ اوفتا عলাک انت او۔ ۰

عیسیٰ نا پاننگ کہ دیر جنت ٹی خدا تو تولیک
(لوقا ۱۳: ۲۵-۲۶)

۲۱ ”آرا بندرگ کنا باوہ خدا نا خوش نا مطابق کاریم کیک، او جنت ٹی خدا تو اوار
۲۲ ریمینگ کیک۔ ولے آرا بندرگ است نا خوب آٹ کنے ”خواجه“ پاپک، او جنت ٹی
خدا تو اوار ریمینگ کپک۔ ۰ آرا وخت آ قیامت نا دے بریک، دھنگا بندرگاک
کنے پارہ ”خواجه، نن نا پن آٹ خدا نا پیغام نا تلخے کرین، او نا پن آٹ بھازنگا
۲۳ معجزہ غاتے نشان تین، او بھازنگاتے آن جئاتے کشان۔ ۰ ولدا ای اوفتے پاوہ
”ای ٹے درست کپہ۔ ۰ تم بے ایمان آرے، کنے آن مر ٻو۔ ۰“

عیسیٰ نا ایماندار او بے ایمان کے اُرا نا مثال تینگ
(لوقا ۶: ۲۷-۲۹)

- ۲۳ ”بندا خاطر آن ارا بندرگ کنا پیتاے پَنک او اوفتے مَنک، او اسه عقل مندنگ
۲۵ بندرگ آن بار اے، کہ او تینا اُرائے بُسے نازی آ تَفک-○ پر کے، سیلاب برے،
۲۶ طوفان برے، ولے وا اُرا تَمپک، آتے کہ وا اسه بُسے نازی آ جوڑ کنگانے-○ ولے
ارا بندرگ کنا پیتاے پَنک او اوفتے مَنک، او ہمو بے وفونگا بندرگ آن بار اے، کہ
۲۷ او تینا اُرائے ریکے نازی آ جوڑ کیک-○ اگہ پر کے یا سیلاب برے یا طوفان برے،
تو وا اُرا تیک، ٹگر ٹگر مرک-○“

عیسیٰ نا خواندنگ نا طریقہ
(مرقس ۱: ۲۲؛ لوقا ۴: ۳۲)

- ۲۸ ارا وخت آ عیسیٰ دا پیتاے خلاص کرے مخلوق اونا خواندنگ نا طریقہ غا، بھار
۲۹ حیران آسک، ○ آتے کہ او شرع نا معلاتے آن بھار جتا، بھار طاقت آت، ورس
تس-○

عیسیٰ نا بندغسے نا گر نا بیماری ئے خلاص کنگ
(مرقس ۱: ۲۵-۲۵؛ لوقا ۵: ۱۲-۱۶)

- ۱ ب ارا وخت آ عیسیٰ مش آن شیف وڑنگا، اسه بھلو مخلوقس اونا رند آت
۲ بس-○ ولدا اسه بندغس، کہ اووے گر نا بیماری آسک، عیسیٰ غا بس، اونا مون آ

گوڑ خلک، او عیسیٰ نے پارے ”خواجه، اگر نا خوش اے، تو نی کنے جوڑ او پاک صاف کنگ کیسے۔“

عیسیٰ تینا ڈوئے اونا زی آتجا، اووے پارے ”کنا خوش اے کہ نی پاک صاف مہ۔“

اسہ وار تو گر نا بیماری خلاص مس۔ ○ ولدا عیسیٰ اووے پارے ”دایت نا باروٹ کسے پاپیس، ولے سیدھا عبادت خانہ غابنگ، او تینے یہودی تا امانے نشان ایٹے تاکہ امام پائے کہ ”نی جوڑ مسوئس“، او ہندن قربانی ایٹے ذہن کہ موسیٰ تورات ٹی حکم تسونے۔ واکان پد کھٹے سماءیک کہ نی پاک صاف مسوئس۔“ ○

عیسیٰ نا رومیئو افسر نا مرے جوڑ کنگ
(لوقا: ۱۰-۱۱)

۵ آرا وخت آ عیسیٰ کفر نحوم شاری رسینگا، اوڑے اسہ رومیو فوج نا افسرس اوڑتون
۶ بلا، او اوڑان مدت خوائیس۔ ○ او پارے ”خواجه، کنا مے آرا ٹی کٹ آتموک اے،
بیمار اے، وانگ اینگ پنگ کپک، اووے سخت خل تینگ ٹی اے۔“ ○
۷ عیسیٰ پارے ”ای نے تو بریوہ، او اووے جوڑ کیوہ۔“ ○

۸ افسر پارے ”نہ، خواجه۔ ای وانہ لائخ آفٹ کہ نی کنا آراغا بریس۔ نی ہندا کا حکم
۹ ایٹے، کنا مے جوڑ مریک، ○ اتنے کہ کنے آن بڑز آ افسراک آریر، او کنے آن شیف
سپایک آریر۔ ای اوفتے آن اسٹے پاوہ ”بن“، او کایک۔ ای ایلوئے پاوہ ”برک“،
او بریک۔ ای تینا مے نے پاوہ ”واکاریے کرک“، او یک تہ۔ او ای چاوہ کہ اگر نی
بیماری نے پنگ نا حکمے ایٹیس، او کایک۔“ ○

۱۰ آرا وخت آ عیسیٰ اونا پیتاے بنگ، او حیران مس، او تینا رند آٹ بروکا مخلوقے
۱۱ پارے ”ای ٹے پاوہ، ای واکان مست وھنو ایمان یہودی تے ٹی خنتٹ۔“ ○ ای

۱۲ اُنھے پاوہ کہ دنیا نا چارمہ گنڈ آن بندغاگ بریرہ او اوفک بنا باوہ پیرہ ابراہیم، اسحاق
او یعقوب تو اوار جنت ٹی تُولیرہ۔ ۱۳ ولے بمو بندغاگ کہ سوچ کیرہ ”نن خدا نا خاصو
بندغ اُن“، ووزغ ٹی خستگیرہ۔ اوڑے اوفک چیاٹ ظیرہ او افسوس کیرہ۔ ۱۴
ولدا عیسیٰ رَوِیو افسرے پارے ”تینا اراغا بنگ۔ نا مے جوڑ مریک، اتنے کہ
نی کنے آ یقین تجاؤس۔“
او بمو وخت آ افسر نا مے جوڑ مس۔ ۱۵

عیسیٰ نا بھازنگا بندغاتے جوڑ کنگ

(مرقس ۱: ۲۹-۳۳؛ لوقا ۴: ۳۸-۴۱)

۱۳ عیسیٰ پطرس نا اراغا بنا، اوڑے او پطرس نا بلغوڑے بیمار اِل ٹی کت آ
۱۵ تموک خنا۔ ۱۶ عیسیٰ اونا دُوئے دُو ٹی بَلک، اونا اِل اسہ وار تو پیش تما او نیازی
اوتا خرتے کنگ آ لگا۔
۱۷ ارا وخت آشام مس، بھازنگا بندغاگ آتنگار کہ اوفتے جن امکہ۔ عیسیٰ جئاتے
۱۸ حکم تِس، اوفک پیش تمار۔ او ارا بندغاگ بیمار اُترہ، اوفتے بم جوڑ کرے۔ ۱۹ وا
معجزہ غاتے آن پغمبر یسعیہ نا دا بیت صبح ثابت مس کہ او پاريسس ”اونے تیڈٹ
وڑ وڑ نا بیماری تے آن خلاص کیک۔“

بندغاتا عیسیٰ اُتے پاننگ کہ ”نن نے تو برینہ“، ولے بتویر

(لوقا ۹: ۵۷-۶۲)

۱۸ ارا وخت آ عیسیٰ تینا ربی آ بھلو نچی س خنا، عیسیٰ تینا شاگردا تے حکم تِس کہ
”جھیل نا ایلو گنڈ آ بنگ کے تیار ہو۔“

۱۹ اسے شرع نا معلمس عیسیٰ غا بس اووے پارے "خواجه، نی آرائگ کے کاسر، ای نے تو ینگ کے تیار اٹ۔" ○

۲۰ عیسیٰ اووے پارے "شو کاک تینا کوڑا لے ریبنگیر، او چکا ک تینا کوڑا لے ریبنگیر، وے نی کن تو ینگ کے تیار آفیس آتے کہ کنے، آو م نا اولیاوے، ریبنگنگ کے بچ جاگہ آفک۔" ○

۲۱ اسے بین بند غس کہ او عیسیٰ نا شاگروا س آسک، عیسیٰ تو بہانہ کریسہ پارے "خواجه، کنے اجازت آیتے، کنا باوہ کینگ آن خوک اے۔ آرا وخت آ او کبیک، ای اووے وخن کیوہ، پدی بروہ۔" ○

۲۲ وے عیسیٰ اووے پوہ مس، پارے "نی کن تو برک، آتے کہ آرا بند غاک خدا نا کسر آٹ آفس، او فک کبوکا لے آن بار او۔ وا کبوکا بند غا لے اے کہ بے ایماناک وخن کیر تا۔" ○

عیسیٰ نا طوفانے سلنگ نا حکم یننگ

(مرقس ۴:۳۵-۴۱؛ لوقا ۸:۲۲-۲۵)

۲۳ عیسیٰ اسے کشتی سے ٹی سوار مس، اونا شاگرواک اوڑ تو اوار آئرہ۔ ○ اسے وار تو اسے تیزو طوفانس بس، او کشتی وینگنگ آ بس۔ وے عیسیٰ بہو وخت آ خاچوک آسک۔ ○ شاگرواک اوڑا بنار، اووے بش کرے، او پارے تہ "خواجه، نن وینگنگ آ بسوئن، نئے بچائف۔" ○

۲۶ عیسیٰ اوفتے پارے "تم آتے خولیسرے؟ ثما ایمان کمزور اے۔" ولدا او بش مس، طوفانے سلنگ نا غلمے تیس، او طوفان سلیس۔ ○

۲۷ کشتی ٹی سوار گل بند غاک حیران آئرہ۔ او فک پارے "وا برو بند غس اے کہ وانا غلامک ویر او طوفان آ ہم چلینگیر؟" ○

عیسیٰ نا اِرا بندغاتے آن جناتے کَشَنگ

(مرقس ۱:۵-۲۰؛ لوقا ۲۶:۸-۳۹)

۲۸ اِرا وخت آ عیسیٰ جھیل نا ایلو کِنارہ نا گِرا تین پنی آ علاقہ غا ر سینگا، او اِرا بندغ
تو بلا کہ اوفک غار دُولو قبرستان آن پیش تمار۔ وا بندغاتے ئی چَناک اُترہ۔ مخلوق
۲۹ اوفتے آن خُولیسک، او خُولیس آن کس وا کسر اٹ بَستویک۔ اِرا وخت آ اوفک
عیسیٰ ئے خنار، چَناک اسہ وار تو بندغاتا ذریعہ اٹ چِناٹ خلک، او پاریر ”اے خُدا
نا مار، نی نئے آن انت خُواسہ؟ نی نئے یزاتینگ کے بسوئس؟ ولے قیامت نا دے
وا سِکان بَنتے۔“

۳۰ واکان خُزک اسہ بُوکاتا ٹولی س بے کُنگ ئی اُسک۔ بندا خاطر آن چَناک
عیسیٰ ئے منت کریمہ پاریر ”اگہ نی نئے وا بندغاتے آن کشیمہ، نئے اِجازت ایتے
کہ نن وا بُوکاتا تبہ ئی کان۔“
۳۲ عیسیٰ اوفتے پارے ”بیمبو۔“

اوفک بندغاتے یلہ کریمہ او بُوکاتا تبہ ئی پِنار۔ بُوکاتا ٹولی مَش آن جھیل نا
گُندُ آزا او دیر ئی تینے پُئیر او دُینگار۔

۳۳ بُوکاتا شواناک وا گِڑائے خنار۔ اوفک نزار او شار آ پِنار۔ اوڑے اوفک بندغاتا
۳۳ او چَناتا گُل قصے مخلوق تو کریمہ۔ بندا خاطر آن شار نا بھازنگا بندغاک عیسیٰ
تو یلنگ کے پِنار۔ اِرا وخت آ اوفک عیسیٰ تو یلار، اوفک اوڑے منت کریمہ کہ
”ننا علاقہ ئے یلہ کر۔“

عیسیٰ نا اسہ معزورو بندغسے جوڑ کنگ
(مرقس ۱۰:۲-۱۲؛ لوقا ۱۰:۵-۲۶)

۱ ب عیسیٰ کشتی ٹی سوار مس او پدی جھیل نا ایلو کنارہ غا تینا شار کفر نحوم آ
۲ بنا۔ اوڑے گرداس بندغ اسہ معزورو بندغے کٹ آ میسر۔ آرا وخت آ عیسیٰ او فتا
ایمانے خنا، او معزورنگا بندغے پارے "کنا سنگت، ہمت کڑک، نا گنابک معاف
مسر۔"

۳ گرداس شرع نا معلماک تین پہ تین تو پارے "وا بندغ کفر پاننگ ٹی اے۔"
۴ عیسیٰ او فتا سوچاتے پوہ مس او او فتے پارے "نم آنتے شیطانی و بیست سوچ
۵ کنگ ٹی اے؟" وا پاننگ بھاز آسان اے کہ "نا گنابک معاف مسر"، ولے
۶ بیسارنگا بندغے وا پاننگ "بش مہ او بن" بھاز گین اے۔ او ای ٹھے آ ثابت کیوہ
کہ ای، آدم نا آویا، بندغاتا گناہ تے معاف کنگ کیوہ۔"

بندا خاطر آن او معزورنگا بندغے پارے "بش مہ، تینا کتے برف، آراغا بن۔"
بندغ بش مس، او آراغا بنا۔ او آرا وخت آ بندغاک وا معجزہ خنار، اوفک
خو لیسر، او خدائے صفت کریر کہ او بندغے دھنو طاقس تسونے۔

متی نا عیسیٰ نا شاگرد جوڑ مننگ
(مرقس ۱۳:۲-۱۴؛ لوقا ۲۰:۵-۳۲)

۹ عیسیٰ دا جاگہ غان راہی مس، کسر آ چرخ کنگ نا وخت آ او اسہ محضول چ
کرو کو بندغے یعنی کتے خنا۔ ای تینا دفتر ٹی ٹولوک آسٹ۔ عیسیٰ کتے پارے "بر، کنا
شاگرد مہ۔" ای بش مسٹ او اونا رند آٹ بناٹ او اونا شاگرد جوڑ مسٹ۔

- ۱۰ ای عیسیٰ نادعوئے کریٹ، او تینا ایلو محضول مچ کروکا سنگتاتے او ایلو بندغاتے
- ۱۱ ہم بئنگاٹ۔ واک ہم عیسیٰ او اونا شاگرداے تو اوار ایرغ گنگر۔ ○ گراس فریسی فرقہ نابندغاک دا گرائے خنار او عیسیٰ نا شاگرداے آن ہریفیر ”نمار بنما اتے دھننگا گناہ گارنگا بندغاتے تو گنیک؟“ ○
- ۱۲ عیسیٰ اوفتا دا پیتاتے بنگ او پارے ”ہمو بندغاک کہ بیمار آفس، اوفتے حکیم
- ۱۳ نا ضرورت افک۔ ولے آرا بیمار او، اوفتے حکیم نا ضرورت اے۔ ○ ہمو، مقدسدا کتاب آن خوانبو کہ دا لوزاتا انت معنی اے ”قربانی تنگ آن زیاست بیت داد اے کہ بندغ بندغ آرحم کے۔“ ای خدا نا کسر آبروکا بندغاتے کے بٹٹ، ولے گناہ گارنگا بندغاتے خدا نا کسر آاتنگ کے بسوٹ۔“ ○

عیسیٰ نا مخلوقے روجہ نا باروٹ پاننگ

(مرقس ۲: ۱۸-۲۲؛ لوقا ۵: ۲۳-۲۹)

- ۱۳ ولدا گراس ”یحییٰ نا شاگرداک عیسیٰ غا بسر او ہریفیر ”خواجہ، نن او فریسی فرقہ نا بندغاک اکثر روچہ تھینہ۔ ولے نا شاگرداک اصل روچہ تھینہ۔ اتے؟“ ○
- ۱۵ عیسیٰ اوفتے پارے ”نما خیال ٹی برامے ٹی بادشاہ نا موجودگی ٹی مہانک ایرغ گمبس؟ نہ۔ اوفک گنیرہ، ولے ہمو دے بریک کہ بادشاہے دشمناک بلیرہ، دیرہ تہ۔ داکن پد کنا شاگرداک کنا غم ٹی روچہ تھیرہ۔“
- دا مثال ٹی عیسیٰ پاننگ ٹی اسکہ کہ ”ای بادشاہ غان باراٹ۔“ ○
- ۱۶ عیسیٰ اوفتے پین مثال تیرسے پارے ”کس متنگنگا کوٹ آپسکینگا پیچ نا اگزی خلپک۔ او اگہ بندن کیک، تو سلنگ نا وخت آ اگزی والا جاگہ بتر ارنلک۔ ○
- ۱۷ او کس ہم پسکینگا انگور نا جوے متنگنگا ایزک ٹی تچک۔ او اگہ بندن کیک، تو پسکینگا انگور نا جوس واک او متنگنگا ایزکے آرک، انگور نا کل جوسک شولنگیرہ او

لیزک بے کار مریک۔ بند ا خاطر آن پُسکَنگ اَنگور نا جوس پُسکَنگ لیزک ٹی تَحَنگ
 تاکہ بڑتوماتا سُخان مَف۔
 عیسیٰ نا پاننگ نامقصد وا اَسک کہ ”مُکَنگ وین او کنا پُسکَنگ پیغام جتا او۔“

عیسیٰ نا نیازی تے جوڑ کنگ او
 کہو کا مسرے پدی زنده کنگ
 (مرقس ۲۱:۵-۲۳؛ لوقا ۲۰:۸-۵۶)

۱۸ آرا وخت آ عیسیٰ دا بیتاے کنگ ٹی اَسک، اسے یہودی افسر بس، عیسیٰ نا
 مون آ گوڑ خلک، اوڑے پارے ”خواجه، کنا مسر واسے سکونے۔ بر، تینا وڈے اونا
 زی آ تَج، تاکہ او پدی زنده مرے۔“
 ۱۹ عیسیٰ بَش مس، اوڑ تو راہی مس، عیسیٰ نا شاگرداک اوڑ تو اوار اَنرہ۔
 ۲۰ اسے نیازی س اَسک، کہ ووانزده سال آن اونا پڈ نا وِتر سِلتویک۔ او اُسٹ ٹی سوچ
 کرے ”اگہ ائی دانا کوٹے بم وڈ خلیو، تو ائی جوڑ مریوہ۔“ او عیسیٰ نا پد آ بس،
 اونا کوٹے وڈ خلک۔
 ۲۲ عیسیٰ تینا مونے بڑسا، اوڑا بُرا، او پارے تہ ”کنا لیز، بمت کَرک، نا ایمان
 نے جوڑ کرینے۔“

او بمو وخت آ نیازی جوڑ مس۔
 ۲۳ ولدا عیسیٰ یہودی افسر نا آراغا بِنّا۔ اوڑے او ماتم کروکا او موو بلوکاتے خنا۔
 ۲۴ عیسیٰ اوفتے پارے ”کل ثما پیش تمبو۔ چنکا مسر کستے، بلکہ او خاچنگ ٹی اے۔“
 ۲۵ دا بندغاک عیسیٰ غا مسخرہ خلک۔ وے آرا وخت آ مخلوق بِنّا، عیسیٰ مسر نا کمرہ
 ٹی بِنّا، اونا وڈے بلک۔ مسر بَش مس۔
 ۲۶ عیسیٰ نا دا معجزہ علاقہ ٹی مشہور مس۔

عیسیٰ نا اِرا کور اتے خنی کنگ

- ۲۷ عیسیٰ راہی مس او کسر ٹی پنگ ٹی اُسک۔ اِرا کور اتے سہا تما کہ عیسیٰ پنگ ٹی اے۔ اوفک اونا رتد اٹ بنار، او چیانٹ خلیسہ پاریر ”داؤد نا اولیاد، نئے آ رحم کر“۔
- ۲۸ اِرا وخت آ عیسیٰ اِرا نا تہہ ٹی ہنا، ہر توما کورک ہم تہہ ٹی ہسر۔ عیسیٰ اوفتے آن بریفے ”تھا یقین اے کہ اسی تھے خنی کنگ کیوہ؟“
- اوفک جواب ہسر ”آؤ، خواجہ۔“
- ۲۹ ولدا عیسیٰ تینا دوتے اوفتا خنتے آ تِجا او پارے ”ثم کنا زی آ ایمان تجارے کہ خنی منگ کیرے۔ خنی ہو۔“
- ۳۰ او ہمو وخت آ اوفک خنی مسر۔ عیسیٰ اوفتے حکم تِس کہ ”دا بیت نا باروٹ کسے پاپیرے۔“
- ۳۱ ولے اوفک پیش تمار او عیسیٰ نا معجزہ دے دا علاقہ ٹی مشہور کیر۔

عیسیٰ نا گنگنگا بندغے جوڑ کنگ

- ۳۲ اِرا وخت آ کورک پیش تمنگ ٹی اُسرہ، گراس بندغ اسہ بندغے عیسیٰ غامیسر کہ او ٹی جن اُسک، او بیت کنگ کتویک۔
- ۳۳ اِرا وخت آ عیسیٰ اونا جِنے کشا، بندغ بیت کنگ آ لگا۔ ہموڑے موجود گل بندغاک حیران مسر۔ اوفک تین پہ تین تو پاریر ”دا اولیکو وار اے کہ بہتودی تا نیام ٹی دھینگا بیتاک منگ ٹی او۔“
- ۳۴ ولے گراس فریسی فرقہ نا بندغاک پاریر ”جنا تا سردار داوے طاقت تسونے کہ دا جنتے کسے۔“

عیسیٰ نا بندغاترے کے افسوس کنگ

- ۳۵ عیسیٰ شار او خلقاتے ٹی چرخ کریسہ ہناکہ۔ او عبات خانہ غاتے ٹی درس تریسہ
او خدا نا پسکننگ پیغام نا تلینے کریسہ ہناکہ۔ او مخلوقے وڑ وڑ نا بیماری تے آن شفا
۳۶ تریسہ ہناکہ۔ ○ آرا وخت آ عیسیٰ تینا ربی آ بھلو فچی سے خنا، اونا خنک اوفتے کے
خرینک آن پور مسر، اتے کہ واک پریشان او بے مدت گار آنرہ، ذہن کہ میٹک
بے شوان مریر۔ ○
۳۷ ولدا عیسیٰ تینا شاگردا تے مثال تریسہ پارے "اسہ بھلو فصلس اے، ولے واقے
۳۸ لاب کرواک مچٹ او۔ ○ بندا خاطر آن نم خداغان دعا کبو کہ او پین بندغاتے راہی
کے، کہ تنن وا بھلا فصلے لاب کین۔" ○

عیسیٰ نا دوانزده خاصنگ شاگرداک

(مرقس ۳: ۱۳-۱۹؛ لوقا ۶: ۱۲-۱۶)

- ۱ **ب** عیسیٰ تینا دوانزده خاصنگ شاگردا تے اوار توار کرے، او اوفتے طاقت تس کہ
اوفک چناتے کشنگ کیر، او ہر ڈول نا بیماری تے آن مخلوقے شفا تینگ کیر۔ ○
۲ اوفتا پنک ذہن آنرہ، اولیکو شاگرداک شمعون، کہ او پطرس ہم پاننگاکہ، اونا ایلم
۳ اندریاس، زبدي نا ارا مار یعقوب او یوحنا، ○ فلپس او برتلمائی، توما او امی، کہ ای
۴ محصول مچ کروکوس آسنہ، حلفی نا مار یعقوب، تڈی، ○ شمعون آرا کہ انقلابی ہم
پاننگاکہ، او یہنوداہ اسکروتی کہ او پد آ غدار جوڑ مس۔ ○

عیسیٰ نا تینا دوانزده خاصینگا شاگرداته تبلیخ کے مون تینگ
(مرقس ۶: ۷-۱۳؛ لوقا ۹: ۱-۶)

- ۵ عیسیٰ وا خاصینگا شاگرداته واپتاتے پارے او رابی کرے "ایلو قوماتا بندغاتا
۶ علاقہ او ساماری قوم نا خلقاتے آبمپیرے، ولے بمو یہودی تاراتے آکارے کہ
۷ اوفک تینا مزبے گیرام کرینو۔ اوفک گوبنگوکا میٹے آن بار او۔ اوفتے پابو "خدا
۸ نا مقرر کروکا نا بینگ نا ویک بسونو۔" بیمار تے جوڑ کبو، مروہ تے پدی زندہ کبو،
۹ جنتاے کشبو، او ارافتے کہ گرنا بیماری اے، اوفتے جوڑ او پاک صاف کبو۔ ای ٹھے
۱۰ وا کاریمتے کننگ نا طاقے تسٹ، او سچ پیسے بلسٹوٹ۔ بندا خاطر آن واسہ بمبو او وا
۱۱ کاریمتے مخلوق کے مفت ٹی کبو۔ تین کے بر وول نا خیمسن او چاندی تے میفپو۔
۱۲ تینا سفر ٹی کشکول، او بدل شووو پچ او چوٹ او لٹ میفپو، اتے کہ کاریتم کروکاتے
۱۳ ضرورت نا بر گڑا یلک۔
۱۴ "آرا وخت آٹم خلق یا شار آر سینگیرے، بندزنو بند غس نربو آرا کہ ٹھے تینا آرا
۱۵ ٹی بہ خیرٹ پائے، او بمو وخت اسکان کہ و اشارے ایتورے، وانا آرا ٹی رہینگبو۔
۱۶ آرا وخت آٹم آرا سے آبنارے، بمو آرا کے خدا نا رحمتاے خوابو۔ آگہ وا آرا نا
۱۷ بندغاک ٹھے بہ خیرٹ پار، اوفتازی آ خدا نا بندا رحمتاک مریر۔ آگہ اوفک ٹھے
۱۸ بہ خیرٹ پاپس، تو خدا نا بندا رحمتاک پدی شمازی آ مریر۔ آگہ کس آرا او
۱۹ شار نا بندغاک ٹھے بہ خیرٹ پاپس، او ٹما پتاتے بھمپس، وا جاگہ ئے یلہ کبو او
۲۰ تینانت تاشتے چندبو، تاکہ ٹم کے قیامت ناوے آگواہی مریر۔ ای ٹھے یقین
۲۱ ایتبوه کہ قیامت ناوے آوھینگا خلق یا شار نا بندغاتے سدوم او غموراه شار تے
آن زیاست ہزا رینگ۔"

عیسیٰ نا پاننگ کہ ”کنا زی آویل
بریک، تو نما زی آ بم ویل بریک“
(مرقس ۱۳: ۹-۱۳؛ لوقا ۱۲: ۲۱-۱۹)

- ۱۶ ”ہمبو، ای تھے بے ایمانائے آراہی کنگ ٹی اٹ، دھن کہ سورے خرمن غاتا
نیام ٹی یلہ کیر۔ اوفک تھے آجنگی آسوارائے آن بار حملہ کیرہ۔ تُم جنگ کپتو، ولے
۱۷ تینے بچا لنبو، او ڈولپتو۔ خیال تجبو، آتے کہ گڑاس بندغ تھے بلیرہ او عدالت ٹی
۱۸ دیرہ۔ وافک تھے عبادت خانہ غاتے ٹی کورڈا خلیہ۔ او تُم کنا خاطر آن حاکم او بادشاہ تا
مون آ پیش کنگیرے، تاکہ تُم اوفتے او ایلو قوماتا بندغاتے خدا نا پسکینگ پیغام نا
۱۹ باروٹ پارے۔ آرا وخت آ اوفک تھے پیش کیرہ، پریشان مضبو کہ ”نن دافتے انت
۲۰ پان؟“۔ وا وخت آ تُم تیٹ ہیٹ کیرے۔ ولے آرا پیتاتے تُم کیرے، اوفک
شما پیتاک مفرور، آتے کہ واپیتاتے خدا نا پاکنگ روح شما ذریعہ اٹ کروے۔
۲۱ ”گڑاس بندغ تینا ایلیمتے کسینگ کے ایتیرہ، او گڑاس لُم باوہ غاک تینا چُنا تے
کسینگ کے ایتیرہ۔ گڑاس چُناک تینا لُم باوہ غاتا خلاف مریرہ او اوفتے کسینگ کے
۲۲ ایتیرہ۔ واپیتاتے تو اوار مخلوق کنا وجہ غان تھے آن نفرت کیک، ولے آرا بندغ
۲۳ ایمان آن بڑسینگلک، او نجات حاصل کیک۔ اگہ اوفک تھے اسہ شار ٹی تکلیف
ایتیرہ، نربو، ایلو شار آ ہمبو۔ ای تھے پاوہ، تُم تینا تبلیغ نا کاریجے بہبودی تا شارائے
ٹی ہمو وخت اسکان کیرے، کہ ای، آدم نا اولیاد، پدی بتٹ۔
۲۴ ”کس شاکرو تینا اُستاد آن زیاست اف، او کس مے تینا مالک آن زیاست
۲۵ افک۔ شاکرو تینا اُستاد آن بار جوڑ منگ نا کوشستے کیک، او ہندن مے مالک آن
بار جوڑ منگ نا کوشستے کیک۔ اگہ کس رہٹائے ”شیطان“ پانک، تو اونا شاکرواک
ہم ”شیطان“ پانگیرہ۔“

عِیسیٰ نا پاننگ ”دُشمناتے آن خُولیپو، خُداغان خُولبو“
(لُوقا ۱۲: ۱-۷)

۲۶ ”بند غاتے آن خُولیپو۔ آرا پیتاک داسہ راز او، اوفک پاش مریدہ۔ او آرا
۲۷ پیتاتے ای تھے داسہ دُکوئی اٹ پاننگ ٹی اٹ، مون آہندا پیتاتے تُم مخلوقے
پارے۔ او آرا پیتاتے تُم داسہ تنیائی ٹی پینگ ٹی ارے، تُم ہندا پیتاتے مخلوقے اللہ
۲۸ علان پارے۔ او ہمو بند غاتے آن خُولیپو کہ صرف تھے کسینگ کیرہ، ولے روجے
کسینگ کپسہ۔ ولے خُداغان خُولبو کہ او جان او روج ہر توماتے دوزخ ٹی ہوشنگ
۲۹ یک۔ خُدا ہر بندغ نا خیالے نیج۔ بازار ٹی تُم روپئی نا ارا چوری بلیرے، ولے
۳۰ اسہ چوری س ہم خُدا نا حکم آن بغیر کینگ کپک۔ ہندا خاطر آن خُولیپو، اتے کہ
۳۱ خُدا نا مون آٹما اہمیت چوری تے آن بھاز بڑاے۔ او ٹما گل کاٹم ٹی آخس ہم
پٹ او، خُدا اوفتے چانک۔ او خُدا ٹما تہہ پیشنے ہم چانک۔
۳۲ ”اگ کس مخلوق نا مون آ پانک کہ ”ای عیسیٰ نا شاگرد اٹ“، تو ای تینا باوہ
۳۳ خُدا نا مون آ جنت ٹی پاوہ کہ ”واکنا شاگرد اے“۔ ولے آرا بندغ مخلوق نا مون
آ پانک کہ ”ای عیسیٰ نا شاگرد اٹ“، تو ای تینا باوہ خُدا نا مون آ جنت ٹی پاوہ
کہ ”واکنا شاگرد اٹک“۔“

تینا جان نا سوچے خلیپو، عیسیٰ تو محبت کبو

(لُوقا ۵۱: ۱۲-۵۳؛ لُوقا ۱۲: ۲۶-۲۷)

۳۳ ”واسوچے خلیپو کہ ای دنیا ٹی امن کننگ کے بسوٹ۔ آخا۔ ای امن کننگ کے
۳۵ بٹٹ، ولے تھے جتا جتا کننگ کے بسوٹ۔ او ای مارتے باوہ غاتا خلاف، مسرتے

۳۶ لَمَ غاتا خَلاف، مَلخُورِاتا بلخُورِاتا خَلاف کَنگ کَے بَسوٹ۔ ۵ بَنَد غاتا دُشمناک اونا چَند نا اَرانغان جوڑ مَریہ۔ ۵

۳۷ ”اَرَا بَنَدِغ کَے اَن زِیاست تینا لَمَ باوہُے دوست تَوَرک، او کَنا شاگرد اَفک۔
 او اَرَا بَنَدِغ کَے اَن زِیاست تینا مار او مَسِتے تو مَحبت کِیک، او کَنا شاگرد اَفک۔ ۵

۳۸ او اَرَا بَنَدِغ کَنا رَند اَث بَنگ او کَنا خَاطِر اَن ویل نا بَنگ او کَہنگ کَے تیار مَفک،
 ۳۹ او بَم کَنا شاگرد اَفک۔ ۵ اَرَا بَنَدِغ دا دُنیا ٹی صَرف تینا اَرام او خُوشی کَے کُوشِے کِیک، او تینا زوے مون نا دُنیا ٹی عَزاب ٹی شائِک۔ ولے اَرَا بَنَدِغ دا دُنیا ٹی تینا اینو پَگہ نا اَرام او خُوشی نا سوچے خَلِیک، او مون نا دُنیا ٹی تینا زوے ہمیشہ نا زَندگی او خُوشی ایتک۔ ۵

خُدا اوفتے بدلہ ایتک اَرَا اونا پیغام تِروکاتے عزت ایتیرہ
 (مَرقس ۹: ۳۱)

۳۰ ”اَرَا بَنَدِغ تُمے عزت ایتک، او کَے عزت ایتک۔ او اَرَا بَنَدِغ کَے عزت ایتک،
 ۳۱ او خُدا اے عزت ایتک، کَے او کَے راہی کَہن۔ ۵ او اَرَا بَنَدِغ خُدا نا پیغام تِروکائے بہ خَیرِٹ پارے، خُدا اووے بدلہ ایتک۔ او اَرَا بَنَدِغ خُدا نا راستِگا کَسر آہنو کو بَنَدِغے ہندا خَاطِر اَن بہ خَیرِٹ پانک کَے او راستِگا کَسر آہنگ ٹی اے، خُدا اووے ہم بدلہ ایتک۔ ۵ او اہی تُمے یقین ایتہوہ کَے اَرَا بَنَدِغ کَنا شاگرد اَتے کَنا خَاطِر اَن مَکس دِیر نا ایتک، اووے ہم یقیناً وانا بدلہ رَسینِک۔ ۵

عیسیٰ نا یحییٰ نا باروٹ بیت کننگ
(لوقا ۱۸:۷-۲۳)

۱. **ب** آرا وخت آ عیسیٰ تینا دوانزده خاصنگا شاگردا تے داپیتاتا رغانینگے خلاص کرے،
او دا جاگہ غان راہی مس، او خُزک نا شار او خلقاتے ٹی مخلوقے دَرس تِس او تبلیغ
۲. کرے۔ ○ آرا وخت آ یحییٰ نے جیل ٹی عیسیٰ نا معجزہ غاتا باروٹ معلوم مس، او تینا
۳. گِرداس شاگردا تے عیسیٰ غا راہی کرے۔ ○ اوفک عیسیٰ غان ہر یغیر ”ننے پا، نی خدا نا
مقرر کروکا اُس، کہ یحییٰ اونا پَٹنگ نا باروٹ پاریکہ، یا پین کس بریک؟“ ○
۴. عیسیٰ اوفتے پارے ”پدی یحییٰ غا بمبو او آرا گِردا تے اُم خنارے او ینگورے،
۵. یحییٰ نے پایو۔ ○ دھن کہ مُست نا پغمبرس خدا نا مقرر کروکا نا باروٹ پاریسس

کورک خنی مریرہ

کراک بنیرہ

لنگاک چرخ کیرہ

آرافتے گرا نیساری آرے، اوفک پاک صاف او جوڑ مریرہ

کبوکاک پدی زندہ مریرہ

او غریباتے ہم خدا نا خوش خبری تینگ ○

۶. ”آرا بندغاک کنازی آشک تجنہس، ایمان تخیہ، اوفک بھار خوش قسمت

او۔“ ○

۷. آرا وخت آ یحییٰ نا شاگرداک پدی بنار، عیسیٰ اونا باروٹ مخلوق تو بیت کریسہ
پارے ”آرا وخت آ اُم ویرانا جاگہ غاتے آ یحییٰ نے پَٹنگ کے بنارے، اُما خیال ٹی
او مخلوقے جتا جتا دُول نا پیغام تسکہ دھن کہ تو ٹی بیک دانگ اینگ سریرہ؟ نہ۔ ○
۸. اُم انت خینگ کے بنارے؟ اسہ بند غس کہ او امیری دُچچ بیناس؟ نہ۔ امیری دُ

۹ پچ بِنو کا بندغاںک محلتے ٹی رینگیرہ۔ اوفک ویرانا جاگہ غالتے آ ہِمْپسہ۔ ۵ کئے پابو،
 ۱۰ ٹم انت خنگ کے بنارے؟ اسہ پغمبرس؟ آؤ۔ او اسہ پغمبرس اے، او ٹم ایلو
 پغمبر اتے آن زیاستو پغمبرس خنارے، ۵ اتنتے کہ یختی ہمو بندغ اے کہ پغمبر نا
 کتاب ٹی اونا باروٹ لکھوک اے

خدا پاک "ای پیغام تروکائے تینا مقرر کروگان مست رابی کیوہ۔
 او مخلوق نا اُستاتے ٹی اونا پنگ کے کسرے جوڑیک۔" ۵

۱۱ "ای ٹمے یقین ایتیوہ کہ یختی مست نا او واسہ نابے ایماننگا زندہ غالتے آن ہُز
 ۱۲ اے۔ ولے آرا بندغ کنازی آیمان تچک، او پغمبر یختی غان ہم ہُز اے۔ ۵ یختی نا
 تبلیغ آن آلیس واسکان بھازنگا بندغاںک خدا نا پُسننگا کسر آ پنگ نا کوشتے کنگ
 ۱۳ ٹی او، او بھازنگا داوے تورنگ نا کوشتے کنگ ٹی او۔ ۵ تورات او ایلو پغمبر اتا
 ۱۴ کتابتے آن آلیس یختی اسکان کنا باروٹ پیشن گوئی مسونے۔ ۵ خف توربو او یقین
 ۱۵ تجبو۔ مست نا پغمبرس پیشن گوئی کریس کہ پغمبر ایاس آن بار پیغام تروکوس
 بریک۔ یختی ہمو پغمبر اے کہ دا پیشن گوئی نے پورہ کنگ کے بسونے۔ ۵

۱۶ "ای اینو پگہ نا مخلوق نا مقابلہ نے ویر تو کیو کہ دافک ہمر او؟ دافک ضدی
 آچناتے آن بار او۔ چناتا ارا ٹولی چوس آ ٹولوک آئرہ۔ اسہ ٹولی س ایلو ضدی آ
 ۱۷ ٹولی نے پارے۔ ۵ "ن ٹم کے برام نا شعر خلکن، ولے ٹم چاپ کے بتویرے۔ ن
 ٹم کے غم نا شعر خلکن، ٹم ولدا ہم بتویرے۔" ۵

۱۸ ییسی پد آوا مثال نا معنی کریسہ پارے "آرا وخت آ یختی بس، او روچہ تچاکہ
 ۱۹ او انگور نا جوے گنتویک۔ بھازنگا بندغاںک پاریر کہ "واجبی اے۔" ۵ ولے آرا وخت
 آ ای، آدم نا اولیاد، بسٹ، مخلوق تو ٹوٹ، گنگٹ، بھازنگا بندغاںک ضدی آ
 چناتے آن بار پاریر "دا لنگز او شرابی و بندغس اے۔ دا محصول مچ کروکا او ایلو
 گناہ گارنگا بندغاتا سنگت اے۔" ولے کنا او کنا شاگردا تا عمل آن ثابت مریک کہ
 خدا نا پیناک صبح او۔" ۵

عیسیٰ نا بے ایماننگا شاروالاترے کے افسوس کنگ
(لوقا ۱۰:۱۳-۱۵)

- ۲۰ عیسیٰ آرا شار او خلقاتے ٹی تینا بحازنگا معجزہ غالتے نشان تیس او تبلیغ کرے،
وا جاگہ غالتے آ مخلوق تینا گناہ تے آن ہر سینگتویر۔ ہندا خاطر آن عیسیٰ منہ شار اتا
۲۱ بند غالتے ملامت کرے پارے ○ اے خرازیں او بیت صیدا شار اتا بند غاک، تم
اُخس بد قسمت آرے، آنتے کہ آرا معجزہ غالتے ای تمے نشان تیسوٹ، اگہ دافتنے
صُور او صیدا شار اتا بند غالتے نشان تیسے، اوفتا بند غاک تینا گناہ تے آن ہر سینگارہ،
او گناہ تے آن ہر سینگنگ نا نشانی کے بیٹ نا پٹا تا پچ پینارہ، او تینا کاٹم تازی آ
۲۲ بس شاغارہ ○ او ای تمے پاوہ، قیامت نا دے آ صُور او صیدا شار اتا بند غالتے آن
۲۳ تمے زیاست ہزار سینک ○ اے کفر نحوم شار نا بند غاک، تم تینا آستاتے ٹی سوچ
کیرے کہ ”نن خوش قسمت آن۔ نن ضروری جنت ٹی کاہ“۔ ولے، نہ۔ تم ضرور
دوزخ ٹی کارے، آنتے کہ آرا معجزہ غالتے ای تمے نشان تیسٹ، اگہ دافتنے سدوم شار
۲۴ ٹی نشان تیسے، تو اوفک دمب مٹویرہ، وا وخت اسکان موجود مسرہ ○ یات تجبو،
قیامت نا دے آ خدا سدوم شار نا بند غالتے آ تمے آن زیاست رحم کیک۔ ○

عیسیٰ نا مخلوقے پاننگ ”کنے آ بیو، ای تمے آرام ایتیوہ“
(لوقا ۱۰:۲۱-۲۲)

- ۲۵ او ہندا وخت آ عیسیٰ پارے ”کنا باوہ، جنت او دُغار نا خدا، ای نا شکرے
آوا کیوہ، کہ نی آرا بیتاے تعلیم یافتہ بند غالتے آن دکائس ولے وا ایمان نا بیتاے
۲۶ ناخوانو کاتے تیسوٹس ○ اے باوہ، وا بیتاک نا خوش اٹ مسونو ○

- ۲۷ "کنا باوہ خُدا کئے علم او طاقے تِسونے۔ اِی خُدا نا او خُدا کنا بیتاے چانک، اَرافک کہ ایلو مخلوق آن دُکوک او۔ او اَرَا بندغاتے تو کنا خوش اَرے، اوفتے ہم دا بیتاے چانفنگ کیوہ۔"
- ۲۸ "شرع نا معلماک بھاز حکماتے تینا کُند آن تھے تِسونو، دافتا پورہ کنگ بھاز
- ۲۹ گبین اے۔" ولے کنا کسر آ پو او کنا شاگرد جوڑ پو، او اِی ثما ورنے کم کیوہ، اَنتے کہ صرف اِی تسلی تروکا اُٹ او کسے نا عزتے شیف کپہ، او اِی تھے آرام ایتہوہ۔
- ۳۰ کنا کسر آ پنگ آسان اے، او کنا حکماتے منگ ہم آسان اے۔"

فریسی فرقہ نا بندغاتا عیسیٰ نا زی آ الزام تِخنگ

(مرقس ۲: ۲۳-۲۸؛ لوقا ۶: ۱-۵)

- ۱ **ب** اسے دے س کہ دا خُدا نا عبادت او آرام نا دے یعنی ہفتہ اُسک، عیسیٰ تینا شاگردا تے تو اوار خو لم نا فصلے آن گدرینگ ٹی اُسک۔ اونا شاگردا ک پینگن اُنرہ۔
- ۲ بندا خاطر آن اوفک خو لم کِشکار او خو لم نا دانہ تے گنگر۔ اَرَا وخت آفریسی فرقہ نا بندگاک دا گڑائے خنار، اوفک عیسیٰ اے پارے "خیال تچ، اَرَا کاریے کہ نا شاگردا ک عبادت او آرام نا دے آ کنگ ٹی او، دا ننا شریعت نا خلاف اے۔"
- ۳ عیسیٰ اوفتے پارے "تُم خُواستورے کہ پغمبر داؤد او اونا سنگتاک اَرَا وخت آ لنگر مسر، اوفک انت کرے؟" داؤد عبادت نا جگ ٹی بنا، اِرغائے پیشن بیس۔ داؤد
- ۴ او اونا سنگتاک دا اِرغائے گنگر اَرافک کہ خُدا کے مقرر کنگا گنر۔ دا ننا شریعت نا مطابق آف، اَنتے کہ شریعت نا مطابق دا اِرغائے صرف اِمالک کنگ کیرہ۔
- ۵ اَنتم ہم موسیٰ نا شریعت ٹی خُوانانورے کہ عبادت او آرام نا دے آ اِماماتے بھلا عبادت خانہ ٹی مزہبی آ کاریعتے کنگ نا اِجازت اے، او اوفک بچ غلط کپسہ۔
- ۶ دھن کہ عبادت او آرام نا دے آ اِمالک بھلا عبادت خانہ ٹی کاریعت کنگ کیرہ، کنا

- ۷ خلک بھلا عبادت خانہ غان ہم زیاست او۔ ○ مقدسہ کتاب ٹی لکھوک اے کہ
 ”قربانی تنگ آن زیاست بیت داو اے کہ بندغ بندغ آرحم کے۔“ اگہ تم دا
 ۸ بیتا معنی چائسے، گڑا تم معصوم بندغ آ الزام تجھویرے۔ ○ ای، آدم
 نا اولیاد، عبادت او آرام ناوے نا مالک اٹ، او ای جوان چاوہ کہ داوے آرا
 کاریتے کروئی اے، آرافتے کروئی آف۔ ○

عیسیٰ نا معزورنگا ڈووالا بندغے جوڑ کنگ

(مرقس ۱: ۳-۶؛ لوقا ۶: ۱۱-۱۲)

- ۹ واکان پد عیسیٰ اسہ عبادت خانہ سے ٹی بنا۔ ○ بموڑے اسہ بندغس اسکہ کہ اونا
 اسہ ڈو معزور اسکہ۔ بموڑے گڑاس بندغ انرہ کہ اوفتا خوش اسکہ کہ ”عیسیٰ اے غلطو
 کاریم کنگ آبلین۔“ بندا خاطر آن اوفک عیسیٰ غان ہر بفریر ”عبادت او آرام نا
 دے آکے جوڑ کنگ دا ننا شریعت نا خلاف اے یا آف؟“ ○
 ۱۱ عیسیٰ اوفتے پارے ”اگہ تمے آن اسٹے نا میٹس عبادت او آرام ناوے آکدے
 ۱۲ ٹی تھے، تو او انت کیک؟ او ضرور میٹہ کڈ آن پیشن کشک۔ ○ او بندغ نا قدر میٹ
 آن بھاز بڑ اے۔ بندا خاطر آن ننا شریعت اجازت ایٹک کہ عبادت او آرام نا
 دے آایلو بندغ نا دتے کنگ کینہ۔ ○
 ۱۳ پد آ عیسیٰ معزور ڈووالا بندغے پارے ”تینا ڈوے مریف۔“ او ہندن کرے،
 ۱۴ اونا ڈو پدی مست آن بار جوڑ مس۔ ○ ولدا فریسی فرقہ نا بندغاک رابی مسر او
 عیسیٰ کسفنگ کے منضوبہ غاتے جوڑ کرہ۔ ○

خدا نا مقرر کرو کا

۱۵ ارا وخت آتھسی اے دا منصوبہ غاتا خبر تما، او دا جاگہ اے یدہ کرے، پین جاگہ سے
 ۱۶ آہنا۔ اسہ بھلو مخلوقس اونا رند ٹی آسکہ۔ او گل بیمار اتے جوڑ کرے، او پارے تہ
 ۱۷ ”دا پیتا تا باروٹ کسے پاپیرے“۔ او بندن کرے تاکہ آرا پیتا تے خدا پغمبر یسعیہ
 ۱۸ نا ذریعہ آٹ پار یس، اوفک صبح ثابت مسر۔ خدا پار یس
 ”دا کنا مار اے کہ اسی داوے کچن کریٹ۔
 اسی اوڑ تو محبت کیوہ، او اوڑان خوش اٹ۔
 اسی تینا روح نا طاقتے اودے ایتھوہ۔
 او ایلو قوماتا بندغاتے پانگ کہ اوفک کئے آن نجات حاصل کنگ کیرہ۔
 او غصہ کپک او ناراض مفک،
 او گلی تے ٹی زور آٹ بیت کپک۔
 او غریباتا مدتے کیک،
 او بے مدت گاراتے تو سختی آٹ پیش بفک۔
 آخر کار او تینے راستگا بندغ ثابت کیک،
 او بھازنگا بندغا ک تینا نجات نا حاصل کنگ کے اونا زری آ ایمان تخیہ۔“

گراس بندغاتا پاننگ کہ ”جناٹا سردار عیسیٰ اے طاقت تسونے“
 (مرقس ۳: ۲۰-۳۰؛ لوقا ۱۱: ۱۴-۲۸)

۲۲ ولدا گراس بندغ اسہ بندغے عیسیٰ غا میسر۔ او گنگ او کور آسکہ او بیت کنگ
 کتھیکہ آتے کہ او ٹی جن آسکہ۔ عیسیٰ دا بندغے جوڑ کرے۔ دا بندغ خینگ او بیت

۲۳ کننگ آ لگا۔ ۵ بموڑے موجود گل بندغاگ ییسی ناوا معجزه غان حیران مسر او تین پہ
تین آن بریفیر "دا پغمبر داؤد نا اولیاد مروے کہ نن اونا انتظارے کننگ لی اُن؟" ۵
۲۴ آرا وخت آفریسی فرقه نا بندغاگ دا پیتاے ینگر، اوفک پاریر "نہ۔ چناتا سردار
داوے طاقت تسونے کہ چناتے کشے۔" ۵

۲۵ ییسی اوفتا سوچاتے پوه مس او اوفتے پارے "اگہ اسر ملک یا شار نا بندغاگ
تین پہ تین جنگ لگیر، تو او ملک یا شار کمزور مریک۔ او اگہ اسر خاؤتس تین پہ
۲۶ تین جنگ لگیگ، تو او خلاص مریک۔ ۵ اگہ بندا جنگ شیطاناتا نیام لی مرے، تو
۲۷ اوفک ہم کمزور مریرہ او زو خلاص مریرہ۔ ۵ ثم پاریرے کہ چناتے کشیگ نا طاقتے
کنے چناتا سردار تسونے۔ اگہ دا صبح اے تو شما بندغاگ چناتے ہمر کشیرہ؟ شما چند نا
بندغاگ دا ثابت کیرہ کہ ثم غلط اُرے۔" ۵

۲۸ ییسی اوفتے مثال تیریسہ پارے "کسس ہم طاقت والا بندغ نا آرا لی دزی
۲۹ کننگ کپک، ہمو وخت اسکان کہ او مالکے تفتے۔ ولے تینگ آن پد او اُرائے لیکنگ
کیک۔ او ہندن ای چناتا سردارے تفیٹ۔ ای اونا طاقت آٹ چناتے کشیرہ، بلکہ
خدا نا پاکنگا روح نا طاقت آٹ چناتے کشیوہ۔ واژان ثابت مریک کہ خدا نا مقرر
کروکا تھے آسونے۔" ۵

۳۰ ولدا ییسی اوفتے پارے "آرا بندغ کنا بیتے بلیک، او کن تو آف۔ او آرا بندغ
۳۱ کنا مدتے کپک، او ایلو بندغاتے خدا نا کسر آن مر دیک۔ ۵ ہندا خاطر آن ای تھے
پاوه، آرا بندغ گناہ او ایلو خرابنگا کاریمتے کیک، اونا گناہک معاف کنگیرہ، ولے آرا
۳۲ بندغ خدا نا پاکنگا روح نا باروٹ بے عزتی وُہیت پاپک، او معاف کننگپک۔ ۵ آرا
بندغ کنے، آدم نا اولیادے، بدرود پاپک، ای اودے معاف کیوہ۔ ولے آرا بندغ
خدا نا پاکنگا روح بدرود پاپک، او نہ واسر نہ مون آ معاف کننگک۔" ۵

خراپنگا بندغ جُوانو کاریم کنگ کپک
(لوقا ۶: ۲۳-۲۵)

- ۳۳ "اسه جُوانو درختسے ئی خرابو میوه لگنگ کپک۔ اگہ فی مرض بیفوکو نیالس تجیسہ،
۳۴ او خرابو میوه ایٹک۔ ہر درخت تینا میوه غان درست مریک۔ ۰ ئم شیطاناک، ئم بمر
جوانو بیت کنگ کیرے کہ ئما آساک مؤن او؟ با آن بمو بیت پیش تمک کہ
۳۵ آست ئی مرے۔ ۰ جوانگا بندغ جُوانو بیت کیک، آنتے کہ اونا نیت جُوان اے، او
خراپنگا بندغ خرابو بیت کیک، آنتے کہ اونا نیت خراب اے۔ ۰
۳۶ "او ای ئمے یقین ایٹیوہ کہ قیامت نا وے آہر بندغ کہ آرا بیتے کرینے، اونا
۳۷ سابلے ایٹک۔ ۰ او بندا بیتاتے آن خُدا ئما فیصلہ ئے کیک کہ ئم فحرم ارے یا
فحرم آفیرے۔" ۰

گِراس بندغ نا عیسیٰ غان معجزہ خُوائنگ
(مرقس ۸: ۱۱-۱۲؛ لوقا ۱۱: ۲۹-۳۲)

- ۳۸ ولدا گِراس شرع نا معلماک او فریسی فرقہ نا بندغاک بیت کریسہ پاریر "خُواجه،
فی نئے معجزہ س نشان ایٹے۔" ۰
۳۹ عیسیٰ اوفتے پارے "اینو پگہ نا بندغاک آخس بے ایمان او شیطان او۔ ئم کنے
۴۰ پاریرے "معجزہ نشان ایٹے۔" نہ۔ خُدا ئمے پین معجزہ نشان تفک۔ ۰ ذہن کہ پغمبر
یونس مسہ دے او نن بھلا چھی نا تبہ ئی گد ریفے، او بندزن ای، آوم نا آولیاو، ہم
۴۱ مسہ دے او نن اسکان واؤغار آمرودہ مریوہ۔ ۰ قیامت نا وے آئیٹیوہ شار نا بندغاک
بش مریرہ او ئمے آ الزام تحیرہ، آنتے کہ اوفک صرف یونس نا تبلیغ آٹ تینا گناہ تے

۳۲ آن بڑسینگار، او ای ٹھے پاوہ کہ کنا پیغام یونس نا پیغام آن زیاست اے۔ ○ او قیامت نا وے آیتن نلک نا نلکہ ہم بش مریک او اینو پگہ نا مخلوق آ الزام تیک، اتنے کہ او یتمن نلک آن یروشلم شار آبادشاہ سلیمان نا عقل مندی نا پیتاتے پنگ کے ہنک۔ وے ای ٹھے پاوہ کہ ای سلیمان آن عقل مندی ٹی زیاست اٹ۔ ○

عیسیٰ نا جن نا کشنگ نا باروٹ پاننگ
(لوقا ۱۱: ۲۴-۲۶)

۳۳ ”آرا وخت آجین بندرغ آن پیش تیک، او ویران آجاگہ غاتے آرام کنگ کے
۳۴ کایک۔ اگہ او جاگہ خمپک، ○ او تین تو تینٹ پانک ”ای پدی تینا مست نا بندرغ آ
۳۵ کاوہ۔“ اگہ بندرغ خدا نا کسر ٹی پنگ ٹی آفک تو جن اوڑا پدی بریک، ○ او تین تو اوار تینے آن ہفت خرابو جن آتیک۔ اوفک کل بندرغ ٹی اوار رہینگیرہ، او وا جنتا پنگ نا وجہغان وا بندرغ نا حال مست آن زیاست خراب مریک۔ او دا دور نا کنا پیتاتے آن انکار کروکاتا حال ہم بدن مروے۔ ○

عیسیٰ نا پاننگ ”دیر کنا لمہ او ایلمک او؟“
(مرقس ۳: ۳۱-۳۵؛ لوقا ۸: ۱۹-۲۱)

۳۶ آرا وخت آ عیسیٰ مخلوق تو بیت کنگ ٹی اسکہ، اونا لمہ او جدپرنگ ایلمک
۳۷ اوڑو تو یلنگ کے بسر، وے بھار مخلوق نا نجی نا وجہغان یلنگ کتویر۔ ○ بندا خاطر آن نجی آن اسہ بندغس عیسیٰ پارے ”نا لمہ او نا ایلمک نا یلنگ کے بسونو، او نے تو بیت کنگ خوارہ۔“ ○
۳۸ وے عیسیٰ اوفتے آن بریفے ”دیر کنا لمہ او ایلمک ننگ چارہ؟“ ○

ولدا او تینا دُوئے شاگردا تے آمْرِیْفے او پارے "دافک کنا کُرم او ایلمک او- او
ہو بند غاک ہم کہ خُدا نا حکماتے منیرہ، اوفک کنا کُرم، ایلم، او لیڑتے آن بار او-"

۲۹
۵۰

عیسیٰ نا مخلوقے دسینگ نا مثال تینگ

(مرقس ۴: ۱-۹؛ لوقا ۸: ۲-۸)

۱ **ب** او ہندا دے آ عیسیٰ اراغان جھیل نا گُند آ ہنا، اوڑے ٹوس، مخلوقے
۲ خوائفے- او نا رہی آ مچی بھاز ودا- ہندا خاطر آن او بڑز آ کشتی سے ٹی ٹوس، او
۳ مخلوق جھیل نا کینارہ غا سلوک اس- او مثال تے ٹی مخلوق تو بھاز بیت کرے او
پارے "کنا پیتاے غور آٹ ہمبو۔"

او اسہ مثالس تریسہ پارے "زیندارس خولم دسینگ کے پیش تما- آرا وخت آ
او بجاتے دُغار آچٹ تس، گڑاس بچاک کسر آتہار- چچاک بسر، اوفتے گنگر- گڑاس
تہ خلی آ دُغار آتہار، اوڑے مچہ میش اسک، او دا دُغار باسن اسک- ہندا خاطر آن بچاک
زو ترک کیر- ولے گڑاس وختسے آن پد دافک دے ٹی باریسر، اتے کہ اوفتے ماس
آلویک- گڑاس بچاک کاشماتا نیام ٹی تہار- او خولم او کاشماک اوار ترک کیر، ولے
کاشماک زو بھلن مسر او خولمے تینے ٹی دُکار- خولم وڈنگ کتو- ولے گڑاس بچاک
جواننگ دُغار آتہار، او خوشہ کیر، او اسہ خوشہ غان بھاز خولم نا دانہ جوڑ مسر، گڑاس
ٹی بھاز او گڑاسے ٹی مچہ دانہ ائہرہ-"

عیسیٰ نا مثالانے ٹی بیت کننگ نا مقصد

(مرقس ۴: ۱۰-۱۲؛ لوقا ۸: ۹-۱۰)

ولدا عیسیٰ نا دوانزودہ خاھنگ شاگرداک بسر، اوڑان ہریفیر "ٹی آرا وخت آ مخلوق

۱۰

- تو بیت کیر، تو مثال لے ٹی بیت کیر۔ آنتے؟ ○
- ۱۱ عیسیٰ اوفتے پارے "خدا نا پسکینگ پیغام نا ڈوکا بیتاک تھے پوہ کننگیر، ولے
- ۱۲ ایلو مخلوٹے مثال لے ٹی پاننگ ○ او ہندن آرا بندغ خدا نا پیغامے بیک او یقین
- تجک، خدا اودے ہندا یقین نا وجہ غان ایسا نے پین پوہ منگ نا طاقت ایتک۔ ولے
- آرا بندغ کہ خدا نا پیغامے بیک او یقین تجک نا کوشستے کچک، خدا اودے دا پیغام
- نا باروٹ پوہ منگ نا طاقتے تفک ○
- ۱۳ "واسہ ظاہر مریک کہ
- اوفک ہریرہ ولے توجہ تفسر،
- اوفک ہنیرہ ولے پوہ مفسر۔
- ۱۴ ای دا خاطر آن مثال لے ٹی بیت کیوہ ○ او ہندن پغمبر یسعیہ نا پیشن گوئی صبح
- ثابت مریک کہ دھینگا بندغاتے کے او پار یس،
- بندغاک وار وار آ ہنیرہ، ولے پوہ مفسر،
- اوفک وار وار آ خنیرہ، ولے توجہ تفسر ○
- ۱۵ آنتے کہ اوفک صبحنگا بیتاتا باروٹ سوچ کپس،
- اوفک دا بیتاتے ہینگ نا کوشستے کپس،
- او دا بیتاتا ہرنگ نا کوشستے ہم کپس۔
- اگہ اوفک ہریرہ او ہنیرہ او سوچ کیرہ، تو پوہ مریرہ،
- او خدا پارینے "اگہ اوفک پوہ مریرہ، تو کنا کسر آ ہریرہ
- او ای اوفتے نجات ایتوہ" ○
- ۱۶ "ولے تھم بھاز خوش قسمت اُرے۔ تھم خنیرے، ہنیرے او پوہ مریرے ○
- ۱۷ ای تھے پاوہ کہ مست نا بھازنگا پغمبر او خدا نا کسر آ ہنوکا بندغاتا دا خوش آسکہ کہ
- اوفک دا کاریختہ خنیر، ولے اوفک خینگ کتویر۔ او اوفتا خوش آسکہ کہ اوفک دا
- بیتاتے ہنیر آرافتے کہ تھم ہینگ ٹی اُرے، ولے اوفک ہینگ کتویر۔ ○

عِيسِي نَا دَسِنِگ نَا مِثَالِي تِينَا شَاگَرْدَاتَرِي پَوِه ڪَننگ
(مرقس ۳: ۱۳-۲۰؛ لوقا ۸: ۱۱-۱۵)

عِيسِي تِينَا شَاگَرْدَاتِي پارِي ”وَا بَجَاتَا دَسِنِگ نَا مِثَالِي پَوِه نَبُو۔“ وَا مِثَالِي ٺِي
بِجَاڪِ ڪِي ڪَسَرِ آ تَمَارِ هَمُو بِنَدِغَاڪِ اَو ڪِي اَوِڪِ خُدا نَا پَسُڪِنِگَا پِيغَا مِ پَنِيَرِه، وَلِي
اِيلِيسِ اَوِفتَا اُسَاتِي اَن پِيغَا مِ ڪَشِڪِ تَاڪِي اَوِڪِ اِيْمَانِ تَنجِيسِ، اَوِ اَوِفتَا نِجَاتِ
مَف۔“ اَوِ بِيجاڪِ ڪِي خَلِي آ وُغَارِ آ تَمَارِ هَمُو بِنَدِغَاتِي اَن بَارِ اَو ڪِي اَوِڪِ خُدا نَا پَسُڪِنِگَا
پِيغَا مِ خُوشِي اَن پَنِيَرِه اَوِ اِيْمَانِ تَنجِيَرِه۔“ وَلِي اَزْمَانِشِ نَا وَخْتِ آ اَوِڪِ زُو اِيْمَانِ
اَن بَرِ سِنِگِيَرِه۔“ اَوِ اَرَا بِنَدِغَاڪِ مَدَانِ مَدَانِ تِينَا مَالِ مِڏِي اَوِ پِيَسِه اَوِ زِنْدِگِي نَا خُوشِي اَوِ
غَمِي ٺِي خُدا مِ گِيَرَامِ ڪِيَرِه هَمُو بَجَاتِي اَن بَارِ اَوِ، اَرَا ڪاشْمَاتِي ٺِي تَمَارِ اَوِ فِصْلِ تَيَوِيَرِ۔“
وَلِي اَرَا بِيجاڪِ جَوَانِگَا وُغَارِ ٺِي تَمَارِ هَمُو بِنَدِغَاڪِ اَوِ اَرَا پِيغَا مِ پَنِيَرِه اَوِ اِيْسَانِي تِينَا
اُسَاتِي ٺِي تَنجِيَرِه، اَوِ خُوشِي ڪِيَرِه۔ وَافَتِي اَن گِرَاسِ تَا مِچِ اَوِ گِرَاسِ تَا بَھَازِ وَانِه اِيْتِيَرِه۔“

عِيسِي نَا خُولْمِ اَوِ سَاهِ نَا مِثَالِ تِينِگ

وَلَا عِيسِي مَخْلُوقِي تِينَا پِڏِي يَنِگِ نَا بَارَوِثِ مِثَالِ تَرِيَسِه پارِي ”اَسِه بِنَدِغَشِ
تِينَا وُغَارِ ٺِي خُولْمِ نَا بَجَاتِي دَسِ۔“ اَسِه نَشِ ڪُلِ خَاچُوڪِ اَنَرِه، اَسِه دُشْمَنَسِ بَسِ
اَوِ خُولْمِ نَا بَجَاتَا نِيَامِ ٺِي سَاهِ نَا بَجَاتِي دَسِ، اَوِ بِنَا۔“ اَرَا وَخْتِ آ فِصْلِ تَرِڪِ ڪَرِي
اَوِ خُولْمِ خُوشِي غَا رَسِيگَا، تُو خَبَرِ تَمَاڪِي وَافَتَا نِيَامِ ٺِي سَاهِ هَمِ اَرِي۔“ بَزِغَرَاڪِ مَالِڪِ آ
بَسَرِ، پارِي ”خُواجِه، نِي تُو جَوَانُو خُولْمِ نَا بَجَاتِي اَن وُغَارِ ٺِي دَسِيَسِ۔“ وَا سَاهِڪِ اَرَاڪَانِ
بَسَرِ؟“ مَالِڪِ جَوَابِ تَسِ ”دُهِنِ ضَرُورِ دُشْمَنَسِ ڪِنِ تُو ڪَرِيَنِي۔“ بَزِغَرَاڪِ بَرِيغِيَرِ ”نِنِي
اِجَاذَتِ اِيْتِي ڪِي نِنِ ڪَانِ، وَا سَاهِ تِي ڪَشِيَنِي۔“ وَلِي مَالِڪِ پارِي ”نِه۔ اَتَقِي ڪِي

۳۰. سہاتے تو اوار نواہ ثم خوئمتے آن گڑاس کشیرے۔ ○ بلکہ ایلو کہ خوئم او سابک اوار بھلن مریر او لاب کے تیار مریر۔ ولدا ای تینا لاب کردکاتے حکم ایٹیوہ کہ "اولیکو وار سہاتے کشبو۔ اوفتے فچ کبو، بوشبو۔ واکن پد خوئمتے فچ کبو، صفا کبو او کنا کوئی تے ٹی تجبو۔" ○

عیسیٰ نا خُدا نا بادشاہی کے گڈہ نا مثال تینگ

(مرقس ۴: ۳۰-۳۲؛ لوقا ۱۸: ۱۹-۱۷)

۳۱. عیسیٰ اوفتے تینا زی آ ایمان تجوکاتا تعدا نا باروٹ مٹالس تریسہ پارے "اوفتا
۳۲. تعداو بندن مروئے کہ اسہ بند غس گڈہس ڈغارے ٹی دے۔ ○ دسنگ نا وخت آوا
چنکو گڈہس اے، ولے آرا وخت آ ترک کیک او بھلو درخس مریک۔ او چکاک
اونا شاخاتے آ تینا کوداماتے جوڑ کیرہ۔" ○

عیسیٰ نا خمیری ٹو نٹ نا مثال تینگ

(لوقا ۱۳: ۲۰-۲۱)

۳۳. عیسیٰ پارے "کنا زی آ ایمان تجوکاک بمر تالان مرور؟"، او اوفتے اسہ پین
مٹالس تریسہ پارے "اوفک دھن او کہ اسہ نیازی س پیست کیلو نٹ ٹی ذریس
خمیری دُنت نا شاغے، تو کل نٹ خمیر جوڑ مریک۔" ○

عیسیٰ اَنترے مثال تِسکھ؟

۳۴. عیسیٰ مخلوق تو اکثر مثالائے ٹی بیت کریک، اونا عادت اُسکھ کہ او مثالائے ٹی

۳۵ بیت کریک۔ او زبور ٹی اونا باروٹ پیشن گوئی صحیح ثابت مس کہ او ٹی لکھوک
اے کہ خُدا نا مقرر کروکا پانک
”ای بندغائے تو مثالے ٹی بیت کیوہ،
او بندغائے دنیا نا آرا بیتا خیر آف، اوفتے پاوہ۔“

عیسیٰ نا ساه نا مثال نا معنی ئے پاننگ

۳۶ ولدا عیسیٰ مخلوق آن رخصت کرے، اُراغا پنا۔ اونا شاگرداک اوڑا بسر او اوڑان
بریفیر ”ننے دا مثال ٹی سابک کہ خولم ٹی ترک کریہ، وانا معنی ئے پا۔“
۳۷ عیسیٰ اوفتے پارے ”کنا بیتاے غور اٹ بمبو۔ ای، آوم نا اولیاد، مالک اٹ
۳۸ کہ جواننگا بجاتے وسیٹ۔ وُغار دا دنیا اے، جواننگا بجاک خُدا نا خاصنگا بندغاک او،
۳۹ سابک بمو بندغاک او کہ اوفک شیطان نا کسر آکارہ، او دشمن کہ ساه تے دے
او شیطان اے۔ لاب نا وخت قیامت نا دے اے، او لاب کروکا ملائکاک او۔
۴۰ دھن کہ سابک مچ کننگار او ہوشنگار، او بندن بے ایمان تے تو قیامت نا دے آ
۴۱ مرک۔ ای، آوم نا اولیاد، ملائکاتے راہی کیوہ۔ اوفک بمو بندغائے کنا مون آن
۴۲ مَر کیرہ آرافک کہ گناہ کریہ او ایلو مخلوقے ہم تینا گناہ تے ٹی شامل کریہ۔ ملائکاک
۴۳ اوفتے دوزخ نا خاخر ٹی خسرہ۔ اوفک اوڑے چیانٹ خلیہ او افسوس کیرہ۔ وے
خُدا نا کسر آبروکا بندغاک جنت ٹی توبے آن بار مریرہ۔“

عیسیٰ خُدا نا پُسکُنگا پیغام کے خزانہ
او قیمتی آخوار نا مثالائے تیننگ

۴۴ عیسیٰ خُدا نا پُسکُنگا پیغام نا باروٹ مثال تریسے پارے ”اسے بندغس وُغار ٹی

۳۵ عیسیٰ پسکننگ پیغام نا باروٹ پین مثالس تریسہ پارے "اسہ زرگرس قیمتی آ
۳۶ خواراتے پٹنگ ٹی اے۔ ○ آرا وخت آ او اسہ جوانو قیمتی آ خوارس خنیک، او تینا
برگڑائے سودا کیک، او دا مرداری ئے ہلیک۔ ○

۳۷ "قیامت نا وخت آدھن مروے۔ دھن کہ گڑاس مچی بلوکاک تینا جالائے جھیل
۳۸ ٹی بیڑہ او ہر ڈول نا مچی تے بلیرہ۔ ○ آرا وخت آجال مچی تے آن پڑ مرک، اوفک
جالائے دیر آن کشیرہ او کینارہ غا کارہ، مچی تے جتا جتا کیرہ، جو اینگاتے ٹوکری ٹی
۳۹ شاغیرہ، او خرائنگاتے مَر خسیہ۔ ○ قیامت ناوے آہم بندن مروے۔ ملاکاک کارہ،
۵۰ خدا نا کسر آ او شیطان نا کسر آ ہلوکاتے جتا کیرہ، ○ او بے ایمانائے دوزخ نا خاخر ٹی
خسیہ۔ اوڑے واک چیاٹ کیرہ او آفسوس کیرہ۔ ○

عِیسیٰ اوفتے آن بریفے ”نم و امثال تے پوہ مسورے؟“
 اوفک جواب تسر ”آؤ۔“
 پد آ عیسیٰ پارے ”اگہ شرع نا معلک خدا نا پسکینگا پیغام آ یقین تخیرہ او
 کنا شاگرد جوڑ مریرہ، اوفک ہندن مریرہ دھن کہ اسہ بند غس تینا گودام آن متکن
 او پسکن گراتے بیفے۔“

ناصرتہ شار نا مخلوق نا عیسیٰ نے مننگ آن انکار کنگ
(مرقس ۶: ۱۰-۶؛ لوقا ۱۶: ۴-۳۰)

آرا دخت آ عیسیٰ وا مثالے خلاص کرے، او وا جاگے اِلا، او پدی ناصرتہ
پنی آشار آہنا کہ اوڑے او چنگی ٹی رہینگاس۔ او عبات خانہ ٹی ورس تس، او
آرا بندغا کہ اونا پیتاے بنگر، اوفک حیران مسر۔ اوفک اسہ پہ ایلو آن تینا بریفیر
”وا عقل مندی آ پیتاے آراکان بیل کرینے؟ وا معجزہ تا طاقے اووے ویر تسونے؟“
وا صرف اسہ وراکڑے نا مار اے، مریم لمہ ٹے تہ، یعقوب، یوسف، شمعون
او یہنواہ وانا ایلمک او، او وانا کل ایڈک بندا شار ٹی رہینگیرہ۔ وا طاقے اووے
ویر تسونے؟“

۵۳
۵۴

بندا خاطر آن اوفک عیسیٰ نے متیویر۔
عیسیٰ اوفتے پارے ”بر جاگے ٹی بندغا کہ پغمبرے عزت ایتیرہ، ولے صرف اونا
شار نا او خاوت نا بندغا کہ اووے عزت تفسہ۔“ عیسیٰ اوڑے بحاز معجزہ نشان
تتو، اتے کہ وا جاگے نا مخلوق نا ایمان کمزور اسکہ۔

۵۵
۵۶

۵۷

۵۸

یحییٰ نا کسفنگ

(مرقس ۱۴: ۶-۲۹؛ لوقا ۹: ۷-۹)

۱ آرا دخت ٹی ہروویس گلیل صوبہ ناگورز اسکہ۔ او عیسیٰ نا باروٹ بنگ۔
۲ او تینا افسر اتے پارے ”وا ضرور یحییٰ اے کہ پدی زندہ مسونے۔ بندا خاطر آن اوڑتو
طاقت آرے کہ معجزہ نشان تینگ ٹی اے۔“
۳ وازان مست گورز ہروویس تینا جدماورنگا ایلم نا مسرے تینا ایلو جدماورنگا ایلمے

۱

۲

۳

۴

- آن، کہ پن تہ فلیس اسکہ، طلاق ترفے او برام کرے تہ۔ او بندہ وخت ٹی سیکھی
 اووے منع کرے او پارے تہ "دا شریعت نا مطابق آفک کہ نی تینا ایلم نازائفے
 برام کیس۔" بندہ خاطر آن بروڈیس تینا زائفہ نا خوش آٹ سیکھیئے گرفتار کرے او
 جیل ٹی شاغا۔ بروڈیس نا خوش اسکہ کہ او سیکھیئے کسے، ولے او یہودی بندغاتے
 آن فو لیسک، اتے کہ یہودی یک سیکھیئے پغمبرس چائسہ۔
 ولے بروڈیس نا سالگہ نا دے آ او نا زائفہ نامست نامسر مخلوق نامون آناج
 کرے۔ بروڈیس اوڑان بھاز خوش مس۔ بروڈہ خاطر آن او مسر تو قسم گنگ او
 اقرار کرے کہ "آرا گرائے نی خواہ، اسی نے ایتیوہ۔"
 مسر تینا لمہ نا صلاح نا مطابق پارے "کنے داسہ سیکھی نا کاٹھے رکابی سے ٹی
 تچ، ایٹے۔"
 گورنرے افسوس مس، ولے اتے کہ او مہاناما مون آ اقرار کرلیس، بندہ خاطر
 آن او حکم تس "مسر نا خوشے پورہ کبو۔"
 او سیکھی نا جیل ٹی لچ خلنگا۔ سیکھی نا کاٹم رکابی سے ٹی تچنگا او مسرے تینگا۔
 مسر داوے تینا لمہ غادرے۔ سیکھی نا شاگرداک بسر، او نا لاشے بیفیر، او دفن کریر
 تہ۔ واکان پد اوفک عیسیٰ غا بنار او اوڑتو کل قصے کریر۔

عیسیٰ نا مخلوقے اِرَغ تینگ نا معجزہ نشان تینگ

(مرقس ۳: ۲۳-۳۰؛ لوقا ۱۰: ۹-۱۷؛ یوحنا ۱: ۶-۱۴)

- آرا وخت آ عیسیٰئے سیکھی نا باروٹ معلوم مس، او اسہ کشتی سے ٹی سوار
 مس او ویرانو جاگہ سے کے راہی مس۔ مخلوقے دا خبر تما۔ بندہ خاطر آن اوفک تینا
 شارائے یلہ کریر او پند آٹ عیسیٰ نا رند آٹ بنار۔ عیسیٰ کشتی آن ویرنگا۔ آرا
 وخت آ او دا مخلوقے خنا، اووے بھاز ترس بس، او اوقتا بیمارائے جوڑ کرے۔

۱۵ بنداشام آعیسیٰ ناشاگرداک اوڙا بَسَر او پاریر ته "خُواج، بھاز ہرے تمانے۔
وا بندغاتے اجازت ایته کہ واک رہی نا خلقاتے آکار او تینا کنگ نا بندوبستے کیر،
آنتے کہ وا ویرانو جاگہ س اے۔" ○

۱۶ ولے عیسیٰ اوفتے پارے "بیج ضرورت آف کہ اوفک کار۔ ثم تینٹ اوفتے
کنگ کے گڑا ایتهو۔" ○

۱۷ شاگرداک جواب تَسَر "نن تو صرف پنج ایرغ او ایرا مچی او۔" ○

۱۸ عیسیٰ اوفتے پارے "وافتے کنے آ آیتو۔" ○

۱۹ او بندغاتے حکم تَس کہ "دُغار آیتے تازی آتولبو۔" او پنج ایرغ او ایرا مچی تے

میغے، آسمان نا گنڈ آہرا، خُداغان دُما کرے او شکرے آوا کرے۔ او ایرغ او مچی تے

۲۰ مُک مُک کرے، شاگردا تے تَس، او شاگرداک مخلوق ٹی بشخ کریر تا۔ ○ گل بندغاگ گنگر

۲۱ او سیر کریر۔ شاگرداک بچوکا ایرغاتے آن دُوانزہ کُئور مچ کریر۔ ○ وا کنگ ٹی نیرینہ

نیازی او چُناک شامل اُترہ، ولے صرف نیرینہ غانا تعداد تقریباً پنج ہزار اُسک۔ ○

عیسیٰ نا دیر نا زی آ چرخ کنگ

(مرقس ۶: ۲۵-۵۲؛ یوحنا ۶: ۱۶-۲۱)

۲۲ ولدا عیسیٰ تینا دُوانزہ خاصنگا شاگردا تے کشتی ٹی راہی کرے او پارے "ثم جھیل

نا ایلو کینارہ غا بمبو۔ ای پد آ بریوہ۔" او مخلوقے ہم پدی اُراتے آ راہی کرے۔ ○

۲۳ مخلوقے پدی اُراتے آ راہی کنگ آن پد، او تنیا مَشے آہنا او عبادت کرے۔ نن نا

۲۴ وخت آ عیسیٰ ہموڑے تنیا اُسک۔ ○ او وا وخت ٹی کشتی کینارہ غان مَر جھیل ٹی اُسک

او دیر ٹی جول خلکک، آنتے کہ تیزو توَس کشتی نا مون آ چلیکنگ ٹی اُسک۔ ○

۲۵ سحور نا وخت آ عیسیٰ دیر نازی آ چرخ کریر تینا شاگردا تے آہس۔ ○ آرا وخت

۲۶ آ شاگرداک اووے دیر نازی آ چرخ کنگ آخنا، اوفک خولیسر۔ اوفک خولیس

آن لڑار، پاریر ”وا دتس اے“۔

۲۷ ولے عیسیٰ ہمو وخت آ او فتنے پارے ”ہمت کبو، خولپہو۔ وا ای اٹ۔“

۲۸ ولدا پطرس پارے ”خواج، اگہ وا نی اُس، نی کنے اجازت ایقہ۔ ای ہم ویر نازی آنے آ بریو۔“

۲۹ عیسیٰ او دے پارے ”ہ۔“

ہندا خاطر آن پطرس کشتی آن وڑینگا، او ویر نازی آ عیسیٰ نا گنڈ آ راہی

۳۰ مس۔ ولے آرا وخت آ او سوچا کہ ”تو تیز اے“، او خولیس او ویر ٹی وڈینگ آ

لگا۔ او چیانٹ خلک، پارے ”خواج، کنے پچائف۔“

۳۱ اسہ وار تو عیسیٰ اوڑا بس، او دے ویر آن کشا او پارے تہ ”نا ایمان اخس کمزور

اے۔ نی آتے کنازی آ یقین تھویس؟“

۳۲ اوفک برتوما کشتی ٹی سوار مسر او تیزنگا تو سلیس۔ ولدا اونا شاگرداک

۳۳ عیسیٰ نے سجدہ کرے او پاریر ”نی یقیناً خدا نا مار اُس۔“

عیسیٰ نا گنیسرت علاقہ نا بیمار اتے جوڑ کنگ

(مرقس ۶: ۵۳-۵۶)

۳۴ اوفک جھیل نا ایلو کنارہ غا گنیسرت پنی آ علاقہ غا رینگار۔ وا علاقہ نا بھارنگا

۳۵ بندگا عیسیٰ نے ورست کرے۔ ہندا خاطر آن اوفک پورہ علاقہ نا بیمارنگا بندگاتے آ

۳۶ بندغ راہی کرے او عیسیٰ غا میسر۔ اوفک عیسیٰ نے منت کرے پاریر ”وا فتنے صرف

تینا کوئے دو خلنگ کے الہ“، او آرا بیماراک کہ عیسیٰ نے دو خلک، اوفک جوڑ مسر۔

بندغاتا تینا جوڑ کرو کا شریعت

(مرقس ۷: ۱۳-۱۴)

- ۱ **۵** ولد اگراس فریسی فرقہ نا بندغاک او شرع نا معلماک یرو شلم شار آن عیسیٰ غا
- ۲ بسر او بریغیر ○ "نا شاگرداک ایرغ کنگ آن مست تینا ووتے ننا رواج نا مطابق
- ۳ سلسلہ - وانا باوہ پیرہ غاتا حکم نا خلاف اے - اوفک آنتے وھن کیرہ؟ ○
- ۴ عیسیٰ اوفتے آن بریفے "ثم آنتے خدا نا حکماتے منپیرے، تینا جوڑ کرو کا شریعت
- ۵ آچلینگیرے؟ ○ خدا نا حکم اے "تینا باوہ او لمہ نا عزتے کبو"، او "اگ کس تینا لمہ
- ۶ باوہ بے بدرد پاک، او ضرور کسفنگ" ○ ولے ثم تینا شریعت نا مطابق پارے "اگ
- ۷ کسے تو گراس آرے، تو او تینا لمہ باوہ نامدے کنگ کیک، ولے پائے کہ "واگراک
- ۸ خدا نا او"، ○ بندا خاطر آن ضروری آف کہ تینا لمہ باوہ نامدے کے " - او دا طریقہ آٹ
- ۹ ثم خدا نا حکماتے منپیرے او تینا جوڑ کرو کا شریعت آچلینگیرے - ○ ثم منافقاک،
- ۱۰ پغمبر یسعیہ کہ آرا پیشن گوئی ئے شما بازوٹ کریس، او صبح اے - او پار یس ○
- ۱۱ خدا پاک "وا بندغاک زبان آٹ تو کنا صفتے کیرہ،
- ۱۲ ولے اُستاتے ٹی مؤن او، او کنا کسر آن بھاز مر او - ○
- ۱۳ کئے عبادت کنگ نا وافتے بیج فایده آفک،
- ۱۴ آنتے کہ وافک تینا جوڑ کرو کا شریعتے مخلوقے خوالغیرہ
- ۱۵ او پارہ "وا خدا نا شریعت اے" - ○

ہیتاک کہ بندغے ناپاک کیرہ

(مرقس ۱۲: ۲۳)

- ۱۱ ولدا عیسیٰ مخلوقے توار کرے او پارے "کنا ہیتاتے ہمبو، او پوہ ہبو۔" آرا وخت
آ کس گڑاسے گنیک، وا گڑا اووے ناپاک کپک۔ بلکہ اگہ او خرابو ہیتاتے پانک،
تو وا ہیتاک اووے ناپاک جوڑ کیرہ۔"
- ۱۲ ولدا عیسیٰ نا ووانزوہ خاصنگا شاگرداک اوڑا بسر او پاریر "آرا ہیتاتے نی فریسی
فرق نا بندغاتے پاریس، وا ہیتاتا وجرغان اوفک نے آن ناراض مسونو۔"
- ۱۳ عیسیٰ اوفتے پارے "وہنگا بندغاک، کہ باوہ خدا نا شریعت ٹی روو بدل کیرہ،
۱۴ اوفک ہمیشہ نازندگی کے حاصل کپسہ۔" وافتا باروٹ پدیشان مقبو۔ وافک کوراتے
آن بار او، او کور کور نا مدتے کنگ کپک۔ اگہ اوفک ہندن کوشتے کیرہ، تو
ہرتوماک کڈے ٹی تسمیرہ۔"
- ۱۵ بطرس پارے "وا ہیتاتا معنی کے نئے پا۔"
- ۱۶ ولے عیسیٰ اوفتے پارے "تھا علم ایلو بندغاتا علم آن واسکان زیاست متھے؟
۱۷ تم کنا ہیتاتے پوہ مقیرے؟ آرا وخت آ بندغ گڑاس با ٹی شانگ، او با آن پڈ
۱۸ ٹی کاک، ولدا اونا پڈ آن پیش تنک۔" ولے آرا ہیتاتے بندغ پانک، وافک اونا
۱۹ اُست آن برہ، او ہندا خرابنگا ہیتاک بندغے ناپاک جوڑ کیرہ۔" اگہ بندغ اُست ٹی
شیطانی وُہیت سوچ کیک، تو او کسفک، زنا کیک، وزی کیک، دروغ تریک، خدا
۲۰ نا باروٹ بے عزتی وُہیت پانک، او ایلو فتنے آ دروغ اٹ الزام تنک۔" وا گڑاک او
کہ بندغے ناپاک جوڑ کیرہ۔ ولے بغیر سلنگ اٹ اِرغ گنگ، وُہن کہ اوفک نئے
پارہ "ناپاک او"، وا وُہیت بندغے ناپاک کپک۔"

ایلو قوم والا نیازی نا عیسیٰ نا زی آ ایمان تِخنگ

(مرقس ۲۴:۷-۳۰)

عیسیٰ وا جاگہ غان راہی مس، او صَوَر او صیدا شاراتا علاقہ غا بننا۔ ○ اسہ کتعالیٰ و نیازی س، کہ او وا علاقہ ٹی رہینگاکہ، عیسیٰ غا بس او چیاٹ خلیسہ پارے "اے خواجہ، واؤو نا آویا، کنے آ رحم کر۔ کنا مسر ٹی جن آرے، او بھاز عزاب ٹی اے۔" ○

وے عیسیٰ اوڑتو بچ بیت کتو۔ شاگرداک عیسیٰ غا بسر او منت کریسہ پارے "وا نیازی ننا رنداٹ بنگ ٹی اے او شور کنگ ٹی اے۔ واوے ننے آن مر کر۔" ○ عیسیٰ پارے "ای واسہ بہووی تا بمو بند غاتے کے راہی تینگاٹ کہ اوفک خدا نا کسر آن برسینگانو، وھن کہ میٹس گم مرے۔" ○

بندا وخت ٹی نیازی بس او عیسیٰ نا نت تے آتما۔ او پارے "خواجہ، کنا مدتے کر۔" ○

عیسیٰ پارے "ای بہووی تا مدت کے بسوٹ۔ وا بیت جوان افک کہ ای ایلو قوم والا تا مدتے کیو۔ وا وھن اے کہ چناتا ارغاتے کچکاتے آخیس۔" ○ نیازی پارے "نا بیت صبح اے۔ وے کچکاک بمو ارغاتے کنیرہ، آرافک کہ خواجہ غان بچیرہ۔" ○

بندا خاطر آن عیسیٰ اووے پارے "نا ایمان بھاز بسونے۔ آرا گڑا کہ نی خواسہ، او نے کے مریک۔"

او بندا وخت ٹی نیازی نا مسر جوڑ مس۔ ○

عیسیٰ نا بہازنگا بندغاتے شفا تینگ

- ۲۹ عیسیٰ واکان راہی مس او گلیل جھیل نا رہی ات بہناکہ، او اسہ مشے نا
 ۳۰ زی آ لگا او توس۔ اسہ بھلو مخلوقس اوڈا بس۔ اوفک تین تو اوار لنگ، کور،
 معزور، لنگ او ایلو بہازنگا بیمار اتے میسونر۔ اوفک دافقے عیسیٰ نا ات تا رہی آ
 ۳۱ تُولفیر، او عیسیٰ اوفقے شفا تیس۔ آرا وخت آ بندغاگ گنگاتے بیت کنگ آ،
 کور اتے خنگ آ، او معزور او لنگاتے چرخ کنگ آ خنار، اوفک بہاز حیران مسر۔
 اوفک خدا نا صفقے کہر۔

عیسیٰ نا چار ہزار آن زیاست بندغاتے اِرع کُنفنگ

(مرقس ۸:۱-۱۰)

- ۳۲ عیسیٰ تینا ووازوه خاصنگا شاگرد اتے توار کرے او پارے "کنے وا بندغاتے آ
 ترس پنگ ٹی اے، اتے کہ واک مسہ دے آن کن تو اوار او، او بچ کُنتو۔ او
 کنا خوش انگ کہ ای دافقے بینگن راہی کیو۔ واک شاید کسر ٹی لگڑی آن تمیر،
 بے ہوش مریر۔"
 ۳۳ شاگرد اک اوڈان بریفیر "نن وا ریگستان ٹی اراکان وا بھلا مخلوق کے کُنوئی وُ
 گڑا اتین او دافقے ایتین؟"
 ۳۴ عیسیٰ اوفقے آن بریفے "نم تو اخس اِرع او؟"
 اوفک جواب تسر "نن تو ہفت اِرع او گڑاس چنکو مچی او۔"
 ۳۵ عیسیٰ مخلوقے حکم تیس کہ "وُغار آ تُولبو۔"
 ۳۶ ودا او ہفت اِرع او مچی تے بیفے، خداغان وُعا کرے او شکرے آوا کرے، دافقے

۳۷ ٹگر ٹگر کرے او شاگردا تے تس، او شاگرداک وافقے مخلوقے تسر۔ ○ و افک کل گنگر،
 ۳۸ سیر کرے۔ پد آ شاگرداک بچوکا اِرغالتے آن هفت ٹو کرے پُر کرے۔ ○ و اگینگ ٹی نرینہ
 نیازی او چنک شامل آنرہ، وے صرف ہموڑے نرینہ غاتا تعد او چار ہزار اسکہ۔ ○
 ۳۹ ولد اعیسی مخلوقے اراتے آرابی کرے، تینا شاگردا تے تو اوار کشتی ٹی ٹوس،
 او ملدن پنی آ علاقہ غابنا۔ ○

فریسی او صدوقی فرقہ نا بندغاتا
 عیسیٰ اے پاننگ ”نئے معجزہ نشان ایتے“
 (مرقس ۸: ۱۱-۱۳؛ لوقا ۱۲: ۵۴-۵۶)

۱ **ب** گراس فریسی فرقہ او صدوقی فرقہ نا بندغاک عیسیٰ غا تسر کہ اووے آزمائفیر۔
 بندا خاطر آن افک عیسیٰ اے پارے ”نئے معجزہ س نشان ایتے، تاکہ ستا تھے کہ خدا
 نے رابی کرینے۔“ ○
 ۲ وے عیسیٰ اوفقے پارے ”آرا وخت آوے ٹک ایتک او تو مفک، ثم پارے
 ۳ ”اینو نا موسم مریک“، او موسم جوان مریک۔ ○ آرا وخت آنمبی چلینگ،
 ثم پارے ”پر مریک“، او پر مریک۔ ثم تو آٹ موسم نا باروٹ پیش گوئی کیرے،
 ۴ وے ثم اینو پگ نا نشاناتا باروٹ غور کیرے۔ ○ و اوور نا بندغاک آخس بے ایمان
 او، شیطانی دُ سوچ تخیرہ۔ ثم کنے پارے ”معجزہ نشان ایتے“۔ نہ۔ وھن کہ پغمبر
 یونس مسہ دے بھلا چھی نا پڈ ٹی گدریفے، اسی مسہ دے کے کہوکا مریوہ، خدا ٹھے
 پین معجزہ نشان تفک۔“
 او بندا بیتا تے کرے او ہنا۔ ○

عیسیٰ نا تینا شاگردا تے فریسی او صدوق
فرقہ نا بندغاتا خمیر نا باروٹ پاننگ
(مرقس ۸: ۱۴-۲۱)

- ۵ ارا وخت آ عیسیٰ او اونا شاگرواک جھیل نا ایلو کنارہ غا وڑینگار، شاگرواک
۶ اِرغائے گیرام کریسر۔ عیسیٰ اوفتے پارے "خیال تجبو، فریسی او صدوقی فرقہ نا
بندغاتا خمیر نا خلاف مچ بیو۔"
- ۷ اوفک تین پہ تین تو بیت کریسر پاریر "عیسیٰ نفے وابیتے پارے آنتے کہ نن
تین تو اِرغ بیفتن۔"
- ۸ عیسیٰ اوفتا پیتاتے پوه مس او اوفتے پارے "نم آنتے تین پہ تین اِرغاتا باروٹ
۹ بیت کنگ ٹی ارے؟ نھا ایمان کمزور اے۔" ای پنج ہزار آن زیاست بندغاتے
۱۰ اِرغ تسٹ، او کنگ آن پد آخس کئور بچار؟ او یات کبو، کہ ای هفت اِرغ
۱۱ آت چار ہزار نرینہ غاتے اِرغ تسٹ، او کنگ آن پد آخس ٹوکری بچار؟ نم آنتے
پوه تنویرے کہ ای اِرغاتا باروٹ بیت کنگ ٹی آف۔ نم فریسی او صدوقی فرقہ
نا بندغاتا خمیر نا خلاف مچ بیو۔"
- ۱۲ واسہ شاگرواک پوه مسر کہ عیسیٰ اوفتے نت نا خمیر نا باروٹ خبردار کنگ ٹی
الویک، بلکہ اوفتے فریسی فرقہ او صدوقی فرقہ نا بندغاتا تینا شریعت نا خوانفنگ نا
باروٹ پوه کنگ ٹی آسکہ۔

پطرس نا پاننگ که ”عیسیٰ خُدا نا مقرر کروکا اے“
(مرقس ۸: ۲۷-۳۰؛ لوقا ۹: ۱۸-۲۲)

۱۳ ولدا عیسیٰ قیصریہ فلیپی پنی آشار نا خُوک آرسینگا۔ او تینا شاگروا تے آن بریفے
”مخلوق کنا آدم نا اولیاد منگ نا باروٹ انت پانگ، که ای ویر اٹ؟“
۱۴ اوفک جواب تسر ”گراس پارہ که نی تخی، گراس پارہ ایلس، گراس پارہ
یرمیاہ، او گراس پارہ پین پغمبر سے اُس۔“
۱۵ عیسیٰ اوفتے آن بریفے ”تُم انت پارے که ای ویر اٹ؟“
۱۶ پطرس جواب تس پارے ”نی خُدا نا مقرر کروکا او خُدا نا مار اُس۔“
۱۷ عیسیٰ پارے ”پطرس، یوحنا نا مار، نازی آخُدا نا رحمتاک مریر، آنتے که وا
بیت نا او ایلو بندغاتا افک، بلکہ کنا باوہ خُدا دا بیتے کنگ نا علمے نے تسونے۔“
۱۸ پطرس، نا پن نا معنی ”بٹ“ اے۔ بندا خاطر آن ای نے پاوہ، دهن که اسہ بٹسے نا
زی آرا نا بنیاد سخت مریک، بندن نی کنازی آایمان تجوکاتا ربنا او بنیاد مروس۔
۱۹ او کنازی آایمان تجوکاتا طاقت ہمیشہ شیطان نا طاقت آن بزز مریک۔“ ای نے
طاقت ایتیه که نی مخلوقے پاسہ آرا کاریتے کنگ آن خُدا خوش مریک۔ او نی خُدا
نا پُسننگ پیغامے دُنا نا بندغاتے آرسیفیر۔“
۲۰ پد آعیسیٰ تینا شاگروا تے حکم تس که ”کسے پاپو که ای خُدا نا مقرر کروکا اٹ۔“

عیسیٰ نا شاگردا تے تینا مصیبت او کسفنگ نا باروٹ پاننگ
(مرقس ۸: ۳۱-۹؛ لوقا ۹: ۲۳-۲۷)

۲۱ او بندا وخت ٹی عیسیٰ تینا دوا نزوہ خاصنگ شاگروا تے تو تینا باروٹ بیت کریسہ

پارے "ای ضرور یروشلم شار آ کاوہ او اوڑے یبتووی تا پیرنگاک، بھلا ایلک او شرع نا معلک کنے خنپسہ، کنے آ مصیبت بریک۔ ای کسفنگیوہ، ولے مسہ دے آن پد پدی زندہ مربوہ۔" ○

۲۲ پطرس عیسیٰ ئے اسہ گنڈے آوڑے، اووے پارے "خواجہ، نازی آ خدا نا رحمتک مریر، او نے آچ مصیبت بف۔" ○

۲۳ عیسیٰ تینا مونے پطرس نا گنڈ آبرسا، اووے پارے "کنے آن مرمہ، شیطان۔ نی کنا کسر نا خل اس، اتے کہ آرا بیتاے نی کریس، وا خدا نا گنڈ آن افس، بلکہ بندغ نا گنڈ آن او۔" ○

۲۴ پد آ عیسیٰ تینا شاگرواے پارے "اگہ کس نا خوش آرے کہ کن تو برے، او تینا باروٹ سوچ خلپ، او کبنگ آن خولپ، او بر دے کنا خاطر آن صلیب آ تفنگ کے تیار مرے ○ اتے کہ آرا بندغ وا دنیا ٹی تینا زندگی ئے دوست تورک، ۲۵ او مون نا دنیا ٹی خدا نا براغان بچنگ کپک، ولے آرا بندغ کنا خاطر آن تینا مالے او جانے قربان کیک، او وا دنیا ٹی او مون نا دنیا ٹی خوشی حاصل کیک ○ اگہ کس وا ۲۶ دنیا ٹی بھار مال مڈی تے فچ کے ولے تینے خدا نا براغان بچاؤنگ کپ، تو دا زندگی نا بچ فائدہ آف، اتے کہ دھنو چو گراس آف کہ اووے ایے او ہمیشہ نا زندگی ئے حاصل کے ○ ای، آو م نا اولیو، تینا باوہ خدا نا طاقت آٹ او ملائکاتے تو پدی مربوہ، ۲۷ او بر بندغے ای او نا کاریم نا مطابق بدلہ ایٹیوہ ○ ای ئے یقین ایٹیوہ کہ ئے آن ۲۸ گراس بندغ ہمو وخت اسکان کسپسہ کہ اوفک کنا کسفنگ او پدی زندہ منگ او کنا پسکندگا پیغامے تالان خنتمو۔" ○

عیسیٰ نا موسیٰ او الیاس تو بیت کنگ

(مرقس ۹: ۲-۱۳؛ لوقا ۹: ۲۸-۳۶)

- ۱ **ب** وایماتا کنگ ناشش وے آن پد عیسیٰ پطرس او ارا ایلم، یوحنا او یعقوبے،
- ۲ تین تو بیفے، او اوفک مشے نازی آپنار۔ ○ مش نازی آشاگرواک عیسیٰ ئے بزرگ
- ۳ ئی آنره کہ اسه وار تو اونا مون وے آن بار روشنائی تینگ لگا، اونا پنچاک پیون برف
- ۴ آن بار مسر۔ ○ او بمو وخت آشاگرواک موسیٰ او الیاس عیسیٰ تو بیت کنگ آ
- ۵ خنار۔ ○ پطرس عیسیٰ ئے پارے "خواجه، وا آخس جوان اے کہ نن بند اڑیک اُن۔
- ۶ اگ نا خوش اے، ای واڑے مسہ گدان جوڑ کیوه، اسٹس نے کے، اسٹس موسیٰ
- ۷ کے، اسٹس الیاس کے۔ ○
- ۸ ارا وخت آ او بیت کنگ ئی اسکہ اسه روشنائی تروکو جمرس بس او جمر آن
- ۹ توارس بس او پارے "واکنا مار اے کہ ای اوران بهاز خوش اٹ۔ اونا بیتاتے
- ۱۰ منبو۔ ○
- ۱۱ ارا وخت آشاگرواک و توارے بنگر، اوفک بهاز خولیسر او سجدہ کرے، تینا
- ۱۲ پیشانی تے وُغار آتجار۔ ○ عیسیٰ اوفتا ربی آ بس، اوفتے وُ خلک، پارے "بش
- ۱۳ ببو، خولیتبو۔ ○
- ۱۴ اوفک سجدہ غان بش مسر او عیسیٰ ئے سلوک خنار، پین بیچ ختوب۔ ○ ارا
- ۱۵ وخت آ اوفک مش آن وڑیئنگ ئی آنره عیسیٰ اوفتے حکم تس "بمو وخت اسکان
- ۱۶ کسے تینا وے ئی تیغ نا باروٹ پاپیرے کہ ای، اوم نا اولیاد، کسفنگٹٹ او پدی
- ۱۷ زندہ متٹ۔ ○
- ۱۸ ولدا شاگرواک عیسیٰ غان بریفیر "شرع نا معلماک اتے پارہ کہ اول پنمبر الیاس
- ۱۹ پدی بروئی اے؟ ○

- ۱۱ عیسیٰ اوفتے پارے "ایلیاس ضرور اولیکو وار پدی بریک، او ہر گڑائے تیار
 ۱۲ یک۔" ولے ای ٹھے پاوہ کہ پغمبر ایلیاس پدی بسوس ولے مخلوق اووے درست
 کتویر۔ اوفک تینا خوش نا مطابق اووے مصیبت تسر۔ او ہندن آدم نا اولیاو یعنی
 کن تو ہم مریک۔"
 ۱۳ واسہ شاگرداک پوہ مسر کہ عیسیٰ یحییٰ نا باروٹ بیت کنگ ٹی اسکہ۔"

عیسیٰ نا مارے آن جن کشنگ

(مرقس ۹:۱۴-۲۹؛ لوقا ۹:۳۷-۴۳)

- ۱۴ آرا وخت آ اوفک پدی مخلوق آتسر، اسہ بند غس عیسیٰ غا بس، گوڈ خلک،
 ۱۵ اووے پارے "خواجہ، کنا مار آتس گن۔ اووے مرگی اے او بھاز عزاب ٹی اے۔
 ۱۶ او اکثر خاخر یا ویر ٹی تمک۔" ای اووے نا شاگردا تے آ بیٹ، ولے واک اووے
 جوڑ کنگ کتویر۔"
 ۱۷ عیسیٰ اووے او اوڑے موجود مخلوقے پارے "تم آخس بے ایمان او غلطو بندرغ
 اے۔ کئے ٹھے آفسوس مس کہ تم کئے آیقین تخنگ ٹی آفیرے۔ کنا خوش اے
 کہ ای ٹھے آن زو کاو۔ مارے واڑے کئے آتہ۔"
 ۱۸ عیسیٰ جے پیش تمک نا حکمے تس۔ جن مار آن پیش تما، او اسہ وار تو مار جوڑ
 ۱۹ مس۔" ولدا عیسیٰ نا ووانزوہ خاصنگ شاگرداک تنیائی ٹی عیسیٰ غا بسر او اوڑان ہر بفر
 "ن آتے جتاتے کشنگ کپنہ؟"
 ۲۰ عیسیٰ اوفتے پارے "تم دا وجہ غان کشنگ کپیرے کہ ثما ایمان بستے۔ ای ٹھے
 یقین ایٹیوہ، اگر ثما آستے ٹی آوز نا بج نا خاص آ ہم ایمان اے، تم دا مٹے
 پانتگ کپیرے "واکان اینگ بن"، او ثما حکمے منک۔ تم ہر گڑائے کنگ کپیرے۔
 ۲۱ [ولے صرف کنازی آ ایمان تخنگ، روچہ تخنگ او عبادت کنگ آٹ تم وھنگا

کاریسے کنگ کیرے۔ [۱] ۰

عیسیٰ نا ولدا تینا کسفنگ نا باروٹ پاننگ

(مرقس ۹: ۳۰-۳۲؛ لوقا ۹: ۲۳-۲۵)

۲۲ ارا وخت آتیس تینا ووازوه خاصنگا شاگروا تے تو اوار گیل صوبہ ئی اسکہ، تو عیسیٰ
۲۳ اوفتے پارے "ای، آوم نا اولیاو، وشمنا تا ووی تینگلیوہ۔ ۰ اوفک کنے کسفرہ، ولے
مے دے آن پد ای پدی زندہ مریوہ۔"
شاگرواک بھاز نگین مسر۔ ۰

عیسیٰ نا بھلا عبادت خانہ کے محصول تینگ

۲۴ ارا وخت آتیس او اونا شاگرواک کفرخوم شار آسر مسر، بھلا عبادت خانہ
کے محصول مچ کروکا بندغاک پطرس آبسر او بریفیر "نی او نا خواجہ بھلا عبادت
خانہ کے محصول ایتیرے؟" ۰
پطرس اوفتے پارے "یقیناً ایتینہ۔"

۲۵ ارا وخت آپطرس پدی ارا ئی بنا، عیسیٰ اوژان ہریفے "پطرس، نا خیال انت
اے؟ نکاتے کٹوکا بادشاہ تے ویر محصول ایتک؟ شار نا بندغاک یا پرویسیک؟" ۰
پطرس جواب تے "پرویسیک ایتیرہ۔"

۲۶ عیسیٰ پارے "نی راست ناسیتے کریس۔ وانا معنی اے کہ شار نا بندغاک محصول
تفسہ۔ ۰ کن کے ضروری اف کہ ای محصول ایتو، ولے نن وا محصول مچ کروکاتے
تینا باروٹ پریشان کپنہ۔ بندا خاطر آن نی جھیل آبنک او گندی ئے خل۔ اولیکو
مچی کہ نا گندی ئی پاسنگ، اونا با ئی چاندی نا روپئی س مروئے۔ اووے بیف۔ وا

کنا او نا محصول کے کافی اے۔ واپاندی نازوپئی ئے ننا محصول کے اوا کرک۔"

دنا عزت بُرُز اے

(مرقس ۹:۳۳-۳۷؛ لوقا ۹:۲۶-۲۸)

۱ **ب** بندا وخت آشگرواک عیسیٰ غا بسر او بریفیر "نازی آ ایمان تجوکاتا نیام
۲ ئی ونا عزت بُرُز اے؟"

۳ عیسیٰ اوفتا جَوابے تینگ کے اسہ چنآے توار کرے، اوفتا مون آ سلفے، او
۴ اوفتے پارے "ایمان تجوکاتا نیام ئی بمو بندغ کہ تیغے چنغان بار کم عزت والا چانک،
۵ اونا عزت بُرُز آمریک۔ ثم بمو وخت اسکان خدا تو اوار جنت ئی ریننگ کیرے،
او کئے عزت ایتک۔"

عیسیٰ نا ایمان آن برُسینگو کاترے سِزا نا باروٹ پاننگ

(مرقس ۹:۲۲-۲۸؛ لوقا ۱۷:۱-۳)

۶ "اگہ اسہ بے ایمانو بندغس کنازی آ ایمان تجوکا بندغے ایمان آن برُسیفنگ نا
کوشتے کیک، مون نا وُنیآ ئی وانا بزا سخت اے۔ ولے اورکے وَا وُنیآ ئی وَا بزا جوان
۷ اے کہ اونا لُح ئی نسل تینگے او سمندر نا تہہ ئی پینگے۔ وَا وُنیآ ئی بمو بندغاک اخس
بد قسمت او کہ اوفک پُسنینگا ایمان والائے ایمان آن برُسیفنگ نا کوشتے کیرہ۔
۸ دھینگا بندغاک ہمیشہ بندن کوشتے کیرہ۔"

۸ "اگہ ئمے آن کس نا وُو یا تئس گناہ کیک، اووے گڈے، پٹے۔ وَا اورکے
جوان اے کہ او بغیر نت یا وُو آٹ جنت ئی پیجے۔ اگہ نت او وُوک مریرہ، ولے

۹ دوزخ نا خاخر ٹی خسینگے، گُڑا وا زِندگی نا چچ فائِدہ اَفک۔ ۱۰ اگہ اونا خُن گُناہ س کیک، اووے کَشے، بٹے۔ وا اوڑ کے جِوان اے کہ بغیر خُن آن جَنَت ٹی کاے۔ اگہ ہر توما خنک مریر او او دوزخ نا خاخر ٹی خسینگے، تو وا زِندگی نا چچ فائِدہ اَفک۔ ۱۱

عیسیٰ نا گوہنگو کا میل نا مثال تیننگ

(لُوقا ۱۵: ۳-۷)

۱۰ ”خیال تجبو، کنازی آ ایمان تجو کا سنگتاتے آن کسے کم عزت والا سوچ کپتو۔
۱۱ ای ٹمے پاوہ، اوفتا حفاظت کرو کا ملائکاک ہر وخت جنت ٹی کنا باوہ خُدا نا مون آ
۱۲ مریرہ۔ ۱۳ [ای، اومَ نا آولیاو، وا خاطر آن وا وِنیٹا ٹی بسوٹ کہ ای گُناہ گارنگا بند غاتے
۱۴ پٹیو، اوفتے نجات ایٹیو۔] ۱۵ اگہ ٹمے آن اسہ بند غے تو صد میل او، اوڑان اسٹس
۱۶ گوہنگلک، ٹما خیال ٹی او انت کیک؟ او نوو او نوے بے کُنگ کے مَش آ اِلک او
۱۷ گوہنگو کاے پنگ کے کاک۔ ۱۸ ای ٹمے یقین ایٹیوہ، آرا وخت آ او گوہنگو کا میلے
۱۹ خنیک، او بھاز خوش مریک او سوچ کیک ”وا گوہنگو کا میل نا خوشی ایلو نوو او نو
۲۰ آن بھاز زیاست اے۔“ ۲۱ او ہندن جنت ٹی ٹما باوہ خُدا نا خوش اف کہ کنازی
۲۲ آ ایمان تجو کا ایمان آن ہر سینگے۔

۲۳ ”اگہ نا خلاف کنازی آ ایمان تجو کا سنگتس گُناہ کیک، بَنک او اووے وا گُناہ
۲۴ نا باروٹ پا۔ ولے وا پیتاتے اوڑ تو تنیائی ٹی کرک۔ اگہ او نا پیتاتے بَنک او مَنک،
۲۵ تو وانے کے بھاز خوشی نا بیش اے۔ ۲۶ اگہ او نا پیتاتے بَنک ولے مَنک، تین
۲۷ تو اوار ایمان تجو کا سنگتاتے آن اِرٹ پین وِرک تاکہ مقدسنگا کتاب نا مطابق آرا
۲۸ اِزاماک ثابت مریرہ اوفتے کے گواہ مریر، وُھن کہ تورات ٹی لکھوک اے۔ ۲۹ اگہ
۳۰ او ٹما پیتاتے مَنک، تو اونا وا پیتاتے کل کنازی آ ایمان تجو کا سنگتاتے پاو۔ اگہ او
۳۱ ولدا ہم وا بند غاتا پیتاتے مَنک، اوڑ تو سنگتی کپتو وُھن کہ ایلو بے ایمان او محضول

نچ کروکاتے تو سنگتی کپیرے۔

- ۱۸ ”او ای کُٹے ثما پاوہ، خُدا نا ارا حکماک جنت آتو لوکا بندغاتے کے منع او ارا حکماتا
 ۱۹ اجازت آرے، وا حکماتے تُم دُغار نا مخلوق آر سیفیرے۔ او ای تُمے اسے بین بیتس
 ہم پاوہ، کہ اگے تُمے آن اِرٹس اوار خُداغان دُعا کیرہ او فیصلہ نا باروٹ سوچ کیرہ، تو
 ۲۰ کنا باوہ خُدا تُم کے وا فیصلہ کیک، اتے کہ اگے اِرٹ یا واژان زیاست ایسان
 تَخو کاک اوار دُعا کیرہ، ای اوفتے تو وا دُعا ٹی شامل مریوہ۔“

عیسیٰ نا خُوا نِفَنگ ”ایلوفتا گُناہ ترے ہمیشہ معاف کَبو“

- ۲۱ ولدا پطرس عیسیٰ غا بس او اوژان ہریفے ”خُواجہ، اگے کنا مزہبی و ایلئس کنا خلاف
 گُناہ کریسہ کایک، نا خیال ٹی اگے ای اووے ہفت وار معاف کیو، وا کافی اے؟“
 ۲۲ عیسیٰ اووے پارے ”نہ۔ ہفت وار آخا۔ بلکہ ہمیشہ اووے معاف کرک،
 ۲۳ اتے کہ خُدا ہر دخت ثما گُناہ تے معاف کیک۔“
 عیسیٰ مثال تریسہ پارے ”اسے بادشاہ س اُسکے، او سوچ کرے“ ای تینا نوکراتے
 ۲۳ آن حساب کتابے آلیوہ۔“ او حساب کتابے شروع کریس کہ اسے بند غس اتینگا، کہ
 ۲۵ اونا زی آ کر دُٹا تا روپی قرض اُسکے۔ نوکر تو دا دِہ پیسہ آلیو کہ تینا قرضے پدی ایے۔
 بندا خاطر آن بادشاہ عکم تِس کہ ”وا بندرغ، وانا زائفہ او وانا چُنک سودا کنگیر، او
 مے جوڑ کنگیر، او ایلو مال مدیک ہم سودا کنگیر، تاکہ گِراس پیسہ تو وضول مریہ۔“
 ۲۶ نوکر بادشاہ نا نت تے آتما او مِنت کریسہ پارے ”خُواجہ، کئے آر حم کرک۔ ای نا
 ۲۷ پیسہ غاتے ایتنگ نا کوشتے کیوہ۔“ بادشاہ نے اوڑکے رحم بس۔ بندا خاطر آن او
 نوکر نا کُل قرضاتے معاف کرے، او یلہ کرے تہ۔
 ۲۸ ”ولدا ہندا نوکر کسر ٹی ہنا کہ او تینا نوکر و سنگتس خنا۔ وا بندرغ نوکر آن گِراس
 روپی قرض ہلکوس۔ نوکر تینا سنگت نا گٹ ٹی ہلک، او چکیسہ پارے تہ ”آرا

۲۹ پیسہ غاتے نی کئے آن بلکونس، پدی ایقے تا۔ "نوکر سنگت دانانت تے آتما او
 ۳۰ منت کریسہ پارے" کئے آرحم کرک۔ ای نا پیسہ غاتے استگ نا کوشستے کیوہ۔ "○
 ۳۱ ولے او دا بیتاے متیو، تینا سنگتے ہمو وخت اسکان جیل ٹی تجا کہ پیسہ غاتے پدی
 ۳۲ نتھے۔ ○ آرا وخت آیلو نوکراک دا قصے بنگر، اوفک دا بیت نا باروٹ پریشان
 ۳۳ مسر، پدی بادشاہ غا بنار۔ اوفک اوڑ توکل قصے کریر۔ ○ بند خاطر آن بادشاہ اولیکو
 ۳۴ نوکرے پدی توار کرے او پارے "نی بد نیتو نوکرے اس۔ ای تینا کل قرضاتے
 ۳۵ نے آمعاف کریت، اتھے کہ نی کئے آن معافی خواہیئس۔ ○ نی ہم تینا سنگت نوکر
 ۳۶ آرحم کروئس، اتھے کہ ای نازی آرحم کریسٹ۔ ○ بادشاہ بھاز ناراض مس،
 او نوکرے ہزا کے جیل آراہی کرے۔ او ہمیشہ جیل ٹی ہزا کے تجنگا، اتھے کہ
 پیسہ غاتے آوا کنگ کتویک۔ ○

۳۷ عیسیٰ دا مثال نا معنیٰ کرے پارے "او بندن کنا باوہ خدا ئھے ہم ہمیشہ نا
 ہزا ایٹک اگہ ئم است نا حب اٹ ایلو فتا گناہ تے معاف کیرے۔ ○"

عیسیٰ نا طلاق نا باروٹ خواندینگ

(مرقس ۱۰: ۱-۱۲)

۱ **۱۹** آرا وخت آعیسیٰ دا بیتاے خلاص کرے، او گلیل صوبہ غان راہی مس او
 ۲ دریاب اردن نا ایلو گند آیبھوویہ علاقہ غا بنار۔ ○ اسہ بھلو مخلوقس اونا رند اٹ اسکہ۔
 عیسیٰ ہموڑے اوفتے آن بیمارنگا بند غاتے جوڑ کرے۔ ○
 ۳ گراس فریسی فرقہ نا بند غاک عیسیٰ غا بسر او اوڑے آرائش کنگ کے اوڑان
 بریفیر "نا خیال ٹی ننا شریعت نا مطابق بند غ تینا زائفے ہر وجہ غان طلاق تینگ
 چانک؟" ○

۴ عیسیٰ اوفتے پارے "ئم تورات ٹی خوانا نورے کہ "خدا شروع آن انسانے زینہ

- ۵ او نیازی نا شکل اٹ جوڑ کرینے۔ "؟" ○ بندا خاطر آن خُدا تورات ٹی وا ہم پارینے
 "نہینہ تینا لمہ باوہ ئے یلہ کیک او تینا زائفہ تو اوار وُهن رینگک کہ اوفک اسہ جان
 ۶ مریرہ۔" ○ واکان پد اوفک اِرت افس، بلکہ اَسٹ او۔ بندا خاطر آن ارا جوڑی ئے
 کہ خُدا جوڑ کرینے، کسے ہم اجازت افک کہ اوفتے جتا کے۔" ○
 ۷ وافریشیک پدی عیسیٰ غان بریفیر "گُرا انتے موسیٰ شریعت ٹی حکم تسوس کہ
 اِریغ تینا زائفہ ئے طلاق تینگ کے لکھے او ایته تہ؟" ○
 ۸ عیسیٰ اوفتے پارے "موسیٰ بندا خاطر آن ئے اجازت تسوس انتے کہ ئم بھاز
 ۹ ضدی اُرے، ولے دا صبح افک انتے کہ شروع ٹی دا رواج اُلویکہ۔" ○ ای ئے پاوہ،
 اگہ کس اِریغ تینا زائفہ ئے طلاق ایتک، ولے اووے سما اے کہ "کنا زائفہ بچ زنا
 کنتے"، او بندغ پین برامس کیک، تو دا نہینہ زنا کیک۔" ○
 ۱۰ اونا شاگرداک اووے پاریر "اگہ بندغ صرف زنا نا وجہ غان طلاق تینگ کیک،
 واژان جوان اے کہ او اصل برام کپ۔" ○
 ۱۱ عیسیٰ اوفتے پارے "ئما بیتاک ہم صبح منگ کیرہ، انتے کہ ضروری افک کہ
 بر بندغ برام کے، ولے گُراس بندغلتے خُدا طاقت تسونے کہ اوفک بغیر برام آن
 ۱۲ زندگی گدریفنگ کیرہ۔" ○ بھاز وجہ غاک اریر کہ بندغاک برام کپسہ۔ بھازنگاک
 نرمادہ ودی مریرہ، بھازنگاک خسی کنگیرہ، او بھازنگاک برام کپسہ تاکہ اوفک خُدا
 نا پُسکننگ پیغام نا کاریمتے جوان طریقہ اٹ کیر۔ ارا بندغے خُدا طاقت ایتک، اووے
 برام کنگک ضروری افک۔" ○

عیسیٰ نا چُنا تے دُعا تینگ

(مرقس ۱۰: ۱۳-۱۶؛ لوقا ۱۸: ۱۵-۱۷)

۱۳ گُراس بندغ تینا چُنا تے عیسیٰ غا میسر کہ عیسیٰ تینا وُوے چُنا تا زی آ برے او

۱۳ اوفتے دُعا ایتے، ولے شاگرداک بندغاٹے اِلتَویر، اوفتے آچڑار۔ ۵ عیسیٰ اوفتے پارے
 ”چُناتے کئے آیلہ کبُو، بریر، اَنَتے کہ آرا بندغاٹ کم عزت والا او، اوفک دا چُناتے
 آن بار او۔ خُدا اوفتا حفاظتے کیک او اوفک کنا سنگت مریرہ۔“ ۶
 ۱۵ عیسیٰ چُناتا زوی آدوئے تینا ہرسا، اوفتے دُعا تِس، پدی ہنا۔ ۷

امیرنگا بندغ او ہمیشہ نا زندگی
 (مرقس ۱۰: ۱۷-۳۱؛ لوقا ۱۸: ۱۸-۳۰)

۱۶ اسے بندغس عیسیٰ غا بس او ہریفے ”خُواج، ای آرا نیکنگا کاریمتے کیو کہ جنتے
 حاصل کیو؟“ ۷
 ۱۷ عیسیٰ اووے پارے ”نی اَنَتے کئے آن ہریفیس آرا نیکنگا کاریماک او؟ نی پاس
 کہ ای خُداغان بار اُٹ؟ ہندا خاطر آن آرا حکماتے خُدا بندغاٹے کئے تِسوئے، اوفتے
 منہ۔ گُڑا نی جنت ٹی کاسہ۔“ ۸
 ۱۸ بندغ ہریفے ”آرا حکماتے منیو؟“
 عیسیٰ اووے پارے
 ”کئے کسفیہ،
 زنا کپہ،
 دُزی کپہ،
 دروغ نا گواہی تَفہ، ۹
 تینا لَمہ باوہ نا عزتے کُزک،
 ۱۹ او ایلو بندغاٹے تو محبت کُزک دُھن کہ نی تین تو محبت کیسہ۔“ ۱۰
 ۲۰ بندغ جَواب تِس پارے ”ای دا کُل حکماتے منیوہ او کُنگٹ ٹی اُٹ۔ واڑان
 بے دس ای اَنَت کیو؟“ ۱۱

- ۲۱ عیسیٰ اووے پارے "اگہ نا خوش آرے کہ فی نجات حاصل کیس، ہنگ، تینا
 کل مال مڈی سوا کرک، او پیسہ غاتے غریبائے ٹی بشخ کرک۔ فی کن تو برک،
 کنا شاگردو جوڑ کرک۔ اگہ فی ہندن کیسہ، تو فی جتنے حاصل کیسہ۔"
- ۲۲ آرا وخت آ بندرغ دا پیتائے ہنگ، او بھار پریشان مس، او پدی ہنا، آنتے
 کہ او بھار امیر اسکہ۔
- ۲۳ پد آ عیسیٰ تینا شاگردو اتے پارے "ای ٹھے یقین ایتھوہ، ڈھنگا بندرغ آ خدا نا
 ۲۴ رحمناک مفسہ، او جنت ٹی خدا تو اوار رینگنگ کپک۔" ای ٹھے اسہ وار ولدا پاوہ،
 ڈھن کہ اسہ بچ سیلہ ناننگ آن گدرینگنگ کپک، او ہندن ڈھنگا بندرغ نازی آ خدا
 نا رحمناک مفسہ او خدا تو اوار جنت ٹی رینگنگ کپک۔"
- ۲۵ آرا وخت آ شاگردو اک دا پیتائے ہنگ، اوفک حیران مسر، او عیسیٰ غان ہر یفیر
 "گڑا ویر نجات حاصل کیک؟"
- ۲۶ عیسیٰ اوفتا گند آ ہرا او اوفتے پارے "آرا کاریجئے انسان کننگ کپک، خدا
 کننگ کیک تا۔"
- ۲۷ ولدا پطرس عیسیٰ پارے "نن تینا کل مال مڈی او آراتے ایلان او نا رند
 آت بسن۔ وانا بدلہ ٹی غنہ آنت یلوئے؟"
- ۲۸ عیسیٰ اوفتے پارے "یقین تجبو، آرا وخت آ ای، آوم نا اولیاو، جنت ٹی تینا
 تخت آتو لیوہ، ثم کنا ڈوانزوہ شاگردو اک کنا تخت ناربی آکن تو اوار توالیرے او
 ۲۹ یعقوب نا اولیاواتا ڈوانزوہ قومائے آباد شاہی کیرے۔" او آرا بندرغ کنا خاطر آن تینا
 باوہ، لمہ، ایلیم، ایڈ، چناتے او تینا ڈغارے یلہ کیک، خدا اووے دا ونیا ٹی رحمناک
 ۳۰ ایٹک او مون نا ونیا ٹی جنت ایٹک۔" او آرا بندغاک واسہ مخلوق نا مون آ بے
 عزت او، مون نا ونیا ٹی خدا اوفتے عزت ایٹک۔ ولے آرافک دا ونیا ٹی تیغے مخلوق
 نا مون آ عزت والا چارہ، مون نا ونیا ٹی خدا اوفتے عزت تھک۔"

مالک نا سخاوت

- ۱ نب عیسیٰ پارے ”خدا ہر ایمان تھو کا بند غاتے آتینا رحمتے راہی کیک۔“
- ۲ پد آ او مثال تریسہ پارے ”اسہ زمیندارس سوب نا مالو پیش تما تاکہ گڑاس
- ۳ بندغ آتے کہ اونا انگور نا باغ ٹی کاریم کیر۔○ او اوفتے تو اسہ دے نا ویازی ئے
- ۴ اسہ چاندی نا روپئی منا، او اوفتے تینا انگور نا باغ آ کاریم کے راہی کرے۔○ او نیم
- ۵ روچ او سوب نا نیام ٹی پدی شار نا چوس آہنا، گڑاس مزدور اتے بے کار سلوک
- ۶ خنا۔○ مالک اوفتے پارے ”ٹم ہم بمبو، باغ ٹی کاریم کبو۔ ای ٹمے کاریم نا مطابق
- ۷ مزدوری ایٹیوہ۔“○ ہندا خاطر آن مزدور اک باغ ٹی کاریم کنگ کے ہنار۔
- ۸ ”او ہندن نیم روچ او پیشیم نا وخت آ مالک چوس آہنا، او مزدور اتے مزدوری
- ۹ کے تینا باغ آ راہی کرے۔○ او دیگر نا وخت آ پدی چوس آہنا او گڑاس بے کار
- ۱۰ مزدور اتے سلوک خنا۔ او اوفتے آن ہریفے ”ٹم اتے داڑے بے کار سلوک ارے؟“○
- ۱۱ مزدور اک جواب تسر ”خواجہ، نئے مزدوری ملتے۔“ مالک اوفتے ہم پارے ”بمبو،
- ۱۲ او کنا انگور نا باغ ٹی کاریم کبو۔“○
- ۱ ”آرا وخت آ شام مس مالک تینا ناچے راہی کرے کہ ”وافتے ویازی ایٹے۔
- ۲ اولیکو وار دیگر آبرو کا بند غاتے ویازی ایٹیس، او ہندن تریسہ تریسہ سوب نا مالو بروکا
- ۳ بند غاتے ایٹیس۔“○ ہمو بند غاک کہ دیگر نا وخت آ بسوئر، اوفتا ہر ایٹے اسہ
- ۴ چاندی نا روپئی ویازی تینگا۔○ ہندا خاطر آن آرا وخت آ سوب نا مزدور اک ویازی
- ۵ ہلنگ کے بسر، اوفک سوچ کیر کہ ”نئے ایلوفتے آن زیاست ویازی ملک۔“ ولے
- ۶ اوفتا ہر ایٹے ہم اسہ اسہ چاندی نا روپئی ویازی تینگا۔○ اوفک تینا ویازی ئے ہلکر،
- ۷ او مالک نا خلاف مڑ مڑ کر سہ ہنار۔○ اوفک مالکے پاریر ”وا بند غاک کہ دیگر نا وخت
- ۸ آبسر صرف مچہ کاریم کیر، او نن باسینگا دے ٹی دے درست کاریم کریں۔ ولے

۱۳. نی اوفتے ہم اسے چاندی نا روپئی او ننے ہم اسے چاندی نا روپئی تِس۔ ○ مالک اوفتے آن اُسٹے پارے "سنگت، کنا بیتاے خف تور۔ ای ٹھے ریفتنٹ، آنتے کہ ٹم تینٹ فیصلہ کریے کہ "نن اسے دے نا ویاڑی کے اسے چاندی نا روپئی س بلینہ" ○
۱۳. ٹھے ٹھا ویاڑی بلا، اراغا بمبو۔ او ای تینا خوش اٹ دیگر آبروکا مزدور اتے ٹھا خاصہ مزدوری تِسٹ، ○ آنتے کہ ای مالک اٹ، او ای تینا دولتے تینا خوش اٹ استعمال
۱۵. کنگ کیوہ۔ شاید ٹم کنا سخی گری آن ہوشنگیرے؟ ○
۱۶. او عیسیٰ واپیتا معنی کریسے پارے "ہندن آرا بندغاتا اہمیت واسے کم اے، مون آوفا اہمیت زیاست مریک۔ او آرا بندغاتا اہمیت واسے زیاست اے، مون آوفا اہمیت کم مریک۔ ○

عیسیٰ نا مِسٹ میکو وار تینا کسفنگ نا باروٹ بیت کنگ
(مرقس ۱۰: ۳۲-۳۳؛ لوقا ۱۸: ۳۱-۳۲)

۱۷. آرا وخت آ عیسیٰ یروشلم شار نا گنڈ آ پنگ ٹی اسکے، او تینا دوازدہ خاصنگا شاگرداے اسے گنڈ آدرے او پارے تا ○ "بمبو، نن یروشلم شار آ پنگ ٹی اُن، آراڑے کہ ای، آدم نا اولیاد، بھلا امام او شرع نا معلما دُو ٹی تینگیوہ۔ اوفک کے کسفنگ نا فیصلہ کیرے ○ ولدا اوفک کے روپیو گورنر نا دُو ٹی ایتیرہ۔ اونا بندغاک کے آ مسخرہ خلیہ، کے کوڑا خلیہ، اوفک کے صلیب آ تقیرہ، کسفیرہ۔ ولے مسے دے آن پد ای پدی زندہ کنگیوہ۔ ○

لہ نا سفارش کنگ، عیسیٰ نا پوہ کنگ

(مرقس ۱۰: ۳۵-۳۵)

واژان پد زبدي نازائفه تینا ارامار، یعقوب او یوحنا، تو اوار بس، عیسیٰ نامون
آ گوڈ خلک، او تینا مارتے کے سفارش کرے۔ ○

عیسیٰ اوژان بریفے "نی انت خواسر؟"

او جواب تیس "کن تو اقرار کرک، آرا وخت آنی بادشاہ مریر، نی کنا مارتے
تینا راست میکو او چپی کو گنڈاتے آ تو لفسر۔" ○

عیسیٰ اوفتے پارے "ٹھے خبر آف، ٹم انت خوائنگ ٹی ارے۔"

پد آ عیسیٰ برتوما ایلمتے آن بریفے "ای مصیبت سہنگ کے تیار اٹ۔ ٹم ہم
کنے آن بار مصیبت سہنگ کے تیار ارے؟"

اوفک جواب تیسر "آؤ۔ نن تیار آن۔" ○

عیسیٰ اوفتے پارے "ٹم ضرور کنا خاطر آن مصیبت سہیرے، ولے ای فیصلہ
کپہرہ کہ کنا راست میکو گنڈ آویر ٹولیک، او کنا چپی کو گنڈ آویر ٹولیک۔ وافیصلہ
کنا باوہ خدا کیک کہ ویرے ٹولفک۔" ○

آرا وخت آیلو وہ خاصنگ شاگرواٹے واپتاتا سہتا، اوفک برتوما ایلمتے آن بھار
ناراض مسر۔ ○ ولے عیسیٰ ڈوانزوہ خاصنگ شاگرواٹے اوار توار کرے او اوفتے پارے

"ٹم چارے کہ ایلو قوماتا بادشاہ تا طاقت بندغاتا زی آبرڑاے، او تینا حاکاتے ہم
بھار طاقت تسونو۔ ○ ولے ٹم ہندن سوچ کپہو۔ اگہ کس ٹھے آن سوچ کیک کہ

"ای زیاست عزت والا مریو"، تو او ایلو فٹے کے نوکر آن بار کاریم کے۔ ○ او اگہ
ٹھے آن اسٹس سوچ کیک کہ "ای اہمیت والا مریو"، تو او ایلو فٹے کے مے آن

بار کاریم کے، ○ ڈھن کہ ای، آوم نا آولیاو، خرمٹ کرفنگ کے بٹٹ، بلکہ خرمٹ

کننگ کے بسوٹ۔ او ای بندغاتا گناہ تا خاطر آن کسفنگیوہ، تاکہ بھازنگا بندغاتا گناہ
او برائیک معاف کننگیر۔“

عیسیٰ نا اِرا کورنگا بندغاتے خنی کننگ

(مرقس ۱۰:۲۶-۲۷؛ لوقا ۱۸:۳۵-۳۳)

- ۲۹ اِرا وخت آ عیسیٰ او اونا شاگرداک یریحو پنی آشار آن پیش تیمنگ ٹی اُترہ،
۳۰ اسہ بھلو مچی س اوقتا رند اٹ پنگ ٹی اُسک۔ اِرا کورو بندغ کسر آ تُولوک اُترہ۔
اِرا وخت آ اوفک بنگر کہ ”عیسیٰ گدرینگ ٹی اے“، اوفک چیانٹ خلیسہ پاریر
”بادشاہ وَاوُو نا اولیاو، نفے آ ترس گن۔“
۳۱ بندغاک اوفتے آ چزار او اوفتے پاریر ”چپ کبو“۔ ولے اوفک بتر زور آن پاریر
”بادشاہ وَاوُو نا اولیاو، نفے آ ترس گن۔“
۳۲ عیسیٰ سلیس او اوفتے توار کرے، او اوفتے آن ہرینے ”مُم کئے آن انت خوارے
کہ ای مُم کے کیو؟“
۳۳ اوفک جواب تسر پاریر ”خواجه، ننا خوش ارے کہ نی نفے خنی کیس۔“
۳۴ عیسیٰ نے اوقتا زی آ بھاز ترس بس۔ بندا خاطر آن او اوقتا ختے وُو خلک۔ اسہ
وار تو اوفک خنگ آ لگار او عیسیٰ نارند اٹ راہی مسر۔

عیسیٰ نا یروشلم شار آ بادشاہ آن بار بننگ

(مرقس ۱۱:۱۱-۱۲؛ لوقا ۱۹:۲۸-۳۰؛ یوحنا ۱۲:۱۲-۱۹)

- ۲ اِرا وخت آ عیسیٰ او اونا شاگرداک یروشلم شار آن خُک بسر، اوفک
بیت فگے پنی آ خلق آن خُک رسیدگار کہ زیئون پنی آ مش آن خُک اُسک۔ عیسیٰ

- ۲ تینا اِرا شاگردا تے تینے آن مون آ رہی کرے، ○ او اوفتے دا کلمے تس "ننے آن مون
آیمبو او خلق ٹی پیسبو۔ آرا وخت آئم خلق ٹی پیسیرے، ئم اسہ پیش او اونا گرہے
۳ اوار تفوک خنیرے۔ دافتے بلبو او کنے آ آیتو۔ ○ اگہ کس وافتا باروٹ ئمے آن ہرینے،
اووے پابو "خواجه خوانک تا"۔ او ئمے اجازت اینک کہ دافتے وینگ کیرے۔ ○
۴ او ہندن پنمبر زکریاہ نا پیشن گوئی صبح ثابت مس کہ او پار یسٹس ○
۵ یروشلیم شار نا بندغاتے پابو،
"ہربو، ئما بادشاہ ئمے آ ینگ ٹی اے۔
او گرہ نازی آسوار اے، او تینے اہمیت والا چانپک۔
او گرہ تو اوار پیش ہم آرے۔ ○
۶ ہندا خاطر آن ہر توما شاگرداک ہنار، ہندن کہ عیسیٰ پار یسٹس، ہندن کرے۔ ○
۷ اوفک پیش او اونا گرہے میسر، شاگرداک تینا گڈی تے بیشٹا خلتے آتجار او
۸ عیسیٰ آسمے آسوار مس۔ ○ او بھارنگاک عیسیٰ ئے عزت ینگ کے تینا گڈی تے
بیشٹا کسر آت تالان کرے او ایلوفک ورختا تے آن شاخا تے گڈار او اوفتے کسر آت
تالان کرے۔ ○
۹ آرا بندغاگ عیسیٰ نا مون او پد آت ینگ ٹی آنرہ، اوفک زور آت صفت
کریمہ پاریر "وا بادشاہ داؤو نا اولیاد نازی آ خدا نارحمتاک مریر، کہ دا خدا نا طاقت
آت بسونے۔ خدا ئے صفت گبو۔ ○
۱۰ آرا وخت آ عیسیٰ یروشلیم شار ٹی پیسا، گل مخلوق خوش او حیران مسر، او
بھارنگا بندغاگ ہر یفیر "وا ویر اے؟" ○
۱۱ ایلو بندغاگ جواب تسر "وا عیسیٰ اے۔ خدا نا پنمبرس اے، کہ گلیل صوبہ نا
ناصرتہ پنی آ شار آن بسونے۔ ○"

عیسیٰ نا ریفوکا دُکاندار اتے بهلا عبادت خانہ غان کشینگ
(مرقس ۱۱: ۱۵-۱۹؛ لوقا ۱۹: ۴۵-۴۸؛ یوحنا ۲: ۱۳-۲۲)

- ۱۲ عیسیٰ بھلا عبادت خانہ ٹی بنا او دکاندار اتے کشینگ شروع کرے، او اوڑے پیسہ
۱۳ بدل کروکاتا او کپوت او گُوگُو سودا کروکاتا میز او گُرسی تے چپی کرے۔ او اوفتے
پارے "مقدسنگا کتاب ٹی لکھوک اے کہ خُدا پارینے" کنا اُرا عبادت نا جاگہ اے،
وے نُم عبادت خانہ ٹی دا دکاناتے محبوق نا لُنگ کے ملانورے۔"
- ۱۴ بھازنگ کور او معزور اک بھلا عبادت خانہ ٹی عیسیٰ نا بَسُر، او اوفتے شِفَاتِس۔
۱۵ بھلا اِمالک او شرع نا معلماک، اُرا وخت آ عیسیٰ ئے معجزہ کنگ آ خنار او
چُناتے صفت کنگ آ بَنگر، کہ چُناک پاریرہ "بادشاہ وَاوُ نا آولیاوے صفت کبو"،
اوفتے بھاز غصہ بَس۔
- ۱۶ واک عیسیٰ غان ہر بفر "نی پوہ مریسہ، وا چُناک آنت پاننگ ٹی او؟"
عیسیٰ پارے "آؤ، ای پوہ مریوہ۔ نُم زبور نا لوزاتے پوہ مفرے کہ او ٹی
لکھوک اے "چُنکا او بھلا چُناک اووے صفت کیرہ؟"
۱۷ عیسیٰ بھلا عبادت خانہ غان راہی مس، او بیت عیناہ پنی آ خلق آ بنا او ننے
ہموڑے گدریفے۔

عیسیٰ نا پاننگ "کنا او خُدا نا زی آ ایمان
تخننگ اٹ نُم ہر گِٹرائے کنگ کیرے"
(مرقس ۱۱: ۱۲-۱۴، ۲۰-۲۲)

- ۱۸ سوب نا مالو اُرا وخت آ عیسیٰ یروشلیم شار آ پدی بَنگ ٹی اَنکہ، او بینگن

۱۹ اَسکے۔ او کسر آٹ اسے انجیر نا درختسے خنا او انجیر کُننگ کے درخت نا رہی آہنا۔
وَلے درخت ٹی انجیر اَلوئیکہ، صرف خزونگا پَناک اَنرہ۔ عیسیٰ انجیر نا درختسے حکم تِس
”واکان پد نی بیوہ تَقیمہ“۔ درخت اسے وار تو باریس۔

۲۰ شاگرداک وا گڑائے خنار، حیران مسر او ہرِیفیر کہ ”وا درخت ہمرزو باریس؟“
۲۱ عیسیٰ اوفتے پارے ”ای تُمے یقین ایتِیوہ، اگہ تُم کنازی آ ایمان تخیرے او
شک تخیرے، تُم ہم بندن کُننگ کیرے، دهن کہ ای وا انجیر نا درخت تو کریٹ۔
صرف وا آفا، بلکہ اگہ تُم وامشے پارے ”پیش تم، او سمندر ٹی تینے بٹ“، تو مش
۲۲ تُم وا حکمے مَنک۔ اگہ تُم خُداغان دُعا کیرے او یقین تخیرے، گڑا آرا گڑائے کہ
تُم خوارے، خُدا تُم کے کیک تہ۔“

مجلس نا بندغانا عیسیٰ غان طاقت او حق نا باروٹ سُوال
(مرقس ۱۱:۲۷-۳۳؛ لوقا ۱۰:۷-۸)

۲۳ عیسیٰ پدی بھلا عبادت خانہ ٹی بس۔ آرا دخت آ او ورس تینگ ٹی اَسکے، بھلا
ایامک او یہودی تا مجلس نا ایلو بندغاک بسر او ہرِیفیر ”نے دایتاتا پاننگ نا ویر
طاقت او حق تسونے؟“

۲۴ عیسیٰ اوفتے پارے ”ای تُمے آن صرف اسے سُوالس ہرِیفیوہ۔ اگہ تُم کنے وانا
۲۵ جَوابے سورے، تو گڑا ای تُمے تینا حق او طاقت نا باروٹ پاوہ۔ سُوال داو اے۔
”تخیلی نا دخت آپاک صاف منگ نا بے شولینگ نا حق خُدا نا گنڈ آن بسوس
یا بندغ نا گنڈ آن بسوس؟“

۲۶ اوفک اسے پہ ایلو تو تینا صلح کریر ”نن انت پان؟ اگہ نن پان ”خُداغان
”بسوس“، او نن آن ہرِیفک ”تُم انتے تخیلی غا ایمان تختورے؟“ ولے اگہ نن
پان ”بندغ آن بسوس“، تو نن مخلوق نا ناراضگی آن خولینہ، انتے کہ مخلوق نا

یقین آ رہے کہ یحییٰ پغمبرس اُسکے۔"

۲۷ بندہ خاطر آن اوفک عیسیٰ ؑ جواب تسر "نن پینہ وحق ویر آن بسوس۔"
 عیسیٰ اوفتے پارے "او بندن ای ئمے پاپرہ کہ وھن کاریم کنگ نا حقے کئے
 ویر تسونے۔"

عیسیٰ نا ارا مار نا مثال تینگ

۲۸ عیسیٰ اوفتے مثال تریسے پارے "اسے بندے نا ارا مار اترہ۔ او تینا بھلا مار آ
 ۲۹ بنا اووے پارے "اینو بنگ، او انگور نا باغ ٹی کاریم کرک۔" ○ بھلا مار پارے
 ۳۰ "ای ہمپرہ"، وے ذریعے آن پد او تینا اراوہ ؑ بدل کرے، او باغ آ بنا۔ ○ ولدا
 باوہ چنکا مار آ بنا، اووے پارے "کاریم کنگ کے باغ آ بنگ۔" چنکا مار پارے
 "آؤ، باوہ، ای کاوہ۔" وے او بستو۔ ○
 ۳۱ عیسیٰ ہریفے "ٹھا خیال ٹی، وا ہڑتوماتے آن ارا مار باوہ نا خوش نا مطابق کاریم
 کرے؟"

اوفک جواب تسر پارے "بھلا مار باوہ نا خوش نا مطابق کاریم کرے۔"
 عیسیٰ وا مثال نا معنی ؑ کریسے پارے "ای ئمے پاوہ، بندن محصول مچ
 ۳۲ کروکاک او رنڈیک بھلا مار آن بار ئمے آن مست خدا نا پسکینگا کسر آ برہ ○ اتے
 کہ یحییٰ ئمے آ بس او ئمے خدا نا راستنگا کسرے نشان تس، او ئم چنکا مار آن بار
 اونا پیغام نازی آ یقین تجھویرے۔ وے محصول مچ کروکاک او رنڈیک اونا پیغام
 نازی آ یقین تجار۔ ارا وخت آ ئم گناہ گارتے ایمان تینگ آ خنارے، ئم ولدا
 ہم یحییٰ نازی آ ایمان تجھویرے۔ ○"

عِیسیٰ نا انگور نا باغ کے ٹھیکہ نا مثال تینگ (مرقس ۱: ۱۲-۱۴؛ لوقا ۹: ۲۰-۱۹)

۳۳ عِیسیٰ اوفتے پین مثالس تریسہ پارے "اسہ زمیندارس انگور نا باغس بلیک، اونا چارمہ گنڈ آ ویوال خلک، اونا رہی آ انگور نا جوس جوڑ کنگ کے جاگس جوڑ کرے، او اوفتا خیالداری کنگ کے ویوال نازی آ مورچس جوڑ کرے۔ پد آ او باغے بندغاتے اجارہ غاتس، او پیشن ملکے آ چکر کے بنا۔ ○ آرا وخت آ انگوراک ۳۴ بسوئر، او تینا مے تے اجارہ واراتے آ راہی کرے تاکہ تینا بشخے بلے۔ ○ اجارہ داراک ۳۵ مے تے بلکر، اسٹے خلکر، ایلوئے کسفر، او ایلوفتے خل خلکر کشار۔ ○ پد آ مالک ۳۶ واژان زیاست پین مے تے اجارہ واراتے آ راہی کرے، ولے اجارہ داراک اوفتے تو ہم بدنن کمر۔ ○ آخری مالک تینا مارے راہی کرے او پارے "اوفک یقینا کنا ۳۷ مارے عزت ایتیرہ"۔ ○ ولے آرا وخت آ اجارہ داراک مارے خنار، اوفک اسہ پہ ایلو ۳۸ تو تینا پاریر "وا بلغ نا وارث اے۔ بنو، کسفن تہ۔ وانا جائیداد ننا مریک"۔ ○ بندا ۳۹ خاطر آن اوفک مارے بلکر، باغ آن پیشن کشار، کسفر تہ۔ ○ پد آ عِیسیٰ اوفتے۔ آن بریفے "آرا وخت آ باغ نا مالک تیٹ بریک، او وا ۴۰ اجارہ واراتے تو انت کیک؟" ○ ۴۱ اوفک جواب تسر پاریر "او ضرور وا خرابنگا بندغاتے کسفک، او باغے ایلو بندغاتے اجارہ غایتیک، او وا اجارہ داراک انگور کشنگ نا وخت آ اونا بشخے اووے ۴۲ ایتیرہ۔ ○ عِیسیٰ اوفتے آن بریفے "زبور نا وا لوزاتا انت معنی اے؟ وا خل کہ مستریک اووے بے کار چارہ وا خل گل آن زیاست ایمیٹ والا اے وھن کہ نیاوا نا خل مریک؟

او دا بھلا بیٹ اے کہ خُدا دا بے کارِنگا خَلّے بندِغاتے کے بھاز

اِہمیت والا جوڑِ کیک۔

۲۳- [اِرا بندِغ نازی آ دا خَلّ تِمک ٹُر ٹُر مریک، او اگہ وا خَلّ کسے نازی آتھے
او مِش جوڑِ مریک۔]

او عیسیٰ اوفتے پارے "ای ٹھے پاوہ، اگہ ٹم کنا پیغامے مِتّویرے، تو خُدا ٹھے
پُسکُنِنگا کسر آ پَنگ نا طاقْتے تَفک، او ایلو بندِغاتے وا کسر آ پَنگ نا طاقْتے ایتک۔"

۲۵ شرع نا معلماک او بھلا اِمامک چائِسر کہ "عیسیٰ زبُور نا دا لوزاتے ٹی خَلّ نا مثالے

۲۶ تینا باروٹ پانگ ٹی اے، او ننا خلافِ بیٹ کنگ ٹی اے۔" ○ بندِا خاطر آن
اوفک کوشتے کرہ کہ "عیسیٰ ئے گرفتار کین۔" ولے اوفک مخلوق آن خولیسر،
آتے کہ مخلوق نا خیال ٹی "عیسیٰ پغمبرس اے۔" ○

عیسیٰ نا کُلے پُسکُنِنگا کسر آ پَنگ نا
دعوت تِنگ، ولے گِڑاسے نا قبول کنگ

(لوقا ۱۶: ۱۲-۲۳)

۲۲ ب عیسیٰ ولدا مخلوقے مثال تریسے پارے ○ "خُدا نا پُسکُنِنگا کسر آ بروکاک ہندن

۳ او، دھن کہ اسے باوشاہس تینا مار نا برام کے اسے بھلو دعوتس کرے۔ ○ او تینا
نوکراتے بندِغاتے کے راہی کرے ارافتے بِنِنگا س، ولے اوفتا خوش آلویکہ کہ دعوت

۴ ٹی برے۔ ○ بندِا خاطر آن او ایلو نوکراتے توار کرے او مہمانتے آ دا گلوئے راہی کرے
"دعوت تیار اے۔ اِی وا دعوت ٹی جو اِنِنگا خراس او سیرنگا روڑتے تریٹ۔ برام نا

۵ دعوت آہو۔" ○ ولے ولدا ہم بِنِنگو کا بندِغاک توجہ تَویر، او تینا کاروبارتے کے ہنار۔

۶ اِسٹس تینا دُغارتے آہنا، ایلو تینا دُکان آہنا۔ ○ ولے ایلو بِنِنگو کا بندِغاک نوکراتے

۷ بَلکر، خلکر، کسفر تا۔ ○ باوشاہ ئے بھاز غصہ ہس۔ او تینا سپاہی تے راہی کرے، او

و دعوت ٹی انکار کروکا بندغاٹے کسے او اوفتا شارے ہوشا۔

”پد آ او تینا نوکراتے توار کرے او اوفتے پارے“ کنا مار نا برام نا دعوت تیار اے، ولے آرا بندغاٹے ای بئنگاٹ، اوفک کنا عزتے کتویر۔ بندا خاطر آن گئی تے ٹی ہمبو۔ آخس ہم بندغ نم خیرے، اوفتے بئنگبو۔“ نوکراک حکم نا مطابق گئی تے ٹی ہنار، او آخس ہم جوانو او خرابو بندغ خنار، اوفتے بئنگار، او آرا بندغاٹے آن پد مس۔

”بادشاہ دعوت آہنا او اسے بندغے خنا کہ او دعوتی وچچ بیتویس۔“ بادشاہ اوڑان بریفے ”سنگت، ای کل بندغاٹے دعوتی وچچ تسٹ، نی آتے تیناے بیتئس؟“ وا بندغ جواب بتو، چپ مس۔ بادشاہ تینا نوکراتے پارے ”وا بندغ نانت او دوتے تقبو، او اووے پیشن خببو۔ او اوڑے چیانٹ خلک او افسوس یک۔“ عیسیٰ وا مثال نا معنیٰ کرے ”خدا کل بندغاٹے پلسکینگا کسر آہنگ نا دعوت ایٹک، ولے صرف گڑاس تا پلسکینگا کسر آہرہ۔“

عیسیٰ نا محصول نا باروٹ سوال نا جواب ٲینگ

(مرقس ۱۲:۱۳-۱۷؛ لوقا ۲۰:۲۰-۲۶)

فریسی فرقہ نا بندغاٹک پدی ہنار او عیسیٰ ریفنگ کے منصوبہ س جوڑ کرے۔ اوفک تینا گڑاس شاگرد او ہرودیس فرقہ نا گڑاس بندغاٹے عیسیٰ غا رہی کرے۔ اوفک عیسیٰ پاریر ”خواب، نن چانہ کہ نی راستیگا بیتاے کیسہ۔ نی بندغاٹے آن خوبیمیرہ او خدا نا صبحنگا بیتاے بندغاٹے آرسیفیس، او توجہ تفسیر کہ بندغاٹک وانا باروٹ آنت پارہ۔ او نے کے کل بندغاٹک برابر او۔“ نی نن پکا کہ شریعت نا مطابق نن روہیو شہنشاہے محصول ایٹین یا تفن؟“

ولے عیسیٰ اوفتا ریفنگ نا منصوبہے پوہ مس او اوفتے پارے ”نم منافقاک،

- ۱۹ اَتے کئے ریفنگ نا کوشستے کیرے؟ ۵ کئے چاندی نا رُوپئی س نشان ایبتو کہ داوے
 ۲۰ اوفک وا چاندی نا رُوپئی اے عیسیٰ اے تَسر۔ ۵ عیسیٰ اوفتے آن بریفے "وانا
 زی آ ونا نشان او پن چھاپ کروک اے؟" ۵
 ۲۱ اوفک جواب تَسر پاریر "شبنشاہ نا نشان او پن چھاپ کروک اے۔"
 ولدا عیسیٰ اوفتے پارے "آرا محصول شبنشاہ نا اے، اووے شبنشاہ اے ایبتو،
 او آرا کاریماک خُدا نا او، اوفتے خُدا کے کَبو۔" ۵
 ۲۲ آرا وخت آ اوفک عیسیٰ نا وا جوابے بَنکر، اوفک حیران او شرمندہ مسر، او
 پدی بِنار۔ ۵

کہنگ آن پدی زندہ مننگ نا باروٹ عیسیٰ غان سَوال
 (مرقس ۱۲: ۱۸-۲۷؛ لوقا ۲۰: ۲۷-۳۰)

- ۲۳ او بندا دے آ گراس صدوقی فرقہ نا بندغاک، کہ اوفتا قیامت نا دے آپدی
 ۲۴ زندہ مننگ نا باروٹ ایمان آلوک، عیسیٰ غا بَسر۔ ۵ اوفک اووے پاریر "خُواجه، وُهن
 کہ موسیٰ نا تورات ٹی نن کے نمشتہ اے، اگہ اسہ بند غَس کبیک، او اووے آولیاو
 مَف، تو اونا ایلم اونا زائفے ضرور برام کے۔ او وا برام آن اولیکو دوی مروکا
 مار کَبوکا بندغ نا آولیاو پاننگ، تاکہ کَبوکا ناسل خلاس مَف۔" ۵
 ۲۵ ولدا اوفک عیسیٰ غان مَٹاس تریسہ بریفیر "اسہ آرا سے ٹی ہفت ایلم رہینگارہ۔
 اوفتا بھلا ایلم برام کرے، اووے چُنا مَو، او کسک۔ اِرت میکو ایلم وا نیازی اے
 ۲۶ برام کرے۔ ۵ او ہم بندن بے آولیاو کسک، او مِٹ میکو ایلم برام کرے تہ۔ او
 بندن مریسہ ہر ہفت ایلمک وا نیازی اے برام کیر، او کسے ہم وا نیازی آن
 ۲۷ آولیاو مَو۔ ۵ او کُل آن آخر ٹی وا نیازی ہم کسک۔ ۵ او قیامت نا دے آ، اگہ مخلوق
 ۲۸

پدی زندہ مریک، تو وا نیازی بر هفت ایلمتے آن ونا زائفہ پاننگ، انتے کہ کل
وا تو برام کرینو؟ ○

۲۹ عیسیٰ او فتنے پارے "تم آخس غلط سوچ کیرے۔ تم بدن سوچ کیرے انتے کہ

۳۰ تم خدا او مقدسنگ کتاباتا طاقے پوه مفرے۔ ○ آرا وخت آ کہو کاک پدی زندہ مریرہ،

اوفک ملاکاتے آن بار مریرہ۔ اوفک برام کپسے او تینا چناتے ہم برام تفسے۔ ○

۳۱ "ولے اگہ نما سوال واو اے کہ قیامت نا دے آ مخلوق پدی زندہ مریک یا

۳۲ مفک، تو وا بیت موسیٰ نا کتاب ٹی نمشتہ اے کہ خدا پارے ○ "ای ابراہیم،

اسحاق، او یعقوب نا خدا اٹ۔" وا لوز "اٹ" آن ثابت مریک کہ خدا کہو کاک

پدی زندہ کیک او گلا نا خدا اے۔ ○

۳۳ آرا وخت آ مخلوق اونا وا خوانفنگے ینگ، اوفک کل حیران مسر۔ ○

کلان بھلا ارا حکم

(مرقس ۱۲:۲۸-۳۲؛ لوقا ۱۰:۲۵-۲۷)

۳۳ آرا وخت آ فریسی فرقہ نا بندغاک ینگ کہ "عیسیٰ صدوقی فرقہ نا بندغاتے تینا

۳۵ جواب آن حیران کرینے، او اوفک چپ مسونو"، اوفک بسر، ○ او او فتنے آن اسر

۳۶ شرع نا معلمس عیسیٰ ناریفنگ کے سوال کرے او بریفے ○ "خواجہ، موسیٰ نا تورات

ٹی کلان بھلا حکم انت اے؟ ○

۳۷ عیسیٰ پارے "خدا نا کلان بھلا حکم واو اے کہ "خدا نا محبتے تینا اُست ٹی تجبو، او

۳۹ اور تو تینا جان، مال او علم آن زیاست محبت کبو۔" ○ او اراٹ میکو بھلا حکم واو اے

۴۰ کہ "تینا خُزک نا بندغاتے تو محبت کبو، وُهن کہ تین تو محبت کیرے۔" ○ موسیٰ او

ایلو پغمبر اتا خوانفنگاک بندا حکماتا ذریعہ اٹ پیش تمانو۔ ○

خُدا نا مُقرر کروکا نا باروٹ سُوَال

(مرقس ۱۲:۳۵-۳۷؛ لوقا ۲۰:۲۱-۲۲)

۴۱ اَر اَوخت آ گِراس فریسی فرقہ نا بندغاک مچ مسر، عیسیٰ اوفتے آن ہرینے ۴۲ "خُدا نا مُقرر کروکا نا باروٹ تہا آنت خیال اے؟ او ونا آویا اے؟"

اوفک جَوَاب تسر پاریر "او باوشاہ وَاوُو نا آویا اے"۔

۴۳ عیسیٰ اوفتے آن ہرینے "گُزا خُدا نا پاکِنا رُوح وَاوُوے آتے رِغاما او وَاوُو خُدا نا مُقرر کروکا نا باروٹ پارے"۔

۴۴ "خُدا کنا خُواجے پارے

"بہ، کنا راست میکو کُنڈ آ تُول،

ہمو وخت اسکان کہ ای نا دُشمناتے کِئِئِٹ۔"

۴۵ "اگہ وَاوُو خُدا نا مُقرر کروکاے "خُواجہ" پانک، تو گُزا ہمر خُدا نا مُقرر کروکا صرف وَاوُو نا آویا منگ کیک؟ او ضرور اونا آویاواتے آن بُز اے۔"

۴۶ کس ہم عیسیٰ نا سُوَال نا جَوَابے تینگ کتو، او واکن پد کس ہم خولیس آن عیسیٰ ریفنگ کے اوڑان پین سُوَال ہر یفتو۔

عیسیٰ نا مخلوقے فریسی فرقہ نا بندغاتے

آن او شرع نا معلماتے آن خبردار کنگ

(مرقس ۱۲:۳۸-۴۰؛ لوقا ۱۱:۳۷-۳۹؛ لوقا ۲۰:۲۵-۲۶)

۲۳ پد آ عیسیٰ مخلوق او تینا شاگرواے تو بیت کریسہ پارے ۱ "شرع نا معلم

او فریسی فرقہ نا بندغاک موسیٰ نا شریعتے ایلو مخلوقے رِغامنک کے مُقرر کنگانو۔

۳ بندہ خاطر آن ثم ضرور اوقتا بیتاے بمبو او اوقتا حکماتے مینو، ولے اوفتے آن بار
 ۴ عمل کینو، آنتے کہ اوفک آرا حکماتے مے ایتیرہ، جنداک تا کپسہ۔ ○ اوفک مخلوق
 شریعت نا حکماتے آن زیاست بندہ حکماتے ایتیرہ، کہ مخلوق وافتے مشکل آٹ پورہ
 ۵ کیلک، ولے وابندناک مخلوق نا بیچ ڈول نامدے کپسہ۔ ○ اوفک بمو کاریے کیرہ تاکہ
 مخلوق اوفتے خنے۔ اوفک تورات نا لوزاتے بھلا بھلا پئی تے آ لکھیرہ او تینا پیشانی
 او ڈوتے آتفیرہ، او تینا کوٹاتے شیف اسکان بھلو بھلو جھال خلیہ تاکہ مخلوق اوفتے
 ۶ عزت ایتے۔ ○ اوقتا خوش آرے کہ دعواتے ٹی مخلوق اوفتے مون آتولے، اوفک
 ۷ عبادت خانہ غاتا تہہ ٹی تین کے بزز آگرس جوڑ کیرہ، تولیرہ۔ ○ اوقتا وا ہم خوش
 آرے کہ "آرا وخت آن بازار آکان، مخلوق خنے "خواب" پائے، او عزت تینگ
 ۸ کے بش مرے، سلام کے۔ ○ ثم کسے "خواب" پاپیرے، آنتے کہ ثم تین پہ تین
 گل ایلم آرے۔ ثم کسے ہم "ربنا" پاپیرے، آنتے کہ شمار بنما او خواب صرف اسٹ
 اے، او خدا نا مقرر کروکا اے۔ او ثم وا ڈغار آتینا باوہ غان بے دس کسے عزت
 تینگ کے "باوہ" پاپیرے، آنتے کہ شاکلا نا صرف اسہ باوہ س اے۔ او خدا اے۔ ○
 ۱۱ شام نیام ٹی زیاست عزت والا بمو اے آرا ایلوفتا خرتے کیلک۔ ○ او آرا بندرغ تینے
 زیاست عزت والا چاکلک، خدا اووے بے عزت کیلک۔ او آرا بندرغ تینے کم عزت والا
 چاکلک، خدا اووے عزت ایتک۔ ○

عیسیٰ نا مخلوق فریسی او شرع نا

معلماتا منافقت آن ہوشیار کنگ

(مرقس ۱۲: ۴۰؛ لوقا ۱۱: ۳۷-۵۴؛ لوقا ۲۰: ۲۷)

۱۳ "اے شرع نا معلمک او فریسی فرقہ نا بندناک، ثم آخس بد قسمت آرے،
 آنتے کہ ثم خدا نا پلسکنڈا کسر آیمپیرے، او آرا بندناک خدا نا پلسکنڈا کسر آبنگ

نا کوشتے کنگ ٹی او، ثم اوفتے ہم توریرے۔○

۱۳ [”اے فریسی فرقہ نابندگان او شرع نامعلماک، ثم اُخس بد قسمت اُرے۔
ثم مُنافقاک، ثم جنوزاناتا حقے خلیرے، او مزبب نامہانہ اٹ اوفتے لئیرے، او
مخلوق نامون آہرے اسکان عبادت کیرے۔ ہندا خاطر آن خدا ئے مون آہاز
ہزا اینک۔]○

۱۵ ”اے شرع نامعلماک او فریسی فرقہ نابندگان، ثم اُخس بد قسمت اُرے۔
ثم مُنافقاک۔ ثم مرمز نامیلو نلکاتے آسفر کیرے تاکہ اسہ غیر مزببے تینا مزبب
ٹی آتیرے۔ ولے آرا وخت آ او ثما مزبب ٹی بریک، وا ئے آن زیاست بد قسمت
اے، او داوے ئے آن زیاست ہزا ریننگ۔○

۱۶ ”اے دین ناباروٹ کورنگا رہنماک، ثم اُخس بد قسمت اُرے۔ ثم خوانفیرے
کہ اگہ کس بھلا عبادت خانہ نامے بیفک، تو او واقسے پرغنگ کیک، ولے اگہ
کس بھلا عبادت خانہ نامہ ٹی خیمستا قسے بیفک، او داوے پرغنگ کپک۔○ اے
۱۷ بے وقوفاک، آرا گلان ضروری اے؟ بھلا عبادت خانہ نامہ ٹی خیمسٹ یا بھلا عبادت
خانہ؟ بھلا عبادت خانہ زیاست اہمیت والا اے، آنتے کہ بھلا عبادت خانہ اُرے، تو
۱۸ خیمسٹ آریر۔○ ثم داہم خوانفیرے کہ اگہ کس قربان گاہ نامے بیفک، تو او دا
قسے پرغنگ کیک، ولے اگہ کس قربانی تروکا ساواراتا قسے بیفک، تو او واقسے
۱۹ پرغنگ کپک۔○ ثم واخس پتیرے، آرا گلان ضروری اے؟ قربان گاہ یا قربانی تروکا
ساواراک؟○ قربان گاہ زیاست اہمیت والا اے، آنتے کہ اگہ کس قربان گاہ نامے
۲۰ بیفک، وانا معنی اے کہ او او ٹی قربانی تروکا ساواراتا قسے ہم بیفک۔○ او اگہ کس
۲۱ بھلا عبادت خانہ نامے بیفک، وازیاست اہمیت والا قسم اے، آنتے کہ خدا بھلا
۲۲ عبادت خانہ ٹی رہینگ۔○ او اگہ کس آسمان نامے بیفک، تو او خدا نامتخت نام
قسے بیفک، آنتے کہ آسمان آ خدا تینا تخت آ تولوک اے۔○

۲۳ ”اے شرع نامعلماک او فریسی فرقہ نابندگان، ثم اُخس بد قسمت اُرے،

آنتے کہ تھے تینا رواج نا مطابق پوویئہ، وڈُف او زیدہ تا وہ میکو بُشنے خُدا کے تروئی اے، تُم ایتیرے تا۔ وے تُم مزہب نا گُلان ضروری او متوکا حکماتے، دُهن کہ انصاف، ایمانداری او رحم کُننگے، گیرام کرہورے۔ وا چُنکا گِڑاتے تو اوار خُدا نا بھلا حکماتے ہم کہو۔ تُم کورنگا رہنماک، تُم ضروری آ حکماتے کپیرے، او غیر ضروری آ حکماتے کیرے۔

”اے شرع نا معلماک او فریستی فرقہ نا بندغاک، تُم آخس بد قسمت اُرے۔ تُم مُنافقاک، تُم ہمو بندغاتے آن بار اُرے کہ اوفک تینا پیالہ او تاسنے پیشن آن صفا کیرہ، وے تہہ تا خازگی او۔ تُم عبات او مزہبی آکاریم کیرے تاکہ مخلوق سوچ کے کہ تُم جوانو بندغ اُرے، وے تُم اُسٹاک مون او۔ تُم بے وقوفاک، اول تینا تہہ صفا کہو، تُم پیشن تیڈٹ صفا مریک۔“

”اے شرع نا معلماک او فریستی فرقہ نا بندغاک، تُم آخس بد قسمت اُرے۔ تُم مُنافقاک، تُم ہمو قبراتے آن بار اُرے، آرافک زی آن بھاز زیبا او جووان او، وے تہہ ٹی سڑوکنگا لاش او ہڈاک تجوک او۔ بندن تُم ہم پیشن آن مخلوق نا مون آ ظاہر کُننگ کے خُدا نا کسر آکارے، وے تُم تہہ مُنافقت او گناہتے آن پُر اے۔“

عیسیٰ نا پیشن گوئی کُننگ کہ ”دا مُنافقاتے خُدا سِزا ایتیک“
(لوقا ۱۱:۲۷-۵۱)

”اے شرع نا معلماک او فریستی فرقہ نا بندغاک، تُم آخس بد قسمت اُرے۔ تُم مُنافقاک، تُم پُغمبر او ایلو نیکنگا بندغاتا قبر او مزاراتے زیبا جوڑ کیرے او پارے ”نا باوہ پیرہ غاک پُغمبراتے کسفر۔ آگہ نن اوفتا دور آٹ زیدہ مروسن، نن بندن کتوینہ۔“ وے اصل ٹی تُم ہمو فتا آویا اُرے، آرافک پُغمبراتے کسفر۔ او تُم ہم خُدا نا راہی تروکاغان انکار کیرے، اووے کسفرے۔ تُم آسٹنگ نا دوشہ غاک

- اُرے۔ تُم ہمر سوچ کیرے کہ ”نن دوزخ آ ہمپینہ“؟
- ۳۳ ”او ای تُمے پاوہ، ای تُمے آپینغے تالان کروکاتے او ایلو نینگ بندغاتے راہی کیوہ۔ تُم اوفتے آن گڑاے کسیرے، گڑاے صلیب آ تَگیرے، تکلیف ایتیرے، گڑاے عبادت خانہ غاتے ٹی کوڑا خلیرے، او اوفتے ہر شار آن کشرے۔ ۳۵
- پاوہ، تُم تینا باوہ پیرہ غاتے آن بار کنا بیتاتے منیرے او گناہتے آن ہر سینگیرے۔ ہندا خاطر آن آخس نینگ بندغاتے کہ اوفک کسینو، وا حساب ہم تُمے آن بلینگ۔
- ۳۶ بائیل نا کسینگ آن الیس برکیاہ نامار زکریاہ اسکان، کہ مخلوق اودے بھلا عبادت او قربان گاہ نا نیام ٹی کسے، ۳۷ وا اکل نا حساب تُمے آن بلینگ، او تُمے ہر ایتینگ۔“

عیسیٰ نا یروشلم شار کے افسوس کنگ

(لوقا ۱۳: ۳۱-۳۵)

- ۳۷ ”اے یروشلم شار نا بندغاک، تُم خُدا نا پغمبر اتے او ایلو راہی تروکا بندغاتے خَل خلکے، کسیرے۔ کنا خوش اے کہ ای یروشلم شار نا اکل بندغاتے تینا سیخا ٹی آتیو، تُمے دوزخ آن بچا فیو، دھن کہ گدو خطرہ نا وخت آ تینا چوری تے پرہ غاتا
- ۳۸ کیرغ آن دُگ، ولے تُم کئے دھن کنگ کے ایتویرے۔ ۳۹ ہندا خاطر آن خُدا ثما خیالے تَچَک او اونا رحمتاک وا شار آ مفسرے۔ ۴۰ ای تُمے یقین ایتیوہ کہ تُم کئے ہمو وخت اسکان خمیرے کہ وخت بریک او تُم کنا باروٹ پارے
- ”خُدا نا ہموڈا رحمتاک مریر کہ او خُدا نا طاقت اٹ پدی بریک۔“ ۴۱

عِیسیٰ نا تینا شاگردا تے بھلا عبادت خانہ نا تباہی نا باروٹ پاننگ
(مرقس ۱۰:۱۳-۱۲؛ لوقا ۲۱:۵-۶)

۲۳ آرا وخت آ عیسیٰ بھلا عبادت خانہ غان راہی مس او زیئون پنی آ مش نا
گنڈ آ پنگ ٹی اسکہ، اونا شاگرداک اووے پارے "خواجہ، وا بھلا عبادت خانہ
برک۔ وا آخس زیبا اے۔"

۲ عیسیٰ اوفتے پارے "آؤ۔ تم واسہ واوے جوانی آت برہو۔ ولے ای تھے پاوہ،
اسہ وختس بروئے کہ دشمناک واوے ہندن تباہ کرور کہ وانا اسہ خلس ہم جاگہ غا
مفروئے۔"

عِیسیٰ نا شاگردا تے پاننگ کہ "ہم تم کے مصیبت بریک"
(مرقس ۱۳:۱۳-۱۳؛ لوقا ۲۱:۲۱-۱۹)

۳ آرا وخت آ عیسیٰ زیئون پنی آ مش آتوس، اونا خاصنگ شاگرداک اوڑا تنیائی
ٹی بسر او اوڑان ہریفیر کہ "خواجہ، بھلا عبادت خانہ آرا وخت آ تباہ مروئے، او آرا
نشاناک مرور کہ نئے خبر تموئے کہ نی پدی پنگ ٹی اس او قیامت خُک اے؟"
۴ عیسیٰ اوفتے پارے "خیال تجبو، کس تھے ریف، اتے کہ بھازنگ بندغا
۵ کنا پن آت تینے ظاہر کیرہ۔ اوفک برہہ، اوفتے آن ہر اسٹس تھے پاک "ای خدا نا
۶ مقرر کروکا اٹ"، او بھازنگ بندغا اوفتا گواہی آن ریفنگیرہ۔ تم خُکنا او مرنگ
۷ ٹاکا تا جنگا تا باروٹ پیرے، ولے پریشان مقبو۔ وھنگا پتاک ضرور مریرہ۔ وافتا
۸ معنی آفک کہ قیامت خُک بسونے۔ ٹاکا تا فوجاک اسہ پہ ایلو تو تینا جنگ کیرہ،
بادشاہک بادشاہ تے آ حملہ کیرہ۔ بھلا زلزلہ غاک برہہ او ٹاکا تے ٹی وکالاک مریرہ۔

- ۸ تکلیف او مصیبتاک برہرہ او داکان پد پُکسنگ دور شروع مریک۔
 ۹ ”ولدا بندغاک کنازی آ ایمان تخنگ نا وجرغان ئے آن گڑاسے گرفتار کیرہ،
 او گڑاسے ظہیرہ تکلیف ایتیرہ، او گڑاسے کسفرہ، او بھازنگا بندغاک کنا وجرغان ئے
 ۱۰ آن نفرت کیرہ۔
 ۱۱ ایلو تو تینا غداری او نفرت کیرہ۔
 ۱۲ ولدا بھازنگا دروغ نا پغمبراک برہرہ او بھازنگا
 ۱۳ بندغاک ریفنگیرہ،
 ۱۴ دھنگا گناہ او ہزانا پیناک تالان مرہرہ۔ ہندا خاطر آن بھازنگا
 ۱۵ بندغاتا اُستاتے ئی کن کے محبت کم مریک۔
 ۱۶ ولے آرا بندغ کہنگ اسکان کنا
 ۱۷ زی آ ایمان تخنگ، او نجات حاصل کیگ۔
 ۱۸ خدا نا داپُکسنگا پیغام پورہ دُنیا ئی
 ۱۹ تبلیغ کننگ تاکہ کل بندغاتے موقعہ لے کہ اوفک کنا دا پیغامے بنیر او قبول کیر۔
 داکان پد قیامت مروئے۔“

کُل آن بھلا مصیبت

(مرقس ۱۳:۱۳-۲۳؛ لوقا ۲۱:۲۰-۲۴)

- ۱۵ ”وختس بروئے کہ پغمبر دانی ایل نا پیشن گوئی نا مطابق ایلو قوم والاک برور
 او بھلا عبادت خانہ ئی تینا بتاتے عبادت کے تجور۔ (خوانو کاک، دا بیتاتے آ غور
 ۱۶ کبو۔)
 ۱۷ دا وخت ئی آرا بندغاک یہودیہ صوبہ ئی او، اوفک ضرور مشقے آکار۔
 ۱۸ آرا
 ۱۹ بندغ آرا ئی اے، اوڑتو وخت آفک کہ او تینا مال بڈی تے مچ کے۔
 ۲۰ او آرا بندغ
 ۲۱ زمینداری کننگ ئی اے، اوڑتو ہم وخت آفک کہ پدی اُراغا کائے۔
 ۲۲ آخس بد قسمت او کہ ہم وخت آ اوفتا پڈاک پد مرور یا اوفتا چنک خد ہزور۔
 ۲۳ ہندا خاطر آن خداگان دعا کبو کہ نرنگ نا دے سیل ئی یا عبادت او آرام نا دے آ
 ۲۴ مَف۔
 ۲۵ دُنیا نا شروع منگ آن پد آخس ہم مصیبتاک بسونو، دا مصیبت اوفتے آن
 ۲۶ زیاست مروئے، او داکان پد ہم دھنو مصیبت بفروائے۔
 ۲۷ ولے خدا دا فیصلہ

کرنے کہ دامِ مصیبت صرف مجھ دے کے مرے، تاکہ اونا گچین کروکا بندغاگ بچیر۔
اگہ خُدا دا فیصلہ کُتھو، کس بچتھو کہ۔

۲۳ "ولدا گراس بندغ پارہ "بربو، خُدا نا مقرر کروکا بسونے۔" اوفتازی آیقین
۲۴ تخبو، ۰ اتے کہ دروغ نا مقرر کروکا او دروغ نا پغمبر اک ظاہر مریدہ۔ اوفک معجزہ
۲۵ نشان ایترہ، او دا کوشستے کیرہ کہ "خُدا نا گچین کروکا مخلوقے ریفین۔" ۰ خیال تخبو،
اتے کہ دا بھازنگا بیتاتا منگ آن مُست ای تھے رغامنگ ٹی اٹ۔

۲۶ "اگہ بندغاگ تھے پار "بربو، خُدا نا مقرر کروکا ویرانو جاگہ سے ٹی اے"، اوڑے
بمپو۔ او اگہ اوفک پار "بو، خُدا نا مقرر کروکا داڑے دھوک اے"، دا بیتازی
۲۷ آیقین تخبو، ۰ اتے کہ ای، آدم نا اولیاد، گروک آن بار پدی بریدہ۔ دھن کہ
گروک خط، دے ٹک آن الیس دے کی الگ اسکان گٹے سمانک، بندن کنا
پدی بینگ نا ہم گٹے سمانک۔

۲۸ "آرا وخت آای پدی بریدہ، توکے پانگ نا ضرورت مَفک، دھن کہ وسایت
اے کہ "آرا وختس ماس مردار مرے، توکرزاک اونا زی آپیری خیرہ، او مخلوقے
معلوم مرے کہ گراس کسکونے"، او بندن آرا وخت آای پدی بریدہ، گل دُنیا نا
بندغاتے سمانک۔"

آدم نا اولیاد نا پدی بینگ

(مرقس ۱۳: ۲۳-۲۷؛ لوقا ۲۱: ۲۵-۲۸)

۲۹ "دامِ مصیبت نا بینگ نا وختے آن پد دے تارمہ مرے، توبے روشنائی تفک، او
۳۰ استاراک پنیرہ، دُغار آتمیرہ۔ ۰ او بندا وخت آدُغار نا مخلوق کئے، آدم نا اولیادے،
خنیک کہ ای اسے جمرے آدُغار نا گند آ بھلو طاقت او جتنی آپچاتے ٹی بینگ
۳۱ ٹی اٹ۔ مخلوق کئے خنیک او ماتم یک۔ ۰ اسے بھلو توارس مرے، او ای تینا

ملائکاتے دنیا نا چارمہ گنڈ آراہی کیوہ۔ اوفک کارہ او کنازی آ ایمان تھو کا بندغاتے
اسہ جاگہ غا مچ کیرہ۔ 〇

عیسیٰ نا ارا پیشن گوبی تینگ

(مرقس ۱۳: ۲۸-۳۱؛ لوقا ۲۱: ۲۹-۳۳)

- ۳۲ ”انجیر نا درختا باروٹ سوچ کبو۔ آرا وخت آٹم خیرے کہ اوفتا پناک ترک
۳۳ کنگ ٹی او، ٹم پوہ مریرے کہ باسٹی ٹوک اے۔ 〇 ہندن آرا وخت آٹم خیرے کہ
آسمانی نشاناک پورہ منگ ٹی او، تو ٹم پوہ مریرے کہ ای پدی پینگ ٹی اٹ۔ 〇
۳۳ ”ولے یات کبو، ہمو وخت اسکان کہ کنا بیروٹلم شار نا تباہ منگ نا پیشن گوئی
۳۵ پورہ متے، دا دور نا بھانگا مخلوق ہمو وخت اسکان کسپہ۔ 〇 آسمان او دغار شیف
بُز منگ کیرہ، ولے کنا بیتاک غلط ثابت منگ کسپہ۔ 〇

کسسے خبر افک کہ عیسیٰ آرا وخت آپدی بریک

(مرقس ۱۳: ۳۲-۳۴؛ لوقا ۲۶: ۱۷-۳۰)

- ۳۶ ”کس پیک کہ قیامت نا دے آرا وخت آبروئے۔ نہ ملائکاتے او نہ کنے خبر
اے کہ دا دے آرا وخت آبروئے۔ صرف کنا باوہ خدائے خبر اے کہ دا دے آرا
۳۷ وخت آبروئے۔ 〇 آرا وخت آای، آدم نا اولیاد، پدی بریوہ، تو ہندن مریک دھن
۳۸ کہ نوح نا دور ٹی موسس۔ 〇 نوح نا دور ٹی مخلوق سیلاب آن مُست گنگرہ، خاچارہ،
۳۹ برام کیرہ، برام تسرہ ہمو وخت اسکان کہ نوح کشتی ٹی ہنا۔ 〇 او اوفتے خبر تمبتو،
ولے ناگمان سیلاب بس، اوفک گل کسر۔ او آرا وخت آای، آدم نا اولیاد، پدی
بریوہ، ہندن مریک۔ 〇

”کنا پدی ینگ نا وخت آگہ ارا بندرغ زمینداری کنگ ٹی او، ایماندار جنت
 آکایک، او ایلو بے ایمان ہموڑے سلک۔○ او ہندن آگہ خوہلی ٹی ارا نیازی نسل
 نینگ ٹی او، اسٹس کہ او ایماندار اے، او جنت آکایک، ایلو بے ایمان ہموڑے
 سلک۔○ ہندا خاطر آن تیار بو، آنتے کہ ٹے خبر آف کہ ای، ثما خواہ، آرا وخت
 آپدی برہوہ۔○

”آگہ ارا نا مالیک خبر مسکہ کہ دز دزی کیک، او نن نا خاچتویک، تاکہ دز دزی کنگ
 کپ۔○ او ہندن مالیک آن بار ٹم ہم کنا پدی ینگ کے تیار بو، کس ناگان
 مف کہ ای، آدم نا اولیاد، آرا وخت آپدی برہوہ۔○

عیسیٰ نا خیر خواہ او بے خیر خواہ ننگا نوکراتا باروٹ پیت کنگ
 (لوقا ۱۲: ۴۱-۴۸)

عیسیٰ مثال تریسہ پارے ”مالکس اسہ نوکرے ایلو نوکراتا بھلا کرے تاکہ ایلو
 نوکراتے ہم وخت نازی آگنوی وگڑا ایٹے۔○ ہمو نوکر آخس خوش قسمت اے، کہ
 اونا مالک برے او اوڑے دا گڑاے کنگ آخے۔○ مالک اوڑان بھاز خوش مریک
 او اوڑے تینا گل مال مڈی ئے ہم سمبالنگ کے ایٹک۔○ ولے آگہ او خرابو نوکر
 اے، تو اُست ٹی سوچ خلیک کہ ”کنا مالک ہرے آراغا بریک“، او ایلو نوکراتے
 خلیک، اِرغ او زیاست شراب کُنیک، نَشہ مریک۔○

عیسیٰ اوفتے آن ہریفے ”ثما خیال ٹی دا ہڑتوماتے آن دیر جوانو نوکر اے؟“
 پد آ او بیت کریسہ پارے ”اسہ دے س ارا نا مالک ناگان پدی بریک، خرابنگا
 نوکر داڑکے تیار آفک۔○ مالک بریک، اوڑے کسفک، او قیامت ناوے آنوکر بے
 ایماننگا بندغاتے تو بش مریک۔ اوڑے او چیانٹ خلیک او افسوس کیک۔○

عیسیٰ نا تینا پدی بَنگ کے ده مسرُتا مثال تَنگ

۲۵ "کنا پدی بَنگ کے تیار ہو۔"

عیسیٰ اوفتے مٹلس تریسہ پارے "ده مسرُتینا چراغاتے لگفیر او براسے ٹی بادشاہ
تو یلنگ کے ہنار۔ دافتے ٹی پنچ عقل مند اُترہ او پنچ بے وقوف اُترہ۔ عقل مندنگا
مینک تینا چراغاتے تو اوار جتا پین گاسلیٹ ہم بیفیر، ولے بے وقوفنگا مینک
صرف چراغاتے بیفیر۔ ولے بادشاہ نا یلنگ ٹی ہرے اُترہ۔ مستے ٹنغ بلک، اوفک
خاچار۔ دا تقریباً نیم نن نا وخت اُترہ کہ شور مس "جن بَنگ ٹی اے۔ ہلو، اوڑتو
ہلو۔" وہ مینک بش مسر، تینا چراغاتا وٹاتے بڑز آکرہ۔ بندا وخت آ بے وقوفنگا
مینک عقل مندنگا مستے پارہ "ننہ ذریس گاسلیٹ نا ایتہو، اتنے کہ ننا چراغاک
کبنگ ٹی او۔" عقل مندنگا مینک جواب تسر "یقیناً آخا، نن ٹے تھینہ۔ دافتے ٹی
صرف ننا چراغاتا خاص گاسلیٹ اُترے۔ دکاناتے آہمبو او تینا چراغاتے کے گاسلیٹ
ہلو۔" بے وقوفنگا مینک دکاناتے آتین کے گاسلیٹ پلنگ کے ہنار۔ او بندا
وخت آ جن ہم بس۔ عقل مندنگا مینک جن تو اوار دعوت کُنگ کے اراغا ہنار،
او ارا نا دروازہ بند مس۔ ذریس سے آن پد ایلو پنچ بے وقوفنگا مینک اراغا ہنار۔
اوفک چیانٹ خلیسہ پارہ "خواجہ، خواجہ، ننہ تہہ ٹی اے۔" ولے بادشاہ پارے
"یقیناً آخا۔ امی ٹے تہہ۔ ٹم دیر اُترے؟"
عیسیٰ دا مثال نا معنی کرہسہ پارے "کنا بَنگ کے تیار ہو، اتنے کہ ٹے ہم
بندن خبر آف کہ امی ارا وخت آپدی برہو۔"

خیرخواہِ نگا نوکر آن مالِک خوش مریک
او بے کارِ نگا نوکر آن غصہ مریک
(لوقا ۱۹: ۱۱-۲۷)

”کنا پدی بڈنگ کے تینے تیار کبو۔“

عیسیٰ اسے مثالیں تریسہ پارے ”اسے بند غس اسکہ کہ او ارانغان پیشن پین تلکے
آ بڈنگ کے تیار اسکہ۔ او تینا نوکراتے آن مسیٹے توار کرے، او وافتے تینا مال مڈی
نا بھلا جوڑ کرے۔ او ہر نوکرے اونا قابلیت نا مطابق پیسہ تیس، آسٹے پنج ہزار
چاندی نا روپئی، ایلوئے ارا ہزار او مسیٹ میکوئے اسے ہزار چاندی نا روپئی تیس،
او ایلو تلک آ راہی مس۔“

”آرا نوکرے کہ پنج ہزار چاندی نا روپئی رسینگاس، او وافتے آن کاروبار کرے،
او وا پنج ہزارے وہ ہزار جوڑ کرے۔ ہندن آرا نوکرے کہ ارا ہزار چاندی نا روپئی
رسینگاس، او وافتے ارا ہزار آن چار ہزار چاندی نا روپئی جوڑ کرے۔ ولے ہمو
نوکرے کہ اسے ہزار چاندی نا روپئی رسینگاس، او کلاس ختا، او تینا مالِک نا پیسہ غاتے
ہمو ٹی وکا۔“

”منہ سال آن پد مالِک پدی بس او وا نوکراتے تو حساب کتاب کرے۔ ہمو
نوکر کہ اووے پنج ہزار چاندی نا روپئی رسینگاس، مالِک آ بس، او وہ ہزار چاندی نا
روپئی اووے تیس۔ او پارے ”خواجہ، نی کنے پنج ہزار چاندی نا روپئی تسوس، اسی
وافتے آن نے کے پین پنج ہزار چاندی نا روپئی کٹاٹ۔“ مالِک پارے تہ ”بھاز
جوان، نی بھاز خیرخواہ نوکرے اس۔ نی وا پیسہ غاتے تو جوان کاروبار کریس۔ ہندا
خاطر آن اسی نے ایلو بھاز گراتا ہم بھلا جوڑ کیوہ۔ اسی نا خیرخواہی آن بھاز خوش
اٹ۔ بڑک، کن تو خوشی کرک۔“

- ۲۲ "ولدا ہمو نوکر کہ او دے ارا ہزار چاندی ناروپی تینگاس بس او پارے "خواجہ،
نی کنے ارا ہزار چاندی ناروپی تسوس، ای دافتے آن نے کے پین ارا ہزار چاندی
۲۳ ناروپی کٹاٹ۔" مالک پارے تہ "بھاز جوان۔ نی بھاز خیر خواہ و نوکرے اُس۔
نی پیسہ غاتے تو جوان کاروبار کریس۔ ہندا خاطر آن ای نے ایلو بھاز گڑاتا ہم بھلا
جوڑ کیوہ۔ ای نا خیر خواہی آن بھاز خوش اٹ۔ برک، کن تو خوشی کرک۔" ○
۲۴ "ولدا ہمو نوکرے کہ اسہ ہزار چاندی ناروپی رسینگاس بس او پارے "خواجہ،
ای نے آن خولیوہ، آنتے کہ نی تینا فائدہ کے ایلو بند غاتے تو سختی اٹ پیش بریسہ،
۲۵ او آرا فصل نا بجاتے نی دسٹس، او فصلے نی تین کے بیفیسہ۔ ○ ہندا خاطر آن ای
۲۶ نا پیسہ غاتے کڈے ٹی دکاسٹ۔ بیف، دا پیسہ غاک او نا۔" ○ مالک نوکرے پارے
"نی خراب او سستو نوکرے اُس۔ نی سوچ کریس کہ ای آرا فصل نا بجاتے دسٹس،
۲۷ دا فصلے تین کے بیفیوہ۔ ○ گڑا نی آنتے کنا پیسہ غاتے سُو آتتویس؟ آرا وخت آ ای
پدی بروٹس، دا پیسہ غاتے تو اوار سُو نا پیسہ غاتے ہم بلوٹس۔" ○
۲۸ "ولدا مالک ایلو نوکراتے پارے "واژان پیسہ غاتے پلو او وہ ہزار چاندی نا
۲۹ روپی والے ایتہو۔ ○ او آرا بندرغ کاروبار ٹی نفح کیک، مخلوق او دے پین ایتک،
۳۰ ولے آرا بندرغ بیج نفح کپک، مخلوق اوژان تینا پیسہ غاتے پدی بلیک۔ ○ دھینگا
بے کارنگا نوکر دوزغ ٹی خینگک، اوڑے او چیانٹ خلک او آفوس کیک۔" ○

عیسیٰ نا قیامت نا دے آ مخلوق کے فیصلہ نئے کنگ

- ۳۱ عیسیٰ پارے "آرا وخت آ ای، آدم نا اولیاد، ملاکاتے تو اوار پدی بریوہ، تو ای
۳۲ تینا تخت آتولیوہ، ○ او دنیا نا کل قوماتا بندرغاک کنا مون آبرہہ۔ ولدا ای او فتنے ارا
۳۳ بشخ کیوہ، دھن کہ شوان میٹ ناگر آن بیٹاتے جتا کیک۔ ○ ای تینازی آ ایمان تجوکا
۳۴ بندرغاتے راست میکو گنڈ آن تولیفیوہ او ایلو فتنے تینا چپی کو گنڈ آن تولیفیوہ۔ ○ ولدا

ای تینا راست میکو گنڈ آن ٹولوکا بندغاتے پاوہ "کنا باوہ خُدا نا نمازی آرحمٹاک مریر۔ بئو، کنا بادشاہی ٹی رینگبو، آرا ٹم کے دُتیا نا جوڑ منگ آن تیار کنگانے،
 ۳۵ دانا بدلہ ٹمے بِلک آنتے کہ ای بینگن آسٹہ او ٹم کے گنْفیرے، ای ملاس آسٹہ او ٹم
 ۳۶ کے ویر تِیسورے، ای مُسافرس آسٹہ او ٹم کے تینا اُراتے ٹی بہ خیرٹ پاریرے،
 ۳۷ کے پُچ آلوکے او ٹم کے پُچ تِیسورے، ای بیمار آسٹہ او ٹم کنا خیالے تجارے، ای
 ۳۸ جیل ٹی آسٹہ او ٹم کن تو یلنگ کے بَسرے۔"

"ولدا کنا زی آ ایمان تجوکاک کے آن ہر یغیرہ "خُواجہ، نی آرا وخت آ بینگن
 ۳۹ آسٹہ او نن نے گنْفین، نی ملاس آسٹہ او نن نے ویر تِسن؟ نی آرا وخت آ مُسافر
 ۴۰ آسٹہ کہ نن نے تینا اُراتے ٹی بہ خیرٹ کرین، او نے آرا وخت آ پُچ آلوکے او نن نے
 ۴۱ پُچ تِسن؟ نی آرا وخت آ بیمار یا جیل ٹی آسٹہ او نن نا یلنگ کے بَسن؟"
 ۴۲ "ولدا ای اوفتے پاوہ "آرا بندرغ واکاریمتے کنا خاطر آن ایلو بندغاتے کے کرے،
 ۴۳ ہندن پا "او واکاریمتے کن کے کرے۔"

"ولدا ای تینا چپی کو گنڈ آن ٹولوکا بندغاتے پاوہ "کے آن مر بئو، خُدا ٹمے
 ۴۴ آن خُوش آفک۔ دوزرغ نا خاخر ٹی بئبو، آرا کہ شیطان او ٹم کوننگا بندغاتے کے تیار
 ۴۵ اے۔ دانا بزا ٹمے بِلک آنتے کہ ای بینگن آسٹہ ولے ٹم کے گنْفتویرے، ای ملاس
 ۴۶ آسٹہ ولے ٹم کے ویر تِیسورے، ای مُسافرس آسٹہ ولے ٹم کے تینا اُراتے ٹی بہ
 ۴۷ خیرٹ پا تویرے، کے پُچ آلوکے ولے ٹم کے پُچ تِیسورے، او آرا وخت آ ای بیمار او
 ۴۸ جیل ٹی آسٹہ، ٹم کنا یلنگ کے بتویرے۔"

"ولدا اوفک کے آن ہر یغیرہ "خُواجہ، نن نے آرا وخت آ بینگن، ملاس، مُسافر،
 ۴۹ لغز، بیمار او جیل ٹی خان ولے نامدے کتوین؟"

"ولدا ای اوفتے پاوہ "آرا بندرغ واکاریمتے کنا خاطر آن ایلو بندغاتے کے کتو،
 ۵۰ ہندن پا "او کنا مدتے کتو۔" ولدا دھنگا بندگا دوزرغ ٹی خسنگیرہ۔ داڑے
 ۵۱ اوفتے ہمیشہ نا بزا مریک۔ ولے کنا زی آ ایمان تجوکاک جنت ٹی کارہ۔ داڑے

اوفک ہمیشہ خوش رہینگیرہ۔"○

عیسیٰ نا کسفنگ کے منصوبہ

(مرقس ۱: ۱۴-۲؛ لوقا ۱: ۲۲-۲؛ یوحنا ۱۱: ۴۵-۵۳)

- ۱ **ب** ارا وخت آ عیسیٰ دا میتا تا خوانفنگے خلاص کرے، او تینا شاگردا تے پارے ○
 ۲ "دھن کہ تھے خبر اے، ارا دے آن پد پچا فنگ نا عید مریک او دا دے آ ای،
 آدم نا اولیاد، گرفتار کنگیوہ، او صلیب آ تھگیوہ۔"○
 ۳ ولدا بھلا املک او ایلو یہودی تا مجلس نا بندغاک گل آن بھلا امام کا یقا نا اراغا
 ۴ بنار ○ او اوڑے اوفک تین پہ تین منصوبہ س جوڑ کریر کہ "نن عیسیٰ اے دگوئی
 ۵ آٹ گرفتار کینہ او اوڑے کسفینہ ○ ولے نن داوے عید نا موقعہ غا گرفتار کپنہ، نواہ
 مخلوق فساد کے۔"○

نیازی نا عیسیٰ نا زی آ عطراتے شولنگ

(مرقس ۱۴: ۳-۹؛ یوحنا ۱۲: ۱-۸)

- ۶ عیسیٰ بیت عیناہ پنی آ خلق ٹی شمعون پنی آ بندغ نا ارا ٹی ٹولوک اسکہ، کہ
 ۷ عیسیٰ داوے گر نا بیماری آن شفا تسوس ○ ارا وخت آ عیسیٰ اریغ کینگ ٹی اسکہ،
 اسہ نیازی س اوڑا بس۔ اوڑ تو اسہ سنگ مرمر نا بوتلے ٹی قیمتی عطراک اترہ۔ او دا
 ۸ گل عطراتے عیسیٰ نا کاٹم آ شاغا ○ شاگرداک دا اگڑائے خنار او اوفک ناراض مسر۔
 ۹ اوفک اسہ پہ ایلو تو تینا پاریر "دا گل عطراتے ضائع کرے ○ اگہ دا نیازی دافقہ
 سودا کروس، تو بھاز پیسہ ملاک او دا پیسہ غاتے غریباتے ٹی بشخ کروس۔"○
 ۱۰ عیسیٰ پوہ مس کہ اوفک آنت پاننگ ٹی او۔ ہندا خاطر آن عیسیٰ اوفتے پارے

”ثم آتے دانیائی نازی آ الزام تھنگ ٹی اُرے؟ دانیائی کن کے بھاز جوانو
 ۱۱ کاریمس کرینے۔ ۱۲ ثم تو ہر وخت غریبنگا بندغاک مرور، ولے ای ثم تو ہر وخت
 ۱۲ مفروٹ۔ ۱۳ دانیائی کنے آعطراتے شانا۔ دانا معنی اے کہ کنا جان کینگ کے تیار
 ۱۳ اے۔ ۱۴ او ای ٹمے راست پاوہ، واکان پد وُنیائی آراڑے ہم کنا پُسنکینگ پیغام نا تبلیغ
 مریک، مخلوقے دابیت نا باروٹ پاننگک، او مخلوق یات تھک تہ۔“ ۱۵

یہوداہ اسکروتی نا غدار جوڑ مننگ

(مرقس ۱۰:۱۲-۱۱؛ لوقا ۲۲:۳-۶)

۱۳ ولدا عیسیٰ نا دوانزہ خاصنگا شاگرداے آن اسیس، کہ اونا پن یہوداہ اسکروتی
 ۱۵ آسک، بھلا اماناے آس، ۱۶ او اوفتے پارے ”آگ اسی عیسیٰ اے شادو ٹی ایتیو، ثم
 کنے آخس پیسے ایتیرے؟“

۱۶ اوفک سی چاندی نا روپئی حساب کرہ او یہوداہ اے تسر۔ ۱۷ واکان پد یہوداہ
 اسکروتی موقعس پٹاکہ کہ ”عیسیٰ اے مجلس نا بندغاتا دو ٹی ایتیو۔“ ۱۸

عیسیٰ نا تینا شاگرداے عید نا ارغے کنگ نا حکم تینگ

(مرقس ۱۲:۱۲-۲۱؛ لوقا ۲۲:۷-۱۴، ۲۱-۲۳؛ یوحنا ۱۳:۲۱-۳۰)

۱۷ بغیر خمیر نا عید نا اولیکو دے آ دوانزہ خاصنگا شاگرداک عیسیٰ غا بسر او ہریفر
 ”خواجہ، نن نے کے پچائینگ نا عید نا ارغے آرا جاگہ ٹی تیار کین؟“ ۱۸

۱۸ عیسیٰ اوفتے پارے ”شار ٹی فلاں بندرغ نا اراغا بمبو، اووے پابو کہ ”خواجہ پانک
 ”کنا وخت پورہ مسونے۔ ای او کنا شاگرداک پچائینگ نا عیدے نا آرا ٹی کینہ۔“ ۱۹
 شاگرداک ہندن کرہ دھن کہ عیسیٰ اوفتے پارے سس، او اوفک پچائینگ نا عید

نا اِرغے تیار کرید۔

۲۰ اَرَا وَخت آشام نا وَخت مس، عیسیٰ او اونا خاصنگ شاگرداک اوار اِرغ کُنگ
۲۱ کے تُوڑ۔ اِرغ کُنگ نا وَخت آ عیسیٰ اوفتے پارے ”نمے آن یقیناً اسٹس کن
تو غداری کیک۔“

۲۲ خاصنگ شاگرداک بھاز پریشان مسر او ہر کس تینا باروٹ بریفے ”خواجه، ای
تو آف؟“

۲۳ عیسیٰ اوفتے پارے ”او واڑے کن تو اوار اِرغ کُنگ ٹی اے۔“ ای، آدم
۲۴ نا اولیاد، ہندن کبیوہ، دھن کہ مقدسنگ کتابتے ٹی لکھوک اے، ولے ہمو بندغ
اُخس بد قسمت اے، کہ او آدم نا اولیاد تو غداری کیک۔ واڑان جُوان اسکہ کہ او
دُنیا ٹی ودی مفروس۔“

۲۵ ولدا بہوداہ اِسکروٹی، کہ او عیسیٰ تو غداری کیک، عیسیٰ غان ہریفے ”خواجه، نا
خیال ٹی ای تو آف؟“
عیسیٰ اودے پارے ”آو، نی اُس۔“

عیسیٰ نا شاگرداتے تو اِرغ کُنگ

(مرقس ۱۴: ۲۶-۲۷؛ لوقا ۲۲: ۱۴-۲۰؛ ۱ کرنتھیہک ۱۱: ۲۳-۲۵)

۲۶ اَرَا وَخت آ اوفک اِرغ کُنگ ٹی اثرہ، عیسیٰ اِرغس بیفے، خدا نا شکرے آوا
کرے، اِرغے ٹکر کرے، او تینا شاگرداتے تس، اوفتے پارے ”بیفبو، گمبو۔ دا اِرغ
کنا جان آن بار اے۔“

۲۷ داکن پد عیسیٰ انگور نا جوس نا پیالہس بیفے، خدا نا شکرے آوا کرے او تینا
۲۸ شاگرداتے تس، پارے ”واڑان گل ثما اسہ اسہ گلم بلیو۔“ دا انگور نا جوس کنا
دتر آن بار اے، کہ ای تینا دترتے خدا نا کسر آٹ شولیوہ، او کنا کینگ آن معلوم

۲۹ مریک کہ خدا تم تو پُسننگا اقرارے کنگ ٹی اے، او کنازی آیمان تڄو کاتا گناہ او
برائیک معاف کنگا نو۔ او ای تمے پاوہ، واکان پد قیامت اسکان ای انگور نا جو سے
۳۰ گمیرہ۔ وختس بروئے کہ ای تم تو اوار جنت ٹی انگور نا جو سے گنوٹ۔
ولدا اوفک زبور آن مزہبی و شعرس خلک، او پدی زیئون پنی آمش آبنار۔

عیسیٰ نا پطرسے انکار نا باروٹ پاننگ

(مرقس ۱۴: ۲۷-۳۱؛ لوقا ۲۲: ۳۱-۳۴؛ یوحنا ۱۳: ۳۶-۳۸)

۳۱ عیسیٰ اوفتے پارے "وانن آتم گل کنے الیرے، کارے، آنتے کہ پغمبر نا کتاب
ٹی آرا پیشن گوئی لکھوک اے، او صبح ثابت مریک۔ او ٹی لکھوک اے
خدا شوانے کسفک،

او میٹک گر آن جتا مریرہ۔

۳۲ "ولے کنا پدی زندہ منگ آن پد، ای تمے آن مست گلیل صوبہ غاکاوہ۔"

۳۳ پطرس عیسیٰ پارے "خواجه، ای نے یدہ کپہ، ایلوفک کیر تو کیر۔"

۳۴ عیسیٰ پطرسے پارے "اینو نانن آہمو وخت اسکان کہ نی مسہ وار پاشس کہ

ای عیسیٰ دزست کپہ "بانگو بانگ تفک۔"

۳۵ پطرس پارے "ای نے تو کبیو، ولے داسیتے پاپہ۔"

ایلو شاگرداک ہم بندا بیتے کریر۔

عیسیٰ نا باغ ٹی خداغان دُعا کنگ

(مرقس ۱۴: ۳۲-۳۳؛ لوقا ۲۲: ۳۹-۴۶)

۳۶ ولدا عیسیٰ تینا شاگردا تے بیفے او زیئون پنی آمش نارہی آگستمنی پنی آباغ

آبس۔ او شاگردا تے پارے "تو لبو، ای عبادت کے کاوہ۔"

۳۷ عیسیٰ پطرس او زبدي نارا مار، یعقوب او یوحنا، تین تو میفے، بنا۔ او بحار
۳۸ انگین مس او افسوس کریسہ شاگردا تے پارے "کنا اُست پنانے او ای دا غم آن
کسکوٹ۔ تم داڑے سلبو او خیال تجبو۔"

۳۹ عیسیٰ ذریس مون آہنا او دُغار آسجدہ کرے، او دُعا کریسہ پارے "باوہ خُدا،
کنا خوش اے کہ ارا مصیبت کے آہنگ ٹی اے، نی کنے دا مصیبت آن پچائف۔
ولے کنے تینا خوش آن نا خوش زیاست دوست اے۔ او ضرور پورہ مرے۔"

۴۰ پد آ او مسہ خاہنگا شاگردا تے آبس، اوفتے خاچوک خنا۔ او پطرسے پارے "تم
۴۱ خاچانورے، اسہ گھنٹس خیال تنگ کیرے؟" بش ببو، خداغان دُعا کبو کہ تم ہر
آزمائش ٹی پورہ مرے۔ روح خوش اے ولے انسان کمزور اے۔"

۴۲ ولدا عیسیٰ پدی عبادت کنگ کے بنا او دُعا کرے "باوہ خُدا، کنا خوش اے کہ
دا مصیبت کہ کنے آہنگ ٹی اے، نی کنے دا مصیبت آن پچائف، ولے کنے تینا
خوش آن نا خوش زیاست دوست اے۔ او ضرور پورہ مرے۔"

۴۳ عیسیٰ پدی بس او تینا شاگردا تے خاچوک خنا۔ ٹخ آن اوفتا خنک ملنگتویرہ۔
۴۴ عیسیٰ اوفتے اِلا او مسٹ میکو وار عبادت کنگ کے بنا۔ ولدا او بمو دُعاے خوائیس
۴۵ کہ ارا وار مست خوائیسوس۔ او ولدا تینا شاگردا تے آبس او اوفتے پارے "تم

واسکان خاچوک آرام کنگ ٹی اے؟ خیال تجبو۔ واسہ وخت بسونے کہ ای،
آدم نا اولیاد، گناہ گارنگا بندغاتا دو ٹی تینگویوہ۔" بش ببو، راہی ببو۔ کن تو غداری
کروکا بنگ ٹی اے۔"

عیسیٰ نے گرفتار کنگ

(مرقس ۱۴: ۴۳-۵۰؛ لوقا ۲۲: ۴۷-۵۳؛ یوحنا ۱۸: ۳-۱۲)

۳۷ عیسیٰ واسکان بیت کنگ ٹی اسکہ کہ اسہ بھلو فچی س اونا شاگرد بہتوداہ اسکروتی
تو بس۔ اوفتے تو زغم او لٹ آنرہ۔ دافتے بھلا ایلک او مجلس نا ایلو بندغاک راہی
۳۸ کریسر۔ غدار دا فچی نے پارینس کہ ”آرا بندغے ای خُلم کیو، اودے ٹم گرفتار
کیرے۔“

۳۹ بہتوداہ سیدھا عیسیٰ غا بس، اودے خُلم کرے، اوڑان بک بک، پارے
”خُواجہ، نازی آخدا نارحمتاک مریر۔“

۵۰ عیسیٰ اودے پارے ”سنگت، نی دائے آتے بسونس؟“
ولدا بندغاک بسر، عیسیٰ نے گرفتار کیر۔

۵۱ عیسیٰ نا شاگردا تے آن اسٹس تینا زغمے کشا او کُل آن بھلا امام نامے آ حملہ
۵۲ کرے، اونا خفے تڑے۔ عیسیٰ اودے پارے ”تینا زغمے اونا جاگہ غاتخ۔ آرا تینا زغمے
۵۳ کشک، او زغم آٹ کبیک۔“ ای نے پاوہ، اگہ ای تینا باوہ خُداغان مدت خُواو، تو
۵۴ او تینا ملاکاتا لشکرس کنا مدت کے راہی کیک۔ ولے ای خُواپرہ، آتے کہ اگہ ای
مدت خُواو، تو پغمبر اتا کتاباتا پیشن گوئیک ہمر ثابت مریر؟ دافک اینو ثابت مننگ
ٹی او، آرافتے کہ اوفک پارینو۔

۵۵ ولدا عیسیٰ بروکا فچی نے پارے ”ٹم زغم او لٹاتے تو بسونورے۔ ٹما خیال ٹی
ای ڈاگو سے اٹ؟ ای ٹم تو بر دے بھلا عبادت خانہ ٹی خُوائفنگ کے بسوٹ، ولے
۵۶ ٹم کئے گرفتار کتویرے۔“ ٹم ہندا خاطر آن کئے گرفتار کتویرے تاکہ پغمبر اتا پیشن
گوئیک صبح ثابت مریر دھن کہ اوفک لکھانو۔

ولدا عیسیٰ نا کُل شاگرداک اودے الار، نزار۔

عیسیٰ نے یہودی تا مجلس نا مون آ آتنگ

(مرقس ۱۲: ۵۳-۶۵؛ لوقا ۲۲: ۵۴-۵۵، ۶۳-۷۱؛ یوحنا ۱۸: ۱۳-۱۴، ۱۹-۲۴)

- ۵۷ آرا بندغاک کہ عیسیٰ نے گرفتار کریر، اوفک اووے گل آن بھلا امام کاٹفا نا
 ارغا وریر۔ اوڑے شرع نا معلماک او یہودی تا مجلس نا ایلو بندغاک اوار مچ اُتر۔
 ۵۸ پطرس دُگوئی ٹی آرا نا خویلی اسکان اوفتا رند آٹ ہنا۔ ولدا او آرا نا تہہ ٹی نوکراتے
 تو توس کہ ہرے "آت مریک؟"
 ۵۹ بھلا ایلک او مجلس نا ایلو بندغاک کوشستے کریر کہ عیسیٰ غا دروغ نا الزاماتے
 ۶۰ ثابت کیر او اووے کسفر۔ ○ بھازنگا بندغاک مجلس نا مون آ بسر او عیسیٰ نا خلاف
 ۶۱ دروغ تیر، ولے بیچ ثابت کننگ کتویر۔ آخر ٹی ارا بندغ بش مسر، ○ او پاریر "وا
 بندغ پارے کہ" ای بھلا عبادت خانے تباہ کننگ کیوہ، او مسہ وے آن پد پدی
 جوڑ کننگ کیوہ۔" ○
 ۶۲ گل آن بھلا امام بش مس او عیسیٰ نے پارے "نی دا الزام نا باروٹ آت
 پاسہ؟" ○
 ۶۳ ولے عیسیٰ بیچ بیت کتو۔
 گل آن بھلا امام ولدا عیسیٰ نے پارے "ای نے خدا نا قسے ایٹیوہ، نی خدا نا
 مقرر کروکا اُس؟ او نی خدا نا مار اُس؟" ○
 ۶۴ عیسیٰ پارے "آؤ۔ نی صبح پاننگ ٹی اُس۔ ولے ای گلے ٹما پاوہ، واکان پد ٹم
 خورے کہ ای، آدم نا اولیاو، خدا نا راست میکو گنڈ آن جمرے آتو لوک آسمان
 آن یننگ ٹی اٹ۔" ○
 ۶۵ ہندا بیتاتے یننگ تو گل آن بھلا امام تینا پچاتے آرا او پارے "وا گفر پاننگ ٹی
 اے۔ نئے پین بیچ گواہی نا ضرورت افک۔ ٹم تینٹ وانا گفر نا بیتاتے ینگورے۔"

او مجلس نا بند غاتے آن بریفے ”نما آنت خیال اے؟“
 اوفک جواب تَسر ”وا مجرم اے۔ ضرور کسینگے۔“
 ولدا اوفک اونا مون آ تَف کریر، اووے خلگر۔ او آرافک کہ اووے چھا پڑ
 خلگر، پاریر ”نی خدا نا مقرر کروکا اُس۔ پا، نے ویر خلکوئے؟“

۶۶

۶۷

۶۸

پطرس نا عیسیٰ تے چائنگ آن انکار کنگ

(مرقس ۱۴: ۶۶-۷۵؛ لوقا ۲۲: ۵۶-۶۲؛ یوحنا ۱۸: ۱۵-۱۸، ۲۵-۲۷)

پطرس خویلی ٹی تو لوک اُنک کہ گل آن بھلا امام نا چوکری س اوڑا بس، او
 پارے ”نی ہم عیسیٰ تو اوار اُس کہ او گلیل صوبہ غان بسوئے۔“
 ولے پطرس اوفتا گل نا مون آ انکار کرے، پارے ”ای تیرہ، نی آنت پائنگ
 ٹی اُس؟“

۶۹

۷۰

ولدا او خویلی نا دروازہ غا بننا، ایلو چوکری اووے اوڑے سلوک خنا، او خویلی ٹی
 موجود ایلو بند غاتے پارے ”وا بند غ ہم عیسیٰ ناصرے نا سنگش اے۔“
 پطرس ولدا ہم انکار کرے، پارے ”ای قسم گنیوہ کہ ای دا بند غ تیرہ۔“
 جَٹے آن پد ہموڑے موجود بند غاک پطرس آ تَسر، اووے پاریر ”خدا نئے
 دروغ تڑکپ۔ نی اونا سنگتاتے آن اُس۔ نا بیت کنگ آن ظاہر مریک کہ نی
 گیلی سے اُس۔“

۷۱

۷۲

۷۳

ولے پطرس اوفتے جواب تے ”ای قسم بیفیوہ کہ ای راست پائنگ ٹی اُٹ۔
 ای واوے تیرہ۔ اگر ای دروغ تیرہ، خدا کنے ہزا ایٹے۔“

۷۴

او ہندا وخت ٹی بانگو بانگ تے، او پطرسے یات بس کہ عیسیٰ پار یس ”ہمو
 وخت اسکان کہ نی مسہ وار پائٹس ”ای عیسیٰ نے درست کیرہ، بانگو بانگ تفک۔“
 پطرس خویلی آن پیشن ہنا، او ہندا بیتاتے کے بھاز ہوغا۔

۷۵

عیسیٰ نے رومیٹو گورنر نا مون آ پیش کنگ
(مرقس ۱۵: ۱؛ لوقا ۲۳: ۱-۲؛ یوحنا ۱۸: ۲۸-۳۲)

۱ بھلا ایاک او یہودی تا مجلس نا ایلو بندغاک سوب نا مالو عیسیٰ نا کسفنگ
۲ کے منصوبہ س جوڑ کریر۔ او فک اونا دوتے آھتکڑی تے خلک، او رومیٹو گورنر پیلٹس
نا ڈو ٹی تیر۔

یہوداہ اسکروٹی نا خودکشی
(شاگردانا کاریماک ۱۸: ۱-۱۹)

۳ یہوداہ اسکروٹی، کہ او غدار جوڑ مسوس، آرا وخت آ اوے خبر تما کہ عیسیٰ نے
کسفنگ نا بڑا تینگانے، اوے بھاز آفسوس مس۔ او سی چاندی نا روپی تے پیفے
۴ او بھلا ایاک او مجلس نا ایلو بندغاک پدی تیس، پارے۔ "ای اسہ معصومو بندغے
نا خلاف گناہ کریٹ۔ ای اوڑ تو غداری کریٹ، اوے کسفنگ کے تیش۔"
اوفک جواب تیر "وانا غلطی آفک۔ نی چاس، نا کاریم چائے۔"
۵ یہوداہ چاندی نا روپی تے عبادت خانہ نا فرش آ بٹے او راہی مس۔ او بنا،
تینے پانسی تیس۔
۶ بھلا ایاک پیسہ غاتے بیفیر پاریر "وانا پاکو پیسہ او۔ او ننا شریعت ٹی اجازت
آفک کہ دھینگا پیسہ غاتے عبادت خانہ کے استعمال کین۔"
۷ بحث کنگ آن پد اوفک فیصلہ کریر کہ "وا پیسہ غاتے آن نن رزان جوڑ
کروکا نا ڈغارے آلیہ او ایلو قوم والائے کے قبرستانس جوڑ کینہ۔"
۸ بندا خاطر آن داوے آن پد اینو اسکان واقبرستان "خونی قبرستان" پاننگ۔

۹- او آرا بیتاتے پغمبر یرمیاہ پاریس، اوفک صبح ثابت مسر۔ او پاریس
خدا کنے وایتاتے پاننگ نا حکم تسونے کہ
گراس یعقوب نا اولیاداک، خدا نا مقرر کروکا نا کسفنگ کے،
آرا سی چاندی نا روپئی ایتیرہ،
اوفتے پدی بلیرہ،
او وا پیسے غاتے آن رزان جوڑ کروکا نا ڈغارے بلیرہ۔○

پیلطس نا عیسیٰ تو سوال او جواب
(مرقس ۱۵:۲-۵؛ لوقا ۲۳:۲-۵؛ یوحنا ۱۸:۳۳-۳۸)

۱۱- عیسیٰ رویو گورنر پیلطس نا مون آپیش کننگا، او گورنر اوڑان سوال بریفے "نی
یہودی تا بادشاہ اس؟"

عیسیٰ اووے پارے "نی صبح پاننگ ٹی اس۔"
۱۲- وے او بھلا اماماتا او مجلس نا بند غاتا الزام نا باروٹ بیج جواب تئو۔○ بندا خاطر
۱۳- آن پیلطس اوڑان بریفے "نی تینا الزاماتا باروٹ ہنگس کہ دافک تجار؟"
۱۳- وے عیسیٰ اسے ہیش ہم کتو۔ گورنر اونا چپ منگ آہجاز حیران مس۔○

عیسیٰ نا کسفنگ نا سزا

(مرقس ۱۵:۶-۱۵؛ لوقا ۲۳:۱۳-۲۵؛ یوحنا ۱۸:۳۹-۱۹؛ ۱۶)

۱۵- ہر پچا فنگ نا عید نا موقعہ غا رویو گورنر اسے قیدی سے یلہ کریکہ آراوے کہ مخلوق
۱۶- پاریکہ۔○ ہمو وخت ٹی برآبا پنی آقیدی مخلوق ٹی بھاز مشہور اسکہ۔○ آرا وخت آ
۱۷- مخلوق نچ مس، پیلطس اوفتے آن بریفے "تھا خیال ٹی ای ویرے یلہ کیو؟ برآباے"

- یا عیسیٰ نے، کہ او خدا نا مقرر کروکا پاننگ؟
- ۱۸ رومیو گورنر بھار جوان چائسکہ کہ "یہودی تا مجلس نا بندغاک عیسیٰ غان
بوشنگیرہ۔ ہندا خاطر آن اوفک داوے کنا ذو ٹی تسونو۔"
- ۱۹ آرا وخت آپیلٹس عدالت ٹی ٹولوک آسکہ، اونا زائفہ اوڑا اٹلوس رابی کرے
کہ "دا معصوبنگا بندغ تو بچ کپیس، آنتے کہ ای دانا باروٹ نن نا نفس خنائٹ، او
بھار پدیشان اٹ۔"
- ۲۰ ولے بھلا امانک او مجلس نا ایلو بندغاک مخلوق آ زور تھار کہ "پیلٹے برآبائے
یلہ کنگ او عیسیٰ نے کسینگ نا پابو۔"
- ۲۱ پیلٹس مخلوق آن ہریفے "ڈارٹ آن ٹھا خوش نا مطابق ای دیرے یلہ کیو؟"
اوفک جواب تسر "برآبائے یلہ کر۔"
- ۲۲ پیلٹس ہریفے "گذا ای عیسیٰ، کہ او خدا نا مقرر کروکا پاننگ، تو آنت کیو؟"
اوفک کل پاریر "صلیب آتف، کیف تہ۔"
- ۲۳ ولدا پیلٹس مخلوق آن ہریفے "دا آنت جرم کرینے؟"
ولے مخلوق چنانٹ خلیسہ پاریر "صلیب آتف، کیف تہ۔"
- ۲۴ آرا وخت آپیلٹس چائس کہ "مخلوق تو بحث نا بچ فائدہ آف، او شاہد فسادس
بش مرے"، او یہودی تا رواج نا مطابق گراس دیر بیفہ۔ او مخلوق نا مون آنشانی
کے تینا ڈوتے سلا او پارے کہ "دا بندغ نا کسینگ کے ای زمر وار آٹ۔ دانا ٹم
زمر وار اے۔"
- ۲۵ ہموڑے موجود کل بندغاک پاریر "آگہ دا غلط اے، تو دانا سزا ننے او ننا اولیاداتے
آتے۔"
- ۲۶ ولدا پیلٹس برآبائے یلہ کرے، او عیسیٰ نے کوڑا خلینگ آن پد فوج نا ذو ٹی
تس تاکہ اوفک اووے صلیب آتفیر، کسفر۔

فوجی تا عیسیٰ نازی آ مسخرہ خلینگ

(مرقس ۱۵: ۱۶-۲۰؛ یوحنا ۱۹: ۲-۳)

۲۷ پیلطس نا فوجیک عیسیٰ عداالت آن قلعہ نا تہہ ٹی دریر، کل فوجیک عیسیٰ
 ۲۸ نا چارمہ گنڈ آچ مسر۔ ○ اوفک اونا پچاتے کشار او انگڑی رنگ نا کوٹس بینفیر۔ ○
 ۲۹ ولدا اوفک پتی آ کاشاتا اسہ تاجس جوڑ کریر، اونا کاٹم آ تجار، اونا راست میکو دو
 ٹی لٹس تسر۔ ولدا اوفک اونا مون آ گوڈ خلگر، او اونا زی آ مسخرہ خلیسہ پاریر
 ۳۰ "بیہودی تا بادشاہ، نا عمر دراز مرے۔" ○ اوفک اونا زی آ ٹف کریر، او لے بینفیر
 او اونا کاٹم آ خلگر۔ ○

۳۱ آرا وخت آ اوفک اونا زی آ مسخرہ خلینگ خلاص کریر، اوفک کوٹے کشار، او
 پچاتے تہ پدی بینفیر۔ ولدا اوفک اووے صلیب آ تفنگ او کسفنگ کے دریر۔ ○

عیسیٰ نا صلیب آ تفنگ

(مرقس ۱۵: ۲۱-۳۲؛ لوقا ۲۳: ۲۶-۴۳؛ یوحنا ۱۹: ۱۷-۲۷)

۳۲ آرا وخت آ اوفک پیشن پنگ ٹی آنرہ، اوفک کسر ٹی شمعون پنی و بند غسے خنار
 کہ او لیتیا علاقہ نا گرتنی ضوبہ غان بسوس، او فوجیک اووے حکم تسر کہ "عیسیٰ نا صلیب
 ۳۳ برف۔" ○ اوفک گلگتا پنی آ جاگہ غا بسر۔ وانا معنی اے "دول نا جاگہ۔" ○ اوفک
 ۳۴ شراب ٹی گڑاس شانار کہ خرین جوڑ مس۔ ولدا دافے عیسیٰ لے کنگ کے تسر،
 ولے گلٹس مینگ آن پد عیسیٰ اوفے گنتو۔ ○

۳۵ فوجیک اووے صلیب آ کسفنگ کے تغیر، او عیسیٰ نا پچاتے بشخ کنگ کے
 ۳۶ تیر شانار۔ ○ واکان پد اوفک اونا خیال داری کنگ کے بموڑے ٹوئر۔ ○

- ۳۷ او عیسیٰ ناکاٹم نازی آ صلیب آ تختی س اسکہ، او رواج نا مطابق تختی نازی
آ اونا ہزا لکھوک اسکہ۔ اوڑا نمشتہ اسکہ ”وا عیسیٰ اے، یہودی تا بادشاہ“۔
۳۸ ولدا اوفک ارا مجرماتے میسر، ایٹے عیسیٰ ناراست میکو گنڈ آ او ایلوے عیسیٰ
نا چپی کو گنڈ آ صلیب آ کسفنک کے تقیر۔
۳۹ گدرینگوکا بندغاک عیسیٰ غا پیٹ کریرہ او مسخرہ خلکہ۔
۴۰ اوفک پاریرہ ”نی بھلا
عبادت خانے تباہ کیسہ، او مسہ دے آن پد پدی جوڑ کیسہ تہ۔ اگہ نی خدا نار
اُس، تو تینے بچائف او صلیب آن وڑینگ۔“
۴۱ او ہندن بھلا ایلک، شرع نا معلماک او یہودی تا مجلس نا ایلو بندغاک مسخرہ
خلیسہ پاریرہ ”وا ایلوفتے بچائفینے، ولے تینے بچائفنگ کپک۔ وا ہمر یہودی تا
۴۲ بادشاہ س اے؟ اگہ وا داسہ صلیب آن تینٹ وڑینگ، نن اوڑا یقین تیجینہ۔“
۴۳ اونا
خدا نازی آبروسہ اے، او خدا نار نا دعویٰ کنگ کیک۔ اگہ او خدا نار اے،
بربو کہ خدا او دے داسہ بچائفک یا آخا۔“
۴۴ او ہندن صلیب آ تقوکا مجرماک ہم عیسیٰ غا ہندا مسخرہ خلکہ۔

عیسیٰ نا کہنگ

(مرقس ۱۵: ۳۳-۳۱؛ لوقا ۲۳: ۲۲-۲۹؛ یوحنا ۱۹: ۲۸-۳۰)

- ۴۵ او نیم روچ نا وخت آپورہ نلک ٹی تارمہ مس، او تارمہ پیشیم اسکان اسکہ۔
۴۶ او پیشیم نا وخت آ عیسیٰ تینا زبان ٹی چیاٹ خلیسہ پارے ”ایلی ایلی لما سبقتنی۔“
وانا معنی اے ”اے خدا، اے کنا خدا، نی اتنے کئے تنیا لاس؟“
۴۷ ہموڑے موجود گڑاس بندغاک کہ سلوک انرہ، اوفک دا پیتاے بنگر او پاریرہ ”وا
پغمبر ایلاے مدت کے توار کنگ ٹی اے۔“
۴۸ اسہ فوجی س وودینگیسہ ہنا، اپنجھے، کہ وا ہمبہ غان بار اسکہ، پیفے، او دے

برکہ سے ٹی پالیے، داوے لے نازی آتے او عیسیٰ نے گنیفنگ نا کوشستے کرے۔
وے ایلوفک پاریر "سکہ، بندن کپہ۔ شاید نن پغمبر ایلاے خنین، اگہ او بچاؤفنگ
کے برے۔" ○

عیسیٰ ولدا اسہ بھلو چنانس خلک او اونا ساہ پیش تما۔ ○ او بندا وخت آ بھلا
عبادت خانہ نا کل آن مقدسنگ جاگہ نا پردہ نیام آن کپ مس۔ زلزلہ مس او بٹاتے
ٹی تل جوڑ مسر۔ ○ قبر اک پاش مسر او بھازنگ نیکنگ بندغاگ کہ کسکوئر، پدی زندہ
مسر۔ ○ دافک قبر اتے آن پیش تما، او عیسیٰ نا پدی زندہ منگ آن پدی وشلیم شار
آ بنار، او اوڑے بھازنگ بندغاگ او فتنے درست کریر۔ ○

آرا وخت آ بموڑے خیال داری کروکا فوجیک او اوفا افسر زلزلہ او ایلو گڑاتے خنار
کہ مسوئر، اوفک خولیسر او پاریر "وا یقیناً خدا نا مار اسکہ۔" ○
بھازنگ نیازییک مر سلوک ائرہ، عیسیٰ نا کشفیک خنار۔ دافک گلیل صوبہ غان
عیسیٰ نارند آٹ بسوئر او اونا مدتے کریسر۔ ○ دافتنے ٹی مریم مگد لینی، یعقوب او
یوسف نا لمہ مریم او زبیدی نا زائفہ ائرہ۔ ○

عیسیٰ نا دفن کنگ

(مرقس ۱۵:۲۲-۲۷؛ لوقا ۲۳:۵۰-۵۶؛ یوحنا ۱۹:۳۸-۴۲)

او شام نا وخت آ اسہ امیرو بند غس بس کہ اونا پن یوسف اسکہ، او آرتیہ شار
آن بسوس۔ دا ہم عیسیٰ نا شاگردس اسکہ۔ ○ او پیلطس نا دربار آ بنار، اووے پارے
"عیسیٰ نا لاشے کنے ایتے، دفن کیو تہ۔"
پیلطس حکم تس کہ "عیسیٰ نا لاشے داوے ایتبو۔" ○

یوسف عیسیٰ نا لاشے کفنے ٹی پیرا، ○ اووے اسہ پلسکن غار ڈولو قبرے ٹی
تجا، کہ او داوے تین کے جوڑ کریس۔ ولدا او بھلو خلیے آٹ غار نا بائے بند

کرے او پدی ہنار۔ ○

۶۱ مریم مگدالینی او ایلو مریم ہموڑے ٹولوک وا گڑائے خنارہ۔ ○

عیسیٰ نا قبر نا خیالداری کنگ کے بندغاتے تخنگ

۶۲ او ایلووے آ، کہ وا عبادت او آرام نا دے آسک، بھلا ایلک او فریسی فرقہ نا
۶۳ بندغاک گورنر پیلاٹس آ ہنار، ○ اووے پاریر ”خواجہ، نفے یات اے، آرا وخت آوا
۶۴ دروغ تڑ زندہ آسک، او پارینس کہ ”مسہ دے آن پدای پدی زندہ کنگیوہ“۔ ○ ہندا
خاطر آن نی حکم ایٹے کہ اونا قبر نا چارمہ گنڈ آن مسہ دے اسکان خیالداری کنگے تاکہ
اونا شاگرداک اونا لاشے دزپس او مخلوقے پاننگ کپس کہ ”وا پدی زندہ مسونے“۔
اگہ ہندن مرے، تو اونا اولیکو دروغ کہ ”ای خدا نا مقرر کروکا اٹ“ آن بار، اونا
ارٹ میکو دروغ کہ ”ای پدی زندہ مریوہ“، ہم ثابت منگ کپک۔ ○
۶۵ ولے پیلاٹس اوفتے پارے ”ہم تینا بندغاتے آن آخس ہم وانا قبر نا خیالداری
کنگ کے تخنگ کیرے، تجبو۔ ○

۶۶ ہندا خاطر آن اوفک پدی ہنار، او غار نا بائے نشانی کنگ کے نشان خلک تاکہ
کس خٹے نرفنگ کپ، او خیالداری کنگ کے بندغاتے اوڑے سلفیر۔ ○

عیسیٰ نا پدی زندہ مننگ

(مرقس ۱۰:۱۶-۱۰:۲۲؛ لوقا ۱۲:۲۲-۱۲:۲۷؛ یوحنا ۱۰:۲۰-۱۰:۲۷)

۲۸ عبادت او آرام نا دے گدرینگا او یکشمبے نا سوب نا مالو مریم مگدالینی او ایلو
۲ مریم غار ڈول نا قبر آ ہرننگ کے ہنار۔ ○ اسہ وار تو اوڑے اسہ زلزلہ مس، او
آسمان آن خدا نا اسہ ملائکس شیف وڑینگا۔ او غار نا خٹے مَر کرے، او خل نازی آ

۳ ٹوس۔ او گروک آن بار بس، اونا پنچاک پیون برف آن بار اُترہ۔ او دانا بینگ
 ۴ آن خیال داری کروکا بند غاک دُغار آتہار او خولیس آن لڑار۔
 ۵ ملائک نیازی تے پارے "خولیبو، کنے خبر اے کہ تم عیسیٰ نا بینگ کے
 ۶ بسونورے، آرا کہ صلیب آتفنگانے، کسفنگانے۔ او داڑے افک۔ بھو، دا جاگے
 ۷ ہربو آڑے کہ اونا لاش تھنگاس۔ او پدی زندہ کنگانے، دھن کہ او پاریس۔
 ۸ زو بمبو، او اونا شاگردا تے پاہو کہ "او پدی زندہ کنگانے او داسہ ٹمے آن مون آ گلیل
 ۹ صوبہ غا بینگ ٹی اے، او ٹم اووے اوڑے خیرے۔" دایماتے گیرام کیرے۔"
 ۱۰ دایماتے بینگ آن پد نیازیک غارے زو یلہ کیر، او خوشی او خولیس اٹ
 ۱۱ دودینگیسے شاگردا تے دایماتے پاننگ کے بینگ ٹی اُترہ۔ کہ کسر ٹی اسہ وار تو عیسیٰ
 ۱۲ اوفتے تو یلا او اوفتے پارے "نمازی آ خدا نارحمتاک مریر۔" اوفک اونا خوک آبسر،
 ۱۳ تینے اونا نت تے آ بٹیر، او اوڑے اووے سجدہ کیر۔ عیسیٰ اوفتے پارے "خولیبو،
 ۱۴ بمبو، کنا شاگردا تے پاہو کہ گلیل صوبہ غاکار، اوڑے اوفک کنے خیرہ۔"

خیال داری کروکاتا مجلس نا بند غاتے تو قصہ کنگ

۱۱ آرا وخت آ نیازیک ہنار، گڑاس قبر نازی آ خیال داری کروکا بند غاتے آن پدی
 ۱۲ شار آ بھلا اِماتے آ ہنار او اوفتے تو گل قصے کیر کہ اُنت مسونے۔
 ۱۳ بھلا اِملاک یہودی تا مجلس نا ایلو بند غاتے تو یلا او مضوبہ س جوڑ کیر۔ اوفک
 ۱۴ خیال داری کروکا بند غاتے بھلو رشوٹس تسر او پاریر۔ "تم پارے" تن نا وخت آن
 ۱۵ خاچوک اُسٹہ، دانا شاگرداک بَسر، او عیسیٰ نا لاشے دُری کیر۔ "اگہ گورنر دایماتے
 ۱۶ بنگ، تو نن اووے راضی کینہ کہ ثما غلطی افک، او ٹم دانا باروٹ پریشان مقبو۔"
 ۱۷ خیال داری کروکا پیسہ غاتے بلکر، او ہندن کیر دھن کہ اوفتے پاننگاس۔ او
 ۱۸ بمو دے آن اَلیس اینو اسکان دا ہیست یہودی تے ٹی ہندن مشہور اے۔

عیسیٰ نا شاگرداتا مون آ ظاہر مننگ

(مرقس ۱۶:۱۴-۱۸؛ لوقا ۲۴:۳۶-۴۹؛ یوحنا

۲۰:۱۹-۲۳؛ شاگرداتا کاریماک ۱:۶-۸)

- ۱۶ یانزوہ خاصنگا شاگرداک گلیل صوبہ نا بمو مش آ ہنار آرا نا کہ عیسیٰ اوفتے
- ۱۷ پاریسس۔ آرا وخت آ اوفک اوڑے عیسیٰ خنار، اوفک اوڑے سجدہ کریر،
- وے گڑاے واسکان شک اسکہ۔
- ۱۸ عیسیٰ اوفتا حُرک آ بس، اوفتے پارے "خدا کنے آسمان او دُغار نازی آ پورہ
- ۱۹ طاقت تسونے۔ وِیا نا چارمہ گنڈ آ بمبو، بندغاتے کنازی آ ایمان تحفبو، اوفتے
- کنا باوہ خدا نا پین اٹ، کنا پین اٹ او خدا نا پاکرنا روح نا طاقت اٹ پاک صاف
- ۲۰ منگ نا بے شولفبو۔ آرا حکماتے کہ ای تھے خوانفیٹ، اوفتے ہم پابو۔ او قیامت
- اسکان ای تُم تو اوار اٹ۔"

مرقس نا عیسیٰ نا باروٹ خوش خبری نا تعارف

لکھو کا نا باروٹ

دا کتابے مرقس عیسیٰ نا باروٹ لکھانے. مرقس خاصو شاگردس آلوک، ولے اونا خواجه عیسیٰ نا باروٹ دهن صبح صبح لکھینگ آن دا ہم ظاہر مریک که او خواجه عیسیٰ غان بهاز خُڑک مسونه. آرا گِڑاتے که او خُنانے، دافتے لکھانے.

دا کتاب نا لکھنگ نا مقصد

دا کتاب فی خواجه عیسیٰ نا خُوانینگ نا بجائے اونا عمل نا باروٹ زیاست بیتاک او. دا قصه غاتے آن عیسیٰ نا طاقت ظاہر مریک، آنتے که او بندغاتے بیماری تے آن شفا تِس، او بهازنگاتے آن جِناتے کُشا.

دا کتاب نا اہینگ بشخاک داد او:

- ۱:۱ - ۱۳:۱ پُسکُنگا پیغام نا شروع مننگ
 ۱۲:۱ - ۵۰:۹ عیسیٰ نا گلیل صوبہ فی نیکنگ کاریمتے کنگ
 ۱:۱۰ - ۵۲:۱۰ عیسیٰ نا گلیل صوبہ غان یروشلم شار اسکان سفر
 ۱:۱۱ - ۴:۱۵ عیسیٰ نا یروشلم شار فی آخری ہفتہ گِدریفنگ
 ۱:۱۶ - ۸:۱۶ عیسیٰ نا کسفنگ او ہدی زندہ مننگ
 ۹:۱۶ - ۲۰:۱۶ عیسیٰ نا شاگردانا مون آ ظاہر مننگ او جنت آ پنگ

مرقس نا عیسیٰ نا باروٹ خوش خبری

یحییٰ نا خدا نا مقرر کروکا نا بَنگ نا تبلیغ کنگ
(متی ۱: ۳-۱۲؛ لوقا ۱: ۳-۱۸؛ یوحنا ۱: ۱۹-۲۸)

۱ ب وا پُسنِنگا پیغام عیسیٰ نا باروٹ اے، کہ او خدا نا مقرر کروکا او خدا نا مار
۲ اے۔ خدا آرا پیشن گوئی اے پیغمبر یسعیہ نا ذریعہ آٹ کریس، او پورہ مس۔
خدا پاریس کہ

”ای پیغام تروکائے تینا مقرر کروکاغان مُست راجی کیوہ۔
وا اوڑ کے مخلوق نا اُستائے ٹی کسرے جوڑ کیک۔“

۳ کس ویرانو جاگے آن توار خلیسہ پانک
”وہن کہ بادشاہ نا بَنگ کے کسر نا کڈ کوڈ او مشک برابر کنگیرہ
بندن خدا نا مقرر کروکا نا بَنگ او تینے بچا فنگ کے تیار کبو۔“
۴ پیشن گوئی نا مطابق یحییٰ بس، یہیوویہ علاقہ نا ریگستان ٹی تلخے شروع کرے،
او مخلوقے پارے ”تینا گناہ او بُرائی تے آن بڑسینگبو، او پاک صاف منگ نا بے
شولبو، او خدا نما گناہ او بُرائی تے معاف کیک۔“

۵ مخلوق یرد شلم شار آن او یہیوویہ صوبہ نا ایلو شار او خلقاتے آن اونا بیتاتے بَنگ
کے بسر۔ سحازنگ بند غاک تینا گناہ او بُرائی تے منار، اوفتے آن بڑسینگار، او یحییٰ
درباب اُردن نا ربی آ اوفتے پاک صاف منگ نا بے شولفے۔

۶ یحییٰ نا پچاک بچ نا پٹاتے آن جوڑ اُترہ۔ او تینا مخ ٹی سلہ نا کمر بندس تفیکہ،
۷ او تلخ او جنگلی دُشہد کنگ۔ او مخلوقے پاریکہ ”ای اُٹے ویر آٹ پاک صاف منگ
۸

نا بے شولفنگ ٹی اٹ، ولے اسٹس کئے آن پد بریک، کہ ای اوانا نت تا مشتا برابر
ہم اٹ۔ او ٹھے آن بھازنگا تے خدا نا پاکنگا روح نا طاقت ایٹک۔ 〇

عیسیٰ نا بے شولنگ او آزمائش

(متی ۱۳: ۳-۱۱؛ لوقا ۲۱: ۳-۲۲؛ لوقا ۴: ۱-۱۳)

۹ عیسیٰ منہ وخت آن پد گلیل صوبہ نا ناصر تہ پنی آشار آن بس، او سیکھی اووے
۱۰ اُردن دریاہ نا ربی آ بے شولفے۔ 〇 ارا وخت آ عیسیٰ دیرتے آن پیش تما، او خنا
۱۱ کہ جنت آن گوگوسے نا شکل اٹ خدا نا پاکنگا روح نا طاقت اوڑا بس۔ 〇 او خدا نا
گنڈ آن توارس بس "نی کنا دوستگا مار اس۔ ای نے آن بھاز خوش اٹ۔ 〇
۱۲ واژان پد خدا نا پاکنگا روح اووے ویرانو جاگسے آدرے۔ 〇 ہموڑے جنگلی آ
۱۳ ساداراک ہم اترہ۔ عیسیٰ ہموڑے چل دے اسکان رہینگا، او ایلیس اونا آزمائشے
کرے، ولے ملائکا اونا مدتے کیر۔ 〇

عیسیٰ نا اولیکو چار خاصینگا شاگردا

(متی ۱۲: ۲-۲۲؛ لوقا ۱۴: ۱-۱۵؛ لوقا ۱: ۵-۱۱؛ یوحنا ۱: ۳۵-۴۲)

۱۳ سیکھی نا جیل ٹی شاغنگ آن پد عیسیٰ گلیل صوبہ غا بننا او خدا نا پیغامے مخلوق
۱۵ آ رسیفے۔ 〇 او پارے "خدا نا مقرر کروکا نا وخت بسونے۔ خدا ٹھے موقعہ تینگ ٹی
اے کہ ٹم اونا کسر آبرے۔ بندا خاطر آن تینا گناہ او برائی تے آن برہینگو او
خدا نا پیغام آ یقین تجبو۔ 〇

۱۶ ارا وخت آ عیسیٰ گلیل جھیل نا رہی اٹ پنگ ٹی اسکہ او ارا ایلمتے خنا، کہ
اوفک مچی ہلوکو اترہ۔ اوفتا پنک شمعون او اندریاس اترہ۔ اوفک جھیل ٹی مچی

- ۱۷ بلنگ کے جالے شاغائر ○ عیسیٰ اوفتے توار کرے "کن تو پو۔ اسی ئے خدا نا پسکینگا
پیغامے خوانفیوہ تاکہ ئم وادے خوانفنگ اٹ ایلو مخلوقے خدا نا کسر آتیرے۔" ○
- ۱۸ اوفک اسے وار تو چھی بلنگے الار، او عیسیٰ نارند اٹ بسر۔ ○
- ۱۹ عیسیٰ مچ مون آہنا، تو ارا پین ایلمتے خدا، کہ اوفتا پنک یعقوب او یوختا انرہ،
او اوفتا باوہ نا پن زبیدی اسک۔ اوفک کشتی ئی تو لوک تینا جالائے جوڑ کنگ ئی
- ۲۰ انرہ۔ ○ ارا وخت آ عیسیٰ اوفتے خدا، تو اوفتے توار کرے۔ اوفک تینا باوہ زبیدی او
مرزوراتے کشتی ئی الار، او عیسیٰ نارند اٹ بسر۔ ○

عیسیٰ نا جین نا کشنگ نا معجزہ

(لوقا ۴: ۳۱-۳۷)

- ۲۱ ولدا عیسیٰ تینا شاگروائے تو اوار کفر نحوم پنی آشار آہنا۔ او ہموڑے مخلوقے
- ۲۲ عبادت خانہ ئی خدا نا عبادت نا دے یعنی ہفتہ غا ورس تس۔ ○ او گل بندغاک
ارافک کہ ورسے بنگر، حیران مسر، اتقے کہ او خدا نا پیغام نا ورسے بھاز طاقت او
خب اٹ تس۔ اونا ورس بیتودی شرع نا معاملتے آن بھاز جتا اس۔ ○
- ۲۳ ہمو وخت آ اسے جنی و بندغس عبادت خانہ ئی پیسا او چیانٹ خلک ○ اے عیسیٰ
ناصری، نی کنے او ایلو جتاتے آن انت خواہے؟ نی کنے واڑے ختم کیسے؟ اسی او ایلو
جناک چانہ کہ نی ویر اس۔ نی خدا نا مقرر کروکا او پیغام تروکا اس۔ ○
- ۲۵ عیسیٰ جنے علم تس "چپ کر، او وا بندغ آن پیش تم۔" ○
- ۲۶ جن بندغے سختی اٹ چندا، او چیانٹ کریسہ بندغ آن پیش تما۔ ○
- ۲۷ وا معجزہ غان گل بندغاک حیران مسر، او اسے پہ ایلو تو تینا بیت کریسہ پاریر کہ
"وا انت مس؟ وا اسے پسکینو گراس اے۔ وا بندغ تو بنداخ طاقت ارے کہ او جتاتے
علم تینگ کیک، او جناک اونا کلماتے منیرہ۔" ○

واکان پد عیسیٰ نا معجزہ غاک گلیل صوبہ ٹی بر کُنڈ آشہور مسر۔

عیسیٰ نا بیمار او جنی ترے شفا تینگ
(متی ۸: ۱۴-۱۶؛ لوقا ۴: ۳۸-۴۱)

واکان پد عیسیٰ تینا شاگروا تے تو، کہ اوفتے ٹی یعقوب او یوحنا امرہ، عبادت
خانہ غان پیش تمار، او ارا ایلم شمعون او اندریاس نا اراغا ہنار۔ شمعون نا بلغور
کٹ آخچوک اسکہ، آنتے کہ اووے بھاز ایل کریس۔ اوفک عیسیٰ اونا باروٹ
پاریر۔ عیسیٰ اونا ربی آہنا، اونا دووے تینا دووے ٹی ہلک، او اووے بش کرے۔ اسہ
وار تو اونا ایل پیش تما، او نیازی اوقتا خرتے کنگ آ لگا۔

وے کی النگ آن پد، ارا وخت آشام مس، مخلوق بھازنگ بندغاتے عیسیٰ غا
میس، ارافک کہ بیمار او جنی امرہ۔ بندہ خاطر آن بھازنگ بندغاک ارا نا مون آج
مسر۔ عیسیٰ بروکا کل بیمارا تے جوڑ کرے او بندن بروکا کل جنی آ بندغاتا جئاتے
ہم کشا۔ او جئاتے بچ بیت کنگ نا موقعے تیو، آنتے کہ جناک چائسہ کہ او
ویرس اے۔

عیسیٰ نا گلیل صوبہ ٹی درس تینگ
(لوقا ۴: ۲۲-۲۴)

وے یک آن مالو عیسیٰ بش مس او اراے اِلا، اسہ ویرانو جاگہ سے آ عبادت
کنگ کے ہنا۔ وے شمعون او اونا سنگتاک عیسیٰ پینگ کے ہنار، او ارا
وخت آ اوفک اووے خنار، اوفک خینگ تو پاریر "خواجہ، نی ارانگ ہناس؟ کل
بندغاک نے پینگ ٹی او۔"

- ۳۸ ولے عیسیٰ اوفتے پارے کہ ”خُزک نا گِل خَلقَاتے آکابو۔ اِی بموڑے بم خُرا
نا پیغامے رسیفنگ کے دُنیا ٹی بَسوٹ۔“ ○
- ۳۹ بندا خاطر آن عیسیٰ گلیل صوبہ ٹی چارمہ گنڈ نا عبادت خانہ غالتے ٹی درس تِسک،
او چناتے کشاکہ۔ ○

عیسیٰ نا بندغے گر نا بیماری آن جوڑ کنگ
(متی ۱: ۸-۴؛ لوقا ۵: ۱۲-۱۶)

- ۴۰ اسہ دے اسہ بندغس عیسیٰ غابَس، کہ اووے گر نا بیماری آسک۔ او عیسیٰ نا مون
آگوڑ خلک، او مینت کریسہ پارے ”خُواج، اگہ نا خُوش اے، تو نی کنا مدتے کنگ
کیسہ، او کنے پاک صاف کنگ کیسہ۔“ ○
- ۴۱ عیسیٰ اُوڑا رحم بس، تینا دُوے اونا زی آتخا، پارے ”کنا خُوش اے کہ
نی پاک صاف مہ۔“ ○
- ۴۲ بندا بیت نا پاننگ تو گر نا بیماری بندغ آن خلاص مس۔ او پاک صاف
۴۳ مس۔ ○ عیسیٰ اووے راہی کنگ آن مُست پارے ○ ”دا بیت نا باروٹ کسے
۴۴ پاپیس۔ بلکہ سیدھا یہودی تا امام آبن، تینے نشان ایقہ تاکہ امام پائے کہ ”نی جوڑ
مسوُس“، او تینے پاک صاف منگ نا ثابت کنگ کے قربانی ایقہ، دھن کہ موسیٰ
تورات ٹی حکم تسونے۔“ ○
- ۴۵ ولے دا بندغ عیسیٰ نا دا معجزہ نا قصے مشہور کرے، او دانا بیتاتے پنگ تو
اسہ بھلو مخلوقس چارمہ گنڈ آن عیسیٰ تو ملنگ کے بس۔ وارش نا وجہ غان عیسیٰ
شارتے ٹی پنگ کتویک۔ بندا خاطر آن او ویدان آجاگہ غالتے آسناک، ولے مخلوق
ولدا بم اوڑا بسک۔ ○

عیسیٰ نا معزورنگا بندغے شفا تینگ

(متی ۱۰:۹-۱۸؛ لوقا ۱۴:۵-۲۶)

۱ ب منہ دے آن پد عیسیٰ پدی کفرخوم شار آ بنا، او اونا پینگ نا خبر مشہور
 ۲ مس، کہ "او آرا ٹی اے"۔ وا بیت نا پینگ تو آراغا بنداخہ بندغے مچ مسر کہ آرا ٹی
 ۳ جاگہ متو، او اسر بھلو مخلوقس دروازہ غان پیشن سلیس۔ او عیسیٰ اوفتے خدا نا پسکینگا
 ۴ پیغام نا تبلیغ کنگ ٹی ائکہ۔ ۵ بمو وخت آچار بندغ اسر معزورو بندغے عیسیٰ غا
 ۶ میسر۔ ۷ ولے بھار رش نا وجہ غان اوفک چچ کسر ختویر کہ اوفک وا بندغے ہمر
 ۸ عیسیٰ نا مون آویر۔ بندا خاطر آن اوفک چھت ٹی ٹنگس کریر، او معزورنگا بندغے
 ۹ کٹ تو اوار مخلوق نا نیام ٹی عیسیٰ نا مون آویر۔ ۱۰ آرا وخت آ عیسیٰ اوفتا ایمانے
 ۱۱ خنا، او معزورنگا بندغے پارے "کنا سنگت، نا گناہ او برائیک معاف مسر۔"

۱۲ گراس شرع نا معلماک تین پہ تین بیت کریر پاریر۔ ۱۳ وا بندغ کفر پاننگ ٹی
 ۱۴ اے، آنتے کہ صرف خدا گناہ تے معاف کنگ کیک۔"

۱۵ عیسیٰ اوفتے پوہ مس کہ "اوفک آنت پاننگ ٹی او"۔ بندا خاطر آن عیسیٰ اوفتے
 ۱۶ پارے کہ "ثم آنتے دھنو بیت سوچ کنگ ٹی ارے؟" وا پاننگ بھار آسان اے
 ۱۷ کہ "نا گناہ او برائیک معاف مسر"، ولے بیمارنگا بندغے وا پاننگ کہ "بش مہ، او
 ۱۸ بن" بھار گہین اے۔ ۱۹ اہی ٹے آ ثابت کیوہ کہ اہی، آدم نا آویا، بندغاتا گناہ تے
 ۲۰ معاف کنگ کیوہ۔"

۲۱ بندا خاطر آن او معزورنگا بندغے پارے۔ ۲۲ اہی نے پاوہ، بش مہ، تینا کٹے
 ۲۳ بیف، او آراغا بن۔"

۲۴ ہموڑے موجود گل بندغاک خنار کہ معزورنگا بندغے بش مس، تینا کٹے ہرف،
 ۲۵ او پیش تما۔ بندغاک بھار حیران مسر، او خدا نا صفتے کریر پاریر "نن اینو اسکان

وَهُنَّوْ بَیْتِ نَهْ خَنَانِ نَهْ بَنُکُونِ۔" ۵

عیسیٰ نا لاوی تے تینا شاگرد جوڑ کنگ
(متی ۹: ۹-۱۳؛ لوقا ۵: ۲۷-۳۲)

- ۱۳ داکان پد عیسیٰ پدی گلیل جھیل نا کنارہ غا بننا۔ بموڑے ہم بھار مخلوق مچ
۱۴ مس او عیسیٰ اوفتے خدا نا پسکینگ پیغامے رسیفنگ ٹی اسکہ۔ ۵ او چرخ کریسہ بننا کہ،
او اسہ محصول مچ کرو کو بندھے، کہ اونا پن لاوی او اونا باوہ نا پن حلقی اسکہ، اووے
دفتری تو لوک خنا۔ عیسیٰ اووے پارے "ہ، کنا شاگردو جوڑ مہ۔"
لاوی بش مس او عیسیٰ نا رند آٹ بننا۔ ۵
- ۱۵ داکان پد لاوی عیسیٰ کے اسہ بھلو دعوتس کرے۔ دا دعوت ٹی بھار محصول
مچ کرو کا کہ او ایلو بندغا کہ، کہ عیسیٰ نا رند آٹ بسوئر، اوفک ہم دعوت ٹی شامل
۱۶ ائره۔ ۵ گڑاس فریسی فرقہ نا بندغا کہ، کہ اوفک شرع نا معلما کہ ہم ائره، خنار کہ
"عیسیٰ محصول مچ کرو کا او ایلو گناہ گارنگا مخلوق تو اوار گینگ ٹی اے۔" بندا خاطر
آن اوفک عیسیٰ نا شاگرداے آن ہریفیر کہ "عیسیٰ آتے محصول مچ کرو کا او ایلو
گناہ گارنگاے تو اوار ایرغ گینگ ٹی اے؟" ۵
- ۱۷ عیسیٰ دا بیتے بنگ او اوفتے پارے "ہمو بندغا کہ بیمار آفس، اوفتے حکیم نا
ضرورت مفک۔ ولے آرا بیمار او، اوفتے حکیم نا ضرورت مریک۔ ہنڈن ای خدا نا کسر
آبروکا بندغاے گناہ او برائی تے آن ہر سیفنگ کے بتت، ولے گناہ گارنگا بندغاے
خدا نا کسر آبتگ او گناہ او برائی تے آن ہر سیفنگ کے بسوٹ۔" ۵

مخلوق نا عیسیٰ غان روچه نا باروٹ
بریفنگ او عیسیٰ نا جواب ٲٲنگ
(متی ۱۲: ۹-۱۷؛ لوقا ۵: ۲۳-۲۹)

۱۸ اسه وختس یحییٰ نا شاگرداک او فریسی فرقہ نا بندغاک روچه تجار- گراس بندغ
عیسیٰ غا بسر او اوزان بریفیر ”یحییٰ نا شاگرداک او فریسی فرقہ نا بندغاک روچه تجیرہ،
ولے نا شاگرداک روچه تجیرہ۔ آتے؟“ ○

۱۹ عیسیٰ اوفتے پوه کننگ کے مثاس تیں ”ما خیال ئی برامسے ئی بادشاہ نا
۲۰ موجودگی ئی مہانک اِرخ کمپس؟ نہ۔ اوفک کنیرہ۔○ ولے ہمو دے بریک کہ
بادشاہے دشمناک بلیرہ، اووے دیرہ، او واکان پد شاگرداک کنا غم ئی روچه تجیرہ۔“
وا مثال ئی عیسیٰ پاننگ ئی اسکہ کہ ”ای بادشاہ غان بار اٹ“ ○

۲۱ عیسیٰ اوفتے پوه کننگ کے واما لاتے ہم تریسہ پارے ”کس پسننگ کوٹ
آن متکننگ کوٹ آ اگری خلپک۔ اگہ او بندن کیک، تو سلنگ نا وخت آ اگری والا
۲۲ جاگہ بتر ارنلک۔○ او کس ہم پسننگ انگور نا جوسے متکننگ لیزک ئی تجپک۔ اگہ
او بندن کیک، تو پسننگ انگور نا جوس ووک او متکننگ لیزکے اَرک، انگور نا گل
جوسک شولگیرہ او لیزک بے کار مریک۔ بندا خاطر آن پسننگ انگور نا جوس پسننگ
لیزک ئی تیجنگ تاکہ برتوماتا نساخان مف۔“

او بندن عیسیٰ پاننگ ئی اسکہ کہ ”متکننگ وین او کنا پسننگ پیغام جتا او“ ○

فریسی فرقہ نا بندغاتا عیسیٰ نا زی آ الزام تہنجنگ
(متی ۱۲: ۱-۱۲: ۸؛ لوقا ۱۱: ۵-۱۱: ۶)

- ۲۳ اسے دے س کہ دا خدا نا عبادت او آرام نا دے یعنی ہفتہ آسکے عیسیٰ تینا
شاگردا تے تو اوار خو لم نا کھیتی سے آن گدیرینگنگ ٹی آسکے۔ اونا شاگردا ک پیئنگ
۲۴ آئرہ۔ بندا خاطر آن اوفک خو لم کھکار او خو لم نا دانہ تے گنگر۔ آرا وخت آفریسی
فرقہ نا بندغاک دا گڑائے خنار، اوفک عیسیٰ نے پاریر "خیال تہج، آرا کاریے کہ نا
شاگردا ک عبادت او آرام نا دے آ کنگنگ ٹی او، واتنا شریعت نا خلاف اے۔" ○
۲۵ عیسیٰ اوفتے پارے "تم خواتنورے کہ پغمبر داؤد او اونا سنگناک آرا وخت آ
۲۶ لنگر مسر، اوفک انت کریر؟" ہمو وخت آابتا تر بھلا امام آسکے۔ داؤد عبادت نا جگ
ٹی بنا، ایرغاتے پیشن بیس، اوفک ایرغاتے گنگر آرافک کہ خدا کے مقرر کننگامر۔ دا
ننا شریعت نا مطابق آف، اتے کہ شریعت نا مطابق دا ایرغاتے صرف ایلک گنگنگ
۲۷ کیرہ۔ ○ بندن خدا عبادت او آرام نا دے ئے مخلوق نا فائدہ کے جوڑ کرینے، تاکہ
اوفک آرام کنگ کیر، ولے خدا دا دے ئے مخلوق تکیف او پریشانی تینگ کے
۲۸ جوڑ کنتے۔ ○ ای، آدم نا اولیاد، عبادت او آرام نا دے نا مالک اٹ، او ای جوان
چاودہ کہ دا دے آرا کاریتے کروئی اے، آرافتے کروئی آف۔" ○

عیسیٰ نا معزورنگا ڈووالا بندغے جوڑ کنگنگ
(متی ۹: ۱۲-۹: ۱۳؛ لوقا ۱۱: ۶-۱۱: ۱۱)

- ۱ ب داکان پد عیسیٰ پدی عبادت خانہ سے ٹی بنا۔ ہموڑے اسے بندغس آسکے کہ او
۲ اسے دو آن معزور آسکے۔ ○ ہموڑے گڑاس بندغ عیسیٰ نے یرنگ ٹی آئرہ کہ "عبادت

۲ او آرام نادے آ کسے جوڑ کیک یا کپک؟"، تاکہ اوفک اوڑا الزام تھنگ کیر۔
وے عیسیٰ اوفتے پوہ مس او معزورنگا بندے پارے "بش م، او داڑے کنا مون
آ برک۔"

۳ ولدا او مخلوق آن بریفے "ای ٹے آن اسہ سوائس بریفیوہ، ننا شریعت عبادت
او آرام نادے کے آنت پانک؟ نن جووانو کاریم کین یا خرابو کاریم کین؟ کہ کس
نا زندگی ئے بچائین یا خلاص کین؟"
وے اوفک بچ جواب تئویر۔

۵ عیسیٰ دانگ اینگ برا، اوڑے ہمو بند غاتا زی آغصہ بس، آنتے کہ اوفک غلط
سوچ کنگ ٹی آئرہ۔ عیسیٰ ئے اوفتا زی آرحم ہم بس، آنتے کہ اوفک بے عقل
او ضدی آئرہ۔ ولدا او بندے پارے "تینا ڈوئے مریف۔"

۶ او ہندن کرے او اونا ڈو پدی مست آن بار جوڑ مس۔
ولدا فریسی فرقہ نابند غاک عبادت خانہ غان پیش تمار، او ہروڈیس فرقہ نابند غاتے
تو ملار، او عیسیٰ ئے کسنگ کے منصوبہ غاتے جوڑ کریر۔

جیناتا عیسیٰ ئے سجدہ کنگ

(متی ۲۴: ۲، ۲۵-۱۵؛ لوقا ۱۷: ۱۶-۱۹)

۷ عیسیٰ او اونا شاگرد اک ولدا گلیل جھیل ناکند آبنار، او اسہ سھلو مخلوقس اوفتا
۸ رند ٹی بنا۔ اوفک گلیل صوبہ غان، یروشلم شار او ایلو یہودیہ صوبہ ناشار او خلقاتے
آن، اودمیہ علاقہ غان، اردن دریاب نا ایلو گند آن، او فینیکی ملک نا صوڑ او صیدا
۹ پنی آشاراتا خزک آن بسوئر۔ واکل مخلوق عیسیٰ نا پیتا تا باروٹ بنگوئر، وے داسہ
اوفک عیسیٰ نا پیتا پنگ او اونا کاریختے بنگ کے بسوئر۔ واکلی واکس سھلن
اسک کہ عیسیٰ تینا شاگردا تے پارے کہ "اسہ کشتی س کن کے تیار کبو، تاکہ واکلی

نا بندغاڪ ڪن ٿاڙپس۔"

- ۱۰ عیسیٰ بهاز بندغاتے شفا ٿوس، وٺی بهاز بیمار آایلو بندغاتا ہم دا خوش اسڪہ
 ڪہ اوفڪ مچی نایام آن پیش تمیر، او عیسیٰ ٺی ڏوخلیر، تاکہ اوفتے آن بیماریک مَر
 ۱۱ مریر۔ جنی آ بندغاتا چناڪ چیاٹ غلیسہ پیش تمار او عیسیٰ ٺی سجده کریسہ پاریر
 ڪہ "نی خدا نا مار اس"۔
 ۱۲ وٺی عیسیٰ جناتے سختی اٹ منع کریسہ پارے "کنا بازوٹ ڪسے پاپیرے ڪہ
 ای دیرے اٹ"۔

عیسیٰ نا ڏوانزده خاصنگا شاگرداڪ

(متی ۱۰: ۱-۲؛ لوقا ۶: ۱۲-۱۶)

- ۱۳ ولدا عیسیٰ اسہ مشے نازی آ بنا، او تینا شاگرداٺے توار کنگ آن پد ڏوانزده ٺی
 ۱۳ گچین ڪرے، ڪہ ڏافڪ "عیسیٰ نا خاصنگا شاگرداڪ" پانگلیرہ۔ ڏاڪان پد عیسیٰ نینا
 خاصنگا شاگرداٺے پارے "ای ٺی ڏاڪا آن گچین ڪرینٹ ڪہ ٺم کنا ٺڙڪ آمریرے،
 ۱۵ او ای ٺی پیش تبلیغ کنگ ڪہ ہم راہی کیوہ۔ او ای ٺی ڏاڪا ٺی ہم ایتیوہ ڪہ
 ٺم مخلوق نا جناتے کشنگ کیرے۔"
 ۱۶ عیسیٰ نا خاصنگا شاگرداٺا پنک ڏاڙ اٹ اُترہ، شمعون، ڪہ عیسیٰ اونا پنے "پطرس"
 ۱۷ ہم تجانس، ڪہ زبدي نا ارا مار یعقوب او یوحنا، ڪہ عیسیٰ اوقتا دوستی آن پنے
 "بوآزیرگس" ہم تجانس، ڪہ ڏانا معنی اے "ٺم ہورہ غان بار بهاز توار کیرے"،
 ۱۸ اندریاس، فلپس، برتھائی، متی، توما، حلقی نا مار یعقوب، تدمی، شمعون ارا ڪہ
 ۱۹ انقلابی ہم پاننگا ڪہ، او بہنوداہ اسڪروتی ڪہ او پد آ غدارس جوڑ مس۔

گِراسِ شرع نا معلماتا پاننگ کہ
 ”جناتا سردار عیسیٰ ئے طاقت تسونے“
 (متی ۲۲: ۱۲-۳۲؛ لوقا ۱۱: ۱۴-۲۸؛ لوقا ۱۰: ۱۲)

۲۰ ولدا عیسیٰ ارآے آہنا۔ بموڑے ہم اسہ بھلو مخلوقس نچ مس، اوفک عیسیٰ
 ۲۱ او اونا شاگردا تے اِرغ کَننگ کے ہم اِلتویر۔ ○ ارا وخت آ عیسیٰ نا خاوت والا ک
 مخلوق آن ہنر کہ ”عیسیٰ گنوک مسونے“، تو اوفک کوشستے کریر کہ عیسیٰ ئے پدی
 اراغا اتیر۔ ○

۲۲ ولے گِراسِ شرع نا معلماک، کہ اوفک یروشلم شار آن بسونر، دا بیتے پاننگ
 ئی اُسرہ کہ ”دا جناتا سردار اے کہ او عیسیٰ ئے طاقت تسونے کہ جناتا کُشے۔“ ○
 ۲۳ بندا خاطر آن عیسیٰ اوفتے تینا کُنڈ آ توار کرے، پارے ”جناتا سردار ہمر جے
 کَشَنگ کیک؟“ ○

۲۴ او مثال تریسہ پارے ”اگہ اسہ نلکے نابندغا ک تین پہ تین جنگ لگیر، تو دائلک
 ۲۵ کمزور مریک۔ ○ او اگہ اسہ خاوتے نابندغا ک تین پہ تین جنگ لگیر، تو د خاوت خلاص
 ۲۶ مریک۔ ○ اگہ بندا جنگ جناتا نیام ئی مرے، تو اوفک ہم کمزور مریرہ او زو خلاص
 مریرہ۔ اہی ہمر جناتا سردار نا طاقتے استعمال کَننگ کیوہ کہ اہی اوفتا دشمن اُٹ؟“ ○
 ۲۷ عیسیٰ اوفتے اسہ پین مثال آن پوہ کریسہ پارے ”کسں ہم طاقت والا بندغ
 نا ارا ئی دزی کَننگ کَنک، ہمو وخت اسکان کہ او مالیکہ تفتتے۔ ولے تَفَنگ آن پد
 او ارا ئے لُئَنگ کیک۔“ ○

۲۸ پین بھازنگا بندغا ک واپاننگ ئی اُسرہ کہ ”عیسیٰ ناتہہ ئی بد رُوخس اے۔“
 ۳۰ بندا خاطر آن عیسیٰ اوفتے پارے ”اہی ٹھے دا ہم پاوہ، ارا بندغ گناہ کیک او
 گُفر پانک، اونا گناہک معاف کَنگور۔ ولے ارا بندغ خدا نا پاکنگا رُوخے بدرد پانک،

اونا گناہک معاف کنگپس، آتے کہ او بھلو گناہس کیک۔"

عیسیٰ نا پاننگ "دیر کنا لمہ او ایلُمک او؟"

(متی ۱۲: ۴۶-۵۰؛ لوقا ۸: ۱۹-۲۱)

- ۳۱ ولدا عیسیٰ نا لمہ او اونا جد پدرنگ ایلُمک اراغا اوڑتو یلنگ کے بسر، ولے بھاز مچی
 ۳۲ نا وجرغان اراغان پیشن سلپسر، او عیسیٰ کے گلو مون تسر کہ "نن بسوئن"۔ اسے
 بھلو مچی س عیسیٰ نا وانگ اینگ تولوک اسکہ، او اوفک عیسیٰ نے پاریر کہ "خواجہ،
 نا لمہ او ایلُمک پیشن سلوک او، او نے تو یلنگ خوارہ۔"
 ۳۳ عیسیٰ اوفتے آن ہریفے "ویر کنا لمہ او ایلُمک منگ چارہ؟"
 ۳۴ او پارے "خدا نا کسر آبروکا کنا لمہ او ایلُمکے آن بار او۔" او ہمو بندغاک ہم
 ۳۵ کہ خدا نا کھلتے منیرہ، او کنا کسر آبریرہ، اوفک کنا لمہ، ایڑ او ایلُمک منگ چارہ۔"

عیسیٰ نا مخلوقے دسنگ نا مثال تینگ

(متی ۱۳: ۹-۱۰؛ لوقا ۸: ۲-۸)

- ۱ ب اسے دے س عیسیٰ ولدا گلیل جھیل نا ربی آ مخلوقے تبلیغ کنگ ٹی اسکہ۔ اسے
 کشتی س کینارہ غا ویر ٹی سلوک اسکہ۔ ہموڑے مچ مروکا مخلوق واخس بھاز اسکہ کہ
 ۲ عیسیٰ وا کشتی ٹی سوار مس، او واخل بندغاک کینارہ غا سلوک آئرہ۔ عیسیٰ مخلوقے
 ۹ مثالانا ذریعہ آٹ بھاز ہیئت پوہ کرے، او پارے "کنا پیتاتے غور آٹ ہمبو۔"
 ولدا او اسے مثالس تریسہ پارے "اسے زمیندارس خولم دسنگ کے پیش تما۔ آرا
 وخت آ او بجاتے ڈغار آچٹ تس، گڑاس بجاک کسر آتہار، چکاک بسر، اوفتے
 گنگر۔ گڑاس بچ خلی آ ڈغار آتہار۔ اوڑے مچ میش اسکہ او وا ڈغار باسن اسکہ۔ ہندا

خاطر آن بچاک ژو ترک کریږ- ولے گړاس وخت آن پد رافته دے خلک، اوفک
 بوشنگار، آنته که اوفته ماس الویکه- بندافته آن گړاس بچ کاشماتا نیام ئی تمار، او
 خو لم او کاشماک اوار ترک کریږ- ولے کاشماک ژو بھلن مسر او خو لمے تینه ئی دکار-
 خو لم وونگ کتو- ولے گړاس بچاک جوانگا دغار آ تمار- اوفک ترک کریږ، بھلن
 مسر او خوشه کریږ- او اسه خوشه غان بھاز خو لم نا وانه جوړ مسر- بند اوژا آت گړاس
 ئی بھاز او گړاسے ئی مچ وانه آهره- ۰

عیسیٰ نا مثالاترے ئی بیت کننگ نا مقصد

(متی ۱۳: ۱۰-۱۱؛ لوقا ۸: ۹-۱۰)

۱۰ ارا وخت آ عیسیٰ تنیا تولوک اس، گړاس بندرغ، که اونا بیتاتے بنگوئر، اونا
 شاگرواته تو اوار اوژا بسر او پاریر "خواجه، دا مثالاتا معنی ئے ننه پوه کر" ۰
 ۱۱ عیسیٰ اوفته پارے "خدا نا پلکندگا پیغام نا دکو کا بیتاک ئے پوه کنگیره، ولے
 ۱۲ ایلو مخلوق، که اوفک کنا زی آ ایمان تخیسه، مثالاته ئی پاننگ- ۰ بندن که
 مست نا پنغمیرس پیشن گوئی کریس که
 بندغاک وار وار آ خیره، ولے توجه تفسر،
 اوفک وار وار آ بنیره، ولے پوه مفسر،
 آنته که اگه اوفک پوه مریره، تو اوفک خدا نا کسر آ مریره،
 او خدا اوقتا گناه ته معاف کیک- ۰

عیسیٰ نا دسنگ نا مثالے پوه کنگ

(متی ۱۳: ۱۸-۲۳؛ لوقا ۸: ۱۱-۱۵)

- ۱۳ ولدا عیسیٰ اوفتے پارے "اگہ ٹم دا مثال نا معنیٰ پوه تئویرے، تو ٹم پچو
۱۴ مثالے پوه منگ کپیرے۔ ○ دا مثال ٹی بجاک خدا نا پیغام آن بار او، که او بمر زو
۱۵ تالان مریک۔ ○ دا مثال ٹی بجاک که کسر ٹی تمار بمو بندغاک او آرا پیغامے بنیره،
وے ایلیس اوفتا آستاتے آن پیغامے کشک تاکه اوفک ایمان تجیس، او اوفتا نجات
۱۶ مف۔ ○ او بجاک که خلی آؤغار ٹی تمار بمو بندغاتے آن بار او که اوفک خدا نا پُسکنگا
۱۷ پیغامے خوشی آت بنیره او ایمان تجیره۔ ○ وے آزمائش نا وخت آ اوفک زو ایمان
۱۸ آن بر سینگیره۔ ○ او آرا بندغاک مدان مدان تینا مال مدی او پیسه او زندگی نا خوشی او
۱۹ غمی ٹی خدائے گیرام کیره بمو بجاتے آن بار او، آرا کاشاتے ٹی تمار او فصل تئویر۔ ○
۲۰ وے آرا بجاک خوانبگا ڈغار ٹی تمار بمو بندغاک او آرا پیغامے بنیره او ایمانے تینا
آستاتے ٹی تجیره، او خوشه کیره۔ وافتے آن گراس تا مچھ او گراس تا بحاز دانه ایتیره۔ ○

عیسیٰ نا چراغ نا مثال تینگ

- ۲۱ عیسیٰ اوفتے اسه پین مثالے تریسه پارے "کس بم چراغ لیغے اونا زی آتاس
یا اودے میزے نا کیرغ آتچیک۔ بلکه او بمورے تجک ته آراڑے آرا ٹی روشنائی
۲۲ مرے ○ او بنذن داکان پد آرا بیتاتے مخلوق پوه منگ کپک، خدا اوفتے پوه منگ
۲۳ نا طاقت ایتک۔ ○ بندا خاطر آن پوه منگ که کنا بیتاتے غور آت بمبو۔ ○
۲۴ عیسیٰ اوفتے پارے "آرا بیتاتے که ٹم پنگ ٹی آرے، اوفتے آتوجه ایتبو او اوفتا
زی آمل کبو۔ آرا بندغ خدا نا پُسکنگا پیغام نا بیتاتے ینک، او یقین تجک، خدا

۲۵ اورے بندہ یقین نا وجرغان ایمانے پین پوہ منگ نا طاقت ایٹک۔ ○ آرا بندرغ خدا نا پیغامے بٹک او یقین تھک، خدا اورے بندہ یقین نا وجرغان ایمانے پین پوہ منگ نا طاقت ایٹک۔ ولے آرا بندرغ کہ خدا نا پیغامے بٹک او یقین تھک نا کوشستے کپک، خدا اورے دا پیغامے پوہ منگ نا طاقتے تھک۔ ○

عیسیٰ نا بجاتا ترک کننگ نا مثال تیننگ

۲۶ ولدا عیسیٰ اوفتے پارے "خدا نا پُسکُنگا پیغام بندن تالان مریک دھن کہ
۲۷ بندغس دُغار آ بجاتے چٹ ایٹے۔ ○ او نن نا خاچک او دے درست پین کاریم
۲۸ یک۔ دُغار ہر وخت دا بجاتے ترک ایٹک، دافک میوہ یا فصل کیرہ، ولے دا بندرغ
۲۹ تپک کہ "دا بچاک ہمر ترک کننگ ٹی او؟" ○ شروع ٹی دا فصل چٹک مریک، ولدا
۳۰ بھلن مریک، اونا کاٹم خوشہ یک۔ ○ آرا وخت آ فصل تیار مریک دا بندرغ تینا
۳۱ لشی ئے بیفک او فصلے لاب یک۔ ○

عیسیٰ نا پُسکُنگا پیغام کے گڈہ نا مثال تیننگ

(متی ۳۱: ۱۳-۳۲؛ لوقا ۱۸: ۱۱-۱۹)

۳۰ ولدا عیسیٰ اوفتے آن بریفے "کنازی آ ایمان تھوکاتا تعداد آخس مروے؟ ای
۳۱ ٹھے اونا پوہ کننگ کے آنت مثال ایٹیو؟" ○
۳۲ ولدا او تینازی آ ایمان تھوکاتا تالان منگ نا باروٹ مثال تریسہ پارے "او
۳۳ بندن اے کہ اسہ بندغس گڈہ ئے دُغارے ٹی دے۔ ○ منہ وخت آن پد گڈہ ترک
۳۴ یک او بھلو در خس جوڑ مریک، او چکاک اونا شاخاتے آتینا کوواماتے جوڑ کیرہ۔ ○
۳۵ عیسیٰ تینا پیغامے اکثر مثالاتے ٹی مخلوقے پاریک، آنتے کہ اوفتے پوہ منگ نا

۳۳ طاقت اَلویکہ۔ ۰ او بندن پاریکہ تاکہ مخلوق سوچ کے او اووے پوہ منگ نا کو شستے کے۔ ولے آرا وخت آ او صرف تینا خاصنگ شاگردا تے تو مسکہ، تو او او فتنے وا مثالاتا معنی تے پوہ کریکہ۔ ۰

عیسیٰ نا طوفانے سلنگ نا معجزہ ئے نشان تینگ

(متی ۸: ۲۳-۲۷؛ لوقا ۸: ۲۲-۲۵)

۳۵ بندا دے آشام نا وخت آ عیسیٰ تینا خاصنگ شاگردا تے پارے ”جھیل نا ایلو گنڈ آ کابو۔“ ۰

۳۶ خاصنگ شاگرداک کشتی ٹی سوار مسر آرا ٹی کہ عیسیٰ مست آن سوار اُسک، اوفک رابی مسر۔ اسہ بھلو مچی س کنارہ غا سلوک اُسک، ولے ایلو کشتیک ہم او فتنے تو رابی مسر۔ ۰

۳۷ اسہ وار تو تیزو طوفانس بس۔ وا طوفان نا وجہ غان ویر کشتی ٹی بینگ شروع مس۔
۳۸ کشتی ڈبینگک آ بس۔ ۰ وا وخت آ عیسیٰ کشتی نا اسہ گنڈے آ کاٹم نا کیرغ آن بالشتس تجانس او خاچانس۔ شاگرداک اوڑا بنار، اووے بش کریہ، پاریر ”خواجه، فی خاچانس، او نن ڈبینگک آ بسوئن۔ ننے بچائف۔“ ۰

۳۹ عیسیٰ بش مس او طوفانے سلنگ نا حکمے تس۔ طوفان بندن سلیس کہ ویر نا
۴۰ چولکی نا توار ہم بتویکہ۔ ۰ عیسیٰ تینا شاگردا تے آن بریفے ”م ائے خولیسرے؟“ ئما ایمان کمزور اے۔ ۰

۴۱ اوفک کل حیران اُترہ، تین پہ تین آن بریفیر ”وا بمر و بند غس اے کہ دانا حکماتے ویر او طوفان ہم منک؟“ ۰

عیسیٰ نا بندغ آن جین کشنگ

(متی ۲۸:۸-۳۴؛ لوقا ۲۶:۸-۳۹)

۱ ب عیسیٰ گلیل جھیل نا ایلو کناره غا گراسین پنی آ علاقہ غا تینا شاگردا تے تو
۲ رسینگا۔ عیسیٰ کشتی آن دَرینگا، بموڑے اسر بندغے خنا کہ او غار دُولو قبرستان سے
۳ آن پیش تھاس۔ وا بندغ ٹی چناک آنرہ، او کس اونا دُو او نت تے زنجیر تے
۴ تو تَفنگ کتویک۔ او غار دُولو قبرستان سے ٹی رسینگا کہ۔ ○ بھاز وار وا بندغ نا دُو او
۵ نت تے زنجیر تے تو تَقیر، ولے ہر وار او زنجیر تے پرغا کہ، آتے کہ چنا تا وجہ غان او ٹی
بنداخ طاقت اُسک کہ بندغا کہ او دے تورنگ کتویک۔ ○ او دے او نن مشتے او غار
دُولو قبرستان ٹی چرخ کریک، او چیاٹ خلک کہ، او تینے خلتے اٹ ٹپی کریک۔ ○
۶ آرا وخت آ او عیسیٰ نے خنا او دُووینگیسے بس، تینے عیسیٰ نا نت تے آ پٹے، ○
۷ او اونا چناک چیاٹ خلیسے پاریر ”خدا تعالیٰ نا مار، نی ننے آن انت خواسر؟ نن نے
آن خواسر کینہ کہ ننے ہزا تَفہ۔“ ○
۸ اوفک بندن پاریر آتے کہ اوفک چاُسِرہ کہ ”واسر عیسیٰ ننے وا بندغ آن
کَشک۔“ ○

۹ عیسیٰ اوفتے آن بریفے ”تھا پن آت اے؟“
اوفک جواب تَسر پاریر ”تھا پن“ ”لشکر“ اے، آتے کہ بندغ ٹی بھاز جن
۱۰ آنرہ۔ ○

۱۱ چناک عیسیٰ غان وا ہم خواسر کریک کہ ”ننے وا علاقہ غان کَشپہ“ ○
بموڑے مش آبو کاتا اسر بھلو ٹولی س بے گینگ ٹی اُسک۔ وا ٹولی ٹی تقریباً
۱۲ ارا ہزار ہو کم آنرہ۔ ○ چناک عیسیٰ نے منت کریسے پاریر ”ننے ہو کاتا تہہ ٹی پنگ
نا اجازتے ایتے۔“ ○

- ۱۳ عیسیٰ اوفتے اجازت تَس، جناک بندرغ آن پیش تمار، او بُوکاتا تہہ ٹی ہنار۔
بُوکاتا ٹولی مَش آن جھیل ناگنڈ آزا، او ویر ٹی تینے پئے، وُینگا۔ ○
- ۱۴ بُوکاتا شواناک واگڑائے خنار۔ اوفک زرار او شار او خلقاتے آہنار۔ اوڑے
اوفک مخلوق تو داخل قصے کرے۔ بندغاک ہرنگ کے ہنار کہ "آنت مسونے؟" ○
- ۱۵ آراوخت آ اوفک عیسیٰ غارسینگار، اوفک جتی آ بندغے خنار کہ "جناک اوڑان پیش
تہانو۔ او عیسیٰ ناربی آچچ بینوک ہوش ٹی ٹولوک اے۔" اوفک گل خولیسر۔ ○
- ۱۶ بُوکاتا شواناک ایلو بندغاتے جتی آ بندرغ نا جوڑ منگ نا او بُوکاتا وُینگنگ نا قصے
پارے۔ ○
- ۱۷ ولدا گراسین علاقہ نا بندغاک عیسیٰ نے پارے "تنا علاقغان پیش تم۔" ○
- ۱۸ آراوخت آ عیسیٰ پدی ہنگ کے کشتی ٹی سوار منگ ٹی اسکہ، بندرغ کہ اوڑان
جناک پیش تہاں عیسیٰ نے منت کریسہ پارے "خواجه، کنے تین تو در۔" ○
- ۱۹ ولے عیسیٰ اووے پدی آراغامون تَس، پارے تہ "تینا آراغا ہنگ او تینا خاوتے
پاکہ "خدائے کنے آ رحم بسونے، او خدا کنے جوڑ کرینے۔" ○
- ۲۰ جتی آ بندرغ پدی تینا شار او ایلو خُک نا وہ شار تے آ، کہ وکپلس نا علاقہ پانڈگارہ،
چرخ کرے، او مخلوقے پارے کہ "عیسیٰ کن کے آنت کرینے۔" آرا بندغاک ہم وا
مینتے ہنگر، اوفک گل حیران مسر۔ ○

عیسیٰ نا بیمارنگا نیازی او افسر نا کہو کا مسرے جوڑ کنگ
(متی ۹: ۱۸-۲۶ لوقا ۸: ۲۰-۵۶)

- ۲۱ عیسیٰ پدی جھیل نا ایلو کنارہ غا ہنا۔ کنارہ غا اسہ بھلو مخلوقس اونا ربی آ مچ
مس۔ ○ ہموڑے یاتیر پنی وُ بندغس بس، کہ او ہمو جاگہ نا عبادت خانہ نا افسرس
۲۲ اسکہ۔ او تینے عیسیٰ نا مون آ پئے، ○ او منت کریسہ پارے "خواجه، کنا مسر، کہ عمر
۲۳

تہ ووازوہ سال اے، بھار بیمار اے۔ کن تو بَرَک، تینا وُوے اونا زی آتج، تاکہ او جوڑ مرے۔“ ○

عیسیٰ اوڑ تو راہی مس۔ عیسیٰ نا چارمہ گنڈ آن بندغاگ اترہ۔ ○ بنداقتا نیام ئی اسہ نیازی س اُسکہ کہ ووازوہ سال آن اونا پڈ آن وتر بسکہ۔ ○ او تینا گل مال مڈی ئے تینا علاج کے حکیماتے تسوس، ولے جوڑ منگ نا بجائے او بتر بیمار مسوس۔ ○ او عیسیٰ نا معجزہ غاتا باروٹ بنگوس۔ او تین تو تیٹت پارے ”اگہ ای وا بندغ نا صرف کوٹے ہم وُو خلکت، تو ای جوڑ مریوہ“۔ بندا خاطر آن او عیسیٰ نا رند آٹ خُوک آ بس۔

او عیسیٰ نا رہی آ بس، اونا کوٹے وُو خلک۔ اسہ وار تو اونا وُتر نا بنگ بند مس او اووے سہا تما کہ ”عیسیٰ کنے جوڑ کرینے“۔ ○ عیسیٰ ئے ہم سہا تما کہ اونا طاقت آٹ کسے فائدہ رسیدگانے۔ او تینا مونے برسا او ہریفے ”کنا کوٹے وید وُو خلکوئے؟“ ○ اونا شاگرواک پاریر ”خُواج، گل بندغاگ نا رہی آٹ او، کسے نا وُو نے لگوئے“۔ ○

ولے عیسیٰ وانگ اینگ ہمہ بندغے بُرا کہ اووے وُو خلکوئس۔ ○ نیازی چائس کہ اووے فائدہ رسیدگانے، او تینے عیسیٰ غان وُنگ کپک۔ او خولیس آن لزیسہ تینے عیسیٰ نا نت تے آ پٹے، او تینا گل قصے کرے۔ ○ عیسیٰ اووے پارے ”کنا ایڑ، ہمت کزک، نا ایمان نے جوڑ کرینے۔ نا تکلیف خلاص مسونے۔ نے آ خُدا نا رحمناک مریر۔“ ○

بندا وخت آ یا تیر نا اراغان گراس بندغ بسر او یا تیرے پاریر ”نا مسر کسکوئے۔ خُواجے اراغا اینگ نا تکلیفے کہے۔“ ○

عیسیٰ اوقتا بیتاتے آ توجہ تتو، ولے پارے تہ ”پریشان مَفہ، کنا زی آ ایمان تچ۔“ ○

- ۳۷ ولدا عیسیٰ چنا نا باوہ، پطرس، یعقوب او یعقوب نا ایلم یوحنا، تین تو
 ۳۸ ورے، او ایلو مخلوقے اجازت تیو کہ اوڑ تو بنگ کیر۔ ○ اوفک یا تیر نا آراغا سر مسر۔
 ۳۹ عیسیٰ مخلوقے پریشان بوغنگ او ماتم کنگ آخا۔ ○ عیسیٰ اوفتے پارے ”نم آتے
 بوغنگ ٹی ارے؟ چنا کستے، بلکہ خاچنگ ٹی اے۔“ ○
 ۴۰ وا بوغوکاک عیسیٰ غا مسخرہ خلکور۔ عیسیٰ اوفتے گے آراغان پیشن کشا، صرف
 چنا نا لمہ باوہ او تینا مسٹ رگا شاگروا تے تو آرا نا تبہ ٹی بنا، آراڑے کہ مسر آسکہ۔ ○
 ۴۱ عیسیٰ مسر نا دو ٹی بلک، او تینا خاچنگ زبان ٹی پارے ”تلیتا، گومی۔“ وانا معنی
 اے ”چنکا مسر، بش مہ۔“ ○
 ۴۲ او اسہ وار تو بش مس، او چرخ کنگ آ لگا۔ وا معجزہ غان مسر نا لمہ باوہ
 ۴۳ او شاگرواک حیران مسر۔ ○ ولے عیسیٰ اوفتے پارے ”نم کسے وا بیتا باروٹ
 پاپیرے۔ وا مسرے گنوئی و گرا ایتہو۔“ ○

ناصرہ شار نا بندغاک عیسیٰ ئے مَیَویویر

(متی ۱۳: ۵۳-۵۸؛ لوقا ۴: ۱۶-۳۰)

- ۱ ب ولدا عیسیٰ تینا خاچنگ شاگروا تے تو اوار ناصرہ پنی آشار آ بنا کہ اوڑے او
 ۲ چنکی ٹی رہینگاکہ۔ ○ عباوت او آرام نا وے یعنی ہفتہ غا او عباوت خانہ ٹی خوانفنگے
 شروع کرے۔ آرا وخت آ عباوت کروکاک عیسیٰ نا خوانفنگے بنگر، اوفک بھاز حیران
 مسر۔ اوفک اسہ پہ ایلو آن تینا بریفیر ”وا عقل مندی آ بیتاے آراکان بیل کرینے؟
 ۳ وا معجزہ کنگ نا طاقت واوے ویر تسونے؟“ ○ وا صرف اسہ وراکارنس اے، مریم
 لمہ اے تہ، یعقوب، یوسف، یہوواہ او شمعون وانا ایلمک او۔ او وانا کل ایڑک
 ہم بندا شار ٹی رہینگیرہ۔“
 ۴ بندا خاطر آن اوفک عیسیٰ ئے مَیَویویر۔ ○ عیسیٰ اوفتے پارے ”بر جاگہ ٹی بندغاک

پغمبر سے عزت ایتیرہ، ولے صرف اونا شار نا او خاوت نا بندغاک اووے عزت
تفسر۔ ۵

خدا اوڑے عیسیٰ بھار معجزہ نشان تینگ نا اجازتے تنو۔ عیسیٰ صرف مچ
بیمارنگا بندغاتا زی آتینا وونے تجا او اوفتے جوڑ کرے۔ عیسیٰ بھار حیران مس،
آنتے کہ ولدا ہم بندغاک اونا زی آ ایمان تھویر۔ ۶

عیسیٰ نا تینا دوانزده خاصنگا شاگردا تے تبلیغ کے مون تینگ
(متی ۱۰: ۱، ۵-۱۵؛ لوقا ۹: ۱-۶)

ولدا عیسیٰ رہی نا خلقاتے آینا، او مخلوقے تبلیغ کرے۔ او تینا دوانزده خاصنگا
شاگردا تے توار کرے۔ عیسیٰ اوفتے ارٹ ارٹ نا ٹولی ٹی بشح کرے، اوفتے شیطان او
جناتا زی آطاقت تس، او اوفتے تبلیغ کنگ کے مون تس۔ عیسیٰ اوفتے دا حکماتے
ہم تس کہ "تینا استعمال کے لٹ آن بے دس پین چچ گڑا بیفیرے، نہ اِرخ، نہ
کشکول، نہ پیسہ، نہ بدل شودو پچ، صرف اسے جوڑس چوٹ نا نیمبو۔"
عیسیٰ دا ہم پارے تا "آرا بندغ ٹھے تینا آرائی بہ خیرٹ پائے، ٹم بمو وخت
اسکان کہ دا شارے ایتینورے، وانا آرائی رینگبو۔" اگہ ٹم شارے آکارے، او دا
شار نا بندغاک ٹھے بہ خیرٹ پاپس، یا ٹامیتا تے ہمپس، دا جاگے یلہ کبو، او تینا
نت تا مشتے چندبو، تاکہ ٹم کے قیامت نا وے آگواہی مریر۔
خاصنگا شاگردا عیسیٰ غان رخصت کریر او تبلیغ کے پیش تمار، دا پاریر کہ "گناہ
او بُرائی تے آن بڑسینگبو۔" اوفک بھارنگا بندغاتے آن جناتے کشار، او بھارنگا
بیمارنگا کاٹمتے آزیئون نا تیلے خلک، او اوفتا بیماری تے خلاص کریر۔

گورنر نا تینا زائفہ نا خوش نا مطابق یحییٰ ئے کسفنگ
(متی ۱۲: ۱-۱۲؛ لوقا ۹: ۷-۹)

- ۱۳ او بندا وخت ئی بروڈیس گلیل صوبہ نا گورنر اسکہ۔ یحییٰ نا یناک چارمہ گند
آتالان مسوئر، او گورنر ہم یحییٰ نا باروٹ یتاتے بنگ۔ او بھاز پریشان مس،
آتے کہ بھازنگ بندناک پاریر کہ ”یحییٰ پدی زندہ مسونے۔ بندا خاطر آن معجزہ نشان
تینگ نا طاقت اوڑتو آرے۔“
- ۱۵ ایلو بھازنگک پاریر ”پغمبر ایلاس ظاہر مسونے“۔
پین بھازنگک پاریر ”نست زمانہ نا پغمبرس پدی زندہ مسونے“۔
- ۱۶ ولے آرا وخت آ بروڈیس یحییٰ نا باروٹ یتاتے بنگ، او پارے ”وا یحییٰ
اے۔ ای اونا کاٹے خلیفٹ، ولے او پدی زندہ مسونے۔“
- ۱۷-۱۸ داکان نست بروڈیس تینا جد مادرنگ ایلم نا مسرے تینا ایلو جد مادرنگ ایلمے آن،
کہ پن تہ فلپس اسکہ، طلاق ترفے، او برام کرے تہ۔ او یحییٰ بندا وخت ئی اووے منع
کرے او پارے تہ ”دا شریعت نا مطابق آفک کہ فی تینا ایلم نا زائفہ تو برام کیس۔“
بندا خاطر آن بروڈیس تینا زائفہ نا خوش نا مطابق یحییٰ نے گرفتار کننگ نا حکمے
تس، او اووے جیل ئی شاغا۔ بروڈیس نا زائفہ نا خوش اسکہ کہ یحییٰ نے کسے،
۱۹ ولے اوڑتو کافی طاقت آلویکہ کہ بندا کسفنگ نا حکمے تینگ کے۔
- ۲۰ بروڈیس یحییٰ غان خو لیسک، آتے کہ او چائسک کہ ”یحییٰ نیکو او جوانو بند غس
اے۔“ بندا خاطر آن او یحییٰ نے کسفتو، صرف جیل ئی تھا۔ اونا خوش اسکہ کہ یحییٰ
نا یتاتے بنے، ولے آرا وخت آیم اونا یتاتے بنگلک، بروڈیس نا روح پریشان مسک۔
- ۲۱ آخر کار بروڈیس نا زائفہ نے یحییٰ نے کسفنگ نا موقعہ بلا۔ دا بروڈیس نا سالگرہ
اسکہ، او بروڈیس حکومت نا کل معتبرنگا بند غاتا دعوتے کریس۔ واقفے ئی فوجیک،

- ۲۲ گلیل صوبہ نا معتبر اک او حکومت نا بندغاک شامل اترہ۔ ○ دا وخت آبرودیس نا زائفہ نا مست نا مسر مخلوق نا مون آناچ کرے۔ برودیس او مہانک بھاز خوش مسر۔ بندا خاطر آن برودیس مسر تو قسم کرے او اقرار کرے کہ ”آرا گڑائے نی خواہ، ای نے ایتیوہ۔ ○ اگہ فی کنا نیمہ حکومتے ہم خواہ، ای نے ایتیوہ۔ ○ مسر تینا لمہ تو صلاح کننگ کے بنا، او اوڑان بریفے ”ای آنت خواہ؟“
- ۲۳ لمہ تہ پارے ”سیخی نا کاٹھے خوا۔ ○“
- ۲۴ مسر زو زو پدی بس او برودیے پارے ”کنے داسہ سیخی نا کاٹھے رکابی سے ٹی تخ ایٹے۔ ○“
- ۲۵ گورنرے بھاز افسوس مس۔ او مسر نا خوش آن انکار کننگ کتو، آتے کہ او۔
- ۲۶ مہانانا مون آوڑتو اقرار کر بس۔ ○ بندا خاطر آن او اسہ وار تو سپاہی سے حکم تیس کہ ”سیخی نا کاٹھے آتہ۔“
- ۲۷ سپاہی جیل آہنا او سیخی نا لے تے۔ ○ ولدا او سیخی نا کاٹھے رکابی سے ٹی تچا، مسرے تیس، او مسر تینا لمہ لے تے۔ ○
- ۲۸ آرا وخت آ سیخی نا شاگرداک اونا کسینگ نا باروٹ بنگر، اوفک بسر، اونا لاش بیفیر او دفن کمر تہ۔ ○

عیسیٰ نا مخلوقے بہ خیرت پاننگ او
ارغ بشخنگ نا معجزہ نشان تینگ
(متی ۱۳: ۱۲-۲۱؛ لوقا ۱۰: ۹-۱۷؛ یوحنا ۱: ۶-۱۲)

- ۳۰ خاصنگ شاگرداک پدی بسر او تینا تبلیغ او معجزہ نشان تینگ ناقصہ غاتے کریر۔ ○
- ۳۱ عیسیٰ تو یلنگ کے بھازنگا بندغاک بسرہ او ہنارہ۔ عیسیٰ او اونا شاگرداے تو داخہ وخت ہم آلوک کہ ارغ گنیر۔ عیسیٰ تینا خاصنگ شاگرداے پارے ”بندنو جاگہ سے

- آ کابو، آراڑے کہ نن تنیا مرین او ثم آرام کنگ کیرے۔" ۳۲
- بندا خاطر آن خاصنگ شاگرداک عیسیٰ تو اوار کشتی سے ٹی سوار مسر کہ ویرانو ۳۲
- جاگے آ کار۔ ۳۳
- ولے بھارنگا بندغاگ اوفتے شارے یلہ کنگ آ خنار، او چائسر کہ ۳۳
- دافک ویر او۔ دافک شار او خلقاتے آن گدرینگیسر عیسیٰ غاسته غان مست دا ویران ۳۳
- آ جاگے آ سر مسر۔ او شار نا بھارنگا بندغاگ ہم اوفتے تو اوار تمار۔ ۳۳
- عیسیٰ کشتی آن دڑینگا۔ آرا وخت آ او دا مخلوقے خنا، اووے دافتے کے بھار ۳۳
- ترس بس، آنتے کہ دافک بمو میلتے آن بار آنرہ کہ اوفتا خیال داری کروکا شوان آلوک۔ ۳۳
- بندا خاطر آن عیسیٰ اوفتے خدا نا بھارنگا بیتاے خوانفے۔ ۳۵
- ۳۶
- بس، او اونا خاصنگ شاگرداک عیسیٰ غا بسر، او پاریر تہ "خواجه، دا بندغالتے اجازت ۳۵
- ایتے کہ دافک رہی نا خلقاتے آ کار او تینا گنگ نا بندو بستے کیر، آنتے کہ دا ویرانو ۳۶
- جاگے س اے او شام منگ ٹی اے۔" ۳۶
- ولے عیسیٰ اوفتے پارے "ثم تیمٹ دافتے گنگ کے گڑا ایتھو۔" ۳۷
- شاگرداک پاریر "نا خیال ٹی نن کان او ارا صد چاندی ناروپی خرج کین، دافتے ۳۷
- کے گنوی و گڑا ایتھن؟" ۳۷
- عیسیٰ اوفتے آن ہریفے "ثم تو گنگ کے آخس ایرغ آرد؟" ۳۸
- اوفک ہنار او بندغالتے آن ایرغ نا باروٹ بریفیر۔ اوفک پنچ ایرغ او ارا مچیتے ۳۸
- عیسیٰ غا بیسر۔ ۳۸
- عیسیٰ تینا شاگرداے پارے "دا بندغالتے ٹولی تے ٹی بشخ کبو او دغار آ بئے نا ۳۹
- زی آ ٹولفبو۔" ۳۹
- شاگرداک بندغالتے صد صد او پنجا پنجا نا ٹولی ٹی ٹولفیر۔ ۴۰
- ۴۱
- مچیتے بیف، آسمان نا گند آبرا او دغا کریرہ خدا نا شکرے آوا کرے، ایرغ او مچیتے ۴۱
- نکر کرے، او شاگرداے تس، کہ مخلوق ٹی بشخ کیر تا۔ ۴۲
- ۴۲
- سیر کریر۔ ۴۲
- شاگرداک بچوکا ایرغ او مچیتے آن دوانزده کنور فچ کریر۔ ۴۳
- ۴۳
- دا گنگ ٹی ۴۳

نرینہ، نیازی او چنک شامل اترہ، ولے صرف نرینہ غاتا تعداو تقریباً پنج ہزار اسکہ۔

عیسیٰ نا دیر نا زی آ چرخ کنگ

(متی ۱۲: ۲۲-۳۳؛ یوحنا ۶: ۱۶-۲۱)

- ۳۵ ولدا عیسیٰ تینا خاصدگا شاگروا تے کشتی آرابی کرے او پارے "ٹم جھیل نا ایلو
کینارہ غا بیت صیدا شار آ بمبو۔ ای پد آبروہ، او ای واسہ مخلوقے ہم پدی اراتے
آرابی کیوہ۔"
- ۳۶ ۳۷ مخلوقے اراتے آرابی کنگ آن پد او مش آتیا عبادت کنگ کے بنا۔ نن
نا وخت آ عیسیٰ بموڑے تنیا اسکہ۔ وا وخت ٹی ہم کشتی کینارہ غان مر جھیل نا نیام
۳۸ ٹی اسکہ۔ عیسیٰ خنا کہ اونا شاگرواک کشتی ئے سمبالنگ نا کوشتے کنگ ٹی او،
اتنے کہ تیزو تئس کشتی نامون آ چلینگ ٹی اسکہ۔ بانگو نا بانگ نا وخت آ عیسیٰ دیر
۳۹ نازی آ چرخ کریمہ تینا شاگروا تے آ بس۔ آرا وخت آ شاگرواک اووے دیر نازی
آ چرخ کنگ آ خنار، اوفک خولیس آن لرزار، پاریر "وا وٹس اے"۔
۵۰ ولے عیسیٰ بمو وخت آ اوفتے پارے "بمت کبو، خولیبو۔ وا ای اٹ۔"
۵۱ اونا شاگرواک بھاز حیران مسر۔ ولدا عیسیٰ کشتی ٹی سوار مس، او تیز تو
۵۲ سلیس۔ اونا شاگرواک عیسیٰ نا مخلوقے ارغ تینگ نا معجزہ ئے خنار، ولے واسکان
بم وافک اونا طاقتے تتویر، او وافک وا معجزہ نا معنی ئے پوہ تتویر۔

عیسیٰ نا گنیرت علاقہ نا بیمارا تے جوڑ کنگ

(متی ۱۲: ۳۲-۳۶)

- ۵۳ اوفک جھیل نا ایلو کینارہ غا گنیرت پنی آ علاقہ غا رسینگار۔ اوفک جھیل نا

- ۵۳ ربی آکشتی ءے تقیر۔ ○ دا علاقہ نا بھازنگا بندغاک یحییٰ ءے ورست کری۔ ○ بندا
 ۵۵ خاطر آن اوفک مخلوقے دا علاقہ نا بر جاگہ غاتے ٹی یحییٰ نا باروٹ پاریر، او آرا وخت
 آ مخلوق اسر جاگہ غان بنگ کہ ”یحییٰ داڑے بسونے“، اوفک تینا بیمار اتے بموڑے
 ۵۶ اوڑا میسر۔ ○ یحییٰ شار شار او خلق خلق ٹی چرخ کریکہ۔ بندغاک تینا بیمارنگا بند غاتے
 شار نا چوس آ میسر۔ اوفک یحییٰ ءے منت کریسہ پاریر ”دافتے صرف تینا کوٹے دو
 خلنگ کے الہ۔“ او آرا بیماراک کہ یحییٰ ءے دو خلگر، اوفک جوڑ مسر۔ ○

بندغاتا تینا جوڑ کروکا شریعت

(متی ۱۵: ۱-۲۰)

- ۱ بے ولدا گڑاس فریسی فرقہ نا بندغاک او شرع نا معلماک یروشلم شار آن یحییٰ غا
 ۲ بسر۔ ○ اوفک خنار کہ یحییٰ نا گڑاس شاگرداک ایرغ گینگ آن مست دوتے تینا
 رواج نا مطابق سلتویر، دھن کہ فریسی فرقہ نا بندغاک مخلوقے پاک صاف مننگ
 ۳ کے پاریرہ۔ ○ دا رواج فریسی فرقہ نا او ایلو یبھودی تے کے اوفتا باوہ پیرہ غاتے آن
 بسوس۔ دافک بمو وخت اسکان ایرغ گنتویرہ کہ رواج نا مطابق دوتے سلتویرہ۔ ○
 ۴ اوفک بازار نا گڑاتے ہم بمو وخت اسکان گنتویرہ کہ رواج نا مطابق سلتویرہ۔ اوفک
 ایلو بھازنگا رواجاتے ہم کریہ، دھن کہ پیالہ او رزاناتے صبح طریقہ آٹ سلنگ وغیرہ۔
 اوفک پاریرہ ”دا مزبب نا حکم اے“۔ ○
 ۵ بندا خاطر آن فریسی فرقہ نا بندغاک او شرع نا معلماک یحییٰ غان بریفیر ”خواجه،
 آنت وجہ اے کہ نا شاگرداک ننا باوہ پیرہ غاتا رواج نا مطابق ایرغ گینگ آن مست
 دوتے تینا سلپسہ؟“ ○
 ۶ یحییٰ اوفتے پارے ”ثم منافکاک، پنمبر یستیہا ثما باروٹ صبح پیشن گوئی ءے
 کریس۔ او پاریس

خدا پائیک "وا بندغاک زبان اٹ تو کنا صفقے کیرہ،
ولے آستے ٹی مؤن او، او کنا کسر آن بهاز مر او۔
کنا عبادت کنگ نا دافقے بیج فائده آفک،
آنتے کہ دافک تینا جوڑ کروکا شریعتے مخلوقے خوانفیرہ
او پارہ "وا خدا نا شریعت اے۔"

"ثم خدا نا حکماتے گیرام کرینورے، او بندغاتا حکماتے منیرے۔
"او شما خوانفنگ اٹ ظاہر مریک کہ ثم تینا باوہ پیرہ غاتا حکماتے خدا نا حکماتے آن
زیاست کرینورے۔ دهن کہ موسیٰ نا کتب ٹی خدا حکماتے تسونے کہ "تینا لمہ باوہ
نا عزتے کبو"، او "کس تینا لمہ باوہ بے بدر پائیک، او ضرور کسفنگے"۔ ولے ثم
تینا شریعت نا مطابق پارے "اگ کس تو گراس آرے، تو تینا لمہ باوہ نامدے کنگ
کیک۔ ولے او پائے کہ "وا گرا "کربان" اے۔ "کربان" نا معنی اے کہ وا گرا خدا
نا اے۔ بند غاظر آن ضروری آف کہ بندغ تینا لمہ باوہ نامدے کے۔" او ثم
خدا نا حکماتے منیرے، او تینا جوڑ کروکا شریعت آچلینگیرے۔ او دا طریقہ اٹ ثم
ایلو بهازنگ خدا نا حکماتے ہم منیرے۔"

ولدا عیسیٰ مخلوقے توار کرے او پارے "کنا بیتاتے غور اٹ بمبو، او پوہ بیو۔
آرا وخت آ بندغ گراس گنیک، وا گرا اووے ناپاک کپک۔ بلکہ اگہ او خرابو بیت
کیک، تو دا بیتاک اووے ناپاک جوڑ کیرہ۔"

عیسیٰ مخلوقے الا۔ آرا وخت آ او پدی آراغا بس، اونا شاگرداک اوژان دا
بیتاتا معنی بے بریفیر۔ عیسیٰ اوفقے پارے "شما علم ایلو بندغاتا علم آن واسکان
زیاست متعے؟ ثم کنا بیتاتے پوہ مفرے۔ اگہ بندغ گراس گنیک، وا گرا اووے
ناپاک کپک، آنتے کہ اولیکو وار وا گرا آست ٹی بمپک۔ بلکہ او پڈ ٹی کایک، ولدا
او اونا پڈ آن پیش تمک۔"

عیسیٰ نا دا بیتاتا کنگ آن ظاہر مریک کہ بندغاک بر ڈول نا گنوی و گرا گنگ

- ۲۰ کیرہ۔ عیسیٰ اوفتے پوہ کریسہ پارے "ولے بندغ آرا بیتاتے پائک، وافک اونا
 ۲۱ اُست آن بریرہ۔ بندا خرابنگا بیتاک بندغے ناپاک جوڑ کیرہ، آنتے کہ بندغ نا اُست
 آن شیطانی آ خیالاک بریرہ، او وا خیال نا وجہ غان بندغ وری کیک، قتل کیک،
 ۲۲ زنا کیک، لالچی مریک او ہر ڈول نا خرابو کاریم کیک، مخلوقے ریفک، ساڑ کیک،
 ۲۳ ایلو فتنے بے عزتی و بیت پائک، تکبر کیک، خرابو بیت پائک۔ او بیتاک بندغ نا
 اُست آن بریرہ، او بندغے ناپاک کیرہ۔"

ایلو قوم والا نیازی نا عیسیٰ غا ایمان تِخنگ

(متی ۲۱:۱۵-۲۸)

- ۲۳ عیسیٰ راہی مس او صَوَر شار نا خُزک نا علاقہ غا بننا۔ او اُراسے ٹی بننا، او کوشستے
 کرے کہ کسے سہا تمپ کہ او اُرا ٹی اے۔ ولے بندغاک اووے خنار، چائسُر۔ او
 تینے وُنگ کتو۔
- ۲۵ اسہ پردیسی و نیازی س اُس کہ او شام تلک نا فینیکی علاقہ غان بسوس۔ اُرا
 وخت آ اووے سہا تما کہ "عیسیٰ بسونے"، او زو زو عیسیٰ غا بس، اونا ننت تے آتما،
 ۲۶ پارے "خواجه، کنا چنکا مسرے جن آرے۔ نی کنا مسر نا چنے کشر۔"
- ۲۷ ولے عیسیٰ اووے پارے "اولیکو وار چناتے موقعہ ایتنگے کہ سیر کیر۔ وا جوانو
 بیتش افک کہ بندغس چننا نارغے گُچکاتے آخے۔"
- ۲۸ نیازی ایلو قوم والا تا باروٹ وا مثالے پوہ مس، پارے "خواجه، نا بیت صبح
 اے، ولے گُچکاک ہمو ارغاتے گنیرہ، ارافک چناتے آن بچیرہ۔"
- ۲۹ عیسیٰ نیازی نے پارے "شاباس۔ نی جوانو جوائس تس۔ بندا خاطر آن ای نا
 مسرے جوڑ کیوہ۔ نی اُراغا ہنگ۔ جن اوڑان پیش تمانے۔"
- ۳۰ نیازی اُراغا بننا، خنا کہ اونا مسر کٹ آ خاچوک اے، اوڑان جن پیش تمانے۔

عیسیٰ نا کر او گنگنگا بندغے جوڑ کنگ

- ۳۱ عیسیٰ صیدا شار نا علاقہ غان راہی مس او صوَر شار آن گدرینگسہ گلیل جھیل نا
- ۳۲ گنڈ آ بنا۔ اوران او وہ شار، کہ وکپلس پاننگارہ، آ بنا۔ ۰ بموڑے گڑاس بندغ اوڑا بندغس میسر کہ او کر آسکہ، مشکل آٹ بیت کریکہ۔ اوفک عیسیٰ ئے منت کریکہ کہ
- ”دانا زی آ تینا ڈوئے تج“۔ ۰
- ۳۳ عیسیٰ اوڑے تین تو تینا وڑے، بور آ تینا ٹف کرے او بورے اونا خف او
- ۳۴ ڈوی آ برسا۔ ۰ ولدا عیسیٰ آسمان نا گنڈ آ برا، اسہ بھلو سابی س کشا او تینا زبان ٹی بندغ نا خف ٹی پارے ”اُفح“۔ دانا معنی اے ”تینے ٹل“۔ ۰
- ۳۵ دا بندغ اسہ وار تو پنگ آ لگا، او اونا گنگی خلاص مس۔ او داسہ ایلوفتے آن
- ۳۶ بار صیج بیت کریکہ۔ ۰ ولدا عیسیٰ بمو بندغاتے پارے ”کنا دا معجزہ نا باروٹ کسے پاپیرے۔“
- ۳۷ ولے او مخلوقے آخس ہم منع کریکہ کہ ”معجزہ غاتا باروٹ پاپیرے“، مخلوق بنداخ زیاست ایلوفتے دا معجزہ غاتا باروٹ پاریکہ۔ ۰ او آرا بندغاک ہم دا معجزہ نا باروٹ بنگر، حیران مسر۔ اوفک اسہ پہ ایلو تو تینا پاپیر ”دا بمرو بندغس اے کہ کراتے خفی کیک او گنگاتے یتھی کیک؟“۔ ۰

عیسیٰ نا چار ہزار بندغاترے ارغ کُنفنگ

(متی ۱۵: ۳۲-۳۹)

- ۱ **ب** بندادے تے ٹی اسہ وارس ولدا بھلو مخلوقس عیسیٰ غابس، نچ مس۔ اوفتا
- ۲ گونئی آ گڑاک خلاص مسر۔ عیسیٰ تینا خاھنگا شاگردا تے توار کرے، پارے ۰ ”کے

۲ وا بندغاتے آتس ینگ ٹی اے، اتے کہ دافک مسہ دے آن کن تو اوار او، او
 ۳ واسہ دافتا گنوئی آگراک خلاص مسونو۔ ○ اگہ ای دافتے ینگن راہی کیو، تو دافک
 شاید کسر ٹی لگڑی آن تمیر، بے ہوش مرید، اتے کہ دافتے آن بھانگاک بھاز
 ۴ مر آن بسونو۔ ○

۵ خاںگا شاگرداک اڈان بریفیر تن دا ریگستان ٹی آراکان دا بھلا مخلوق کے
 ۶ گنوئی دُگرا اتین؟ ○

۷ عیسیٰ دافتے آن بریفے "تم تو آخس اِزغ او؟"
 ۸ دافک جواب تسر تن تو ہفت اِزغ او۔ ○
 ۹ عیسیٰ مخلوق حکم تس کہ "دُغار آتو لبو۔"

۱۰ ولدا او اِزغاتے بیف، خُداغان دُعا کرے او شکرے آوا کرے، دافتے ٹکر ٹکر کرے
 ۱۱ او شاگرداے تس کہ "مخلوق ٹی بشخ کبو تا"۔ او شاگرداک بندن کریر۔ ○ دافتے تو منہ
 چنکو مچی ہم انرہ۔ عیسیٰ دافتے کہ ہم خُدا نا شکرے آوا کرے، تینا شاگرداے تس
 ۸ کہ "دافتے ہم مخلوق ٹی بشخ کبو"۔ ○ کل گنکر، سیر کریر۔ وا بندغاتا تعداد تقریباً چار
 ۹ ہزار اسمہ۔ پد آشاگرداک بچوکا اِزغاتے آن ہفت ٹوکری پڑ کریر۔ ○ عیسیٰ مخلوق
 ۱۰ اراتے آراہی کرے۔ ○ ولدا عیسیٰ تینا شاگرداے تو کشتی ٹی سوار مس، دافک
 ۱۱ دلمنوتہ پنی آ علاقہا بنار۔ ○

فریسی فرقہ نا بندغاتا عیسیٰ ٹے پاننگ "ننہ معجزہ نشان ایتے"

(متی ۱۶: ۱-۴)

۱۱ گراس فریسی فرقہ نا بندغاک عیسیٰ غا تسر کہ اووے آزمائفیر او بحث کیر۔ بندا
 خاطر آن دافک عیسیٰ ٹے پاریر "ننہ معجزہ نشان ایتے تاکہ ستاتے کہ خُدا نے راہی
 کرینے"۔ ○

۱۲ عیسیٰ اسے بھلو سہی س میفے، پارے "اینو پکے نا مخلوۓ آنتے یقین آف؟ اوفک
معجزہ نرنگ خوارہ، ولے اسی پاوہ کہ دھینگا بند غالتے اصل معجزہ نشان تینگیک"۔
۱۳ عیسیٰ داینتاے پارے، رابی مس، کشتی ٹی ٹوس، جھیل نا ایلو کنارہ غاینا۔

عیسیٰ نا شاگرداۓ فریسی تا او برو دیس نا خمیر نا باروٹ پاننگ
(متی ۱۶: ۵-۱۲)

۱۳ خاصنگ شاگرداک تین تو ایرغ میفنگے گیرام کریسر۔ اوفتے تو کشتی ٹی صرف
۱۵ اسے ایرغس آسک۔ عیسیٰ اوفتے پارے "خیال تجبو، فریسی فرقہ نا بند غاتا او گورنر
برو دیس نا خمیر نا خلاف مچ بو۔"

۱۶ اوفک تین پہ تین تو بیت کریس پاریر "عیسیٰ نئے داینتے پارے آنتے کہ نن
تین تو ایرغ میفتن۔"

۱۷ عیسیٰ اوفتا پیتاے پوہ مس، او اوفتے پارے "ثم آنتے تین پہ تین ایرغاتا باروٹ
بیت کننگ ٹی آرے؟ ثم دایسکان پوہ متورے۔ ثما یقین دایسکان آف کہ کن
۱۸ تو خدا نا طاقت آرے۔" ٹھے خن او خف آرے، ولے ثم کور او کراتے آن بار
۱۹ آرے۔ ثم کنا معجزہ غالتے خانورے، ولے گیرام کرینورے۔ آرا وخت آ ای پنچ
ایرغ تو پنچ ہزار نیرنہ غالتے ایرغ ٹسٹ، او دافتے تو ہم نیازیک او چناک گنگر، ثم
بچوکا ایرغالتے آن آخس کٹور پد کریے؟"

شاگرداک جواب تسر "بچوکا ایرغالتے آن دوانزہ کٹور پد کریں۔"
۲۰ ولدا عیسیٰ اوفتے آن بریفے "او آرا وخت آ ای ہفت ایرغالتے آن چار ہزار
بند غالتے ایرغ ٹسٹ، ثم بچوکا ایرغالتے آن آخس ٹو کری پد کریے؟"

اوفک جواب تسر "ہفت ٹو کری پد کریں۔"
۲۱ عیسیٰ اوفتے پارے "ثم داگراتے خانورے، ولے دایسکان پوہ مفیرے کہ اسی

وِنا طاقت اَٹ بَسوئٹ؟"

عیسیٰ نا کورنگا بندغے جوڑ کنگ

- ۲۲ اوفک کشتی اَٹ بیت صیدا خلق آ سر مسر۔ گڑاس بندغاک اوڑے اسہ کورس
عیسیٰ غا بیسر، او مینت کر بسہ پاریر "واوے وُو خَل، جوڑ کر۔"
- ۲۳ عیسیٰ بندغ نا وُو ٹی بلک، اووے خلق آن پیشن ورے۔ او بندغ نا ختے آئف
کرے، اونا ختازی آتینا ووتے تجا، ولدا مر کرے، پارے "نی گڑاس خنیرہ؟"
- ۲۴ بندغ ختے ملا، پارے "ای بندغائے خنیرہ، ولے واک کئے درختائے آن بار
خنیرہ، کہ واک اینگ چرخ کنگ ٹی او۔"
- ۲۵ عیسیٰ اسہ کان ولدا تینا ووتے اونا ختازی آ تجا، او ووتے تینا مر کرے۔ وا
وخت آ بندغ خنی مس، او بر گڑاتے صبح خنگ آ لگا۔
- ۲۶ عیسیٰ واوے حکم تِس کہ "وا خلق نا بازار آ بمپر، بلکہ سیدھا تینا اُراغا بنگ۔"

پطرس نا پاننگ کہ "عیسیٰ خُدا نا مقرر کروکا اے"

(متی ۱۶: ۱۳-۲۰؛ لوقا ۹: ۱۸-۲۲)

- ۲۷ واکن پد عیسیٰ او اونا شاگرداک قیصریہ فلیی شار نا گنڈ آ بنار۔ کسر ٹی عیسیٰ
اوفتے آن بریفے "مخلوق کنا باروٹ اَنت پانک کہ ای دیر اَٹ؟"
- ۲۸ اونا شاگرداک جواب تسر "گڑاس پارہ کہ نی سَختی اُس، گڑاس پارہ پنمبر ایاس
اُس، او گڑاس پارہ کہ نی پین پنمبرے اُس۔"
- ۲۹ عیسیٰ اوفتے آن بریفے "تُم اَنت پارے کہ ای دیر اَٹ؟"
پطرس جواب تِس پارے "نی خُدا نا مقرر کروکا اُس۔"

۳۰ ولدا عیسیٰ اوفتے پارے "دابیت ناباروٹ کسے پاپیرے"۔

عیسیٰ ناتینا کسفنگ او پدی زندہ مننگ ناباروٹ پاننگ
(متی ۲۱:۱۶-۲۸؛ لوقا ۹:۲۳-۲۷)

۳۱ ولدا عیسیٰ تینا خاصنگ شاگرواے توبیت کریسے پارے "کنے یہودی تاپیرنگ،
سھلا ایلک او شرع نامعلک منپسے۔ ای، اومّ نا اولیو، سھاز تکلیف اومصیبت
کاٹیوہ۔ ای کسفنگیوہ، ولے مسے وے آن پدی زندہ مریوہ۔" ○
۳۲ او صبح طریقہ اٹ بیت کرے تاکہ شاگرداک پوہ مننگ کیر، ولے پطرس
عیسیٰ نے اسے گنڈے آدرے، اووے پارے "نازی آخدا نارحمتاک مریر، او
نے آچ مصیبت بف"۔ ○

۳۳ عیسیٰ تینا شاگرواے آبرا، ولدا تینا مونے پطرس ناگنڈ آبرسا، اووے پارے
"شیطان، کنے آن مر مہ، اتے کہ آرا بیتاے نی کریس، واک خدانافس، بلکہ
بندغ ناگنڈ آن او۔" ○

۳۴ ولدا عیسیٰ تینا خاصنگ شاگرواے او ایلو مخلوقے توار کرے، پارے "اگ کسے نا
خوش آرے کہ کن تو برے، او تینا باروٹ سوچ خلپ او موت آن خولپ او بر
وے کنا خاطر آن صلیب آتفنگ کے تیار مرے، او کنا شاگرد جوڑ مرے، ○ اتے کہ
آرا بندغ وا دنیا ئی تینا زندگی ئے دوست تورک، او مون نا دنیا ئی خدانابزغان
بچنگ کپک۔ ولے آرا بندغ کنا او پسکینگ پیغام نا خاطر آن تینا جانے اومالے قربان
کیک، او وا دنیا ئی او مون نا دنیا ئی خوشی حاصل کیک۔ ○ اگ بندغس وا دنیا ئی
سھاز مال مدی تے مچ کے، ولے تینے خدانابزغان بچافنگ کپ، تو دا زندگی نا
۳۵ بچ فائدہ آف، ○ اتے کہ وھنویچو گراس آفک کہ اووے ایقے او ہمیشہ نا زندگی ئے
۳۸ حاصل کے۔ ○ اگ کس کنا بیتاے او حکماتے نپک، تو قیامت ناوے آای، اومّ

نا آولیاو۔ تینا باوہ خُدا نا طاقت اٹ پدی بریوہ او ملائکاک کن تو اوار مریرہ، او ای پاوہ "واکنا شاگرد اُفک"۔

۱ ب ای ٹمے راست پاوہ کہ ٹمے آن گراس بندرغ بمو وخت اسکان کسپسہ کہ اوفک کنا کسفنگ، پدی زندہ منگ او کنا پیغامے تالان منگ آختنو۔

عیسیٰ نا شاگرداتا موسیٰ او الیاس خینگ او خُدا نا بیترے بینگ
(متی ۱۷: ۱-۱۳؛ لوقا ۹: ۲۸-۳۶)

۲ وایماتے کنگ ناش وے آن پد عیسیٰ پطرس، یعقوب او یوحنا تین تو بیفے او اوفتے مٹسے نازی آدرے۔ اوفک ایڑے تنیا اُترہ۔ شاگرداک عیسیٰ غابریگ
۳ ئی اُترہ، کہ اسہ وار تو اونا مون وے آن بار روشنائی تینگ آ لگا، او اونا پچاک
۴ بندن پیون برف آن بار مسر کہ دھنویچ اوفک دا دنیا ئی ختویسر۔ بمو وخت
۵ آ شاگرداک الیاس او موسیٰ ئے عیسیٰ تو بیت کنگ آ خنار۔ پطرس عیسیٰ ئے
پارے "خواجه، وا آخس جوان اے کہ نن بندازیک آن۔ نن مسہ گدان جوڑ کینہ،
اسٹس نے کے، اسٹس موسیٰ کے، اسٹس الیاس کے۔"
۶ پطرس خولیس، اتے کہ او پوہ متو کہ اودے انت پاروئی اسکہ۔ او ایلو شاگرداک
بم خولیسر۔

۷ ولدا اسہ بھلو جمرس بس او اوفتے تینا سیجائی وکا، او جمر آن توارس بس "وا
کنا دوستگا مار اے، وانا یماتے بمبو، او منبو۔"

۸ ولدا اوفک دانگ اینگ برار، ولے کسے ختویسر، صرف عیسیٰ اوفتے تو اسکہ۔
۹ آرا وخت آ اوفک مش آن شیف وژینگار، عیسیٰ اوفتے حکم تس کہ "بمو وخت
اسکان کہ کسے وایماتا باروٹ پاپیرے کہ ای، آدم نا آولیاو، کسفنگنت او پدی
زندہ متنت۔"

- ۱۰ اوفک اونا کھے منار، ولے تین پہ تین تو وا بیت نا باروٹ بحث کریر کہ
 ”کینگ آن پد زندہ منگ نا انت معنی اے؟“
 ۱۱ ولدا شاگرداک عیسیٰ غان بریفر ”خواجه، شرع نا معلماک آنتے پارہ کہ“ اول
 پغمبر ایآے پدی بروئی اے؟“
 ۱۲ عیسیٰ اوفتے پارے ”ایآس ضرور اولیکو وار پدی بریک، او بر گڑائے تیار کیک۔
 گڑا آنتے مقدسنگا کتاب پاک ”آدم نا اولیاد آ مصیبت بریک او بھار تکلیف کاٹک،
 ۱۳ او مخلوق اودے نپک“؟ ولے ای ئے پاوہ، پغمبر ایآس پدی بسوس۔ مخلوق
 اودے تینا خوش نا مطابق مصیبت تس، او وا بیت مقدسنگا کتاب ٹی لکھوک
 اے۔“

عیسیٰ نا مارے آن جن کشنگ

(متی ۱۷:۱۲-۲۱؛ لوقا ۹:۳۷-۴۳)

- ۱۴ آرا وخت آ اوفک پدی ایلو شاگردا تا خوک آرسنگار، اوفک خنار کہ ”اسہ بھلو
 مخلوقس اوفتا چارمہ گنڈ آن سلوک اے، او گراس شرع نا معلماک وا شاگردا تے تو
 ۱۵ بحث کنگ ٹی او“۔ آرا وخت آ مخلوق عیسیٰ ئے بنگ آ خنا، اوفک خوش او
 حیران مسر، او نریمہ عیسیٰ نا گنڈ آ بنار، اودے بہ خیرٹ کر۔
 ۱۶ عیسیٰ تینا شاگردا تے آن بریفے ”ثم انت نا باروٹ وا بندغاتے تو بحث کنگ
 ٹی آنرے؟“
 ۱۷ مچی آن اسہ بندغس پارے ”خواجه، ای تینا مارے نے آ میٹ، آنتے کہ او
 ۱۸ ٹی جنس آرے، او بیت کنگ کپک۔ آرا وخت آ جن اوڑا بریک، اودے دغار
 آٹک، او مار نا با آن کف بریک او ذوی ئے تینا گٹ بلیک او اونا جان بارک۔
 ای نا شاگردا تے آن خواست کرٹ کہ ”دانا جنے کشبو“، ولے واک بندن کنگ

کتھویر۔"

۱۹ عیسیٰ اودے او اوڑے موجود مخلوقے پارے "نم آخس بے ایمان او غلطو بندرغ
اُرے۔ ای ارا وخت اسکان نمانیم ٹی مروٹ؟ کنے نمے آ بھاز افسوس مس کہ نم
واسکان ایمان تیخنگ ٹی آفیرے۔ مارے کنے آ اتہو۔"

۲۰ اوفک مارے عیسیٰ غامیسر۔ ارا وخت آ جن عیسیٰ نے خنا، او مارے پدی
بلک۔ بندا خاطر آن مار دُغار آتما، اونا با آن کف بسکد او دانگ اینگ لتری خلکک۔
۲۱ عیسیٰ اونا باوہ غان بریفے "وا جن ارا وخت آن واڑتون اے؟"

۲۲ باوہ جواب تس "چنگی آن واڑتون اے۔" او بھاز وخت جن کوشستے کرے
کہ اودے ویر یا خاطر ٹی پٹے، کسے۔ آگ ممکن اُرے، تو ننا مدتے کرک، ننے آ
تس کن۔"

۲۳ عیسیٰ پارے "آگ ممکن اُرے۔" وانا انت معنی اے؟ ارا بندرغ ایمان تیجک،
اوڑکے بر گڑا ممکن اے۔"

۲۴ مار نا باوہ چیانٹ خلک، پارے "ای ایمان تیجیوہ، ولے کنا ایمان کمزور اے۔
کنا مدتے کرک، تاکہ کنا ایمان پے۔"

۲۵ عیسیٰ خنا کہ "مچی زیاست منگ ٹی اے"، او جنے حکم تس کہ "اے کر او گنگنگا
جن، ای نے حکم ایتیوہ، وا مار آن ہمیشہ کے پیش تم، پدی بقیس۔"

۲۶ جن چیانٹ خلک، مار کوئے بارے، پٹے، او پیش تما۔ مارکو کبوک خنگا کہ او
۲۷ بھاز بندگاک پاریر "وا کسکونے۔" ولے عیسیٰ مار نا ڈو ٹی بلک، او اودے بش
منگ کے مدت تس، او مار جک سلیس۔

۲۸ واکان پد ارا وخت آ عیسیٰ ارا ٹی اسک، اونا خاصدگا شاگرداک ثنیائی ٹی اوڑان
بریفیر "خواجہ، نن آنتے وا جنے کشنگ کتھویر؟"

۲۹ عیسیٰ اوفتے پارے "صرف خداغان مدت خوائنگ اٹ نم وا ڈول نا جئاتے
کشنگ کیرے۔ پین بچ طریقہ آفک۔"

عیسیٰ نا ولدا تینا کہنگ او پدی زندہ منگ نا باروٹ پاننگ
(متی ۱۷: ۲۲-۲۳؛ لوقا ۹: ۲۳-۲۵)

۳۰ عیسیٰ او اونا شاگرداک وا جاگہ غان راہی مسر، گلیل صوبہ نا پین جاگہ غاتے آ
۳۱ بنار۔ عیسیٰ نا خوش آلویکہ کہ ”کسے سہا تھے کہ اہی آرائگ ہنگ ٹی اٹ“۔ اُتے
کہ او تینا خاصنگ شاگردا تے اہمگ بیتا تے خوائفنگ ٹی اسکہ۔ او پارے ”ای، آدم نا
آولیاو، دشمناتا دو ٹی تینگلیوہ، اوفک کنے کسفیہ، ولے مسر دے آن پد اہی پدی
زندہ مریوہ۔“
۳۲ ولے شاگرداک پوہ مقویر کہ ”کہنگ او پدی زندہ منگ“ نا آنت معنی اے۔
اوفتے تو ہمت مٹو کہ اوفک اوڑان سوال بریفیر۔

نُمرے آن دیر بھلن اے؟

(متی ۱۸: ۱-۵؛ لوقا ۹: ۳۶-۴۸)

۳۳ اوفک کفرخوم شار آبسر، او بندے نا آرائی مہمان مسر۔ عیسیٰ تینا شاگردا تے
آن بریفے ”کسر ٹی نم تین پہ تین تو آنت نا باروٹ بحث کننگ ٹی اُسرے؟“
۳۴ اوفک جواب مقویر، اُتے کہ کسر ٹی اوفک تین پہ تین تو بحث کریسر کہ ”نہ
آن دیر بھلن اے؟“
۳۵ عیسیٰ ٹوس، تینا دوازدہ خاصنگ شاگردا تے خُک آٹولفے، اوفتے پارے ”آرا
بندغ نا خوش اے کہ ”کنا عزت بزز آمرے“، او تیغے عزت مند خیال کپ، ایلوفتا
نوکر تے آن بار خستے کے۔“
۳۶ ولدا او چنآسے توار کرے، اووے تینا گٹ ٹی ٹولفے، اونا کاٹم آڈوئے تینا

۳۷ بڑسا، اوفتے پارے ○ ہر کس کہ چنایے کنا خاطر آن بہ خیرٹ کیک او اووے عزت ایتک، او کئے بہ خیرٹ کیک او کئے عزت ایتک۔ او آرا بندرغ کئے عزت ایتک، او نہ صرف کئے عزت ایتک، بلکہ کنا راہی تروکائے ہم عزت ایتک۔ ○

آرا شیطان نا دشمن اے، ننا سنگت اے

(متی ۱۰: ۳۲؛ لوقا ۹: ۳۹-۵۰)

۳۸ یوحنا پارے "خواجه، نن اسہ بندرغے خنان کہ نا پن اٹ مخلوق آن چناتے کشنگ ٹی اسکہ، نن اووے پارین "دھن کپہ"، اتنے کہ او نئے آن بار نا شاگرد الویکہ۔ ○
۳۹ عیسیٰ اوفتے پارے "دھنگا بندرغے منع کپہو، اتنے کہ آرا بندرغ کنا پن اٹ واسہ معجزہ نشان تینگ ٹی اے، مون آو آسانی اٹ کنا خلاف خرابو بیت پاننگ کپک۔ ○ او آرا بندرغ شیطان نا دشمن اے، او ننا سنگت اے۔ ○ ای ٹھے راست
۴۰ نا بیشس پاوہ، آرا بندرغ ٹھے دا خاطر آن کینگ کے دیر ایتک کہ ٹم کنا شاگرد اک اے، اووے یقیناً وانا بدلہ رسیدنگ۔ ○

عیسیٰ نا خوانینگ "دوزغ نا سزا سخت اے"

(متی ۱۸: ۶-۹؛ لوقا ۱۷: ۳-۱۰)

۴۲ عیسیٰ پارے "اگہ کس بے ایماننگا بندرغ کنازی آ ایمان تجوکا بندرغے ایمان آن بڑ سیفنگ نا کوشتے کیک، مون نا دنیا ٹی وانا سزا سخت اے۔ اوڑکے دا دنیا
۴۳ ٹی دا سزا جوان اے کہ اونا لٹ ٹی نخل تینگے، او سمندر نا تہہ ٹی پٹنگے۔ ○ اگہ ٹھے آن کسے نا دوس گناہ کیک، او دا دوائے گڈے، بٹے۔ دا اوڑکے جوان اے کہ بغیر دوائے جنت ٹی پیسے۔ اگہ اونا بڑتوما دوک مریر ولے او دوزغ نا خاخر ٹی خینگے۔

تو دا زندگی نا چچ فائدہ افک-○ [دا دوزغ نا خاخر اصل کسپک، اوڑے او ہمیشہ
 بوشنگلک-○] او اگہ اونا تنس گناہ کیک، اووے گڈے، پٹے۔ دا اوڑکے جوان اے
 کہ بغیر نت آن جنت ٹی پیجے۔ اگہ اونا بڑتوما تنک مریر ولے او دوزغ نا خاخر ٹی
 خینگے، تو دا زندگی نا چچ فائدہ افک-○ اگہ اونا خنس گناہ کیک، اووے کشے، پٹے۔
 دا اوڑکے جوان اے کہ بغیر خن آن خدا تو سنگتی کے۔ اگہ اونا بڑتوما تنک مریر
 ولے او دوزغ نا خاخر ٹی خینگے، تو دا زندگی نا چچ فائدہ افک- او دوزغ نا خاخر اصل
 کسپک، او ہمیشہ اوڑے بوشنگلک-○

”آرا بندغ خدا نا کسر آکایک، او پاک صاف مریک، دوزغ نا خاخر ٹی بمپک-○
 ”اگہ کتخ ٹی بے شاعین، تو مزیدار مریک- فرض کہ بے نا سوری کائے، او نت
 آن بار جوڑ مریک- او بندن اگہ تم تین پہ تین تو بحث کیرے، تو تم بے کار بے
 سوری آ بے آن بار مریرے- باید اے کہ تم تین پہ تین تو محبت کبو-○

عیسیٰ نا طلاق نا باروٹ خوانفنگ

(متی ۱۹: ۱-۱۲؛ لوقا ۱۶: ۱۸)

۱ **ب** ولدا عیسیٰ دا جاگئے یلد کرے، یہتوریہ صوبہ غا بننا او واکان دریاب اردن
 نا ایلو کنارہ غا بننا۔ اسہ بھلو مخلوقس اوڑا مچ مس- او اوفتے خوانفے، دھن کہ بر
 ۲ وخت خوانفیکہ-○ گڑاس فریسی فرقہ نا بندگاک بسر، او اووے آزمائش کنگ کے
 اوڑان بریفیر ”نا خیال ٹی شریعت نا مطابق بندغ تینا زائفے بر وجہ غان طلاق
 تینگ کیک؟“○

۳ عیسیٰ جواب تینگ نا بجائے اوفتے آن بریفے ”موسیٰ دانا باروٹ انت حکم
 تسونے؟“○

۴ اوفک جواب بسر، پاریر ”موسیٰ بندغے اجازت تسونے، کہ او تینا زائفے

طلاق تینگ کے لکھے، ایسے تہ۔" ۵

- ۵ عیسیٰ پارے "موسیٰ نے وا اجازتے بندا خاطر آن تسوس، کہ تم بھاز ضدی
۶ ارے۔ ۷ ولے مقدسنگ کتاب ٹی لکھوک اے کہ "خدا شروع آن انسانے زینہ او
۷ نیازی نا شکل اٹ جوڑ کرینے۔" ۸ "بندا خاطر آن زینہ تینا لمہ باوہے یدہ کیک او
۸ تینا زائفہ تو اوار دھن رینینگ، ۹ کہ اوفک اسہ جان مریرہ۔" ۱۰ "بندا خاطر آن اوفک
۹ ارنٹ افس، بلکہ آسٹ او۔ ۱۱ او آرا جوڑی نے کہ خدا جوڑ کرینے، کسے اجازت اوفک
۱۰ کہ اوفتے جتا کے۔" ۱۱

- ۱۰ آرا وخت آ عیسیٰ او اونا خاصنگ شاگرداک پدی آراغا بنار، اونا شاگرداک واپتاتا
۱۱ باروٹ اوڑان بریفیر۔ ۱۲

- ۱۱ عیسیٰ اوفتے پارے "آرا زینہ تینا زائفہ نے طلاق ایٹک او پین برامس کیک، او
۱۲ زنا کیک، او اونا اولیکو زائفہ نا عزت کم مریک۔ ۱۳ او بندن، آرا نیازی تینا آریغ آن
۱۴ طلاق خواہک، او طلاق آن پد پین زینہ سے تو برام کیک، تو او ہم زنا کیک۔" ۱۵

عیسیٰ نا چناتے دُعا تینگ

(متی ۱۹: ۱۳-۱۵؛ لوقا ۱۸: ۱۵-۱۷)

- ۱۳ گڑاس بندغ تینا چناتے عیسیٰ غا میسر کہ عیسیٰ تینا وونے چناتا زی آبرے او
۱۴ اوفتے دُعا ایسے، ولے شاگرداک بندغالتے ایتویر، اوفتے آچرار۔ ۱۵ آرا وخت آ عیسیٰ وا
۱۶ گڑائے خنا، اووے بھاز غصہ بس۔ او تینا شاگردواتے پارے "چناتے تورپیو، ایلوتا،
کے آبریر، اتنے کہ آرا بندغاک واپناتے آن بار او، خدا اوفتا حفاظتے کیک، اوفک
۱۵ کنا سنگت مریرہ۔ ۱۶ ای نے راست نا بیتس پاوہ، آرا بندغ واپناتے آن بار منگ،
خدا اونا حفاظتے کیک، او خدا تو اوار جنت ٹی ٹولپک۔" ۱۷
۱۶ ولدا عیسیٰ چناتے آسٹ آسٹ آ پیفے، گٹ ٹی کرے، اوفتا زی آ تینا وونے

برہما، اوفتے دُعا تِس۔

دیر جنت آ کائیک؟

(متی ۱۶: ۱۹-۳۰؛ لوقا ۱۸: ۱۸-۳۰)

۱۷ عیسیٰ کسر ٹی اسکہ کہ بند غس دودینگیسہ بس، گوڈ خلک، عیسیٰ غان بریفے "اے
بے عیندگا خواجہ، اسی انت کیو کہ جنتے حاصل کیو؟"

۱۸ عیسیٰ اووے پارے "نی کنے" بے عیب" پاریس۔ آؤ۔ صرف اسی او خدا بے
۱۹ عیب اُن۔ نی خدا نا حکماتے چاسہ کہ دانک تورات ٹی بکھوک او
کے کسپہ،

زنا کپہ،

دزی کپہ،

دروغ نا گواہی تہ،

کے ریفہ،

تینا لمہ باوہ نا عزتے کزک۔

واقفے کزک۔

۲۰ دا بندغ جواب تِس، پارے "خواجہ، آرا وخت آن کہ اسی ورنہ مسوئٹ، اسی
وا حکماتے منگ ٹی اٹ۔"

۲۱ عیسیٰ اونا گند آ محبت اٹ برا، اووے پارے "نی واسہ اسہ پین کاریمس ہم
کزک۔ بنگ، تینا مال مڈی تے سودا کزک، او پیسہ غاتے غریباتے ٹی بشخ کزک،
بزک، کنا شاگرد جوڑ مَرک۔ اگہ نی بندن کیسہ، تو ہمیشہ نا زندگی گئے حاصل
کیسہ۔"

۲۲ آرا وخت آ بندغ دا پیتاتے بنگ، او بھار پیریشان مس، او پنا، اتے کہ او

- ۲۳ بحاز امیر اسکہ۔ عیسیٰ تینا شاگردا تا کنڈ آبرا او کُله پارے "دھنگا بندغ آ خدا نا
رحمتاک مفسہ، او جنت ئی خدا تو اوار تو لنگ کپک۔" ○
- ۲۴ شاگرداک واپتاتے بنگر، پریشان مسر، ولے عیسیٰ اوفتے پارے "کنا ایلمک،
دھنگا امیرنگ بندغ جنت ئی خدا تو اوار رہینگ کپک۔" ○ دهن کہ اسہ نجس سیلہ نا
- ۲۵ ننگ آن گدرینگ کپک، بندن دھنگا امیرنگ بندغ نازی آ خدا نا رحمتاک مفسہ،
او خدا تو اوار جنت ئی تو لنگ کپک۔" ○
- ۲۶ واپتاتا پنگ آن پد شاگرداک بحاز حیران مسر، اسہ پہ ایلو آن تینا بریفیر
بگڑا دیر نجات حاصل کیک؟ ○
- ۲۷ عیسیٰ اوفتا کنڈ آبرا، اوفتے پارے "آرا کاریمتے انسان کننگ کپک، خدا کننگ
کیک۔" ○
- ۲۸ ولدا پطرس عیسیٰ نے پارے "تن تینا مال مڈی تے یلہ کریں، نا رند اٹ
بسن۔" ○
- ۲۹ عیسیٰ اوفتے پارے "آو، وراست اے۔ او آرا بندغ کنا او کنا پسکننگ پیغام نا
۳۰ خاطر آن تینا باوہ، لمہ، ایلم، ایڈ، چناتے، آرا او دُغارتے یلہ کیک، ○ خدا او دے دا دنیا
ئیں بحاز لمہ، ایلم، ایڈ، چننا، آرا او دُغارتے ایٹک، او دافتے تو اوار مصیبت او تکلیف
۳۱ ہم بربرہ، او مون نا دنیا ئی او ہمیشہ نا زندگی ئے حاصل کیک۔ ○ آرا بندغاک واسہ
مخلوق نا مون آ بے عزت او، مون نا دنیا ئی خدا اوفتے عزت ایٹک۔ ولے آرافک وا
دنیا ئی تینے مخلوق نا مون آ عزت مند چارہ، مون نا دنیا ئی خدا اوفتے عزت تفک۔" ○

عیسیٰ نا مُسِٹ میکو وار تینا کسفنگ نا باروٹ پاننگ

(متی ۲۰: ۱۷-۱۹؛ لوقا ۱۸: ۳۱-۳۲)

- ۳۲ عیسیٰ او اونا شاگرداک کسر اٹ یروشلیم شار نا کنڈ آ پنگ ئی اُمرہ۔ عیسیٰ تینا

شاگرداے آن مون آ پینگ ئی آنسک۔ خاصنگا شاگرداک پریشان آنرہ، او ایلو مخلوق
خو لیسک۔ عیسیٰ تینا دوانزہ خاصنگا شاگرداے اسہ کا ولدا گنڈے آدرے او جمو بیتاے
پارے کہ اوڑتو مروئی آنرہ۔ عیسیٰ اوفتے پارے نن واسہ یروشلم شار نا گنڈ آ پینگ
ئی آن، آراڑے کہ ای، آدم نا اولیاد، بھلا امام او شرع نا معلما دوتی غداری آت
تینگوہ۔ اوفک کنا کسینگ نا فیصلہ کیرہ، او کنے ایلو قوم والاتا دوتی ایتیرہ،
او دا بندغاگ کنے آ مسخرہ خلیہ، کنے کوڑا خلیہ، کنے آتف کیرہ، او کنے کسیرہ،
ولے مسہ دے آن پد ای پدی زندہ مریوہ۔

ارا شاگرداتا خوش کہ ”نن عیسیٰ نا نائب مرین“

(متی ۲۰: ۲۰-۲۸)

ولدا زبیدی نا مارک، یعقوب او یوحنا، عیسیٰ غا بسر، اووے پارہ ”خواجه، نن
نے آن گراس خوانہ، کہ نن کے کرک۔
عیسیٰ اوفتے آن بریفے ”آنت گرا خوارے؟“
اوفک جواب تسر، پارہ ”خواجه، آرا وخت آ خدا نے بادشاہی اے ایتک، او
نی تینا تخت آتولیس، ننے آن اسس تینا راست میکو گنڈ آ او ایلوے چپی کو گنڈ
آتولف۔“

عیسیٰ اوفتے پارے ”تمہ خبر آف کہ تم آنت خوائنگ ئی اے۔ اے مصیبت
سہنگ کے تیار آت۔ تم ہم کنے آن بار مصیبت سہنگ کے تیار اے؟“
اوفک جواب تسر ”آو، نن تیار آن۔“

عیسیٰ اوفتے پارے ”تم یقینا کنا خاطر آن مصیبت سہیرے۔“ ولے اے فیصلہ
کیرہ کہ کنا راست میکو گنڈ آویر تولىک، او کنا چپی کو گنڈ آویر تولىک۔ وانا فیصلہ
خدا کیل۔“

- ۲۱ آرا وخت آیلو وہ خاصنگا شاگروا تے وایتا سہا تہا، اوفک یعقوب او یوحناغان
 ۲۲ بھاز ناراض مسر۔ ۰ بندا خاطر آن عیسیٰ ووازوہ خاصنگا شاگروا تے اوار توار کرے،
 اوفتے پارے "ٹم چارے کہ ایلو قوماتا باوشاہ تا طاقت بندغاتا زی آہرز اے، اوفک
 ۲۳ تینا حاکماتے ہم بھاز طاقت تسونو۔ ۰ ولے ٹم بندن سوچ کپہو۔ اگہ کسٹے آن
 سوچ کیک کہ "ای زیاست عزت والا مریو"، تو او ایلوفتے کے نوکر آن بار کاریم
 ۲۴ کے۔ ۰ او اگہ ٹمے آن اسٹس سوچ کیک کہ "ای اہمیت والا مریو"، تو او ایلوفتے
 ۲۵ کے مے آن بار کاریم کے۔ ۰ بندن ای، اوم نا اولیاو، خدمت کرفنگ کے بتت،
 بلکہ خدمت کفنگ کے بسوٹ۔ ای بندغاتا گناہ تا خاطر آن کسفنگیوہ، تاکہ بھازنگا
 بندغاتا گناہ او برائیک معاف کنگیر۔ ۰

عیسیٰ نا کورنگا بندغے شفا تینگ

(متی ۲۰: ۲۹-۳۲؛ لوقا ۱۸: ۳۵-۴۳)

- ۲۶ اوفک یریحو پنی آشار آبسر۔ عیسیٰ تینا شاگروا تے تو اوار واکن رابی مس،
 او اسہ بھلو مخلوقس اونا زند ئی اسکہ۔ اسہ کورو پھیرس، کہ پن تہ یرتہائی او باوہ
 ۲۷ نا تہ پن تہائی اس، کسر آتولوک اسکہ۔ ۰ آرا وخت آ او پنگ کہ "عیسیٰ ناصری
 گدرینگ ئی اے"، او چیانٹ خلیسہ پارے "عیسیٰ، باوشاہ آوؤ نا اولیاو، کنے آ
 ترس گن۔ ۰"
 ۲۸ بھازنگا بندغاک اوڑا چزار "چپ کزک"۔
 ولے او بترزور آن پارے "باوشاہ آوؤ نا اولیاو، کنے آ ترس گن۔ ۰"
 ۲۹ عیسیٰ سلیس او پارے "واوے کنے آ آتہو"۔
 گڑاس بندغاک کور آبنار، اووے پارے "خوش مرک، کہ خواجہ نے خوانینگ
 ئی اے۔ ۰"

۵۰ بندا خاطر آن پخیر درک تس، بش مس، کوٹے تینا خسا، او عیسیٰ نا گنڈ آ

وننگا۔

۵۱ عیسیٰ اوڑان بریفے "نی کنے آن انت خواہ، کہ ای نے کے کیو؟"
کورنگا پخیر جواب تس، پارے "خواہ، کنا خوش اے کہ ای پدی خننگ

کیو۔"

۵۲ عیسیٰ اووے پارے "بن، نا ایمان نے جوڑ کرے۔"
اسہ وار تو وا بندغ خننگ آ لگا، او عیسیٰ نارند آت کسر ٹی راہی مس۔

عیسیٰ نا یروشلم شار آ بادشاہ غان بار بننگ

(متی ۱۱: ۲۱-۱۱: ۲۱؛ لوقا ۱۹: ۲۸-۳۰؛ یوحنا ۱۲: ۱۲-۱۹)

۱ باب آرا وخت آ عیسیٰ او اونا شاگرواک یروشلم شار آن خُک بَسر، اوفک

بیت فگے او بیت عنیاہ پنی آ خلقاے آن خُک رسیدگار۔ اوفک زینون پنی آ مش

۲ آ بَسر، عیسیٰ تینا ارا خاصنگا شاگرواے تینے آن مون آ راہی کرے، اوفتے وا خُکے

تس "نہ آن مون آ خلق ئی بھبو۔" ثم آرا وخت آ خلق ئی پیسیرے، ثم اسہ گرہ سے

۳ تفوک خنیرے، کہ کس اونا زی آ سوار منتے۔ اووے نلبو، کنے آ آتیو۔ اگہ کس

ثمے آن بریفے "واوے اتے بلنگ ئی ارے؟"، اووے پایو "خواہ خواہک تہ، او

سواری کنگ آن پد پدی راہی کیک تہ۔"

۴ بندا خاطر آن ارا شاگرواک خلق ئی پیسار او گلی سے ئی گرہے ارا نا دروازہ سے

۵ نارہی آ تفوک خنار۔ آرا وخت آ اوفک واوے بلنگ ئی اترہ، ۰ بمورے گراس

سلوکا بندغاک اوفتے آن بریفیر "ثم واگرہے اتے بلنگ ئی ارے؟"

۶ اوفک بندن جواب تسر، وھن کہ عیسیٰ اوفتے پارئیس، او بندغاک اوفتے

گرہے ونگ کے ایلار۔

- ۷ اوفک گرہ نے عیسیٰ غا میسر او شاگرداک تینا گڈی تے گرہ ناخ آ شاغار، او
 ۸ عیسیٰ سوار مس۔ ○ ہجازنگاک عیسیٰ نے عزت تینگ کے تینا گڈی تے گرہ نا کسر آ
 تالان کریر، او ایلوفک درختا تے آن شاخا تے گڈار او عیسیٰ نا گدرینگو کا کسر آ تالان
 ۹ کریر۔ ○ او آرا بندغاک کہ عیسیٰ نامون او پد ٹی بنگ ٹی آنرہ، اوفک زور اٹ
 صفت کریسہ پاریر "خدا نا صفتہ کبو، او وا بندغ نازی آ خدا نا رحمتاک مریر، کہ وا
 ۱۰ بندغ خدا نا طاقت اٹ بسونے۔ ○ وا بندغ ننا بادشاہ مریر، دھن کہ پغمبر داؤد ننا
 بادشاہ موسس۔ خدا نا صفتہ کبو کہ وانا بادشاہی تالان مرے۔" ○
 ۱۱ عیسیٰ یروشلم شار ٹی بیہا، بھلا عبادت خانہ غا بننا، او اوڑے چکر خلک کہ "آنت
 کاروبار منگ ٹی اے؟" وا شام نا وخت اسکہ، او مخلوق آراتے آ بنگ ٹی اسکہ۔ عیسیٰ
 ہم تینا دوازدہ خاصنگا شاگردا تے تو بیت عنیاہ چنی آ خلق آ بننا۔ ○

عیسیٰ نا بھلا عبادت خانہ غان کاروبار کروکاتے کشنگ

(متی ۱۲: ۲۱-۱۷؛ لوقا ۱۹: ۴۵-۴۸؛ یوحنا ۲: ۱۳-۲۲)

- ۱۲ پگہ کے اوفک بیت عنیاہ خلق آن یروشلم شار آ بنگ ٹی آنرہ، او عیسیٰ بینگن
 ۱۳ اسکہ۔ ○ او مچہ مر اسہ انجیر نا درختے خنا، کہ خزون اسکہ۔ او انجیر گینگ کے درخت نا
 گند آ بننا۔ آرا وخت آ او خڑک آ رینگا، او خنا کہ "درخت خزوننگا پناتے آن تو پد
 ۱۴ اے، ولے او ٹی انجیر آف"، آنتے کہ وا انجیر نا موسم آلویکہ۔ ○ عیسیٰ انجیر نا درختے
 حکم تے کہ "واکان پد کس نے آن انجیر گمپک۔"
 اونا خاصنگا شاگرداک وا بیتے بنکر۔ ○

- ۱۵ آرا وخت آ اوفک یروشلم شار آمر مسر، عیسیٰ بھلا عبادت خانہ غا بننا، او اوڑان
 کاروبار کروکا بندغاتے کشنگ شروع کرے۔ او پیسہ بدل کروکا او کپوت سودا کروکا تا
 ۱۶ میز او گرسی تے چپی کرے ○ او کسے ایتو کہ گڑاتے بیف، او بھلا عبادت خانہ نا

۱۷ برانڈہ ٹی وے۔ ۱۸ ولدا او مخلوقے خوانفیسہ پارے "مقدسنگا کتاب ٹی لکھوک اے
کہ خدا پارینے "کنا ارا کل بندغاتے کے عبادت نا جاگہ اے، ولے ثم عبادت خانہ
ٹی دا دکاناتے مخلوق نا لئنگ کے ملا نورے۔ ۱۹

۱۸ بھلا ایلک او شرع نا معلماک دا بیتاے بنگر۔ بندا خاطر آن اوفک منصوبہ غاتے
جوڑ کریر کہ "عیسیٰ نے بھر کسفین؟" اوفک اوڑان ساڑ کریر، آتے کہ اسہ بھلو
مخلوقس اونا خوانفنگے مناکہ۔ ۱۹
آرا وخت آشام مس، عیسیٰ او اونا شاگرداک یروشلیم شار آن پیش تمار، پین
جاگے آ بنار۔ ۲۰

انجیر نا درخت نا مثال آن پنت بیفبو

(متی ۲۱: ۲۰-۲۲)

۲۰ پگہ غا سوب نا مالو عیسیٰ او اونا شاگرداک کسر آن گدرینگلنگ ٹی ائره، کہ اونا
شاگرداک انجیر نا درختے خنار، کہ دا درخت بزز آن الیس شیف اسکان باریسوس۔ ۲۱
۲۱ پطرے یات بس کہ ورو عیسیٰ دا درختے گزاس بیت پاریسس، او پارے "خواجه،
برک۔ دا انجیر نا درخت اے کہ نی بدو عا تئس، دا باریسونے۔ ۲۲

۲۲ عیسیٰ اوفتے پارے "آرا بندرغ خدا نا پسکینگا پیغام نازی آ ایمان تچک، ۲۳
اوست ٹی شک تچک، اونا ایمان مرے کہ آرا بیتے او پاک، بندن مرک۔ اگہ او
دامٹے پائے "پیش تم، او سمندر ٹی تینے بٹ، تو اونا خوش نا مطابق دا کاریم
۲۳ کننگ۔ ۲۴ ای دا خاطر آن ٹمے دا بیتاے پاوہ، آرا وخت آثم اوست نا خب اٹ
دعا کیرے او گزاس خداغان خوارے، او دا ایمان تخیرے کہ دا گزاس رسینگ، تو
۲۵ ضرور رسینگ۔ ۲۶ او آرا وخت آثم دعا خوارے، تو دعا ٹی تینا خلاف کاریم کروکا
بندغاتا گناہ او برائی تے معاف کبو، تاکہ ٹما باوہ خدا ٹما گناہ او برائی تے معاف کے۔ ۲۷

۲۶ [اگہ تُم ایلوفتا گناہ تے معاف کیرے، تو خدا تما گناہ تے معاف کپک، ارافتے کہ تُم کر بنورے۔] ○

مخلوق نا بندغاتا عیسیٰ غان طاقت او حق نا باروٹ سوال
(متی ۲۱: ۲۳-۲۷؛ لوقا ۱۱: ۸-۱۰)

۲۷ عیسیٰ او اونا خاصنگا شاگرداک پدی یروشلیم شار ٹی پیہار او بھلا عبادت خانہ غا بنار۔ عیسیٰ بھلا عبادت خانہ ٹی چرخ کننگ ٹی آسکہ کہ بھلا ایاک، شرع نا معلماک او یہودی تا مجلس نا ایلو بندغاک بسر، ○ او عیسیٰ غان بریفیر نے دایتا پاننگ نا دیر طاقت او حقے تسونے؟ ○

۲۹ عیسیٰ اوفتے پارے "ای تُمے آن صرف اسے سوالس بریفیوہ۔ اگہ تُم کئے وانا جوابے تسورے، تو گڑا ای تُمے تینا حق او طاقت نا باروٹ پاوہ۔ ○ سوال دھن اے، کہ تخی نا وخت آپاک صاف منگ نا بے شولفنگ نا حق خدا نا گنڈ آن بسوس یا بندغ نا گنڈ آن بسوس؟ ○

۳۱ اوفک اسے پہ ایلو تو تینا بیت کریسے پاریر "تن انت پان؟ اگہ تن پان خدا غان بسوس"، او نئے آن بریفیک "تُم اتے تخی غا ایمان تختورے؟" ○ ولے اگہ تن پان "بندغ آن بسوس"، تو تن مخلوق نا ناراضگی آن خولینہ، اتے کہ مخلوق نا یقین ارے کہ تخی پغمبرس آسکہ۔ ○

۳۲ بندا خاطر آن اوفک عیسیٰ نے جواب تسر، پاریر "تن پتہ دا حق دیر آن بسوس۔"

عیسیٰ اوفتے پارے "او بندن ای تُمے پایہ کہ دھن کاریم کننگ نا حقے کئے دیر تسونے۔" ○

عیسیٰ نا آنگور نا باغ نا مثال تیننگ

(متی ۲۱: ۳۳-۴۶؛ لوقا ۲۰: ۹-۱۹)

- ۱ **ب** عیسیٰ اوفتے مثال تریسہ پارے "اسہ زمیندارس انگور نا باغس خلک، اونا چارمہ گنڈ آدیوال خلک، اونا ربی انگور نا جوس جوڑ کننگ کے جاگہ س جوڑ کرے، او اوفتا خیالداری کننگ کے دیوال نا زی آ مورچس جوڑ کرے۔ پد آ او باغے
- ۲ بند غاتے اجارہ غاتس، او پیشن نلکے آچر کے بنا۔ ○ آرا وخت آ انگورک بسوئر،
- ۳ مالک مے سے اجارہ داراتے راہی کرے، تاکہ انگور نا فصل آن تینا بخشے۔ ○ ولے
- ۴ اجارہ داراک مے بُلک، اووے خلک او خالی دُو راہی کمرہ تہ۔ ○ ولدا مالک پین
- ۵ مے سے راہی کرے۔ اجارہ داراک اونا دستارے پیر، اووے بے عزت کمرہ، راہی کمرہ۔ ○ ولدا مالک اسہ پین مے سے راہی کرے۔ اجارہ داراک اووے کسفر۔ اوفک
- ۶ بندن ایلو راہی کروکا مے تے تو جم کمرہ، گڑا سے کسفر، گڑاس خلک پدی راہی کمرہ۔ ○
- "آخر ٹی صرف مالک نا آسینگا دوستگا مار اوڑ تو آسکہ۔ مالک تینا مارے راہی کرے او پارے "اوفک یقیناً کنا مارے عزت ایتیرہ۔" ○
- ۷ "ولے آرا وخت آ اجارہ داراک مارے خنار، اوفک اسہ پہ ایلو تو تینا پاریر "وا
- ۸ باغ نا وارث اے۔ بیو، کسفن تہ۔ وانا جائیداد ننا مریک۔ ○ بندا خاطر آن اوفک مارے بُلک، کسفر تہ، او اونا لاشے باغ آن پیشن پیر۔ ○
- ۹ پد آ عیسیٰ اوفتے آن بریفے "آرا وخت آ باغ نا مالک تینٹ بریک، او وا
- اجارہ داراتے تو آنت کیک؟ او ضرور وا خرابنگا بند غاتے کسفک، او باغے ایلو بند غاتے
- ۱۰ اجارہ غا ایتک۔ ○ زبور نا وا نوزاتا آنت معنی اے؟
- وا خل کہ مستریک اووے بے کار چارہ،
- ہمو خل کُل آن زیاست اہمیت والا ذہن کہ بنیاد نا خل مریک۔ ○

- ۱۱ او وا بھلو بیٹس اے کہ خدا وا بے کارنگا غلے بندغاتے کے بھاز
اہمیت والا جوڑ کیک۔ ○
- ۱۲ یہنوی معتبر اک چائسر کہ ”عیسیٰ و امثال ٹی تنا خلاف بیت کنگ ٹی اے۔“
بندا خاطر آن اوفک کوشتے کہہ کہ ”عیسیٰ نے گرفتار کین۔“ ولے اوفک مخلوق
آن خولیسرہ، وا وجہ غان اووے الار، ہنار۔ ○

عیسیٰ نا محصول نا باروٹ سوال نا جواب تینگ

(متی ۱۵: ۲۲-۲۶؛ لوقا ۲۰: ۲۰-۲۶)

- ۱۳ پد آ معتبرنگا بندناک گراس فریسی او بروویس فرقغاتا بندغاتے عیسیٰ نے
۱۴ ریفنگ کے راہی کہہ کہ ○ اوفک عیسیٰ غا بسر، پاریر ”خواجه، نئے خبر اے کہ فی
راستنگا بیتاے کیسہ۔ فی بندغاتے آن خولیسرہ، او خدا نا صحنگا بیتاے بندغاتے آ
ریفیسر، او توجہ تفسیر کہ بندناک وانا باروٹ انت پارہ۔ اونے کے گل بندناک برابر
او۔ فی نئے پاکہ شریعت نا مطابق نن رویو شہنشاہ نے محصول ایتین یا یقین؟“ ○
- ۱۵ ولے عیسیٰ اوفتا ریفنگ نا منصوبہ نے پوہ مس او اوفتے پارے ”ثم آتے کئے
ریفنگ نا کوشتے کیسے؟ کئے چاندی نا روپیسی س نشان ایتہو کہ ای ہریو تہ۔“ ○
- ۱۶ اوفک وا چاندی نا روپیسی عیسیٰ نے تسر۔ او اوفتے آن ہریفے ”وانا زی آ ونا
نشان او پن چھاپ کروک اے؟“
- اوفک جواب تسر، پاریر ”شہنشاہ نا نشان او پن چھاپ کروک اے۔“ ○
- ۱۷ ولدا عیسیٰ اوفتے پارے ”آرا محصول شہنشاہ نا اے، اووے شہنشاہ نے ایتہو،
او آرا کاریماک خدا نا او، اوفتے خدا کے کہو۔“
- آرا وخت آ اوفک عیسیٰ نا وا جوابے بنگر، اوفک حیران مسر۔ ○

کہنگ آن پد زندہ مننگ نا باروٹ عیسیٰ غان سوال
(متی ۲۲: ۲۳-۳۳؛ لوقا ۲۰: ۲۷-۳۰)

۱۸ ولدا گڑاس صدوقی فرقہ نا بندغاگ، کہ اوفتا قیامت نا وے آپدی زندہ مننگ نا
۱۹ باروٹ ایمان الویک، عیسیٰ غا بسر، پاریر ○ ”خواجہ، دھن کہ موسیٰ نا تورات ٹی نن
کے نمشتہ اے، اگہ اسہ بندغس کہیک، او اووے اولیاد مَف، تو اونا ایلو ایلم اونا
زائفے ضرور برام کے۔ او وا برام آن پد اولیکو ودی مروکا مار کہوکا بندغ نا اولیاد
پاننگ، تاکہ کہوکا نا نسل خلاص مَف۔ ○

۲۰ ولدا اوفک عیسیٰ غان وا مثالے تریسہ بریفیر ”اسہ اُراسے ٹی ہفت ایلم
۲۱ رہینگارہ۔ اوفتا بھلا ایلم برام کرے، اووے چنا متو، او کسک ○ اِرت میکو ایلم
وا نیازیے برام کرے۔ او ہم ہندن بے اولیاد کسک، او مسٹ میکو ایلم برام
۲۲ کرے تہ ○ او ہندن مریسہ ہر ہفت ایلمک وا نیازیے برام کرے، او کسے ہم وا
۲۳ نیازیے آن اولیاد متو۔ او گل آن آخر ٹی وا نیازیے ہم کسک ○ او قیامت نا ونے
آ، اگہ مخلوق پدی زندہ مریک، تو وا نیازیے ہفت ایلمتے آن ونا زائفہ پاننگ، اتے
کہ گل وارٹو برام کریں؟ ○

۲۴ عیسیٰ اوفتے پارے ”ٹم اخس غلط سوچ کیرے۔ ٹم ہندن سوچ کیرے اتے
۲۵ کہ ٹم خدا او اونا کتاباتا طاقتے پوہ مَفیرے ○ ارا وخت آ کہوکاک پدی زندہ مریہ،
اوفک ملائکاتے آن بار مریہ۔ اوفک برام کسے او تینا چناتے ہم برام بفسہ ○

۲۶ ”ولے اگہ ٹما سوال واو اے کہ قیامت نا وے آ مخلوق پدی زندہ مریک یا
مَفک، ٹم موسیٰ نا تورات ٹی ہوشوکنگا کاشم نا قصے خواستورے؟ او ٹی لکھوک
۲۷ اے کہ خدا موسیٰ نے پارے ”ای ابراہیم، اسحاق او یعقوب نا خدا اٹ ○ وا
لوز ”اٹ“ آن ثابت مریک کہ ٹما پیتاک غلط او، اتے کہ خدا کہوکاتے پدی زندہ

کیک، او گُلا نا خُدا اے۔"

اِرا بھلو حکم

(متی ۲۲: ۳۴-۴۰؛ لوقا ۱۰: ۲۵-۲۸)

- ۲۸ اسہ شرع نا معلمس وا بحث نا وخت آہموڑے موجوو آسکہ، او بخٹھے ینگ۔ او خنا
کہ عیسیٰ صدوقی فرقہ نا بندغاٹے لے جواب کرے۔ او ہم عیسیٰ غائبس، اوڑان ہرینے
”خواجه، تورات ٹی گل آن بھلا حکم آت اے؟“
- ۲۹ عیسیٰ اووے پارے ”گل آن بھلا حکم تورات ٹی وا لکھوک اے کہ“ اے
۳۰ یعقوب نا اولیاداک، غور آٹ بسمو۔ ننا خُدا آسینگا خُدا اے۔ او نا محبتے تینا اُست
۳۱ ٹی تجبو، او اووے تینا جان، مال او علم آن زیاست محبت کبو۔“ او اِرت میکو
گل آن بھلا حکم واو اے کہ ”ایلو بندغاٹے تو محبت کبو، دھن کہ تین تو محبت
کیرے۔“ وا اِرا حکم گل آن بھلن او، او پین واڑان بھلو حکم آفک۔“
- ۳۲ شرع نا معلم عیسیٰ پارے ”خواجه، بھاز جوان۔ نی آرا پیتاتے پاریس،
افک راست او۔ نی پاریس ”صرف خُدا آسینگا خُدا اے، او اوڑان بے دس پین
۳۳ خُدا آف۔“ او نی وا ہم پاریس کہ ”بندغ صرف خُدا نا محبتے تینا اُست ٹی تھے، او
اووے تینا جان، مال او علم آن زیاست محبت کے، او ایلو بندغاٹے تو محبت کے،
دھن کہ تین تو محبت کیک۔“ وا اِرا حکماتا منگ قربان گاہ ٹی ساواراتا خُدا نا مون
آقربانی تینگ آن ہم زیاست اے۔“
- ۳۴ عیسیٰ پوہ مس کہ ”وا عقل مندو بندغس اے،“ او اووے پارے ”خُدا نا پسکینگا
پیغام نے آن مر آفک۔“
واڑان پد کسے نا ہمت متو کہ عیسیٰ غان سوال ہرینے۔

عِيسَىٰ نَا خُدا نَا مُقرر کرو کا نَا بازوٹ پاننگ
(متی ۲۲: ۲۱-۲۶؛ لوقا ۲۰: ۲۱-۲۴)

۳۵ اَرا وخت آتِیسِی بھلا عباوت خانہ ٹی ورس تیڻگ ٹی آسک، او بموڑے موجود
مخلوق آن ہریفے "شرع نا معلماک ہمر پارہ کہ "خُدا نا مُقرر کرو کا صرف بادشاہ داؤد نا
۳۶ اولیاد مریک؟" آتے کہ خُدا نا پاکنگ روح داؤدے رغا، او داؤد پارے
"خُدا کنا خُواجے پارے
"ہ، کنا راست میکو گند آ توٹل،
بمو وخت اسکان کہ ای نا وُشمناتے کُتھٹ۔"
۳۷ "داؤد تیڻٹ خُدا نا مُقرر کرو کاے "خُواجے" پارینے۔ گڑا ہمر خُدا نا مُقرر کرو کا صرف
داؤد نا اولیاد منگ کیک؟ اونا اہمیت ضرور داؤد آن بڑز اے۔"

عِيسَىٰ نَا مخلوقے شرع نا معلما تے آن خبردار کنگ
(متی ۲۳: ۱-۳۶؛ لوقا ۱۱: ۳۲-۳۴؛ لوقا ۲۰: ۲۵-۲۷)

۳۸ اسہ بھلو مخلوقس عِیسِیٰ نا بیتا تے خوشی اٹ پنگ ٹی آسک۔ عِیسِیٰ پارے "ای
مے خبردار کیوہ، کہ شرع نا معلما تے تو سنگتی کپو، آتے کہ اوفتا خوش ارے کہ "نن
بادشاہ تے آن بار جوانو پچ بینین، او اَرا وخت آن بازار آ کان، مخلوق نئے سلام
۳۹ کے او نئے عزت ایٹے۔ او ہندن عباوت خانہ غاتے ٹی او دعوتاتے ٹی مخلوق نئے
۴۰ مون آ تو لے او نئے عزت ایٹے۔" اوفک جنوز انا تا حقاتے خلیہ او مزب نا بہانہ
اٹ اوفتے لُئیرہ، او مخلوق نا مون آ ہرے اسکان عباوت کیرہ۔ ہندا خاطر آن خُدا
مون آ اوفتے بھاز ہزا ایٹک۔"

جنوزان نا خدا نا کسر آٹ پیسہ تیننگ
(لوقا ۱: ۲۱-۴)

- ۳۱ عیسیٰ بھلا عبادت خانہ ٹی پیسہ پٹوکا پیٹی تا رہی آٹوس، او مخلوقے ہرا کہ۔ بھازنگ
۳۲ امیرنگ بندناک پیٹی تے ٹی بھاز پیسہ غاتے شانار۔ ○ ولدا اسہ غریبو جنوزانس بس،
۳۳ او ارا پائی پیٹی ٹی شانار۔ ○ عیسیٰ تینا شاگردا تے توار کرے، پارے "ای ٹھے پاوہ کہ
۳۴ وا غریبنگ جنوزان ایلو بند غاتے آن زیاست پیسہ تسونے، ○ اتھے کہ امیرنگ بندناک
پیسہ تسر، اوفتا امیری ٹی کمی بقو۔ ولے وا غریبنگ نیازی نا گزارہ ہندا پیسہ غاتے آ
اسک، او کھلے تینا پیٹی ٹی شانار۔ ○

بھلا عبادت خانہ نا تباہ مننگ نا پیشن گوئی
(متی ۱: ۲۴-۲؛ لوقا ۵: ۲۱-۶)

- ۱ **۱۳** آرا وخت آ عیسیٰ بھلا عبادت خانہ غان پیش تیننگ ٹی اسک، اونا شاگردا تے
آن اسٹس پارے "خو اجم، ہرک۔ وا بھلا عبادت خانہ ٹی سنگ مرمر نا خلک خیسن
نا نخشونیدگارتے آن آخس زیبا خنگیرہ۔ ○
۲ عیسیٰ اوفتے پارے "ٹم وا بھلا عبادت خانہ ٹے ہربو۔ ولے اسہ وختس بروئے
کہ دشمناک داوے ہندن تباہ کرور کہ وانا اسہ خلس ہم تینا جاگہ غامفروئے۔ ○

عیسیٰ نا شاگرد اترے پاننگ ”ہم نُم کے مصیبت بریک“
(متی ۲۴: ۱۳-۲۲؛ لوقا ۲۱: ۷-۱۹)

عیسیٰ زیئون پنی آمش نازی آہنا، ٹوس۔ بھلا عباوت خانہ اونا مون مقابل
خنگا کہ۔ پطرس، یعقوب، یوحنا او اندریاس وگوئی آٹ اوڑا بسر، اوڑان ہریفر
”خواج، ہمو وخت آرا وخت آبروئے کہ بھلا عباوت خانہ تباہ مروئے؟ او مخلوقے ہمر
ساتموئے کہ تباہ منگ نا وخت بسونے؟“

عیسیٰ اوفتے پارے ”خیال تجبو، خچوک مقبو، آتے کہ بھازنگا بندغا کنا پن
آٹ تینے ظاہر کیرہ۔ او فک بریرہ، اوفتے آن ہر اسٹس ٹے پانک کہ ”ای خدا نا
مقرر کروکا آٹ“، او بھازنگا بندغا اوفتا گواہی آن ریفنگیرہ۔ ٹم خرنکا او مرنکا
ٹکاتا جنگ نا باروٹ بنیرے، ولے پریشان مقبو۔ وھنگا پیناک ضرور مریرہ۔ واقتا
معنی آفک کہ قیامت خڑک بسونے۔ ٹکاتا قوماک اسہ پہ ایلو تو تینا جنگ کیرہ،
باوشابک باوشاہ تے آ حملہ کیرہ۔ بھلا زلزلہ غاک بریرہ او ٹکاتے ٹی وکالاک مریرہ۔
تکلیف او مصیبتاک بریرہ او واکان پد پُسنکینگا وور شروع مریک۔

”ٹم توجہ ایہو۔ واڑان مُست مخلوق کنازی آلیمان تخنگ نا وجہ غان ٹے آن
گراس گرفتار کیک، او ٹے عدالت ٹی قاضی تا مون آویک۔ اوفک ٹے عباوت
خانہ غاتے ٹی کورڈا خلیہ، او ٹم کنا وجہ غان باوشاہ او گورنر تا مون آپیش مریرے، تاکہ
ٹم اوفتے پُسنکینگا پیغام نا باروٹ رغانگ کیرے۔ قیامت آن مُست وا ضروری
اے کہ خدا نا پُسنکینگا پیغام ہر قوم نا بند غاتے آرسینگ۔ گرفتار منگ او عدالت
ٹی پیش منگ آن مُست ٹم تینا اُستاتے آن وا پریشانی ئے کشبو کہ ”نن انت
جواب ایہین؟“، آتے کہ ہمو وخت آ خدا نا پاکنگا رُوح ٹے عقل مندی ایٹک، کہ
ٹم صرف اونا طاقت آٹ ہیست کیرے۔“

- ۱۲ ”ثما لہ باوہ او ایلک ٹمے آن غداری کیرہ او ٹمے آن بھازنگاتے گرفتار کیرہ،
 ۱۳ کسفرہ۔ ثما چنک ٹما پیتاے منہسہ، او ٹمے ایلو فتا وڈی کسینگ کے ایتیرہ۔ ۱۴ کل
 بندغاگ ٹمے آن نفرت کیرہ، او واگل کنا وجہ غان مرک۔ ولے آرا بندغ کہنگ
 اسکان کنازی آلیمان تیجک، او نجات حاصل کیک۔“

کل آن بھلا مصیبت

(متی ۲۴: ۱۵-۲۸؛ لوقا ۲۱: ۲۰-۲۴)

- ۱۳ ”وخس بروئے کہ ایلو قوم والاک برور او بھلا عبادت خانہ ٹی تینا پیتاے عبادت
 کے تجور۔ (خوانوکاک، واپیتاے آغور کبو۔) وا وخت ٹی آرا بندغاگ بہتویرہ صوبہ
 ۱۵ ٹی او، اوفک ضرور مشتے آکار۔ ۱۶ او آرا بندغ آرا ٹی اے، اوڈتو وخت افک کہ او
 تینا مال مڈی تے مچ کے۔ ۱۷ او آرا بندغ زمینداری کننگ ٹی اے، اوڈتو ہم وخت
 ۱۸ افک کہ پدی اراغا کائے۔ ۱۹ ہمو نیارک افس بد قسمت مرور کہ وا وخت آ او فتا
 پڈاک پڑ مرور، یا او فتا چنک خد بزور۔ ۲۰ بندا خاطر آن خد اغان وعا کبو کہ نرنگ
 ۲۱ نا وے سیل ٹی مف۔ ۲۲ وینا نا شروع منگ آن پد افس ہم مصیبتاک بسونو، وا
 ۲۳ مصیبت اوفتے آن زیاست مروئے۔ او واکان پد ہم وھنو مصیبت بفروئے۔ ۲۴ ولے
 خدا وا فیصلہ ئے کرینے کہ وا مصیبت صرف مچ وے کے مرک، تاکہ اونا کچین کروکا
 بندغاگ بچیر۔ اگہ خدا وا فیصلہ ئے کتویک، کس پتویک۔
 ۲۵ ”ولے گزاس بندغ پارہ ”بزو، خدا نا مقرر کروکا بسونے۔“ اوفتا زی آ یقین
 ۲۶ تجبو، ۲۷ اتے کہ دروغ نا مقرر کروکا او دروغ نا پغمبر اک ظاہر مریرہ۔ اوفک معجزہ
 ۲۸ نشان ایتیرہ، او واکوشتے کیرہ کہ ”خدا نا کچین کروکا مخلوقے ریفین۔“ ۲۹ خیال تجبو،
 ۳۰ اتے کہ واپیتاے منگ آن مست، ای ٹمے پارینٹ۔“

آدم نا اولیاد نا پدی زنده مننگ

(متی ۲۹: ۲۴-۳۱؛ لوقا ۲۵: ۲۱-۲۸)

۲۳ "وا مصیبت نا وخت آن پد دے تارمہ مریک، توبے روشنائی تفک-
 ۲۵ استاراک پنیرہ، دغار آتمیرہ-
 ۲۶ "او ہندا وخت آ دغار نا مخلوق کئے، آدم نا اولیادے، خلیک، کہ ای اسہ جمرے
 ۲۷ آ دغار نا گنڈ آ بھلو طاقت او جتنی آ پچاتے ٹی ینگ ٹی اٹ- او ای ملائکاتے
 دنیا نا چارمہ گنڈ آ راہی کیوہ- اوفک کارہ او کنازی آ ایمان تجوکا بندغاتے اسہ
 جاگہ غا مچ کیرہ-"

عیسیٰ نا پیشن گوئی یننگ

(متی ۲۴: ۲۲-۳۵؛ لوقا ۲۱: ۲۹-۳۳)

۲۸ "انجیر نا درختا تا باروٹ سوچ کبو- آرا وخت آثم خیرے کہ اوفتا پناک ترک
 ۲۹ کننگ ٹی او، ثم پوہ مریرے کہ بائشی خوک اے- بدنزن آرا وخت آثم خیرے
 کہ آسمانی نشاناک پورہ منگ ٹی او، تو ثم پوہ مریرے کہ ای پدی ینگ ٹی اٹ-
 ۳۰ ولے یات تجبو، وا دور نا بھازنگا بندغاگ، مو وخت انسان کپسہ کہ کنا یروشلیم شار
 ۳۱ نا تباہ منگ نا پیشن گوئی پورہ متے- آسمان او دغار شیف بزز منگ کیرہ، ولے
 کنا پتاک غلط ثابت منگ کپسہ-"

کستسے نا خبر آف کہ آدم نا اولیاد آرا وخت آپدی بریک
(متی ۲۴: ۲۳-۳۶)

- ۳۲ "کستس پیک کہ قیامت ناوے آرا وخت آبروے۔ نہ ملائکاتے نہ کئے خبر اے کہ
۳۳ واوے آرا وخت آبروے۔ صرف باوہ خدا چانک کہ واوے آرا وخت آبریک۔ ○ بندا
خاطر آن خیال تجبو او تیار بے، آنتے کہ مئے خبر آف کہ ای، شا خواجہ، آرا وخت آپدی
۳۴ بریوہ۔ ○ وا پینگ او پدی پینگ ہندن مروے کہ اسہ بند غس پیشن کانک، او تینا ہر
نوکریے اونا کاریم نا باروٹ پانک۔ او چوکیدارے پانک "چوکیداری کرک" ○
۳۵ "ہندن مئے ہم خبر آف کہ ای آرا وخت آپدی بریوہ۔ خیال تجبو، آنتے کہ مئے
۳۶ خبر آف کہ ای شام، نیم ن، بانگو نا بانگ، یا سوب نا وخت آپدی بریوہ۔ ای بریوہ،
مئے تیار خنیو۔ کنا وا پیغام تم کے او مون آکنا کسر آبرو کا بند غاتے کے آرے۔ ○

عیسیٰ ائے گرفتار کنگ نا منصوبہ س
(متی ۱: ۲۶-۵؛ لوقا ۱: ۲۲-۲؛ یوحنا ۱۱: ۴۵-۵۳)

- ۱ **ب** وا بغیر خمیر اریغ نا عید شروع منگ آن اراوے مست اسکہ، کہ واوے نے
یہوویک "پچائینگ نا عید" پاریرہ۔ بھلا املک، شرع نا معلماک موقعہ س پٹارہ کہ
۲ "وگوئی آٹ عیسیٰ نے گرفتار کین، اووے کسین" ○ اوفک تین پہ تین تو پاریرہ
"نن اووے عید نا موقعہ نا گرفتار کین، نواہ مخلوق فساد کے" ○

عِیسیٰ نا کاٹم آ نیاڑی نا عطراتے شاغنگ
(متی ۶: ۲۶-۱۳؛ یوحنا ۱۲: ۱-۸)

۳ عِیسیٰ بیت عینہا پنی آ خلق ٹی شمعون پنی آ بندغ نا آرا ٹی ٹولوک آسک، کہ
عِیسیٰ واوے گر نا بیماری آن شفا تسوس۔ آرا وخت آ عِیسیٰ اِرغ کنگ ٹی آسک،
اسہ نیاڑی س اوڑا بس، اوڑ تو اسہ سنگ مرمر نا بوتکے ٹی کیننگا عطراک آسک۔ او
۴ وا عطراتے عِیسیٰ نا کاٹم آ شاغا۔ ۵ ہموڑے موجود گراس بندغاک وا گڑائے خنار۔
۵ اوفک ناراض مسر، اسہ پر ایلو تو تینا پاریر ”وا کل عطراتے ضائع کرے۔ ۶ اگ
۶ واک سووا کنگوئر، تو تقریباً مہ صد چاندی نا روپئی آن زیاست آ سودا مسرہ، او
۷ وا پیسہ غاک غریباتے ٹی بشخ کنگوئر۔“

اوفک نیاڑی عے سختی آٹ پاریر ”نی آتے وھن کریس؟“ ۸
عِیسیٰ پوہ مس کہ ”اوفک آت پاننگ ٹی او۔“ ہندا خاطر آن عِیسیٰ اوفتے پارے
”ٹم آتے وا نیاڑی نازی آ الزام خنگ ٹی آرے؟ وا کن کے بھاز جوانو کاریمس
۹ کرینے۔ ۱۰ ٹم تو ہر وخت غریب آ بندغاک مرور، او آرا وخت آ ٹم خوارے، اوفتا
۸ مدتے کنگ کیرے، ولے ای ٹم تو ہر وخت مفروٹ۔ ۱۱ وا نیاڑی کنے آ عطراتے
۹ شاغا۔ وانا معنی اے کہ کنا جان کنگ کے تیار اے۔ ۱۲ او ای ٹمے پاوہ، واکان
۱۰ پد دنیا ٹی آراڑے ہم کنا پسکینگا پیغام نا تبلیغ مریک، مخلوقے وا بیت نا باروٹ
۱۱ پاننگ، او مخلوق یات تچک تہ۔“ ۱۲

یہوداہ اسکروتی نا غدار جوڑ مننگ

(متی ۱۶: ۲۶-۱۷؛ لوقا ۲۲: ۳-۶)

- ۱۰ ولدا عیسیٰ نا دوازده خاصنگا شاگردا تے آن ایس، کہ اونا پن یہوداہ اسکروتی
اسکد، بھلا امانا تے آہنا، پارے "ای عیسیٰ نے تم کے ریپیوہ"۔
۱۱ اوفک دانا بیتا تے بنگر، بھاز خوش مسر، او اوڑ تو اقرار کیر کہ تن نے واکاریم
کے پیسہ ایتینہ۔
واکان پد یہوداہ کسرس پٹاکہ کہ "عیسیٰ نے اوفتا وٹلی ایتیو"۔

عیسیٰ تینا خاصنگا شاگردا تے تو بچائینگ نا عید نا ارغ کینگ

(متی ۱۷: ۲۶-۱۷؛ لوقا ۲۲: ۷-۱۲، ۲۱-۲۳؛ یوحنا ۱۳: ۲۱-۳۰)

- ۱۲ بغیر خمیرنگا ارغ نا عید نا اولیکو دے بس، او شریعت نا مطابق تقریباً ہر خاوتے
وا دے آسور نا قربانی تروٹی اسکد۔ عیسیٰ نا شاگرداک اوڑان ہریفیر "خواجہ، نن دا
بچائینگ نا عید نا ارغ نے کے آراڑے تیار کین؟"
۱۳ عیسیٰ اوفتے آن ارٹے دا بیتا تے رغا، راہی تس "آرا وخت آ تم شار ٹی
۱۴ پیسیرے، تم اسہ بندھے خیرے کہ او ویری آ دلے کا تم آ بیفینے۔ آرا اسکان
اونا رند آٹ بمبو، او آرا نا مالیکے پابو "خواجہ پاک" ہمو وٹاخ آراو اے کہ ای او
۱۵ کنا شاگرداک بچائینگ نا عید نا ارغ کین؟" او تمے ارٹ میکو منزل نا وٹاخے
آدیک، ہموڑے تم ہر گڑاے نن کے تیار کنگ کیرے۔"
۱۶ اوفک ہنار، او ہر گڑاے ہندن خنار کہ عیسیٰ اوفتے پاریسس۔ او ہموڑے
اوفک بچائینگ نا عید نا ارغ تیار کیر۔

۱۷
۱۸
۱۹
۲۰
۲۱
۲۲
۲۳
۲۴
۲۵
۲۶

واشام نا وخت اسکہ کہ عیسیٰ تینا ووازوہ خاصنگا شاگروا تے تو اراغا بس۔ ارا
وخت آ اوفک گل اِرخ گینگ کے توئر، گینگ نا وخت آ عیسیٰ اوفتے پارے "ٹے
آن یقیناً اسٹس کن تو غداری کیک۔"

شاگرواک بھاز پریشان مسر، او ہر کس تینا باروٹ ہریفے "خواجه، ای تو
آف؟"

عیسیٰ اوفتے پارے "او واڑے کن تو اِرخ گینگ ٹی اے۔" ای، آوم نا اولیاد،
بندن کبیوہ، وھن کہ مقدسنگا کتابا تے ٹی لکھوک اے۔ ولے ہمو بندغ آخس بد
قسمت مروئے کہ او آوم نا اولیاد تو غداری کیک۔ واڑان جوان اسکہ، کہ او وُنیا
ٹی ووی مفروئس۔"

عیسیٰ نا شاگردا تے تو اِرخ گینگ

(متی ۲۶: ۲۶-۳۰؛ لوقا ۲۲: ۱۲-۲۰؛ ۱ کرنتھیہک ۱۱: ۲۳-۲۵)

ارا وخت آ اوفک اِرخ گینگ ٹی ائرہ، عیسیٰ اِرخے بیفے، خدا نا شرکے ادا
کرے، اِرخے ٹکر کرے، او تینا شاگروا تے تس، اوفتے پارے "بیفیو، گمبو، وا اِرخ
کنا جان آن بار اے۔"

واکان پد عیسیٰ انگور نا جوس نا پیالہ سے بیفے، خدا نا شرکے ادا کرے، او تینا
شاگروا تے تس۔ اوفک گل اسہ اسہ گلم گنگر۔

عیسیٰ پارے "وا انگور نا جوس کنا وتر آن بار اے، کہ ای تینا وترتے خدا نا
کسر آٹ شولیوہ، او کنا کینگ آن سہا تیک کہ خدا ٹم تو پسکینگا اقرارے کینگ ٹی
اے۔" او ای ٹے پاوہ، واکان پد قیامت اسکان ای انگور نا جوسے گمپرہ۔ وختس
بروئے کہ ای ٹم تو جنت ٹی انگور نا جوسے گنوٹ۔"

ولدا اوفک زبور آن مزہبی وُشعرس خلکر، او پدی زیئون پنی آمش آہنار۔

عِیسیٰ نا پطرسے انکار نا باروٹ پاننگ
(متی ۲۶: ۳۱-۳۵؛ لوقا ۲۲: ۳۱-۳۴؛ یوحنا ۱۳: ۳۶-۳۸)

۲۷ عِیسیٰ اوفتے پارے ”نم گل کئے ایرے، کارے، اتے کہ پغمبر نا کتاب ٹی آرا
پیشن گوئی لکھوک اے، او صبح ثابت مرک۔ او ٹی لکھوک اے
خدا شوانے کسفک،

او میٹک گر آن جتا مریرہ۔

۲۸ ”ولے ای، پدی زندہ منگ آن پد، نھے آن مست گیل صوبہ نا کاوہ۔“

۲۹ پطرس عیسیٰ نے پارے ”خواجہ، ای نے ید کپہ، ایلوفک کیر تو کیر۔“

۳۰ عیسیٰ پطرسے پارے ”اینو نان آبانگو ارا وار بانگ تفک بمو وخت اسکان کہ
نی مسہ وار پائٹس کہ ”ای عیسیٰ نے درست کپہ۔“

۳۱ پطرس پارے ”ای نے تو کہیو، ولے واسیتے پاپرہ۔“

ایلو شاگرداک ہم ہندا بیتے کیر۔

عِیسیٰ نا گتسمنی پنی آباغ ٹی دُعا کنگ
(متی ۲۶: ۳۶-۳۷؛ لوقا ۲۲: ۳۹-۴۶)

۳۲ ولدا عیسیٰ تینا شاگردا تے پیفے، او زیئون پنی آمش نارہی آ گتسمنی پنی آباغ
آبس۔ او شاگردا تے پارے ”تولبو، ای عبادت کے کاوہ۔“

۳۳ او پطرس، یعقوب، او یوحنا تین تو پیفے، ہنا۔ او بھار عگین مس، او

۳۴ افسوس کرہ اوفتے پارے ”کنا است پنانے او ای وا غم آن کسکوٹ۔ نم
واڑے سلبو او خیال تجبو۔“

- ۳۵ عیسیٰ زریس مون آہنا، او دُغار آسجدہ کرے، او دُعا کریسہ پارے ”باوہ خُدا،
 ۳۶ اگہ نا خوش اے، تو نی کنے دا بروکا مصیبت آن بچائف۔“ اے باوہ خُدا، نی ہر
 گِرائے کنگ کیسہ، نی کنے دا بروکا مصیبت آن بچائف۔ ولے کنے تینا خوش آن
 نا خوش زیاست دوست اے۔ او ضرور پورہ مرے۔“
 ۳۷ پد آ او مسہ شاگرواے آبس، اوفتے خاچوک خنا، او پطرے پارے ”نی خاچانس؟
 اسہ گھنہس خیال تھنگ کپسہ؟“
 ۳۸ عیسیٰ اوفتے پارے ”بش بو، خیال تجبو، او خداغان دُعا کبو کہ ثم آزمائش ٹی
 پورہ مرے۔ روح خوش اے، ولے انسان کمزور اے۔“
 ۳۹ عیسیٰ داپیتاے پارے او پدی عبادت کے ہنا، او ہمو دُعاے خوائیس کہ اولیکو
 وار خوائیسوس، پدی خوائیس۔
 ۴۰ او پدی بس، شاگرواے خاچوک خنا۔ ٹغ آن اوفتا خنگ یلنگشویہ۔ شاگرداک
 حیران اترہ کہ ”انت جواب ایٹین؟“۔ عیسیٰ پدی عبادت کنگ کے ہنا۔
 ۴۱ مُسٹ میکو وار عیسیٰ پدی بس، او اوفتے پارے ”ثم داسکان خاچوک آرام
 کنگ ٹی ارے؟ خیال تجبو، واسہ وخت بسونے کہ ای، آدم نا اولیاد، گناہ گارنگ
 ۴۲ بندغاتا دو ٹی تینگویہ۔“ بش بو، راہی بو، کن تو غداری کروکا بنگ ٹی اے۔“

عیسیٰ نا گرفتاری

(متی ۲۶: ۴۷-۵۶؛ لوقا ۲۲: ۴۷-۵۳؛ یوحنا ۱۸: ۳-۱۲)

- ۴۳ عیسیٰ داسکان بیت کنگ ٹی اٹکہ کہ اسہ بھلو مچی س اونا خاھنگ شاگردو بہتوواہ
 اسکروتی تو بس۔ اوفتے تو زغم او لٹاک اترہ۔ اوفتے بھلا اٹاک، شرع نا معلماک
 ۴۴ او مجلس نا ایلو بندغاک راہی کریسر۔ غدار مچیے پاریسس کہ ”آرا بندغے ای
 خُتب کیو، بک بلیو، اووے ثم گرفتار کیرے، تفریرے۔“

- ۳۵ یہودیہ سیدھا عیسیٰ غائب، پارے ”خواجه“، اووے ٹمب کرے، اوڑان بک
 ۳۶ بک۔ ۰ بروکا بندغاگ عیسیٰ نے گرفتار کرے۔ ۰
 ۳۷ عیسیٰ نا شاگرداے آن اسٹس تینا زغمے کشا او گل آن بھلا امام نا مے آ حملہ
 ۳۸ کرے، اونا خفے تے۔ ۰ عیسیٰ گرفتار کروکا بندغاتے پارے ”ثم زغم او لٹاتے تو
 ۳۹ بسونورے۔ ثما خیال ٹی ای ڈاکوے اٹ؟ ۰ ای ٹمے ہر دے بھلا عبادت خانہ ٹی
 خوافنگ کے بسوٹ، ولے ثم ہموڑے کنے گرفتار کتویرے۔ ثم ہندا خاطر آن کنے
 گرفتار کتویرے، تاکہ مقدسنگا کتاب ٹی لکھوکا پیشن گویک صبح ثابت مریر۔ ۰
 ۵۰ ولدا عیسیٰ نا گل شاگرداک اووے ایلار، نزار۔ ۰
 ۵۱ ولے اسے ورناس، کہ او صرف آمیری وکوٹس بیناس، عیسیٰ نارند اٹ ہنا۔
 ۵۲ گرفتار کروکا بندغاگ کوشتے کرے کہ ”دابندغے ہم گرفتار کین“، ۰ ولے او تینا کوٹے
 کشا، لوچ نرا۔ ۰

عیسیٰ نے یہودی تا مجلس نا مون آ پیش کنگ

(متی ۲۶: ۵۷-۶۸؛ لوقا ۲۲: ۵۴-۷۱؛ یوحنا ۱۸: ۱۳-۲۴)

- ۵۳ آرا بندغاگ، کہ عیسیٰ نے گرفتار کرے، اوفک اووے گل آن بھلا امام نا آراغا
 ویرے۔ ہموڑے بھلا ایلک، شرع نا معلماک او ایلو مجلس نا بندغاگ اوار فچ مسر۔ ۰
 ۵۴ پطرس ڈگوٹی اٹ اوقتا رند ٹی ہنا، او گل آن بھلا امام نا آرا ٹی پیسا، او بھلا
 عبادت خانہ نا خیال داری کروکا سپاہی تے تو خاخر آٹوس، تیغے باسینگ آ لگا۔ ۰
 ۵۵ بھلا ایلک او مجلس نا ایلو بندغاگ کوشتے کرے کہ ”عیسیٰ غا الزامے ثابت کینے،
 ۵۶ او اووے کسفینہ“، ولے بیچ ثابت کنگ کتویرے۔ ۰ بھازنگا بندغاگ مجلس نا مون آ
 بسر، او عیسیٰ نا خلاف دروغ تیرے، ولے تین پہ تین تو گواہی آ اتفاق کتویرے۔ ۰
 ۵۷ ولدا منہ بندغ بمش مسر، او عیسیٰ نا خلاف دا دروغے تیرے کہ ۰ تین دا بندغ آن
 ۵۸

۵۹ یسکن کہ ”ای وا بھلا عبادت خانہ ئے پر غیوہ، کہ بندغاک جوڑ کر بنو تہ، او مسر وے
آن پد داوے بندغاتا مدت آن بغیر پدی جوڑ کیوہ“۔ ۰ ولے ولدا ہم اوفک تین
پہ تین تو وا گواہی آ اتفاق کتویر۔ ۰

۶۰ ولدا گل آن بھلا امام بش مس او عیسیٰ غان ہریفے ”نہ آ آخس ہم الزام
تجنگانو۔ نی کسے نا جوابے تئس؟“ ۰
۶۱ ولے عیسیٰ ولدا ہم بیچ جواب تئو۔

گل آن بھلا امام اوڑان ہریفے ”نی خدا نا مقرر کروکا او اونا مار اُس؟“ ۰
۶۲ عیسیٰ اووے پارے ”آو۔ نی صبح پاننگ ٹی اُس، ولے ای گلے ٹما پاوہ، واکان
پد ٹم خورے کہ ای، آوَم نا اولیاد، خدا نا طاقت اٹ جمرے آ ٹولوک آسمان
آن پنگ ٹی اٹ۔“ ۰

۶۳ بندا بیتاے پنگ تو گل آن بھلا امام تینا پچاتے آرا، او پارے ”نہ پین
۶۴ بیچ گواہی نا ضرورت افک۔ ۰ ٹم تیٹ وانا گفر نا بیتاے بنگورے۔“ او مجلس نا
بندغاتے آن ہریفے ”ٹما انت خیال اے؟“

۶۵ اوفک گل تین پہ تین تو اتفاق کہہ پارہ ”وا مجرم اے، ضرور کسفنگ۔“ ۰
ولدا اوفتے آن گراس عیسیٰ غا ٹف کرہ۔ اوفک اونا ختے تفسیر، اووے چھاپڑ
خلکر، ہریفے ”نی خدا نا مار اُس، پا، نے ویر خلکوئے؟“
ولدا بھلا عبادت خانہ نا خیال داری کروکا سپاہیک عیسیٰ ئے بلکر، چیلہ خلکر، تین
تو ویر۔ ۰

پطرس نا مسہ وار پاننگ کہ ”ای عیسیٰ ئے درمست کپڑہ“

(متی ۲۶: ۶۹-۷۵؛ لوقا ۲۲: ۵۶-۶۲؛ یوحنا ۱۸: ۱۵-۱۸، ۲۵-۲۷)

۶۶ پطرس خویلی ٹی ٹولوک اسکہ کہ گل آن بھلا امام نا چو کری س خوک آ بس۔ ۰

- ۶۷ آرا وخت آ او پطرسے باسینگ آخنا، او اوڑا ہرا او پارے "نی ہم عیسیٰ ناصری
نا سنگتے اُس۔" ○
- ۶۸ ولے پطرس پارے "آخا۔ ای تیرہ کہ نی آنت ناباروٹ ہیست کنگ ٹی اُس۔"
پطرس براندہ ٹی بس، او وا وخت آ بانگو بانگ تِس۔ ○
- ۶۹ واچو کری اسہ کا ولدا پطرسے خنا او پارے "وا عیسیٰ ناسنگتے آن اے۔" ○
- ۷۰ ولے پطرس انکار کرے، پارے "ای آف۔"
جَمے آن پد بموڑے موجو بندغاک پطرسے پاریر "خدا ننے دروغ تڑکپ، نی
اونا سنگتے آن اُس۔ نا ہیست کنگ آن ظاہر مریک کہ نی ہم گیلی سے اُس۔" ○
- ۷۱ ولدا پطرس قسم میفے، پارے "ای تھے راست پاوہ، اگر ای دروغ تڑبو، خدا
کنے کسے۔ ای وا بندغے تیرہ۔" ○
- ۷۲ او وا وخت آ بانگو ولدا ارٹ میکو وار بانگ تِس، او پطرس یات کرے کہ عیسیٰ
پاریس کہ "بانگو ارا وار بانگ ایٹک، او نی مسہ وار پاسہ کہ "ای عیسیٰ ورسٹ
کیرہ۔" ○ پطرس خویلی آن پیش ہنا، او ہندا پیتاتے کے بھاز ہونا۔ ○

عیسیٰ نے پیلاطس نا مون آ پیش کنگ

(متی ۱-۲، ۱۱-۲۶؛ لوقا ۱-۵، ۱۳-۲۵؛ یوحنا ۱۸-۲۸، ۱۹-۱۶)

- ۱ **۱۵** بھلا ایاک، شرع نا معلماک او مجلس نا ایلو بندغاک عیسیٰ نا کسینگ نا
منصوبہس جوڑ کریر۔ اوفک اونا دوتے ٹی ہتکڑی خلک او سوب نا مالو رویمو گورنر
پیلاطس نا مون آ پیش کریر۔ ○
- ۲ پیلاطس عیسیٰ غان ہریفے "نی یہودی تا بادشاہ اُس؟"
عیسیٰ اووے پارے "ہندن کہ نی پاریس۔" ○
- ۳ بھلا ایاک عیسیٰ غا پین ایلو ازماتے ہم خلک۔ ○ ہندا خاطر آن پیلاطس ولدا

عیسیٰ غان ہریفے ”وا الزاماتا فی آنت جواب ایتمیرے؟“

۵ ولے عیسیٰ اسہ بیتمس ہم کتو۔ گورنر اونا چپ منگک آن بھاز حیران مس۔
۶ بر بچائینگک نا عید نا موقعہ غار ویدیو گورنر اسہ قیدی سے یلہ کریمک، آراوے کہ مخلوق
۷ پاریمک۔ ۸ ہمو وخت ٹی برآبا پنی و بند غس، کہ او باغی او قاتلس اسک، او مخلوق ٹی
۸ فساد شاغوکا بند غاتے تو قید ٹی اسک۔ ۹ بند غاک مچ مسر او پیلٹے پاریر ”بندن کہ
بر سال نی کیسہ، نن کے کرک“۔

۹ پیلٹس ہریفے ”ٹھا خوش اے کہ اہی ٹم کے یہودی تا بادشاہ نے یلہ کیو؟“
۱۰ پیلٹس بھاز جوان چائسک کہ ”یہودی تا مجلس نا بند غاک عیسیٰ غان ہوشنگیرہ۔
بندا خاطر آن اوفک داوے کنا وٹو ٹی تسونو۔“
۱۱ ولے بھلا املک مخلوق آ زور تجار کہ ”پیلٹے پابو“ عیسیٰ نا بجائے برآبائے
یلہ کر۔“۔

۱۲ پیلٹس ولدا مخلوق آن ہریفے کہ ”وا بند غ، کہ تینے یہودی تا بادشاہ پانک،
واڑتو آنت کیو؟“

۱۳ اوفک گل چیانٹ خلیسہ پاریر ”صلیب آتف، کیف تہ“۔
۱۴ پیلٹس مخلوق آن ہریفے ”وا آنت جرم کرینے؟“

۱۵ ولے مخلوق بتر زور آن چیانٹ خلیسہ پاریر ”صلیب آتف، کیف تہ“۔
پیلٹس نا خوش اسک کہ مخلوق اوڑان خوش مرے۔ بندا خاطر آن او برآبائے یلہ
کرے، عیسیٰ نے کوڑا خلیفے، صلیب آتفنگ او کسینگ کے فوجی تا وٹو ٹی تس۔

فوجی تا عیسیٰ نا زی آ مسخرہ خلینگ

(متی ۲۷: ۲۷-۳۱؛ یوحنا ۱۹: ۲-۳)

۱۶ پیلٹس نا فوجیک عیسیٰ نے عدالت آن قلعہ نا تہہ ٹی وریر۔ گل فوجیک عیسیٰ

- ۱۷ نا چارمہ گنڈ آ نچ مسر، ○ اوفک عیسیٰ وائگزی رنگ نا کوئس بینفیر، پتی آ
 ۱۸ کاشاتا اسہ تاجس جوڑ کریر، اونا کاٹم آ تجار۔ ○ ولدا فوجیک اونا مون آ گوڈ خلکر پاریر
 ”یہودی تا بادشاہ، نا عمر دراز مرے“ ○
 ۱۹ اوفک اونا زی آ تف کریر، لئس بینفیر، اونا کاٹم آ خلکر۔ ○
 ۲۰ آرا وخت آ اوفک اونا زی آ مسخرہ خلنگے خلاص کریر، اوفک عیسیٰ نا کوٹے
 کشار، او پچاتے پدی بینفیر۔ ولدا اوفک اووے صلیب آ تفنگ او کسفنگ کے
 شار آن پیشن وریر۔ ○

عیسیٰ نا صلیب آ تفنگ

(متی ۲۷: ۳۲-۳۳؛ لوقا ۲۳: ۲۶-۲۷؛ یوحنا ۱۹: ۱۷-۲۷)

- ۲۱ آرا وخت آ اوفک پیشن پنگ ٹی آئرہ، اوفک کسر ٹی شمعون پنی و بندے،
 کہ او سکندر او رؤفس نا باوہ اسکہ، خنار، کہ او لیتیا علاقہ نا گریٹی صوبہ غان بسوس۔
 فوجیک اووے حکم تسر کہ ”عیسیٰ نا صلیب ہر“ ○
 ۲۲ اوفک عیسیٰ نے گلگتا پنی آ جاگہ غا وریر، کہ وانا معنی اے ”مڈول نا جاگہ“ ○
 ۲۳ اوفک شراب ٹی گڑاس شانار کہ خرین جوڑ مس، عیسیٰ نے گنگ کے تسر، ولے
 ۲۴ عیسیٰ دافنے گنتو۔ ○ ولدا فوجیک عیسیٰ نے صلیب آ تفریر، مخ خلکر۔ وا تقریباً سوب نا
 ۲۵ نو بجا وخت اسکہ۔ اونا پچاتے تین پہ تین ٹی بخش کنگ کے فوجیک تیر شانار۔ ○
 ۲۶ عیسیٰ نا کاٹم نازی آ تخی سے آ اونا ہرانا وجہ لکھوک اسکہ ”یہودی تا بادشاہ“ ○
 ۲۷ اوفک اراپین مجرماتے میسر، آسٹے عیسیٰ نا راست میکو او ایلو عیسیٰ نا چپی کو
 ۲۸ گنڈ جتا، جتا صلیب آ کسفنگ کے تفریر۔ ○ [او مقدسنگا کتاب ٹی لکھوک ہیست صبح
 ثابت مس کہ ”مخلوق اووے ہم مجرم پانک“۔] ○
 ۲۹ گدرینگو کا بندغاک عیسیٰ غا پیٹ کریرہ او مسخرہ خلکرہ۔ اوفک پاریرہ ”نی بھلا

۳۰ عبادت خانے تباہ کر لے، او مس دے آن پد پدی جوڑ کر لے؟ ○ اگہ نے تو طاقت
آرے، شیف بہ، تینے بچائف۔ ○

۳۱ او ہندن بھلا امارک او شرع نا معلک عیسیٰ غا مسخرہ خلک او تین پہ تین تو پاریر

۳۲ ”وا ایلوفتے بچائفینے، ولے تینے بچائفنگ کپک۔ ○ وا ہمرو بہبودی تا بادشاہ س اے؟
اگہ وا واسہ صلیب آن تیڈٹ وڑینگے، نن اونا زی آ ایمان تیجہ۔ ○ او ہندن عیسیٰ نا
رہی آ صلیب آ تفوکا مجرماک ہم عیسیٰ غا ہندا مسخرہ خلک۔ ○

عیسیٰ نا کہنگ

(متی ۲۷: ۲۵-۵۶؛ لوقا ۲۳: ۲۴-۴۹؛ یوحنا ۱۹: ۲۸-۳۰)

۳۳ او نیم روچ نا وخت آپورہ تلک ٹی تارمہ مس، او تارمہ پیشیم اسکان اسکہ۔ ○

۳۴ او پیشیم نا وخت آ عیسیٰ تینا زبان ٹی چیانٹ خلیسہ پارے ”ایلی ایلی لما سبقتنی۔
وانا معنی اے ”اے خدا، اے کنا خدا، نی آتقے کئے تینا ایلاس؟“ ○

۳۵ ہموڑے موجود گراس بندغا کہ سلوک آئرہ، اوفک وا پتاتے بنگر او پاریر ”وا
پغمبر ایلاسے مدت کے توار کننگ ٹی اے۔“ ○

۳۶ اوفتے آن اسہ بند غس وودینگیسہ ہنا، اپہنجے، کہ وا پمبہ غان بار اسکہ، پیفے،
اودے یرکہ ٹی پالیفے، داوے لٹے نا زی آتقے، عیسیٰ نے گینگ کے تس، او
پارے ”سلبو، ہربو۔ شاہد نن پغمبر ایلاسے خنین، اگہ او بچائفنگ کے برے۔“ ○

۳۷ عیسیٰ ولدا اسہ بھلو چیانٹس خلک او اونا ساہ پیش تما۔ ○

۳۸ او ہندا وخت آ بھلا عبادت خانہ نا گل آن مقدسنگ جاگہ نا پروہ نیام آن کپ
مس۔ ○

۳۹ فوجی آفسر، کہ عیسیٰ نا صلیب نا رہی آ سلوک اسکہ، خنا کہ عیسیٰ ہمر کسک۔
او پارے ”وا یقیناً خدا نا مار اسکہ۔“ ○

- ۲۰ گڑاس نیازی مرسلوک دا گڑائے ہرارہ۔ واقعے ٹی سلوٹی، مرتیم مگد لینی، او چنکا
 ۲۱ یعقوب او یوسف نا لمہ مرتیم ہم آسکہ۔ ولفک گلیل صوبہ غان عیسیٰ نا رند آٹ
 بسوئر، او تینا خوش آٹ عیسیٰ نا خرقے کریسر۔ او ایلو نیازیک ہم، کہ اوفک یروشلیم
 شار آ اوڑتو بسوئر، ہموڑے موجود آنرہ۔

عیسیٰ نا دفن کنگ

(متی ۲۷: ۵۷-۶۱؛ لوقا ۲۳: ۵۰-۵۶؛ یوحنا ۱۹: ۳۸-۴۲)

- ۲۲ عیسیٰ نا کسفنک ناوے خاص تیاری ناوے آسکہ، آتقے کہ شام خُک منگ ٹی
 ۲۳ آسکہ او خدا نا عبادت او آرام ناوے یعنی ہفتہ شروع منگ ٹی آسکہ۔ ہمو وخت آ
 یوسف، کہ او آرتیہ شار آن بسوس او بہنووی تا مجلس نا عزت مندو بند غس آسکہ او
 خدا نا مقرر کروکا او نجات تروکا نا انتظارے کنگ ٹی آسکہ، او ویری آٹ پیلٹس آ
 ۲۴ بنا، اوڑان عیسیٰ نا لاشے دفن کنگ کے خواست کرے۔ پیلٹس حیران مس کہ
 صلیب نازی آ عیسیٰ وھن زو کسک۔ او تینا فوجی آفسرے توار کرے، او عیسیٰ نا
 کہنگ نا باروٹ ہریفے کہ ”او بھاز مست کسکونے یا آخا؟“
 ۲۵ فوجی آفسر نا میتاتے پنگ آن پد پیلٹس یوسفے اجازت تے کہ ”نی عیسیٰ نا
 ۲۶ لاشے دینگ کیسہ۔“ یوسف عیسیٰ نا لاشے صلیب آن دڑفے، اووے کفنے ٹی
 پیرا، اووے اسہ غار وولو قبرے ٹی تھاکہ وانش ٹی آسکہ۔ ولدا او غار نا بائے بھلو
 ۲۷ خلے تو بند کرے۔ مرتیم مگد لینی او ایلو مرتیم، کہ او یوسف نا لمہ آسکہ، ہموڑے
 ٹولوک دا گڑائے خنارہ۔

عیسیٰ نا پدی زندہ مننگ

(متی ۱: ۲۸-۱۸؛ لوقا ۱: ۲۲-۱۲؛ یوحنا ۱: ۲۰-۱۰)

۱- ۲ عبادت او آرام ناوے گدرینگا او یکشمبے نا سوب نا مالو مریم گد لینی، سلوتی
 ۳ او ایلو مریم، کہ یعقوب نا کمہ اسکہ، عطر او تلمتے بیفیر او غار ڈولنگا قبر نا گنڈ آ پینار،
 ۴ تاکہ عیسیٰ نا لاشے خاص طور آٹ دفن کیر۔ کسرٹی اوفک اسہ پہ ایلوے تینا پاریر
 ۵ کہ ”نن کے غار ڈولنگا قبر آن خلے دیر مڑ کیک، آنتے کہ خل بھاز گبین اے؟“
 ۶ آرا وخت آ اوفک سر مسر، اوفک خنار کہ خل غار آن مڑ اسکہ۔ اوفک
 ۷ غار ٹی پیہار۔ اوفک خنار کہ اسہ ورنائو بند غس پمون برف آن بار پچ بینوک غار
 ۸ ٹی راست میکو گنڈ آ ٹولوک اسکہ۔ اوفک کل خولیسر۔ ولے ہمو ملائک اوفتے
 ۹ پارے ”خولیمبو، اسی چاوہ کہ تم عیسیٰ ناصری اے، کہ او صلیب آ تھنگا کسفنگا، پٹنگ
 ۱۰ ٹی اے۔ بربو، اونا لاش واڑے تھنگا سس، او واسہ واڑے آفک۔ او پدی زندہ
 ۱۱ مسونے۔ تم بھبو، واپتاتے پطرس او ایلو شاگرداے پابو، کہ ”عیسیٰ تمے آن
 ۱۲ مون آٹ گلیل صوبہ غا پٹنگ ٹی اے۔ تم اودے ہموڑے خیرے، دھن کہ او تمے
 ۱۳ مست پاریسس۔“
 ۱۴ نیاریک خولیس آن لڑیسہ غار آن پیشن تمار، نزار۔ اوفک کسے دا ہیست نا
 ۱۵ باروٹ پاتویر، آنتے کہ اوفک بھاز پریشان مسوئر۔

عیسیٰ نا مریم مگدلینی او ایلو ارا شاگرداے آ ظاہر مننگ

(متی ۹: ۲۸-۱۰؛ لوقا ۱۳: ۲۲-۳۵؛ یوحنا ۱۱: ۲۰-۱۸)

[یکشمبے ناوے آ، کہ عیسیٰ پدی زندہ مس، او سوب تو اویکو وار مریم گد لینی آ

- ۱۰ ظاہر مس، کہ عیسیٰ وارانِ ہفت جن کشاؤں - او پدی بڑسینگا، عیسیٰ ناسنگتاتے،
 ۱۱ کہ اوفک بوغارہ او ماتم کیرہ، واپیت ناپاروٹ پارے - اوفک واپیتاتے بنگر،
 کہ ”عیسیٰ پدی زندہ مسونے او مریم اووے خنانے“، ولے سنگتاک واپیتاتے آ
 یقین تختویر -
 ۱۲ واکان پدی عیسیٰ ارا شاگردواتے تو بلا، کہ اوفک پند آٹ خلق ناگند آبنگ ٹی
 ۱۳ اترہ - اوفک بڑسینگار، او واپیتاتا باروٹ ایلو سنگتاتے پاریر، ولے اوفک ولدا
 ہم یقین تختویر -

عیسیٰ ناپانزدہ خاصینگا شاگرداتا مون آ ظاہر مننگ

(متی ۱۶: ۲۸-۲۰؛ لوقا ۲۲: ۳۶-۳۹؛ یوحنا

۱۹: ۲۰-۲۳؛ شاگرداتا کاریماک ۱: ۶-۸)

- ۱۴ او آخر ٹی عیسیٰ تینا یانزوہ خاصینگا شاگردواتے آ اِرغ گنگ نا وخت آ ظاہر مس - او
 اوفتے آچڑا، اتے کہ اوفک ہمو بندغاتا پیتاتے آ یقین تختویر، ارافک کہ عیسیٰ نا
 ۱۵ پدی زندہ مننگ آن پد اووے خنار - عیسیٰ اوفتے پارے ”پورہ وینا ٹی چرخ کبو،
 ۱۶ او کنا پکسینگا پیغامے وینا نا گل مخلوق آرسیمبو - او آرا بندرغ ہم کنازی آ ایمان
 تچک، او پاک صاف مننگ نا بے شولک، او نجات حاصل کیک، ولے آرا ایمان
 ۱۷ تچک، خدا اووے بڑا ایتک - کنازی آ ایمان تھوکاتے طاقت تینگ کہ اوفک
 معجزہ نشان تینگ کیرہ، مخلوق آن چناتے کشنگ کیرہ او ایلوفتا رُباناتے ٹی بیت
 ۱۸ گنگ کیرہ - اگ اوفک دوشہ غاتے دو ٹی بیفر، یا زہروالا گراتے گنیر، وافتے بچ
 نسان رینگنک - اگ اوفک بیمار اتازی آ تینا دوتے تحیر، اوفک جوڑ مریرہ -“

عیسیٰ نا جنت آ پینگ

(لوقا ۵۰: ۲۳-۵۳؛ شاگردانا کاریماک ۹: ۱-۱۱)

۱۹ عیسیٰ تینا شاگردا تے تو بیت کرے، او جنت آ پینا، آراڑے کہ واسہ او خدا
 ۲۰ نا راست میکو گنڈ آ تولوک اے۔ ○ شاگرداک شار شار آ پینار او پُسکَنگ پیغام
 نا تیلخے کریر، او اوفتا معجزہ غاتے آن ظاہر مس کہ عیسیٰ نا طاقت اوفتے تو اوار
 اُسکے۔ ○

لُوقا نا عیسیٰ نا باروٹ خوش خبری نا تعارف

لِکھو کا نا باروٹ

دا بیت ظاہر مرید کہ بڑتوما کتاباتے ("لُوقا نا عیسیٰ نا باروٹ خوش خبری" او "شاگرداتا کاریماک") لُوقا تھیفلسے لکھانے. بھانگتا یقین اے کہ لُوقا یہودی س آلویکہ، او پین قومسے آن آسکہ. او اسے تعلیم یافتہ عقل مند او اسے جوانو حکیمس آسکہ.

تھیفلس نا باروٹ

تھیفلسے لُوقا دا کتابے او "شاگرداتا کاریماک" نا کتابے ہم راہی کرے. تھیفلس ہم یہودی س آلویکہ. یونانی زبان فی تھیفلس نا معنی اے "خدا تو محبت کروکا"

دا کتاب نا لکھنگ نا مقصد

لُوقا دا کتاب فی عیسیٰ نا قصہ غاتے بیان کریمہ پارینے کہ "عیسیٰ نہ صرف یہودی تے بلکہ کل دُنیا نا مخلوقے بچائینگ کے بسوسس." او کتاب فی دا بیت ہم لکھوک اے کہ عیسیٰ پین قوم نا بھانگتا مخلوقے بیماری تے آن شفا او نجات تسونے. عیسیٰ بھانگتا غریبنا بندغاتے آرحم کُنگونے. دا کتاب فی بھانگتا ایلو بیتاک خوشی نا باروٹ ہم آریر. خاص طور آٹ عیسیٰ نا ودی مننگ او پدی جنت آ پینگ نا وخت آ ظاہر مرید.

بھانگتا خاصنا بیتاک صرف دا کتاب "لُوقا نا عیسیٰ نا باروٹ خوش خبری" فی لکھوک او، دھن کہ عیسیٰ نا چُنکی او ورنائی نا قصہ غاک. لُوقا دا کتاب فی

خُدا نا پاکِنگا رُوح، نیازِی تا عیسیٰ نا خِزمت کَننگ، او خُدا نا ایمانداراتا گُناه
او بُرائی تا معاف کِرِفنِگ نا باروٹ زور نِخانے.

دا کتاب نا اہینگا بشخاک داد او:

- لوقا نا تھیِفِلُسے خط لیکھینگ ۱: ۱ - ۳: ۱
عیسیٰ او یحییٰ نا ودی مننگ او چٹکی نا پیتاک ۵: ۱ - ۵: ۲
یحییٰ نا مخلوقے پاک صاف مننگ نا بے شولِفنِگ او عیسیٰ نا ۱: ۳ - ۲۰: ۳
بَینِگ کے کسر جوڑ کَننگ
عیسیٰ نا بے شولِنگ او ایلِیس نا عیسیٰ ئے آزمائِفنِگ ۲۱: ۳ - ۱۳: ۴
عیسیٰ نا گلیل صوبہ ئی نیکِنگا کارِیمتے کَننگ ۱۲: ۲ - ۵۰: ۹
عیسیٰ نا گلیل صوبہ غان یروشلم شار آ پَتنِگ ۵۱: ۹ - ۲۷: ۱۹
عیسیٰ نا یروشلم شار ئی آخری ہفتہ گِدرِیفِنگ ۲۸: ۱۹ - ۵۶: ۲۳
عیسیٰ نا کسِفنِگ، اونا پدی زندہ مننگ، شاگرداتا مون آ ظاہر ۱: ۲۲ - ۵۳: ۲۴
مننگ او جنت آ پَتنِگ

لوقا نا عیسیٰ نا باروٹ خوش خبری

لوقا نا تھیِفِلُسے خط لیکھینگ

ب عزت مند آ تھیِفِلُس،

گِراس سال مُست خاصو پیتاک مسونو او بندِغاک واپیتاتے بَنگُونو او تینا خَنتے تو
خنانو، او واپیتاتے لکھانو۔ واپیتاتا باروٹ نے ہم خبر اے۔ ولے، خواجہ، ای ہم وا

پیتاتا باروٹ پیرنگتے آن بریفینٹ او اوفتا کتابتے خُوانائٹ، او آرا پیتاتے اوفک
بُنگونو او خنانو ای نے شروع آن آخر اسکان لکھنگ ٹی اٹ، تاکہ آرا پیتاک نے
خُوانفگانو، اوفتا زی آنا ایمان او یقین بے۔○

یحییٰ نا ودی مننگ نا پیشن گوئی

- ۵ آرا وخت آبرودیس یہودیہ نلک نا بادشاہ اُسک، بموڑے اسہ یہودی تا ایماس
اُسک کہ اونا پن زکریآہ اَس۔ او آیتاہ فرقہ نا امامتے آن تعلق تحاک۔ اونا زائفہ نا پن
الزبتھ اُسک۔ واکف برتوماک بارون نا اولیاداتے آن اُسرہ۔○ واکف برتوماک خُدا نا
۶ کسر آبنارہ او اُسٹ نا حُب اٹ خُدا نا حکم او قانُوناتے منارہ۔○ وافتے چُنا اَلویکہ اُتے
کہ نیارُی نا پڈ ٹی چُنا سَلتویکہ، او اَرغ او زائفہ برتوماک پیر اُسرہ۔○
- ۸ اسہ دےس زکریآہ نا فرقہ نا ایماک بھلا عبادت خانہ ٹی تینا وار نا کاریے کننگ
۹ ٹی اُسرہ۔○ اوفتا رواج نا مطابق زکریآہ نا بھلا عبادت خانہ ٹی مُقد سِنکا جاگہ غا اگر بتی نا
۱۰ لگفنگ نا وار بس۔ بندا خاطر آن او عبادت خانہ ٹی قُربانی نا جاگہ غا بِنّا۔○ قُربان گاہ
ٹی اگر بتی لگفنگ نا وخت آ مخلوق عبادت خانہ ٹی قُربان گاہ غان پیشن سلوک اُسک،
اوفک عبادت کننگ ٹی اُسرہ۔○
- ۱۱ قُربان گاہ ٹی اگر بتی لگفنگ نا راست میکو گنڈ آ اسہ ملائکس زکریآہ غا ظاہر مس۔○
- ۱۲ آرا وخت آ زکریآہ ملائکے خُنا او خولیس آن لڑا،○ ولے ملائک او دے پارے "زکریآہ،
۱۳ خُولیپہ۔ خُدا نا دُعائے قبول کرینے۔ نا اُرا ٹی مارس مریک۔ اونا پنے "یحییٰ" تخیس۔○
- ۱۴ آرا وخت آ نا اُرا ٹی مار مریک، نی خُوشی آن بال کیسہ، او ایلو مخلوق ہم خُوش
۱۵ مریک۔○ نا مار خُدا نا کسر ٹی نیکو بند غس مریک۔ او ہر دُول نا شراب گُمپک او ودی
۱۶ مننگ آن خُدا نا پاکنگا رُوح نا طاقت اوڑا بریک۔○ او یہودی تا بھازنگا گناہ گاراتے
پدی خُدا نا کسر آ اُنیک۔○

- ۱۷ او پغمبر الیاس آن بار طاقت والا مریک۔
 او باوہ او چناتے خدا نا کسر ٹی اوار کیک۔
 او ایلو بے ایماننگا بندغاتے ہم پدی خدا نا کسر آتیک۔
 او خدا نا مقرر کروکا نا بئنگ کے مخلوقے تیار کیک۔ ۱۸
- مریک؟ ۱۹
- ملائک جواب تس ته "ای جبرائیل اٹ۔ ای ہمیشہ خدا نا مون آ مرپوہ۔ خدا
 کنے راہی تسونے کہ ای نے دا خوش خبری ئے بنفیو۔ ۲۰
 تختویس۔ دا بیت تینا وخت آ صبح ثابت مریک۔ بندا خاطر آن نی ہمو وخت اسکان
 گنگ او کر مرپس، آرا وخت اسکان کنا اقرار پورہ متے، اتے کہ نی کنا بیت آ
 یقین تختویس۔ ۲۱
- ہمو وخت آ مخلوق قربان گاہ غان پیشن زکریاہ نا انتظارے کریکہ۔ اوفک حیران
 ۲۲ انرہ کہ زکریاہ اگر بتی لگفنگ کے بھلو وختس ہلک۔ ۲۳ آرا وخت آ او پیشن بس،
 زکریاہ مخلوق تو بیت کنگ کتویکہ۔ مخلوق پوہ مس کہ خدا نا کنگد آن گراس اووے
 ظاہر مسونے۔ زکریاہ گنگ او کر موسس او مخلوق تو اشارہ اٹ بیت کریکہ۔ ۲۴
- آرا وخت آ عبادت خانہ ٹی اونا کاریم خلاص مس، زکریاہ پدی اراغا بنا۔ ۲۵
 گراس وخت آن پد اونا زائفہ نا پڈ پڑ مس، او پنچ ٹو اسکان الزبتھ اراغان پیش
 ۲۶ تمتویکہ۔ ۲۷ الزبتھ پارے "خدا کنا زی آر حم کرینے، او ایلو مخلوق نا مون آ کنا عزت
 بزز آ مسونے۔"

عیسیٰ نا ودی مننگ نا پیشن گوئی

۲۶ الزبتھ نا پڈ پوری آن شش ٹو آن پد خدا تینا ملائک جبرائیلے گلیل پنی آ

- ۲۷ ضوبہ نا شار ناقہرتہ غا مریم پنی آ مسر آ راہی کرے۔ ○ مسر نا سانگ یوسف پنی
- ۲۸ آ بندرغ تو موسس۔ یوسف بادشاہ داؤد نا اولیاد اتے آن اسکہ۔ ○ ملائک مریم آ
- بس اووے پارے "سلام۔ نی بخوارے اُس کہ خدا نازی آتینا رحمتاے راہی
- کننگ ٹی اے۔" ○
- ۲۹ مریم دا پیغامے ینگ آن پد اُست ٹی پریشان مس او پوہ مقو کہ "دا بیتا
- ۳۰ انت معنی اے؟" ○ ملائک اووے پارے "مریم، پریشان مَفہ۔ خدا نے آن خوش
- ۳۱ مسونے۔ اونا رحمتا کہ نازی آمریرہ۔ ○ نا پڈ پر مریم، او نے مارس مریم۔ نی اونا
- ۳۲ پنے "یعسی" تجیس۔ ○ او بھلو بزرگس جوڑ مریم، او "خدا تعالیٰ نا مار" پاننگ، او
- ۳۳ خدا اووے باوہ پیرہ یعنی داؤد آن بار بادشاہی ایٹک۔ ○ او یعقوب نا اولیاد اتا زی
- آ بادشاہی کیک، اونا بادشاہی اصل خلاص مَفک۔ ○
- ۳۴ مریم ملائکے پارے "امی تُو لو کو مسرے اُٹ۔ دا ہر منگ کیک؟" ○
- ۳۵ ملائک جواب تِس تہ "خدا نا پاکنگا روح نا طاقت نے آبریک او نا پڈ دانا طاقت
- ۳۶ اُٹ پر مریم۔ بندا خاطر آن دا چنا "خدا نا مار" پاننگ۔ ○ تینا سیال ٹی الزبتھ
- بُرک۔ او بھاز پیر اے او مخلوق پاریکہ "اووے چنا مَفک"، ولے او شش تُو آن پڈ
- ۳۷ پُر اے، ○ اتقہ کہ دنیا ٹی آرا گڑا فک کہ خدا کننگ کیک تہ۔ ○
- ۳۸ مریم پارے "امی خدا نا خزمت کرو کو سے اُٹ۔ او کن تون ہندن مریم کہ
- نی کنے پارینس۔"
- او ملائک پدی ہنا۔ ○

مریم نا الزبتھ تو میلنگ کے ینگ

- ۳۹ داڑان پد مریم تیار مس او ژو ژو بہبودیہ ضوبہ نا مشتا نیام ٹی خلقے ٹی زکریا
- ۴۰ نا اراغا ہنا۔ ○ او الزبتھ سلام تِس۔ ○ آرا وخت آ الزبتھ مریم نا سلمے ینگ، چنا
- ۴۱

۳۲ خوشی آن پڈ ٹی نرا۔ الزبتھ آ خدا نا پاکنگا روح نا طاقت بس۔ او زور آن پارے
 ۳۳ ”نی کل نیازی تے آن بختوار اُس، او آرا چنا نا پڈ ٹی اے، او ہم بختوار اے۔ او ای
 بھار خوش اٹ کہ خدا نا مار نا لمہ کئے ملنگ کے بسونے۔“
 ۳۴ ولدا الزبتھ مریٹے پارے ”آرا وخت آ ای نا سلمے بنگٹ کنا پڈ نا چنا خوشی آن
 ۳۵ نرا۔“ نی آخس خوش قسمتی نیازی سے اُس کہ ملائک بس نے پارے ”خدا نا گنڈ آن
 نے ٹولو کی ٹی چنا مریک“، او نی یقین تجاس کہ خدا نا دابیت صبح ثابت مریک۔“

مریم نا خدائے صفت کنگ

۳۶ مریم پارے
 ”ای تینا اُست ٹی خدا نا صفے کیوہ۔“
 ۳۷ ای بھار خوش اٹ
 ۳۸ اتے کہ خدا کئے آ یعنی مے آ تینا رحمتاے کرینے۔
 خدا کئے نجات تروکا اے۔
 ۳۹ واژان پد ہر دور نا بندغاگ کئے بختوار و نیازی س پارہ،
 اتے کہ خدا تعالیٰ کنا پڈ ٹی تینا مقرر کروکا مارے تجانے۔
 خدا نا پن مقدس اے۔
 ۵۰ اسہ نسل آن ایلو نسل اسکان آرا بندغاگ اوڑا ایمان تخیرہ،
 خدا تینا رحمتاے اوفتازی آرا ہی کیک۔
 ۵۱ آرا بندغ تکبر کیک او تینے عزت والا چانک،
 خدا تینا طاقت اٹ اووے چٹ کیک۔
 ۵۲ آرا بادشاہ خداغا ایمان او یقین تجنک، اووے خدا تخت آن بیک،
 او غریبائے عزت ایٹک او بزز آ کیک۔

- ۵۳ اَرا بندرغ اُست اَن اِيمان او يَلقين خُوانِک، خُدا اووے اِيمان ایتِک،
وَلے اَرا بندرغ پانِک کَ "ای امیر اَن، او کَن تو اِيمان اَرے"، خُدا
اووے خالی دُو راہی کیک-○
- ۵۴ خُدا تینا اِقرارے پُورہ کیک
او تینا نوکر، یَعقُوب نا اُولیاداتا مدتے کیک-○
- ۵۵ او خُدا تینا رَحمتے ہمیشہ اِبراهیم او اونا اُولیاداتے آ راہی کیک-○
- ۵۶ مَریم مَسْ تُو الرَبّہ تو رَبنگ او داکان پد پدی تینا اُراغا بِنّا-○

بَچّی نا وَدی مننگ

- ۵۷ الرَبّہ نا چُنا نا وَدی مننگ نا وخت مَس، او اووے مَارس مَس-○ اَرا وخت
۵۸ آ اونا ہمسایہ غاک او عزیزاک مار نا وَدی مننگ نا بَنگُ اوفک پاریر "خُدا الرَبّہ نا
زی آ تینا رَحمتے راہی کرینے-"
اوفک کُل اورُ تو خُوشی کرے-○
- ۵۹ اَرا وخت آ چُنا ہشت دے آنا مَس، رواج نا مطابق اوفک مار نا سَنّت کَنگ
۶۰ او پَنے تہ باوہ غان بار زکریّاہ تَخَنگ کَ بَسْر-○ وَلے مار نا لَمہ پارے "نہ- کنا مار
نا پَنے "بَچّی" تجبو-○
- ۶۱ وَلے اوفک پاریر "نما سیال ٹی بَچّی پنی وُ بندرغ اُفک-○"
۶۲ ولدا اوفک مار نا باوہ غان اِشارہ اَن ہر یفیر "نا مار نا پَنے اَن تَخین؟"○
- ۶۳ زکریّاہ تختی س خُوائفے، اونا زی آ لکھا کَ "مار نا پَنے بَچّی تجبو-"
۶۴ کُل حیران مَسر،○ او بمو وخت آ زکریّاہ پَنگ او بیت کَنگ آ لگا- او خُداے صفت
۶۵ کَنگ آ لگا-○ کُل ہمسایہ غاک حیران مَسر او دا پیتاک بَہوویہ صوبہ نا مَشتا خَلقاتے
۶۶ ٹی مشہور مَسر-○ اَرا بندرغ دا بیت نا باروٹ بَنگ او پارہے "دا ہمو وُ خناس مروے

کہ خُدا نا طاقت اوڑ تو آرے؟ ○

زکریاہ نا خُدا نا مقرر کروکا نا بَینگ نا پیشن گوئی کنگ

”جی نا باوہ زکریاہ غا خُدا نا پاکنگا رُوح نا طاقت بس، او زکریاہ ہمسایہ او سیالائے
تو خُدا نا مقرر کروکا نا بَینگ نا خوش خبری ئے تریسہ پارے ○
”یہو، یعقوب نا خُدا ئے صفت کیہو۔“

خُدا تینا بند غاتا مدت کے بریک، او افقے گناہ تے آن آزات کیک ○
او تینا نوکر بادشاہ داؤڈ نا اولیادائے آن اسہ بند غس ووی کنگ ئی اے،
کہ او نئے نجات ایٹک ○

دھن کہ او تینا پغمبرائے تو اقرار کریس ○
کہ او نئے ننا دشمن او نفرت کروکا بند غائے آن بچائیک ○
خُدا ننا باوہ پیرہ غائے پارے کہ ”ای ٹما اولیادائے آ تینا رحمتائے
راہی کیوہ“

او دا اقرار پورہ منگ ئی اے ○
او دا اقرارے ننا پیرہ ابراہیم تو کریس کہ ○
او نئے ننا دشمنائے آن بچائیک، او نن بغیر خولیس آن اونا
عبادتے کینہ ○

تاکہ نن تینا زندگی ئی صفائنگا اُست اٹ اونا کسر آکان ○

ولدا زکریاہ تینا مارے پیٹے، پارے تہ

”نی، کنا مار، خُدا تعالیٰ نا پغمبر پانگیسہ۔“

نی خُدا نا مقرر کروکا نا بَینگ کے مخلوق نا اُست ئی کسر جوڑ کیسہ،
دھن کہ بادشاہ نا بَینگ کے نوکراک کسرے جوڑ کیہ ○

- ۷۷ نی خُدا نا مخلُوتے پاسہ کہ ”شما گناہ او بُرائیک معاف مسر او تھے
نجات تینگا۔“
- ۷۸ ننا خُدا معاف کروکا او رحم کروکا اے۔
وے پیش تیک، اونا روشنائی پورہ دُنیا ئی تالان مریک۔
بندن خُدا نا مقرر کروکا بریک او ننا اُستے روشن او ننے گناہ تے
آن نجات ایٹک۔
- ۷۹ جنت نا روشنائی موت آن خُولوکا بند غاتے آتیک
تاکہ اوفک او نن پدی نیکی او امن نا کسر آبرین۔
- ۸۰ چُنا بھلن مس او اونا اُست ئی ایمان نا روشنائی اُسک۔ او ویران آجاگے غاتے
ئی رہینگا۔ ہمو وخت ہم بس کہ او خُدا نا پیغام نا پاننگ کے بہتودی بند غاتا مون
آ بس۔

عیسیٰ نا بیت لحم پنی آشار ٹی ودی مننگ

- ۱ ب یحییٰ نا ودی مننگ آن پد روئیو شہنشاہ قیصر اوگو سٹس نا گنڈ آن دا حکم جاری
۲ مس کہ گلا روئیو بادشاہت نا اولیکو مردم شماری مرے۔ آرا وخت آدا مردم شماری
۳ مس کورنئیس پنی آبدغ شام پنی آضوبہ نا گورنر اُسک۔ بندا خاطر آن ہر بندغ تینا
تینا شار آبننا تاکہ مردم شماری ئی تینا پنے لکھے۔
- ۴ بندا خاطر آن یوسف گلیل ضوبہ نا ناصر تہ پنی آشار آن بہتودیہ ضوبہ نا بیت لحم
پنی آشار آبننا، آرا کہ بادشاہ داؤد نا ودی مننگ نا جاگ اُسک۔ یوسف ہموڑے بننا،
۵ اُنتے کہ او داؤد نا اولیادس اُسک۔ او تین تو مرے ہم ورے کہ اوڑتو او سانگی اُسک۔
۶ مریم پڈ پور اُسک۔ آرا وخت آا اوفک بیت لحم ئی اُنرہ چُنا نا ودی مننگ نا وخت
۷ مس۔ مریم نا اولیکو مار ودی مس۔ او مارے تھوکا پُچاتے ئی پیرا او آخر ئی تچا،

اَنَتے کہ مسافر خانہ غاتے ٹی جاگہ اَلَویکہ۔

ملائِکاتا شوانتا مون آ ظاہر مننگ

- ۸ ہمو ملک نا خُک نا علاقے ٹی شوانک نن نا وخت آتینا گراتا خیال داری نے
 ۹ کریہ۔ ۰ خدا نا اسے ملائِکس اوفتا مون آ ظاہر مس، اونا چارمہ گنڈ آن خُدا نا نُور اَسکہ۔
 ۱۰ اوفک ہساز خُولیسر۔ ۰ ولے اوفتے ملائِک پارے ”خُولیہو۔ ای داڑے ٹم کے خُدا
 ۱۱ نا گنڈ آن خُوش خبری س بیسوٹ، ارا کہ گل مخلوے خُوشی ایٹک۔ ۰ اینو بیت لحم
 ۱۲ شار ٹی خُدا نا مقرر کروکا او ثما نجات تروکا ووی مسونے۔ ۰ دا بیت نا ثابت مننگ نا
 نشان داو اے کہ چُنا تفوکا پُچاتے ٹی پیروک آخرے ٹی لیٹوک اے۔ ۰
 ۱۳ او اسے وار تو جنت آن ملائِکاتا اسے لشکر س خُدا نا دا صفتے کریسہ وڈینگا
 ۱۴ ”جنت ٹی خُدا نا ملائِک خُدا نا صفتے کننگ ٹی او،
 او دُغار آ خُدا ہمو بند غاتے آن خُوش اے
 کہ خُدا اوفتے گچین کرینے او اوفتے نجات ایٹک۔ ۰
 ۱۵ ارا وخت آ ملائِک پدی ہنار، شوانک اسے پہ ایلو تو تینا پاریر ”بیت لحم شار آ
 کابو، او خُدا ارا بیت نا باروٹ پیغامے ننے آرا ہی کرینے، اووے ہرہو۔ ۰
 ۱۶ اوفک زو زو شار نا گنڈ آ ہنار، یوسف او مریمے خنار، او چُنائے آخر ٹی لیٹوک
 ۱۷ خنار۔ ۰ ارا وخت آ شوانک اوفتے خنار، شوانک یوسف او مریمے ہمو بیتاے پاریر
 ۱۸ ارا فتے ملائِک اوفتے چُنا نا باروٹ پاریسر۔ ۰ ارا وخت آ مخلوق دا بیتاے شوانتے آن
 ۱۹ ہنگ، اوفک گل حیران مسر۔ ۰ مریم دا بیتا نا باروٹ سوچ خلک۔ ۰ شوانک پدی
 ۲۰ خُدا نا صفتے کریسہ ہنار، او ارا بیتاے ملائِک اوفتے پاریسر، واک صبح ثابت
 مسر۔ ۰
 ۲۱ ارا وخت آ مار نا عمر ہشت دے اَسکہ، اونا سُنّت کننگ او پن تینگ نا دے

بس۔ اونا پنے ”عیسیٰ“ تجار۔ اونا وا پنے جبرائیل مریم نا پڈ پُر منگ آن مست
تجاس۔

موسیٰ نا شریعتے پورہ کنگ کے عیسیٰ نے
بھلا عبادت خانہ ٹی پیش کنگ

- ۲۲- موسیٰ نا شریعت نا مطابق نیاڑی نے مار نا دوی منگ آن چل دے آن پد تینا
۲۳- پاک صاف منگ کے بھلا عبادت خانہ غابوئی اسکہ، او اراگوگو یا ارا چٹکو کپوت نا
قربانی کروئی اسکہ۔ ہندا شریعتے پورہ کنگ کے یوسف مریم او مارے یروشلم شار آ
درے۔ تورات ٹی دا ہم لکھوک اے کہ بندغ نا اولیکو مار خدا کے وقف کنگ۔
یوسف او مریم خدا نا کاریم کے مارے بھلا عبادت خانہ ٹی پیش کریں۔
- ۲۵- ہمو وخت آ یروشلم نا شار ٹی شمعون پنی و بندغس رہینگہ۔ او نیک او مزہبی و
۲۶- بندغس اسکہ۔ اوڑا خدا نا پاکنگا روح نا طاقت بسوس، او اووے پاریسس کہ
”خدا نا مقرر کروکا یعقوب نا اولیاداتے نجات تینگ کے بریک، تاکہ نی اووے
۲۷- خنتس کسپس۔“ خدا نا پاکنگا روح نا پاننگ اٹ او بھلا عبادت خانہ غا ہنا،
او ہموڑے یوسف او مریم عیسیٰ نے موسیٰ نا شریعتے پورہ کنگ کے بیسوسر،
۲۸- شمعون عیسیٰ نے تینا دو ٹی ہرنے، او خدا نا شکرے اوا کریمس پارے
۲۹- ”اے خدا، نی تینا اقرارے پورہ کریس،
او واسہ ای نا مے کہنگ کے تیار اٹ۔“
۳۰- ای تینا خنتے تو نجات تروکائے خناٹ،
۳۱- ارادے کہ نی گل بندغاتا نجات تینگ کے راہی کریس۔
۳۲- او ایلو قوماتا بندغاتے خدا نا کسر آ اتیک،
او یہودی تا عزت بڑز آ مسونے آنتے کہ خدا نا مقرر کروکا یعقوب

نا اولیاداتے آن بسونے۔"

یوسف او مریم شمعون نا دایماتے بنگر او حیران مسر۔ شمعون اوفتے نینگا
وَعَاۤءُ تِسْ اَو مَرِیْمَ پارے "واچنا خدا نا مقرر کروکا اے۔ بمو یہودی کہ اونا پیماتے
منیک او نجات حاصل کیک، ولے آرا بندرغ اونا پیماتے بلیک او چٹ مریک۔ او
خدا نا کُنڈ آن اسے نشانس اے کہ بھازنگا بندغاک اونا خلاف ریت کیرہ۔ او بے
ایماننگا بندغاتا اُسٹ نا پیماک بندن ظاہر مریرہ۔ ولے، مریم، نی تینا زند ٹی بھلو
غمس خنیمہ۔"

بموڑے اسے حناہ پنی وُ جنوزانو نیازی س اسکے کہ اونا باوہ نا پن قواآیل اسکے۔
او آثر نا قبیلہ غان تعلق تجاکہ۔ دایازی خدا نا نبی س اسکے۔ او برام نا ہفت سال
آن پد جنوزان موسس۔ او واسے اونا عمر ہشتاد او چار سال اسکے۔ دے او نن او
بھلا عبادت خانہ ٹی اسکے، روچہ تجاکہ او خدا نا عبادتے کریکے۔ او بھو وخت آ دایازی
بم بس، خدا نا شکرے آوا کرے، او بھوڑے مخلوق نا مون آچنا نا باروٹ ریت
کرے۔ آرافک گناہتے آن بچائفوکا نا انتظارے کیرہ، دایا وفتے پارے "یتعقوب
نا اولیاداتے کے بچائفوکا بسونے۔"

یوسف او مریم موسیٰ نا شریعت نا حکماتے خلاص کنگ آن پد، اوفک تینا
ناصرتہ پنی آشار آہنار کہ گلیل ضویہ ٹی اسکے۔ چنا بھلن مس او بھاز عقل مند
اسکے او خدا نا رحمتک اونا زمی آئرہ۔

عیسیٰ نا دوانزدہ سال نا عمر ٹی بھلا عبادت
خانہ ٹی شرع نا معلماترے تو بیت کنگ

بر سال یوسف او مریم بچائفنگ نا عیدے کنگ کے یروشلم شار آہنارہ۔
وَحَسَّسَ کہ عیسیٰ نا عمر دوانزدہ سال مس، او ہم اوفتے تورواج نا مطابق اوار ہنا۔ آرا

- ۲۳ وخت آوا عید خلاص مس، اوفک اراغا راہی مسر، ولے عیسیٰ یروشلم شار ٹی سلیس۔
 اونا لمہ او یوسف عیسیٰ نے خنتویر، ولے اوفک سوچ کریر کہ ”عیسیٰ اسہ کاروائے
 تو مروے“۔ ہندا خاطر آن اوفک کلاوے پند کریر، او واکان پد عیسیٰ نے تینا سنگت
 ۲۴ او عزیز اتا نیام ٹی پٹنگے شروع کریر۔ ولے اوفک اووے خنتویر۔ ہندا خاطر آن پدی
 ۲۶ یروشلم شار آ عیسیٰ نے پٹنگ کے بسر۔ مہیٹ میکو وے آ اووے بھلا عبادت خانہ
 ٹی خنار۔ عیسیٰ یہودی شرع نا معلما تے تو تولوک اوفتا پیتا تے بنگلہ، اوفتے آن سوال
 ۲۸ ہریفیکہ۔ ارافک کہ اووے بنگر اونا لاخنگا پیتا تے آن حیران مسر۔ ارا وخت آ
 یوسف او مریم اووے خنار، اوفک حیران مسر، اونا لمہ عیسیٰ غان ہریفے ”نی نن
 تو دھن آنتے کریس؟ نن نے کے بھاز پریشان آئہ، او نے پٹنگ ٹی آئہ۔“
 ۲۹ عیسیٰ اوفتے جواب تس ”نم کئے آتے پٹنگ ٹی ارے؟ نم پیرے کہ کئے
 واڑے تینا باوہ نا ارا یعنی بھلا عبادت خانہ ٹی مروئی اے؟“
 ۵۰ ولے اوفک اونا جوابے پوہ تئویر۔
 ۵۱ ولدا عیسیٰ اوفتے تو اوار ناصر تہ شار آ پنا، اوڑے عیسیٰ اوفتا ہر حکمے مناکہ۔ اونا
 ۵۲ لمہ دا پیتا تا باروٹ سوچ کریکہ۔ عیسیٰ بھلن او عقل مند مریمہ پنا۔ اونا عزت خدا
 او مخلوق نا مون آبزر آ مس۔

یحییٰ نا مخلوقے پاک صاف مننگ نا بے شولفنگ
 او عیسیٰ نا بنگ کے کسر جوڑ کنگ

(متی ۱۲:۳-۱۲:۴؛ مرقس ۱۰:۱-۱۰:۸؛ یوحنا ۱۹:۱-۲۸)

- ۱ ب رومیو شہنشاہ تبریس نا پازوہ میکو سال ٹی پٹیس پیلطس یہودیہ ملک نا گورنر
 آسکہ، او ہرودیس گلیل صوبہ نا، او اونا جدماورنگا ایلم فلپس ترخونی تس صوبہ او اتوریہ
 ۲ صوبہ نا، او لساناس ایلینے صوبہ نا حاکم آئہ۔ حنا او کایقا بھلا عبادت خانہ نا کل

آن بھلا ایامک آئره۔ ہندا وے تے ٹی زکریاہ نامار سیجی غا ویرانو جاگہ سے ٹی خدا نا پیغام بس۔ ○ ہندا خاطر آن سیجی اُردن دریاب نارہی نا علاقہ غاتے ٹی دا تیلخے کریسہ پارے "تینا گناہ او بُرائی تے آن ہر سینگو، او دانا نشانی کے پاک صاف منگ نا بے شوبو تاکہ خدا شا گناہ او بُرائی تے معاف کے۔" ○

دا ہتاک پغمبر یسعیاہ نا کتاب ٹی لکھوک او کہ کس ویرانو جاگہ سے آن توار خلیسہ پانک

"دھن کہ بادشاہ نا بٹنگ کے کسر نا کڈ کوڈ او مشک برابر کننگیرہ ہندن خدا نا مقرر کروکا نا بٹنگ او تینے بچائینگ کے تیار کبو۔ ○ کڈ کوڈ او مشک برابر کننگیرہ،

او چوٹنگا کسراک سیدھا کننگیرہ او شیف بڑنگا کسراک برابر کننگیرہ۔"

دا بڑ نا لوزاتا معنی اے کہ تینا اُستاتے شک او شوبہ غان صاف کبو او گناہ تے آن ہر سینگو، او اُستاتے تینا ایمان او یقین کے تیار تخبو۔ ○ او گل بندغاک خدا نا نجات تروکائے خیرہ۔ ○

او بھارنگا بے ایماننگا بندغاک پاک صاف منگ نا بے شولنگ کے سیجی نا گنڈ آبسر۔ سیجی اوفتے پارے "ٹم منافقاک۔ ٹمے ویر پارے کہ بے شولنگ اٹ ٹم خدا نا بیزاغان بچیرے اراوے کہ او ٹمے آراہی کننگ ٹی اے؟ ○ ولے ٹم نیکو کاریم کبو، تاکہ سنا تے کہ ٹم تینا گناہ تے آن ہر سینگانورے۔ او دا ہیٹے پایمو کہ "نن خدا نا بیزاغان بچینہ آتے کہ نن ابراہیم نا اولیاد اُن۔" ولے اسی ٹمے پاوہ کہ "فلتے آن خدا ابراہیم نا اولیاد تے ودی کننگ کیک۔" ○ دھن کہ بندغ تفر تو تیار اے کہ آرا درخت بیوہ تفک، اووے ماس آن گڈے او خاخر ٹی خے، ہندن خدا ہم تیار اے کہ بے ایماننگا مخلوقے ہزا ایتے۔ ○

مخلوق اوڑان ہریفے "بیزاغان بچنگ کے نن آنت کین؟" ○

- ۱۱ او جوابِ تِس تا ”آرا بندغ تو اِرا کوس او، او تینا اسه کوسے ہمو بندغے ایتے
آرا تو کوس آفک۔ او آرا بندغ تو گنوی دگرڈا بھاز اے، او ہموڑ تو بشخ کے تا آرا
تو دا گڑاک آفس۔“
- ۱۲ گڑاس محصول مچ کروکو بندغ پاک صاف منگ نا بے شولنگ کے بسر، او
سیخی غان ہریفر ”خواجه، نن تیغے گناہ تے آن بچائینگ کے آنت کین؟“
- ۱۳ او جوابِ تِس تا ”آخس کہ تُم کے مقرر کننگا، اوڑان زیاست مچ کپتو۔“
- ۱۴ گڑاس سپایک اوڑان ہریفر ”ننا باروٹ، نا آنت خیال اے کہ نن آنت کین؟“
- سیخی اوفتے پارے ”کسے آن زور آٹ پیسہ بلیتو، کسے تو دروغ تڑپتو۔ تینا
تخوہ آٹ گزارہ کبو۔“
- ۱۵ مخلوق تین پہ تین تو ہیست کریسہ پارے ”شاید سیخی خدا نا مقرر کروکا اے۔“
- ۱۶ ہندا خاطر آن سیخی اوفتے پارے ”ای ٹے دیر آٹ پاک صاف کننگ کے بے
شولینگ ٹی اٹ، ولے اسٹس بینگ ٹی اے کہ اونا اہمیت کئے آن ہم بڑز اے۔
ای اونا نت تا مشتا برابر ہم آف۔ او بریک، او گڑاسے شام خدا نا پاکنگا روح نا طاقے
ایٹک، او بھازنگاے خاخر ٹی خسک۔“ مقرر کروکا ایماندار او بے ایمان تے جتا جتا
- ۱۷ کیک، دھن کہ اسہ بزرغس برنجاتے شالی تے آن جتا کیک، برنجاتے گودام ٹی جتک
او شالی تے خاخر ٹی ہوشک۔“
- ۱۸ سیخی مخلوقے خدا نا مقرر کروکا نا باروٹ خوش خبری نا پیغامے تسکھ او اوفتے
پاریکہ کہ ”گناہ تے ابو او گناہ او برائی تے آن ہر سینگو۔“
- ۱۹ گورنر ہروڈیس تینا جد مادرنگا ایلم نامسرے تینا حق ایلم آن طلاق ترفے او برام
کرے تہ، او پین بھازنگا گناہ تے ہم کریک۔ ہندا گناہ تا کننگ آن سیخی ہروڈیسے منع
کرے۔“ ہندا خاطر آن ہروڈیس سیخی نے جیل ٹی شاغا او اسہ پین گناہس کرے۔“

عیسیٰ نا بے شولنگ

(متی ۱۳: ۱-۱۷؛ مرقس ۹: ۱-۱۱)

۲۱ گڑاس بندغاتا پاک صاف منگ نا بے شولنگ آن پد عیسیٰ ہم بے شولنگ
 ۲۲ کے بس۔ بے شولنگ آن پد او وعا کنگ ٹی اسکہ، کہ ہمو وخت آجنت آن گوگو
 ناشکل ٹی خدا نا پاکنگا روح نا طاقت عیسیٰ غا بس، او خدا نا کنگڈ آن توارس بس نی
 کنا دوستگا مار اس۔ ای نے آن بھاز خوش اٹ۔"

یوسف نا باوہ پیرہ غاک

(متی ۱: ۱-۱۷)

۲۳ ارا وخت آ عیسیٰ نا عمر تقریباً سی سال مس، او خدا نا کاریکے شروع کرے۔
 مخلوق اُست ٹی سوچ کریکہ کہ "عیسیٰ نا باوہ نا پن یوسف اے"۔ یوسف عیسیٰ نا مار
 ۲۳ اسکہ، او عیسیٰ متات نا مار، او متات لاوی نا مار، او لاوی ملکی نا مار، او ملکی یینا نا
 ۲۵ مار، او یینا یوسف نا مار، او یوسف متیتاہ نا مار، او متیتاہ عاموس نا مار، او عاموس
 ۲۶ ناخوم نا مار، او ناخوم اسلیاہ نا مار، او اسلیاہ نوگہ نا مار، او نوگہ ماعت نا مار، او ماعت
 ۲۷ متیتاہ نا مار، او متیتاہ شمععی نا مار، او شمععی یوسخ نا مار، او یوسخ یوواہ نا مار، او
 یوواہ یوتخا نا مار، او یوتخا ریسنا نا مار، او ریسنا زربابل نا مار، او زربابل سیالسی آیل
 ۲۸ نا مار، او سیالسی آیل تیری نا مار، او تیری ملکی نا مار، او ملکی ایوی نا مار، او ایوی
 ۲۹ قوسام نا مار، او قوسام المودام نا مار، او المودام غیر نا مار، او غیر یوشع نا مار، او
 یوشع ایخزر نا مار، او ایخزر یوریم نا مار، او یوریم متات نا مار، او متات لاوی
 ۳۰ نا مار، او لاوی شمعون نا مار، او شمعون یہوواہ نا مار، او یہوواہ یوسف نا مار،

- ۳۱ او یوسف یوتان نامار، او یوتان الیقیم نامار، او الیقیم لے آہ نامار، او لے آہ
 ۳۲ میناہ نامار، او میناہ متاہ نامار، او متاہ ناتن نامار، او ناتن داؤد نامار، او داؤد یسی نامار،
 ۳۳ او یسی عوبید نامار، او عوبید بوغز نامار، او بوغز سلمون نامار، او سلمون نحسون
 ۳۴ نامار، او نحسون عینداب نامار، او عینداب ارنی نامار، او ارنی حصرون نامار، او
 ۳۵ حصرون فارص نامار، او فارص بہتوواہ نامار، او بہتوواہ یعقوب نامار، او یعقوب
 ۳۶ اسحاق نامار، او اسحاق ابراہیم نامار، او ابراہیم تارہ نامار، او تارہ نحور نامار، او
 ۳۷ نحور سروج نامار، او سروج رعو نامار، او رعو فلج نامار، او فلج یتر نامار، او یتر سلح نامار،
 ۳۸ او سلح قینان نامار، او قینان ارفکسد نامار، او ارفکسد سم نامار، او سم نوح نامار، او
 ۳۹ نوح لک نامار، او لک شولح نامار، او شولح حقو نامار، او حقو یارو
 ۴۰ نامار، او یارو مہلل ایل نامار، او مہلل ایل قینان نامار، او قینان ائوس نامار، او
 ائوس سیت نامار، او سیت آدم نامار، او خدا آوے ودی کرے۔

ابلیس نا عیسیٰ لے آزمائش کنگ

(متی ۴: ۱-۱۱؛ مرقس ۱: ۱۲-۱۳)

- ۱ ب آرا وخت آ عیسیٰ دریاب اردن آن پدی بنگ ٹی آسکہ، خدا نا پاکنگ رزوح
 ۲ نا طاقت اوڑتو اوار آسکہ او اووے اسہ ویرانو جاگہ سے آدرے۔ او ہموڑے چل دے
 ۳ اسکان ابلیس اووے آزمائش۔ عیسیٰ چل دے اسکان بچ گتو۔ ہندا خاطر آن او
 ۴ پینگن آسکہ۔ ابلیس اووے آزمائش کنگ کے پارے ”اگہ فی خدا نا مار اُس، وا غلے
 ۵ حکم ایٹے کہ اِرخ جوڑ مرے۔“
 ۶ ولے عیسیٰ اووے پارے ”نہ۔ آتے کہ تورات ٹی لکھوک اے کہ ”بند غاک
 ۷ صرف گنوی آ گراتے آ زندہ افس۔“
 ۸ ولدا ابلیس عیسیٰ لے مشے نازی آدرے، او اسہ وار تو پورہ دنیائے نشان

تس تہ۔ ○ ایلیس اووے پارے "آگہ نی کنا عبادتے کیس، ای نے داڑان بار طاقت او گُل دنیا نا دولتے ایٹیوہ، اتے کہ دا گُل گڑاتے خُدا کئے تسونے، او آراوے کنا اُسٹ خُوائے ای تینگ کیوہ تہ۔" ○

وَلْ عِیسیٰ ایلیسے پارے "تورات ٹی لکھوک اے کہ "صرف خُدا نا عبادتے کبو، او صرف اونا حکماتے مَنبو۔" ○

ولدا ایلیس عِیسیٰ ئے یروشلم شار ٹی بھلا عبادت خانہ نا چھت نا بڑنگا جاگہ غا وِے، او پارے تہ "آگہ نی خُدا نا مار اُس، تیغے واکان بٹ۔" ○

ایلیس زبور نا دا لوزاتا معنی ئے بدل کریسہ پارے "مقدسنگا کتاب ٹی لکھوک اے کہ "خُدا تینا ملائکاتے حکم ایٹک کہ نا خیالے تخیرہ۔" ○ او دا ہم پائک کہ "ملائکاک نے تینا دوتے ٹی بیفیرہ، او نی پئی مَفیسہ۔" ○

وَلْ عِیسیٰ پارے تہ "تورات ٹی لکھوک اے کہ "یقین تجبو، او خُدا ئے تینا آزمائفیبو۔" ○

آرا وخت آ ایلیس آزمائٹے خلاص کرے، او عِیسیٰ ئے ریفنگ کتو، او گڑاس وختے کے عِیسیٰ ئے اِلا، ہنا۔ ○

ولدا عِیسیٰ پدی گلیل صوبہ غا ہنا او خُدا نا پاکنگا رُوح نا طاقت اوڑتو اُسک۔ او عبادت خانہ غاتے ٹی وِرس تسک، او دا بیتاک رہی نا علاقہ غاتے ٹی مشہور مسر او مخلوق اونا صفتے کریک۔ ○

ناصرتی مخلوق نا عِیسیٰ ئے مننگ آن انکار کنگ

(متی ۱۳: ۵۳-۵۸؛ مرقس ۶: ۱-۶)

ولدا عِیسیٰ پدی ناصر تہ پنی آشار آ ہنا کہ اوڑے او چنگی ٹی رہینگا۔ رواج نا مطابق خُدا نا عبادت نا وے یعنی ہفتہ غا او عبادت خانہ غا ہنا۔ او اوڑے خُدا نا

- ۱۷ کتاب نا خوائنگ کے بش مس۔ اووے پغمبر۔ استیہ نا کتابے خوائنگ کے تینگا۔
او کتابے ملا او ٹی خدا نا مقرر کروکا نا باروٹ وا لکھوک اسکہ۔
- ۱۸ ”خدا نا پاکنگا روح نا طاقت کنے آبس،
تاکہ ای نجات نا باروٹ خدا نا خوش خبری نا پیغامے غریبکا مخلوے ایتو۔
خدا کنے راہی کرینے کہ ای مے تے آزاتی نا خوش خبری ایتو،
کورک خنی مریرہ،
او ظلم سہوکاک ظلماتے آن آزات مریرہ۔“
- ۱۹ ای ہمو وخت نا اعلانیہ کیوہ کہ وادور آ خدا تینا مخلوے نجات ایتک۔“
- ۲۰ عیسیٰ کتابے بند کرے او پدی تس تہ، ولدا تئوس۔ عبادت خانہ نا ہر بندغ
- ۲۱ اووے ہرنگ ٹی اسکہ۔ عیسیٰ اوفتے واعظ کریسہ پارے ”آرا لوزاتے ای خوائنگٹ،
ایتو وا ثابت منگ ٹی او۔“
- ۲۲ اوفک گل اونا نجات تروکا او خدا نا مقرر کروکا منگ نا بیت کنگ آن حیران
مسر۔ اوفک اسہ پہ ایلو تو پاریر ”وا تو یوسف نا مار اے۔“
- ۲۳ عیسیٰ اوفتا بیتاتے پوہ مس او پارے تا ”وسایت ٹی“ جوانو حکیمس تینا کاریم
نا ثابت کنگ کے تینا علجے تیٹ کیک، او ہنزن ای چاوہ کہ ٹم کنے آن ہم
ہر یفرے کہ ”تینا بیتاتا ثابت کنگ کے آرا معجزہ غاتے نی کفرخوم شار ٹی نشان
تسوس واڑے ناصر تہ شار ٹی ہم نشان ایتے۔“ وے ای ٹمے پاوہ کہ پغمبر تینا شار
ٹی بہ خیرٹ پاننگک۔“
- ۲۴ عیسیٰ اوفتے مست نا پغمبر اتا قصہ غاتے کریسہ پارے ”پغمبر الیاس نا وخت
آ اسرائیل ملک ٹی مس نیم سال اسکان پر کتو او ملک ٹی دکال مس، او ہموڑے
بھاز جنوزانک ہم اثرہ۔“ الیاس یہودی تا اسہ جنوزائے نا مدت کنگ کے راہی
تینگتو، وے پردیسی ملک صیدا نا صارت پنی آشار آ جنوزائے آ راہی تینگا۔
او پغمبر الیشع نا وخت آ اسرائیل ملک ٹی بھازنگا بند غاتے گر نا بیمار اسکہ۔ اوفتے

آن کسے جوڑ کنگتو، ولے نعمان پنی آپروسی پاک صاف جوڑ کنگا، کہ او شام
نالک آن بسوس۔" ○

۲۸ آرا وخت آعبادت خانہ ٹی موجود بندگاک پروسی تا ایمان تنگ نا باروٹ بنگر،

کہ یہودی پغمبر اک پروسی تا مدتہ کرہ ولے یہودی تا مدتہ کتویر، اوفتے بھاز

۲۹ غصہ بس۔ ○ ناخترہ شار مشے نازی آ اسکہ۔ اوفک عیسیٰ ؑ بلکہ او چکیسہ شار آن

پیشن بموش نا چوٹی آ وریر۔ اوفتا خیال اسکہ کہ "نن عیسیٰ ؑ بیٹنہ، کسفینہ۔" ○

۳۰ ولے عیسیٰ اوفتا نیام آن پیشن تما، او تینا کسرے بلک۔ ○

عیسیٰ نا بندغ آن جنے کشنگ

(مرقس ۱: ۲۱-۲۸)

۳۱ ولدا عیسیٰ گلیل صوبہ نا کفر نحوم پنی آشار آ بنا، او ہموڑے مخلوقے عبادت خانہ

۳۲ ٹی خدا نا عبادت نا دے یعنی ہفتہ غا درس تنگ ٹی اسکہ۔ ○ اوفک کل حیران مسر

آنتے کہ او ایلو درس تروکا یہودی امامتے آن جتا بھاز طاقت اٹ درس تس۔ ○

۳۳ عبادت خانہ ٹی اسہ بندغس اس کہ اووے جن اسکہ۔ او بندغے جن بلک او چیانٹ

۳۴ کرے ○ "اے عیسیٰ ناختری، نی ننے آن آنت خواسہ؟ نی ننے واڑے ختم کیسہ؟ اہی

چاوہ، نی دیر اس۔ نی خدا نا مقرر کروکا او پیغام تروکا اس۔" ○

۳۵ عیسیٰ جنے حکم تس "چپ کر، او وا بندغ آن پیشن تم۔"

جن بندغے اوفتا مون آخسا، او اوڑان پیشن تما، بندغے چو لُحائس تینو۔ ○

۳۶ دا معجزہ غان گل بندغاک حیران مسر، او اسہ پہ ایلو تو تینا ہیست کرہ "وا ہمو

بیشن کرے؟ وا بندغ آرا طاقت اٹ جنے حکم تس کہ او ایلو بندغ آن پیشن تما۔" ○

۳۷ او عیسیٰ خُک نا گل شارلے ٹی مشبور مس۔ ○

عیسیٰ نا مخلوقے شفا تینگ

(متی ۸: ۱۴-۱۷؛ مرقس ۱: ۲۹-۳۴)

- ۳۸ واکان پد عیسیٰ تینا سنگلتے تو اوار عباوت خانغان تینا شاگردو شمعون نا اراغا
 بنا۔ شمعون نا بلغورے، بھاز ایل کریس۔ اوفک عیسیٰ نے اونا باروٹ پاریر۔
 ۳۹ عیسیٰ اونا رہی آہنا او ایلے پارے "پیش تم۔"
 او ایل پیش تما۔ نیازی اسہ وار تو بش مس، اوفتا خرتے کنگ آ لگا۔
 ۴۰ ہفتہ نا وے وے کی النگ آن پد ہمو بندغاک، آرا کہ وڑ وڑ نا بیماری تے
 لی آختہ اترہ، اوفک عیسیٰ غا اینگار۔ عیسیٰ تینا وڑے اوفتازی آتخیسہ بنا، اوفک
 جوڑ مریمہ ہنار۔
 ۴۱ جناک ہم بھازنگ بندغاتے آن پیش تمار، او چیاٹ خلیسہ پاریر "نی خدا نا
 مار اُس۔"
 ولے عیسیٰ جناتے مین بیت کنگ کے ایتو، اوفتے حکم تے کہ "چپ کبو"،
 اتے کہ جناک چائسہ کہ خدا عیسیٰ نے مقرر کرینے۔

عیسیٰ نا جتا جاگہ غاترے ٹی تبلیخ کنگ

(مرقس ۱: ۳۵-۳۹)

- ۴۲ وے یک آن مالو عیسیٰ شارے اِلا، اسہ ویرانو جاگہ سے آہنا۔ بندغاک اووے
 وانگ اینگ پڈنگ شروع کریر۔ آرا وخت آ اوفک اووے خنار، تو عیسیٰ نے پاریر
 "بندارے مہ، نئے ایلہ۔"
 ۴۳ ولے عیسیٰ اوفتے پارے "کے خدا نا پلسکننگ پیغامے خوشی آٹ ایلو شاراتے آ"

ہم رسیفوی اے۔ خدا کنے داکاریم کے راہی کرینے۔
ہندا خاطر آن عیسیٰ یہودیہ صوبہ ناگل عبادت خانہ غالتے ٹی ہندا بیتاتا درے
تسکے۔

عیسیٰ نا اولیکو مسہ شاگرداک

(متی ۱۸: ۲۲، مرقس ۱۶: ۱-۲۰، یوحنا ۱: ۳۵-۳۲)

۱ اسے دے س عیسیٰ گنیرت پنی آجھیل نارہی آسلوک اسکے، او اسے بھلو
۲ مخلوقس خدا نا بیتاتے پلنگ کے عیسیٰ نارہی آچ اسکے۔ عیسیٰ ارا کشتی جھیل
۳ نارہی آخنا۔ مچی بلوکاک اوفتے سلفیسر او تینا جالالتے جوڑ کریرہ۔ عیسیٰ شمعون
پطرس نا کشتی ٹی ہنا۔ عیسیٰ پطرے پارے "کشتی ئے کینارہ غان ذرئیس ویر
ٹی در۔"

عیسیٰ کشتی ٹی ٹوس او مخلوقے خدا نا پیغام نا تیلینے کرے۔
۳ آرا وخت آتیلینے خلاص کرے، او پطرے پارے "کشتی ئے ویر نا نیام ٹی
ورک۔ نی او نا سنگتاک مچی پلنگ کے تینا جالالتے ویر ٹی بیوہ۔"
۵ پطرس جواب تس، پارے "خواجہ، نن مچی پلنگ کے نن ورست آنن تینا
جالالتے ویر ٹی بیوہ، ولے اسے مچی س ہم بلیتوین۔ ولے ای تینا جالالتے ویر ٹی
بیوہ، اتے کہ نی پاننگ ٹی اُس۔"

۶ اوفک جالالتے ویر ٹی بیوہ، او ہندادھ مچی جال ٹی بسر کہ جال کشکنگ آبس۔
۷ اوفک تینا ایلو کشتی نا سنگتاتے اشارہ کریر کہ "بیو، او ننا مدتے کبو۔"
اوفک بسر، ہرتوما کشتی تے مچی تے آن ہندادھ پُر کریر کہ کشٹیک ڈیپلنگ آ
۸ بسر۔ آرا وخت آپطرس دا معجزہ ئے خنا، او عیسیٰ نانت تے آتما او پارے "خواجہ،
کنے اے۔ ای نے تو ٹولنگ کیرہ، اتے کہ ای گناہ گارو بندھے اٹ۔"

۹. پطرس او اونا سنگتاک، بھار مچی بلکر، حیران مسر او خولیسر۔ ○ پطرس نا شریک،
 زبدي نامارک، یعقوب او یوحنا ہم حیران مسر۔ عیسیٰ پطرسے پارے ”خولیس، واکان
 پد نی خدا نا پیغامے ایلو مخلوق آر سیفیس۔“ ○
۱۱. اوفک کشتی تے کنارہ غامیسر، ہر گرائے الار او عیسیٰ نارند آٹ ہنار۔ ○

عیسیٰ نا بندغے گر آن نجات تینگ

(متی ۱:۸-۴، مرقس ۱:۲۰-۲۴)

۱۲. اسہ وختس عیسیٰ شارے ٹی اسکہ۔ ہمو شار ٹی اسہ بندغے نا کل جان ٹی گر نا
 بیماری اسکہ۔ آرا وخت آہمو بندغ عیسیٰ نے خنا، او تینے عیسیٰ نانت تے آہٹے، او
 پارے ”خواج، اگر نا خوش آرے، تو نی کنے جوڑ او پاک صاف کنگ کیسہ۔“ ○
۱۳. عیسیٰ اونا رہی آہنا او ووئے تینا اونا زی آتخا، پارے ”کنا خوش اے کہ
 نی پاک صاف مہ۔“
۱۴. ہندا بیت نا پانگ تو گر نا بیماری خلاص مس۔ ○ عیسیٰ اووے حکم تیس ”وا
 بیت نا باروٹ کسے پاپس، ولے سیدھا عبادت خانہ غابنگ، او تینے یہووی تا اہامے
 نشان ایٹے تاکہ امام پائے ”نی جوڑ مسوئس“، او ہندن قربانی ایٹے، وھن کہ موسیٰ
 تورات ٹی حکم تسونے۔ واکان پد گھلے سمانک کہ نی پاک صاف مسوئس۔“ ○
۱۵. ولے عیسیٰ نا معجزہ غاتا خبر شار آن مرمز اسکان رسینگا، او بھارنگا بندغاک اونا
 بیتا تے پنگ کے او تینا بیماری تے مرمز کنگ کے بسر۔ ○
۱۶. ولے عیسیٰ اکثر ویران آجاگے غاتے آہنا کہ او خداغان وعا کریمہ۔ ○

عیسیٰ نا معزورنگا بندغے شفا تینگ

(متی ۱: ۲-۸، مرقس ۱: ۲-۱۲)

۱۷ اسہ دے س عیسیٰ اُراسے ٹی خوائفنگ ٹی اسکہ۔ ہموڑے گڑاس شرع نا معلماک
او فریسی فرقہ نا بندغاک ٹولوک اُترہ۔ اوفک گلیل صوبہ نا او یہودیہ صوبہ نا ہر شار
او خلقاتے آن او یروشلم شار آن، کہ داہم یہودیہ صوبہ ٹی اسکہ، بسوئر۔ خدا نا طاقت
کہ بیمار انا جوڑ کننگ عیسیٰ تو اسکہ۔

۱۸ گڑاس بندغ اسہ معزور و بندغے کٹ آ میسر۔ اوفک دا کوشستے کریر کہ بندغے
۱۹ عیسیٰ نا مون آ ویر، ۰ ولے بھاز رش نا وجہغان اوفک بچ کسر خنتویر کہ اودے
عیسیٰ نا مون آ ویر۔ ہندا خاطر آن چھت ٹی ٹنگس کریر، او معزورنگا بندغے کٹ تو
اوار مخلوق نا نیام ٹی او عیسیٰ نا مون آ ویر۔ ۰

۲۰ ارا وخت آ عیسیٰ اوفتا ایمانے خنا، او معزورنگا بندغے پارے "کنا سنگت، نا
گنابک معاف مسر۔" ۰

۲۱ فریسی فرقہ نا بندغ او شرع نا معلماک سوچ کریر "صرف خدا گناہ او برائی تے
معاف کننگ کیک۔ دا بندغ ویر اے کہ گفر پاننگ ٹی اے؟" ۰

۲۲ عیسیٰ اوفتے پوہ مس او پارے تا "تم آتے وھنو ہیست سوچ کیرے؟" ۰ دا
۲۳ پاننگ بھاز آسان اے کہ "ٹھا گنابک معاف مسر" ولے بیمارنگا بندغے دا پاننگ
۲۴ "بش مہ او بن۔" بھاز گبین اے۔ ۰ ای ٹھے آ ثابت کیوہ کہ ای، اوم نا اولیاد،
بندغاما گناہ تے معاف کننگ کیوہ۔"

بندا خاطر آن او معزورنگا بندغے پارے "ای نے پاوہ،" بش مہ، کٹے تینا
بیف۔ اراغا بن۔" ۰

۲۵ ہمو بندغ اسہ وار تو گلا نا مون آ بش مس، تینا کٹے بیف، خدا نا صفتے کریر

اُراغا ہینا۔

۲۶ ہموڑے موجود بندغاک بھاز حیران مسر، خولیس آن خدا نا صفتے کریسہ پاریر
”نن اینو عجبو بیتس بنگن او خنان۔“

عیسیٰ نا لاوی تے تینا شاگرد جوڑ کنگ

(متی ۹:۹-۱۳؛ مرقس ۲:۱۳-۱۷)

۲۷ واکان پد عیسیٰ شار آن پیشن ہینا، او اسہ محصول مچ کروکو بندغس، کہ اونا پن
لاوی آسکہ، دفتر ٹی ٹولوک خنا۔ عیسیٰ اووے پارے ”برک، کنا شاگرد مرک۔“
۲۸ لاوی بش مس او ہر گڑائے اِلا، او عیسیٰ نارند آت ہینا۔ واکان پد لاوی عیسیٰ
۲۹ کہ اسہ بھلو دعوتس کرے، او دا دعوت ٹی محصول مچ کروکاک او ایلو بندغاک
۳۰ ہم اُترہ۔ گڑاس فریسی فرقہ نا بندغ او فریسی فرقہ نا شرع نا معلماک عیسیٰ نا
شاگروا تے آن گہ کریر او ہر یفیر ”نم آتے محصول مچ کروکا او ایلو گناہ گارنگا بندغا تے
تو کیرے؟“

۳۱ عیسیٰ اوفتے پارے ”ہمو بندغاک کہ بیمار آفس، اوفتے حکیم نا ضرورت آفک۔
۳۲ ولے آرا بیمار او، اوفتے حکیم نا ضرورت اے۔ ہندن ای خدا نا کسر آبروکا بندغا تے
گناہ او بُرائی تے آن ہر سیفنگ کے بتت، ولے گناہ گارنگا بندغا تے خدا نا کسر آ
آتک او گناہ او بُرائی تے آن ہر سیفنگ کے بسوٹ۔“

مخلوق نا عیسیٰ غان روچہ نا باروٹ
ہریننگ او عیسیٰ نا جواب یننگ
(متی ۹: ۱۴-۱۵؛ مرقس ۲: ۱۸-۲۲)

۳۳ گراس بندرغ عیسیٰ غان ہریرک کہ ”سچی نا شاگرداک او فریسی فرقہ نا تنوکاک
روچہ تخیرہ او عبادت کیرہ، ولے نا شاگرداک آتے روچہ تخیسہ؟“ ○

۳۴ عیسیٰ اوفتے پوہ کننگ کے جواب تس ”ٹھا خیال ٹی براسے ٹی بادشاہ ناموجودگی
۳۵ ٹی مہانک ایرغ کمپس؟ نہ۔ اوفک گنیرہ۔○ ولے ہمو دے بریک کہ بادشاہے
دشمناک ہلیرہ، دیرہ تہ، او واکان پد کنا شاگرداک کنا غم ٹی روچہ تخیرہ۔“

۳۶ وا مثال ٹی عیسیٰ پاننگ ٹی اسکہ کہ ”ای بادشاہ غان بار اٹ“ ○
عیسیٰ اوفتے پوہ کننگ کے واما لاتے ہم تریسہ پارے ”کس پسننگا کوٹ
آن متکننگا کوٹ آ اگری خلپک۔ اگہ او خلپک، تو پسننگا کوٹ خراب مرپک، او
۳۷ متکننگا کوٹ ٹی پسننگا کوٹ نا اگری جوان خنپک۔○ او کس ہم پسننگا انگور
نا جوے متکننگا لیزک ٹی تچک۔ اگہ او تچک، تو پسننگا انگور نا جوے ویک او
۳۸ متکننگا لیزکے اریک، انگور نا کل جوک شولنگیرہ او لیزک بے کار مرپک۔○ ہندا
خاطر آن پسننگا انگور نا جوے پسننگا لیزک ٹی تچک۔ او ہندن ٹھا متکننگا وین او
۳۹ کنا پسننگا پیغام جتا او۔○ او آرا بندرغ متکننگا انگور نا جوے گنیک، او پسننگا
خوائیک، او پانک ”متکننگا پسننگا غان جوان اے۔“ او ہندن اونا خوش آفک کہ
او پسننگا کسر آ کائے۔○

فریسی فرقہ نا بندغاتا عیسیٰ نا زی آ الزام تہنگ

(متی ۱۲:۱۲-۸؛ مرقس ۲:۲۳-۲۸)

۱. خُدا نا عبادت او آرام نا وے یعنی ہفتہ غا عیسیٰ تینا شاگردا تے تو اوار اسہ خو لم
 نا فصلے آن گدرینگ ٹی اسکہ۔ اونا شاگردا ک خو لم کشکار، اوفتے صفا کریر او خو لم
 ۲. نا دانہ تے گنگر۔ ○ گڑاس فریسی فرقہ نا بندغا ک ہر یغیر ”ٹم خُدا نا عبادت او آرام نا
 وے آہو کاریمتے آتے کنگ ٹی اُرے آرافتے کہ ننا شریعت منع کرینے؟“ ○
 ۳. عیسیٰ اوفتے پارے ”ٹم خُوانستورے کہ پغمبر داؤد او اونا سنگتا ک آرا وخت کہ
 ۴. لنگڑ مسر، آنت کریر؟ ○ داؤد عبادت نا جگ ٹی ہنا، ارغائے پیشن میس، او اوفک
 ارغائے گنگر آرافک کہ خُدا کے مقرر کنگار۔ وانا شریعت نا مطابق آف، آتے کہ
 شریعت نا مطابق دا ارغائے صرف اہلک گنگ کریر۔“ ○
 ۵. عیسیٰ دا بیتا معنی ئے کریر پارے ”ای، آدم نا اولیاد، عبادت او آرام نا
 وے نا مالک اٹ، او ای جوان چاہہ کہ دا وے آرا کاریمتے کروئی اے، آرافتے
 کروئی آف۔“ ○

عیسیٰ نا بندغ نا معزورنگا دُوئے جوڑ کنگ

(متی ۱۲:۹-۱۴؛ مرقس ۳:۱-۶)

۶. اسہ بین عبادت او آرام نا وے سے آ عیسیٰ عبادت خانہ ٹی درس تہنگ ٹی اسکہ۔
 ۷. ہموڑے اسہ بندغس اسکہ کہ اونا راستی کو دُو معزور اسکہ۔ ○ گڑاس شرع نا معلم او
 فریسی فرقہ نا بندغا ک ہموڑے عیسیٰ ئے ہرنگ ٹی آثرہ کہ او عبادت او آرام نا وے
 ۸. آگے جوڑ کیک یا کپک، تاکہ اوفک اوڑا الزام تہیر۔ ○ وے عیسیٰ اوفتے پوہ مس

۹ او معزورنگا بندھے پارے "بش مر، او واڑے مون آبَرَک۔"
 بندرغ بش مس او مون آبَس۔ ۱۰ ولدا عیسیٰ اوفتے پارے "ای ئمے آن اسه
 سؤالس ہر یفیوہ، ننا شریعت عبادت او آرام ناوے کے آنت پانک؟ کہ نن جووانو
 کاریم کین یا خرابو کاریم کین؟ کسے نازندگی ئے بچائین یا خلاص کین؟" ۱۱
 او ہموڑے موجود کلا نا گند آہرا، ولدا او بندھے پارے "تینا وؤے مریف۔"
 ۱۲ او ہندن کرے او اونا وؤ پدی مست آن بار جوڑ مس۔ ۱۳ شرع نا معلم او فریستی
 فرقہ نابند غاتے غصہ بس، او اسه پہ ایلو تو تینا ہیست کریر کہ "نن عیسیٰ تو آنت کین؟" ۱۴

عیسیٰ نا دوانزده خاصو شاگرد بیفنگ

(متی ۱۰: ۱-۴؛ مرقس ۳: ۱۳-۱۹)

۱۲ اسه وے س عیسیٰ وعا کنگ کے مش آہنا، او اوڑے نن ورست آن خدا
 ۱۳ نا عبادتے کرے۔ ۱۴ آرا وخت آوے پیش تما، او تینا شاگردا تے توار کرے او اوفتے
 ۱۵ آن دوانزده شاگرد بیفے کہ اوفک اونا خاصدگا شاگرداک آئره۔ ۱۶ اوفتا پنک دھن آئره،
 شمعون، کہ عیسیٰ اونا پنے پطرس تجاؤس، پطرس نا ایلم آندریاس، یعقوب او
 ۱۵ یوحنا، فلپس او برتلمائی، ۱۶ متی او توما، حلفی نا مار یعقوب، او شمعون، آرا انقابلی
 ۱۶ پاننگا کہ، ۱۷ یعقوب نا مار یہتوواہ او یہتوواہ اسکروتی کہ او پد آندار جوڑ مس۔ ۱۸

مخلوق نا تینے بیماری تے آن جوڑ کنگ کے عیسیٰ غا بئنگ

(متی ۲۳: ۴-۲۵)

۱۷ آرا وخت آ عیسیٰ تینا خاصدگا شاگردا تے تو اوار مش آن وڑینگار، میدان ٹی بھار
 شاگردا تے تو اوار اسه بھلو مخلوقس آسکہ، کہ اوفک یہتوویہ صوبہ او یروشلم شار او

- ۱۸ فینیکی ملک نا صَوّر او صیدِا پنی آشارتے آن سمندر نا رہی تے آن بَسوئر۔ ۵ وا
بندغاک عیسیٰ نا پیتا تے پَنگ کے لو تیغے بیماری تے آن جوڑ کَنگ کے بَسوئر۔ او
۱۹ ارافک جتی اَترہ اوفک ہم بَسر او اوفتا جَناک پیش تمار۔ ۵ او ہر کس نا وا کوشت
اَمکہ کہ ”عیسیٰ ؑ وُو خلیو، او اوژان فائدہ بیفیو۔“ ۵

عیسیٰ نا ایماندارنگا بندغاتے خوشی او برے ایمان
او دولت والا بندغاتے غمی نا باروٹ پاننگ
(متی ۱: ۵-۱۲)

- ۲۰ عیسیٰ تینا شاگردا تا گنڈ آہرا او پارے
”اے کنازی آ ایمان تجوکاک، تُم خوش قسمت اُرے،
آنتے کہ خُدا تُمَا حفاظتے کیک۔“ ۵
۲۱ اے ایمان خُواوکاک، تُم خوش قسمت اُرے،
آنتے کہ تُمَا خُوشاک پورہ مریدہ۔
اے افسوس کروکاک او ہوغوکاک، تُم خوش قسمت اُرے،
آنتے کہ تُم خوشی آن مخیرے۔ ۵
۲۲ ای آوَم نا اولیاد اُٹ او کنازی آ ایمان تَجَنگ نا وَجہغان مخلوق تُمے آن نفرت
کیک، تُم تو سنگتی کپک۔ اوفک تُمے بے عزت کیرہ، او پارہ کہ ”تُم خرابو بندرغ
اُرے۔“ اوفتا باوہ پیرہ غاک ایلو پَنمیرا تے تو ہندن کریدس۔ ولے تُم خوش قسمت
۲۳ اُرے۔ ۵ او خوش ببو، آنتے کہ وانا بدلہ تُمے خُداغان جَنت ٹی لیک۔ ۵
۲۳ ولے، اے بے ایمان آمیرنگا بندغاک، تُم آخس بد قسمت اُرے،
آنتے کہ تُم واسر آرام اُٹ زندگی ؑ گدریفنگ ٹی اُرے او مون آ
تُم تینا زندگی ؑ بے آرامی ٹی گدریفیرے۔ ۵

اے آرام کرو کا بندھاگ، تُم آخس بد قسمت اُرے،
آنتے کہ تُمَا خُوشاک پورہ مَفَس۔

او دولت اٹ خُوشی کرو کا، تُم آخس بد قسمت اُرے،
آنتے کہ تُم ماتم کیرے او ہو غیرے۔ ○

تُم گل آخس بد قسمت اُرے، آنتے کہ واسر گل بندھاگ تُمَا باروٹ جُوانو بیت
کیرہ۔ ہندا جُوانیکا بیتاے مُست نا بندھاگ دروغ نا پغمبر اتے پارِیسر۔ خُدا تُم کے
او دروغ نا پغمبر اتے کے جُوانو فیصلہ کپک۔ ○

تینا دُشمناتے تو محبت کبو

(متی ۵: ۳۸-۴۸ متی ۱۲: <)

”وے آرا بیتاے ای تُمے پاننگ لی اٹ، پوہ بیو۔ تینا دُشمناتے تو محبت کبو۔
تین تو نفرت کروکاتے تو جُوانی کبو۔ ○ اوفتے نیکو دُعا اییبو آرافک تُمے بد دُعا ایبیرہ،
او آرافک تُمے بے عزت کیرہ، اوفتے کے دُعا کبو۔ ○ اگہ کس تُمے آن اَسٹے نا
اسر گلک آخے، او ایلو گلک ہم تورے کہ ظے تہ۔ اگہ کس اَسٹے آن گڈی اے
خُوانک، وا اووے تینا گوے ہم ایٹے۔ ○ اگہ کس اَسٹے آن گڈاس خُوائے، بندرغ
اووے ہمو گڈائے ایٹے، او پدی خُواپ تہ۔ ○ ایلو بندغاتا مدتے ہندن کبو، دُھن کہ
تُمَا خُوش اے کہ اوفک تُم کے کیر۔ ○ بے ایماناک صرف ہمو بندغاتے تو محبت
کیرہ آرافک بے ایماناتے تو محبت کیرہ۔ اگہ تُم ہندن کیرے، تو تُمَا زی آخُدا نا
رحمتاک مَفَس۔ ○ او اگہ تُم ہمو بندغاتے تو نیکی کیرے آرافک تُم تو نیکی کیرہ،
ہندن تو بے ایماناک اسر پہ ایلو تو تینا ہم کیرہ، ہندا خاطر آن تُمَا زی آخُدا نا
رحمتاک مَفَس۔ تُم گل مخلوق تو محبت کبو تاکہ تُمَا زی آخُدا نا رحمتاک مریر۔ ○
بے ایماناک مخلوقے وام ایبیرہ او پدی ہلبیرہ تا۔ اگہ تُم ہندن کیرے، تو خُدا تُمے

- ۳۵ وانا بدلے تَفک۔ اُم بے ایمان تے آن بار کیتو۔ تینا دشمن تے تو محبت کبو، او اوفتے تو نیکی کبو۔ آرا گڑاتے ایلو بندگ اُمے آن وام خوارہ، ایتبو تا او اوفتے آن پدی خواپتو۔ اگ اُم ہندن کیرے، تو ثما او خدا تعالیٰ نا سوچ آسٹ مریک، او خدا اُمے وانا اسہ بھلو بدلے س ایتک، اتے کہ خدا دا دنیا ٹی نا شکرنگا او خراب کاریم کروکا بندگ تے آہم رحم کیک۔ دھن کہ خدا رحم کیک، ہندن اُم ہم رحم کبو۔

اُم مخلوق نا عیباتے ڈکبو، او معاف کبو، خدا اُم تو ہندن کیک
(متی ۵: ۱-۵)

- ۳۷ ”کسے نا عیباتے کشیتو، خدا ثما عیباتے ڈک۔ ایلو فتنے آ الزام تخیو او مخلوق نا غلط تے معاف کبو، خدا ثما گناہ او برائی تے معاف کیک۔ ایلو فتنے سخی گرمی آٹ ایتبو، خدا اُمے وانا بدلے ایتک۔ اگ بندغس کسے نا مدت کے خولم نا گوئی دب آٹ پُر کیک، او ہندن پُر کیک تہ کہ گوئی پُر مریک او خولماک شولنگیرہ، او وانا بدلے ٹی خدا اووے ہندن ایتک۔“
- ۳۸ عیسیٰ اوفتے دا مثالے تریسہ پارے ”اسہ کورو بندغس ایلو کورنگا بندغے کسر نشان تینگ کپک۔ او اگ ہندن کوشتے کیک، او بے وقوف اے، اتے کہ ہر توماک کدے ٹی تمیرہ۔ او ہندن ہم اُستوس دا سوچ خلپ کہ ”ای ہر علمے حاصل کریٹ۔“ اگ او ہندن سوچ کیک، او بے وقوف اے، اتے کہ اونا شاگرد خوانک، او اوڑان بزز آ مریک۔“
- ۳۹ ”اگ اُمے آن آسٹس تینا گناہ تا باروٹ سوچ خلپ او پینے پائے ”نی گناہ گارے اُس“، او بے وقوف اے۔ او تیٹ بند آن بار بھلو گناہ کیک، ایلوے، کہ اونا گناہک چنگ آن بار او، ہمر پانک کہ ”تینا گناہ تے اے“؟ وامنفاق اول تینا بند آن بار بھلا گناہ تے اے۔ ولدا ایلوے پاننگ کیک کہ ”نی تینا گناہ تے اے۔“

خراپنگا بندغ جُوانو کاریم کنگ کپک

(متی ۱۷: ۱-۲۰، ۱۲: ۳۴-۳۵)

”اسه جُوانو ورختسے ئی خرابو بیوه لگنگ کپک، او اسه مرض پیفو کو درختسے ئی جُوانو
 بیوه لگنگ کپک۔ ۳۳ ہر درخت تینا بیوه غان درست مریک۔ ۳۴ ئم پتی آکاشاتے آن
 انجیر بیفنگ کپیرے، او کاشاتے آن انگور ہم بیفنگ کپیرے۔ ۳۵ ہندن اسه جُوانو
 بندغس ہمیشہ جُوانو بیت کیک کہ اونا نیت جُوان اے، او اسه خرابو بندغس ہمیشہ
 خرابو بیت کیک کہ اونا نیت خراب اے۔ آرا بیت اُست ئی مرے، ہمو با آن
 پیش تک۔“ ۳۶

ایماندار او بے ایماننگا بندغاتسے کے آرا نا بُنیاد نا مثال

(متی ۲۴: ۲-۲۷)

”ئم کنا بیتاتے بلییرے، آنتے پارے کے ”خُواج، خُواج“؟ ۳۶ آرا بندغ کئے آ
 بریک، او کنا بیتاتے بیک او کنا حکماتے تنیک، اسی ئمے پاوہ، او ہمر اے، ۳۷ او دُھن
 اے کہ اسه بندغس کہ تینا آرا نا بُنیادے تنجک او اسه مَش آن بارو بُنیادس بیفک۔
 سیلاب بریک، و لے اونا بُنیادے مَر فنگ کپک، آنتے کہ او سخت جوڑ اے۔ ۳۸ او آرا
 بندغ کہ کنا بیتاتے بیک و لے عل کپک، او ہندن اے کہ اسه بندغس آرا جوڑ کے
 و لے اصل بُنیادے تنجک۔ سیلاب بریک او اسه وار تو آرا تنیک او آرا برباد مریک۔“ ۳۹

عیسیٰ نا افسر نا مے ئے جوڑ کنگ

(متی ۵: ۸-۱۳)

- ۱ بے ارا وخت آ عیسیٰ بندغاتے تو دا بیتاتے خلاص کرے او کفرِ نجوم پنی آشار آ
- ۲ ہنا۔ ۰ ہموڑے اسے روئیو فوج نا افسر س اسکہ کہ اونا مے اووے بھاز دوست آس۔
- ۳ مے بیمار آس او کینگ آن خُڑک آس۔ ۰
- ۴ ارا وخت آ افسر عیسیٰ نا باروٹ بنگ، او یہودی تا پیرنگتے آن عیسیٰ غا راہی
- ۵ کرے کہ ”خواجه، بر۔ کنا مے ئے جوڑ کر۔“ ۰
- ۶ پیرنگاک عیسیٰ غا بسر، اووے منت کریر، پاریر ۰ ”دا افسر نن کے اسے عبادت
- ۷ خانہ س جوڑ کرے او یہودی تے تو بھاز محبت کیک۔ ہندا خاطر آن نی دا بندغ
- ۸ نا مدتے کر۔“ ۰
- ۹ ہندا خاطر آن عیسیٰ اوفتے تو ہنا۔ عیسیٰ اراغان خُڑک اسکہ کہ افسر تینا سنگتاتے
- ۱۰ راہی کرے، او پارے ”خواجه، نی تکلیف کہہ۔ ای داخه لالُخ آفٹ کہ نی کنا اراغا
- ۱۱ بریس۔ ۰ او ای ہم لالُخ آفٹ کہ ای نامون آبریو، ۰ آتے کہ کئے آن بیز آ افسر اک
- ۱۲ آریر، او کئے آن شیف سپاہیک آریر۔ ای اوفتے آن آسٹے پاوہ ”ہین“، او کالک۔ ای
- ۱۳ ایلوئے پاوہ ”برک“، او بریک۔ ای تینا مے ئے پاوہ ”دا کاریے کرک“، او کیک
- ۱۴ تر۔ او کئے خبر اے کہ اگہ نی بیماری ئے بنگ نا حکمے ایتیس، او کالک۔ ہندا خاطر آن
- ۱۵ نی حکم ایتے کہ کنا مے جوڑ مرے، او مے ضرور جوڑ مریک۔“ ۰
- ۱۶ عیسیٰ دا ہیٹے بنگ، حیران مس، او تین تو اوار مخلوقے پارے ”ای ئے پاوہ کہ
- ۱۷ واکان مُست ای وھنو ایمان یہودی تے ئی ختمٹ، وھن کہ داروئیو ئی خناٹ۔“ ۰
- ۱۸ راہی تروکا بندغاک پدی افسر نا اراغا بسر، او افسر نا مے ئے جوڑ خنار۔ ۰

عیسیٰ نا جنوزان نا کہو کا مارے زندہ کنگ

- ۱۱ گراس وختے آن پد عیسیٰ تینا شاگردو او بھاز مخلوق تو اوار نا تین پنی آ شار آ
- ۱۲ بنگ ٹی اسکہ ○ آرا وخت آ اوفک شار نا دروازہ غا رسیدگار، شار نا بندغاک اسر
- مردہ سے قبرستان آ ونگ ٹی آشرہ۔ کہو کا بندغ اسر جنوزانے نا تنیاگا مار اسکہ، او شار
- نا اسر بھلو مخلوقس اوڑ تو اوار اسکہ ○
- ۱۳ آرا وخت آ عیسیٰ جنوزانے بوغنگ آ خنا، اونا اُست اوڑ کے بھاز اُسون مس،
- او جنوزانے پارے ”ہوغہ ○“
- ۱۴ ولدا او مردہ نارہی آ پنا، اونا کفے دُو خلک، او مردہ اُے بیفوکا بندغاک سلیسر۔
- عیسیٰ مردہ اُے پارے ”اے ورنّا، ای نے پاوہ ”بش مر۔“ ○“
- ۱۵ کہو کنگا مار بش مس او بیت کنگ آ لگا۔ عیسیٰ ورنّا نا دُو ٹی ہلک او اووے
- اونا لُہے اُے تس ○
- ۱۶ ہموڑے سلوکا گل بندغاک خولیسر او خُدا نا صفتے کنگ آ لگار۔ اوفک پاریر
- ”ننا نیام ٹی اسر بھلو پغمبرس ظاہر مسونے۔ خُدا تینا بندغاتا مدتے کنگ کے تیڈت
- بسونے ○“
- ۱۷ عیسیٰ نا دا معجزہ نا خبر گل ملک نا گنڈ گنڈ ٹی رسیدگا ○

یحییٰ نا جیل آن عیسیٰ غا تینا شاگرداترے راہی تینگ

(متی ۱۱: ۲-۶)

- ۱۸ آرا وخت آ یحییٰ نا شاگرداک اووے عیسیٰ نا باروٹ پاریر، او تینا ارا شاگردواتے
- ۱۹ توار کرے ○ او پارے تا ”ہمبو او عیسیٰ غان ہریفبو کہ ”نی خُدا نا مقرر کروکا اُس

کہ یحییٰ پاریسس، یا پین کس بریک؟"○

- ۲۰ آرا وخت آہر تو ماک عیسیٰ نامون آہسر، اوفک پاریر کہ "یحییٰ نئے ہریفنگ کے
راہی کرینے کہ "نی ہمو بندغ اُس کہ خدا نے مقرر کرینے، یا پین کس بریک؟"○
۲۱ او بندا وخت آہر عیسیٰ بھازنگا بیمار اتے جوڑ کرے او بھازنگا تاجناتے کشا، او
۲۲ بھازنگا کوراتے خنی کرے۔○ عیسیٰ یحییٰ نا شاگرد اتے پارے پدی یحییٰ غا ہمو، او
آرا گڑاتے ٹم خنارے او آرا بیتاتے بنگورے، یحییٰ پاپو، وھن کہ پغمبر یسعیاہ
نا کتاب ٹی خدا نا مقرر کروکا نا باروٹ لکھوک اے کہ

کورک خنی مریرہ،

کراک بنیرہ،

لنگاک چرخ کیرہ،

آرافتے گرنا بیماری آرے، اوفک پاک صاف او جوڑ مریرہ،

کہو کاک پدی زندہ مریرہ

او غریباتے ہم خدا نا خوش خبری تینگلک۔○

- ۲۳ آرا بندغا کنا زنی آشک تجنپسے او ایمان تجیرہ، ہمو بندغا بھاز خوش
قسمت او۔"○

عیسیٰ نا یحییٰ نا باروٹ مخلوقے پوہ کنگ

(متی ۱۱: ۷-۱۹)

- ۲۴ یحییٰ نارہی تروکا بندغا تا پنگ آن پدی عیسیٰ مچی اے یحییٰ نا باروٹ بیت کریرہ
پارے "آرا وخت آہر یحییٰ اے ویران آجاگے غاتے آہنگ کے بنارے، ٹما خیال
۲۵ ٹی او مخلوقے جتا جتا پیغام تسکے، وھن کہ تو ٹی بیک دانگ اینگ سریرہ؟○ ٹم آنت
خنارے؟ اسہ بندغس کہ امیری وچ پیناس؟ نہ۔ امیری آچ بھوکا بندغا محلتے ٹی

۲۶ رہینگیرہ او ویران آجاگہ غاتے آہمپسہ۔ ○ کئے پاہو، ئم آنت خینگ کے ہنارے؟ اسہ
پغمبرس؟ آؤ۔ او پغمبرس اے، او ئم ایلو پغمبر اے آن زیاستو پغمبرس خنارے ○
۲۷ آنتے کہ سیکھی ہمو بندغ اے کہ پغمبر ناکتاب اونا باروٹ پاریس۔ خدا پارے
”ای پیغام تروکائے تینا مقرر کردگان مست راہی کیوہ،

او مخلوق نا آستے ئی اونا بینگ کے کسرے جوڑ کیک۔“ ○
۲۸ عیسیٰ ولدا اوفتے پارے ”سیکھی مست نا بندغاتے آن او واسہ نا بے ایماننگا
زندہ غاتے آن برز اے، ولے کنازی آ ایمان تجوکاک، اوفک پغمبر سیکھی غان
ہم برز او۔“ ○

۲۹ عیسیٰ پارے تا کل مخلوق سیکھی نا بیتاتے بنگ۔ محصول مچ کروکا او ایلو گراس
بندغاک آستے ئی چائسر کہ ”وا خدا نا پیغام صبح اے“، او سیکھی اوفتے پاک
۳۰ صاف منگ نا بے شولے ○ ولے فریسی فرقہ نا بندغاک او شرع نا معلماک خدا نا
۳۱ پیغامے متویر، او سیکھی غا پاک صاف منگ نا بے شولنگ کے بتویر ○ ای اینو
پگہ نا بندغاک، کہ اوفک خدا نا حکماتے منپسہ، واقتا مقابلہ ئے ویر تو کیو کہ دافک
ہمراؤ؟“ ○

۳۲ ولدا عیسیٰ ہموڑے موجود مخلوقے مثال تریسہ پارے ”دافک ہمو ضدی آچناتے
آن بار او۔ چناتا ارا ٹولی آئرہ۔ اسہ ٹولی س ایلو ضدی آٹولی ئے پارے ”نن ئم
کے برام نا شعر خلکن، ولے ئم چاپ کے بتویرے۔ نن ئم کے غم نا شعر خلکن،
ئم ولدا ہم بتویرے۔“ ○

۳۳ عیسیٰ پد آوا مثال نا معنی ئے کریسہ پارے ”آرا وخت آ سیکھی بس، او روچہ
تجاکہ او انگور نا جوس گتویرکہ۔ فریسی فرقہ نا بندغاک او شرع نا معلماک پاریر کہ ”وا
۳۴ جی اے“ ○ ولدا آرا وخت آ ای، آوم نا اولیاو، بسٹ، او مخلوق تو ٹوسٹ او
گنگٹ، تو ہندا بندغاک ضدی آچناتے آن بار پاریر کہ ”وا لنگر او شرابی و بندغس
۳۵ اے۔ وا محصول مچ کروکا او ایلو گناہ گارنگ بندغاتا سنگت اے۔“ ○ ولے آرا بندغاک

کنا او یحییٰ ناپیتا زی آ عمل کیره، تو داژان ثابت مریک کہ اوفک راست نا کسر
اٹ پنگ ٹی او۔" ○

گناہ گارنگا نیازی نا عیسیٰ غان تینا گناہ تے
معاف کنگ کے شکرے ادا کنگ

۳۶ اسہ فریسی فرقہ نا بند غس کہ اونا پن شمعون اسمک عیسیٰ ؑ دعوت تے کہ
۳۷ "ہ، دے نا یرغ کن تو گن۔" عیسیٰ اونا اراغا یرغ کنگ کے بنا۔ ○ ہمو شار ٹی
نیازی س اسمک کہ گناہ تا کاریکے کریکہ۔ او دے خبر تما کہ "عیسیٰ شمعون نا ارا ٹی یرغ
۳۸ کنگ ٹی اے۔" ہندا خاطر آن او عطر آن پُر سنگ مرمر نا بوتلس بیفے، ○ او عیسیٰ
نا پد آنت تا رہی سلیس۔ او داہ ہوغا کہ عیسیٰ نا تنک اونا خزینکا تے آن پالیسر۔
ولدا او تینا پٹاتے تو اونا نت تے صفا کرے، اوفتے آن بک بلک، او عطراتے نت تا
زی آ شاغا۔ ○

۳۹ ارا وخت آ شمعون دا گڑائے خنا او تینا اُست ٹی سوچ کرے "اگہ دا واقعی
پغمبرس اے، تو او پوہ مریک کہ دا نیازی او دے دُو خلنگ ٹی اے، آہ گناہ گارو
زندگی س گدریفنگ ٹی اے۔" ○

۴۰ عیسیٰ اوڑا ہرا او پارے تہ "شمعون، ای نے گڑاس ہیست پاوہ۔"
شمعون پارے "پا، خواجہ۔" ○

۴۱ عیسیٰ دا مثالے تریسہ پارے "اسہ قرض تروکوس ارا بند غے قرض تے۔ آسٹے
۴۲ پنچ صد چاندی نا روپی ٹی او ایلوئے پنجا چاندی نا روپی قرض تے۔ ○ ہر توماتے تو داہ
روپی آلویکہ کہ اونا قرضے پدی اتیر۔ ہندا خاطر آن او ہر توماتا قرضاتے معاف کرے۔
دا ہر توماتے آن ویر زیاست قرض تروکاغان خوش مریک؟" ○

۴۳ شمعون جواب تے پارے "کنا خیال ٹی ہمو زیاست خوش مریک اراوے

زیاست معاف کنگانے۔

عیسیٰ پارے ”نی صبح اُس۔“

۳۳ ولدا او تینا مونے نیازی آہرہا او شمعو نے پارے ”نی دانیازی نے خناس؟
 ۳۵ آرا وخت آ ای نا اراغا بسٹ، نی کنا نت تا سلنگ کے ویر ہم یقویس، ولے دا
 نیازی کنا نت تے تینا خزینکاتے تو سلا او تینا پٹاتے تو بارے تا۔ ای بسٹ، نی
 ۳۶ کنے خُنب کتویس، ولے دانیازی کنا نت تے آن بک ہلک، او دایسکان ہلنگ
 ۳۷ ٹی اے۔ نی کنے بہ خیرٹ کنگ کے کنا کاٹم آتیل شاعتویس، ولے دانیازی
 کنا نت تے عطر آٹ سلا۔ ولے ای نے پاوہ، اونا بھازنگا گناہک معاف کنگانو،
 بندا خاطر آن او بھاز محبت کنگ ٹی اے۔ ولے آرا نا مچہ گناہک معاف کنگانو،
 او مچہ محبت کیک۔“

۳۸ ولدا عیسیٰ نیازی نے پارے ”نا گناہک معاف مسر۔“

۳۹ بموڑے ٹولوک مخلوق اسہ پہ ایلو تو تینا ہیست کریسہ پارے ”دا ویر اے کہ
 گناہ تے معاف کیک؟“
 ۵۰ ولے عیسیٰ نیازی نے پارے ”نی بنگ، نا ایمان نے جوڑ کرینے۔ خدا نا حفاظتے
 کے۔“

دسینگ نا مثال او شاگرداترے پوہ کنگ

(متی ۱۳: ۱-۲۳؛ مرقس ۱۶: ۲-۲۰)

۱ **ب** گراس وختسے آن پد عیسیٰ شار شار او خلق خلق ٹی چرینگا او خدا نا پسکینگا
 پیغام نا خوش خبری نے مخلوق اسکان رسیف۔ ووازوہ خاصینگا شاگرداک ہم اوڑ تو
 ۲ اوار اترہ۔ عیسیٰ تو اوار نیازیک ہم اترہ۔ اوفتا بھازنگاتے آن جناک کشینگا
 او بھازنگاتے بیماری تے آن شفا تینگا س۔ اوفتے ٹی مریم، کہ او مکدہ شار آن

۳ بَسُوْس۔ عیسیٰ دا نیازی آن ہفت جن کشاَس۔ ۵ یوانہ ہم عیسیٰ تو اوار ہنا، کہ
اونا اریغ خوزہ گورنر ہرودیس نا افسرَس اَنکہ۔ سوتنا او بھازنگ نیازی یک ہم، کہ ارا
عیسیٰ او اونا شاگردا مدتے کیرہ، اوار اَنرہ۔ ۵

۴ بھازنگ مخلوق شار او خلقاتے آن عیسیٰ نا کُڈ آسَر۔ ارا وخت آاسہ بھلو مچی س
۵ مچ مس۔ عیسیٰ اوفتے مثال تریسہ پارے ۵ "زمیندارس خولم و سنگ کے پیش تما۔
ارا وخت آ او بجاتے ڈغار آچٹ تس، گراس اوفتے آن کسر آتار او بھازنگاتے
۶ مخلوق لتاز او ایلوفتے چکاک گنگر۔ ۵ گراس خلی آ ڈغار آتار۔ وختے آن پد فصل
۷ خرا، ولے اوفتے ماس آلو۔ ہندا خاطر آن باریسَر۔ ۵ بھازنگ بچاک کاشماتے ٹی تمار،
او خولم او کاشماک اوار ترک کیر، ولے کاشماک زو بھلن مسر او خولمے تینے ٹی
۸ وکار۔ خولم وڈنگ کَنو۔ ۵ گراس بچاک جواننگا ڈغار آتار۔ فصل ترک کرے او
خولم تس۔ اسہ خولم نا خوشہ غان بھاز خولم نا واندہ جوڑ مسر۔ خف توربو۔ واما لالتے
اُست ٹی تجبو۔ گیرام کیہو۔ ۵

۹ شاگرداک عیسیٰ غان بریفر "وامثال نا انت معنی اے؟" ۵
۱۰ عیسیٰ پارے تا "خدا نا پُسننگا پیغام نا ڈکو کا بیتاک ٹھے پوہ کنگیرہ، ولے ایلو
مخلوقے مثالٹے ٹی پائنگک۔ ہنڈن کہ مُست نا پغمبرس پیشن گوئی کریس کہ
بندغاک خیرہ، ولے توجہ تفسرہ۔

اوفک بنیرہ، ولے پوہ مفسرہ ۵

۱۱ "وامثال ٹی بچاک خدا نا پیغام آن بار او۔ ۵ واما لٹ بچاک کہ کسر ٹی تمار
ہمو بندغاک او ارافک پیغامے بنیرہ، ولے ایلیس اوفتا اُستاتے آن پیغامے کشک
۱۲ تاکہ اوفتے ایمان مَف، او اوفتا نجات مَف۔ ۵ او بچاک کہ خلی آ ڈغار آتار ہمو
بندغاتے آن بار او کہ اوفک خدا نا پیغامے خوشی اٹ بنیرہ او ایمان تجیرہ، ولے
۱۳ آزمائش نا وخت آ اوفک ایمان آن زو ہڑ سینگیرہ۔ ۵ او ارا بندغاک مدان مدان تینا
مال مڈی او پیسہ او زندگی نا خوشی او غمی ٹی خدائے گیرام کیرہ، ہمو بجاتے آن بار او

۱۵ آرا کاشماتے ٹی تمار او بیچ فصل تَتَویر۔ او آرا بچاک جو ایندگا دُغار آتمار، ہمو بندغاک
او آرا پیغامے بنیرہ او ایمانے تینا اُستاتے ٹی تَخیرہ۔ ہندن کہ خولم جو انو فصل ایٹک،
اوفک ہم جو انو کاریم کیرہ، او اوفتے نیکنگا کاریم نابدلہ ہرے آملک۔"

عیسیٰ نا مخلوقے ایمان رسیفنگ نا باروٹ پاننگ
(متی ۲۱: ۲-۲۵)

۱۶ "کس ہم چراغ لیغے، اونا زی آتاس یا اووے میزے نا کیرغ آتچک، بلکہ
ہموڑے تچک تہ آراڑے آرا ٹی روشنائی مرے۔ او آرا وخت آ بندغاک آرا ٹی ہیر، تو
۱۷ روشنائی ٹی ہر گزائے خیر۔ او آرا گڑا دُکوک اے روشنائی ٹی پاش مرے۔ ہندن آرا
پیتاک بندغ نا اُست ٹی دُکوک او، اوفتے خُدا چانک او اوفک ضرور ظاہر مریرہ۔
۱۸ "خف توربو۔ آرا بندغ خُدا نا پُسننگا پیغام نا پیتاتے بیک، او یقین تچک،
خُدا اووے ہندا یقین نا وجہ غان ایمانے پین پوہ منگ نا طاقت ایٹک۔ ولے آرا
بندغ کہ خُدا نا پیغام نا پیتاتے بیک او یقین تچک نا کوشستے کچک، خُدا اووے
ایمان تچنگ نا طاقتے تفک۔"

عیسیٰ نا لُمہ او جد پدرنگا ایلُمنا میلنگ کے بننگ
(متی ۱۲: ۴۶-۵۰؛ مرقس ۳: ۳۱-۳۵)

۱۹ عیسیٰ نا لُمہ او جد پدرنگا ایلُمک میلنگ کے بَسر، ولے بھار مخلوق نا مچی نا وجہ غان
۲۰ میلنگ کتَویر۔ او اِسٹس عیسیٰ نے پارے "خواجه، نا لُمہ او ایلُمک نا میلنگ کے بَسونو۔"
۲۱ ولے عیسیٰ اوفتے کُلے پارے "کنا لُمہ او ایلُمک ہموو او، آرافک خُدا نا پیتاتے
بنیرہ، او ہمو پیتاتے آ یقین تَخیرہ۔"

عیسیٰ نا طوفانے سِلنگ نا حُکم تینگ

(متی ۲۳:۸-۲۷، مرقس ۳:۴-۱۱)

۲۲ اسه دے س عیسیٰ تینا شاگردا تے تو اوار اسه کشتی سے ٹی ٹوس، اوفتے پارے
”جھیل نا ایلو کنارہ غا کامبو۔“

۲۳ بندا خاطر آن اوفک راہی مسر۔ ○ آرا وخت آ کشتی راہی مس، عیسیٰ خاچا۔
اسه وار تو تیزو طوفانس بس۔ کشتی ویر آن پُر مس او دُمینگ آ بس۔ شاگرداک
۲۴ دُمینگ آن خولیسر، ○ بندا خاطر آن اوفک عیسیٰ غا بنار، اووے بش کریر، پاریر
”او خواجہ، او خواجہ، نن دُمینگ آ بسوئن۔“

عیسیٰ بش مس او طوفانے سِلنگ نا حکم تِس۔ طوفان سلیس۔ ○
۲۵ ولدا او تینا شاگردا تے پارے ”نما ایمان آرانگ بنا؟“
ولے اوفک خولیسر او حیران مسر، او اسه پہ ایلوے تینا پاریر ”وا بھرو بند غس
اے؟ طوفانے سِلنگ نا حکم تِس او طوفان اونا حکمے منا۔“ ○

عیسیٰ نا بندغ آن جناتے کسینگ

(متی ۲۸:۸-۳۴؛ مرقس ۱:۵-۲۰)

۲۶ عیسیٰ او اونا شاگرداک گلیل صوبہ غان کشتی ٹی جھیل نا ایلو کنارہ نا گراستین
۲۷ پنی آ علاقہ غا رسینگار۔ ○ آرا وخت آ عیسیٰ کشتی آن وڈینگا، او شار نا اسه بندغسے
تو بلا، او ٹی جناک اُترہ۔ وا بندغ بھاز برے آن آراغان پیشن لغڑ چرینگاک، او
۲۸ قبرستان ٹی رسینگاک۔ ○ وخت وخت جناک بندغے بلکڑہ، او مخلوق اونا دُو او نت تے
زنجیر تے تو تفیک۔ ولے وا وخت آ او زنجیر تے پرنگاک، او ویران آ جاگہ غاتے آپیش

تھا کہ۔ ارا وخت آ او عیسیٰ نے خنا، او چیاٹ خلیسہ تینے عیسیٰ نا مون آ بٹے، اونا جناک پاریر "اے عیسیٰ، خدا تعالیٰ نا مار، نی ننے آن انت خواہ؟ نن نے آن خواست کینہ کہ ننے ہزا تھے۔" ○

۲۹ اوفک بندا خاطر آن پاریر اتنے کہ عیسیٰ جتاتے بندرغ آن پیشن منگ نا حکمے تسوس۔ ○

۳ عیسیٰ اوفتے آن بریفے "نما پن انت اے؟"

۳۱ اوفک جواب تسر "نما پن" لشکر "اے"، اتنے کہ بندرغ ٹی بھاز جناک انرہ۔ ○ جناک عیسیٰ نے منت کریمہ پاریر "ننے نما ہزا نا جاگہ غارابی تھے۔" ○

۳۲ عیسیٰ غاستہ ربی آمش آ بوکاتا اسہ ٹولی س بے گنگ ٹی اسکہ۔ جناک عیسیٰ نے منت کریمہ پاریر "ننے بوکاتا تہہ ٹی پنگ کے الے۔"

۳۳ عیسیٰ اوفتے اجازت تس، ○ جناک بندرغ آن پیش تمار او بوکاتا تہہ ٹی ہنار۔ بوکاتا ٹولی مش آن جھیل نا گنڈ آنرا، او ویر ٹی تینے بٹے او ڈینگا۔ ○

۳۴ بوکاتا شواناک وا گڑائے خنار۔ بندا خاطر آن اوفک شار نا گنڈ آنرار، او وا بیتے شار او خلقاتے ٹی مشہور کریمہ۔ ○

۳۵ بندغاک ہرنگ کے ہنار کہ "انت مسونے؟" ارا وخت آ اوفک عیسیٰ غار سینگار، جنی آ بندرغ خنار کہ جناک اوڑان پیش تمانو۔ او عیسیٰ نا انت تا ربی آ پچ بینوک

۳۶ بوش ٹی ٹولوک اسکہ۔ اوفک گل خولیسر۔ ○ بوکاتا شواناک ایلو بندرغالتے جنی آ بندرغ نا جوڑ منگ نا قصہ پاریر۔ ○

۳۷ ولدا اگر اتین نا علاقہ نا بندغاک عیسیٰ نے پاریر کہ "ننا علاقہ غان ہنگ"، اتنے کہ اوفک خولیسر۔ بندا خاطر آن عیسیٰ کشتی ٹی سوار مس او رابی مس، ○ او ارا بندرغ

۳۸ آن جناک پیش تمانر عیسیٰ نے منت کرے "کنے تین تو در۔" ولے عیسیٰ اووے پدی ارا غا مون تس، او پارے تہ ○ "بن، مخلوقے پا کہ خدا

نے کے انت کرینے۔"

جی آ بندرغ پدی شار آبس او مخلوقے پارے کہ ”عیسیٰ کنا بھاز مدتے کرینے،
او کنا جناتے کشانے۔“

عیسیٰ نا بیمارنگا نیاڑی ئے جوڑ
کننگ او کھوکا مسڑے زندہ کننگ
(متی ۹: ۱۸-۲۶، مرقس ۵: ۲۱-۲۳)

- ۳۰ آرا وخت آ عیسیٰ پدی گلیل صوبہ غابلس، مخلوق اووے بہ خیرٹ پارے، آتے
۳۱ کہ دافک گل اونا انتظارے کریرہ۔ ۳۰ بموڑے یاتیر پنی دُ بند غس بس۔ او بمو جاگہ نا
عبادت خانہ نا افسرس اسکہ۔ او تینے عیسیٰ نا مون آ پٹے، او منت کریسہ پارے ”کنا
۳۲ آراغا رابی مہ“، آتے کہ اونا دوازودہ سال نا مسر کینگ ٹی اسکہ۔
آرا وخت آ عیسیٰ یاتیر تو روانہ مس، عیسیٰ نا چارمہ گنڈ آن بندغاگ اثرہ۔ ۳۰
۳۳ بندافتا نیام ٹی اسہ نیاڑی س اسکہ کہ دوازودہ سال آن اونا پڈ آن وتر بسکہ۔ او تینا
گل مال مدی ئے تینا علج کے حکیماتے تسوس، ولے کس اووے جوڑ کننگ
۳۴ کنتویس۔ ۳۰ او مخلوق نا نیام آن عیسیٰ نا رہی آبس، او اونا کوٹے دُ کوئی ات دُ
۳۵ خلک۔ اونا وتر نا بینگ اسہ وار تو بند مس۔ ۳۰ عیسیٰ ہریفے ”کے دیر دُ خلکونے؟“
گل بندغاگ انکار کریر، او پطرس پارے ”اے خواجہ، گل بندغاگ نا رہی ات
او، کسے نا دُ نے لگوئے۔“
۳۶ ولے عیسیٰ پارے ”کس بیمار کس دُ خلکونے، آتے کہ ای چائٹ کہ کنا
طاقت آن کسے فایرہ رسینگانے۔“
۳۷ نیاڑی چائٹ کہ او تینے دُ بنگ کپک، او خولیس آن لڑیسہ گل بندغاتا مون آ
عیسیٰ نانتے آتہا۔ او عیسیٰ ئے پارے کہ او بمر عیسیٰ نا کوٹے دُ خلکونے او
۳۸ اسہ وار تو جوڑ مسونے۔ ۳۰ عیسیٰ اووے پارے ”کنا ایڈ، نا ایمان نے جوڑ کرینے۔“

نی واسہ بنگ۔ نے آخڑا نا رحمتاک مریر۔
 ۳۹ آرا وخت آتھسی دا پتاتے کنگ ٹی اسکہ، اسہ بند غس افسر نا اراغان بس۔ او
 ۵۰ یاتیرے پارے "نا مسر کسکونے۔ خواہے اراغا اتنگ نا تکلفے کہے۔"
 ۵۱ ولے تھسی دا پتے بنگ، او یاتیرے پارے "خولپے۔ یقین تھ، نا مسر جوڑ
 ۵۲ مریک۔"
 ۵۳ آرا وخت آتھسی یاتیر نا اراغا رسیدگا، او پارے "پطرس، یوحنا، یعقوب او چنا
 ۵۴ نا لمہ باوہ کن تو ارا نا تہہ ٹی بریر۔ ایلو کس تہہ ٹی بف۔"
 ۵۵ بر بندرغ چنا کے بوغنگ او افسوس کنگ ٹی اسکہ۔ تھسی اوفتے پارے "بوغیو۔
 ۵۶ چنا کستے، او خاچنگ ٹی اے۔"
 ۵۷ اوفک تھسی نا دا پتے بنگر، او بشندہ کریر، آنتے کہ چائسره کہ مسر کسکونے۔
 ۵۸ ولے تھسی مسر نا وونے بلک او پارے "چنا، بش مہ۔"
 ۵۹ چنا زندہ مس، او اسہ وار تو بش مس۔ تھسی چنا نا لمہ باوہے پارے کہ
 ۶۰ "مسرے کنگ کے گڑاس ایتبو۔"
 ۶۱ مسر نا لمہ باوہ حیران مسر، ولے تھسی اوفتے حکم تھس "ٹم دا پتے کسے پاپیرے،
 کہ آنت مسونے۔"

تھسی نا تینا ڈوانزده خاصنگا شاگرداتے تبلیخ کے مون تننگ
 (متی ۱۰: ۵-۱۵، مرقس ۶: ۷-۱۳)

۱ تھسی تینا ڈوانزده خاصنگا شاگرداتے اوار توار کرے، او اوفتے دا طاقے تھس کہ
 ۲ اوفک چناتے کشنگ او بیمار اتے جوڑ کنگ کیر۔
 ۳ پینام نا خوش خبری نے رسیدنگ او بیمار اتے جوڑ کنگ کے ایلو شار اتے آرابی
 کرے۔
 ۴ تھسی پارے تا "ٹم تینا کسر نا آرام کے نہ لٹ، نہ کشکول، نہ کنگ کے

۴ گروا، نہ پیسہ، او نہ تین کے بدل شودو پچ بیفیرے۔ ○ آرا ارا ٹی ٹے بہ خیرٹ کریر،
 ۵ ہموڑے رہینگبو۔ ہمو ارا ٹی ہمو وخت اسکان رہینگبو کہ ٹم شارے ایتورے۔ ○ او
 آرا اشار ٹی مخلوق ٹے بہ خیرٹ کتو، ہمو شارے ابو، او تینا نت تا مشتے چندبو تاکہ
 وامشک قیامت ناوے آگواہی ایتیر۔ ○
 ۶ واشاگرداک خدا نا پیغام او بیمار اتے شفا تریسہ چارمہ گنڈا نا اشار اتے آبہار۔ ○

گورنر ہروڈیس نا پریشان مننگ

(متی ۱۳: ۱-۱۲، مرقس ۶: ۱۲-۲۹)

۴ آرا وخت آگلیل صوبہ نا گورنر ہروڈیس عیسیٰ نا باروٹ بنگ، او بھاز پریشان
 ۵ مس، آتے کہ بھازنگا بندغاک پاریرہ کہ ”سیخی پدی زندہ مسونے۔“ ○
 بھازنگا پاریرہ ”پغمبر ایاس ظاہر مسونے۔“
 ۶ او بھازنگا بندغاک پاریرہ کہ ”مست نازمانہ نا پغمبرس پدی زندہ مسونے۔“ ○
 ۷ ہروڈیس سوچ کرے ”ای سیخی ئے کسفیٹ۔ او دا بندغ دیس اے کہ وانا
 ۸ بیتاے ای پنگ ٹی اٹ؟“
 ۹ او واکوشتے کریکہ کہ ”ای عیسیٰ ئے خنیو۔“ ○

عیسیٰ نا مخلوقے بہ خیرٹ او ارغ بشخنگ نا معجزہ نشان تینگ

(متی ۱۳: ۱۲-۲۱، مرقس ۶: ۳۰-۴۴، یوحنا ۶: ۱-۱۲)

عیسیٰ نا خاصنگا شاگرداک پدی بسر او آرا کاریتے کریسر عیسیٰ ئے پاریر۔ عیسیٰ
 شاگردا تے پیفے او بیت صیدا پنی اشار نا گنڈ آروان مس۔ ○ آرا وخت آخلوقے سہا
 تما، اوفک اونا رند اٹ بہار۔ عیسیٰ اوفتے بہ خیرٹ پارے، او خدا نا پسکینگ پیغام

نا باروٹ ہیست کرے، او آرا بیمار اُترہ اوفتے شفا تِس۔
 ۱۲ دے کی اَلنگ نا وخت آدوانزودہ خاصنگا شاگرداک عیسیٰ غا بَسر او پاریر تہ "خواب،
 وا بندغالتے اجازت ایقہ کہ وافک رَہی نا خلقاتے آکار، او تینا کُنگ او خاچنگ نا
 بندوبستے کیر، اتقہ کہ وا ویرانو جاگہ س اے۔"
 ۱۳ ولے عیسیٰ اوفتے پارے "نَم دافتے کُنگ کے گِڑا ایتبو۔"
 اوفک جواب تِسر "کُل تو ننا پنچ اِرغ او اِرا مچی او۔ داخہ بندرغ کے نن تو پیسہ
 افک کہ نن اوفتے کے کُنوئی وِگِڑا اَلین۔"
 ۱۴ بموڑے پنچ ہزار زینہ اُترہ۔ عیسیٰ تینا شاگرداتے پارے "وا بندغالتے پنجا پنجا
 نا ٹولی ٹی ٹولغبو۔"
 ۱۵ آرا وخت آ شاگرداک بندغالتے ہندن ٹولفیر، عیسیٰ اِرغ او مچی تے بیف،
 ۱۶ آسمان نا کُند آبرا، خداغان دُعا کرنے او شکرے آوا کرے، اِرغ او مچی تے ٹُر ٹُر
 کرے، تینا شاگرداتے تِس او پارے "دافتے ٹولی تے ٹی بُش کبو۔"
 ۱۷ اوفک کُل سیر اٹ کُنکر، بچوکا اِرغالتے آن دوانزودہ کُٹور پُر مسر۔

پطرس نا پاننگ کہ عیسیٰ خُدا نا مقرر کروکا اے
 (متی ۱۶: ۱۳-۱۴؛ مرقس ۸: ۲۷-۳۰)

۱۸ اسہ دے س عیسیٰ تنیا عبادت کُنگ ٹی اُسک، اونا شاگرداک اوڑا بَسر۔ عیسیٰ
 اوفتے آن ہریفے "مخلوق کنا باروٹ انت پاننگ ٹی اے، کہ ای ویر اٹ؟"
 ۱۹ اوفک جواب تِسر "گِڑاس بندغاک پارہ کہ نی یحییٰ اُس، او گِڑاس پارہ کہ نی
 پغمبر اِلیاس اُس او گِڑاس پارہ کہ نی مُست نا پغمبر س اُس کہ پدی زیندہ مسونے۔"
 ۲۰ عیسیٰ اوفتے آن ہریفے "نَم انت پارے کہ ای ویر اٹ؟"
 پطرس جواب تِس پارے "خواب، نی خُدا نا مقرر کروکا اُس۔"

- ۲۱ ولدا عیسیٰ اوفتے سخت علم تس کہ "کنا زند ئی دا بیت نا باروٹ کسے
 ۲۲ پاپیرے۔ ○ ای، اوم نا اولیاد، کنے آمصیت بریک، او یہودی تاپیرنگاک، بھلا
 ایلک او شرع نا معلک کنے منپسہ۔ ای کسفنگیوہ، او منہ دے آن پد پدی زندہ
 مریوہ۔ ○

دیر عیسیٰ نا شاگرداک مرور؟

(متی ۱۶: ۲۳-۲۸ مرقس ۸: ۳۱-۹: ۱۰ یوحنا ۱۲: ۲۵)

- ۲۳ عیسیٰ ہموڑے موجود کل مخلوقے پارے "اگ کسے نا خوش آرے کہ کن تو
 برے، او تینا باروٹ سوچ کپ، او موت آن خولپ او ہر دے کنا خاطر آن صلیب
 ۲۴ آتفنگ کے تیار مرے، او کنا شاگرد جوڑ مریک۔ ○ اتے کہ آرا بندرغ دا دنیا ئی تینا
 زندگی دے دوست تورک، او مون نا دنیا ئی خدا نا سزاغان بچنگ کپک۔ وے آرا
 بندرغ کنا خاطر آن تینا جانے او مالے قربان یک، او دا دنیا ئی او مون نا دنیا ئی
 ۲۵ خوشی حاصل یک۔ ○ اگ اسہ بندرغس دا دنیا ئی بھاز مال مڈی تے مچ کے، وے تینے
 ۲۶ خدا نا سزاغان بچائفنگ کپ، تو دا زندگی نا بچ فائدہ آف۔ ○ اگ کسے کنا بیتاتے او
 حکماتے نپک، تو قیامت نا دے آ ای، اوم نا اولیاد، تینا او باوہ خدا نا طاقت آت
 ۲۷ او ملائکاتے آن بار بھاز عزت آت بریوہ، پاوہ "اگ کنا شاگرد آف۔ ○ ای ٹمے یقین
 ایٹیوہ کہ ٹمے آن گراس ہمو وخت اسکان کسپسہ کہ اوفک کنا کسفنگ او پدی زندہ
 منگ، او کنا پیغامے تالان خنتو۔ ○

عِیسیٰ نا شاگردانا موسیٰ او الیاسے خننگ او خُدا نا بیتے پینگ
(متی ۱۰: ۱-۱۳، مرقس ۹: ۲-۱۳)

۲۸ واپیتا کنگ نا ہفتہ سے آن پد، عیسیٰ پطرس، یوحنا او یعقوبے تین تو پیفے
۲۹ او مش آعبوت کنگ کے ہنا۔ ○ آرا وخت آ او عبات کنگ ٹی اسکہ اونا مون نا
رنگ بدل مس او پچاک تہ پیون برف آن بار مسر۔ شاگرداک ہمو وخت آخچوک
۳۰ ائره۔ ○ اسہ وار تو ارا بندغ ظاہر مسر او عیسیٰ تو بیت کنگ آ لگار۔ اوفک پغمبر
۳۱ موسیٰ او الیاس ائره۔ ○ اوفک جنتی آ پچاتے پینائر او عیسیٰ تو اونا یروشلم شار
۳۲ ٹی خُدا نا کسر ٹی کہنگ نا بیتے کہرہ۔ ○ آرا وخت آ شاگرداک سمبال کہر، اوفک
۳۳ عیسیٰ نے جنتی دُپچ بینوک ارا بندغ تو سلوک خنار۔ ○ آرا وخت آ موسیٰ او الیاس
عیسیٰ غان رخصت کنگ ٹی ائره، پطرس عیسیٰ نے پارے ”خواجه، وا اخس جُوان
میک کہ نن ہنڈاڑے ٹم تو رینگین۔ نن مسہ گدان جوڑ کینہ، اسٹس نے کے،
اسٹس موسیٰ کے او اسٹس الیاس کے۔“
ولے او چاٹویکہ کہ انت پاننگ ٹی اے۔ ○
۳۳ پطرس نا بیت کنگ نا وخت آ جمرس اوفتازی آ بس، اوفتے تینا سیخا ٹی
۳۵ دُکا۔ عیسیٰ نا شاگرداک خولیسر۔ ○ جمر آن خُدا پارے ”عیسیٰ کنا دوستیگا مار اے،
کہ ای اووے مقرر کریٹ۔ اونا بیتاے منبو۔“ ○
۳۶ آرا وخت آ دا بیت خلاص مس، عیسیٰ نا شاگرداک عیسیٰ نے ہموڑے تنیا
سلوک خنار۔ شاگرداک ہمو وخت آ واپیتا باروٹ کسے پاتویر، او چپ مسر۔ ○

عِيسِي نَا اسه مارِ سَے آن جِن کَشِنِگ

(مَتّی ۱۴: ۱۸-۱۳: ۹ مرقس ۹: ۱۴-۲۷)

۳۷ پگہ کہ عِيسِي او اونا مُسہ شاگرداک مَش آن شيف بَسر اسه بھلو مخلوقس عِيسِي تو
۳۸ ملا۔ ۰ ہندا مچی آن اسه بند غس توار خلک ”خَواجہ، اِی نے مِنت کیوہ، کہ کنا اَسِیڈگا
۳۹ مار آ ترس گن۔ ۰ کنا مارے وخت و خَس جِن بلیک او چِیاٹ خلِیک، او اونا با ئی
کف بریک۔ جِن اووے بھاز ہرے اِسکان بلیک، او بھاز مشکل اٹ یلہ کیک۔ ہندا
۴۰ خاطر آن کنا مار بھاز لاغر منگ ٹی اے۔ ۰ اِی نا شاگردا تے آن خُواست کریٹ،
ولے اوفک دا جِنے کَشِنِگ کَتَویر۔“

۴۱ عِيسِي مخلوقے پارے ”کنے ٹے آ بھاز افسوس مس کہ ٹم داسکان اِیمان
تِخِنِگ ٹی اَفیرے۔“

ولدا عِيسِي بند غے پارے ”تینا مارے وانگ اَتے۔“

۴۲ اِرا وخت آ بند غ مارے اِتِنگ ٹی اَسکے، جِن اووے ہلک، دُغار آ پئے، او با ئی
تہ کف بس۔ عِيسِي جِنے حکم تِس ”پیش تم“۔ جِن پیش تما او مار کو جوڑ مس۔ عِيسِي
۴۳ مار کوئے پدی باوہئے تہ تِس۔ ۰ مخلوق خُدا نا طاقے خنا او حیران مس۔

عِيسِي اِرا کاری مَتے کریکے، مخلوق اوڑا حیران اَس۔ ولدا عِيسِي تینا شاگردا تے
۴۴ پارے۔ ۰ اِی اِرا پیتا تے ٹے پاوہ، داپیتا تے گیرام کپتو۔ اِی، اَوَم نا اولیاد، دُشمناتا
۴۵ دُو ٹی تِنِگیوہ۔ ۰ ولے شاگرداک پوہ مَتَویر کہ ”عِيسِي اَنَت نا باروٹ پانِنگ ٹی
اے۔“ دا بَیت اوفتے آن دُکوک اَسکے۔ اوفک پوہ مَتَویر، بلکہ خُولیسر۔ ہندا خاطر
آن دا بَیت نا باروٹ عِيسِي غان ہرِیغَتَویر۔ ۰

خُدا نا مون آ دیر بھلُن اے؟

(متی ۱۸: ۱-۴۵ مرقس ۹: ۳۳-۳۷)

شاگرداں اس پر ایلو تو تینا بیست کریر کہ ”نن آں ویر بھلُن اے؟“
 ہر ایٹ تینا اُسٹ ٹی سوچ کرے ”ای واسہ او مون نا دنیا ٹی بھلُن مریوہ۔“
 عیسیٰ اوفتے پوہ مس کہ اوفک انت سوچ کننگ ٹی او۔ ہندا خاطر آن او چنآے
 توار کرے او تینا رہی آ سیلفے تہ۔ او شاگرداں پارے ”اگہ کس دا چنآے کنا خاطر
 آن عزت ایٹک، او کئے عزت ایٹک۔ او آرا کئے عزت ایٹک، او کنا راہی تروکائے
 عزت ایٹک۔ آرا بندرغ تینے مچ عزت والا چانک، او بھاز عزت والا مرک۔“

آرا شیطان نا دشمن اے ننا سنگت اے

(مرقس ۹: ۳۸-۴۰)

یوحنا عیسیٰ پارے ”خواجه، نن اسہ بندرغے خان کہ نا پن اٹ مخلوق آن
 چنآے کشنگ ٹی اُسک۔ نن اووے پارین ”دھن کہہ“، انتے کہ او ننے آن بار نا
 شاگرداں لویک۔“
 عیسیٰ یوحنا او تینا ایلو شاگرداں پارے ”دھنگا بندرغے منع کیو، انتے کہ آرا
 بندرغ شیطان نا دشمن اے او ننا سنگت اے۔“

ساماریہ صوبہ نا خلق نا بندغاکی عیسیٰ اُسے بہ خیرٹ پاتویر

آرا وخت آ عیسیٰ نا جنت آ پنگ نا وخت خُزک بس، او یروشلیم شار نا گنڈ آ

۵۲ رَوَان مَس- ۵ او گِراس بندِغ تینے آن مون آ سائیرِہ صوبہ نا خلقے ٹی رابی کرے
 ۵۳ کہ اوڑکے گینگ او خاچنگ نا بندوبستے کیر- ۵ ولے ہمو خلق نا بندِغاک اووے بہ
 خیرٹ پاتویر، آنتے کہ یہودی او سائیریک اسہ پہ ایلو آن نفرت کریرہ، او عیسیٰ
 ۵۴ یروشلیم شار آ پینگ ٹی اسکہ- ۵ آرا وخت آ یعقوب او یوحنا وا گرائے خنار، اوفک
 عیسیٰ پاریہ "خواجه، اگہ نی پاسہ، نن خداغان وعا کین کہ او خاخرس رابی کے او
 دا خلق بوشنگے، پوِغ مرے- ۵"

۵۵ ولے عیسیٰ مونے تینا ہڑسا او پارے تا "دھن کپہو- ۵"
 ۵۶ ولدا عیسیٰ او اونا سنگتاک پین خلقے ٹی ہینار- ۵

بندِغاتا بہانہ کنگ او عیسیٰ نا پوہ کنگ

(متی ۱۹: ۸-۲۲)

۵۷ عیسیٰ تینا سنگتاتے تو اوار یروشلیم شار نا گند آ پینگ ٹی اسکہ- اسہ بندِغس
 عیسیٰ پارے "نی آرائگ کاسہ، اہی نے تو برہوہ- ۵"
 ۵۸ عیسیٰ اووے پارے "شوکان تینا کوڈاتے ٹی رہینگیرہ، او چکان تینا کوداماتے
 ٹی رہینگیرہ، ولے نی کن تو پینگ کے تیار آفیس آنتے کہ کنے، آدم نا اولیادے،
 رہینگ کے بچ جاگہ افک- ۵"

۵۹ عیسیٰ پین بندِغے پارے "کن تو برک- کنا شاگرد مرک-"
 ولے ہمو بندِغ بہانہ کریرہ پارے تہ "خواجه، کنے الے- اہی کاوہ- کنا باوہ کینگ
 آن خُک اے- ۵"

۶۰ ولے عیسیٰ اووے پوہ مس، پارے "نی کن تو برک، آنتے کہ آرا بندِغاک
 خدا نا کسر آت آفس، اوفک کہوکاتے آن بار او- وا کہو کنگا بندِغاتے الے کہ بے
 ایماناک و فن کیر تا- نی سنگ، او خدا نا پسکنگا پیغام نا خوش خبری نے ایلو مخلوق

آ رسیف۔"

۶۱ اسے بین بندغس عیسیٰ نے پارے "خواجه، ای نے تو بریوہ، ولے کنے ایلے۔

ای اراغا کاو، اجازت آلیو، بریو۔"

۶۲ عیسیٰ اووے پارے "اگہ بندغس خدا نا کسر آ بریک، او سوچک کہ "ای

برسینگیو"، واژان خدا نا کاریم کے بیچ فائدہ مفک۔"

عیسیٰ نا ہفتاد او دو شاگرداترے راہی تینگ

۱ ن ب واکان پد عیسیٰ ہفتاو اووو شاگردواتے توار کرے او اوفتے اِرت اِرت نا ٹولی

۲ ٹی تینے آن مون آہمو خلقاتے آ راہی کرے، آراکان کہ اووے گدرینگولی اسک۔

۳ عیسیٰ اوفتے مثال تریسہ پارے "اسہ بھلو فصلس اے، ولے اوفتے لاب کرواک

۴ چٹ او۔ بندا خاطر آن ٹم خداغان وعا کبو کہ او بین بندغاتے راہی کے تاکہ "نن وا

۵ بھلا فصلے لاب کین۔" ۶ یمبو۔ ای ٹمے بے ایماناتے آ راہی کننگ ٹی اٹ، وھن

۷ کہ سورے خرمن غاتا نیام ٹی ایلے۔ ۸ تینا سفر نا آرام کے بیچ گڑا بیفپیرے، نہ پیسہ

۹ تینگ کے لوت، نہ کشکول، نہ چوٹ نا بین جوڑا۔ کسر آ کسے تو پلپتو۔ ۱۰ آرا ارا

۱۱ ٹی ٹم اولیکو وار کارے، اوڑکے وعا کبو کہ "ہمو اراغا خدا نا رحمتاک مریر۔" ۱۲ ہمو

۱۳ اراغان ارافک کنازی آ ایمان تجیرہ، اوفتازی آ خدا نا رحمتاک مریرہ۔ اگہ کس

۱۴ کنازی آ ایمان تچنک، ولدا خدا نا بندا رحمتاک پد آٹمازی آمریرہ۔ ۱۵ ہمو ارا ٹی

۱۶ رینگبو، اوفک ارا گڑائے کینگ کے ٹمے ایتیر گمبو تہ، آنتے کہ مزدورے اونا مزدوری

۱۷ تینگ۔ رینگنگ کے صرف اسے اراے استعمال کبو۔ ۱۸ آرا وخت آ ٹم اسے خلقتے ٹی

۱۹ کارے، اوفک ٹمے بہ خیرٹ پار، او آرا گڑائے ٹمے کینگ کے ایتیر، گمبو تہ۔ ۲۰ ہمو

۲۱ خلق نا بیمار اتے جوڑ کبو، او ہمو خلق نا بندغاتے پابو کہ "واسہ وخت خوک اے کہ

۲۲ خدا عیسیٰ نازی آ ایمان تھوکاتے بچائے۔" ۲۳ ولے آرا وخت آ ٹم خلقتے ٹی کارے،

- ۱۱ اوفک ٹھے بہ خیرٹ پاپس، تو لگی تے ٹی پیش تمبو او اوفتے پاپو ○ ”نن تینا نت تا
مہتے چنڈنگ ٹی اُن تاکہ دامشک قیامت ناوے آگواہی ایتیر کہ خدا ٹھے پچائنگ
نا موقعہ تس، ولے ٹم مَیویرے۔“ ○
- ۱۲ ولدا عیسیٰ شاگردا تے پارے ”قیامت ناوے آدھنگا خلق نا بندغاتے سدوم
پنی آشار نا بندغاتے آن زیاست ہزار سینگلک، او سدوم شار نا بندغاتا ہزارا کے خدا
خاخرے راہی کریس۔“ ○

عیسیٰ نا خرازین، بیت صیدا او
کفر نحوم شاراتا بندغاتے خبردار تینگ
(متی ۱۱: ۲۰-۲۳)

- ۱۳ ”اے خرازین او بیت صیدا شار نا بندغاک، ٹم اُخس بد قسمت اُرے، اَتھے کہ
آرا معجزہ غاتے ای ٹھے نشان تِسوٹ، اکہ وافتے صُور او صیدا شار نا بندغاتے نشان
تسہ، واک تینا گناہ تے آن ہر سینگارہ، او گناہ تے آن ہر سینگلک نا نشانی کے ہیٹ
نا پٹاتا پُچ پینارہ، او تینا کاٹمازی آہس شاغارہ ○ او قیامت ناوے آصُور او صیدا
۱۴ شار نا بندغاتے آن ٹھے زیاست ہزار سینگلک ○ اے کفر نحوم شار نا بندغاک، ٹم
۱۵ تینا اُستاتے ٹی سوچ کیرہ کہ ”نن خوش قسمت اُن۔ نن ضرور جنت ٹی کانہ۔“ ولے
نہ۔ ٹم ضرور دوزخ ٹی کارے۔“ ○
- ۱۶ پد آعیسیٰ تینا ہفتا او دو شاگردا تے پارے ”آرا بندغاک ٹما پیتاتے ہیرہ،
اوفک کنا پیتاتے ہنر۔ او آرا ٹما خلاف او، اوفک کنا او خدا نا خلاف او، او خدا
کے راہی کریں۔“ ○

هفتاد او دو شاگرداتا پدی بَنگ او احوال تَنگ

۱۷ بندا هفتاد او دو شاگرداک کاریم کے بنار، او کیر او پدی بسر۔ اوفک بھاز خوش آنرہ، او پاریر ”خواب، چناک ہم ننا حکمتے منارہ آرا وخت آنن نا پن آٹ اوفتے مخلوق آن کشانہ۔“

۱۸ عیسیٰ اوفتے پارے ”آرا وخت آثم بندا کاریکے کیرے ای خناٹ کہ شیطان
۱۹ نا طاقت گروک آن بار زو خلاص مسونے۔“ کنا بیتاتے بمبو۔ شیطان دوشہ او تیل
آن بار خطرناک اے، ولے ای نمے طاقت تسوٹ کہ ”واشیطانے تینا نت تے ٹی
۲۰ لتاڑبو۔“ او نمے دشمن نُسخان تَنگ کپک۔ وا خوشی نا بیت اے کہ شیطان او
چناک شاکمے منیرہ، ولے داوان زیاست خوشی نا بیت ثم کے داو اے کہ ثم
جنت ٹی کارے۔“

عیسیٰ نا خوشی

(متی ۱۱: ۲۵-۲۴)

۲۱ او بندا وخت آ عیسیٰ غا خدا نا پاکنگا روح نا طاقت بس، او عیسیٰ خوشی آٹ
خداے پارے ”کنا باوہ، دُغار او جنت نا خدا، نا شکر اے، کہ نی دا بیتاتے تعلیم
یافتہ بندغالتے آن دُکائس او دا ایمان نا بیتاتے ناخوانداتے تسوٹس۔ اے باوہ، ای
اسہ کا پدی نا صفتے کیوہ کہ دا ایمان نا بیتاتے نی تینا خوشی آٹ اوفتے تسوٹس۔
۲۲ ”کنا باوہ خدا کئے گل علم او طاقتے تسونے۔ ای خدا نا او خدا کنا بیتاتے چاک
آرافک ایلو مخلوق آن دُکوک او، او آرا بندغالتے تو کنا خوش آرے، ای اوفتے ہم
دا بیتاتے پوہ کنگ کیوہ۔“

- ۲۳ پد آ عیسیٰ تینا ووازوہ خاصہکا شاگردا گند آ مونے بڑسا او پارے ”ثم اُخس
خوش قسمت ارے کہ آرا کاریختے ای کنگ ٹی اُٹ، ثم خُنگ ٹی ارے تا۔
۲۴ ای ٹھے پاوہ کہ مُست نا بھازنگا پغمبر او بادشاہ تا وا خوش اسکہ کہ اوفک وا کاریختے
خنیر، ولے خُنگ کنتویر۔ او اوقتا خوش اسکہ کہ دا بیتاتے پیر ارافتے کہ ثم پنگ
ٹی ارے، ولے پنگ کنتویر۔“

عیسیٰ نا خُرک نا بندغاتا محبت نا باروٹ پاننگ

- ۲۵ اسہ وے س شرع نا معلم عیسیٰ آ آزمائش کنگ کے پارے ”خواجه، ای
انت کیو کہ ہمیشہ نا زندگی آے حاصل کیو، او خدا تو جنت ٹی رینگو؟“
۲۶ عیسیٰ اوران بریفے ”تورات ٹی انت لکھوک اے؟ نی ہمر خوانیسہ تہ؟“
۲۷ شرع نا معلم جواب تہ ”تورات ٹی لکھوک اے کہ ”خدا نا محبت تینا اُست ٹی
تنبو، او اوڑ تو تینا جان، مال، طاقت او علم آن زیاست محبت کبو“، او ”تینا خُرک
نا بندغاتے تو محبت کُرک، وھن کہ نی تین تو محبت کیسہ۔“
۲۸ عیسیٰ پارے تہ ”نی صچ پاننگ ٹی اُس۔ بندن کر، نی ہمیشہ نا زندگی آے
حاصل کیسہ۔“
۲۹ ولے شرع نا معلم شرمندگی آن بچنگ کے عیسیٰ غان بریفے ”کنا خُرک نا بندغ
ویر اے؟“
۳۰ عیسیٰ مثال تریسہ پارے ”وختس اسہ یہودی س یروشلم شار آن یروشکو شار نا
گند آ پنگ ٹی اسکہ۔ وژاک اونا زی آ حملہ کیر، بھاز خلک تہ کہ او کینگ آ بس، لٹار
تہ، او نزار۔“ ہمو کسر اٹ یہودی نا ایمس گدرینگاکہ۔ آرا وخت آ او پٹی آ بندغے
۳۱ خنا، او کسر نا ایلو گندے بلک او بنا۔ ہندا کسر اٹ لاوی قوم نا بندغس، کہ او
۳۲ بھلا عبادت خانہ ٹی خرمیت کریکہ، او ہم گدرینگاکہ۔ ولے او پٹی آ بندغے اِلا او تینا

۳۲ کسر آٹ رابی مس۔ ۱۰ ولے اسے ساماری و بند غس، کہ او یہودی س آلوکے او بندا
 ۳۳ کسر آٹ پینگ ٹی اسکے، او بندغ نا خُک آ بس، اووے خنا، اونا اُسٹ ٹپی کے
 ۳۴ بھاز ترس گنگ۔ ۱۰ او ٹپی آ بندغ آ بسنا، اونا پپاتے صفا کرے، اوفتے تیل خلک،
 ۳۵ تفتے تا، او ٹپی عے خچر نازی آتجا او اسے مسافر خانہ سے ٹی ورے، اوڑے اونا خیالے
 ۳۶ تجا۔ ۱۰ او پگہ کے ٹپی عے رینگنگ کہ ارا چاندی نا روپی مسافر خانہ نا مالکے تس،
 او مالکے پارے ”آرا وخت آ ای واکسر آٹ پدی بریوہ، نی واکسر نازی آ آخ
 ہم خرچ کریس، ای نے لیتیوہ۔“ ۱۰

۳۶ عیسیٰ شرع نا معلم آن بریفے ”نا خیال ٹی لُوکا بندغ کے واکسر آن دیر
 جُوانو خُک نا بندغس اسکے؟“ ۱۰

۳۷ شرع نا معلم جواب تس ”ہمو بندغ آرا کہ ٹپی نا خیالے کرے۔“
 عیسیٰ پارے تہ ”پنگ۔ او بندن کرک۔“ ۱۰

عیسیٰ نا مرتھا او مریم نا اراغا پینگ

۳۸ آرا وخت آ عیسیٰ واکسر خلاص کرے، او او اونا شاگرداک پدی ہنار۔ اوفک
 ۳۹ اسے خلقے ٹی ہنار کہ ہموڑے مرتھا پنی و نیازی س اوفتے تینا آرا ٹی ہر خیرٹ
 ۴۰ کرے۔ ۱۰ مرتھا نا مریم پنی و لیرس اسکے۔ او عیسیٰ نا نت تا ربی آ تو لوک عیسیٰ نا
 ۴۱ ورے پینگ ٹی اسکے۔ ۱۰ مرتھا مہاناتا ایرغ ویر نا تیار کنگ کے پریشان مس۔ او
 ۴۲ عیسیٰ غا بس او پارے ”خواجہ، نے خیال آف کہ کنا لیر نا ورے پینگ ٹی اے، او
 ای تنیا کاریم کنگ ٹی اٹ؟ اووے رابی کر، کن تو برے، کاریم کے۔“ ۱۰

۴۱ ولے عیسیٰ اووے پارے ”اے مرتھا، اے مرتھا۔ نی گڑاتے تیار کنگ تو
 ۴۲ اوار اُسٹ ٹی ہم بھاز پریشان اُس۔ ۱۰ ولے گنوئی آ گڑاتا تیاری کنگ آن زیاست
 کنا متا تہ پنگ ضروری اے۔ مریم صبح کسر آٹ پنگ ٹی اے، او ای اووے

واپتاتے ینگ آن مع کپہ۔"

عیسیٰ نا دُعا کنگ نا طریقہ ئے رغامینگ

(متی ۹: ۶-۱۳؛ ۷: ۷-۱۱)

۱ باب اسہ دے س عیسیٰ اسہ جاگہ س عبادت کنگ ٹی اسکہ۔ آرا وخت آ او عبادتے
خلاص کرے، اونا اسہ شاگروس بریفے "خواجه، نئے دُعا کنگ نا طریقہ ئے رغام، دُهن
کہ یحییٰ تینا شاگروا تے رغاماکہ۔"

۲ عیسیٰ اوفتے پارے "آرا وخت آ اُم دُعا کیرے، دُهن پاہو،

اے باوہ، نن دُعا کینہ کہ نا مقدسنگا پنے مخلوق عزت آٹ بٹ۔

مخلوق نے تینا اُستاتے ٹی نئے او نا پُسنکینگا کسر آبرے۔

۳ نئے بر دے کینگ کے گڑا ایٹے۔

۴ آرا بندغا ک ننا خلاف کاریم کریو، نن اوفتے معاف کریئن۔

نن نے آن خواست کینہ کہ نی ننا گناہ تے ہم معاف کرک۔

او نئے آرمائش ٹی شاغپہ۔"

۵ عیسیٰ ولدا تینا شاگروا تے وا مثالے تریسہ پارے "فرض کبوتے آن اسٹس نیم

۶ نن آتینا سنگت نا اُراغا کائے او اووے پائے "سنگت، کنے مسہ اِزغ ایٹے۔" کنا

سنگتس مسافری آن واسہ بسونے، او اووے ینگ کے کن توتیارو اِزغ آفک۔"

۷ او فرض کر کہ نا سنگت اُرا نا تہہ آن توار ظے "کنا مغزے گمپہ۔ دروازہ بند اے۔

۸ ای او کنا چنک لیسپ ٹی خاچوک اُن۔ ای ہمر بش مریو او نے اِزغ ایٹیو؟" نی

گڑا ہمر کیسہ؟ اگہ او نا سنگتی نا خیالے تچنک او بش مفک او نے اِزغ تفک۔ ولے

اگہ نی وار وار اُرائے ٹک ٹکیفیمہ، او بندا ٹک ٹک نا وجہغان ضرور بش مریک،

۹ نے اِزغ ایٹک۔" بندا خاطر آن ای ٹے پاوہ، وا مثال آن بار وار وار خداغان دُعا

۱۰ کُبو۔ او تُمَا دُعَاتے ضرور قبول کیک او آرا گڑائے تُم خوارے، تُمے ایٹک۔ او آرا
 بندغ ہم بندا کاریمتے کیک، تو آرا گڑائے بندغ خُوائک، خُدا اووے ایٹک۔
 ۱۱ ”تُمے آن آرا باوہ اے کہ اونا مار چمی خُوائے، وا اووے دُوشہ ایٹک؟“ یا اگہ مار
 ۱۲ بیدہ خُوائے، اونا باوہ اووے تیٹل ایٹک؟ نہ۔ تُم آخس ہم گناہ گار مرہے، ولے
 ۱۳ تینا چُنتاے جُوانو گڑاتے ایتیرے۔ دُهن کہ باوہ مارے مچی نا جاگہ غا دُوشہ او بیدہ نا
 جاگہ غا تیٹل تَقک، ہندن اگہ کس باوہ خُداغان خُوائک، خُدا اووے ضرور ایٹک، او
 تینا پاکنگا رُوح نا طاقتے اوڑا راہی کیک۔“

عیسیٰ او مخلوق نا جِناتا باروٹ بیت کَننگ

(متی ۱۲: ۲۲-۲۳؛ مرقس ۳: ۲۰-۳۰)

۱۳ اسہ دُخس عیسیٰ بندغے آن گُلو حَسے کَشنگ ٹی اَسک۔ آرا وخت آجِن پیش
 ۱۵ تما، بندغ بیت کَننگ آ لگا۔ مخلوق حیران مس، ولے گُراس بندغ پاریر ”وا جِناتا
 سرور اے کہ او عیسیٰ طَاقَت تِسُونے کہ چِناتے کَشے۔“
 ۱۶ سَہازِنگا بندغا ک عیسیٰ آرمائش کے پاریر ”واڈان جِتاوُ معجزہ س نشان ایٹے،
 تاکہ نئے سہاتھے کہ نی خُدا نا مقرر کروکا اُس۔“
 ۱۷ ولے عیسیٰ پوہ مس کہ اوفک اَنٹ سوچ کَننگ ٹی او۔ ہندا خاطر آن عیسیٰ
 اوفتے پارے ”اگہ اسہ ٹلکے نا بندغا تین پہ تین جَنگ لگیر، تو او ٹلک کمزور
 ۱۸ مریک۔ او اگہ اسہ خاوتس تین پہ تین جَنگ لگیر، تو او خلاص مریک۔“ ہندن اگہ
 ای بندغاتے آن چِناتے کشیوہ، تو جِناتا سرور نا طاقت ہم کم مریک۔ ای ہمر اونا
 طاقتے استعمال کیوہ؟ ای اوفتا دُشمن اُٹ۔
 ۱۹ ”تُم پارے کہ چِناتے کَشنگ نا طاقتے کَنے جِناتا سرور تِسُونے۔“ اگہ دا صبح
 اے، تو تُمَا بندغا جِناتے ہمر کشیرہ؟ تُمَا جِناتا بندغاتے آن دا ثابت مریک کہ

- ۲۰ ثم غلط اُے۔ اسی جِناتے خُدا نا طاقت اٹ کشیوہ، او واژان ثابت مریک کہ خُدا نا مقرر کروکا ئے آبسوئے۔
- ۲۱ عیسیٰ اوفتے مثال تریسہ پارے ”آرا وخت آاسہ طاقت والا بند غس سلا تو مریک،
- ۲۲ تو اونا آرا او گڑاک محفوظ او، ولے اگہ اوژان زیاست طاقت والا بند غس بریک، او تینے آن کم طاقت والا بند غے شکست ایٹک، او اونا گڑا او سلائے آقبضہ یک۔
- ۲۳ وا مثال ئی اولیکو طاقت والا جن اے او زیاست طاقت والا بند غ عیسیٰ اے۔
- واژان پد عیسیٰ پارے ”آرا بند غ کنا بیٹے پلپک، او کن تو آف، او آرا بند غ کنا مدتے کپک، او ایلو بند غاتے خُدا نا کسر آن مُر ویک۔
- ۲۳ ”آرا وخت آجن بند غ آن پیش تیک، او ویران آجاگہ غاتے آ آرام کنگ کے کایک۔ اگہ او جاگہ خمپک او تین تو تیڈٹ پاپک کہ ”ای پدی تینا مُست نا بند غ آ کاوہ۔“ اگہ بند غ خُدا نا کسر اٹ پنگ ئی آفک، تو جن اوڑا پدی بریک، او تین
- ۲۵ تو اوار تینے آن ہفت خرابو جن آتیک۔ اوفک گل بند غ ئی اوار رہنگیرہ، او جِناتا
- ۲۶ پنگ نا وجہ غان وا بند غ نا حالت مُست آن زیاست خراب مریک۔
- ۲۷ آرا وخت آ عیسیٰ وا بیتاتے پارے، مچی آن اسہ نیازی س عیسیٰ اے پارے
- ”ہمو نیازی آخس خُوش قسمت اے کہ نے آن بارو مارس ووی کرینے۔“
- ۲۸ ولے عیسیٰ پارے ”واژان زیاست ہمو فک خُوش قسمت او کہ خُدا نا بیٹے بنیرہ، او خُدا نا حکماتے منیرہ۔“

عیسیٰ نا معجزہ نشان تِننگ آن انکار کنگ

(متی ۱۲: ۳۸-۴۲؛ مرقس ۸: ۱۱-۱۲)

- ۲۹ آرا وخت آ عیسیٰ غا بھلو مچی س مچی مس، عیسیٰ اوفتے پارے ”اینو پگہ نا بند غاک آخس بے ایمان او کہ اوفک پارہ ”نئے معجزہ نشان ایٹے۔“ خُدا اوفتے معجزہ نشان

تَفْک، وَهْنِ کِ پَنگَمِر یُونَس نَا نَشَانِ اَسْکِ کِ اَو بَغِیر مَعْجَرَه غَان تَبْلِیْج کرے۔ ۳۰
 کِ پَنگَمِر یُونَس نِیَوَہ شَار کِ بَغِیر مَعْجَرَه غَان تَبْلِیْج نَا نَشَانِ اَسْکِ، تَو اِی بِم، اَوَمَ نَا
 اَو لِیَاو، اِیَنُو پِگِہ کِ نَشَانِ اُٹ۔ ۳۱
 ۳۲ اَو قِیَامَتِ نَاوے اَنِیَوَہ شَار نَا بَدَغَاکِ بَشِ مَرِیہ، اَو
 تُمے اِزَامِ تَحِیر، اَتَتے کِ اَو فِکِ صَرَفِ یُونَس نَا تَبْلِیْجِ اُٹ تِیَنَا گُناہ تے اَن بَرَسِیَنگَر،
 اَو اِی تُمے پَاوہ کِ کُنا پیغامِ یُونَس نَا پیغامِ اَن زِیَاسْت اے۔

”اَو قِیَامَتِ نَاوے اِیَمَنِ مُلْکِ نَا مُلْکِ بِمِ بَشِ مَرِیْکِ اَو اِیَنُو پِگِہ نَا مَخْلُوقِ اِزَامِ
 تَحِیْک، اَتَتے کِ اَو اِیَمَنِ مُلْکِ اَن یَرُوشَلَمِ شَارِ اَبَاوِشَاہِ سَلِیْمَانِ نَا عَقْلِ مَنَدِی اِیَمَن تے
 پَنگِ کِ بِنَاکِ۔ وے اِی تُمے پَاوہ کِ اِی سَلِیْمَانِ اَن عَقْلِ مَنَدِی تُی زِیَاسْت اُٹ۔“ ۳۳

اِیْمَانِ اَو یَقِیْنِ تَحِیْیَکِ اُٹ اُسْتِ نَا رُوشَنَائِی

(مَتِی ۱۵: ۵؛ مَتِی ۲۲: ۶-۲۳)

”کَسَسِ بِمِ چِرَاغے لِیغے، اَو نَا زِی اَتَا سِ یَا اَو وے مِزے نَا کِیرِغِ اَتَحِیْیَک۔
 بَلْکِ بِمُورے تَحِیْک تہ اَرَاڑے کِ اَرَا تُی رُوشَنَائِی مَرے۔ اَو اَرَا وِخْتِ اَتَحِیْیَک اَرَا نَا
 تَبہ تُی بَرے، تَو رُوشَنَائِی تُی ہَر گِڑائے خفے۔ ۳۴
 ۳۵ اِگِ تُمَا ہَر تَوَا خَنکِ اِیْمَانِ نَا بَارُوْٹِ رُوشَنِ مَرِیہ، تَو تُمَا اُسْتَاتے تُی اِیْمَانِ نَا
 بِیْتَاکِ تُولِیرہ۔ وے اِگِ تُمَا خَنکِ اِیْمَانِ نَا بَارُوْٹِ کُورِ مَرِیہ، تَو اِیْمَانِ نَا بِیْتَاکِ تُمَا
 اُسْتَاتے تُی مَفْہ۔ ۳۵
 ۳۶ اِگِ تُمَا اُسْتَاتے تُی اِیْمَانِ اَرے، اَو اِیْمَانِ نَا بَارُوْٹِ بَیْجِ شَکِ اَفْکِ، تَو وَاڑَانِ کُلِ
 مَخْلُوقے تُمے اَن اِیْمَانِ نَا بَارُوْٹِ فَاہِدہ رَسِیَنگِکِ، وَهْنِ کِ چِرَاغِ نَا رُوشَنَائِی اُٹ بَرُوکَا
 بِنَدِغِ اَرَا تُی ہَر گِڑائے خَنک۔“ ۳۶

عِیسیٰ نا شرع نا معلم او فریسی فرقہ نا بندغا ترے آ الزام تِجنگ
(متی ۱۰: ۲۳-۳۶؛ مرقس ۱۲: ۳۸-۴۰؛ لوقا ۲۰: ۲۵-۲۷)

۳۷ ارا وخت آ عیسیٰ و امثالے خلاص کرے، اسے فریسی فرقہ نا بندغس اووے اِرخ
۳۸ کُنگ نا دعوتے تس۔ بندا خاطر آن عیسیٰ اوڑ تو بنا، او اِرخ کُنگ آ لگا۔ فریسی
فرقہ نا بندغ بہار حیران مس کہ عیسیٰ او فتا مزہبی رواج نا مطابق اِرخ کُنگ آن
۳۹ مُست دوتے سلنو۔ عیسیٰ اووے پوہ مس او بموڑے موجود فریسی فرقہ نا بندغا تے
پارے "تُم فریسی فرقہ نا بندغا ک تینا اُستاتے ئی سوچ کیرے کہ" ویر نا سلنگ
اٹ نن پاک صاف مرینہ"، ولے تُم اُستاک لالچ او شیطانی آکاریختے آن پُر او۔
۴۰ بے وقوفاک۔ خدا تُمہ او پیشنے جوڑ کنتے؟ ولے ارا گڑاک تُم تو اریر اوفتے آن
غریب او مسکیناتے ایہو۔ واژان سنا تیک کہ تُم تہ او پیشن پاک صاف اے۔
۴۱ اے فریسی فرقہ نا بندغا ک، تُم اُخس بد قسمت اُرے، اُتے کہ تُم تیند شریعت
تُی چنکا چنکا گڑاتے شانانورے، دھن کہ پوویہ، کینچ او کُل ایلو سوزی تا وہ میکو
بُشخے تُم مزہب نا مطابق خدا کے تروئی اے، تُم ایتیرے تا۔ ولے تُم اِنصاف او
خدا تو محبتے اُستاتے آن گیرام کرینورے۔ وا چنکا گڑاتے تو اوار او اوار تُم خدا تو محبت
او مخلوق تو اِنصاف کبو۔

۴۲ "اے فریسی فرقہ نا بندغا ک، تُم اُخس بد قسمت اُرے، اُتے کہ تُم عبادت
خاندغا تے ئی تینا خاصنگا جاگدغا تے کے محبت کیرے، او تُم خوابیرے کہ مخلوق
۴۳ بازار تے ئی تُمے عزت ایٹے۔ تُم اُخس بد قسمت اُرے، اُتے کہ تُم قبرستان ئی
بمو قبر آن بار اُرے، کہ مخلوق اونا زی آن گدرینگ او تپک کہ دا قبرس اے او
بندن تُم مخلوق نا ختے ئی جوان اُرے، ولے تُم اُستاتا خرابنگا میٹاک دُکوک او۔"
۴۵ ولدا اسے شرع نا معلمس عیسیٰ اُے پارے "خواب، واپیتا کنگ تو نی ننے ہم

بے عزت کریں۔"○

۳۶ عیسیٰ پارے "اے شرع نامعلماک، تم ہم آخس بد قسمت اُرے، آنتے کہ
 ۳۷ تم مخلوقے شریعت نامعلماکے آن زیاست بندادھ حکماکے ایتیرے کہ اوفک دافنے
 مشکل اٹ پورہ کیرہ، ولے ثما چند دا حکماکے منپیرے او کیرے۔"○ تم آخس بد
 ۳۸ قسمت اُرے کہ پغمبر اتا قبر اتے زیبا جوڑ کیرے ارافنے ثما باوہ پیرہ غاک کسینو۔○
 ۳۹ داژان ثابت مریک کہ تم تینا باوہ پیرہ غاتا کاریمتے آن خوش اُرے، آنتے کہ اوفک
 پغمبر اتے کسفر او تم اوفنے عزت تینگ کے قبر اتے زیبا جوڑ کیرے ولے اوفتا
 ۴۰ پیغاماتے منپیرے،○ دھن کہ خدا پاریس کہ "ای دنیا ٹی پغمبر اتے راہی کیوہ،
 مخلوق پغمبر اتے آن گڑاے کسفک او گڑاے تکلیف ایتک۔"○

۵۰ ولدا عیسیٰ اوفنے پارے "تم تینا باوہ پیرہ غاتے آن بار کنا پیتاے منپیرے او
 گناہ تے آن ہڑ سینگیں۔ بندا خاطر آن ٹھے دا دنیا نا جوڑ منگ آن پد آخس ہم
 ۵۱ پغمبر اک کسفنگانو، اوفتا گل نا کسفنگ نا حساب ٹھے آن پلنگ۔○ ای ٹھے پاوہ کہ
 بائیل نا کسفنگ آن زکریاہ نا کسفنگ اسکان، کہ زکریاہ ٹھے مخلوق بھلا عبادت خانہ
 ٹی مقدسنگ جاگہ او قربان گاہ نا نیام ٹی کسے، دا گل نا حساب ٹھے آن پلنگ۔○
 ۵۲ "اے شرع نامعلماک، تم آخس بد قسمت اُرے، آنتے کہ تم تو شریعت نا
 علم اُرے کہ آرا خدا نا کسر آدیک۔ تم تینٹ ہم دا کسر آبمیرے او آرا بندرغ دا
 کسر آکایک اودے ہم الپیرے۔"○

۵۳ آرا وخت آ عیسیٰ پدی ہنا، شرع نامعلماک او فریسی فرقہ نا بند غاک اوژان بھاز
 ناراض مسر، او داکان پد اوفک کوشستے کہہ کہ عیسیٰ ٹھے سوال لٹے ٹی ریفر۔○
 ۵۴ تاکہ اگہ عیسیٰ غلطو بیٹس پائے، اودے گرفتار کیر۔○

عیسیٰ نا تینا شاگرد اتے منافقت آن بچنگ نا نصیحت کنگ
(متی ۱۰: ۲۶-۲۷)

- ۱ **ب** ارا وخت آ کبی ہزار بندرغ مچ مسر کہ نت تھنگ نا جاگہ الو، عیسیٰ اول
تینا شاگرد اتے پارے ”ثم فریسی فرقہ نا بندغاتا خلاف مچ بھو اتے کہ فریسی فرقہ نا
منافقت خمیر آن بار تالان مریک، دھن کہ نت ٹی خمیر شاغنگ، او نت ووک۔
۲ ہندن واقعا منافقت ہم ووک۔ او ارا بیت واسہ ووک اے، نت نا خمیر آن
۳ بار او پاش مریک، او ارا راز واسہ ووک اے، او ہم پاش مریک۔ ہندا خاطر آن
ارا بیتاے ثم نن ٹی کیرے اوفک دے ٹی پاش مرید۔ او ارا بیتاے ثم اراتے ٹی
خسٹس اٹ کیرے، او ہم پاش مرید۔“

خدا نما خیالے تھک

(متی ۱۰: ۲۸-۳۱)

- ۳ ”کنا سنگٹاک، اسی تھے پاوہ کہ ہموقتے آن خولیمو ارا صرف تھے کسفرہ، او
۵ اوران پد بچ کنگ کتسہ۔ اتے کہ کسنگ آن پد خدا تو طاقت ارے کہ بے
۶ ایمان تے دوزخ ٹی شاعے۔ صرف ہمو آسنگا خداغان خولبو۔ خدا ہر بندرغ نا خیالے
تھک۔ بازار ٹی گڈنا چوری نا اہمیت بھاز کم اے، اتے کہ روپئی وانہ سودا مریک۔
او آگہ بھاز بلیرے، تو ارا روپئی نا مسہ وانہ ہلک۔ ولے خدا ہر آسٹ نا خیالے
تھک۔ ہندا خاطر آن خولیمو، اتے کہ خدا نامون آٹما اہمیت گڈنا بھاز چوری تے
۷ آن بھاز بڑز اے۔ او ٹما کاٹم ٹی اخس ہم پٹ او، خدا اوفتے چانک او ہندن خدا
ٹما تہہ پیشنے چانک۔“

عیسیٰ نا تینا شاگرد اترے تسلی تینگ

(متی ۱۰: ۳۲-۳۳؛ متی ۱۲: ۳۲)

۸ "یقین تجبو، آرا بندرغ مخلوق نا مون آ پانک کہ "ای عیسیٰ نا شاگرد اُت"، تو
۹ ای، اوم نا اولیاد، خدا او ملائکاتا مون آوا پاوه کہ "واکنا شاگرد اے"۔ وے آرا
بندرغ کئے مخلوق نا مون آ پانک کہ "ای عیسیٰ نا شاگرد اُت"، تو ای خدا او ملائکاتا
مون آ پاوه کہ "واکنا شاگرد اُت"۔

۱۰ "آرا بندرغ کئے، اوم نا اولیادے، بدر پانک، ای اووے معاف کیوہ۔ وے آرا
بندرغ خدا نا پانگا روعے بدر پانے، تو او نہ واؤنیا ئی او نہ آخرت ئی معاف کننگ۔
۱۱ "آرا وخت آ مخلوق ئے گرفتار کے او عبادت خانہ ئی قاضی یا حاکم نا مون آپیش
۱۲ کے، ئم پریشان مغبو کہ "من تینے ہمر بچائین او انت پان؟"۔ ہمو وخت آ ئے آ
خدا نا پانگا روح نا طاقت بریک، او آرا راستنگا بیت اے، اووے ئم پارے۔"

عیسیٰ نا امیرنگا بندرغ نا مثال تینگ

۱۳ مچی آن اسہ بندرغس عیسیٰ ئے پارے "خواجه، کنا باوہ کہ جاہد اوے یدہ کرینے،
کنا ایلمے پا کہ کن تو بشر کے تہ۔"

۱۴ وے عیسیٰ اووے پارے "اے بندرغ، کئے ویر واقعے تسونے، کہ ای ئما جاہد او
او جھگڑہ غاتا فیصلہ ئے کیو؟"

۱۵ عیسیٰ ایلو مخلوق پوہ کننگ کے پارے "خیال تجبو، او تینے ہر ڈول نا لالچ آن
بچائنبو، اتے کہ بندرغ تینا بھاز مال مڈی تے آن بچیک۔"

۱۶ ولدا عیسیٰ اوفتے واما لے تریسہ پارے "اسہ امیر و بندرغس اسکہ کہ اونا دُغار ئی

- ۱۷ جوانو فصلس خرا۔ او تین تو تینٹ سوچ کریسہ پارے "کن تو واخ جاگہ آف کہ ای
 ۱۸ تینا فصلے تجیو۔ واڑ کے ای آنت کیو؟" اووے سوچ بس کہ "مٹکننگا گواماتے بیوہ،
 او بین بھلو گواماتے جوڑ کیوہ، آراڑے ای تینا فصل او سلمانا تے تجیوہ۔" ○
 ۱۹ "ولدا او سوچ کرے پارے "باہ۔ جوڑ کننگ آن پد ای بھرو خوش قسمتو بند غس
 مروٹ۔ کنا استعمال نا بر گڑا کن تو بھاز سال اسکان مروے۔ بندا خاطر آن ای
 گنیوہ، خاچیوہ او زندگی ئے مزہ آٹ گدریفیوہ۔" ○
 ۲۰ "ولے خدا اووے پارے "نی بے وقوفے اُس۔ دانن آنا زندگی نے آن
 پلنگ۔ واخ گڑا نی ویر کے مچ کروس؟" ○
 ۲۱ عیسیٰ مثال آن دا نتیجے کشا "آرا بندغ دنیا ٹی مال مڈی مچ کیک ولے ایمان
 نی کمزور اے، او خدا نامون آ غریب اے، ولے آرا بندغ دنیا ٹی غریب اے ولے
 اور تو ایمان آرے، خدا نامون آ او امیر اے۔" ○

کُننگ بیننگ کے پریشان مقبُو، خُداغا یقین تجبو

(متی ۲۵: ۶-۱۹، ۳۳-۲۱)

- ۲۲ ولدا عیسیٰ تینا شاگروا تے پارے "تینا زندہ منگ کے گنوی و گڑا او بیننگ کے
 ۲۳ پچ نا باروٹ پریشان مقبُو، آنتے کہ زندگی نا وامعنی آف کہ گن او بین۔" ○ او اُم
 ۲۴ چکاتے آبربو۔ اوفک بچ و سپسہ۔ اوفتے تو فصلا تے مچ کننگ کے گووام ہم آفک۔
 ولے خدا اوفتے کننگ کے ایتک۔ ولے ثا قدر چکاتے آن زیاست اے۔ ○
 ۲۵ "کس فکر آت تینا زندے زیاست کننگ کپک۔" ○ اگہ اُم و اچکا گڑائے کننگ
 ۲۶ کپیرے، تو زند نا ایلو گڑاتا باروٹ آنتے پریشان مریرے؟ ○
 ۲۷ "اُم پھلاتے بربو۔ اوفک بھر ترک کیرہ؟ اوفک کاریم کپسہ، ولے ویرہ او
 زیبا خنگیرہ۔ ولے ای اُمے پاوہ کہ باوشاہ سلیمان تینا دولت او پچاتے ٹی وھن زیبا

۲۸ خفنگتویک، وھن کہ وا اسہ پھل زیبا اے۔ ۱۰ ثما ایمان کمزور اے، بندادھ ئے ایمان
آف آخ کہ خُدا خُوانیک۔ خُدا گواڑخ نا پھلاتے ووفیک، ولے وافک منہ دے آن
پد باریرہ او زو خلاص مریرہ، ولے ثما زندگی وا پھلاتے آن زیاست اے۔ خُدا ئے
گُئنگ او بینگ کے ایٹک۔ ۱۱

۲۹ ”بندا خاطر آن ئم تینا گُئنگ او بینگ کے پریشان مَفبو۔ ۱۲ ولے گُئنگ او
بینگ کے ہمو بندناک پریشان مریرہ آرافک خُداغا ایمان تچسہ۔ ثما خُدا ئے واضر
۳۱ اے کہ انت ضرورت اے۔ ۱۳ اگہ ئم خُدا نا حکماتے منگ نا کوشتے کیرے، تو خُدا
ئے ثما ضرورت نا گڑاتے ایٹک۔ ۱۴

۳۲ ”کنا شاگرداک، خُولیمپو۔ خُدا ثما باوہ غاتے آن بار ثما خیالے تچک، او ئے ہمیشہ
۳۳ نا زندگی حاصل مریک۔ ۱۵ تینا مال مڈی ئے سودا کبو او پیسہ غاتے غیباتے ئی بشخ
کبو۔ جنت ئی وانا بدلہ ملک۔ خُدا نارحمتاک وئیا نا خزانہ غاتے آن زیاست او، واقفے
۳۴ نہ دز دزی کنگ کیک، نہ ملخ گُئنگ کیک تا۔ ۱۶ ثما ہر آسٹ نا اُسٹ ہم ہموڑے
لگک آراڑے ثما مال مڈیک زیاست او۔ ۱۷

عِسیٰ نا خیرخواہ او برے خیرخواہ نگا نوکر نا باروٹ بیت کنگ
(متی ۲۴: ۲۲-۵۱)

۳۵ ”تیار ہو، او کنا پدی ینگ کے تینا چراغاتے لگفبو۔ ۱۸ ہمو نوکراتے آن بار آرا
۳۶ تینا مالک نا انتظارے کنگ ئی او آرا برام آہننے، ہندن ہو۔ آرا وخت آمالک
۳۷ بریک، دروازہ ئے ٹک ٹکیفک، اوفک اسہ وار تو دروازہ ئے طیرہ۔ ۱۹ ہمو نوکراک
آخس بختوار مریرہ، آرا وخت آمالک پدی برے او اوفتے تیار خفے۔ مالک تینا کوٹے
۳۸ وڑیفک او ہمو نوکراتے پانک ”ئم ٹولبو، ای ثما خرتے کیوہ۔ ۲۰ اگہ مالک نیم نن
او اوڑان برے آبرے، او نوکراتے تیار خفے، اوفک آخس بختوار مریرہ۔ ۲۱

- ۳۹ عیسیٰ ایلو مثالے تریسہ پارے کہ "اگہ مالیک خبر مسکہ کہ وژ وژی کیک او ارائے
 ۴۰ تنیایلد کتویکہ۔ او ہندا مالیک آن بار نم ہم بر وخت کنا پدی بینگ کے تیار ہو۔
 او کسے نا گمان مفک کہ ای، آدم تا اولیاد، آرا وخت آپدی بریوہ۔"
 ۴۱ پطرس عیسیٰ پارے "خواجہ، واما مثالے نن کے پاریس، یا ہر بندغ کے
 پاریس؟"
 ۴۲ عیسیٰ پارے تہ "ہمو نوکر خیر خواہنگ او عقل مند اے ار اوے مالیک نوکراتا بھلا
 کے او گل ارائے سمبالنگ کے ایٹے، ایلو نوکراتے ہم وخت نازی آگنوی وگڑا
 ۴۳ ایٹے۔ ہمو نوکر آخس خوش قسمت اے کہ اونا مالیک برے او واگڑائے کنگ
 آخے۔ ای ائی نمے پاوہ کہ مالیک ہمو نوکر آن خوش مریک، او تینا مال مڈی اے ہم
 اووے ایٹک کہ اونا سمبالے کے۔
 ۴۵ "ولے اگہ نوکر تینا اُست ٹی واسوچ خلے کہ "کنا مالیک برے آراغا بریک" او
 ایلو نوکر، نرینہ او نیڑی تے خلیک، او ایرغ گنیک او زیاست شراب گنیک، او نشہ
 ۴۶ مریک، تو اسہ دے س مالیک پدی بریک آرا وخت آنوکر نا گمان مفک۔ مالیک
 اووے کسفک او نوکر قیامت ناوے آجے ایماننگا بندغاتے تو بش مریک۔
 ۴۷ "آرا نوکرے خبر اے کہ "کنا مالیک انت خوائک"، ولے ہمو گڑائے تیار کچک،
 ۴۸ مالیک اووے بھاز خلیک۔ ولے ہمو نوکر کہ اووے خبر آف کہ مالیک انت خوائک،
 او کاریے خراب کیک، مالیک اووے مچ خلیک۔ آرا بندغے بھاز مال مڈی تینگانے
 اوڑان بھاز خوائنگ مریک، او آرا بندغے زمہ واری تینگانے، اوڑان وانا باروٹ
 بریفنگ۔"

(متی ۱۰: ۳۴-۳۶)

79

5.

51

52

52

(متی ۱۶: ۲-۳)

৫২

△△

56

خُدا نا سِزاغان بچنگ کے عیسیٰ نا مثال تینگ
(متی ۲۱: ۵-۲۶)

- ۵۷ "نم وا اتے سوچ کپیرے کہ "تینے خُدا نا سِزاغان بچنگ کے انت کین؟"
۵۸ دهن کہ مثال اے، اگہ اسٹس نے آ اِزام تچے او قاضی نا مون آ دینے۔ قاضی نا
پنگ آن مُست جِوان اے کہ فی تو فیصلے کرک۔ اگہ فی بدن کپیرے او نے
بلیک او گریسہ قاضی نا مون آ دیک۔ قاضی نے سِزا ایٹک، او پوئوس نا ڈوئی ایٹک
۵۹ نے، او پوئوس نے جیل ٹی شانگ۔ او فی ہمو وخت اسکان یلہ مفیسہ کہ فی جرمانہ
نا پائی پائی اے آوا کنٹس۔"

گناہ تے آن بڑسینگبو او خُدا نا سِزاغان بچبو

- ۱ **۳** ہمو وخت آ گراس بندغ بسر او عیسیٰ اُحوال تیر کہ بحر یہودیہ تلک نا
گورنر پیلٹس گلیل صوبہ نا گراس بندغ تے، کہ اوفک ہمو وخت آ بھلا عبادت خانہ ٹی
ساوار اتا قربانی اے تینگ ٹی اُترہ، اوفتے کسفینے۔ عیسیٰ اوفتے پارے "وا بندغاک
۲ کہ عبادت خانہ ٹی کسفنگانو، ٹما خیال ٹی واک ایلو گیلی بندغ تے آن زیاست گناہ گار
او؟ نہ۔ یقیناً آخا۔ او ای ٹمے پاوہ کہ اگہ ٹم گناہ تے آن بڑسینگبیرے، تو ٹم ہم
۳ اوفتے آن بار خلاص مریرے۔ ہمو شیلوخ علاقہ نا ہڑوہ بندغاک کہ اوفتہ زی آ
۴ بینار تما او اوفک کسکر، ٹما خیال ٹی واژان ثابت مریک کہ اوفک یروشلم شار نا
۵ ایلو بندغ تے آن زیاست گناہ گار اُترہ؟ نہ۔ یقیناً آخا۔ او ای ٹمے پاوہ، اگہ ٹم تینا
گناہ تے آن بڑسینگبیرے، تو ٹم ہم اوفتے آن بار بے ایمان کبیرے۔"
۶ ولدا عیسیٰ اوفتے واملے تریسہ پارے "اسہ بندغس تینا باغ ٹی انجیر نا درختس

خلکوس۔ او انجیر کشکینگ کے باغ ٹی ہنا، ولے انجیر برسم کتویس۔ ۵
 آن او تینا باغ نا مالی ئے پارے "ای مہ سال آن داڑے بنگ ٹی اٹ کہ دا
 درخت آن انجیر کشکیو، ولے دا درخت ٹی انجیر اک ترک کپسہ۔ داوے گڈک،
 اتے کہ دا انجیر آن چ فایہ اف۔" ۶

"ولے مالی جواب تس پارے "خواجہ، دا درختے اسے سالے کے پین گڈیہ۔ ای
 درخت نا چارمہ گڈ آن ختیوہ او اووے کہ ایتیوہ۔ ۷
 کرے، تو ایس تہ۔ اگ کتو، تو گڈیس تہ۔" ۸

عیسیٰ نا کُبِنگا نیازی ئے جوڑ
 کنگ، او بھلا افسر نا ناراض مننگ

خدا نا عبادت او آرام نا دے یعنی ہفتہ غا عیسیٰ عبادت خانہ ٹی درس تینگ
 ٹی اسکہ۔ ۹
 او سیدھا جک مننگ کتویکہ۔ او بھاز لاغر اسکہ۔ ۱۰
 نیازی ئے توار کرے او تینا دوئے اونازی آتجا۔ عیسیٰ اووے پارے "نیازی، نی
 تینا بیماری آن جوڑ مہ۔" ۱۱

او اسے وار تو نیازی سیدھا بش مس، او خدا نا صفے کنگ آگاہ۔ ۱۲
 عبادت خانہ نا بھلا افسر عیسیٰ غان ناراض مس، اتے کہ او عبادت او آرام نا
 دے یعنی ہفتہ غا ایٹے شفا تس۔ ہندا خاطر آن او مخلوق تو بیت کریمہ پارے "خدا
 نا حکم نا مطابق ہفتہ ٹی شش دے کاریم نا او۔ ہندا شش دے آٹم شفا پلنگ کے
 بنگ کیرے، ولے عبادت او آرام نا دے آٹم شفا پلنگ کے بنگ کیرے۔" ۱۳
 عیسیٰ پارے تہ "ٹم منافق۔ ٹمے آن کس عبادت او آرام نا دے آتینا
 پیش او خراستے ویر تفک؟ ۱۴
 دا نیازی ایڑاھیم نا آویا دے، او داوے ہڑوہ سال آن ۱۵

- ۱۷ جن اَسک۔ عبادت او آرام نا وے آنیکی نا کارِیم کنگ او جن کشنگ جُوان اے۔
 بندا خاطر آن عبادت او آرام نا وے آدا نیازی آن جے کشٹ۔
 عیسیٰ نا دا پاننگ اونا دشمناتے شرمندہ کرے، ولے عیسیٰ آرا کارِیمتے کریسٹس
 مخلوق اوران خوش اَسک۔

عیسیٰ نا بچ او خمیری ٹو نٹ نا مثالاترے تینگ
 (متی ۱۳: ۳۱-۳۳؛ مرقس ۴: ۳۰-۳۲)

- ۱۸ عیسیٰ مخلوق آن ہریفے "کنازی آ ایمان تجوکاتا تعدادا اُخس مروے؟ ای ٹے
 اونا پوہ کنگ کے آنت مثال ایٹیو؟"
 ۱۹ ولدا او تینازی آ ایمان تجوکاتا تعدادا زیاست منگ نا باروٹ مثال تریسہ پارے
 "او بندن اے کہ اسہ بندغس گڈے وُغارے ٹی دے۔ گڈہ ترک کیک او بھلو
 ورختس جوڑ مریک، او چکاک اونا شاخاتے آتینا کو دالماتے جوڑ کیرہ۔"
 ۲۰ عیسیٰ ولدا ہریفے "کنازی آ ایمان تجوکاک بھر تالان مروے؟"
 ۲۱ او اِرت میکو مثالے تریسہ پارے "اسہ نیازی س پیست سیر نٹ ٹی ذریس
 خمیری نٹ نا شاغے، تو گل نٹ خمیر جوڑ مریک۔"

گناہ تے آن بڑسینگبو۔ اگہ بڑسینگپیرے،
 تو جنت ٹی پیہنگ کپیرے
 (متی ۱۳: ۱۲، ۲۱-۲۳)

- ۲۲ عیسیٰ یروشلیم شار نا گنڈ آ شار او خلقاتے آن گدرینگسہ مخلوق تہلیخ کریسہ
 ۲۳ ہناکہ۔ اوران ایسٹس ہریفے "خوابہ، خدا صرف گڑاس مخلوق نجات ایٹیک؟"

۲۳ عیسیٰ اوفتے پارے ○ "جنت نا دروازہ بھار سنگ اے۔ ایماندار جوڑ بنو، آنتے
 ۲۵ کہ ایماندار اک وا دروازہ غان گدرینگیرہ ○ ای جنت نا دروازہ نا مالک اٹ۔ ای بش
 مریوہ، او دروازہ ئے تھیوہ۔ واکان پد بے ایماناک وا دروازہ غان گدرینگنگ کے بھار
 کوشستے کیرہ، ولے پیہنگ کپسہ۔ او آرافک بے ایمان او، اوفک دروازہ غان پیش
 ۲۶ سلیرہ او دروازہ ئے نک ٹکیفیہ او پارہ "خواجه، دروازہ ئے نن کے ٹل"۔ ولے ای
 ۲۷ جنت نا مالک اوفتے پاوہ "ای ئے ورسٹ کپہ، ثم ویر اے؟" ○ ولدا بے ایماناک
 پارہ "خواجه، نن نے تو تھوئیں، بش مسوئن۔ او نی ننا شار ٹی تبلیغ کریئیں۔" ○ ای
 ولدا اوفتے پاوہ "ای ئے ورسٹ کپہ، ثم ویر اے؟ بمبو۔ ثم کنا سنگت افیرے،
 ۲۸ ثم بے ایمان اے۔" ○ ثم ووزغ ٹی خینگیرے۔ ووزغ آن ثم ابراہیم، اسحاق،
 یعقوب او ایلو کل پنمبر اتے جنت ٹی تھو لوک خیرے، او بمو وخت آ ثم عزاب
 ۲۹ آن چیانٹ خیرے او آفسوس کیرے ○ وینا نا چارمہ گنڈ آن ایماندارنگا بندغاک خدا
 ۳۰ تو اوار جنت ٹی رینگیرہ او اوڑ تو اوار گنیرہ ○ او آرا بندغاک واسہ مخلوق نا مون آ
 بے عزت او، مون نا وینا ٹی خدا اوفتے عزت ایٹک۔ ولے آرافک وا وینا ٹی تینے
 مخلوق نا مون آ عزت والا چارہ، مون نا وینا ٹی خدا اوفتے عزت تفک۔" ○

عیسیٰ نا یروشلیم شار کے آفسوس کننگ

(متی ۲۳: ۳۷-۳۹)

۳۱ او بمو وخت آ گراس فریسی فرقہ نا بندغاک عیسیٰ غا بسر او پاریر "نی واسہ
 وا جاگہ غان پیش تم، پین جاگہ سے آ بنگ، آنتے کہ گورنر ہروڈیس نے کسفنگ
 خوائیک۔" ○

۳۲ عیسیٰ اوفتے پارے "پدی بمبو، او لچ ہروڈیسے پابو کہ "اینو او پگہ ای مخلوق آن
 جن کشنگ ٹی اٹ او اوفتے بیماری تے آن جوڑ کننگ ٹی اٹ، او منیٹ میکو وے

- ۳۳ آ ای تینا منزل آر سینگوٹ۔" وے ای اینو پگہ او ایلووے اسکان مسافری کیوہ،
 اتے کہ یروشلم ہمو شار اے کہ بھارنگا پغمبر اتے ہمووے کسفینو، او ہندا خاطر آن
 کنے ہم یروشلم شار ٹی کسفیرہ۔
- ۳۴ "اے یروشلم شار نا بندغاک، تُم اُخس بد قسمت اُرے کہ تُمے آپغمبر اک
 بسر او تُم خُدا نا راہی تروکا پغمبر اتے خُل خلکے او اوفتے کسفیرے۔ کنا خوش
 اے کہ یروشلم شار نا گُل بندغاتے تینا سیجا ٹی اتیو، تُمے دوزخ آن بچا فیو، دھن کہ
 گلو خطرہ نا وخت آ تینا چوری تے پردہ غاتا کیرغ آ ڈلگ، وے تُم کنے دھن کنگ
 ۳۵ کے ایتویرے۔ ہندا خاطر آن خُدا تُم خیا لے تچک او اونا رحمتاک وا شار آ مفسر۔
 ای تُمے یقین ایتوہ کہ تُم کنے ہمو وخت اسکان خمیرے کہ وخت بریک او تُم کنا
 باروٹ پارے "خُدا نا ہموڑا رحمتاک مریر کہ او خُدا نا طاقت اٹ پدی بریک۔"

عیسیٰ نا عبادت او آرام نا دے آ بیمارنگا بندغے شفا تینگ

- ۱ خُدا نا عبادت او آرام نا دے یعنی ہفتہ غا فریسی فرقہ نا اسے معتبرے نا اُرا
 ۲ ٹی عیسیٰ اِزغ کنگ کے ہنا، او مخلوق عیسیٰ اُے خُک آن خنا۔ اسے بندغس کہ
 ۳ اونا دُو او تنک پروک اُترہ عیسیٰ غا بس۔ عیسیٰ فریسی فرقہ نا بندغاتے آن او شرع
 نا معلاتے آن ہر یفے "تُم شریعت عبادت او آرام نا دے آ شفا تینگ نا اجازتے
 ایتک یا تفک؟"
- ۴ وے اوفک بچ جواب ایتویر۔ عیسیٰ بندغے دُو خلک، اووے شفا تیس، او راہی
 ۵ کرے تہ۔ او دلا او فریسی فرقہ نا بندغاتے آن او شرع نا معلاتے آن ہر یفے "اگہ
 تُم مار یا خراس عبادت او آرام نا دے یعنی ہفتہ غا دُون ٹی تھے، تُم اووے دُو
 اسے وار تو کشپیرے؟"
- ۶ وے اوفک جواب تینگ کتویر۔

عیسیٰ نا دعوت ٹی آدب او معزوراتے دعوت
ٹی توار کنگ نا باروٹ مخلوقے پوه کنگ

عیسیٰ مہاناتے خنا کہ اوفک تین کے جوانو جاگ پینگ ٹی او۔ بندا خاطر آن
او دا مثالی تریسہ گلے پارے ○ ”اگہ ئے آن آسے دعوت آ پینگ، جوانگا جاگہ غا
ٹولپ، آتے کہ شاید اوران زیاست عزت والائے دا دعوت ٹی بینگانے، ○ او میزبان
کہ برتوماتے بینگانے آسٹ آبرے او پائے ”بش مہ، او دا بندغے جاگہ ایتے۔“ او
شرمندہ مریسہ گل آن پد آ ٹولیک۔ ○

”اگہ نی دعوت ٹی توار کنگانے، بنگ او گل آن پد آ ٹول۔ آرا وخت آمیزبان
نے خفے، او نے آبرے، پائے ”کنا سنگت، بش مہ، او معتبرنگا جاگہ غا ٹول۔“ دا
بیت نے ایلو مہاناتا مون آزیاست عزت مند جوڑ کیک۔ ○ آرا بندغے تیغے عزت والا
چانک، خدا اووے بے عزت کیک، او آرا بندغے تیغے کم عزت والا چانک، خدا اووے
بھار عزت ایتک۔ ○

ولدا عیسیٰ میزبانے پارے ”آرا وخت آنی کسے دعوت استیسہ، دعوت ٹی صرف
تینا سنگتاتے او ایلیمتے او عزیزاتے او تینا امیرنگا بمسائیہ غاتے توار کپہ، آتے کہ اوفک
ولدانے تینا دعوتاتے ٹی توار کیرہ، او نا حساب برابر مریک۔ ○ ولے آرا وخت آ
نی دعوت کیسہ، غریب او لنگ او کور او معزوراتے توار کزک، ○ او نے آخدا نا
رحمتاک مریہ، آتے کہ اوفک پدی بدلے تیغے کپسہ۔ وانا بدلہ ٹی قیامت نا
وے آخدا نے تینا کسر آبرو کا بندغاتے تو بش کیک۔ ○

عِيسَىٰ نَا مَخْلُوقے پُسکُننگا پیغام نا
دعوت ٲٲنگ او پاننگ ”بہانہ کٲٲو“
(متی ۱۰: ۲۲-۱۰)

- ۱۵ ہموڑے اسہ مہانس ٲولوک اسکہ۔ او دا بیتے ٲنگ او عیسیٰ ءے پارے ”ہمو
بندغاگ آخس خوش قسمت او آرافک جنت لی خدا تو اوار ریگیہ۔“ ○
- ۱۶ عیسیٰ ہمو بندغے دا مثالے خدا نا دعوت نا باروٹ ٲس، پارے ”اسہ وٲش
اسہ بندغس اسہ بھلو دعوتس کرے او بھاز بندغائے ٲوار کرے۔“ ○ آرا وخت آ
ارغ نا وخت مس، او ٲینا نوکرے راہی کرے کہ ”مہمانائے ٲوار کر کہ ”ارغ ٲیار
اے۔ ٲٲو۔“ ○ نوکر کُلائے آہنا، ولے اوفک بہانہ کرے دعوت آٲٲویر۔ اولیکو بندغ
نوکرے پارے ”ای ٲین کے کھیتی س بلکوٹ۔ ای اونا خیال کے کاوہ۔ بندا خاطر
آن کنے معاف کر، ای ٲٲنگ کٲرہ۔“ ○ ارٹ میکو بندغ پارے ”ای ٲچ جوڑی خراس
نا بلکوٹ، ای اوفتے لنگار کے ویوہ۔ بندا خاطر آن ای ٲٲنگ کٲرہ، کنے معاف کر۔“ ○
- ۲۰ ٲین اسٹس پارے ”ای واسہ برام کریٹ۔ بندا وجہ غان ای ٲٲنگ کٲرہ۔“ ○
- ۲۱ ”نوکر ٲدی ارانا ٲنا او ٲینا مالکے بندا ٲیتائے پارے۔ مالکے بھاز غصہ بس۔ او
نوکرائے پارے ”زو ہمو، شار نا گلی تے آن غریب، کور، لنگ او معزورائے ارغ نا
دعوت ایٲٲو۔“ ○ ذریسے آن ٲد نوکر اک ٲدی بسر او پاریر ”خواجہ، ہمر کہ نی پاریس
بندن کریں، ولے واسکان ٲین بندغ نا جاگہ آرے کہ اوفک ٲولیر، ارغ گنیر۔“ ○
- ۲۲ بندا خاطر آن مالک نوکرائے پارے ”شار آن ٲیشن ہمو، او کسر نا مخلوقے ہم ضرور
آٲٲو، تاکہ کنا آرا ٲر مرے۔“ ○ آرافتے اولیکو وار ای بٲنگاٹ، اوفتے آن کسے ارغ
نا باخوس ہم ٲفیرے۔“ ○

اول سوچ خلبو، ولدا کنا شاگرد جوڑ مہو

(متی ۱۰: ۳۷-۳۸)

۲۵ اسہ دے س عیسیٰ تو اوار مخلوق نا اسہ بھلو مچی س پنگ ٹی اسکہ۔ عیسیٰ تینا
۲۶ مونے اوفنے آہڑا او پارے ○ ”آرافک کن تو پنگ ٹی او، کنا شاگرد افس، ہمو
وخت اسکان کہ اوفک تینا باوہ، کمر، زائفہ، ایلم، لیڈ او تینا چناتے آن او تینا جان
۲۷ آن زیاست کنے دوست تورتنو ○ او آرا بندرغ کنا خاطر آن مصیبت نا پنگ او
کہنگ کے تیار مہک او کنا شاگرد آفک۔ ○

۲۸ عیسیٰ مثالے تریسہ پارے ”اگہ تھے آن کس پئسکن آرائے جوڑ کے، او
۲۹ ٹولیک، سوچ خلک او حساب کیک کہ ”واڑا اخس خرچ مریک؟“ ○ اگہ او سوچ
خلک، تو بنیاوے شاغنگ آن پد او تینا آرائے پورہ کنگ کپک، او آرا بندرغاک
۳۰ آرائے نیمہ جوڑ خیرہ، اوفک اوڑا ملنڈ خیرہ، ○ او پارہ ”وا بندرغ آرائے جوڑ کنگ
شروع کرے، ولے جوڑ کنگ کتو تہ“ ○

۳۱ ”اگہ اسہ باوشاہ وہ ہزار بندرغ نا فوج تو ایلو باوشاہ کہ او بیست ہزار بندرغ نا فوج
تو پنگ ٹی اے جنگ کے کائے، اول او ٹولیک، سوچ خلک کہ ”کنا فوج جنگ
۳۲ کروکا فوج آن طاقت ٹی زیاست آرے یا آف؟“ ○ اگہ او طاقت ٹی زیاست آفک او
گراس بندرغے زیاست فوج والا باوشاہ غاکہ او واسکان بھاز مرے راہی کیک،
۳۳ پانک کہ ”امی نے تو جنگ کپہ۔ امن کے انت فیصلہ کین؟“ ○ او ہندن اگہ تم کنا
شاگرد مریرے، تو تم سوچ خیرے کہ تھے آن انت خوائنگ، او تم تینا ہر گراتے
لنگ کے تیار مریرے۔ اگہ تم ہندن کپیرے، تو کنا شاگرد مہیرے۔ ○

۳۳ عیسیٰ اسہ پین مثالے تریسہ پارے ”کنا پیتاتے غور آٹ مہمو۔ اگہ کتخ ٹی
۳۵ بے شاغین، تو مزینی مریک۔ فرض کین کہ بے نا سوری کائے او نت آن بار جوڑ

مریک، او نہ کتنی استعمال منگ کیک او نہ دُغار ٹی کد آن بار استعمال کنگ
کینہ۔ او بے فائدہ اے، اووے حسینہ۔ او ہندن آرا بندغ کنا شاگو جوڑ مرے، او
پدی ہڑسینگ، او بے سورنگا بے آن بار اے۔" ○

عیسیٰ نا گوہنگو کا میل نا مثال تینگ

(متی ۱۲: ۱۸-۱۳)

۱ **ب** اس دے س عیسیٰ خُدا نا پُسننگ پیغام نا تیلخ کنگ ٹی اسکہ۔ ہموڑے
۲ محصول مچ کروکا او ایلو گناہ گارنگا بندغاک ہم عیسیٰ نے پنگ کے بسر۔ ○ فریسی
فرقہ نا بندغاک او شرع نا معلماک غصغان اس پر ایلو تو تینا بیت کریسہ پاریر "وا
بندغ محصول مچ کروکا او ایلو گناہ گارنگا بندغاکے تو ٹولیک او گنیک۔" ○
۳ عیسیٰ اوقتا ہیٹے پنگ او وا مثالے تریسہ پارے ○ "اگہ مے آن اس بندغے تو
۴ صد میل او، اوران اسٹس گوہنگ، او ایلو نوو او نوے بے گنگ کے ایک، او
۵ گوہنگو کا پنگ کے کایک۔ ہمو وخت اسکان کہ او خنتے تہ، پنگ تہ۔ ○ آرا وخت
۶ آ او خیک تہ، او بھاز خوش مریک، او میٹے تینا کوپہ غا تیک، ○ او پدی آرا غا بریک۔
ولدا او تینا سنگت او ہمسائیہ غاتے توار کیک، او پایک تا "ہو، خوشی کیمبو۔ اسی تینا
۷ گوہنگو کا میٹے خنائٹ۔" ○ او ہندن اسی مے پانگ ٹی اٹ کہ نوو او نو خُدا نا کسر آ
پنگ ٹی او، ولے ہمو آسٹ کہ خُدا نا کسر آ پنگ ٹی آف، گناہ تے آن ہڑسینگ،
جنت ٹی خُدا او اونا ملاکاک او نیکنگا بندغاک بھاز خوش مریرہ۔" ○

عیسیٰ نا گوہنگو کا چاندی نا روپیہ نا مثال تینگ

۸ او پین مثالس تریسہ پارے "اسہ نیازی سے تو وہ چاندی نا روپیہ آریر، اوران

۹ اِسٹس گو بٹلگ۔ او آنت کیک؟ او چراغے لگ لگ، او روپی ناپٹنگ کے اُرا ٹی
چارمہ گنڈ آن روف خلیک او خلیک تہ۔ ○ اُرا وخت آ او خلیک تہ، او تینا سنگت
۱۰ او ہمسایہ غالتے توار کیک، او اوفتے پانک "ای بھاز خوش اٹ۔ ای تینا گو بٹلوکا
روپی نے خٹاٹ۔ پتو۔ خوشی کیسبو۔" ○ ہندن ای مئے پاوہ کہ خدا او اونا ملا لکاک
بھاز خوش مریدہ اُرا وخت آ بے ایمانس گناہ تے آن ہر سینک۔ ○

خود سرنگ مار نا گناہ تے آن ہر سینک گنگ او باوہ نا معاف کنگ

۱۱ عیسیٰ اوفتے اسہ بین مثالیں تریسہ پارے "اسہ بندے نارا مار اُترہ۔ ○ چٹکا مار
تینا باوہ نے پارے "باوہ، جائیدادے کنے او ایلیم ٹی بشخ کر۔" ہندا خاطر آن باوہ تینا
۱۲ جائیدادے ہر تو مار تے آ بشخ کرے۔ ○ گراس وخت آن پد چٹکا مار پیسہ غالتے آ تینا
جائیدادے سوا کرے، او مرو ملکے آ ہنا، او ہموڑے تینا پیسہ غالتے خرابنگا کاریمتے
۱۳ ٹی خرچ کرے۔ ○ اوڑ تو آخس ہم پیسہ اُترہ، اوفتے گلے خرچ کرے۔ ولدا ہمو ملک
۱۵ ٹی ڈکال بس، اوڑ تو گنگ کے چچ گڑا بچتو۔ ○ ہندا خاطر آن او ہمو ملک نا بندے تو
کاریم کنگ ٹی لگا، او ہموڑے نوکر مس۔ ہمو بندغ اووے ہوکاتا خیال داری کے
۱۶ راہی کرے۔ ○ مار بھاز بینگی آن تینا اُست ٹی خیال کرے کہ "ای دا ہوکاتا پٹی تا
۱۷ بچاتے گنیو"، آنتے کہ کس اووے گنگ کے چچ بتویک۔ ○ پد آ او تینا اُست ٹی
سوچ کرے "کنا باوہ تو کاریم کروکا نوکراک واڑان زیاست گنیرہ، او ای لنگری آن
۱۸ کینگ آسوٹ۔ ○ ای کاوہ، او تینا باوہ نے پاوہ "باوہ، ای نا او خدا نا گناہ گار اٹ۔ ○
۱۹ ای نا مار منگ نا لارنج آف۔ کنے تین تو تخ، ای نے کے نوکراتے آن بار کاریم
۲۰ کیوہ۔" ○ ہندا خاطر آن او راہی مس او پدی تینا باوہ نا گنڈ آ ہنا۔ ولے او اراغان
بھاز مر اسکہ، اونا باوہ اووے خنا۔ اونا باوہ نے اوڑ کے ترس بس، او دووینگیسہ ہنا،
۲۱ او تینا مارے خمب کرے او اوڑان بک ہلک۔ ○ مار باوہ نے پارے "ای نا او خدا نا

- ۲۲ گناہ گار اُٹ۔ اہی مار پانینگ نا لالُخ اُفٹ۔ "ولے باوہ نوکراتے توار کرے" ژو پبو۔
- ۲۳ جو ایندگا پچاتے آتبو، او داوے بیر فبو، بور ٹی تہ چلو او نت تے ٹی چوٹ بیر فبو۔ "ولدا
- بمبو او جوانو روڑس آتبو، تژیو تہ، ایزغ گنین او دا مار نا پینگ نا خوشی ئے کین۔"
- ۲۴ آراوے کہ اہی سوچا سٹ کسکونے، ولے او زندہ اے۔ او گم مسوس، ولے واسہ
- خینگانے۔" دعوت شروع مس۔"
- ۲۵ "واوخت آ بھلا مار ڈغار آ زمینداری کنگ ٹی اسکہ۔ کاریم کنگ آن پد او پدی
- آراغا بس۔ وختس کہ او آراغان خُک رسینگا، او شعر پانینگ او چاپ خینگ نا توارے
- ۲۶ بنگ۔" بندا خاطر آن او تینا نوکرے توار کرے او ہریفے "آنت منگ ٹی اے؟"
- ۲۷ نوکر جواب تس، پارے "خواب، نا ایلیم پدی آراغا بسونے، او نا باوہ اونا خیریت اُٹ
- ۲۸ پینگ نا خوشی ٹی اسہ سبرو روڑس تژیوے۔" بھلا ایلیم بھاز غصہ بس۔ بندا خاطر
- آن آرا نا تہہ ٹی بستو۔ اونا باوہ پیشن بس او مارے منت کرے کہ "تہہ ٹی بر۔"
- ۲۹ ولے مار تینا باوہ ئے جواب تس، پارے "واگدرینگو کا سالاتے ٹی اہی نے کے مے
- آن بار کاریم کریٹ۔ اہی نا ہر حکمے مٹاٹ۔ نی کئے آنت تسوئس؟ نی اسہ ہیئس
- ۳۰ ہم تیسوئس کہ اہی تینا سنگلتا دعوتے کیو؟ ولے وانا مار گل جائیداوے رندی بازی
- ۳۱ ٹی ضائع کرے، ولے آرا وخت آ او پدی بس، نی اوڑکے روڑس تژیئس۔" باوہ
- جواب تس پارے "کنا مار، نی ہر وخت کن تون اُس، او آرا گڑا کن تون آرے، او
- ۳۲ نا اے۔" نن سوچا سن کہ نا ایلیم کسکونے، ولے او زندہ اے، او گم مسوس، ولے
- واسہ خینگانے۔ بندا خاطر آن نن خوشی کنگ ٹی اُن او خوش اُن۔"

دولترے نیکنگا یا بدنگا کاریمترے کے استعمال کنگ

۱ ب عیسیٰ تینا شاگردا تے مثال تریسہ پارے "اسہ امیر و بند غس اسکہ، اونا بھلا نوکر

اونا گل جائید او نا خیال داری ئے کریکہ۔ اسہ دے س بند غاک امیر نگا بند غے پارید کہ

۲ "نا جائید او نا خیال داری کرو کا نوکر نا جائید اوے گُنگ ٹی اے۔" ○ ہندا خاطر آن او نوکرے توار کرے او پارے "ای بنگوٹ کہ نی بے ایمانی گنگ ٹی اُس۔ ہندا خاطر آن ای تینا جائید او نا گُل حسابے برابر خواوہ، اتے کہ واکن پد ای نے تینا نوکر ۳ تحیرہ۔" ○ نوکر تینا اُست ٹی سوچ کرے "کنا مالک کے نوکری آن کشنگ ٹی اے۔ ای انت کیو؟ کئے واخہ طاقت آف کہ ای کڈ خُتیو، او خیرات خُواننگ آن ای شرمندہ ۴ مریوہ۔" ○ اووے خیال بس کہ "ای ہندن کیوہ، کہ آرا وخت آ مالک کے نوکری آن کشے، کنا گراس سنگت مریر آرافک کے تینا اُراتے ٹی بہ خیرٹ پار۔" ○ ہندا خاطر آن او ہمو بندغاتے توار کرے آرافک کہ مالک نا قرضدار اُترہ۔ او اولیکورڈان ۵ ہریفے "نی کنا مالک آن آخس قرض بیفینس؟" ○ او جواب تِس پارے "اسہ صد من زیتون نا تیل قرض بیفینٹ۔" نوکر قرضدارے پارے "وانا حساب اے۔ تُوٹل او ۶ وا صد منے پنجا من لکھ۔" ○ ولدا نوکر اِٹ میکوے توار کرے او ہریفے "نی آخس قرض بیفینس؟" قرضدارِ نگا بندغ جواب تِس "ای پنچ صد من خولم بیفینٹ۔" نوکر ۷ اووے پارے "وانا حساب اے۔ چار صد من لکھ تہ۔" ○ مالک نوکرے پوہ مس، ولے اونا عقل مندی نا صفتے کرے۔"

عیسیٰ قصے بیان کریسہ پارے "نوکر آن بارے ایماندا بندغاک وا دنیا ٹی تینا ۸ فائدہ بیفنگ کے زیاست کاریم کیرہ، ولے ایماندارِ نگا بندغاک جتنے حاصل گنگ کے مچہ کاریم کیرہ۔" ○ ہندا خاطر آن ای ٹمے پاوہ، ہندا دنیا نا دولت اٹ جوانو کاریم کبو، ۹ او جوانو سنگت جوڑ کبو، تاکہ آرا وخت آٹم کبیرے، تو خدا ٹمے نیکنگا کاریمتا بدلہ اٹ جنت ٹی جاگہ ایٹک، او ٹم اوڑے تینا سنگتاتے تو خوشی اٹ رہینگیرے۔ ○

۱۰ "آرا بندغ مچہ گڑاتے ٹی ایمانداری کیک، او ایلو بھاز گڑاتے ٹی ہم ایمانداری کیک۔ ولے آرا بندغ مچہ گڑاتے ٹی بے ایمانی کیک، او ایلو بھاز گڑاتے ٹی ہم ۱۱ بے ایمانی کیک۔ ○ اگہ ٹم دنیا نا دولت اٹ نیکو کاریم کپیرے او بے ایمانی نا کاریمتے کیرے، تو خدا ٹمے جنت ٹی ہمر جاگہ ایٹک؟ ○ او اگہ نی ایلو بندغاتا گڑاتے ۱۲

۱۳ ٹی ویانت واری کپیسر، تو خُدا نے آر حمتاے راہی تَفک، جَست ٹی جاگہ تَفک-
بر بندغ نا ارا مالِک منگ کپسر۔ او آسٹ تو محبت کے او ایلو تو نفرت کے، آسٹ
تو ایماندار مرے او ایلو تو بے ایمان مرے۔ تُم اسہ وار تو خُدا او دولت تو محبت
کنگ کپسرے۔"○

۱۴ ارا وخت آفریسی فرقہ نابندغاک واپتاتے بَنگ، اوفک عیسیٰ غا مسخرہ خلک،
۱۵ آتے کہ اوفک دولت تو محبت کریرہ-○ بندا خاطر آن عیسیٰ اوفتے پارے "تُم
ہمو بندغاک اُرے کہ ایلو بندغاکا مون آجوان خنگیرے، ولے خُدا ثما اُستاتا پیتاتے
چایک۔ خُدا ہمو گڑائے بچ اہمیت تَفک کہ انسان پایک "واقیمتی آگڑا اے۔"○

۱۶ عیسیٰ فریسی فرقہ نابندغاک او ایلو مخلوقے پوہ کنگ کے پارے "تورات او
ایلو پغمبر اتا کتاباتا بھازنگا حکماک بیکھی نا وخت اسکان مخلوقے رسیفنگانو، ولے واسہ
ای تُمے آخُدا نا پُلسکنگ پیغام نا خوش خبری اے صبح صبح رسیفنگ ٹی اٹ، او ہر
۱۷ کس بندا پُلسکنگ پیغام نا وجرغان جَست ٹی داخل منگ نا کوشتے کیک-○ آسمان
او دُغارے خلاص کنگ بھاز گبین اے، ولے شریعت نا اسہ چنکو حرفس مٹافنگ
اورڈان بھاز گبین اے-○

۱۸ "آرا بندغ تینازائفے طلاق ایٹے او ایلو نیازی اے برام کے، او زنا کیک۔ او
آرا بندغ طلاق نیازی اے برام کے، او ہم زنا کیک۔"○

عیسیٰ نا امیرنگا او غریبنگا بندغ نا مثال تینگ

۱۹ عیسیٰ اسہ پین مثالے تریسہ پارے "اسہ امیر و بندغس اسکہ کہ او قیمتی و بچ بیناکہ
۲۰ او ہر دے شہنشاہان بار زندگی گدر بیکہ-○ ہموڑے لغز پنی و پخیرس اسکہ کہ
۲۱ اووے ناسور نا بیماری اسکہ۔ اووے امیرنگا بندغ نا دروازہ غامیسر-○ لغزے امیت
اسکہ کہ امیرنگا بندغ بچوکا گڑاتے خسک، او اوفتے کُنیک۔ گچاک بسرہ او لغز نا

ناسورے پٹارہ-○

- ۲۲ "غمیہنگا بندغ کسک- ملائکاک اونارزوحے بیفیر او جنت ئی ابراہیم تو اوار توفیر-
- ۲۳ امیرنگا بندغ بم کسک، اووے وخن کیر-○ او دوزغ ئی ہنا، اووے بھار تکلیف
- ۲۴ اسکہ- اونا نظر جنت نا گنڈ آتما، او لغزے ابراہیم تو تلولوک خنا-○ او توار خلک،
- پارے "باوہ ابراہیم، کنے آتس گن، او لغزے کنے آرابی کر کہ تینا بورے ویر
- اٹ پالنے او کنا ووی آتخے تہ، اتقے کہ ای واخار ئی بھار عزاب ئی اٹ-○
- ۲۵ "ولے ابراہیم پارے تہ "کنا مار، تینا زند نا وختے یات کرک، آرا وخت آنے
- تو خدا نا بر نعمت اسکہ، ولے لغزے تو بچ آلوکہ- واسہ او داڑے کن تو جنت ئی
- ۲۶ تینا زندگی گد ریفنگ ئی اے، ولے نی تکلیف ئی اُس-○ ایلو بیست بندن
- اے کہ جنت او دوزغ نا نیام ئی اسہ بھلو کڈس اے- جنت نا بندغاک دوزغ آ
- ۲۷ او دوزغ نا بندغاک جنت آبنگ کپسہ-○ امیرنگا بندغ پارے "باوہ ابراہیم، ای
- ۲۸ نے منت کیوہ کہ لغزے کنا باوہ نا آراغا رابی کر،○ آراڑے کنا بچ ایلیم بین آریر-
- واکائے، اوفتے پوہ کے تاکہ اوفک کنے آن بار وا جاگہ ئی عزاب کمپس-○
- ۲۹ "ولے ابراہیم پارے "نا ایلک موسیٰ نا تورات او ایلو پغمبر اتا کتاباتے خوانگ
- ۳۰ کیرہ، اوفتے آمل کیرہ-○ امیرنگا بندغ پارے "باوہ ابراہیم، واپس اُفک، ولے
- اگہ اسہ بندغس کبنگ آن زندہ مرے او اوفتے آکائے، اوفک تینا گناہ تے آن
- ۳۱ بر سینگیرہ-○ ولے ابراہیم جواب تس "اوفک موسیٰ او ایلو پغمبر اتا بیتاے آیقین
- تخپسہ- اگہ کبوکو بندغس پدی زندہ مرے، اوفک ولد اہم یقین تخپسہ-○"

عیسیٰ نا تینا شاگردا تے گناہ، ایمان او فرض نا باروٹ پوہ کنگ

(متی ۱۸: ۶-۹، ۲۱-۲۲؛ مرقس ۹: ۲۲-۲۸)

۱ **ب** عیسیٰ تینا شاگردا تے پارے "بے ایماننگا بندغاک بریرہ، او تھے بم بے ایمان

جوڑ کنگ نا کوشتے کیرہ، ولے بمو بے ایماناک آخس بد قسمت او کہ اوفک ایلو
 ۲ بندغاتے بے ایمان جوڑ کنگ نا کوشتے کیرہ۔ ○ گراس بے ایمانگا بندغاک پُسن
 ایمان والے ایمان آن برسیفنگ نا کوشتے کیرہ۔ ولے اگہ بندا بے ایمانگا بندغاتا
 بر آسٹ ناخ ٹی نخل تیفنگے او سمندر ناتہہ ٹی پُنگے واسزا وادنیائی اوفتے کے بھاز
 ۳ جوان اے۔ ○ بندا خاطر آن خیال تجبو او واژان بار گناہ کیہو۔

”اگہ نا ایلم گناہ کیک، اووے منع کر۔ اگہ او گناہ تے آن برسیفنگ، اووے
 ۴ معاف کرک۔ ○ اگہ نا ایلم نا خلاف وے ٹی بھاز وار گناہ کے، او ہر گناہ کے برے،
 پائے ”کنے معاف کرک“، نی ضرور اووے معاف کرک۔ ○

۵ دوانزہ خاصنگ شاگرواک عیسیٰ پارسہ ”تتا ایسے بسف۔ ○
 ۶ عیسیٰ اوفتے پارے ”اگہ ثماہر آسٹ نا اُست ٹی آوڑ ناچ نا خاص آ ایمان آرے
 او ٹھے آن آسٹس واثوت نا درختے پائے ”ماتے تو پیش تم او سمندر ٹی ترک
 کر“، او نا حکمے منک۔ ○

۷ ”فرض کبو کہ ٹھے آن آسٹے نامے آرے کہ او اوڑ کے زمینداری کیک یا مالے
 خوائفک۔ آرا وخت آ او پدی بریک، او اووے پاپک کہ ”زو برک او تینا اِرغے
 ۸ گنگ۔ ○ بلکہ او اووے پاپک ”کن کے اِرغ تیار کرک، نی کنار ہی آسلہ، کنا
 ۹ خرتے کرک۔ آرا وخت آ ای گنیوہ، سیر کیوہ، واکان پدی اِرغ گن۔ ○ مے مالک
 ۱۰ ناہر کاریے کیک، ولے مالک مے نا شکرے آواکپک۔ ○ او بندن ٹم کنا شاگرواک
 خدا نامیک آرے۔ آرا وخت آ ٹم خدا ناتروکا حکماتے پورہ کیرے، تو تینا اُستاتے
 ٹی خیال کبو کہ ”ن صرف تینا فرضے پورہ کریئن۔ ○“

عِیسیٰ نا ده گری تے پاک صاف او جوڑ کنگ، او
صرف اَسِٹسے نا تا عِیسیٰ نا شکرے ادا کنگ

- ۱۱ آرا وخت آ عِیسیٰ یروشلم شار آ پنگ کے گلیل صوبہ غان ساماریہ صوبہ نا سرحد آ
رسینگ، او ساماریہ صوبہ نا شار آ بستو، بلکہ ساماریہ صوبہ نا سرحد ناربی ربی آن یروشلم
۱۲ شار نا گنڈ آ ہنا۔ او اسہ خلقے ٹی پنگ ٹی اسکہ او وہ بندغ تو ملا کہ اوفتے گرنا
۱۳ بیماری اسکہ۔ اوفک عِیسیٰ غان مر سلیمس او پاریرہ "خواجہ، نئے آتس گن۔"
۱۴ عِیسیٰ اوفتے خنا او پارے تا "امامتے آ ہمبو، او تینے نشان ایہو۔"
۱۵ آرا وخت آ اوفک پنگ ٹی اُترہ، اوفک جوڑ او پاک صاف مسر۔ آرا وخت
آ اوفتے آن اَسِٹس تینے جوڑ خنا، او پدی خدا نا صفتے زور آن کریسہ عِیسیٰ غا بس۔
۱۶ او تینے عِیسیٰ نا نت تے آ پے، او اونا شکرے ادا کرے۔ او یہودی س آلوکھ، ولے
۱۷ ساماری س اسکہ۔ عِیسیٰ مخلو تے پارے "ای وہ بندغالتے شفا تِست۔ ایلو نو آراو
۱۸ او؟ اتے صرف واپروسی پدی بسونے، او خدا نا شکرے ادا کنگ ٹی اے؟"
۱۹ عِیسیٰ اووے پارے "بس مر، او بن۔ نا ایمان نے جوڑ کرینے۔"

عِیسیٰ نا دا دُنیا ٹی پدی بَنگ

(متی ۲۳: ۲۲-۲۸، ۳۷-۴۱)

- ۲۰ گراس فریسی خرقہ نا بندغاک عِیسیٰ غان ہریمیر "خدا نا باوشاہی ایلو بندغاتا
باوشاہی تے آن بار آرا وخت آ بروئے؟"
۲۱ عِیسیٰ اوفتے پارے "خدا نا باوشاہی ایلو بندغاتا باوشاہی تے آن بار اُفک، کہ
مخلوق خنے تہ او پانگ کے "ہربو، وا خدا نا باوشاہی اے"، اتے کہ خدا نا باوشاہی

نما اُستاتے ٹی اے۔" ○

۲۲ ولدا او تینا شاگرداے پارے "گراس وختے آن پد نما خُوالش مریک کہ ای،
 ۲۳ اومّ نا اولیاو، پدی بریو، ولے نم پد آ کنے خینگ کیرے۔ ○ گراس بندرغ پارہ
 ۲۴ "بریو، اومّ نا اولیاو بسونے"، ولے اوفتا میتا نازی آ یقین تجیہو۔ ○ دهن کہ گروک
 ۲۵ خے گل آسمان روشن مریک او گل مخلوقے دا بیت نا سمانیک، بندن آرا وخت آ
 ۲۶ ای، اومّ نا اولیاو، پدی بریو، تو گل مخلوقے دا بیت نا ہم سمانیک۔ ○ ولے دا دور
 ۲۷ نا بندغاک کنے منپسے او کننازی آ سختی کیرہ۔ ○ دهن کہ نُوح نا دور ٹی مخلوق خدا نا
 ۲۸ حکماتے متبوتیس، بندن بھارنگا بندغاک کنے ہم منپسے۔ ○ نُوح نا دور ٹی ہم مخلوق
 ۲۹ گنگک، خاچاک، برام کریکہ او برام تسک، ہمو وخت اسکان کہ نُوح کشتی ٹی بنا، ناگمان
 ۳۰ سیلاب بس او اوفک گل کسکر۔ ○ او بندن لوط نا دور ٹی مس کہ مخلوق گنگک، گرا
 ۳۱ ہلکک، سودا کریک، زمینداری کریکہ او اراتے جوڑ کریکہ۔ ○ ولے آرا وخت آ لوط سدوم
 ۳۲ شار آن پیش تما خدا شاروالا تا میرا تینگ کے خاخر او گوگرت نا پدے راہی کرے او
 ۳۳ اوفک گل ناگمان تباہ مسر۔ ○ او آرا وخت آ ای ناگمان پدی بریو تو بے ایماناک
 اسے وار تو بندن خاخر آ کارہ۔ ○

۳۴ "آرا وخت آ ای پدی بریو، تو ایمانداراک تینا مال مڈی تا باروٹ سوچ خپسے۔
 مثلاً، آرا بندرغ تینا آرا نا چھت آ آرے او شیف بریک، ولے آرا ٹی ہمپک کہ تینا
 گراتے بیفے، او بندن آرا بندرغ پیش زمینداری کنگ ٹی اے، پدی آراغا ہمپک۔ ○
 ۳۵ لوط نا زائفہ نا کسینگ آن سبقس بیفہو۔ او تینا مال مڈی تا خیال داری کے برسینگا
 ۳۶ او خدا نا حکمے متبوتی، او کسینگ۔ ○ آرا بندرغ دا وُنیا ٹی صرف تینا آرام او خوشی کے
 ۳۷ کوشستے یک، او تینا رُوحے مون نا وُنیا ٹی عزاب ٹی شانک۔ او آرا بندرغ دا وُنیا
 ۳۸ ٹی تینا اینوپک نا آرام او خوشی نا سوچے خپک او کنا خاطر آن مصیبتاتے سہنگ یا
 ۳۹ کسینگ کے تیار اے، او مون نا وُنیا ٹی تینا رُوحے ہمیشہ نا زندگی او خوشی اییک۔ ○
 ۴۰ ای ٹے پاوہ، کنا پدی بینگ نا نن آ خدا ایماندار او بے ایمان تے جتا جتا یک۔ مثلاً ۳۴

۳۵ اگہ اِرا بندرغ اسہ جاگہ غا اوار خاچانو، ایماندار بمونن آجنت آ کایک، او بے ایمان
بموڑے سَلِک۔ ۱۷ او بندن اسہ خویلی سے ٹی اِرا نیازی غلہ نَسِنگ ٹی او، اَسِئس، کہ
۳۶ او ایماندار اے، جنت آ کایک، او ایلو بے ایمان بموڑے سَلِک۔ ۱۸ [او بندن اِرا
بندرغ زمینداری کنگن ٹی او، اَسِئس جنت آ کایک، او ایلو بموڑے سَلِک۔] ۱۹
۳۷ ولدا شاگرواک عیسیٰ غان بریفیر ”خواجه، اِرا جاگہ غا ایماندار او بے ایماناک جتا
جتا مردور؟“

عیسیٰ اوفتے پارے ”اِرا وخت آ ای پدی بریوہ، تو کسے پاننگ نا ضرورت
مَنگ، وُهن کہ وسایت اے کہ ”اِرا وخت آ مائس مُروار مریک، تو کرگزاک اونا
زی آپیری خلیہ او مخلوقے سہا تیک کہ گزاس کسکونے“، او بندن اِرا وخت آ ای
پدی بریوہ، تو گُل وُنیانا بندغاتے سہا تیک۔“ ۲۰

وار وار خُداغان خُوابو

۱ **۱۸** ولدا عیسیٰ تینا شاگروا تے ہمیشہ وُعا کنگن او اوفک جمتے برا نَفِیس کے دا
۲ مثالے تریسہ پارے ۱۹ ”اسہ شارے ٹی اسہ بے انصافو قاضی س اَسکے او نہ خُداغان
۳ خولیسک، نہ بندرغ نامدے کریم۔ ۲۰ بمو شار ٹی اسہ جنوزائس اَسکے کہ ہر وخت قاضی آ
بَسکے تینا حقے خُوائنگ کے مِنت کریم او پاریم ”بند غس کئے لُنگ نا کوشستے کرینے،
۴ کنا مدے کر۔“ ۲۱ قاضی بھاز وخت اِسکان اوڑا توجہ تِئو، ولے آخرکار تینا اُسٹ ٹی
۵ پارے ”ای خُداغان خُولیپہ او بندرغ نا عزتے کپہ، ۲۲ ولے دا جنوزان کئے بھاز
پریشان کنگن ٹی اے۔ بندا خاطر آن ای اونا حقے اِستیوہ۔ نہ تو دا بر وے کئے آ
بریم، کئے شگ کیک۔“ ۲۳

۶ عیسیٰ تینا بیتے جاری تخیسہ پارے ”سوچ کبو، دا بے انصافِگ قاضی نا مثال آن
۷ سبق بیقبو۔ ۲۴ ثما خیال ٹی خُدا اوفتا مدے کپک اِرا دے او نن اوڑان مدت خُوارہ؟

۸ خُدا اوفتا مدتے بُرے آ کیک؟ ۵ نہ۔ ائی تھے پاوہ، خُدا اوفتا مدتے زو کیک۔ ولے
سوال بندن اے، آرا وخت آ ائی، آوم نا آولیاو، وا وُنیا ٹی پدی بریوہ، تو ائی
بندغاتا اُساتے ٹی ایمان خنٹ؟ ۵

عزت او زلت خُدا نا دُو ٹی اے

- ۹ عیسیٰ و امثالے بمو بندغاتے کے پارے آرا کہ تیغے خُدا نا کسر آپنوکا او عزت مند
چائسره، او ایلو مخلوقے تیغے آن کم چائسره۔ ۵
- ۱۰ ”اسے وختس آرا بندرغ بھلا عباوت خانہ غا عباوت کننگ کے بنار۔ اوفتے آن
۱۱ اِسٹس فریسی فرقہ نا بندرغس آسکہ او ایلو محضول مچ کروکوس آسکہ۔ ۵ فریسی فرقہ نا
بندرغ جتا تنیا سلیس او وُعا کریسہ پارے ”اے خُدا، ائی نا شکرے آوا کیوہ کہ ائی
لالچی وُ بندرغس آف، بے ایمانی وُ کاریم کپہ، زنا کارس آف، وُهن کہ ایلو بندرغاک
او۔ ائی شکرے آوا کیوہ کہ ائی وَا محضول مچ کروکا بندرغ آن بار آف۔ ۵ ائی ہفتہ ٹی
۱۲ آرا وے روچہ تنخیوہ، او ائی تینا آمدنی نا وہ میکو بشخے نے کے ایتیوہ۔ ۵
- ۱۳ ”ولے محضول مچ کروکا اسے گنڈ آ سلیس، او وُعا کریسہ پارے ”اے خُدا، ائی
لالچ آف کہ نے آن وُعا خواو۔ ائی بھاز گناہ گارو بندرغسے آف۔ اے خُدا، وا گناہ گارنگا
بندرغ آ ترس گن۔ ۵
- ۱۴ ”ای تھے پاوہ، اولیکو بندرغ نہ۔ آرٹ میکو بندرغ نا گناہ تے خُدا معاف کرے،
انتے کہ آرا بندرغ تیغے عزت والا چانک، خُدا اووے بے عزت کیک، او آرا بندرغ تیغے
کم عزت والا چانک خُدا اووے عزت آیتک۔ ۵

عیسیٰ نا چُنا تے آ دُو بڑ سِنگ

(متی ۱۳: ۱۹-۱۵؛ مرقس ۱۰: ۱۳-۱۶)

۱۵ گڑاس بندغ تینا چُنا تے عیسیٰ غا میسر کہ عیسیٰ تینا دُوئے چُنا تا زی آ ہرے او
 ۱۶ اوفتے دُعا ای تے۔ شاگرداک بند غاتے خنار او اوفتے اِلتویر، اوفتے آ چزار۔ ۰ ولے عیسیٰ
 چُنا تے تینا خُک آ توار کرے او پارے ”چُنا تے اِلبو کہ کنے آ میر، اُتے کہ آرا
 بند غاک وا چُنا تے آن بار او، خُدا اوفتا حفاظتے کیک او اوفک کنا سنگت میرہ۔ ۰
 ۱۷ ای تھے پاوہ چُناک تینا لُہ باوہ نا پیتا تا زی آ یقین تجیرہ، او آرا بندغ کہ خُدا او کنا
 پیتا تا زی آ بندن یقین تجیک، او کنا سنگت اُفک، اوڑا خُدا نارحمتاک مفسر، او
 خُدا تو اوار جنت لُی رینگیلک۔ ۰

امیرنگا بندغ او ہمیشہ نا زندگی

(متی ۱۶: ۱۹-۳۰؛ مرقس ۱۰: ۱۷-۳۱)

۱۸ یہودی تا اسر معتبرو بندغس عیسیٰ غان ہریفے ”اے بے عینگا خواجه، ای آنت
 کیو کہ جنتے حاصل کیو؟“ ۰
 ۱۹ عیسیٰ اوڑان ہریفے ”نی کنے“ بے عیب“ پاریس۔ صرف ای او خُدا بے عیب
 ۲۰ اُن۔ ۰ نی خُدا نا حکماتے کہ تورات لُی نمشتہ او چاسر کہ

زنا کہیہ

کسے کسپہ

دزی کہیہ

دروغ نا گواہی تہ

تینا لم باوہ نا عزتے کَرَک۔"○

۲۱ یتھودی آ بندغ جواب تِس "آرا وخت آن امی ورناسوئٹ، امی دا کُل حکماتے
منگ ٹی اٹ۔"○

۲۲ یتھسی اونا جوابے پننگ آن پداوے پارے "نے دا کُل حکماتے منگ تو اوار
اوار اسہ پین کار تِس ہم کروئی اے۔ او کاریم ذوا اے کہ نے تو آخس ہم مال مڈی
آرے، اووے سودا کَرَک او پیسہ غاتے غریباتے ٹی بشخ کَرَک۔ کن تو بَرَک، کنا
شاگردو جوڑ مَرَک۔ اگہ فی دھن کیسہ تو ہمیشہ نازندگی ئے حاصل کیسہ۔"○

۲۳ ولے آرا وخت آ یتھودی آ بندغ دا بیتاتے پننگ، او بھاز پدیشان مس، آنتے
۲۴ کہ او بھاز امیر اسکہ۔○ یتھسی اونا پدیشانی ئے پوہ مس او کُل مخلوقے پارے "دھینگا
۲۵ بندغ آ خدا نا رحمتاک مفسہ۔ او جنت ٹی خدا تو اوار رینگنگ کپک۔○ دھن کہ اسہ
چُخس سیلہ نا ٹنگ آن گدرینگنگ کپک، ہندن دھینگا امیرنگا بندغ نازی آ خدا نا
رحمتاک مفسہ۔ او خدا تو اوار جنت ٹی رینگنگ کپک۔"○

۲۶ آرا بندغاک یتھسی نا بیتاتے پننگ ٹی آئرہ، اوفک حیران مسر او یتھسی غان
ہر یغیر "گڑا دیر نجات حاصل کیک؟"○

۲۷ یتھسی اوفتے پارے "آرا کاریمتے انسان کنگ کپک، خدا کنگ کیک تا۔"○
۲۸ ولدا پطرس یتھسی ئے پارے "سن تینا کُل مال مڈی او آراتے اللان، او نارند
اٹ بَسن۔"○

۲۹ یتھسی تینا شاگردا تے پارے "آو۔ آرا بندغ خدا نا کسر اٹ تینا آرا، زائف، ایلمتے،
۳۰ لم باوہ او چناتے آن زیاست کن تو محبت کیک،○ امی ئے یقین ایٹیوہ کہ خدا
اووے دا دنیا ٹی رحمتاے ایتک او مون نا دنیا ٹی اووے جتے ایتک۔"○

عِیسیٰ نا مُسِٹ میکو وار تینا کسفنگ او
پدی زنده مننگ نا باروٹ بیت کنگ
(متی ۲۰: ۱۷-۱۹؛ مرقس ۱۰: ۳۲-۳۴)

۳۱ عِیسیٰ تینا ووازوه خاصنگ شاگردا تے اسے گنڈ آدرے، پارے تا "بمبو۔ نن یروشلم
۳۲ شار آ پنگ ٹی اُن، او بموڑے پغمبر اک آرا بیتا تے آوَم نا اولیادو نا باروٹ لکھانو،
۳۳ بمو پیتاک کنازی آ ثابت مریرہ۔ ۰ بندغا کئے بلیرہ او روپیو فوج نا ذو ٹی ایتیرہ۔
۳۳ او فک کنازی آ مسخرہ ظیرہ، کئے بے عزت کیرہ، او کنازی آ آف کیرہ، ۰ کئے کوزا
ظیرہ، او کئے کسفرہ، او مس وے آن پدای پدی زنده مریرہ۔ ۰
۳۳ وے اونا شاگرداک واپیتا پوه تئویر۔ واپیتا معنی اوفتے آن دُکوک اُسک۔
اوفک تئویرہ کہ "عِیسیٰ آنت پاننگ ٹی اے؟" ۰

عِیسیٰ نا کورے خنی کنگ
(متی ۲۰: ۲۹-۳۲؛ مرقس ۱۰: ۳۶-۵۲)

۳۵ آرا وخت آ عِیسیٰ یرتھو پنی آشار آن خُک رسنگا، کسر نا رہی آ اسے کورو
۳۶ پخیرس خیرات خواننگ ٹی اُسک۔ ۰ او مخلوق نانت تا توارے بنگ، او ہریفے "وا
اٹس اے؟" ۰
۳۷ بندغا پاریرہ تہ "عِیسیٰ ناصر پنگ ٹی اے۔" ۰
۳۸ کور چیانٹ خلیسہ پارے "اے عِیسیٰ، باوشاہ وَاوُو نا اولیادو، کئے آتس گن۔" ۰
۳۹ مون نا بَنوکا بندغا پخیر آ چزار او پاریرہ تہ "چپ مہ۔"
وے او بتر زور آن پارے "وَاوُو نا اولیادو، کئے آتس گن۔" ۰

- ۳۰ عیسیٰ پتھر ناسیتے بنگ، سلیس او علم تس کہ "پتھرے کئے آتہو۔"
- ۳۱ آرا وخت آ پتھر خُک آس، عیسیٰ اوڑان بریفے ۰ "نی کئے آن آنت خواہ کہ نے کے کیو؟"
- پتھر جواب تس، پارے "خواجہ، ای خواہ کہ پدی خنی مریو۔"
- ۳۲ عیسیٰ اووے پارے "نی کنازی آیمان تجاس۔ بندہ خاطر آن خنی مہ۔"
- ۳۳ او اسے وار تو خنگ آ لگا۔ پتھر خدا نا شکرے آوا کرے عیسیٰ تو راہی مس۔ مخلوق وا معجزہ خنا، او گل خدا نا صفے کرے۔

عیسیٰ او زکائی نا ملاقات

- ۱ **ب** آرا وخت آ عیسیٰ یرتھو پنی آش آرسنگ، اونا اروہ سلنگ نا آلوک، او
- ۲ صرف بموکان گدرینگ ٹی اسکے۔ ۰ بموڑے محضول مچ کروکا بندغاتا بھلا افسر کہ
- ۳ پن تہ زکائی اس موجود اسکے۔ او بھاز امیر اسکے۔ ۰ او بھاز کوشتے کرکہ کہ "عیسیٰ نے خنیو۔ وا بمرہ بند غس اے؟" او رش ٹی عیسیٰ نے خنگ کتویکہ اتے کہ او مندرو
- ۴ بند غس اسکے۔ ۰ بندہ خاطر آن او رش آن مون آنرا او انجیر نادرختے آنوار مس تاکہ
- ۵ عیسیٰ نے خنے۔ عیسیٰ نے وا کسر آٹ گدرینگ ٹی اسکے۔ ۰ آرا وخت آ عیسیٰ بمو جاگہ سر
- ۶ مس، او زکائی آنرا او پارے "زکائی، وڑنگ ژو بہ۔ ای اینو نانن نا مبہان اٹ۔"
- زکائی ژو ژو وڑینگ او عیسیٰ نے بھاز خوشی اٹ بہ خیرٹ پارے، او تینا اراغا
- ۰ رے تہ۔

- ۷ مخلوق اسے پہ ایلو تو بیت کرے پارے "وا بند غ گناہ گارے نا مبہان مسونے۔"
- ۸ زکائی بش مس، او عیسیٰ نے پارے "کنا خواجہ، پن۔ ای تینا جائید او نایمے
- غریب اتے ایتیوہ، او آرا بند غے ای ریفینٹ اووے بندہ چار پین ایتیوہ۔"
- ۹ عیسیٰ اووے پارے "زکائی او اونا آرا نا بند غاک ابراہیم نا آولیاواک ہم آریر۔"

۱۰ خُدا اینو اوفتے نجات تِسو نے اَنتے کہ زکائی نا گنابک معاف کنگانو۔ ۱۱ اِی، آدم نا
آویاو، دا خاطر اَن دُنیا ٹی بسوٹ کہ گناہ گارِنگا بندغاتے پٹیو، اوفتے نجات ایتیو۔ ۱۲

آرا کاروبار کیک، او فائدہ کیک. آرا کپک، او نُسخان کیک
(متی ۲۵: ۱۲-۳۰)

۱۱ آرا وخت آ مخلوق نجات نا باروٹ پیتاے پنگ ٹی اَنکھ اوفک یروشلم شار اَن
خُک اَنرہ، او مخلوق نا خیال اَنکھ کہ شاید واسے عیسیٰ ؑ تَحْت او تاج یلک او خُدا
اودے بادشاہ جوڑ کیک۔ عیسیٰ اوفتا اُستاتا بیتے چائس او اوفتے پوہ کنگ کے دا
۱۲ مثالے تریسہ پارے ۱۳ "اسے ٹلک نا سردار س، بھاز مَر شہنشاہ غا بِنّا تاکہ "بادشاہ جوڑ
۱۳ مریو، او بادشاہ منگ اَن پد ای پدی بریو۔ ۱۴ "پنگ اَن مُست او تینا وہ نوکرے
توار کرے، او ہر اُسے وہ وہ ہزار روپئی تِس او پارے تہ "آرا وخت اِسکان ای پدی
۱۵ بریو، دا پیسہ غاتے اَن کاروبار کبو۔ ۱۶ "ہمو ٹلک نا بندغاک سردار اَن نفرت کریرہ۔
بندا خاطر اَن اوفک شہنشاہ غا بندغ راہی کریرہ کہ "دا سردارے ننا بادشاہ جوڑ کپہ۔ ۱۷
۱۸ "ولے سردار بادشاہ جوڑ مس او پدی بس۔ او تینا نوکراتے عَلم تِس کہ "پو، او
۱۹ کنے نشان ایتیو کہ تُم آخس کاروبار کرینورے۔ ۲۰ "اولیکو نوکر بس او پارے "خُواجہ،
۲۱ ای وہ ہزار روپئی اُٹ اسے لکھ روپئی جوڑ کرینٹ۔ ۲۲ "مالک پارے تہ "بھاز جُوان۔
نی بھاز جُوانو نوکرے اُس، او بھاز دیانت داری ٹی کاروبار کریس۔ بندا خاطر اَن
۲۳ ای نے وہ شار نا گورنر جوڑ کیوہ۔ ۲۴ "اِٹ میکو نوکر بس او پارے "خُواجہ، ای وہ
۲۵ ہزار روپئی اَن پنجا ہزار روپئی نا کاروبار کرینٹ۔ ۲۶ "او ہمو نوکرے پارے "ای نے
پنچ شار نا گورنر جوڑ کیوہ۔ ۲۷

۲۰ "ولے پین نوکر بس او پارے "خُواجہ، دا نا وہ ہزار روپئی او۔ ای دافتے پچسے
۲۱ ٹی وُکاسٹ۔ ۲۲ ای نے اَن خُویوہ، اَنتے کہ تینا فایرہ کے نی ایلو بندغاتے تو سختی

- اٺ پيش بريسه او آرا فصل نا بجاتي ني دِسْتَس، او فصلي ني تين كے ميفيسه۔" ۲۲
- اٺ، ايلو بند غاتے آن پليوه او آرا فصلي دِسْتَس اودے تين كے ميفيوہ۔ ۲۳
- ني پيسه غاتے آتے سُوو آيتو يسس؟ آرا وخت آ ابي پدي بروئسٹ، تو سُوو تو اوار پيسه غاتے تينا بلوئسٹ۔ بندا وِج غان ابي نے ميزا ايتيوہ۔" ۲۴
- "ولدا مالڪ بموڑے سلوكا بند غاتے پارے" دا بند غ آن ده ہزار روپي بلبو او ۲۵
- اسه لگھ نا كارو بار كروكائے ايتيوہ۔" ۲۶
- لگھ پتي اے۔" ۲۷
- لگھ پتي اے۔" ۲۸
- لگھ پتي اے۔" ۲۹
- لگھ پتي اے۔" ۳۰
- لگھ پتي اے۔" ۳۱
- لگھ پتي اے۔" ۳۲
- لگھ پتي اے۔" ۳۳

عيسیٰ نا يروشلیم شار آ بادشاہ غان بار بَننگ

(متی ۱۱: ۲۱-۱۰: ۱۱؛ مرقس ۱۱: ۱۱-۱۰: ۱۲؛ یوحنا ۱۲: ۱۹-۱۲: ۱۹)

- ۲۸ دا مثال نا تينگ آن پدي عيسیٰ يروشلیم شار نا گند آروان مس او اونا شاگرداڪ
- ۲۹ اونا رند اٺ آنرہ۔ ۳۰
- اونا رند اٺ آنرہ۔ ۳۱
- اونا رند اٺ آنرہ۔ ۳۲
- اونا رند اٺ آنرہ۔ ۳۳
- اونا رند اٺ آنرہ۔ ۳۴
- اونا رند اٺ آنرہ۔ ۳۵
- اونا رند اٺ آنرہ۔ ۳۶
- اونا رند اٺ آنرہ۔ ۳۷
- اونا رند اٺ آنرہ۔ ۳۸
- اونا رند اٺ آنرہ۔ ۳۹
- اونا رند اٺ آنرہ۔ ۴۰
- اونا رند اٺ آنرہ۔ ۴۱
- اونا رند اٺ آنرہ۔ ۴۲
- اونا رند اٺ آنرہ۔ ۴۳
- اونا رند اٺ آنرہ۔ ۴۴
- اونا رند اٺ آنرہ۔ ۴۵
- اونا رند اٺ آنرہ۔ ۴۶
- اونا رند اٺ آنرہ۔ ۴۷
- اونا رند اٺ آنرہ۔ ۴۸
- اونا رند اٺ آنرہ۔ ۴۹
- اونا رند اٺ آنرہ۔ ۵۰
- اونا رند اٺ آنرہ۔ ۵۱
- اونا رند اٺ آنرہ۔ ۵۲
- اونا رند اٺ آنرہ۔ ۵۳
- اونا رند اٺ آنرہ۔ ۵۴
- اونا رند اٺ آنرہ۔ ۵۵
- اونا رند اٺ آنرہ۔ ۵۶
- اونا رند اٺ آنرہ۔ ۵۷
- اونا رند اٺ آنرہ۔ ۵۸
- اونا رند اٺ آنرہ۔ ۵۹
- اونا رند اٺ آنرہ۔ ۶۰
- اونا رند اٺ آنرہ۔ ۶۱
- اونا رند اٺ آنرہ۔ ۶۲
- اونا رند اٺ آنرہ۔ ۶۳
- اونا رند اٺ آنرہ۔ ۶۴
- اونا رند اٺ آنرہ۔ ۶۵
- اونا رند اٺ آنرہ۔ ۶۶
- اونا رند اٺ آنرہ۔ ۶۷
- اونا رند اٺ آنرہ۔ ۶۸
- اونا رند اٺ آنرہ۔ ۶۹
- اونا رند اٺ آنرہ۔ ۷۰
- اونا رند اٺ آنرہ۔ ۷۱
- اونا رند اٺ آنرہ۔ ۷۲
- اونا رند اٺ آنرہ۔ ۷۳
- اونا رند اٺ آنرہ۔ ۷۴
- اونا رند اٺ آنرہ۔ ۷۵
- اونا رند اٺ آنرہ۔ ۷۶
- اونا رند اٺ آنرہ۔ ۷۷
- اونا رند اٺ آنرہ۔ ۷۸
- اونا رند اٺ آنرہ۔ ۷۹
- اونا رند اٺ آنرہ۔ ۸۰
- اونا رند اٺ آنرہ۔ ۸۱
- اونا رند اٺ آنرہ۔ ۸۲
- اونا رند اٺ آنرہ۔ ۸۳
- اونا رند اٺ آنرہ۔ ۸۴
- اونا رند اٺ آنرہ۔ ۸۵
- اونا رند اٺ آنرہ۔ ۸۶
- اونا رند اٺ آنرہ۔ ۸۷
- اونا رند اٺ آنرہ۔ ۸۸
- اونا رند اٺ آنرہ۔ ۸۹
- اونا رند اٺ آنرہ۔ ۹۰
- اونا رند اٺ آنرہ۔ ۹۱
- اونا رند اٺ آنرہ۔ ۹۲
- اونا رند اٺ آنرہ۔ ۹۳
- اونا رند اٺ آنرہ۔ ۹۴
- اونا رند اٺ آنرہ۔ ۹۵
- اونا رند اٺ آنرہ۔ ۹۶
- اونا رند اٺ آنرہ۔ ۹۷
- اونا رند اٺ آنرہ۔ ۹۸
- اونا رند اٺ آنرہ۔ ۹۹
- اونا رند اٺ آنرہ۔ ۱۰۰

۳۳ ملنگ ٹی آنرہ، گرہ نامالک بس، او ہریفے "داگرہے آراگک دینگ ٹی ارے؟" ○
 اوفک جواب تسر "خواجہ داوے خواینگ ٹی ارے۔" ○
 ۳۵ شاگرداک گرہے عیسیٰ غا دریر، او اوفک عیسیٰ نا ٹولنگ کے بیش نامغ آتینا
 ۳۶ گڈی تے تجار او عیسیٰ نے اونا زی آسوار کیر۔ ○ او مخلوق عیسیٰ نے عزت تینگ
 کے بیش ناکسر آتینا گڈی تے تالان کرے۔ ○
 ۳۷ آرا وخت آ عیسیٰ زیٹون پنی آمش آن شیف وڈینگا او یروشلم شار آن خُک
 بس، اونا کل شاگرداک خدا نا شکرے آوا کیر او خدا نا صفے زور زور آن کیر،
 ۳۸ اتے کہ عیسیٰ اوفتے بھار وخت اسکان تینا معجزہ غاتے نشان تسوس۔ ○ اوفک خدا
 نا صفے کیرسہ پاریر کہ "وا بادشاہ نازی آ خدا نا رحمتاک مریر کہ دا خدا نا طاقت
 اٹ بسونے، خدا اووے دُغار نا مخلوقے بچاؤنگ کے راہی کرینے۔ بندا خاطر آن
 خدا نا صفے کیر۔" ○
 ۳۹ او بندا مچی آن گراس فریسی فرقہ نا بندغاک عیسیٰ نے پاریر "خواجہ، تینا
 شاگردا تے حکم ایٹے کہ اوفک چپ کیر۔" ○
 ۴۰ ولے عیسیٰ اوفتے پارے "اگہ امی تینا شاگردا تے چپ کریو، تو دا خلک شاگردا تے
 آن بار صفت کیرہ۔" ○

عیسیٰ نا یروشلم شار نا بندغاتے کے بوغنگ

۴۱ آرا وخت آ عیسیٰ یروشلم شار نا گنڈ آبرا، اوڑے ریمنگو کا تازی آ آفسوس کرے،
 ۴۲ او بوغیسہ پارے ○ "اے یروشلم شار نا بندغاک، خدا تمھے بچاؤنگ نا موقعہ س
 ۴۳ تس، ولے تم دا موقعہ غان فائدہ بیفتویرے۔ ○ بندا خاطر آن اسہ وختس بروئے کہ
 ۴۴ ثما دشمناک ثما چارمہ گنڈ آن دیوال کروو، او تم شار آن پیشن پنگ کیردے۔ ○
 ۴۵ اوفک تمھے آ حملہ کیرہ، تمھے او ثما چناتے کسفرہ، او ثما کل شارے تباہ کیرہ او کسے

زندہ ایسے، اتنے کہ آرا وخت آ خدا نجات تروکائے راجی کرے، تم اونا حکماتے
میتویرے۔" ○

عیسیٰ نا بھلا عبادت خانہ ٹی درس تینگ

(متی ۱۲: ۲۱-۱۷؛ مرقس ۱۱: ۱۵-۱۹؛ یوحنا ۲: ۱۳-۲۲)

۳۵ عیسیٰ یروشلم شار ٹی بھلا عبادت خانہ غا بننا او اوکان دکاندار تے کشنگ شروع
۳۶ کرے، ○ اوفتے دا پارے "مقدسنگ کتاب ٹی لکھوک اے، کہ خدا پارینے" کنا
آرا عبادت نا جاگے اے، "وے تم عبادت خانہ ٹی دا دکاناتے مخلوق نا لینگ کے
ملا نورے۔" ○

۳۷ عیسیٰ بھلا عبادت خانہ ٹی بر وے درس تسک، او بھلا ایاک او شرع نا معلماک او
۳۸ سرور اتا دا کوشست اسکے کہ "عیسیٰ نے کسفین" ○ وے اوفک دھن کنگ کشویرہ
اتے کہ ایلو مخلوق عیسیٰ نا پیتاتے توجہ آت بنگلہ۔ ○

بھلا عبادت خانہ نا افسر اتا عیسیٰ غان

طاقت او حق نا باروٹ سوال بریفنگ

(متی ۲۳: ۲۱-۲۷؛ مرقس ۱۱: ۲۷-۳۳)

۱ **ب** اسے وے س عیسیٰ بھلا عبادت خانہ ٹی واعظ کنگ ٹی اسکے او پسکندنگ پیغام نا
تیلنجے کنگ ٹی اسکے۔ بھلا ایاک او شرع نا معلماک او بیتووی تا مجلس نا ایلو بند غاک
۲ اوار بسر او عیسیٰ غان بریفیر ○ نے دا پیتاتے پانگ نا دیر طاقت او حقے تسونے؟ ○
۳ عیسیٰ اوفتے پارے "ای ٹھے آن سوالس بریفیوہ، او دانا جوابے ایتہو۔" ○ پتہی
نا وخت آ پاک صاف منگ کے بے شولفنگ نا حق خدا نا گنڈ آن بسوس یا

بندغ آن بسوس؟

۵ اوفک اسہ پہ ایلو تون تینا بیت کریسہ پاریر ”نن انت پان؟ آگہ نن پان

۶ ”خداغان بسوس“، او غنے آن بریفک ”نم اتے یحییٰ غا ایمان تختورے؟“ آگہ

نن پان ”بندغ آن بسوس“، واکل بندغاک ننے خل خلیہ، کسفیہ، اتے کہ وافتا

یقین اے کہ یحییٰ پغمبرس اسکہ۔

۷ بندا خاطر آن اوفک عیسیٰ پاریس ”نن پنے کہ واپاک صاف منگ کے بے

شولینگ ناحق ویر آن بسوس۔

۸ عیسیٰ اوفنے پارے ”او بندن ای ئے پاپرہ کہ وھن کاریم کنگ ناحقہ کنے

ویر تسونے۔

عیسیٰ نا انگوری آ باغ نا مالک او اجارہ داراتا مثالے تینگ

(متی ۲۱: ۳۳-۴۶؛ مرقس ۱۲: ۱-۱۲)

۹ ولدا عیسیٰ مخلوقے واماٹے تریسہ پارے ”اسہ بندغس انگور نا باغس خلک، او

اووے بندغاتے اجارہ غاتس، او اسہ بھلو وختس کے اراغان پین شارے کے پیش

۱۰ تما۔ آرا وخت آ انگورک بسیر او تینا مے سے اجارہ والا بندغاتے آ راہی کرے

کہ ”کنا بشخے ایتہو“، ولے اجارہ داراک بشخے بتویر، نوکرے خلک او پدی اراغا راہی

۱۱ تسر۔ مالک ارٹ میکو مے تینا راہی کرے، ولے اجارہ داراک اووے ہم خلک

۱۲ او بے عزت کریر او اووے خالی ذو راہی کریر۔ ولدا مالک میٹ میکو مے

۱۳ راہی کرے۔ اجارہ داراک اووے خلک، ئی کریر، اراغا مون تسر تہ۔ ولدا باغ نا

مالک سوچ کرے ”ای انت کیو؟ کنا خیال ئی واسہ ای تینا مارے راہی ایتہوہ۔

۱۴ اجارہ داراک اووے ضرور عزت ایتہوہ۔ آرا وخت آ اجارہ داراک مارے بنگ آ

خنار، اوفک اسہ پہ ایلوے تینا پاریر ”وا بلغ نا وارث اے۔ بیو، کسفین تہ۔ وانا

- ۱۵ جائیداد ننا مریک۔ "ہندا خاطر آن آرا وخت آمار رسینگا اوفک اووے باغ آن
پیشن کشار او کسفر تہ۔"
- ۱۶ عیسیٰ ہریفے "باغ نا مالک اجارہ واراتے تو آنت کے؟" او تینڈٹ بریک،
اجارہ واراتے کسک، او تینا باغے ایلو اجارہ واراتے ایتک۔"
- ۱۷ آرا وخت آ مخلوق دا پیتاے ینگ، اوفک پوہ مسر کہ عیسیٰ واسیتے اوفتا باروٹ
کنگ ٹی اے۔ ہندا خاطر آن پاریر "یقیناً نہ۔"
- ۱۸ عیسیٰ اوفتے آبرا او ہریفے "زبور نا وا لوزاتا آنت معنی اے
وا خل کہ مستریک اووے بے کار چارہ
ہمو خل گل آن زیاست اہمیت والا وھن کہ بنیاو نا خل مریک؟"
- ۱۸ "آرا بندرغ وا خل نازی آتیک ٹکر ٹکر مریک، او اگہ وا خل کسے نازی آتے
او مش جوڑ مریک۔"
- ۱۹ شرع نا معلم او بھلا ایلک چائسر کہ "عیسیٰ زبور نا لوزاتے ٹی خل نا مثالے تینا
باروٹ پانگ ٹی اے او ننا خلاف ریت کنگ ٹی اے۔" اوفک وا کوشتے کیر کہ
"عیسیٰ اے اسہ وار تو گرفتار کین"، ولے مخلوق آن خولیسرہ۔

رشوت خوراتا عیسیٰ غان اونا ریفنگ
کے محصول نا باروٹ سوال ہریفنگ
(متی ۲۲: ۱۵-۲۲؛ مرقس ۱۲: ۱۳-۱۷)

- ۲۰ ولدا شرع نا معلم او بھلا ایلک گراس جانوس راہی کیر، کہ اوفک عیسیٰ غا
کار، تینے مخلص ظاہر کیر، او عیسیٰ اے تینا سوالاے آن ریفیر، تاکہ شرع نا معلم او
بھلا ایلک موقعہ ملے کہ اوفک عیسیٰ اے گرفتار کیر او روپیو گورنر نا مون آ پیش
کیر تہ۔" او جانوساک عیسیٰ اے با نا صفت کریسہ پاریر "خواجہ، نن چانہ کہ نی ننے"

۲۲ آرا گِرائے خُوانفیسر او صبح اے۔ نن وا ہم چانہ کہ نے کے امیر او غریب برابر او، او
نی راستی اٹ مخلوق خدا نا کسر اٹ ورس ایتیمہ۔ ○ فی ننے پا کہ شریعت نا مطابق
نن روئیو شہنشاہے محضول ایتین یا تقن؟ ○

۲۳ ولے عیسیٰ اوفتا ریفنگ نا منصوبے پوہ مس، او اوفتے پارے ○ "کے چاندی
نا روپی س نشان ایتبو۔ اونا زی آ ونا نشان او پن چھاپ کروک اے؟"
۲۴ اوفک جواب تسر "شہنشاہ نا نشان او پن چھاپ کروک اے۔" ○

۲۵ ولدا عیسیٰ اوفتے پارے "آرا محضول شہنشاہ نا اے، اووے شہنشاہے ایتبو،
او آرا کاریماک خدا نا او، اوفتے خدا کے کبو۔" ○

۲۶ رشوت خوراک عیسیٰ اے ریفنگ کتویر۔ بندا خاطر آن چپ مسر او عیسیٰ نا
وا جواب آن حیران مسر۔ ○

کہنگ آن پد پدی زندہ مننگ نا باروٹ عیسیٰ غان سؤل

(متی ۲۲: ۲۳-۳۳؛ مرقس ۱۲: ۱۸-۲۷)

۲۷ صدوقی فرقہ نا بندغاک کہ اوفتا قیامت ناوے آپدی زندہ مننگ نا باروٹ ایمان
۲۸ اولیکہ، اوفتے آن گراس بندغ عیسیٰ غا بسر او اووے پاریر ○ "خواجہ، ذہن کہ موسیٰ
نا تورات ٹی نن کے نمشتہ اے "اگہ اسہ بندغس کہیک او اووے اولیاد مَف، تو
اونا ایلو ایلم اونا زائفے ضرور برام کے، او وا برام آن اولیکو ووی مروکا مار کہوکا
بندغ نا اولیاد پاننگ تاکہ کہوکا نا نسل خلاص مَف۔" ○

۲۹ ولدا اوفک عیسیٰ غان وا مثالے تریسہ ہریفر "اسہ آرا سے ٹی ہفت ایلم
۳۰ رہینگارہ۔ اوفتا بھلا ایلم برام کرے، اووے چنا متو، او کسک ○ ولدا ارٹ میکو
۳۱ ایلم وا نیازی اے برام کرے۔ او ہم بندن بے اولیاد کسک، ○ او مسٹ میکو ایلم
برام کرے تہ۔ او بندن مریسہ ہر ہفت ایلمک وا نیازی اے برام کریر، او کسے ہم

- ۳۲ وانیازی آن اولیاء مَوّو۔ کُل آن آخری وانیازی ہم کسک۔ او قیامت ناوے آ،
 ۳۳ اگہ مخلوق پدی زندہ مریک، تو وانیازی بر هفت ایلمتے آن ونا زائف پاننگ؟
 ۳۴ عیسیٰ اوفتے پارے "واؤنیا ٹی زینہ او نیازیک برام کیرہ او تینا چناتے ہم برام
 ۳۵ ایترہ، وے قیامت ناوے آ جنت ٹی زینہ او نیازیک برام کپسہ او تینا چناتے
 ۳۶ ہم برام تفسہ، آنتے کہ اوفک ملائکاتے آن بار مریرہ، اوفک کپسہ او برام کپسہ۔
 اوفک خدا نا چناتے آن بار مریرہ، آنتے کہ خدا اوفتے پدی زندہ کریں۔
 ۳۷ "وے اگہ ثما سوال داو اے کہ قیامت ناوے آ مخلوق پدی زندہ مریک یا
 مَفک، تو دا بیت موسیٰ نا کتب ٹی نمشته اے، کہ خدا موسیٰ تو ہوشو کنگا کاشم
 ۳۸ آن بیت کرے، پارے "ای ابراہیم، اسحاق او یعقوب نا خدا اے۔" وا لوز
 "اے" آن ثابت مریک کہ خدا کبھو کاتے پدی زندہ کیک، او کلا نا خدا اے، او
 اوڑکے ہر گڑا زندہ اے۔"
 ۳۹ گڑاس شرع نا معلک پارے "خواجه، نی جوانو جوائس تنس۔"
 ۴۰ وا سوال آن پد اوفتے پین سوال ہریفنگ نا ہمت مَوّو۔

خدا نا مقرر کروکا نا باروٹ سوال

(متی ۲۲: ۲۱-۲۶؛ مرقس ۱۲: ۳۵-۳۷)

- ۴۱ واکان پد عیسیٰ شرع نا معلاتے آن دا بیتے ہریفے کہ "بندغاک ہمر پارہ کہ خدا
 ۴۲ نا مقرر کروکا صرف باوشاہ واؤو نا اولیاء مروے؟" آنتے کہ واؤو تینٹ زبور ٹی خدا
 نا مقرر کروکا نا باروٹ پانک
 "خدا کنا خواجے پارے
 "بہ، کنا راست میکو گنڈ آ توٹل،
 ۴۳ ہمو وخت اسکان کہ ای نا دشمناتے کیتھٹ او مے کتھٹ تا۔"

۳۳ "وا لوزاتے ٹی واؤو تینٹ خُدا نا مقرر کروکائے "خُواجہ" پارینے۔ واؤو ہمر تینا اولیایوے "خُواجہ" پانک؟ او ضرور اونا اولیایواتے آن بڑز اے۔"

شرع نا معلماتا کسر اٹ بمپیو

(متی ۱:۲۳-۱۰:۳۶؛ مرقس ۱۲:۳۸-۴۰؛ لوقا ۱۱:۳۷-۴۴)

۳۵ ۳۶ واکان پد ییسی تینا شاگرداتے کل مخلوق نامون آوا بیتاتے پارے۔"ای ٹھے خبردار کیوہ، کہ شرع نا معلماتے تو سنگتی کپیو، اتنے کہ اوفتا خُوائش آرے کہ "نن بادشاہتے آن بار جُوانو پیچ بینین، او آرا وخت آ بازار آکان مخلوق نئے سلام کے او نئے عزتے ایٹے۔ او بندن عبادت خانہ ٹی او دعواتے ٹی مخلوق نئے مون آٹولفے او نئے عزتے ایٹے۔" اوفک جنوزاناتا حقاتے خلیہ او مزبب نا بہانہ اٹ اوفتے ۳۷ لُئیرہ، او مخلوق نامون آبرے اسکان عبادت کیرہ۔ بندا خاطر آن خُدا مون آ اوفتے بھاز بزا ایٹک۔"

جنوزان نا خُدا نا کسر اٹ پیسہ تیننگ

(مرقس ۱۲:۴۱-۴۴)

۱ ۲ ۳ ۴ **۲۱** ییسی چارمہ گنڈ آبرا او امیرنگا بندغاتے خنا کہ اوفک بھلا عبادت خانہ نا پیٹی ٹی پیسہ شاغینگ ٹی آنرہ۔" او اسہ غریبو جنوزانس ہم خنا کہ او ارا پائی پیٹی ٹی شاغا۔" ییسی تینا شاگرداتے پارے "ای ٹھے پاوہ کہ دا غریبنگا جنوزان ایلو بندغاتے آن زیاست پیسہ تسونے۔" اتنے کہ امیرنگا بندغاک پیسہ تسر، اوفتا امیری ٹی کمی بتو۔ ولے دا غریبنگا نیارٹی نا گزارہ بندا پیسہ غاتے آاسکھ او کُٹے پیٹی ٹی شاغا۔"

عیسیٰ نا تینا شاگرداتے قیامت نا نشانی نا باروٹ پاننگ

(متی ۲۴: ۱-۱۳؛ مرقس ۱۳: ۱-۱۳)

- ۵ عیسیٰ نا گراس شاگرداک بھلا عبادت خانہ نا باروٹ بیت کربسہ پاریر "وا بھلا
عبادت خانہ ٹی سنگ مرمر نا خلک خیشن نا نخشونیدگارتے آن آخس زیبا خنگیرہ او
کل خلک خدا نا پن اٹ تینگانو۔" ○
- ۶ ولے عیسیٰ اوفتے پارے "وا جاگے واسہ ٹم خننگ ٹی ارے، اسہ وختس
بروئے کہ دشمناک وادے بندن تباہ کرور کہ وانا اسہ خلس بم جاگہ مفرؤے۔" ○
- ۷ شاگرداک ہر یفیر "خواجہ، بمو وخت آرا وخت آ بروئے؟ او مخلوقے ہمر خبر
تموئے کہ تباہ منگ نا وخت بسونے؟" ○
- ۸ عیسیٰ اوفتے پارے "خیال تجبو، خچوک مقبو، اتے کہ بھازنگا بندناک کنا پن
اٹ تینے ظاہر کیرہ۔ اوفک بریرہ، اوفتے آن ہر اسٹس ٹمے پانک کہ "امی خدا نا مقرر
کروکا اٹ"، او "قیامت نا دے خُک اے"، ولے ٹم اوفتازی آ یقین تجبو۔ ○
- ۹ آرا وخت آ ٹم جنگ او انقلاباتا قصہ غاتے بنیرے، خولیمبو۔ وھنگا بیتاک مریرہ۔ وانا
وا معنی آف کہ قیامت خُک بسونے۔" ○
- ۱۰ ولدا عیسیٰ اوفتے پارے "نلکاتا فوجاک اسہ پر ایلو تو جنگ کیرہ، بادشاہک
بادشاہتے آ حملہ کیرہ۔ ○ بھلا زلزلہ غاک بریرہ، نلکاتے ٹی ڈکال مریک او چارمہ گنڈ
آ بھازنگا بیماریک تالان مریرہ۔ ماگیر بلیک، استاراک پنیرہ۔ وافک آسمان نا گنڈ
آن بھلا بھلا نشاناک مرور۔ ○ واڑان مست کہ وا گراک مریرہ، مخلوق ٹمے کئے آ
ایمان تھنگ نا وجہ غان گرفتار کیک او ٹمے خلیک او تکلیف ایٹک۔ اوفک ٹمے
عبادت خانہ غاتے ٹی قاضی تامون آ ویرہ، او ٹمے جیل ٹی شانیرہ، او بندن ٹم بادشاہ
او گورنر تامون آپیش مریرے۔ ○ او ٹمے کئے بندا موقعہ مروئے کہ ٹم مخلوق نا مون

۱۳ آکن کے گواہی ایتیرے۔ ○ او تم تینا آستے آن وا پریشانی ءے کشبو کہ تن
 ۱۵ انت جواب ایتین؟ ○ آتے کہ ای تمے بندنو عقلس ایتبہ کہ ثا دشمناک ثا زی
 ۱۶ آ الزام ثابت کنگ کپسہ۔ ○ ثا لم باوہ، ایلمک، عزیزاک، او ثا سنگتاک تمے آن
 ۱۷ بھازاتے گرفتار کیرہ او گڑاے کسفیہ۔ ○ او مخلوق تمے آن نفرت کیک۔ واکل کنا
 ۱۸ وجہ غان مریرہ۔ ○ ولے خولیبو، ثا زوے چ نساخان مفک۔ ○ تکلیف او مصیبتاے
 ۱۹ سببو، خدا تمے جنت ایتک۔ ○

عیسیٰ نا یروشلم شار نا تباہ مننگ نا باروٹ پیشن گوئی کنگ
 (متی ۲۴: ۱۵-۲۸؛ مرقس ۱۳: ۱۴-۲۳)

۲۰ "آرا وخت آ تم خیرے کہ دشمناک یروشلم شار نا چارمہ گنڈ آبسونو، تو تم پوہ
 ۲۱ مریرے کہ شار تباہ مریر۔ ○ او بمو وخت آرا بندغاک یہتویہ صوبہ ٹی آریر، اوفک
 ضرور مشتے آکار۔ او آرافک شار ٹی او، اوفک شار آن پیش تمیر، او آرا بندغاک
 ۲۲ شار آن پیشن او، اوفک شار آ نفس۔ ○ آتے کہ وایم وخت مروے کہ خدا یروشلم
 شار نا بندغاتے اوفتا گناہتے کے بزا ایتوے، او مست نا پغمبر اتا پیشن گوئیک
 ۲۳ صبح ثابت مرور۔ ○ بمو نیاریک اخس بد قسمت او کہ پڈاک تا پڑ مرور یا چناک تا
 خد ہرور، آتے کہ خدا یہتویہ صوبہ نا مخلوق آن ناراض اے، او اوفتے آتباہی راہی
 ۲۴ کیک، اوفک تباہ مرور۔ ○ اوفتا دشمناک مریرہ، اوفتے آن گڑاے زغمتے تو کسفیہ،
 گڑاے تینا مے جوڑ کیرہ او تینا نلاکے آدیرہ۔ ایلو قوماتا بندغاک یروشلم شار آ بمو
 وخت اسکان قبضہ کیرہ کہ اوفتا وخت پورہ متے۔ ○

عیسیٰ نا تینا پدی بَینگ نا باروٹ پاننگ

(متی ۲۹: ۲۹-۳۱؛ مرقس ۱۳: ۲۴-۲۷)

- ۲۵ "واکان پد دے تارمہ مریک، توبے روشنائی تَفک او اِستراک پیرہ، دُغار آ
تمیرہ، او آسمان نا گِرداک تینا کسرے اِلیہ۔ دُنیا نا کُل بندگاک پریشان مریرہ، او
۲۶ سمندر نا توار آن خولیرہ۔ او بندا گِرداتا بَینگ نا خولیس آن مخلوق پریشانی آن
۲۷ لاغر مریک۔ او بندا وخت آ دُغار نا مخلوق کنے، آدم نا اولیادے، خنیک کہ اِی
اسہ جمرے آ دُغار نا گنڈ آ بھلو طاقت اٹ او جَتی آپچاتے ئی بَینگ ئی اٹ۔
۲۸ آرا وخت آوا نشانیک شروع مسر، تو پریشان مقبوع۔ بَمتے با تَقَبو، اَتے کہ ثما نجات
خُڑک اے۔"

عیسیٰ نا دا دُنیا نا باروٹ پیشن گوہی کنگ

(متی ۲۲: ۳۲-۳۵؛ مرقس ۱۳: ۲۸-۳۱)

- ۲۹ واکان پد عیسیٰ دا مثالے تریسہ پارے "انجیر او ایلو ور خاتا باروٹ سوچ کبو۔
۳۰ آرا وخت آ اُثم خیرے کہ اوفتا پناک ترک کنگ ئی او، اُثم پوہ مریرے کہ باسئی
خُڑک اے۔ او بندن آرا وخت آ اُثم خیرے کہ آسمانی آ نشاناک پورہ منگ ئی
۳۱ او، تو اُثم پوہ مریرے کہ اِی پدی بَینگ ئی اٹ۔ ولے یات تجبو، بمو وخت
۳۲ اِسکان کہ کنا یروشلم شار نا تباہ منگ نا پیشن گوہی پورہ مَتے دا دور نا بھازنگاک
۳۳ بمو وخت اِسکان کسپسہ۔ آسمان او دُغار شیف او بُرز منگ کیرہ، ولے کنا بیتاک
غلط ثابت منگ کپسہ۔"

گناہ کَپَیو، عیسیٰ نا بَننگ کے تینے تیار کَیو

”خیال تَجبو، تیغے دنیا نا خوشی او غمی او شراب گُئنگ ٹی شاغپو، ای دا دنیا ٹی
اسے وار تو بروٹ۔ کنا خوش اُفک کہ ٹم بندن پلنگورے دهن کہ اسے چکے دُب ٹی
بے خبری ٹی آلیس۔ دا دے آ ای کل دنیا نا بندغاتے کے بریوہ۔ او بر وخت
خداغان دعا کَیو کہ او ٹمے دا گزاتے آن بچنگ نا توفیق ایته، تاکہ قیامت نا دے آ
ای آدم نا اولیاد شامق ٹی فیصلہ ئے کیو۔“

عیسیٰ تینا دے تے بھلا عبادت خانہ ٹی مخلوقے دَرس تینگ ٹی گدریفیکہ، او
ننے گدریفنگ کے زیئون پنی آمش آبناکہ۔ او بر دے سوب تو مالو مخلوق بھلا
عبادت خانہ غا بناکہ او عیسیٰ نا دَرسے بنگلہ۔

یہوداہ اسکروٹی نا غدار جوڑ مننگ

(متی ۱: ۲۶، ۵-۱۲؛ ۱۶-۱۷؛ مرقس ۱: ۱۲، ۲-۱۰؛ ۱۱-۱۱؛ یوحنا ۱۱: ۴۵-۵۳)

ب بغیر خمیر نا اِرغ نا عید نا ویک خُک اُترہ، آراوے کے یہودیک بچا فنگ
نا عید پاریرہ۔ بھلا اِلمک او شرع نا معلک مخلوق آن خولیسرہ۔ ہندا خاطر آن
اُفک کسرس پٹارہ کہ ”عیسیٰ ئے دُکوئی اٹ کسفین۔“
شیطان یہوداہ اسکروٹی نا اُست ٹی لالچے شاغا، کہ او عیسیٰ نا دوازدہ خاصنگا
شاگرداے آن اُسک۔ بندا خاطر آن یہوداہ اسکروٹی ریفنگا، او بھلا اِلماتے او فوج
نا بھلا افسراتے تو بیت کرے کہ ”ای عیسیٰ تو غداری کیوہ، او عیسیٰ ئے شامو
ٹی ایٹیوہ۔“

بھلا اِلمک او فوج نا افسراک اوڑان بھاز خوش مسر۔ اُفک اودے پیسہ نا

۶ لالچے بسر۔ ۰ یہتوواہ اسکرتی اوفتا واپتاتے منا۔ او انتظار کریکہ کہ موقعس ملے کہ
 ”عیسیٰ فوج نا دوتی ہندن ایتویو کہ اوڑتو بھلو فچی س مف تاکہ مخلوق فساد
 کپ۔“ ۰

عیسیٰ نا بچائینگ نا عید نا ارغ نا تیاری کے شاگرداتے حکم تنگ
 (متی ۲۶: ۱۷-۲۵؛ مرقس ۱۴: ۱۲-۲۱؛ یوحنا ۱۳: ۲۱-۳۰)

۷ بے خمیرنگا ارغ نا عید نا ہمو وے بس۔ شریعت ٹی واپیت لکھوک اسکے
 ۸ کہ ”ہر خاوت وادے آسور نا قربانی ایتے“۔ ۰ عیسیٰ پطرس او یوحنا راہی
 کرے کہ ”تم ہمو او بچائینگ نا عید کے ارغ تیار کبو۔“ ۰
 ۹ ولے شاگرداک پاریر ”خواجہ، و ارغ نا کنگ کے آرا جاگے تیار کین؟“ ۰
 ۱۰ عیسیٰ اوفتے پارے ”آرا وخت آتم شار ٹی پیسیرے تم اسہ بندھے خیرے
 ۱۱ کہ او دیری دلاے کا تم آ پیفینے۔ آرا اسکان اونا رند آٹ ہمو، ۰ او آرا نا مالکے
 پابو ”خواجہ پانک کہ ”ہمو وتاخ آراو اے کہ اسی او کنا شاگرداک بچائینگ نا عید نا
 ۱۲ ارغے کین؟“ ۰ او اٹے ارٹ میکو منزل نا وتاخ آدیک۔ ہموڑے تم ہر گڑائے
 تیار کنگ کیرے۔“ ۰
 ۱۳ اوفک ہنار او ہر گڑائے ہندن خنار کہ عیسیٰ اوفتے پارہنس، او ہموڑے
 بچائینگ نا عید نا ارغے تیار کیر۔ ۰

عیسیٰ نا تینا خاصنگا شاگرداتے تو
اوار آخری وار نن نا اِرغ کُنگ

(متی ۲۶: ۲۶-۳۰؛ مرقس ۱۴: ۲۲-۲۶؛ ۱ کرنتھی ۱۱: ۲۳-۲۵)

- ۱۳ ارا وخت آن بس عیسیٰ تینا خاصنگا شاگرداتے تو اوار اِرغ کُنگ کے بس۔
- ۱۵ عیسیٰ اوفتے پارے "مون آ کے آ مصیبت بریک، ولے کنا است خوائک کہ ای
- ۱۶ وایید آثم تو اوار تولیو او اِرغ گنیو، آتے کہ ای واکان پد وایید نا اِرغاتے ہمو
- وخت اسکان کمرہ، ارا وخت اسکان کہ بچائنگ نا عید نا صبح نگا معنی پورہ متے، کہ
- ای ثم تو اوار جنت ٹی رہینگیوہ۔"
- ۱۷ واکان پد عیسیٰ اسہ پیالہس انگور نا جوس آن پد کرے، او خدا نا شرے اوا
- ۱۸ کرے، او تینا شاگرداتے پارے "واژان کل ثما اسہ اسہ گم بلیو، آتے کہ ہمو وخت
- اسکان کہ قیامت بتے ای انگور نا جوس کمرہ۔"
- ۱۹ ولدا او پیرو اِرغس یفے، خدا نا شرے اوا کرے۔ او اِرغے ٹکر کرے، تینا
- شاگرداتے بس، اوفتے پارے "وا اِرغ کنا جان آن بار اے، او ای خدا کے تینا
- جان نا قربانی ئے ایٹیوہ۔ ہندا قربانی نا بدلہ ئے رسینگ۔ او کئے یات کنگ کے
- ثم اِرغے ٹکر کیرے او اوار گنیرے۔"
- ۲۰ ذہن کہ اِرغ کُنگ آن مست عیسیٰ انگور نا جوس نا پیالہ ئے یفے، او ہندن
- اِرغ کُنگ آن پد انگور نا جوس نا پیالہ یفے او تینا شاگرداتے پارے "وا انگور نا جوس
- کنا وتر آن بار اے، کہ ای تینا وترتے خدا نا کسر آٹ شولیوہ، او کنا کہنگ آن سنا
- تہک کہ خدا ثم تو پسکُنگا اقرارے کنگ ٹی اے۔"
- ۲۱ "ولے خف توربو۔ ثما نیام ٹی اسٹس ارے کہ کن تو غداری کیک۔" او ای،
- ۲۲ آدم نا اولیاد، کسفنگیوہ ذہن کہ خدا پارینے، ولے ہمو بندغ اخس بد قسمت اے

کہ کن تو غداری کیک۔"

۲۳ ولدا شاگرداک اسہ پہ ایلو آن تینا ہریغیر کہ "ننہ آن ویر اے کہ عیسیٰ تو
غداری کیک؟"

شاگرداتا تین پہ تین تو بھلنی نا باروٹ بیت کنگ

۲۴ ولدا شاگرداتا نیام ٹی دا بیت شروع مس کہ "مخلوق نا مون آن ننے آن ویر
بھلا اے؟"

۲۵ عیسیٰ اوفتے پارے "دا دنیا ٹی بادشاہک تینا نلک ٹی ایلو بندغاتے آن زیاست
۲۶ طاقت تخیرہ، او تینے "ایلو مخلوق نا سنگت" پارہ۔" ولے ٹم ہندن سوچ کپہو۔ ٹمے
آن ہمو آسٹ زیاست عزت والا اے، آرا تینے کم عزت والا چائے، او آرا بندرغ
سوچک کہ "ای زیاست عزت والا او بھلن مریوہ"، او مے تے آن بار کاریم کے۔
۲۷ ویر بھلا عزت والا اے؟ اسٹس کہ ٹولوک اِرغ کنگ ٹی اے، یا ایلو کہ خدمت
کنگ ٹی اے؟ دا دنیا نا مخلوق نا مون آ ٹولوکا زیاست عزت والا اے، ولے ای
ہم تو ٹما خرتے کنگ ٹی اٹ۔

۲۸ "مشکل او پریشانی نا وخت آ ٹم کن تو اوار مسونورے۔" دھن کہ کنا باوہ،
۲۹ خدا، کنے بادشاہت تسونے، او ای ہم ٹمے ہندن بادشاہت ایٹیوہ۔" او ٹم کن تو
۳۰ جنت ٹی اوار ٹولیرے او اِرغ کنیرے، او ٹم یعقوب نا اولیاداتا وواززہ قوماتے
آ بادشاہی کیرے۔"

عیسیٰ نا پطرسے اونا انکار نا باروٹ پاننگ
(متی ۲۶: ۳۱-۳۷؛ مرقس ۱۴: ۲۷-۳۱؛ یوحنا ۱۳: ۳۶-۳۸)

۳۱ ولدا عیسیٰ پطرسے پارے ”کنا بیتاے خف تور۔ شیطان خداغان اجازت بلکونے
۳۲ کہ تھے آزمائے، تاکہ ایماندار او بے ایماناک جتا جتا مریر، ذهن کہ زمیندار خولے پنگ
آن جتا کیک۔ ۰ ولے، پطرس، ای نے کے دعا کرینٹ کہ فی ایمان آن ہر سینگیسے۔
آرا وخت آنی پدی خدا نا کسر آبریسے، تو فی تینا مزہبی آیلما ایمانائے کئے آ
یسفیسے۔ ۰“

۳۳ پطرس عیسیٰ جوب تے ”خواجہ، ای نے تو اوار جیل آ پنگ کے او نے
تو اوار کینگ کے تیار اٹ۔ ۰“
۳۴ ولے عیسیٰ پطرسے پارے ”اینو نان بانگو بانگ تفک، ہمو وخت اسکان کہ فی
مہ دار پائش کہ ”ای عیسیٰ ورس ت کپہ۔ ۰“

عیسیٰ نا تینا شاگرداتے مون نا خطرہ غاتا باروٹ پاننگ

۳۵ ولدا عیسیٰ تینا شاگرداتے پارے ”واکان مست ای تھے پیسے تجوکو لوت،
کشلول، او چوٹ نا بین جوڑاتے آن بغیر پیشن راہی کرینٹ۔ ہمو وخت آ تھے
واگڑاتا ضرورت اسکہ؟“

۳۶ اوفک جوب تسر ”نہ۔ نفے واگڑاتا ضرورت آلوکے۔ ۰“
ولدا عیسیٰ اوفتے پارے ”واسہ آرا بندرغ تو پیسے تجوکو لوت یا کشلول آرے،
۳۷ بیفے تا۔ او آرا بندرغ تو زغم افک، او تینا کوٹے سودا کے، او زغمس ہلے، ۰ اتھے کہ
ای تھے پاوہ کہ خدا نا کتاب ٹی لکھوک اے کہ

مخلوق کے ”مجرم“ پانک۔

او دا بیتاک کنا باروٹ یقیناً پورہ مریرہ۔ کنا باروٹ آرا بیتاک مقدسنگا کتاب ٹی لکھوک او ضرور پورہ مریرہ۔ ۰

۳۸

اونا شاگرداک پاریر ”خواجہ، نن تو ارا زغم آریر۔“

عیسیٰ اوفتے پارے ”بس۔“

عیسیٰ نا بیتاتا دا معنی آلویکہ کہ اوفک زغمتے تو جنگ کیرہ، ولے شاگرداک دا بیتے پورہ مقور۔ ۰

عیسیٰ نا زیتون پنی آ مش آ خداغان دُعا کنگ

(متی ۲۶:۳۶-۴۶؛ مرقس ۱۴:۳۲-۴۲)

۳۹

عیسیٰ ہمیشہ غان بار شارے اِلا او زیتون پنی آ مش آ عبادت کنگ کے بنا۔

۴۰

اونا شاگرداک ہم اوڑتو اوار اُترہ۔ ۰ آرا وخت آ او مش آ رسینگا او تینا شاگرداے پارے ”دُعا کیو کہ تم آزمائش آن کامیاب مریرے۔“ ۰

۴۱

عیسیٰ تینا شاگرداے آن جتا مچہ مر آہنا او گوڈ خلک او خدا نا عبادت کنگ آ

۴۲

لگا۔ ۰ او دُعا کریرے پارے ”باوہ، کنا خوش اے کہ آرا مصیبت کے آبتنگ ٹی اے، نی کے دا مصیبت آن بچائف۔ ولے کے تینا خوش آن نا خوش زیاست دوست اے، او ضرور پورہ مرے۔“ ۰

۴۳

اسہ ملائکس جنت آن عیسیٰ غا ظاہر مس او اووے طاقت تس۔ ۰ واکان پد عیسیٰ

۴۴

اُست نا خب اٹ زور زور آن خدا نا عبادتے کنگ آ لگا۔ اونا جان نا خیداک دُغار آتہار، او خیداک تہ دُغار آہنزن تہارہ دُهن کہ ٹپی سے نا وِتراک شولنگیرہ۔ ۰

۴۵

عبادت کنگ آن پد او پدی تینا شاگرداے آہنا، او اوفتے خاچوک خنا۔ اوفک

۴۶

پریشان اُترہ، او دم دِرنک آن خاچانر۔ ۰ عیسیٰ اوفتے بش کرے پارے ”تم اتے

خاچنگ ٹی ارے؟ بش ہو او خدا ناعباوتے کبو کہ تم آزمائش آن کمیاب میرے۔" ○

عیسیٰ نا گرفتاری نا وخت

(متی ۲۶: ۴۷-۵۶ مرقس ۱۴: ۲۳-۵۰ یوحنا ۱۸: ۳-۱۲)

عیسیٰ واسکان بیت کنگ ٹی اسکہ کہ اسہ بھلو مچی س او نا شاگرو یہنواہ اسکروٹی تو بس۔ یہنواہ اسکروٹی مون آ بس کہ "عیسیٰ ئے خمب کیو۔" ○

ولے عیسیٰ اووے پارے "نا خمب النگ نا معنی اے کہ نی کن تو، اوم نا اولیاو تو، غداری کیس؟" ○

آرا وخت آ عیسیٰ نا شاگرواک کہ اوڑ تو اوار انرہ واسپتے بنگر، اوفک عیسیٰ غان بریفیر "خواجہ، نن تینا زغالتے کشین او وافقے تو جنگ کین؟" ○

وافقے آن اسٹس زغمے کشا او کل آن بھلا امام نامے ناراست میکو خفے تڑے، ○ ولے عیسیٰ وافقے پارے "سلبو۔ وھن کپہو۔"

واکان پد عیسیٰ مے ئے وو خلک، او اونا خف جوڑ مس۔ ○

ولدا عیسیٰ بھلا اماماتے او بھلا عباوت خانہ نا خیالدری کروکا افسراتے او ایلو سرواراتے آرافک اووے گرفتار کنگ کے بسونر پارے "تم زغم او لٹاتے تو

بسونورے۔ ثما خیال ٹی ای واکوے اٹ؟ ○ ای تم تو ہر وے بھلا عباوت خانہ ٹی سوئٹ، تم کنے گرفتار کنگ نا کوشستے کتنورے، ولے واسہ وخت بسونے کہ تم

کنے گرفتار کیرے۔ واسہ شیطان نا طاقت بزز آ مریک۔" ○

پطرس نا عیسیٰ نا سنگت مننگ آن انکار کننگ

(متی ۲۶: ۵۷-۶۹، ۵۸-۵۹؛ مرقس

۱۴: ۵۳-۶۶، ۵۲-۵۳؛ یوحنا ۱۸: ۱۸-۱۹، ۲۵-۲۶)

- ۵۳ اوفک عیسیٰ نے گرفتار کرید او کل آن بھلا امام نا آراغا درید۔ پطرس ڈکونی
 ۵۵ اے اوفتا رند اے ہنا۔ اوفک خویلی نا نیام ٹی خاخرس لگفیر او پطرس ہمو خاخر نا
 ۵۶ رہی آٹو لوکاتے تو اوار توس۔ اسے چو کری س پطرسے ہموڑے ٹو لوک خنا۔ مسر
 اوڑا ہرا او پارے ”وا بندغ ہم عیسیٰ تو اوار اے۔“
 ۵۷ ولے پطرس پارے ”مسر، ای واڑ تو آف۔ ای واوے تیرہ۔“
 ۵۸ ذریعے آن پد بندغس پطرسے چائس او پارے ”نی ہم عیسیٰ نا شاگرداے
 آن اُس۔“
 ولے پطرس جواب تس ”ای آف۔“
 ۵۹ جے آن پد ولدا اسے بین بندغس زور آن پارے ”کے خدا ورورغ تڑکپ، وا
 عیسیٰ نا شاگردس اے، آنتے کہ وا گلیل صوبہ نا بندغس اے۔“
 ۶۰ ولے پطرس پارے ”خواجہ، ای تیرہ۔ نی آنت پاننگ ٹی اُس؟ ای وا بندغے
 تیرہ۔“
 ۶۱ ہمو وخت آ کہ او ہیست کننگ ٹی اسکے، اسے بانگوس بانگ تس۔ عیسیٰ تینا
 مونے ہڑسا او پطرس آہرا، او پطرس نا آست آس کہ عیسیٰ اووے آنت پارہنس۔
 عیسیٰ اووے پارہنس کہ ”نی بانگو نا بانگ آن مست مسہ وار پاسہ کہ ”ای عیسیٰ نے
 درست کیرہ۔“
 ۶۲ پطرس پدی ہنا او ہندا پیتاتے کے بھاز ہونا۔

عیسیٰ نے خلینگ او بے عزت کنگ

(متی ۲۶: ۶۷-۶۸ مرقس ۱۴: ۵۶)

ہمو بندغاگ کہ عیسیٰ نے ہلکونر عیسیٰ غا مسخرہ کریر، اووے خلک۔ ○ اوفک
عیسیٰ نا ختے تفریر، اووے خلک او پد آہر یفریر "پغمبر، نے ویر خلکونے؟" ○
او اوفک اووے پین بھاز بے عزتی و ہیست ہم پاریر۔ ○

عیسیٰ نے مجلس نا مون آ آتنگ

(متی ۲۶: ۵۹-۶۶ مرقس ۱۴: ۵۵-۶۳ یوحنا ۱۸: ۱۹-۲۲)

آرا وخت آسوب مس، تو بھلا املک، شرع نا معلماک او سردار اک، کہ دافک
کل یہودی تا مجلس ٹی آئرہ، اسہ جاگہ غا مچ مسر، او عیسیٰ نے ہموڑے خوائفیر۔ ○
اوفک عیسیٰ غان ہر یفریر "نی خدا نا مقرر کرو کا اس؟"
عیسیٰ اوفتے پارے "اگہ ای پاوہ "آو"، ثم وایست نازی آیقین تجیرے۔ ○ او
اگہ ای ٹھے آن خدا نا کتاب آن سوالس ہر یفیو، ثم کنا سوال نا جوابے تفریرے۔ ○
ولے واکان پد ای، آدم نا اولیاو، خدا تعالیٰ تو اوار اونا راست میکو گند آتولیوہ۔ ○
اوفک کل ہر یفریر "وانا معنی اے کہ نی خدا نا مار اس؟"
عیسیٰ اوفتے پارے "ثم تیٹ پاریرے کہ ای خدا نا مار اٹ۔ ○"
اوفک پاریر "نی واگفر نا ہیستے پاریرس۔ ننے پین گواہ نا ضرورت افک۔ نن
واگناہ نا ہیستے تیٹ بنگن۔ ○"

عیسیٰ نے گورنر پٹلیٹس پیلطس نا عدالت ٹی پیش کنگ
(متی ۲۷: ۱-۲، ۱۱-۱۴؛ مرقس ۱۵: ۱-۵؛ یوحنا ۱۸: ۲۸-۳۸)

- ۲۳ **ب** ولدا بھلا عبادت خانہ نا بندناک عیسیٰ نے پیلطس نا عدالت ٹی میسر۔ ہمو
۱ وخت آپیلطس یہودیہ نلک نا گورنر اسکے۔ او فک عیسیٰ غا الزام تیار کہ ”وا بندغ ننا
۲ بندغاتے غلطو کسر رس رغامنگ ٹی اے۔ او پانک ”روییو شہنشاہے محضول یقبو۔“
او دا ہم پانک کہ ”ای خدا نا مقرر کروکا او بادشاہے اٹ۔“
۳ پیلطس عیسیٰ غان ہریفے ”نی یہودی تا بادشاہ اُس؟“
عیسیٰ اودے پارے ”نی صبح پاننگ ٹی اُس۔“
۴ ولدا پیلطس بھلا اماناتے او نچی نے پارے ”وا بندغ کنا مون آ فخر مس
افک۔“
۵ ولے او فک زور تخیمہ پاریر کہ ”وا بندغ ننا بندغاتے حکومت نا خلاف رغامنگ
ٹی اے۔ او دا کاریے گلیل نا ضوبہ غان شروع کرے او ہندا بیتاتے یہودیہ ضوبہ نا ایلو
شارتے ٹی ہم کرے او داسہ داڑے یروشلم شار ٹی ہم کنگ ٹی اے۔“
۶ آرا وخت آپیلطس وا بیتے بنگ او ہریفے ”وا بندغ گیلیس اے؟“
۷ آرا وخت آپیلطس دا خبر تما کہ ”عیسیٰ گیلیس اے“، او عیسیٰ نے گلیل ضوبہ
نا گورنر ہروڈیس آراہی کرے۔ ہروڈیس دا وخت آ یروشلم شار ٹی اسکے۔

عیسیٰ نے گورنر ہروڈیس نا مون آ آتنگ

- ۸ او فک عیسیٰ نے ہروڈیس آ ویر۔ آرا وخت آ ہروڈیس عیسیٰ نے خنا، او بھاز
خوش مس، اتنے کہ او عیسیٰ نا باروٹ بھازنگ بیتاتے بنگوئس، او بھلو وختے آن اونا

بھار خُواش اسکہ کہ "ای عیسیٰ نے خنیو۔" او اُمیت تَخاکہ کہ عیسیٰ اووے معجزہ س
 ۹ نشان ایٹک۔ ○ ہندا خاطر آن ہرودیس عیسیٰ غان بھار سوال ہریفے، ولے عیسیٰ
 ۱۰ اونا اسہ سوال نا جوابے ہم بتوؤ۔ ○ ولدا بھلا امامک او شرع نا معلماک مون آہسر
 او زور آٹ پاریر کہ

"خواجه، وا ننا او حکومت نا خلاف ہیئت یک۔ وا مَجْرَس اے۔" ○
 ۱۱ ہرودیس او اونا فوج نا بندغاک عیسیٰ غا ملنڈ خلنگ کے اووے بادشاہ نا مُتکَنگ
 ۱۲ کوٹے بیغیر، اووے بے عزت کریر او پدی پیلٹس نا گنڈ آ راہی کریر۔ ○ ہمو
 وے آن ہرودیس او پیلٹس سنگت جوڑ مسر کہ واکن مُست اوفک اسہ پہ ایلو
 نا دشمن اُترہ۔ ○

پیلٹس نا عیسیٰ اُترے کسفنگ نا حکم ٲٲنگ

(متی ۲۷: ۱۵-۲۶؛ مرقس ۱۵: ۶-۱۵؛ یوحنا ۱۸: ۳۹-۱۹: ۱۶)

۱۳ ولدا پیلٹس بھلا اماماتے سرداراتے او مخلوقے توار کرے، ○ او پارے تا "نم
 ۱۴ وا بندغے کئے آمیسرے او پاریرے کہ "وا بندغ مخلوقے غلطو کسرس رغامنگ ٹی
 اے۔" ○ ای وا بندغ آن ثما مون آہندا بیتا باروٹ ہریفیت۔ وا بندغ کئے مَجْرَس
 ۱۵ لگتوؤ، اتنے کہ آرا جرما تا نم پاریسورے، وا کتنے تا۔ ○ او ہرودیس نا مون آہم وا
 مَجْرَس افک۔ ہندا خاطر آن او داوے پدی کئے آ راہی کرینے۔ وا بندغ دھنوجو
 ۱۶ جرس کتنے کہ ای داوے کہنگ نا ہزا ایتو۔ ○ ہندا خاطر آن ای داوے کوڑا خلیوہ
 او یلہ کیوہ تہ۔ ○

۱۷ ولے ہموڑے موجود کل بندغاک چیانٹ کریرہ پاریر "کسف تہ۔ او ننا خوش
 ۱۸ اے کہ نی برآبائے یلہ کر۔"

۱۹ [ہمو وخت آ رواج اسکہ کہ پچانفنگ نا عید نا وے آ پیلٹس یہودی تا اسہ

- ۱۹ قیدی س یلہ کریکہ۔ [برآبا قتل او یرو شلم شار نا مخلوق ٹی فساد شاغنگ نا وجہ غان جیل ٹی اسکہ۔]
- ۲۰ پیلٹس نا خوش اسکہ کہ او عیسیٰ نے یلہ کے۔ ہندا خاطر آن او مخلوقے پدی پارے "ای عیسیٰ نے یلہ کیوہ۔"
- ۲۱ ولے مخلوق پارے "داوے صلیب آتف۔ کیف تہ۔"
- ۲۲ ولدا پیلٹس مسٹ میکو وار پارے "وا دھنو پجو جرمس کنتے کہ ای داوے کسفیو۔ ای داوے کوڑا خلفیوہ او یلہ کیوہ تہ۔"
- ۲۳ ولے مخلوق زور تجا کہ "عیسیٰ نے صلیب آتف۔ کیف تہ۔"
- ۲۴ آخر ٹی اوفک تینا ہیٹے بنفیر۔ ہندا خاطر آن پیلٹس ہمو حکمے تس ارا کہ مخلوق نا خوش اس۔ او برآبائے مخلوق نا خوش نا مطابق یلہ کرے، ارا کہ جیل ٹی قتل او فساد نا جرم اٹ بند اسکہ۔ او مخلوق نا خواہش نا مطابق عیسیٰ نے کسفنگ کے فوج نا وؤ ٹی تس۔

عیسیٰ نے کسفنگ کے صلیب آتفنگ

(متی ۲۷: ۳۲-۳۴؛ مرقس ۱۵: ۲۱-۳۲؛ یوحنا ۱۹: ۱۷-۲۷)

- ۲۶ فوج نا بندغاک عیسیٰ نے صلیب نازی آ کسفنگ کے دیرہ۔ کسر ٹی اوفک شمعون پنی و بندغے خنار کہ او لیتیا علاقہ نا گریٹی صوبہ غان بسوس۔ او ہمو وخت آ خلق آن شار آ بینگ ٹی اسکہ۔ فوج نا بندغاک شمعونے ہلکے او حکم تسر کہ "عیسیٰ نا صلیب ہرف، اونا رند اٹ برک۔"
- ۲۷ اسر بھلو مخلوقس عیسیٰ نا رند ٹی اسکہ۔ اوفتا نیام ٹی گراس یرو شلم شار نا نیارٹیک ہم آثرہ کہ اوفک عیسیٰ کے ہو غارہ او افسوس کرہ۔ عیسیٰ تینا مونے اوفتے آہڑسا او پارے تا "اے یرو شلم شار نا نیارٹیک، کن کے ہو غیو۔ ولے تین کے او تینا

۲۹ چناتے کے ہو غبو، ○ اتنے کہ تم کے اسے مشکو و قش بنگ ٹی اے۔ او ہمو وخت
آ بندغاک پارہ کہ ”ہمو نیازی خوش قسمت اے کہ اونا پڈ ٹی یا او دے خد ہڑوکا چنا
۳۰ افک، کہ اونا خیال داری ئے کے۔“ ○ و قش بروئے کہ مخلوق عزاب آن پاروئے کہ
۳۱ ”وامشک ننازی آتھیر، نن ڈکنگین۔“ ○ ”پالنگا پاٹ تو ذھن منگ ٹی اے،
تو بارنگا پاٹ تو انت مروئے؟“

واوسائٹ ٹی عیسیٰ تیئے ”پالنگا پاٹ“، او یرو شلم شار نا بندغاتے ”بارنگا پاٹ“
پانک، کہ مون آ اوفتے زیاست ہزا رینگک۔ ○

۳۲ ولدا فوج نا بندغاک ارا پین بندغ ہم عیسیٰ تو اوار کسینگ کے بیسر، کہ
۳۳ اوفک فخرم انرہ۔ ○ ارا وخت آ اوفک مڈول پنی آجاگہ غار سینگار، اوفک ہموڑے
عیسیٰ صلیب آتھیر، او ہڑتوما فخرماتے آن ایٹے اونا راست میکو گنڈ آ او ایلوئے
۳۴ چپی کو گنڈ آ صلیب آتھیر۔ ○ عیسیٰ خداغان دعا کریسہ پارے ”اے کنا باوہ خدا،
مخلوقے معاف کرک، اتنے کہ دافک تپسہ کہ دافک انت کننگ ٹی او۔“

۳۵ او فوج نا بندغاک عیسیٰ نا چچاتا بلنگ کے تیر شاغار۔ ○ ایلو بندغاک سلوک
بندا کاریختے ہزارہ، او بیہووی تا بھلا ایاک او سروراک عیسیٰ غا ملنڈ خلیسہ پارے ”وا
تینے ”خدا نا مقرر کروکا“ پانک، او ایلو فتنے بچائینے۔ اگہ وا خدا نا مقرر کروکا اے،
تو تینے بچائے۔“ ○

۳۶ فوج نا بندغاک ہم عیسیٰ غا مسخرہ خلکر۔ اوفک شراباٹے وو ٹی توریر او عیسیٰ ئے
۳۷ پارے ”ہ۔ گن۔“ ○ او اگہ نی بیہووی تا بادشاہ اس، تو تینے بچائے۔ ○

۳۸ او عیسیٰ نا کاٹم آن زی آ صلیب آتھیں س اسکہ او رواج نا مطابق تھیں نازی
آ اونا ہزا لکھوک اسکہ۔ اوڑا نمشتہ اسکہ کہ ”وا بیہووی تا بادشاہ اے۔“ ○

۳۹ ہمو فخرماک کہ عیسیٰ تو اوار ہزا سہنگ ٹی انرہ، اوفتے آن اسٹس شغام خلیسہ
پارے ”نی خدا نا مقرر کروکا اس۔ نی تینے او غنے بچائے۔“ ○

۴۰ ایلو قیدی واڑا چزا او پارے تہ ”نی خداغان خولیمیرہ؟ او نے ہم ہمو ہزا رینگک

- ۲۱ ٹی اے کہ داوے رسیدنگ ٹی اے۔ او ارا یزانے رسیدنگ ٹی اے، او صبح
اے، آتے کہ نن بندا جرے کریئن۔ ولے دا بندغ چچ گناہ کتے۔"
- ۲۲ پد آہمو قیدی عیسیٰ نے پارے "نی خدا نا مقرر کروکا اُس۔ کنے ہم تین تو
اوار جنت ٹی ویس۔"
- ۲۳ عیسیٰ اووے پارے "ای نے تو اینو اقرار کیوہ، کہ نی کن تو جنت ٹی اوار
مروس۔"

عیسیٰ نا کہنگ

(متی ۲۵: ۲۷-۵۶؛ مرقس ۱۵: ۳۳-۴۱؛ یوحنا ۱۹: ۲۸-۳۰)

- ۲۳ او نیم روچ نا وخت آوے روشنائی تینگے اِلا، او پیشیم اسکان چارمہ گند آتارمہ
۲۵ مس۔" بھلا عبادت خانہ نا کل آن مقدسجا جاگہ نا پردہ نیام آن کپ مس۔" عیسیٰ
۲۶ زور آن پارے "باوہ، خدا، کنا زوج نے آیتنگ ٹی اے۔"
او بندا ہیٹے پارے، او کسک۔
- ۲۷ فوج نا افسر خنا کہ انت مس۔ او خدا نا صفتے کننگ آ لگا او پارے "اے خدا،
یقیناً وانیکو او جوانو بند غس اسکہ۔"
- ۲۸ ولدا ہمو بند غاک کہ عیسیٰ نے ہرننگ کے بسوئر، اوفک ہم وا گڑائے خنار۔
۲۹ اوفک کل پدی تینا اراتے آتینا سینہ غاتے گئیسہ او عیسیٰ کے ہونیسہ ہنار۔" ولے
عیسیٰ نا سنگتاک او ہمو نیایک ہم، کہ عیسیٰ تو اوار گلیل صوبہ غان بسوئر، ذریس
مر سلوک بندا گڑائے خنار۔"

عیسیٰ نا دفن کنگ

(متی ۲۷: ۵۰-۶۱؛ مرقس ۱۵: ۴۲-۴۷؛ یوحنا ۱۹: ۳۸-۴۲)

۵۰ ہموڑے اسے یوسف پنی وُ بند غس اس، کہ او بھاز نیک اسکے او خدا نا کسر آ
 ۵۱ بنا کہ۔ او یہودی تا مجلس نا بند غس ہم اسکے۔ او مجلس ٹی عیسیٰ نا کسفنک نا فیصلہ
 تو اتفاق کنوئیس۔ او یہودیہ صوبہ نا ارمیہ پنی آشار آن بسوس۔ او خدا نا مقرر
 ۵۲ کروکا او نجات تروکا نا انتظارے کنگ ٹی اسکے۔ او پیلطس نا دربار آہنا اووے
 پارے ”عیسیٰ نا لاشے کنے ایٹے کہ ای دفن کیوہ تہ۔“
 ۵۳ ولدا او عیسیٰ نا لاشے صلیب آن دُرفے، اووے کفن ٹی پیرا او اووے اسے غار
 ۵۴ دُولو قبرے ٹی تھاکہ مخلوق دا ٹی داڑان مست پین لاش تجھوئیس۔ او واچمہ نا وے
 اسکے او خدا نا عبادت او آرام نا وے یعنی ہفتہ شروع مننگ والا اسکے۔
 ۵۵ او ہمو نیارٹیک کہ عیسیٰ نا رند اٹ گلیل صوبہ غان بسونر یوسف تو اوار غار ٹی
 ۵۶ بنار کہ ہموڑے عیسیٰ نا لاش تجوک اسکے۔ واکان پد یوسف غار نا بائے اسے بھلو
 خَلے اٹ بند کرے۔ او فک پدی یروشلم شار آبنار او رواج نا مطابق لاش نا دفن
 نا تیار کنگ کے عطر او نلم جوڑ کرے۔
 او فک عبادت او آرام نا وے یعنی ہفتہ غا آرام کرے ہندن کہ او فتا شریعت
 ٹی لکھوک اسکے۔

عیسیٰ نا کہنگ آن پد زندہ مننگ

(متی ۲۸: ۱۰-۱۱؛ مرقس ۱۶: ۱-۸؛ یوحنا ۲۰: ۱-۱۰)

۲۳ ہفتہ نا وے گدرینگا او یکشمبے نا سوب آن مالو مسہ نیازی، مریم مگد لینی،

یوآنہ، او یَعْقُوب نا کمہ مریم، ایلو نیازی تے تو اوار، عطر او لمٹے بیفیر او غار نا گنڈ
 ۲ آہنار، ارڑے کہ عیسیٰ نا لاش تجوک اسکہ۔ ○ اوفک غار نا باٹی تھوکا بھلا خٹے مر
 ۳ خنار۔ ○ وائسہ نیازی غار نا تہہ ٹی ہنار، ولے عیسیٰ نا لاشے تجوک خنویر۔ ○ اوفک
 ۴ پریشان مسر او ہمو وخت آاسہ وار تو ارا ملائک، کہ اوفتا پچاک پیون برف آن
 ۵ بار انرہ، اوفتے آبسر۔ ○ نیازیک خولیس آن گوڈ خلک او تینے شیف کریر۔ ملائکاک
 ۶ پاریر ”عیسیٰ زندہ اے۔ او کہوک افک۔ ثم اتے اونا لاشے پٹنگ ٹی ارے؟ ○ او
 ۷ واڑے افک۔ خدا اووے پدی زندہ کرینے۔ یات کبو۔ ارا وخت آثم گیل صوبہ ٹی
 ۸ انرے، عیسیٰ تھے انت پارے؟ ○ او پاریسس ”ای، آدم نا اولیاد، گناہ گارنگا بندغاتا
 ۹ دوا ٹی تینگیوہ۔ اوفک کنے کسفیہ، او مسہ دے آن پدای پدی زندہ مریوہ۔“ ○
 ۱۰ ولدا نیازی تا ہم ہمو بیتاک است آبسر۔ ○ وائسہ نیازی ایلو نیازی تے تو اوار
 ۱۱ غار آن پدی بسر او ہندا بیتاتے خاصنگا شاگردو ایلو بندغاتے پاریر۔ ○
 ۱۲ ولے خاصنگا شاگرداک پاریر ”دانیازیک گنوکی ویت کنگ ٹی او۔“
 ۱۳ او اوفک نیازی تازی آیقین تھویر۔ ○ ولے پطرس وایتا تا پٹنگ آن پد غار نا
 ۱۴ گنڈ آزا، ارڑے کہ عیسیٰ نا لاش تجوک اسکہ۔ او غار نا تہہ ٹی پیہا، ہموڑے صرف
 ۱۵ کفے خنا، پین چچ خنتو۔ او پدی شار آہنا، او حیران مس کہ ”دانت مسونے؟“ ○

عیسیٰ نا تینا ارا شاگرداتے آامائوس
 پنی آخلق نا کسر آظاہر مننگ
 (مرقس ۱۶: ۱۲-۱۳)

۱۳ ہمو دے آعیسیٰ نا ارا شاگردو آامائوس پنی آخلق آہنگ ٹی انرہ۔ وا خلق یروشلیم
 ۱۴ شار آن ہفت میل مر اسکہ۔ ○ اوفک اسہ پہ ایلو تو تینا ہمو بیتاتے کنگ ٹی انرہ
 ۱۵ ارا کہ یروشلیم شار ٹی مسونر۔ ○ ارا وخت آا اوفک ہندا بیتاتے کنگ ٹی انرہ، عیسیٰ

۱۶ اوفتارند اٹ زو زو بس او اوفتے تو اوار تما۔ ۱۷ اہو بندغاڪ خنار تہ ولے اوفتے آن
۱۷ ائس ہم عیسیٰ ؑ وزست کئو۔ ۱۸ عیسیٰ پارے تا "کسر ٹی ئم اسہ پہ ایلو تو تینا
انت ہیست کنگ ٹی آنرے؟"

۱۸ اوفک سلینسر، او مونجہ خنگارہ۔ ۱۹ اوفتے آن ائس، کہ پن تہ کلیپاس اسکہ،
عیسیٰ غان ہریفے "نی مسافرے اس او داسہ یروشلم شار ٹی بسونس؟ نی تپیسہ کہ اینو
۱۹ پگہ واڑے انت بیتاک مسونو؟"
عیسیٰ اوفتے آن ہریفے "انت مسونے؟"

۲۰ اوفک عیسیٰ ؑ پاریر "ہمو کاریماک کہ عیسیٰ ناصری تو مسونو۔ وا بندرغ
پغمبرس اسکہ۔ اووے خدا کل بندغاتے کے راہی کریس۔ او مخلوقے ورس تسکہ
او تبلیغ کریکہ، او مخلوقے معجزہ غاتے نشان تسکہ او اوفتے بیماری تے آن جوڑ کریکہ۔
۲۰ ننا بھلا ایلک او سرواراک اووے گرفتار کریکہ، او اووے گورنر پیلاطس نا دربار آ
وریر۔ پیلاطس نا حکم نا مطابق فوج نا بندغاڪ اووے صلیب آ تقیر او کسفر۔
۲۱ او ننا اُمیت اسکہ کہ "وا ہمو بندرغ اے کہ یہودی تے ظلم آن آزات کیک۔" او
۲۲ آرا پیتاتے نن نے پارین، وا اینو آن ارا دے مست مسونو۔ ۲۳ او ایلو وا ہیست ہم
آرے، ہمو پغمبر نا گراس شاگردو نیازی اینو نا سوب نا مالو غار آ ہنار۔ اوفک پدی
۲۳ بسر، ننہ حیران کریکہ، ۲۴ ائتے کہ اوفک پغمبر نا لاشے ختویر۔ اوفک وا ہم پاریر کہ
"ننہ آ ملائکاک ظاہر مسونو او پارینو کہ "آراوے ئم ہرنگ کے بسونورے، او زندہ
۲۴ اے۔" ۲۵ ولدا گراس ننا سنگتاک ہم ہمو غار آ ہنار، او ہر گڈائے ہندن خنار کہ
نیازیک پاریر، او اوفک ہم لاشے ختویر۔"

۲۵ ولدا عیسیٰ اوفتے پارے "نما ایماناک اخس کمزور او کہ آرا پیتاتے پغمبراک نئے
۲۶ پارینو، ئم اوفتے آہرے آیقین تخیرے۔ ۲۷ وا بھاز ضروری اسکہ کہ خدا نا مقرر کروکا
تو ہندا بیتاک مریر او داکن پد جنت ٹی کائے۔"
۲۷ او پد آ عیسیٰ اوفتے خدا نا مقرر کروکا نا باروٹ، کہ موسیٰ نا کتابتے ٹی او ایلو

پنجمبر اتا مقدسنگ کتابتے ئی لکھوک آمرہ، پارے۔ او اوفتے ہندا گل بیتاتے پوہ کرے۔

۲۸ آرا وخت آ اوفک ابادوس پنی آ خلق آن خُک رسینگار، عیسی اوفتے پارے
”ای تو مون آ کاوہ۔“

۲۹ ولے اوفک عیسی غا زور تھار کہ ”نن ن تو گدریف، آنتے کہ شام مسونے،
او نن پینگ ئی اے۔“

۳۰ ہندا خاطر آن عیسی اوفتے تو رینگنگ کے بنا۔ عیسی اوفتے تو ایرغ کنگ
کے ٹوس، ایرغ پیفے، خُدا نا شکرے آوا کرے، ایرغ ٹکر کرے او اوفتے تے۔
۳۱ وا وخت آ اوفک پوہ مسر کہ ”وا عیسی اے“، ولے ہمو وخت آ عیسی اوفتا نظر
۳۲ آن غیب مس۔ اوفک اسہ پہ ایلوے تینا پاریر ”آرا وخت آ کسر آت عیسی
نن تو پینگ ئی اسکہ او مقدسنگ کتابتے آن نن پوہ کنگ ئی اسکہ، اونا پیتاک
ننا اُستاتے آ لکارہ۔“

۳۳ اوفک اسہ وار تو بش مسر او یروشلیم شار نا گند آ ہنار، ہموڑے یانزودہ خاصنگا
۳۴ شاگرداتے ایلو فتے تو اوار اسہ جاگہ غا مچ خنار۔ شاگرداک اسہ پہ ایلو تو تینا بیت
کنگ ئی آمرہ کہ ”عیسی پدی زندہ مسونے، آنتے کہ او پطرس نا مون آ ظاہر
مسونے۔“

۳۵ ولدا کلیپس او اونا سنگت ہموڑے موجود بند غاتے پاریر کہ خلق آ پینگ نا وخت
آ کسر ئی آرا پیتاک مسونو او ”نن عیسی ئے ایرغ ٹکر کنگ آن پد ہمر درست
کریئن۔“

عیسیٰ نا تینا شاگرداتا مون آ ظاہر مننگ

(متی ۱۶: ۲۸-۲۰؛ مرقس ۱۶: ۱۴-۱۸؛ یوحنا

۱۹: ۲۰-۲۳؛ شاگرداتا کاریماک ۱: ۶-۸)

۳۶ مچی ٹی شاگرواک اسہ پہ ایلو تو تینا عیسیٰ نا باروٹ بیت کنگ ٹی اترہ، کہ اسہ
وار تو عیسیٰ اوفتا نیام ٹی ظاہر مس او پارے "ٹھے آچ پریشانی بف۔" ۰
۳۷ شاگرواک حیران مسر او خولیسر، سوچ کرہ کہ "نن رُوخ خنگ ٹی اُن۔" ۰
۳۸ ولے عیسیٰ اوفتے پارے "ٹم آتے خولنگ ٹی ارے؟ ٹم تینا آستے ٹی اتے شک
۳۹ تخنگ ٹی ارے؟ یقین تجبو، اسی پدی زندہ اٹ۔" ۰ کنا وُو او نت تا گنڈ آبربو۔ بدو
کنے وُو خلبو، او ٹم ولدا چارے کہ کنا جان ٹی سُو او ہڈاک آری۔ او بندا گرواک
اسہ روح ٹی منگ کپسہ۔" ۰

۴۰ عیسیٰ بندا بیتے پانگ آن پد تینا وُو او نتے اوفتے آ مریفے۔ ۰ ولے
شاگرواک عیسیٰ نا پدی زندہ منگ نا خوشی او حیرانی آن واسکان یقین تخنگ ٹی
آلویرہ۔ بندا خاطر آن عیسیٰ اوفتے آن بریفے "واڑے گڈاس گنگ کے ارے؟" ۰
۴۱ شاگرواک اووے اسہ بسو کو مچی نا ٹکرس تسر۔ ۰ عیسیٰ اووے ہلک او اوفتا مون
۴۲ آگنگ تہ۔ ۰ گنگ آن پد عیسیٰ اوفتے پارے "کنا کینگ او پدی زندہ منگ نا
۴۳ بیتاک کہ واک مسونو او واپیتا باروٹ اسی ٹھے ہمو وخت آ پاريسٹ آرا وخت آ
ای ٹا نیام ٹی اُسہ۔ او کنا باروٹ آرا بیتاک تورات، زبور او ایلو پغمبر اتا کتاباتے
ٹی لکھوک او، اوفتے ضرور پورہ مروئی اسکہ او واسہ پورہ مسونو۔" ۰

۴۵ وا وخت اسکان شاگرواک واپیتا پوہ تویر۔ عیسیٰ اوفتے واپیتا پغمبر اتا
۴۶ کتاباتے آن پوہ کرے، ۰ او اوفتے واپیتا پارے "آرا بیتاے خُدا پارینے کہ
"کنا مقرر کروکا نازی آ مصیبت بریک، او کبیک، او مسہ وے آن پد پدی زندہ

- ۴۷ مریک۔ "کنازی آیقین تجوکا بندغاک واپیغاے یروشلم شار آن شروع کیره او
 دنیا نا کل قوماتے آرسیفیرہ، تاکہ کنا پن آ مخلوق خرابنگا کاریختے آن ہر سینگیر او کنا
 ۴۸ کسر آ بریر، ولدا خدا اوفتا گناہ او برائی تے معاف یک۔ "ثم ہندا پیشن گوہی نے
 ۴۹ صبح خنارے، ثم گواہ مریرے او ہندا بیتا تا باروٹ ایلو مخلوقے پارے۔ "خف توربو۔
 ای خدا نا پاکنگا روح نا طاقتے ئے آ راہی کیوہ، دھن کہ کنا باوہ خدا اقرار کرینے۔ او
 ہمو وخت اسکان ہندا شار ٹی تبو کہ خدا نا پاکنگا روح نا طاقت ئے آبتے۔"

خدا نا عیسیٰ ئے جنت آدینگ

(مرقس ۱۶: ۱۹-۲۰؛ شاگردانا کاریماک ۱: ۹-۱۱)

- ۵۰ ولدا عیسیٰ تینا شاگردا تے یروشلم شار آن پیشن بیت عیناہ خلق اسکان ورے،
 ۵۱ تینا دوتے بڑز آ کرے، او شاگردا تے کے خداغان دعا کرے۔ "او ہندا دعا کنگ نا
 ۵۲ وخت آ خدا اودے بڑز آ جنت آ ورے۔ "شاگرداک ہموڑے عیسیٰ نے سجدہ کریر۔
 ۵۳ اوفک پدی یروشلم شار آ خوش خوش بنار۔ "اوفک تینا بھازنگا وختے بھلا عبادت
 خانہ ٹی خدا نا شکر او صفت ٹی گدریفر۔"

یوحنا نا عیسیٰ نا باروٹ خوش خبری نا تعارف

لکھو کا نا باروٹ

یوحنا عیسیٰ نا دوانزده خاصینگا شاگرداتے آن اسه خاصو شاگردس آسکے، او عیسیٰ ئے بهاز دوست آسکے. او دا کتاب فی ”عیسیٰ نا دوستینگا شاگرد“ یوحنا تینا باروٹ بم لکھانے (۲۳:۱۳). دا یهودی س آسکے. یوحنا نا باوه نا پن زبدي، او اونا ایلُم نا پن یعقوب آسکے، که دا بم عیسیٰ نا خاصینگا شاگرداتے آن آسکے.

دا کتاب نا لکھنگ نا مقصد

دا کتاب نا لکھنگ نا مقصد بم ایلو کتاباتے آن بار اے، که عیسیٰ خدا نا مقرر کروکا او مار اے. ولے دا کتاب ایلو کتاباتے آن مچ جتا اے. ایلو کتاباتے فی معجزه او مثالانا باروٹ بهاز لکھنگانے، ولے دا کتاب فی یوحنا دیر، ارغ، روشنائی، شوان، میل دُولو مثال استعمال کرینے تاکه بندغاک پوه مریر او عیسیٰ نا زی آ ایمان تحیر (۳۱:۲۰)، که او ننا گناه او بُرائی تا خاطر آن کسفنگا، او صرف اونا زی آ ایمان تحیر نا وجہ غان نن جنت آ پینگ کینہ.

دا کتاب نا اہینگ بشخاک داد او:

- ۱:۱ - ۱۸:۱ دُنیا نا بندغاتے کے ہمیشہ نا زندگی نا پیغام
 ۱۹:۱ - ۵۱:۱ یحییٰ او عیسیٰ نا اولیکو شاگرداک
 ۱:۲ - ۵۰:۱۲ عیسیٰ نا مخلوق نا مون آنیکینگا کاریمنے کنگ
 ۱:۱۳ - ۱۶:۱۹ عیسیٰ نا آخری دیک

۱۹:۱۷ - عیسیٰ نا کسفینگ

۲۰:۱ - عیسیٰ نا پدی زندہ منگ او مخلوق نا مون آ ظاہر منگ

۲۱:۱ - عیسیٰ نا گلیل صوبہ فی تینا خاصینگا شاگرداتا مون آ ظاہر منگ

یوحنا نا عیسیٰ نا باروٹ خوش خبری

دُنیا نا بندغاتے کے ہمیشہ نا زندگی نا پیغام

- ۱ ب دُنیا نا جوڑ منگ آن مُست خُدا نا مقرر کروکا خُدا تو اُسکے۔ وا خُداغان جتا
- ۲ اَلوئیکے۔ ○ اونا پیغام، کہ او خُدا نا مقرر کروکا اے، شروع آن خُدا تو اُسکے۔ ○ اونا ذریعہ
- ۳ اٹ خُدا گل گڑاتے جوڑ کرے، او جہان ٹی دھنو گراس اُفک کہ خُدا اونا ذریعہ اٹ
- ۴ جوڑ کتے۔ ○ وا پیغام ہمیشہ نا زندگی تینگ نا ذریعہ اے، او خُدا نا مقرر کروکا بندغاتے
- ۵ کے روشنائی آن بار اے۔ ○ وا روشنائی نا بینگ اٹ تارمہ یعنی شیطان نا طاقت کم
- ۶ مس، او وا روشنائی ئے شیطان خلاص کنگ کپک۔ ○
- ۷ خُدا سچئیے، کہ او پیغام تروکوس اُسکے، وا دُنیا ٹی راہی کرے۔ ○ او بس او
- ۸ مخلوقے وا روشنائی نا باروٹ پارے، تاکہ گل بندغاک وا پیغامے، کہ انسان کے
- ۹ روشنائی س اے، بنیر او ایمان تخیر۔ ○ او تیٹ وا روشنائی اَلوئیکے، بلکہ وا روشنائی نا
- ۱۰ باروٹ مخلوقے پانگ کے بسوس۔ ○ وا راستگا روشنائی خُدا نا مقرر کروکا اے کہ
- ۱۱ وا دُنیا ٹی بس او گل بندغاتے ہدایت تینگ ٹی اے۔ ○
- ۱۲ خُدا نا مقرر کروکا وا دُنیا ٹی بس کہ خُدا اونا ذریعہ اٹ وا دُنیا ئے جوڑ کریس،
- ۱۱ ولے بندغاک اووے ورست کتویر۔ ○ او تینا نسل نا نیام ٹی اوقتا علاقہ باس، ولے
- ۱۲ اونا چند نا بندغاک اووے متویر۔ ○ ولے گراس بندغ اووے بہ خیرٹ کریر او اوڑا

۱۳ ایمان تجار۔ ہندا خاطر آن وا اوفتے ”خُدا نا چُنا“ پانگ نا حقے تِس۔ ۱۴ انا معنی اَنگ کہ اوفک خُدا نا حقے آچُناک او۔ بلکہ ایمان تیَنگ نا وَجہ غان خُدا نا خُوش اَسکے کہ اوفک ”خُدا نا چُنا“ پانگیر۔ ۱۵

۱۶ وا راستیگا پیغام انسان نا شکل ٹی، کہ وار حمتاے آن پُر اَسکے، ننا نیام ٹی بَس، رہینگ۔ ۱۷ ن اونا نُورے خنان، وا ہمو نُور اَسکے کہ خُدا تینا اَسینگ مارے تِسوس۔ ۱۸ ارا وَخت آ خُدا نا مقرر کروکا بَس، سِکھئی اونا باروٹ مخلوقے پاريسس ”وا ہمو بندغ اے ارا نا باروٹ ای بیت کرینٹ، پاريسٹ ”او کئے آن پد بریک، ولے اونا اہمیت کئے آن بھاز زیاست اے، اَنتے کہ کنا وَوی منگ آن مُست او موجود اَسکے۔“ ۱۹

۲۰ عیسیٰ نا وا وُیا ٹی یَنگ اسہ بھلو ر حمتس اے، او وار حمت نا وَجہ غان خُدا ہر وَخت نئے آر حمتاے راہی تیَنگ ٹی اے۔ ۲۱ خُدا تینا شریعتے موسیٰ نا ذریعہ اٹ نئے تِس، ولے خُدا تینا ر حمتاے او تینا راستیگا پیغامے عیسیٰ، کہ او اونا مقرر کروکا اے، ۲۲ نا ذریعہ اٹ تِس۔ ۲۳ خُدا نا مار آن بے دس کس خُداے خُتے، اَنتے کہ مار خُدا غان جتا اَنگ، او مار نئے خُدا نا باروٹ علم تِس۔ ۲۴

یحییٰ نا پیغام

(متی ۱: ۱۲-۱۳؛ مرقس ۱: ۸-۱۰؛ لوقا ۱: ۱۸-۱۹)

۱۹ یہودی معتبر اک گِراس اماماے، گِراس فریسی فرقہ نا بندغائے، او گِراس لاوی قوم نا بندغائے یروشلم شار آن سِکھئی غا راہی تِس۔ ۲۰ سِکھئی وا وَخت آ بیت عیناہ پنی آ خلق ٹی دِریاب اُردن نا رہی آ مخلوقے پاک صاف منگ نا بے شولینگ ٹی اَسکے۔ ۲۱ وا بروکا سِکھئی غان ہر یضیر ”نی وسر اُس؟“ ۲۲ سِکھئی اوفتے صفا صفا جواب تریسہ پارے ”ای خُدا نا مقرر کروکا اَفٹ“۔ ۲۳

- ۲۱ اوفک ہریفیر "گڑا نی دیر اُس؟ نی پغمبر ایلاس اُس، کہ پدی بسونے؟"
 "یچی اوفتے جواب تِس پارے "آخا۔ یقیناً آخا۔"
 اوفک ہریفیر "نی بمو پغمبر اُس کہ تورات ٹی اونا باروٹ لکھوک اے؟"
 "یچی پارے "آخا۔" ○
- ۲۲ ولدا اوفک ہریفیر "ننہ پا، نی دیرے اُس؟ نی ننہ تینا باروٹ پا، تاکہ نن دا
 جوابے تینا راہی تروکاتے آ سرکین۔" ○
- ۲۳ "یچی اوفتے پغمبر یسعیاہ نا کتاب نا دا پیتاتے پارے
 "کس ویرانو جاگہ سے آن توار خلیسہ پانک
 "دھن کہ بادشاہ نا بئنگ کے کسر ناکڈ کوڈ او مشک برابر کنگیرہ
 بندن خدا نا مقرر کروکا نا بئنگ او تینے بچاؤ بنگ کے تیار کبو۔"
 بندا پیش گوئی کئے آ ثابت منگ ٹی اے۔" ○
- ۲۴ دا بروکا بند غاتے آن فریسی فرقہ نا بند غاک ○ "یچی غان ہریفیر "نی خدا نا مقرر
 ۲۵ کروکا افس، پغمبر ایلاس افس، پین پغمبرس افس، گڑا نی اتے پاک صاف منگ
 نا بے شولفنگ ٹی اُس؟" ○
- ۲۶ "یچی اوفتے پارے "ای صرف دیر آٹ پاک صاف منگ نا بے شولفنگ ٹی
 اٹ، ولے کئے آن پد ثنائیم ٹی اسہ پین بند غس بریک، کہ ثم اووے ورسٹ
 ۲۷ کپیرے۔ ○ اسی اونا نٹ تا مشتا برابر ہم آٹ۔" ○
- ۲۸ واگل بیتاک اُردن دریاب نا رہی آ مسر۔ ○

عِیسیٰ نا مخلوق نا گناہ تا معاف کنگ کے تینا جانے قربان کنگ

- ۲۹ اِرت میکو وے آ "یچی عیسیٰ تینا گنڈ آ بئنگ آخا او پارے "وا بندغ آ
 بربو، کہ خدا داوے راہی کرینے، تاکہ واسور آن بار تینے مخلوق کے قربان کے او گل

- ۳۰ بندغاتا گناہ او بُرائیک معاف کننگیر۔ ○ ای پاریسٹ کہ ”کے آن پد اسہ پین بند غس بریک۔ وانا اہمیت کے آن بھاز ہرز اے، آنتے کہ کنا ووی منگ آن مُست او موجود
- ۳۱ اُسک۔“ وا ہمو بندغ اے۔ ○ ای تئویٹہ کہ دا وید مروے، ولے ای وید آٹ پاک صاف منگ نا بے شولفیٹ، تاکہ یہودی بندغاتے وانا یتنگ کے تیار کیو۔ ○
- ۳۲ یحییٰ دا گواہی اے تریسہ پارے ”ای خدا نا پاکنگا رُوحے خنٹ، کہ او گُوگُو نا
- ۳۳ شکل آٹ آسمان آن بس او اونا زی آسلیس۔ ○ شروع ٹی ای داوے تئویٹ، ولے خدا، کہ او کئے وید آٹ پاک صاف منگ نا بے شولفیٹ کے راہی کرینے، کئے پارے ”نی خنیسہ کہ کنا پاکنگا رُوح نا طاقت آسمان آن شیف بریک، او بندغسے نا زی آسٹک۔ وا ہمو بندغ مروے کہ بھازنگا بندغاتے کنا پاکنگا رُوح نا طاقت آٹ بے شولفوے۔“ ○ او ای ٹمے پاوہ ”وا خدا نا مار اے۔“ ○

عیسیٰ نا اولیکو شاگرداک

(متی ۱۸: ۲-۲۲؛ مرقس ۱۶: ۱-۲۰؛ لوقا ۱۰: ۵-۱۱)

- ۳۵ مُسٹ میکو دے آپیشیم نا وخت آ یحییٰ تینا ارا شاگرداے تو دریاب نا رہی آ
- ۳۶ سلوک اُسک۔ ○ او عیسیٰ اے ہموڑے چرخ کنگ آخنا۔ او اسہ وار ولدا پارے ”وا بندغ آہربو، کہ خدا داوے راہی کرینے۔ وا تینے سور آن بار مخلوق کے قربان کیک، تاکہ اوفتا گناہ او بُرائیک معاف کننگیر۔“ ○
- ۳۷ دا ہزتوما شاگرداک دا پیتاے بٹکر او عیسیٰ نا رند آٹ ہنار۔ ○ عیسیٰ تینا مونے ہرُسا او ارا بندغ تینا رند آٹ یتنگ آخنا۔ او اوفتے آن ہریفے ”ٹم آنتے کنا رند آٹ یتنگ ٹی اُرے؟ کئے آن آنت خوارے؟“
- ۳۸ اوفک پاریر ”اے ربی، نی آراڑے رہینگیسے؟“
- ”ربی“ نا معنی اے ”خو انفوکا“ ○

- ۳۹ عیسیٰ اوقتے پارے ”بہو او ہربو“۔
 اوفک عیسیٰ تو اوار ہنار او ہرار کہ او آراڑے رہینگ۔ اوفک شام اسکان اوڑتو
 ۴۰ مسر۔ دافے آن اسٹے نا پن اندریاس اسکہ، کہ اونا ایلم نا پن شمعون اسکہ۔
 ۴۱ اندریاس اسہ وار تو تینا ایلم آہنا، اووے پٹا خنا، اووے پارے ”ای خُدا نا مقرر
 کروکائے خنائٹ“۔
 ۴۲ ولدا او شمعونے تین تو اوار عیسیٰ غامیس۔
 عیسیٰ اونا گند آہرا، اووے پارے ”نی یوحنا نا مار شمعون اُس، ولے واکان
 پد نی ”کیٹفا“ پانگیسہ۔“ یوتانی زبان ٹی وانا معنی اے ”پطرس“، او پطرس نا
 معنی اے ”بٹ“۔

فلیپس او نتن ائیل نا شاگرد جوڑ مننگ

- ۴۳ دا پیتاتا منگ نا اِرت میکو دے آ عیسیٰ فیصلہ کئے کرے کہ ”ای گلیل صوبہ غا
 کاہہ“۔ او فلیپس تو ملا، اووے پارے ”بہ۔ کنا شاگرد جوڑ مہ“۔
 ۴۴ فلیپس بیت صیدا شار ٹی رہینگاکہ۔ اندریاس او پطرس ہم ہندا شار ٹی رہینگارہ۔
 ۴۵ فلیپس ہنا او نتن ائیل تو ملا او اووے پارے ”ای ہمو بندغے خنائٹ آرا نا باروٹ کہ
 موسیٰ تورات ٹی لکھانے، او ایلو پغمبر اک ہم اونا باروٹ لکھانو۔ دا بندغ یوسف
 نا مار عیسیٰ اے، کہ او ناصرہ شار نا رہینگو کوس اے“۔
 ۴۶ نتن ائیل ہریفے ”ناصرہ؟ ناصرہ غان ہم وختس جوانو گراس بسونے؟“
 فلیپس پارے ”بہ کان، ہرین“۔
 ۴۷ آرا وخت آنتن ائیل عیسیٰ نا خُک آہس، عیسیٰ پارے ”دا بندغ تینا بہتووی
 مزہب نازی آ سختی اے عمل کنگ ٹی اے، او اُسٹ ٹی مون افک“۔
 ۴۸ نتن ائیل اوڑان ہریفے ”خواجہ، نی کنے ہمر چائس؟“

عیسیٰ اودے پارے ”آرا وخت آفلپس نے تو ملنگ کے بسک، نی انجیر نا
ورختے نا کیرغ آن آسہ۔“

۳۹ تنن ایل عیسیٰ نے پارے ”خواجہ، نی خدا نا مار اُس، او نی یہودی تا بادشاہ
اُس۔“

۵۰ عیسیٰ اودے پارے ”نی صرف بندا خاطر آن یقین تجاس کہ اسی نے انجیر نا
ورخت نا کیرغ آن سلنگ ناقصے پارے؟ ولے نی دابیت آن زیاست کاریم
او گڑاتے خیمہ۔“

۵۱ او عیسیٰ اوفتے پارے ”اسی ٹھے راستگا بیتے پاننگ ٹی اٹ، واکان پد ٹم کنا
یعنی آدم نا اولیاد نازی آ آسمان آن ملائکاتے پینگ او پینگ آخیرے۔“

عیسیٰ نا قانا شار ٹی اولیکو معجزہ

۱ ب دایتاتا ایرا دے آن پد، گلیل صوبہ نا قانا پنی آشار ٹی برامس تیار اُسکے
۲ عیسیٰ او اونا شاگردا تے بم بٹنگا نر۔ اوفک بنار۔ عیسیٰ نا لمہ تینا ایلو چناتے تو بم
۳ وا برام آ بناس۔ آرا وخت آ انگور نا جوس تینگ نا وخت بس، گل بندغا ک
جوس گنگر، جوس خلاص مس۔ عیسیٰ نا لمہ عیسیٰ نے پارے ”وافتے ٹی انگور نا جوس
افک۔ واسلہ نے خلاص کننگ کے نی گڑاس کرک۔“

۴ عیسیٰ تینا لمہ نے پارے ”نی کنے پایہ کہ کنے انت کروٹی اے۔ واسکان وخت
بنتے کہ اسی تینے مخلوق نامون آ ظاہر کیو۔ ولے اسی تیڈ فیصلہ نے کیوہ کہ انت
کروٹی اے۔“

۵ عیسیٰ نا لمہ نوکراتے پارے ”آرا بیتے کہ وا ٹھے پائے، کبوتہ۔“
۶ یہودی تا وضو کننگ کے گڑاس خلماک اترہ۔ وا خلماک منگ کے شش خل نا
ولاک بموڑے اترہ۔ وادلاک بھاز بھلن اترہ، او برولا ٹی تقریباً بیست آن الیس

- ۷ سی گیلن اسکان ویر بسکہ۔ عیسیٰ نوکراتے پارے "دا ولتے ویر آن پُر کبو۔"
 اوفک دا ولتے با اسکان پُر کبر۔
- ۸ ولدا عیسیٰ اوفتے پارے "گراس ویر دا ولتے آن کشبو او بھلا خزمت کروکائے
 ایتبو۔"
- ۹ اوفک بندن کریر۔ دا وخت آویک انگور نا جوس جوڑ مسوئر۔ بھلا خزمت
 کروکا چکا تا۔ او تتو کہ دا انگور نا جوسک آراکان بسونو، ولے نوکراک، کہ دا ویرتے
 ۱۰ میسوئر، چائسر کہ دافک بھر جوڑ مسونو۔ بھلا خزمت کروکا برای آینا، اووے
 مدائے آپارے "رواج اے کہ دعوت ئی خاصنگ انگور نا جوس اولیکو وار تیننگ،
 اوکان پد عامنگ انگور نا جوس تیننگ۔ ولے نی اولیکو وار عامنگ انگور نا جوس تس،
 او واسہ خاصنگ انگور نا جوس مخلوئے تیننگ ئی اس۔"
- ۱۱ عیسیٰ تینا دا اولیکو معجزہ ئے گلیل صوبہ نا قانا پنی آشار ئی نشان تس، او دا
 ۱۲ معجزہ غان اونا طاقت ظاہر مس، او اونا شاگردا تا یقین اوڑا بتر بس۔ اوکان پد
 عیسیٰ، تینا لمہ او جد پد رنگا ایلمتے او شاگردا تے تو اوار کفر خوم شار آینا، اوفک منہ
 دے اسکان بموڑے رہینگار۔

عیسیٰ نا بھلا عبادت خانہ غا پیننگ

(متی ۱۲: ۲۱؛ مرقس ۱۵: ۱۱-۱۷؛ لوقا ۱۹: ۴۵-۴۶)

- ۱۳ بچاؤنگ نا عید نا ویک خوک آئرہ۔ ہندا خاطر آن عیسیٰ یروشلم شار آعید کننگ
 ۱۴ کے ہنا۔ بھلا عبادت خانہ ئی او مخلوئے خنا کہ اوفک خراس، میٹ، کپوت او ایلو
 قربانی تروکا سادراتے سودا کننگ ئی آئرہ، او پیسہ بدل کروکاک ہم تینا میزاتے
 ۱۵ خلکوئر او گرسی تے آٹولوک آئرہ۔ عیسیٰ پیسہ بدل کروکاکا میز گرسی تے چپی
 کرے، اوفتا پیسہ غاک چٹ بلکر۔ ولدا او چٹاتے آن اسہ چائکس جوڑ کرے، او گل

- ۱۶ ساواراتے بھلا عبادت خانہ غان پیشن کشا۔ او کپوت سودا کروکاتے حکم تس "دافتے واکان دبو، کنا باوہ نا اُرائے پڑی س جوڑ کیو"۔
- ۱۷ وا وخت آ عیسیٰ نا شاگردا تا اُسٹ آ بس کہ مقدسنگا کتاب ٹی لکھوک اے کہ "کنے خدا نا اربندادہ دوست اے کہ وانا خاطر آن مخلوق کنے بھاز تکلیف ایٹک"۔
- ۱۸ یہودی معتبر اک بسر او اوران ہریفیر "نی نئے انت معجزہ نشان تینگ کیسہ کہ ظاہر مرے کہ واکاریمتے کہ نی کریس، وافتا حقدار اُس؟"۔
- ۱۹ عیسیٰ اوقتے پارے "وا بھلا عبادت خانہ اے پرغبو، خلاص کبو، او ای مسہ دے آن پد داوے پدی جوڑ کیوہ"۔
- ۲۰ اوفک حیرانی اٹ ہریفیر "مسہ دے آن پد پدی جوڑ کیسہ؟ وا بھلا عبادت خانہ چل او شش سال آن جوڑ منگ ٹی اے"۔
- ۲۱ ولے عیسیٰ وایماتے بھلا عبادت خانہ نا باروٹ پاننگ ٹی آلویکہ، بلکہ تینا باروٹ پاننگ ٹی اسکہ۔
- ۲۲ اونا کسفنگ او پدی زندہ منگ آن پد اونا شاگرداک یات کریر کہ وایماتے عیسیٰ مسٹ کریس۔ بندا خاطر آن شاگردا تا مقدسنگا کتاباے آ او عیسیٰ نا یماتے آ ایمان لیسس۔

عیسیٰ کل بندغاتا اُسٹ نا بیتاترے چائک

- ۲۳ بچائینگ نا عید نا وخت ٹی عیسیٰ یروشلم شار ٹی اسکہ او بھازنگا بندغاک اونا معجزہ غاتے خنار، اونا زی آ ایمان تیار۔
- ۲۴ ولے عیسیٰ بے اوقتہ زی آ بروہ آلویکہ، آتے کہ او اوقتہ عادتاتے چائسک۔
- ۲۵ او ضروری آلویکہ کہ کس عیسیٰ اے وافتا عادتاتا باروٹ پائے، آتے کہ او کل بندغاتا اُسٹ نا یماتے چائسک۔

نیکدیمس نا عیسیٰ تو نجات نا باروٹ سٹوال او جواب

- ۱ **ب** ہموڑے اسے نیکدیمس پنی وُ بندغس اسکہ کہ او یہودی تا مجلس نا بندغس
 ۲ او فریسی فرقان تعلق تھاکہ۔ ○ او اسے ننس عیسیٰ غا ہنا، اووے پارے ”خواجہ،
 نن معتبرنگا بندغاک چانہ کہ نے خدا ننا یہودی تا خواہنگ کے راہی کرینے۔ نی
 معجزہ نشان تیس۔ کس دھنو معجزہ نشان تینگ کپک ہمو وخت اسکان کہ خدا
 اورٹو متے۔ ○
- ۳ عیسیٰ اووے پارے ”ای نے راست پاننگ ٹی اٹ، ہمو بندغس کہ پدی وُدی
 متے، او خدا نارحماتے او جتے خمپک۔ ○
- ۴ نیکدیمس اورٹان ہریفے ”اسے وُدی مروکو بندغس پدی ہمو وُدی مریک؟ او یقیناً
 ارٹ میکو وار تینا لمہ نا پڈ ٹی ہمپک کہ او پدی وُدی مرے۔ ○
- ۵ عیسیٰ اووے پارے ”کنا بیتاے آیقین نخ۔ بندغ اسے وار آتینا لمہ باوہ غان
 وُدی مریک، ولے دا بندغ آہمو وخت اسکان خدا نارحماتک مفسہ او جنت آہمپک
 کہ او ویر اٹ پاک صاف منگ نا بے شولتے او خدا نا پاکنگا روح نا طاقت اورٹا بتے۔ ○
- ۶ وافتا منگ آن او روحانی طور اٹ وُدی مریک۔ ○ دا بیتاے آحیران مہ۔ اسی گل کے
 پاوہ ”خدا نا گنڈ آٹما پینگ کے روحانی طور اٹ پدی وُدی منگ ضروری اے۔ ○
- ۷ دھن کہ تو تینا خوش اٹ چلینگ، ثم تو نا توارے پیرے، ولے ثم پیرے دا
 اراکان پینگ ٹی اے، اراک پینگ ٹی اے، ہندن خدا نا پاکنگا روح نا طاقت ہم
 تینا خوش اٹ بندغ آہریک، اووے روحانی طور اٹ پدی وُدی کنگ کیک۔ ○
- ۸ نیکدیمس اورٹان ہریفے ”خواجہ، دا ہمر منگ کیک؟ ○
- ۹ عیسیٰ اووے پارے ”آفسوس۔ نی یہودی تا معتبر اس او مزہب نا باروٹ
 ۱۰ خواہفیسہ، ولے نی دا بیتا باروٹ تیسہ؟ ○ اسی نے راست پاننگ ٹی اٹ۔ اسی او
 ۱۱

کنازی آیمان تجوکاک، آرا پیتاتے کہ چانہ، اوفتا باروٹ بیت کینہ، او آرا گڑاتے
 ۱۲ کہ خنائن اوفتا گواہی ایتینہ، ولے ثم ننا گواہی ئے تختورے۔ اسی ئے دنیا نا پیتاتا
 باروٹ پارٹ، ثم یقین تختورے۔ گڑا ثم بھر کنا جنت نا باروٹ پیتاتے آیقین
 ۱۳ تخیرے؟ ولے کنے آن بے دس کس جنت ئی خدا تو ملتے، کہ اسی، آدم نا اولیاد،
 جنت آن دغار آ بسوٹ۔

۱۴ دھن کہ موسیٰ ریگستان ئی تینا بندغاتے خدا نازانان بچائینگ کے خدا حکم نا
 مطابق دوشس جوڑ کرے، لٹے آتے، بڑز آ کرے، ہندن آدم نا اولیاد نا صلیب آ
 ۱۵ تینگ او کسینگ ضروری اے، تاکہ آرا بندغاک ہم اوڑا ایمان تخیر، خدا نازانان
 ۱۶ بچیر، او ہمیشہ نازندگی ئے حاصل کیر۔ خدا دا دنیا نا بندغاتے ہندن دوست تورک
 کہ دافتا بچائینگ کے او تینا مارے قربان کننگ نا فیصلہ ئے کرے۔ گل بندغاک
 کبیرہ، ولے آرا بندغ خدا نا مار آ ایمان تچک، او ہمیشہ نازندگی ئے حاصل کیک۔
 ۱۷ خدا تینا مارے دا خاطر آن دنیا ئی راہی کتو کہ مخلوق نا حساب کتابے کے، بلکہ او
 مخلوقے نجات ترفنگ کے تینا مارے راہی کرینے۔

۱۸ آرا بندغ خدا نا مار آ ایمان تچک، اونا حساب کتاب مفک، ولے آرا بندغ کہ
 ایمان تچک، اونا مست آن فیصلہ مسونے، آتے کہ او خدا نا یکتیانگا مار آ ایمان
 ۱۹ تختے۔ فیصلہ نا وجہ دا اے، کہ عیسیٰ خدا نا نور تو بس، ولے بھازنگا بندغاک دانا
 بجائے شیطان نا کاریمتے زیاست دوست توریر، آتے کہ اوفتا اُستاک خرابنگا کاریمتے
 ۲۰ آن پُر او۔ آرا بندغ کہ خرابنگا کاریمتے کیک، او دا نور آن نفرت کیک، آتے
 ۲۱ کہ اونا خولیس اے نوہ دانا منگ آٹ اونا گناہک ظاہر مردور۔ ولے آرا بندغ کہ
 راستنگا پیتاتے کہ کاریسم کیک، او خدا نا نور نا گند آبریک، او دا ازان ظاہر مریک
 کہ اونا عملاک خدا نا خوش نا مطابق مسونو۔

یحییٰ نا عیسیٰ نا باروٹ گواہی تینگ

- ۲۲ واکان پد عیسیٰ او اونا شاگرداک یروشلیم شار آن پیش تمار او منہ وے کے
یہودیہ صوبہ نا ایلو علاقہ غاتے آہنار۔ اوڑے او تینازی آپسکن ایسان تجوکاتے پاک
صاف منگ نا بے شولفے۔
- ۲۳ وا وخت اسکان یحییٰ جیل ٹی آلویک، او عیسیٰ غان ذریس مون آ عینون خلق
ٹی، کہ واشالیم خلق آن خوک اسکہ، مخلوقے ہم پاک صاف منگ نا بے شولفنگ
ٹی اسکہ، اتنے کہ اوڑے بھاز دیر اسکہ۔ مخلوق بریسہ ہناکہ او یحییٰ اوفتے پاک صاف
منگ نا بے شولفیسہ ہناکہ۔
- ۲۵ یحییٰ نا گڑاس شاگرداک اسہ یہودی معلسے تو پاک صاف منگ نا بے شولفنگ
۲۶ نا باروٹ بحث کیر۔ واک یحییٰ غا ہنار، اوڑے پاریر "خواجہ، نے ہمو بندرغ
یات مروئے، کہ ذریاب اردن نا ایلو کنارہ غانے تو بلائس، او نی اونا باروٹ ہیست
کریس۔ واسہ وا بندرغ ہم پاک صاف منگ نا بے شولفنگ ٹی اے، او مخلوق نے
آن زیاست اوڑا پاک صاف منگ نا بے شولنگ کے ہنگ ٹی اے۔
- ۲۷ یحییٰ اوفتے پارے "بر بندرغ نا جواننگا کاریماک خدا نا ذو ٹی او، او کس اونا
۲۸ مدت آن بغیر وا کاریمتے کنگ کپک۔ ثم تینٹ کنا گواہ ارے کہ ای پاریسٹ
"ای خدا نا مقرر کروکا آفٹ، ولے ای خدا نا مقرر کروکا آن مست راہی ہینگٹ۔"
۲۹ دھن کہ براسے ٹی کل آن اہمیت والا بندرغ باوشاہ اے، نہ کہ باوشاہ نا سنگٹاک۔
وا سنگٹا خوش اے کہ اوفک تینا سنگٹ نا برام آکار۔ ہندن عیسیٰ نا اہمیت ایلو
کل پغمبر اتے آن زیاست اے، نہ کہ کنا۔ او کنا خوش اے کہ ای اوڑے ورسٹ
۳۰ کرفنگ ٹی اٹ او اونا مدتے کنگ ٹی اٹ۔ ہندا خاطر آن مخلوق نا مون آ اونا
اہمیت زیاست مریک، او کنا اہمیت کم مریک۔

۳۱ ”خُدا نا مقرر کروکا، کہ جنت آن بسونے، اونا اہمیت وا وُتیا نا انساناتے آن
بھاز بڑز اے۔ او آرا بندغاگ کہ صرف وا وُغار آ رہینگیرہ، اوفتا کاریماک وُغار نا
باروٹ او، ولے ہمو بندغ کہ جنت آن بسونے، اونا اہمیت وا وُتیا نا انساناتے آن
۳۲ بھاز بڑز اے۔ آرا ایتاتے کہ او آسمان آن خُداغان بنگونے او آرا گڑاتے کہ خنانے،
۳۳ بندغاتے پاکک، ولے بھازنگا بندغاگ اونا پیغامے مَنپسہ۔ آرا او آرا بندغاگ کہ اونا
۳۴ پیغامے مَنپسہ، اوفک واڑان ثابت کیرہ کہ خُدا نا پیغام راست اے۔ آرا او وا بندغے
کہ خُدا راہی کرینے، او خُدا نا پیغامے بندغاتے آسر کیک، آنتے کہ خُدا اووے تینا
۳۵ پاکنگا رُوح نا طاقے تسونے۔ باوہ خُدا تینا مارے دوست تورک، او ہر گڑا نا کنگ
۳۶ نا طاقے اونا وُوٹی تسونے۔ آرا او آرا بندغ کہ خُدا نا مارا نازی آلیمان تچک، او ہمیشہ
نا زندگی ئے حاصل کیک، ولے آرا بندغ کہ خُدا نا مارا آلیمان تچک، اونا زندگی بے
فائدہ اے، او خُدا اووے ہمیشہ نا سزا ایتک۔“

عیسیٰ نا ساماری آ نیاڑی تو بیت او گپ

۱ ب فریسی فرقہ نا بندغاگ بنگر کہ ”عیسیٰ بکھی غان زیاست بندغاتے پاک صاف
۲ منگ نا بے شولیفنگ ٹی اے، او تینا شاگرو جوڑ کنگ ٹی اے۔“ اصل ٹی عیسیٰ
تینٹ بندغاتے پاک صاف منگ نا بے شولیفنیک، بلکہ اونا خاصنگا شاگرواک وا
۳ کاریکے کیرہ۔ آرا وخت آ عیسیٰ ئے فریسی فرقہ نا بندغاتا سہما تھا کہ ”اوفتا ارواہ
۴ جُوان آف“، او یہوویہ صوبہ ئے یلہ کرے، او گلیل صوبہ نا گنڈ آراہی مس۔ کسر
ٹی اووے ساماریہ صوبہ غان گدرینگوئی اسکہ۔ اوفک ساماریہ صوبہ نا سَوخار شار آسر
۵ مسر۔ واشار پغمبر یعقوب نا وُغار آن خُک، کہ او تینا مارا یوسفے تسوس، اسکہ۔
۶ او ہموڑے پغمبر یعقوب نا وخت آن اسہ وون س اسکہ۔ عیسیٰ بھاز ووم ورنگاس۔
۸ وانیم روج نا وخت اسکہ کہ او بس، وون نا رہی آتوس، او اونا خاصنگا شاگرواک

شار آگنوی و گڑا پلنگ کے ہنار۔

اسہ ساماری و نیازی س وون آن ویر کشنگ کے بس۔ عیسیٰ اوونے پارے
”کے گینگ کے ویر ایٹے“۔

۹ نیازی اووے پارے ”آنت؟ ویر؟ نی ہمر کنے آن ویر خوائیس، آنتے کہ نی
یہودی سے اُس او ای ساماری سے اُٹ؟“
رواج اسکہ کہ یہودی یک ساماری او ایلو قوم والاتا رزاناتے استعمال کتویرہ، او
افتے تو سنگتی کتویرہ۔

۱۰ عیسیٰ اووے پارے ”اگہ نے سما مسکہ کہ خدا تینا ٹیکے رابی کیک، او ای
ویر اُٹ کہ نے آن ویر خوائنگ ٹی اُٹ، گڑا نی کنے آن ہمو وہو کا ویرے خوائسہ کہ
وا ویر ہمیشہ کے ملاسی کے خلاص کیک، او ای نے تسہ تہ۔“

۱۱ نیازی عیسیٰ کے پارے ”خواجه، نے تو چڑہ افک، او وا وون نا ویر شیف او اسہ
۱۲ جاگہ ٹی اے۔ نی کنا ملاسی کے ہمر ہمیشہ کے خلاص کنگ کیسہ؟“ او ایلو بیت واو
اے کہ ننا باوہ پیرہ یعقوب ننے وا وونے تسونے۔ او، اونا چنک او اونا مال وا وون
آن ویر گنگرہ۔ نی واقعی یعقوب آن بڑز اُس کہ دعویٰ کیسہ کہ ”ملاسی کے ہمیشہ
کے خلاص کنگ نا ویر ایٹیوہ؟“

۱۳ عیسیٰ اووے پارے ”آرا بندرغ وا وون آن ویر گنگ، او پدی ملاس مریک۔“
۱۴ ولے ہمو بندرغے کہ ای گینگ کے ویر ایٹیوہ، او اصل ملاس مفک، آنتے کہ وا ویر
خدا نا پاکنگا روج نا طاقت اے، او وا روج نا طاقت بندرغ نا اُست ٹی چشمہ غان بار
اے، کہ اووے ہمیشہ نا زندگی کے ایٹک۔“

۱۵ نیازی اووے پارے ”خواجه، کنے وا ویرے گینگ کے ایٹے، تاکہ ای اصل
ملاس مفر، او وا وون آ ویر کشنگ کے بفر۔“

۱۶ عیسیٰ اووے پارے ”بن، او تینا آرغے توار کر بہ۔“

۱۷ نیازی پارے ”کنے آرغ افک۔“

عیسیٰ اووے پارے "نی پاریس کہ نے آرغ آف۔ وارا ست نابیست اے۔
نی پنچ بندغاتے تو برام کریس، او آرا بندرغ تو نی واسر رینگنگ ٹی اُس، او نا آرغ
آفک۔ نی کئے راست پاریس۔"

نیازی اووے پارے "خواجہ، کئے سہا تما کہ نی پغمبرے اُس۔ نی کئے پاننگ
کیسہ کہ آتے ننا ساماری قوم نا بندغاک و امش آعبادت کے کارہ، ولے ثم یہودییک
پارے کہ "یروشلم شار ہمو جاگہ اے کہ صرف ہموڑے خدا نا عبادتے کین؟"

عیسیٰ اووے پارے "کنا بیتاے آیقین تج۔ وختس بروئے کہ بندغاک کنا باوہ
خدا نا نہ صرف و امش نازی آیا یروشلم شار ٹی بلکہ بھارنگا جاگہ غاتے آعبادتے
کرور۔ ولے واسر وخت بسونے، او نجات تروکا ہنداریکین اے، او وخت آن پد
بھارنگا مخلوق خدا نا پاکنگا روح نا طاقت اٹ او نا خوش نا مطابق آسینگا باوہ خدا نا
عبادتے کرور۔ خدا نا خوش پورہ مروئے، آرا وخت آہمو بندغاک اُست نا حُب اٹ
اونا عبادتے کرور۔ خدا او پاکنگا روح آسٹ او، او خدا نا پاکنگا روح نا طاقت اٹ
بندغاک ہر جاگہ غا آسینگا خدا نا عبادتے کنگ کیرہ۔ ثم ساماریک پیرے کہ ٹھے اصل
ٹی ونا عبادتے کروئی اے۔ ولے نن یہودییک ونا چانہ کہ ونا عبادتے کروئی اے، آتے
کہ نجات تروکا یہودی تا نیام آن بریک۔"

نیازی اووے پارے "ای چاوہ کہ خدا نا مقرر کروکا بریک۔ آرا وخت آ او بریک،
او ننے کل راستنگا بیتاے پاک۔"

عیسیٰ اووے پارے "ای کہ نے تو بیت کنگ ٹی اٹ، خدا نا مقرر کروکا
اٹ۔"

بندارئون عیسیٰ نا خاصنگا شاگرداک پدی بسر۔ اوفک عیسیٰ اے اسر نیازی سے
تو بیت کنگ آخار۔ اوفک حیران مسر، ولے اوفتے آن گسے نا سمت متو کہ نیازی
آن ہریفے کہ "نے انت کارسم اے؟"، یا خواجہ غان ہریفے کہ "نی آتے نیازی سے
تو بیت کنگ ٹی اُس؟"

- ۲۸ ولدا نیازی ولائے تینا ہموڑے اِلا، او پدی شار آہنا، اوڑے بندغاتے پارے ○
- ۲۹ "کن تو بھو، او ہمو بندغے ہربو، کہ آرا بھازنگا کاریہمتے ای کریسٹ، اوفتا باروٹ کئے پارے۔ وا خدا نا مقرر کروکا منگ کیک؟" ○
- ۳۰ اوفک شار آن عیسیٰ نا گند آراہی مسر۔ ○
- ۳۱ او وا وخت آ عیسیٰ نا خاصنگا شاگرداک عیسیٰ نے اِرخ گنگ کے منت کریہ، پاریرہ "خواجه، بہ، اِرخ گن"۔ ○
- ۳۲ ولے عیسیٰ اوفتے پارے "ای ہمو اِرخے گنیوہ کہ نم اونا باروٹ بچ پیرے۔" ○
- ۳۳ ہندا خاطر آن شاگرداک تین پہ تین ٹی دیت کریسہ پاریرہ "شاہد کس داوے گنگ کے اِرخ تسونے"۔ ○
- ۳۴ عیسیٰ اوفتے پوہ مس پارے "آرا وخت آ ای تینا باوہ خدا نا خوشے پورہ کنگ کے کاریہم کنگ ٹی اٹ، کئے او طاقت ایتک، دھن کہ اِرخ گنگ آن پد ننے طاقت بریک۔ او آرا کاریہم کہ او کئے کنگ کے تسونے، ای پورہ کنگ ٹی اٹ تہ۔" ○ نم پارے کہ "بجاتا دسنگ نا چار ٹو آن پد فصل روٹنگ کے تیار اے۔" ولے ای ٹمے پاوہ، وا ساماری قوم نا بروکا بندغاتے آہربو۔ وافک کنازی آایمان تیخنگ کے تیار او، دھن کہ اسہ دے س فصل روٹنگ کے تیار مریک۔ ○ دھن کہ روتوکاک فصلے روتیرہ، ہندن ٹم بندغاتے کنا کسر آتیرے، او ہمیشہ نا زندگی اوفتے یلک۔ فصل دسوکاک او فصل بیفوکاک اوار خوش مریرہ، او دھن کہ روتوکاتے روٹنگ آن پد مزدوری یلک، ہندن بندغاتے کنا کسر آیتنگ آن پد خدا ٹمے روتوکاتے آن بار مزدوری ایتک۔ ○ وا ہم صبح نا پاننگ اے کہ "اسہ بندغس دسک، ایلو بندغ روٹک"۔ ○ مست نا بندغاک مخلوق خدا نا کسر آیتنگ کے بھاز کاریہم کریہو، ولے ٹما ذریعہ اٹ وا مخلوق خدا نا کسر آبریک۔ ○
- ۳۵ بھازنگا ساماری آ بندغاک نیازی نا وا پاننگ اٹ، کہ "آرا بھازنگا کاریہمتے کہ ای کریسٹ، وا کئے پارے"، عیسیٰ نازی آایمان تیار۔ ○ اوفک عیسیٰ نے منت

کریسہ پاریر ”بہ، نن تو ریپنگ۔“

عِیسیٰ اوفتے تو اِراوے رہینگ۔○ ایلو بھازنگا بندغاگ اونا پیغامے بنگر او اونا
زی آ ایمان تھار۔○ اوفک نیازی ئے پاریر ”نن صرف وا خاطر آن ایمان تختون
کہ نی ننے پاریس، بلکہ نن تینٹ وا پیغامے اوڑان بنگن، او نن پوہ منن۔ وا بندرغ
ضرور دنیا نا کل بندغاتا نجات تروکا اے۔“○

عِیسیٰ نا افسر نا مارے جوڑ کنگ

سَوَخار شار ٹی اِراوے گدریفنگ آن پد، عِیسیٰ گلیل صوبہ غابنا۔○ اونا چند نا
پاننگ اسکے کہ ”پغمبرے اونا نلک نا بھازنگا بندغاگ عزت تفسہ۔“○ اِرا وخت آ او
گیل صوبہ غامر مس، بندغاگ اووے خوشی اٹ بہ خیرٹ کریہ، آتے کہ گراس گیلی
بندغاگ بچانفنگ نا عیدے کنگ کے یروشلم شار آ بنائُر، او عِیسیٰ اِرا کاریختے
ہموڑے کریس، وافک خنائُر تا۔○

ولدا عِیسیٰ گلیل صوبہ نا شار قانا غابنا، اِراڑے کہ او مُست دیرے انگور نا جوس
نی بدل کنگ نا معجزہ ئے نشان تسوس۔ باوشاہ کے کاریم کروکو افسرس کفرخوم
شار ٹی اسکے۔ اونا مار بیمار اسکے۔○ اِرا وخت آ او بنگ کہ ”عِیسیٰ یہتودیہ صوبہ غان گلیل
صوبہ غابسونے،“ او عِیسیٰ غابنا او اووے منت کریسہ پارے ”خواجه، کن تو کفرخوم
شار آ بہ، او کنا مارے، کہ او کہنگ آن خُک اے، جوڑ کزک۔“○

عِیسیٰ اووے او اوڑے موجود بندغاتے پارے ”نم ہمو وخت اسکان کنے آ ایمان
تخییرے، کہ ای ئے معجزہ نشان تینٹ؟“○

باوشاہ نا افسر پارے ”خواجه، زو بہ، نواہ کنا مار کہوئے۔“○

عِیسیٰ اووے پارے ”بہ، نا مار کسپک۔“

وا بندرغ عِیسیٰ نا میتاتے آیقین تھار، او پدی تینا اِرا نا گند آرابی مس۔○ کسر

ٹی او تینا نوکراتے، کہ اونا گنڈ آبسره، خنا۔ اوفتے تو وا خبر اسکے کہ "تا مار کستے، جوڑ مسونے"۔

- ۵۲ افسر اوفتے آن ہریفے "وا آرا وخت اسکے کہ کنا مار جوڑ مس؟"
 اوفک جواب تسر "درو نیم روچ اسکے کہ اونا ایل کشکا"۔
- ۵۳ ولدا باوہ ئے یات بس کہ دا بمو وخت اسکے کہ عیسیٰ اووے پاریسس کہ "تا مار کسپک"۔ ہندا خاطر آن او او اونا کل خاوت عیسیٰ نازی آایمان تیار۔
- ۵۴ وا عیسیٰ نایہودیہ صوبہ غان گلیل صوبہ غابنگ آن پد اڑٹ میکو معجزہ اسکے۔

عیسیٰ نا تلاب نا ربی آ بندغے جوڑ کنگ

- ۱ ب گڑاس وختے آن پد عیسیٰ عید کنگ کے یروشلم شار آہنا۔ یروشلم شار نا اسہ دروازہ س اسکے کہ "میل نا دروازہ" پانگا۔ دانا ربی آ اسہ تلابس اسکے، او یہودی تا
- ۲ زبان ٹی دا تلاب "بیت زاتا" پانگا۔ اونا پنچ برانڈہ اترہ۔ بھانگا بیمارنگا بندغاک، کہ دافتے ٹی کور، لنگ او معزور اترہ، وا برانڈہ تے ٹی ٹولوک اترہ۔ [اوفک انتظار
- ۳ کرہ کہ ویر ٹرے، او تینے ویر ٹی پٹیر، اتنے کے وخت نازی آ ملائکس تلاب نا ویرے ٹریفک، او آرا بیمارنگا بندغ اولیکو وار تینے ویر ٹی پٹیک، او جوڑ مسک۔]
- ۵ بموڑے اسہ بندغس اسکے کہ سی او ہشت سال آن معزور اسکے۔ عیسیٰ اووے
- ۶ بموڑے خاچوک خنا، او چائس کہ "دا بندغ بھلو وختے آن بیمار اے"۔ عیسیٰ اوڑان ہریفے "نا خوش اے کہ نی جوڑ مریس؟"
- ۷ بیمارنگا بندغ پارے "خواجہ، کنا کس مدت کروکوس آف، کہ آرا وخت آ ویر ٹرے، او کئے ویر ٹی پٹے۔ ولے آرا وخت آ ای کوشتے کیوہ کہ تینے ویر ٹی پٹیو، پین کس تینے کئے آن مست ویر ٹی پٹک۔"
- ۸ عیسیٰ اووے پارے "بش مہ، تینا لیپاتے گورہ، برف، او چرخ کر"۔

- ۹ عیسیٰ نا ہندا پاننگ تو بندغ جوڑ مس، تینا لیپاتے گورہ، ہرنے، او راہی مس۔
- ۱۰ وا معجزہ خُدا نا عبادت او آرام نا دے یعنی ہفتہ غا مس۔ ○ ہندا خاطر آن یہودی تا معتبرنگا بندغاک جوڑ مروکا بندغے پارے "وا عبادت او آرام نا دے اے، او ننا شریعت نا مطابق نی تینا لیپاتے بیفہ" ○
- ۱۱ جوڑ مروکا بندغ پارے "ہمو بندغ کہ کنے جوڑ کرینے پارے" تینا لیپاتے گورہ، ہرف، چرخ کرک۔ "○
- ۱۲ معتبرنگا بندغاک ہر یغیر "آرا بندغ نے دا پیتاے پارینے؟" ○
- ۱۳ ولے جوڑ مروکا بندغ عیسیٰ ئے تئو یک، آتے کہ اوڑے بھاز رش آنکہ او عیسیٰ وا رش آن پیش تھاس۔ ○
- ۱۴ واکان پد عیسیٰ اووے بھلا عبادت خانہ ٹی خنا، اووے پارے "واسہ نی جوڑ مسوئس۔ شکر کر، او مون آ پین گناہ کپہ، نواہ نے کے خُدا نا ہزا داڑان زیاست مرے۔" ○
- ۱۵ ولدا وا بندغ یہودی تا معتبرنگا بندغاتے آہنا او اوفتے پارے کہ "عیسیٰ ہمو بندغ اے کہ کنے جوڑ کرینے" ○
- ۱۶ ہندا خاطر آن اوفک عیسیٰ غا الزام تھار، اووے بے عزت کریر، آتے کہ او عبادت او آرام نا دے آ بندغے جوڑ کرئس۔ ○ عیسیٰ اوفتے پارے "وہن کہ کنا باوہ خُدا عبادت او آرام نا دے آہم جوانو کاریم کیک، ہندن ای ہم کیوہ" ○
- ۱۸ دا پیتاے پنگ تو یہودی تا معتبراتے بتر غصہ بس، اوفک کوشستے کریر کہ عیسیٰ ئے کسفر، آتے کہ عیسیٰ نہ صرف شریعت نا مطابق عبادت او آرام نا دے ئے ننتے، بلکہ او وا ہم پارینے کہ "خُدا کنا باوہ اے"، او خُدا ئے تین تو برابر کرینے۔ ○

حساب کتاب نا طاقت عیسیٰ تون اے

- ۱۹ عیسیٰ اوفتے دا الزاماتا جَوَابے تریسہ پارے "ای ٹمے راست پاوہ، کہ ای، خُدا
نا مار، تینا طاقت اٹ سچ کپہ۔ دھن کہ مار تینا باوہ ئے کاریم کنگ آخیک او
بندن کیک، بندن ای ہم تینا باوہ خُدا ئے آرا کاریمتے کنگ آخنیو، ای ہم کیوہ۔○
- ۲۰ کنا باوہ خُدا کئے دوست تورک، او آرا کاریمتے کنگ ئی اے، کئے نشان ایٹک۔
خُدا انساناتا بیماری تے جوڑ کنگ آن ہم زیاست کئے طاقت تسونے کہ ٹم حیران
مریرے۔○ دھن کہ باوہ کہو کاتے پدی زندہ کیک، بندن مار ہم، آراوے کہ پدی
۲۱ زندہ کنگ خُوائیک، او کیک تہ۔○
- ۲۲ "ایلو اہینگ بیت واو اے، کہ باوہ خُدا بندغاتا حساب کتابے کیک۔ بلکہ او کئے
۲۳ حق تسونے کہ بندغاتا حساب کتابے آلیو،○ تاکہ گل بندغاک کئے عزت ایٹیر، دھن
کہ کنا باوہ خُدا ئے عزت ایٹیرہ۔ آرا بندغ کئے عزت تفک، او خُدا ئے عزت تفک
کہ او کئے راہی کرینے۔○
- ۲۴ "او ای ٹمے راست پاننگ ئی اٹ، آرا بندغ کنا پیغامے بیک، او خُدا نا راہی
تروکا پیغام آیقین تنج، کہ وا پیغامے خُدا کنا ذریعہ اٹ تینگ ئی اے، وا پیغامے
۲۵ منگ نا وجرغان او خُدا نا سزغان بچک، او ہمیشہ نا زندگی ئے حاصل کیک۔○ وا
ہم راست اے کہ واسہ وخت بسونے کہ گناہ گاراک، کہ اوفک کہو کاتے آن بار او،
اوفک خُدا نا مار یعنی کنا پیغامے بنیرہ، او آرا بندغ کنا وا پیغامے منک، خُدا اووے
۲۶ ہمیشہ نا زندگی ایٹک۔○ باوہ خُدا زندگی تروکا اے۔ او باوہ خُدا کئے طاقت تسونے،
۲۷ کہ ای بندغاتے ہمیشہ نا زندگی ایٹیو۔○ او خُدا تینا مارے وا حساب کتابے کنگ نا
حقے تسونے، آنتے کہ او خُدا نا مقرر کروکا اے۔○
- ۲۸ "وا پیتاتے آحیران مقبو، آنتے کہ قیامت بروئے کہ کہو کاک خُدا نا مار نا توارے

۲۹ ۰ ۰ اوفک پدی زندہ مریدہ، قبراتے آن پیش تمیرہ۔ آرا بندغاک نینگا کاریختے کریسٹر، ہمیشہ نا زندگی ئے حاصل کیرہ، او ہمو بندغاک کہ گناہ نا کاریختے کریسٹر، اوفک خدا نا بزاغان پیچسہ۔ ۰

عیسیٰ نا باروٹ گواہیک

۳۰ عیسیٰ بیت کریسہ پارے "ای تینا طاقت اٹ بیج کنگ کپہ۔ ای خدا نا خوش نا مطابق بندغاتے آن حساب کتابے بلیوہ۔ ہندا خاطر آن کنا فیصلہ غاک صبح او، اتے کہ ای تینا خوش نا مطابق کاریتم کنگ نا کوشتے کپہ، بلکہ خدا کہ کنے راہی کرینے، اونا خوشے پورہ کنگ ٹی اٹ۔ ۰

۳۱-۳۲ "اگ ای تینا باروٹ تینٹ گواہی ایتوی، بندغاک دا گواہی ئے منپسہ۔ ۰ ثم تینٹ بندغاتے تخیی غا راہی کرے، او آرا بیتاتے کنا باروٹ کرے، راست او۔ ۰ ۳۳ بھلا بیت دا آف کہ بندغ کنا باروٹ گواہی تینگ ٹی اے۔ ای ہندن پانگ ٹی اٹ تاکہ ثم نجات حاصل کیرے۔ ۰ تخیی چرلغ آن بار اسکہ کہ او ئے آ کنا باروٹ پیغام نا روشنائی ئے رسیفیک، او ثم گراس دختے کے دا روشنائی آن فائدہ بیفینورے۔ ۰ ۳۶ "اسہ پین گواہی س اے کہ تخیی نا گواہی آن بھاز زیاست اے۔ ای تینا گواہی کے معجزہ نشان تینگ ٹی اٹ، او دا معجزہ غاتے کنگ نا طاقتے باوہ خدا کنے تسونے، او واژان ثابت مریک کہ باوہ خدا کنے راہی کرینے۔ ۰

۳۷-۳۸ "اسٹس پین یعنی خدا کنا باروٹ گواہی تینگ ٹی اے، او ای دا ہم چاوہ، آرا بیتاتے او کنا باروٹ پارینے، راست او۔ ثم نہ اووے خنانورے، نہ اونا توارے بنگونورے، نہ اونا پیغامے تینا استاتے ٹی تھانورے۔ ہندا خاطر آن ثم کنے آ یقین تخییرے، کہ او کنے راہی کرینے۔ ۰ بلکہ خدا ہندن کن کے گواہی تسونے کہ کل مقدسنگا کتاباک کنا باروٹ گواہی ایتیرہ۔ ثم دا خاطر آن مقدسنگا کتاباتے

٢٠

- 31
22

२८

٢٦

75

(مَتَّى ١٣: ٢١-٢٢؛ مَرْقَسَ ٦: ٣٠-٣٢؛ لُوقَا ٩: ١٠-١٤)

,

٢

۲

5

آزمائش کنگ کے اوڑان ہریے ”واخہ بندغاتے آراکان ایرغ کینفون؟“
 ۶ ولے عیسیٰ ؑ مُست آن سَمَا اَسَکَہ کہ وافتے ایرغ کینفنگ کے آنت کروئی اے۔
 ۷ فِیَس جَوَاب تِس ”خَواجہ، وا مَکِن آف۔ اگہ نن ہر بندغے مچہ ایرغ ہم ایتین،
 ۸ تو اِرا صد چاندی نا روپئی آن زیاست ضرورت مریک۔“
 ۹ عیسیٰ نا ایلو خاصِنگا شاگردو، پطرس نا ایلَم، کہ پن تہ آندریاس اَسَکَہ، پارے
 ”واڑے اسہ مارکوس اے، کہ اوڑتو پنچ زرت نا ایرغ او اِرا چنکو مچی آریہ۔ ولے
 ۱۰ واک یقیناً چٹ او۔“

عیسیٰ تینا خاصِنگا شاگردو اتے پارے ”وافتے تُولِغبو۔“
 ۱۱ ہندا خاطر آن کُل بندغاک تُوَمَر، او صرف زبند غاتا تعداو تقریباً پنچ ہزار اَسَکَہ۔
 ۱۲ عیسیٰ ایرغاتے بیفے، خدا نا شکرے آوا کرے او بندغاتے ٹی بشخ کرے۔ او ہندن مچی تے
 ۱۳ تو ہم کرے او بشخ کرے، او بندغاتا اُسٹ آخس کہ بَسَکَہ، گَنگَر۔ آرا وخت آ او فک کُل
 سیر کریر، عیسیٰ تینا شاگردو اتے پارے ”بچوکا ایرغاتا لُکرتے مچ کبو، لُکرس ہم ایلِبو۔“
 ۱۴ شاگرداک مخلوق نا پنچ زرت نا ایرغاتے کنگ آن پد بچوکا ایرغاتے آن دوازدہ
 کُتور پُر کریر۔

۱۵ عیسیٰ نا وا معجزہ ؑ خَنگ آن پد مخلوق پارے ”وا ضرور ہمو پغمبر اے کہ
 نن او نا انتظارے کنگ ٹی آن۔“
 ۱۶ عیسیٰ پوہ مس کہ واک واسہ بریرہ او تینا خوش آٹ او دے تینا بادشاہ جوڑ کیرہ۔
 ہندا خاطر آن او تینا مَش آ عباوت کنگ کے ہنا۔

عیسیٰ نا دیر نا زی آ چرخ کنگ

(متی ۱۴: ۲۲-۲۳؛ مرقس ۶: ۴۵-۵۲)

۱۶ آرا تم شام نا وخت مس، عیسیٰ نا خاصِنگا شاگرداک جھیل نا کنارہ غا ہنار۔

- ۱۷ ن مس، ولے عیسیٰ اوفتے آ بتؤ۔ اوفک کشتی ٹی سوار مسر او پدی جھیل نا
 ۱۸ ایلو کنارہ غا کفر نخوم شار نا گنڈ آ راہی مسر۔ ○ راہی منگ آن پد اسہ تیزو توُس
 ۱۹ چلینگ شروع مس، او کشتی جول خلنگ آ لگا۔ ○ اوفک مشکل اٹ مسہ چار
 میل کشتی ءے چلیفیسر کہ اوفک عیسیٰ ءے دیر نازی آ چرخ کریسہ کشتی نا گنڈ آ
 ۲۰ بینگ آ خنار۔ اوفک اودے درست کتویر۔ اوفک خولیسر۔ ○ عیسیٰ اوفتے پارے
 ”خولیتو۔ وا ای اٹ۔“
 ۲۱ ولدا اوفک اُست نا حُب اٹ عیسیٰ ءے کشتی ٹی سوار کریر، او کشتی اسہ وار
 تو جھیل نا ایلو کنارہ غا سر مس۔ ○

مخلوق نا عیسیٰ ءے پٹنگ

- ۲۲ اِرت میکو دے آ مخلوق، کہ جھیل نا کنارہ غا سلوک اُسکہ، اوفک چائسر کہ
 ”واڑے صرف اسہ کشتی س اُسکہ، او واسہ آف۔“ اوفک دا ہم چائسر کہ ”عیسیٰ تینا
 شاگروا تے تو وا کشتی ٹی منتے۔ بلکہ اونا شاگرواک تنیا ہناتو۔“ ○
 ۲۳ ولدا اِراس بند غاک کشتی تے ٹی تبریتاس شار آن عیسیٰ تو یلنگ کے بمو کنارہ غا
 بسر، ار اڑے کہ عیسیٰ خدا نا شرے اوا کریس او مخلوقے اِرخ کُنگ نا معجزہ نشان
 ۲۴ تسوس۔ ○ آرا وخت آ مخلوق خنا کہ ”عیسیٰ او اونا شاگرواک واڑے افس“، اوفک
 وا بروکا کشتی تے ٹی سوار مسر، او عیسیٰ تو یلنگ کے کفر نخوم شار آ ہنار۔ ○

عیسیٰ نا مخلوقے پوہ کنگ کہ ”ای زندگی تروکا اِرخ اٹ“

- ۲۵ آرا وخت آ مخلوق عیسیٰ ءے جھیل نا ایلو کنارہ غا کفر نخوم شار ٹی خنا، اوفک
 عیسیٰ غان ہر یفیر ”خواجه، نی آرا وخت آ واڑے بس؟“ ○

۲۶ عیسیٰ اوقتے پارے "ای ٹھے راست پاوہ، ٹم کئے وا خاطر آن پٹنگ ٹی آفیرے
 ۲۷ کہ کنا معجزہ غاتے پورہ مریرے۔ بلکہ کئے وا خاطر آن پٹنگ ٹی ارے کہ ای ٹھے ایرغ
 ۲۸ گنیٹ۔ ○ صرف گنوئی آ گڑاتا پٹنگ کے کاریم کپتو کہ دافک فانی او۔ بلکہ ہمو
 ۲۹ گڑاتے کے کاریم کپو کہ ہمیشہ نا زندگی اتیرہ، او وا گڑاتے ای، آدم نا اولیاد، ٹھے
 ایٹیوہ، آنتے کہ باوہ خدا کئے وا کاریمتے کٹنگ نا طاقے تسونے۔" ○

۲۸ مخلوق اوڑان بریفے "نن خدا نا خوشے پورہ کٹنگ کے آرا کاریمتے کین؟" ○
 ۲۹ عیسیٰ اوقتے پارے "خدا نا خوش اے کہ ٹم کنازی آ ایمان تخیرے، کہ خدا
 ۳۰ کئے راہی کرینے۔" ○

۳۰ اوفک بریفیر "نی نئے ہندو معجزہ س نشان ایتے کہ نن نازی آ ایمان تھین۔ ○
 ۳۱ دھن کہ مقدسنگا کتاب ٹی لکھوک اے کہ موسیٰ نا وخت ٹی "او ننا باوہ پیرہ غاتے
 ۳۲ جنت آن ایرغ تس، کہ دافک "منا" پاننگارہ"، ہندن نی نن کے آنت کٹنگ
 کیسہ؟" ○

۳۲ ولے عیسیٰ اوقتے پارے "ای ٹھے راست پاوہ، ٹما باوہ پیرہ غاتے موسیٰ جنت
 ۳۳ آن ایرغ بتو۔ بلکہ وا کنا باوہ خدا اسکے۔ او خدا واسے ٹھے خاصنگا ایرغے ایتک، کہ جنت
 ۳۴ آن بسونے۔ ○ آرا بندغ ہم وا ایرغے کٹنگ، ہمیشہ نا زندگی ئے حاصل کیک۔" ○
 ۳۵ اوفک پاریر "خواجہ، نی وا ڈول نا ایرغے کٹنگ کے ہر وے نئے ایتے۔" ○

۳۵ عیسیٰ اوقتے پارے "ہمیشہ نا زندگی تروکا ایرغ ای اٹ۔ دھن کہ ایرغ او دیر
 ۳۶ کٹنگ اٹ بندغاتا زندہ منگ نا ضرورتاک پورہ مریرہ، ہندن آرا بندغ کنازی آ
 ۳۷ ایمان تھک، ای اونا زوحانی ضرورتاتے پورہ کیوہ۔ ○ او ای ٹھے اسے کا ولدا پاوہ کہ
 ۳۸ ٹم کنا کاریم او معجزہ غاتے مست ہم خنانورے، ولے کنازی آ ایمان تختورے۔ ○
 ۳۹ او آرا بندغ کنا باوہ خدا نا خوش اٹ کئے آبریک، او کنا شاگرد جوڑ مریک، او ای ہم
 ۳۸ اونا شاگرد منگ آن انکار کپہ۔ ○ ای وا خاطر آن جنت آن دغار آبتٹ کہ تینا خوشے
 ۳۹ پورہ کیوہ۔ بلکہ وا خاطر آن بسونٹ کہ خدا نا خوشے پورہ کیوہ کہ کئے راہی کرینے۔ ○ او

- کنا راہی تروکا نا دا خوش اے کہ آرا بندرغ ہم کنا شاگردو جوڑ مریک، وافتے آن اسٹس
 ۲۰ ہم دوزغ آہمپ۔ او کنا باوہ خدا نا دا ہم خوش اے آرا بندرغ کہ وامنیک کہ اہی
 خدا نا مار اٹ او کنا زری آایمان تنجک، قیامت ناوے آ اہی اووے ایلوفتے تو پدی
 زندہ کیوہ، او کنا باوہ خدا اووے ہمیشہ نا زندگی ایٹک۔
- ۲۱ مخلوق اونا خلاف مڑ مڑے شروع کرے، آنتے کہ عیسیٰ پارے کہ "اہی ہمو ایرغ
 ۲۲ اٹ کہ جنت آن شیف وڑینگاٹ"۔ او ہندا خاطر آن مخلوق پارے "وا بندرغ یوسف
 نا مار، عیسیٰ، آف؟ نن وانا لمہ او باوہ نے جوان چانہ۔ واسہ وا ہمر پانیک کہ "اہی
 جنت آن شیف بسوٹ"۔
- ۲۳ عیسیٰ اوفتے پارے "تینا مڑ مڑے بند کبو۔ او کنا باوہ خدا کنے راہی کرینے۔ خدا
 ۲۴ بندرغ نا رہنمائی نے کیک، اووے کنا شاگردو جوڑ کیک۔ اونا ذریعہ غان بغیر کس کنا
 کسر آہینگ کپک۔ او اہی وا بندرغ ایلوفتے تو قیامت ناوے آپدی زندہ کیوہ۔
- ۲۵ پنجمبر اک لکھانو کہ "ہر بندرغ آ خدا تینا پیغامے رسیفک"، او آرا بندرغ ہم وا پیغامے
 ۲۶ ینک او پوہ مریک، کنا کسر آہرک۔ او وانا وا معنی آف کہ بندرغ خدا نے خانو۔
 ۲۷ بلکہ صرف اہی، کہ خدا تو اوار اسٹہ، خدا نے خنائٹ۔ اہی ٹمے راست پانینگ ٹی
 ۲۸ اٹ، آرا بندرغ کنا زری آایمان تنجک، او ہمیشہ نا زندگی نے حاصل کیک۔ او ٹما
 ۲۹ باوہ پیرہ غاک ریگستان ٹی جنتی آ ایرغ یعنی "مناے" گنگر، اوفک کسر۔ ولے اہی
 ہمیشہ نا زندگی تروکا ایرغ اٹ۔ ولے واسہ وا ایرغ، کہ ٹم کے جنت آن بسوے،
 ۵۰ ہندنو ایرغس اے کہ آرا بندرغ ہم گنیک تہ، ہمیشہ نا زندگی نے حاصل کیک۔ اہی
 ہمیشہ نا زندگی تروکا ایرغ اٹ کہ جنت آن بسوٹ۔ کس ہم وا ایرغ آن گنیک،
 ہمیشہ نا زندگی نے حاصل کیک۔ او وا ایرغ، کہ اہی مخلوق ہمیشہ نا زندگی نے حاصل
 کنگ کے ایٹیوہ، کنا جان اے، کہ اہی مخلوق نا گناہ او برائی تا معاف کرفنگ کے
 وا جان نا قربانی نے ایٹیوہ۔
- ۵۲ مخلوق نا نیام ٹی بحث شروع مس کہ "وا بندرغ ہمر تینا جان نا سوے نن

کُننگ کے ایتک؟"○

عِیسیٰ اوفتے پارے "ای نئے راست پاوہ، کہ ای، آوَم نا اولیاد، تینا جان او
 ورتے نَم کے قُربان کیوہ۔ او نَم بمو وخت اسکان ہمیشہ نا زندگی نئے حاصل کپیرے
 کہ نَم دا قُربانی آ یقین تختورے۔ ○ بندغاک سو گنیرہ کہ زندہ رینگیر۔ ہندن آرا
 بندغ ہم کنا جان او ورتنا قُربانی نئے اُسٹ نا حُب اٹ مَنک، ای اووے قیامت
 ناوے آ ایلوفتے تو پدی زندہ کیوہ، او خُدا اووے ہمیشہ نا زندگی ایتک، ○ اتنے کہ
 کنا جان او ورتنا قُربانی نئے دا وُنیا نا گنوئی آ گِڑاتے آن زیاست فائدہ رسیفک۔ ○ او
 آرا بندغ ہم کنا جان او ورتنا قُربانی نئے اُسٹ نا حُب اٹ مَنک، او کن تو محبت
 کیک، کن تو اِتفاق کیک، او ای ہم اوڑتو محبت کیوہ، اوڑتو اِتفاق کیوہ۔ ○ دھن
 کہ کنا رابی تروکا باوہ خُدا زندگی تروکا اے، او ای اونا ذریعہ اٹ زندہ اٹ، ہندن
 آرا بندغ کئے مَنک، او کنا ذریعہ اٹ ہمیشہ نا زندگی نئے حاصل کیک۔ ○ ای جَست
 نا خاصِنگا اِزغ اٹ، او آرا بندغ ہم کنا قُربانی آ یقین تِجک، او ہمیشہ نا زندگی نئے
 حاصل کیک۔ نِما باوہ پیرہ غاک جَستی آ اِزغاتے، یعنی "مَناتے" گنگر، ولے بے مقصد
 کسکر۔ کنازی آ ایمان تِجوکاک کبیرہ، ولے ہمیشہ نا زندگی نئے حاصل کیرہ۔ ○
 عِیسیٰ دا میتاتے کفر نخوم شار نا عبادت خانہ ٹی خوالیفے۔ ○

بہازنگا شاگرداتا عِیسیٰ نئے یلہ کنگ

عِیسیٰ نا بہازنگا شاگرداک دا میتاتے بنگر، اوفک تین پہ تین تو پاریر "دھنگا
 خوالینگ بہاز گبین اے۔ ویر وافتے آ ایمان تِجک او ویر وافتے خف تورک؟" ○
 عِیسیٰ اوفتا مڑ مڑے پوہ مس کہ "وافک اُت نا باروٹ ہیست کُننگ ٹی او۔"
 عِیسیٰ اوفتے پارے "دا میتاک نِما ایمانے کمزور کُننگ ٹی او؟ نَم کئے آن ہر سینگنگ
 ٹی اُرے؟ ○ ولے وختس بروئے کہ نَم خیرے کہ ای، آوَم نا اولیاد، پدی بمو جاگہ غا

- ۶۳ کاوہ، اراکان کہ ای بسوٹ۔ گڑا ہمو وخت آئم انت کیرے؟ وا خدا نا پاکنگا رُوح اے کہ ئے ہمیشہ نا زندگی ئے ایٹک۔ ئم ہمیشہ نا زندگی ئے حاصل کننگ کے تینا طاقت آٹ بچ کننگ کیرے۔ او آرا پیغامے کہ ای ئے آر سیفیٹ، وانا مننگ آٹ خدا نا پاکنگا رُوح ئے ہمیشہ نا زندگی ایٹک۔ وے واسکان ئے آن گڑاس وا پیتاے آ ایمان تیخسہ۔
- ۶۴ عیسیٰ شروع آن وا چائسکہ کہ آرا بندغاگ اوڑا ایمان تیخسہ او آرا اوڑان غدار جوڑ مریک۔
- ۶۵ عیسیٰ پارے کہ "ای ئے پاوہ کہ کس ہم کنا کسر آ ہمو وخت اسکان بفک کہ باوہ خدا اونا رہنمائی ئے کتے۔"
- ۶۶ وا پیتاے پنگ آن عیسیٰ نا بھازنگا شاگرداک اووے یلہ کیر او پاریر "وہنگا بندغ نا رتد آٹ نن ہیئہ۔"
- ۶۷ عیسیٰ تینا ووازودہ خاصنگا شاگرداے آن ہریفے "ئما انت خیال اے؟ ئم ہم کنے یلہ کیرے؟"
- ۶۸ شمعون پطرس اووے پارے "خواجه، اگہ نن نے یلہ کین، تو آرانگ کان؟ آنتے کہ و صرف نا پیغام اے کہ مخلوق ہمیشہ نا زندگی ایٹک۔ نن نازی آ ایمان تھان او چائسن، نی ہمو مقدسنگا بندغ اُس کہ خدا نا گنڈ آن بسوٹس۔"
- ۶۹ عیسیٰ اوفتے پارے "ای ئے تینا ووازودہ خاصنگا شاگردو کچین کریٹ، وے ئے آن اسٹے آ شیطان زور مریک۔"
- ۷۰ او یہودواہ اسکروتی نا باروٹ ہیست کریکہ، کہ او شمعون اسکروتی نا مار آسکہ۔ ووازودہ خاصنگا شاگرداے آن یہودواہ اسکروتی ہمو بندغ آسکہ کہ اووے عیسیٰ تو غداری کروئی آسکہ۔

عیسیٰ او اونا جدید رنگا ایلُمک

۱ ب واکان پد عیسیٰ گلیل صوبہ ٹی چرخ کریکہ۔ اونا خوش آلویکہ کہ یہودیہ صوبہ نا
کائے، آنتے کہ واکاگہ نا یہودی معتبرنگا بندغاتا خوش آسکہ کہ عیسیٰ نے کسفیہ۔
۲ یہودی تا عید خوک آسکہ، کہ وا "گدان نا عید" پاننگا کہ۔ عیسیٰ نا جدید رنگا
۳ ایلُمک عیسیٰ غا بسر، اوڑا ملنڈ خلیسہ پاریر "ایلم، آرا بندرغ پانک کہ" کنا پن بڑز آ
مرے، او تینا کاریمتے ڈپک۔ بندا خاطر آن یہودیہ صوبہ غا عید کننگ کے بن۔ اگہ
نی معجزہ نشان تینگ ٹی اُس، تینے مخلوق نا مون آظاہر کرک، تاکہ نا شاگرداک او
ایلو بندگاک نا معجزہ غاتے خیر۔"

۵ عیسیٰ نا ایلُمک بندن پاریر آنتے کہ اوفک ہم اوڑا یقین تختویہ۔
۶ عیسیٰ اوفتے پارے "کن کے بندغاتا مون آظاہر منگ نا وخت واسکان بنتے۔
۷ ثم آرا وخت آکارے پینگ کیرے۔" وینا نا بندگاک ٹھے آن نفرت کپس، ولے
۸ کنے آن کیرہ، آنتے کہ اسی اوفتے اوفتا گناہ او بُرائی تا باروٹ پاوہ۔ ثم عید کننگ
کے ہمبو۔ اسی واسکان عید کننگ کے ہمپرہ۔"
۹ عیسیٰ وایماتے پارے او گلیل صوبہ ٹی سلیس۔

عیسیٰ نا عید نا دے ترے ٹی بھلا عبادت خانہ ٹی خوانفنگ

۱۰ عیسیٰ نا جدید رنگا ایلُمک یروشلم شار آ عید کننگ کے ہنار۔ واکان پد عیسیٰ
۱۱ ہم ہنا۔ او پاشی آٹ بستو، بلکہ وکوئی آٹ ہنا، آنتے کہ یہودی معتبرنگا بندگاک
ہموڑے عیسیٰ نے پینگ ٹی اترہ۔ اوفک ہریفر "عیسیٰ آراٹیک اے؟"
۱۲ اونا باروٹ مخلوق نا نیام ٹی خسپس مسکہ۔ گراس پاریرہ "واجوانو بند غس اے۔"

- ایلو فک پاریرہ "نہ۔ او صرف مخلوق بے وقوف جوڑ کرینے۔" ○
- ۱۳ ولے کس ییہودی معتبر نگا بند غاتا خولیس آن عیسیٰ نا باروٹ ولیری آٹ بیت کتویک۔ ○
- ۱۴ ہفت ولے ئی آ عید نا چار میکو ولے آنکہ کہ عیسیٰ بھلا عبادت خانہ غا ہینا او خوائفنگ شروع کرے۔ ○ ییہودی معتبر اک بھاز حیران مسر او بریفیر "وا آراکان واخہ علم بیل کرینے کہ ایلو ییہودی تے آن بار مدرسہ ئی ہم خوائتے؟" ○
- ۱۵ عیسیٰ اوفتے پارے "آرا بیتا تے کہ اسی تھے خوائفیوہ، واک کنا بیتاک افس، بلکہ کنا راہی تروکا نا او۔ ○ آرا بندغ نا خوش اے کہ خدا نا حکماتے منگ کے تیار مرے، او چانک کہ کنا پیغام خدا نا گنڈ آن بسونے، یا کنا گنڈ آن بسونے۔ ○ آرا بندغ تینا گنڈ آن پیغامے اینک، اونا خوش مریک کہ مخلوق او ولے عزت ایتے۔
- ۱۶ ولے آرا بندغ نا خوش اے کہ مخلوق تینا راہی تروکا ئے عزت ایتے، وارا ستو بندغس اے، او وانا پیغام دروغ آفک۔ ○ موسیٰ تھے تورات نا حکماتے تس، ولے تھے آن کس ہم وا حکماتے پنک۔ ثم آتے کنا زی آ شریعت نا پرغنگ نا الزامے تخیرے او کنا کسینگ نا منصوبہ غاتے جوڑ کنگ ئی اے؟" ○
- ۱۷ مخلوق پارے "ئی گنوک موسس۔ کس نے کسینگ نا منصوبہ ئے جوڑ کنگ ئی آفک۔" ○
- ۱۸ عیسیٰ اوفتے پارے "ای عبادت او آرام نا ولے آ تھے معجزہ نشان تسٹ۔ ثم گل حیران مسورے۔ ○ ولے موسیٰ تھے مارتے ہفت میکو ولے آ سنت کنگ نا حکمے تس۔ (وا سنت کنگ نا حکم موسیٰ غان آخا، بلکہ وا حکم موسیٰ نا باوہ پیرہ غاتے آن بسوس۔) اگہ ثما مار ہفتہ غا ووی مرے، تو ثم ہفت ولے آن پد مون نا ہفتہ غا یعنی عبادت او آرام نا ولے آتے کیرے۔ ○ اگہ مار ہفتہ نا ولے آ سنت کنگ، تو موسیٰ نا عبادت او آرام نا ولے نا حکم پنک، ولے صرف ثما تینا جوڑ کردو کا حکم پنک۔ ثم صرف وا خاطر آن کسے آن ناراض اے، کہ ای عبادت او آرام

۲۳ ناوے آ بندے جوڑ کریٹ؟ ○ سوچ کبو، ولدا صبح نگا فیصلہ ئے کبو۔ کنا علامتا معنی نا باروٹ سوچنگ آن بغیر فیصلہ ئے کیتو۔ ○

مخلوق نا بحث کننگ کہ ”دا خدا نا مقرر کروکا اے؟“

۲۵ گراس یروشلم شار نا بندغاک پارید ”اے بندغ آبربو، کہ مخلوق نا نیام ئی
بھلا عبادت خانہ ئی خوانفنگ ئی اے۔ یہودی معتبرنگا بندغاک داوے کسینگ
۲۶ نا منصوبہ غاتے جوڑ کننگ ئی او ○ ولے واسہ کس اونا خلاف ہیئت کپک۔ شاید
۲۷ اوفک واسہ پوہ مسونو کہ دا خدا نا مقرر کروکا اے ○ ولے آرا وخت آ خدا نا مقرر
کروکا بریک، کس تپک کہ دا آراکان بسونے۔ او نن جوانی آٹ چانہ کہ دا بندغ
آراکان بسونے۔ ○

۲۸ خوانفنگ نا وخت آ عیسیٰ بھلا عبادت خانہ ئی زور آن ہیئت کریسہ پارے ”ثم
کے واقعی درست کیرے کہ اسی آراکان بسوٹ؟ اسی تینا طاقت آٹ بتٹ۔ کنے
۲۹ بمو راہی کرینے کہ ہمیشہ رینگو کا اے، ولے ثم اودے تپیرے ○ اسی چاودہ تہ آتے
کہ او کنے راہی کرینے او اسی اونا خوش آٹ اونا گنڈ آن بسوٹ۔ ○
۳۰ ولدا معتبرنگا بندغاک کوشتے کریر کہ ”عیسیٰ ئے گرفتار کین“، ولے کس
۳۱ اودے دو ظنگ کتو، آتے کہ واسکان اونا گرفتار کننگ نا وخت بتویس ○ ولے
بھازنگا بندغاک دا پاریسہ اوڑا ایمان تجار ”اگہ پین کس خدا نا مقرر کروکا مرے،
تو واڑان زیاست معجزہ نشان تینگ کپک۔ ○

عیسیٰ نا گرفتار کننگ کے سپاہی ترے راہی تینگ

۳۲ فریسی فرقہ نا بندغاک عیسیٰ نا باروٹ مخلوق نا خُپسے بنگر۔ بندا خاطر آن اوفک

او بھلا اہلک بھلا عبادت خانہ نا خیال داری کرو کا سپاہی تے راہی کریر کہ عیسیٰ نے گرفتار کیر۔

- ۳۳ عیسیٰ ہموڑے موجو بند غاتے پارے "ای ٹم تو منہ وخت اسکان اٹ۔ ای ولدا
۳۳ پدی تینا راہی تروکا غا کاوہ۔ ٹم کئے تینا مدت کے پھورے، ولے کئے خمپورے،
آنتے کہ آرا جاگہ غا ای کاوہ ٹم پٹنگ کیرے۔"
۳۵ یہووی معتبرنگا بند غاک تین پہ تین تو بیت کریسہ پاریر "وا آرا جاگہ غا کایک
کہ نن اووے پٹنگ کپنہ؟ شاید وا ایلو قوم والا بند غاتا ٹلک آ کایک، آراڑے کہ نن
۳۶ یہووی اہلک رینگیر، ہموڑے عیسیٰ ایلو قوم والاتے ہم خوانفک۔ او پارے کہ
"ٹم کئے تینا مدت کے پھورے، خمپورے، او بندنو جاگہ سے آ کایک کہ نن اوڑے
پٹنگ کپنہ۔ وا بیتا انت معنی اے؟"

ہمیشہ نا زندگی تروکا دیر

- ۳۷ عید نا آخری او گلان اہنگا وے آ عیسیٰ جک سلیس او زور اٹ بیت کریسہ
پارے "آرا بندغ کہ ہمیشہ نا زندگی تروکا ویرے پٹنگ ٹی اے، کئے آبرے، ای
۳۸ اووے ہمیشہ نا زندگی تروکا ویرے گنیوہ۔ وھن کہ مقدسنگا کتاب ٹی لکھوک
اے کہ "آرا بندغ کنا زی آ ایمان تچک، اونا اُست آن ہمیشہ نا زندگی تروکا ویر
نا وریاباک ویرہ۔"
۳۹ عیسیٰ واپتاتے خدا نا پاکنگا رُوح نا باروٹ پارے، کہ آرا بند غاک عیسیٰ نا زی
آ ایمان تخیہ، خدا نا پاکنگا رُوح نا طاقت اوفتے آ ہم بریک۔ ولے خدا نا پاکنگا رُوح نا
طاقت واسکان بتو یس، آنتے کہ عیسیٰ کسفنگتو یس، او پدی خدا نا بتو یس۔

مخلوق نا تین پہ تین ٹی بے اتفاق

- ۲۰ 'مچی نا بندغاک عیسیٰ نا پیتاتے بنگر، اوفتے آن گراس پاریر "وا ضرور بمو پغمبر اے کہ تورات ٹی اونا باروٹ لکھوک اے"۔
- ۲۱ گراس پاریر "وا خدا نا مقرر کروکا اے"۔
- ۲۲ ولے ایلوفک پاریر "مقدسنگ کتاب ٹی لکھوک اے کہ "خدا نا مقرر کروکا پغمبر داؤد نا اولیاداتے آن مروے او بیت لحم شار ٹی دوی مروے"، آراڑے کہ داؤد ربینگا کہ۔ خدا نا مقرر کروکا گلیل صوبہ غان بفک۔"
- ۲۳ بندا خاطر آن عیسیٰ نازی آ بندغاک تین پہ تین ٹی اتفاق کتویر۔
- ۲۴ گراس بندغاتا خوش اسکہ کہ "عیسیٰ ئے گرفتار کین"، ولے کس اونا زی آ دو تھنگ کتویک۔

معتبرنگا بندغاتا سپاہی ترے تو عیسیٰ نا باروٹ بحث

- ۲۵ آرا وخت آ خیالداری کروکا سپاہیک پدی بسر، بھلا ایاک او فریسی فرقہ نا بندغاک اوفتے آن بریفیر "تم آنتے عیسیٰ ئے گرفتار کتورے، تین تو بیتورے؟"
- ۲۶ خیالداری کروکا سپاہیک جواب تریرسہ پارے "خدا نا باروٹ آرا پیتاتے کہ وا بندغ کرینے، مین کس کنگ کپک۔"
- ۲۷ فریسی فرقہ نا بندغاک پاریر "یعنی او تمے ہم بے وقوف جوڑ کرے؟" تم
- ۲۸ وخص ہم معتبرنگا بندغاتا یا فریسی فرقہ نا بندغاتا باروٹ بنگونورے، کہ کس ہم اونا
- ۲۹ زی آ ایمان تھانے؟" وا مخلوق موسیٰ نا شریعت نا باروٹ پیک۔ واک عیسیٰ نا زی آ ایمان تھانو۔ بندا خاطر آن خدا وافتے یزا ایٹک۔"

- ۵۰ ہموڑے نیگد یتس پنی و فریسی فرقہ نا بندغس اسکہ۔ دا بندغ مست ہم عیسیٰ
 ۵۱ تو بلائس۔ او ایلو معتبرنگا بندغائے پارے۔ "تنا شریعت نا مطابق بندغ آہمو
 وخت اسکان الزام تخنگ کپنہ کہ اونا بیتائے بنتنن یا معلوم کتنن کہ او مست انت
 غلطی کریس۔"
 ۵۲ ایلوفک پاریر "نی ہم کم ذاتو گیلیس جوڑ مسوئس؟ مقدسنگا کتابائے پوہ آت
 خوان، نے سہا تک کہ اسہ پغمبرس ہم گلیل صوبہ غان بتئے۔"

عیسیٰ نا زنا کرو کا نیازی ئے معاف کنگ

- ۵۳ **ب** [ولدا بندغاک تینا آراتے آہنار، و لے عیسیٰ زیئون پنی آمش آہنا۔]
 ۲ او ارٹ میکو دے آسوب نا مالو، بھلا عبادت خانہ غابس۔ بھازنگا بندغاک اونا چارمہ
 ۳ گنڈ آچ مسر۔ او ٹوس او اوفتے خوانفنگے شروع کرے۔ بندغ وخت آشرع نا معلماک
 او فریسی فرقہ نا بندغاک نیازی سے میسر، کہ او زنا کریس۔ اوفک دا نیازی ئے
 ۴ مخلوق نا مون آسلفیر، او عیسیٰ ئے پاریر "خواجہ، دا نیازی زنا کنگ نا وخت آ
 ۵ پانگنے۔" تنا یعنی موتی نا شریعت ئی دھینگا نیازی کے حکم اے کہ سنگسار کنگے،
 کسفنکے۔ نا انت خیال اے؟"
 ۶ اوفک دا بیتائے کہہ کہ عیسیٰ ئے پاسفر، کہ عیسیٰ شریعت نا خلاف بیت کیک
 یا سرکاری قانون نا خلاف بیت کیک، او اوفک اونا زنی آ الزام تخنگ کیر۔
 ۷ و لے عیسیٰ ڈول مس او تینا بور آت دغار آ لکھنگ شروع کرے۔ و وخت
 ئی معتبرنگا بندغاک سوال کریس ہنارہ۔ عیسیٰ چک سلیس او اوفتے پارے "نئے آن
 آرا بندغ ہم گناہ کنتے، اولیکو ظے او ظے تہ۔"
 ۸ دا بیتائے پاننگ آن پد او ولدا ڈول مس او دغار آ لکھنگ شروع کرے۔
 ۹ آرا وخت آ بندغاک دا بیتائے بنگر، اوفک آسٹ آسٹ آہنار۔ معتبرنگا بندغاک

۱۰ اولیکو وار ہنار۔ صرف عیسیٰ او نیازی بچار، او نیازی واسکان سلوک اسکہ۔ عیسیٰ
جک سلیس، اودے پارے ”وافک آرانگ ہنار؟ کس داڑے آف کہ نازی آ
الزام تھے؟“

۱۱ نیازی جواب تے ”آخا، خواجہ، کس آف۔“
عیسیٰ اودے پارے ”گڑا ای ہم نازی آالزام تجہرہ۔ ہنگ، مون آگناہ کپہ۔“ [

عیسیٰ نا تینا باروٹ گواہی تینگ

۱۲ اسے دے س عیسیٰ فریسی فرقہ نابدغائے تو پدی بلا، اوفتے پارے ”ای دا دنیا
نا روشنائی اٹ۔ آرا بندغ کنا رتد اٹ بریک، ای دا روشنائی اٹ اودے خدا نا صبح لگا
کسرے رغابیہ۔ او شیطان نا کسر یعنی تارمہ ٹی اصل بمپک۔“

۱۳ فریسی فرقہ نابدغاک عیسیٰ اے پارہ ”اسے نی تینا باروٹ تیٹ گواہی اے
تینگ ٹی اے۔ آرا بیتاے نی پاریس، داڑان چچ ثابت مفک۔“

۱۴ عیسیٰ اوفتے پارے ”آخا۔ ٹما بیتاک راست افس۔ ای تینا باروٹ گواہی تینگ
ٹی اٹ، او آرا بیتاے ای پانگ ٹی اٹ، اوفک صبح او، آنتے کہ صرف ای چاوه
کہ ای آراکان بسوٹ، او مون آرانگ کاوہ، ولے ٹم تپیرے ای آراکان بسوٹ،
آرانگ کاوہ۔“ ٹم انسانی طریقہ اٹ فیصلے کیرے، ولے ای ٹما وڑ اٹ فیصلے

۱۵ کپہ۔“ اگے کئے فیصلے کروٹی مرے، کنا فیصلہ صبح مریک، آنتے کہ ای دا فیصلہ

۱۶ ٹی تنیا آف، بلکہ کنا باوہ، کہ کئے راہی کرینے، کن تو اوار اے۔“ او دا بیت

۱۷ ٹما شریعت ٹی لکھوک اے کہ ”آرا وخت آرا گواہی آسٹ مسر، اوفک راست
او۔“ ای تیٹ گواہی ایتیوہ، او کنا باوہ، کہ کئے راہی کرینے، او ہم کنا گنڈ آن

گواہی ایتک۔“

۱۸ بندغاک اوڑان بریفیر ”نا باوہ آرا ٹیک اے؟“

عیسیٰ اوقتے پارے ”ٹم نہ کنے چارے، نہ کنا باوہے چارے۔ اگہ ٹم کنے چائسے، ٹم ضرور کنا باوہے ہم چائسے۔“ ○

- ۲۰ عیسیٰ داینتاے بھلا عبادت خانہ ناپیٹی تے ٹی پیسہ پٹوکا کمرہ ٹی خوائفے۔ او کسے اووے گرفتار کنگ کتویک، آنتے کہ اونا گرفتاری نا وخت دایسکان بٹوئیس۔ ○

عیسیٰ نا تینا پینگ او پدی جنت آ پینگ نا باروٹ بیت کنگ

- ۲۱ اسہ دے ولدا عیسیٰ اوقتے خوائفے ”ای پدی کاوہ، ٹم کنے تینا مدت کے پٹورے، ولے ٹم ہموڑے پینگ کپورے، آراڑے کہ ای بنوٹ، آنتے کہ ٹم گناہ گار کبیرے۔“ ○

- ۲۲ بندا خاطر آن بہودی معتبر اک تین پہ تین تو پارے ”دا بندغ پارے“ آراڑے کہ ای بنوٹ، ٹم پینگ کبیرے۔“ دانا معنی اے کہ دا خود گشی کیک؟ ○

- ۲۳ عیسیٰ اوقتے پارے ”ٹم دا دنیا نا بندغاک اے۔ بندا خاطر آن ٹم دا دنیا نا بیت او کاریمتا باروٹ سوچ کیرے۔ ولے ای دا دنیا نا بندغس آف۔ کنا کاریماک او پیناک خدا نا کڈ آن او۔“ ای ٹمے دا خاطر آن پاریت ”ٹم گناہ گار کبیرے“، آنتے کہ اگہ ٹم کنازی آ ایمان تختورے، کہ ای ہمیشہ زندہ رہینگو کاٹ، تو ٹم گناہ گار کبیرے۔“ ○

- ۲۵ بندغاک عیسیٰ غان ہریفیر ”گڑانی دیر اس؟“

- عیسیٰ اوقتے پارے ”ای ٹمے شروع آن دا پاننگ ٹی اٹ کہ ای دیر اٹ۔“ ○
۲۶ کنے ٹما باروٹ بھاز بیت کروئی اے، ٹمازی آ الزام تجھوی اے، ولے آرا کہ کنے راہی کرینے، او راست اے، او ای دنیا نا بندغاتے ہمو پیتاے پاوہ کہ ای اوڑان بنگوٹ۔“ ○

- ۲۷ اوفک پوہ ٹویر کہ عیسیٰ باوہ خدا نا باروٹ بیت کنگ ٹی اے۔ ○ بندا خاطر
۲۸

آن عیسیٰ اوقتے پارے "آرا وخت آثم کنے، آدم نا اولیادے، صلیب آتغیرے، کسفرے، گڑا ثم پوه مریرے کہ ای دیرے اٹ۔ ولدا ثم دا ہم پوه مریرے کہ ای تینا طاقت اٹ چچ کتھٹ۔ بلکہ ای آرا بیتاے ہم پواہ، باوہ خدا کنے رغامانے کہ "نے دافتنے پاروئی اے"۔ او آرا کنے رابی کرینے، او کن تون اے، او کنے تنیا یلہ کپک، آنتے کہ ای ہمیشہ اونا خوش نا مطابق کاریتے کیوہ۔" ○

۲۹

۳۰ بھازنگا بندغاگ دا بیتاے بنگر، او عیسیٰ نازی آایمان تحار۔ ○

دیر خدا نا کسر آ پینگ ئی او؟ دیر شیطان نا چٹاک او؟

۳۱ ولدا عیسیٰ ہمو یہودی تے تو بیت کریمے پارے آرافک کہ اونا بیتا زی آ مچہ یقین تحاسر "اگہ ثم کنا خوافنگے اُست اٹ منیرے، تو ثم کنا راستگا شاگرداک جوڑ مریرے۔ ○ ثم پوه مریرے کہ خدا نا باروٹ کنا بیتاک راست او، او دا راستگا بیتاے منگ نا وجرغان مون آثم بیئی آن آزات مریرے۔" ○

۳۲

۳۳ اوفک جواب تسر "نن ایراھیم نا اولیاد اُن، او نن اینو اسکان کسے نا مے متنن۔ نا دا پانگ کہ نن مون آ مے مفینہ، نا آنت معنی اے؟" ○

۳۴ عیسیٰ اوقتے پارے "ای ثمے راست پانگ ئی اٹ۔ آرا بندرغ گناہ کیک، او گناہ تے ئی پاسنگ، دافتا مے جوڑ مریرے۔ بندن ثم خدا نا مون آ مے تے آن بار اُرے، مارتے آن بار آفیرے۔ ○ اسہ مے آرا ئی ہمیشہ ریمینگ نا حق آفک، ولے مالک نا مارے آرا ئی ہمیشہ ریمینگ نا حق اُرے۔ ○ بندا خاطر آن اگہ ای، خدا نا مار، ثمے گناہ تا بیئی آن آزات کیو، گڑا ثم یقینی طور اٹ آزات مریرے۔ ○ ای دا ہم چاوہ کہ ثم ایراھیم نا اولیاداک اُرے، ولے ثم کنے کسینگ نا منصوبہ غاتے جوڑ کنگ ئی اُرے، آنتے کہ ثم کنا خوافنگے اُست اٹ منتورے۔ ○ ای ہمو بیتا باروٹ بیت کیوہ آرافتنے کنا باوہ کنے رغامانے، ولے ثم تینا باوہ شیطان نا بیتاے

۳۵

۳۶

۳۷

۳۸

منیرے، کہ او ٹھے رغامانے۔"

- ۳۹ اوفک جَوَاب تَسْر "تینا باوہ شیطان آف، بلکہ نن اِبراہیم نا اولیاد اُن۔"
- یعیسی پارے "اگہ ٹم اُسْت نا حُب اٹ اِبراہیم نا اولیاد اک مرد سورے، تو
- ۴۰ ٹم ہمو کاریمتے کریرے ارافتے کہ ثما پیرہ اِبراہیم کریس۔" اِرا پیٹاے ای خُداغان
- بَنگٹ، ٹھے آر سیفنگ ٹی اٹ، ولے ٹم کنے کسفنگ نا مضویر غاتے جوڑ کنگ ٹی
- ۴۱ اُرے۔ ولے اِبراہیم تینا وخت ٹی دا وژو کاریمس کتے۔" ٹم ہمو کاریمتے کنگ ٹی
- اُرے، ارافتے ثما باوہ شیطان کرینے۔"

- اوفک جَوَاب تَسْر پاریر "نن شیطان نا آخا، بلکہ باوہ خُدا نا چُناک اُن۔"
- ۴۲ یعیسی اوفتے پارے "اگہ ٹم اُسْت نا حُب اٹ خُداے تینا باوہ نو سورے، تو
- کن تو محبت کریرے، اتے کہ ای ٹھے آخدا نا گنڈ اُن بَسوٹ۔ ای تینا طاقت اٹ
- ۴۳ داڑے ٹھے آبَنگٹ، بلکہ خُدا کنے راہی کرینے۔" ٹم کنا پیتاے اتے پوہ منیرے؟
- ٹم دا خاطر اُن پوہ منیرے، اتے کہ ٹم کنا پیتاے غور اٹ بمپیرے، اوفتے آتوجہ
- ۴۴ تفسیرے۔" ٹم تینا باوہ شیطان نا چُناک اُرے، او ٹم تینا باوہ نا خُوش نا مطابق
- چلینگیرے۔ او اولیکو دے اُن اِنسان نا دُشمن او قتل کردکا اے، او اینو اِسکان
- راست نا بیتے مَنیتے، اتے کہ اونا پیتاک راست افس۔ او دروغ تَرَس اے۔ او ہندن
- کیک، اتے کہ اونا رَغ رَغ دروغ اُن پُر اے، او دروغ تَرُوکا تا کُل اُن بھلا اے، او
- ۴۵ ایلو فتے ہم دروغ رَغایک۔" ولے ای ٹھے راست پانگ ٹی اٹ۔ ٹم دروغ تَرُوکا نا
- ۴۶ کسر آ پنگ نا وجہ غان کنازی آ ایمان تجپیرے۔" ٹھے اُن دیر ثابت کنگ کیک
- ۴۷ کہ ای گناہ گارے اٹ؟ ای راست پاوہ، گُڑا ٹم اتے کنازی آ ایمان تجپیرے؟" ٹم
- خُداے تینا باوہ منپیرے۔ ہندا خاطر اُن ٹم کنا پیتاے غور اٹ بمپیرے۔ ولے اِرا
- ہندغ خُداے تینا باوہ مَنیک او خُدا نا پیتاے غور اٹ بَنک۔"
- ۴۸ یہودی معلماک یعیسی نے پاریر "تا دا پیتاے پنگ اُن پد نن پانگ کینہ کہ
- نی بے وینو ساماری سے اُس، اونی تو جن اُرے۔"

۵۹ عیسیٰ اوفتے پارے "کن تو جن آفک۔ ای تینا باوہ خدائے عزت اییوہ، ولے
۵۰ ٹم کنے عزت تفریرے۔" ای تین کے عزت خواہہ، ولے آسٹے نا خوش اے کہ
۵۱ مخلوق کنے عزت ایے، او وانا فیصلہ اونا ڈو ٹی اے۔" ای ٹمے راست پاننگ ٹی
اٹ۔ آرا بندرغ کنا پیغامے منک، او اصل کسپک۔"

۵۲ اوفک عیسیٰ پاریر "واسہ نتا یقین مس کہ نے تو جن آرے۔ ایڑا ہییم کسک
او ایلو پغمبر اک ہم کسکر۔ ولے نی واسہ پاریس کہ "آرا بندرغ کنا پیغامے منک، او
۵۳ اصل کسپک۔" نی ہمر پاننگ کیسہ کہ نا اہمیت ایڑا ہییم آن بڑز اے، کہ او کسک،
او کل ایلو پغمبر اک ہم کسکر؟ گزرا نی ہمر پاسہ کہ "ای بڑز اٹ؟"

۵۴ عیسیٰ اوفتے پارے "آگہ ای تیغے عزت ترفیٹ، وا عزت نا بچ اہمیت مویک۔ ولے
۵۵ کنا باوہ، کہ ٹم پارے "نتا خدا اے"، کنے عزت ایٹک۔" ٹم اودے پیرے، ولے
ای اودے چاوہ۔ آگہ ای پاو کہ ای اودے تیرہ، تو ٹمے آن بار دروغ تڑ مرہوہ۔ ولے
۵۶ ای اودے چاوہ، او اونا بیتاے آ عمل کیوہ۔" ٹما پیرہ ایڑا ہییم بھاز خوش آسکہ آرا
دخت آ کنا باوہ خدا اودے کنا بڈنگ نا باروٹ پارے۔ آرا دخت آ کنا بڈنگ نا دخت
بس، او بھاز خوش آسکہ۔"

۵۷ یہودی معلماک حیران مسر پاریر "نا عمر پنجا سال آف۔ نی ہمر نتا پیرہ ایڑا ہییم
خناس؟"

۵۸ عیسیٰ اوفتے پارے "ای ٹمے راست پاننگ ٹی اٹ۔ ایڑا ہییم نا ودی منگ آن
مست، ای وا جہان ٹی آسٹ۔"

۵۹ وا بیتاے بڈنگ آن پد یہودی معلماک خلتے بیفیر، کہ "عیسیٰ نے خلیں۔" ولے
عیسیٰ ڈگوئی اٹ بھلا عبادت خانہ غان پیش تما۔

عیسیٰ نا کورے خنی کنگ

- ۱ **ب** واکان پد اسه دے س عیسیٰ کسر اٹ پنگ ٹی اسکہ او اسه بندے خنا، کہ او
 ۲ ووی منگ آن کور اسکہ۔ ○ اونا خاصنگا شاگرداک اوڑان ہریفیر "خواجہ، داوے ونا
 گنہاک کور کریو، وانا چند نا یا وانا لمہ باوہ نا گنہاک داوے کور کریو؟" ○
 ۳ عیسیٰ اوفتے پارے "وانا کور منگ نا تعلق نہ وانا گناہ تے تون اے، نہ وانا
 لمہ باوہ نا گناہ تے تون اے۔ بلکہ وا دا خاطر آن کور مسونے، کہ خدا نا شفا تینگ
 ۴ نا طاقت واڑا بریک، او دا طاقت نا باروٹ کُٹے سہا تمک۔ ○ دے ٹی مخلوق کاریم
 کنگ یک، وے نن نا کاریم کنگ کپک۔ ہنزن آرا وخت اسکان کہ نن دا دنیا ٹی
 ۵ زندہ اُن، نن کے ضروری اے کہ نن خدا نا کاریمتے کین۔ ○ ای دا دنیا ٹی بسوٹ،
 او دا دنیا کے روشنائی اٹ۔" ○
 ۶ وا بیتاے خلاص کنگ آن پد عیسیٰ وُغار آتف کرے، او دا تَف اٹ چنکو
 ۷ پلچس جوڑ کرے، او پلچے کور نا خنتے آ خوشکا۔ ○ ولدا پارے تہ "بنگ، تینا مونے
 شیلوخ پنی آ تلپ ٹی سل۔"
 "شیلوخ" نا معنی اے "ویر نا بنگ۔"
 ۸ ولدا دا بندغ تلپ آ پنا، مونے تینا سلا، او خنی مس، آراغا پنا۔ ○ ولدا اونا
 ہمسائیہ غاک او ایلو بندغاک، کہ او دے کور خیرات خواہنگ آ خناٹر، اسہ پہ ایلو آن
 تینا ہریفیر "وا ہمو بندغ افک کہ تو سک، خیرات خواہ سک؟" ○
 ۹ گڑاس پاریر "وا ہمو بندغ اے۔"
 وے ایلو فک پاریر "وا پین بندغس اے۔ وانا شکل کور تو بلیک۔"
 وے خنی مردکا بندغ پارے "ای ہمو کور اٹ۔" ○
 ۱۰ بندغاک کور آن ہریفیر "نی ہمر خنی مس؟" ○

۱۱ او جواب تِس پارے "اسے بندغُس، کہ پِن تہ عیسیٰ اے، او چُنکو لچغُس جوڑ کرے، کناختے آخوشکا، او کئے پارے "شیلوخ ناکلپ آبنگ، تینا مونے سلہ"۔ بندا خاطر آن ای تلپ آبنٹ۔ آراؤخت آای تینا مونے سلٹ ای خنی مسٹ۔" ○

۱۲ بندغاگ ہر یفیر "واسے او آراڑیک اے؟" خنی مروکا بندغ جواب تِس "کئے خبر آف، او آراڑیک اے۔" ○

خنی مروکا او فریسی فرقہ نا بندغاتا نیام ئی بحث

۱۳ ولدا گراس بندغ بمو بندغ، کہ کور اسکہ، فریسی فرقہ نا بندغاتے آدریر۔ ○
۱۴ عیسیٰ خُدا نا عبادت او آرام ناوے آپُنکو لچغُسے آٹ واکورے خنی کریس۔ ○ ولدا
۱۵ فریسی فرقہ نا بندغاگ ہم خنی مروکا بندغ آن ہر یفیر کہ "نی ہمر خنی مسوئس؟" خنی مروکا بندغ پارے "بندغُس کناختے آچہ لچغ ناخوشکا۔ ای تینا مونے سلٹ او واسے خننگ کیوہ۔" ○

۱۶ گراس فریسی فرقہ نا بندغاگ پاریر "آرا بندغ بندا کاریے کرینے، او خُدا نا گندُ آن بٹتے، آنتے کہ او شریعت نا عبادت او آرام ناوے نا حکماتے مَنیتے۔" ولے ایلوفک پاریر "اسے بندغُس کہ گناہ گار اے، ہمر دھنو معجزہ نشان تینگ کیک؟"

۱۷ دا وجہ غان فریسی فرقہ نا بندغاگ تین پہ تین تو اتفاق کتویر۔ ○ بندا خاطر آن فریسی فرقہ نا بندغاگ اسے کا ولدا خنی مروکا بندغ آن ہر یفیر "نی پاریس کہ "او کئے خنی کرینے۔" اونا باروٹ نا آنت خیال اے؟ او دیرس اے؟" خنی مروکا بندغ پارے "او پغمبرس اے۔" ○

۱۸ یہودی معتبر نگا بندغاتا ولدا ہم خوش آلویکہ کہ واپتاتے آیقین تخیر، کہ واسٹت
۱۹ کور اسکہ او واسے خنی مسونے۔ بندا خاطر آن اوفک اونا لُمہ باوہے توار کبر۔ ○ او

- بریفیر "وامار ثماے؟ واداقعی ووی منگ آن کور اَکھ؟ واسہ ہمر خنی مسونے؟" ○
- ۲۰ لہ باوہ جَوَاب تَسر "آؤ۔ وانا مار اے۔ او نن وا ہم چانہ کہ او ووی منگ آن
- ۲۱ کور اَکھ۔ ○ ولے نن پَنہ کہ واسہ او ہمر خنی مسونے، او نن وا ہم پَنہ کہ اووے ویر
- خنی کرینے۔ ٹم تیٹٹ اوڑان ہریفبو۔ او وَرنا مسونے، او تینا کارِیمتا تیٹٹ جَوَابے
- تینگ کیگ۔ ○
- ۲۲ اونا لہ باوہ وا جَوَابے وا خاطر آن تَسر، اَنتے کہ اوفک یہودی معتبراتے آن
- خولیسر۔ وا معتبراک اِتفاق کریسر کہ "آرا یہودی وا پاک کہ "ای عیسیٰ نازی
- ۲۳ آایمان تخیوہ کہ او خُدا نا مقرر کروکا اے"، اووے نن عباوت خانہ ٹی اِلپنہ۔ ○ وا
- وجہ غان خنی مروکا نا لہ باوہ وا بیتے پاریر کہ "او وَرنا مسونے۔ تیٹٹ اوڑان ہریفبو۔ ○
- ۲۴ ولدا اِرٹ میکو وار فریسی فرقہ نا بندغاک کور آن خنی مروکا بندغے توار کریر،
- اووے پاریر "خُدا نا قسے بیف کہ نی نن راست پاسہ۔ نن وا چانہ کہ آرا بندغ نے
- خنی کرینے، او گناہ گارس اے۔ ○
- ۲۵ خنی مروکا بندغ پارے "ای تیرہ کہ او گناہ گارس اے یا گناہ گارس اَفک۔ ولے
- ای وا چاوہ کہ مُست ای کور اَسٹہ، او واسہ او کئے خنی کرینے۔ ○
- ۲۶ فریسی فرقہ نا بندغاک بریفیر "اونے تو اَنت کرے؟ او ہمر نے خنی کرے؟" ○
- ۲۷ خنی مروکا بندغ جَوَاب تَس "ای ٹمے مُست ہم پاریسٹ، ولے ٹم کنا بیتاتے
- غور اٹ بنتورے۔ ٹم ولدا وا قصے پَنگ خوارے، اَنتے کہ ٹم ہم اونا شاگرو جوڑ
- منگ نا سوچ کنگ ٹی اُرے؟" ○
- ۲۸ اوفک اووے بے عزت کریر او پاریر "نی اونا شاگرو اُس، ولے نن پغمبر موسیٰ
- ۲۹ نا شاگرو اُن۔ ○ نن وا چانہ کہ خُدا موسیٰ تو بیت کرے، ولے وا بندغ نا باروٹ نن
- بچ پَنہ کہ آراکان بَسونے۔ ○
- ۳۰ خنی مروکا بندغ پارے "وا عجبو بیتس اے۔ ٹم تیرے کہ آراکان بَسونے،
- ۳۱ ولے او کئے خنی کرینے۔ ○ نن کُل وا ہم چانہ کہ خُدا گناہ گار اتا عباوت او وُعاتے قبول

۳۲ کچک، ولے آرا بندرغ، که خُدا نا کسر آ کایک، اونا خوش نا مطابق عمل کیک، خُدا
 ۳۳ اونا عبادت او وُعاتے قبول کیک-○ وُنیا نا جوڑ منگ آن اَلیس اینو اِسکان کَسس
 ۳۴ وُهِنو قصہ بنتے که کَسس کورے خنی کرینے-○ اگہ وا بندرغ خُدا نا گنڈ آن بَفر دُش،
 تو او وُهِنو کاریم کَنگ کَتویک-○
 ۳۵ اوفک پاریر "نی کور ودی مُس- واژان ثابت مریک که نی یا نا لُمہ باوہ گُناہ گار
 اَثرہ- او واسہ نی ننے پوہ کیسہ؟"
 ولدا اوفک وا بندرغ عبادت خانہ غان کُشار-○

دیر رُوحانی کور اے؟

۳۵ آرا وخت آ یِسی دا پیتا تا باروٹ بَنگ، او خنی مروکا بندرغ اسہ دے س خنا،
 اوژان ہرینے "نی آدم نا اولیاد آ ایمان تخیسہ؟"
 ۳۶ خنی مروکا بندرغ جواب تِس پارے "خُواجہ، کئے پا، او دیرس اے، تاکہ ای اونا
 زی آ ایمان تَخنگ کیو؟"
 ۳۷ یِسی اودے پارے "نی مُست ہم اوڑ تو بلائس، ای ہمو بندرغ اُٹ، کہ نے
 تو ہیست کَنگ ٹی اُٹ-○
 ۳۸ خنی مروکا بندرغ پارے "خُواجہ، ای نازی آ ایمان تَخاٹ-"
 او وا پارے او یِسی اے سجدہ کرے-○
 ۳۹ یِسی پارے "وا وُنیا ٹی بندغاک کوشتے کیرہ کہ "خُداے درُست کین- ای
 اوفتے خُداے درُست کَریفوہ، دافتے خنی تے آن بار کیوہ- ولے گُراس بندغاک
 خُداے درُست کَیسہ، ولے پارہ کہ "نن خُداے درُست کینہ- دافک کوراتے آن
 بار او- ای دا وُنیا ٹی بَسوٹ تاکہ ظاہر کیو دیر خُداے درُست کیک، دیر کچک-○
 ۴۰ گُراس فریستی فرقہ نا بندغاک، کہ اوڑے موجود اَثرہ او دا پیتا تے بَنگ، یِسی غان

بریفیر ”یقیناً نی وا کور نا مثالے ننا باروٹ پاتویس؟“ ○

۳۱ عیسیٰ اوفتے پارے ”اگہ نم مزبب ٹی کوراتے آن بار اُرے، او خدائے تپیرے،
تو نم غلطی آفیرے۔ ولے نم دروغ آٹ پارے کہ ”نن مزبب نا باروٹ چانہ، کور
آفن۔“ ہندا خاطر آن نم غلط اُرے۔“ ○

عیسیٰ نا پاننگ ”دا دُنیا نا بندغاتے کے جُواننگا شوان ای اُٹ“

۱ **ن**ب عیسیٰ اوفتے تو بیت کرے او مثالس تس ”ای نمے راست پاوہ۔ ہمو بندغ
۲ کہ گیر ٹی دروازہ غان بَک، ولے جُک، بریک، او وُز یا ڈاکوس اے۔“ ہمو بندغ
۳ کہ دروازہ غان گیر ٹی کاک، میٹنا شوان اے۔○ خیالداری کروکا گیر نا دروازہ اے
اوڑے کَلک۔ میٹک شوان نا توارے پیرہ، کہ او دا میٹے پن آٹ توار کیک او اوفتے
۴ بے کُنگ کے پیشن دیک۔○ آرا وخت آ شوان تینا اُل میٹے کشا، او مون مون
آ کاک، او میٹک اونا رند آٹ بریرہ، آنتے کہ اوفک تینا شوان نا توارے وُست
۵ کیرہ۔○ اوفک پین کسے نارند آٹ ہمپسہ۔ اگہ پین کس اوفتے توار کیک، اوفک
نریرہ، آنتے کہ اوفک وا بندغ نا توارے وُست کپسہ۔“ ○

۶ عیسیٰ وا مثالے فریسی فرقہ نا بندغاتے پارے، ولے اوفک پوہ مَویر کہ وانا
۷ آنت معنی اے۔○ ہندا خاطر آن عیسیٰ وا مثال نا معنی اے کریسہ پارے ”ای نمے
۸ راست پاوہ۔ ای میٹے کے گیر نا دروازہ اُٹ۔○ ہمو بندغاک کہ وُزاتے آن بار جُپ
خلگر، پیسار، مزہبی آ معلماک او۔ ولے دافک خدا نا کسر آ بروکا بندغاتے ریفنگ
۹ کپسہ۔○ ای تَنیا دا گیر نا دروازہ اُٹ، او میٹک سلامتی اُٹ بے کُنگ کے داکان
کارہ۔ ہندن آرا بندغ ہم کنا ذریعہ آٹ خدا نا کسر آ بروکا بندغاتے تو شامل مریک،
۱۰ خدا اودے نجات ایتک۔○ وُز صرف وا خاطر آن بریک کہ وُزی کے، کسے، او نسخان
ایتے، ولے ای وا خاطر آن بسوٹ کہ خدا نا کسر آ بروکاتے ہمیشہ نا زندگی او خدا

نا رحمتاے ایتیو۔"

۱۱ جیسی وابستے مخلوقے بین پوہ کنگ کے پارے "جو اینگا شوان ای اٹ۔ وھن
کہ اسے جو انو شوائس میٹا خرتے کنگ کے تینا جان نا پروائے کپک، بندن ای خدا
نا کسر آبروکا بندغاتے کے تینا جان نا پروائے کپہ، اوفتے کے تینا جان نا قربانی
۱۲ ایتیوہ۔" ولے ہمو بندغ کہ کرایہ اٹ میٹا خیالداری کیک، اونا چند نا میٹک افس،
آرا وخت آ او خرمے پنگ آ خنیک، او میٹے ایک او نرک۔ ولدا خرمہ حملہ کیک، او
۱۳ میٹک وانگ اینگ مریدہ۔" کرایہ اٹ خیالداری کروکا وا خاطر آن نرک کہ او صرف
۱۴ پیسہ اٹ میٹا خیالداری کیک۔ بندا خاطر آن او خاص خیالداری ئے تچک۔" جو اینگا
۱۵ شوان ای اٹ۔ ای باوہ خدائے دوست توریوہ۔ او ہم کئے دوست تورک۔ بندن
کنازی آ ایمان تجوکا بندغاتے، کہ میٹے آن بار او، ای اوفتے دوست توریوہ۔ اوفک
۱۶ کئے ورست کیرہ، او ای اوفتا خاطر آن کینگ کے تیار اٹ۔" گراس بین میٹک
او کہ اوفک واسکان وا گرتی شامل افس، او وا ضروری اے کہ ای اوفتے ہم وا
میٹے تو شامل کیو۔ اوفک کنا بیتاے منیرہ، او اوفتے تو شامل مریدہ۔ واکان پد اسے
گرس مریک، او اسے شوائس مریک۔"

۱۷ "باوہ خدا کن تو وا خاطر آن محبت کیک، آنتے کہ ای تینا زندگی ئے قربان کیوہ،
۱۸ او خدا کئے پدی زندہ کیک۔" کس تینا طاقت اٹ کئے کسنگ کپک، ولے ای
تینا خوش اٹ تینے ایلوفتا ووتی کسنگ کے ایتیوہ۔ کن تو طاقت آرے کہ ای تینا
زندگی ئے قربان کیو، تاکہ خدا نا خوش پورہ مرے۔ او خدا کئے پدی زندہ کیک۔"
۱۹ جیسی نا بیتاے پنگ آن پدی بہووی معماک تین پہ تین تو اتفاق کتویر۔"
۲۰ اوفتے آن بھارتنگاک پاریر "والی جن آرے۔ وا گنوک مسونے۔ نن وانا بیتاے
آنتے بنین؟"

۲۱ ولے ایلوفک پاریر "جی آ بندغ وھنو عقل مندی و بیت کنگ کپک۔ جن
بمر بندغے خنی کنگ کیک؟"

یہودی معتبراتا عیسیٰ غان انکار کنگ

- ۲۲ سیل ٹی بھلا عبادت خانہ نا وقف کنگ نا عید نا وخت بس، او یہودیک وا
 ۲۳ عیدے یروشلم شار ٹی کیرہ۔ ○ وا وخت ٹی عیسیٰ بموڑے بھلا عبادت خانہ نا براندہ
 ۲۳ ٹی، کہ وا "سلیمان نا براندہ" پانڈگا کہ، چرخ کنگ ٹی اسکہ۔ ○ وا وخت آ یہودی
 معتبراک اوڑا مچ مسر او ہریفیر "نی واقعی خدا نا مقرر کروکا اس؟ نئے راست پا۔
 وار کے نن بے صبری اٹ انتظار کنگ ٹی ان۔" ○
- ۲۵ عیسیٰ اوفتے پارے "ای ٹمے داسیت نا باروٹ پارینٹ، ولے ٹم کنا میتا مازی
 آ یقین تختورے۔ وا معجزہ غاتے، کہ ای تینا باوہ خدا نا طاقت اٹ نشان ایٹیوہ،
 ۲۶ واک کنا باروٹ گولبک او۔ ○ ٹم کنا مازی آ ایمان تخییرے، او ٹم کن کے کنا میٹھے
 ۲۷ آن بار مفرے۔ ○ کنا مازی آ ایمان تھوکا بندغا کہ، کہ کنا میتا مازی، اوفک کن
 کے میٹھے آن بار او۔ ای اوفتے جوان درست کیوہ۔ اوفک کنا نشان تروکا کسر آ
 ۲۸ بربرہ۔ ○ ای اوفتے ہمیشہ نا زندگی ایٹیوہ، او وا بندغا کنا سیجا ٹی او، کس اوفتے
 ۲۹ کنا کسر آن برسیفنگ کپک۔ ○ باوہ خدا دافتے کنا کسر آ یسونے، او خدا گل آن
 ۳۰ طاقت والا اے، او کس دافتے باوہ خدا نا سیخان کینگ کپک۔ ○ ای خدا نا مار
 اٹ، او کنا باوہ اے۔ نن آسٹ ان۔" ○
- ۳۱ دایتا پنگ آن پد یہودی معتبراک خلتے یفیر کہ "عیسیٰ سگسار کین"۔ ○
 ۳۲ ولے عیسیٰ اوفتے پارے "ای تینا باوہ خدا نا طاقت اٹ ٹمے بھار معجزہ نشان
 تسوٹ، او جوانو عمل کریٹ۔ دافتے آن آرا غلط اے کہ ٹم کئے سگسار کیرے؟" ○
- ۳۳ اوفک پاریر "نن نے وا خاطر آن سگسار کپتہ کہ نی جوانو کاریم کریٹس۔ بلکہ وا
 خاطر آن سگسار کینہ کہ نی شرک پاننگ ٹی اس۔ نی صرف اسہ بندغے اس، ولے
 نی دعویٰ کنگ ٹی اس کہ "ای او خدا آسٹ ان۔" ○

۳۳ عیسیٰ اوفتے پارے ”نما مقدسنگ کتاب ٹی لکھوک اے کہ خدا نما معتبرنگ
 ۳۵ بندغاتے پارینے کہ ”ثم کئے آن بار اے“۔ او نن دا ہم چانہ، آرا بیت مقدسنگ
 کتاب ٹی لکھوک اے، او اصل دروغ آفک۔ او خدا ہمو بندغاتے پارے ”ثم کئے
 ۳۶ آن بار اے“ کہ خدا نا پیغام اوفتے آس۔ آرا تسکان کنا بیت اے، کنا باوہ
 کئے مقرر کرینے او دا دنیا ٹی راہی کرینے۔ ولدا ثم بھر پاننگ کیرے کہ اہی شرک
 ۳۷ پاننگ ٹی اٹ؟ اہی ئمے پارینٹ کہ ”اہی خدا مار اٹ“۔ آگ اہی تینا باوہ نارغامو کا
 ۳۸ کاریختے کپہ، تو کنا زی آایمان تخیو۔ ولے اہی کیوتا، ثم ولدا ہم کنا بیتا زی
 آایمان تخیو۔ کنا کاریختا باروٹ سوچ کبو، تاکہ ثم پوہ مریرے کہ اہی خدا مار
 اٹ او خدا کنا باوہ اے۔ نن آسٹ آن۔“

۳۹ ولدا یہودی معتبر اک اسے کا ولدا کوشستے کیرے کہ ”عیسیٰ ئے گرفتار کین“، ولے
 عیسیٰ اوفتے آن بچا۔

۴۰ عیسیٰ پدی دریاب اردن نا ایلو کنارہ غا ہمو جاگہ غا، کہ یحییٰ ہموڑے پاک
 ۴۱ صاف منگ نا بے شولفیکہ، بنا، او اوڑے رہینگا۔ بھازنگا بندغاک اوڑا بسر، تین
 پہ تین تو پاریر ”یحییٰ بچ معجزہ نشان تیو، ولے یحییٰ آرا بیتاے دا بندغ نا باروٹ
 پاریس، اوفک کل راست او“۔

۴۲ دافتے آن بھازنگاک اونا زی آایمان تیار۔

لعز نا کہنگ

۱-۵ باب اسے بندغس، کہ پن تہ لعز اسکہ تینا ارا ایڈ مریم او مرتھا تو بیت عییاہ پنی آ
 خلق ٹی رہینگا۔ عیسیٰ لعز او اونا ہڑتو ایڈ مریم او مرتھاے بھاز دوست توریکہ۔
 دا ہمو مریم اسکہ، کہ اونا قصہ مون آبریک او لعز نا پدی زندہ منگ آن پد خواجہ
 عیسیٰ نانتے آعطر نا بوتلس شاغا او تینا پٹاتے تو بارفے تہ۔ اسے دے س لعز بیمار

مس۔ ہر تو مالِ دُک عیسیٰ غا گُور اہی کیر ”خُواجہ، نا دوسنگ سنگت لَعزَر بیمار اے۔“
 آرا وخت آ عیسیٰ غا دا خبر رسیدگا، او پارے ”دا بیماری نا نتیجہ دا مفک کہ او
 کبیک۔ بلکہ دُھن مریک تاکہ بندغاتے خُدا نا طاقت نا باروٹ سَماتھے، او ہندا طریقہ
 اٹ خُدا نا مار نا یعنی کنا طاقت نا باروٹ ہم مخلُوقے سَماتیک۔“ ۶

عیسیٰ نے سَماتَماس کہ ”لَعزَر بیمار اے“، ولے ولدا ہم او ہموڑے اِرا دے
 اِسکان مین رہینگا۔ ۷ ولدا او تینا خاصنگا شاگردا تے پارے ”پدی یہودیہ صُوبہ غا لَعزَر
 نا گنڈ آ کامبو۔“ ۸

شاگرداک پاریر ”خُواجہ، گِراس دے مُست یہودیہ صُوبہ نا بندغاتا خُوش اُسک کہ
 نے سنگسار کیر، او نی پدی ہمو جاگہ غا پَنگ نا تیاری کَنگ ٹی اُس؟“ ۹
 عیسیٰ پارے ”دُھن کہ اسہ دے ٹی دُوانزوہ گھنڈہ دے نا روشنائی کے مریک،
 او آرا بندرغ ہم دا روشنائی ٹی چرخ کیک، او دا روشنائی ٹی ٹُڈو ہلپک، ہندُن کن
 تو خاصو دُخس اے کہ اسی تینا کاریمتے کیو۔ ۱۰ ولے ہمو بندغا کہ کنا نشان تروکا
 روشنائی ٹی زندگی نے گدریفیسہ، واک ہمو بندغاتے آن بار او کہ تارمہ ٹی چرخ
 کیرہ، ٹُڈو ہلیرہ، تمیرہ۔“ ۱۱

دا پیتا تا پانگ آن پد عیسیٰ لَعزَر نا باروٹ پارے ”وانا سنگت خاچانے، ولے
 اسی کاوہ، اودے بَش کیوہ۔“ ۱۲

اونا شاگرداک پاریر ”خُواجہ، اگہ او خاچانے، وانا معنی اے کہ او جوڑ منگ ٹی
 اے۔“ ۱۳

عیسیٰ نا پانگ نا معنی دا اُسک کہ لَعزَر کسکونے، ولے اونا شاگرداک پوہ تئویر،
 سوچ کیر کہ ”دا دُنیا نا خاچنگ نا باروٹ پانگ ٹی اے۔“ ۱۴ ہندا خاطر آن عیسیٰ
 اوفتے پوہ کَنگ کے پارے ”لَعزَر کسکونے۔“ ۱۵ دا اُٹم کے جُوان اے کہ دا وخت نی
 اسی ایڑے موجود اَلوئہ، تاکہ ثَمایمان کنازی آ برے۔ کامبو، ہر بو تہ۔“ ۱۶

توآ، کہ اودے دوستی اٹ ”جاڑ“ پاریرہ، ایلو شاگردا تے پارے ”خُواجہ تو کامبو۔“

اگہ اووے کسفیرہ، تو نن بم کینگ کے تیار اُن۔"

عیسیٰ قیامت نا دے نا مالک او زند تروکا اے

- ۱۷ آرا وخت آ عیسیٰ بیت عینہا پنی آ خلق آن خُک رسینگ، اووے سہا تما کہ
 ۱۸ لغزے چار وے مُست وُفن کریو۔ بیت عینہا خلق یروشلم شار آن تقریباً اِرا
 ۱۹ میل مہ اُسکہ۔ بھازنگا بندغاگ بہودیہ ضوبہ نا ایلو جاگہ غاتے آن مرتھا او مرتیم آ
 ۲۰ اوفتا ایلُم نا کینگ نا افسوس کنگ کے بسوئر۔ آرا وخت آ مرتھا عیسیٰ نا ینگ
 ۲۱ نا باروٹ ینگ، او اراغان پیشن اوڑتو ینگ کے بنا، وے مرتیم اُرا ٹی سلیس۔
 ۲۲ مرتھا عیسیٰ پارے "خواجه، اگہ نی داڑے مروُس، تو کنا ایلُم کستویکہ۔ وے
 ۲۳ ای جوان چاوہ نی ارا گڑائے خداغان خواہیس، او نے ایٹک۔"
 ۲۴ عیسیٰ پارے تہ "نا ایلُم پدی زندہ مریک۔"
 ۲۵ مرتھا پارے "آؤ، خواجه، ای چاوہ کہ او قیامت نا دے آپدی زندہ مریک۔"
 ۲۶ عیسیٰ اووے پارے "ای قیامت نا دے نا مالک اُٹ، او زند تروکا اُٹ۔ آرا
 بندغ کنازی آ ایمان تِجک، کبیک، او کھوکاتے ٹی اُف، بلکہ زندہ غاتے ٹی اے۔
 او آرا بندغ زند ٹی اُسٹ نا خب اُٹ کنازی آ ایمان تِجک، کینگ آن پد او ایلو
 ایمان تِجوکاتے تو اوار جنت ٹی ریٹنگ۔"
 عیسیٰ اوڑان ہریفے "نی دا بیتاتے آ ایمان تِجیسہ؟"
 ۲۷ مرتھا جواب تِس "آؤ، خواجه، ای ایمان تِجیوہ کہ نی خدا نا مار او اونا مقرر کروکا
 اُس، او نن اسہ بھلو وُختے آن خدا نا مقرر کروکا نا ینگ کے انتظارے کنگ
 ٹی اُسٹ۔"

عیسیٰ نا بوغنگ

- ۲۸ دا بیتاتا کنگ آن پد مرتھا پدی اراغا بنا او تینا ایڑ مریمے تنیائی ٹی توار کرے
پارے "خواجه بسونے، او نے تو یلنگ خوانک" ○
- ۲۹ ارا وخت آمریم وایتے بنگ او بش مس او ژو ژو عیسیٰ تو یلنگ کے بنا ○
- ۳۰ عیسیٰ وا وخت اسکان خلق ٹی پیٹوئیس، ولے بموڑے انتظار کریک اراڑے کہ
مرتھا اوڑو بلائیس ○ بموڑو ویک کہ ارا نا تبه ٹی مریم تو افسوس کریه، ارا وخت
۳۱ آوفک مریمے اشتافی بش منگ او پیشن بنگ آخار، اوفک اونا رند آٹ پناہر-
اوفک سوچ کریک کہ "شاید مریم قبرستان آتینا ایلم نا بوغنگ کے بنگ ٹی اے" ○
- ۳۲ مریم بموڑے سر مس اراڑے عیسیٰ سلوک اسکہ۔ ارا وخت آ او خوک رسینگ
او تینے عیسیٰ نانتے آئے او پارے "خواجه، اکہ نی داڑے مردس، تو کنا ایلم
کستویک" ○
- ۳۳ ارا وخت آ عیسیٰ اونا او اوڑو تو بروکا ایلو بندغاتا بوغنگے خنا، اونا خنک خرنکاتے
آن پر مسر، اووے اوفتے کے بھاز ترس بس ○
- ۳۴ عیسیٰ اوفتے آن بریفے "نم اووے اراڑے وفن کریبورے؟"
اوفک پاریر "خواجه، کابو، بریمو" ○
- ۳۵ عیسیٰ بمو وخت آ بوغا ○
- ۳۶ مخلوق پارے "واوے لعزر تو آخس محبت اے" ○
- ۳۷ ولے اوفتے آن گراس پاریر "اکہ واوے لعزر تو محبت مسکہ، وا اووے کہنگ
کے ایتویک، اتے کہ واڑو طاقت آرے، او دا کورنگا بندغے خنی کرینے" ○

لَعَزَر نا پدی زندہ مننگ

۳۸ عیسیٰ قبر آہنا کہ دا غار دُولو قبرس اُسکہ او اونا با آ بھلو خلس تِجوک اُسکہ۔ اسہ
۳۹ کا ولد اِیسی نا خنک خِینکا تے اُن پُر مسر۔ عیسیٰ حکم تِس "خَلّے مَر کبو"۔
لَعَزَر نا ایڈ، مرتھا، پارے "خواجه، دا چار وے اُن دَفن اے۔ بَلنگ اُن بھلو
گندس بریک۔" ○

۴۰ عیسیٰ اووے پارے "ای نے پاريسٹ "اگہ نی کنا زی آ ایمان تِخیس، تو نی
گُڑا خُدا نا طاقے خیسہ۔" ○

۴۱ اوفک غار نا با اُن خَلّے مَر کریر۔ عیسیٰ آسمان نا گنڈ آہرا، او خُداے پارے
۴۲ "اے باوہ، ای نا شکرے آوا کیوہ کہ نی کنا دُعائے قبول کیسہ۔" ○ ای جُوان چاوہ کہ
نی ہر وخت کنا دُعائے قبول کیسہ، ولے ای دا پیتاے دا خاطر اُن پاوہ کہ داڑے
موجود بندغاک بنیر او ایمان تِخیر، کہ نی کئے راہی کریئس۔" ○

۴۳ دا پیتاے کنگ اُن پد او لَعَزَرے زور اٹ توار کرے پارے "لَعَزَر، پیش
برک۔" ○

۴۴ او پیش بس۔ اونا نٹ او دُوک کفن ٹی پیڑوک اُترہ او اسہ پچس اونا کاٹم آ
تُفوک اُسکہ۔ عیسیٰ اوفتے پارے "داوے بلبو، کہ تینا خُوش اٹ چرخ کے۔" ○

عیسیٰ اُتے کسفنگ نا فیصلہ

(متی ۵-۱: ۲۶؛ مرقس ۱۳-۱: ۲؛ لوقا ۱۱-۱: ۲۲-۵)

۴۵ ارا بندغاک کہ مریم تو افسوس کنگ کے بسور، اوفک عیسیٰ نا دا معجزہ اُے

۴۶ خنار او اوفتے اُن بھازنگاک عیسیٰ نازی آ ایمان تِخار۔ ○ ولے گراس تا فریسی فرقہ

- ۴۷ نا بند غاتے آہنار او آرا معجزہ ۛے، کہ عیسیٰ نشان تسوس، اوفتے پاریر۔ ۛہندا خاطر
آن بھلا اہامک او فریسی فرقہ نا بند غاک مجلس نا ایلو بند غاتے تو بلار او پاریر ۛنن
۴۸ دا بند غ تو آنت کین؟ آنتے کہ دا بند غ آرا معجزہ غاتے نشان تنگ ٹی اے، ۛنن
خولیس اے۔ اگہ نن داوے ہندن ایلان، تو گل یہودیک دانا زی آہسان تجور،
او داوے تینا بادشاہ جوڑ کرور، او دھینگا انقلاب رویو شہنشاہ ۛے خوش بنگ۔ ہندا
خاطر آن او بھلا عبادت خانہ ۛے تباہ یک او حکومت ۛنن آن پلک۔ ۛ
- ۴۹ اوفتے آن اسٹس، کہ پن تہ کاٹھا آسکہ، کہ او دا سال کے گل آن بھلا اہام جوڑ
۵۰ سوس، پارے ۛٹم پیش اے۔ ۛٹم داہیتے پوہ مفرے کہ گل قوم نا تباہ منگ
آن جوان اے کہ اسہ بند غس کہے، تاکہ قوم بچے؟ ۛ
- ۵۱ گل آن بھلا اہام داہیتے کرے او پوہ متوک دانا ایلو معنی آنت اے۔ او دا سال
کے بھلا اہام آسکہ، او خدا نا ذریعہ آٹ داہیشن گوہی ۛے کرے کہ عیسیٰ یہودی قوم
۵۲ نا بند غاتا پچائینگ کے کسفلنگ۔ ۛ نہ صرف یہودی تا پچائینگ کے کسفلنگ، بلکہ
ایلو قوم والا بند غاتے کے ہم کسفلنگ، او اوفتے گلے اوار خدا نا کسر آتیک۔ ۛ
- ۵۳ داوے آن پد یہودی معتبر اک منصوبہ غاتے جوڑ کریر کہ ۛعیسیٰ ۛے کسفلن۔ ۛ
- ۵۴ ہندا خاطر آن عیسیٰ یہودی صوبہ ٹی بند غاتا مون آبتو کہ، بلکہ دا جاگہ ۛے االا وریگستائے
نارہی آفرائیم پنی اشار آہنا، او اوڑے تینا شاگرداوتے تو رہینگ۔ ۛ
- ۵۵ یہودی تا پچائینگ نا عید خوک آسکہ، او بھازنگا یہودی ایلو شار او خلقاتے
آن یروشلم شار آہسر، تاکہ پچائینگ نا عید شروع منگ آن مست مزہبی طور آٹ
۵۶ تینے پاک صاف منگ نا فرضے آوا کیر۔ ۛ اوفک عیسیٰ ۛے ہموڑے پٹارہ، او آرا
دخت آ اوفک بھلا عبادت خانہ ٹی مچ مسر، اوفک اسہ پہ ایلو آن تینا ہریفر ۛنا
خیال آنت اے؟ کہ عیسیٰ عید کننگ کے داڑے بریک، یا بنگ؟ ۛ
- ۵۷ بھلا اہامک او فریسی فرقہ نا بند غاک دا حکمے تسوسر کہ ۛرا بند غ ۛہم عیسیٰ ۛے
خنے، او ۛنن برے، پائے، تاکہ نن اووے گرفتار کننگ کین۔ ۛ

مریم نا عیسیٰ نا نت تے آ عطر اترے شاغنگ
(متی ۲۶: ۶-۱۳؛ مرقس ۱۴: ۳-۹)

۱ **ب** عید نا شروع منگ آن شش وے مست عیسیٰ بیت عنیاہ خلق ئی لعزر آ
۲ بنا۔ وایمو بندغ اسکے کہ عیسیٰ اووے پدی زندہ کریس۔ ○ وارا نا بندغاک اوڑکے
۳ ایزغ کیر، او مرتھا خرمیت کرے۔ لعزر ہم عیسیٰ تو ایزغ کنگ کے توس۔ ○ ولدا
مریم بوتکے ئی نیم سیر عطر میس، کہ وانا قیمت بھاز گبین اسکے، عیسیٰ نا نت تے آ
شاغا، او اونا نت تے تینا پٹاتے تو بارفے۔ او عطر نا گند پورہ ارا ئی تالان مس۔ ○
۴ عیسیٰ نا اسہ شاگروس، کہ پن تہ بہتواہ اسکروقی اسکے، وایمو بندغ اے کہ مون آ
۵ عیسیٰ تو غداری کیک، او پارے ○ "وا عطر اتے مسہ صد چاندی نا روپئی کے سوا
۶ کنگتو؟" وا سوا کنگتوس او پیسہ غاک غریباتے ئی بشخ کنگوئر۔ ○ او وایستے وا
خاطر آن پاتو کہ اووے غریباتا خیال اسکے۔ بلکہ او خزانچی اسکے او وایسہ غاتے وزاکہ
او تین کے خرچ کریکے۔ ○
۷ ولدا عیسیٰ پارے "نیاڑی ئے تورپہ، ارا کاریمے کنگ ئی اے، اہ تہ۔ کنا
۸ کینگ نا وخت آ او تینا کاریمے یات کیک۔ ○ ثم تو بر وخت غریب آ بندغاک مرور،
ولے ای ثم تو بر وخت مفروٹ۔ ○

لعزر نا کسفنگ نا منصوبہ

۹ بھازنگا بہتووی تے خبر تما کہ عیسیٰ بیت عنیاہ خلق آ بسونے۔ اوفک اوڑ تو یلنگ
کے اوڑے بنار۔ نہ صرف عیسیٰ تو یلنگ کے بلکہ لعزر تو یلنگ کے ہم بنار، اراوے
۱۰ کہ عیسیٰ پدی زندہ کریس۔ ○ وا خاطر آن بھلا ایاک منصوبہ س جوڑ کیر کہ "لعزرے

- ۱۱ ہم کسفین "○ اتنے کہ وانا وجرغان بھازنگا یہہوویک اوفتا حکماتے منگے الائر او عیسیٰ نازی آ ایمان تھنگ ٹی آنرہ-○

عیسیٰ نا یروشلم شار آ بادشاہ غان بار بننگ
(متی ۱۱-۱: ۲۱؛ مرقس ۱۱-۱: ۱۱؛ لوقا ۱۹: ۲۸-۴۰)

- ۱۲ ارٹ میکو دے آ بھازنگا بندغاگ، کہ بچاؤنگ نا عیدے کنگ کے یروشلم شار
۱۳ آ بسور، اوفتے سہا تما کہ "عیسیٰ یروشلم شار نا گنڈ آ پنگ ٹی اے" ○ بندا خاطر
آن اوفک الائر نا شاخاتے پرغار، ڈوتے ٹی میفیر، او عیسیٰ نا گنڈ آ دیا چانٹ خلیسہ
بسر "خداے صفت کبو- دا بمو بندرغ اے کہ خدا نا طاقت اوڑتو آرے- یہہووی تا
بادشاہ نازی آ خدا نا رحمتاک مریر-○
- ۱۴ عیسیٰ اسے گہرے ختا، اونا نازی آ سوار مس، او مقدسنگا کتاب ٹی آرا پیشن گوہی
لکھوک اے، او صبح ثابت مس ○
۱۵ اے یروشلم شار نا بندغاگ، خولپہو-
ٹما بادشاہ ٹھے آ پنگ ٹی اے-
گہرے نازی آ سوار اے-○
- ۱۶ عیسیٰ نا شاگرداک دا وخت آ عیسیٰ نا گہرہ نازی آ سوار منگے او مخلوق نا بہ خیرٹ
کنگے پوہ مقویر- ولے عیسیٰ نا کہنگ او پدی زندہ منگے او جنت آ پنگ آن پد
اوفک یات کریر کہ مقدسنگا کتاب دا پیتاتے عیسیٰ نا باروٹ پاریسس ○
- ۱۷ بمو بندغاگ کہ عیسیٰ نا لغزے غار ڈول آ قبر آن توار کنگے او پدی زندہ کنگ
۱۸ نا وخت آ اوڑتو اوار آنرہ، اوفک ایلو مخلوقے دا معجزہ نا باروٹ پاریسس ہنار-○ دا
۱۹ معجزہ نا پنگ نا وجرغان اسے بھلو مخلوقس عیسیٰ تو یلنگ کے بس-○ ولدا فریسی
فرقہ نا بندغاگ تین پہ تین تو پاریر "تختے تینا پٹیو، ہرہو- اخس بھلو مخلوقس اونا

رند آٹ بینگ ٹی اے۔" ○

گراس یونانی یہودی تا عیسیٰ تو ملنگ نا خوائش

۲۰ گراس بندغاگ، کہ یونانی زبان پاریرہ او ایلو قوم والاتا ملک آن یروشلم شار
۲۱ آعید او عبادت کننگ کے بسومر، ○ اوفک عیسیٰ نا خاصنگا شاگرد فلپس آ، کہ او
گلیل صوبہ نا بیت صیدا شار ٹی رہینگا کہ، ہنار۔ اوفک پاریرہ "خواجہ، نن عیسیٰ تو
یلنگ خوانہ" ○

۲۲ فلپس اندریاے دا پیتاے پارے۔ دافک ہرتوماک عیسیٰ غا ہنار، اووے پاریرہ
"نے تو گراس یونانی و بندغ یلنگ خواہ" ○

۲۳ عیسیٰ اوفتے پارے "ای ٹھے راست پاوہ، وھن کہ خولم نا دانہ دغار ٹی دسینگپ،
۲۴ او خوشہ کپک، ولے آرا وخت آ دغار ٹی دسینگ، او خوشہ کپک، ہندن کنا، آدم نا
آولیاونا، وخت واسہ خُک بسونے کہ ای کسفنگیوہ، کنا عزت بزر آمریک، او ہجازنگا
۲۵ بندغاگ کنا کسر آبریرہ ○ آرا بندغ دا دُنیا ٹی تینا زندگی ئے دوست تورک، او
مون نا دُنیا ٹی خدا نا سزاغان بچنگ کپک۔ ولے آرا بندغ کنا خاطر آن دا دُنیا ٹی
تینا زندگی نا پروائے کپک، او مون نا دُنیا ٹی ہمیشہ نا زندگی ئے حاصل کپک ○
۲۶ آرا بندغ نا خوش اے کہ کنا خدمت کروکا مرے، تو اووے کنا کسر آبروئی مریک۔
او آرانگ کہ مالک کائے، خدمت کروکا اوڑتو اوار اے۔ کنا باوہ ہم اووے عزت
ایتک آرا کنا خدمتے کپک۔" ○

عیسیٰ نا تینا کسفنگ نا باروٹ پاننگ

۲۷ عیسیٰ دا ہم پارے "ای اُسٹ ٹی پریشان اٹ۔ ای اُنٹ پاو؟ ای خدائے دا پاو

۲۸ کہ ”اے باوہ، کنازی آوا بروکا مصیبت او تکلیف آتیہ؟“ یقیناً آخا، اتے کہ ای بسوئ
کہ وا مصیبت او تکلیف سہیو۔ ○ اے باوہ، کنا ذریعہ اٹ مخلوق نا صفے کے۔“
ہمو وخت آخدا جنت آن توارس کرے ”واسکان نا ذریعہ اٹ کنا طاقت ظاہر
مس، او مخلوق کنا صفے کنگ ٹی اے۔ واکن پد ولدا ہم بدن مریک۔“ ○
۲۹ واڑے موجود بندغاک جنت آن بروکا واسیتے بنگر۔ گڑاس پاریر ”وا ہورہ نا
توار اسکے۔“

ایلوک پاریر ”ملائکس اوڑتو بیت کرے۔“ ○
۳۰ ولے عیسیٰ اوفتے پارے ”وا توار کنا فائدہ کے آلوک، بلکہ ثما فائدہ کے اسکے،
۳۱ کہ تم کنازی آایمان تھیرے۔○ واسہ وخت بسونے کہ ای وا دنیا نا بندغاتا گناہ او
برائی تا خاطر آن کسٹگیوہ۔ او وا کاریم نا کنگ آن شیطان نا طاقت کم مریک، او آخر
۳۲ ٹی شیطان باایتک ○ آرا وخت آای، آوم نا اولیاو، وا دنیا ٹی تھنگیوہ، کسٹگیوہ،
تو اسہ مھلو مخلوقے تینا کسر آتیوہ۔“ ○
۳۳ عیسیٰ نا وا بیتا کنگ نا معنی وا اسکے کہ ”ای ہم تکلیف کاٹیوہ، صلیب آ
تھنگیوہ، کسٹگیوہ۔“ ○

۳۴ بندغاک پاریر ”ننا مقدسنگا کتاب ننے پاک کہ ”خدا نا مقرر کروکا ہمیشہ زندہ
مریک۔“ نی گڑا ہمر پاسہ کہ آوم نا اولیاو تھنگ، کسٹنگ؟ گڑا آوم نا اولیاو ویر
اے؟“ ○

۳۵ عیسیٰ اوفتے پارے ”ای تم کے روشنائی اٹ۔ ولے ای تم تو مچہ وخت کے
اٹ۔ آرا وخت اسکان ای تم تون اٹ، کنا کسر آہو۔ کنا خوش افک کہ تم شیطان
نا کسر آکارے، کہ اونا کسر تارمہ اے، او تم پییرے کہ آرائگ پنگ ٹی اے۔○
۳۶ ای تم کے روشنائی اٹ۔ کنازی آایمان تجبو، او ایمان تخنگ نا وجہ غان تم کنا
یعنی روشنائی نا کسر آہرے۔“

وا بیتا کنگ آن پد عیسیٰ بنا، مخلوق آن تینے وکا۔○

بھانزنگا موجود بندغاڪ عیسیٰ نازی آ ایمان تختویر

۳۷ عیسیٰ مخلوق نا موجودگی ٹی بھانز معجزہ نشان تسوس، ولے بھانزنگا بندغاڪ
۳۸ ولدا ہم اونا نازی آ ایمان تختویر۔ او پغمبر یسعیہ آرا پیشن گوبی ءے دافتا باروٹ
کریس، او صبح ثابت مس۔ او پارینس
”اے خدا، نا طاقت مخلوق نا مون آ ظاہر مریک،
ولے بھانزنگا نا پیغام نازی آ یقین پنچہ۔“
۳۹ اوفک ایمان تختویر او یسعیہ نا دا پیشن گوبی ہم صبح ثابت مس، کہ او
پارینس۔

۴۰ ”اوفک وار وار خنیرہ، ولے توجہ تفسر،
او صبح نگا پیتا باروٹ سوچ کپسہ۔
بندا خاطر آن خدا اوفتے پیغام نا باروٹ کور کرینے۔
اوفک سوچ کپسہ، بندا خاطر آن پوہ مفسرہ۔
خدا پارینے ”اوفک کنا کسر آ بفسرہ۔ آگ اوفک بریرہ،
تو نجات حاصل کیرہ۔“
۴۱ پغمبر یسعیہ دا پیتاے پارے آتے کہ تینا وخت ٹی او عیسیٰ ءے دے ٹی ٹنخ
آن بار خناس۔

۴۲ ولدا ہم بھانزنگا یہودی معتبراک عیسیٰ نازی آ ایمان تیار، ولے فریسی فرقہ
نا بندغاتا خولیس آن مخلوق نا مون آ دانا باروٹ ہیست کتویر، تاکہ فریسی فرقہ نا
۴۳ بندغاڪ اوفتے عبادت خانہ غان کشپس۔ پسکن ایمان تھوکاڪ بندن کرہ آتے کہ
اوفک خدا نا عزت تو اوار بندغاتے آن زیاست عزت خوانیسرہ۔

دِنا فیصلہ کننگیک

- ۴۴ عیسیٰ زور آن ہیئت کریسہ پارے "آرا بندرغ کنازی آایمان تِجک، او نہ صرف
 ۴۵ کنازی آ، بلکہ کنارابی کروکانازی آہم ایمان تِجک۔" آرا بندرغ کئے درست کیک،
 ۴۶ او کنارابی تروکائے ہم درست کیک۔" ای دا دُنیا ٹی دا خاطر آن بسوٹ کہ آرا
 بندرغ کنازی آایمان تِجے، ای اودے روشنائی ناکسر آدیو، تاکہ او شیطان ناکسر آ
 ۴۷ بمپ، کہ او تارمہ اے۔" اگہ کس کنایمغایے بَنک، او اونا زری آمل کپک، ای
 اونا فیصلہ کپہ، آتے کہ ای دا دُنیا ٹی بندغاتا فیصلہ کنگ کے بَتھٹ۔ بلکہ
 ۴۸ ای دا دُنیا نا بندغاتا بچائینگ کے بسوٹ۔" آرا بندرغ کئے بَنک او کنایمغام آن
 انکار کیک، اونا فیصلہ کننگ، او قیامت ناوے آ اونا پیغام آن انکار ناوجہ غان فیصلہ
 ۴۹ کننگ۔" دا پیمانک ہم راست او، آتے کہ ای تینا طاقت اٹ ہیئت کٹھٹ، ولے
 ۵۰ باوہ خُدا، کہ او کئے رابی کرینے، کئے حکم تسونے کہ ای دا پیتاتے پاو او رغاویو۔" ای
 تینا باوہ خُدا ناخوش نا مطابق ہیئت کیوہ، او ای دا ہم چاوہ کہ آرا بندرغ اونا حکماتے
 مَنک، ہمیشہ نا زندگی اے حاصل کیک۔"

عیسیٰ نا خاصینگا شاگرداتا خزمترے کننگ

- ۱ **ب** بچائینگ نا عید خُک اسکہ او عیسیٰ چائسکہ کہ "واسہ کنا وخت خُک بسونے
 کہ ای دا دُنیا اے یلہ کیوہ او باوہ غاکو۔" آرا بندرغاک کہ عیسیٰ نازی آایمان تجیرہ،
 ۲ عیسیٰ ہمیشہ اوفتے تو محبت کیک۔" دا نن آنا وخت اسکہ۔ عیسیٰ او اونا دوازودہ
 خاصینگا شاگرداک اِرغ کنگ کے تُولوک اَنرہ۔ شمعون اسکروتی نامار، یہیہواہ ٹی
 ۳ مُست آن شیطان غداری کنگ نا سوچے شاناس۔" عیسیٰ چائسکہ کہ "خُدا دا جہان

نا کُل گڑاتے کنا دُو ٹی تِسونے، او دا ہم چائسکہ کہ ”ای خُدا نا گنڈ آن بَسوٹ،
او خُدا نا گنڈ آ کاوہ“۔ ○

۵ ولدا عیسیٰ بَش مس، صَدَری ئے تینا کشا، او اسہ تُو اَس کو پوہ غا تینا شاغا۔ ○ او
بھلو با والا بالٹی س پیغ، او ٹی وید شاغا او تینا شاگردا تا نَت تے سِلنگ شروع کرے،
او تُو اَل تو اوفتا نَت تے بارے۔ ○

۶ اَرَا وخت آ او شمعون پطرس آ بس، پطرس پارے ”خُواجہ، کنے شرمندہ کپہ۔
نی کنا نَت تے سلپہ۔“ ○

۷ عیسیٰ اووے پارے ”نی کنا نَت تا سِلنگے واسہ پوہ مَفیسہ، ولے ذریعے آن پد
پوہ مروس۔“ ○

۸ پطرس پارے ”ای کہیو، کاو، ولے تینا نَت تے نے آن سیلفیرہ۔“
عیسیٰ اووے پارے ”اگہ نی تینا نَت تے کنے آن سیلفیسہ، تو نی کنا شاگرد
مَفیسہ۔“ ○

۹ پطرس پارے ”خُواجہ، اگہ دا بیست اے، تو نی نہ صرف کنا نَت تے سلہ، بلکہ
کنا کُٹم او دُو تے ہم سلہ۔“ ○

۱۰ عیسیٰ پارے ”اَرَا بندرغ ہم اسہ کا پاک صاف منگ نا بے شولا، اووے ولدا وا
بے شولنگ نا ضرورت اُفک۔ ہندا خاطر آن ای صرف ثمانت تے سِلنگ ٹی اُٹ۔
ثما اِسٹ آن بغیر ایلوفک کُل اُسٹ ٹی صفا مسونورے۔“ ○

۱۱ عیسیٰ مُست آن چائسکہ کہ اوڑ تو ویر غداری کیک۔ ہندا خاطر آن او پارے ”ثما
اِسٹ آن بغیر ایلوفک کُل اُسٹ ٹی صفا مسونورے۔“ ○

۱۲ اَرَا وخت آ عیسیٰ اوفتا نَت تا سِلنگے خلاص کرے، او تینا صَدَری ئے بینا، او پدی
تینا جاگہ غا تُو س۔ عیسیٰ تینا خاصنگا شاگردا تے آن ہریفے ”ای اَرَا کاریمے واسہ ٹم کے

۱۳ کریٹ، ٹم وانا معنی ئے پوہ مسورے؟ ○ ٹم کنے ”خُواجہ“ یا ”مالک“ پارے، او دا
۱۴ صیو بیٹس اے کہ ٹم پارے، اَنتے کہ ای ثما واقعی خُواجہ اُٹ۔ ○ ای، ثما خُواجہ یا

- مالک، داسہ ثمانت تے نوکراتے آن بار سلاٹ، او ہنڈن ٹم اسہ پہ ایلو نا تینا خرتے
 ۱۵ کبو۔ ○ ای ثمانت تے سلاٹ۔ دا ٹم کے اسہ مثالس اے، تاکہ ٹم ہنڈن کیرے،
 ۱۶ دھن کہ ای ٹم کے کھٹ۔ ○ دا ہیست راست اے کہ کس مے تینا خواجہ غان
 ۱۷ اہمیت آٹ بڑ آف، او کس پیغام تروکا تینا راہی تروکا آن بڑ آفک۔ ○ ٹم داسہ
 دا بیتا تے پوہ مسورے۔ اکہ ٹم دافتازی آمل کیرے، تو خدا نا رحمتاک ٹمازی آ
 ۱۸ مریرہ۔ ○ ای ٹمے گچین کرٹٹ، او ای ٹمے جوان چاوہ۔ ولے ای دا بیتا تے ٹماکل نا
 باروٹ پاننگ ٹی آف، اتے کہ دا ہم ضروری اے کہ آرا ہیست مقدسنگا کتاب ٹی
 لکھوک اے، او صبح ثابت مرے۔ او ٹی لکھوک اے کہ "اسہ بند غس کنا بے
 ۱۹ گنیک، او کن تو غداری کیک"۔ ○ ای ٹمے دا ہیست پورہ منگ آن مست پاننگ ٹی
 اٹ، تاکہ آرا وخت آ دا ہیست ثابت مرے ٹما ایمان بتریک کہ ای ہمیشہ زندہ
 ۲۰ رینگوکا اٹ۔ ○ ای ٹمے راست پاوہ، آرا بندرغ ہم کنا پیغام رسیفوکا بندرغ بہ خیرٹ
 کیک، ہنڈن پا، او کنے بہ خیرٹ کرے۔ او آرا بندرغ کنے اُست ٹی منک۔ ہنڈن
 پا، او کنا راہی تروکائے ہم اُست ٹی منک۔ ○

عیسیٰ نا تین تو غداری کروکا نا باروٹ پاننگ

(متی ۲۶: ۱-۲۵؛ مرقس ۱۴: ۱-۲۱؛ لوقا ۲۲: ۲۱-۲۳)

- ۲۱ دا بیتا تے پاننگ آن پد عیسیٰ اُست ٹی بھاز پریشان مس او دوانزودہ خاصنگا
 شاگردا تامون آپارے "ای ٹمے راست پاوہ، ٹمے آن اسٹس کن تو غداری کیک۔" ○
 ۲۲ شاگرداک اسہ پہ ایلو آ تینا پریشانی اٹ ہرار کہ "دنا باروٹ پاننگ ٹی اے؟" ○
 ۲۳ ای، عیسیٰ نا دوستنگا شاگرد، عیسیٰ نارہی آٹولوک آسٹہ۔ ○ پطرس کنا گنڈ آؤو
 ۲۴ اٹ اشارہ کرے کہ "عیسیٰ غان ہریف، "دنا باروٹ پاننگ ٹی اُس؟" ○
 ۲۵ ای عیسیٰ نا خوک آ مسٹ او ہریفیٹ "خواجہ، دا غدار دیر اے؟" ○

۲۶ عیسیٰ پارے ”غدار بمو بندرغ اے کہ ای ارغ نا باخوس کتغ ٹی خلیوہ، اووے ایٹیوہ۔“

۲۷ واکان پد عیسیٰ ارغ نا باخوس میفے، کتغ ٹی خلک، یہتوواہ غا، کہ او شمعون اسکروتی نا مار اسکہ، مریفے تہ۔ ○ آرا وخت آیتوواہ باخوے بلک، شیطان اونا لُج آسوار مس۔ ہندا وخت آیتسی اووے پارے ”بمو کاریکے کہ نے کروئی اے، زو کر۔“ ○

۲۸ ارغ آتو لوک ایلو شاگرداک عیسیٰ نا دا بیتاتے پوہ مقویر۔ ○ نن سوچ کین
۲۹ ”شاید عیسیٰ اووے پارے ”بنگ، او عید کے ضرورت نا گڑاتے بل“، یا ”غریباتے گڑاس پیسے ایتے“، آتقے کہ او خزانچی اسکہ۔ ○
۳۰ یہتوواہ باخوے با ٹی کرے او اسہ وار تو پیش تما۔ ○

عیسیٰ نا پُسکُنگا حکم او پطر سے اونا انکار نا باروٹ پاننگ
(متی ۲۶: ۳۱-۳۵؛ مرقس ۱۴: ۲۷-۳۱؛ لوقا ۲۲: ۳۱-۳۴)

۳۱ آرا وخت آیتوواہ پیش تما، عیسیٰ تینا خاصنگ شاگرداتے پارے ”واسہ کنا آوم نا
۳۲ آولیاو نا کسفنگ نا وخت خُک بسونے، او دا وخت آ کنا عزت بحازنگا بند غاتا مون آبز آمریک، او خدا نا طاقت کنا ذریعہ اٹ ظاہر مریک۔ ○ کنا او خدا نا طاقت آیت اے۔
۳۳ اگر خدا نا طاقت ظاہر مریک، بندن پا کہ کنا طاقت ظاہر مریک۔ دا طاقت نا ظاہر منگ نا وخت خُک بسونے۔ ○ کنا ایلمگ، ای ٹم تو مچہ وخت کن اٹ۔ واکان پد ٹم کنے پٹیرے، ولے خمیرے۔ ٹم بمو بیتاتے یات کبو، آرافتے کہ ای یہتووی معتبر اتے پاریسٹ ”آراڑے کہ ای کاوہ، ٹم بموڑے بنگ کپیرے۔“ ○
۳۴ ”او واسہ ای ٹمے پُسکنو خلّس ایٹیوہ کہ ”تین پہ تین تو بندن محبت کبو، دھن
۳۵ کہ ای ٹم تو محبت کننگ ٹی اٹ۔“ ○ اگر ٹم بندن کیرے، تو گل بندناک چارہ

- ۳۶ کہ تم کنا کسر آہنگ ٹی اُرے۔
 پطرس ہریفے "خواجه، نی آرانگ پنگ ٹی اُس؟"
 عیسیٰ پارے "ای آرانگ کے پنگ ٹی اُٹ، نی واسہ کنا رند اُٹ بقیسہ۔ ولے
 گراس وختے آن پد نی کنا رند اُٹ بریسہ۔"
 ۳۷ پطرس ہریفے "خواجه، ای نا خاطر آن کہنگ کے تیار اُٹ۔ گرا آنتے واسہ نا
 رند اُٹ بفر؟"
 ۳۸ عیسیٰ پارے "نی واقعی کنا خاطر آن کہنگ کے تیار اُس؟ نی یقین تَخ، ہمو
 وخت اسکان کہ نی مسہ وار پائٹس "ای عیسیٰ اُے درست کپہہ" بانگو بانگ تَفک۔"

آرا بندغ عیسیٰ غا ایمان تَحک، او خُدائے درست کیک

- ۱ **ب** عیسیٰ اوفتے پارے "کنا باروٹ پریشان مقبو۔ خُدا او کئے آایمان تجبو۔
 ۲ ای باوہ خُدا نا اُراغا پنگ کے تیار اُٹ۔ اوڑے بھاز کوٹھی آرہ۔ ای وافتے ایمان
 ۳ تَخوکاتے کے تیار کیوہ۔ ہندن مریک، ہندا خاطر آن ای اُسے پانگ ٹی اُٹ۔ ای
 کاوہ، کوٹھی تے تیار کیوہ، پدی بریوہ، او تینا زی آایمان تَخوکاتے تین تو پدی
 دیوہ، تاکہ آراڑے کہ ای رہینگویو، کنا زی آایمان تَخوکاک ہم ہموڑے رہینگیر۔
 ۴ او تم ہمو جاگہ نا کسرے چارے۔"
 ۵ توما ہریفے "خواجه، نن پتہ، نی آرانگ پنگ کے تیار اُس؟ ننے جاگہ نا خبر اف،
 تو کسرے ہمر چانہ؟"
 ۶ عیسیٰ اوفتے پارے "خُدا نا راستگا کسرے نشان تروکا او ہمیشہ نازندگی اُے تروکا
 ۷ ای اُٹ۔ کنا ذریعہ غان بغیر کس خُدا پنگ کپک۔ او واسہ تم کئے چائسے،
 ہندا خاطر آن تم کنا باوہ اُے ہم چارے۔ تم اودے کنا ذریعہ اُٹ خنانورے، او
 اودے درست کیرے۔"

۸ فلپس اووے پارے ”خواب، وانا ثبوت کے نئے تینا باوہ ءے نشان ایته“۔
 ۹ عیسیٰ اووے پارے ”فلپس، نی اسہ بھلو وختے آن کن تون اُس۔ نی واسکان
 ۱۰ کنے درست کتس؟ آرا بندرغ کنے خنا، او کنا باوہ ءے ہم خنا۔ گڑا نی آنتے پاریس ”تینا
 ۱۱ باوہ ءے نشان ایته“؟“ نی دایست نازی آایمان تخمیسہ کہ ای او باوہ اُسٹ اُن؟“
 ۱۲ ولدا عیسیٰ تینا شاگردا تے پارے ”آرا بیتا تے کہ تم بنگورے، وافک کنا گنڈ آن
 ۱۳ بٹنو۔ بلکہ کنا باوہ، کہ او کن تو آرے، کنا ذریعہ اٹ تینا کاریمتے کرفنگ ٹی اے۔“
 ۱۴ او کنا وا پارو کا بیت نازی آ ہم ایمان تجبو، کہ ”ای او باوہ اُسٹ اُن۔“ اگہ تم وا
 ۱۵ بیتا نازی آ ایمان تخمیرے، تو کم از کم کنا نشان تروکا کاریمتا نازی آ ایمان تجبو۔“
 ۱۶ ای ٹے راست پاننگ ٹی اٹ۔ آرا بندرغ ہم کنا نازی آ ایمان تجک، او ہم ہندنو
 ۱۷ کاریم کنگ یک کہ ای کریٹ۔ او یقیناً واژان زیاست کاریمتے یک، آنتے کہ ای
 ۱۸ باوہ نا گنڈ آ پنگ کے تیار اٹ، او ہموکان شامدے کیوہ۔“ آرا وعاتے تم کنا پن
 اٹ خوارے، ای قبول کیوہ تا، تاکہ باوہ نا طاقت مار نا ذریعہ اٹ ظاہر مرے۔“ کنا
 دایست آیقین تجبو، کہ آرا وعاتے تم کنے آن خوارے، ای قبول کیوہ تا۔“

عیسیٰ نا خدا نا پاکینگا رُوح نا طاقتے راہی کنگ نا اقرار

۱۵ عیسیٰ بیت کریسہ پارے ”اگہ تم کن تو محبت کیرے، تو کنا حکماتے منیرے۔“
 ۱۶ ای باوہ خدا غاغان دعا کیوہ، او ٹے آ اسہ بین مدت کروکوس راہی یک، کہ او تم تو
 ۱۷ ہمیشہ مریک۔“ وا خدا نا پاکینگا رُوح نا طاقت اے کہ او ٹے خدا نا باروٹ راست
 ۱۸ نا بیتاے پاک۔ وا دنیا نا ایلو بندغا، کہ کن تو محبت کپسہ، خدا نا پاکینگا رُوح نا
 طاقت اوفتے آ بنگ، او وافک اووے تپسہ، خمپسہ۔ ولے تم اووے درست کیرے،
 آنتے کہ او ٹے دوست تورک، او کنا پنگ آن پد اونا طاقت ہمیشہ تم تو مریک۔“
 آرا وخت آ ای کاوہ، ای ٹے یتیم نگ چناتے آن بار تنیا یلہ کپہ۔ بلکہ ای ٹے آپدی

- ۱۹۔ بریوہ-○ گڑاس وَتھسے آن پد دا وُنیا نا بندغاگ کئے خمپسے، ولے ٹم کئے خنیرے۔
 ای کینگ آن پد پدی زندہ مریوہ او ٹم ہمیشہ کن تو مریوے، اتے کہ ای زندگی
 ۲۰۔ تروکا اٹ-○ ہمو وخت آن ٹم پوہ مریوے کہ کس کئے باوہ غان جتا کنگ کپک، او
 ہنڈن ٹمے کئے آن جتا کنگ کپسے-○
 ۲۱۔ ”آرا بندغ کن تو محبت کیک، وا ہمو بندغ اے کہ کنا حکماتے مَنک او اوفتا
 زی آ عمل کیک- خُدا اوڑ تو محبت کیک- ای ہم اووے دوست توریوہ، او ای
 اوڑا ظاہر مریوہ-○“
 ۲۲۔ ولدا اونا خاصنگا شاگرداے آن یہوواہ، کہ او یہوواہ اسکرتی آلویک، عیسیٰ غان
 بریفے ”خواجه، نی اتے نئے آتینے ظاہر کیسے، ولے وُنیا نا ایلو بندغاتے آظاہر مفسیہ؟“○
 ۲۳۔ عیسیٰ اووے پارے ”آرا بندغ کن تو محبت کیک، او کنا پیغامے مَنک او اونا
 زی آ عمل کیک- دا وجر غان کنا باوہ ہم اوڑ تو محبت کیک- ای او خُدا ہمیشہ اونا
 ۲۴۔ اُسٹ ٹی موجود مریوہ-○ ہمو بندغاگ کہ کنا پیغامے مَنپسے کن تو محبت کپسے۔ ولے
 یات تجبو، آرا پیغامے کہ ای ٹمے آ سیفیٹ، وا کنا گنڈ آن آفک، بلکہ باوہ خُدا
 نا گنڈ آن اے، کہ او کئے راہی کرینے-○
 ۲۵۔ ”ای دا پیتاتے ٹمے تینا زند ٹی پاننگ ٹی اٹ-○ ولے آرا وخت آ ای کاوہ،
 ۲۶۔ تو خُدا شامت کے اسے رہنماس راہی کیک، او دا خُدا نا پاکنگا رُوح نا طاقت اے۔
 او ٹمے دا پیغام نا باروٹ پین عقل مندی ایٹک او کنا پاروکا گل پیتاتے ٹمے پوہ
 ۲۷۔ کیک-○ ای ٹمے رُوحانی اَمَن او سکون ایتیوہ- ہندا خاطر آن پریشان مقبو، خُولپتو،
 اتے کہ آرا اے، کہ ای ٹمے ایتیوہ، وا وُنیا نا بندغاگ او گڑاک ٹمے تینگ کپسے-○
 ۲۸۔ ٹم بنگورے کہ ای پارٹ ”ای کاوہ، ولے پدی بریوہ-“۔ اگہ ٹم کن تو محبت کیرے،
 تو ٹم پریشان مفسیرے، بلکہ خوش مریوے، کہ ای تینا باوہ غا، کہ او دا جہان نا مالک
 ۲۹۔ اے، پنگ کے تیار اٹ-○ ای ٹمے دا پیتاتے ثابت منگ آن مُست پاننگ ٹی
 ۳۰۔ اٹ، تاکہ آرا وخت آ دا پیتاک ثابت مریوے، تو ٹم ایمان بترے۔○ واسہ کن تو بھاز

۳۱ موقع آف کہ ای ٹم تو ہیست کیو، آنتے کہ شیطان، کہ او وِئیا نا بُرائی او خرابگا کاریمتا حاکم اے، کنے کسفننگ کے یننگ ٹی اے۔ اونا طاقت کنے آن زیاست افک، ولے ای تینا خوش اٹ ہندن کیوہ۔ تاکہ واکن پد کل بندغاتے سمانک کہ ای باوہ تو محبت کیوہ۔ ہندا خاطر آن ای اونا ہر حکمے پورہ کننگ ٹی اٹ۔
”بش بو، پین جاگہ سے آ کامبو۔“

عیسیٰ نا انگور نا درخت نا مثال یننگ

۵-۱ **ب** عیسیٰ تینا شاگرداے پوہ کننگ کے پارے ”ای انگور نا درخت آن بار اٹ، او کنا باوہ خدا دانا مالک اے، او دا درخت نا شاخاک ٹم کنا شاگرداک اُرے۔ آرا شاخ بیوہ یتفک، مالک اودے گڈک۔ ہندن آرا شاگردو جوانو کاریم کپک، خدا اودے وا شاخ آن بار درخت آن جتا کیک، خبک۔ ولے ہمو شاخاک کہ بیوہ ایتیرہ، مالک اوفتا تاک بری ئے کیک او صفا کیک، تاکہ اوفک زیاست بیوہ ایتیر۔ ہندن ٹم کنا پیغام نازی آ عمل کننگ اٹ پاک صاف مریرے۔ او کس شاخ بغیر درخت آن بیوہ یننگ کپک۔ وا شاخ صرف ہمو وخت آ بیوہ ایتیک کہ او درخت ٹی مرے۔ ہندن دا درخت نا شاخاتے آن بار کنے آن جتا مقبو۔ ای ہم ئے آن جتا مفرہ، تاکہ ٹم ہر وول نا جوانو کاریم کننگ کیرے، ولے کنا مدت آن بغیر ٹم بچ جوانو کاریم کننگ کیرے۔“

۶ ”آرا شاگرداک کنے دوست تورپسہ، واک انگور نا ہمو شاخاتے آن بار او، کہ ۷ واک بیوہ تفسر۔ واک گڈنگیرہ، بار فنگیرہ، خاخر ٹی ہوشنگیرہ۔“ اگہ ٹم کنا پیغام نازی آ عمل کیرے او اُست نا حب اٹ کنے دوست تورپسہ، گڑا ٹم آرا ہم نینگا ۸ دعاتے خوارے، خدا اوفتے قبول کیک۔“ آرا وخت آ ٹم جوانو کاریم کیرے، واڈان ثابت مریک کہ ٹم کنا شاگرداک اُرے۔ دا وجہ غان باوہ خدا نا عزت بزز آمریک۔“

عِیْسٰی نا حُکَم تِنِنگ کہ ”تین پہ تین تو محبت کَبو“

- ۹ ”ای تُم تو محبت کیوہ وُهن کہ کنا باوہ خُدا کن تو محبت کیک۔ واسہ تُم کنا
 ۱۰ پیتاتے مَبو، او گیرام کَبو کہ ای تُم تو محبت کیوہ۔ ○ باوہ خُدا وا خاطر آن کن تو
 محبت کَنگ لُی اے کہ ای اونا حکماتے منگ لُی اُٹ۔ ہندُن اگہ تُم کنا حکماتے ہر
 وخت مَنیرے، تو ای تُم تو محبت کیوہ۔ ○
 ۱۱ ”ای تُمے واپیتاتے پارِیٹ۔ اگہ تُم وافتازی آعل کیرے، تو ای خُوش مریوہ،
 ۱۲ او شُا خُوش ہم پورہ مریک۔ ○ کنا بھلا حکم داو اے کہ تین پہ تین تو ہندُن محبت
 ۱۳ کَبو، وُهن کہ ای تُم تو کَنگ لُی اُٹ۔ ○ اسہ سنگت نا کُل آن بھلا محبت داو اے
 ۱۴ کہ او تینا سنگلتا خاطر آن جان نا پروائے کپک۔ ○ اگہ تُم کنا حکماتے مَنیرے، تو تُم
 ۱۵ کنا سنگت مریے۔ ○ ای تُمے ”سنگت“ پانینگ لُی اُٹ، ”نوکر“ پانینگ لُی اُٹ،
 آنتے کہ نوکر تپک کہ اونا مالک آنت کَنگ لُی اے، ولے سنگت چانک۔ آرا پیتاتے
 ۱۶ ای باوہ خُداغان بَنگٹ، تُمے رغاٹ۔ واژان ظاہر مریک کہ تُم کنا سنگت اُرے۔ ○
 ”تُم کئے آبتنورے، بلکہ ای تُمے تینے آیسوٹ، او تُمے راہی کیوہ۔ تُم جُوانو
 کاریم کیرے، کہ وافتا نتیجہ ہمیشہ فائدہ مند مریک۔ او تُم آرا نینگ وُعاتے کنا ذریعہ
 ۱۷ اُٹ باوہ خُداغان خُوارے، او قبول کیک تا۔ ○ ای تُمے وا حکمے اسہ کا وِلدا تِنِنگ لُی
 اُٹ کہ تین پہ تین تو محبت کَبو۔ ○“

خراپنگا بندغاتا عِیْسٰی نا شاگرداترے آن نفرت کَنگ

- ۱۸ ”آرا وخت آوا وُتیا نا خراپنگا بندغاک تُمے آن نفرت کیر، تو یات کَبو کہ وا
 ۱۹ وُتیا نا خراپنگا بندغاک کئے آن ہم نفرت کریسُر۔ ○ اگہ تُم وا خراپنگا بندغاتے آن بار

۲۰ مروسورے، تو وافک تین پہ تین تو محبت آن بار ٹم تو ہم محبت کیرہ۔ ولے
ای ٹمے تین کے کچن کریٹ، او ٹم وافتے آن بار آفیرے۔ وا خاطر آن وافک ٹمے
آن نفرت کیرہ۔ ○ کنا پیتاے پلو آ تقبو۔ کس مے تینا مالک آن بڑز افک۔ اگ
۲۱ وافک کنے مصیبت او تکلیف ایتیرہ، تو وافک ضرور ٹم تو ہم بندن کرور۔ ولے
ہمو بندناک کہ کنا پیتا تازی آ عمل کیرہ، او افک ٹما پیتا تازی آ ہم عمل کرور۔ ○ ولے
۲۲ خرابنگا بندناک درست کپسہ کہ باوہ خدا کنے راہی تسونے۔ وافک ٹمے پریشانی او
تکلیف ایتیرہ، اتنے کہ ٹم کنا تازی آ ایمان تھانورے۔ ○ اگ ای وا دنیا ٹی تفرؤسٹ،
۲۳ بیت کپروٹ، وافک گناہ گار مقویرہ۔ ولے وافک واسہ پاننگ کپسہ کہ سنن وا
تپنہ کہ گناہ انت اے۔ ○ آرا بندغ کنے آن نفرت کیک، او کنا باوہ غان ہم نفرت
۲۴ کیک۔ ○ وافک گناہ گار مقویرہ اگ ای وافتے معجزہ نشان تفرؤسٹ، کہ واڑان مست
دھنو معجزہ کس نشان تیتے۔ ولے ای نشان تسوٹ، ولدا ہم وافک کنے آن او
۲۵ باوہ غان نفرت کیرہ۔ ○ وافک کنے آن نفرت کیرہ، او بندن مقدسنگا کتاب نا پیتاک
صح ثابت مریرہ۔ او ٹی لکھوک اے "وافک بغیر وجہ غان کنے آن نفرت کیرہ"۔ ○
۲۶ "خدا نا پاکنگا روح نا طاقت ٹما مدتے کنگ کے بریک، او باوہ خدا نا گند آن
آرا پیغاماک او، وافتے ٹمے آرسیفک۔ وا پاکنگا روح نا طاقتے ای باوہ خدا نا گند آن
۲۷ راہی کیوہ۔ او کنا باروٹ گواہی ایتیک، ○ او ٹم ہم کنا باروٹ گواہی ایتیرے، اتنے
کہ ٹم کنا تبلیغ نا شروع کنگ نا وخت آن کن تون اُرے۔ ○

۱ **ب** "ای ٹمے واپیتاے پاننگ ٹی اٹ، تاکہ ٹم مون آ ایمان آن ہر سینگیڑے۔ ○
۲ ٹم عبادت خانہ غاتے آن کشنگیرے۔ وخص بروئے کہ ٹمے کسفو کاک است ٹی سوچ
۳ کرور سنن خدا کے نیکو کاریم کنگ ٹی اُن"۔ ○ بندناک دھنو کاریم کیرہ، اتنے کہ
۴ وافک کنے او باوہ خدائے تپسہ۔ ○ ولے ای ٹمے واپیتاے منگ آن مست پاننگ
ٹی اٹ، تاکہ آرا وخت آ واپیتا پورہ منگ نا وخت برے، ٹم یات کیرے کہ ای
ٹمے انت پاریسٹ۔ واپیتاے ای ٹمے شروع ٹی خوانفتٹ، اتنے کہ ای ٹم تو اسٹ۔

ولے واسہ خوائفنگ ٹی اٹ، آنتے کہ ای پنگ ٹی اٹ۔" ۵

خُدا نا پاکنگا رُوح نا زِمہ واری

۵ "ای واسہ ہموڑا پنگ ٹی اٹ، آرا کئے راہی تسونے، ولے تھے آن کس کئے
 ۶ آن بریفتے کہ "نی آرا نگ پنگ ٹی اٹ؟" ۷ بلکہ واسہ کہ ای تھے پاریت، تُم نگین
 ۷ مسورے۔ ۸ ای تھے راست پاوہ، وا جوان اے کہ ای تھے آن کاو، آنتے کہ آگہ ای
 ۹ ہِمپرہ، تو خُدا نا پاکنگا رُوح نا طاقت شامت کنگ کے بنگ۔ ولے آگہ ای کاو،
 ۸ تو ای اودے تھے آراہی کیوہ۔ ۹ آرا وخت آ او بریک او ثابت کیک کہ دا دُنیا نا
 ۹ بندغاتا خیالاک گناہ تا باروٹ، کنا معصومیت نا باروٹ او خُدا نا حساب کتاب نا
 ۱۰ باروٹ غلط او۔ ۱۱ اوفتا سوچ گناہ تا باروٹ غلط اے آنتے کہ دافک کنا زی آلیمان
 ۱۰ نچسہ۔ ۱۲ اوفتا سوچ کنا معصومیت نا باروٹ غلط اے، آنتے کہ ای باوہ خُدا نا پنگ
 ۱۱ ٹی اٹ او تُم کئے خمیرے۔ ۱۳ او دا ہم ثابت کیک کہ خُدا اوفتا حساب کتابے ضرور
 ۱۲ بلیک، آنتے کہ او مُست شیطان آن حساب کتاب بلیکونے، کہ شیطان خرابنگا بندغاتا
 ۱۳ زی آ حکومت کنگ ٹی اے۔ ۱۴

۱۲ "کئے بھاز بیت تھے پاروٹی اے، ولے تُم واسہ اوفتے پوہ مفرے۔ ۱۳ بلکہ آرا
 ۱۳ وخت آ خُدا نا پاکنگا رُوح نا طاقت تھے آبریک، او تھے ایلو راستنگا بیتاے پانک، او
 ۱۴ تُم ہر نیکنگا کاریمتا باروٹ رہنمائی کے کیک۔ او تینا طاقت اٹ بیت کپک، ولے
 ۱۳ آرا بیتاے او بیک، تھے آرسیفک۔ او تھے مون آموکا بیتاے ہم پانک۔ ۱۴ او کنا
 ۱۴ صفے کیک او کئے عزت ایتک، آنتے کہ آرا بیتاے کہ ای اودے پاوہ، دافتے او تھے
 ۱۵ آرسیفک۔ ۱۶ ای او باوہ آسٹ اُن۔ ہندا خاطر آن ای پاریت "آرا بیتاے کہ ای
 ۱۶ اودے پاوہ، دافتے او تھے آرسیفک۔" ۱۷

عِیسیٰ نا تینا شاگرداتا خوشی او غمی نا باروٹ پیشن گوہی

۱۶ عِیسیٰ تینا خاصنگا شاگردا تے پارے ”گِرداس وَختے آن پد تُم کئے خمیرے، او ولدا گِرداس وَختے آن پد تُم کئے خیرے۔“ ○

۱۷ اونا گِرداس شاگردا ک تین پہ تین تو بیت کریسہ پاریر ”خواجہ پارے“ گِرداس وَختے آن پد تُم کئے خمیرے، او ولدا گِرداس وَختے آن پد تُم کئے خیرے۔“ دانا ۱۸ اُن ت معنی اے؟ او دا ہم پارے ”ای تینا باوہ غاکاوہ“ ○ دا ”گِرداس وَختے“ نا اُن ت معنی اے؟ نِن پوہ تئوین۔ دا اُن ت نا باروٹ پاننگ ٹی اے؟ ○

۱۹ عِیسیٰ پوہ مس کہ ”دافک کئے آن سَوال کیرہ“۔ اوفتا سَوال کَنگ آن مُست عِیسیٰ اوفتے پارے ”ای تُمے پاریرٹ“ گِرداس وَختے آن پد تُم کئے خمیرے، او ولدا گِرداس وَختے آن پد تُم کئے خیرے۔“ اِی چاوہ کہ تُم تین پہ تین تو ہندا ایتا تا باروٹ بیت کَنگ ٹی اُرے۔ ○ اِی تُمے راست پاوہ، تُم ہوغیرے، افسوس کیرے، ولے دُنیا نا ایلو بندغا ک خوش مریرہ۔ تُم عَمگین مریرے، ولے کنا پدی خَنگ نا وَخت ۲۰ آ تُم غم خوشی ٹی بدل مریرک ○ دهن کہ چُنا نا وَدی منگ نا وَخت آ تُم بھاز پریشان مریرک کہ واسہ تَکلیف نا وَخت بَسونے، ولے چُنا نا وَدی منگ آن پد او ۲۱ تینا تَکلیفے گیرام کیک، او خوش مریرک کہ چُنا سلامتی اٹ دا دُنیا ٹی بَس ○ ہندن تُم تو مروئے۔ واسہ تُم کنا پَنگ کئے عَمگین اُرے، ولے کنا پدی پَنگ آن پد ۲۲ تُم کئے خیرے، تُم بھاز خوش مریرے۔ دا ہمیشہ نا خوشی مریرک کہ داوے کس تُمے آن پَنگ کَنگ ○

۲۳ ”ای تُمے راست پاوہ، ارا وَخت آ اِی تینا باوہ غاکاوہ، تُم کئے آن گِردا خواپیرے۔ بلکہ تُم کنا باوہ غان دَعا کیرے او کنا ذریعہ اٹ گِردا خوارے، او خُدا ضرور تُمے ایتک ۲۴ تا ○ واسِکان تُم کنا پن اٹ خُدا غان بچ خواہیتورے۔ تُم خواہو، او تُمے ایتک،

او تم بھار خوش مرے۔"

عیسیٰ کل آن طاقت والا اے

- ۲۵ "ای تمے تینا پیتاتا پوہ کنگ کے مثالے ٹی ہیست کریٹ۔ ولے وخت بریک
- ۲۶ کہ ای تم تو مثالے ٹی ہیست کپہ، بلکہ تمے صفا صفا تینا باوہ نا باروٹ پاوہ۔ کنا
- ۲۷ پدی زندہ منگ آن پد تم آرا گڑا ہم کنا پن آٹ خداگان خوارے، او تمے ایتک۔
- ۲۸ کن کے ضروری منگ کہ باوہ خدائے پاو کہ "وافقے دا گڑائے ایتے"۔ باوہ خدا تم
- تو محبت کیک، آتے کہ تم کن تو محبت کیرے او دا ایمان تھانورے کہ ای خدا
- ۲۸ نا گنڈ آن بسوٹ۔ ای یقیناً دا دنیا ٹی باوہ خدا نا گنڈ آن بسوٹ، او واسہ دا
- دنیاے ایوہ، پدی اوڑا کاوہ۔"
- ۲۹ ولدا اونا شاگرداک پارے "نن واسہ پوہ مسن، آتے کہ نی مثالے ٹی ہیست
- ۳۰ کتویس، بلکہ صفا صفا پاریس۔" نن پوہ مسن کہ نے گل جہان نا خبر اے، او نی
- بندغاتا سوالے سوچ کنگ نا وخت آپوہ مرے۔ دا ہیست ثابت کیک کہ نی خدا
- نا گنڈ آن بسوٹس او نن نازی آ ایمان تھان۔"
- ۳۱ عیسیٰ اوفتے پارے "تم واسہ ایمان تھانورے؟" واسہ وخت خُک بسونے کہ تم
- ۳۲ گل جتا جتا مرے، او ہر کس شما تینا آراغا کایک۔ ای تنیا سلیوہ۔ ولے ای ضروری
- ۳۳ تنیا آٹ، آتے کہ باوہ خدا کن تون اے۔ ای تمے دا پیتاے پاریٹ تاکہ کن تو
- محبت کنگ نا وجہان تم روحانی طور آٹ پریشان مفرے۔ دا دنیا نا بندغاگ تمے
- تکلیف ابترہ، ولے ہمت کبو، آتے کہ دا دنیا نا خرابگا بندغاتا زی آ حکومت کروکا
- شیطانے ای کٹاٹ۔"

عیسیٰ نا تینا شاگردا تے کے دُعا کَننگ

۱ **ج** دایتا پانگ آن پد عیسیٰ آسمان نا گنڈ آبرا او پارے "اے باوہ خُدا،
 ۲ کنا کسینگ نا وخت خُک بَسونے۔ تینا مارے طاقت ایقے، تاکہ کنا کینگ اٹ نا
 ۳ او کنا عزت بَرز آمرے۔" نی کئے دُنیا نا کل بندغاتا زی آطاقت تِسوئس، تاکہ ای
 ۴ بموفتے ہمیشہ نا زندگی ایتیوہ آرافتے کہ نی کنا کسر آتیسے۔ ہمیشہ نا زندگی
 ۵ تینگ نا معنی داو اے کہ اوفک نے چار کہ نی آسینگ خُدا اُس، او اوفک کئے ہم
 ۶ چار کہ ای نا مقرر کروکا اٹ او نی کئے راہی کریئس۔ ای نا طاقتے داڑے دُغار نا
 ۷ بندغاتے نشان تِسوئٹ، او آرا کاریختے نی پاریسس، ای کریئٹ۔ باوہ خُدا، کئے
 ۸ واسے تینے آدَرک، تاکہ کنا عزت بَرز آمرے، دُهن کہ دا دُنیا نا جوڑ منگ آن مُست
 ۹ نی کئے عزت ترفیس۔

۱۰ "نی گراس بندغ کچین کریئس، ای دافتے آنا پیغایے رسیفیئٹ۔ دافک نا
 ۱۱ پیغایے منانو، او کنا شاگردو جوڑ مسونو۔ واسے دافک نہ صرف نا کچین کروکا او، بلکہ
 ۱۲ کنا شاگرداک ہم آریہ۔" او دافک واسے چارہ، آرا طاقت کن تو آرے، نا گنڈ آن
 ۱۳ بَسونے۔ ای دافتے آنا پیغایے رسیفیٹ، دافک قبول کریہ تہ۔ دافک واسے دا
 ۱۴ ایمان تچانو او یقیناً چارہ کہ ای نا گنڈ آن بَسوئٹ، او نی کئے راہی کریئس۔
 ۱۵ "ای تینا زی آ ایمان تچوکاتے کے خاص طور اٹ دُعا کیوہ، اَنتے کہ نی دافتے
 ۱۶ کن کے کچین کریئس۔ ولے ای دُنیا نا ایلو بندغاتے کے بندا خاینگ دُعا کَپہ۔
 ۱۷ دافک کہ کنا کسر آ بَسونو، کنا شاگردو مسونو۔ دافک نہ صرف کنا شاگرداک او، بلکہ نا
 ۱۸ ہم آریہ، اَنتے کہ ای او نی مار باوہ اُن، او دافتا ذریعہ اٹ کنا عزت بَرز آسونے۔
 ۱۹ دا دُنیا ٹی کنا وخت پورہ مسونے، ای نا گنڈ آ پانگ کے تیار اٹ، ولے دافک بندا
 ۲۰ دُنیا ٹی رینگیرہ۔ مُقدسنگ باوہ، تینا طاقت اٹ، کہ نی دافتے کئے ہم تِسوئس، دافتا

۱۲ دا وُنیآ ٹی سَمبالے کَرک، تاکہ دافک تین پہ تین تو اِتفاق کیر، وُهن کہ ای او نی
تین پہ تین تو اِتفاق کینہ۔ ○ اِرا وخت آ ای دافتے تو اُسٹہ، ای نا طاق اٹ کہ نی
کئے تِسوُس، ای دافتا سَمبالے او مدتے کہیٹ۔ بغیر اِسٹ آن ایلوفک کُل کنا کسر
آسُونو۔ اِسٹس بَتو۔ او شیطان نا کسر آپنگ ٹی اے، دوزغ آ کالیک، تاکہ مُقد سِنکا
کتاباتا پیشن گوہیک اونا باروٹ صبح ثابت مریر۔ ○
۱۳ "ای واسہ نا کُنڈ آ پَنگ کے تیار اٹ، ولے پَنگ آن مُست ای دا پیتاتے
دافتے پاننگ ٹی اٹ، تاکہ اِرا وخت آ دا پیتاک ثابت مریر، دافک پَریشان مُفس،
۱۴ بلکہ ہندُن کہ ای خُوش اٹ دافک ہم ہندُن خُوش مریر۔ ○ ای دافتے آنا پیغامے
ر سیفیٹ۔ دافک منار، وُنیآ نا ایلو بندغاک دافتے آن نفرت کیر، اتے کہ دافک
۱۵ وُنیآ نا ایلو بندغاتے آن بار افس، وُهن کہ ای وُنیآ نا بندغاتے آن بار اَفٹ۔ ○ ای دا
وُعاے کپہ کہ "دافتے دا وُنیآغان کشہ"۔ بلکہ ای وُعا کیوہ کہ "دافتے شیطان نا جال آن
۱۶ پچائِف"۔ ○ وُهن کہ ای وُنیآ نا بندغاتے آن بار اَفٹ، دافک ہم وُنیآ نا ایلو بندغاتے
۱۷ آن بار افس۔ ○ نا پیغام راست اے، کنا کسر آ بروکاتے دا پیغامے پوہ کَرک، او
۱۸ دافتے دا پیغام نا خزمت کنگ کے قبول کَرک۔ ○ نی کئے وُنیآ نا بندغاتے آ راہی
۱۹ کریس۔ ہندُن ای دافتے وُنیآ نا ایلو بندغاتے آنا کاریمے کنگ کے راہی کیوہ۔ ○ ای نا
خزمت کنگ ٹی اٹ، تاکہ دافک کئے آن بار ہمیشہ اُسٹ ناخب اٹ نا خزمتے کیر۔ ○
۲۰ "ای نہ صرف دا شاگردا تے وُعا خُوائنگ ٹی اٹ، بلکہ ہموفتے کے ہم وُعا
۲۱ کیوہ کہ اوفک شاگردا تا تبلیغ اٹ کنا پیغام نازی آ ایمان تخیرہ۔ ○ تاکہ اوفک تین پہ
تین تو اِتفاق کیر۔ اے باوہ، ای نے تو محبت کیوہ، او نی ہم کئے دوست توریسہ۔
۲۲ ای وُعا کیوہ کہ دافتا محبت نن کے مرے، تاکہ وُنیآ نا ایلو بندغاتا یقین مرے کہ نی
کئے راہی کریس۔ ○ اے باوہ، ای او نی اِسٹ آن، او اِرا عزتے کہ نی کئے تِسوُس،
۲۳ ای اوفتے ہم تینا خُوش نا مطابق ہندا عزتے تِسوٹ۔ ○ ای اوفتے تو اِتفاق کیوہ،
وُهن کہ نی کن تو اِتفاق کیسہ، تاکہ اوفک تین پہ تین تو اِتفاق کیر۔ دا طریقہ اٹ

دُنیا نا بندغاتے خبر تیک کہ نی کئے راہی کریٹس، او نی اوفتے تو ہندن محبت کیسہ،
دھن کہ کن تو محبت کیسہ۔

”اے باوہ، وا بندغاتے، کہ نی کنا کسر آ آتیسہ، اوفک ضرور کن تو اوار جنت
ٹی رہینگیر، تاکہ اوفک کنا عزتے نامون آ خنیر، آنتے کہ نی جہان نا جوڑ منگ آن
مست کن تو محبت کنگ ٹی اُس او کئے عزت تینگ ٹی اُس۔“

”اے انصاف نا فیصلہ کروکا باوہ، دُنیا نا ایلو بندغاگ نے درست کپسہ، ولے
ای چاوہ او کنا کسر آ بروکا بندغاگ ہم چارہ کہ نی کئے راہی کریٹس۔ ای نا پیغامے
اوفتے آ سیفیٹ، او مون آ ہم رسیفیوہ، تاکہ وا پیغام نا ذریعہ آٹ آرا محبت نے
کن تو آرے، اوفتے کے ہم مرے، او ای او اوفک آسٹ مرین۔“

عیسیٰ نا گرفتاری

(متی ۲۶: ۴۷-۵۸؛ مرقس ۱۴: ۴۳-۵۴؛ لوقا ۲۲: ۴۷-۵۴)

۱ **ب** وا دعائے خوائنگ آن پد عیسیٰ تینا خاصنگا شاگردا تے تو اوار قدرتون پنی آ جو
۲ نا ایلو گنڈ آہنا۔ ہموڑے عیسیٰ او اونا شاگرداک زیشون نا باغے ٹی ہنار۔ ○ یہتوداہ،
کہ او غدار آسکہ، اودے خبر آسکہ کہ عیسیٰ آرائنگ ہنارے، آنتے کہ داڑان مست عیسیٰ
۳ اکثر تینا شاگردا تے تو واڑے بلاکہ۔ ○ بھلا ایلک او فریسی فرقہ نا بندغاگ گڑاس بھلا
عبادت خانہ نا خیالداری کروکا سپاہی تے آن یہتوداہ تو راہی کرید۔ اوفتے تو اوار روپیو
فوج نا فوجیک ہم آئرہ۔ وا بندغاتے تو اسلحہ آسکہ، او اوفتے تو روشنائی کنگ کے
چراغاگ آئرہ۔ اوفتا رہنائی کے یہتوداہ مون آن آسکہ۔ واک بلغ ٹی سر مسر۔ ○
عیسیٰ تو آرائمک مروئی آئرہ، اودے خبر آسکہ۔ ہندا خاطر آن او مون آبس، ہریفے
”تم دیرے پٹنگ ٹی آرے؟“

اوفک جواب تسر ”عیسیٰ ناصری نے۔“

- عِیسیٰ پارے "ای عِیسیٰ ناصری اُٹ"۔
- ۶ ارا وخت آ عِیسیٰ واسیتے پارے، بروکا بندغاگ منہ گام پدی ہنار، او عِیسیٰ نا
طاقت ناخولیس آن دُغار آتہار۔ یہتوداہ، کہ غدار آسکہ، اوفتے تو اوار آسکہ۔
- ۷ عِیسیٰ اسہ کا دلدا ہریفے "تُم دیرے پٹنگ ٹی اُرے؟"
- اوفک جواب تِسُر "عِیسیٰ ناصری اُٹ"۔
- ۸ عِیسیٰ اوفتے پارے "ای تُمے مُست ہم پاریٹ کہ ای عِیسیٰ ناصری اُٹ۔ اگہ
تُم کنے گرفتار کنگ کے پٹنگ ٹی اُرے، تو کنا شاگردا تے یلہ کبو، کار۔"
- ۹ او دُھن پارے تاکہ ارا بیتے او مُست پارِیسُ صبح ثابت مرے۔ او پارِیسُ
"اے باوہ، آرافک کہ کنا کسر آ بسونو، اوفتے چج مَف"۔
- ۱۰ پطرس تو اسہ زغمس آسکہ۔ او زغمے تینا کشا، گُل آن بھلا امام نامے نا
راست میکو خفے تڑے۔ دامے نا پین ملُٹس آسکہ۔ عِیسیٰ پطرسے پارے "زغمے
تینا پدی تَج۔ نا خیال ٹی ای ہمو مصیبت او ٹکلیفے سپہر کہ کنا باوہ کن کے گچین
کرنے تہ؟"
- ۱۲ واکان پد روئیو فوج او اوفتا افسر او ایلو یہتودی خیال داری کروکا سپابیک
عِیسیٰ اُٹے تَغیر، گرفتار کریہ۔ اوفک اولیکو وار اودے کائفا ناما لم آدریر، کہ پین تہ
۱۳ حنا آسکہ او گدرینگو کا سال نا گُل آن بھلا امام رہینگا سُس۔ او داسہ کائفا دا سال ٹی
۱۴ گُل آن بھلا امام آسکہ۔ او ہمو کائفا اے کہ یہتودی معتبر اتے پارِیسُ "واجوان
اے کہ اسہ بند غس کہے تاکہ ایلو قوم بچے"۔

پطرس نا اولیکو وار عِیسیٰ نا درُست کنگ آن انکار

(متی ۶۹: ۲۶-۷۰؛ مرقس ۱۴: ۶۶-۶۸؛ لوقا ۲۲: ۵۵-۵۷)

- ۱۵ پطرس او اسہ پین شاگروس عِیسیٰ نارند آٹ ہنار۔ ایلو شاگردے مُست نا گُل

آن بھلا امام حنا جوان ورست کریکہ۔ ہندا خاطر آن دا شاگرد عیسیٰ تو اوار گل آن
بھلا امام نا حویلی ٹی بنا، ○ ولے پطرس پیشن دروازہ غا سلیس۔ ولدا ایلو شاگرد
پدی بڑسینگ، دروازہ نا چوکیدار، کہ نیازی س آسکہ، اوڑ تو ہیست کرے او پطرسے تہہ
ٹی بیس۔ ○ دا چوکیداری کروکا نیازی پطرس آن ہریفے ”کنا خیال ٹی نی دا گرفتار
مروکا بندرغ نا شاگردے اُس؟“

پطرس جواب تس پارے ”آخا۔ ای آف۔“ ○

نن سَخ آسکہ۔ ہندا خاطر آن نوکراک او خیال داری کروکا سپاہیک خاخرس لگفیر،
او اونا چارمہ گنڈ آتینے باسینگ کے سلیسر۔ پطرس ہم اوفتے آ بنا او اوفتے تو
سلیس، او تینے باسے۔ ○

عیسیٰ نا حنا نا مون آ پیشی

(متی ۲۶: ۵۹-۶۶؛ مرقس ۱۴: ۵۵-۶۲؛ لوقا ۲۲: ۶۶-۷۱)

گدرینگو کا سال نا گل آن بھلا امام حنا عیسیٰ غان اونا شاگردا تا او اونا خوائفنگ
نا باروٹ ہریفے۔ ○

عیسیٰ اودے پارے ”ای خدا نا پیغامے ڈگوئی آٹ خوائفنتھ، بلکہ بھلا عبادت
خانہ او ایلو عبادت خانہ غاتے ٹی یہودی تا مون آد لیری آٹ خوائفنتھ۔ ○ گرائی کئے
آن آنتے دا سوالتے ہریفنگ ٹی اُس؟ بامید اے کہ نی ہمو بندغاتے آن دا بیتاتے
ہریفوس، کہ ای اوفتے خوائفنتھ، او اوفک چارہ کہ ای اوفتے آنت خوائفنتھ۔“ ○
آراوخت آ عیسیٰ دا بیتاتے پارے اسہ خیال داری کروکو سپاہی س عیسیٰ نا کلک آ
چپلس خلک او پارے ”نے شرم بَک، گل آن بھلا امام تو وھن ہیست کیسہ؟“ ○
عیسیٰ اودے پارے ”اگہ ای غلطو ہیستس پارینٹ، تو داڑے موجود گل بندغاتے
پا۔ ولے اگہ ای صیحو ہیستس پارینٹ، تو نی کئے آنتے خلکس؟“ ○

۲۳

ولد احنّا عیسیٰ ئے تفوک دا سال ناکل آن بھلا اہام کاٹقا غارابی کرے۔

پطرس نا ارٹ میکو او مُسٹ میکو
وار عیسیٰ نا درُست کنگ آن انکار
(متی ۲۶: ۷۱-۷۵؛ مرقس ۱۴: ۶۹-۷۲؛ لوقا ۲۲: ۵۸-۶۲)

۲۵

پطرس واسکان خاخر آ سلوک تیغ باسینگ ٹی اسکے۔ ہموڑے سلوکا بندغاک
اوڑان بریفیر "ننا خیال ٹی نی گرفتار مروکا بندغ نا شاگروے اُس؟"
پطرس انکار کرے، پارے "آخا۔ ای آف۔"

۲۶

گل آن بھلا اہام نا اسے مےس، کہ ہمو بندغ نا سیالس اسکے آرا نا کہ پطرس
عیسیٰ نا گرفتاری نا وخت آخے تریس، پارے "کنا یقین اے کہ ای نے دا
گرفتار مروکا بندغ تو باغ ٹی خنائٹ۔"

۲۷

پطرس مُسٹ میکو وار پارے "آخا، ای ہمو آف۔"
دا وخت آ بانگو بانگ تیس۔

عیسیٰ نا گورنر پیلّاٹس نا مون آپیشی

(متی ۲۷: ۱-۲۷؛ ۱۱: ۲۷-۱۲؛ مرقس ۱۵: ۱-۵؛ لوقا ۲۳: ۱-۵)

۲۸

سوب نا مالو، عیسیٰ کاٹقا نا ارغان روئیو گورنر پیلّاٹس نا ارغا ونگا۔ یہودی تا
معتبر اک گورنر نا ارغان پیشن سلیسر۔ اوفتا یقین اسکے کہ اک اوفک ایلو قوم والا
بندغ نا آرا نا تہہ ٹی ہنور، تو ناپاک مسرہ، او اوفک بچا فنگ نا عید نا ارغے
کینگ کتویرہ۔ بندا خاطر آن اوفک آرا نا تہہ ٹی ہتویر۔ دا وجہ غان پیلّاٹس پیشن
معتبر اتے آ بس او اوفتے آن بریفے "دا بندغ نا زی آنت الزام اے کہ کئے آ

۲۹

بیسو نورے تہ؟“ ○

۳۰ دافک جواب تسر، پاریر ”نن واوے نے آہیوینہ اگہ وا جر مس کتویکہ۔“ ○
۳۱ پیلٹس اوفتے پارے ”کنا کڈ آن ٹے اجازت اے، واوے وِو، او تینا شریعت
نا مطابق ہزا ایتبو۔“

دافک جواب تسر، پاریر ”ولے نن اجازت افک کہ نن کسے کسینگ نا ہزا
ایتن۔“ ○

۳۲ او دھن مس آنتے کہ عیسیٰ نا پیشن گوہی ئے صبح ثابت مروئی آتکہ، کہ او
پاریس ”ای تفنگیوہ، کسینگیوہ۔“ ○

۳۳ پیلٹس پد آرا ئی بنا، عیسیٰ ئے خوائفے، او اوڑان ہریفے ”نی یہودی تا بادشاہ
اُس؟“ ○

۳۴ عیسیٰ اووے پارے ”وا سوالے نی تینے آن ہریفنگ ئی اُس، یا پیشن سلوک
معتبر اک نے پارینو؟“ ○

۳۵ گورنر ولدا پارے ”نا خیال ئی ای یہودی سے اٹ؟ صلا امام او ایلو یہودیہک
نے گرفتار کریو، کنا مون آپیش کریو۔ نی انت جر مس کریس؟“ ○

۳۶ عیسیٰ اووے پارے ”کنا بادشاہی وا دنیا ئی افک۔ اگہ کنا بادشاہی وا دنیا ئی
مروُس، تو کنا شاگرد اک دھن آسانی ئی کئے یہودی معتبر اتا دو ئی تئویرہ، بلکہ
جنگ کریہ۔ ولے کنا بادشاہی وا دنیا ئی افک۔“ ○

۳۷ ولدا پیلٹس اوڑان ہریفے ”گڑا وا راست اے کہ نی بادشاہ سے اُس؟“
عیسیٰ اووے پارے ”آؤ۔ ہندن کہ نی پاریس۔ ولے ای وا مقصد کے وا دنیا

ئی بسوٹ کہ راستگا پیغامے مخلوق آر سیفیو۔ آرا بندرغ وا راستگا پیغامے منیک،
کنا بیتاے آتوجہ ایٹک، او کنا کسر آبریک۔“ ○

۳۸ پیلٹس پارے ”کنا خیال ئی کس تپک کہ راستگا پیغام انت اے۔“

عیسیٰ نا کسفنگ نا فیصلہ

(متی ۲۷: ۱۵-۳۱؛ مرقس ۱۵: ۶-۲۰؛ لوقا ۱۳: ۱۳-۲۵)

ولدا پیلٹس پیشن بس او مخلوقے پارے "وا بندغ کنا مون آنجرم افک-
 ۳۹ ولے ای رواج نا مطابق ثما ہر پچایفنگ نا عید ناوے آ اسے یہودی و قیدی سے یلہ
 کیوہ۔ اگہ ثما خوش اے، ای داوے آ یہودی تا بادشاہے یلہ کیوہ۔"

۴۰ اوفک گل چنانٹ خلیسہ پاریر "آخا۔ داوے یلہ کپہ۔ بلکہ برآباے یلہ کر۔"
 برآبا اسے بھلو ڈاکو او خونی س اسکہ۔

۱۹ ولدا پیلٹس عیسیٰ نے فوجی تے آن کوڑا خلفے۔ فوجیک پتی آ کاشاتا اسے
 تاجس جوڑ کریر او اووے عیسیٰ نا کاٹم آتجار، ولدا اووے وانگری و رنگ نا کوٹس
 ۲ بینفیر، او عیسیٰ غا بسر پاریر "یہودی تا بادشاہ، نا عمر دراز مرے۔"

ولدا اوفک عیسیٰ نے چیلہ خلک۔
 ۳ پیلٹس اسے کا ولدا پیشن ہنا او مخلوقے پارے "ای واسے دا بندغے واڑے ثما
 مون آپیشن آتیوہ۔ واڑان ثابت مریک کہ کنا خیال ٹی او نجرمس افک۔"

۵ عیسیٰ کاٹم نازی آپتی آ کاشاتا تاج بینوک او وانگری و رنگ نا کوٹ بینوک
 پیشن بس۔ پیلٹس پارے "ہربو، وا ہمو بندغ اے۔"

۶ آرا وخت آ بھلا ایاک او خیال داری کرد کا سپاہیک عیسیٰ نے خنار اوفک چنانٹ
 خلیسہ پاریر "صلیب آتف، کیف تہ، صلیب آتف، کیف تہ۔"

پیلٹس اوفتے پارے "کنا خیال ٹی دا نجرمس افک۔ ثم وبو، صلیب آتقبو،
 کیفو تہ۔"

۷ یہودی ک چنانٹ خلیسہ پاریر "ننا شریعت پانک "دھننگا بندغ ضرور کسفنگے،"
 اتنے کہ دا دعویٰ کرینے "ای خدا نا مار اٹ۔"

۸ ارا وخت آپیلٹس دا پیتاے بنگ، او خولیس- او عیسیٰ نے تین تو ارا ٹی
۹ وڑے، اوڑان ہریفے "نی اراکان بسونس؟"
۱۰ وے عیسیٰ جواب تتو- ○

۱۰ پیلٹس اووے پارے "بن او یات تخ، اگہ نی کن تو بیت کیسہ، کن تو طاقت
۱۱ ارے کہ اسی نے یلہ کیو یا صلیب آتقیو، کسفیو- ○
۱۲ عیسیٰ اووے پارے "نا طاقت کنا طاقت آن بزز آف- وے نی کنے کسفنگ
کیسہ اتے کہ حکومت نا طاقتے خدا نا ذو ٹی تسونے- او دا بندرغ، کہ کنے نا ذو ٹی
تسونے، وانا دا گناہ نا گناہان بزز آے- ○

۱۲ ارا وخت آپیلٹس عیسیٰ نا دا پیتاے بنگ، او کوشتے کرے کہ "بہانے سے اٹ
عیسیٰ نے یلہ کیو- ○ وے ہموڑے موجود یہودیہک چیانٹ خلیسہ پاریر "اگہ نی داوے
یلہ کیسہ، تو واڑان ثابت مریک کہ نی رومیو شہنشاہ نا سنگت آفیس- او ارا بندرغ
تینے "بادشاہ" پانک، او شہنشاہان بغاوت کیک- ○

۱۳ مخلوق نا دا پیتاے بنگ آن پد پیلٹس عیسیٰ نے کشا او جرم نا فیصلہ کروکا کرسی
آٹوس- کرسی نا مون آاسہ غلی و فرش اسکہ کہ بندغاک اوڑے سلیسرہ، حاکم نا
فیصلہ غاتے بنگرہ- یہودی تا زبان یعنی عبرانی ٹی دا جاگہ نے "گبتا" پاریرہ- ○
۱۴ دا بچا فنگ نا عید نا دے کے ایزغ تیار کننگ نا دے اسکہ، او نیم روچ اسکہ،
کہ پیلٹس یہودی مخلوقے پارے "داوے ثما بادشاہ- ○

۱۵ مخلوق چیانٹ خلیسہ پارے "کیف تہ- صلیب آتف، کیف تہ-"
پیلٹس او فتنے آن ہریفے "ثما خیال ٹی اسی ثما بادشاہ نے صلیب آتقیو، کسفیو؟"
بھلا ایاک جواب تسر "صرف رومیو شہنشاہ ثما بادشاہ اے- ○

۱۶ ولدا پیلٹس یہودی تا خوش نا مطابق عیسیٰ نے فوجی تا ذو ٹی تس، تاکہ دافک
اووے صلیب آتقیو، کسفیو- ○

عیسیٰ نا کسفنگ کے صلیب آتفنگ

(متی ۲۷: ۳۲-۳۴؛ مرقس ۱۵: ۲۱-۳۲؛ لوقا ۲۳: ۲۶-۴۳)

- ۱۷ فوجیک عیسیٰ نے دَریر۔ عیسیٰ تینا صلیبے بیفینس۔ اوفک ہمو جاگہ غا سر مسر
 کہ عبرانی زبان ٹی دا جاگہ نے ”گلگتا“ پاریرہ، او دانا معنی اے ”مڈول نا جاگہ“۔
 ۱۸ واڑے اوفک عیسیٰ نے صلیب آتفیر، نت ڈوتے ٹی تہ منج خلکر۔ اوفک ارا پین
 بندغ ہم صلیب آتفیر منج خلکر، اسٹس عیسیٰ ناراست میکو گنڈ آ، ایلو چپی کو گنڈ آ،
 ۱۹ او عیسیٰ اوفتا نیام ٹی اسکہ۔ پیلٹس تختی سے آ لکھا، اوڑے عیسیٰ نا صلیب نازی
 ۲۰ آٹنگنے۔ تختی آ لکھوک اسکہ ”عیسیٰ ناصری، یہودی تا بادشاہ“۔ بھازنگا یہودی
 او ایلو بندغاک داوے خوانار، آنتے کہ دا بیتاک عبرانی، لاطینی او یونانی زباناتے ٹی
 لکھوک آئرہ، او جاگہ آراڑے کہ عیسیٰ صلیب آتفنگاس شار آن خُک اسکہ۔
 ۲۱ سھلا ایلک پیلٹس آن فریاد کریر، پاریر ”دا تختی نازی آ لکھپہ کہ ”دا یہودی تا
 بادشاہ اے“۔ بایدرے ذھن لکھ کہ ”دا بندغ دعویٰ کرینے کہ ”ای یہودی تا بادشاہ
 اٹ“۔
 ۲۲ ولے پیلٹس پارے ”آنت کہ لکھنگانے، او بدل مَفک“۔
 ۲۳ فوجی تا عیسیٰ نے صلیب آتفنگ آن پد، اوفک عیسیٰ نا گڑاتے چار بشخ کریر،
 او ہر فوجی نے اسے بشخ یملا۔ اوفک عیسیٰ نا کوسے ہم دَرفیر۔ دا کوس ہر جاگہ غان
 موغنگٹوینس، بلکہ لُخ آن اَلس شیف اسکان اسے دسک اٹ موغنگاس۔
 ۲۴ فوجیک اسے پہ ایلو تو تینا پاریر ”داوے آرپنتہ، بلکہ تیر شاغینہ، ہرین کہ دا ونا
 بشخ ٹی بریک“۔
 اوفک ہندن کریر کہ مقدسنگا کتاب ٹی لکھوکا بیتاک صج ثابت مسر۔ او ٹی
 لکھوک اے

”اوفک کنا گڑاتے تین پہ تین ٹی بشخ کیرہ،

او کنا گوس کے تیر شاغیرہ۔“

عیسیٰ نا صلیب نا رہی آ عیسیٰ نا لمہ، عیسیٰ نا تاتہ، مریم مگد لینی، او مریم کہ او

کلو پاس نا زائفہ اسکہ، سلوک آئرہ۔ عیسیٰ تینا لمہ او کنا گنڈ آہرا۔ او تینا لمہ

پارے ”لمہ، اینو آن پد داوے تینا مار چاس۔“

ولدا او کنے پارے ”داوے تینا لمہ چاس۔“

او داکن پد عیسیٰ نا لمہ کن تو کنا آرا ٹی رہینگا۔

عیسیٰ نا کہنگ

(متی ۲۷: ۲۵-۵۶؛ مرقس ۱۵: ۳۳-۴۱؛ لوقا ۲۳: ۲۲-۲۹)

عیسیٰ چائسکہ کہ اونا دا دنیا ٹی بنگ نا مقصد پورہ مسونے۔ او مقدسنگا کتاب نا

پیشن گوہیئے پورہ کننگ کے پارے ”ای ملاس اٹ۔“

ہموڑے اسہ رزائے ٹی خرینو انگور نا جوس آئرہ۔ اسہ فوجی س اسپنجے، کہ دا

پمہ غان بار اسکہ، دا جوس ٹی پالیفے، داوے لئے نا زی آتھے او عیسیٰ نا گنڈ آ

مریفے۔

عیسیٰ دافنے آن مچ گنگ، او پارے ”واسہ کنا کاریم خلاس مس۔“

اونا لُج شیف مس، او دا دنیاے الا۔

عیسیٰ نا پالو ٹی ٹنگ کننگ

نجمہ ناوے آدیگر تو یہودی معتبر اک پیلٹس آپدی ہنار، اووے پاریر ”تینا

فوجی تے حکم ایٹے کہ اوفک صلیب آتھو کا بندغاتا نت تا ہڈاتے پرغیر، تاکہ اوفک

ژو کہیر، او نن اوفتا لاشاے صلیب اے آن دَرِین، او دَفن کنگ کین۔
 اوفک داپتاتے دا خاطر آن پاریر، آنتے کہ دایروکا عبادت او آرام نادے خاصنگا
 دے اسکے، او اوفتا خوش آلویکہ کہ ہفتہ یعنی عبادت او آرام نادے آ بندغاک
 صلیب نازی آ تفوک مریر۔

۳۲ فوجیک بَسر او عیسیٰ ناری آ صلیب آ تفوکا ہر توماتا بندغاتا نت تا ہڈاتے پر غار۔
 ۳۳ ولے آرا وخت آ اوفک عیسیٰ نانت تا ہڈاتے پر غنگ کے بَسر، اوفک خنار کہ ”دا
 ۳۴ بندغ کسکونے۔“ دا خاطر آن اوفک عیسیٰ نانت تا ہڈاتے پر غنویر۔ ولے اوفتے آن
 اسے فوجی س تینا نیزے ولدا ہم عیسیٰ نا پالو ٹی خلک۔ اسے وار تو وتر او دیر لاش
 ۳۵ آن پیش تمار۔ او ای دا گڑاتے تینا خنتے تو خنٹ، او دانا باروٹ گواہی تینگ ٹی
 اٹ تاکہ تم ہم عیسیٰ نازی آ ایمان بخیرے، آنتے کہ کنا گواہی راست اے، او
 ۳۶ یقین اے کہ اسی دروغ تڑیرہ۔ او عیسیٰ نا کہنگ آن پد تورات نا دا ہیست صبح
 ۳۷ ثابت مس کہ ”اونا اسے ہڈس ہم پینک۔“ او مقدسنگا کتاب ٹی اسے پین جاگے آ
 دا ہم لکھوک اے کہ ”مخلوق پالو ٹی ٹنگ مروکا بندغ نا گند آ ہریرہ۔“

عیسیٰ نا کفن او دفن

(متی ۲۷: ۵۷-۶۱؛ مرقس ۱۵: ۴۲-۴۷؛ لوقا ۲۳: ۵۰-۵۶)

۳۸ داکان پد یوسف، کہ آرمیہ شار آن بسوس او ڈکوٹی آٹ عیسیٰ نازی آ ایمان
 تجانس آنتے کہ او یہودی معتبر اے آن خولیسکے، او پیلٹس آہنا، اوڑان خواست
 کرے ”خواجہ، کنے اجازت ایتے کہ اسی عیسیٰ نا لاشے دیو۔“
 پیلٹس او دے پارے ”نی لاشے دینگ کیسہ۔“
 ۳۹ یوسف لاشے بیفنگ کے ہنا۔ نیکدیمس، کہ او اولیکو وار نن نا وخت آ عیسیٰ
 تو یلنگ کے ہناس، یوسف تو عیسیٰ نا لاشے بیفنگ کے ہنا، او تین تو تقریباً

سی او پنچ سیر عطر او ٹلم میفے۔ ○ وا ارا بندغ عیسیٰ نا لاشے بیفیر، یہودی تا رواج
 نا مطابق لاش آ عطر او ٹلمتے خلک، اودے کفے ٹی پیدار او دفن کننگ کے تیار
 کرے۔ ○ اراڑے کہ عیسیٰ تیفگا، کسفگا، اوڑان خوک باغس اسکے، او اوڑے غار ڈولو
 قبرس ہم اسکے، کہ او ٹی واسکان کس دفن کننگتویس۔ ○ واک عیسیٰ نا لاشے
 ہموڑے تیار، اتے کہ عبادت او آرام نا وے شروع منگ نا وخت خوک اسکے، او وا
 غار ڈول آ قبر ہم خوک اسکے۔ اوفک غار نا بائے اسہ بھلو خلسے آ بند کرے۔ ○

مریم نا پریشان مننگ کہ ”غار ڈول آ قبر خالی اے“

(متی ۱۰:۲۸-۱۰:۱۶؛ مرقس ۱۶:۸-۱۶:۲۲؛ لوقا ۲۴:۱-۱۲)

۱ **ب** یکشمبے نا سوب کے بانگو نا بانگ تو مریم مگد لینی غار ڈولنگا قبر آ عیسیٰ
 ۲ ہرنگ کے ہنا۔ او خنا کہ غار نا با آن خل مر اسکے۔ ○ او نریسہ پطرس او کنے آ بس
 او ننے پارے ”خواجہ نا لاشے غار ڈولنگا قبر آن کشانو، ورینو، او نن تپنہ کہ اودے
 ارانگ ورینو“ ○

۳ ای او پطرس نریسہ غار ڈولنگا قبر نا گنڈ آ ہنان۔ ○ ولے ای پطرس آن تیز
 ۴ نراٹ او اوڑان مست غار ڈولنگا قبر آ سر منٹ۔ ○ ای غار نا تہہ ٹی ہنتویٹ، بلکہ
 ۵ تینے ڈول کرےٹ او غار نا تہہ ٹی ہراٹ، او ہموڑے صرف کفے خناٹ۔ ○ واکان پد
 ۶ پطرس بس او سیدھا غار ڈولنگا قبر نا تہہ ٹی ہنا۔ او کفے او عیسیٰ نا کاٹم نازی آپیروکا
 ۷ نیچے ہموڑے خنا۔ ○ واپچ کفن تو تموک الویک، بلکہ جتا مچ کننگاس، تیخنگاس۔ ○
 ۸ ولدا ای، کہ اولیکو وار سر مسوسٹ، غار نا تہہ ٹی ہنتویٹ، واسہ غار نا تہہ ٹی
 ۹ ہناٹ۔ ای ہم وا گڑاتے خناٹ او ایمان تھٹ کہ عیسیٰ نا تروکا پیشن گوہی صبح
 ۱۰ ثابت مس کہ ”ای پدی زندہ مریوہ“ ○ ولے نن واسکان مقدسنگا کتاباتا پیشن
 گوہی تے پوہ مٹوین کہ ”او ضرور پدی زندہ مریک“ ○ ولدا نن پدی اراغا ہنان،

ولے مریم مگدلینی ہموڑے سلیس۔

عیسیٰ نا مریم مگدلینی نا مون آ ظاہر مننگ

(متی ۲۸:۹-۱۰؛ مرقس ۱۶:۹-۱۱)

- ۱۱ مریم غار ڈولنگا قبر آ سلوک ہوئنگ ٹی اسکہ۔ او ہوغیسہ تیغے مچہ شیف کرے
 ۱۲ او غار ڈولنگا قبر نا تہہ ٹی ہرا۔ او خنا کہ ارا ملائک، پیون برف آن بار پچ بینوک،
 ۱۳ ٹولوک آنرہ، ایسٹس عیسیٰ نا کٹم نا گنڈ آن او ایلو ت تا گنڈ آن ٹولوک اسکہ،
 ۱۴ آراڑے کہ عیسیٰ نا لاش تجوک مسوس۔ او فک ہریغیر "نیازی، نی اتے ہوئنگ
 ٹی اس؟"

- او پارے "کنا خواجہ دے دینو، او ای تیرہ کہ اووے آرانگ دینو۔"
 ۱۵ ولدا او تینا مونے ہرسا او خنا کہ "عیسیٰ سلوک اے"، ولے او درست کتو کہ
 "وا عیسیٰ اے۔"
 ۱۶ عیسیٰ اوران ہریغے "لیڈ، نی اتے ہوئنگ ٹی اس، او دیرے پٹنگ ٹی اس؟"
 مریم سوچ کرے کہ "شاید دا باغ نا مالی اے"، او اووے پارے "خواجہ، اگہ فی
 ۱۷ داکان لاش دینس، کنے پا، کہ آراڑے تجاٹس تر، تاکہ ای کاو، اووے بیغیو۔"
 عیسیٰ اووے پارے "مریم۔"

- مریم اسہ وار تو اونا مون نا گنڈ آہرا، پارے "ربونی، وا فی اس؟"
 عبرانی زبان ٹی "ربونی" نا معنی اے "خوافوکا۔"
 ۱۸ عیسیٰ اووے پارے "کن تو لچپہ۔ ای واسکان تینا باوہ غا پٹٹ۔ ولے فی کنا
 زی آ ایمان تجوکاتے آہنگ، او اوفتے پا "ای تینا باوہ غا پٹنگ کے تیار اٹ۔ دھن
 کہ او کنا باوہ او خدا اے، ہندن او ثما باوہ او خدا اے۔"
 ۱۹ وا پٹتاتے پٹنگ آن پد مریم پدی ایمان تجوکاتے آہنا، اوفتے پارے کہ "ای"

خُوابہ عیسیٰ نے خُناٹ۔

او آرا پیتاے کہ خُوابہ عیسیٰ اوڑتو کریس، اوفتے پارے۔

عیسیٰ نا خاصینگا شاگرداتا مون آ ظاہر مننگ

(متی ۱۶: ۲۸-۲۰؛ مرقس ۱۶: ۱۶-۱۸، لوقا ۲۴: ۳۶-۳۹)

ہندا یکشمبے نا شام نا وخت اُسکے کہ عیسیٰ نا خاصینگا شاگرداک اسہ کمرہ سے ٹی
آئره، اوفک خویلی نا او تہہ نا دروازہ غاتے بٹ کر سیر، آتے کہ اوفک یہودی
معتبرانے آن خولیسرہ۔ عیسیٰ اسہ وار تو اوفتا نیام ٹی بس، اوفتے پارے ”ٹھے آ
پریشانی بَف۔“

وا پیتاے پانگ آن پد او تینا پالو او دوتا پیتاے اوفتے نشان تِس۔ عیسیٰ نا
خُنگ آن پد شاگرداک بحاز خوش مسر۔ عیسیٰ اوفتے اسہ کا ولدا پارے ”ٹھے آ
پریشانی بَف۔ دهن کہ کنا باوہ خُدا کئے دا دَیا نا مخلوق نا مدت کے راہی کرینے،
ہندن ای ٹھے راہی کیوہ۔“

ولدا عیسیٰ اوفتے آچف کرے، پارے ”ہلبو، خُدا نا پاکنگا روح نا طاقت ٹھے آ
بس۔“ داسہ خُدا ٹھے طاقت تسونے۔ اگہ ٹم کسے پارے کہ ”نا گناہک معاف مسر“،
تو خُدا ہم اونا گناہ تے معاف کیک۔ اگہ ٹم کسے نا گناہ تے معاف کیرے، تو خُدا
ہم اونا گناہ تے معاف کیک۔“

عیسیٰ نا توما او ایلو شاگرداتے تو میلنگ

عیسیٰ نا اسہ خاصو شاگردوس، کہ پن تہ توما اُسکے، او دوستی آٹ اووے ”جاڑ“
پاریرہ، عیسیٰ نا شاگرداتا مون آ ظاہر مننگ نا وخت آ موجود آلیک۔ ایلو خاصینگا

- شاگرد اک اووے پارے ”نن خواجه عیسیٰ ؑ خنائن“۔
 ولے توآ اوفتے پارے ”ہمو وخت اسکان کہ ای مخ او پاتا نشاناتے اونا پالو او
 دوتے آتیت خنتٹ، او ذو خلنتٹ، کنے یقین بٹک“۔
 ۲۶ اسر ہفتے آن پد خاصنگ شاگرد اک اسر کا ولدا اسر کوٹھی سے ٹی مچ مسر او
 دروازہ غاتے بٹ کر یسر۔ توآ اوفتے تو اوار اسر۔ دروازہ غاک بٹ اسر، ولے عیسیٰ
 اوفتا نیام ٹی اسر وار تو بس، او پارے ”نمے آپریشانی بٹ“۔
 ۲۷ ولدا عیسیٰ توآئے پارے ”برک، تینا دوتے کنا دوتے آتج، او کنا پالو آتج،
 ہر۔ شک تجہ، کنا زی آ ایمان تھ“۔
 ۲۸ توآ اووے پارے ”نی کنا خواجه او خدا اس“۔
 ۲۹ عیسیٰ اووے پارے ”نی دا خاطر آن ایمان تھاس کہ نی کنے خناس؟ ولے ہمو
 بند غاک اخس خوش قسمت او کہ بغیر خنگ آن کنا زی آ ایمان تجہرہ۔“

دا کتاب نا مقصد

- ۳۰ عیسیٰ تینا شاگردا مون آ پین بھار معجزہ ہم نشان تھ، آرافک کہ دا کتاب
 ۳۱ ٹی لکھنگتھو۔ ولدا ہم دا کتاب ٹی گراس معجزہ غاتا باروٹ لکھنگانے تاکہ نم ایمان
 تجہرے کہ عیسیٰ خدا نا مقرر کروکا او مار اے، او اونا زی آ ایمان تھنگ نا وجہ غان
 نم ہمیشہ نا زندگی ؑ حاصل کیرے۔

عیسیٰ نا مسٹ میکو وار شاگردا مون آ ظاہر مننگ

- ۱ **ب** داکان پد اسر وارس ولدا عیسیٰ تینا شاگردا مون آ جھیل تہریاس نا کنارہ غا
 ۲ ظاہر مس۔ قصہ دھن اے، کہ پطرس، توآ کہ او ”جاڑ“ پانگا کہ، تنن ایل کہ گلیل

ضوبہ نا قاتا شار نا رینگو کوس اُسک، ای او کنا ایلُم یعقوب، او ارا پین شاگرد اوار
۳ اُسَنہ ○ پطرس ننے پارے "ای مچی پلنگ کے کاوہ۔"

نن پارین "نن ہم نے تو برینہ۔"

نن کل کشتی ٹی مچی پلنگ کے بنان، ولے دا نن درست آن چ پلنگ
۴ کتوین ○ سوب نا وخت آتسی کنارہ غا سلیس، ولے نن اووے درست کتوین کہ

۵ "وا تسی اے" ○ ولدا تسی ننے آن ہرینے "ورناک، گراس مچی ہلکٹورے یا نہ؟"

نن جواب تسن "آغا۔ اسٹس ہم ہلٹن۔" ○

۶ تسی ننے پارے "تینا جالے کشتی نا راست میکو گنڈ آ خسوب۔ گراس نم مچی تے
ہلیرے۔"

نن ہندن کرین کہ جالے کٹنگ نا وخت آن چلنگ کتوین، اتے کہ جال ٹی
۷ بحاز مچی اترہ ○ ای پطرسے پارٹ "وا خواہ اے۔"

ارا وخت آپطرس پنگ کہ "وا خواہ اے"، او زو زو بنین نازی آکوسے تینا
۸ پینا، او تینے ویر ٹی بٹے، او تسی نا گنڈ آ تار خلیسہ ہنا ○ ولے نن ایلو شاگرداک

کشتی ٹی کنارہ نا گنڈ آ بنان۔ نن مچی تے کشتی ٹی تھوینس، بلکہ نن جالے چکیسہ
۹ کنارہ نا گنڈ آ بینس، اتے کہ نن کنارہ غان تقریباً صد گز مر اُسَنہ ○ ارا وخت آن نن

کنارہ غا سر مسن نن فاخرس خنان کہ اونا زری آ مچی س بسنگ ٹی اُسک او فاخر نا
۱۰ رہی آ گراس اِزغ تجوک اترہ ○ تسی ننے پارے "واسہ نا بلوکا مچی تے آن گراس

اتہو، کہ بسین تا۔" ○

۱۱ پطرس کشتی نا گنڈ آ پینا، او بھلا مچی تے آن پر جالے چکیسہ کنارہ غا بیس۔ او
ٹی یک صد پنجا او سے (۱۵۳) مچی اترہ، ولے ولدا ہم جال آرنگتوینس ○

۱۲ ننے آن کسے ہمت تو کہ ہر یغین "نی ویر اُس؟"، اتے کہ نن چائسَنہ کہ "وا
خواہ تسی اے"۔ تسی ننے پارے "ہبو، اِزغ کمبو۔" ○

۱۳ واکان پر تسی مچہ مون آ بس، اِزغ او مچی تے بیف، او ننے گننگ کے تس ○

۱۳ عیسیٰ نا تینا پدی زندہ منگ آن پد دامسٹ میکو وار اسکہ کہ او ننا مون آظاہر مس۔ ○

عیسیٰ نا پطرس تو مسہ وار سوال او جواب

۱۵ ارا وخت آن ارغ گنگن، عیسیٰ پطرس آن ہریفے "پطرس، یوحنا مار، نی کن تو ایلوفتے آن زیاست محبت کیسہ؟"
پطرس جواب تس، پارے "آؤ، خواجہ۔ نی واسیتے جوان چاسہ کہ ای نے بھاز دوست تور یوہ۔"

عیسیٰ اودے پارے "کنازی آایمان تجوکاتا خیالے تج، ذہن کہ اسہ شوائس سوراتا خیالے تجک۔" ○

۱۶ عیسیٰ اسہ کا ولدا اورژان ہریفے "یوحنا مار، پطرس، نی کن تو بھاز محبت کیسہ؟"

پطرس جواب تس، پارے "آؤ، خواجہ۔ ای نے بھاز دوست تور یوہ، او نی ہم واسیتے جوان چاسہ۔"

عیسیٰ اودے پارے "کنازی آایمان تجوکاتا خیالے تج، ذہن کہ اسہ شوائس میلتا خیالے تجک۔" ○

۱۷ عیسیٰ ولدا مسٹ میکو وار پطرس آن ہریفے "پطرس، یوحنا مار، نی کن تو بھاز محبت کیسہ؟"

پطرسے افسوس مس، اتنے کہ عیسیٰ اسہ پیتے کہ "نی کن تو محبت کیسہ؟" مسہ وار اورژان ہریفیس۔ پطرس جواب تس پارے "خواجہ، نی کل پیتاتے جوان چاسہ، او وا ہم چاسہ کہ ای نے بھاز دوست تور یوہ۔"

۱۸ عیسیٰ اودے پارے "کنازی آایمان تجوکاتا خیالے تج، ذہن کہ اسہ شوائس میلتا خیالے تجک۔" ○ او ای نے راست پانگ ٹی اٹ، کہ ورنائی ٹی ارانگ کہ نا

خوش مرے، نی ہینگ کیسے۔ ولے آرا وخت آپیر مریر، کس نا ذوتے تفک، او
ہمو جاگہ غایک، آراڑے کہ نا خوش افک۔
عیسیٰ نا ہیست نا پاننگ نا مقصد وا اسکہ کہ ”پیری ٹی نی کنے آن بار کسفنگیس،
او دا طریقہ آٹ خدا نا عزت بزز آمریک۔“
ولدا عیسیٰ پطرے پارے ”کن تو برک۔“

عیسیٰ او اونا دوستینگا شاگرد

۲۰ پطرس تینا مونے ہرسا او تینا پد آکے خنا۔ ای ہم گرد اٹ کہ عیسیٰ غان
بجائینگ نا عید نادے آریغ کینگ نا وخت آہریفیٹ ”خواجہ، نے تو دیر غداری
۲۱ یک؟“ ۲۱ پطرس عیسیٰ غان ہریفے ”خواجہ، دانا باروٹ نا آنت خیال اے؟“
۲۲ عیسیٰ اودے پارے ”اگہ کنا خوش اے، گڑا ای دادے تینا پدی ہینگ اسکان
زندہ تجاڑ، نا اوڑ تو بچ کاریم اف۔ کن تو برک۔“
۲۳ عیسیٰ نا واپتاتے پاننگ آن پد ایلو عیسیٰ نازی آایمان تجو کاتے ٹی مشہور مس
کہ ”دا بندغ کسپک۔“ ولے عیسیٰ نا پاننگ نا معنی وا آلویکہ کہ ”دا شاگرد کسپک۔“
بلکہ او دا پارے ”اگہ کنا خوش اے، گڑا دا بندغے ہمو وخت اسکان زندہ تجاڑ، کہ
ای پدی بسٹ۔ تم دا ہیست نا باروٹ پریشان مقبو۔“
۲۴ دا ای اسٹہ کہ عیسیٰ نا باروٹ دا گل پیتاتے لکھائٹ او گواہی تسوٹ، او دا
کتا بے خواننگ آن پد ایلو ایمان تجو کاک ہم چارہ کہ کنا گواہیک راست او۔
۲۵ دا کاریمتے آن علاوہ عیسیٰ پین سھار کاریم ہم کرے۔ اگہ بندغاک تولیر، اونا
گل قصہ غاتے لکھینگ شروع کیر، تو کنا خیال ٹی دنیا ٹی داخس جاگہ اف کہ دا کتاباک
تجنگیر۔

”شاگردانا کاریماک“ نا تعارف

لکھو کا نا باروٹ

دا بیت ظاہر مریک کہ بڑتوما کتاباتے (”لوقا نا عیسیٰ نا باروٹ خوش خبری“ او ”شاگردانا کاریماک“) لوقا تھیفلُسے لکھانے. لوقا بھانگا جاگہ غاتے آ ”نن“ استعمال کرنی، دھن کہ ”شاگردانا کاریماک“ ٹی ۱۶:۱۰-۱۵:۲۰، ۱۵-۵:۲۰؛ ۱۸-۱:۲۱؛ ۱۶:۲۸-۱۷:۲۸ آیاتانے آن ظاہر اے. داڑان سما مریک کہ عیسیٰ نا شاگرد پوئس بم اوڑتو اوار آسکہ. شروع ٹی مخلوق نا خیال آسکہ کہ دا کتاباتے لوقا لکھانے، آنتے کہ لوقا پوئس تو اوار کاریم کرنی، دھن کہ پوئس نا فلیمون نا کُنڈ آ خط راہی کنگ آن ظاہر مریک (آیت نمبر ۲۲). لوقا یھودی س آلویک، او پین قومسے آن آسکہ. او اسے تعلیم یافتہ عقل مند او اسے جوانو حکیمس آسکہ.

تھیفلُس نا باروٹ

تھیفلُس کے لوقا دا کتاب او ”لوقا نا عیسیٰ نا باروٹ خوش خبری“ نا کتاب بڑتوماتے لکھانے. تھیفلُس بم یھودی س آلویک. یونانی زبان ٹی تھیفلُس نا معنی اے ”خدا تو محبت کروکا“.

دا کتاب نا لکھنگ نا مقصد

اولیکو کتاب ”لوقا نا عیسیٰ نا باروٹ خوش خبری“ ٹی لوقا عیسیٰ نا دا دُنیا ٹی تینا زندگی ئے گذرنگ نا باروٹ لکھاسس. دا کتاب ٹی او پُسکُن عیسیٰ نا زی آ ایمان تِخوکاتا باروٹ لکھانے، کہ عیسیٰ نا کسفنگ، پدی زندہ مننگ

او جنت آ پینگ آن بد اوفک بمر عمل کریر. لُوقا عیسیٰ نا پُسکُئینگ پیغام نا تالان مننگے رغامانے. لُوقا کے اسے اہمو پیتس داد اے، کہ خُدا تینا پاکینگ رُوح نا طاقتے عیسیٰ نا زی آ ایمان تِخوکاتے آ، اوفتا ہمتے ودفنگ او اوفتا رہُمائی نئے کنگ کے، راہی کرینے.

قصہ

اولیکو وار کُل عیسیٰ ایک صرف یہودی تے آن عیسیٰ جوڑ مسر، او کُل آوار یروشلم شار ٹی مچ مسر. ولے ایلو یہودیک اوفتے بہاز تکلیف تیر، او بہازنگا عیسیٰ دا شار آن نرار. اوفک ایلو شار تے ٹی تبلیغ کریر، او ایلو شاروالاک او ایلو قوم والاک ہم عیسیٰ جوڑ مسر.

پوٹس اسے سختو یہودی س آسکے، کہ عیسیٰ تے بہاز تکلیف تِسکے. ولے او دے ٹی تَغ آن بار خنا، او عیسیٰ س جوڑ مس. داکان پد او شار شار آ پنا او بندغاتے آ عیسیٰ نا پُسکُئینگ پیغامے سر کرے. بہاز وار لُوقا اوڑتو آوار آسکے. لُوقا دا کتاب ٹی دا کُل قصہ غاتے لکھانے.

دا کتاب نا اہینگ بشخاک داد او:

- ۱:۱ - ۶:۷ عیسیٰ تے نا یروشلم شار ٹی تالان مننگ
 ۱:۸ - ۲۵:۱۲ عیسیٰ تے نا یہودیہ او ساماری آ علاقہ غاتے ٹی تالان مننگ، او
 عیسیٰ تے پورہ دُنیا ٹی تالان مننگ
 ۱:۱۳ - ۲۸:۱۴ پوٹس نا اولیکو وار سفر آپیش تَمینگ او مخلوقے عیسیٰ نا
 باروٹ پانینگ

- ۱:۱۵ - ۳۵:۱۵ عیسیٰ معتبراتا یروشلم شار ٹی مچ مننگ
 ۳۶:۱۵ - ۲۲:۱۸ پوٹس نا اِرت میکو وار سفر آپیش تَمینگ او مخلوقے عیسیٰ

نا باروٹ پاننگ

۱۶:۲۱ - ۲۳:۱۸ پوٹس نا مٹیکو وار سفر کنگ او عیسیٰ نا باروٹ پاننگ
 ۱۷:۲۸ - ۳۱:۲۸ پوٹس نا قیدی جوڑ مننگ او روم شار آ شہنشاہ نا مون آ
 پیش کنگ کے پنگ

شاگردانا کاریماک

شاگردانے آ خدا نا پاکنگا رُوح نا طاقت نا بنگ نا اقرار

ب عزت مند آ تھیفلس،

- ۱ او لیکو کتاب ٹی ای نے ہمو بیتاتا باروٹ لکھانٹ ارافتے کہ عیسیٰ تینا زند ٹی
- ۲ کریس او خوالفیس۔ او اونا قصغاتے ہمو وخت اسکان کہ او پدی جنت آہنا،
- ۳ ای نے لکھانٹ۔ عیسیٰ خدا نا پاکنگا رُوح نا طاقت اٹ خدا نا حکماتے ہمو بندغاتے
- ۳ رغا ارافتے کہ او تینا خاصنگا شاگردو جوڑ کریس۔ عیسیٰ تینا کسفنگ آن پد او جنت
- آ پدی پنگ آن مست چل دے اسکان بھار وار تینا شاگردانا مون آ ظاہر مس
- تاکہ اونا شاگردانا ایمان پے کہ او زندہ اے۔ اونا شاگرداک او دے بھار وار خنار او
- ۳ عیسیٰ اوفتے تو خدا نا پسکننگ پیغام نا باروٹ ہیست کرے۔ اس دے س کہ اونا کل
- شاگرداک مچ انرہ عیسیٰ تینا خاصنگا شاگردانے حکم تے کہ ”یروشلیم شار آن ہمپو، ہمو
- وخت اسکان کہ خدا نا اقرار نا مطابق خدا نا پاکنگا رُوح نا طاقت تھے آجتے۔ دا ہیست
- ۵ نا باروٹ ای تم تو مست ہم ہیست کریسٹ۔ عیسیٰ مخلوقے دیر نا بے شولفنگ
- اٹ پاک صاف کرے، ولے دا ازان زیاست ہیست دا دے کہ گراس دے آن پد
- خدا نا پاکنگا رُوح نا طاقت تھے آبریک او تم اونا طاقت اٹ کاریم کیرے۔“

عیسیٰ نا جنت آ پینگ

۶ ارا وخت آکل شاگرداک اسه جاگه سے آ عیسیٰ تو ملار، اوفک عیسیٰ غان ہر یفیر
 ”خواجہ، ہمو وخت واسه بسونے کہ نی نئے یہودی تے روئیوتے آن آزات کیسہ او
 نئے پدی بادشاہی ئے ایتمیر؟“ ۷

۸ عیسیٰ اوفتے پارے ”وختے او دا دنیا ئے کنا باوہ خدا جوڑ کرینے۔ تم کے ضروری
 اوفک کہ دا وخت تمے معلوم مرے۔ ۹ ولے وختس بروئے کہ خدا نا پاکینگ رزوح نا
 طاقت تمے آبریک، او تم داڑے یروشلم شار ٹی، یہودیہ صوبہ نا کل شار تے ٹی،
 ساماریہ صوبہ ٹی، او کل دنیا ٹی کنا پیتاتا باروٹ گواہی ایترے۔“ ۱۰

۹ دا پیتاتا پینگ آن پد خدا اودے بزز آ جنت آدرے، او شاگرداک عیسیٰ ئے
 ۱۰ ہرارہ، او اسه جمرس بس، عیسیٰ ئے اوفتے آن دکا۔ ۱۱ اوفتا خنک ہمو جاگہ غا آنرہ
 ۱۱ آراڑے کہ عیسیٰ ہناس۔ اسه وار تو ارا ملائک اوفتا رہی آ ظاہر مسر او پارید۔ ۱۲ اے
 گیلی بندغاک، تم داڑے سلوک آسمان آ آتے ہرنگ ٹی ارے؟ دا عیسیٰ کہ تمے
 آن جنت آہنانے، او ہندن کہ ہنانے، ہندن جنت آن پدی بریک۔“ ۱۳

متیہ نا خاصینگا شاگرد جوڑ منگ

۱۲ پد آ خاصینگا شاگرداک زیثون نامش آن، کہ او یروشلم شار آن نیم میل مراسک،
 ۱۳ شار ناگنڈ آہنار۔ ۱۴ اوفک شار آرسینگار او ہمو ارا نا سیرھی آن بزز نا کوٹھی آ
 ہنار آراڑے کہ اوفک ہمیشہ بسرہ رہینگارہ۔ خاصینگا شاگردانا پنک پطرس، یوحنا،
 یعقوب، اندریاس، فلپس، توما، برتلمائی، متی، حلفی نامار یعقوب، شمعون انقلابی،
 ۱۳ او یعقوب نامار یہودواہ آنرہ۔ ۱۴ ہمو کوٹھی ٹی عیسیٰ نا لہہ مریم او ایلو نیایرک او

عیسیٰ نا چہدیرنگا ایلمک او ایلو شاگرداک ہم اکثر اسہ جاگہ غا مچ مسرہ۔ اوفک گل
اوار عبادت او دُعا کریرہ۔

- ۱۵ گراس دے آن پد ایمان تھوکا بندغاک کہ اوقتا تعداد تقریباً اسہ صد او بیست
۱۶ اسکہ اسہ جاگہ سے آچ مسر۔ پطرس بش مس او اوفتے تو بیت کریرہ پارے۔ "اے
کنا ایڑ ایلمک، زبور خدا نا پاکنگا روح نا طاقت اٹ داؤد آسوس۔ زبور ٹی خدا
یہوداہ اسکرتی نا غدار منگ نا باروٹ آرا پیشن گوئی کے کرئس، اودے صبح ثابت
مروئی اسکہ او صبح ثابت مس۔ او یہوداہ اسکرتی ہمو بندغ اسکہ کہ عیسیٰ نا گرفتاری
۱۷ کے بے دیننگا مخلوق او فوج نا رہنمائی کے کرے۔ یہوداہ اسکرتی ننا سنگتس اسکہ
کہ عیسیٰ اودے دوانزہ خاصنگا شاگرداتے ٹی گچین کرے تاکہ او دین نا خرتے کے۔
۱۸ "غداري کنگ آن پد آرا پیسہ غاک یہوداہ اسکرتی کے ملار، اوڑان اسہ
کھیتی س ہلک او ہموڑے خود گشی کرے، کسک، اونا پڑ ترزا، او روتینکاک تہ
۱۹ پیش تمار۔ آخس ہم بندغ یروشلم شار ٹی رینگنگ ٹی او، اوفک گل دا بیتاتے
ہنگر، او دا دُغار نا پنے تینا زبان ٹی "ہقل دما" تھار۔ دانا معنی اے "خونی قبرستان"۔
۲۰ "دھن کہ زبور ٹی لکھوک اے

اونا آرا خالی مریک،

او او ٹی کس رینگلیک۔

او زبور ٹی دا ہم لکھوک اے کہ

پین بندغس بریک، اونا جاگہ غا کاریم یک۔

- ۲۱ "ہندا خاطر آن دوانزہ خاصنگا شاگرداتے پورہ کنگ کے ضروری اے کہ مئے آن
اسٹس برے او نن تو شامل مرے۔ پسکینگا شاگرد کے ضروری اے کہ او عیسیٰ تو او
۲۲ نن تو اوار مسافری کرینے۔ او پچھلی نا پاک صاف منگ نا بے شولینگ نا پیغام
آن آلیس عیسیٰ نا پدی جت آہنگ اسکان گل بیتاتے ہنگونے او خنانے، تاکہ او
عیسیٰ نا پدی زندہ منگ او جت آہنگ نا گواہی ایتے۔"

۲۳ ہموڑے موجود بندغاگ ارا بندرغ نا پتے تسر، آسٹ یوسف، کہ او برتبا پانگا کہ
 ۲۴ او اونا لقب یوشس ہم اسکہ، او ایلو نا پن قتیہ اسکہ۔ ○ پد آوفک گل دُعا کریسہ
 ۲۵ پاریر "اے خدا، نی گل نا آستاتا پیتاتے چاسہ۔ ○ ہندا خاطر آن وا اِرت آن آسٹس
 یہودیہ اسکروتی نا جاگہ غاچین کرک کہ او کسکونے او دوزغ آکاک۔ او گچین مردکا
 نن تو شامل مرے او خاصنگا شاگرداتے آن بار کاریم کے۔ ○
 ۲۶ اوفک ہڑتوما پتے لوٹے ٹی شانار او خداغان دُعا کریسہ پئس کشار، پن قتیہ نا
 پیش تما۔ او قتیہ ایلو یازوہ خاصنگا شاگرداتے تو شامل مس۔ ○

خدا نا پاکنگا رُوح نا طاقت نا بیننگ

۱ ب ارا وخت آپتنگاست پنی آعید ناوے بس، عیسی نازی آگل ایمان تجوکا
 ۲ بندغاگ اسہ جاگہ سے آچ مسر۔ ○ اسہ وار تو آسمان نا گند آن تیزو طوفانی دُتو او
 ۳ توارس بس، او ہندا توئے ہموڑے موجود ایمان تجوکاک محسوس کریسہ۔ ○ ولدا
 اوفک خاخر نا لمبہ غاتے آن بار خنار کہ ہمو لمبہ غاک ہموڑے موجود ہر بندرغ نازی
 ۴ آ لگیسہ ہنار۔ ○ اوفتے آگل آ خدا نا پاکنگا رُوح نا طاقت بس، او ایلو زباناتے ٹی
 بیت کنگ شروع کریسہ، دھن کہ پاکنگا رُوح اوفتے طاقت تسوس تاکہ پین زباناتے
 ٹی بیت کنگ کیر۔ ○

۵ یروشلم شار نا یہودیہک او دنیا نا ایلو ملکاتا یہودی بندغاگ، کہ اوفتا زبانا کہ جتا
 ۶ جتا آئرہ، دا گل عید کنگ کے یروشلم شار آ بسوسر۔ ○ ارا وخت آوفک دا توارے
 بنگر، مخلوق نا اسہ بھلو مچی س مچ مس۔ گل حیران مسر اتے کہ عیسی نازی آ
 ایمان تجوکاک ہموڑے موجود جتا جتا زباناتا بندغاگے تو اوفتا جتا زباناتے ٹی بیت
 ۷ کریسہ۔ ○ اوفک حیرانی او پریشانی آن اسہ پہ ایلو تو تینا بیت کریسہ پاریر "دافک
 ۸ گل گیلی او ولے ننا زباناتے ٹی ہمر بیت کنگ ٹی او؟ ○ دا ہمر منگ کیل؟ ولے نن

- ۹- وافقے تینا زباناتے ٹی ہیست کنگ آہنگن۔ ۰ نفے آن ہازنگاک پارٹھی شہنشاہی
 نا ماڈی، عیلامی او پارٹھی صوبہ غاتے آن بسونو، ہازنگاک ننا روہیو شہنشاہی نا
 یہودیہ، گیدیکہ، مسوپتامیہ، پٹنٹس، ایشیا، فروگیہ، پمفولیہ، مصر او عربیہ نا صوبہ غاتے
 آن بسونو، او ہازنگاک لیبیا علاقہ نا گریٹی صوبہ غان، او گراس ننا روم شار آن او
 ۱۱ گراس ننا کریٹی جریرہ غان بسونو۔ ۰ او ایلو قوما تا بندغاک، کہ اوفک یہودی تا ایمان
 آیقین تجاغر او یہودی جوڑ مسوئر، اوفک ہم بسونو۔ او نن عیسیٰ نازی آایمان
 تجو کا بندغاتے آن خدا نا صفقے کنگ آتینا تینا زباناتے ٹی ہنگن او خنان۔ ۰
 ۱۲ گراس حیرانی او پریشانی ٹی اسے پہ ایلو آن تینا ہریفر ”نن دا معجزہ ئے پوہ
 مّوین، وانا انت معنی اے؟“
 ۱۳ ولے ایلوفک عیسیٰ نازی آایمان تجو کا تا زی آلمنڈ خلک او پاریر ”دا بندغاک
 نشر ٹی او۔“ ۰

پطرس نا مخلوقے پیغام تینگ

- ۱۳ ولدا پطرس ایلو یازوہ خاصنگا سنگتاتے تو بش مس او مخلوق تو زور آن ہیست
 کریسہ پارے ”اے یہودیہ او یروشلم شار نا بندغاک، آرا بیتاتے اسی ئے پاننگ ٹی
 ۱۵ اٹ غور اٹ بمبو، او سوچ کبو ”دافتا انت معنی اے؟“ ۰ دا بندغاک نشر ٹی افس
 ۱۶ دھن کہ ہازنگاک شما پاریر۔ دا سوب نا وخت اے۔ دا نشر نا وخت افک۔ ۰ دا
 ۱۷ معجزہ ئے کہ تم خنارے پنمبر یوتیل نا پیش گوئی پورہ منگ ٹی اے۔ ۰ او لکھاس
 ۱۸ خدا پارے ”داکان پد اسی تینا پاکنگا روح نا طاقتے دنیا نا کل بندغاتے
 کے راہی کیوہ۔
 کنا پاکنگا روح نا طاقت نا فائدہ ئے دا وخت ٹی ہمو زینہ او نیازیہ پیفرہ
 آرا کنا زی آایمان تجیرہ۔

ثما مارک او مسنک کنا پیغامے رسیفیرہ
ثما ورناک او پیرنگاک سمبال او تُغ ٹی خُدا نا گنڈ آن گڑاتے خنیرہ
وافک کنا پیغامے ایلو بندغاتے آر سیفیرہ ○
آسمان آ معجزہ غاک ظاہر مریرہ،

-۱۹
۲۰

وے تارمہ مریک،
توبے و تر آن بار خیسن مریک۔
او دُغار آ ایلو معجزہ غاک ظاہر مریرہ۔
آرا وخت آ دُغار آ فاخر، و تر او موٹ تالان مریک،
تو پوہ مریرے کہ قیامت خُڑک اے۔ ○

واڈان مُست کہ قیامت برے
آرا بندغ خُداغا یقین تِجک، او اوڑان مدت خُوائک، او نجات
حاصل کیک۔ ○

۲۱

”اے یہوویک، کنا پیتاتے خف توربو۔ عیسیٰ ناصری ہمو بندغ اسکہ کہ خُدا
اووے طاقت تِس، تُمے آ راہی کرے۔ او تُمے خُدا نا گنڈ آن معجزہ غاتے نشان تِس
تاکہ تُمے سہا تھے کہ او خُدا نا مقرر کردکا اے۔ تُم دا معجزہ غاتا باروٹ بنگنورے، کہ
وافک ثما نیام ٹی مسور۔ ○ خُدا مُست فیصلہ کریس کہ ”عیسیٰ ثما دُو ٹی تینلگ“۔
تُم اووے ”گناہ گار“ پارے، او تُم اووے ایلو قوم نا بندغاتا دُو ٹی ایتیرے، او
ہندا بندغاک عیسیٰ عے صلیب آ تقینو، کسفینو۔ ○ او کسکوس۔ وے خُدا اووے
پدی زندہ کریں، اتے کہ دا منگ کپک کہ موت ہمیشہ اوڑا برے، ○ وھن کہ پغمبر
داوود پاریسس

۲۲

۲۳

۲۴

۲۵

”ای خُداے ہر وخت تینا مون آ خنیوہ،
او ہر وخت کن تو اوار اے، او ای پریشان آف۔ ○
ہندا خاطر آن ای اُست ٹی خوش اُٹ

۲۶

او با آت خدا نا صفتہ کنگ ٹی اٹ۔

ای کہیوہ، ولے کنے یقین اے کہ

کنا کینگ آن پد گل جوان مرک، ○

آتے کہ نی خدا کنے دوزخ آ راہی تفسیر

او نی خدا تینا دوستگا بندے قبر ٹی پو کنگ کے ایسہ۔ ○

نی کنے پاریس کہ نی کنے ہمر پدی زندہ کیسہ۔

خدا نا کن تو منگ کن کے بھلو خوشی س اے۔ ○

۲۹ ولدا پطرس اوفتے پارے "کنا ایڈ ایلمک، دا لوزاتے کہ اسی ٹم کے زبور آن

خواناٹ، ننا پیرہ داؤو نا باروٹ آفس، بلکہ عیسیٰ نا باروٹ او، آتے کہ پغمبر داؤو

۳۰ کسک، او اونا قبر اینو اسکان ہندڑے یروشلم شار ٹی اے۔ ○ او پغمبرس اسکے او

چائسک کہ خدا اوڑ تو آنت اقرار کرینے۔ خدا اوڑ تو اقرار کرئیس کہ "نا اولیاداتے آن

۳۱ ایسٹس نے آن بار بادشاہ جوڑ کیوہ" ○ داؤو چائسک کہ "خدا مون آ آنت کیک"۔ ہندا

خاطر آن او خدا نا مقرر کروکا نا پدی زندہ منگ نا باروٹ ہیست کرہسہ پارے

خدا اودے دوزخ آ راہی تفک

او اونا جانے پوک گمپسہ۔ ○

۳۲ "خدا عیسیٰ نے پدی زندہ کرینے۔ نن گل ہندا ہیست نا گواہی نے ایٹینہ۔ ○ خدا،

۳۳ اونا باوہ، اودے پدی زندہ کرے، او تینا راست میکو گنڈ آٹولفے۔ عیسیٰ خدا نا پاکنگا

روح نا طاقتہ ہلک او ننے آ راہی کرے، ذہن کہ او اقرار کرئیس۔ او آرا بیتاتے

ٹم داسہ پینگ ٹی ارے، دا اونا گنڈ آن اسہ ٹیکی س اے، کہ ننے آتینا پاکنگا روح

۳۴ نا طاقتہ راہی کرینے۔ ○ نن چانہ کہ دا بیتاتے پغمبر داؤو تینا باروٹ پاتنے، آتے کہ

داؤو عیسیٰ غان بار جنت آ پنتے او خدا نا راست میکو گنڈ آٹولتے۔ ہندا خاطر آن پغمبر

داؤو عیسیٰ نا باروٹ پارے

خدا کنا خواجہ نے پارے

”بہ۔ کنا راست میکو گنڈ آ توئل،

ہمو وخت اسکان کہ ای نا دشمنائے کتنت، او مے کتنت تا۔“

”اے بہوویک، تم یقیناً چارے کہ آرا بندے کہ تم صلیب آتھیرے، خدا

اووے نن کے مقرر کروکا او نجات تروکا جوڑ کرینے۔“

آرا وخت آہموڑے موجود بندگا دا پیتاے بنگر بھار نگین مسر۔ اوفک

ہو غیسہ پطرس او ایلو خاصنگا شاگرداے آن ہر یغیر ”ایلمک، واسہ نن انت کین؟“

پطرس اوفتے پارے ”مے آن ہر اسٹس گناہ تے آن ہر سینگنگ کے، عیسیٰ نا

زی آ ایمان تینگ نا نشانی نا طور اٹ نئے آبرے۔ نن اووے پاک صاف منگ

نا بے شولفینہ تاکہ گلے سہا تھے کہ او عیسیٰ غا ایمان تھانے، او خدا تینا پاکنگا روح

نا طاقتے اوڑا راہی یک۔“ او پاکنگا روح نا طاقت نا راہی تینگ نا اقرار تم کے،

او ایلو قوماتا بندغاتے کے، او گل دنیا نا مخلوق کے، آرے، اگ اوفک عیسیٰ نازی

آ ایمان تھیرہ۔“

پطرس اوفتے تو ہندا پیتاے کرے او زور تجیسہ پارے ”خداغان دُعا کبو او عیسیٰ

نازی آ ایمان تجبو، تاکہ آرا وخت آ خدا بے ایماننگا بندغاتے ہزا ایتک، تو تم ہندا

ایمان تینگ نا وجہ غان تیغے ہزاغان بچا لھیرے۔“

ہموڑے موجود بندغاتے آن مسہ ہزار (۳۰۰۰) بندغ عیسیٰ نا پُسنکینگا پیغام نا

زی آ ایمان تھار، او نشانی کے پاک صاف منگ نا بے شولار۔“ ہندا پُسنکینگا

شاگرداک تینا وختے دوانزوہ خاصنگا شاگرداے تو گد ریفیرہ او پُسنکینگا پیغام نا باروٹ

ہیل کریرہ۔ اوفک گل اوار گنگرہ او دُعا کریرہ۔“

ایمان تھو کاتا اسہ پہ ایلو تو محبت

دوانزوہ خاصنگا شاگرداک بھازنگا ایلو معجزہ غاتے ہم نشان تسر۔ ہندا معجزہ غاتے

- ۳۳ آن مخلوق بھار حیران مس او خدا نا خولیس اوفتا اُستاتے ٹی ٹوس۔ ۱ کل ایمان
تخوکاک اسہ پہ ایلو تو تینا بھار محبت کریرہ او گڑاتے تینا اسہ پہ ایلو تو بشخ کریرہ۔ ۱
۳۵ اوفک تینا جائیداد او دُغارے سودا کریر، او پیسہ غاتے ضرورت نا مطابق بشخ کریر۔ ۱
۳۶ اوفک ہر دے بھلا عبادت خانہ ٹی مچی نا شکل ٹی بنارہ، او اُراتے ٹی کل اُست نا
۳۷ خُوشی او محبت اٹ اواریغ گنگرہ۔ ۱ اوفک خدا نا عبادتے کریرہ، او مخلوق اوفتا
عزتے کریرہ۔ ہر دے ارافتے خدائے بچھوئی اُسک، اوفک عیسیٰ نازی آلیمان تجارہ
او شاگرداتے تو شامل مسرہ۔ ۱

پطرس نا معزورنگا بندغے عیسیٰ نا پن اٹ جوڑ کنگ

- ۳ اسہ دے س پطرس او یوختا پیشیم نا وخت آ بھلا عبادت خانہ غا عبادت کنگ
۱ کے پنگ ٹی اترہ۔ ۱ بھلا عبادت خانہ نا پیہنگ کے اسہ دروازہ س اُسک کہ او ”زیبا پنگا
۲ دروازہ“ پانگا کہ۔ ہموڑے اسہ پخیرس ٹولوک اُسک کہ او چنگی آن نت تے آن معزور
اُسک۔ او دے ہر دے ہندا دروازہ نارہی آ ٹولیرہ، او ہندا معزورنگا بندغ بھلا عبادت
۳ خانہ ٹی ہنوکا بند غاتے آن خیرات خُوائیسک۔ ۱ آرا وخت آ او پطرس او یوختائے خنا،
۴ پخیر اوفتے آن خیرات خُوائیس۔ ۱ پطرس او یوختا اوڑا ہرار۔ ۱ پخیر ہم اوفتے آہرا
۵ کہ ”دافک کئے گڑاس پیسہ ایتیرہ۔“ ۱ پطرس او دے پارے ”کن تو چ پیسہ
۶ افک، ولے آرا گڑا کن تو آرے، ای نے ایتیرہ۔ ای نے عیسیٰ ناصرے نا پن او
طاقت اٹ حکم ایتیرہ۔ بش مہ، او چرخ کر۔“ ۱
۷ ولدا پطرس پخیر نارہی آہنا او تینا راست میکو دو اٹ او دے بش کرے۔ اسہ
۸ وار تو پخیر نا نت تے ٹی طاقت بس۔ ۱ او تینا نت تے آدرک خلیسہ بش مس،
او چرخ کنگ آ لگا۔ ولدا او خُوشی خُوشی اٹ پطرس او یوختا تو بھلا عبادت خانہ
۹ ٹی ہنا، او ہموڑے خدا نا شکرے آوا کرے او عبادت کرے۔ ۱ بھلا عبادت خانہ ٹی

۱۰ موجود مخلوق اووے چریٹنگ آ او خدا نا صفتے کنگ آخنا۔ ○ مخلوق آرا وخت آ ورست کرے کہ ”وا تو ہمو پخیر اے کہ بھلا عبادت خانہ نا زیباہنگا وروازہ غا خیرات خوائیسکہ۔“ اوفک حیران مسر، سوچ کریر ”وا ہمر جوڑ مسونے؟“ ○

پطرس نا عیسیٰ نا باروٹ مخلوقے پاننگ

۱۱ آرا وخت آ بندگاک پخیرے پطرس او یوحنا تو بھلا عبادت خانہ نا براندہ ٹی، کہ
۱۲ وا ”سلیمان نا براندہ“ پاننگاک، سلوک خنار، اوفک کل حیران مسر او اوفتا ربی آ مچ مسر۔ ○ ولدا پطرس ہموڑے مچنگا مخلوق تو بیت کریسہ پارے ”اے یہوویک، تم اتے وا گڑاغا حیران اے؟ او ٹا خنگ اتے نئے آ توروک او؟ تم سوچ کیرے کہ وا بندغ ننا طاقت آٹ چرخ کنگ ٹی اے؟ نہ۔ وا عیسیٰ نا طاقت آٹ چرخ کنگ ٹی اے۔ ○ او وا طاقتے خدا عیسیٰ نے تسونے، ہمو خدا کہ ابراہیم، اسحاق او یعقوب نا خدا اے، او وا خدا ننا او ننا باوہ پیرہ غاتا خدا اے۔ ولے عیسیٰ، کہ بے عیب او پاک صاف اے، تم پیلٹس نا وربار ٹی، کہ او عیسیٰ نے یلہ کریکہ، تم عیسیٰ نا باروٹ پاریرے ”وا بندغے کیف۔ او برابائے، کہ او قاتلس اسکہ، نن کے یلہ کر۔“ او ٹا
۱۵ بندا ضد نا وجہ غان پیلٹس عیسیٰ نے کسینگ کے روویو فوج نا وؤ ٹی تس۔ ○ تم ہمو بندغے کسیرے کہ او نجات تینگ کے بسوس۔ خدا اووے پدی زندہ کرے او جنت آورے، او نن وا بیتاتا گواہ آن۔ ○

۱۶ ”وا معزورنگا بندغے، کہ تم جوڑ سلوک خنگ ٹی اے، عیسیٰ نازی آ ایمان تینگ نا وجہ غان جوڑ مسونے۔ ○

۱۷ ”ولے کنا ایڈ ایلمک، کنے خبر اے کہ تم او ٹا افسراتے خبر آلویکہ کہ عیسیٰ خدا نا مقرر کروکا اے۔ ○ خدا بھاز مالو تینا پنغیر او مقدسنگا کتاباتے ٹی تینا مقرر کروکا
۱۸ نا مصیبت او کسینگ نا باروٹ پاریسس او اینو پگہ وا ثابت مسونے۔ ○ تینا گناہ

۲۰ او بُرائی تے آن ہڑسینگبو، او خُدا نا کسر آ پبو، تاکہ خُدا ٹا گناہ او بُرائی تے معاف
 ۲۱ کے ۰ او ٹا ایمانے بسے۔ وختس بروئے کہ خُدا عیسیٰ پدی دُنیا لئی راہی کروئے،
 ۲۲ اراوے کہ خُدا اُنم کے مقرر کروکا کچین کرینے۔ ۰ ولے عیسیٰ ہمو وخت اسکان جنت
 ۲۳ لئی تُولیک کہ دُنیا اوڑ کے تیار متے دھن کہ مُست نا پغمبر اتا پیشن گوئیک پورہ
 ۲۴ مَتبو، ۰ او پغمبر موسیٰ عیسیٰ نا باروٹ بیت کریسہ پاریسس "خُدا اُنم کے پغمبرس
 ۲۵ راہی کیک، دھن کہ کنے راہی کرینے، او ہندا پغمبر کنا قوم آن مروئے۔ او اُنم
 ۲۶ اونا ہر عکے متیرے، آرافتے او اُنمے پائے۔ ۰ او آرا بندرغ دا پغمبر نا زی آ ایمان
 ۲۷ تچنک، اووے ہزا مروئے۔" ۰

۲۸ "سمو تیل او ایلو بروکا پغمبراک، اوفک ہم عیسیٰ نا باروٹ پیشن گوئی تے
 ۲۹ کرہ کہ وافک ایندو پگہ ثابت مسونو۔ ۰ او خُدا اُنمے آن تینا مقرر کروکائے راہی کرینے
 ۳۰ اتے کہ خُدا اقرار کریس کہ "ای ابراہیم نا اولیاد اتے آن یعنی یہودی تے آن
 ۳۱ تینا مقرر کروکائے راہی کیوہ"، تاکہ نن گل تینا گناہ تے آن ہڑسینگبن او نجات
 ۳۲ حاصل کین۔" ۰

پطرس او یوحنا نا مجلس نا مون آ دلیری اٹ بیت کنگ

۱ ب پطرس او یوحنا مھلا عبادت خانہ لئی مخلوق تو بیت کنگ لئی اترہ کہ گڑاس
 ۲ شرع نا معلماک، مھلا عبادت خانہ نا افسراک، او گڑاس صدوقی فرقہ نا بندغاک بسر۔ ۰
 ۳ اوفک ناراض مسر اتے کہ پطرس او یوحنا عیسیٰ نا باروٹ او انسان نا کینگ او پدی
 ۴ زندہ منگ نا باروٹ بیت کنگ لئی اترہ۔ اوفک پانگ لئی اترہ کہ "عیسیٰ کسفنگانے
 ۵ او پدی زندہ مسونے۔ ہندا خاطر آن انسان ہم کہیک او پدی زندہ مریک۔" ۰
 ۶ دا یہودی پطرس او یوحنا او پخیرے گرفتار کرہ او اسے دے اسکان زندان
 ۷ لئی شاغار، اتے کہ دا شام نا وخت اسکے۔ ۰ ولے بھازنگا بندغاک شاگردا پیتاتے

ہنگر او عیسیٰ نازی آ ایمان تھار او عیسیٰ نازی آ ایمان تھو کا تا تعداد تقریباً پنج ہزار
(۵۰۰۰) مس۔

۵ ارٹ میکو دے آ یہودی افسراک، سردار اک او شرع نا معلماک یروشلم شار
۶ ٹی چ مسر۔ اوفک گل آن بھلا امام حنا تو ملار۔ داڑتو اوار اوفک کاٹفا، یوختنا،
۷ سکندر او حنا نا ایلو عزیزاتے تو ہم ملار۔ اوفک شاگردا تے مون آ سلفیر او ہریفیر
”ٹھے دیر اجازت تسونے کہ ”ٹم ایلو پیغام نا تلینے کبو“، او ٹھے دیر طاقت تسونے
کہ ٹم دا پیخیرے جوڑ کرے؟“

۸ پطرس آ خدا نا پاکنگا روح نا طاقت بس۔ او ہموڑے موجود بندغاتے جواب
۹ تریسہ پارے۔ ”خواجه غاک، ننے آن اینو جواننگا کاریمتا باروٹ سوال ہریفنگنگ
۱۰ ٹی اے کہ دا معزورنگا بندغ ہمر جوڑ مسونے۔ ٹم مجلس نا گل بندغاتے او گل
یہودی تے ہم معلوم کننگ ضروری اے کہ دا معزورنگا بندغ کہ داڑے سلوک اے
عیسیٰ ناصری نا طاقت اٹ جوڑ مسونے۔ او عیسیٰ ٹھاڈوتے آن کسفنگاس، ولدا خدا
۱۱ اووے پدی زندہ کرے۔ عیسیٰ ہمو بندغ اسکے کہ زبور ٹی اونا باروٹ لکھوک اے
دا خل کہ مستریک اووے بے کار چارہ

ہمو خل گل آن زیاست اہمیت والا دھن کہ بنیاو نا خل مریک۔
”عیسیٰ غان بغیر پین کسی بندغ آف کہ ننے نجات ایتے، آتے کہ صرف عیسیٰ
ہمو بندغ اے کہ خدا اووے کچین کرینے او اونا نازی آ ایمان تھنگ نا وجہ غان نن
نجات حاصل کننگ کینہ۔“

۱۳ یہودی تا مجلس نا بندغاک گل حیران مسر کہ ”دافک ہمو بندغ او کہ نن
تو دلیری اٹ ہیست کبر“، آتے کہ پطرس او یوختنا مدرسہ ٹی دینی و تعلیم حاصل
۱۴ کتویسر۔ ہندا خاطر آن اوفک پوہ مسر کہ ”دافک عیسیٰ نا سنگتاک مسونو۔“ وے
اوقتے تو پین چچ الزام آلویکہ کہ خاصنگا شاگردا تے آ تحیر، آتے کہ اوفک معزورنگا
۱۵ بندغے اوقتے تو اوار جوڑ سلوک خنار۔ ہندا خاطر آن مجلس نا بندغاک اوقتے حکم

تسُر "کوٹھی آن پیش تمبو، او انتظار کبو۔"

- ۱۶ ولدا اوفک اسہ پہ ایلو تو تینا بیت کریسہ پاریر ○ "نن دافے تو آنت کین؟ دافے
بہر ہزا ایتین؟ آنتے کہ یرو شلم شار ٹی ہر بندغ چانک کہ دا معجزہ اوفتا دوتے آن
۱۷ مسونے، او نن ہم واژان انکار کنگ کپنہ ○ نن دافے خولیفین کہ دافک عیسیٰ نا
باروٹ بیت کپس تاکہ دا پیناک ایلو بندغاتے آر سینگپس ○
۱۸ ہندا خاطر آن مجلس نا بندغاک خاصگا شاگرداے پدی توار کریر۔ اوفک حکم تسُر
کہ "ثم پین دے س عیسیٰ نا باروٹ تبلیغ کیرے۔" ○
۱۹ ولے پطرس او یوحنا اوفے آن انکار کریر او پاریر "ثم تیٹ سوچ کبو کہ نن
۲۰ خُدا نا حکماتے منین یا شا ○ نن عیسیٰ غان آرا پیتاتے بنگن او آرا گراتے خنائن، نن
اوفتا باروٹ چپ منگ کپنہ۔ نن دانا تلخے کینہ ○
۲۱ دا پیتاتے پنگ آن پد بہودی تا مجلس نا بندغاک اوفے سختی آٹ منع کریر
کہ "دھن کیرے۔" اوفک چائسُر کہ "دافتا ہزا تینگ بھاز مشکل اے"، آنتے کہ
بندغاک شاگرداے آن خوش آثرہ او خُدا نا صفے کریر۔ ہندا خاطر آن اوفک اوفے
ہزا تئویر او یلہ کریر ○
۲۲ او معجزہ مروکا پخیر نا عمر چل سال آن ہرز ائمہ ○

عیسیٰ نا زی آ ایمان تَخوکاتا خُداغان
دلیری آٹ بیت کنگ کے دُعا خُوائنگ

- ۲۳ آرا وخت آپطرس او یوحنا یلہ مسُر، تینا سنگتاتے آبسُر او اوفے تو ہمو قصے
۲۴ کریر کہ بھلا ایاک او مجلس نا ایلو بندغاک اوفے تو کریر ○ آرا وخت آ ایمان
تَخوکاک دا پیتاتے بنگر، گل اوار چ مسُر او خُداغان دُعا کریسہ پاریر "اے خُدا، نی
دُغار او آسمان، جنت او دوزخ، یعنی گل گراتے جوڑ کریس، او دافتا مالک اُس ○

- ۲۵ او نی تینا پاکنگا روح نا طاقت آٹ ننا پیرہ وَاوُو نا ذریعہ آٹ کہ او نا پغمبرس آسکہ
بیت کریسہ پارینس، دھن کہ زبور ٹی لکھوک اے
ایلو قوماتا بندغاک تکبر کیرہ ○
- ۲۶ اوفتا بادشاہک او حاмаک خُدا او اونا مقرر کروکا نا خلاف تینے تیار کیرہ
او اسہ جاگہ غا مچ مریرہ-
ولے بندغاک آرا پیتاتے خُدا او اونا مقرر کروکا نا خلاف سوچ کیرہ،
اوفک پورہ مفسرہ- ○
- ۲۷ ”او ہندا پیشن گوئی نا مطابق گورنر پنطیس پیلطس او حاکم ہرودیس ہندا اشار
ٹی ایلو قوماتا بندغاتے تو او یہودی تے تو ہم اوار عیسیٰ نا خلاف مچ مسر، آرا کہ نامار
۲۸ آسکہ، او نی اووے تینا مقرر کروکا جوڑ کریس۔ ○ عیسیٰ نا دشمناک عیسیٰ نا خلاف
مچ مسر او نا پیشن گوئی پورہ مس- ○
- ۲۹ ”اے خُدا، واسہ دا بندغاک ننا خلاف مچ منگ ٹی او، او بیت کنگ ٹی او- نی
۳۰ ننے طاقت ایٹے کہ نن اوفتے آنا پیغامے دلیری آٹ رسیفین- ○ نی ننے طاقت ایٹے
کہ نن نامار عیسیٰ نا پن او طاقت آٹ معجزہ نشان استین او مخلوقے شفا استین- ○
- ۳۱ آرا وخت آدعائے خلاص کیرہ آرا آرا ٹی کہ اوفک دُعا کیرہ او اسہ وار تو دُغار
نرئیس- اوفتا گل آخُدا نا پاکنگا روح نا طاقت بس، او اوفک خُدا نا پیغامے دلیری
آٹ رسیفنگ شروع کیرہ- ○

ایمان تھو کاتا تینا گِتراترے اسہ پہ ایلو تو بشخ کنگ

- ۳۲ گل ایمان تھو کاک اسہ پہ ایلو تو تینا سنگتی کیرہ او اسہ دُول نا پیتاتے سوچ
کیرہ- کس دپا تو یکہ کہ ”کنا گِدا کنا اے“، بلکہ آرا گِداک اوفتے تو آئرہ اسہ پہ ایلو
۳۳ تو تینا بشخ کیرہ- ○ عیسیٰ نا دوانزده خاصنگا شاگرداک بحاز دلیری آٹ عیسیٰ نا پدی

- ۳۳ زندہ منگ نا باروٹ پیتاتے کیرہ، او خدا اوفتا کل آتینا رحمتاتے راہی کریکہ۔
 ۳۵ او ایمان تجھوکتا ہر ضرورت پورہ اسکہ۔ آرافتے تو دُغار او آرا اترہ، اوفک سودا کریر
 ۳۶ تا، او سودا کنگ آن آرا پیسہ غاک بلار، اوفتے خاصنگ شاگرداتے تسرہ، او خاصنگ
 شاگرداک ہندا پیسہ غاتے ایمان تجھوکتے ٹی اوفتا ضرورت نا مطابق بشخ کریکہ۔
 ۳۷ یوسف پنی آ بندغ نا مثال اے کہ او لاوی قبیلہ غان اسکہ۔ او گپرس جیرہ ٹی
 ۳۸ ودی موسس، او خاصنگ شاگرداک اووے ”برنباس“ ہم پاریرہ۔ واپن نا معنی اے
 ”ہمت کروکا“۔ او عیسیٰ نا پلسکنگ پیغام نا خاطر آن تینا دُغارے سودا کرے، او
 پیسہ غاتے یس، خاصنگ شاگرداتا دو ٹی تس۔

خدا نا حنّیہ او سفیرہ ئے دروغ تَرنگ نا سِزا تینگ

- ۱ **ب** ہموڑے اسہ حنّیہ پنی و بندغس اسکہ او سفیرہ پنی آ اونا زائفہ اسکہ۔ اوفک تینا
 ۲ دُغارے سودا کریر، ولے آرخ او زائفہ صلح کریر او ہندا پیسہ غاتے آن گڑاس تین
 کے تجار او بقایا پیسہ غاتے حنّیہ خاصنگ شاگرداتے تس او پارے ”کل پیسہ غاک
 ہندا او“۔
 ۳ ولے پطرس حنّیہ ئے پوہ مس او پارے تہ ”نی کن تو آتے دروغ تَریس؟ او
 نی آتے شیطانے تینا اُسٹ ٹی جاگہ تس؟ نی آتے خدا نا پاکنگ رُوحے ریفنگ نا
 ۴ کوشتے کریس؟ آرا وخت آنی دُغارے سودا کتو تس، او نا اسکہ۔ او آرا وخت آ
 نی سودا کریس تہ، تو پیسہ غاک ہم نا اترہ۔ گڑا نی آتے کئے او خداے ریفنگ نا
 کوشتے کریس؟ نی نہ صرف مخلوق تو بلکہ خدا تو ہم دروغ تَریس۔“
 ۵ آرا وخت آ حنّیہ دا ہیٹے ینگ او تما کسک۔ گڑاس بندغ تسرہ، اوفک مردہ ئے
 ۶ پچھے ٹی پیرار او دیر دفن کریر تہ او آرافک دا پیتاتے بنگر، بھاز خولیسر۔
 ۷ تقریباً مسہ گنٹھ غان پد اونا زائفہ بس۔ اووے دا پیتاتا خبر آلویکہ۔ پطرس
 ۸

اوزان ہریفے ”نی او نا آریغ تینا وُغارے سووا کریرے، او آرا پیسہ غاک ٹھے بلار،
ٹم گلے نئے تسورے؟“

سقیہہ پارے ”آؤ۔ گل پیسہ غاتے ٹھے تسن۔“

۹ ولدا پطرس اووے پارے ”نی او نا آریغ آنتے خُدا نا پاکنگا رُوح نا آزمائش نا
کوشتے کریرے؟ نا آریغے وُفن کروکا بندغاک واسہ پدی بینگ ٹی او، او نے ہم
بندن ویرہ۔“

۱۰ ہندا ہیٹا بینگ تو سقیہہ تما کسک۔ وُفن کروکا بندغاک پدی بسر، خنار کہ
۱۱ نیازی ہم کسکونے۔ اوفک اونا لاشے پیفیر، او اونا آریغ نارہی آ وُفن کریرہ۔ ٹھ
ایمان تجوکاک او ایلو بندغاک وا ہیٹاے بنگر او خولیسر۔

خاصینگا شاگرداتا بیماراتے جوڑ کنگ

۱۲ خاصینگا شاگرداک ہموڑے شار ٹی مخلوقے بھارنگا معجزہ غاتے نشان تسر۔ گل
عیسی نازی آ ایمان تجوکاک بھلا عباوت خانہ نا برانڈہ ٹی، کہ وا ”سلیمان نا برانڈہ“
۱۳ پاننگاک، اسہ پہ ایلو تو بلار۔ او آرا بندغاک عیسی نازی آ ایمان تجویرہ اوفک
۱۴ اوفتے عزت تسرہ ولے خولیس آن اوفتا رہی آتویرہ۔ ولے بھاز نیرہ او نیازی
بسرہ او عیسی نا پیغامے قبول کریرہ او عیسی نازی آ ایمان تجوکاکا تعدا وے پہ وے
۱۵ زیاست مریرہ ہنک۔ خاصینگا شاگرداتا معجزہ غاتا وجہ غان مخلوق تینا بیماراتے گلی تے
ٹی کٹا تازی آ او پرچاتا زی آٹولفیکہ تاکہ پطرس اوفتے وُغلے، او اگہ وُغلنگ کپ
۱۶ تو اونا سیخا اوفتے آن گدرینگے تاکہ اوفک جوڑ مریر۔ یرو شلم شار نارہی نا خلقاتے
آن مخلوق تینا بیماراتے یا آرافتے کہ جن اسکہ بیسک۔ اوفک گل شفا حاصل کریرہ۔

خاصینگا شاگرداتا مجلس نا مون آ پیش کنگ

- ۱۷ ولدا گل آن بھلا امام او اونا سنگتاک، کہ اوفک صدوقی فرقہ آن اترہ، اوفک خاصینگا شاگردا تے تو کست کریرہ۔ ہندا خاطر آن فیصلہ کریر کہ ”دا شاگردا تے تو گراس
- ۱۸ کین“ ○ اوفک خاصینگا شاگردا تے گرفتار کریر او زندان ٹی شانار ○ ولے ہمون آ
- ۱۹ خدا اسے ملائکے راہی کرے۔ او دروازہ ئے ملا، او شاگرداک اونا رندا آٹ پیش تمار ○
- ۲۰ ملائک اوفتے پارے ”بھلا عبادت خانہ غا بمبو، او مخلوقے عیسیٰ نا پدی زندہ منگ او اونا نجات تینگ نا باروٹ پاو۔“ ○
- ۲۱ خاصینگا شاگرداک ہندن کریر او سوب نا وخت آ بھلا عبادت خانہ غا بنار او مخلوقے ہندا میتا باروٹ پاریر۔
- گل آن بھلا امام، اونا سنگتاک او ایلو یہودی تا مجلس نا بندناک اسے جاگہ غا مچ مسر او حکم تسر کہ ”خاصینگا شاگردا تے زندان آن واڑے آتو۔“ ○
- ۲۲ ولے آرا وخت آ بھلا عبادت خانہ نا خیالداری کروکا بندناک زندان آرسینگار، خاصینگا شاگردا تے زندان ٹی خنتویر۔ اوفک حیرانی آٹ پدی ہرہینگار او ہندا میتا تے
- ۲۳ مجلس نا بندنا تے پاریر ○ اوفک پاریر ”آرا وخت آن زندان آرسینگار، زندان نا دروازہ ئے قلف خنان، او پوئوس والاک دروازہ غا سلوک، خیالداری کریرہ۔ ولے آرا وخت آن زندان دروازہ ئے ملان، نن تہہ ٹی کسے خنتوین۔“ ○
- ۲۴ آرا وخت آ بھلا عبادت خانہ نا خیالداری کروکا تا افسر او بھلا امامک واسیتے بنگر، گل حیران مسر کہ ”خاصینگا شاگرداک آرانگ بنار؟ واسے انت مریک؟“ ○
- ۲۵ ولدا اسے بند غس تہہ ٹی بس او اوفتے پارے ”خاصینگا شاگرداک بھلا عبادت خانہ ٹی درس او تبلیغ تینگ ٹی او، آرافتے ثم زندان ٹی شانارے۔“ ○
- ۲۶ ہندا خاطر آن افسر بھلا عبادت خانہ نا خیالداری کروکا بندنا تے تو بھلا عبادت

خانہ غا بننا او اوفک خاصنگا شاگردا تے گرفتار کریں، یہودی تا مجلس نامون آیسر۔
اوفک مخلوق آن خولیسرہ۔ ہندا خاطر آن گرفتار کنگ آن پد خاصنگا شاگردا تے بے
عزت کریسہ ایٹوہ کہ نواہ مخلوق اوفتے خلّ خَلّے۔

۲۷ ارا وخت آ اوفک خاصنگا شاگردا تے مجلس نامون آپیش کریں، کلّ آن بھلا
۲۸ امام اوفتے آن سوال ہر یفسہ پارے۔ ”نن مے حکم تسوسن کہ ”ثم عیسیٰ نا پن
اٹ مخلوق تہلج کپیرے“، ولے ثم تناہیتے متیوہے، او ہندن کریں، او عیسیٰ نا
ہیتا تے کلّ یروشلم شارٹی رسیفیرے، او اونا کسینگ نا الزامے ننازی آتجارے۔“
۲۹ پطرس تینا سنگتا گنڈ آن جواب تریسہ پارے ”نن خدا نا حکماتے منینہ، نہ
۳۰ کہ بند غاتا۔“ ننا او ننا باوہ پیرہ غاتا خدا عیسیٰ نے پدی زندہ کرے، اراوے کہ ثم
۳۱ صلیب آتفیرے، او اونا دوت تے ٹی میج خلکے، کسیرے تہ۔“ خدا اودے
پدی زندہ کرے او تینا راست میکو گنڈ آٹولفے او اودے ”نجات تروکا“ پارے، تاکہ
یہودی تے اسے موقعس ایٹے کہ اوفک تینا گناہ تے آن ہر سینگیر او اوفتا گناہک
معاف مریں۔“ نن ہندا ہیتا تا گواہی نے ایٹینہ، او خدا نا پاکنگا روح ہم ہندا ہیتا تا
۳۲ گواہی نے ایٹیک۔ خدا تینا پاکنگا روحے ہموڑا راہی کیک ارا کہ خدا نا حکماتے منیک
او عیسیٰ نازی آ ایمان تھک۔“

۳۳ ارا وخت آ یہودی تا مجلس نا بند غاک دا ہیتا تے بنگر، اوفتے سخت غصہ بس۔
۳۴ اوفتا اُست خوائیسک کہ ”خاصنگا شاگردا تے کسین۔“ ولے اوفتے آن اسے فریسی
فرقہ نا بند غس، کہ اونا پن گلی ایل اسکے، او مخلوق اونا بھاز عزتے کریک، او شرع
نا معلّس ہم اسکے۔ او مجلس نا نیام آن بش مس او حکم تیں کہ ”خاصنگا شاگردا تے
پیش دلو۔“

۳۵ ولدا او مجلس نا بند غاتے توہیت کریسہ پارے ”یہودیک، خیال تخبو، او دافتے
۳۶ کسینگ نا باروٹ سوچ خلپو،“ آنتے کہ مے یات مروئے کہ تھیوداس پنی آ بند غ
ہم داڑان مست بش مسوس او پغمبری نا دعویٰ کریک، او تقریباً چار صد (۴۰۰)

بند غ اودے منار۔ آرا وخت آ او کسفنگا اونا شاگرداک دانہ دانہ مسر، او اونا پغمبری
 ۳۷ غلط ثابت مس۔ ○ واژان پد بہتوداہ پنی آ بند غس، کہ او گلیل صوبہ غان اسکہ، او مردم
 شماری نا وخت آروییو او محصول مچ کروکاتا خلاف اسہ پارٹی س جوڑ کریس، او اسہ
 ۳۸ بھلو مخلوقس اوڑ تو اوار اسکہ۔ آرا وخت آ او کسفنگا اونا سنگتاک ہم دانہ دانہ مسر۔ ○ او
 بندن ای ٹمے داپتاتا باروٹ پاوہ کہ "دافتا خلاف مچ کینو"۔ اوفتے تینا کاریم کنگ
 کے ابو۔ اکہ داپتاک اوفتا چندا نا سوچ آن آنرہ، تو دافک ہم دانہ دانہ مریرہ۔ ○
 ۳۹ ولے اکہ دافک خدا نا گنڈ آن آنرہ، ٹم اوفتا کاریمے خلاص کنگ کپیرے۔ اکہ ٹم
 بندن کیرے، تو دانا معنی اے کہ ٹم خدا نا خلاف جنگ کنگ ٹی اے۔ ○
 ۴۰ مجلس نا بندغاک گلی ایل نا نصیحتے منار۔ داکان پد اوفک خاصنگا شاگردا تے
 تہہ ٹی توار کریر، اوفتے کوڑا خلک، او حکم بسر تا کہ "بین دے س عیسیٰ نا پن اٹ
 ورس او تبلیغ کیرے۔"

پد آ اوفک اوفتے یدہ کریر۔ ○

۴۱ آرا وخت آ خاصنگا شاگرداک مجلس آن پیش تمار، بھاز خوش آنرہ۔ اوفک
 پاریر "خدا نے عزت تسونے اتنے کہ بہتودی تا مجلس نا بندغاک نے عیسیٰ نا وجرغان
 بے عزت کینو۔" ○
 ۴۲ اوفک ہر دے بھلا عبادت خانہ او مخلوق نا آراتے ٹی عیسیٰ، کہ او خدا نا مقرر
 کروکا اے، نا باروٹ خوانفیرہ او تبلیغ کریرہ۔ ○

عیسیٰ نا زی آ ایمان تھو کاتا ہفت بندغاتے
 خاصنگا شاگردانا مدت کے گچین کنگ

۶ داکان پد عیسیٰ نا زی آ ایمان تھو کاتا تعداد دے پہ دے زیاست مریرہ بنا۔
 بھازنگا یونانی او عبرانی زبان پاروکا بہتودیک ہم عیسیٰ نا زی آ ایمان تھار۔ ولے

گراس وختے آن پد یونانی زبان والاک عبرانی زبان والالتے آن گہ کریسہ خاصنگا شاگردا تے پاریر کہ ”ننا جنوز اینگا نیازی تے گنوئی وگڑا ایلوفتے آن کم ر سینلگ۔“ ۱

ہندا خاطر آن واسلہ نئے خلاص کننگ کے خاصنگا شاگرداک ایلو عیسیٰ نازی ۲

آ ایمان تہو کا بند غاتے توار کریر او اوفتے پاریر ”واہیت نن کے جوان افک کہ نن عیسیٰ نادرس او تبلیغ ناکاریسے یدہ کین او مخلوق نا گنوئی آ گڑاتا فیصلہ غاتے کین۔“ ۳

ہندا خاطر آن، ایلمک، ثم تینا نیام آن ہفت بندرغ کچین کبو کہ اوفک عقل مند ۴

مریر او خدا نا پاکنگا روح نا طاقت اوفتے آ بسونے، اوفتے طاقت تسونے۔ اوفک وا ۵

گنوئی آ گڑاتا کاریسے مخلوق کے کیر، تاکہ نن گلا وخت آ خدا نا عبادت او عیسیٰ نا ۶

پسکننگا پیغام نا تبلیغی کننگ کین۔“ ۷

گل ایمان تہو کاک شاگردا تا مشورہ غان خوش مسر۔ ہندا خاطر آن اوفک استیفنے، ۸

کہ خدا نا پاکنگا روح نا طاقت اوڑتو اسکہ، فلپس، پرتخس، نیکاتور، تیمون، پرمناس ۹

او نیکالائوس، آرا کہ اینتہ کیہ شار آن بسوس او یہودی تا مزہب نازی آ ایمان ۱۰

تجائس، او واسہ عیسیٰ نازی آ ایمان تجاکہ، کچین کریر۔ آ ایمان تہو کاک دافتے ۱۱

شاگردا تا مون آ دریر۔ شاگرداک اوفتازی آ دو تجار، او اوفتے کے دعا کریر کہ ”وا ۱۲

کاریمتے کننگ کیر۔“ ۱۳

او خدا نا پسکننگا پیغام مرمہر اسکان تالان مریسہ ہنا، او یروشلم شار ٹی ایمان ۱۴

تہو کا تا تعداد دے پہ دے آن زیاست مریسہ ہنا، او بھازنگا یہودی ایماک ہم عیسیٰ ۱۵

نازی آ ایمان تجار او ایلو ایماندارا تے تو شامل مسر۔ ۱۶

استیفن نا گرفتاری

استیفن، کہ خدا نا رحمتاک اونازی آ اثرہ او خدا نا پاکنگا روح نا طاقت اوڑتو ۱۷

اسکہ، او مخلوق بھازنگا معجزہ غاتے نشان تیس۔ ۱۸

وے گراس بند غاک اثرہ، کہ ۱۹

- دافک میئی آن آزات مسوسر او یہودی جوڑ مسوسر۔ اوفک تینا عبادت خانہ س جوڑ
 کریسر، او دافقے آن گراس تا گرتی شار آن او اسکندریہ شار آن او گراس تا کلکیہ
 صوبہ غان او ایشیا صوبہ غان بسوسر۔ دافک استیفن نا خلاف مسر او اوڑتو دانا باروٹ
 بحث کریر۔ ○ ولے خدا نا پانگا روح نا طاقت ات استیفن ہندو عقل اس کہ آرا
 ۱۰ وخت آ او ہیست کرے، میئی آن آزات مروکا یہودیک اونا پیتاتے آن انکار کنگ
 ۱۱ کتویر۔ ○ ہندا خاطر آن اوفک گراس بندغاتے رشوت تسر کہ پار کہ ”نن دا بندغے
 خدا او موسیٰ نا خلاف ہیست کنگ آ پنگوئن۔“ ○
 ۱۲ ہندا دروغ نا وجہ غان اوفک شرع نا معلم او ایلو بھلا افسراتے استیفن نا خلاف
 ۱۳ مچ کریر، اودے گرفتار کر فیر، او یہودی تا مجلس نا مون آ میسر۔ ○ اوفک گراس
 بندغ میسر کہ استیفن نا خلاف دروغ تیریر۔ اوفک دروغ تیریسہ پاریر کہ ”دا بندغ
 ۱۳ ننا مقدسنگ بھلا عبادت خانہ او موسیٰ نا شریعت نا خلاف ہیست کیک۔ ○ نن داڑان
 بنگن کہ دا پارے کہ ”تیسسی نا صری بھلا عبادت خانے تباہ کیک او ننا رواجاتے
 خلاس کیک آرافقے موسیٰ ننے تسونے۔“ ○
 ۱۵ ہموڑے مجلس ٹی ٹولوکا گل بندغاک استیفن نا گند آ ہرارہ۔ ہمو وخت آ
 استیفن نا مون نورانی اسکہ۔ ○

استیفن نا مجلس نا مون آ ہیست کنگ

- ۱ بے گل آن بھلا امام استیفن آن ہریفے ”آرا پیتاتے دافک نا خلاف پانگ ٹی
 او، دافک صبح او؟“ ○
 ۲ استیفن اوفقے جواب تیریسہ پارے ”کنا ایلگ او پیرنگاک، کنا پیتاتے ہمبو۔
 ۳ ننا پیرہ ابراہیم آ خدا تینٹ مسوپیامیہ علاقہ ٹی ظاہر مس۔ ○ او اودے پارے ”تینا
 سیال، عزیز قریبے او ٹلکے یلہ کر، او ہمو دغار آ پنگ آراوے ای نے نشان ایتہوہ۔“ ○

۴ بندا خاطر آن او تینا نلکے یدہ کرے او کسراٹ حارآن پنی آشار ٹی منہ سال اسکان
 رہینگا۔ ارا وخت آبراہیم ناباوه کسک خدا اووے حارآن پنی آشار آن پیش تمنگ
 نا حکمے تس او وا جاگہ ٹی رہینگ نا حکمے تس، اراڑے نم واسہ رہینگ ٹی ارے۔
 ۵ ہمو وخت آ خدا اووے وغار نا اسہ چنکو ٹکرس ہم تتو، ولے خدا اوڑتو اقرار کرے کہ
 "اسی نے او نا اولیالوے وا وغارے ایٹیوہ۔" ارا وخت آ خدا ابراہیم تو وا اقرارے
 ۶ کرے، ابراہیمے اولیالو الویکہ۔ خدا اووے پارہنس کہ "نا اولیالواک پین نلکے ٹی
 رہینگہ اراڑے اوفک مے مریرہ، او چار صد سال اسکان سخی ٹی کاریم کیرہ۔
 ۷ ولے اسی اوفتا مالکاتے بزا ایٹیوہ، او آخرکار اوفک ہمو نلک آن پیش تمیرہ، او وا
 ۸ یہودیہ نلک ٹی کنا عباوتے کیرہ۔" او خدا وا اقرار نا نشانی کے ابراہیمے سنت کننگ
 نا حکمے تس۔ بندا خاطر آن اسحاق نا ووی منگ نا ہفتہ سے آن پد ابراہیم اووے
 سنت کرے، او اسحاق تینا مار یعقوبے سنت کرے، او یعقوب تینا ووا نزوہ نگا مارتا
 سنتے کرے، ارا کان کے ننا نسل بنگ ٹی اے۔

۹ "یعقوب نا مارک تینا ایلم یوسف تو کست کیرہ، او اووے سودا کریر۔ او
 ۱۰ مصر نلک ٹی مے جوڑ مس۔ ولے خدا اونا مدتے کرے، اووے حفاظت اٹ بندا
 مشکل آن کشا۔ ارا وخت آ یوسف مصر نلک نا باوشاہ نا مون آ پیش کننگ، خدا
 یوسفے ہندنو عقل او دانائی س تس کہ باوشاہ اوڑان بھاز خوش مس۔ بندا خاطر آن
 باوشاہ اووے تینا وزیر اعظم جوڑ کرے، او تینا مال مدی تا حساب کتابے اونا وڈ ٹی
 ۱۱ تس۔ گراس سالے آن پد مصر او کنعان نا نلکاتے ٹی سخت وکال مس۔ وا وکال
 آن مخلوقے سخت تکلیف مس۔ ننا پیرہ یعقوب او اونا عزیزاتے ہم گنوی و گڑا
 ۱۲ ملتویکہ۔ ارا وخت آ یعقوبے خبر تما کہ مصر نلک ٹی غلہ ارے، او تینا مارتے غلہ
 ۱۳ بلنگ کے مصر نلک آ راہی کرے۔ اراٹ میکو وار غلہ بلنگ نا وخت آ یوسف تینے
 ایلمتا مون آ وزست کرفے، او مصر نا باوشاہے یوسف نا خاوت نا باروٹ معلوم
 ۱۴ مس۔ واکان پد یوسف تینا باوہ یعقوب آ کلوٹس راہی کرے او کل بیتا باروٹ

- پارے تہ، او دا ہم پارے تہ کہ "نی تینا خاوت نا هفتاؤ او پنچ بندغ او مال مڈی تو
 ۱۵ بَرک او واڑے رینگ۔" ○ ہندا خاطر آن یعقوب تینا خاوت تو مضر تلک آہنا۔
 ۱۶ اوڑے او او اونا مارک کسکر۔ ○ اوفتے کنعان تلک نا سکم پنی آشار آوری، دفن
 کریر۔ او ہندا ڈغار نا ٹکرے ایڑاھیم ہمور قوم نا بندغائے آن قبرستان جوڑ کنگ
 کے پیسہ اٹ بلکوش۔ ○
- ۱۷ "ارا وخت آخدا نا ایڑاھیم تو اقرار نا پورہ منگ نا وخت خُک بس، وا وخت
 آنا بندغاک تینا باوہ پیرہ غاتا ڈغار آپدی ہنار، او ننا نسل نا بندغاتا تداو مضر تلک
 ۱۸ ٹی، بھاز زیاست اسکہ۔ ○ ہمو وخت آیلو فرعون مضر تلک نا باوشاہ مس۔ او یوسف
 ۱۹ نا باروت بتویک۔ ○ او ننا باوہ پیرہ غائے ریفے او اوفتے آظلم کرے، اوفتے حکم تس کہ
 ۲۰ "تینا دوی مروکا مارتے آراتے آن پیشن کشبو، کسقبو" ○ او دا ہمو وخت اسکہ کہ
 موسیٰ دوی مس۔ او بھاز زیباؤ چناس اسکہ، او مسہ ٹو اسکان اونا لہ ڈکوئی اٹ اونا
 ۲۱ خیالداری ئے کرے۔ ○ مسہ ٹو آن پد موسیٰ ارانغان کشنگا، تو باوشاہ نا مسر اووے
 ۲۲ تینا مار جوڑ کرے۔ ○ موسیٰ ئے باوشاہ نا چناتے آن بار عقل او دانائی نا پیتاک
 خوانفنگار۔ ہندا خاطر آن او عقل مندی و بیست او جوانو کاریم کریکہ۔ ○
- ۲۳ "ارا وخت آ موسیٰ نا عمر چل سال مس، او سوچ کرے کہ "امی کاو، تینا قوم
 ۲۴ نا بندغائے ہریو کہ اوفتے تو انت منگ ٹی اے؟" ○ او کسر ٹی خنا کہ اسہ مصری س
 یہودی سے آظلم کنگ ٹی اسکہ۔ او یہودی نادت کے ہنا او یہودی نا بدلہ اٹ
 ۲۵ مصری ئے کسے ○ او سوچ کرے کہ "یہودی یک پوہ مریرہ کہ خدا کے اوفتا آزاتی
 ۲۶ کے راہی کرینے"، ولے یہودی یک اووے پوہ تئویر۔ ○ دے سے آن پد او خنا کہ "ارا
 یہودی تین پہ تین جنگ کنگ ٹی او"۔ او کوشت کرے کہ او اوفتا نیام ٹی امن
 کے۔ او بس او اوفتے جنگ آن تورے او پارے تا "شم اسہ قوم نا بندغ ارے۔
 ۲۷ تین پہ تین اتتے جنگ کنگ ٹی ارے؟" ○ ولے ہمو بندغ، کہ ایلوئے خلنگ ٹی
 ۲۸ اسکہ، موسیٰ ئے دک تس، پارے "نی ننا حاکم افس کہ ننا فیصلہ ئے کیس۔ ○ نا

۲۹ خوش اے کہ نی کئے ہم کسفیس دھن کہ ورد مضرے کسفیس؟" ○ آرا وخت آ
موسیٰ واسیتے بنگ او مضر ملک آن نرا او مدیان پنی آ ملک آہنا، ہموڑے رہینگا۔
ہموڑے اودے ارا مار مضر۔ ○

۳۰ "آرا وخت آ موسیٰ مدیان ملک ٹی چل سال گدرینگا، او ریگستان ٹی سینا
۳۱ پنی آ مش نا رہی آ اسکہ کہ او ملائکے ہوشنگو کو جرے آن خنا۔ ○ موسیٰ آرا وخت
آ دا گڑائے خنا او بھاز حیران مس، او چر نا ٹوک آہنا کہ "وا اتس اے؟"۔ تو
۳۲ خدا اودے جر آن پارے ○ ای نا باوہ پیرہ ابراہیم، اسحاق او یعقوب نا خدا اٹ۔ "
۳۳ موسیٰ خولیس آن لڑا او تینا مونے دکا۔ ○ خدا اودے پارے "تینا چوٹاتے کش، اتے
۳۴ کہ آرا جاگہ غانی سلوک اُس او مقدسو جاگہ س اے۔ ○ ای خناٹ کہ کنا گچین کروکا
بندغاتا زی آ مضر ملک ٹی ظلم منگ ٹی اے۔ ای اوفتا دُماے قبول کریٹ۔ ای
اوفتے بچا لینگ کے بسوٹ، او ہندا خاطر آن ای نے مضر ملک آراہی کیوہ۔ ○

۳۵ "موسیٰ ہمو بندغ اسکہ کہ یہودی بندغاک اودے متیویرہ۔ اوفک پاریرہ کہ "نی
ننا حاکم افس کہ ننا فیصلہ ئے کیس۔" موسیٰ ہمو پغمبر اسکہ کہ خدا اودے یہودی تا
حاکم جوڑ کرے او اوفتے ملائک نادت اٹ کہ او ہوشو کنگا جر آن ظاہر موسس موسیٰ
۳۶ نا ذریعہ اٹ آزاتی تیس۔ ○ او موسیٰ ہمو بندغ اسکہ کہ او مضر ملک ٹی معجزہ غاتے
نشان تیس او یہودی تا رہٹائی کریسہ سمندر نا معجزہ ئے نشان تیس، او اوفتے آزاتی
۳۷ تیس۔ واکان پد چل سال اسکان او ریگستان ٹی معجزہ غاتے نشان تیس۔ ○ موسیٰ
یہودی بندغاتے تو ہیست کریسہ پارے "خدا تم کے اسہ پغمبر سے راہی کیک، دھن
۳۸ کہنے راہی کریں۔ او بندغ شما قوم آن مروے۔" ○ او ننا باوہ پیرہ غاتے اسہ جاگہ غا
ریگستان ٹی مچ کرے او آرا حکماتے، کہ خدا ملائک نا ذریعہ اٹ سینا پنی آ مش آ
موسیٰ ئے تسوس، او ننا باوہ پیرہ غاتے تیس۔ ○

۳۹ "ولے ننا پیرہ غاک اونا پیتاتے متیویرہ او اونا حکماتے اِلار۔ او اوفتا خوش اسکہ کہ
۴۰ اوفک پدی مضر ملک آکار۔ ○ ہندا خاطر آن موسیٰ نا ایلیم ہاروٹے پاریرہ "نن تپنہ کہ

موسیٰ تو اُنّت مسونے، آرا کہ ننے مَصْر تلک آن کشانے۔ ہندا خاطر آن نی نن کے
گراس بناتا خدا جوڑ کر، کہ اوفک پدی مَصْر تلک آپنگ کے ننارہٹائی ئے کیر۔ ۲۱
ہندا خاطر آن ہارون اوفتے کے روڑ نا شکل اٹ خدا س جوڑ کرے۔ اوفک اوڑ کے
قربانی کیر، او آرا گرائے جوڑ کر فیسر، اوڑ کے دعوت او خوشی کیر۔ ۲۲ خدا اوفتے آن
ناراض مس او اوفتے دے، نوک او استاراتا عبادت کنگ کے اِلا، دھن کہ خدا
پغمبر نا ذریعہ اٹ پاریسس او داپیتاک پغمبر اتا کتاب ٹی لکھوک او

اے یہودی بندغاک، تُم آرا مالتے چل سال اسکان ریگستان ٹی

تیرے او قربانی کیرے

اوفک کن کے اَلویرہ۔ ۲۳

او آرا خدا تے تُم جوڑ کینورے، اوفتے تین تو اوار ہر جاگہ غا دیرے،

اَسٹے موک او ایلوئے رِقان پاریرے۔

مولکے تُم ”آسمان نا خدا“ او رِقانے تُم ”استاراتا خدا“ پاریرے،

او ہندا بناتا تُم عبادتے کیرے۔

ہندا خاطر آن ای تھے بابل شار نا ایلو گنڈ آ راہی کیوہ او تھے

مے جوڑ کر فیوہ۔ ۲۴

”ننا باوہ پیرہ غاک تین تو اوار عبادت نا جگے ہر جاگہ غا دیرے او دا جگ ہندن جوڑ

اسکے دھن کہ خدا موسیٰ ئے حکم یسوس۔ ۲۵ پد آنا باوہ پیرہ غاک، کہ دا جگے تینا

پیرہ غاتے آن ہلکر، آرا وخت آ اوفک یوشع نارہٹائی ٹی ایلو قوماتا دغار آ ہنار، دھن

کہ خدا اوفتے پاریسس، جگے اوفتے تو دیرے۔ او ہمو وخت اسکان کہ داؤد اوفتا بادشاہ جوڑ

مس، جگ اوفتے تو اوار اسکے۔ ۲۶ داؤد خداغان ہریفے ”کنے اجازت ایتے کہ ای نے

کے خل نا عبادت خانس جوڑ کیو، آراڑے کہ نن یعقوب نا اولیاداک نا عبادتے

کین۔ ۲۷“ ولے خدا داؤد نا مار سلیمان آن دا خل نا عبادت خانے جوڑ کرے۔ ۲۸

”ولے خدا تعالیٰ صرف ہندا عبادت خانے غاتے ٹی ریمپلک آرا فتنے بندغاک جوڑ

کریو، دھن کہ پغمبر یسعیہ تینا کتاب ٹی لکھانے
 خدا پاک "جست کنا تخت آن بار اے،
 او دغار کن کے ہندن اے دھن کہ چنکو پلکی س اے۔
 ہندا خاطر آن ثم کن کے آرا جوڑ کنگ کپیرے۔
 ثم کن کے دغار آ آرا جوڑ کنگ کپیرے اتے کہ کل دنیائے ای
 جوڑ کریٹ۔"

اسٹیفن ولدا اوفتے پارے "ثم کنے گرفتار کریے، والزام تخیسہ کہ ای موسیٰ
 او بھلا عبادت خانہ نا خلاف بیت کریٹ۔ ولے ثم بھاز ضدی آرے، بمو بے
 ایمانائے آن بار کہ اوفک نہ خدا نا حکماتے منیرہ او نہ خدا نازی آ ایمان تخیرہ، او خدا
 نا پیتاتے بنگ نا کوشت کپسہ۔ ثم تینا باوہ پیرہ غاتے آن بار آرے۔ ثم ہم ہمیشہ
 خدا نا پاکنگا روجے متیورے۔ ○ ثما باوہ پیرہ غاک مست نا کل پغمبر اتے خلک، اوفتے
 تکلیف تسر، او بھازنگا پغمبر اتے کسفر۔ ہندا پغمبر اک مست پیشن گوئی کریسر کہ
 خدا نا مقرر کروکا بریک۔ گراس وختس مست ثم خدا نا مقرر کروکائے گرفتار کریے
 او کسفرے۔ ○ ولے داسہ ثم کنازی آ الزام تھنگ ٹی آرے۔ ثم بمو بند غاک
 آرے کہ موسیٰ خدا نا پیغامے تھے تیس۔ ولے ثم اووے متیورے۔ ○"

اسٹیفنرے سنگسار کنگ

آرا وخت آ بیہودی تا مجلس نا بند غاک دا پیتاتے بنگر، اوفتے بھاز غصہ بس۔
 اوفک غصہ غان تینا جوڑتے گٹ بنگر۔ ○ ولے اسٹیفن آ خدا نا پاکنگا زوج نا طاقت
 بس۔ او آسمان نا گنڈ آبرا، او بموڑے خدا او عیسیٰ اے اوار خنا، کہ عیسیٰ خدا نا
 راست میکو گنڈ آسلوک اسکہ۔ ○ اسٹیفن پارے "بربو۔ ای خدائے او عیسیٰ اے،
 کہ او خدا نا راست میکو گنڈ آسلوک اے، خنگ ٹی اٹ۔ ○"

- ۵۷ مجلس نابندغاک چیانٹ خلیسہ تینا خفتے توریر۔ اوفک اسہ وار تو اسٹیفنے بلکر، ○
 ۵۸ او شار آن پیشن وزیر، خسارتہ، خلتے میفیر او اسٹیفنے سنگسار کنگ شروع کریر۔
 مجلس نابندغاک تینا گڈی تے او پٹوتے وڈفیر او ساؤل پنی آ بندغ ناؤ ٹی تسر۔ ○
 ۵۹ اوفک اسٹیفنے سنگسار کنگ ٹی اسرہ کہ اسٹیفن توار خلک "اے خواجہ عیسیٰ، ای
 نے آ ینگ ٹی اٹ۔" ○
 ۶۰ او گوڈ خلک او زور آن توار کریسہ پارے "خواجہ، وافتا وا گناہے معاف
 کرک۔"
 ۱ او بندا بیتے کرے او کسک۔ ○ او ساؤل اسٹیفن نا قتل آن خوش اسکہ۔

عیسیٰ نازی آ ایمان تجوکاتے آ ظلم

- ۱ او داوے آن یروشلیم شار ٹی عیسیٰ نازی آ ایمان تجوکاتے آ ظلم کنگ
 او تکلیف ینگ شروع مس۔ کل ایمان تجوکاک ہندا ظلم نا وجہ غان بہتودید صوبہ نا
 ایلو شار تے آ او ساماریہ پنی آ صوبہ غا بنار، ولے دوانزودہ خاصنگا شاگرداک بموڑے
 ۲ مسر۔ ○ گراس ایمان تجوکاک اسٹیفن کے ماتم کریر او اووے دفن کریر۔ ○ ولے
 ساؤل نا وا کوشست اسکہ کہ ایمان تجوکاتے خلاص کے۔ او آرا اراغا ہناک، آراڑے
 عیسیٰ نازی آ ایمان تجوکاک مسرہ، اوفتے گریسہ وریک، زندان ٹی شاناک۔ وا خیال
 تنخویک کہ اوفک نرینہ او یا نیازی او۔ ○

فلپس نا ساماریہ صوبہ ٹی عیسیٰ نا پُسکُنگا پیغام نا تبلیغ کنگ

- ۲ عیسیٰ نازی آ ایمان تجوکاک آرا وخت آ یروشلیم شار آن پیش تمار، اوفک
 ۵ ہزارنگا شار تے آ بنار او عیسیٰ نا پُسکُنگا پیغامے رسیفیر۔ ○ فلپس ساماریہ صوبہ نا

۶. بھلا شار آہنا، او اوڑے مخلوقے خُدا نا مقرر کروکا نا باروٹ تبلیغ کرے۔ ○ مخلوق
۷. فلیس نا پیتاتے غور اٹ بنگ، او آرا معجزہ غاتے نشان تِس، اوفک خنار۔ ○ بھازنگا بند غاتے آن جناک کشنگار او جناک چیانٹ خلیسہ پیش تمار، او بھازنگا معزور او
۸. لنگاک جوڑ کنگار۔ ○ ہندا خاطر آن دا شار نا مخلوق اوڑان بھاز خوش اسکہ۔ ○
۹. ہموڑے شمعون پنی واسہ جاؤو گرس ہم اسکہ کہ او تینا جاؤو آن مخلوقے حیران کریس۔ او پارے کہ "کنا شان ایلو بند غاتے آن بڑز اے۔" ○
۱۰. او شار نا امیر او غریب اونا پیتاتے غور اٹ بنگرہ۔ او ہندا جاؤو گری نا طاقت نا وجہ غان مخلوق پاریکہ کہ "دا طاقتے خُدا اوڑے تسونے۔ او خُدا نا ناب اے۔" ○
۱۱. اوفک ہندا خاطر آن اوڑے "خُدا نا ناب" پاریرہ آتے کہ او اوفتے تینا جاؤو گری
۱۲. آن بھلو وخت اسکان حیران کریس۔ ○ ولے آرا وخت آ اوفک خُدا نا پسکینگا پیغامے فلیس نا ذریعہ اٹ بنگر او عیسیٰ نازی آ ایمان تچار، تو ایمان تجوکاتا زینہ او
۱۳. نیاریک پاک صاف منگ نا بے شولفنگار۔ ○ شمعون ہم عیسیٰ نازی آ ایمان تجا او پاک صاف منگ نا بے شولفنگار۔ او بھاز حیران مس آرا وخت آ او فلیسے خُک آن معجزہ غاتے نشان تینگ آخنا۔ ○
۱۴. آرا وخت آڈوانزہ خاصنگا شاگرداک بنگر کہ "ساماریہ صوبہ نا بھازنگا بند غاک عیسیٰ
۱۵. نازی آ ایمان تجانو"، تو اوفک پطرس او یوحتناے ساماریہ صوبہ غا راہی کریر۔ ○ آرا وخت آ اوفک رسینگار، خُدا غان دعا کریر کہ دا ایمان تجوکاتے آ ہم خُدا نا پاکینگا
۱۶. رُوح نا طاقت برے، ○ آتے کہ داکان مُست اوفتازی آ خُدا نا پاکینگا رُوح نا طاقت
۱۷. بٹویس۔ اوفک صرف عیسیٰ نا پن اٹ پاک صاف منگ نا بے شولائر۔ ○ پد آپطرس او یوحتنا اوفتازی آ تینا ڈوتے تجیسہ ہنار، او خُدا نا پاکینگا رُوح نا طاقت اوفتے آ بریسہ ہنا۔ ○
۱۸. شمعون خنا کہ خاصنگا شاگرداک آرا ایمان تجوکاتازی آڈو تجیسہ ہنارہ، تو اوفتے آ خُدا نا پاکینگا رُوح نا طاقت بریسہ ہنا کہ۔ ہندا خاطر آن شمعون یوحتنا او پطرسے پارے

- ۱۹ "ای ٹمے گڑاس پیسہ ایتھوہ۔ ٹم کئے واطاقتے ایتھو، تاکہ آرا بندخ آ ای تینا دوئے
تجیو، او خدا نا پانگا روح نا طاقے حاصل کے۔"
- ۲۰ ولے پطرس اووے پارے "تینا پیسہ غاتے بیف، او نئے آن مر مر۔ شاید خدا
نے سزا ایٹک، آنتے کہ فی خدا نا ٹیکے کے او مفت تینگ ٹی اے، فی پیسہ آٹ
خواسہ۔" فی نن تو بینگ کپیسہ او تبلیخ کنگ کپیسہ، آنتے کہ نا آست خدا نا مون آ
۲۱ صبح آفک۔" ہندا خاطر آن دا گناہ غان ہر سینگ، او تینا آست آن شیطانی خیالے
۲۲ کشہ، او خدا غان دما کر کہ او نا ہندا خرابنگ سوچے معاف کے، آنتے کہ ای چاوہ فی
۲۳ کستی و بند غسے اُس او گناہ تے آن پر اُس۔"
- ۲۴ شمعون یوحنا او پطرس پارے "ٹم کن کے دما کہو کہ آرا پیتا تا باروٹ ٹم کئے
پاریرے، ہندا گڑاک کن تو مفس۔"
- ۲۵ دا کان پد پطرس او یوحنا عیسیٰ نا باروٹ ہیست او قصہ غاتے کریر، او پدی یروشلم
شار آ ہنار۔ او یروشلم شار آپدی بینگ نا وخت آ کسر ٹی اوفک ساماریہ صوبہ نا
بھارنگا خلقا تے ٹی عیسیٰ نا پکسنگ پیغام نا تبلیخے کریر۔"

فلیپس او اتھوپیا ملک نا وزیرے خزانہ

- ۲۶ دا کان پد اسہ ملائکس فلیپس آ بس، اووے پارے "بش مر، او ہمو کسر آ بنگ
آرا کہ یروشلم شار آن غزہ شار نا گند آ کایک۔"
- ۲۷ اینو پگہ دا کسر ریگستائس اے۔" ہندا خاطر آن فلیپس ہنا۔
ہمو کسر آٹ اتھوپیا ملک نا اسہ بند غس بنگ ٹی اسکہ۔ او تینا ملک نا وزیر خزانہ
اسکہ او ملک کل خزانے اونا دو ٹی تسوس۔ او خسی اسکہ۔ او یروشلم شار آ عبادت
۲۸ کنگ کے بسوس، او پدی بادشاہی و بگی سے ٹی تینا ملک آ بنگ ٹی اسکہ۔" او
۲۹ بگی ٹی ٹو لوک پیغمبر یسعیہ نا کتاب آن خواننگ ٹی اسکہ۔" خدا نا پانگا روح فپتے

پارے ”زوبنگ او بگی ناربی آرسیف تیفے۔“
 ۳۰ فلپس دودینگیسہ بنا او بگی آن بندانہ خُزک آئس کہ وزیر پغمبر یسعیہ ناکتاب
 نا ارا آیاتاتے خواناک، او بنگ کرکہ۔ فلپس وزیر آن بریفے ”نی داکتاب نا آیاتاتے
 خواناس، پوہ مریسہ تا؟“

۳۱ وزیر اودے جواب تس پارے ”ای دافتے بحر پوہ منگ کیوہ، ہمو وخت اسکان
 کہ کس کئے پوہ کنتے؟“

۳۲ ولدا او فلپے پارے ”بہ۔ سوار مہ۔ کن تو بگی ٹی ٹول۔“
 وزیر یسعیہ ناکتاب نا ارا آیاتاتے خواننگ ٹی اسکہ، اوفک داو او
 او اسہ میٹل آن بار اے کہ اودے قربانی کے دتنگ،
 او اسہ میٹل آن بار اے کہ میٹل نا پٹاتے کاٹنگے، او توار کپک۔
 او ہم بدنن کسفنگ نا وخت آفریاد کپک۔
 ۳۳ او بے عزت کننگ، اوڑتو انصاف منک،
 اودے اولیاد منک،

۳۴ اتے کہ او ہرام کپک، کسفنگ۔
 وزیر فلپس آن بریفے ”نی کئے پوہ کر کہ پغمبر دنا باروٹ دا بیتاتے کننگ ٹی
 اے؟ او تینا باروٹ یا پین کسے نا باروٹ دا بیتاتے کننگ ٹی اے؟“
 ۳۵ پد آ فلپس بندا آیاتاتا معنی اے کریسہ عیسیٰ نا باروٹ اُلف آن الیس یے
 ۳۶ اسکان اودے پوہ کرے۔ سفر کریسہ اوفک اسہ جاگہ غا بسر کہ اوڑے دیر اسکہ۔
 وزیر فلپے پارے ”واڑے دیر ارے۔ گڑا ای اتے عیسیٰ نازی آ ایمان تجیر؟ بہ۔
 کئے پاک صاف منگ نا بے شولف۔“
 ۳۷ [فلپس اودے پارے ”اگہ نی اُست نا حُب اٹ عیسیٰ نازی آ ایمان تجیر،
 تو ای نے پاک صاف منگ نا بے شولفیوہ۔“

وزیر پارے ”اؤ۔ ای عیسیٰ نازی آ ایمان تجیوہ کہ او خدا نا مار اے۔“

۳۸

ولدا وزیر کو چوانے پارے "پلیٰ تے تور۔"

۳۹

وزیر او فلیس وڑینگار او ویر ٹی بنار، او فلیس وزیرے پاک صاف منگ نا بے شولے۔ ○ ارا وخت آ او فک ویر آن پیش تمار خدا نا پاکنگا روح فلیسے درے، او وزیر

۴۰

اودے پد آختو۔ ولے او خوشی خوشی تینا نلک نا گند آ راہی مس۔ ○ او خدا نا پاکنگا روح فلیسے اشدوود شار آر سیفے۔ او اشدوود شار آن قیصریہ شار نا گند آ ہنا، او ہندا اشاراتا نیام ٹی بھازنگا خلقاتے ٹی خدا نا پسکینگا پیغام نا باروٹ مخلوقے تبلیغ او پوہ کرے۔ ○

سآول نا عیسیٰ نازی آ ایمان تہنگ

(شاگردانا کاریماک ۶:۲۲-۱۶؛ ۱۲:۲۶-۱۸)

۱ ب ہندا وخت ٹی سآول عیسیٰ نازی آ ایمان تھو کاتا زی آ ظلمے جاری تخاصس
۲ او بھازنگا تے خولفینس کہ "ای ٹھے کسفیوہ"۔ ○ او گل آن بھلا امام آ ہنا، اودے پارے "کے و مشق شار نا یہودی عبادت خانہ غاتا اماما تے آ سفارشی خطس لکھے ای تے کہ او فک کنے اجازت ایتر، کہ ای عیسیٰ نازی آ ایمان تھو کاتا زینہ او نیازی تے، کہ نرانو، گرفتار کیو، او پدی آتیو۔ ○

۳ ارا وخت آ سآول و مشق شار آن خوک رسینگا، اسے وار تو آسمان آن اسے
۴ روشنائی س اوڑا تما۔ ○ او دغار آ تما او توارس بنگ کہ او اودے پاننگ ٹی اسکہ "سآول، نی اتے کنے آ ظلم کننگ ٹی اس؟" ○

۵ سآول ہریفے "خواجہ، نی ویر اس؟"
۶ بڑز آن جواب بس "ای عیسیٰ آٹ کہ نی کنازی آ ایمان تھو کاتا آ ظلم کننگ ٹی اس۔ ○ واسہ بش مر، او شار آ بنگ۔ اوڑے نے پاننگ کہ نے انت کروئی اے۔ ○"
۷ ارا بندغاک سآول تو اوار سفر کننگ ٹی انرہ، او فک سلیسر، ولے بیت
۸ کتویر۔ او فک عیسیٰ نا پیتاے بنگر، ولے کسے ختویر۔ ○ سآول دغار آن بش مس

۹ او تینا خنتے ملا، ولے او خننگ کتویک۔ ہندا خاطر آن ایلو بندغاک ساؤل نا ڈوتے ہلکر
 ۱۰ او شار ناتہہ ٹی وریر۔ ○ ساؤل مسہ دے اسکان بچ گتویک او خنتے آن خنتویک۔ ○
 ۱۱ دمشق شار ناتہہ ٹی اسہ خنٹیاہ پنی و بندغس اسکہ کہ او عیسیٰ نازی آ ایمان
 ۱۲ تہاکہ۔ او دے ٹی نغ آن بار عیسیٰ نے خنا۔ عیسیٰ اودے پارے "خنٹیاہ۔"

خنٹیاہ جواب تہس پارے "جی، خواجہ۔" ○

۱۱ عیسیٰ اودے پارے "بش مر، او ہمو گلی ٹی ہنگ آرا "سیدھا" پاننگ، او
 ۱۲ ہموڑے یہودواہ پنی آ بندغ نا آرا نا ہریف۔ اور تو ساؤل پنی و بندغس رہینگ کہ
 ۱۳ او ترسی شار ٹی ووی مسونے۔ او ہرک۔ ساؤل وعا کنگ ٹی اے۔ ○ اودے ای
 ۱۴ نا پنگ او پاننگ کے تیار کنگ ٹی اٹ۔ ○

۱۳ خنٹیاہ عیسیٰ نے جواب تہس پارے "خواجہ، کنے بھازنگا بندغاک ساؤل نا باروٹ
 ۱۴ کہ او آرا ظلم او تکلیفے یروشلم شار ٹی نازی آ ایمان تجوکاتے تسونے، پارینو۔ ○ او
 ۱۵ بھلا ایماتے آن اجازت ہلکونے کہ آرا بندغاک و دمشق شار ٹی نازی آ ایمان تخیہ،
 ۱۶ اوفتے گرفتار کے۔ ○

۱۵ عیسیٰ اودے پارے "نی ساؤل پنی آ بندغ آ ہنگ، اتنے کہ ای اودے گچین
 ۱۶ کریٹ کہ او بھازنگا بادشاہ او ایلو قوماتا بندغ او یہودی تے تبلیغ کیک، او کنا کسر
 ۱۷ آ آتیک۔ ○ نا پاننگ آن پد ای اودے نشان ایٹیوہ کہ او کنا زی آ ایمان تہنگ
 ۱۸ نا وجرغان مصیبت بیفک۔"

۱۹ او ساؤل ہم دے ٹی نغ آن بار خنا کہ اسہ خنٹیاہ پنی و بندغس بس او اونا زی
 ۲۰ آ تینا ڈوئے تہا، او پدی خسی مس۔ ○

۲۱ حکم نامطابق خنٹیاہ یہودواہ نا آراغا ہنا، آراڑے کہ ساؤل اسکہ۔ او تینا ڈوئے اونا
 ۲۲ زی آ تہا او پارے تہ "ایلم ساؤل، کنے عیسیٰ راہی کرینے۔ آرا وخت آنی دانگ
 ۲۳ بنگ ٹی اسہ او کسر آٹ نامون آظاہر مسوس۔ او واسہ کنے نے آراہی کرینے،
 ۲۴ تاکہ نی پدی خنیس او خدا نا پاکنگا روح نا طاقت نے آبرے۔ ○

- ۱۸ اسے وار تو گڑاس ساؤل نا ختے آن تما او پدی خنگ آ لگا۔ او جک سلیس او پاک
 ۱۹ صاف منگ نا بے شو لینگا۔ ○ واکان پد او ایزغ گنگ او اونا طاقت پدی بس۔ ○

سائول نا دمشق شار ٹی تبلیغ کنگ

- ۲۰ ساؤل بش مس سیدھا یہودی تا عبادت خانہ غا ہنا او مخلوقے تبلیغ کرے کہ
 ”عیسیٰ خدا نا مار اے۔“ او منہ دے عیسیٰ نازی آ ایمان تجوکاتے تو دمشق شار ٹی
 ۲۱ رہینگا۔ ○ آرا بند غاک اونا پیتاے بنگر، اوفک حیران مسر، او اسے پہ ایلو تو تینا پاریر
 ”نئے یقین بنگ کہ داہمو بندغ اے آرا عیسیٰ نازی آ ایمان تجوکا بند غاتے یروشلم
 شار ٹی کسفیک۔ او واڑے دمشق شار ٹی دا خاطر آن بسوس کہ عیسیٰ نازی آ ایمان
 تجوکاتے پلے، او بھلا اماناتا مون آ یروشلم شار ٹی پیش کے۔“ ○
 ۲۲ ولے ساؤل خدا نا پاکنگ روح نا طاقت آٹ مخلوقے عیسیٰ کہ ”او خدا نا مقرر کروکا
 اے“ نا باروٹ ہندن پوہ او تبلیغ کریکہ کہ دمشق شار ٹی رہینگو کا یہودییک اووے
 ۲۳ تبلیغ آن تورنگ کتویرہ۔ ○ گڑاس دے آن پد یہودییک اسے جاگہ غا مچ مسر او اسے
 ۲۴ منصوبہ س جوڑ کریر کہ ”ساؤلے کسفین۔“ ○ دا منصوبہ نا پیتاک ساؤل نا ختے آ تمار۔
 یہودییک دے او نن شار نا دروازہ غاتے آ سلیسرہ او خیال داری کریرہ کہ اگہ ساؤل
 ۲۵ واکان گدرینگے، اوفک کسفیر تہ۔ ○ ولے اسے نفس ساؤل نا تبلیغ نا ذریعہ آٹ عیسیٰ
 نازی آ ایمان تجوکاک ساؤلے شار نا دیوال آن چٹ نا ذریعہ آٹ شیف درفیر
 او شار آن کشار۔ ○

سائول نا پدی یروشلم شار آ بنگ او تبلیغ کنگ

- ۲۶ ساؤل دمشق شار آن یروشلم شار آرسینگ او کوشتے کرے کہ ایلو عیسیٰ نازی آ

ایمان تھوکا بند غاتے تو شامل مرے۔ ولے اوفتے یقین الویکہ کہ ”واہم عیسیٰ نازی
 آ ایمان تھانے“۔ کل اوڑان خولیسرہ۔ ○ برنباسے ساؤل ناقصہ نا خبر تھا۔ او اونا مدت
 کے بس او خاصنگا شاگردا تے آدرے تہ۔ او خاصنگا شاگردا تے ساؤل ناقصہ نے پارے
 کہ او ہمر کسر ٹی عیسیٰ نے خنانے او عیسیٰ اوڑتو ہیست کرینے، او ساؤل دمشق شار
 ٹی عیسیٰ نا کسر نا دلیری اٹ تبلیغ کرینے۔ ○ ہندا خاطر آن ساؤل ایمان تھوکا تے تو
 شامل مس او اوفتے تو یروشلم شار ٹی چرخ کریسہ دلیری اٹ عیسیٰ نا پسکینگا پیغام نا
 تبلیغ کریکہ۔ ○ ساؤل یونانی زبان والا یہودی تے تو بحث کریکہ، ولے اوفتا کوشست
 اسکہ کہ اودے کسفر۔ ○ ارا وخت آ ایمان تھوکاک دا بیتاے بنگر، اوفک ساؤلے
 قیصریہ شار آدرسہ او اوکان اودے اونا شار ترسی آراہی کریکہ۔ ○

او گڑاس وخت کے عیسیٰ نازی آ ایمان تھوکاک یہودیہ، گلیل او ساماریہ
 صوبہ غاتے ٹی امن اٹ رسیدگار۔ او خدا نا پاکنگا روح نا وجہغان اوفتا دلیری دویسہ
 بنا، او ایمان تھوکا تا تعداد زیاست مریسہ بنا۔ اوفتا خدا نا کسر نا بنگ نا وجہغان
 بھازنگا بند غاک اوفتا رند اٹ بسر او عیسیٰ نازی آ ایمان تھار۔ ○

پطرس نا لدہ او یاقا شار اترے ٹی معجزہ نشان تینگ

پطرس شار شار آ ایمان تھوکا تے آچر خلککہ۔ اسہ وختس او لدہ پنی آ شار آ
 ایمان تھوکا تے آ بنا۔ ○ اوڑے اسہ ایلیاس پنی وُ بندے آ بنا کہ او ہشت سال آن
 معزور اسکہ او اسہ کلسے آتھاس۔ ○ پطرس اودے پارے ”ایلیاس، عیسیٰ، کہ او خدا
 نا مقرر کروکا اے، نے جوڑ کرینے۔ بشہ او لیپا تے تینا مچ کر۔“

ہمو وخت آ ایلیاس بش مس او چرخ کنگ آ لگا۔ ○ لدہ شار نا گل بند غاک او
 شارون علاقہ نا بند غاک اودے خنار او بھازنگا بند غاک ہندا معجزہ نا وجہغان عیسیٰ
 نازی آ ایمان تھار۔ ○

- ۳۶ یاقا شار ٹی عیسیٰ نازی آ ایمان تجو کو نیازی س آسکہ کہ اونا پن یتیتا آسکہ۔ او
یونانی زبان ٹی اونا پن "ڈور کس" آسکہ، اودانا معنی اے "خزم"۔ او تینا زند ٹی جوانو
۳۷ کاریم کریکہ او غریباتا مدتے کریکہ۔ ○ آرا وخت آپطرس لڈہ شار ٹی آسکہ دا نیازی بیمار
مس، کسک۔ اودے تمشوؤ تسر، کفن بیر فیر، او بڑز نا کو ٹھی ٹی تیار۔ ○ یاقا شار لڈہ
۳۸ شار آن خوک آسکہ۔ آرا وخت آ یاقا شار نا ایمان تجو کاک بنگر کہ "پطرس لڈہ شار ٹی
اے"، اوفک ارا بندغ پطرس آرابی کریہ اودا گلوئے تسر کہ "زونے آبرک۔" ○
۳۹ پطرس اوفتے تورابی مس۔ آرا وخت آ او رسینگا، اوفک اودے بڑز نا کو ٹھی
آ کہو کنگا نیازی آدریر۔ مردہ ناربی آ بھازنگا جنوزانک ٹو لوک ہو غنگ ٹی آئرہ۔ آرا
وخت آ اوفک پطرے خنار، تینا پچ او گڑاتے اودے نشان تسر او پاریر "وافتن
کے دا نیازی تینا زند ٹی جوڑ کر فیس۔" ○
۴۰ پطرس اوفتے گلے کو ٹھی آن کشا، او گوڈ خلک، ٹوس او دُعا کرے۔ پد آ او
بش مس، مردہ ناربی آبس، اودے پارے "یتیتا، بش مہ۔"
۴۱ نیازی تینا خنتے ملا، پطرے تینا رہی آخنا، او پریشان مس۔ ○ پطرس اونا دو ٹی
بلک، اودے بش کرے۔ پد آ او کل جنوزان او ایمان تجو کا تے توار کرے او اوفتے
نشان تس کہ "نیازی پدی زندہ اے۔" ○ پطرس نا دا معجزہ گلا یاقا شار ٹی مشہور
۴۲ مس، او بھازنگا بندغاک عیسیٰ نازی آ ایمان میسر۔ ○ پطرس یاقا شار ٹی شمعون
۴۳ پنی آ بندغ تو منہ وے رہینگا کہ او سہلہ نا کاریم کریکہ۔ ○

پطرس او کپٹن گرنیلئیس نا ملاقات

- ۱ **ب** قیصریہ شار ٹی گرنیلئیس پنی دُ بندغس رہینگا کہ۔ او روئیو فوج ٹی آسکہ، او دا
۲ فوج نا حصہ "اٹلی فوج" پاننگا کہ۔ او دا حصہ ٹی کپٹنس آسکہ۔ ○ او اسہ مزہبی دُ بندغس
آسکہ۔ او او اونا گل اراوالاک خُدا نا عبادتے کریہ او خُدا نا تروکا زمر داری تے پورہ

- کیرہ۔ او بر دے عبادت تو اوار غریبنگا بہبودی تادے ہم کریکہ۔ ۳
- اسہ دے س پیشیم نا وخت آ او عبادت کنگ ٹی اسکہ، او دے ٹی ٹغ آن بار
خنا۔ خدا نا اسہ ملائیس اونا ربی آ بس، او دے پارے "گرتیلیس"۔ ۴
- او خولیس آٹ ملائیک تو بیت کریسہ پارے "جی خواجا، آنت حکم اے؟" ۵
- ملائیک او دے پارے "نا عبادت او غریباتا مدت کنگ آن خدا خوش مسونے،
او خدا نے برکت ایٹک۔ ۶
- واسہ گڑاس بندغ یاقا شار آ رابی کزک کہ او فک بندغے
نے آتیر۔ اونا پن شمعون اے کہ او "پطرس" پاننگ۔ ۷
- او شمعون پنی دُسلہ نا
کاریم کرو کوے نا آرا ٹی مہمان اے او شمعون نا آرا سمندر نا ربی آ رے۔ ۸
- بندا میتا کنگ آن پد ملائیک پدی بنا او کرتیلیس تینا ارا نوکر او اسہ فوجی سے
خوائے۔ وا فوجی اونا چیراستی اسکہ، او ہم مزہبی دُندغس اسکہ۔ ۹
- کرتیلیس اوفتے تو
وا گل قصے کرے او یاقا شار آ رابی کرے تا۔ ۱۰
- اِرت میکو دے آ او فک نیم روچ آ یاقا شار آن خُزک بسر۔ پطرس بمو وخت آ
اُرا نا چھت آ بنا کہ او خداغان دُما کے۔ ۱۱
- او بینگن اسکہ او اِزغ کنگ خوائیس، دے
اِزغ تیار آلویکہ۔ او بمو وخت آ چھت آ دے ٹی ٹغ آن بار خنا۔ ۱۲
- او خنا کہ آسمان
آن اسہ بھلو چار کُندی دُکونٹس دُبینگ ٹی اسکہ۔ ۱۳
- او ٹی بر دُول نا سادار او بر
دُول نا چکاک اُترہ۔ ۱۴
- خدا پطرے پارے "پطرس، بَش مہ۔ دافنے آن تڑگن۔"
وے پطرس پارے "اے خدا، یقیناً آخا۔ ای حرامو گڑا کنگ کیرہ۔" ۱۵
- خدا دلدا او دے پارے "آرا گڑاتے ای حلال کریٹٹ، اوفتے حرام سوچ کپہ۔"
او بندا میتاک مسہ وار پاننگار او پطرس مسہ وار اِنکار کرے۔ ۱۶
- او پد آ بندا گڑاک
پدی آسمان آ بنا۔ ۱۷
- پطرس بند او دے نا ٹغ نا باروٹ پریشان اسکہ کہ "وانا معنی آنت اے؟" کرتیلیس
نا رابی تروکا بند غاک پیٹیسہ پیٹیسہ شمعون نا اراغا رسیدگار، ۱۸
- او وا وخت آ او فک
دروازہ ٹک ٹکیفیر او بریفیر کہ "واڑے پطرس پنی دُندغس مہمان آ رے؟" ۱۹

- ۱۹ پطرس واسکان سوچ کنگ ٹی اسکہ کہ ”وے ٹی ٹخ نا آنت معنی اے؟“۔ بمو
دخت آخدا نا پاکنگا روح اووے حکم تیس ”مہ بندغ دروازہ غانا انتظارے کنگ
۲۰ ٹی او۔“ بش مہ۔ تیار مرک۔ وا بندغاتے تو بنگ۔ خولپیس، آتے کہ وا بندغاتے
خدا راہی کرینے۔“
- ۲۱ بندا خاطر آن پطرس شیف وڑینگا او بندغاتے پارے ”کنا پن پطرس اے۔
ٹھے کن تو آنت کاریم اے؟“
- ۲۲ اوفک جواب تیس ”نہ کپن گرتیلیس راہی کرینے۔ او خدانا کسر آہنو کو بندغس
اے، اونا آست ٹی خدانا خولیس آرے، او کل بیہوویک اونا بھاز عزتے کیرہ۔ خدا
اسہ ملائک نا ذریعہ آت اووے پارے کہ ”نی تینا اراغا پطرسے بیینگ، تاکہ ٹم اونا
پیتاتے ہیرے۔“
- ۲۳ پطرس اوفتے دعوت تیس ”نہ بندائے گدریفبو۔ سوب آنا کانہ۔“
- ۲۴ سوب نا پطرس تیار مس او اوفتے تو راہی مس۔ یافا شار نا ییس نازی آ
ایمان تھوکا بندغاتے آن ہم گراس اوفتے تو راہی مس۔ دے سے آن پد اوفک
۲۵ قیصریہ شار آسر مس، ارارے گرتیلیس اوفتا انتظارے کنگ ٹی اسکہ۔ گرتیلیس تو
عزیز او اونا سنگتاک ہم فچ آہرہ کہ اوفتے گرتیلیس بنگاس۔ آرا دخت آ پطرس
۲۶ ارا نا دروازہ غا سر مس، گرتیلیس اوڑتو ملا، اونا آتے تہا، اووے سجدہ کرے۔
وے پطرس اووے بش کرے او پارے ”کنے سجدہ کپہ آتے کہ ای خدا آفٹ، نے
آن بارو انسائے اٹ۔“
- ۲۷ پطرس گرتیلیس تو بیت کریسہ ارا نا تہہ ٹی پیسا، او بموڑے مخلوق نا اسہ
۲۸ مچی سے خنا۔ پطرس بمو مچی نے پارے ”ٹم چارے کہ کنا قوم نا بیہووی بندغاتا
مزبب دا اجازتے تفک کہ ایلو قوماتا بندغاتے تو تولیر، بش مرید او گنیر۔ وے خدا
کنے ٹخ ٹی پوہ کرے کہ ”ایلو قوماتا بندغاک نا پاک آفس او ٹم ایلو قوم والا بندغاتے
تو سنگتی کنگ کیرے۔“

۲۹ ولدا او گرتیلے پارے ”بندا خاطر آن آرا وخت آنی کنے بئینگاس ای واسوچ
 خلتویٹ کہ ”نی پین قوم نابندغے اُس“۔ ای بسٹ۔ نی کنے آتے بئینگاس؟“
 ۳۰ گرتیلےس اووے جواب تے ”اینو آن مسہ وے مست پیشیم نا وخت آ ای تینا
 ۳۱ آرا ٹی عبادت کنگ ٹی آسٹ۔ ای اسہ وار تو اسہ ملائکے تینا مون آخناٹ۔“ او کنے
 پارے ”گرتیلےس، نا عبادت او غرباتا مدت کنگ آن خُدا بھاز خوش مسونے۔“
 ۳۲ بندا خاطر آن گراس بندغ یاقا شار آشمعون پطرس پنی آ بندغ آرابی کر۔ او
 شمعون پنی آسہ نا کاریم کروکا بندغ نا آرا ٹی مہمان اے۔ اونا آرا سمندر ناربی
 ۳۳ آٹ اے۔“ بندا خاطر آن ای نے کے بندغاتے رابی کریٹ۔ نا بھاز مہربانی
 کہ نی بسٹ۔ نن واڑے پنگ کے گل مچ اُن کہ خُدا نن کے نا ذریعہ آٹ آنت
 پیغام رابی کریٹ۔“

پطرس نا گرتیلےس نا آرا ٹی مچی ئے عیسیٰ نا باروٹ پاننگ

۳۴ واکن پد پطرس بیت کریسہ پارے ”واسہ ای پوہ مسٹ کہ خُدا نا مون آکل
 ۳۵ انساناک برابر او۔“ او آرا قوم نا بندغ خُدا نا حکماتے منک، او اونا کسر آریک، خُدا
 ۳۶ اووے دوست تورک۔“ اُنم بنگونورے کہ خُدا تینا پیغامے یہودی تے آرابی کرے،
 کہ عیسیٰ خُدا نا مقرر کروکا اے، تاکہ اوفک اونا کسر آریک۔ او گل مخلوق نا مالک
 ۳۷ اے۔“ عیسیٰ غان مست یحییٰ بھازنگا بندغاتے پاک صاف منگ نا بے شولفے۔
 وے اُنم عیسیٰ نا باروٹ بنگونورے کہ او آرا کاریمتے یہودی تا علاقہ ٹی کرے، او تینا
 ۳۸ مقرر کروکا نا پیغامے گلیل صوبہ غان شروع کرے۔“ او اُنم دا ہم بنگونورے کہ خُدا
 تینا پاکنگا روح نا طاقے عیسیٰ ناصری آرابی کرے۔ او شار شار آچرخ کرے، بھاز
 نیکی نا کاریم کرے او بھازنگا مخلوقے بیماری تے آن شفا تے، او بھازنگا بندغاک
 ۳۹ اونا بیتاتے آن ایلےس نا کسرے یلہ کریٹ۔“ او نن بندا بیتاتا کہ او یہودی تا علاقہ

۳۰ او یروشلم شار ٹی کرے گواہ اُن۔ یروشلم شار نا بندغاک اووے صلیب آتفیر، اونا
 ۳۱ دُو او نت تے ٹی منج خلک، کسفر۔ ۰ ولے خُدا اووے مُسے دے آن پد پدی زنده
 ۳۲ کرے او نن اووے خنان۔ ۰ ہر بندغ اووے خنتو، صرف نن کہ خُدا نئے گواہی کے
 ۳۳ گچین کریس، نن اووے خنان۔ نن اونا پدی زنده منگ آن پد اوڑ تو اِرغ گنگن
 ۳۴ او مجلس کریں۔ ۰ او نئے حکم تِس کہ نن خُدا نا پُکسنگنا پیغام نا تیلخے شار شار ٹی
 ۳۵ کین او مخلوقے پان کہ ”یعیسیٰ، کہ او خُدا نا مقرر کروکا اے، ہمو بندغ اے کہ خُدا
 ۳۶ اووے کہوکا او زنده غاتا فیصلہ کے مقرر کریں۔“ ۰ مُست نا پغمبر اک پارینو کہ ”آرا
 ۳۷ بندغ ہم خُدا نا مقرر کروکا نازی آایمان تِجک، اونا زی آایمان تِجنگ نا وِجغان
 ۳۸ اونا کل گناہ او بُرائیک معاف مریزہ۔“ ۰

ایلو قوماتا بندغاتے آخُدا نا پاکینگا رُوح نا طاقت نا بَینگ

۳۹ پطرس ہندا بیتا باروٹ بیت کنگ ٹی اُسک، کہ خُدا نا پاکینگا رُوح نا طاقت
 ۴۰ ہموڑے موجود ایلو قوماتا بندغاتے آس، ارافک کہ خُدا نا پیغامے پینگ ٹی اُسرہ۔ ۰
 ۴۱ او یعیسیٰ نازی آایمان تجوکا یہوویک، کہ اوفک پطرس تو یاقا شار آن بسوئر، حیران
 ۴۲ مسر، اُتے کہ خُدا تینا پاکینگا رُوح نا طاقت، کہ ٹیکی س اے، ایلو قوماتا بندغاتے آ
 ۴۳ ہم راہی کرے۔ ۰ ایلو قوماتا بندغاک جتا جتا زباناتے ٹی خُدا نا صفے کہیرہ او خُدا
 ۴۴ نا شکرے ادا کہیرہ کہ خُدا اوفتے جتا زباناتے ٹی بیت کنگ نا طاقتے تِس۔ پطرس
 ۴۵ پارے ۰ ”دا بندغاتے آخُدا نا پاکینگا رُوح نا طاقت بس، دھن کہ نئے آسونه۔
 ۴۶ نن پاک صاف منگ نا بے شولان۔ ضروری اے کہ دافتے ہم وِی ٹی پاک صاف
 ۴۷ منگ نا بے شولفین۔“ ۰
 ۴۸ ہندا خاطر آن پطرس اوفتے حکم تِس کہ ”یعیسیٰ نا پِن اٹ کہ او خُدا نا مقرر
 ۴۹ کروکا اے، بے شولفیو۔“

اوفک بندن کریر۔ ولدا اوفک پطرس او اونا سنگتاتے دعوت تیر کہ ”منہ وے
نن تو رینگبو۔“

پطرس نا سنگتاتے تو بحث کنگ

- ۱ باب خاصنگا شاگرداک او یہودیہ صوبہ ٹی رینگوکا ایلو یہودیہک ہم، کہ اوفک ہم
- ۲ عیسیٰ نازی آ ایمان تھانر، بنگر کہ ”ایلو قوم والاک ہم خدا نا پیغامے بنگونو او عیسیٰ
- ۳ نازی آ ایمان تھانو“۔ پطرس پدی یروشلم شار آ بس۔ واکان پد ہموڑے ایمان
- ۴ تجوکا یہودی تے آن گڑاس بندغ کہ اوفک بندغ نا سنت کنگے اسہ فرس خیال
- ۵ کریرہ، پطرس تو بحث کریرہ پاریرہ ”نی آنتے ایلو قوماتا بندغاتا اراتے ٹی بناس، او
- ۶ اوفتے تو گنگس کہ واقوماتا بندغاک ننے آن بار سنت کپسہ؟“
- ۷ پطرس اوفتے پوہ کنگ کے قصے شروع آن کرے کہ واقصہ اوڑتو
- ۸ موسس۔ پطرس قصہ کریرہ پارے ”اسہ وے س ای یاقا شار ٹی عبات کنگ
- ۹ ٹی آسٹہ، ای وے ٹی تیغ آن بار خنٹ، کہ آسمان آن اسہ چار گنڈوئی و بھلو کونٹس
- ۱۰ وڈینگا۔ آرا وخت آ واکونٹ کنا خوک آ بس۔ ای خنٹ کہ ہندا کونٹ نازی آبر
- ۱۱ وڈل نا جنگی او آرائی و ساوار او چکاک اترہ۔ ولدا ای خدا نا توارے بنگٹ کہ او
- ۱۲ کنے پارے ”پطرس، بش مہ، تڑاو گن۔“ وے ای پاریت ”اے خدا، یقیناً آخا۔
- ۱۳ ای حرامو گڑا گینگ کپہ۔“ خدا ولدا کنے پارے ”آرا گڑائے ای حلال پارینٹ،
- ۱۴ اووے حرام سوچ کپہ۔“ ہندا بیتاک کن تو مسہ وار مسر او واکان پد گل گڑاک
- ۱۵ پدی آسمان آ بنار۔ او ہندا وخت ٹی مسہ بندغ، کہ اوفک قیصریہ شار آن کنے آ
- ۱۶ یاقا شار آرابی کنگانر، کنے آبسر آراڑے کہ ای رہینگا۔ خدا نا پاکنگا زوج کنے
- ۱۷ پارے ”خولپہ۔ وابدغالتے تو بنگ۔“ او ہمو شش یاقا شار نا ایمان تجوکاک کن تو
- ۱۸ اوار قیصریہ شار آبسر او نن گرتیلیس نا آرا ٹی بنان۔ گرتیلیس نن تو قصہ کریرہ

پارے کہ "ای تینا اُرا ٹی ملائکے خنٹ۔ ملائک کئے پارے" گڑاس بندرغ یاقا شار
 ۱۳ آ شمعون پطرس پنی آ بندرغ آ راہی کر، کہ اونا پیتاتے بنگ آن پد نی او نا اُرا
 ۱۵ نا کل بندغاک نجات حاصل کیرے۔ "ای گرتیلیس نا اُرا ٹی بنٹ۔ اُرا وخت
 آ ای بیت کنگ ٹی اسٹ، اوفتے آخدا نا پاکنگا روح نا طاقت بس دھن کہ اولیکو
 ۱۶ وارننے آ بسوس۔ ولدا کنا اُست آ بس کہ عیسیٰ پارلس "سیکی دیر اٹ پاک
 صاف منگ نا بے شولفے، ولے داژان زیاست بیت داو اے کہ ٹے آخدا نا پاکنگا
 ۱۷ روح نا طاقت بریک۔ ٹم اونا طاقت اٹ کاریم کیرے۔" ایلو قوماتا بندغاتے آخدا
 نا پاکنگا روح نا طاقت نا بنگ آن دا ظاہر مریک کہ اوفک ہم عیسیٰ نازی آ ایمان
 تچانو دھن کہ شروع ٹی ننے آخدا نا پاکنگا روح نا طاقت بسوس۔ ای دیر اٹ کہ
 خدائے اونا کاریمتے آن توریو؟"

۱۸ اُرا وخت آ اوفک دا پیتاتے بنگر، تو بحث کنگے اِلار، خدانا صفتے کریسہ پاریر
 کہ "خدایو قوماتا بندغاتے دا موقعے تسونے کہ، اگہ اوفک عیسیٰ نازی آ ایمان
 تنخیرہ، گناہتے آن بر سینگیرہ، تو اوفک ہم ہمیشہ نازندگی کے حاصل کیرے۔"

عیسیٰ نازی آ ایمان تچو کاک ایتاکیہ شار ٹی

۱۹ گڑاس عیسیٰ نازی آ ایمان تچو کا بندغاک، کہ اسٹیفن نا کسفنگ آن پد اوفتے
 آ ظلم شروع مس، اوفک فینیکی او کپرس صوبہ غاتے آ او ایتاکیہ شار نا گند آ بنار، او
 ۲۰ کسر اٹ صرف یہودی بندغاتے عیسیٰ نا باروٹ تبلیغ کیرے۔ ولے گڑاس ایلو کپرس
 او گرتینی علاقہ غاتا ایلو ایمان تچو کاک ایتاکیہ شار آ بنار او ایلو قوماتا بندغاتے آخدا
 نا پیغامے رسفیر، او اوفتے خدانا پُسننگا پیغام، کہ عیسیٰ میسونے تہ، ہم پاریر۔
 ۲۱ خدانا پاکنگا روح نا طاقت اوفتے تو اسکہ او اسہ بھلو مخلوقس اوفتے تبلیغ آن عیسیٰ نا
 زی آ ایمان تچا او خدانا کسر آ بس۔

۲۲ وا خبر یروشلم شار ٹی ایمان تجھو کاتے آرسینگ۔ ہندا خاطر آن اوفک برتباے
 ۲۳ ایتاکیہ شار آرابی کریر۔ آرا وخت آ برتباس ایتاکیہ شار آسر مس او خنا کہ اوڑے
 بھازنگا بندغاک عیسیٰ نازی آ ایمان تھانو، او بھاز خوش مس، او اوفتے پارے
 ”تینا ایمانے عیسیٰ نازی آ سیفبو۔“

۲۳ برتباس نیک او ایماندارو بند غس اسکہ۔ اوڑتو خدا نا پاکنگا روح نا طاقت اسکہ
 او بھازنگا مخلوقے عیسیٰ نازی آ ایمان تخفیس، او خدا نا کسر آیسوس۔
 ۲۵ ولدا برتباس ترسی پنی اشار آ بنا کہ ”ساؤل تو یلیو“۔ آرا وخت او ساؤلے
 ۲۶ خنا، اوفک پدی ایتاکیہ شار آسر، او اسہ سال اسکان ہرتوماک مخلوقے عیسیٰ نا
 باروٹ خوانفیر۔ او ایتاکیہ اولیکو شار اسکہ کہ اوڑے عیسیٰ نازی آ ایمان تجھو کاک
 ”عیسائی“ پانگار۔

۲۷ ہمو دے تے ٹی عیسائی تا گڑاس بندغ، کہ اوفک مخلوقے تبلیغ کریرہ، یروشلم
 ۲۸ شار آن ایتاکیہ شار آ بنار۔ اوفتے آن اسس، کہ اونا پن اگس اسکہ، اوڑا خدا
 نا پاکنگا روح نا طاقت بس۔ او بش مس، مخلوقے پارے کہ ”اسہ بھلو دکالس وا
 دنیا ٹی ینگ ٹی اے۔“

۲۹ ہندا دکال کلویس روپیو شہنشاہ نا وخت ٹی بس۔ ہندا خاطر آن عیسایک تینا
 ایلو ایلمتے تو صلاح کریر کہ ”نن پیسے غاتے مچ کین، او یہتویہ صوبہ نا عیسائی تے کے
 رابی کین تاکہ دکال نا وخت آ ہندا پیسے غاک اوفتا کاریم ٹی بریر۔“
 ۳۰ اوفک پیسے غاتے مچ کریر او برتباس او ساؤل نا دو ٹی تسر، او ہندا فک وا
 پیسے غاتے بیفیر، یہتویہ صوبہ غا وریر او عیسائی تا معتبر نگا بند غاتا دو ٹی تسر۔

برودیس نا یعقوبیہ کسفنگ او پطر سے گرفتار کنگ

۱۲ او ہندا دے تے ٹی بادشاہ بروویس عیسائی تے آ ظلم او اوفتے تکلیف ینگ

- ۲ شروع کرے۔ ○ او یوتھنا ایلُم یثَقُوبے، کہ او خاصو شاگردس اَسَک، گرفتار کرے او
 ۳ زغم اٹ کسے تہ۔ ○ او خنا کہ ”کنا واکاریم آن یہودیہک خوش مسونو“، او خاصنگا
 شاگرداے آن پطرس ہم گرفتار کرے۔ ارا وخت آپطرس گرفتار مس تو دا وخت
 ۴ آبغیر خمیرِ نِگا اِرغ نا عید منگ ٹی اَسَک۔ ○ پطرس نا گرفتاری آن پد او زندان ٹی
 شاغنگا۔ زندان ٹی چار پولوس والاک اونا خیالداری ئے کیرہ، او ہر مسہ گنٹھ غان پد
 بندا پولوس والاک بدل مسرہ او ایلو چار پولوس والاک اونا خیالداری کے بسرہ۔
 او پیست او چار گنٹھ شانزدہ پولوس والاک واری واری خیالداری کیرہ۔ ہرودیس
 سوچ خلک کہ ”امی پطرسے پچائینگ نا عید آن پد مخلوق نامون آ کسفیوہ“۔ ○
 ۵ بندا خاطر آن پطرس زندان ٹی شاغنگا، ولے عیسائیک ہوغنگ اٹ خداغان
 پطرس کے وعا کیرہ۔ ○

خدا نا ملائیک نا ذریعہ اٹ پطرسے آزاتی تینگ

- ۶ پچائینگ نا عید نا خلاص منگ آن پد ہرودیس سوچ کرے کہ ”سوب نا ای
 پطرسے مخلوق نامون آ کسفیوہ“۔
 بندانن آپطرس زندان ٹی ارا پولوس والا تانیام ٹی زنجیرتے تو تفوک خاچوک
 ۷ اَسَک، او ارا پین پولوس والاک دروازہ غا خیالداری کنگ ٹی اُترہ۔ ○ اسہ وار تو
 ملائیکس زندان ٹی پطرس نا کوٹھی ٹی ظاہر مس، اونا پینگ آن کوٹھی روشنائی مس۔
 ملائیک پطرس نا کوپے ئے مرفے، او دے بَش کرے او پارے تہ ”بَش مہ، کان۔“
 ۸ او ہندا پانینگ تو پطرس نا زنجیر اک ملنگار، دُغار آتہار۔ ○ ولدا ملائیک پارے
 تہ ”دستار او چوٹاتے تینا بین۔“
 پطرس ہندن کرے۔ ملائیک پارے ”پٹوئے مَح آتینا تَف، کن تو راہی مہ۔“ ○
 ۹ پطرس اوڈو اوار اونا رند اٹ زندان آن پیش تہا۔ پطرس سوچ خلک کہ ”وا

۱۰ بیتاک ٹنچ ٹی منگ ٹی او۔" او پوہ متو کہ وافک راستی آٹ منگ ٹی او۔ او فک پوئوس واللتے آن گدرینگار او زندان نا آبتی آ دروازہ غا رسینگار، کہ او شار نا گنڈ آ بلنگاکہ۔ دروازہ اوفتے کے تیڈٹ بلنگا، او اوفک پیش تمار۔ آرا وخت آ اوفک روڈ آن اسہ گلی سے ٹی پینگ ٹی آئرہ، ملائک اسہ وار تو غائب مس۔

۱۱ ولدا پطرس پوہ مس او تین تو پارے "آرا بیتاک کن تو مسونو، وافک راست او۔ خدا ملائکے راجی کرے کہ کئے بروویس نا قید آن آزاتی ایتے، او ہمو بیتاک کہ یہوویک سوچ خلنگ ٹی او، غلط ثابت مریر۔"

۱۲ بندا بیتاتے سوچ کریسہ او مریم نا آرا نا گنڈ آ بتنا۔ مریم یوتنا نا لہہ اسکہ او یوتنا کہ مرقس ہم پاننگاکہ۔ ہموڑے بھاز بندغ پطرس نا آزاتی کے دعا کنگ ٹی آئرہ۔ پطرس دروازہ غا ٹک ٹکیفے، او نوکرو مسرٹس، کہ پن تہ روڈی اسکہ، دروازہ غا بس۔ او پارے "دیر اُس؟"

پطرس پارے "ای اٹ۔"

۱۳ مسرٹ پطرس نا توارے چائس او خوشی آن دودینگیسہ آرا نا تہہ ٹی بتنا، او دروازہ نا تلنگے گیرام کرے۔ او دعا کروکا بندغاتے پارے "پطرس پیشن سلوک اے۔"

۱۵ بندغاگ اووے پاریر "نی گنوک مسوئس۔"

ولے او زور تجیسہ پارے "آخا۔ وا پطرس اے۔"

بندغاگ پدی پاریر "وا اونا روح مروئے۔"

۱۶ پطرس وار وار دروازہ غا ٹک ٹکیفیکہ۔ آخر اوفک دروازہ غا ملار، او پطرسے خنار، بھاز حیران مسر۔ پطرس تینا دواٹ اشارہ کرے "چپ کبو۔" او اوفتے تو قصے کرے کہ خدا ہمر اووے زندان آن آزاتی تسونے۔ او پارے "بندا بیتاتے عیسیٰ نا جدید رنگا یلم یعقوب او ایلو عیسائی تے ہم پایو۔"

۱۸ بندا بیتاتا کنگ آن پد او پیش تما او پین جاگہ سے آبتنا۔

آرا وخت آ سوب مس پوئوس والاک بھاز پردیشان مسر۔ اوفک سوچ خلکر

- ۱۹ کہ ”پطرس اراڻگ ٻڌائين؟“ ○ ارا وخت آوا ٻڌائين ٻروڊيس ڀڳ او ڪلم ٿس ڪه
 ”پطرس پڻيو۔“ اوفڪ بهاز ٻڌار، وڻ ڪٽيو ته۔ ولدا ٻروڊيس پولوس والائين آن
 پطرس نا باروٽ سوال ٻريه۔ اوفڪ جواب ٿيڻگ ڪٽيو۔ ٻندا خاطر آن ٻروڊيس
 اوفتا ڪسڻگ نا ڪلم ٿس۔

واڪن ٻڌ ٻروڊيس منہ وڻ ڪي ٻريه شار آ ٿينا اراڻا ٻڌا۔ ○

بادشاه ٻروڊيس نا ڪهنگ

- ۲۰ بادشاه ٻروڊيس صوَر او صيدا شارانا ٻڌائين آن بهاز غصہ اسڪہ۔ ٻندا شارانا
 ٻڌائين آن گڙاس مچ مسر او ٻروڊيس آ ٻڌار۔ اولڪو وار اوفڪ محل نا بھلا نوڪر
 ٻڌي رشتو ٿس او ٿينا سنگت ڪري۔ ولدا اوفڪ ٻروڊيس نا ٿيڻگ ڪه ٻڌار او
 اودے پارہ ”ٺي نن تو خير ڪرڪ۔“
 اوفڪ خير ڪنڻگ ڄاڻيسرہ، اٽڪ ڪه گڻوئي آ گڙائين ٻروڊيس نا بادشاهي آن
 بلڪرہ، ورہہ۔ ○

- ۲۱ اسہ وڻ ٻروڊيس اسہ بھلو جلسہ ڪري۔ او ٿينا تاج ٻڌا، تخت آ ٿينا
 ٺوس او مخلوق تو ٻيٽ ڪري۔ ○ ٻيٽ ڪنڻگ نا وخت آ مخلوق چيائڻ ڪريہ پارہ
 ”دا بندرغ آف۔ خدا ٻيٽ ڪنڻگ ٿي اے۔“ ○
 ۲۲ اسہ وار تو ملائڪس بس او ٻروڊيس ٻيٽ ڪري، اٽڪ ڪه ارا وخت آ مخلوق اودے
 خدا پارے، او چپ ڪري۔ اونا جان ٿي پوک تمار، او ڪسڪ۔ ○
 ۲۳ ٻهو وڻ ٿي عيسائيت تا تبليغ ڪنڻگ ٿي اسڪہ او بهازنگ ٻڌاڪ عيسائي جوڙ
 مسوئر۔ ○

- ۲۵ برتباس او ساوڻ ٻڌي ڪنڻگ ڪري ارا ٻڌي اناڪيه شار آ ٻڌار۔
 مريم نا مار يوحنا، ڪه او مرس ٻم پانگاڪ، اوفتي تو اوار اسڪہ۔ ○

خُدا نا پاکِنگا رُوح نا برتَباس او
سّاؤلرے تینا کاریم کے گچین کنگ

۱ **ب** اِنّاکیہ شار ٹی عیسیٰ تے آن گڑاس تبلیغ کروکو او اُستو اُترہ۔ اوفتا پنک
۲ وُهن اُترہ، ساؤل، برتَباس، شمعون کہ او کالو پانِنگا کہ، لوکیس کہ او گریچی علاقہ غان
۳ بسوس، مناتیم کہ او کہوکنگا باوشاہ بروویس نا اِلہ تو اوار بھلن مسوس۔ ○ اسہ
وے س واک ایلو عیسیٰ تے تو اوار روچہ تخاصر او عباوت کنگ ٹی اُترہ۔ خُدا نا
پاکِنگا رُوح اوفتے پارے "ای برتَباس او ساؤلرے گچین کریٹ۔ ای فیصلہ کریٹ کہ
واک کار او ایلو شاراتا مخلوق آئیس نا پیغامے رسیدیر۔ اوفتے رابی کہو۔" ○
۳ بندا خاطر آن اوفک روچہ تخاصر او وُعا کریسہ تینا وُوتے داری داری اوفتا زی
آ تخاصر او اوفتے رابی کہو۔ ○

برتَباس او ساؤل نا کپُرس جزیرہ
نا گورنرے ایماندار جوڑ کنگ

۴ پاکِنگا رُوح نا گچین کنگ آن پد برتَباس او ساؤل اِنّاکیہ شار آن سلوکیہ شار آ
۵ بنار او اوکان کشتی ٹی کپُرس جزیرہ غا بنار۔ ○ آرا وخت آ اوفک سلیمیس شار آ سر
مسر، اوفک بیہووی تا عباوت خانہ غاتے آ بنار او عیسیٰ نا خُدا نا باروٹ پیغام نا تبلیغ
کہو۔ یوتنا، کہ او مرقس ہم پانِنگا کہ، اوفتا مدت کے اوفتے تو اوار اسکہ۔ ○
۶ اوفک پُسنِنگا پیغام نا تبلیغ کریسہ جزیرہ نا ایلو گنڈ آ پافس شار آ سر مسر۔
بمورے اوفک اسہ جاؤوگرے تو ملار کہ اونا پن الیماس اسکہ۔ او بیہووی س اسکہ
۷ او تینے پنمبرس پاریکہ۔ ○ جاؤوگر روویو گورنر سرگیس نا سنگش اسکہ۔ گورنر بھاز

- عقل مندو بند غس اسکہ۔ ہندا خاطر آن گورنر برتباس او ساؤلے بنگا تاکہ او عیسیٰ نا
 باروٹ پیتاے بنے۔ ○ ولے جاؤگر الیماس گورنرے واپسکینگا پیغامے پنگ آن منع
 ۸ کنگ نا کوشقے کرے۔ ○ ولدا ساؤل، کہ او پوٹس ہم پانگا، اورا خدا نا پاکنگا
 ۹ روح نا طاقت بس۔ او جاؤگر آبرا، ○ اووے پارے ”نی شیطان۔ نی ہمو ہر بیت
 ۱۰ نا دشمن اس کہ او جوان اے۔ نی صرف خرابو کاریم کیرے، مخلوقے ریغیرے۔ نی
 ۱۱ خدا نا ہر کاریمے، کہ او راست اے، دروغ پاسے۔ ○ واسہ خدا نے ہزا ایٹک او نی
 گڑاس دھتے کے کور مرے۔“

- ہمو وخت آ الیماس نا خنک تارمہ مسر، او کور مس۔ او تینا دوتے دانگ اینگ
 ۱۲ خسا کہ کس اونا دوتی بے، اونا رہنمائی ئے کے۔ ○ آرا وخت آ گورنر دا معجزہ ئے خنا
 او عیسیٰ نا باروٹ پیتاے بنگ، او بھاز حیران مس او عیسیٰ نازی آ ایمان تچا۔ ○

پوٹس نا انطاکیہ شار فی عیسیٰ نا
 باروٹ پاننگ کہ ”او نجات تروکا اے“

- پوٹس او اونا سنگتاک کشتی ٹی پافس شار آن پتفولیہ صوبہ نا پرگہ پنی آ شار
 ۱۳ آ بنار۔ او داکان پد یوتھا، کہ او مرقس ہم پانگا، اوفتے آن ہر سینگا او یروشلیم شار
 ۱۴ آ پدی بنا۔ ○ ایلو سنگتاک پرگہ شار آن راہی مسر او پتدیہ صوبہ نا انطاکیہ شار آ
 سر مسر، او خدا نا عبادت او آرام نا دے یعنی ہفتہ غایہودی تا عبادت خانہ غا بنار،
 ۱۵ او اوڑے ٹوئر۔ ○ اماماتا تورات او ایلو پغمبر اتا کتاباے آن خواننگ آن پد عبادت
 خانہ نا افسراک پوٹس او برتباس آ گلو راہی کیر کہ ”ایلمک، ثم تو اگہ نصیحت نا
 بیت آرے، بیو، کبو تا۔“ ○
 ۱۶ پوٹس بش مس، اوفتے چپ کنگ نا اشارہ کرے، او بیت کریسہ پارے
 ”یہودی سنگتاک او ایلو قوماتا بندغا کہ ثم خدا نا عبادتے کیرے، کنا پیتاے

۱۷ غور اٹ بھبو۔ ۱۸ یہودی تا خدا ننا باوہ پیرہ غاتے لچین کرے او آرا وخت آ اوفاک
مصر نلک ٹی پروسیسی اترہ، اوفتے اسہ بھلو قومس جوڑ کرے۔ خدا تینا طاقت اٹ
۱۸ اوفتے مصری تا بیٹی آن کشا، ۱۹ او چل سال اسکان ریگستان ٹی اوفتا خیال داری
۱۹ کرے۔ ۲۰ او خدا کتھان نلک آن ہفت ایلو قوماتے کشا او یہودی تے بندا ڈغارے
۲۰ تس۔ ۲۱ دا گل پیتاک چار صد او پنجا سال اسکان مسر۔

۲۱ ”واکان پد خدا سوتیل پنمبر نا پینگ آن مست اسکان اوفتے سرداری تس۔ ۲۲
سوتیل نا وخت آتنا قوم نا بندغاک خداغان بادشاہس خوائیسر، او خدا قیس نا مار
ساوے اوفتا بادشاہ جوڑ کرے کہ او بنینین نا قبیلہ غان اسکہ۔ او چل سال اسکان اوفتا
۲۲ بادشاہ مس۔ ۲۳ ساوے نا تخت آن وریفنگ آن پد خدا داوڈے بادشاہ جوڑ کرے۔ خدا
اونا باروٹ پارے ”یسی نا مار داوڈ نیکو دوستو بندغس اے، او آرا کاریم تا ای پاوہ،
۲۳ او یک تا۔“ ۲۴ او خدا دا ہم پارے ”ای داوڈ نا اولیاداتے آن اسہ بندغے یہودی
بندغاتا نجات تینگ کے راہی کیوہ۔“ او عیسیٰ اے راہی کرے، دھن کہ خدا اقرار
۲۴ کریس۔ ۲۵ عیسیٰ نا پیغام نا تبلیغ کننگ آن مست یحییٰ یہودی بندغاتے تبلیغ کرے
او اوفتے گناہ تے آن ہر سینگنگ نا ٹکے تس، او بھازنگاتے پاک صاف منگ نا بے
شولے۔ ۲۵ آرا وخت آ یحییٰ تینا کاریے تقریباً خلاص کریس، او مخلوقے پارے ”تھا
خیال ٹی ای دیرے اٹ؟ ای ہمو بندغ اٹ کہ تم اونا انتظارے کننگ ٹی اے۔
او کنے آن پد بریک۔ ای اونا نت تا مشتا برابر ہم اٹ۔“

۲۶ ”اے یہودی سنگتاک، کہ نن ابراہیم نا اولیاد آن، او ایلو قوماتا بندغاک، کہ
تم خدا نا عبادتے کیرے، واسہ نجات نا پیغامے خدا نن کے او دنیا نا گل بندغاتے
۲۷ کے راہی کرینے۔ ۲۸ ولے یروشلم شار ٹی تنا قوم نا پیرنگاک او املک دا بیتے پوہ
مؤیر کہ عیسیٰ تنا نجات تینگ کے بسونے۔ ہر عبادت او آرام نا دے آ اوفاک
پنمبر اتا کتاباتے آن خوائیسر، ولے اوفاک نجات تروکا نا باروٹ پیشن گوئی تے پوہ
مؤیرہ۔ بندا خاطر آن عیسیٰ نازی آ الزام تینگ نا وجہ غان مست نا پنمبر اتا پیشن

۲۸ گویک صبح ثابت مسر۔ اوفتے خبر اسکہ کہ "عیسیٰ معصوم اے"، ولے اوفک روئیو
 ۲۹ گورنر پیلاٹس آ زور تجار کہ "واوے کسف۔" او کسفے تہ۔ اوفک مہنگا کتابتے ٹی
 آرا بیتاک عیسیٰ نا باروٹ لکھوک او، اوفک بہتودی تا کاریمتا وجرغان صبح ثابت
 ۳۰ مسر۔ اوفک اودے صلیب آ کسفیر۔ اونا لاش غار وولو قبرے ٹی تہنگا۔ ولے خدا
 ۳۱ اودے پدی زندہ کرے۔ او بحار وخت اسکان تینا سنگلتے تو، کہ اوفک اورتو
 گلیل صوبہ غان یروشلم شار اسکان بسوئر، اوفتا مون آظاہر مس۔ واسہ اوفک اورکے
 ۳۲ بہتودی بندغاتے کے گواہ او۔ واسہ نن اونا پسکینگا کسرے ٹھے آیسوئن۔ واننا
 ۳۳ باوہ پیرہ غاک اترہ کہ خدا اوفتے تو اقرار کرے۔ خدا عیسیٰ پدی زندہ کرے، او
 بندن خدا نا دا اقرار نئے آپورہ مس، وھن کہ زبور نارٹ میکو باب ٹی لکھوک اے
 خدا تینا مقرر کروکائے پانک "ای اینو بندغاتا مون آپاوہ" "نی کنا مار اس۔"
 ای نا باوہ اٹ۔

۳۴ "او خدا اودے پدی زندہ کنگ آن پد واظاہر کرے کہ قبر ٹی پوک اودے
 کمنسہ، وھن کہ پغمبر یسعیہ نا کتاب ٹی لکھوک اے
 خدا داؤدے پارے "آرا اقرارے ای نے تو کرینٹ ای پورہ کیوہ تہ،
 او ای تینا رحمتاے نا اولیاداتے آرا بی کیوہ۔"
 ۳۵ وھن کہ زبور ٹی اسہ پین جاگے ٹی لکھوک اے کہ پغمبر داؤد خداے پارینے
 "نی خدا تینا دوستگا بندغے قبر ٹی پوکنگ کے ایسہ۔"
 ۳۶ داؤد تینا وخت ٹی خدا نا وین نا کاریے کرے۔ او کسک، او قبر ٹی وفن کنگا۔
 ۳۷ قبر ٹی او سڑا، اودے پوک گنگر۔ ولے بندا بیتاک بمو بندغ تو تئویر کہ خدا اودے
 پدی زندہ کرے۔

۳۸ "کنا گل سنگتاک، ٹھے معلوم مرے او یقین مرے کہ دا عیسیٰ اے کہ اونا
 پیغام ٹھے آرسیفنگ ٹی اے تاکہ شاگناہ او برائیک معاف کنگیر۔ ٹم پوہ بیو کہ آرا
 ۳۹ بندغ عیسیٰ نازی آایمان تہنگ، اونا گناہ او برائیک معاف کنگیرہ۔ ولے آرا بندغ

۲۰ صرف موسیٰ نا لکھوکا کل خلما تے منک، اونا گناہ او بُرائیک معاف مفسر۔ ○ ہندا خاطر
آن خیال تجبو، او ہندا بیتا تے آیقین تجبو، دافتے دروغ پایتو، تاکہ پغمبر اک آرا
بیتا تے پارینو، تُم ہندن مفسرے۔ خدا پغمبر اتا ذریعہ اٹ پانک کہ ○

۲۱ ”اے ملنڈ خلوکاک، تُمے آہزا بریک، تُم حیران مریرے او کبیرے،
آتے کہ ملنڈ خلوکا تے ای ہزا ایتوہ۔

ولے اگہ کس تُمے وا ہزا نا باروٹ رغالک،
تُم یقین تجیرے۔“ ○

۲۲ آرا وخت آپولس دا بیتا تے خلاص کرے، او او برتباس عبادت خانہ غان پیش
تہار۔ مخلوق اوفتے ہنت کرے کہ ”ایلو ہفتہ یعنی عبادت نا وے آپدی ببو، او
نئے ہندا ہیت نا باروٹ پایو۔“ ○

۲۳ بھازنگا یہودی او ایلو قوماتا بندغاک، کہ اوفک پُسنن یہودی تادین فی بسوئر،
پولس او برتباس نارند اٹ بسر۔ پولس او برتباس اوفتے تو ہیت کریر او اوفتے آ
زور تجار کہ ”عیسیٰ نازی آایمان تجبو، تاکہ خدا نارحمتاک تُمازی آمریر۔“ ○

۲۴ ایلو ہفتہ غاشار او شار ناخُک نا خلقاتے آن تقریباً کل بندغاک بسر کہ ”عیسیٰ
۲۵ نا خدا نا باروٹ پیغامے ہنین۔“ ○ آرا وخت آ یہودی یک داخہ بھاز مخلوقے خنار،

اوفتے بھاز کست بس۔ اوفک پولس نا بیتاتا خلاف ہیت کریرہ او اودے بے
عزت کریر۔ ○ ولے پولس او برتباس پین زیاست ولیری اٹ ہیت کریر۔ اوفک
یہودی تے پاریر ”وا ضروری اُسکہ کہ خدا نا پُسننگا پیغامے اولیکو وار تُمے آر سیفین۔

۲۶ ولے تُم دا پیغامے متبویرے، او دھینگا بندغاک ہمیشہ نا زندگی اے حاصل کننگ
کسے۔ ہندا خاطر آن نن تُمے اِلان او ایلو قوماتا آکانہ۔ ○ دھن کہ خدا نن کے پاریسس
”ای تُمے ایلو قوماتا بندغاتے کے روشنائی جوڑ کرینٹ۔

کنا پیغام اوفتے اِسکان سر مرے،
تاکہ اوفک نجات حاصل کیر۔“ ○

- ۳۸ آرا وخت آیلو قوماتا بندغاک واپیتاے بنگر، اوفک بھاز خوش مسر، تین پہ
تین تو واپیغام نا باروٹ بیت کریر او خدا نا صفے کریر۔ آرافے کہ نجات حاصل
کروئی اسک، اوفک عیسیٰ نازی آ ایمان تیار او ایماندار جوڑ مسر۔
- ۳۹ عیسیٰ نا باروٹ بیتاک خُک او هر نا خلقاے آسر مسر۔ وے یہوویک شار
۵۰ نا بھلا افسراے او ایلو قوماتا بمت والا نیازی تے آ، کہ اوفک پلسن یہووی تاوین
ٹی بسور، بنار، او پوئس او برتباس نا خلاف بیت کریر۔ یہوویک پوئس او برتباس
۵۱ بنگر، اوفے خلکر، او تینا علاقہ غان پیشن کشار۔ شاگرداک تینا نت تا مشقے چندار تاکہ
۵۲ گواہ مریر، او اگنیم شار آ بنار۔ انطاکیہ شار نا عیسیٰ تے آ خدا نا پاکنگ روح نا
طاقت بس، او اوفک بھاز خوش آنرہ۔

پوئس او برتباس نا اگنیم شار ٹی تبلیغ کنگ

- ۱ **تب** او بنداییتاک اگنیم شار ٹی ہم مسر۔ پوئس او برتباس یہووی تا عبادت خانہ
ٹی بنار او عیسیٰ نا باروٹ بندن ولیری آٹ بیت کریر کہ یہووی او ایلو قوماتا بندغاتا
۲ اسے بھلو تعداوس عیسیٰ جوڑ مس۔ وے ہمو یہوویک کہ اوفک عیسیٰ نازی آ
ایمان تیجنگ آن انکار کریر، ایلو بے ایمانگا قوماتا بندغاتے مچ کریر او عیسیٰ تا خلاف
۳ مسر۔ پوئس او برتباس اسے بھلو وختس ہموڑے رہینگار او عیسیٰ نا باروٹ ولیری
آٹ بیت کریر۔ اوفک ہمو جاگہ نا بندغاتے خدا نا طاقت آٹ معجزہ نشان کسر۔
۴ وازان ثابت مس کہ "اوفتا خدا نارحماتا باروٹ پیغام صبح اے۔" شار نا بندغاک
یرا بشخ مسر، گراس تا یہووی تاگنڈ آن او ایلو فک تا عیسیٰ تاگنڈ آن آنرہ۔
۵ ولد اگراس ایلو قوماتا بندغاک او یہوویک تینا سروار تے تو اسے جاگہ غا مچ مسر
او فیصلہ کریر کہ "نن پوئس او برتباسے بلینے، بے عزت کینے او سنگسار کینے تا۔"
۶ آرا وخت آ پوئس او برتباسے واپیتا تا خبر تما، اوفک لکائیہ صوبہ نا شار کسترہ

۷ او وڙبے ناگنڈ آزار۔ ۸ اوفک بموڑے شار تے ٹی او ربی نا خلقا تے ٹی خُدا نا
پُسنکَنگا پیغام نا تلینجے کریر۔ ۹

لُستَره شار ٹی پوئس او برتَباسے بُتاتا
خُدا پاننگ او اوفتا انکار کنگ

۸ لُستَره شار ٹی اسے بند غس اُسکھ کہ او ووی منگ آن نت تے آن معزور اُسکھ، او
۹ چرینگنگ کتویکھ۔ ۱۰ او بموڑے تولوک پوئس نا یتا تے بنگلکھ۔ پوئس اووے خنا، او
اُس تے سوچ کرے ”وا بند غ لیماندار مسونے۔ بند ا خاطر آن واوے شفا تینگے۔“
۱۰ پوئس اونا گنڈ آبرا، ۱۱ او زور آن پارے ”تینا نت تے آجک سلہ۔“
بمو بند غ اسے وار تو بَش مس او تینا نت تے آدنگ اینگ چرینگنگ آ لگا۔ ۱۲
۱۱ آرا وخت آ مخلوق خنا کہ پوئس انت کرینے، اوفک تینا لُسترا ہی زبان ٹی چیانٹ
خلیسے پاریر ”خُدا بند غا تا شکل ٹی نئے آ بسونے۔“ ۱۳
۱۲ اوفک برتَباسے ”زیوس“، کہ وا اوفتا بھلا بٹی آ خُدا اُسکھ، او پوئسے ”برتیس“، کہ
وا اوفتا پیغام تروکا خُدا اُسکھ، پاریر۔ اوفک خنا نر کہ پوئس خُدا نا پیغامے تسونے۔ ۱۴
۱۳ بُتی وُ خُدا زیوس نا عبادت خانہ شار آن مچہ پیشن اُسکھ، او اونا بھلا امام بموڑے
سلوک اُسکھ۔ او مخلوق خراستے او پھلاتے شار نا دروازہ غامیس کہ اوفک پوئس او
برتَباس کے قربانی کیر۔ ۱۵

۱۴ آرا وخت آ شاگرداک دا یتا تے پوہ مسر کہ مخلوق انت کنگ ٹی اے، اوفک
پریشان مسر، افسوس کنگ کے پچا تے تینا آرار او ووی نگیسہ مخلوق نا نیام ٹی بسر،
۱۵ او چیانٹ خلیسے پاریر ”ثم وھن کپو۔ نن بم ٹھے آن بار انسان اُن۔ نن داڑے
بسوئن کہ ٹھے خُدا نا پُسنکَنگا پیغام نا باروٹ پان، تاکہ ثم بے ساوگا بُتا عبادتے
الیرے۔ او ثم ہمیشہ زندہ رہینگو کا خُدا نا کسر آ بریرے، بمو خُدا کہ او آسمان، وُغار،

- ۱۶ سمندر او بندافتا تہہ ٹی آرا گڑاک او اوفتے جوڑ کرینے۔ ○ مُست خدا ہر قومے اجازت
 ۱۷ تسوس کہ بر بندغ تینا ڈول اٹ عبادتے کے۔ ○ ولے او واسکان مخلوق کے جوانو
 کاریم کنگ ٹی اے، تاکہ نن اووے گیرام کپن۔ تینا گواہی کے او آسمان آن
 پر راہی کیک، او فصلے اونا وخت آسِفک۔ او ٹمے کُنگ کے گڑا ایتک، او ٹما
 اُستے ٹی خوشی ایتک۔ ○
 ۱۸ بندا بیتا کنگ آن پد شاگرداک مُشکل سے اٹ اوفتے قربانی کنگ آن
 توریہ۔ ○

- ۱۹ گڑاس یہودی انطامیہ او اِکیم شاراتے آن لستہ شار آبسر۔ اوفک مخلوقے
 شاگردانا خلاف کریر، پوٹے سنگسار کریر او گریسہ شار آن پیشن خسار تہ۔ اوفتا خیال ٹی
 ۲۰ پوٹس سکونے۔ ○ ولے آرا وخت آیتسایک پوٹس نارہی آفج مسر، او بش مس
 او تینا سنگتاتے تو پدی شار آہنا۔ پگہ کے او او برتباس دربے شار ناگنڈ آہنار۔ ○

پوٹس او برتباس نا پدی انتاکیہ شار آہینگ

- ۲۱ پوٹس او برتباس دربے شار ٹی خدا نا پسکینگ پیغام نا تلینجے کریر او بحار بندغاک
 عیسائی جوڑ مسر۔ ولدا اوفک پدی دربے آن لستہ غا، لستہ غان اِکیم آ، اِکیم آن
 ۲۲ انطامیہ شار آہنار۔ ○ کسر اٹ اوفک بندا شار اتا عیسائی تے ہمت تسر، او پاریر
 تا ”عیسی نازی آ ایمانے بسفبو، او ہر سینگیو، اتے کہ عیسی نازی آ ایمان تخنگ
 نا وجہ غان مخلوق نئے خلیک، تکلیف ایتک۔ ولے نن یقیناً جنت ٹی خدا تو اوار
 ۲۳ رینگینے۔ ○ او ہر شار ٹی اوفک عیسائی تے آن معتبر نگا بندغاتے گچین کریر۔ اوفک
 روچہ تجار او دُعا کریر کہ خدا اوفتا خیالے تھے۔ ○
 ۲۴ اوفک پستیر صوبہ غان پستفولیہ صوبہ غا آبسر۔ ○ اوفک پد گہ شار ٹی پسکینگ پیغام
 ۲۵ نا تلینجے کریر، او اوکان پد ایتالہ شار آہنار۔ ○ اوکان اوفک کشتی ٹی انتاکیہ شار آ
 ۲۶

بنار۔ ایتاکیہ بمو شار اَسکہ کہ اوفتا پَنگ آن مُست بمو شار نا عیساییک اوفتے کے
خداغان دُعا کریہ

”دافتا خیالے تَج، او عیسیٰ نا پیغام نا تبلیغ کے دافتا مدتے کَرک۔“

داسہ اوفک دا تبلیغی پورہ کریہ بسر۔

آرا وخت آ اوفک شار ٹی پیسار، عیسائی تے اسہ جاگہ غاچ کریہ او کُل قصے
کریہ کہ خدا اوفتا مدتے کرے، او خدا سھارنگا ایلو قوماتا بندغاتے اوفتا ذریعہ اٹ عیسائی
جوڑ کرے۔ اوفک اسہ بھلو وختس ایتاکیہ شار ٹی عیسائی تے تو گد ریفیر۔

عیسائی تا یروشلم شار ٹی مُج مننگ او
موسیٰ نا دین نا باروٹ بحث کَننگ

ب گزاس عیساییک یہودیہ صوبہ غان ایتاکیہ شار آبسر او بمو جاگہ نا عیسائی تے
درس تسر۔ اوفک پاریر ”بمو وخت اسکان کہ ثم موسیٰ نا طریقہ اٹ سنت کپیرے،
ثما نجات مفک۔“

پولس او برتباس اوفتے تو دانا باروٹ بحث شروع کریہ۔ بندا خاطر آن ایتاکیہ
شار نا عیساییک پولس او برتباس او گزاس مین بندغ کچین کریہ او اوفتے یروشلم
شار آ خاصنگا شاگردا تے آ او ایلو معتبرنگا بندغاتے آرابی کریہ کہ داسلہ نا باروٹ
اوفتے آن بریفیر۔

آرا وخت آ دا عیساییک یروشلم شار آ پَنگ ٹی اترہ، کسر ٹی ساماریہ او فینیکی
علاقہ غاتے آن گدرینگنگ نا وخت آ ایلو قوماتا قصے کریہ، کہ اوفک بمر عیسائی
جوڑ مسونو۔ دایماتا پَنگ آن پد بمو جاگہ غاتا عیساییک سھار خوش مسر۔ آرا وخت
آ اوفک یروشلم شار آرسینگار بمو جاگہ ٹی خاصنگا شاگرداک، معتبرنگا بندغاک او
ایلو عیساییک اوفتے بہ خیرٹ پاریر۔ دافک تینا تبلیغ نا مسافری نا کُل قصے اوفتے

- ۵ تو کیر۔ ۵۔ وے گڑاس عیسائیک، کہ اوفک مُست ییہودی تا فریسی فرقہ غان اُترہ، اوفتے آن اسٹس بش مس او پارے "ایلو قوماتا بندغاک ضرور سنت مریر او موسیٰ نا ایلو حکماتے ہم منیر۔" ۵
- ۶ خاصہگا شاگرداک او ایلو معتبرنگا بندغاک اسے جاگہ غاچ مسر او دا سوال نا باروٹ سوچ کیر۔ ۵۔ اسے بھلو بحث سے آن پد پطرس بش مس او پارے "کنا ایلک، ۷ دھن کہ تھے خبر اے، گڑاس سال مُست خدا کئے تھے آن گچین کرے کہ اسی خدا نا پسنگا پیغامے ایلو قوماتا بندغاتے آریفیو، تاکہ اوفک ہم دا پیغامے بنیر او ایمان تخیر۔ ۵۔ خدا ہر بندغ نا است نا یتاتے چانک۔ خدا تینا پاکنگا روح نا طاقے ۸ ایلو قوماتا بندغاتے آراہی کرے دھن کہ نئے آراہی کر۔ سس۔ داڑان ظاہر مریک کہ خدا اوفتے قبول کرینے۔ ۵۔ اوفتا عیسیٰ نازی آ ایمان تیخنگ نا وجرغان خدا نا مون ۹ آن او اوفک برابر آن، اتے کہ اوفتا گناہک ہم معاف کنگانو۔ ۵۔ تھم اتے خدائے ۱۰ ناراض کنگ لئی اے؟ او موسیٰ نا حکماتے کہ ننا باوہ پیرہ غاک او نن کنگ کتوین، ایلو قوم والاک ہمر کنگ کیرہ تا؟ ۵۔ موسیٰ نا حکماتے آن نہ، بلکہ عیسیٰ نازی آ ۱۱ ایمان تیخنگ نا وجرغان نن نجات حاصل کریئن۔ اوفک ہم ایمان تجانو، بندا خاطر آن نجات حاصل کرینو۔" ۵
- ۱۲ واکان پد برتباس او پوٹس بش مسر او ہموکل قصے کیر کہ خدا ہمر اوفتا ذریعہ اٹ ایلو قوماتا مون آ معجزہ نشان تے۔ دا وخت آ عیسائیک ٹولوک اوفتا ۱۳ یتاتے غور اٹ پنگ لئی اُترہ۔ ۵۔ آرا وخت آ اوفک تینا یتاتے خلاص کیر، یعقوب بش مس او پارے "کنا ایلک، کنا یتاتے خف توربو۔ ۵۔ داڑان مُست پطرس ۱۳ تھے پارے کہ "خدا ہمر ایلو قوماتا بندغاتا خیالے تھا او اوفتے آن عیسائی جوڑ کرے کہ اوفک اونا عبادتے کیر۔" ۵۔ خدا نا پغمبراتا بیتاک ثابت مریرہ۔ مقدسنگا کتاب ۱۵ لئی لکھوک اے۔ ۵

۱۶ خدا پاک "واکان پد ای پدی برہوہ،

او ای داؤد نا بادشاہی ئے پدی بحال کیوہ۔

داسہ اونا بادشاہی تباہ مسونے،

ولے ای پدی جوڑ کیوہ تہ، ○

تاکہ پُسننگا کسر ٹی بہودی تے تو اوار

ایلو قوماتا بندغاگ ہم کئے آ بربر،

آرافتے کہ ای گچین کیوہ۔ ○

دا پیتاے خدا بحاز مُست پارلیس۔ ○

یعقوب ولدا پارے ”کنا دا خیال اے کہ نن ایلو قوماتا بندغاتے وھننگا

مسدغاتے ٹی شاغین، آرافک کہ خدا نا پُسننگا کسر آ پنگ ٹی او۔ ○ بلکہ نن اوفتے آ

خط لکھین، راہی کین او اوفتے پان کہ ”آرا سادار بتاتا مون آ قربانی کے تڑینگے، او

حرام اے۔ بندا خاطر آن گمپو تہ، ”اوفتے پان کہ ”تینے زناغان بچا فبو، او ہمو ساداراتا

سوتے کہ اوفک حلال کنگتو، گمپو تا، او ہر ڈول نا ساداراتا دترتے ہم گمپو۔ ○

موسیٰ نا تورات نا باروٹ بحاز مُست آن او داسکان ہر ہفتہ غا عبادت او آرام نا

دے آ عبادت خانہ ٹی خوافنگنگ ٹی اے۔ بہودیک او ایلو قوم والا ک پنگ کیرہ۔ ”

او آخر ٹی عیسائی تا مجلس نا کل بندغاگ یعقوب نا دا پیتاے منار۔ ○

خط او ارا بندغے ایلو قوماتا عیسائی تے آ راہی کنگ

ولدا خاصنگا شاگرداک، معتبرنگا بندغاگ او کل ایلو عیسائیک، کہ یروشلیم شار ٹی

ربینگارہ، اسہ جاگہ غا مچ مسر او دا مسلہ نا باروٹ فیصلہ کیرہ کہ ”نن تینا نیام آن گڑاس

بندرغ گچین کین، اوفتے پوٹس او برتناس تو ایتا کیرہ شار آ راہی کین۔ ”

اوفک ارا بندرغ گچین کیرہ کہ عیسائیک اوفتا بحاز عزتے کیرہ۔ اوفتے آن اُسے

نا پین بہودواہ اُسکہ کہ او برتبا ہم پاننگا کہ، او ایلو نا پین سیلاس اُسکہ۔ ○ اوفتے تو اوار

دا خط ہم راہی تینگا۔ خط دھن لکھوک اٹک
 ننا دوستنگا عیسائی سنگٹاک،
 سلام۔

۲۳ دا خط ہموکل سنگٹاتے کے ارے کہ اوفک ایلو قوماتے آن عیسائی جوڑ مسونو،
 او اوفک انتاکیہ شار ٹی، شام او کلیہ صوبہ غاتے ٹی رینگنگ ٹی او۔ ۰ ننے خبر آلویکہ
 کہ گراس بندرغ ٹھے آبسر او ٹھے پسنکینگ پیغام نا باروٹ پریشان کریر۔ دافتنے نن
 ۲۵ راہی تیویسن۔ واسہ ننے خبر تمانے۔ ۰ بندا خاطر آن نن مچ مسن، فیصلہ کریں، او
 واسہ نن تینا سنگت برتباس او پولس تو اوار ارا بندرغ او خطس راہی کنگ ٹی آن۔
 ۲۶ نن دا ارا بندرغے گچین کریئن۔ ۰ پولس او برتباس ننا خواجہ عیسیٰ نا پسنکینگ پیغام
 ۲۷ نا تبلیغ کے ہر وخت قربانی تینگ کے تیار او۔ ۰ نن یہوداہ او سیلاے ٹھے آ راہی
 ۲۸ کنگ ٹی آن کہ ارا بیتاک خط ٹی لکھوک او، اوفک ہم ٹھے پاننگ کیر۔ ۰ نن
 خدا نا پاکنگا روح نا رہنمائی ٹی دا خط لکھائن او فیصلہ کریئن کہ ٹھے صرف دا حکماتا
 ۲۹ منگ ضروری اے۔ ۰ ٹم ہمو سوتے کہ اوفک بتاتا مون آ قربانی تینگیرہ، گمپیو، او
 ہر دُول نا ساداراتا وترتے ہم گمپیو، او ہمو ساداراتا سوتے ہم گمپیو آرافک کہ حلال
 کنگپسر۔ او زنا کپیو۔ ایلو حکماتا منگ ضروری افک۔ آگہ ٹم ہمدزن کیرے، تو ٹم
 پسنکینگ پیغام نا کسر آٹ پنگ ٹی ارے۔
 خدا حافظ۔

خاھنگا شاگرداک او ایلو معتبرنگا بندغاک او ایلو عیسائیک۔ ۰

۳۰ بندا راہی تروکاک انتاکیہ شار آسر مسر۔ اوفک ایلو عیسائی تے تو یلار، او اوفتنے
 ۳۱ خطے تسر۔ ۰ آرا وخت آ عیسائی سنگٹاک دا خط خوانار اوفتنے ہمت بس۔ اوفک بھاز
 ۳۲ خوش مسر۔ ۰ یہوداہ او سیلاس، کہ اوفک تبلیغ کروکاک اثرہ، منہ وخت ہموڑے
 گدیریفر، ہندا بیتاتا باروٹ اوفتنے تو ہرے اسکان ہیست کریر، اوفتنے ہمت تسر او
 ۳۳ اوقتا ایمانے بسفیر۔ ۰ ولدا ہمو جاگہ نا عیسائیک اوفتنے خوشی آٹ پدی یروشلم شار

آ زخصت کر۔ ○

۳۵ ولے پولس او برتباس ایلو عیسائی تے تو ایتاکیہ شارٹی مخلوق تے تبلیغ کر او عیسیٰ نا پیغامے اوفتے آ سر کر۔ ○

پولس او برتباس نا جتا جتا کاریم کنگ

۳۶ گراس وقتے آن پد پولس برتباسے پارے "بمو شار او خلقاتے آپدی کان آرازے کہ نن عیسیٰ نا باروٹ مست تبلیغ کریں، او بندگاک کہ عیسائی جوڑ مسر، نن برین کہ اوفک بمر او۔" ○

۳۷ برتباس نا خوش اسکے کہ "نن یوختائے، کہ او مرقس ہم پاننگاک، تین تو دین۔" ○
۳۸ ولے پولس پارے "آخا۔"، اتے کہ اونا خیال ئی دا صبح آلویک، اتے کہ تبلیغ او ایلو فتادت کنگ نا وخت آ دا بندغ پمفولیه صوبه غان برسینگاس، او مون آ تبلیغ کے بتویس۔ ○ دا بیت نازی آ اوفک سینگتویر۔ بندا خاطر آن اوفک جتا مسر۔
۳۹ برتباس یوختائے تین تو پیفے۔ او کپرس جریرہ غا بننا۔ ○ او پولس سیلاسے پیفے او شام او
۴۰ کلکیکه صوبه غاتا گند آ بننا تاکہ اوفک بمو جاگ غاتا عیسائی تا ایمانے بسفیر۔ روان منگ نا وخت آ ایتاکیہ شار نا عیسائیک اوفتے کے خداغان دعا کر کہ "دافتا خیالے تج۔" ○

تیمتھیس نا پولس او سیلاس تو پینگ

۱ باب پولس دے او لسترہ شار تے آ بننا۔ او لسترہ شارٹی اسر تیمتھیس پنی و
عیسائی بندغس رہینگاک۔ اونا لمہ مست یہودوی س اسکے، واسر عیسائی س جوڑ
۲ موسس، ولے اونا باوہ یونانی س اسکے ○ لسترہ او ایتیم شاراتا عیسائی تا مون آ
۳ تیمتھیس نا بھاز عزت اسکے ○ پولس نا خوش اسکے کہ تیمتھیسے تین تو اوار تبلیغ

کے دیو۔" بندہ خاطر آن او اووے سنت کرے، آتے کہ بمو ربی نا شار اتا یہوویک
چائسہ کہ "یتھیس نا باوہ یوتانی س اے"۔ آرا وخت آ اوفاک خلقاتے آن
گدرینگارہ اوفاک مخلو تے بمو خلکاتا باروٹ پارہ ارفتا فیصلہ یروشلیم شارٹی خاصنگا
شاگرداک او معتبرنگا بندغاک او ایلو عیسائیک کریسر، او پارہ "وا خلکاتے منبو"۔
وا خلکاتا حاصل کنگ آن پد عیسائی تا ایمان بر بس او اوفا تا تعداد ہر دے زیاست
مریسہ بننا۔

تروآس شار ٹی پوٹسے ٹع ٹی مگڈنیہ صوبہ غا پینگ نا حکم

۶ اوفاک فزوگیہ او گلتیہ علاقہ غاتے آن گدرینگارہ بموڑے سلٹویر، آتے کہ خدا نا
پانگا روح او فٹے پارے "ایشیا صوبہ ٹی تبلیغ کہو"۔
۷ آرا وخت آ اوفاک موٹیہ صوبہ نا سرحد آسر مسر اوفا خوش اسکہ کہ "نن ہتھیاہ
صوبہ غا کان"، آتے کہ وا صوبہ کسر آن خرک اسکہ، ولے خدا نا پانگا روح واڑے
۸ ہم پینگ نا اجازتے تہو۔ بندہ خاطر آن اوفاک اوڑے سلٹویر او سیدھا موٹیہ غا
۹ گدرینگسہ تروآس شار آبسر۔ بندانن آپوٹس ٹغس خنا کہ اسہ مگڈنی بندغس
سلوک اووے منت کنگ ٹی اے "واڑے مگڈنیہ صوبہ غا بزرک، ننا دتے کرک"۔
۱۰ بندا ٹغے بزرنگ آن پد پوٹس اسہ وار تو سمبال کرے، اوکنے او ایلو سنگلاتے بش
کرے، نن ٹع نا باروٹ پارے۔ نن مگڈنیہ صوبہ غا پینگ کے تیار مرین، آتے کہ نن
سنا تما کہ خدا نن گچین کرینے کہ نن خدا نا پوسکننگا پیغامے او فٹے آرسیفین۔

لڈیہ پنی آ نیازی نا عیسائی جوڑ مننگ

۱۱ نن کشتی ٹی تروآس شار آن سیدھا سمترہ جبرہ غا بسن او ارٹ میکو دے آ

- ۱۲ نیاپلس شار آبنان-○ اوکان نن فلیپ شار آپند اٹ بنان۔ وا شار مکذنیہ ضوبہ نا اولیکو ضلع اسکہ۔ وا شار ہم روئیوتا ڈوٹی اسکہ۔ نن ہموڑے گڑاس دے گدریفین-○
- ۱۳ خدا نا معلومت او آرام نا دے یعنی ہفتہ غانن شار آن پیشن جوے آبنان۔ نن تینا اُستاتے لی سوچ خلکن کہ شاید بندڑے جاگہ س مرے کہ یہتوویک عبادت کے برہ۔
- ۱۴ نن ہموڑے گڑاس نیازی تے خنان او افنے تو پُسننگ پیغام نا بازوٹ میت کریں-○
- ۱۵ او نیازی تے آن اہس، کہ پن تہ لدیہ اسکہ، او تھوآتیرہ شار آن بسوس۔ او پچ نا کاروبار کریکہ او بھاز امیر اسکہ۔ او پین قوم نا نیازی س اسکہ، ولے او خدا نا عبادتے
- ۱۵ کریکہ۔ پوئس نا پیتاتے خدا اونا اُست ٹی شاغا، او عیسائی جوڑ مس-○ او او اونا اُرا نا بندغاک پاک صاف منگ نا بے شولار۔ واکان پد نیازی ننے دعوت تریسہ پارے
- ”اگہ ٹما خیال اے کہ اسی عیسائی نازی آصح ایمان تچاٹ، تو بہو، کن تو رہینگبو۔“
- او ننے آ بھاز زور تچا او نن منان-○

پوئس او سیلاس نا بغیر ثبوت آن فلیپ شار نا زیدان ٹی شاغنگ

- ۱۶ اسہ وے س نن شار آن پیشن عبادت نا جاگہ غا پنگ ٹی اُسنہ۔ نن اسہ میو
- ۱۷ مسرَس خنان کہ او جن نا طاقت اٹ مون آ کے پیشن گوئی کریکہ۔ او تینا مالکاتے کے ایلوفتا قسمتاتے پاننگ آن بھاز پیسہ کٹاس-○ او پوئس او ننا رند اٹ بس،
- ۱۷ دا چیانٹ خلیسہ کہ ”وا بندغاک خدا تعالیٰ نا نوکر او۔ وافک ننے پارہ کہ نن ہمر نجات حاصل کنگ کینہ۔“○

- ۱۸ وا مسر منہ دے اسکان ہر دے بندا پیتاتے کریکہ۔ بندا پیتاتا وجہ غان پوئس
- ۱۸ بھاز پریشان مس۔ او تینا مونے مسر نا گنڈ آ ہڑسا او جنے پارے ”ای عیسائی نا پن اٹ، کہ او خدا نا مقرر کروکا اے، نے حکم ایتویہ، کہ وا مسر آن پیش تم۔“
- ۱۹ جن اسہ وار تو مسر آن پیش تما-○ مسر نا مالکاک واکان پد چائسر کہ اوفک

- مخلوق آن بین پیسہ ہلنگ کپسہ، آنتے کہ دامسڑ واسہ پیشن گوئی کنگن کتویک۔ ہندا
 خاطر آن اوفک پوئس او سیلاسے بلکر، اوفتے گریسہ عدالت نا ججاتا مون آدریر۔ او
 عدالت بازار نا نیام ٹی اسکہ۔ اوفک پوئس او سیلاسے ارا روئیو ججاتا مون آپیش
 ۲۰ کریر او پاریر ”وا بندغاک یہودی او، مخلوق ٹی فساد شاغنگ نا کوشتے کنگن ٹی
 او، آنتے کہ وا مخلوقے ہمو پیتا باروٹ رغامنگ ٹی او، ارافتے کہ روئیو نا قانون
 ۲۱ منع کریں۔ نن روئیو بندغ آن۔ ہندا خاطر آن نن اوفتا پیتاے او رواجاتے مپیہ۔“
 ۲۲ ہموڑے موجود مخلوق ہم پوئس او سیلاس نا خلاف ہیست کرے۔
 پد آججاک پولوس والائے حکم تسر ”وافتا پچاتے آریو، او وافتے کوڑا خلبو۔“
 ۲۳ اوفتا بھار کوڑا خلنگ آن پد زندان ٹی شاغنگ نا حکم تسر او جیلرے پاریر
 ”وافتا خیالے تچ، تواہ زور۔“
 ۲۴ وا حکم نایلنگ آن پد جیلر اوفتے زندان ٹی شاغا او اوفتانتے ٹی کاٹ خلک۔
 ۲۵ تقریباً نیم نن نا وخت آپوئس او سیلاس خدا نا عبادتے کنگن ٹی آئرہ۔ اوفک
 ۲۶ حمد پاننگ ٹی آئرہ، او ایلو قیدیک اوفتے پنگ ٹی آئرہ۔ ہندا وخت ٹی اسہ بھلو
 زلزلہ سبس۔ واڑان زندان نا بنیاداک ہم سرار۔ اسہ وار تو زندان نا گل دروازہ غاک
 ۲۷ ہلنگار، او قیدی تا زنجیراک ہم ہلنگار، شیف تمار۔ جیلر سمبال کرے۔ آرا وخت
 آ او زندان نا دروازہ غاتے ٹلوک خنیا، او سوچ کرے کہ ”قیدیک نرانو۔“ ہندا خاطر
 ۲۸ آن جیلر تینا زغمے کشاک ”تینے کسفیو۔“ ولے پوئس زور آن توار خلیسہ پارے
 ”خودکشی کپیس۔ نن گل ہنداڑیک آن، نرتن۔“
 ۲۹ جیلر چراغس خوائفے، زو زو زندان نا تہہ ٹی ہنا، او لڑیسہ پوئس او سیلاس نا
 ۳۰ نتے آتہا۔ ولدا جیلر اوفتے پیشن کشا او اوفتے آن ہریفے ”خواجه غاک، ای انت
 کیو کہ ای نجات حاصل کیو؟“
 ۳۱ پوئس او سیلاس اودے جواب تریسہ پاریر ”ہتھی نا زی آیمان تچ، نی او نا
 خاوت نجات حاصل کیرے۔“

- ۳۲- او بندانن آجیلر اوفتے تین تو اراغا ورے، اوفتا پاتے صفا کرے۔ ولدا اوفک
۳۳- اودے او اونا ارا نا تبہ ئی اُخس کہ بندغ انرہ، کُلی ییسی نا پُکسنگا پیغام نا باروٹ
۳۴- تبلیغ کریں۔ پد آجیلر او اونا خاوتے پاک صاف منگ نا بے شولفنگا۔ ○ داکان پد جیلر
اوفتے ارا نا کوٹھی نا تبہ ئی ورے او اوفتے کُنگ کے گنوئی وُگرا تس۔ او او اونا
۳۵- خاوت بھاز خوش مسر، اتے کہ اوفک واسہ خدا نا پیغام نازی آ ایمان تیار او نجات
حاصل کریں۔ ○ اِرت میکو دے نا سوب آ ججاک پولوس والائے تو دا کُلمے جیلر آ راہی
کریں کہ "دا ارا قیدی ئے یلہ کُک"۔ ○
- ۳۶- بندا خاطر آن جیلر پولس او سیلاس پارے کہ "ججاک کُلم راہی کریں کہ ئمے یلہ
کین۔ ئم واسہ امنی اٹ پنگ کریں۔" ○
- ۳۷- ولے پولس پولوس والائے پارے "نن ہم روپیو بندغ آن۔ ججاک دا برتویر کہ
نن مجرم آریں یا آفن۔ اوفک ننے بغیر ثبوت آن مخلوق نا مون آ کوڑا خلک، ننے
زندان ئی شاعر، او واسہ وُکوئی اٹ ننے یلہ کُنگ ئی او۔ ذہن منگ کپک۔ بندا
۳۸- خاطر آن ججاک بریر، ننے آن معافی خوار۔" ○
- ۳۹- پولوس والاک پدی بنار او بندا بیتائے ججائے پاریر۔ ارا وخت آ ججاک دا
بنگر کہ "وافک روپیو بندغ او"، تو خولیسر۔ ○ بندا خاطر آن اوفک زندان آ بنار،
۴۰- پولس او سیلاس آن معافی خوائیسر، اوفتے زندان آن کشار، او اوفتے منت کریں کہ
"شارے یلہ کبو"۔ ○ پولس او سیلاس زندان آن پیش تمار، او لُدیہ نا اراغا بنار۔
اورے عیسائی تے تو یلار، اوفتے ہمت تسر او تھسٹنیکے شار نا گند آ روان مسر۔ ○

تھسٹنیکے شار ئی پولس او سیلاس نا گرفتاری نا کوششت

- ۱- **ب** پولس او سیلاس مقپلس او اپلوئیہ شارائے آن گدرینگیسہ تھسٹنیکے شار آ
۲- تسر۔ واڑے بیہودوی تا اسہ عبادت خاندس اسکہ۔ ○ ہر وار آن بار پولس واڑے ہم

- عبادت خانہ غائبنا۔ او عبادت او آرام نا دے تے ٹی مسہ ہفتہ اسکان مخلوقے درس
 ۳ تس، او اوفتے آ مقصدنگا کتابتے آن ثابت کرے کہ "عیسیٰ خدا نا مقرر کروکا
 اے۔ اونا زوی آ مصیبت بسونے، کسفنگا س، او خدا اودے پدی زندہ کرے۔"
 ۴ یہودی تے آن گراس بندا پیتا تے آیمان تجار او عیسائی جوڑ مسر۔ بھازنگا یونانیک،
 کہ اوفک خدا غا ایمان تجارہ، او بھازنگا اہمیت والا نیاریک ہم عیسائی جوڑ مسر۔
 ۵ ولے ایلو یہودییک ساڑ آن فچ مسر او گلی تا گراس لوفراتے بیفیر او فساد شروع
 کریر۔ بندا خاطر آن پورہ شار ٹی فساد شروع مس۔ اوفک یاسون چنی آ بندغ نا
 ۶ اراغا حملہ کریر، ولے اوڑے پولس او سیلے ختویر۔ آرا وخت آ اوفک پولس او
 سیلے آرا ٹی ختویر، اوفک آرا نا مالک یاسونے او گراس پین عیسائی تے گریسہ
 شار نا جگاتے آوزیر او دا پاریر کہ "وافک آرا شار آکارہ فساد شاعیرہ۔ واسہ داڑے ننا
 ۷ شار ٹی فساد شاعنگ کے بسونو۔" یاسون واقفے تینا مہمان جوڑ کرینے۔ واک روپیو
 شہنشاہ نا حکماتے منپسہ او پارہ کہ "ننا اسہ پین بادشاہ س اے، پن تہ عیسیٰ اے۔"
 ۸ وایماتے پینگ آن پد حجاج او شار نا مخلوق بھاز پریشان مسر۔ حجاج یاسون
 ۹ او ایلو گرفتارنگا عیسائی تے آجرمانہ خلکر، او جرمانہ تینگ آن پد اوفتے یلہ کریر۔

بیرہ شار ٹی بندغاتا عیسائی جوڑ مننگ

- ۱۰ آرا وخت آن مس، عیسائییک پولس او سیلے خوک نا شار بیرہ غارابی کریر۔
 ۱۱ آرا وخت آ اوفک بیرہ شار آسر مسر، یہودی تا عبادت خانہ غا بنار۔ آرا شار نا
 بندغاک تھستیکے شار نا بندغاتے آن پسکینگ پیغام نا پیتا تے پینگ نا باروٹ جوان
 ۱۲ آنرہ۔ اوفک خدا نا پیغامے غور آٹ بنگر، او آراتے ٹی مقصدنگا کتابتے خوانارہ او
 بر دے بسرہ، بنگرہ کہ "آرا پیتا تے پولس مقصدنگا کتابتے آن پاننگ ٹی اے، صبح
 او؟" بندا کتاباتا خواننگ نا وجہ غان بھازنگا یہودییک، او بھازنگا یونانی ویرینہ او

۱۲ بھازنگا امیرو یونانی آنیازیک ہم عیسیٰ نازی آایمان تھار۔ ولے آرا وخت آ
تھسٹلیکے شار نا یہودی تے سہا تما کہ ”پولس خدا نا پیغامے بیرہ شار ٹی ہم تبلیغ
۱۳ کنگ ٹی اے“، بیرہ شار آبسر، ہمو جاگہ نا بندغاتے پولس نا خلاف کرہ۔ بند
خاطر آن عیسائیک پولسے گڑاس بندغاتے تو اوار سمندر نا گنڈ آراہی کرہ، ولے
۱۵ سیلاس او تھتھیس ہموڑے شار ٹی مسر۔ آرا بندغاگ پولس تو بینا، اوفک
اووے اتھینز شار آسر کرہ، او پدی بسر۔ اوفک پولس نا سیلاس او تھتھیس آدا
حکمے رسیفیر کہ ”زوکے آاتھینز شار آہو۔“

پولس نا اتھینز شار نا مجلس او ایلو
بندغاتے آخدا نا پیغامے رسیفنگ

۱۶ اتھینز شار ٹی پولس سیلاس او تھتھیس نا انتظارے کنگ ٹی اسکہ، او بھاز
پریشان مس، آتے کہ او خنا کہ شار ٹی بھازنگا بتاک اسرہ او مخلوق اوفتا عبادتے
۱۷ کرہ۔ بند خاطر آن او یہودی تا عبادت خانہ غا بنا او اوڑے یہودی او ایلو قوماتا
بندغاتے تو، کہ اوفک خدا نا عبادتے کرہ، بحث کرے۔ او بازار ٹی ہر دے مخلوق
۱۸ تو ہم، کہ اوفک بازار آبسرہ، عیسیٰ نا پیغام نا باروٹ بحث کرے۔ گڑاس اپکوری
او ستویکی فرقہ غاتا معلماک بسر او پولس تو پیغام نا باروٹ بحث کرہ۔ اوفتے آن
گڑاس پارہ ”دا ویر اے کہ گنو کوئی ویت کنگ ٹی اے؟“، آتے کہ پولس وا
وخت آعیسیٰ نا تبلیغ او کسنگ او پدی زندہ منگ نا باروٹ ویت کنگ ٹی اسکہ۔
ایلوک پارہ ”شاہد پروسی وبتی آخدا نا باروٹ پانگ ٹی اے۔“

۱۹ اوفک دا بیتاے پارہ آتے کہ سوچ خلک کہ ”عیسیٰ اسہ بتی و خدا اے۔“
بند خاطر آن اوفک پولسے شار نا اریوپکس پنی آمش آیسر آراڑے کہ مجلس
نا بندغاگ فیصلہ کرہ۔ اوفک پولس آن ہریفیر ”نی آرا پکسنگا پیغام نا باروٹ

- ۲۰ بیت کنگ ٹی اُس، اونا باروٹ نئے پا، ۱۰ اتے کہ آرا بیتا تے نی پارٹس، اوفک
 ۲۱ نئے حیران کریو۔ ننا خوش اے کہ نن دا بیتا معنی اے چان۔ ۱۰ اتھیز شار نا
 بندغاتا او بموڑے رینگو کا پروسی تا رواج اسکے کہ آرا وخت آ اوفک پسکو بیتس
 بنگرہ، تو تین پہ تین پسکینگا بیت نا باروٹ بحث کریہ۔ ۱۰
- ۲۲ پوٹس مجلس نا بندغاتا مون آبش مس او پارے امی خنٹ کہ نم اتھیز شار نا
 ۲۳ بندگاک بھار مزہبی اے۔ ۱۰ شار ٹی ای چرخ کریس نما عبادت نا جاگے غاتے خنٹ،
 او ای اسہ قربان گاہ س خنٹ کہ اونا زری آ لکھوک اسکے "دا قربان گاہ بمو خدا نا اے
 کہ نن اووے تپنہ"۔ نم اووے ہم عبادت کیرے آراوے نم تپیرے۔ بند خاطر آن
 ۲۴ ای نمے بمو خدا نا باروٹ پاوہ کہ نم اونا عبادتے کیرے، ولے تپیرے ت۔ ۱۰ بمو
 خدا، کہ اوکل دنیائے جوڑ کرے، او آسمان او دغار نا مالک اے، او بندغاتا جوڑ کروکا
 ۲۵ عبادت خانہ غاتے ٹی رینگیک۔ ۱۰ او انسانا محتاج افک، اتے کہ او انسانے زندگی،
 ۲۶ موت او ضرورت نا بر گڑائے ایٹک۔ ۱۰ او اسہ انسان آن کل دنیا ٹی انسانا تے دوفے،
 او ہر قوم نا بندغاتے کے جتا جتا علاقہ او ٹلک کچن کرے۔ ۱۰ خدا انسانے بند خاطر
 آن جوڑ کرے کہ انسان اونا باروٹ علم حاصل کے، او آرا بندرغ عبادت نا ذریعہ اٹ
 کوشتے کیک کہ "خدا تو ملیو"، او بلیک، اتے کہ خدا نئے آن خڑک اے، او ہر جاگہ غا
 ۲۸ موجود اے۔ ۱۰ دھن کہ اسٹس پارینے "نن اونا طاقت اٹ زندہ اُن او چرخ کنگ
 ٹی اُن"۔ او بندا بیتا باروٹ نما گراس شاعر اک پارینو "خدا ننا پاوہ اے، نن اونا
 ۲۹ چنک اُن"۔ ۱۰ نن خدا نا چنک اُن۔ بند خاطر آن نن واسوچ کچن کہ خدا انسانا
 ۳۰ جوڑ کروکا خیس، پیون او خل نا بتاتے ٹی منگ کیک۔ ۱۰ مست نا وخت ٹی مخلو تے
 خدا نا باروٹ علم الویک۔ بند خاطر آن خدا اوفتا گناہ تے کے اوفتے ہزا تنویک۔ ولے
 داسہ خدا تینا پیغامے کل دنیا کے راہی کرینے کہ "گناہ او بُرائی تے آن ہر سینگو۔ ۱۰
 ۳۱ خدا قیامت نا دے اے جوڑ کرینے کہ داوے آتھسی مخلوق نا جنت او دوزخ نا بنگ
 نا فیصلہ اے کیک۔ اتھسی کسفنگاس او خدا اووے پدی زندہ کرینے۔ واژان ثابت

مریک کہ عیسیٰ خدا نا مقرر کروکا اے او قیامت نا دے آ صبح نگا فیصلہ ئے یک۔ ۰
 آرا وخت آ اوفک پوئس آن عیسیٰ نا پدی زندہ منگ نا باروٹ بنگر، اوفتے
 آن گراس اوڑا ملنڈ خلگر، ولے ایلوفک پاریر "ننے دا بندغ نا باروٹ گل بیتاتے
 پین دے س پا۔ ۰"

پوئس مجلس آن پیش تما۔ ۰ گراس بندغ پوئس نارند آٹ بسر او عیسیٰ نازی
 آ ایمان تیار۔ او اسے دیونسی نیس پنی و بندغس، کہ او شار نا مجلس نا بندغس آسکہ،
 او نیازی س ہم، کہ اونا پن و مرس آسکہ، اوفک ہم عیسیٰ نازی آ ایمان تیار۔ ۰

کرتھس شار ئی پوئس نا تبلیغ

۱ **ب** واکان پد پوئس اتھیز شار آن کرتھس شار آ بنا۔ ۰ او اوڑے اسے اکوٹہ
 پنی و یہودی سے تو بلا کہ او پٹلس صوبہ ئی ووی موسس۔ او او اونا پڑسکہ پنی
 آ زائفہ پسکن روم شار آن کرتھس شار آ بسونر، آتے کہ رویو شبنشاہ کلویس
 ۲ یہودی تے حکم تسوس کہ "روم شارے یلہ کبو۔" پوئس اوقتا ملنگ کے بنا، ۰ او
 اوڑے اوفتے تو رہینگا او کاریم کرے۔ وافک مخلوق کے گدان جوڑ کریر، او پوئس
 ہم تبلیغ تو اوار مخلوق کے گدان جوڑ کریر۔ بندا خاطر آن پوئس او اوقتا کاروبار آیت
 ۳ آسکہ۔ ۰ پوئس خدا نا ہر عبادت نا دے یعنی ہفتہ غا یہودی تا عبادت خانہ ئی یہودی
 او یونانی تے تو پیست کریر تاکہ "اوفتے عیسیٰ نا کسر آ آتیو۔ ۰"

۵ سیلاس او پٹھیس اتھیز شار آن گدرینگسہ کرتھس شار آ بسر او پوئس تو
 ۶ بلار۔ واکان پد پوئس تینا کلا وختے پسکننگا پیغام نا تبلیغ کریر، او یہودی تے پاریر کہ
 "عیسیٰ خدا نا مقرر کروکا اے"۔ ۰ ولے یہودیک اوڑا یقین تختویر او پوئسے بدرد کریر۔
 پوئس بش مس، تینا پچاتے چندیسہ اوفتے پارے "اگ تم دوزغ آ کارے، تو داسہ
 دا ثما زمہ واری اے۔ کنا زمہ واری خلاص مسونے، آتے کہ ای تمے اسکان پسکننگا

- پیغامے سر کریٹ۔ واکان پد ای ایلو قوماتا بندغاتے آپسکینگ پیغامے رسیفیوہ۔ ۱
- ۴ واکان پد او ایلو قوم نا بندغ، کہ پن ته یوسٹس اسک، اونا اراغا ہنا او ہموڑے
 رہینگ۔ یوسٹس خدا نا عبادتے کریک۔ اونا ارا او یہودی تا عبادت خانہ نا دیوال اسٹس
 ۸ اسک۔ او یہودی تا عبادت خانہ نا بھلا افسر، کہ پن ته کریٹس اسک، او او اونا خاوت
 او بھانگا ایلو کرتھی بندغاگ عیسیٰ نا باروٹ ہنگر، اونا زی آ ایمان تھار او پاک
 صاف منگ نا بے شولار۔ ۱
- ۹ اسہ ننس پوسٹس ٹغس خنا۔ ٹغ ٹی عیسیٰ اووے پارے "ای نے تو اوار اٹ۔
 ۱۰ خولپہ او کنا پسکینگ پیغام نا تلخے کریسہ بن۔ ۱۰ کس نے نساخان تینگ کپک، اتے
 کہ دا شار نا بھانگا بندغاگ کنا زی آ ایمان تھیرہ۔ ۱۰
- ۱۱ ہندا خاطر آن پوسٹس ہموڑے کیونیم سال اسکان رہینگ او عیسیٰ نا پیغامے مخلوق
 اسکان سر کرے۔ ۱۰
- ۱۲ ارا وخت آ گلیو پنی آ بندغ یوتان صوبہ نا روپیوتا گند آن گورنر مس، یہودیک
 ۱۳ تین پہ تین صلاح کریہ، پوسٹس ہنگر، اووے گورنر نا دربار آوریہ۔ ۱۰ یہودیک گورنرے
 پاریر "دا بندغ مخلوق اسہ جتاو مزبے نا تلخے کیک۔ دا ثما روپیوتا قانون نا خلاف
 اے۔ ۱۰
- ۱۴ پوسٹس دا الزاماتا جواب تینگ کے سوچ کریک کہ گورنر یہودی تے پارے "ای
 دا بندغے ہزا تینگ کپہ، اتے کہ دا قانون نا خلاف کتے۔ اگہ دا وری یا بین جرمس
 ۱۵ کریک، تو ای داوے ہزا تینگ کریہ۔ ۱۰ ولے دا ثما تین پہ تین ٹی مزب نا لوز او
 بندغاتا باروٹ جنگ اے۔ ثم تیت ڈا ہیست نا باروٹ فیصلہ کبو۔ ای ثما دھینگ
 بیتا فیصلہ کنگ کے داڑے ٹوٹٹ۔ ۱۰
- ۱۶ او اوفتے تینا دربار آن کشا۔ ۱۰ دربار آن پیشن یوتانی بندغاگ یہودی تا عبادت
 خانہ نا بھلا افسر سو سٹھینے ہنگر، اووے خلک۔ ولے گلیو دا ہیست نا پرواے کتو۔ ۱۰

پوئس نا اِنتاکیہ شار آ پدی بَنگ

۱۸ پوئس کر تھس شار ٹی اسہ بھلو وختس عیسائی تے تو گد ریفے۔ پد آ پوئس،
 اکولہ او اونا زائفہ پرتسکہ تو شام صوبہ نا گنڈ آ روان مس۔ کتخریہ شار آن کشتی ٹی
 سوار منگ آن مست منشت نا پورہ منگ نا نشانی کے پوئس تینا کاٹھے گوٹ
 ۱۹ کرے۔ ○ اوفک افسس پنی آشار آسر مسر۔ پوئس تنیا یہودی تا عبادت خانہ غا ہنا
 ۲۰ او یہودی تے تو عیسیٰ نا باروٹ بحث کرے۔ ○ مخلوق اووے منت کرے کہ ”نن
 ۲۱ تو داڑے رہنگ“، ولے او انکار کرے۔ ○ او روان منگ آن مست اوفتے پارے
 ”اگہ خدا نا خوش مریک، تو ای ٹھے آپدی بریوہ۔“

او کشتی ٹی افسس شار آن روان مس۔ اکولہ او پرتسکہ افسس شار ٹی سلیسر۔ ○
 ۲۲ آرا وخت آ پوئس قیصریہ شار آسر مس، اوکان او دغار نا کسر اٹ یروشلم شار
 ۲۳ آہنا او عیسائی تے تو بلا۔ واکان پد او اِنتاکیہ شار آہنا۔ ○ اوڑے او گڑاس وخت
 گد ریفے، او پد آ گلتیہ او فروگیہ علاقہ غانا عیسائی تے آہنا او اوقتا ایمانے بتر بسفے۔ ○

اپلوس نا عیسائی جوڑ منگ او یہودی تے تو بحث کنگ

۲۳ او ہندا وخت ٹی اپلوس پنی و بند غس اسکہ، کہ او اسکندریہ شار ٹی ووی موسس۔
 او بھاز قابلو او دلیری اٹ ہیست کرو کو بند غس اسکہ۔ او مقدسنگا کتاباتا باروٹ جوآن
 ۲۵ خوانوک اسکہ۔ او افسس شار آسر مس۔ ○ او سچئی نا وخت ٹی پاک صاف منگ نا
 بے شولاس۔ او عیسیٰ نا باروٹ، کہ سچئی اووے خوا نفیس، مخلوقے دلیری اٹ
 ۲۶ خوا نفیک، ولے اووے خبر آلویکہ کہ خدا نا مقرر کروکا عیسیٰ اے۔ ○ اسہ دے س او
 یہودی تا عبادت خانہ ٹی دلیری اٹ درس تنگ ٹی اسکہ، کہ اکولہ او اونا زائفہ پرتسکہ

اونا بیتاتے بنگر۔ اوفک اودے تینا اراغا دریر او عیسیٰ نا باروٹ خدا نا پیغاے اودے
خوانفیر۔ او عیسیٰ نا زی آ ایمان تھا۔ ○

۲۷ اپلوس عیسائی تے پارے کہ ”ای یونان صوبہ غاکاوه“۔
بندا خاطر آن افسس نا عیسائیک یونان نا عیسائی تے آ خط لکھار کہ ”واڑتو بلو“۔
آرا وخت آ او یونان آسر مس، اوڑے ہمو بندغا کہ خدا نا خوش اٹ عیسائی جوڑ
۲۸ مسوڑ اوڑان بھاز مدت بیغیر۔ ○ او مخلوق نا مون آ یہودی تے تو بحث کرے او
اوفتے آ مقدسنگا کتابتے آن دا ثابت کرے کہ عیسیٰ خدا نا مقرر کروکا اے۔ ○

پولس نا افسس شار ٹی ارا سال اسکان درس تینگ

۱ **ب** آرا وخت آ اپلوس کر تھس شار ٹی اسکے تو پولس گلئیہ او فریوگیہ علاقہ او
شارتے آ چرخ کریسہ افسس شار آ بس۔ اوڑے او گراس سخی نا شاگردا تے آن
۲ خدا ○ اوفتے آن ہریفے ”آرا وخت آ اٹم سخی نا شاگرد اترے، تو ٹھے آ خدا نا
پاکنگا روح نا طاقت بس؟“

اوفک جواب تسر ”پاکنگا روح؟ پاکنگا روح اتس اے؟“ ○
۳ پولس اوفتے آن ہریفے ”آرا وخت آ اٹم پاک صاف منگ نا بے شولارے،
ٹھا ایمان انت اسکے؟“

اوفک پاریر ”نن سخی نا خوانفنگ نا پاک صاف منگ نا بے شولائن۔“ ○
۴ پولس اوفتے پارے ”سخی ہمو بندغاتے پاک صاف منگ نا بے شولفے آرا
صرف گناہ تے آن ہر سینگا تر، او یہودی بندغاتے پارے“ کنے آن پد بروکا بندغ آ
ایمان تجبو۔“ واسر کہ او عیسیٰ اے۔ ○

۵ آرا وخت آ اوفک دا بیتاتے بنگر، تو عیسیٰ نا پن اٹ پاک صاف منگ نا بے
۶ شولار۔ ○ پولس تینا وٹے اوفتے آ تجیسہ ہنا، او خدا نا پاکنگا روح نا طاقت اوفتے

آبریسہ بنا۔ اوفک ایلو زباناتے ٹی بیت کنگ شروع کیر او خدا نا پیغامے ہم
 رسیفیر۔ ۷ وا تقریباً دوازدہ عیسائی آئرہ۔ ۷
 پوئس مسر تو اسکان یہودی تا عبادت خانہ غا بناکہ، او یہودی تے تو بحث او
 تبلیغ کریکہ تاکہ اوفتے ہم خدا نا پسکننگ کسر آتے۔ ۸ ولے اوفتے آن گراس ضدی
 آئرہ او ایمان تجتویر، او ہموڑے عیسیٰ نا پسکننگ پیغام نا باروٹ خرابنگا بیتا تے پاریر۔
 ہندا خاطر آن پوئس اوفتے الا او عیسائی تے بیفے۔ او ہر دے ٹرئس پنی آ بندرغ نا
 اراغا بناکہ، او اسر بھلو کوٹھی سے ٹی دا پیغام نا باروٹ اوفتے پوہ کریکہ۔ ۹ او ارا
 سال اسکان ہندن کرے۔ ہندا خاطر آن ایثیا صوبہ ٹی رینگو کا یہودیک او ایلو قوماتا
 بندرغاک عیسیٰ نا باروٹ بنگر۔ ۱۰

مخلوقے سما تمینگ کہ عیسیٰ نا طاقت بڑز اے

پوئس خدا نا طاقت اٹ مخلوقے حیرانی و معجزہ نشان تسکہ۔ ۱۱ اگہ کس اونا
 رومالے یا پٹوئے ہم بیمار تے آدریکہ، تو اوفتا بیماری خلاص مسکہ۔ اگہ جن اسکہ
 تو او ہم پیش تماکہ۔ ۱۲ گراس یہودیک ہم چرخ کیر او پاریر کہ ”نن ہم جناتے
 کشنگ کیونہ۔“ ۱۳

اوفتے آن ہفت بندرغ بھلا امام سیکو نا مارک آئرہ۔ اوفک اسر جتی و بندرغے آ
 بنار، اونا جے پاریر ”عیسیٰ نا پن اٹ، کہ پوئس اونا تبلیغے کیک، پیش تم۔“ ۱۴
 ولے جن اوفتے پارے ”ای عیسیٰ او پوئس ورسٹ کیوہ، ولے تم دیر ارے؟“ ۱۵
 ارا بندرغ ٹی جن اسکہ او اوفتے آ حملہ کرے۔ اونا طاقت ہر ہفت آن زیباست ۱۶
 اسکہ۔ اوفک اراغان ہندن نزار کہ پچاک تا کشوک او ٹپی او ٹوٹی آئرہ۔ ۱۷ افسس
 شار نا رینگو کا یہودی او ایلو قوماتا بندرغاک دا قصہ نا باروٹ بنگر۔ اوفک خولیسر او
 عیسیٰ نا عزت اوفتا مون آ بر بڑز آ مس۔ ۱۸

- ۱۸ اوکان پد آرا بندغاگ کہ ایمان میسور اوفک مخلوقے تینا جاؤوگری نا باروٹ پاریر کہ ”نن ہم جاؤو کریئن“۔
 ۱۹ اوفتے آن بھازنگاک تینا جاؤوگری آ کتابتے میسر، اسے جاگہ غاچ کریر او مخلوق نا مون آ ہوشار تا۔ ہندا کتاباتا قیمت تقریباً پنجا ہزار چاندی نا روپئی اسکے۔
 ۲۰ ہندا طریقہ اٹ خدا نا طاقت اٹ عیسیٰ نا پسکینگا پیغام مخلوق ٹی تالان مریسے ہنا او بھازنگاک عیسیٰ جوڑ مسر۔

افسس شار ٹی فساد

- ۲۱ آرا وخت آوا پیناک منگ ٹی امرہ پولس تینا اُست ٹی سوچ کرے کہ ”ای مکذیبہ او یونان صوبہ غالتے آن مریسے یروشلم شار آ کاو۔ یروشلم شار آ پینگ آن پد ای ضرور روم شار آ کاو۔“
 ۲۲ او تینا ارا سنگت تیمتھیس او راسٹے مکذیبہ صوبہ غا راہی کرے، ولے چند تہ منہ دے اسکان ایشیا صوبہ ٹی رہینگا۔
 ۲۳ ہندا وخت ٹی افسس شار ٹی عیسیٰ نا پسکینگا پیغام نا وجہ غان فساد تما۔
 ۲۴ ہموڑے اسے دیمیتیریس پنی وزرگرس اسکے کہ او بتی آ خدا اتریس نا چنکا چنکا بتاتے جوڑ کریکے او سودا کریکے۔ ہندا بتی آ خدا نا وجہ غان او او اونا کسب کارنگا سنگتاک بھاز پیسہ کٹارہ۔
 ۲۵ ہندا خاطر آن او ایلو زرگراتے او تینا کسب کاراتے اسے جاگہ سے آچ کرے، اوفتے پارے ”ایلیک، تم چارے کہ ہندا کاریم نا وجہ غان نن جووان بینینہ، جووان گنینہ۔“
 ۲۶ تم تیمٹ تینا ختے اٹ خنگ ٹی اُرے او ختے اٹ پینگ ٹی اُرے کہ پولس او اونا سنگتاک انت کنگ ٹی او۔ پولس پانک ”بتی آ خداک خدا افس۔“
 ہندا بیتاتا وجہ غان ننا شار نا بھازنگا بندغاگ او ایشیا صوبہ نا ایلو بھازنگا بندغاگ ہم اوفتا واپتاتے منانو۔
 ۲۷ اگہ ہندن مس تو ننے خطرہ اے کہ ننا کاروبار خلاص مروے۔

واژان نہ صرف ننا کاروبار خلاص مریک، بلکہ واژان مخلوق خدا اترتیس او اونا عبادت خانہ نا عزتے ہم کپک او اووے نپک۔ واسکان بتی آ خدا اترتیسے ایشیا صوبہ نا او دنیا نا بھازنگا بندغاگ منیرہ۔"

آرا وخت آ زرگر او ایلو کسب کاراک دا پیتاتے بنگر اوفتے غصہ بس۔ اوفک چیانت خلیسہ پاریر "ننا خدا اترتیس اے۔"

ہندا پیتاتا وجہ غان پورہ شار ٹی فساد تما۔ اوفک پولس نا ارا سنگت گیس او

آرسترخس، کہ اوفک مکدنیہ صوبہ غان بسوئر، اوفتے بلکر او شار نا چوس آ میسر۔ پولس

نا خوش اسکہ کہ او مخلوق نا مون آ کائے، ولے عیسائی سنگتاک اووے ایتویر۔

بھازنگا صوبہ نا مجلس نا بندغاگ ہم، کہ اونا سنگت اترہ، اوڑا گلوئے راہی کیرہ او

منت کریسہ پاریر کہ "چوس آ مخلوق نا مون آ ہمیس۔"

چوس آ سلوکا بندغاگ پیریشان اترہ، گراس تا انت پاریرہ او گراس تا انت

پاریرہ، آتے کہ اوفتے آن بھازنگا چایتویر کہ "نن انت کے داڑے مچ مسوئن؟"

یہودی سکندرے مخلوق نا مون آ بیت کنگ کے راہی کیر، ولے بھازنگا بندغاتا

خیال اسکہ کہ "فساد نا دا بندغ زہوار اے۔" سکندر مخلوق چپ کنگ کے تینا دو

اٹ اشارہ کرے تاکہ او مخلوق تو بیت کے کہ "دا بی یہودی تا چچ غلطی افک۔"

ولے مخلوق آرا وخت آپوہ مس کہ "دا یہودی س اے"، اوفک ارا گٹھ اسکان

نعرہ خلکر کہ "ننا افسس شار نا اترتیس خدا اگل آن بھلا اے۔"

آخر ٹی شار نا مجلس نا چیرمین بس، مخلوق تو بیت کرے او پارے "کنا افسسی

ایلمک، ہر بندغ چانک کہ بھلا خدا اترتیس نا عبادت خانہ ننا شار افسس ٹی آرے، او

مقدسنگا خل، کہ آسمان آن اترتیس نا شکل ٹی دڑینگا، ہندائیک اے۔ کس بندغ

دا بیت آن انکار کنگ کپک۔ ہندا خاطر آن ثم نعرہ خلیو، چپ کبو او فسادی و

بیت کیو۔ ثم دا بندغائے داڑے بیسونورے۔ دافک بے گناہ او۔ نہ تو دافک

عبادت خانہ غان وزی کرینو، او نہ ننا بتی آ خدا اترتیسے بے عزتی و بیت پارینو۔

- ۳۸ دیمیتریس او ایلو کسب کاراک اگہ کسے آ الزام تخیرہ، تو اوفک عدالت لی جج نا
 ۳۹ مون آکار۔ اوفتا فیصلہ ہوڑے مریک۔ اگہ ثم چارے کہ دا اسہ شاری و مسلس
 ۴۰ اے، تو ثم دا مسلہ شار نا معتبرنگا بندغاتا مون آپیش کنگ کیرے۔ و لے
 آرا یمناک اینو مسونو، واژان خطرہ اے کہ روئیو فوج نئے آ الزام تجک او پانک
 کہ ”دا فساد اسکہ“۔ او نئے فوجے جواب تینگ کے سچ ثبوت افک کہ دا فساد انت
 کے مسونے۔
 ۴۱ دا پیتاے کنگ آن پد او مخلوقے پارے ”ہر کس تینا اراتے آ کائے“،
 او مخلوق ہنا۔

پولس نا پدی مگڈنیہ او یونان صوبہ غاتے آ یننگ

- ۱ **ب** آرا وخت آ فساد خلاص مس پولس تینا عیسائی سنگتے توار کرے، اوفتے
 تو بیت کرے، اوفتے ہمت تے، اوفتے آن رخصت کرے، او مگڈنیہ صوبہ نا گند آ
 ۲ راہی مس۔ او مگڈنیہ صوبہ لی چرخ کرے او عیسائی تے پسکینگا پیغام نا باروٹ درس
 ۳ تے او اوفتے ہمت تے۔ پد آ او یونان صوبہ غا ہنا۔ او یونان صوبہ لی مسہ تو اسکان
 رہینگا۔ اونا تیاری اسکہ کہ ”ای شام صوبہ غا کاو“، و لے اوڑے سنا تما کہ یہوویک
 اوڑے کشتی لی کسینگ نا منصوبہ جڑ کرینو۔ ہندا خاطر آن او پدی مگڈنیہ صوبہ غا
 ۴ ہر سینگا۔ او گراس بندغ پولس آن مون آ تروآس شار آ ہنا۔ اوفتے آن پڑس نا مار
 سو پترس، کہ او بیرہ شار آن، آرتھرئیس او سکندس، تھسلیکے شار آن، گیس، و رے
 ۵ شار آن، تیمتھیس لستہ شار آن، نجفس او ٹرفس، ایشیا صوبہ غا بسوٹر۔ او فک
 ۶ تروآس شار لی ننا انتظارے کیرہ۔ نن کشتی لی تروآس شار آ راہی مس، و لے
 راہی منگ آن مسٹ نن فلی شار لی بغیر خمیر نا ایرغ نا عیدے کرین، او پنچ میکو
 وے آ تروآس شار آ اوفتے تو ملان۔ اوڑے نن اسہ ہفتہ س گدریفین۔

پولس نا معجزه اٹ ورنائے پدی زندہ کنگ

- ۷ ہفتہ نانن آنن عیسائیک اسے جاگہ غاچ من او عیسیٰ غان بار اریغ ٹکر کرین
 او گنگن۔ پولس یکشمبے نا سوب اسکان درس تس، اتے کہ پولے یکشمبے آشار آن
 ۸ بنوی اسکے۔ نن ارے نا میٹ میکو منزل آتولوک پولس نا بیتاے پنگ ٹی
 ۹ اسنے او کوٹھی ٹی چارمہ گنڈ آچراغاتا روشنائی اسکے۔ اسے یوتخس پنی ورناد مارس
 کھرکی آتولوک اسکے او ہم پولس نا بیتاے پنگ ٹی اسکے۔ ولے یوتخس نغی نغی
 مسک، او آخرکار تنگان بنا۔ او کھرکی آن پیشن دغار آتھا۔ اوفک شیف دڑینگا،
 ۱۰ او دے خمب کریر۔ او کسکوس۔ ولے پولس شیف دڑینگا، او دے خمب کرے،
 او بندغاتے پارے ”پریشان مقبو۔ واپدی زندہ مسونے۔“
 ۱۱ پد آپولس او ایلو عیسائیک سیرھی تے آن بڑز نا کوٹھی آبنار۔ اوڑے اوفک
 عیسیٰ غان بار اریغ ٹکر کریر او گنگر۔ پولس سوب اسکان عیسائی تے درس تس۔
 ۱۲ سوب نا پولس راہی مس۔ ایلو عیسائیک ورنائے خیریت اٹ ارانا سر کریر۔
 اوفک بھاز خوش آنرہ۔

پولس نا تروآس شار آن میلیٹس شار اسکان مسافری کنگ

- ۱۳ نن گل پولس آن مون آکشتی ٹی اس شار آبنان۔ انتظام اسکے کہ نن پولے
 ۱۴ اوڑے خنین، اتے کہ پولس پند اٹ اس شار آبنگ ٹی اسکے۔ آرا وخت آ او
 ۱۵ نن تو اس شار ٹی ملا، نن اوڑ تو کشتی ٹی میلیٹے شار آبنان۔ اوکان نن پد آکشتی
 ٹی روان من، او اڑٹ میکو دے آخیں جبرہ غان گدرینگس، نن میٹ میکو دے
 ۱۶ آ سانس جبرہ غا سر من، او چار میکو دے آنن میلیٹس شار آبن۔ نن انس

شار آہستہ آہستہ کہ پولس فیصلہ کرے کہ "ایشیا صوبہ ٹی تینا وختے ضائع کپنہ"۔
 او یروشلم شار آزو رسیکننگ نا کوشتے کریکہ، آنتے کہ اونا خوش آنکہ کہ "پتیکاست
 نا عیدے ہموڑے گدریفیو"۔

پولس نا افسس شار نا معتبرنگا عیسائی تے تو آخری وار ملنگ

۱۷ میلش شار آن پولس افسس شار نا معتبرنگا عیسائی تے آگوارہی کرے کہ
 "ہو۔ کن تو یلو۔"

۱۸ آرا وخت آوفک ہسر، پولس اوفتے پارے "ٹے اولیکو دے آن خبر اے کہ
 ۱۹ ای تینا زندگی ایشیا صوبہ ٹی ہمر گدریفینٹ۔ ای تکبر کتویٹ او خرنکاتے تو
 عیسیٰ نا مے آن بار اونا پلسکننگ پیغام نا تبلیغ کریٹ۔ او ہماز مشکل وختاتے ہم
 ۲۰ گدریفینٹ، آنتے کہ یہودیوں کے کسفننگ نا منصوبہ غاتے جوڑ کریٹ۔ ٹم چارے
 کہ ای دلیری آٹ عیسیٰ نا باروٹ گل بیتاتے مخلوق نا مون آ او ٹے اراتا تہہ ٹی
 ۲۱ پارینٹ تاکہ ٹے فائدہ رسینگے۔ ای یہودی او ایلو قوماتا بندغاتے آزور تجاٹ کہ
 ۲۲ اوفک گناہ او برائی تے آن ہر سینگیر او عیسیٰ نا زی ایمان تحیر۔ داسہ ای خدا نا
 پاکنگا روح نا حکم نا مطابق یروشلم شار آہنگ ٹی آٹ۔ کنے خبر آف، اوڑے کن
 ۲۳ تو آنت مرے۔ وے ای خدا نا پاکنگا روح نا طاقت آٹ چاوہ کہ کنے آ مصیبت
 ۲۴ بریک او ای زندان کاٹیوہ۔ وے کنے تینا زندگی نا فکر آفک۔ کن کے گل آن
 ہلا بیت داو اے کہ خواہ عیسیٰ کنے پاریسس کہ "خدا نا رحماتا پیغام نا باروٹ
 مخلوقے پا"، او ای کننگ ٹی آٹ تہ۔

۲۵ "ای ٹے آ او ہمازنگا نکاتے چرخ کریٹ او خدا نا پلسکننگ پیغام نا باروٹ تبلیغ
 ۲۶ کریٹ۔ وے کنے خبر اے کہ داکان پد ٹے آن کس کے خمپک۔ بندا خاطر آن
 ٹم کنا دا بیتا گواہ مریرے کہ اگہ ٹے آن کس دوزخ آکائے، تو داکنا زہوارے

مفروئے۔ اے خولیتویٹ، خدا نا پسکینگ پیغام نا باروٹ ہر بیتے ٹھے پاریت۔ ○ بندا
 ۲۷
 ۲۸
 ۲۹
 خاطر آن تینا او ایلو عیسائی تا خیالے تجبو، ارافتے کہ خدا نا پاکنگا روح ثما خیالداری ٹی
 ۳۰
 ۳۱
 ۳۲
 ۳۳
 ۳۴
 ۳۵
 ۳۶
 ۳۷
 ۳۸
 ۳۹
 ۴۰
 ۴۱
 ۴۲
 ۴۳
 ۴۴
 ۴۵
 ۴۶
 ۴۷
 ۴۸
 ۴۹
 ۵۰
 ۵۱
 ۵۲
 ۵۳
 ۵۴
 ۵۵
 ۵۶
 ۵۷
 ۵۸
 ۵۹
 ۶۰
 ۶۱
 ۶۲
 ۶۳
 ۶۴
 ۶۵
 ۶۶
 ۶۷
 ۶۸
 ۶۹
 ۷۰
 ۷۱
 ۷۲
 ۷۳
 ۷۴
 ۷۵
 ۷۶
 ۷۷
 ۷۸
 ۷۹
 ۸۰
 ۸۱
 ۸۲
 ۸۳
 ۸۴
 ۸۵
 ۸۶
 ۸۷
 ۸۸
 ۸۹
 ۹۰
 ۹۱
 ۹۲
 ۹۳
 ۹۴
 ۹۵
 ۹۶
 ۹۷
 ۹۸
 ۹۹
 ۱۰۰
 ۱۰۱
 ۱۰۲
 ۱۰۳
 ۱۰۴
 ۱۰۵
 ۱۰۶
 ۱۰۷
 ۱۰۸
 ۱۰۹
 ۱۱۰
 ۱۱۱
 ۱۱۲
 ۱۱۳
 ۱۱۴
 ۱۱۵
 ۱۱۶
 ۱۱۷
 ۱۱۸
 ۱۱۹
 ۱۲۰
 ۱۲۱
 ۱۲۲
 ۱۲۳
 ۱۲۴
 ۱۲۵
 ۱۲۶
 ۱۲۷
 ۱۲۸
 ۱۲۹
 ۱۳۰
 ۱۳۱
 ۱۳۲
 ۱۳۳
 ۱۳۴
 ۱۳۵
 ۱۳۶
 ۱۳۷
 ۱۳۸
 ۱۳۹
 ۱۴۰
 ۱۴۱
 ۱۴۲
 ۱۴۳
 ۱۴۴
 ۱۴۵
 ۱۴۶
 ۱۴۷
 ۱۴۸
 ۱۴۹
 ۱۵۰
 ۱۵۱
 ۱۵۲
 ۱۵۳
 ۱۵۴
 ۱۵۵
 ۱۵۶
 ۱۵۷
 ۱۵۸
 ۱۵۹
 ۱۶۰
 ۱۶۱
 ۱۶۲
 ۱۶۳
 ۱۶۴
 ۱۶۵
 ۱۶۶
 ۱۶۷
 ۱۶۸
 ۱۶۹
 ۱۷۰
 ۱۷۱
 ۱۷۲
 ۱۷۳
 ۱۷۴
 ۱۷۵
 ۱۷۶
 ۱۷۷
 ۱۷۸
 ۱۷۹
 ۱۸۰
 ۱۸۱
 ۱۸۲
 ۱۸۳
 ۱۸۴
 ۱۸۵
 ۱۸۶
 ۱۸۷
 ۱۸۸
 ۱۸۹
 ۱۹۰
 ۱۹۱
 ۱۹۲
 ۱۹۳
 ۱۹۴
 ۱۹۵
 ۱۹۶
 ۱۹۷
 ۱۹۸
 ۱۹۹
 ۲۰۰
 ۲۰۱
 ۲۰۲
 ۲۰۳
 ۲۰۴
 ۲۰۵
 ۲۰۶
 ۲۰۷
 ۲۰۸
 ۲۰۹
 ۲۱۰
 ۲۱۱
 ۲۱۲
 ۲۱۳
 ۲۱۴
 ۲۱۵
 ۲۱۶
 ۲۱۷
 ۲۱۸
 ۲۱۹
 ۲۲۰
 ۲۲۱
 ۲۲۲
 ۲۲۳
 ۲۲۴
 ۲۲۵
 ۲۲۶
 ۲۲۷
 ۲۲۸
 ۲۲۹
 ۲۳۰
 ۲۳۱
 ۲۳۲
 ۲۳۳
 ۲۳۴
 ۲۳۵
 ۲۳۶
 ۲۳۷
 ۲۳۸
 ۲۳۹
 ۲۴۰
 ۲۴۱
 ۲۴۲
 ۲۴۳
 ۲۴۴
 ۲۴۵
 ۲۴۶
 ۲۴۷
 ۲۴۸
 ۲۴۹
 ۲۵۰
 ۲۵۱
 ۲۵۲
 ۲۵۳
 ۲۵۴
 ۲۵۵
 ۲۵۶
 ۲۵۷
 ۲۵۸
 ۲۵۹
 ۲۶۰
 ۲۶۱
 ۲۶۲
 ۲۶۳
 ۲۶۴
 ۲۶۵
 ۲۶۶
 ۲۶۷
 ۲۶۸
 ۲۶۹
 ۲۷۰
 ۲۷۱
 ۲۷۲
 ۲۷۳
 ۲۷۴
 ۲۷۵
 ۲۷۶
 ۲۷۷
 ۲۷۸
 ۲۷۹
 ۲۸۰
 ۲۸۱
 ۲۸۲
 ۲۸۳
 ۲۸۴
 ۲۸۵
 ۲۸۶
 ۲۸۷
 ۲۸۸
 ۲۸۹
 ۲۹۰
 ۲۹۱
 ۲۹۲
 ۲۹۳
 ۲۹۴
 ۲۹۵
 ۲۹۶
 ۲۹۷
 ۲۹۸
 ۲۹۹
 ۳۰۰
 ۳۰۱
 ۳۰۲
 ۳۰۳
 ۳۰۴
 ۳۰۵
 ۳۰۶
 ۳۰۷
 ۳۰۸
 ۳۰۹
 ۳۱۰
 ۳۱۱
 ۳۱۲
 ۳۱۳
 ۳۱۴
 ۳۱۵
 ۳۱۶
 ۳۱۷
 ۳۱۸
 ۳۱۹
 ۳۲۰
 ۳۲۱
 ۳۲۲
 ۳۲۳
 ۳۲۴
 ۳۲۵
 ۳۲۶
 ۳۲۷
 ۳۲۸
 ۳۲۹
 ۳۳۰
 ۳۳۱
 ۳۳۲
 ۳۳۳
 ۳۳۴
 ۳۳۵
 ۳۳۶
 ۳۳۷
 ۳۳۸
 ۳۳۹
 ۳۴۰
 ۳۴۱
 ۳۴۲
 ۳۴۳
 ۳۴۴
 ۳۴۵
 ۳۴۶
 ۳۴۷
 ۳۴۸
 ۳۴۹
 ۳۵۰
 ۳۵۱
 ۳۵۲
 ۳۵۳
 ۳۵۴
 ۳۵۵
 ۳۵۶
 ۳۵۷
 ۳۵۸
 ۳۵۹
 ۳۶۰
 ۳۶۱
 ۳۶۲
 ۳۶۳
 ۳۶۴
 ۳۶۵
 ۳۶۶
 ۳۶۷
 ۳۶۸
 ۳۶۹
 ۳۷۰
 ۳۷۱
 ۳۷۲
 ۳۷۳
 ۳۷۴
 ۳۷۵
 ۳۷۶
 ۳۷۷
 ۳۷۸
 ۳۷۹
 ۳۸۰
 ۳۸۱
 ۳۸۲
 ۳۸۳
 ۳۸۴
 ۳۸۵
 ۳۸۶
 ۳۸۷
 ۳۸۸
 ۳۸۹
 ۳۹۰
 ۳۹۱
 ۳۹۲
 ۳۹۳
 ۳۹۴
 ۳۹۵
 ۳۹۶
 ۳۹۷
 ۳۹۸
 ۳۹۹
 ۴۰۰
 ۴۰۱
 ۴۰۲
 ۴۰۳
 ۴۰۴
 ۴۰۵
 ۴۰۶
 ۴۰۷
 ۴۰۸
 ۴۰۹
 ۴۱۰
 ۴۱۱
 ۴۱۲
 ۴۱۳
 ۴۱۴
 ۴۱۵
 ۴۱۶
 ۴۱۷
 ۴۱۸
 ۴۱۹
 ۴۲۰
 ۴۲۱
 ۴۲۲
 ۴۲۳
 ۴۲۴
 ۴۲۵
 ۴۲۶
 ۴۲۷
 ۴۲۸
 ۴۲۹
 ۴۳۰
 ۴۳۱
 ۴۳۲
 ۴۳۳
 ۴۳۴
 ۴۳۵
 ۴۳۶
 ۴۳۷
 ۴۳۸
 ۴۳۹
 ۴۴۰
 ۴۴۱
 ۴۴۲
 ۴۴۳
 ۴۴۴
 ۴۴۵
 ۴۴۶
 ۴۴۷
 ۴۴۸
 ۴۴۹
 ۴۵۰
 ۴۵۱
 ۴۵۲
 ۴۵۳
 ۴۵۴
 ۴۵۵
 ۴۵۶
 ۴۵۷
 ۴۵۸
 ۴۵۹
 ۴۶۰
 ۴۶۱
 ۴۶۲
 ۴۶۳
 ۴۶۴
 ۴۶۵
 ۴۶۶
 ۴۶۷
 ۴۶۸
 ۴۶۹
 ۴۷۰
 ۴۷۱
 ۴۷۲
 ۴۷۳
 ۴۷۴
 ۴۷۵
 ۴۷۶
 ۴۷۷
 ۴۷۸
 ۴۷۹
 ۴۸۰
 ۴۸۱
 ۴۸۲
 ۴۸۳
 ۴۸۴
 ۴۸۵
 ۴۸۶
 ۴۸۷
 ۴۸۸
 ۴۸۹
 ۴۹۰
 ۴۹۱
 ۴۹۲
 ۴۹۳
 ۴۹۴
 ۴۹۵
 ۴۹۶
 ۴۹۷
 ۴۹۸
 ۴۹۹
 ۵۰۰
 ۵۰۱
 ۵۰۲
 ۵۰۳
 ۵۰۴
 ۵۰۵
 ۵۰۶
 ۵۰۷
 ۵۰۸
 ۵۰۹
 ۵۱۰
 ۵۱۱
 ۵۱۲
 ۵۱۳
 ۵۱۴
 ۵۱۵
 ۵۱۶
 ۵۱۷
 ۵۱۸
 ۵۱۹
 ۵۲۰
 ۵۲۱
 ۵۲۲
 ۵۲۳
 ۵۲۴
 ۵۲۵
 ۵۲۶
 ۵۲۷
 ۵۲۸
 ۵۲۹
 ۵۳۰
 ۵۳۱
 ۵۳۲
 ۵۳۳
 ۵۳۴
 ۵۳۵
 ۵۳۶
 ۵۳۷
 ۵۳۸
 ۵۳۹
 ۵۴۰
 ۵۴۱
 ۵۴۲
 ۵۴۳
 ۵۴۴
 ۵۴۵
 ۵۴۶
 ۵۴۷
 ۵۴۸
 ۵۴۹
 ۵۵۰
 ۵۵۱
 ۵۵۲
 ۵۵۳
 ۵۵۴
 ۵۵۵
 ۵۵۶
 ۵۵۷
 ۵۵۸
 ۵۵۹
 ۵۶۰
 ۵۶۱
 ۵۶۲
 ۵۶۳
 ۵۶۴
 ۵۶۵
 ۵۶۶
 ۵۶۷
 ۵۶۸
 ۵۶۹
 ۵۷۰
 ۵۷۱
 ۵۷۲
 ۵۷۳
 ۵۷۴
 ۵۷۵
 ۵۷۶
 ۵۷۷
 ۵۷۸
 ۵۷۹
 ۵۸۰
 ۵۸۱
 ۵۸۲
 ۵۸۳
 ۵۸۴
 ۵۸۵
 ۵۸۶
 ۵۸۷
 ۵۸۸
 ۵۸۹
 ۵۹۰
 ۵۹۱
 ۵۹۲
 ۵۹۳
 ۵۹۴
 ۵۹۵
 ۵۹۶
 ۵۹۷
 ۵۹۸
 ۵۹۹
 ۶۰۰
 ۶۰۱
 ۶۰۲
 ۶۰۳
 ۶۰۴
 ۶۰۵
 ۶۰۶
 ۶۰۷
 ۶۰۸
 ۶۰۹
 ۶۱۰
 ۶۱۱
 ۶۱۲
 ۶۱۳
 ۶۱۴
 ۶۱۵
 ۶۱۶
 ۶۱۷
 ۶۱۸
 ۶۱۹
 ۶۲۰
 ۶۲۱
 ۶۲۲
 ۶۲۳
 ۶۲۴
 ۶۲۵
 ۶۲۶
 ۶۲۷
 ۶۲۸
 ۶۲۹
 ۶۳۰
 ۶۳۱
 ۶۳۲
 ۶۳۳
 ۶۳۴
 ۶۳۵
 ۶۳۶
 ۶۳۷
 ۶۳۸
 ۶۳۹
 ۶۴۰
 ۶۴۱
 ۶۴۲
 ۶۴۳
 ۶۴۴
 ۶۴۵
 ۶۴۶
 ۶۴۷
 ۶۴۸
 ۶۴۹
 ۶۵۰
 ۶۵۱
 ۶۵۲
 ۶۵۳
 ۶۵۴
 ۶۵۵
 ۶۵۶
 ۶۵۷
 ۶۵۸
 ۶۵۹
 ۶۶۰
 ۶۶۱
 ۶۶۲
 ۶۶۳
 ۶۶۴
 ۶۶۵
 ۶۶۶
 ۶۶۷
 ۶۶۸
 ۶۶۹
 ۶۷۰
 ۶۷۱
 ۶۷۲
 ۶۷۳
 ۶۷۴
 ۶۷۵
 ۶۷۶
 ۶۷۷
 ۶۷۸
 ۶۷۹
 ۶۸۰
 ۶۸۱
 ۶۸۲
 ۶۸۳
 ۶۸۴
 ۶۸۵
 ۶۸۶
 ۶۸۷
 ۶۸۸
 ۶۸۹
 ۶۹۰
 ۶۹۱
 ۶۹۲
 ۶۹۳
 ۶۹۴
 ۶۹۵
 ۶۹۶
 ۶۹۷
 ۶۹۸
 ۶۹۹
 ۷۰۰
 ۷۰۱
 ۷۰۲
 ۷۰۳
 ۷۰۴
 ۷۰۵
 ۷۰۶
 ۷۰۷
 ۷۰۸
 ۷۰۹
 ۷۱۰
 ۷۱۱
 ۷۱۲
 ۷۱۳
 ۷۱۴
 ۷۱۵
 ۷۱۶
 ۷۱۷
 ۷۱۸
 ۷۱۹
 ۷۲۰
 ۷۲۱
 ۷۲۲
 ۷۲۳
 ۷۲۴
 ۷۲۵
 ۷۲۶
 ۷۲۷
 ۷۲۸
 ۷۲۹
 ۷۳۰
 ۷۳۱
 ۷۳۲
 ۷۳۳
 ۷۳۴
 ۷۳۵
 ۷۳۶
 ۷۳۷
 ۷۳۸
 ۷۳۹
 ۷۴۰
 ۷۴۱
 ۷۴۲
 ۷۴۳
 ۷۴۴
 ۷۴۵
 ۷۴۶
 ۷۴۷
 ۷۴۸
 ۷۴۹
 ۷۵۰
 ۷۵۱
 ۷۵۲
 ۷۵۳
 ۷۵۴
 ۷۵۵
 ۷۵۶
 ۷۵۷
 ۷۵۸
 ۷۵۹
 ۷۶۰
 ۷۶۱
 ۷۶۲
 ۷۶۳
 ۷۶۴
 ۷۶۵
 ۷۶۶
 ۷۶۷
 ۷۶۸
 ۷۶۹
 ۷۷۰
 ۷۷۱
 ۷۷۲
 ۷۷۳
 ۷۷۴
 ۷۷۵
 ۷۷۶
 ۷۷۷
 ۷۷۸
 ۷۷۹
 ۷۸۰
 ۷۸۱
 ۷۸۲
 ۷۸۳
 ۷۸۴
 ۷۸۵
 ۷۸۶
 ۷۸۷
 ۷۸۸
 ۷۸۹
 ۷۹۰
 ۷۹۱
 ۷۹۲
 ۷۹۳
 ۷۹۴
 ۷۹۵
 ۷۹۶
 ۷۹۷
 ۷۹۸
 ۷۹۹
 ۸۰۰
 ۸۰۱
 ۸۰۲
 ۸۰۳
 ۸۰۴
 ۸۰۵
 ۸۰۶
 ۸۰۷
 ۸۰۸
 ۸۰۹
 ۸۱۰
 ۸۱۱
 ۸۱۲
 ۸۱۳
 ۸۱۴
 ۸۱۵
 ۸۱۶
 ۸۱۷
 ۸۱۸
 ۸۱۹
 ۸۲۰
 ۸۲۱
 ۸۲۲
 ۸۲۳
 ۸۲۴
 ۸۲۵
 ۸۲۶
 ۸۲۷
 ۸۲۸
 ۸۲۹
 ۸۳۰
 ۸۳۱
 ۸۳۲
 ۸۳۳
 ۸۳۴
 ۸۳۵
 ۸۳۶
 ۸۳۷
 ۸۳۸
 ۸۳۹
 ۸۴۰
 ۸۴۱
 ۸۴۲
 ۸۴۳
 ۸۴۴
 ۸۴۵
 ۸۴۶
 ۸۴۷
 ۸۴۸
 ۸۴۹
 ۸۵۰
 ۸۵۱
 ۸۵۲
 ۸۵۳
 ۸۵۴
 ۸۵۵
 ۸۵۶
 ۸۵۷
 ۸۵۸
 ۸۵۹
 ۸۶۰
 ۸۶۱
 ۸۶۲
 ۸۶۳
 ۸۶۴
 ۸۶۵
 ۸۶۶
 ۸۶۷
 ۸۶۸
 ۸۶۹
 ۸۷۰
 ۸۷۱
 ۸۷۲
 ۸۷۳
 ۸۷۴
 ۸۷۵
 ۸۷۶
 ۸۷۷
 ۸۷۸
 ۸۷۹
 ۸۸۰
 ۸۸۱
 ۸۸۲
 ۸۸۳
 ۸۸۴
 ۸۸۵
 ۸۸۶
 ۸۸۷
 ۸۸۸
 ۸۸۹
 ۸۹۰
 ۸۹۱
 ۸۹۲
 ۸۹۳
 ۸۹۴
 ۸۹۵
 ۸۹۶
 ۸۹۷
 ۸۹۸
 ۸۹۹
 ۹۰۰
 ۹۰۱
 ۹۰۲
 ۹۰۳
 ۹۰۴
 ۹۰۵
 ۹۰۶
 ۹۰۷
 ۹۰۸
 ۹۰۹
 ۹۱۰
 ۹۱۱
 ۹۱۲
 ۹۱۳
 ۹۱۴
 ۹۱۵
 ۹۱۶
 ۹۱۷
 ۹۱۸
 ۹۱۹
 ۹۲۰
 ۹۲۱
 ۹۲۲
 ۹۲۳
 ۹۲۴
 ۹۲۵
 ۹۲۶
 ۹۲۷
 ۹۲۸
 ۹۲۹
 ۹۳۰
 ۹۳۱
 ۹۳۲
 ۹۳۳
 ۹۳۴
 ۹۳۵
 ۹۳۶
 ۹۳۷
 ۹۳۸
 ۹۳۹
 ۹۴۰
 ۹۴۱
 ۹۴۲
 ۹۴۳
 ۹۴۴
 ۹۴۵
 ۹۴۶
 ۹۴۷
 ۹۴۸
 ۹۴۹
 ۹۵۰
 ۹۵۱
 ۹۵۲
 ۹۵۳
 ۹۵۴
 ۹۵۵
 ۹۵۶
 ۹۵۷
 ۹۵۸
 ۹۵۹
 ۹۶۰
 ۹۶۱
 ۹۶۲
 ۹۶۳
 ۹۶۴
 ۹۶۵
 ۹۶۶
 ۹۶۷
 ۹۶۸
 ۹۶۹
 ۹۷۰
 ۹۷۱
 ۹۷۲
 ۹۷۳
 ۹۷۴
 ۹۷۵
 ۹۷۶
 ۹۷۷
 ۹۷۸
 ۹۷۹
 ۹۸۰
 ۹۸۱
 ۹۸۲
 ۹۸۳
 ۹۸۴
 ۹۸۵
 ۹۸۶
 ۹۸۷
 ۹۸۸
 ۹۸۹
 ۹۹۰
 ۹۹۱
 ۹۹۲
 ۹۹۳
 ۹۹۴
 ۹۹۵
 ۹۹۶
 ۹۹۷
 ۹۹۸
 ۹۹۹
 ۱۰۰۰

سنگتاتا منع کنگ ولے پوئس نا یروشلیم شار آہینگ

- ۱ **ب** ن اوفتے آن رخصت کریں او روان مسن۔ ن کشتی ٹی سیدھا قوس پنی
 آجیرہ غابسن۔ اِرت میکو وے آن رُوس پنی آجیرہ غا سر مسن۔ اوکان ن پترہ
 ۲ شار آہنار۔ اوڑے ن اسہ کشتی سے تیار خنان کہ او فینیکی صوبہ غا ہناکہ۔ ن او
 ۳ ٹی سوار مسن او روان مسن۔ ن جیرہ گیرس نا راست میکو گنڈ آن گدرینگسہ
 شام صوبہ نا گنڈ آہنار او فینیکی صوبہ نا شار صور آرسنگان۔ اوڑے ن وڑینگان
 ۴ اتے کہ کشتی آن سامان وڑیفوئی اسکہ۔ اوڑے ن گراس عیسائی تے خنان او
 اوڑے ہفتہ س اوفتے تو گدریفین۔ خدا نا پاکنگا روح نا طاقت اٹ اوفک پوئے
 پاریر کہ ”یروشلم شار آہیمہ۔“
- ۵ ولے ہفتہ س گدریفنگ آن پد ن ولدا یروشلم شار آروان مسن۔ اوفک او
 اوفتا گل چناک زائفہ غاک ن تو اوار سمندر نا کنارہ اسکان بسر۔ اوڑے ن گل گوڈ
 ۶ خلکن او عباوت کریں۔ ولدا ن اوفتے آن رخصت کریں، کشتی ٹی سوار مسن او
 کشتی راہی مس۔ رخصت کنگ کے بروکا عیسایک پدی تینا اراتے آہنار۔
- ۷ ن کشتی ٹی صور شار آن راہی مسن، او پلمیس شار آسر مسن۔ اوڑے
 ۸ ن عیسائی تے تو بلان او اوفتے تو اسہ وے س گدریفین۔ اِرت میکو وے آن
 سنگتاتے آن رخصت کریں او کشتی ٹی قیصریہ شار آسر مسن۔ اوڑے ن فلپس نا
 اراٹی رہینگان۔ واهمو فلپس اے کہ عیسایک اووے یروشلم شار ٹی گچین کریسر، او
 ہفت گچین کروکا بندغاتے آن او اسٹس اسکہ، تاکہ او عیسائی تادتے کے۔ واسکان
 ۹ او پیغام تروکوس اسکہ۔ اونا چار تو لوکو مسر اترہ کہ اوفک ہم خدا نا پیغامے مخلو تے
 ۱۰ ترہ۔ ن اوڑے منہ وے اسکان رہینگان۔ ولدا اگس پنی آپیشن گوئی کروکا
 ۱۱ بندرغ بہتوویہ صوبہ غان قیصریہ شار آہس۔ او ن تو بلان، پوئس نا پئوئے پیف، تینا

نت دوتے تھے او پارے کہ ”خدا نا پاکنگا روح پائیک کہ ”آرا بندرغ نا دا پٹو اے،
 اودے یہودییک یروشلم شار ٹی گرفتار کیرہ، او ایلو قوماتا بندغاتا دو ٹی ایتیرہ۔“
 آرا وخت آن او ایلو عیسائیک دا پیتاتے بنگن نن پوٹے منت کرین کہ
 ”یروشلم شار آہمپہ۔“

ولے او نئے پارے ”ثم آنتے ذھن بوغنگ او افسوس کنگ ٹی ارے؟ داڑان
 کنا دلیری کم منگ ٹی اے۔ ثم کنے یروشلم شار آن ہرڈینگ نا کوشتے کپنو، آنتے
 کہ امی نہ صرف اوڑے گرفتار منگ کے تیار اٹ، بلکہ اگہ اوفک کنے عیسیٰ نا پسکینگا
 پیغام نا خاطر آن کسفرہ، اوڑکے ہم تیار اٹ۔“
 نن اودے تورنگ کتوین او پارین ”وا اگہ خدا نا خوش اے کہ نی یروشلم شار
 آکاس، تو بنگ۔ خدا نا خیالے تچے۔“

نن منہ دے اسکان قیصریہ شار ٹی رہینگان، او پد آتینا ساماناتے تقین او یروشلم
 شار نا گنڈ آرابی من۔ گڑاس قیصریہ شار نا عیسائیک ہم نن تو روان مسر، او
 ننے مناسون پنی آ بندرغ نا ارغا دیر کہ او گپرس جیرہ نا بند غس اسکہ، او شروع نا
 دے تے ٹی عیسائی موسس، او یروشلم شار ٹی رہینگا کہ۔

پوٹس نا یعقوب او ایلو عیسائی تا معتبرنگا بندغاتے تو ملنگ

نن یروشلم شار آسر من۔ وا جاگہ نا عیسائیک نئے خوشی اٹ بہ خیرٹ پارہ۔
 ارٹ میکو دے آپوٹس او نن عیسیٰ نا جد پد رنگا ایلم یعقوب تو ملنگ کے بنان۔
 عیسائی تا ایلو معتبرنگا بندغاگ ہم بموڑے موجود اترہ۔ پوٹس اوفتے تو بلا او تینا
 گل قصے کرے کہ خدا ہر اونا کاریم نا وجرغان ایلو قوماتا بندغاتے عیسیٰ نا کسر
 آیسونے۔ دا پیتاتے بنگ آن پد اوفک گل خدا نا صفتے کرہ۔ ولدا اوفتے آن
 اسٹس پوٹے پارے ”ایلم پوٹس، نی خنگ کیسہ کہ ہزاراتا تعداد ٹی یہودییک

- ۲۱ عیسائی جوڑ مسونو، او اوفک گل موسیٰ نا شریعت آچلینگنگ ٹی او۔ گڑاس بندرغ
 وڑے دروغ تریہ پاریر کہ ”نی ایلو قوماتا ملکاتے ٹی بیہودی تے موسیٰ نا شریعت آن
 منع کریس۔ نی اوفتے پاریرس کہ ”تینا مارتا سنتے کپھو، او بیہودی تا ایلو رواجاتے ہم
 ۲۲ کپھو۔“ گلے سمانک کہ نی بسس، او عیسائی تے دامعلوم منگ ہم خواہک کہ دا
 ۲۳ گل دروغ اترہ۔ بندا خاطر آن نی داسہ ذہن کرک، چار عیسائیک بیہودی تا مزہب
 نامطابق ناپاک مسونو۔ داسہ اوفک پاک صاف منگ خوارہ۔ قربانی کے اوفتے تو
 ۲۴ پیسہ افک۔ نی بھلا عبادت خانہ غا اوفتے تو ہنگ، او اوفتا پاک صاف منگ کے
 قربانی نا پیسہ ایٹے تاکہ واکان پد اوفک تینے گوٹ کنگ کیر۔ وڑان گلے سمانک
 کہ بندغاک آرا پیتا تے نا باروٹ پاریر، اوفک گل دروغ اترہ، او نی داسکان موسیٰ
 ۲۵ نا شریعت آ عمل کنگ ٹی اس۔ ولے ایلو قوماتا بندغاک، کہ عیسائی جوڑ مریرہ،
 اوفتے کے دا شریعت نا منگ ضروری افک۔ نن فیصلہ کریں او خطس رابی کریسن
 کہ اوفک ہمو سوارا تے کہ بتاتا مون آ قربانی کے تنگیہ، اوفتے کمپس۔ ہر ڈول نا
 سواراتا وترتے او ہمو سواراک کہ تنگیسہ، اوفتا سوتے ہم کمپس، او زنا کپس۔“
 ۲۶ بندا خاطر آن پوٹس ارٹ میکو دے آچار بندغے میفے، بھلا عبادت خانہ غا ورے
 او اماماتے پارے ”ای واقتا پاک صاف منگ نا قربانی کے نمے پیسہ ایٹیوہ۔ ہفتہ سے
 آن پد ای او دا چار بندرغ پدی برینہ، او واقتا پاک صاف منگ کے ثم قربانی تے
 تریہ او دافک دا نشانی کے تینے گوٹ کیرہ۔“

پوٹس نا گرفتاری

- ۲۷ آرا وخت آ پاک صاف منگ نا ہفتہ خلاص منگ ٹی اسکہ گڑاس بیہودیک، کہ
 اوفک ایشیا صوبہ غان بسوٹر، پوٹے بھلا عبادت خانہ ٹی خنار۔ اوفک گل مخلوق
 ۲۸ پوٹس نا خلاف کریر او پوٹے بلکر۔ اوفک چیانٹ کریر پاریر ”اے بیہودی

بندغاک، ننا مدتے کبو۔ وا ہمو بندغ اے کہ ٹلک ٹلک او شار شار آچرخ کریکہ،
او یہودی بندغاتے او بھلا عبادت خانہ او موٹسی نا شریعت نا خلاف پیتاتے کریکہ۔
واسہ او گڑاس ایلو قوم نا بندغاتے بھلا عبادت خانہ ٹی بیسونے، او دا مقد سبگا عبادت
خانہ ناپاک کرینے۔“

۲۹ اوفک بندا خاطر آن دا بیتے کریہہ آتخہ کہ اوفک ٹرفس پنی آ بندغے، کہ او
فسس شار آن بسوس او ایلو قوم نا بندغس اسکہ، پوٹس تو خنار۔ اوفک سوچ
کریہ کہ ”پوٹس وادے بھلا عبادت خانہ نا تہہ ٹی بیسونے“، ولے دھن آلو۔“

۳۰ دا بیت پورہ شار ٹی تالان مس۔ شار نا گل یہودییک نریسہ بسر، پوٹسے بلکر
او گریسہ بھلا عبادت خانہ غان پیشن کشار تہ۔ اوفک اسہ وار تو بھلا عبادت خانہ نا
دروازہ غاتے بند کریہ۔“ یہودی تا خیال اسکہ کہ ”پوٹسے کسفین“، او ہندا وخت ٹی

۳۱ رومیو فوج نا کپٹنے سہا تہا کہ ”شار ٹی بھلا عبادت خانہ نا رہی آفساد منگ ٹی اے۔“
۳۲ ہندا خاطر آن کپٹن گڑاس افسر او فوجی تے پیفے، او ژو فساد نا جاگہ غا سر مس۔ آرا
۳۳ وخت آ مخلوق اودے فوج تو خنا، اوفک پوٹس نا خلنگے بند کریہ۔“ کپٹن پوٹس نا
رہی آہنا، اودے گرفتار کرے، او حکم تیس کہ ”دانا دوتے ٹی ہتھکڑی خلبو۔“

۳۳ ولدا او ہریفے ”دا ویرس اے؟ دا آنت جرّس کرینے؟“

مخلوق ٹی گڑاس تا آنت پاریر او گڑاس تا آنت پاریر۔ دا پیتا تا وجہ غان کپٹن
پوہ متو کہ ”اصل قصہ آنت اے؟“ ہندا خاطر آن او تینا فوجی تے حکم تیس کہ ”دا
بندغے قلعہ غا وبو۔“

۳۵ آرا وخت آ اوفک قلعہ نا دروازہ غا سر مسر، تو فوجیک اودے کوپہ غاتے آ بیغیر،
۳۶ آتخہ کہ یہودییک اودے کسفنگ نا کوشستے کریہہ۔“ اوفک گل اونا رند آٹ بسرہ،
او چیانٹ خلیسہ پاریرہ ”واوے کسفیو۔“

پولس نا یہودی تے تینا باروٹ پاننگ

- ۳۷ ارا وخت آ فوجیک اودے قلعہ نا تہہ ٹی ونگ ٹی آنرہ، پولس کپنے یونانی زبان ٹی پارے "ای نے تو گڑاس بیت کنگ کیوہ؟"
- ۳۸ کپن اوڑان بریفے "نی یونانی چاسہ؟ وانا معنی اے کہ نی ضروری ہمو مصری آفیس کہ منہ سال مست او چار ہزار بندغ فچ کرے او روویوتا خلاف انقلاب آیتگ نا کوشتے کرے۔"
- ۳۹ پولس پارے "ای یہودی سے اٹ۔ ای کلکیہ صوبہ نا مشہورنگا شار ترسی ٹی ودی مسوٹ۔ مہربانی کر، کنے دا بندغاتے تو بیت کنگ کے اے۔"
- ۴۰ کپن اودے بیت کنگ نا اجازتے تے۔ ولدا پولس تینا نٹتے آ جک سلیس، مخلوقے تینا دو اٹ چپ منگ نا اشارہ کرے۔ ارا وخت آ اوفک چپ مسر، پولس اوفتے تو یہودی زبان ٹی بیت کرے، او پارے "کنا یہودی ایلگ، کنا پمتاے غور اٹ بمبو۔ ای تینا باروٹ منہ بیت تے پاوہ۔"
- ۲ **ب** ارا وخت آ اوفک بنگر کہ "دا یہودی زبان ٹی بیت کنگ ٹی اے"، اوفک کل چپ مسر، او پولس تینا قصے شروع کرے "ای یہودی سے اٹ۔ ای کلکیہ صوبہ نا ترسی شار ٹی ودی مسوٹ۔ ای داڑے چنگی آن آیتگٹ کہ "ای شرع نا معلم گلی ایل تو ریمنگیو او دین نا باروٹ بیل کیو۔" ای اوڑان خدا نا کل حکماتے بیل کرٹ، ارافتے کہ خدا ننا باوہ پیرہ غاتے تسوس، تاکہ ای خدا نا حکماتے بندن مینو، دھن کہ ٹم ایو منگ ٹی اے۔ کنا عیسائی جوڑ منگ آن مست ای ہر ہمو بندغے، کہ عیسائی جوڑ مسک، خلک، کسفیڈ۔ ای عیسائی زینہ او نیازی تے گرفتار کرٹ او زندان ٹی شاغٹ۔ کنا دا بیت نا گواہی کے ٹم کل آن بھلا امام او ایلو یہودی تا مجلس نا بندغاتے آن ہریفنگ کیرے۔ ای اوفتے آن دمشق شار نا

یہودی تے کے اسر خطس ہلکٹ، تاکہ ای دمشق آکاو او عیسائی جوڑ مروکا بند غاتے
گرفتار کیو، واڑے یروشلم شار آ آتیو، او اوفتے یزا ایتیو۔"○

پولس نا تینا عیسائی جوڑ مننگ نا قصہ نئے کنگ

(شاگردانا کاریماک ۱:۹-۱۹؛ ۱۲:۲۶-۱۸)

۶ او تینا قصے بیان کرے پارے "آرا وخت آ ای دمشق شار آن خُک
رسینگٹ، تقریباً نیم روچ نا وخت آ اسر وار تو آسمان آن روشنائی س کئے آتما۔○
۷ ای دُغار آتماٹ او توارس ہلکٹ کہ کئے پاریکہ "ساؤل، اے ساؤل، نی آنتے کئے
۸ آ ظلم کنگ ٹی اُس؟"○ ای ہریفیٹ "خواجه، نی وید اُس؟" او کئے پارے "ای
۹ عیسیٰ ناصرے اٹ، او نی کئے آ ظلم کنگ ٹی اُس۔"○ آرا بند غاک کہ کن تو اوار انرہ
روشنائی عے خنار، ولے ہمو توارے پوہ تئویر، آرا کن تو بیت کنگ ٹی اسکہ۔○
۱۰ ای ہریفیٹ "خواجه، ای آنت کیو؟" عیسیٰ کئے پارے "بش مہ۔ او دمشق شار آ
بَنگ۔ ہموڑے خُدا نے ہمو کاریمتا پاک آرافتے کہ او نے کے مقرر کرینے۔"○
۱۱ ای ہمو روشنائی نا وجرغان کور موسٹ۔ کنا سنگٹاک کنا دُو ٹی ہلکٹ او کئے شار
نا تبہ ٹی دَریر۔○

۱۲ "شار ٹی اسر حنّیہ پنی وُبدغس اسکہ۔ او مزہبی وُبدغس اسکہ او ننا شریعت نا
۱۳ حکمتے مَناکہ او دمشق شار ٹی رہینگاکہ۔ یہودییک اونا بھاز عزتے کریرہ۔○ او کئے آ
یلنگ کے بس، کنارجی آسلیس او کئے پارے "ایلم ساؤل، نی پدی خنی مَرک۔"
۱۴ بندا پاننگ تو ای خنی مسٹ او اونا گنڈ آبراٹ۔○ او کئے پارے "ننا باوہ پیرہ غاتا
خُدا نے گچین کرینے۔ اونا خوش نے سہاتیک، او نی ہم اونا بے عینگا مار عیسیٰ عے
۱۵ ہنگس او خناس۔○ او آرا بیتاتے نی ہنگس او خناس نی بھازنگا بند غاتے کے دا بیتاتا
۱۶ گواہ مریس۔○ وختے ضائع کپہ۔ واسر بشہ او عیسیٰ نا پن اٹ پاک صاف منگ نا بے

شول، او اونا عبادت کنگ آن تینا گناہ او بُرائی تے معاف کُرف۔^{۱۷}

پوئس نا یہودی تے پاننگ کہ آنتے
اونا ایلو قوماتا بندغاتے تبلیغ کنگ

- ۱۷ "ای پدی یروشلم شار آہناٹ۔ اسے دے س ای بھلا عبادت خانہ ٹی عبادت
۱۸ کنگ ٹی آسٹہ۔ ای دے ٹی تَنخ آن بار خناٹ۔^{۱۸} ای عیسیٰ نے خناٹ۔ او کئے
پارے "زوک، یروشلم شارے یلہ کُزک، آنتے کہ وا جاگہ نا بندغاک کنا باروٹ نا
۱۹ گواہی نے منپسہ۔"^{۱۹} ای پارٹ "خواجہ، اوفک جوان چارہ کہ ای عبادت خانہ غاتے
۲۰ آہناٹہ او آرا بندغ نازی آہمان تِجا کہ ای او دے گرفتار کریٹہ خلنگہ۔^{۲۰} آرا وخت
آوفک نازی آگواہی تروکا اسٹیفن پنی آ بندغے کسفر، ای ہم ہموڑے آسٹہ۔
ای وا قتل آن خوش آسٹہ او وا قتل نا گواہی کے ای یہودی تا مجلس نا بندغاتا
۲۱ گڈی تے او پٹو تے توریسٹ۔"^{۲۱} عیسیٰ کئے پارے "داسے ای نے مر نا ایلو قوماتا
بندغاتے آراہی کیوہ۔ تیار مَرک، ہنگ۔"^{۲۱}
۲۲ ولے آرا وخت آ ہموڑے موجود مخلوق پوئس آن دا پیتے ہنگ، اوفک کل
چیائٹ خلیسہ پاریر "وا کافرس اے۔ کسقبو تہ۔ دھینگا بندغ ضرور کسفنکے۔"^{۲۲}
۲۳ او پوئس آن نفرت کے اوفتے آن بھازنگاک تینا ٹوپ او پٹو تے بڑز آ خسار او
۲۴ بھازنگاک چنکاتے مشتے آن پُر کریر او تو ٹی خسار۔^{۲۴} فوج نا کپٹن فوجی تے حکم تِس
کہ "وا بندغے قلعہ نا تہہ ٹی دبو، کوڑا خلبو او معلوم کبو کہ وا آنت غلطی س کرینے، کہ
یہودی بندغاک دانا خلاف دھن چیائٹ او نعرہ خلنگ ٹی او۔"^{۲۴}
۲۵ ولے آرا وخت آ فوجیک پوئسے تفریر، او کوڑا خلنگ نا تیاری کریر، پوئس
ہموڑے سلوک افسرے پارے "کئے خلنگ آن مُست دا سوچ کبو کہ ٹما قانون ٹی
روٹیو بندغے الزام نا ثابت منگ آن مُست خلنگ نا حکم آرے؟"^{۲۵}

۲۶ آراوخت آفسرواپیتے ہنگ، او کپٹن آہنا، اودے پارے "خواب، نی دابندے
 کوڑا خلنگ نا حکمے تسوس۔ خیال تنگ۔ وارویو بندے اے۔" ○
 ۲۷ ہندا خاطر آن کپٹن پوئس آہنا، اوران ہریفے "واقعی نی روویو بندے اُس؟"
 پوئس پارے "آؤ۔ ای روویو بندے اُٹ۔" ○
 ۲۸ ولدا کپٹن پارے "ای ہم روویو بندے اُٹ۔ ولے داڑکے ای بھاز پیسہ
 تسوٹ۔"

ولے پوئس پارے "ای ووی منگ آن روویو اُٹ۔" ○
 ۲۹ ہندا ہیست نا ہنگ آن پد کپٹن خولیس او پوہ مس کہ "دابندے روویو بندے
 اے او ای دادے مجرم ثابت منگ آن مست کوڑا خلنگ نا حکمے تسٹ۔" او تینا
 فوجی تے حکم تس "دادے کوڑا خلیو۔" ○

پوئس یہودی تا مجلس نا مون آپیش کنگ

۳۰ کپٹن نا خوش اسکہ کہ معلوم کے "یہودیک آنتے پوئس نا خلاف او؟" ہندا خاطر
 آن ارٹ میکو دے آ او بھلا اہماتے او یہودی تا مجلس نا بندے تے توار کرے، پوئس
 زندان آن کشا او اودے مجلس نا مون آہیں۔ ○

۱ **ب** پوئس مجلس نا بندے تا گند آہرا او پارے "کنا یہودی سنگناک، ای چاوہ کہ
 ای اولیکو دے آن اینو اسکان صفاینگا اُست اُٹ خدا نا کل حکماتے منگ ٹی اُٹ۔" ○
 ۲ اسہ حقیہہ پنی وکل آن بھلا امام پوئس نا رہی آسلو کا بندے حکم تس "وانا
 با ٹی چاڈ خلیو۔" ○

۳ پوئس اودے پارے "منافق، خدا نے خلی۔ نی داڑے تولوک اُس کہ شریعت
 نا مطابق کنا فیصلہ کس۔ ولے نی تینٹ شریعت نا خلاف اُس، آنتے کہ فیصلہ غان
 مست نی کنے خلنگ نا حکمے تس۔" ○

- ۳ پوئس نارہی آسلو کا بندھاگ پاریر "نی خدا نا کل آن بھلا اامے بے عزت کنگ ٹی اس۔" ○
- ۵ پوئس پارے "معاف کبو، کنا یہودی سنگتاک۔ ای تئویٹہ کہ دا کل آن بھلا اامے۔ اگے ای چائٹہ، تو ای ہندن پائویٹہ، آتے کہ مقدسنگ کتاب ٹی لکھوک اے کہ "معتبرنگا بندھے خرابو یا بے عزتی و ہیت پاپیو۔" ○
- ۶ آرا وخت آ پوئس سوچ بس کہ مجلس ٹی گڑاس صدوقی و او گڑاس فریسی فرقہ نا بندغ او، او مجلس نا بندغایے پارے "یہودی ایملک، ای فریسی فرقہ نا بندغے اٹ، او کنا باوہ پیرہنگ ہم فریسی اترہ۔ ای داسہ ٹامون آپیش مسوٹ آتے کہ کنا ایمان اے کہ خدا کہو کا بندغایے پدی زندہ کیل۔" ○
- ۷ آرا وخت آ او داہیتے پارے، صدوقی او فریسی فرقہ غاتا بندھاگ اسہ پہ ایلو آن ناراض مسر او جتا جتا مسر۔ ○ صدوقی فرقہ نا دا ایمان اسکہ کہ بندغ کینگ آن پدی پدی زندہ مفک، او نہ روح آرے، نہ ملائک آریر۔ فریسی فرقہ والاک ہندا ہر مسٹ آ ایمان تجارہ۔ ○ اوفتا بحث زور پہ زور مریسہ ہندا۔ گڑاس شرع نا معلماک، کہ اوفک فریسی فرقہ غان اترہ، بش مسر او پاریر "ننا خیال ٹی دا بندغ بچو جرمس کنتے۔ شاید اسہ روحس یا ملائکس اوڑان دا پیتاتے کینگ ٹی اسکہ۔" ○
- ۱۰ اوفتا بحث وویسہ ہندا۔ کپٹن خولیس کہ "شاید دا بندھاگ پوئس کسفر۔" ہندا خاطر آن او تینا فوجی تے حکم تس "ہمبو، پوئسے تین تو اوار قلعہ غادبو۔" ○
- ۱۱ ہندانن آخواجہ عیسیٰ پوئس آ بس، اووے پارے "پوئس، خولپہ۔ ای بھاز خوش اٹ کہ نی کن کے داڑے یروشلم شار ٹی گواہی تس۔ ہندا گواہی ئے نی ضرور روم شار ٹی ہم ایتیمہ۔" ○

یہودی تا پولسے کسفنگ کے منصوبہ جوڑ کنگ

- ۱۲ پگہ کے گڑاس یہودی یک مچ مسر او منصوبہ س جوڑ کیر او اوفک قسم بیفیر "ہمو
وخت اسکان ایرغ ویر گپنہ کہ پوئے کسفٹن"۔
- ۱۳ وا منصوبہ ٹی چل آن زیاست بندغ شابل آئرہ۔ ولدا اوفک بھلا امام او
۱۴ یہودی تا پیرنگاتے آہنار، اوفتے پاریر "نن قسم بیفینن، ہمو وخت اسکان کہ پوئے
۱۵ کسفٹن، ایرغ ویر گپنہ۔ ہندا خاطر آن شم او مجلس نابندغاک روئیو فوج نا کپٹن آ
وا گلوئے راہی کبو، او بہانہ کبو کہ "نن پولس آن پین سوال او جواب کینہ"۔ آرا
وخت آ او پوئے شامگنڈ آ راہی کیک، نن کسر آ اووے کسفینہ۔
- ۱۶ ولے پولس نالیڈ نارے وا منصوبہ نا سہما تہا۔ ہندا خاطر آن او قلعہ غاہنا او پوئے
۱۷ وا ہیست نا باروٹ پارے۔ ولدا پولس اسہ آفسرے توار کرے، اووے پارے "وا
مارے کپٹن آ ورک۔ وا اووے منہ ہیست پانک۔"
- ۱۸ آفسر مارے کپٹن آ ورے او پارے "قیدی پولس کئے توار کرے او وا مارے
نے آ راہی کرفے کہ منہ ہیست نے پانک۔"
- ۱۹ کپٹن مار نا وڈو ٹی ہلک، تینا خڑک آ کرے او ہریفے "نے کن تو انت ہیست
کروئی اے؟"
- ۲۰ مار پارے "یہودی تا مجلس نابندغاک پگہ نے آبرہہ پارہ کہ "پوئے مجلس نا
۲۱ مون آ آتہ"۔ بہانہ وا کیرہ کہ "نن پولس آن سوال او جواب کینہ"۔ ولے اوفتا وا
ہیتاے آیقین نجییس، آنتے کہ چل آن زیاست بندغ کسر آت تیغے وکانو او انتظار
کیرہ۔ اوفک قسم بیفینو کہ "ہمو وخت اسکان ایرغ ویر گپنہ کہ پوئے کسفٹن"۔
اوفک واسر تیار او، او ہندا ہیتا کنگ کے بندغاتے نے آ راہی کنگ ٹی او۔
- ۲۲ کپٹن پارے "وا ہیتاے کہ نی کئے پارینس پین کسے پاپیس۔"

او مارے پدی اراغا راہی کرے۔

پولیسے گورنر نا کُنڈ آ راہی کنگ

۲۳ ولدا کپٹن ارا افسر اتے توار کرے، اوفتے پارے "اِرا صد فوجی تے تیار کبو کہ
 اوفک قیصریہ شار آ کار۔ دا فوجی تے تو اوار هفتاد سوار او اِرا صد پیدل فوجی زغمتے
 ۲۴ تو اوار دافتے تو کار۔ اوفک ایڈونانن آ نو بجغنا دا گُل روان مریر۔ او پولیس کے
 ہم ہلی س بیفبو کہ او خیریت اٹ اودے گورنر فیلکس اِسکان سر کے۔"
 ۲۵ ولدا کپٹن گورنر فیلکس آ خط لکھا۔ خط دھن اسکہ
 ۲۶ عزت مند آ گورنر فیلکس،

سلام۔

۲۷ دا بندغے کہ ای نے آ راہی کنگ ٹی اٹ، یہودیک داوے ہلکر او داوے
 کسفنک کے تیار اترہ۔ کنے خبر تما کہ دا روئیو بندغس اے۔ ہندا خاطر آن ای تینا
 ۲۸ فوجی تے تو ہنٹ، او دا بندغے کسفنک آن پچائفیٹ۔ کنا خوش اسکہ کہ "ای
 معلوم کیو کہ دا بندغ آ انت اِزام اے؟" ہندا خاطر آن ای اودے اونا یہودی تا
 ۲۹ مجلس نا مون آ پیش کریٹ۔ ولدا کنے خبر تما کہ یہودیک اوڑا مزہبی و اِزامس
 ۳۰ تجنانو، ولے او پین دھنویچو جرمس کتنے کہ او کسفنکے یا زندان ٹی شاغنگ۔ آرا وخت
 آ کنے سہا تما کہ اودے کسفنک نا منصوبہ جوڑ مسونے، ای فیصلہ کریٹ کہ داوے نے
 آ راہی کیو۔ ای اونا زی آ اِزام تجوکا یہودی تے پاریٹ کہ "واسہ دا پیتا تا فیصلہ
 گورنر کیک۔ تم دا اِزاماتے ہموڑے ثابت کبو۔"

خدا حافظ۔

کپٹن کلویٹس لوتیاس

۳۱ فوجیک حکم نا مطابق پولیسے نن او نن انتپتیرس شار آ سر کریر۔ دا اشار یرو شلم شار

۳۲ آن چل میل مَر اَسک۔ اِرٹ میکو دے آپیدل فوج پدی ہڑسینگا، او پوئلے سواراک
 ۳۳ تین تو اوار مون آدریر۔ اوفک قیصریہ شار آسر مسر، او گورنرے کپٹن نا خط تو
 ۳۴ اوار پوئلے ہم تسر۔ گورنر خطے خوانا او پوئس آن ہریفے ”نی آرا صوبہ نا اُس؟“
 ۳۵ آرا وخت آ گورنرے سہما تما کہ ”وا بندرغ کلکیر صوبہ نا اے“ تو او پارے ”ای
 نا فیصلہ ہمو وخت آ کیوہ آرا وخت آنا الزام تھو کاک بریر۔“
 ولدا او پوئس واللاتے حکم تِس کہ ”پوئلے قلعہ ٹی بند کبو“۔

یہودی تا گورنرے پوئس نا الزام تا باروٹ پاننگ

۲۳ بچ دے آن پد حنیہ پنی آکل آن بھلا ایم، تر طلس پنی آوکیل او گراس
 یہودی معتبرنگا بندغاک اوار قیصریہ شار آہنار۔ اوفک گورنر فیلکس تا دربار آہنار
 او تینا الزام نا باروٹ، کہ اوفک پوئس نا خلاف پاریر، اودے پاریر۔ پد آ گورنر
 پوئلے توار کرے او وکیل تر طلس، پوئس نا خلاف پیتاے بیان کریس، پارے ”محترم
 گورنر، آرا وخت آن نی گورنر مسوئس نن اینو اسکان امن اٹ رہینگنگ ٹی اُن۔
 نا عقل مندی اٹ حکومت کنگ نا وجہغان ننا یہودی تا صوبہ بھاز ترقی کرینے۔
 ہندا خاطر آن نن ہر وخت نا شگرے آوا کینہ۔ ای نا وختے ضائع کیرہ۔ ہندا خاطر آن
 ای نے منت کیوہ کہ ”کنا منہ پیتاے نن او تینا فیصلہ ایتے۔“ نن خنان کہ دا
 پریشانی شاغو کوک بندغس اے۔ ای نے وانا مسہ بھلا الزام تا باروٹ پاوہ،

- ۱۔ دا پورہ دنیا ٹی یہودی تا نیام ٹی فساد شاغانے،
  - ۲۔ دا عیسیٰ ناہری فرقہ نا معتبر و بندغس اے، واک ”عیسائی“ پانگیرہ،
  - ۳۔ او وانا بھلا عبادت خانہ نا ناپاک کنگ نا کوشستے کرے۔
- ”نن اودے گرفتار کریں۔ [نن تینا شریعت نا مطابق وانا فیصلہ کنگ نا
 کوشستے کریں] وے کپٹن نوئسایس بس او ننا نیام آن درے تہ۔ ولدا کپٹن

حکم تِس کہ ”وا بندرغ نازی آ الزام تِخو کا بندغاک نا مون آ پیش مریر۔“ [اگہ فی واژان سوال او جواب کیس، تو نے تیڈٹ سَمّا تِک کہ آرا الزاماتے نن تِخانن، اوفک صَچ او۔] ○

۹ ولدادر بار ئی موجود ایلو یہودییک کُل اوار اِتفاق کریر کہ ”وا پیتاک صَچ او۔“ ○

پوٹس نا گورنرے تینا الزاماتا جَواب تیننگ

- ۱۰ پد آ گورنر تینا ہور اٹ پوٹس آ اشارہ کرے کہ ”ہیت کرک۔“ پوٹس پارے
- ۱۱ ”ای چاوہ کہ فی ہساز ہرے آن ننا گورنر اُس۔ ہندا خاطر آن ای خوش اٹ کہ ای تینا الزاماتا جَوابے نا مون آ تیننگ ئی اٹ۔○ فی معلوم کنگ کیسہ کہ اینو آن دوا نژدہ
- ۱۲ دے مُست ای یروشلم شار نا ہسلا عبادت خانہ ئی عبادت کنگ کے ہنٹ۔○ وا یہودییک کئے ہسلا عبادت خانہ ئی بحث کنگ آ خنتو۔ وافک کنا زی آ فساد نا الزام تِخانو، ولے نہ کئے عبادت خانہ غاتے ئی او نہ شار ئی فساد شاغنگ آ خنانو۔○
- ۱۳ او آرا الزاماتے اوفک کئے آ تِخانو، وافتے نا مون آ ثابت کنگ کے وافتے تو چچ
- ۱۴ ثبوت افک۔○ ای نے تینا پیتاتا باروٹ پاوہ کہ ای خُدا نا عبادتے کیوہ دُھن کہ ننا باوہ پیرہ غاک ہم خُدا نا عبادتے کریرہ۔ او خُدا نا عبادت کنگ تو اوار نن عیسائیک
- ۱۵ پانہ کہ ”عیسیٰ خُدا نا مقرر کروکا اے“، ولے وا یہودییک واسیتے منپہ۔ ولے ای یہودی تے آن بار موسیٰ نا شریعت او ایلو پغمبر اتا کتاباتا زی آ ہم ایمان تِخیوہ۔○
- ۱۶ ای ہم وافتے آن بار خُدا نا زی آ ایمان تِخیوہ کہ قیامت نا دے آ کُل انساناک پدی
- ۱۷ زندہ مریرہ۔○ ہندا خاطر آن ای ہر وخت کوشستے کیوہ کہ ای خُدا او بندرغ نا خلاف بد سوچیر او کنا اُست صفا سَلے۔○

- ۱۷ ”ای یروشلم شار آن منہ سال اسکان ایلو نلک او شارائے آ ہنٹ۔ ای پدی
- بَسٹ تاکہ ای یروشلم شار نا غریبنا عیسائی تادے کیوہ او ہسلا عبادت خانہ ئی قربانی

۱۸ کیو۔ ○ آرا وخت آئی بھلا عبادت خانہ ٹی پاک صاف مسٹ، ہمو وخت آ کن تو نہ
 ۱۹ مخلوق اسکے او نہ فساد اسکے۔ ○ ولے گراس ایشیا صوبہ نا یہودیک بھلا عبادت خانہ ٹی
 ۲۰ اُترہ۔ اوفک کنے اوڑے خنار۔ واسہ اگہ اوفک کنازی آ الزام تخانو، تو ضروری اے
 ۲۱ کہ اوفک واڑے نامون آبرہ او گواہی ایتیر۔ ○ او دا مجلس نا بندغاتے آن ہریف کہ
 بغیر سوال جواب آن ہمر کنے مجرم سمجھا؟ ○ ولے آرا وخت آئی یہودی تا مجلس
 نامون آپیش کنگٹ، اہی پارٹ ”کنا ایمان اے کہ خدا کہو کا بندغاتے پدی زندہ
 کیگ۔ ہندا وجہ غان اہی نامون آپیش کنگٹ۔“ ○
 ۲۲ گورنر فیلکس عیسیٰ نا باروٹ جوان خبر اسکے۔ ہندا خاطر آن او پارے ”آرا وخت
 آپشن لوسپاس بریک اہی ٹا فیصلہ ئے کیوہ۔“ ○
 ۲۳ ولدا او پولوس والاتا افسرے حکم تیس کہ ”پولے قلعہ ٹی قید تخبو۔“
 ولے دا حکمے ہم تیس کہ ”پولس نا سنگتاک اوڑتو یلنگ کیرہ او ضرورت نا گرا
 ایتگ کیرہ۔“ ○

پولس نا گورنر او اونا زائفہ ئے عیسیٰ نا باروٹ پاننگ

۲۳ گراس دے آن پد گورنر فیلکس تینا وروئیلہ پنی آرائفہ، کہ او یہودی س اسکے،
 تو اوار قلعہ غابس، پولے توار کرے، او اوڑان عیسیٰ، کہ او خدا نا مقرر کروکا اے، اونا
 ۲۵ پُسننگا پیغام نا باروٹ پیتاتے بنگ۔ ○ ولے پولس او دے قیامت نا دے آبرا او جزا
 نا باروٹ پارے او او دے رغام کہ ”خدا نا خوش اے کہ ہر بندغ اونا کسر آبرے او تینے
 گناہ تے آن تورے۔“ دا پیتاتے بنگ تو فیلکس خولیس او پولوس واللاتے پارے
 ”داوے پدی دلو۔ ولے آرا وخت آئی مصروف مویٹ، اہی داوے توار کیوہ۔“ ○
 ۲۶ گورنر نا خیال اسکے کہ ”پولس تینا آراتی کے شاید کنے رشوت ایتے۔“ ہندا خاطر
 آن او پولے اکثر توار کریکہ او اوڑتو ہیست کریکہ۔ ○

۲۷ ارا سال نا گدرینگلنگ آن پد پڑکیش فیشس گورنر فیلکس نا جاگہ گورنر جوڑ
مس۔ فیلکس یہودی تا خوش کنگ کے پوئے زندان ٹی لا۔

پولس نا تینا فیصلہ کے شہنشاہ غا اپیل کنگ

۱ **۲۵** ارا وخت آ فیشس قیصریہ شار آ بس او گورنر جوڑ مس۔ گورنری نامہ دے
۲ آن پد او قیصریہ شار آن یروشلم شار آ ہنا۔ اوڑے بھلا ایلک او یہودی تا معتبرنگا
۳ بندغاگ گورنرے پولس نا الزاماتا باروٹ پاریر۔ اوفک فیشسے منت کریسہ پاریر
کہ "نی ننا خاطر آن پوئے یروشلم شار آ آتہ۔"
۴ اوفتا خیال اسکہ کہ اگہ گورنر پوئے راہی کیک اوفک اودے کسر ٹی کسفرہ۔
۵ اوفک اوڑ کے کسنگ نا منصوبہ س جوڑ کریسر۔ فیشس اوفتے پارے "پولس
۶ قیصریہ شار ٹی قید اے۔ اسی زو تیتی پدی قیصریہ شار آ کاوہ۔ ثما معتبرنگا بندغاگ
۷ کن تو قیصریہ شار آ پنگ چارہ۔ او اگہ وا بندغ گراس غلطو کاریم کرینے، تو ہموڑے
۸ اوڑا الزامے ثابت کنگ کیرہ۔"
۹ واکان پد فیشس ہفت یا وہ دے یروشلم شار ٹی گدریفے او پد آ قیصریہ شار آ
ہنا۔ یہودی تا معتبرنگا بندغاگ اوڑ تو اوار آئرہ۔ پگہ کے فیشس حکم بس کہ "پوئے
واڑے کنا وبارر آ آتہ۔"

۱۰ ارا وخت آ پولس اتنگا بروکا یہودییک بش مسر او اونا زری آ کہی الزاماتے خلک۔
۱۱ ولے وا الزاماتے ثابت کنگ کے اوفتے تو پچ ثبوت آلیک۔ ولدا پولس بش مس
۱۲ او تینا الزاماتا جواب ٹی پارے "ای پجو جرمس کٹٹ، او آرا الزاماتے کہ وا یہودییک
۱۳ کنے آتجار کہ اسی اوفتا شریعتے منیرہ، بھلا عبادت خانہ نا خلاف اٹ، او اسی رویو
۱۴ شہنشاہ نا قانوناتے منیرہ، وا کل دروغ او۔"

۱۵ ولے فیشس نا است یہودی تے تو اسکہ۔ ہندا خاطر آن او پولس آن ہریفے

”نا خوش اے کہ نی یروشلیم شار آکاس او دا الزاماتا جوابے ہموڑے گواہ تا مون آکے استیس؟“

۱۰ پوئس پارے ”نہ۔ ای واڑے روئیو شہنشاہ نا مقرر کروکا حج نا مون آسلوک اٹ۔ کنا فیصلہ ہنداڑے مرے۔ نی تیٹ چاسہ کہ ای یہودی تا خلاف چو جرمس
۱۱ کٹٹ۔ اگہ ای قانون نا خلاف ہیٹ کریٹ، او اگہ دا جرم نا بڑا کسٹنگ نا بڑا آرے، تو ای کہنگ کے تیار اٹ۔ ولے اگہ دا الزاماتے ثابت کننگ کے بچ ثبوت افک، تو کس کے اوفتاو وٹی تننگ کپک۔ ای واسہ روئیو شہنشاہ غا اپیل کیوہ۔“
۱۲ ولدا فیشس تینا وزیرتے تو صلح کرے او پارے ”نی روئیو شہنشاہ غا اپیل کریٹس۔ ہندا خاطر آن ای نے فیصلہ کے شہنشاہ غا راہی کیوہ۔“

گورنر نا پوئسے بادشاہ اگریا نا مون آپیش کنگ

۱۳ منہ تو آن پد بادشاہ اگریا تینا لیدر نیکیے تو اوار قیصریہ شار آبس کہ اوفک فیشس
۱۴ تو لیر او اووے بہ خیرٹ پار۔ منہ وے ہموڑے گدیریٹنگ آن پد فیشس اسہ وے س اوفتے پوئس نا باروٹ پارے کہ ”واڑے اسہ قیدی س اے کہ او گورنر
۱۵ فیلکس نا وخت آن قیدی اے۔ آرا وخت آ ای یروشلیم شار آبناٹ، تو یہودی تا بھلا اہامک او معتبرنگا بندغاگ کن تو ہلار۔ اوفک قیدی نا زی آ الزاماتے تیار
۱۶ او کئے پاریر ”واوے کسٹ“۔ ولے ای اوفتے پاریت ”روئیو نا قانون نا مطابق کسے ہمو وخت اسکان بڑا تیٹنگک کہ او تینا زی آ الزام تھوکاتے تو مون پہ مون
۱۷ عدالت ٹی ہیٹ کتے۔“ آرا وخت آ اوفک کن تو اوار واڑے بسر ای وختے ضائع کٹیوٹ، او تینا تیٹنگ نا اڑٹ میکو وے آ حکم ٹسٹ کہ ”قیدی نے کنا مون آپیش
۱۸ کبو۔“ آرا وخت آ الزام تھوکاک بش مسر او اونا زی آ قتل، فساد او انقلابی کونو جرمانا الزام تھویر، آرافتا باروٹ ای سوچ خلکٹہ کہ اوفک تھیرہ۔ بلکہ اوفک اوڑتو
۱۹

صرف یہودی مذہب او عیسوی پنی آ بندرغ نا باروٹ بحث کریر، آرا کہ کسکونے،
 ۲۰ ولے پوئس نا دعویٰ اسکہ کہ ”عیسیٰ زندہ اے“۔ ای پریشان مسٹ کہ ”وا پیتاتا
 باروٹ ہمر معلوم کیو کہ ای فیصلہ ایتہو؟“ ہندا خاطر آن ای پوئس آن ہریفیت
 ”اگہ نا خوش اے، تو نن یروشلم شار آ کاہ، او ہموڑے گواہ تا مون آنا فیصلہ ئے
 ۲۱ کیوہ۔“ ولے پوئس پارے ”ای رویو شہنشاہ غا اپیل کیوہ۔“ ہندا خاطر آن ای
 اووے پدی قید کریٹ او حکم تہٹ ”وا ہمو وخت اسکان قید ٹی مرے کہ ای اووے
 شہنشاہ غا راہی کتہٹ۔“

۲۲ بادشاہ اگرپا فیستے پارے ”کنا خوش اے کہ ای وا بندرغ تو یلیو، اونا پیتاتے
 ینیو۔“
 فیستس پارے ”ای انتظام کیوہ، او نن پگہ اونا پیتاتے پنگ کیہ۔“

۲۳ پگہ کے بادشاہ اگرپا او اونا لیڈ برتیکے بادشاہی وچچ بینوک رعب آٹ فوج نا افسر
 او ایلو معتبرنگا بندغاتے تو اوار دربار ٹی پیہار۔ فیستس حکم تس ”قیدی ئے آتہو“، او
 ۲۴ پوئس آتنگا۔ فیستس ہیٹ کریسہ پارے ”عزت مند آ بادشاہ اگرپا، او نا لیڈ برتیکے،
 او واڑے موجو بندغاک، ثم وا بندرغ خنگ ٹی ارے۔ وانا زی آ یروشلم شار نا
 یہودیک او وا شار نا یہودیک ہم الزام تھانو او کئے منت کریر او زور تجنیسہ پاریر
 ۲۵ ”وا بندرغ کیف۔“ ولے کنا خیال ٹی وا دھنو پجو جرمس کتنے کہ کسفنگ نا ہرا
 تینگے۔ او شہنشاہ غا اپیل کرے۔ ہندا خاطر آن ای فیصلہ کریٹ کہ اووے شہنشاہ غا
 ۲۶ راہی کیو۔ ولے ای شہنشاہ غا وانا الزاماتے کے آنت لکھیو، راہی کیو؟ ہندا خاطر
 آن ای داوے ثامون آیسوٹ، او خاص طور آٹ، بادشاہ اگرپا، نامون آیسوٹ
 تاکہ وا بندرغ آن سوال جواب کنگ آن پد ای شہنشاہ غا گراس لکھنگ کیو۔
 ۲۷ کنا خیال ٹی دا ہیٹ جوان آفک کہ ای شہنشاہ غا قیدی س راہی کیو، ولے اونا
 الزاماک بغیر ثبوت او صبح آفس۔“

پولس نا بادشاہ اگر پائے تینا باروٹ پاننگ

- ۱ **ب** باوشاہ اگر پاپولے پارے "نے اجازت اے کہ فی تینا باروٹ بیت کرک۔"
- ۲ پولس تینا استونکاتے لانچا او تینا باروٹ بیت کنگ شروع کرے او پارے۔
- ۳ "باوشاہ اگر پتا، اسی تیغے خوش قسمت چاہو کہ اسی تینا الزاماتا جوابے، کہ یہوویک کنے آ خلکونو، نامون آ اینو تینگ ٹی اٹ۔" او نے یہووی تا رواج، مزہبی دُ بیت او شریعت نا جوان خبر اے۔ مہربانی کر، کنا پمتاے توجہ اٹ بن۔
- ۴ "کل یہوویک چارہ کہ اسی تینا چنگی او بھلئی نے ہمر گدریفینٹ۔ اوفک وا ہم چارہ کہ اسی تینا چنگی نے تینا شار ٹی او بھلئی نے اوفتا یروشلم شار ٹی مزہبی طریقہ
- ۵ اٹ گدریفینٹ۔" او آگہ اوفتا خوش اے، تو اوفک گواہی تینگ کیرہ کہ اسی اوفتا فریسی فرقہ غان تعلق تخیوہ کہ یہووی تا وین نا باروٹ کل آن سختگا فرقہ آرے۔
- ۶ واسہ اسی نامون آپیش کننگاٹ آنتے کہ ننا باوہ پیرہ غاتے آن بار کنا ہم وا ایمان آرے کہ خدا تینا اقرارے پورہ کنگ کے انسانے کہنگ آن پد پدی زندہ کیک۔
- ۷ او نن یہووی تا ووازوہ قبیلہ غاتا بند غاک ہر وخت اُست نا خب اٹ خدا نا عباوتے کینہ او وا ایمان تخیہ کہ خدا تینا کروکا اقرارے پورہ کیک۔ عزت مندرنگا باوشاہ، ہندا اقرار نازی آ ایمان تینگ نا وجہ غان یہوویک واسہ کنے آ الزام تچانو۔
- ۸ واسہ ہندا یہوویک کنا واسیتے، کہ خدا انسانے پدی زندہ کنگ کیک، منپسہ او الزام تخیہ۔
- ۹ "ای عیسیٰ جوڑ منگ آن مُست عیسیٰ ناصری او اونا زری آ ایمان تچوکا خلاف
- ۱۰ اُسٹہ۔" اسی ٹھے پاوہ کہ اسی ہمو وخت ٹی یروشلم شار ٹی آنت کرینٹ۔ کنے بھلا ایاک وا اجازتے تسر او اسی عیسیٰ نازی آ ایمان تچوکاتے ہلکٹ او زندان ٹی شاغٹ۔
- ۱۱ او وافتے آن بھازنگاتے یہوویک کسفر۔ اسی وافتا کسفنگ آن خوش اُسٹہ۔" اسی وافتے آن بھازنگاتے عباوت خانہ غاتے ٹی ہلکٹ، اوفتے خلکٹ او وا کوشستے کریٹ

کہ اہی اوفتے عیسیٰ نازی آ ایمان تیگک آن ہر سیفیو۔ کئے اوفتے آن واخہ نفرت اَمکہ
کہ اہی ایلو نلکاتا شار اتے ٹی ہم ہناتہ، عیسائی تے بلکٹہ او اوفتے تکلیف تِسٹہ۔ ۱۲

پوٹس نا بادشاہ اگر پائے تینا عیسائی جوڑ منگ نا باروٹ پاننگ
(شاگردانا کاریماک ۱۹-۱۰:۹ ؛ ۱۶-۶:۲۲)

- ۱۲ "اسہ دے س اہی عیسائی تے تکلیف تیگک کے دمشق شار آ پنگک ٹی اَسٹہ۔
۱۳ بھلا ایماتا اجازت خط نا شکل اٹ کن تو اَمکہ۔ ۱۴ عزت مندنگ باوشاہ، وانیم روچ نا
وخت اَمکہ او اہی کسر ٹی اَسٹہ کہ اسہ دے آن ہم تیزو روشنائی س آسمان آن کئے آ
۱۵ او کن تو مسافری کروکاتے آتما۔ ۱۶ نن گل دُغار آتمان او اسٹس آسمان نا گنڈ آن
کن تو یہودی زبان ٹی ہیست کرے پارے "ساؤل، اے ساؤل، نی کئے آ آتے ظلم
کننگ ٹی اُس؟ واڑان نی تیغے نسمان تیگک ٹی اُس، آتے کہ اہی گل دنیا نا مالک
اٹ۔ ۱۷ اہی ہریفیٹ "خواجہ، نی دیر اُس؟" او جواب تِس "اہی عیسیٰ اٹ او نی
۱۸ کئے آ ظلم کننگ ٹی اُس۔ ۱۹ ولے واسہ تینا نت تے آبش مہ۔ اہی نے آوا خاطر آن
ظاہر مسوٹ کہ اہی نے تینا نوکر جوڑ کیوہ، تاکہ نی مخلوقے پاس کہ اینو نا دے آنی
کئے خنائس، او آرا پیتاتے اہی نے مون آ نشان ایٹیوہ، اوفتے ہم مخلوقے پاس۔ ۲۰
۲۱ اہی نے یہودی او ایلو قوماتا بدغاٹے آراہی کیوہ۔ اوفک نے کسفنگ نا کوشستے
۲۲ کیوہ، ولے اہی نے بچا نفیوہ۔ ۲۳ نی اوفتے خُدا نا پُکسنگ کسر نا باروٹ پاس، اوفتے گناہ
۲۴ او بُرائی تے آن ہر سیفیوہ او کنا کسر آ آتیسہ۔ او نا تبلیغ اٹ اوفک شیطانی آکاریمتے
۲۵ ایلیرہ او خُدا نا کسر آ بریرہ۔ ہندا خاطر آن کنازی آ ایمان تیگک نا وجہ غان اوفتا گناہ
۲۶ او بُرائیک معاف کننگیرہ، واک خُدا نا پُکسنگک بندغاک مریرہ۔ ۲۷"

پوئس نا بادشاہئے پُسکینگا پیغام نا تبلیخ نا باروٹ پاننگ

۱۹ ”ہندا خاطر آن، بادشاہ اگرپتا، ای وے ٹی تیخ آن بار آسمان آن آرا گڑاتے
 ۲۰ خنٹ، وا خلکاتا منگ کن کے ضروری اسکے۔ ای اوّل و مشق او یروشلیم شاراتے
 ٹی او پد آکل یہنویہ صوبہ ٹی او ایلو قوماتا بندغاتے وا تبلیخ کریٹ، کہ اوفک گناہ او
 بُرائی تے آن ہر سینگیر او خدا نا کسر آبربر، او ہندو نیکو کاریم کیر کہ گلے سہاتے کہ
 ۲۱ اوفک گناہ تے آن ہر سینگانو۔ ہندا پیتاتا وجہ غان کنے یہنویک ہمو دخت آ گرفتار
 کریر، آرا دخت آ ای بھلا عباوت خانہ ٹی آسٹہ، او کنے کسینگ نا کوشستے کریر۔
 ۲۲ وے خدا کنا مدتے کرے، او یہنودی تا اراوہ غاک پورہ تقویر۔ ہندا خاطر آن ای
 واسکان چک او جوڑ امیر او غریبے عیسیٰ نا باروٹ گواہی تینگ ٹی اٹ۔ دھن کہ
 ۲۳ عیسیٰ نا باروٹ موسیٰ او ایلو پغمبر اک پیشن گوئی تسوئر، او پاریسر۔ ”خدا نا مقرر
 کروکاغا مصیبت بریک، او کسینگ، او اولیکو بندغ مریک کہ او پدی زندہ مریک،
 او یہنودی او ایلو قوماتا بندغاتے نجات نا کسرے نشان ایٹک،“ او اینو ای ہم ہندا
 پیتاتا تبلیخ کنگ ٹی اٹ۔“

۲۴ آرا دخت آپوئس تینا باروٹ واقعے بیان کرے، تو فیشتس اووے پارے
 ”پوئس، نی گنو کوئی و ہیست کنگ ٹی اس۔ نا بھاز خواننگ نے گنوک جوڑ
 کرینے۔“

۲۵ پوئس اووے پارے ”عزت مند آ گورنر، ای گنوک آٹ۔ ای راست نا
 پیتاتے تھے پاننگ ٹی اٹ۔“

۲۶ پد آ او بادشاہ اگرپتائے پارے۔ ”خواجہ، ای نے تو ولیری اٹ ہیست کنگ
 چاوہ اتے کہ نی وا گل پیتاتا باروٹ چاسہ۔ او نے وا ہر ہیست نا باروٹ سہاے، اتے
 کہ آرا کاریماک عیسیٰ تو مسونو، اوفک وگوک آفس، بلکہ مخلوق نا مون آ مسونو۔“

- ۲۷ بادشاہ، سلامت، کنے خبر اے کہ پغمبر اک آرا پیتا تے خدا نا مقرر کروکا نا باروٹ پارینو، اوڑا نا ہم ایمان آرے۔" ○
- ۲۸ بادشاہ اگر پتا پوئے پارے "وا پیتا کنگ آن نا خیال ٹی نی کنے واسہ عیسائی جوڑ کیسہ؟" ○
- ۲۹ پوئس پارے "کنا دا خیال آف کہ واسہ یا ہرے آ، ولے ای خدا نا دعا کیوہ کہ نہ صرف نی، بلکہ داڑے موجود گل بند غاک ہم، کہ کنا پیتا تے پنگ ٹی او، کنے آن بار عیسائی جوڑ مرید، ولے کنے آن بار قیدی جوڑ مفس۔" ○
- ۳۰ پد آ بادشاہ، گورنر، بادشاہ نا ایلو او ایلو بند غاک بش مسر او راہی مسر۔ ○ پیش
- ۳۱ تھنگ آن پد اوفک اسہ پہ ایلو تو تینا بیت کریسہ پارے "دا بند غ وھنو پچو جر مس کنتے کہ قید کنگے او کسنگے۔" ○
- ۳۲ پد آ اگر پتا فیسٹے پارے "اگہ دا بند غ شہنشاہ غا اپیل کتوئیک، نی داوے ضرور یلہ کریسہ۔" ○

فیسٹس نا پوئسے رو میٹو شہنشاہ غا راہی کنگ

- ۱ **۲** آرا وخت آتنا فیصلہ مس کہ نن اٹلی ملک آرو میو شہنشاہ غا کان، گورنر پوئے او ایلو قیدی تے یوئیس پنی آ بند غ تو راہی کرے۔ یوئیس رو میو فوج ٹی کپٹن اسکہ، او دا فوج "شہنشاہ نا خاصنگا فوج" پاننگا کہ۔ ○ نن اسہ کشتی سے ٹی، کہ او اور میٹم
- ۲ شار آن روان مسوس، اوڑے بس، نن سوار مسن، آراوے کہ ایشیا صوبہ نا سمندر نا رہی نا شار اے آہوئی اسکہ، او نن روان مسن۔ آر سترخس پنی آ عیسائی، کہ او مکدنی س اسکہ او تھسٹلنیک شار آن بسوس، نن تو سوار مس۔ ○ اٹ میکو دے آن
- ۳ صیدا شار آسر مسن۔ یوئیس پوئس تو خوش اسکہ۔ ہندا خاطر آن او اوڑے الا کہ شار آکائے، تینا سنگاتے تو یلے، او آرا گزاتا اوڑے ضرورت اے ہلے پدی ہرے۔ ○

۴ ولدان راہی مسن۔ طوفانی وُتوُس ننا مون اٹ اسکہ۔ ہندا خاطر آن نن تو آن پچیسہ
 ۵ تینا کسرنا بجائے گپرس جریرہ ناراست میکو گنڈ آن گدرینگان۔ ○ نن کلکیہ او پمفولیہ
 ۶ صوبہ غاتے آن گدرینگیسہ، لوکیہ صوبہ نامورہ پنی آشار آسر مسن۔ ○ اوڑے کپٹن
 اسکندریہ شارنا اسہ کشتی سے خنا کہ او اٹلی ملک آہنا کہ، اونے واکشتی ٹی ٹولیفے۔ ○
 ۷ نن مدان مدان او بھار مشکل سے اٹ منہ دے گدریفین او گندس شارنا خڑک
 آرسینگان۔ تو ننا مون ٹی اسکہ۔ نن گندس شار آہنگ کتوین۔ ہندا خاطر آن
 نن تو آن پچیسہ کریتے جریرہ نارہی رہی آن گدرینگیسہ سلون پنی آجا کہ نا خڑک
 ۸ آن گدرینگان، ○ او اسہ جاگہ سے آسر مسن کہ ”طوفان نا پچنگ کے جوانو جاگہ س“
 پانگا کہ۔ وا جاگہ لسیہ شار آن خڑک اسکہ۔ ○

۹ نن اوڑے اسہ بھلو وختس گدریفین او سمندر نا طوفان ناموسم شروع موسس،
 اتے کہ خاصنگا روچہ نادے خلاس موسس۔ ہندا خاطر آن پوُس او فتنے نصیحت کریسہ
 ۱۰ پارے ○ ”اے سنگتا کہ، کنے خبر تینگ ٹی اے کہ نن مون آسفر کپٹن، اتے
 کہ واسفر کنگ آن کشتی او سامانائے اسہ بھلو نساُس رینگ او ننا کینگ نا
 ہم خطرہ اے۔“ ○

۱۱ ولے کشتی نا کپٹن او مالک نا خوش اسکہ کہ کشتی راہی مرے۔ روپیو فوج نا
 ۱۲ کپٹن کشتی نے راہی منگ نا حکمے تیس۔ اوفک پوُس نا سیتے مٹیور۔ ○ او کشتی ٹی
 بھارنگا بندغاتا خوش اسکہ کہ اوفک وا جاگہ غان راہی مریر، فینکس شار آکار، اتے کہ
 اوفتا است آلویکہ کہ سیٹے واڑے گدریفیر۔ فینکس ہمو جاگہ اسکہ کہ دے کی النگ نا
 گنڈ آن کشتیک بسرہ او اوڑے سلیسرہ۔ واسیٹے گدریفنگ کے جوانو جاگہ س اسکہ۔ ○

سمندر ٹی طوفان

سمندر ناموسم ذریعہ جوان مس، او تو نا زرخ بدل مس۔ کشتی والا ک سوچ

کریر کہ سن تینا سفرے کنگ کینہ۔" بندا خاطر آن اوفک تینا کشتی نا سلفوکا
 آیتے، کہ دافک چٹاتے ٹی تفوک آنرہ، کشتی ٹی تجار، او کریتے جبرہ ناربی ربی
 آن گدرینگار۔○ ولے اسہ وار تو جبرہ نا گند آن طوفانی وُتوس بس۔○ بندا خاطر آن
 اوفک کشتی ئے تورنگ کتویر او کشتی ئے تو نا رخ اٹ یلہ کریر۔○ آرا وخت آ
 ن کووہ پنی آ جبرہ نا ایلو گند آ بسن تو کشتی ئے ولدا سمبالان۔ چنکا کشتی، کہ
 بھلا کشتی تو ویر ٹی تفوک ائیک، بھاز مشکل سے اٹ اووے بیفین، بھلا کشتی
 ٹی تچان۔○ اوفک بھلا کشتی نا چارمہ گند آ چٹاتے تفر تا کہ کشتی نا تختہ غاک
 یلہ مفس۔ اوفتا خولیس اسکہ کہ اگہ تو اوفتے لیتیا نا علاقہ غا ورے تو کشتی ریک
 ٹی پاسنگ۔ بندا خاطر آن اوفک تینا کشتی نا باوباناتے وڈفیر او کشتی ئے تو ٹی
 یلہ کریر۔○ طوفان وویسہ بنا۔ بندا خاطر آن ارٹ میکو دے آ اوفک کشتی نا ورنے
 کم کنگ کے گراس ساماناتے سمندر ٹی پئیر۔○ میٹ میکو دے آ اوفک کشتی نا
 چند نا گراس ساماناتے ہم سمندر ٹی پئیر۔○ بھاز دے اسکان ن دے او استراتے
 خنتوین۔ تیزنگ تو واسکان چلینگاکہ۔ نئے تینا بچنگ نا بیچ امیت آلو۔○
 بند غاک طوفان نا وجہ غان ارغ کنگ کتویر۔ ولدا پوئس اوفتا مون آبش مس
 او پارے سنگتاک، اگہ تم کریتے جبرہ ٹی کنا بیتے منوسورے او سفرے کپرسورے،
 تو ثما سامان ضائع متویکہ او کشتی ئے نسخان رسینگتویر۔○ ولے ای واسہ ٹھے منت
 کیوہ، ہمت کبو۔ ٹھے آن کس کسپک۔ صرف کشتی ضائع مریک،○ آتے کہ استو
 نن ٹی ای خدا نا ملائکس خنٹ۔ ہمو خدا، کہ ای اونا عباوتے کیوہ او اونا زی آ
 ایمان تیجیوہ، او ملائکے کئے رابی کرے۔○ ملائک کئے پارے پوئس، خولپہ۔ نی
 ضرور شہنشاہ نا مون آپیش مریرہ۔ خدا نا اوانے تو سفر کروکا گل بند غاتا جاناتے
 بچائفک۔○ بندا خاطر آن، سنگتاک، ہمت کبو، آتے کہ کنا یقین اے کہ آرا
 بیتاے خدا کئے پارینے او ضرور پورہ مریرہ۔○ ولے ضروری اے کہ ننا کشتی اسہ
 جبرہ سے ٹی پاسنگے۔○

- ۲۷ وا چانڑوہ میکو نن اسکہ کہ بحیرہ روم ٹی پاسوک آسنہ۔ نیم نن نا وخت آ کشتی
- ۲۸ چلیفوکا تا خیال مس کہ "شاہد نن خشکی سے نارہی آ سر مسوئن"۔ ○ بندا خاطر آن
- اوفک اسہ چٹکو آئنے تو چٹس تغیر او سمندر ٹی یدہ کریر۔ اوفتے واڑان سہا تما کہ
- "سمندر یک صد او بیست (۱۲۰) فٹ شیف اے"۔ ذریعے آن پد اوفک ولدا
- ۲۹ بندن کریر، تو اوفتے سہا تما کہ "سمندر نوو (۹۰) فٹ شیف اے"۔ ○ اوفک خولیسر
- کہ شاہد کشتی سمندر نا مشتی ٹی ٹکرائینگ۔ بندا خاطر آن اوفک چار بھلو کشتی
- سلفوکا آئن نا ٹکرتے چٹاتے تو تغیر او سمندر ٹی کشتی نا پد آ خسار۔ اوفک دُعا کریر
- ۳۰ کہ دے پیش تھے۔ ○ ولدا کشتی ٹی کاریم کرواک نرنگ نا کوشتے کریر۔ اوفک
- چٹکا کشتی اے سمندر ٹی دُرفیر او ایلو بند غاتے تو بہانہ کریر کہ "نن کشتی نا مون نا
- گنڈ آن ہم آہنی آ گڑاتے سمندر ٹی شاغینہ تاکہ کشتی سٹے۔" ○
- ۳۱ ولے پولس فوج نا کپٹنے او ایلو سپاہی تے پارے "اگہ وا کاریم کرواک شیف
- دُزینگار، تو نن بچنگ کپتہ۔" ○
- ۳۲ بندا خاطر آن سپاہیک چٹکا کشتی نا چٹاتے گڈار او چٹکا کشتی سمندر ٹی بنا۔ ○
- ۳۳ سوب آن مالو پولس اوفتے گلے منت کرے "گڑاس گمبو۔" ثم چانڑوہ دے
- ۳۳ اسکان پریشانی آن سچ گنتنورے۔ ○ بندا خاطر آن ای ٹھے منت کیوہ کہ گڑاس گمبو
- تاکہ ثم زندہ سلیرے۔ خولیبو، ثم کسیرے۔ ○
- ۳۵ وا بیتاے کنگ آن پد پولس گڑاس ارغ میفے، خدا نا شکرے آوا کرے، ارغاتے
- ۳۶ ٹکر کرے او کینگ شروع کرے۔ ○ اوفتے گلے ہمت بس۔ بندا خاطر آن بر آسٹ
- ۳۷ گنوئی دُگڑانگ۔ ○ نن گل دو صد ہفتاد او شش (۲۷۶) بندرغ آسنہ۔ ○ آرا وخت آ
- ۳۸ گل سیر کریر، اوفک کشتی نا ورنے کم کنگ کے خولمتے سمندر ٹی بیئر۔ ○

طوفان نا وجہ غان کشتی نا پاسینگنگ او پینگ

- ۳۹ آرا وخت آوے پیش تما، کشتی ٹی کاریم کروکا بندغاگ اسہ کنارہ س خنار، کہ کشتی اوڑے سلنگ کریکہ، ولے اوفک سمندر ناربی نا دا علاقے درست کتویر کہ
- ۴۰ "وا آرا جاگہ اے؟" ○ اوفک فیصلہ کریہ کہ "نن کشتی ئے دا کنارہ غا وینہ۔" اوفک کشتی نا اسہ جاگہ غا سلوکا چٹاتے گڈار او سمندر ٹی بیئر۔ اوفک بمو وخت آ کشتی نا وانگ اینگ بڑ سیفوکا پاناتا چٹاتے ملار او گراس بندغ ڈرائیوری کنگ کے دافنے سمبالار۔ اوفک کشتی نا بادبانے بڑز آ کریہ، تاکہ تو اوفنے کنارہ غا سر کے ○ ولے کشتی سمندر نا تہہ ٹی ریکی دُمشے ٹی ٹکرائینگا۔ مون نا گنڈ تہ پاسینگا او سُرنگ کتو، ولے پد نا گنڈ تہ سمندر نا طوفان آن پنا ٹکڑ ٹکڑ مس ○
- ۴۲ سپایک سوچ کریہ کہ "قیدی تے کسفن"، تاکہ اوفک تار اٹ کنارہ غا سر
- ۴۳ مفس او نرنگ کپس ○ ولے فوج نا کپٹن اوفتا سوچاتے پوہ مس او اونا خوش آسکہ کہ "پولے بچا یفیو"۔ بندا خاطر آن او سپاہی تے دا کاریم آن منع کرے۔ او حکم تیس
- ۴۴ "آرا بندغاگ کہ تار خلنگ چارہ تینے ویر ٹی بیئر او کنارہ غا سر منگ نا کوشتے کیر ○ او آرافتے کہ تار بفاک، اوفک پنوکا کشتی نا تختہ غاتے آسوار مریر او کنارہ نا گنڈ آکار۔" بندا خاطر آن نن گل دو صد ہفتاد او شش (۲۷۶) بندغاگ سلامتی اٹ کنارہ غا سر مسن ○

پولس نا مالٹا جزیرہ ٹی بیمارا تے جوڑ کنگ

- ۲۸ سلامتی ٹی کنارہ غا سر منگ آن پد نننے وا جاگہ نا بندغاگ پاریر کہ "وا جزیرہ نا پن مالٹا اے۔" ○

۲ بموڑے رہینگو کا بندھاگ بھاز مہمان نواز اُترہ۔ پر شروع مس او تخ مس۔
 ۳ اوفک ننے بہ خیرٹ پاریر او نن کے خاخرس لگفیر۔ پوئس پائاتے مچ کرے، اوفتے
 ۴ خُنب اٹ میفے تاکہ خاخر ٹی شاغے۔ بندھاڑ تو خاخر نا گرمی آن اسہ دوشہس پیش تما
 ۵ او تینے پوئس نا دُو ٹی پیرا۔ ۶ ہمو جاگہ نا رہینگو کا بندھاگ دوشہس پوئس نا دُو ٹی
 پیروک خنار او اسہ پہ ایلوئے تینا پاریر ”وا بندغ ضرور کسے کسفینے۔ واسمندر آن
 بچا، ولے وانا قسمت ٹی موت لکھوک اے۔“
 ۵ ولے پوئس دوشہس تینا دُو ٹی بلک او خاخر ٹی بٹے، او اودے چچ نُسخان
 ۶ رسینگتو۔ ۷ اوفتا خیال اُسکے کہ ”دوشہ وا بندغے دُنگانے۔ واسہ اسہ وار تو تھک، او
 کبیک۔“

ولے ہرے اسکان انتظار کنگ آن پد ہم دھنوبچو بیٹس متو۔ پد آ اوفتا خیال
 مس کہ ”وا خدا س اے۔“

۴ واژان ذریس فر پیلئیس پنی آ بندغ نا دُغاراک اُترہ۔ وا بندغ وا جیرہ نا گورنر
 ۸ اُسکے۔ او ننے بہ خیرٹ پارے او نن مسہ ولے اسکان اونا مہمان مسن۔ ۹ پیلئیس نا باوہ
 بیمار کٹ آتموک اُسکے۔ اودے اٹل کریس او دست ہم تسکے تہ۔ پوئس اونا کوٹھی
 ۹ ٹی بنا، خداغان دُعا کرے، او تینا دُوئے اونا زی آتجا۔ او جوڑ مس۔ ۱۰ آرا وخت آ
 مخلوقے وایست نا سہما تما، وا جیرہ نا گل بیمارنگا بندھاگ پوئس آسَر او پوئس اوفتے
 ۱۰ خدا نا طاقت اٹ جوڑ کرے۔ ۱۱ آرا وخت آن پدی پین کشتی سے ٹی راہی مسن،
 اوفک ننے ٹیکی تسر، او سمندر نا سفر ٹی ضرورت نا ہر گڑائے کشتی ٹی تھار۔ ۱۲

مالٹا آن روم شار نا کُنڈ آ راہی مننگ

۱۱ مسہ تو آن پد نن اسکندریہ شار نا اسہ کشتی سے ٹی سوار مسن۔ کشتی نا مون آ
 اراہتی وُ خدا جوڑ اُترہ کہ اوفک ”جاڑی آ ایلمک“ پاننگارہ۔ وا کشتی والاک ہم سیٹھ

- ۱۲ تینا وا جریرہ غاگر ریغیسر۔ ○ نن رابی مسن او سر کو تہ شار آسر مسن، او اوڑے مس
- ۱۳ دے ربینگان۔ ○ اوکان پد نن رابی مسن او ریگیم شار آسر مسن۔ اڑٹ میکو دے
- آ تو ریگیم شار آن پتلی شار ناگنڈ آچلینگک آشروع مس۔ نن رابی مسن او ارا
- ۱۴ دے آن پد پتلی شار آسر مسن۔ ○ نن اوڑے گراس عیسائی خنان۔ اوفک ننے
- ۱۵ اسہ ہفتہ س دعوت کریر، او پد آن پنڈ اٹ روم شار ناگنڈ آبنان۔ ○ روم شار
- آسر منگ آن مسٹ ارا عیسایک کہ ننا باروٹ بنگوئر، اوفتے آن گراس روم شار
- آن چل او سے (۳۳) میل مر اپیس پنی آ بازار آ او گراس سی او سے (۳۳) میل
- مر مسہ مسافر خانہ پنی آ جاگہ غاننے بہ خیرٹ پاننگ کے بسوئر۔ ارا وخت آپوئس
- اوفتے خنا، او خدا نا شکرے اوا کرنے او بھاز خوش مس او اونا ہمت ودا۔ ○

پوئس نا روم شار ٹی عیسائی نا باروٹ تبلیغ کنندگ

- ۱۶ ارا وخت آن روم شار آسر مسن، تو پوئس اجازت مس کہ او اسہ سپاہی سے
- تو ار اسے ٹی ربینگک یک۔ ○
- ۱۷ مسہ دے آن پد پوئس بمو جاگہ نا یہودی تا معتبر نگا بند غاتے اراغا بنگا، او اوفتے
- پارے ”کنا یہودی ایلمک، ای یہودی تا خلاف، شریعت او رواجاتا خلاف، کہ ننا
- باوہ پیرہ غاک ننے تسونو، چ بیت کنتھ۔ ولے یہودیک یروشلم شار ٹی کئے گرفتار
- ۱۸ کریر او روپیوتا ڈو ٹی تریر۔ ○ سوال جواب کنگ آن پد روپیوتا خوش اسکہ کہ کئے
- یلہ کیر، اتنے کہ سوال جواب آن اوفتے سنا تما کہ ای دھنو پچو جرمس کنتھ کہ کئے
- ۱۹ کسینگ نا یزا لے۔ ○ ولے ارا وخت آ یہودیک پاریر کہ ”دا ضرور کسینگے“، تو کئے
- روپیو شہنشاہ غا اپیل کروئی اسکہ۔ ولے ای یہودی تا خلاف پچو الزامس تجنویٹ۔ ○
- ۲۰ بندا خاطر آن ای ٹھے توار کریت کہ ای ٹم تو دانا باروٹ بیت کیو۔ ولے کنا ایلو
- یہودی تے آن بار ہم ایمان ارے کہ خدا نا مقرر کروکا بریک۔ بندا خاطر آن ای

گرفتار کننگائٹ او واڑے آتنگائٹ۔"

۲۱ اوفک پوئے پاریر "نئے یہتوویہ صوبہ غان نا باروٹ پچو خٹس ر سینگتے، او نہ
یہتووی قوم نا بندغائے آن کس واڑے بسونے نا باروٹ پارینے۔ نئے نا باروٹ
۲۲ پچو خرابو بیتس سر متے۔" ولے ننا خوش اے کہ نن نا بیتاے بنین، آتے کہ نئے
وا ہم خبر اے کہ شار او خلقاتا مخلوق بمو فرقہ نا خلاف بیت یکک آراڑان نی
تعلق تخیس۔"

۲۳ بندا خاطر آن اوفک وا بیتا نا باروٹ بیت کننگ کے پوئس تو اسے تار تیس
تجار، او اسے بھلو مخلوقس واوے آپوئس نا بیتاے پنگ کے اونا آراغا بس۔ پوئس
سوب آن آلیس نن اسکان اوفتے خُدا نا پسکننگ پیغام نا باروٹ پارے، او اوفتے
عیسائی جوڑ کننگ کے موسیٰ نا شریعت او ایلو پغمبر اتا لکھوکاتے آن خُوانا او پوہ
۲۴ کرے۔" اوفتے آن گراس اونا بیتاے منار او ایمان میسر، ولے گراس تا متویر۔
۲۵ پوئس اوفتے پارے "دھن کہ خُدا نا پاکنگا رُوح پغمبر یسعیہ نا ذریعہ آٹ ٹما
باوہ پیرہ غاتے پارے"

"بَنگ او وا بندغائے پا،

"بندغاک وار وار آ پیرہ، ولے پوہ مفسر،

اوفک وار وار آ خیرہ، ولے توجہ تفسر،"

۲۷ آتے کہ اوفک صبح نگا بیت نا باروٹ سوچ کپسہ،

اوفک وا بیتا نا پنگ نا کوشستے کپسہ،

او وا بیتا نا بُرنگ نا کوشستے ہم کپسہ

اگہ اوفک بُریرہ او پیرہ او سوچ کیرہ، تو پوہ مریرہ

او خُدا پارینے "اگہ اوفک پوہ مریرہ، تو کنا کسر آ مریرہ

او ای اوفتے نجات ایتوہ۔"

۲۸ آخر ٹی پوئس اوفتے پارے "بندا خاطر آن ٹم پوہ بو او یات تجبو کہ خُدا نا نجات

نا پیغام ایلو قوماتے آم سر کننگ، او اوفک پنیرہ، منیرہ۔ ۰

- ۲۹ [وا بیتاتے پنگ آن پد بہنوویک تین پہ تین بحث کریسہ پیش تمار۔] ۰
- ۳۰ پوئس ارا سال اسکان اسہ کراہی دُ اراے ٹی رہینگا، او ہمو بندغاتے، کہ اونا
- ۳۱ بیتاتے پنگ کے بسر، بہ خیرٹ پارے۔ ۰ اراغا بروکا مخلوقے خدا نا پُسنینگ پیغام
- او عیسیٰ، کہ او خدا نا مقرر کروکا اے، نا باروٹ خوانفے۔ او مخلوق تو بھاز آزاتی او
- دلیری آٹ بیت کرے۔ ۰

روم شار نا عیسانی تے کے خط نا تعارف

تعارف

دا خطے پوٹس روم شار تی رینگو کا عیسانی تے کے لکھانے. اوفتے آن بہارنگاک ایلو قوم والانے آن عیسانی جوڑ مسوسر. اوفک پوسکن ایمان تجاسر. پوٹس دا رغامانے کہ کل بندغاک گناہ گار او، او صرف خواجہ عیسیٰ نا زی آ ایمان تیخنگ دافتے آن یخنگ نا ذریعہ اے.

پوٹس اوفتے خدا نا پاکینگا روح نا طاقت نا بازوت رغامانے. دا خط تی تینا مریبی آ سنگتانا غلطی تے معاف کنگ کے ہم حکم ینگانے.

پوٹس نا منصوبہ دا اسکہ کہ او تینت زو روم شار آ کائے، اوفتا نیام تی کاریم کے، او داکان پد رومیوتو مدت ات پین علاقہ غاتے آ تبلیغ کنگ کے کائے.

دا خط نا ایمنگا بشخاک داد او:

خط نا تعارف	۱:۱ - ۱:۱
بر بندغے نجات حاصل کروئی اے	۱۸:۱ - ۲۰:۳
خدا نجات ترو کائے رابی کرینے	۲۱:۳ - ۲۵:۴
خواجہ عیسیٰ نا وجہ غان پوسکینگا زندگی	۱:۵ - ۳۹:۸
یہودی تے کے خدا نا منصوبہ	۱:۹ - ۳۶:۱۱
عیسانی تے ہمر عمل کروئی اے	۱:۱۲ - ۲۱:۱۵
سلام او دُعا او آخری بیتاک	۲۲:۱۵ - ۲۷:۱۶

پولس ناروم شار نا عیسائی تے کے خط

ب ناروم شار ٹی ریبنگوکا ایلو قوم والائے آن عیسائی جوڑ مروکا سنگٹاک،
سلام۔

باوہ خدا او خواجہ عیسیٰ ناکنڈ آن ئمے آرحتاک بربر او ئمے آپریشانی بف۔
خدا کنے خواجہ عیسیٰ نا خزمت کے خاصنگا شاگرد گچین کرینے، تاکہ ای پلسکننگا
پیغام نا تلینے کیو۔

خدا پلسکننگا پیغام نا اقرارے پیشن گوہی نا شکل اٹ بحاز سال مست تینا
پغمبر اتا ذریعہ اٹ مقدسنگا کتابتے ٹی تسوس۔ او دا پیشن گوہی ئے خدا تینا
مار یعنی ننا خواجہ عیسیٰ، کہ او خدا نا مقرر کروکا اے، نا باروٹ کریس۔ او دنیا
ٹی پغمبر داؤد نا نسل آن بس، ولے او خدا نا مار اے، گناہ تے آن پاک صاف
اے، اوڑ تو خدا نا طاقت آرے۔ دا بیتاک او نا کسفننگ او پدی زندہ منگ آن ثابت
مسر۔ خدا کنے عیسیٰ نا ذریعہ اٹ خاصنگا شاگرد گچین کرے، تاکہ ای او نا خزمتے کیو،
او خوشی اٹ کل قوم والائے آ او نا پلسکننگا پیغامے سرکیو، او ایمان تجوکاک خواجہ
عیسیٰ نا حکمتے آ چلینگیر۔ او قوماتے ٹی ئم روم والاک ہم شامل آرے، کہ خدا
ئمے خواجہ عیسیٰ نا کسر آیسونے۔

بندا خاطر آن ای روم شار ٹی کل عیسائی تے، کہ خدا ئمے گچین کرینے او ئم تو
محبت کیک، دا خط لکھنگ ٹی اٹ۔

پوٹس نا روم شار ٹی تبلیخ کننگ نا خوش

- ۸ اسی خواجه عیسیٰ نا ذریعہ آٹ ٹم گل کے خدا نا شکرے آوا کیوہ، آنتے کہ دنیا
۹ نا بھازنگا بندغاگ ٹما ایمان نا باروٹ پنگ ٹی او۔ اسی اُست نا حُب آٹ خدا نا
خرتے کننگ ٹی آٹ، او آرا بیتاتے اسی پاوہ راست او۔ اسی خدا نا مار نا باروٹ پُسنِنگا
۱۰ پیغام نا تبلیخ کننگ ٹی آٹ، او داڑکے خدا کنا گواہ اے۔ آرا وخت آ اسی دُعا کیوہ،
ٹمے دُعاتے ٹی یات کیوہ۔ اسی داہم دُعا کیوہ کہ خدا تینا خوش آٹ دا ممکن کے کہ اسی
۱۱ ٹم تو یلنگ کیو۔ اسی ٹم تو دا خاطر آن یلنگ خواوہ، تاکہ ٹما روحانی طاقتے وِوفیو،
۱۲ او دا طریقہ آٹ ننا اسہ پہ ایلو آن ایمان بسک۔
۱۳ کنا سنگتاک، اسی ٹمے داسہ پاوہ کہ اسی بھاز وار کوشستے کریٹٹ کہ ٹم تو بلیو،
ولے موقعہ ملتے۔ دھن کہ اسی ایلو شار تے ٹی تبلیخ کریٹٹ او بھازنگا ایلو قوم والا کہ
عیسائی جوڑ مسونو، ہندن داسہ کنا خوش اے کہ اسی ٹما شار ٹی ایلو قوم والائے
۱۴ تبلیخ کیو، آنتے کہ دا کنا زمرہ واری اے کہ اسی یوتانی تے او ایلو قوم والائے یعنی
۱۵ خوانوکا تے او ناخوانندائے آپسکنِنگا پیغامے سرکیو۔ بندا خاطر آن کنا خوش اے کہ
ای روم شار ٹی رینگوکا ایلو بندغائے آوا تبلیخ کیو۔

پُسنِنگا پیغامے مننگ نا فائدہ

- ۱۶ اسی بغیر شک آٹ پُسنِنگا پیغام نا زی آ ایمان تیجنگ ٹی آٹ۔ اولیکو وار
یہودی تے عیسائی منگ نا موقعہ تینگانے، ولدا ایلو قوم والائے، ولے صرف پُسنِنگا
۱۷ پیغامے منگ آٹ خدا بندغائے نجات ایتیک، آنتے کہ پُسنِنگا پیغام آن سہا تک
کہ خدا صرف تینا زی آ ایمان تیجنگ نا وجہ غان بندغائے تینا راستیگا کسر آ ایتیک۔

او مقدسنگ کتاب ٹی والکھوک اے کہ ”خدا نا پیغام نازی آسمان تھوکاک ہمیشہ نا زندگی نے حاصل کیرہ“۔

بندغاتا غلطنگا کاریماک

۱۸ ہمہ بندغاک کہ خدا نا راستنگا کسر آہمپسہ، ہمہ کاریمتے کیرہ کہ خدائے خوش
افس، وافک راستنگا پیغامے تورنگ نا کوشستے کیرہ۔ خدا وافتے آن ناراض مریک۔
۱۹ خدا وافتے بڑا ایٹک، آنتے کہ آرا پیتاتے خدا تینا باروٹ ورست کرینے، اوفک وافتے
آن انکار کیرہ۔ خدا، کہ کس اووے خنتے، وا جہانے جوڑ کرینے، او بندغاک تینا
۲۰ شروع آن وا وٹار او آسمانے خنانو، او خدا نا موجودگی نے ورست کرینو۔ بندا خاطر
آن وا بندغاتے کے موقعہ آف کہ بہانہ کیر۔ اوفک خدائے ورست کیرہ، ولے ولدا
۲۱ ہم اونا شکرے آوا کپسہ، اووے عزت یقسہ۔ اوفتا اُستاک مون مسونو، او اوفک
جواننگا پیتاتا باروٹ سوچ کپسہ۔ او پارہ ”نن عقل مند آن“، وراصل اوفک بے
۲۲ وقوف او۔ آنتے کہ اوفک ہمیشہ نا رینگوکا خدا نا بجائے بُتاتا، کہ بندغاتا، چکاتا او
۲۳ ساواراتا شکل آٹ جوڑ او، عباوتے کیرہ۔

۲۴ بندا خاطر آن خدا وافتے الا کہ تینا اُستاتا خرابنگا خوشاتے پورہ کیر۔ اوفک اسہ
۲۵ پہ ایلو تو گناہ نا کاریمتے کیرہ۔ اوفک خدا نا راستنگا پیغامے منپسہ، بلکہ وروغ نا
پیغاماتے منیرہ او بُتاتا عباوتے کیرہ، او خدا نا جوڑ کروکا وٹار او آسمان ٹی موجود گزاتا
عباوتے کیرہ، ولے خدا نا عباوتے کپسہ، کہ اونا ہمیشہ ہمیشہ کے صفت مرے۔
۲۶ بندا خاطر آن خدا وافتے الا۔ اوفک ولدا ہم خرابنگا پیتاتا باروٹ سوچ کیرہ، او
نیاڑیک تینا ارغاتے تو ہم بستری کنگ نا بجائے ایلو نیاڑی تے تو ہم بستری کیرہ۔
۲۷ ہندن زینہ غاک ہم تینا زائفہ غاتے تو ہم بستری کنگ نا بجائے ایلو زینہ غاتے تو
ہم بستری کیرہ، او واژتو ادار تین پہ تین تو پین خرابو کاریم کیرہ۔ وا خرابنگا کاریمتا

کننگ نا نتیجہ ٹی خدا اوفتے ہزا ایٹک۔

۲۸ وہینگا بندغاگ راستگا خدا نا میتا تا باروٹ سوچ کپسہ۔ بندا خاطر آن خدا اوفتے
آن ناراض مس، اوفتے گناہ تا باروٹ سوچ کننگ نا موقعہ تیس، او اوفتے گناہ تا
۲۹ کاریم کننگ کے الا۔ اوفتا اُستاک ہر دُول نا گناہ یعنی شیطانی وُہیت، لاچ، او
خرابنگا عاوتاتے آن پُر او۔ اوفک ساڑ کیرہ، جنگ او قتل کیرہ، مخلوقے ریفرہ او
۳۰ خراب نیت تجیرہ۔ اوفک اسہ پہ ایلوئے او ایلوفا تا باروٹ خرابوہیت پارہ، خداغان
نفرت کیرہ، تکبر کیرہ، ایلوفا بے عزت کیرہ، نمد باوہ نا حکمتے مَنپسہ، او پین دُول
۳۱ نا گناہ کننگ نا باروٹ ہم سوچ کیرہ۔ اوفتا اُستاک مُون او، وافک ایلوفا آ رحم
۳۲ کپسہ، او آرا اقرارے کیرہ، اووے پورہ کپسہ۔ وافک چارہ کہ خدا تورات ٹی پارینے
”وہینگا بندغاگ دوزخ آکارہ“، ولے ولدا ہم وافک نہ صرف تینڈ ہندن گناہ نا
کاریمتے کننگ ٹی او، بلکہ وافک ایلوفا ہم ہندن کاریم کننگ کے ہمت ایتیرہ۔

صرف خدا راست نا فیصلہ ئے کیک

۱ کنا سنگتاک، اسی وا خاطر آن واپتاتے رغاٹ تاکہ ٹم کے بہانہ مف۔ ٹمے
آن کس ایلو بندغاتا فیصلہ ئے کپ، اتنے کہ آرا وخت آٹم ایلو بندغاتا فیصلہ ئے
کیرے، ہمہ کاریمتے کیرے کہ اوفک کیرہ، او وا طریقہ آٹ ٹم تینا زی آ الزام
۲ تجفیرے۔ نن بھاز جُوان چانہ کہ خدا آرا وخت آ وہینگا خرابنگا بندغاتا فیصلہ ئے
۳ کیک، او راست اے۔ کنا سنگتاک، ٹم شاید سوچ کیرے کہ ”خدا نا ہزا خرابنگا
بندغاتا زی آ ضرور مریک، ولے نن بچینہ“۔ وامکن آف، اتنے کہ ٹم ہم ہندنو کاریم
۴ کیرے۔ ٹم خدا نا صبر او رحم نا باروٹ بے عزتی وُہیت پارے، ولے یقیناً ٹم
بھاز جُوان چارے کہ خدا رحم کروکا اے، اتنے کہ او ٹمے گناہ تے آن ہر سینگنگ کے
۵ موقعہ س تسونے۔ ولے ٹم ضدی جوڑ مسونورے۔ بندا خاطر آن وہینگا کاریمتے

- کننگ اٹ ثم تینٹ تینا ہزائے زیاست کننگ ٹی ارے، کہ خدا قیامت ناوے آ
 ۶ صحنگ فیصلہ ئے کیک، او ہر بندغ نا فیصلہ ئے دنیا ٹی اونا عمل نا مطابق کیک۔
 ۷ بھازنگا بندغاک صبر اٹ جوان کاریم کیرہ، او کوشتے کیرہ کہ "خدا نامون آنا عزت
 ہرز آ مرے، او نن ہمیشہ نا زندگی ئے حاصل کین۔" دھینگا بندغائے خدا ہمیشہ
 ۸ نا زندگی ئے ایتک۔ وے ایلو بندغاک تینا باروٹ سوچ کیرہ او راستنگا بیتائے
 منگ آن انکار کیرہ، او گناہ نا کسر آ کارہ۔ دھینگا بندغائے آن خدا سخت ناراض
 ۹ مریک او اوفتے ہمیشہ نا ہزا ایتک۔ ہمو بندغاک کہ گناہ نا کاریمتے کیرہ، اوفتے آ
 دا عزاب سخت مروے۔ اولیکو وار بہودی تے ولدا ایلو قوم والائے دا ہمیشہ نا ہزا
 ۱۰ تینگوئے۔ وے خدا ہمو بندغائے عزت ایتک او پریشانی تفک، آرافک کہ جوانو
 ۱۱ کاریم کیرہ، اولیکو وار بہودی تے ولدا ایلو قوم والائے دافتا بدلہ تینگوئے، اتے
 کہ خدا ہر بندغ نا برابر برابر فیصلہ ئے کیک۔
 ۱۲ بہودیک پارہ کہ "نن تو تورات نا حکماک آریر، کہ دا بنے رغلیک ہمرن خدا نا
 راستنگا کسر آپنگ کین۔ وے آرا وخت آ ایلو قوم والاک گناہ یا ہزائی کیرہ، اوفتے
 تو تورات نا حکماک آفس۔ ہندا خاطر آن اوفتے دا گناہ تے کے ہزا ریننگ۔"
 ۱۳ وے اسی ٹھے پاوہ، صرف تورات نا پینگ او منگ اٹ مخلوق خدا نا راستنگا کسر
 آپمپک۔ بلکہ تورات نا حکماتا زی آ عمل کننگ اٹ اونا راستنگا کسر آ کایک۔
 ۱۴ ایلو قوم والائے تو تورات نا حکماک آفس۔ وے بھازنگاک ووی منگ آن تینا جوڑ
 ۱۵ کردا حکماتے آپلینگیرہ، کہ دافک تورات نا حکماتا مطابق او۔ داڑان ظاہر مریک
 کہ تورات نا آرا حکماک او، اوفک گل ایلو قوم والائے بغیر پینگ او خواننگ آن
 چنگی آن معلوم او، او اوفتا ضمیر پانک "دا راست اے۔" ہندا خاطر آن وختس کہ
 اوفک گناہ کیرہ، تو اوفتا سوچ اوفتے آ الزام تھک۔ او اگہ گناہ کپسہ، تو الزام آن
 ۱۶ بچیرہ۔ واسکان بندغاتا اُستاتا پیتاک ایلو فتنے آن وگوک او۔ وے کنا خوانفنگ
 آن ظاہر مریک کہ قیامت ناوے آ خدا خواجہ عیسیٰ نا ذریعہ اٹ کلانا سوچ او عمل

نا مطابق صیغہ گنا فیصلہ کیے۔

یہودیوں کی او تورات نا حکماک

۱۷ اے یہودیوں، خدا تمہیں تورات سے۔ تم تکبر کیے او پارے کہ ”خدا نے
 ۱۸ او نن خدائے درست کریں۔“ تورات نا خوانگ آن تم درست کریں کہ
 ۱۹ خدا تمہیں آن انت کریں خوانگ او آرا کسر راست اے۔ خدا خاطر آن ثما یقین
 اے کہ تم ایلوفتے کے رہنا اے، دھن کہ ختی کورے کے رہنا اے، او ایلوفتے
 ۲۰ تارمہ غان کثیرے، روشنائی ٹی اتیرے۔ تم سوچ کیے کہ ”نن بے وقوف او
 بے علمتے کے رہنا او اُستاد آن۔“ او ثما یقین اے کہ تورات نا بنگ اٹ ثما علم
 ۲۱ مزبب نا باروت پورہ مسونے۔ تم ایلوفتے خوانفیرے، ولے تیٹ عمل کپیرے۔
 ۲۲ تم خوانفیرے کہ ”دزی کپہو“، ولے جنداک ثما دزی کیے۔ تم خوانفیرے کہ
 ”زنا کپہو“۔ گڑا اتے ثما جنداک زنا کیے؟ تم پارے کہ ”بتاتے آ او اوفتا باروت
 بیتاتے آ توجہ تقبو“، ولے تم تیٹ خدا نا حکماتے آ توجہ تقیرے، صرف تینا خوشاتے
 ۲۳ پورہ کنگ کے توجہ ایتیرے۔ تم فخر کیے کہ خدا نا حکماک تورات نا شکل اٹ
 ۲۴ تم تو آریں۔ ولے اوفتا نامنگ اٹ ایلوفتا مون آ خدا نا عزتے کم کیے۔ او مقدسنگ
 کتاب ٹی ثما باروت لکھوک اے کہ ”اے یہودیوں، ثما وجہ غان ایلو قوم والاک
 خدا نا باروت بے عزتی و بیت پارہ۔“

۲۵ اگہ تم تورات نا گل حکماتے منیرے، تو سنت کنگ نا حکم نا اہمیت اے۔
 ۲۶ ولے اگہ تم اسے حکمس ہم منپیرے، تو سنت کنگ نا بیچ اہمیت آف۔ اگہ
 ایلو قوم والاک، کہ سنت کنتو ولے تینا جوڑ کروکا حکماتے، کہ تورات نا حکماتے
 آن آسٹ او، منیرہ، تو خدا اوفتے بندن بدلہ ایتک، دھن کہ تورات نا مطابق
 ۲۷ چلینگوکا یہودی تے ایتک۔ اے یہودیوں، تم کے تورات نا حکماک نمشتہ او۔ تم

سنت کنگنا نورے، ولے تورات نا ایلو، بھازنگا حکماتے منپیرے۔ ہندا خاطر آن ایلو قوم والا ک شامزی آ الزام تجیرہ، آنتے کہ اوفک سنت کنگنتو، ولے تورات نا ایلو حکماتے آچینگنگ ٹی او۔ ○ خدا یہودی تے حکم تیس کہ ”سنت کبو“۔ واسہ جان نا ۲۸ نشانس اے، کہ ظاہر کیک کہ بندرغ صفانگا اُست اٹ خدا نا کسر آپنگ ٹی اے۔
۲۹ اگہ پنگ ٹی آف، تو صیحو یہودی س آف۔ گڑا ویر اصل یہودی س اے؟ ○ یقیناً بمو کہ صفانگا اُست اٹ خدا نا کسر آپنگ ٹی اے۔ تورات نا حکماتا منگ آن آخا، بلکہ خدا نا پانگا رُوح نا طاقت نا پنگ اٹ بندرغ نا اُست صفا مریک۔ دھینگا بندرغ نا صفے خدا کیک، بندرغ نا صفت کنگ نا ضرورت آف۔ ○

۱ **ب** دایتا سہا تمنگ آن پد شام خیال ٹی یہودی تا اہمیت ایلو قوم والالتے آن زیاست اے؟ یا سنت کنگ نا اہمیت آرے؟ ○ یقیناً شروع ٹی یہودی تا اہمیت ۲ اسکہ، آنتے کہ اولیکو وار خدا تینا پیغامے اوفتے آسر کرے، او اہمیت تجا کہ ”پورہ کیرہ تہ“۔ ○ دافتے آن بھازنگا خدا تو اقرار کنگ آن پد تورات نا حکماتے منتو۔ ولے ۳ وانا وامعنی آف کہ خدا تینا اقرارے پورہ کپک۔ ○ آؤ۔ یقیناً او پورہ کیک۔ بندغا ک ۴ آخس کہ دروغ تڑیر، خدا اصل دروغ تڑپک۔ دھن کہ زبور ٹی پغمبر داؤد خداے پانک ”نی آرا وخت آہمیت کیسہ، تو راست پاسہ، او نی راست نا فیصلہ کیسہ۔“ ○

۵ ولے خرابنگا بندغا ک سوچ کیرہ کہ ”آرا وخت آن خرابو کاریم کینہ، تو نن خدا نا خرتے کینہ، اووے موقعہ ایتینہ کہ او تینے راست ثابت کے۔ ہندا خاطر آن خدا ۶ ننے ہزاتف۔“ ○ ولے دا خرابو بیتس اے۔ اگہ خدا انصاف کروکوس آف، تو گڑا ہمر دنیا نا بندغاتا فیصلہ مروے؟ ○

۷ ولدا خرابنگا بندغا ک خدا نا خرتے کپسہ او دروغ اٹ پارہ کہ ”ننا گناہ تا وجہ غان ۸ خدا نا طاقت ایلو بندغاتا مون آ ظاہر مریک۔ ہندا خاطر آن نن گناہ گار پانگپن۔“ ○ اگہ وارا راست اے، تو پبو، گناہ کیسہ، تاکہ خدا نا فائدہ مرے۔ بھازنگا بندغا ک کئے بے

عزت کرفنگ کے واپارہ کہ "دایماتے پوئس پارینے"۔ واقتا ضرور فیصلہ مروئے۔

کُل بندغاک گُناہ گار او

۹ گُرا نن یہتوویک ایلو قوم والالتے آن جوان آن؟ یقیناً آخا۔ ای مُست تھے
۱۰ رغامائٹ کہ یہتوویک او ایلو قوم والاک کُل گُناہ گار او، دهن کہ زبور ٹی لکھوک
اے

دُنیا ٹی کس آف کہ گُناہ کتھے۔

کس داخس عقل مند آف کہ

اُست ناخُب اٹ خُدا نا کسر آ پنگ نا کوشتے کے۔

کُل خُدا نا کسر آن برٹسنگانو،

کس ہم صرف جُوانو کاریم کپک،

کُل خرابو کاریم کنگ ٹی او۔

اوفک ہر دخت خرابو بیت پارہ

دروغ تیرہ۔

اوفک ایلوفتے بے عزت کیرہ۔

او کست کیرہ، بدؤعا ایتیرہ۔

بغیر سوچ آن بندغالتے ٹپی کیرہ، کسیرہ۔

کارہ، جنگ کیرہ، تباہی کیرہ، مخلوقے تکلیف ایتیرہ۔

اوفک ہمو خُدا نا کسر نا باروٹ پتسہ، آرا کہ اوفتا پیریشانی ئے خلاص کے۔

او اوفک دا ہم پتسہ کہ ہمر خُدا نا عزتے بزز آ کروئی اے۔

دایمٹاک یہتووی تا باروٹ لکھنگانو، او داڑتو اوار اوار تورات آن نئے سہا تما

کہ قیامت نا وے آ کسے چچ موقع آف کہ خُدا نا سزغان بچنگ کے بہانہ کے۔

- ۲۰ تورات نا حکماتا مطابق چلینگنگ اٹ کس خدانا کسر آنتے۔ بلکہ واکتاب آن ظاہر مس کہ اوفک گل گناہ گار او، آنتے کہ وار وار وا حکماتے پرغیرہ۔

بمر خدا بندغاتے تینا کسر آ آتیک؟

- ۲۱ ولے واسر خدا بندغاتے تینا راستگا کسر آ آتیک کے پُسنینگ پیغامے راہی تسونے۔ وامنینگ پیغام آن جتا اے، ولے مٹکنینگ پیغام ٹی موسیٰ او ایلو پغمبر اک
۲۲ وامنینگ پیغام ناباروٹ پیشن گوہی کرینو۔ ۰ ہمو گل بندگاک کہ صرف خواجہ عیسیٰ نازی آ ایمان تجیرہ، وایمان تخنگ نا وجہغان خدا اوفتے تینا کسر آ آتیک۔ یہودی
۲۳ او ایلو قوم والا کہ اسر پہ ایلو آن تینا جتا افس، ۰ آنتے کہ ہر آسٹ گناہ یا بُرائی
۲۴ کریںے، خدا نامون آپاک صاف آف۔ ۰ ولے خواجہ عیسیٰ نازی آ ایمان تخنگ نا وجہغان خدا نا رحمتاک دافتے آ بسونو، او دافک گل خدانا کسر آ آتیک ٹی او، او
۲۵ خواجہ عیسیٰ دافتے بزاغان بچا لئینے۔ ۰ خدا خواجہ عیسیٰ نے دا دنیا ٹی راہی کرے، تاکہ او تینا جان نا قربانی نے ایٹے، او اونا کسینگ او پدی زندہ منگ نا ذریعہ اٹ خدا
ہمو بندغاتے، کہ عیسیٰ نازی آ ایمان تجیرہ، تینا راستگا کسر آ آتیک۔ واژان ظاہر
مریک کہ خدا تیڈٹ پاک صاف او راست اے۔ واژان مُست خدا بھازنگ بندغاتا
۲۶ گناہ تے آ توجہ تیتے، ۰ ولے واسر توجہ ایتیک، آنتے کہ خواجہ عیسیٰ دا دنیا ٹی راہی
کننگانے، او دانازی آ ایمان تجوکاتے خدا تینا راستگا کسر آ آتیک۔ واسر ولدا واظاہر
مس کہ خدا پاک صاف او راست اے۔ ۰

- ۲۷ واسر یقیناً تکبر کننگ نا چچ وجہ آف۔ گڑا تورات نا حکماتا منگ آن تنا چچ فایدہ
۲۸ مفک۔ ولے صرف خواجہ عیسیٰ نازی آ ایمان تخنگ آن فایدہ مریک، ۰ آنتے کہ
نن خواجہ عیسیٰ نازی آ ایمان تخنگ نا وجہغان خدا نا کسر آ آتیک ٹی اُن، نہ کہ
۲۹ تورات نا حکماتے منگ ٹی اُن۔ ۰ سوا اُس اے، کہ خدا صرف یہودی تا خدا اے؟

۳۰ ایلو قوم والاتا خُدا آف؟ یقیناً وا ہیست آف۔ او گلانا خُدا اے۔ ○ خُدا آسٹ اے۔
 او یہودی تے او ایلو قوم والائے صرف خُواجه عیسیٰ نازی آ ایمان تِجنگ نا وِجہ غان
 ۳۱ تینا راستگا کسر آتیک۔ ○ گُزادانا معنی اے کہ تورات نا حکماتا منگ ضروری آف؟
 یقیناً وا ہیست آف، بلکہ نن توراتے مُقدسو کتابس چان۔ ہمو بندغ کہ عیسیٰ نازی
 آ ایمان تِجنگ، او تورات نا مقصدے پورہ کیک۔ ○

ابراہیم نا پاک صاف مننگ نا وجہ انت اے؟

۱ ب داسہ نن ابراہیم نا باروٹ، کہ ننا یہودی تانسل اوڑان بس، انت پانہ؟ ○ اگ
 او تینا چند نا کاریختے آن خُدا نا مون آ پاک صاف منگ کریک، تو او دانا زی آ ہم
 ۲ فخر کنگ کریک۔ ○ ولے خُدا نا مون آ فخر کنگ کتویک، ○ اتے کہ تورات ٹی لکھوک
 اے "ابراہیم خُدا نازی آ ایمان تِجنا، او ہندا ایمان تِجنگ نا وِجہ غان خُدا اوڑے تینا
 مون آ پاک صاف قبول کرے"۔ ○

۳ اگ اسہ مزدورس کاریم کیک، تو اوڑے مزدوری تینلک۔ دا ٹیکس افک،
 ۵ ولے وا مزدور نا مزدوری نا صلہ اے۔ ○ ولے بندغاک دنیاوی آجواننگا کاریختے کنگ
 آن آخا، بلکہ خُدا نازی آ ایمان تِجنگ اٹ پاک صاف مریدہ۔ خُدا اوقتا گناہ او
 ۶ بُرائی تے معاف کیک۔ ○ پغمبر داؤد ہم دھینگا بندغانا باروٹ زبور ٹی پارینے
 ۸ ہمو بندغاک خوش قسمت او کہ اوقتا گناہ او بُرائیک معاف کنگیرہ،
 اوقتا غلطی تے آ توجہ تینلک۔

ہمو ہر بندغ خوش قسمت اے کہ خُدا اوڑے تینا مون آ گناہ گار پاپک۔
 ہندا خاطر آن بندغاک صرف ایمان تِجنگ نا وِجہ غان خُدا نا مون آ پاک صاف
 مریدہ او ہمیشہ نا خوشی حاصل کیرہ، نہ کہ دنیاوی آ کاریختے آن۔ ○
 ۹ وا ہمیشہ نا خوشی نا باروٹ، کہ پغمبر داؤد ہیست کرینے، وا صرف سنت کروکاتے

- کے آف۔ وا خوشی ہموقتے کین ہم آرے، آرافک کہ سنت کنتو۔ ای مُست ہم
تورات آن ابراہیم نا مثالس تسوٹ کہ "ابراہیم خدا نازی آایمان تھا، او ہندا
ایمان تیگنک نا وجہغان خدا اووے تینا مون آ پاک صاف قبول کرے۔" ○ ابراہیم
نا پاک صاف منگ سنت کنگنک آن مُست مس ○ او ابراہیم نا سنت کنگنک وا
نشان امکہ کہ او ایمان تجاٹس او خدا اووے پاک صاف کریس۔ ہندا خاطر آن خدا
ہمو گل بندغاتا ہم، کہ خدا نازی آایمان تجیرہ ولے سنت آفس، اوقتا روحانی رہتا
اے، او وافک ہم خدا نا مون آ پاک صاف مریرہ ○ ابراہیم آن گل یہودی تا
نسل بس، ولے صرف او ہمو یہودی تا روحانی رہتا اے آرافک کہ اُست نا حُب
اٹ ابراہیم آن بار خدا نازی آایمان تجیرہ او خدا نا کسر آکارہ ○

ابراہیم ایمان تھا او خدا نا اقرار پورہ مس

- خدا ابراہیم او اونا اولیادو اتے تو ویتا نا باو شاہی ئے تیگنک نا اقرارے کریس۔
وا اقرار ابراہیم نا خدا نا حکماتے منگ آن آخا، بلکہ وا وجہغان تیگنک کہ او خدا نازی آ
ایمان تجاٹس او خدا اووے پاک صاف کریس ○ آگہ وا اقرار خدا نازی آایمان
تیگنک آن آخا، بلکہ شریعت نا منگ آن مریک، تو وا اقرار نا بیچ اہمیت آف،
آنتے کہ کس شریعت نا گل حکماتے پورہ کنگنک کپک ○ ولے بیت واو اے کہ
شریعت ٹی گل حکماتے پورہ کنگنک ضروری اے، ولے بندگاک شریعت نا گل
حکماتے پورہ کنگنک کپسہ۔ ہندا خاطر آن خدا اوقتے بڑا ایٹک۔ آگہ شریعت نا حکماک
مفس، تو بڑا مفک ○
- ہندا خاطر آن وا اقرارے پورہ کنگنک کے بندغاتا ایمان تیگنک ضروری اے،
تاکہ وا اقرار، کہ رحمتاے آن پُر اے، ابراہیم نا اولیادو اتے آریٹکے۔ خدا نہ صرف
یہودی تے بلکہ ہمو گلے کہ اُست نا حُب اٹ ابراہیم آن بار ایمان تجیرہ، وارحمتاے

- ۱۷ ایک۔ او ایڑاھیم کل ایمان تیخو کا تا روحانی رہنما اے۔ ○ دھن کہ تورات ٹی لکھو کہ اے کہ خدا ایڑاھیمے پارہیس "ای نے بھانگا قوماتا باوہ جوڑ کیوہ"۔ دا خدا نا اسہ جوانو اقرار اس کہ کہ ایڑاھیم وانا زی آ ایمان تھا۔ دا ہمو خدا اے کہ کہو کہ تے پدی
- ۱۸ زندہ کیہ او اونا حکم اٹ ہر گڑا مرہک۔ ○ ایڑاھیم خدا نا دا اقرار نازی آ یقین تھا، کہ دا وخت آ اقرار نا پورہ منگ نا موقعہ آلوکہ۔ او بھانگا قوماتا باوہ جوڑ مس، دھن کہ تورات ٹی لکھو کہ اے کہ خدا ایڑاھیم تو اقرار کریس، پارہیس "نا اولیاد اتا تعداد
- ۱۹ بند اخہ زیست مروے، دھن کہ آسمان ٹی استراک او"۔ ○ واسکان اونا عمر تقریباً صد سال اسکہ، او پیر اسکہ، او دے اولیاد آلوکہ۔ اونا زائفہ ہم پیر اسکہ، چنا ووی کنگ
- ۲۰ کتویک، ولے ولدا ہم او استہیتو، خدا نا اقرار نازی آ یقین تھا۔ ○ ایڑاھیم خدا نا اقرار نازی آشک تھو، خدا نا زی آ ایمان تھا۔ دا ایمان تیخک نا وجہ غان خدا او دے طاقت تہس، او خدا نا صفیہ کرے۔ ○ اونا پورہ یقین اسکہ کہ خدا تینا تروکا اقرارے
- ۲۱ ضرور پورہ کیہ۔ ○ ہندا ایمان تیخک نا وجہ غان خدا ایڑاھیمے تینا مون آ پاک صاف قبول کرے۔ ○ دا پاک صاف منگ صرف ایڑاھیم کے آلوکہ، ○ بلکہ نن کے ہم
- ۲۲ آرے، کہ نن ہم ہمو خدا نا زی آ ایمان تیخہ، کہ ننا خواہہ عیسیٰ نا کسفنگ آن پدی زندہ کرینے او ننے پاک صاف کرینے۔ ○ عیسیٰ ننا گناہ او برائی تا معاف کرینگ
- ۲۵ نا خاطر آن کسفنگ۔ او پدی زندہ کنگ تاکہ ننے خدا نا مون آ پاک صاف کے۔ ○

ایمان تیخک آن بند غاک خدا نا راستنگا کسر آ بریرہ

- ۱ ہ نن واسہ ایمان تیخک نا وجہ غان خدا نا راستنگا کسر آ پنگ ٹی آن، او خدا
- ۲ خواہہ عیسیٰ نا ذریعہ اٹ ننا پریشانی تے مر کیہ، تاکہ نن خدا تو سنگتی کین۔ ○ او
- ۳ دا ایمان تیخک نا وجہ غان خدا ننے آ ہمیشہ تینا رحمتاے راہی کیہ۔ نن خدا نا کسر آ پنگ ٹی آن، او نن فخر کنگ کینہ کہ مون آ خدا تو اوار رہینگینہ۔ ○ نن تینا زی آ

- بروکا مصیبتاۓ کے ہم پریشان مَفَنہ، اَتے کہ نئے خبر اے کہ وا مصیبتاۓ بَینگ اٹ
 ۲ ننا سہنگ نا طاقت وِوک۔ او وا مصیبتاۓ سہنگ اٹ خُدا نا خُوش پورہ مرِیک،
 ۵ او اگہ خُدا نا خُوش پورہ مرِیک، تو اونا زی آ ننا یقینِ بَیک۔ او نا زی آ یقین
 تَخنگ اٹ ن اصل شرمندہ مَفَنہ، اَتے کہ خُدا ن تو بھاز محبت کیک او خُدا تینا
 پاکنگا رُوح نا طاقت، کہ ٹیکسی س اے، نئے آ راہی کرینے۔
- ۶ آ را وخت آن لاچار آسَنہ، تو خُواجه عیسیٰ وا وخت آ بند غاما گناہ او بُرائی تا معاف
 ۷ کَرِینگ کے کسِینگ۔ وا اسہ مشکو بَیتس اے، ولے شاید مَکِن اے، کہ بند غس تینا
 خُوش اٹ پاک صاف مرو کو بند غسے نا خاطر آن کسِینگ، ولے ن سوچینہ کہ "وا مَکِن
 ۸ آف کہ کس تینا خُوش اٹ گناہ گارے نا خاطر آن کسِینگ"۔ ولے خُدا نا محبت
 نئے آ ظاہر مس، اَتے کہ آ را وخت آ خُواجه عیسیٰ ننا گناہ او بُرائی تا معاف کَرِینگ
 ۹ کے او خُدا نا مقصدے پورہ کننگ کے کسِینگ، وا وخت آن گناہ گار آسَنہ۔ او نا وا
 قُربانی تینگ اٹ ن خُدا نا مون آ پاک صاف مسوئن۔ ہندا خاطر آن ن یقیناً خُدا نا
 ۱۰ بیزاغان بچینہ۔ ن مُست خُدا نا حکامتا منگ آن اِنکار کرینہ، اونا سنگت آلوینہ۔ ولے
 خُدا تینا مار نا کسِینگ او پدی زندہ منگ نا وریعہ اٹ نئے تینا سنگت جوڑ کرینے،
 او سنگت جوڑ منگ آن ننا یقین اے کہ خُواجه عیسیٰ نا وریعہ اٹ ن نجات حاصل
 ۱۱ کریئن۔ ن بھاز خُوش اُن، اَتے کہ خُواجه عیسیٰ نا وریعہ اٹ ننا نجات مسوئے
 او ن خُدا نا سنگت جوڑ مسوئن۔

کہنگ آدم آن بس، ہمیشہ نا زندگی خُواجه عیسیٰ غان بس

- ۱۲ وِنیائی آوَم اولیکو بند غ اسکہ کہ گناہ کرے، او گناہ کننگ آن کہنگ نا بیزا اوڑے
 بس۔ واکان پد گل بند غاک گناہ گار جوڑ مسوئو۔ ہندا خاطر آن وا کہنگ نا بیزا گل
 ۱۳ بند غاتے کے آرے۔ خُدا آوے حکمس تسوُس، ولے او مَتوُتہ۔ ہندا خاطر آن او

کبک۔ اوم آن آلیس موسیٰ نا شریعت نا یتنگ اسکان شاید بندغاک اوم نا وول
آن بار گناه کتویسر، ولے کس ہم کینگ نا سزاغان بختے۔

اوم نا یتنگ خدا نا مقرر کروکا نا یتنگ کے مٹاں اسکے۔ ولے ہر توماک اصل
اسٹ اومیرہ، اٹھے کہ خدا نا مون آپاک صاف منگ نا بدلہ او اوم آن بار گناه
کننگ نا بدلہ جتا او۔ وارا ست اے کہ بندغاک کسر اٹھے کہ اوفتا باوہ گناه کریسر۔

ولے خدا نارحمتاک بھاز زیاست او، او بھازنگاک خواجہ عیسیٰ نا وریعہ اٹ خدا نا
مون آپاک صاف مسونو۔ اسی ٹھے ولدا پاوہ کہ خدا نا مون آپاک صاف منگ
نا بدلہ او گناه نا بدلہ ٹی بھاز فرق اے۔ اسے بندغ نا گناه کننگ اٹ گلاتے کے

کینگ نا سزا س، ولے بھاز گناه تے آن پد ایلو بندغ نا یتنگ اٹ موقعہ مسونے
کہ خدا نا مون آپاک صاف منگ اٹ نن اونا راستیگا کسر آپینگ ٹی اُن۔ اگ
وا ضروری اے کہ اسے بندغے نا غلطی اٹ کینگ نا سزا گلا نازی آبریک، تو وا

ہم بھاز ضروری اے کہ اسے بندغس یعنی خواجہ عیسیٰ خدا نا مون آپاک صاف
مروکا بندغاتے خدا ناراستیگا کسر آویک، او اوفتے ہمیشہ نا زندگی اے ایتک۔ واڑے
اوفک اونا باوشاہی ٹی شامل مریدہ۔

ہندا خاطر آن اسے بندغے نا گناه غان گل بندغاتے کے گناه نا سزا بریک، تو ایلو
بندغ نا کسینگ او پدی زندہ منگ آن گل بندغاتے کے موقعہ مریک کہ ہمیشہ نا
زندگی اے حاصل کیر۔ وھن کہ اسے بندغس خدا نا حکمے مٹیو، گل بندغاک گناه گار

مسر، ہندن ایلو بندغ نا خدا نا خوشے پورہ کننگ تو بھازنگا بندغاک خدا نا مون
آپاک صاف مسونو۔

موسیٰ نا شریعت نا یتنگ اٹ مخلوقے تینا ایلو گناه تا باروٹ ستا، ولے واڑتون
اوار خدا نارحمتاک اوفتا گناه تے معاف کننگ کے ہم ظاہر مسر۔ وھن کہ کینگ
گناه نا نتیجہ اے، ہندن خواجہ عیسیٰ نازی آیمان تینگ نا نتیجہ اٹ بندغاک ضرور

خدا ناراستیگا کسر آبریدہ، او اونا وریعہ اٹ ہمیشہ نا زندگی اے حاصل کیرہ۔

ایمان تَخَنگ آن پد گُناہ کُروئی آف

- ۱ **ب** گُرا یقیناً وانا معنی آف کہ بندِ غاک گُناہ کیر تاکہ خُدا نارِ حمتاک زیاست ظاہر
- ۲ مریر۔ ○ بلکہ نن عیسائی جوڑ مسوئن او پاک صاف منگ نا بے شولائئن، او واسہ
- ۳ گُناہ کننگ نا خُوشاتے تورینن۔ ○ ثم جُوان چارے کہ نن پاک صاف منگ نا بے
- شولنگ اٹ خُواجه عیسیٰ نا کسفنگ او پدی زندہ منگ تو شامل مسوئن، او واسہ
- ۴ گُناہ کننگ نا خُوشاتے تورینن۔ ○ او خُدا تینا طاقت اٹ تینا مقرر کردائے پدی زندہ
- کرے، تاکہ نن ہم اونا نشان تِروکا پُکسنگنا کسر آکان۔ ○
- ۵ وار است اے کہ نن پاک صاف منگ نا بے شولنگ اٹ خُواجه عیسیٰ نا کبنگ
- تو شامل مسوئن۔ ہندا خاطر آن یقیناً نن اوژان بار ہمیشہ نا زندگی ئے حاصل کینہ،
- ۶ دھن کہ او پدی زندہ مس او خُدا تو اوار رہینگٹنگ ٹی اے۔ ○ نن بھاز جُوان چانہ
- کہ خُواجه عیسیٰ نا صلیب آتفنگ او کسفنگ آن تینا گُناہ کننگ نا خُوشاتے تورنگ
- ۷ کینہ۔ ○ دھن کہ بندِ غ نا کبنگ آن پد پین گُناہ کپک، ○ ہندن خُواجه عیسیٰ تنا خاطر
- ۸ آن کسفنگا، او نن گُناہ تے آن بچائئن، او تنا یقین اے کہ نن اوڑ تو ہمیشہ کے اوار
- ۹ رہینگٹنگ۔ ○ نن بھاز جُوان چانہ کہ خُواجه عیسیٰ کسفنگا، پدی زندہ مس، او موت پد
- ۱۰ آ اوڑا بنگ۔ ○ او بندِ غا تا گُناہ تے معاف کر فنگ کے اسہ وارس کسفنگا، پدی زندہ
- ۱۱ مس، او واسہ خُدا تو اوار رہینگٹنگ ٹی اے۔ ○ ہندا خاطر آن ثم تینا باروٹ سوچ کبو
- کہ گُناہ کیرے، ولے واسہ گُناہ تے ہندن الا نورے دھن کہ کبوکا پین گُناہ کننگ
- کپ۔ او خُواجه عیسیٰ نا ذریعہ اٹ ثم ہم خُدا تو سنگتی کننگ ٹی اے۔ ○
- ۱۲ تینا خرابنگا خُوشاتے توربو، ○ او تینا جان نا اسہ عضوہ سے ہم اجازت تقبو کہ
- گُناہ کے، بلکہ تینا جانے خُدا نا خدمت کے وقف کبو، اتے کہ ثم گُناہ نا سزاغان
- بچانورے او ہمیشہ نا زندگی ئے حاصل کینورے۔ ہندا خاطر آن ضروری اے کہ تینا

۱۲ کل غصوہ غالتے نیکنگا کاریمتے کے استعمال کبہ۔ ○ خدا نا رحمناک ثمازی آمسونو۔
 واسہ نجات حاصل کننگ کے موسیٰ نا شریعت نا مننگ ضروری آف، آنتے کہ تم تو
 طاقت آرے کہ گناہ کننگ نا خوشالتے توریرے۔ ○

خدا نا خزمت کرو کو جوڑ مہو

۱۵ وانا معنی آف کہ نن گناہ کین آنتے کہ نجات حاصل کننگ کے شریعت نا مننگ
 ۱۶ ضروری آف او ننازی آ خدا نا رحمناک آریر۔ ○ تم بھاز جوان چارے کہ آرا وخت
 آ تم کسے نا رتد آٹ کارے، تو اونا مے مریرے۔ آگہ تمے آن کس شیطاں نا
 کسر آ کایک، تو اووے ضرور ہزا رسیدنگ۔ او آگہ کس نیکو عمل کیک، تو ضرور
 ۱۷ خدا نا راستنگا کسر آ کایک۔ ○ مست تم تینا گناہ کننگ نا خوشالتے تور تو یسورے،
 ولے واسہ خدا نا شکرے آوا کبہ کہ تم پسکندنگ پیغامے بگورے او آست نا حب آٹ
 ۱۸ منارے۔ ○ تم گناہتے آن بچا فنگانورے او واسہ سختی آٹ خدا نا راستنگا کسر آ
 ۱۹ پنگ ٹی آرے۔ ○ وختے ٹی ثما جان گناہ او برائی ڈولنگا کاریمتا مے آتک، ولے واسہ
 تم تینا جانے نیکنگا کاریمتا مے کریفورے۔ اسی کوشست کریڈٹ کہ مے نا مثال
 استعمال کیو، تاکہ تم پوہ مریرے۔ ○

۲۰ آرا وخت آ تم گناہ تا مے آترے، تو تم خدا نا کسر آ پنگ نا باروٹ سوچ
 ۲۱ خلتویرے۔ ○ تمے خبر اے کہ آرا وخت آ تم گناہ نا کسر آ پنگ ٹی آترے، تو
 دا جوان آلویک، آنتے کہ تم واسہ ہمو گناہتے کے شرمندہ آرے، او تمے خبر اے
 ۲۲ کہ دا گناہ او برائی کننگ نا نتیجہ ہمیشہ نا ہزا اے۔ ○ ولے واسہ تم گناہ تا کاریمتے
 آن بچا فنگانورے، او خدا کے خزمت کرو کو جوڑ مسونورے۔ تم تینا زندگی ئے اونا
 ۲۳ خزمت کے وقف کریفورے۔ وانا نتیجہ ٹی تمے ہمیشہ نا زندگی رسیدنگ۔ ○ گناہ کننگ
 نا بدلہ ہمیشہ نا ہزا اے، ولے خدا نا ٹیکی ہمیشہ نا زندگی اے، کہ دا خواجہ عیسیٰ نا

زی آ ایمان تھنگ اٹ یلک۔

برام نا مثال

۱ بے کنا دوستگا سنگتک، تُم کل قانوناتا حکماتا بازوٹ بھاز جوان چارے۔ ہمو
وخت اسکان کہ یہودی س زندہ اے، اوڑکے وا حکماتا منگ ضروری اے، ولے
کہنگ آن پد وافتا منگ ضروری آف۔ کنا خیال ٹی تُم واسکان کنا پیتاتے پوہ
۲ متورے۔ اے ای تھے پوہ کنگ کے برامی سے نا مثالے ایٹیوہ۔ شریعت نا مطابق
نیازی برام آن پد ہمو وخت اسکان کہ اونا آریغ زندہ اے، اوڑتو رینگے۔ ولے اگہ
۳ اونا آریغ کہے، تو وانیازی شریعت نا وا حکم آن آزات مریک۔ اوڑان ظاہر مریک
کہ اگہ نیازی، کہ اونا آریغ زندہ اے، پین نہینہ سے تو رینگے، تو او زناکار پاننگ۔
ولے اگہ نیازی سے نا آریغ کہے، تو شریعت ٹی اجازت اے کہ پین نہینہ سے تو برام
کنگ یک، او زناکار پاننگ۔

۴ کنا سنگتک، نن وانیازی آن بار موسیٰ نا شریعت آن آزات موسیٰ، آتے
کہ نن خواہ عیسیٰ نازی ایمان تھنگ نا وجہ غان عیسیٰ جوڑ موسیٰ، کہ او کسینگ او
پدی زندہ کنگ، تاکہ نن خدا نا خرتے کنگ کین۔ عیسیٰ جوڑ منگ آن مست
۵ نن بھاز گناہ کرینہ تاکہ تینا خوشاتے پورہ کین، او تینا گناہ تا خوشے تورنگ کتوینہ۔
تورات نا پنگ او خواننگ اٹ ننا گناہ کنگ نا خوش بتر ووانے، او نن ہمیشہ نا
۶ ہرانا کسر آپنگ ٹی آسنہ۔ مست نا وخت آن خدا نا کسر آپنگ کے موسیٰ نا
شریعت آپلینگ نا کوشتے کرینہ۔ ولے واسہ وانا ضرورت آف، آتے کہ نن خواہ
عیسیٰ نازی آ ایمان تھنگ نا وجہ غان پسکینگ پیغام آپنگ ٹی اُن، او خدا نا پارنگ
روح نا طاقت اٹ تینا زندگی گد رینگے ٹی اُن۔

بمر خبر تما کہ ”ای گناہ گار سے اُٹ“

شاید تم نے آن کس واسوچ کیک کہ ”وا شریعت نا کسر آہنو کا بندغ گناہ کیک“۔
 یقیناً واسوچ غلط اے۔ ولے دابیت راست اے کہ ہندا شریعت نا وجہ غان ای
 چائٹ کہ گناہ اتس اے۔ دھن کہ مٹاں اے کہ شریعت ٹی لکھوک اے کہ
 ”ہمو گڑاتا لالچے کپھو کہ تم تو افس“۔ شریعت نا پینگ اٹ دابیت نا باروٹ
 کسے سہما، ولے داڑان بغیر کسے لالچ نا باروٹ سہما آلوکھ۔ او دا حکم نا وجہ غان
 لالچ ڈولنگا پیتاک کنا اُست ٹی ووانو۔ اگہ شریعت بتوکیہ، تو بھاز ڈول نا گناہ تا سہما
 تمٹوکیہ۔ ای ہم غلط سوچ کرہٹ کہ ”ای ہمیشہ نا زندگی ئے حاصل کرہٹ، خدا نا
 مون آپاک صاف اٹ“۔ تورات او اونا حکماک یقیناً مقدس او، راست او صبح او۔
 ولے تورات نا پینگ اٹ کسے سہما تما کہ ”ای پاک صاف اُٹ“۔ تورات نا مقصد
 دا اُسکہ کہ ہمیشہ نا زندگی تروکا کسر آدے، ولے داوے پینگ آن پد کسے سہما تما کہ
 ”ای ہمیشہ نا سہما نا کسر آ پینگ ٹی اٹ“۔
 سہما خیال ٹی دانا معنی اے کہ تورات نازی آمل کنگ اٹ ای ہمیشہ نا سہما نا
 کسر آہنا؟ یقیناً آخا۔ بلکہ ای تینا فائدہ کے تورات نا جو اینگا حکماتے استعمال کرہٹ،
 او داڑان سہما تما کہ ای بتر گناہ کرہٹ۔

بندغ تینا طاقت اٹ صیح فیصلہ ئے کنگ کپک

نئے خبر اے کہ موسیٰ نا شریعت بھاز جوآن اے؛ ولے ای جوآن اُٹ، اُتے
 کہ ای تینا خرابنگا خوشاتے تورنگ ٹی اُٹ۔ ای تینٹ پوہ مفرہ، اُتے کہ آرا جو اینگا
 کاریمتے کہ ای کنگ خواوہ، کپہ، ولے ہمو خرابنگا کاریمتے آن کہ انی نفرت کیوہ،

- ۱۶ اوفتے کیوہ۔ او کنے بھاز جُوان خبر اے کہ آرا کاریختے ای کنگ ٹی اُٹ، اوفک غلط او، او کنا ضمیر پانک کہ ”شریعت نا حکماک راست او“، ولے ای اوفتے پرغیر
- ۱۷ کاوہ۔ ای تینا خرابنگا خوشاتے تورنگ کپہ، اتے کہ کنا اُست مؤن اے۔ کنا
- ۱۸ جُوان کاریم کنگ نا خوش آرے، ولے کنا نیت جُوان آف، اتے کہ ای شیطان نا پیتاتے آتوجہ ایٹیوہ۔ کنا خوش اے کہ ای جُوانو کاریم کیو، ولے کپہ۔ بلکہ ای
- ۱۹ خرابو کاریم کیوہ، کہ کنا خوش آف۔ واپیتاتے آن ظاہر مریم کہ ای تینا خوش
- ۲۰ اُٹ چلینگ کپہ، او کنا نیت صفا آفک۔
- ۲۱ واکنا ترجہ اے کہ ای جُوان کاریم کنگ نا خوش تیوہ، ولے ای شیطان نا خوش نا مطابق کاریم کیوہ۔ کنا اُست پانک کہ ”خُدا نا حکماتا منگ جُوان اے“،
- ۲۲ ولے کنے معلوم اے کہ ای جُنا نا فیصلے کیوہ۔ کنا گناہ کنگ نا خوش کنا جُوان
- ۲۳ کاریم کنگ نا خوش آن زیاست مریم۔ وانا نتیجہ ٹی ای شیطان نا رغامو کا گناہ تا کسر آکاوہ۔ کنے تین کے بھاز افسوس اُسک، کہ ویر کنے گناہ تا کاریم او ہمیشہ
- ۲۴ نا بزاغان بچائیک؟ ولے ای خُدا نا شرکے آوا کیوہ کہ او خُواجه عیسیٰ نا ذریعہ
- ۲۵ اُٹ کنے بچائینے۔
- ای واسہ خُدا نا کسر آپنگ ٹی اُٹ، ولے ای افسوس کیوہ کہ واسکان شیطان
- نا پیتاتے آتوجہ تینگ ٹی اُٹ۔

خُدا نا پاکنگا رُوح ننا ریشما اے

- ۱ ہمو بندغاک کہ خُواجه عیسیٰ نازی آایمان تخانو، خُدا اوفتازی آایلام تچنک،
- ۲ اتے کہ خُواجه عیسیٰ اوفتے شیطان نا کسر او ہمیشہ نا بزاغان بچائینے، او خُدا نا پاکنگا رُوح نا طاقت اُٹ نن ایمان تجوکاک عیسیٰ نا نشان تروکا کسر آپنگ ٹی اُن۔
- ۳ تورات نا مقصد واکسکہ کہ بندغاک گناہ یعنی شیطان نا کسر آپمیس، ولے واکمقصد

پورہ مٹتے، آنتے کہ بندغاک وانا پینگ آن پد شیطان نا پیتاتے آ توجہ تیرہ۔ بندا
 خاطر آن خدا تینا مارے وینا ٹی بندغ نا شکل اٹ راہی کرے، تاکہ اونا جان نا قربانی
 ۴ تینگ اٹ بندغاتا گناہ تے معاف کے۔ ○ خدا بندن کرے تاکہ تورات نا مطابق ہمو
 بندغاتے تینا مون آپاک صاف کے کہ خدا نا پاکنگا روح نا طاقت اٹ خدا نا کسر آ
 ۵ پینگ ٹی او، او شیطان نا پیتاتے آ توجہ تفسہ۔ ○ آرا بندغاک کہ شیطان نا پیتاتے آ
 توجہ ایتیرہ، اوفک شیطان نا خوشاتے پورہ کنگ کنگ نا کوشتے کیرہ، ولے ہمو بندغاک
 کہ خدا نا پاکنگا روح نارہنائی ٹی کارہ، اوفک خدا نا خوشاتے پورہ کنگ کنگ نا کوشتے
 ۶ کیرہ۔ ○ شیطان نا کسر آپوکا بندغاتا بدلہ ہمیشہ نا برا اے، ولے ہمو بندغاک کہ خدا
 نا پاکنگا روح نارہنائی ٹی کارہ، اوفتا بدلہ ہمیشہ نا زندگی اے، کہ اوڑے پریشانی
 ۷ بنگ۔ ○ ہمو بندغاک کہ شیطان نا پیتاتے آ توجہ ایتیرہ، اوفک خدا کے دشمن آن
 بار او، آنتے کہ اوفک خدا نا پیغامے منگ ٹی آفس۔ اوفک ضرور دا پیغامے منگ
 ۸ کپسہ۔ ○ دھینگا بندغاک خدا نا خوشاتے پورہ کنگ کنگ کپسہ۔ ○

۹ ولے اگہ خدا نا پاکنگا روح نا طاقت ٹم تو آرے، تو ٹم شیطان نا پیتاتے آ توجہ
 تفسیرے، بلکہ پاکنگا روح نارہنائی ٹی کارے۔ ولے ہمو بندغ کہ پاکنگا روح نا طاقت
 ۱۰ ٹنپک، کہ خواجہ عیسیٰ نا ذریعہ اٹ بریک، او عیسیٰ س آفک۔ ○ گناہ تا وجہ غان بر
 بندغ کہیک، ولے اگہ خواجہ عیسیٰ ٹمے "تینا سنگت" پائے، تو ٹم خدا نا راستگا کسر
 ۱۱ آبریرے، او ٹم ہمیشہ نا زندگی اے حاصل کیرے۔ ○ خدا یقیناً تینا طاقت اٹ خواجہ
 عیسیٰ اے کہینگ آن پد پدی زندہ کرینے۔ خدا یقیناً بندا طاقت اٹ ٹمے ہم پدی
 زندہ کروئے، او خدا نا پاکنگا روح نا طاقت ٹم تو آرے۔ ○

۱۲ بندا خاطر آن، کنا سنگتاک، نتا وا زمر واری اے کہ شیطان نا پیتاتے آ توجہ
 ۱۳ تفس۔ ○ اگہ نن توجہ ایتینہ، تو ہمیشہ نا برا تنازی آمیک، ولے اگہ خدا نا پاکنگا
 روح نا طاقت اٹ تینے گناہ تے آن تورینہ، تو ہمیشہ نا زندگی اے حاصل کینہ۔ ○
 ۱۴ ہمو بندغاک کہ خدا نا پاکنگا روح نارہنائی ٹی کارہ، خدا نا چناتے آن بار مریرہ۔ ○

- ۱۵ خُدا نا پاکنگ رُوح نا طاقت نئے مے جوڑ کپک او خُولیفک۔ بلکہ وا طاقت نئے خُدا نا چُنا تے آن بار جوڑ کیک، او ہندا پاکنگ رُوح نئے طاقت ایتک کہ نن محبت ئی خُدا ئے ”باوہ“ پان۔ ۱۶ خُدا نا پاکنگ رُوح او ننا چند نا رُوحک اِتفاق کیرہ او نن پانہ کہ ”نن خُدا نا چُنا تے آن بار اُن“۔ ۱۷ نن خُدا نا چُنا تے آن بار جوڑ منگ تو ہمو رَحمتا حقدار جوڑ مسوئن، اِرافتے کہ او تینا چین کروکا بند غاتے ایتک۔ اِرا گِراتے خُدا تینا مقرر کروکا ئے ایتک، نئے ہم ایتک، اتے کہ نن خُدا نا مقرر کروکا آن بار تکلیف او مصیبتا تے سہنگ ئی اُن۔ خُدا ننا عزتے او ننا عزت آن بار بَرز آیک۔ ۱۸

مون آ ننا عزت بُرُز آ مریک

- ۱۸ کنا یقین اے کہ اِرا تکلیف او مصیبتا تے کہ نن ایندو پگہ سہنگ ئی اُن، وانا اہمیت بھاز کم مریک، ولے مون نا زندگی ئی ننا عزت بھاز زیاست مروئے۔ ۱۹ جہان نا گُل گِرداک بے صبری اِٹ اِنتظارے کنگ ئی او، کہ خُدا اعلان کے کہ ”یقینی نازی آ ایمان تِجوکاک کنا چُنا تے آن بار او“۔ ۲۰ جہان نا گُل گِرداک خُدا نا مقصداتے پورہ کنگ کے جوڑ مسونو، ولے خُدا نا مقصداک وافتا ذریعہ اِٹ پورہ ممتو۔ ہندا خاطر آن جہان نا گُل گِرداک تینا خوش اِٹ آخا، بلکہ خُدا نا خوش نا مطابق مُتکُن مریرہ۔ ۲۱ وا گِرداک اِنتظار کنگ ئی او، او تیار او، کہ پُسکُن جوڑ مریرہ، پدی مُتکُن مفسرہ، او ”خُدا نا چُنا تے تو“ خوشی ئی شامل مریرہ۔ ۲۲ وھن کہ چُنا نا ووی منگ نا وخت آلمہ بے صبری اِٹ ووی منگ نا اِنتظارے کنگ ئی اے، بندن واسرہ ۲۳ وا جہان نا گُل گِرداک بے صبری اِٹ اِنتظارے کیرہ۔ ۲۴ ولے صرف وا گِرداک بے صبری اِٹ اِنتظار کنگ ئی افس، بلکہ نن ایمان تِجوکاک ہم، کہ خُدا نا پاکنگ رُوح نا طاقت نن تو آرے، نن ہم بے صبری اِٹ ہمو وخت نا اِنتظارے کنگ ئی اُن کہ خُدا نئے تینا چُنا جوڑ کے، وا وُتیا نا عزاب آن بچا ئفے۔ ۲۵ وا وُتیا نا گِراتا یلنگ آن پد ۲۶

دافتے کے انتظار کنگ ضروری آف۔ ولے مون نا وتیا نا گڑاتے، کہ واسکان خشتن،
 نن اوفتے کے انتظار کنگ ٹی آن، اتے کہ دافتا زی آ ایمان تینگ نا وجدغان نن
 بچائن۔ ○ اگہ نن خدا نا زی آ یقین تین کہ او تینا اقراراتے پورہ کیک، تو نن
 ضرور صبر آت انتظار کین۔ ○

ننا یقین کمزور اے، او غنے خبر آف کہ خداغان ہمر دعا خواہی اے۔ ولے خدا
 نا پاکینگ روح ننا مدتے کیک، او دانا طاقت آت او بغیر پانینگ آت ننا دعاک خداغا
 سر مریرہ۔ ○ خدا، کہ ننا اُستاما گل پیتاتے چانک، دا ہم بھاز جوان چانک کہ تینا
 پاکینگ روح نا طاقت آت آرا دُول نا دعاک اوڑا سر منگ ٹی او۔ او ہندا پاکینگ روح
 تینا طاقت آت ایمان تجوکاتا خواہشاتے او دعا تے خداغا سر کیک، او دا دعاک خدا
 نا خوش نا مطابق مریرہ۔ ○

خدا او خواجہ عیسیٰ نا نن تو محبت

نن جوان چانہ کہ خدا تین تو محبت کروکا بندغاتے آ، کہ او اوفتے گچین کرینے،
 اوفتے آہر وخت تینا رحمتاتے راہی کیک۔ ○ خدا شروع ٹی فیصلہ کرے آرافک کہ
 اونا کسر آ میرہ، دافک اونا مار آن بار مریرہ، او اونا مار گلا نا بھلا ایلیم اے۔ ○ ہندا
 خاطر آن خدا تینا گچین کروکا بندغاتے تینا مون آ پاک صاف کرینے او تینا راستگا
 کسر آیسونے۔ او دافتا عزتے بزر آ کیک۔ ○

دا پیتاتے آن ثابت مریک کہ خدا نن تون اے۔ گڑا ننا خلاف ویر اے؟ یقیناً
 خدا تو ننا خلاف آف، ○ اتے کہ او تینا یکتیاں مارے کہنگ آن بچاؤتے، ولے تینا
 مارے ننا گلا نا گناہ او بُرائی تا معاف کرینگ کے راہی کرے۔ او ننا خاطر آن تینا جان
 نا قربانی تِس۔ او ننا یقین اے کہ دا بھلا ٹیکے تینگ آن پد خدا ننے ضرورت نا
 ہر گڑائے ہم ایتوئے۔ ○ خدا ننے یعنی تینا گچین کروکا بندغاتے تینا کسر آیسونے۔

۳۳ گُڑا دیسے طاقت اَرے کہ ننازی آ اِلزام تَنگ کیک؟ ○ صرف خُواجه عیسیٰ تو طاقت اَرے کہ ننا سزا نا فیصلہ ئے کَنگ کیک۔ وے او بندن کپک، آتے کہ او ننا خاطر آن کسینگا او پدی زندہ کنگا، او واسر خُدا نا راست میکو گنڈ آ ثولوک اے، او ننا خاطر آن خُدا ئے مَن کنگ ئی اے۔ ○

۳۵-
۳۶

او تورات ئی ننا باروٹ پیشن گوہی کنگانے کہ
”نن نا خاطر آن ہر وخت کَبنگ کے تیار اُن،
نن ہمو میٹے آن بار اُن کہ اوفک تَنگ کے دنگیرہ۔“

۳۷

۳۸

۳۹

گُڑا دیسے خُواجه عیسیٰ نا محبتے ننے آن تورنگ کیک؟ ثا خیال ئی پریشانی او سختی،
یا تکلیف او مصیبت، یا لنگزی، یا غریبی او خطرہ، یا موت وُولنگا گُڑاک ننے تورنگ
کیرہ؟ ○ یقیناً آخا۔ وا کُل گُڑاتے آن نن تین تو محبت کروکا نا ذریعہ اٹ کامیابی
حاصل کریئن۔ ○ او ای پورہ یقین تخیوہ کہ کس ہم اودے نن تو محبت کنگ آن
تورنگ کپک۔ نہ موت، نہ زندگی، نہ چناک، نہ خرابنگا رومک، نہ واسر نا آزمائشاک،
نہ مون نا آزمائشاک، ○ نہ آسمانی آ گُڑاک، نہ دُغاری آ گُڑاک، یعنی جہان ئی دُھنو
چچ گُڑا آف کہ خُدا نا محبتے ننے آن تورے۔ وا ہمو محبت اے کہ خُدا نن تو خُواجه
عیسیٰ نا وجہ غان کنگ ئی اے۔ ○

دیر خُدا نا گچین کروکا بندغاک او؟

۴۰-
۴۱

ب کنا خوش اے کہ ای تینا قوم نا یہودی بندغالتے خُواجه عیسیٰ نا کسر آ آتیو۔ ای
دافتے کے بھاز افسوس کیوہ، او دے او نن خربک خلکوٹ، وے واک مَنتو۔
اکہ دا مکن اے کہ کنا ہمیشہ ننا سزا نا وجہ غان دافتے روحانی طور اٹ فائدہ رسینگے، تو
ای تیار اٹ۔ دا پیتاک راست او۔ ای دروغ تَپیرہ، آتے کہ خُواجه عیسیٰ نا کسر آ
پَنگ ئی اٹ۔ او خُدا نا پاکنگا روح نا طاقت کنا رہنمائی ئے کنگ ئی اے او کن

کے گواہ اے کہ ای دروغ تہیہ۔

۴ یہودیوں کو خدا ناچین کروکا بندغاں او۔ خدا اوفتے "تینا چنا" پارے، او اوفتے عزت تیس، خدا اوفتے تو اقراراتے کرے، اوفتے توراتے تیس، تاکہ اوفک صبح طریقہ آٹ اونا عبادتے کیر۔ خدا تینا یہودی تے تو تروکا اقراراتے پورہ کرے۔
۵ او یہودی تا باوہ پیرہ غالتے آن پلغمیر او معتبر اک اثرہ۔ خدا، کہ کل جہان نا مالک اے، اونا صفت ہمیشہ ہمیشہ کے مرے، آنتے کہ اونا مقرر کروکا ہم بندا نسل آن بندغ نا شکل آٹ بس۔

۶ گل یہودیوں کو خدا نا صبح نگا کسر آبتو، ولے ای دا پاپہ کہ "داڑان خدا نا اقرار
۷ ناکام مسونے۔" ای داڑان ہم انکار کیوہ کہ گل یہودیوں کو صرف ابراہیم نا اولیاد
۸ منگ نا وجہ غان خدا نا چناتے آن بار مریرہ۔ بلکہ خدا ابراہیمے پارے "نا حقدار نگا
۹ اولیاد اک صرف اسحاق نا نسل آن بریرہ۔" داڑان ظاہر مریک کہ ابراہیم نا نسل
آن ہر ودی مروکا چنا خدا نا چین کروکا آف۔ بلکہ صرف ہمو بندغاں کہ خدا نا اقرار نا
۱۰ مطابق اسحاق نا نسل آن ودی مسونو، حقدار او۔ خدا نا اقرار دا پیتاتے آن ظاہر مس
۱۱ کہ او ابراہیمے پارے "ای مقرر کروکا دخت آپدی بریرہ او ساڑہ مارس خنیک۔"
۱۲ او صرف دا آخا، بلکہ اسحاق نا زائفہ ربکہ نا پڈی جاڑی و مار اثرہ۔ اوفتا ودی
۱۳ منگ آن مست اسٹس خدا نا خوش نا مطابق اسکے، او خدا دافتا نیک او بد کاریم
کنگ آن مست ربکہے پارے "بھلا مار چنکا مار نا خرتے کیک۔" داڑان ثابت
۱۴ مریک کہ دافتا کاریمتا وجہ غان آخا، بلکہ خدا تینا خوش آٹ گچین کرینے، دھن کہ
تورات ٹی خدا اسحاق نا جاڑی و مارتا باروٹ پارینے "ای یعقوبے دوست توریرہ،
۱۵ ولے عیسوے دوست توریرہ۔"

۱۶ ثما خیال ٹی خدا بے انصافس اے؟ یقیناً آخا، آنتے کہ خدا موسیٰ نے پارے

"ای تینا خوش نا مطابق بند غالتے آ رحم کیوہ۔"

بندا خاطر آن خدا نا رحمتا تا بینگ بند غاتا کاریم کنگ نا وجہ غان افک۔ بلکہ خدا

- ۱۷ نا خوش نا مطابق او، آراوے کہ ایٹے۔ ○ خدا تورات ٹی مصر ملک نا بادشاہ فرعونے پارے کہ ”ای نے بادشاہ جوڑ کریٹٹ تاکہ نا ذریعہ آٹ ای مشہور مریو او گل مخلوقے
- ۱۸ کنا طاقت نا باروٹ سہاتے۔ ○ واژان ظاہر مریک کہ خدا تینا خوش آٹ بندغاتے آ رحم کیک، او انکار کروکاتے ضدی کیک۔ ○

خدا رحم کروکا او سزا تروکا اے

- ۱۹ ولے ٹے آن کس شائد کنے آن بریفے ”اگہ دا بیتاک راست او، تو خدا
- ۲۰ بمر بندغاتا زی آ الزام تخنگ کیک؟ دیر خدا نا خوشے تورنگ کیک؟“ ○ ولے کنا سنگناک، کس للٹخ آف، کہ خدا نا باروٹ دھنو بیت پائے۔ ای دا بیت نا رغامنگ کے ٹے مثالس ایٹیوہ۔ مش آن جوڑ مروکا رزان تینا جوڑ کروکا آن بریفنگ
- ۲۱ کیک کہ ”نی کنے اتے دھن جوڑ کریٹٹس؟“ ○ یقیناً آخا۔ بلکہ مش آن رزان جوڑ کروکا بندغ مش نا مالک اے، کہ مش آن تینا خوش نا مطابق آرا رزانے کے جوڑ کننگ
- خوائے، جوڑ کیک۔ فرض کبو کہ مش نا گچ آن ارا رزان جوڑ کیک۔ دافٹے آن اسٹس گلاس اے، دا اوڑا نخشونینگار کشک، او دا خاص موقعہ غا استعمال کننگ۔
- او اسہ گنجی س ہم جوڑ کیک، کہ ہر وخت آ استعمال کننگ۔ ○
- ۲۲ خدا گل جہان نا مالک اے، او اونا خوش آرے کہ گل بندغاتے اونا ناراضگی معلوم مرے، ولے او داسکان انکار کروکاتے، کہ اوفٹے ہزار سینگوئی اے، صبر آٹ
- ۲۳ رحم کننگ ٹی اے۔ ○ اونا دا ہم خوش آرے کہ تینا عزت او طاقت ظاہر کے۔ دا خاطر
- آن نن بہودی او ایلو قوم والٹے آن گچین کننگاٹن۔ او تنازی آ رحم کرینے، او
- ۲۵ تینا کسر آ آتنگ آٹ ایلو فٹے تینا طاقت او عزتے درست کرینے۔ ○ دا بیتا باروٹ
- خدا پغمبر ہوسج نا ذریعہ آٹ پارے
- ”ایلو قوم والاک کہ کنا کسر آ بنگ ٹی آفس،

ای اوفتے تینا گچین کروکا بندرغ جوڑ کیوہ۔
 بمو قوم کہ ای اوفتے آن انکار کریٹٹ،
 ای اوفتے "تینا دوستگا بندرغ" پاوہ۔" ○

او

۲۶

"بمو بندرغاتے کہ ای اوفتے تینا کسر آن ہڑسینگنگ نا وجرغان انکار کریٹٹ،
 ای اوفتے "تینا چُنا" پاوہ۔" ○

او پغمبر یسعیہ ساماریہ او گلیل علاقہ غاتے ٹی ریمنگو کا یعقوب نا اولیاداتا باروٹ
 پاریسس

۲۷

"دافتا تعداد دُنیا ٹی بندن زیاست اے،
 دھن کہ سمندر نا رہی آریکاک،
 ولے دافتے آن صرف گراس بچا یفنگیرہ، ○
 اتے کہ خُدا بھار زو سختی آٹ دُنیا نا حساب کتابے بلوئے۔" ○
 یسعیہ مُست دا ہم پاریسس

۲۸

۲۹

"اگہ خُدا تعالیٰ تنا اولیاداتے آن کسے بچا یفنگیرہ،
 تو نن سَدوم او عُمورَہ شاراتے آن بار تباہ مسونہ۔" ○

یہودیہک داسیسکان راستینگا کسرے تپسہ

بندا خاطر آن نن پاننگ کینہ کہ ایلو قوم والاک، کہ مُست خُدا نا کسر آ پَنگ
 نا کوشست کتویر، داسہ اوفتے موقعہ آرے کہ ایمان تَخنگ نا وجرغان خُدا نا کسر آ
 کار۔ ○ ولے یہودیہ بندرغاک، کہ تینے "خُدا نا گچین کروکا" پارہ، کوشستے کیرہ کہ
 تینے خُدا نا مون آ پاک صاف کننگ کے شریعت آن حُکَمس کشیر، ولے کشنگ
 کتویر۔ ○ اوفک منگ کتویر اتے کہ اوفک ایمان تَخویر، بلکہ تینا کاریمتا وجرغان

۳۰

۳۱

۳۲

پاک صاف منگ خوائیسر۔ وھن کہ گو کرو کوس خل آن نڈو ہلیک، تمک، انعام حاصل کیک، ہنڈن یہوویک خدا نا پسکینگ پیغام آن انکار کرینو، ہمیشہ نازندگی ۛ حاصل کپس۔

۳۳

مقدسنگ کتاب ٹی وانا باروٹ لکھوک اے، کہ خدا پارینے
”سوچ کبو، اسی ہمو خے تجاٹ کہ بے ایماناک وازان نڈو گنیرہ،
او وازان اوفک تمیرہ۔

ولے آرا بندرگ کنا پیغام آ ایمان تجک، او اصل شرمندہ مفک۔“
۱ ن ب کنا سلگتاک، کنا وا خوائش اے کہ کنا ایلک یعنی یہوویک بچا فنگیر، او
۲ اسی اوفتا بچا فنگ کے ہر وخت خداغان دعا خواوہ۔ اسی گواہ اٹ کہ اوفک اُست
نا حب اٹ خدا نا کسر آ پنگ خوارہ، ولے خدا نا کسر آ پنگ کے اوفتا علم صبح
۳ آف۔ اوفک ہمو کسرے چا پتویرہ کہ اوڑا پنگ اٹ بندغاک خدا نا مون آ پاک
صاف مریرہ۔ بلکہ اوفک تیڈٹ خدا نا راستنگا کسر آ پنگ کے پین کسر س جوڑ
۴ کننگ نا کوشستے کرینو۔ ولے اوفک راستنگا کسر آ پنتو، اتے کہ خدا نا مقرر کروکا
مقدسنگ کتاباتا حکماتے پورہ کرینے، تاکہ آرا بندرگ ہم اونا زی آ ایمان تجک، خدا نا
راستنگا کسر آ بریک۔

کُل نجات حاصل کننگ کیرہ

۵ خدا نا مون آ پاک صاف منگ کے تورات نا گل حکماتے منگ ضروری اے، او
موسیٰ لکھانے ”آرا بندرگ وا گل حکماتے منک، او ہمیشہ نازندگی ۛ حاصل کیک۔“
۶ ولے خدا نا مون آ پاک صاف منگ کے ایمان تجنگ ہم ضروری اے۔ ہندا خاطر
آن تورات ٹی پین جاگہ سے ٹی وا ہم لکھوک اے کہ ”نجات حاصل کننگ کے وا
ضروری آف کہ نی آسمان ٹی خدا نا مقرر کروکا ۛ پٹیس، شیف تینا مدت کے اتیس

۷ "تہ۔" ۸ "او دا ہم ضروری آف کہ خدا نا مقرر کروکائے تینا مدت کے کہوکاتا نیام ٹی پنیس۔" ۹ بلکہ نجات، یعنی پسکینگ پیغام، کہ نن تبلیغ کنگ ٹی آن، ٹھے آن خُک اے، ۱۰ دھن کہ تورات ٹی لکھوک اے ۱۱ خدا نا پیغام نے آن خُک اے،

نی دانا باروٹ سوچ کیسے او بیت کیسے۔ ۱۲

۹ اگہ فی ایلو فتامون آپاس کہ "یتسی کنا خُواجہ اے"، او اُسٹ نا خُب اٹ ایسان ۱۰ تجیس کہ خدا اودے پدی زندہ کرینے، گُرا فی نجات حاصل کیسے، ۱۱ اُتے کہ صرف ۱۲ بندا ایسان تینگ نا وجہ غان او ایلو فتامون آ بندا بیتاتا پاننگ اٹ نن خدا نا مون ۱۳ آپاک صاف مسوئن، او نجات حاصل کریئن۔ ۱۴ مقدسنگ کتاب ٹی لکھوک اے کہ ۱۵ "آرا بندغ اوڑا ایسان تینگ، او اصل شرمندہ مفک"۔ ۱۶ دا اقرار ٹی یہودییک او ایلو قوم والاک کل شامل او، دافتے ٹی بچ فرق آف۔ ۱۷ گُلانا خدا آسٹ اے، او ہر اسہ بندغ کہ اوڑان رحماتے خُواجہ، خدا اودے سخی گری اٹ ایٹک۔ ۱۸ دانا باروٹ مقدسنگ کتاب ٹی دا ہم لکھوک اے کہ "ہمو بندغ کہ خدا غان نجات خُواجہ، او بچک۔" ۱۹ ولے اگہ پسکینگ پیغام بندغائے آسر متے، تو ضروری بندغاک بنتو۔ اگہ بندغاک ۲۰ بنتو، تو اوفک ایسان تینگ کپسہ۔ اگہ اوفک ایسان تجیس، تو خدا غان نجات خُواجہ کپسہ۔ ۲۱ ولے یقیناً خدا تینا پیغام رسیفوکاتے راہی کرینے۔ دا ضروری اے کہ خدا نا مقرر کروکا نا باروٹ پسکینگ پیغام کل بندغائے آسر کنگے۔ اگہ اوفک ہنیرہ، تو ایسان تینگ کیرہ۔ ۲۲ بندا خاطر آن مقدسنگ کتاب ٹی دا لکھوک اے کہ "خدا نا پیغام رسیفوکاتا بینگ خوشی نا بیش اے"۔ ۲۳ ولے ولدا ہم بھازنگا یہودییک خدا نا پسکینگ پیغام آن انکار کرینو۔ ۲۴ پنمبر یستیہ نا دور ٹی بندن ہم مس۔ او پارے "اے خدا، ائی بندغائے نا پیغام نا باروٹ پاریت، ولے بھازنگاک نا پیغام نا زی آیقین تجیسہ"۔ ۲۵ ائی ٹھے پاوہ کہ دا پیغام یہودی تے آیقیناً سر مسوئے، اُتے کہ زبور ۲۶ ٹی لکھوک اے کہ

پیغام رسیفو کاک پیغامے رسیفنگ کے وُنیا نا چارمہ گنڈ آسنانو،

اوقتاً یماتے گل بندغاک بنگونو۔○

۱۹ او ای ٹمے وایم پاوہ کہ وافک واپیغامے یقیناً پوہ مسونو۔ تورات ناخوانگ اٹ
وایست نانے سہاتمانے، اتے کہ خدا موسیٰ ناوور اٹ یعقوب نا اولیاءاتے پارینے

”ایلو بندغاک، کہ صرف اسے قوم آن تعلق تجنہس، کنا کسر آمیرہ۔

ٹم وافتے آن ساڑ کیرے، او اوقتے آن سخت ناراض میرے۔○

۲۰ خدا پغمبر یسعیاہ نا ذریعہ اٹ ایلو قوم والا تا باروٹ پارینے

”وافک کنے چانگ نا کوشتے کپسہ، ولے ورسٹ کرور۔

ای وافتے آ ظاہر مروٹ، کہ کنا انتظارے کپسہ۔○

۲۱ ولے یہووی تا باروٹ پارے

”ای بر وخت خدا او انکار کروکاتے موقعہ تینگ ٹی اٹ،

کہ کنا کسر آمیرہ۔○

داسیسکان یہودی ترے نجات حاصل کنگ نا موقعہ آرے

۱ لب ای ٹمے آن اسے سوائس ہریفیوہ کہ ”یہوویک، کہ خدا نا دوستیگا بندغاک

او، خدا اوقتے یلہ کرینے؟“ یقیناً آخا، اتے کہ ای تینٹ یہووی سے اٹ، ابراہیم نا

۲ اولیاءاتے آن اٹ، او یہووی تا بنیمین قبیلہ غان اٹ۔○ خدا شروع آن تینا گچینگا

بندغاتے یلہ کنتے۔ آرا وخت آ پغمبر الیاس خدائے یہووی تا خلاف منت کریسہ

۳ پارے○ ”اے خدا، وافک نا پغمبر اتے کسینو، او نے کے قربانی تروکا جاگہ غاتے

تباہ کریو۔ صرف ای بچائٹ، وافک کنے ہم کسینگ نا کوشتے کنگ ٹی او۔○

۴ خدا اووے تسلی تریسہ پارے ”کن تو ہفت ہزار بندغ آریر، کہ وافک بتی آ خدا

۵ بعل نا عباوتے کنتو“○ او واسہ ہم ہندن منگ ٹی اے۔ خدا گراس یہووی تے آ

۶ تینا رحمتاے رابی تینگ اٹ بچائینے۔ ○ خدا اوفتے نینگ کاریمتا وجهان آخا، بلکہ
تینا خوش اٹ اوفتے آر حمتاے رابی کرینے۔ اگہ خدا اوفتے نینگ کاریمتا وجهان
رحمتاے تسک، تو دار حمتاک خدا نا ٹیکي تئویرہ، بلکہ نینگ کاریمتا بدلہ مسرہ۔ ○

۷ بندا خاطر آن بھازنگا یہودی وایسکان تہسہ کہ ہمر خدا نامون آپاک صاف
مروئی اے۔ خدا یہودی تے آن صرف گڑاے چین کرینے، ایلوفک خدا نا راستنگا
۸ پیغام آتوجہ تیتو۔ ○ تورات ٹی لکھوک اے کہ

دافک شروع آن صبحنگا بیتا باروٹ سوچ کپسہ،
او وایسکان دافتا باروٹ ہرنگ او ہنگ یعنی پوہ منگ نا کوشتے کپسہ۔
خدا اوفتے یدہ کرینے۔ ○

۹ او زبور ٹی پغمبر داؤد یہودی تے کہ خداغان بد دُعا کرے، او پارے
”دافک تینا بے وقوفی او تکبر نا وجهان دنیا نا خوشاتے ٹی پاسگیر،
خدا نا راستنگا پیغام آن انکار کرینو۔

دافتے ہزا ایتے۔ ○
دافتے راستنگا پیغامے پوہ منگ نا طاقت تہہ،
دافتے پریشانی او غمی تے ٹی شاغ۔ ○

۱۱ او اسی ئے آن ہر یفیوہ کہ آرا وخت آ یہودی انکار کرے، وانا نتیجہ ٹی دافتے بین
موقعہ رسیدگتے؟ یقیناً رسیدگتے۔ ولے دافک خدا نا کسر آن ہر رسیدگار، وانا وجهان
خدا ایلو قوم والائے نجات حاصل کنگ نا موقعہ تسونے، تاکہ یہودی اوفتے تو
۱۲ کست کیر۔ ○ یہودی تا انکار نا وجهان دنیا نا کل ایلو بندغاتے خدا نا خاصنگا رحمتے
حاصل کنگ نا موقعہ ملانے، او ایلو قوم والائے روحانی فائدہ مسونے۔ ثم تینٹ سوچ
کہو۔ آرا وخت آ بھازنگا یہودی ہم خدا نا مقرر کروکا نازی آیمان تخیرہ، تو کُلانا
بھاز فائدہ مریک۔ ○

ایلو قوم والائے ہم نجات حاصل کنگ نا موقعہ تینگانے

- ۱۳ ای واسہ خاص طور اٹ تھے یعنی ایلو قوم والائے رغاینگ ٹی اٹ۔ ای فخر
 ۱۴ کیوہ کہ ٹما خاطر آن خاصنگ شاگردو جوڑ مسوٹ، او ٹما خرتے کنگ ٹی اٹ، ○ تاکہ
 ۱۵ تینا قوم والائے ساڑ کرفیو، او گڑاس تا نجات حاصل کیر۔ ○ خدا دافتا سنگتی آن انکار
 کرینے، او دافتا جاگہ غا ایلو قوم والائے، کہ اودے چائیو یسر، تینا سنگت جوڑ کرینے۔
 انکار کروکا یہودی تا خدا نا پسکننگا کسر آبنگ بندن اے، دھن کہ بارنگا درخت
 ۱۶ پدی خزون مرے۔ ○ دھن کہ ٹتاتے آن اولیکو اریغ خدا کے وقف کنگ نا معنی وا
 انسکہ کہ کل ٹت خدا کے وقف کنگانے، بندن خدا نا یہودی تا باوہ پیرہ غاتے اولیکو
 وار قبول کنگ آن ظاہر مریک کہ اوفتا اولیواتے ہم موقعہ ارے کہ خدا اوفتے قبول
 کے۔ دانا باروٹ پین مثالیں ہم اے، کہ درختس خدا کے وقف کنگ، تو دانا معنی
 ۱۷ واو اے کہ درخت ماس آن آلیس، شاخاتے اسکان خدا کے وقف کنگانے۔ ○ باغی
 آزیٹون نا درخت آن گڑاس شاخ تاک بیری کنگانو، او دافتا جاگہ غا جنگلی آزیٹون
 نا شاخاک پیوند کنگانو۔ ایلو قوم والاک، ٹما جنگلی آزیٹون نا درخت نا شاخاتے آن
 بار فائدہ مسونے، او ٹم ہم بمو اقراراتے تو شامل مسونورے، آرافتے کہ خدا اولیکو
 ۱۸ وار یہودی تے تو کرینے۔ ○ بندا خاطر آن ٹم انکار کروکا یہودی تے، کہ اوفک مثال
 ٹی درخت نا تاک بیری کنگو کا شاخاتے آن بار او، بے عزت کیوہ۔ او تکبر کیوہ، آتے
 کہ ٹم صرف پسکن پیوند کروکا شاخاتے آن بار اے، کہ ٹم اوفتے آن فائدہ حاصل
 کیرے، اوفک ٹمے آن فائدہ حاصل کپسے۔ ○
 ۱۹ شاید ٹمے آن کس دا پائے "آؤ۔ ولے نئے جاگہ تینگ کے خدا انکار کروکا
 ۲۰ یہودی تے یلہ کرینے، دھن کہ شاخاک تاک بیری کنگانو۔ ○ وا راست اے۔
 اوفک ایمان تجھویر، خدا اوفتے یلہ کرے۔ ٹم ایمان تجھویر، خدا ٹمے یلہ کتے۔ وا

۲۱ وجہ غان تکبر کیو، بلکہ خیال تجبو، ایمان آن ہر سینگپو۔ خدا انکار کروکا یہودی تے
 ۲۲ یلہ کرینے۔ اگہ تم انکار کیرے، تو ضروری تھے ہم یلہ کیک۔ وازان ظاہر مریک
 کہ خدا محبت کروکا او ہزا تروکا اے۔ خدا انکار کروکا تے ہزا ایٹک، ولے تم انکار
 ۲۳ کنتورے، تم تو محبت کیک۔ اگہ تم انکار کیرے، تو تھے ہم ہزا ایٹک۔ اگہ انکار
 کروکا یہودی پدی خدا نا کسر آبرہہ، تو خدا اوفتے پدی قبول کیک، اتنے کہ خدا
 ۲۴ فیصلہ کروکا اے۔ تم ایلو قوم والاک جنگلی آزیٹون نا درخت نا شاخاتے آن بار
 آنرے، کہ باغی آزیٹون نا درخت ٹی پیوند کنگانورے۔ او انکار کروکا یہودی، کہ
 باغی آزیٹون نا درخت نا شاخاتے آن بار آنرہ، تاکہ بری کنگانو۔ ولے اگہ اوفک
 پدی خدا نا کسر آبرہہ، تو خدا کے آسان اے کہ اوفتے پدی پیوند کے۔

کُل بندغاکی خدا نا رحمتا تے حاصل کنگ کیرہ

۲۵ کنا سنگناک، مست نا وکوکا پیتا تے ای تھے داسر پوہ کیوہ، تاکہ تم تکبر کیرے
 کہ ”ن عقل مند مسوئن“۔ یات تجبو کہ خدائے سما اے کہ آخس ایلو قوم والاک
 اونا کسر آبرہہ۔ صرف ہمو وخت اسکان کہ گل بنتو، ہھازنگا انکار کروکا یہودی تا ضد
 ۲۶ خلاص مفک۔ واکان پدی یہودی ہمر بحیرہ؟ دافتے کے مقدسنگا کتاب ٹی لکھوک
 اے کہ خدا پارینے

”نجات تروکا صیون مش آن بریک،

او یعقوب نا اولیاواتے آن بے ایمانی او گل ہرائی تے کشیک۔

اوفتے آن بے ایمانی او ہرائی تے کشیک تو

کنا اقرار پورہ مریک۔“

۲۸ اے ایلو قوما والاک، پسکینگا پیغام آن انکار کروکا یہودی تا وجہ غان تھے خدا
 ۲۹ تو سنگتی کنگ نا موقعہ تینگانے، او انکار کروکا خدا کے دشمناتے آن بار او۔

- وَلِ خُدا يَهْوَى تَابُوهُ پيرِه غالتے تو تینا رحمتاے راہی تینگ نا اقرارا تے کریس،
 او خُدا تینا اقرارا تے ضرور پورہ کیک۔ ہندا خاطر آن انکار کروکاتے واسکان موقعہ
 ۳۰ ارے کہ اونا کسر آبریر۔ ۰ ئم مُست خُدا نا خلماتے متقویرے، ولے واسہ یہوویک
 خُدا نا پُسنینگ پیغام آن انکار کرینو، او وا وجہ غان ئمے موقعہ تینگانے کہ ئم خُدا نا
 ۳۱ خاصنگا رحمتاے حاصل کیرے۔ ۰ ذہن کہ ئم مُست انکار کیرے، ولے واسہ خُدا نا
 رحمتاے حاصل کننگ ئی ارے، بندن اوفک واسہ انکار کننگ ئی او، ولے مون آ
 ۳۲ اوفتے آن بحازنگاک ہم خُدا نا خاصنگا رحمتاے حاصل کیرہ۔ ۰ واژان ظاہر مریک کہ
 خُدا کل انکار کروکاتے ضدی کریے، تاکہ خُدا اوفتازی آ رحم گئے۔ ۰

خُدا نا صفتے کبو

- ۳۳ خُدا نا عقل او علم ہنداخہ زیاست اے کہ نن اوفتے بیان کننگ کپنہ۔ اونا
 ۳۴ فیصلہ خاک راست او، ولے کس اونا کاریمتے پورہ منگ کپک۔ ۰ ذہن کہ مُقدسنگ
 کتاب ئی لکھوک اے
 کس خُدا نا سوچاک پورہ منگ کپک،
 کس واخہ لائخ آف کہ اووے نصیحت ایقے۔ ۰
 ۳۵ کس اووے بچ گڑا تیتے،
 کہ خُدا اووے پدی ایقے۔ ۰
 ۳۶ بلکہ پورہ جہانے او جوڑ کریے۔ ہر گڑا اونا طاقت آٹ واڑے موجوو اے، تاکہ
 اونا صفت مرے۔ خُدا نا عزت ہمیشہ ہمیشہ کے بڑز آمرے۔ آمین۔ ۰

تینے خدا نا خزمت کے وقف کبو

۱ کنا دوستگ سنگتاک، خدا ن تو بھاز محبت کیک۔ بندا خاطر آن ای ٹے
آن خواست کیوہ، دھن کہ بہتوویک خدا نا خوشے پورہ کنگ کے سادارس قربانی
کے وقف کیرہ، ہندن ٹم خدا نا خزمت او اونا خوشاتے پورہ کنگ کے تینے وقف
۲ کبو۔ او صرف بندا ڈول آٹ ن خدا نا صچ طریقہ آٹ خزمت کنگ کینہ۔ دینا نا
خراہنگا بندغاتے آن بار تینا زندگی ئے گدریفیو، بلکہ خداغان خواہو کہ "اے خدا، کنا
روحانی علمے ووف، او کنا سوچاتے تینا خوش نا مطابق کرک۔" داڑان پد ٹم پورہ
مریرے، خدا نا خوش آنت اے، آنت جوان اے، او آرا طریقہ آٹ ن خدا ئے
خوش تینگ کینہ۔

۳ خدا کئے خواہر عیسیٰ نا شاگرد جوڑ کرینے۔ بندا خاطر آن ای ٹماگل آن خواست
کیوہ کہ تینے بھلن چاہیو، بلکہ ہر آسٹ سوچ کے "ای ایمان تچاٹ، او خدا نا تروکا
۴ زمرہ واری تے آخس پورہ کرینٹ؟" دھن کہ اسہ جان ٹی بھاز غصوہ آریر، او ہر
۵ غصوہ نا کاریم جتا اے، ہندن نا جاناک ضرور جتا او، ولے خدا نا مقرر کروکا ننے
آسٹ کرینے۔ او ن اونا زری آ ایمان تینگ نا وجہ غان اسہ پہ ایلو تو ہندن تعلق تچینہ،
۶ دھن کہ جان نا غصوہ غاک اسہ پہ ایلو تو تعلق تچیرہ۔ خدا ننے آ تینا پاکنگا روح نا
طاقتے راہی کرینے، او ننے جتا جتا کاریم کنگ کے کچین کرینے۔ اگہ کسے تبلیغ کنگ
۷ نا کاریم تینگانے، تو پکسنگا پیغام نا مطابق ضرور کے تہ۔ اگہ کسے خزمت کنگ
نا کاریم تینگانے، او ضرور کے تہ۔ اگہ کسے خوانفنگ نا کاریم تینگانے، او ضرور کے
۸ تہ۔ او ایلو فتا ہمتے ووفے۔ اگہ کس ایلو فتا مدتے کیک، تو سخی گری آٹ کے تہ۔
اگہ معتبرس اے، تو سخت محنت آٹ کاریم کے۔ اگہ کس ایلو فتے تسلی تینگ
۹ کے کایک، تو اوفتے تو خوشی آٹ لے۔ محبت ضرور اسہ پہ ایلو تو آست نا خب آٹ

- ۱۰ مرے۔ جو اینگا کاریختے کریسہ بمبو، او خرابنگا کاریختے آن نفرت کبو۔ ○ عیسائی جوڑ
 منگ نا وجرغان اسہ پہ ایلو تو تینا ایلم آن بار محبت کبو، او ایلوفتے تینے آن زیاست
 ۱۱ عزت والا چابو۔ ○ سست مقبو، محنت اٹ کاریسم کبو، او اُست نا خب اٹ تینے خدا نا
 ۱۲ خدمت کے وقف کبو۔ ○ ہمو بدلہ نا یقین، کہ تم تو آرے، اوڑ کے خوش ہو۔ مصیبت
 ۱۳ نا وخت آ صبر کبو، او ہر وخت خداغان دُعا خوابو۔ ○ تینا گڑاتے ایلو ضرورت مندنگ
 عیسائی تے ٹی بشخ کبو، او ہر وخت ایلوفتے تینا آرا ٹی بہ خیرٹ کننگ کے تیار ہو۔ ○
 ۱۴ ہمو فک کہ تمے مصیبت او تکلیف ایتیرہ، اوفتے کے دُعا خوابو، بد دُعا یقبو۔ ○ ہمو
 ۱۵ بندگاک کہ خوش او، اوفتے تو خوشی کبو، او آرافک کہ غمگین او، اوقتا غمتے ٹی شامل
 ۱۶ ہو۔ ○ کل تو سنگتی کبو، تکبر کپتو، او شیف نا کاریسم کننگ آن انکار کپتو۔ تینے
 ۱۷ عقل مند سوچ کپتو۔ ○ اگہ کس ٹمے آن اسٹے نسخان تسونے، تو او پدی نسخان
 ۱۸ تف تہ۔ ہمو کاریختے کبو کہ ہر بندغ خیال کیک کہ ”دافک جوان او“۔ ○ ٹمے آن ہر
 ۱۹ بندغ ہر ممکن کوشست کے کہ ایلوفتے تو امن اٹ رہینگے۔ ○ کنا سنگتاک، بدلہ
 پلنگ نا اصل کوشستے کپتو، بلکہ خدا کے ایلو، کہ او تینا ناراضگی آن ہزا ایتے، دھن
 کہ تورات ٹی لکھوک اے کہ خدا پارینے ”اسی بندغاتا فیصلہ کپتو، گناہ گارے
 ۲۰ ہزا ایتیوہ“۔ ○ بدلہ بلیپتو، بلکہ دھن کہ مقدسنگ کتاب ٹی لکھوک اے، ہندن
 کبو۔ او ٹی لکھوک اے کہ ”اگہ نا دشمنس لنگڑاے، اووے گنف۔ اگہ ملاس اے،
 ۲۱ اووے ویر ایتے، او دا طریقہ اٹ او نا مون آشرمندہ مریک۔“ ○ شیطان نا جال ٹی
 پاسینگپو، بلکہ جوان کاریسم کننگ اٹ شیطانی آکاریسم کروکاتے دوست جوڑ کبو۔ ○

حکومتی آ بندغاتے عزت ایتبو

۱۳ ٹمے آن ہر بندغے حکومت نا بندغاتا عزت کروٹی اے، اتنے کہ کس حکومت
 خدا نا خوش آن بغیر چلینگنگ کپک، او خدا اوفتے حکومت کننگ نا موقعہ تسونے۔ ○

۲ اگہ کس حکومت نا خلاف مریک، او خدا نا جوڑ کروکا حکماتا خلاف مریک۔ اگہ بنندن
 ۳ یک، تو تینے خدا نا سزائی شانگ۔ ○ جو ان کاریم کروکاک حکومتی آ بندغاتے آن
 ۴ خولپسہ، ولے خراب کاریم کروکاک واقفے آن خولیرہ۔ اگہ نا خوش اے کہ حکومتی
 ۵ آ بندغاتے آن خولپیس، تو جو ان کاریم کرک۔ اوفک نے عزت ایتیرہ، ○ اتنے کہ
 نا جو ان کاریم کنگ کے خدا واقفے خدمت گار جوڑ کرینے۔ ولے اگہ فی خرابو کاریم
 کیسہ، تو فی خولہ، اتنے کہ اوفتا حکماتا مطابق نے سزاتینگ۔ او خدا نا خدمت کروکوس
 اے، او آرا خرابو کاریم کروکوس اے، اوے خدا نا تینا خوش نا مطابق سزایتک۔ ○
 ۵ بند خاطر آن تم ضرور حکومتی آ بندغاتے عزت ایتو، تاکہ تینا ضمیرے صاف کیرے
 او تینے خدا نا سزاغان بچا لیرے۔ ○
 ۶ تم و خاطر آن حکومتی آ بندغاتے محصول ایتیرے، تاکہ اوفک تم کے کاریم
 ۷ کنگ اٹ خدا نا خرتے کیر۔ ○ واقفے بر ڈول نا محصول پورہ پورہ ایتو، او کل
 حکومتی آ بندغاتے عزت ایتو۔ ○

اسہ پہ ایلو تو محبت کریسہ بمبو

۸ وا عادتے جوڑ کبو کہ "تن وام بلینے، ولے بر وخت ایلوفتے تو محبت کینہ"۔ آرا
 ۹ بندرغ ایلوفتے تو محبت یک، او تورات نا کل حکماتے پورہ یک۔ ○ تورات فی وا
 حکماک لکھوک او، کہ "زنا کہ، کسے کسپہ، دزی کہ، بمو گراتا، کہ نے تو آفس،
 لالچہ کہ۔" او واقفے تو اوار ایلو بھارنگا حکماک ہم لکھوک او۔ ہمو بندرغ کہ پسکینگا
 پیغام نا حکمے کہ "ایلوفتے تو محبت کبو، دھن کہ تین تو محبت کیرے" منک، او
 ۱۰ تورات نا کل حکماتے پورہ یک، ○ اتنے کہ اگہ کس ایلوفتے تو محبت یک، تو
 محبت نا وجہ غان اصل کسے سخاں تفک۔ ○
 ۱۱ تم ضرور محبت کبو، اتنے کہ واسہ وخت بسونے کہ ہوشے تینا سمبالو۔ واسہ

- ۱۲ نجات حاصل کنگ نا وقت خُزک بَنگ ٹی اے۔ ۱۰ دھن کہ تارمہ خلاص مریک
او دے روشنائی ایتک، بندن قیامت خُزک بَنگ ٹی اے۔ ہندا خاطر آن خرابنگا
کاریمتا کنگے یدہ کبو، او نیکنگا کاریمتا کنگ کے تیار ہو، دھن کہ فوجی س تیغے جنگ
۱۳ کے تیار کیک۔ ۱۰ ہمو بندغا کہ گناہ کپس، نیکو کاریم کیرہ، اوفتے آن بار کبو۔
۱۳ گناہ گارتے آن بار زناکار، بے حیاہ، شرابی، جنگ کروکو، او ساڑ کروکو مقبو۔ ۱۰ بلکہ
خواجه عیسیٰ نا پیغامے تینا اُست ٹی تجبو، او تینا جان نا خرابنگا خوشالتے آتوجہ تَقبو۔ ۱۰

ایلو عیسیٰ تا زی آ الزام تَخپو

- ۱ **ب** ہمو بندغ کہ ایسانی طور اٹ کمزور اے، او دے تینا نیام ٹی بہ خیرٹ پابو،
۲ ولے اوڑتو اونا چند نا خیال او رواجاتا باروٹ بحث کپبو۔ ۱۰ فرض کبو کہ اسہ بندغس
پانک "کنا یقین اے کہ ایسان نا مطابق ہر گڑا نا کنگ نا اجازت اے"، ولے
ایلو بندغ، کہ ایسانی طور اٹ کمزور اے، پانک "ای سوزی گنیوہ، صرف ہندا نا
۳ اجازت اے"۔ ۱۰ ولے ای ٹھے پاوہ کہ آرا بندغ کہ ہر گڑائے گنیک، او دے اجازت
آف کہ سوزی گنو کائے بے عزت کے۔ او بندن سوزی گنو کائے ہم اجازت آف
کہ ہر گڑائے گنو کا نازی آ الزام تَخ، اُتے کہ ہر توماتے خُدا تینا کسر آ بنگ کے
قبول کرینے۔ ۱۰ دا جوانو بیتس آف کہ ٹم ایلوفتا باروٹ فیصلہ کیرے۔ خرمت کروکا
۴ نا فیصلہ خواجه کیک، کہ او کامیاب مریک یا ناکام۔ او ضرور کامیاب مریک، اُتے
کہ خواجه عیسیٰ او دے کامیاب کنگ کے مدت ایتک۔ ۱۰
۵ فرض کبو کہ اسہ بندغ سوچ کیک ہفتہ سے ٹی اسہ دے سے نا اہمیت زیاست
اے، ایلو پانک "کل برابر او"۔ ہر توماتے اجازت اے کہ تینا خوش نا مطابق کیر۔ ۱۰
۶ آرا بندغ خاص دے نا باروٹ سوچ کیک، او خُداے عزت ایتک، او بندن ہر توما
یعنی سوزی گنو کا او ہر گڑائے گنو کا ہم خُدا نا شرکے آوا کیرہ، او او دے عزت

۸
۹
۱۰
۱۱
ایترہ ۰ اُنْتے کہ دا مَن آف کہ نن صرف تینا باروٹ سوچ کینہ ۰ بلکہ اگ نن زندہ
اُن، تو خواجه عیسیٰ نا خدمت گار اُن۔ اگ نن کبیدن، تو اوڑ تو تعلق تخبینہ ۰ اُنْتے کہ
خدا نا مقرر کروکا کسفنگ او پدی زندہ کنگا تاکہ زندہ غالتے تینا کسر آ آتے او مون نا
دنیا ئی کلا نازی آ حکومت کے ۰ اے عیسیٰ نازی آ ایمان تجوکاک، دا جوان آف
کہ نم تین پہ تین تو بحث کیرے او الزام تخبیرے۔ صرف خدا الزام تجوکا او فیصلہ
کروکا اے ۰ ذہن کہ مقدسنگ کتاب ئی لکھوک اے کہ خدا پاک
”ای یقیناً ہمیشہ زندہ رہینگو کا خدا اٹ۔“

بر بندغ کنا عبادت او صفے کے۔

او بر بندغ پوہ مریک کہ صرف ای خدا اٹ۔ ۰

۱۲
۱۳
۱۴
۱۵
۱۶
۱۷
۱۸
اوسنے آن بر بندغ ضرور خدا نا مون آ تینا حساب کتابے ایٹک ۰
بندا خاطر آن اسہ پہ ایلو آ تینا الزام تخبیو، بلکہ تمے آن ہر آیت دا فیصلہ کے
کہ ”ای بندنو کاریم او بیت کپہ کہ واژان کنا مزہبی آ سنگت ہر سینگے یا گناہ تے ئی
تمے ۰“ خواجه عیسیٰ کئے رغانے او کنا یقین اے کہ گل گنوئی آ گڑاک حلال او۔
ولے اگ اسہ بندغس دا سوچ کے کہ ”واگنوئی آ گڑا حرام اے“، تو دا صرف اوڑ کے
حرام اے ۰ اگ نن تینا سنگتے گینگ نا وجہ غان ناراض کیسہ، تو نی اوڑ تو محبت
کننگ آن انکار کیسہ۔ صرف گینگ نا وجہ غان اوڑے روحانی سُخان تھ، ولے یات
کرک کہ خدا نا مقرر کروکا اونا خاطر آن ہم تینا جان نا قربانی ئے تسونے ۰ آرا بیت
او کاریماک کہ نا خیال ئی جوان او، ولے ایلوفتا خیال ئی خراب او، ضرور کپہ تا، تاکہ
ایلوفک پُسننگ پیغام نا باروٹ خرابو بیت پاپس ۰ دا راست اے کہ صرف حرام
او حلال نا حکماتا منگ اٹ نن خدا نا خوشے حاصل کننگ کپنہ۔ بلکہ ننا زِمہ داری اے
کہ نن خدا نا راستنگ کسر آ کان او تینا زندگی ئے بغیر پریشانی آن گد ریغین، او خدا
نا پاکنگا روح نن محبت او خوشی ایٹک ۰ اگ ہندا طریقہ اٹ نن خدا نا مقرر کروکا
نا خرمتے کینہ، تو خدا ہم خوش مریک، او ایلوفک ہم پارہ ”دا صبح اے“ ۰

- بندا خاطر آن نن ضرور اسہ پہ ایلو نا تینا زوحانی علمے وِوِفسہ کابو، او اسہ پہ ایلوئے
 ۱۹ تینا پریشانی تقسیمو۔ ○ گل گنوی آ گڑاک حلال او، ولے ٹم کے بمو گڑاتا گنگ
 ۲۰ غلط اے، کہ واڑان ایلو بندرغ سوچ کے کہ "اسی گناہ تے ٹی پاسنگاٹ"۔ گنگ نا
 ۲۱ وجہ غان کسے خدا نا کسر آن ہر سیفیو۔ ○ بلکہ جو اینگا بیت بندن اے کہ شراب او سو
 گمپو او پین دھنو بیت ہم کپو کہ واڑان سنگش سوچ کے کہ "اسی ہر سیگیوہ"۔ ○
 ۲۲ بندا خاطر آن دھنگا بیتا باروٹ بحث کپو، او یقیناً خدا اُستاتا بیتاے چانک۔ بمو
 بندرغ خوش قسمت اے کہ بمو کاریے گنگ آن اونا ضمیر صفا مریک، کہ راست
 ۲۳ چانک، ○ ولے آگہ او گنگ نا دخت آشک تھک، کہ دا حرام یا حلال اے، تو خدا
 ہم دا گنگ نا دخت آ اوڑا الزام تھک، آنتے کہ اونا دا عمل ایمان نا مطابق آف، او
 آرا نا عمل ایمان نا مطابق آف، او گناہ گنگ ٹی اے۔ ○

تینا آخا، بلکہ ایلو فتا فائدہ کے کاریم کبو

- ۱ **۵** ننا ایمان بسونے۔ بندا خاطر آن ضرور کمزور ایمان تجوکاتا ایمانے بسفنگ
 ۲ کے اوفتا مدتے کین، صرف تینا فائدہ کے کاریم کپن۔ ○ بلکہ نن تینا سنگتاتے اوفتا
 ۳ جو اینگا کاریمتے کے ہمت استین، تاکہ اوفتا علم ہم وِوے۔ ○ دھن کہ زبور ٹی پغمبر
 داؤد خداے پارے "نازی آلمنڈ خلوکا بیتاک کئے آسُر"، ہندن خدا نا مقرر کروکا ہم
 ۴ تینا فائدہ کے کاریم کنتے، ولے ایلو فتا فائدہ کے ملنڈ خلوکا بیتاتے سہانے۔ ○ مقدسنگا
 کتاب ٹی گل بیتاک ننا خوائفنگ کن او، تاکہ دانا تہہ ٹی لکھوکا بیتاتے منگ آن نن
 ۵ تینا صبر او ہمت وِوِفن، او یقینے تینا بسفین۔ ○ او خدا، کہ صبر او ہمت تروکا اے، ٹے
 طاقت آیتے، آنتے کہ خواجہ عیسیٰ نا کسر آہنگ آٹ ٹم تین پہ تین تو اتفاق کیرے ○
 ۶ تاکہ ٹم گل اسہ اُست آٹ خداے، کہ او خواجہ عیسیٰ نا باوہ اے، صفتے کیرے۔ ○

ایلو قوم والاکی ہم بچنگ کیرہ

۷ خدا نا مقرر کروکا ئے تینا کسر آیتنگ آٹ سنگت کرینے۔ واژان بار تین پہ تین
 ۸ تو سنگتی کریسہ کابو، تاکہ ایلو فتا مون آ خدا نا عزت بزز آمرے۔ او ای ئے پاوہ
 کہ خدا نا مقرر کروکا یہودی تا نیام آن او فتا خزمت کفنگ کے بس۔ اونا بیتنگ آن
 ظاہر مس کہ خدا نا بیتاک راست او، او خدا نا ننا باوہ پیرہ غاتے تو کروکا اقرار اک صبح
 ۹ ثابت مسر۔ او نہ صرف یہودی بلکہ ایلو قوم والائے ہم موقعہ تیس، کہ خدا نا محبت
 کے اونا صفتے کیر، دھن کہ زبور ٹی پغمبر داؤد خدا ئے صفت کرے، پارے
 "ای ایلو قوم والاتا نیام ٹی نا شرے آوا کیوہ،

او نا صفتے کیوہ۔"

زبور ٹی دا ہم لکھوک اے

"اے ایلو قوم والاک او یہودیک، یعنی کل بندغاک، خدا نا صفتے کبو۔"

او تورات ٹی اسے جاگے ٹی لکھوک اے

"ایلو قوم والاک، یہودی تے تو اوار خوشی کبو۔"

مقدسنگا کتاب ٹی پغمبر یسعیاہ پیشن گوہی کریس کہ

یستی نا آویاواتے آن اسٹس بریک،

او ایلو قوم والاتا اُستاتازی آ حکومت کیک۔

وافک وانا زی آ یقین تخیہ۔

۱۳ ای ئم کے دعا کیوہ کہ خدا، کہ یقین تروکا اے، ئے خواجہ عیسیٰ نازی آ ایسان

تینگ نا وجہغان بھاز خوشی ایٹے، او بچ پریشانی ئے آ بف، تاکہ خدا نا پاکنگا روح

نا طاقت آٹ ثما یقین وویسہ کائے۔

۱۴ کنا سنگتاک، کنا یقین اے کہ ئم جوانو کاریم کفنگ ٹی اُرے، ثما علم زیاست

- ۱۵ مسونے، او واسہ اسر پہ ایلوئے تینا خوائفنگ کیرے۔ وے ای دا خط لئی ئے بھازنگ
پیتا باروٹ سختی آٹ لکھائٹ، کہ ئے مست خوائفنگانے۔ ای سختی آٹ لکھائٹ،
۱۶ آنتے کہ خدا کنے خاص طور آٹ خواجہ عیسیٰ نا خزمت کننگ کے گچین کرینے، تاکہ
ایلو قوم والائے فائدہ رسیدے۔ ای خدا نا پُسننگ پیغامے امام آن بار تبلیغ کننگ لئی
آٹ، تاکہ ایلو قوم والاک ہم خوشی آٹ اونا کسر آبر، پاکنگ روح نا طاقت آٹ خدا
۱۷ نامون آپاک صاف مریر۔ ہندا خاطر آن ای خواجہ عیسیٰ نازی آفر کیوہ کہ او کنا
خواجہ اے، او اونا ذریعہ آٹ خدا نا خرقت کننگ لئی آٹ۔ ای سختی او دیری آٹ
۱۸ ہیست کیوہ، آنتے کہ خدا نا مقرر کروکا کنے طاقت او ہمت تسونے کہ تینا ہیست او عمل
آٹ ایلو قوم والائے رہنمائی ئے کیو، تاکہ اوفک ہم خدائے منیر۔ نہ صرف دا بلکہ
۱۹ خدا نا پاکنگ روح نا طاقت آٹ معجزہ نشان تسٹ او ایلو کاریختے کننگ لئی آٹ۔ ای
خدا نا مقرر کروکا نا باروٹ پُسننگ پیغامے یروشلم شار آن الیس اراگم علاقہ اسکان،
۲۰ کہ دایوتان صوبہ غان خُک اے، چرخ کریر بھازنگ شارائے لئی تبلیغ کریٹ۔ کنا
ہمیشہ دا خوش مسونے کہ خدا نا پُسننگ پیغامے ہمو جاگہ غاتے آ تبلیغ کیو کہ خدا نا
مقرر کروکا نا باروٹ پیغام مست سر متے، تاکہ بین بندغاگ ہم دا پیغامے بنیر او
۲۱ منیر۔ دھن کہ مقدسنگ کتاب لئی خدا نا مقرر کروکا نا باروٹ لکھوٹ اے کہ
ہمو بندغاگ کہ اونا باروٹ بنتو، بنیرہ،

او پینگ آن پد پوہ مریرہ۔

پوٹس نا عیسانی ترے تو میلنگ نا منصوبہ

- ۲۲ ای بھاز سال مست آن کوشت کریٹ کہ ای ٹماگند آملنگ کے بریو، وے
۲۳ بھاز کاریمتا وجہ غان ٹماگند آینگ کتویٹ۔ وے واسہ ای تینا کاریختے دا علاقہ غاتے
۲۴ لئی خلاص کریٹ، او واسہ موقعہ آرے کہ ہندن کیو۔ کنا خوش اے کہ اسپین ملک

آپنگ نا وخت آ ای ٹم تو یلیو، گڑاس وخت ای ٹم تو خوشی ٹی گدریفیو، او
 رخصت کنگ نا وخت آ ٹم ہر ڈول آٹ کنا مدتے کرورے۔ ○ ولے ٹمے آپنگ ۲۵
 آن مسٹ ای یروشلم شار ٹی رہنگو کا عیسائی تادمت او خدمت کے کاوہ، ○ آتے کہ ۲۶
 مکدنی او یوتان صوبہ غاتے ٹی رہنگو کا عیسائیک تیڈٹ فیصلہ کریو کہ ”تن یروشلم شار
 ٹی رہنگو کا غریب عیسائی تادمتے کینہ“ ○ اوفک تینا خوش آٹ دا فیصلہ کریو، ۲۷
 او دا غریب تازی آ احسان اے۔ یہودی تے آن عیسائی جوڑ مرو کاک تینا روحانی
 رحمتے ایلو قوم والائے تو بشخ کریو۔ ہندا خاطر آن ایلو قوم والاک ضرور دنیاوی
 آ گڑاتے دا عیسائی تے تو بشخ کیر۔ ○ ہمو پیسہ غاک کہ یروشلم شار نا عیسائی تے کے ۲۸
 مچ کنگانو، آرا وخت آ ای دافتا بشخ کنگے خلاص کریٹ، تو ای ٹم تو یلیسہ اسپین
 آ کاوہ۔ ○ او کنا یقین اے کہ ٹم تو یلنگ نا وخت آ خدا نا مقرر کرو کا تینا بھازنگ ۲۹
 رحمتے نئے آ راہی کیک۔ ○
 کنا سنگتاک، ای ٹمے خواجہ عیسیٰ نا پن آٹ او محبت، کہ خدا نا پاکنگ روح نئے ۳۰
 ایٹک، اونا ذریعہ آٹ منت کیوہ، کہ اُسٹ نا خب آٹ کن کے خداغان دُعا خوابو۔ ○
 دُعا کبو کہ خدا کئے یہودیہ صوبہ ٹی پسکننگ پیغام آن انکار کروکاتے آن بچائے، او ۳۱
 دانا شار یروشلم ٹی رہنگو کا عیسائیک کنا خرقے قبول کیر۔ ○ داکان پداگہ خدا نا خوش ۳۲
 آسکہ، تو ای خوشی آٹ ٹمے آبروہ، او ٹم تو تسلی آٹ مجلس کیوہ۔ ○ او خدا، کہ نئے ۳۳
 پریشانی تے آن بچائو کا اے، ہمیشہ ٹم تو مرے۔ ○

پولس نا سنگتاتے سلام راہی کنگ

۱ **ب** ای ٹمے آن عیسائی ایڈ فیٹے، کہ او کتھریہ شار نا عیسائی تانیام ٹی خدمت
 ۲ کروکوس اے، خواست کیوہ کہ اووے خوشی آٹ بہ خیرٹ کبو، ○ او اونا مدتے
 ہندن کبو، دھن کہ اسہ عیسائی سے نا کروئی اے، آتے کہ او بھاز جوانو عیسائی س

اے، او نہ صرف کنا بلکہ ایلو عیسائی تا ہم مدتے کرینے۔

- ۳ اکولہ او اونا زائفہ پڑ سکھئے، کہ کن تو اوار خواجہ عیسیٰ کے خدمت کرینو، سلام
۴ پاہو۔ نہ صرف ای بلکہ ایلو قوم والا عیسائیک ہم اوقتا شکرے آوا کینہ، کہ اوفک کنا
۵ خاطر آن تینا جاناتے خطرہ ٹی شانار۔ او دافتا آرائی عبادت کے مچ مروکا عیسائی تے
ہم سلام پاہو۔

- کنا دوستگا سنگت ایہتیش، کہ ایشیا صوبہ ٹی اولیکو بندغ اسکہ کہ خدا نا مقرر کردکا
نا زی آ ایمان تچا، اودے ہم سلام پاہو۔ مریم، کہ تم کے بھار کاریم کرینے،
۶ سلام پاہو تہ۔ اندرنیکس او یونیا سے سلام پاہو، کہ اوفک کنا عزیز او، او کن تو
۷ اوار جیل ٹی آنرہ۔ اوفک کنے آن مست عیسائی جوڑ مسوئر، او خاصنگا شاگرداک
اوفتے جوان درست کیرہ۔ امپلیٹس او استخس، کہ جوانو عیسائی سنگت او، سلام
۸ پاہو تا۔ آربائس، کہ کن تو اوار خدا نا مقرر کردکا نا خدمت کردکوس اے، اودے
۹ ہم سلام پاہو۔ آپلیٹس، کہ دانا عزت ایلو عیسائی تا مون آبرز اے، سلام پاہو تہ۔
۱۰ آرسٹیو لیس او اونا آراوالا تے ہم سلام پاہو۔ کنا عزیز ہیرودیون تو اوار اوار نرکس
۱۱ نا آراوالا تے، کہ عیسائی جوڑ مسونو، اوفتے ہم سلام پاہو۔

- عیسائی ایڈک تزوفینہ، تزوفوسہ او پرتس، کہ خدا نا مقرر کردکا نا خدمت کیرہ،
۱۲ سلام پاہو تا۔ زوفس، کہ خدا نا مقرر کردکا نا خدمت کے جوانو عیسائی س اے، او
۱۳ اونا لمہ، کہ ہمیشہ کنے تینا مار آن بار چائسونے، سلام پاہو تا۔ انگریٹس، فلگون،
۱۴ ہریتس، پترباس، او ہرتاس او ایلو عیسائی سنگتاک کہ اوفتے تو اوار او، اوفتے ہم
۱۵ سلام پاہو۔ المپاس، فلگس او اونا زائفہ یولیہ، نریوس او اونا ایڈ، او گل عیسائی
سنگتاک کہ دافتے تو اوار او، سلام پاہو تا۔

- ۱۶ ٹھے ڈو تفوک سلام، او ایلو گل عیسائی سنگتاک ٹھے آسلام راہی کیرہ۔

خاصنگا نصیحت

- ۱۷ کنا سنگتاک، اہی ٹھے آن خواست کیوہ کہ ہمو بندغاتے آن خیال تجبو کہ ٹما
نیام ٹی فرق جوڑ کیرہ، ایمانے کمزور کنگنا کو شستے کیرہ، او راستگا خوانفنگ، کہ ٹم
۱۸ تو آرے، نا خلاف خوانفیرہ۔ دھنگا بندغاتے آن مریبو، آتے کہ دا بندگاک خواجہ
یسی کے خرم کپسہ، بلکہ تینا خوش آٹ چلینگیرہ۔ اوفک تینا جوان لوز او چرپ
۱۹ پیتاتے تو ساوونگا بندغاتے ریفیرہ۔ کنا خوش اے کہ ٹم ہمو پیتاتے آ، کہ جوان او،
توجہ ایتبو، عقل مند بو، ولے ہمو پیتاتے آ، کہ خراب او، توجہ یقبو۔ بھارنگا بندگاک
۲۰ ٹما خدا نا پسنگا پیغام نازی آ سختی آٹ ایمان تیگ نا باروٹ بنگونو۔ او خدا، کہ
ننے پریشانی آن بچا فوکا اے، ٹھے طاقت ایتک کہ ٹم شیطان آن ریفنگیرے۔
۲۱ یفتختیس، کہ کن تو جوان خرم کروکوس اے، تو اوار نوکس، یا سون او
سو پطرس، کہ کنا عزیز او، ٹھے سلام پارہ۔
۲۲ او کن کے دا خط لکھوکا یعنی تریتس ہم ٹھے کھ سلام پانک۔
۲۳ او گیس، کہ اہی اونا آرائی مہمان آٹ، او یسائی سنگتاک داڑے عبادت کے مچ
میرہ، ٹھے سلام پارہ۔ راستس، کہ شار نا خزانچی اے، او کو آرتس، کہ جوانو مزہبی د
۲۴ ایلمس اے، ہم ٹھے سلام پارہ۔ ٹما زری آ خواجہ یسی نارحمناک میرہ۔

آخری بیتاک

- ۲۵ خدا نا صفقے آوا کیمبو، کہ او سختی آٹ ٹما ایمانے سِفک۔ ہمو پیتاتے کہ مست
۲۶ دلوک آنرہ، او پغمبر اک پیشن گوہی کریسر، واسہ مخلوق نامون آ ظاہر مسونو۔ خدا،
کہ ہمیشہ زندہ رہینگوکا اے، دا کھے تسونے کہ دنیا نا کُل بندگاک دا پیغامے دزست

۲۷ کیر، تاکہ گل واوے منیر او دانازی آچلینگیر۔ ای خواجہ عیسیٰ، کہ او خدا نا مقرر کردکا
اے، نا باروٹ واپسکینگا پیغامے، کہ مست سما آلویکہ، تبلیغ کنگ ٹی اٹ۔ ○ ای
وہا کیوہ کہ آسینگا خدا، کہ اونا گنڈ آن گل عقل مندی بریک، خواجہ عیسیٰ نا ذریعہ
اٹ اونا صفت ہمیشہ کے مرے۔ آمین۔

خدا حافظ۔

ٹما مزہبی آ ایلم،

پوٹس۔ ○

کرتھس شار نا عیسائی تے کے اولیکو خط نا تعارف

دا خط نا لکھنگ نا وخت آ کرتھس شار رومیٹو شہنشاہی ٹی بھلو شارس آسکے۔ داڑے تقریباً بے ایماناک رینگارہ، او اوفک بھاز ڈول نا گناہ کریرہ۔ بھاز ڈول نا بئی نو عبادت خانہ آسرہ، او دافتے آن علاوہ یٹھوڈیک ہم عبادت خانہ س جوڑ کریسر۔

کرتھس شار نا عیسائی تے کے دا خطے پوٹس لکھانے، آنتے کہ عیسائی جوڑ مننگ آن پد اوفتے آن بھازنگاک پدی گناہ نا کسر آ پینگ ٹی آسرہ۔ دا پوٹس کے پریشانی نا پیش آسکے۔ ہندا خاطر آن او دا خطے کرتھی تے پوہ کنگ کے لکھا۔ پوٹس نا تبلیغ آن پد بھازنگا بندگاک عیسائی جوڑ مسوسر، ولے اوفتا نیام ٹی بھاز مسلہ غاک آسرہ۔ خاص طور آٹ اوفتا نیام ٹی زناکار آسرہ، او فرقہ غاک جوڑ مسوسر۔ پوٹس دا گناہ تا باروٹ رغام، او ایلو کرتھی تا سوالانا جواباتے ہم تس۔ اوفتا سوالاک برام نا، ضمیر نا، عبادت نا، خدا نا پاکینگا رُوح نا طاقت نا، او مخلوق نا پدی زندہ مننگ نا باروٹ آسرہ۔

دا خط نا کل آن مشہورنگ باپ نمبر ۱۳ اے، کہ محبت نا باروٹ رغامیک۔

دا خط نا اہنگا بشخاک داد او:

خط نا تعارف	۹:۱ - ۱۰:۱
عیسائی تے آنت کروٹی اے	۲۱:۴ - ۱۰:۱
زنا او زائفہ تو ہم بستری	۴۰:۷ - ۱:۵
عیسائی او بے ایمانانے ٹی فرق	۱:۱۱ - ۱:۸
عیسائی تے کے عبادت	۲:۱۱ - ۴۰:۱۴

۵۸:۱۵ - ۱:۱۵ خواجه عیسیٰ نا او عیسائی تا پدی زندہ مننگ او اسہ پہ ایلو

تو ملنگ

۴:۱۶ - ۱:۱۶ یہودیہ صوبہ نا غریبنا عیسائی تا مدت

۵:۱۶ - ۲۴:۱۶ سلام دُعا او آخری بیتاک

پولس نا کرنتھس شار نا عیسائی تے کے اولیکو خط

ب کرنتھس شار ٹی رہنگو کا عیسائی سنگتاک،

سلام

باوہ خُدا او خواجه عیسیٰ، کہ او خُدا نا مقرر کروکا اے، اوفتا رحمتاک ثمازی آ مریر، او تھے آپریشانی بَف۔

ای خُدا نا خوش نا مطابق خواجه عیسیٰ نا خاصنگا شاگرد جوڑ مسوٹ۔

تُم خواجه عیسیٰ نا ذریعہ اٹ ”خُدا نا کچن کروکا بندغاگ“ پاننگانورے، اونا مون آ پاک صاف مسونورے، او تُم دنیا نا ایلو ایمان تجوکاتے تو شامل مسونورے، کہ دافک ہم خُدا او خواجه عیسیٰ، کہ او خُدا نا مقرر کروکا اے، اوفتا عبادتے ننے آن بار کیرہ۔

وا خطے لکھنگ ٹی مزہبی آ ایلم سو سٹھینس ہم شامل اے۔

پولس نا کرنتھی تا عیسائی جوڑ مننگ کے شکرے ادا کنگ

ای ہمیشہ خُدا نا شکرے ادا کیوہ کہ او خواجه عیسیٰ نا ذریعہ اٹ تینا رحمتاتے
تھے آراہی کرینے، او خواجه عیسیٰ نا زی آ ایمان تنگ نا وجہ غان ثما عقل او علم

۶ دوانے، او ثما نیام ٹی عیسیٰ نا گواہی تینگ نا طاقت ہم زیاست مسونے۔ ○ خدا نا
 ۷ مقرر کروکا نا باروٹ پسکینگ پیغامے ثم سخی اٹ منگ ٹی ارے۔ ○ ہندا خاطر آن
 ۸ ثم خدا نارحماتے حاصل کنگ ٹی ارے او خواجہ عیسیٰ نا پدی تینگ نا انتظارے
 ۹ کنگ ٹی ارے۔ ○ خدا آخر اسکان ثما ایمانے بسفک، تاکہ قیامت نادے آثم بے
 عیب مریرے۔ ○ خدا تینا دا اقرارے پورہ کیک، آنتے کہ او ننے تینا مار یعنی خواجہ
 عیسیٰ تو سنگتی کنگ نا موقعہ تینگ ٹی اے۔ ○

فرقہ جوڑ کپبو

۱۰ کنا سنگتاک، اہی ئے آن خواجہ عیسیٰ نا پن اٹ خواست کیوہ، کہ گل ثما اسہ
 ۱۱ ہیست پایو، تاکہ ثم فرقہ غاتے ٹی بشخ مفرے۔ گل ثما اسہ مقصد او اسہ سوچ تو اوار
 ۱۲ بش بنو۔ ○ اہی ہندن پاوہ آنتے کہ خلوئے نا عزیزاتے آن گراس بندگاک کنے صفا
 ۱۳ صفا پارینو کہ "عیسائی تانیام ٹی بے فائدہ نگا بحث منگ ٹی اے"۔ ○ کنے خبر اے
 کہ ئے آن ہر ایٹ جتا نا ہیٹس پانک۔ اسٹس پانک "اہی پولس نا پاروکا پیتاتے
 آکاوہ"، ایلو پانک "اہی اپلوس نا"، پینس پانک "اہی پطرس نا"، او اسٹس پانک
 ۱۴ "اہی خدا نا مقرر کروکا نا پاروکا پیتاتے آکاوہ"۔ ○ اہی ئے آن ہر یفیوہ کہ "وا اہی یعنی
 پولس اسٹہ کہ صلیب آتفنگٹ، کسفنگٹ؟ آنت ئے کنا پن اٹ پاک صاف منگ
 نا بے شولارے او کنا شاگردو جوڑ مسورے؟" ○

۱۵ اہی خدا نا شرکے آوا کیوہ کہ اہی ئے آن صرف کر سچس او گیتے پاک صاف
 ۱۶ منگ نا بے شولفیٹ۔ دافتے آن بے دس کسے بے شولفیٹ۔ ○ کنا اُست آ
 بس کہ اہی سوتفناس او اونا اراوالاتے ہم بے شولفیٹ، ولے کنا یقین اے کہ
 دافتے آن بے دس اہی کسے پاک صاف منگ نا بے شولفیٹ۔ ہندا خاطر آن
 کنے خبر اے کہ کس پاننگ کپک کہ "اہی پاک صاف منگ نا بے شولنگ اٹ

- ۱۷ پوئس نا شاگرد جوڑ مسوئٹ۔ ○ خدا نا مقرر کروکا کنے صرف پاک صاف منگ نا بے شولینگ کے گچین کنتے، بلکہ او کنے گچین کرینے تاکہ ای او نا پسکینگ پیغامے ایلوفتے اسکان سر کیو۔ او نا خوش دا اسکہ کہ ای او نا باروٹ وئیادی آ عقل اٹ ہندن تبلیغ کپر، بلکہ آسان لوزاتے ٹی کیو، تاکہ ہنوکاک پوہ مرید کہ خدا نا مقرر کروکا نا کسفنگ او پدی زندہ منگ نا مقصد آنت اسکہ۔ ○

خواجه عیسیٰ نا ذریعہ اٹ عقل او نجات

- ۱۸ دروغ نا کسر آ ہنوکاک خدا نا مقرر کروکا نا صلیب آ تفنگ، کسفنگ او پدی زندہ منگے ”بے کارو کاریمس“ پارہ، ولے نن، کہ نجات حاصل کریئن، پانہ کہ ”دا پیغام آن خدا نا طاقت ظاہر مسوئے“ ○ دھن کہ مقدسنگ کتاب ٹی تینے عقل مند چاوکا تا باروٹ خدا پارینے
- ”ای اوفتا عقل مندی ئے خلاص کیوہ،
عقل منداک پوہ مفسہ۔“ ○

- ۲۰ ہندا خاطر آن زیاست علم والاک، وئیادی آ عقل مندیک او جوان طریقہ اٹ بحث کروکا کُل بے فائدہ پیتاتے خوانفیرہ۔ خدا دا وئیانا عقل مندی ہیست پاروکاتے ”بے وقوف“ ظاہر کرینے، ○ آنتے کہ تینا عقل اٹ دا ممکن آف کہ بندرغ خدا نا مقصدے درست کے۔ بلکہ نن ہمو پسکینگ پیغامے تبلیغ کینہ کہ بے ایماناک پارہ ”بے وقوفی دُ ہیست او“، او خدا دا فیصلہ ئے کرینے کہ ہمو بندغاک نجات حاصل کیرہ کہ واڑا ایمان تحیرہ۔ ○ یہودیوک دا پیغام نا ثابت منگ کے معجزہ خوارہ، او یونانیک عقل مندی خوارہ۔ ○ ولے نن خدا نا مقرر کروکا نا صلیب آ تفنگ او کسفنگ نا تبلیغ کینہ۔ دا پیغام یہودی تے کے گفر اے، او ایلو قوم والائے کے بے وقوفی اے۔ ○ ولے دا پیغام نا زی آ ایمان تجوکاک، کہ یہودی او ایلو قوم والائے آن گچین کنگانو، وافتے کے خدا

۲۵ نا مقرر کرو کا نا پیغام خدا نا گنڈ آن بسونے، او داڑان خدا نا عقل مندی او طاقت ظاہر مسونے۔ ○ دنیا ٹی خرابنگا بندغا ک پارہ کہ "خدا بے وقوف اے، اتے کہ تینا مقرر کرو کائے بندغ نا شکل اٹ دنیا ٹی راہی کرے۔ او نا طاقت ضرور چٹ اے، اتے کہ وا بندغ کسفنگا۔" ولے اوفک تینا طاقت او عقل مندی اٹ تین کے نجات حاصل کنگ کپسے۔ ہندا خاطر آن اوفک تیٹ تینے بے وقوف او کمزور ظاہر کریو۔ ○

۲۶ کنا سنگتا ک، یات کبو کہ ایمان تیٹنگ آن مست ٹے آن تقریباً پچو بندغس

۲۷ ایلو فتا مون آ طاقت ور، عقل مند او عزت مند آلویکہ۔ ○ خدا ہمو بندغائے کچین او عقل مند کرینے کہ بے ایماناک اوفتے "بے وقوف" پارہ، تاکہ ہمو فک کہ تینے عقل مند چارہ شرمندہ مرید، او ہندا فتنے طاقت ور ہم کرینے کہ بے ایماناک "کمزور" پارہ، تاکہ ہمو فک کہ دنیا ٹی طاقت ور او، اوفک ہم شرمندہ مرید۔ ○ دافتنے دنیا نا

۲۸ بھازنگا بندغا ک بے عزت او غلط چائسرہ، ولے خدا وا بندغائے کچین کرینے، تاکہ ثابت مرے کہ دنیا نا معتبرنگا بندغائا اہمیت خدا نا مون آچ آف۔ ○ داڑان وا ظاہر

۲۹ مریک کہ کس خدا نا مون آ تکبر کنگ کپ۔ ○ ولے خدا ٹے خواجہ عیسیٰ نا سنگت جوڑ کرینے، او خدا او نا وجہ غان نئے تینا راستنگا کسر آ بیسونے، نئے عقل مندی او علم بسونے، او نن او نا ذریعہ اٹ خدا نا مون آ پاک صاف مسوئن، او نجات حاصل کریئن۔ ○ نن خدا نا دا حکمے منیند کہ مقدسنگا کتاب ٹی لکھوک اے

۳۱ آرا بندغے کہ فخر کروئی اے، او صرف خدا نا زی آ فخر کے۔ ○

خواجہ عیسیٰ نا صلیب آ تفنگ او کسفنگ نا پیغام

۱ ب کنا سنگتا ک، آرا وخت آ ای ٹما نیام ٹی خدا نا راستنگا پیغامے، کہ مست وکوک اسمک، تبلیغ کریٹ، دا وخت آ ای دنیاوی آ عقل او جواننگا لوزاتے استعمال کتویٹ۔ ○ دا وخت آ ای فیصلہ کریٹ کہ "ای صرف خواجہ عیسیٰ نا باروٹ ہیست

- ۳ کیوہ، خاص کر اونا صلیب آ تَفَنگ او کسفنک نا باروٹ ہیست کیوہ۔ ۵ ہندا خاطر
آن آرا وخت آ ای ٹما نیام ٹی اسٹہ، تو جانی طور آٹ لاغر اسٹہ، او خولیس آن
۲ لڑائہ۔ ۵ کنا تبلیغ او خوانفنگ ٹی وئیادی آ عقل او آستہ خوش کروکا پیتاک آلویرہ،
۵ ولے خدا نا پاکنگا روح نا طاقت کن تو اسکہ او داڑان پیغام ثابت مس۔ ۵ ہندا خاطر
آن واسہ ٹما ایمان تھنگ وئیادی آ عقل آ آخا، بلکہ خدا نا طاقت نا وجدغان اے۔ ۵

خداغان عقل مندی خوابو

- ۶ ای دا پیغامے، کہ عقل مندی آن پُر اے، ہمو عیسائی تے پوہ کیوہ کہ
عقل مندی حاصل کننگ نا کوشتے کیرہ۔ ولے دا عقل مندی وئیادی نا عقل مندی
او طاقت آن بھاز زیاست اے۔ آسانی آ عقل مندی نا طاقت ہمیشہ کے زیاست
اے، ولے وئیادی آ عقل مندی نا طاقت کم منگ ٹی اے۔ ۵ خدا نا پُکسنگا پیغام،
۷ کہ عقل مندی آن پُر اے، مُست نا بندغاتے آن دُکوک اسکہ، ولے دنیا نا جوڑ منگ
آن مُست خدا دا فیصلہ کُریس کہ دا پیغام نا ذریعہ آٹ نئے عزت ایٹک۔ ۵
۸ عیسیٰ نا زی آ ایمان تجوکاتے آن علاوہ کس دا عقل مندی آ پیتاتے پوہ متو۔ اگہ
۹ ایلوک چائسہ، تو جہان نا خواجہ صلیب آ تَقْویرہ، کسَقْویرہ۔ ۵ ولے ہندن
مس، او مُقدسنگا کتاب نا پیتاک صبح ثابت مسر کہ
ہمو پیتاتے کہ بندغاگ ہتھویسر، او گڑاتے کہ ختھویسر،
ہمو پیتاتا باروٹ کہ کس سوچ کتھویس،
۱۰ وا رحماتے خدا ہمو بندغاتے ایٹک کہ اوڑ تو محبت کیرہ۔ ۵
او دانن آن کہ خدا تینا دُکوکا پیتاتے تینا پاکنگا روح نا طاقت آٹ نئے آ ظاہر
۱۱ کرے، او پاکنگا روح خدا نا گُل پیتاتا باروٹ نئے پوہ کننگ کیک۔ ۵ صرف بندغ
نا چند نا روح دا بندغ نا گُل سوچاتے چانگ، ایلوک تیسر، او ہندن صرف خدا

۱۲ نا پاکنگا روح خدا نا ہر بیتے چانگ۔ ○ نن دنیا نا خرابنگا بندغاتے آن بار سوچ کپنہ،
بلکہ خدا تینا پاکنگا روح نا طاقتے نن آراہی کرینہ، تاکہ نن اونا گل رحمتاے، کہ
او ننے تسونے، درست کین۔ ○

۱۳ ہندا خاطر آن خوائفنگ نا وخت آن دنباوی عقل مندی آیتا تا باروٹ ہیست
کپنہ، بلکہ ہمو فتا باروٹ ہیست کینہ کہ خدا تینا پاکنگا روح نا طاقت اٹ ننے رغامانے۔ او
ہمو بندغاک کہ دا پاکنگا روح نا طاقت دافتے آتسونے، دافک دا پیتاے پوہ مریرہ۔ ○
۱۴ او آرا بندغے کہ دا پاکنگا روح نا طاقت رسینگتے، او خدا نا رحمتاے درست کپن۔
دھینگا بندغ یقیناً دا عقل مندی آیتاے پوہ مفک۔ دافک اوڑکے بے وقوفی آ
۱۵ پیتاک او، اتے کہ دا پیتاک صرف خدا نا پاکنگا روح نا طاقت اٹ پوہ منگیرہ۔ ○ ہمو
بندغ کہ اوڑتو خدا نا پاکنگا روح نا طاقت آرے، او گل ہیست او گڑاے پوہ مریرہ،
۱۶ ولے پین کس اودے پوہ منگ کپن۔ ○ مقدسنگا کتاب ٹی دا لکھوک اے کہ
کس خدا نا سوچاے پوہ منگ کپن،
کس اودے نصیحت تینگ کپن۔

ولے نن خدا نا پیتاے خدا نا مقرر کروکا نا ذریعہ اٹ پوہ مریرہ۔ ○

دیر خدا کے خزمت کرو کا کا او؟

۱ ب کنا سنگناک، ای ثم تو ہندن ہیست کٹٹ، دھن کہ روحانی طور اٹ
طاقت والائے تو ہیست کروئی اسمک۔ ثما ایمان ہستے۔ دھن کہ چنا دنیا نا پیتاے
۲ پوہ مفک، ہندن ثم روحانی پیتاے پوہ مفیرے۔ ○ دھن کہ چنا شروع ٹی پال
کنیک، سخت گرا کنگ کپن، ہندن ای ثم شروع ٹی آسانگا پیتاے خوائفنگ۔
۳ ثم داسکان ایلو خوائفنگ کے تیار آفیرے، ○ اتے کہ ثم داسکان دا دنیا نا خرابنگا
بندغاتے آن بار کنگ ٹی آرے۔ ثما اسہ پہ ایلو تو بحث او ساڑ آن دا ظاہر مریرہ

- ۳ کہ تم بے ایمانانے آن بار کیرے۔ ○ ثمانیام ٹی فرقہ غاک او۔ ایٹس پائیک کہ "ای پوٹس نا پاروکا بیتاے آکاوہ"، او ایلو پائیک کہ "ای اپلوٹس نا پاروکا بیتاے آکاوہ"۔
 داژان داہم ظاہر مریک کہ تم بے ایمانانے آن بار کنگ ٹی ارے۔ ○
- ۵ ای پوٹس دیس اٹ؟ او اپلوٹس دیس اے؟ نن ہڑتوماک صرف خدا نا خدمت کروکا ان کہ ننا تلخ آن تم ایمان تجارے۔ نن آن ہر ایٹ خدا نا تروکا کاریکے کنگ ٹی اے۔ ○ ای ٹھے پوہ کنگ کے مٹاس ایتیوہ۔ ای شروع ٹی گڈہس دغار ٹی شاغٹ، اپلوٹس واکان پد نہالے دیس تس، او خدا درختے بھلن کروکا اے۔ ○
- ۶ گڈہ خلوکا او دیس تروکا نا اہمیت خدا نا اہمیت آن بھاز کم اے اتے کہ خدا درختے خریفک۔ ○ گڈہ خلوکا او دیس تروکا نا اہمیت خدا نا مون آبرابر اے، او خدا دا ہڑتوماتے اوفتا کاریکے مطابق بدلہ ایتک۔ ○ ای او اپلوٹس خدا نا خدمت کے شریک آن۔ تم خدا کے کھیتی آن بار ارے، کہ نن ثمانیام ٹی بزغراتے آن بار کاریکے کینہ۔
- ۸ پین مٹاس ہم ارے، کہ تم خدا کے ارغان بار ارے۔ ○ خدا کنے طاقت تسونے، کنے راہی کرینے، او ذہن کہ اسے جوانو مستری س صبح طریقہ اٹ بنیاد تھک، ای خدا نا راستنگ پیغامے ٹھے آسر کیٹ۔ ذہن کہ ایلو مستری بنیاد نازی آرائے جوڑ کے، ایلو بندرگ کنے آن پد ٹھے ایلو بیتاتا باروٹ خوائفنگ ٹی اے۔ ولے دا ضروری اے کہ ہر خوائفوکا صبح طریقہ اٹ راستنگ پیغامے خوائفے، ○ او خدا خواجہ ٹیسی اے دا پیغام کے ہندن اہم کرینے ذہن کہ بنیاد نا خل ارا کے بھاز اہم اے،
- ۹ او اگہ پین کس ٹھے آجتا نا پیغامے سر کے، تو او دروغ تروک۔ ○ جواننگا خوائفوکا ہمو مستری تے آن بار او، کہ مالک نا خوش نا مطابق گہین او زیبائنگا گڑاتے آن آرائے مضبوط جوڑ کیرہ۔ ولے ایلو خوائفوکا صرف فانی ویتاتا باروٹ خوائفیہ۔
- ۱۰ وافک ہمو مستری تے آن بار او کہ آرائے اڑزائنگا گڑاتے آن کمزور جوڑ کیرہ۔ ○ او قیامت نا دے آخدا ہر بندرگ نا فیصلہ اے اونا کاریکے نا مطابق کیک۔ ذہن کہ خاخر آن ظاہر مریک کہ آرا کمزور اے یا مضبوط اے، ہندن خدا ہر بندرگ نا باروٹ تینا

- ۱۳ فیصلہ ایتک ○ دھن کہ جوائنگا مستری اُرائے جوڑ کے او خاخر نا وخت آ اُرائے
 ۱۵ نُسخان رسینگلیک، ہندن جوائنگا خوائفوکا ہمو پیتاتا باروٹ خوائفیک کہ واژان پنو کا ک
 ہمیشہ نا فائدہ اُے حاصل کیر، او خوائفوکا اُے دانا بدلہ رسینگلیک ○ ولے دھن کہ بے
 وقوفنگا مستری تینا خوش اٹ اُرائے جوڑ کیک او خاخر نا وخت آ اُرائے بھاز نُسخان
 مریک، ہندن دروغ نا خوائفوکا تیڈٹ بچک، ولے اووے خاص بدلہ ملیک ○
 ۱۶ تُم جوان چارے کہ تُم خدا نا اُرا یعنی بھلا عبادت خانہ غان بار مقدس اُے
 ۱۷ او خدا نا پائنگا روح نا طاقت تُم تو اُے ○ اگہ کس خدا نا اُرائے نُسخان ایتے، تو
 خدا اووے ہزا ایتک، اتے کہ خدا نا اُرا اوڑ کے بھاز مقدس اے۔ اگہ کس تینا
 ۱۸ خوائفنگ اٹ تُم ایسا نے کمزور کے، تو خدا اووے ہم ہزا ایتک ○ تینے ریفیہو۔ اگہ
 تُمے آن کس سوچ کے کہ "ای ایلوفتا مون آ عقل مند اٹ"، دا ضروری اے کہ او
 سختو عیسائی س مرے۔ داکان پد بے ایماناک اووے "بے وقوف" پارہ، ولے خدا
 ۱۹ اووے عقل مندی ایتک ○ اتے کہ دنیاوی آ عقل مندی خدا نا مون آ بے وقوف
 اے، او مقدسنگا کتاب ٹی خدا پارینے
 "ای عقل منداتے اوفتا چند نا پیتاتے ٹی پاسفیوہ۔" ○
 ۲۰ او زبور ٹی دا ہم لکھوک اے کہ
 خدا چانک کہ دنیاوی آ عقل منداتا سوچاک بے کار او ○
 ۲۱ ہندا خاطر آن کس تکبر کریمہ پاپ کہ "ای تینا طاقت اٹ ہر کاریے کنگ
 کیوہ"۔ ولے یات کیو کہ خدا نا مقرر کروکا تُم مالک اے، او خدا نا مقرر کروکا نا مالک
 ۲۲ خدا اے ○ کل دنیاوی آ گڑاک تُم خدمت کے جوڑ مسونو۔ یعنی ای پولس، آپلوس
 او پطرس تُم خدمت کنگ ٹی اُن، او دنیا نا کل ایلو گڑاتے تو اوار موت او زندگی،
 ۲۳ واسہ نا وخت او مون نا وخت، واک ہم تُم فائدہ کے جوڑ مسونو ○ ولے یات تخبو
 کہ تُم گلا نا مالک خواجہ عیسیٰ اے ○

پولس نا دا پاننگ ”ای ہم خاصو شاگردے اُت“

۱ ب ثم ضرور ننا باروٹ پوہ بھو کہ نن خدا نا مقرر کروکا کے خدمت گار جوڑ مسوئن،
 ۲ او خدا ننے آ تینا ڈوکا پیتاے یعنی تینا پلسکنگا پیغامے رغلانے۔ ۳ او دھنگا
 ۳ خدمت گارتے کے دا ضروری اے کہ دافک تینا خواجہ نا خیر خواہ مریر۔ ۴ کئے دا
 فکر آف کہ ثم یا پین بندغا کنا فیصلہ کرورے۔ اسی تیٹ تینا فیصلہ
 ۴ کپروٹ۔ ۵ کنا ضمیر صفا اے، ولے داڑان ظاہر مٹک کہ اسی معصوم اُت یا غلط
 ۵ کریٹ۔ صرف خواجہ عیسیٰ کنا راستیگا فیصلہ کنگ یک۔ ۶ ہندا خاطر آن خواجہ
 عیسیٰ نا پدی بنگ آن مست کسے نا باروٹ فیصلہ کپو۔ خواجہ عیسیٰ تینا مقرر کروکا
 دخت آ بندغاتا اُست نا پیتاے ظاہر یک، اوفتا گناہ تارا زاتے پاش یک۔ دا دخت
 آ خدا بندغاتے اوفتا کاریمتا مطابق بدلے ایتوے۔

۶ کنا سنگتاک، اسی دا مست نا پیتاے ٹی تینا او آپلوس نا مثالے شاملا خاطر آن
 تیشٹ، تاکہ ثم ننا ذریعہ اُت ہیل کبو او پیغام نا مطابق تینا زندگی گدریفبو۔
 ۷ ”دا حکمتا فنگ اُت“ کس پین بندغے عزت او بے عزت کنگ کپک۔ ۸ ٹھے آن
 ہر ایسے سوچ کرئی اے کہ ”کنا عقل ایلو بندغاتے آن زیاست آف“۔ دا تکبر
 کپ، بلکہ خدا نا شکرے آوا کے، آنتے کہ او ہر گڈائے خدا نا گڈ آن حاصل کرینے۔
 ۸ دھن کہ امیرنگا بندغ سوچ کے ”کن تو ضرورت نا کل گڈاک آریر“، ہندن ثم تکبر
 کریر سوچ کیرے کہ ”ننے آ خدا نا بھازنگا رحمتاک سر مسونو، پین نا ضرورت آف۔
 نن بادشاہ تے آن بار جوڑ مسوئن۔“ ولے کنا خوش اے کہ ثم روحانی بادشاہ جوڑ
 ۹ مریرے، او نن ثم تو اوار بادشاہی کین، ۱۰ آنتے کہ اسی چاہہ کہ خدا دا دنیا ٹی ننے خاصنگا
 شاگرداے ایلو بندغاتا مون آ کم عزت تسونے۔ نن ہمو بندغاتے آن بار آن کہ اوفتا
 کسینگ نا حکم حاکم نا گڈ آن تینگا نے، تاکہ دنیا نا کل بندغا او ملائکاک ننے ہریر،

- ۱۰ بندگ لمنڈ خلیہ ○ مخلوق ننے بے عزت کرینے، ننے "بے وقوف" پارے۔ ولے
 ۱۱ ثم تینے عزت تریسہ پارے "نن عقل مندو عیسائی اُن او سخت ایمان تچائن" ○
 ۱۲ وا وخت اسکان نن خواجہ عیسیٰ نا خزمت کنگ نا خاطر آن لنگز او ملاس اُن، او ننا
 ۱۳ پچاک اگڑی کروک او۔ نن خلنگ گنینہ او ننا چندہ اُے اُرا آف ○ نن تین کے
 ۱۴ محنت کینہ۔ مخلوق ننے بدو عا ایتک، ولے نن اوفتے کے برکت خوانہ۔ اُرا وخت آ
 ۱۵ ننے آنکلیف او مصیبت بریک، نن سہینہ ○ وینا نا خرابنگا بندگ ننے ہندن بے
 ۱۶ کار چارہ، دھن کہ گند بے کار اے۔ ولے اُرا وخت آ اوفک ننے بے عزت کیرہ،
 ۱۷ تو نن اوفتے تو جوان طریقہ آٹ ہیست کینہ ○
 ۱۸ کنے اُے آد اپناتے لکھنگ نا مقصد وا آف کہ اُے شرمندہ کیوہ، بلکہ مقصد داو
 ۱۹ اے کہ اُے تینا چناتے آن بار نصیحت کیوہ ○ واسر اُما زوحانی طور آٹ بھار رہنا
 ۲۰ آریر، ولے اِی اُما خدا نا مقرر کروک نا زی آ ایمان تچنگ نا وجہ غان اُما زوحانی باوہ جوڑ
 ۲۱ مسوٹ، اتنے کہ اولیکو وار اِی اُے آ خدا نا پسکینگ پیغاے سر کیٹ ○ او اِی اُے
 ۲۲ منت کیوہ کہ کنے آن بار جوڑ ہو ○ ہندا خاطر آن اِی تینتھتھے اُما گند آ مون تینگ
 ۲۳ ٹی اُٹ، کہ دا کنا دوستگ مزہبی آ مار اے، او خواجہ عیسیٰ کے خیر خواہ مسونے۔ او
 ۲۴ ہمو پیتاتے ولدا رغالک کہ اِی تینا زندگی ٹی خواجہ عیسیٰ نا خوش نا مطابق کنگ ٹی
 ۲۵ اُٹ، او ہر وخت ایلو عیسائی تے ہم ہندا خوانفیوہ ○
 ۲۶ اُے آن گراس ہندن تکبر کیرہ، دھن کہ اِی اُما اُحوالے ہلپروٹ، اُے آ
 ۲۷ چہروٹ ○ اگہ خدا نا خوش اسکہ، تو اِی اُما یلنگ کے رُو بروٹ او ہمو وخت آ
 ۲۸ کنے سنا تیک کہ دا تکبر کروک صرف ہیست کیرہ، یا خدا نا پاکرنگ زوح نا طاقت آٹ
 ۲۹ جوانو کاریم کیرہ ○ ہر بندغ نا عمل آن ظاہر مریک کہ دا بندغ عیسیٰ نا زی آ ایمان
 ۳۰ تچانے، یا تچنٹے۔ اُرا بندغ کہ دعویٰ کے کہ "اِی عیسائی س جوڑ مسوٹ"، ولے اوڑ تو
 ۳۱ خدا نا پاکرنگ زوح نا طاقت آف، او دروغ تروس اے ○ اُما انت خوش اے کہ اِی اُما
 ۳۲ گند آ ہمر بریو؟ غصہ او لٹ تو یا محبت او تسلی ٹی اُے آ بریو؟ ○

تینا نیام ٹی گناہ کروکاتے تو سنگتی کپبو

- ۱ ب ای بنگوٹ کہ واسکان ٹا نیام ٹی زنا منگ ٹی اے، دھنو زنا کہ ایلو
 قوم والاک بم کپسہ۔ ای بنگٹ کہ ٹے آن اسٹس تینا مائتہ تو بم بستری کیک۔
 ۲ ٹے واڑ کے افسوس کروئی اے، ولے ٹم واڑان انکار کیرے او فخر کنگ ٹی اے۔
 ۳ دھینگا بندے تینا نیام ٹی ایپو۔ ای ٹے آن بھاز مر رینگنگ ٹی اٹ، ولے
 روحانی طور اٹ ٹم تون اٹ۔ بندا خاطر آن ای خواجہ عیسیٰ نا پین اٹ وا گناہ گار نا
 ۴ فیصلہ ٹے بندن کیوہ، دھن کہ بندے نا فیصلہ ٹے حج مون پر مون کے۔ آرا وخت
 آٹم عبادت کے مچ مریرے، تو ای بم روحانی طور اٹ ٹم تو شامل اٹ، او خواجہ
 ۵ عیسیٰ نا طاقت اٹ ٹے پاوہ۔ دھینگا بندے شیطان نا کسر آ بنگ کے یلہ کبو۔
 ۶ تاکہ واسبق حاصل کے او قیامت ناوے آوانا روحانی نساخان مف۔ او جوانو بیتش
 اف کہ ٹم فخر کیرے۔ ٹم مٹالس بنگونورے کہ ”مچ خمیر کل تے خمیر کیک۔“ خیال
 تجبو، نواہ ٹا نیام ٹی گناہ گارے نا ذریعہ اٹ گلے ٹا روحانی نساخان رسیدگوتے۔
 ۷ بندا خاطر آن تینا نیام آن گناہ گارے، کہ وا خمیر آن بار اے، کشبو۔ گڑا ٹم گناہ تے
 آن بندن صفا مریرے، دھن کہ ٹت بغیر خمیر آن خاص ٹت مریک۔ بہتوویک
 بغیر خمیری آعید آن مست تینا اراتے آن کل خمیرے کشیرہ، او وانا اولیکو دے آ
 پچائینگ نا عید کنگ کے سور نا قربانی ایتیرہ۔ او ٹم بغیر خمیری آٹت آن بار پاک
 صاف اے، آتے کہ خواجہ عیسیٰ نا پچائینگ کے سور آن بار تینا جان نا قربانی ٹے
 ۸ تس۔ بہتوویک پچائینگ نا عیدے متیرہ۔ نن بم تینا پچائینگ کے خوشی کیمبو۔
 ۹ وا ضروری اے کہ تنائیت خراب مف، او ننا اسٹاک گناہ او برائی تے آن پر مفس۔
 بلکہ اُست نا حُب اٹ خدا نا راستگا کسر آ کابو۔

۹ ای تینا مست نا راہی تروکا خط ٹی لکھاٹ کہ ”زنا کروکاتے تو بیت کپبو“۔

۱۰ ولے واکنا معنی آلویک کہ بے ایمانے تو بیت کپو، کہ دافتا نیام ٹی بھازنگاک
 زنا کیرہ، لالچ او دزی کیرہ، اونتا عبادتے کیرہ۔ اگہ ثم دافتے تو بیت کپیرے، تو
 ۱۱ دنیا داری آن پیش تمیرے۔ دراصل کنا معنی دا اسکہ کہ بمو بندغ کہ تینے "مزہبی
 آبلیم" یعنی ایمان تجوکا پانک، ولے زنا کیک، یا دزی کیک، یا لالچ کیک، یا نشہ
 کیک، یا ایلوفتے آدروغ نا الزام تجک، دھنگا بندغ تو ابرغ دیر گمپو، سنگتی کپو۔
 ۱۲ کنا دا کاریم آف کہ ایلوفتا باروٹ فیصلہ کیو، خدا دافتا فیصلہ ئے کیک۔ ولے
 ۱۳ ن ضرور گناہ گارنگا عیسائی تا فیصلہ ئے کین، آنتے کہ تورات ٹی لکھوک اے کہ
 شیطانی کاریم کروکا سنگتے تینا نیام ٹی ایپو۔

تینا فیصلہ غاتے تیٹ کبو

۱ ب اگہ ئے آن اسٹے نا ایلو عیسائی تو مسلہ س ارے، آنت دا جوانو بیٹس اے
 کہ بے ایماننگا حجاج وانا فیصلہ ئے کیر؟ یقیناً آخا، بلکہ ئما نیام آن اسٹس فیصلہ ئے
 ۲ کے۔ خدا وانا فیصلہ ئے کرینے کہ "مون نا دنیا ٹی کنا گچین کروکا بندغاک کنا بادشاہی
 ٹی شامل مریرہ"۔ گڑا ثم، کہ تینے عقل مند پارے، آنتے تینا نیام ٹی چنکا پیتا
 ۳ باروٹ فیصلہ کنگ کپیرے؟ ثم بھاز جوان چارے کہ ننا اہمیت ملائگاتے آن
 ۴ ہم زیاست اے۔ گڑا ن ضروری دنیاوی آ مسلہ غاتا فیصلہ ئے کنگ کینہ۔ اگہ ئما
 نیام ٹی مسلہ س دوی مریک، آنت دا جوانو بیٹس اے کہ بے ایماناک وانا فیصلہ ئے
 ۵ کیر؟ واثم کے شرم نا بیٹس اے، آنتے کہ ئما عیسائی تا نیام ٹی ضرور اسہ بندنو
 ۶ عقل مندو بندغس مروے کہ ئما نیام آن دا مسلہ ئے خلاص کے۔ ولے واکنگ
 نا بجائے ثم عیسائی سنگت نا مسلہ ئے عدالت ٹی پیش کیرے، تاکہ بے ایماننگا
 حج وانا فیصلہ ئے کے۔

۷ عدالت ٹی پیش کنگ آن دا ظاہر مریک کہ ئما ایمان کمزور اے۔ شاہد ئے آن

- اسٹس دنیاوی نشان کنیک، او بندغاک اودے بے وقوف پارہ۔ ولے اگہ اونا ایمان
 ۸ بسونے۔ تو عدالت ٹی پیش مفک۔ ۱۰ ثم عیسائیک غلطو کاریم کیرے۔ ریفیرے۔
 ۹ اودا کاریمتے ثم تینا عیسائی سنگتاتا خلاف ہم کیرے۔ ۱۰ او ثم جوان چارے کہ دھنگا
 خرابنگا بندغاک جنت آ ہمپسہ۔ بے وقوف مقبو۔ آرا بندغاک کہ بتاتا عبادتے کیرہ۔
 ۱۰ یا زنا کیرہ۔ یا تین پہ تین تو ہم بستری کیرہ۔ یا چوکہ بازی کیرہ۔ ۱۰ یا ذری کیرہ،
 یا لالچ کیرہ۔ یا نشہ کیرہ۔ یا ایلو فتازی آ دروغ نا گواہی ایتیرہ۔ یا ریفیرہ جنت ٹی
 ۱۱ ہمپسہ۔ ۱۰ نمے آن گراس مست بدن کننگ ٹی آنرہ۔ ولے داسہ ثم خدا کے وقف
 کننگانورے، شامگناک معاف کنگانو۔ او ثم خواجہ عیسیٰ ناپن اٹ او خدا نا پاکنگا
 روح نا طاقت اٹ خدا نا مون آ پاک صاف مسونورے۔ ۱۰

تینا جانانترے خدا نا خزمت کے وقف کبو

- ۱۲ نمے آن کس دا پائے کہ "ای تینا خوش اٹ کاریم کننگ کیوہ"۔ ولے ثم
 کے گراس کاریم کننگ نا نتیجہ فائدہ مند آف۔ اگہ ای ہم پاو کہ "تینا خوش اٹ
 کاریم کیوہ"، او ہر وقت کننگ ٹی اٹ، تو دانا معنی اے کہ ای تینے دا خوشاتا
 ۱۳ مے جوڑ کریٹ۔ ولے ای بدن کیرہ۔ ۱۰ پین کس دا پائے "ایزغ او پڈ اسہ پہ ایلو
 کے ضروری او"۔ آو، داراست اے۔ ولے برتوماتے آخرکار خدا خلاص کیک۔ ولے
 داڑان بار زندگی کے ہم بستری ضروری آف۔ بندا خاطر آن جان زنا کننگ کے
 استعمال کننگپ، بلکہ صرف خواجہ عیسیٰ نا خزمت کے وقف کننگے۔ او خواجہ عیسیٰ
 ۱۴ نے روحانی طاقت ایتک۔ ۱۰ خدا خواجہ عیسیٰ پدی زندہ کرے، او بدن خدا نے
 تینا طاقت اٹ پدی زندہ کروئے۔ ۱۰
 ۱۵ ثم بھاز جوان چارے کہ خواجہ عیسیٰ نازی آ ایمان تخنگ آن پدن اوڑتو
 بدن تعلق تخینہ، دھن کہ عضوہ غاک جان تو تعلق تخیرہ۔ گرا انت دا جوانو بیتس

۱۶ اے کہ غنہ آن کس، کہ خواجہ عیسیٰ تو تعلق تھک، رنڈی بازی کے؟ یقیناً کپ۔
 ۱۷ تورات ٹی والکھوک اے کہ ہم بستری نا وخت آ "اِرا جاناک آسٹ مریرہ"۔ او
 ۱۸ داژان ظاہر مریک کہ اگہ کس رنڈی تو ہم بستری کیک، تو اوفک جانی طور آٹ
 ۱۹ آسٹ مریرہ، ولے دھینگا گناہ کنگ آٹ روحانی نساخان مریک۔ ولے ہمو بندرغ کہ
 ۲۰ خواجہ عیسیٰ نازی آ ایمان تھک، او روحانی طور آٹ اوڑ تو شامل مریک۔
 ۲۱ تینے زناغان بچانفبو۔ تم پارے "اگہ کس گناہ کیک، تو جانی طور آٹ نساخان
 ۲۲ مفک، بندا خاطر آن زنا کنگ نا اجازت اے۔" ولے اسی ٹھے پاوہ، ہمو بندرغ کہ
 ۲۳ زنا کیک، نہ صرف تینا جانے گناہ ٹی شانگ، بلکہ اودے ضرور روحانی نساخان ہم
 ۲۴ رسینگ۔ تم جوان چارے کہ خدا ٹما بچانفنگ کے تینا مارے راہی کرے، او مار
 ۲۵ ننا خاطر آن تینا جان نا قربانی ئے تس، ٹھے تین کے بھلا عبادت خانہ غان بار مقدس
 ۲۶ جوڑ کرینے، او ٹھے آتینا پاکنگا روح نا طاقے راہی کرینے۔ بندا خاطر آن تم تینا مالک
 ۲۷ آفیرے، بلکہ خدا ٹما مالک اے۔ خدا ٹما بچانفنگ کے تینا مارے راہی کرے، او
 ۲۸ مار ننا خاطر آن تینا جان نا قربانی ئے تس۔ بندا خاطر آن دا ضروری اے کہ تم تینا
 ۲۹ جاناتے خدا نا خرمیت کے وقف کبو۔

برام نا باروٹ پیتاک

۱ ب داسہ ای ایلو پیتا باروٹ لکھیوہ کہ تم کئے آن خط آٹ ہریفینورے۔ کنا
 ۲ جواب داد اے کہ اگہ کس نا آست برام کنگ خواپیک، او کپ۔ ولے ٹما نیام
 ۳ ٹی زنا بھاز اے۔ بندا خاطر آن داژان بچنگ کے زینہ ئے زائفہ او نیازی ئے آرغ
 ۴ مرے۔ او بر آرغ تینا زائفہ نا او بر زائفہ تینا آرغ نا خیالے تھے، او اسہ پہ ایلو نا
 ۵ ضرورتاتے پورہ کیر۔ برام آن پد زائفہ تینا مالک آف، بلکہ آرغ نا ہم حق آرے۔
 ۶ بندن زینہ تینا جان نا مالک آف، بلکہ اونا زائفہ نا حق ہم آرے۔ اسہ پہ ایلو نا تینا

- ۶ ہم بستی کنگ نا حقے منبو، او اوار رینگبو۔ ولے صرف عبات کنگ نا وجہ غان ثم
 اتفاق کنگ کیرے او منہ وخت کے جتا منگ کیرے۔ واکن پد ضروری ولدا اوار
 ۷ منبو، او و طریقہ آٹ ثم تینے گناہ تے آن تورنگ کیرے او شیطان، کہ آزمائشے کیک،
 پورہ مریرے۔ ۸ واکنا جتا منگ نا باروٹ پیتاک حکم آفس، بلکہ نصیحت او۔ ۹
 کنا خوش اے کہ خدا گڑاے کئے آن بار طاقت ایٹے کہ برام کپس، ولے کئے
 خبر اے کہ خدا ہر ایٹے جتا جتا دُول نا طاقت ایٹک۔ ۱۰
 ۱۱ ای جنوزان تے او بموقع کہ برام کنتو نصیحت ایٹیوہ کہ "کئے آن بار برام
 کپس۔ ۱۲ ولے اگر ثم تینا خوش تے تورنگ کیرے، تو برام کبو"، آنتے کہ اگر بند غس
 تینا خوش تے تورنگ کپک، تو اوڑ کے برام کنگ جوان اے۔ ۱۳
 او برامی تے کے اسر خلّس اے کہ کئے آن آفا، بلکہ خواجہ عیسیٰ غان بسونے۔ ۱۴
 زائف تینا آرغے اصل یلہ کپ۔ ۱۵ اگر او یلہ کیک، تو بین برام کنگ نا اجازت
 آف۔ او اصل تنیا تُولے یا ولدا پدی تینا آرغ آکائے۔ آرغ ہم تینا زائفے اصل
 طلاق تَف۔ ۱۶
 ۱۷ ای ایلوفتے پاوہ "اگر آرغ عیسائی جوڑ مریک، ولے اونا زائف بے ایمانس اے،
 او زائف اوڑ تو خوش اے، آرغ ضرور اودے طلاق تَف۔" خواجہ عیسیٰ وانا باروٹ
 ۱۸ پانتے، ولے کنا واخواینگ اونا خوش نا مطابق اے۔ ۱۹ او بندن اگر کس زائف س
 عیسائی جوڑ مریک، ولے اونا آرغ بے ایمانس اے، او آرغ اوڑ تو خوش اے، زائف
 ۲۰ ضرور اوڑان طلاق بَلپ، آنتے کہ اگر زائف عیسائی س اے، تو موقع آرے کہ آرغ
 ہم خدا نا مون آ پاک صاف مرے۔ او اگر آرغ عیسائی س اے، تو موقع آرے
 کہ زائف ہم خدا نا مون آ پاک صاف مرے۔ اگر بندن متوکیہ، تو واقفا چناک بے
 ایمان تے آن بار مسرہ۔ ولے واسر اسر پہ ایلو تو اوار رینگنگ نا وجہ غان موقع آرے
 کہ واقفا چناک ہم خدا نا مون آ پاک صاف مرے۔ ۲۱
 ۲۲ اگر واقفے آن بے ایماننگ زائف عیسائی آرغے یلہ کے، یا بے ایماننگ آرغ عیسائی

زائفہ نے یلہ کے، تو دامرے، آنتے کہ عیسائی س دابیت ٹی مے آن بار بے ایمان
نا خرمیت گار آف۔ ولے یات کبو کہ خدا نا خوش اے کہ نن اسہ پہ ایلو تو سنگتی
کین۔ ۱۶ ○ اے عیسائی زائفہ، یات کرک کہ داسکان موقعہ آرے کہ نا جواننگا کاریمتا
وجہ غان نا بے ایماننگا آریغ ہم عیسائی جوڑ مرے۔ اے عیسائی آریغ، نی ہم یات
کرک کہ داسکان موقعہ آرے کہ نا جواننگا کاریمتا وجہ غان نا بے ایماننگا زائفہ ہم
عیسائی جوڑ مرے۔ ○

خدا نا مون آ دنیاوی آ بیتاتا اہمیت آف

۱۷ اہی ٹھے پاوہ، او گل ایلو عیسائی تے ہم خوانفیوہ، کہ ٹھے آن ہر اسٹ تینا
۱۸ زندگی ئے خدا نا خوش نا مطابق گدریفے۔ ○ دانا مطابق، اگہ یہودی س عیسائی جوڑ
مسونے، تو اوڑکے دا ضروری آف کہ ایلو قوم والا عیسائی تے آن بار تینا زندگی ئے
گدریفے۔ او اگہ بغیر سنت کروکو عیسائی جوڑ مسونے، تو دا ضروری آف کہ او سنت
۱۹ کے، ○ آنتے کہ سنت منگ یا نا منگ نا چ اہمیت آف۔ بلکہ خدا نا حکماتا زی آ
چلینگنگ نا اہمیت زیاست اے۔ ○

۲۰ او بندغ کے اولیکو وار ہمر کریس، ایمان تھانے، داسہ بمنڈن مرے۔ ○ دانا
۲۱ مطابق ہم اگہ کس خدا نا کسر آ بسونے، او مے سے اے، تو پرواس آف۔ ولے
۲۲ اگہ او دے میٹی آن آزات منگ نا صبح موقعہ بلک، تو آزات مرے۔ ○ یات تجبو کہ
آرا بندغ میٹی نا وخت آ خواجہ عیسیٰ نا کسر آ بسونے، تو او روحانی طور آت آزات
اے۔ او آرا بندغ آزاتی نا وخت آ خدا نا کسر آ بسونے، او خدا نا مقرر کروکا نا مے
۲۳ آن بار اے۔ ○ خدا ٹما پچا فنگ کے تینا مارے راہی کرے، او مار ننا خاطر آن تینا
جان نا قربانی ئے تے۔ بندا خاطر آن ٹم بندغاتا، کہ غلط آت تینے عقل مند چارہ،
۲۴ بیتاتے منپوہ۔ ○ کنا سنگتاک، ہر وخت خدا نا کسر آ بمبو، ولے ہمر کہ ٹھے آن ہر

اَسٹ اولیکو وار خدا نا کسر آ بسونے، بندن مرے۔

بے برامی او جنوزاناتا باروٹ خوانفنگ

- ۲۵ داس بے برامی تا باروٹ ئے رغایوہ کہ ئم بریفینورے۔ برام نہ کننگ کے خواجہ
 عیسیٰ نا گنڈ آن چِ غمَس آف، ولے او کئے بھاز عقل مندی تسونے او کنا خیال
 ۲۶ ئی۔ بندغ بھر کہ آرے، بندن رینگے۔ ای دا نصیحتے کیوہ تاکہ ئم تینے دا اینو پگہ
 ۲۷ نا مصیبتاتے آن بچائیرے۔ اگہ ئے آن کس برامی اے او اونا زائفہ اورتوں
 ۲۸ آرے، تو اودے یلہ کپ۔ اگہ برامی آفک، تو برام نا باروٹ سوچ کپ۔ اگہ ئے
 آن کس برام کیک، تو او گناہ کپک، او اگہ مسزَس برام کیک، تو او ہم گناہ کپک۔
 ولے کنا خوش اے کہ ئے ہمو تکلیفاتے آن بچائیفو کہ برامی تے تو آریر۔
- ۲۹ کنا سنگتاک، ای بندن پاوہ اتے کہ خواجہ عیسیٰ زو پدی بریک، اونا خرمت
 کننگ نا موقعہ غاک کم او۔ دا ضروری اے کہ برامیک ہم یات کیر کہ برام کننگ
 ۳۰ صرف دا دنیا نا بیٹش اے۔ داس وخت آف کہ بندغاک غم کیر، او دا ہم وخت آف
 کہ خوشی کیر۔ او سودا بلو کاک دا سوچ کیر کہ ”دا بلو کاک گڑاک ننا ہمیشہ کے افس“۔
 ۳۱ ہمو بندغاک، کہ دنیاوی آ گڑاتے استعمال کیر، لاچ ئی پاسنگس، اتے کہ دا دنیا نا
 گڑاک فانی او، اوفتے یلہ کروئی اے۔
- ۳۲ کنا خوش داو اے کہ ئے آ بچ پریشانی بف۔ بے برامی آ بندغ خواجہ عیسیٰ نا
 کاریم کے زیاست توجہ ایٹے، اتے کہ اونا خوش داو اے کہ خدائے خوش کے۔
 ۳۳ ولے برامی آ بندغ دنیا نا گڑا او بیتاتے آ توجہ ایٹک، اتے کہ اونا خوش داو اے کہ
 ۳۳ تینا زائفہ خوش تھے۔ بندا خاطر آن اونا سوچاک ارا گنڈ آ بشخ او۔ او بے برامی
 آ نیازی یا تولو کو مسزَس ہم خواجہ عیسیٰ نا کاریم کے زیاست توجہ ایٹے، اتے کہ اونا
 مقصد اے کہ او تینے خواجہ عیسیٰ نا خرمت کے وقف کے۔ ولے اسے برامی و نیازی س

۳۵ دنیادی آیتاے آتوجہ ایٹک، آتے کہ اونا خوش اے کہ تینا آرغے خوش تھے۔
ای دایتاے پاننگ ٹی اٹ تاکہ ٹامدے کیو۔ کنا دا خوش آف کہ ٹمے پریشانی
ٹی شاغیو۔ بلکہ کنا خوش دادا اے کہ ٹم ہمو کاریم او پیتاے کبو کہ راست او، او
تینے خدا نا کاریم کے وقف کبو۔

۳۶ اگہ مسڑ او مار سانگی آریر، او اوفک فیصلہ کریر کہ "برام کپہ"، ولے اگہ مار دا
سوچ کے کہ "اسی تینا ہم بستری نا خوشے تورنگ کپہ"، تو اوفک ضرور برام کیر۔
۳۷ دا ٹی چچ گناہ آف، آتے کہ دانا خوش اے کہ "برام کیو"۔ ولے ہمو بندرغ ہم جوانو
کاریم کیک آرا کہ تینٹ سوچ کیک او فیصلہ کیک او تسلی اٹ دا پائے "اسی تینا ہم
۳۸ بستری نا خوشے تورنگ کیوہ، او مسڑ تو برام کپہ"۔ ہندا خاطر آن آرا بندرغ برام
کیک، او جوان کیک، او آرا بندرغ برام کیک، او ہتر جوان کیک۔

۳۹ ہمو وخت اسکان کہ نیازی نا آرغ زندہ اے، اودے تینا آرغ نا خرتے کروئی
اے۔ اگہ اونا آرغ کبیک، تو اوڑتو حق آرے کہ تینا خوش نا مطابق پین برام کے،
۴۰ ولے دا ضروری اے کہ زینہ عیسائی س مرے۔ اگہ دا جنوزان یا بے برای آ نیازی
تینٹ فیصلہ کیک کہ "اسی برام کپہ"، تو کنا خیال ٹی ہتر جوان کیک، او ہندا پاننگ
کے خدا نا پاننگا روح نا طاقت او عقل کن تو آرے۔

بُتاتا مون آ قربانی تروکا گڑاتا مسئلہ غماک

۱ بُتاتا مون آ قربانی تروکا گڑاتا باروٹ بیت کیوہ۔ گل عیسایک
چارہ کہ ہٹاک زندہ افس۔ ہندا خاطر آن بھازنگا عیسایک دا علم آن تکبر کیرہ۔ ولے
دا جوانو بیتش آفک، آتے کہ محبت کروکا تینے عزت تینگ آن علاوہ ایلوفتے عزت
۲ ایٹک، اوفتا روحانی علمے ودفک۔ آرا بندرغ تینے عزت تینگ اٹ دا سوچ کیک کہ
۳ "اسی بھاز علم تخیوہ"، تو ضرور او بھاز امینگا پیتاتا باروٹ بے علم اے۔ ولے ہمو

بندغ کہ خدا تو محبت کیک، خدا اودے درست کیک۔

۲ ارا تسکان بنی آخدا مون آقربانی تروکا گراتا تعلق اے، نن چانہ کہ بناک
۵ زندہ افس، او صرف آسنگا خداغان بے دس پین کس خدا اف۔ ۴ گراس بندغاتا
۶ مطابق آسمان او دغار ٹی بھازنگا گراک خدا پانگیرہ۔ ۵ ولے نن کے صرف اسے خدا
یعنی باوہ خدا اے، کہ او کل جہان نا جوڑ کروکا اے، او ننا زندگی نا مقصد داو اے
کہ نن اونا خرتے کین۔ او ننا صرف اسے خواجس اے، خدا نا مقرر کروکا یعنی عیسیٰ،
کہ کل گراک اونا ذریعہ اٹ جوڑ کنگانو، او ننے ہمیشہ نا زندگی اے تسونے۔

۷ نم پارے "نن بھاز علم تیخنہ"، ولے داسکان ثانیام ٹی گراس پنہ کہ بناک
زندہ افس۔ ارا وخت آوفک گنیرہ تو سوچ کیرہ کہ "دا ایرغ بتاتا مون آقربانی
تینگانے"۔ اوفتا عیسیٰ نازی ایمان کمزور اے، او دا گراتا کینگ نا وجہ غان اوفک
۸ غلط سوچ کیرہ کہ "نن گناہ کریئن"۔ ۵ خدا تو سنگتی کینگ نا تعلق کینگ یا نا کینگ
تو اف۔ اگر نن کین، تو چ نساخان اف۔ اگر نن کین، تو چ روحانی فائدہ اف۔
۹ نن صفائنگا ضمیر اٹ ہر ڈول نا ایرغ کینگ کین۔ ولے دانا چ اہمیت اف۔

بلکہ نن آن ہر ایٹ دا فیصلہ اے کہ "ای بندنو کاریم او بیت کیرہ کہ داڑان
۱۰ کنا مزہبی آسنگت سوچ کے کہ "ای ہر سینگٹ یا گناہ تے ٹی تھائٹ"۔ ۵ فرض
کہو کہ اسے کمزور ایمان تجوکوس نن آن کسے بت نا عبادت خانہ غائٹوئی آگراتے
کینگ آخے، او سوچ کے کہ "بتاتا مون آقربانی کے پیش کروکا گراک کینگ کے
جائز او"۔ ۵ نن چانہ کہ "دافتا کینگ آن نن چ روحانی نساخان مفک"۔ ولے دا جوانو
۱۱ بیٹس اف کہ دانا باروٹ ننا علم نا وجہ غان ننا کمزور ایمان تجوکو سنگتے، کہ خدا نا
مقرر کروکا دانا خاطر آن ہم کسفنگا، روحانی نساخان رسیٹے۔ ۵ ارا وخت آن تینا کمزور
۱۲ ایمان تجوکا مزہبی آسنگتا خیالے تیخنہ، تو نن دافتا ایمانے بتر کمزور کین۔ نن نہ
صرف دافتے نساخان ایٹینہ، بلکہ خدا نا مقرر کروکا نا مون آگناہ گار ہم مرینہ۔ ۵ اگر
۱۳ دا گراتا کینگ اٹ کنا مزہبی و سنگتے روحانی نساخان مریک، تو ای ضروری دھینگا

قربانی تروکا گزاتے کمپہ، تاکہ کنا مزہبی و سنگتے سُخان رسینگ۔

خاصنگا شاگرد کے زمہواری او حق

۱- ب اراوخت آبدغاگ کنا خاصنگا شاگرد منگ آن انکار کیرہ، تو ای اوفتے پاوہ کہ
 "ای تینٹ خواجہ عیسیٰ نے خنائٹ، اونا خاصنگا شاگرد جوڑ مسوٹ۔ ای بے فائدہ رگا
 حکمتے آن آزات مسوٹ۔" اراوخت آبدغاگ کنازی آالزام تحیرہ، ای دا طریقہ
 اٹ اوفتا ہاتے بند کیوہ۔ ای خواجہ عیسیٰ نا طاقت اٹ ثمانیام ٹی تبلیغ کریٹ، او
 ٹم اونا کسر آبسونورے۔ یقیناً ثما خواجہ عیسیٰ نا کسر آبنگ آن دا ثابت مریک کہ
 ای خواجہ عیسیٰ نا خاصو شاگردے اٹ۔ بندا خاطر آن پین کسں کسے خاصنگا شاگرد
 پائے یا پاپ، ولے ٹم ضرور پارے۔

۲ یقیناً کسے داخس ہم حق اے کہ کنا کاریم کنگ کے عیسائیک کنا کنگ نا
 ۵ بندوبستے کیر۔ خواجہ عیسیٰ نا جدید رگا ایلک، پطرس او ایلو خاصنگا شاگرداک تینا
 عیسائی زائفہ غاتے مسافری آدیرہ، او ایلو عیسائیک اوفتا مدتے کیرہ۔ یقیناً کنا حق
 ۶ اوفتا حق آن بار اے۔ انت فوجی س تینا خرچ اٹ گنیک، بینک؟ زمیندارس تینا
 انگور نا باغ آن انگور کمپک؟ شوائس تینا میلتا پائتے کمپک؟ یقیناً اوفک گنیرہ، او
 ۷ بنڈن کنا یقین اے کہ ٹم سوچ کیرے کہ صرف کن کے او برتہاس کے دا ضروری
 اے کہ نن تین کے کاریم کین۔

۸ نہ صرف کنا دامثالے آن پیتاک ثابت مریرہ، بلکہ تورات ہم بنڈن پاک۔

۹ گوٹ کنگ نا وخت آخراس نا بائے تھیو۔

۱۰ ثما خیال ٹی خدائے خراس نا فکر اے یا دا بیتے نن کے پارینے؟ یقیناً نن کے
 پارینے۔ ارا بندرغ کہ بجاتے دسک، او ارا کہ فصلے زوتک، برتوماتے فصل آن بشخ
 ۱۱ رسینگ۔ ای بجاتے دسوکاغان بار اٹ، ٹمے آ خدا نا پسکینگا پیغاے سر کریٹ۔

۱۲ او شمارِ روحانی فائدہ مسونے۔ بندہ خاطرِ آن واسہ کنا حق اے کہ تم کنا دنیاوی آمدتے کیرے۔ ○ اگہ تم ایلو پیغام رسیفوکا ماتے کیرے، تو کنا دافتنے آن زیاست مدت مرے، اتنے کہ کنا حق دافتنے آن زیاست اے۔

۱۳ ولے ای اینو اسکان دا حقے خواتنٹ، بلکہ بر دؤل نا سختنگا تکلیفے سہاٹ، تاکہ خدا نا مقرر کروکا نا پُسنکینگا پیغامے تالان کننگ نا کاریم سِلپ۔ ○ تم جوان چارے کہ آرا یہودی اہامک کہ بھلا عبادت خانہ ٹی کاریم کیرہ، اوفتے اِرخ دیر ہمو کٹ ہلک۔ او آرا بندغاگ کہ قربان گاہ ٹی قربانی ایتیرہ، اوفتے داڑان بشخ ہلک۔ ○ او ۱۳ بنڈن خدا دا ہم حکم تسونے کہ ہمو بندغاگ پُسنکینگا پیغامے تبلیغ کروکا ماتے کیر کہ دا پیغامے منیرہ۔ ○

۱۵ ولے ای اینو تسکان دا حقے خواتنٹ، او نہ داوے لکھنگ ٹی اٹ تاکہ دا حقے ہلیو۔ ای پُسنکینگا پیغامے مفت اٹ تبلیغ کے فخر کیوہ۔ اگہ کسس تینا ہورے ہرز آ کے، پائے ”پولس تینا حقے خواہک“، تو کہنگے تین کے جوان چاوہ۔ ○ آرا وخت ۱۶ آ ای پُسنکینگا پیغامے ایلو فتنے آسر کیوہ، تو دا ٹی سچ فخر کننگ نا موقعہ آف، اتنے کہ کنے تبلیغ کروئی اے۔ اگہ ای داوے تبلیغ کیر، تو کنے آبرا برے۔ ○ اگہ ای دا ۱۷ کاریے تینا فائدہ کے او تینا خوش اٹ کریٹ، تو دانا بدلہ نا حقدار اٹ۔ ولے ای داوے تین کے اسہ فرضس چاوہ، او خدا کے کیوہ تہ۔ ○ بندہ خاطرِ آن ای بدلہ نا ۱۸ حقدار آف، ولے ای بھاز خوش اٹ کہ بغیر لالچ اٹ پُسنکینگا پیغامے تبلیغ کیوہ، او ہنو کاتے آن تینا مدت نا حقے خواہرہ۔ ○

۱۹ ای دنیا ٹی آرا تو بندغے اٹ، ولے روحانی طور اٹ کلا نامے جوڑ مسوئٹ، تاکہ ۲۰ اخس زیاست بندغ کہ خدا نا مقرر کروکا نا کسر آہنگ کیو، اٹیو۔ ○ آرا وخت آ ای یہودی تے آ خدا نا پُسنکینگا پیغامے سر کریٹ، تو یہودی تے آن بار تینا زندگی گدربیفٹ، تاکہ دافک دا پیغامے منیر۔ او آرا وخت آ ای یہودی تے تو اسٹہ، او دافک شریعت آچلینگارہ، ای ہم دافتنے آن بار عمل کریٹہ۔ کنے اوفتے تو شریعت نا

۲۱ باروٹ اتفاق آف، ولے ای دا شریعت نا باروٹ بحث کشوٹ، اتے کہ کنا خوش
اے کہ ای اوفتے ہم خدا نا کسر آتیو۔ ○ آرا وخت آ ای ہمو ایلو قوم والا تانیام ٹی
اسٹہ، کہ اوفک بہودی تا شریعتے منیسہ، تو ای کوشستے کیت کہ اوفتے تو ہم اتفاق
کیو، تاکہ ای اوفتے خدا نا کسر آتیو۔ دانا دا معنی آلویکہ کہ خدا نا حکمتے آن انکار کیو،
۲۲ بلکہ ای ضرور خدا نا مقرر کروکا نا خرمست گارس مریو۔ ○ او آرافک کہ ایمان ٹی کمزور
اثرہ، ای اوفتے تو ہم اوفتا رواجاتے ٹی شامل مسٹہ، تاکہ اوفتا ایمانے بسفیو۔ ای
بھاز کوشست کریٹ کہ ہر ڈولنگا بندغاتے تو شامل مریو او سنگتی کیو، تاکہ اوفتے
۲۳ آن گراس نجات حاصل کیر۔ ○ ای دھن صرف پسکینگا پیغام نا خاطر آن کیوہ، تاکہ
ای ہم ایلو ایمان تجھو کاتے تو اوار خدا نا رحمتے ٹی شامل مریو۔ ○
۲۴ ثم جوان چارے کہ گو ٹی بھاز نروکاک بشخ بلیرہ، ولے صرف ہمو بندغ انعامے
حاصل کیک کہ اولیکو نمبر آبریک۔ داڑان بار ثم گل تینا زندگیئے بندن گدریفبو
۲۵ تاکہ ثم خدا نا گنڈ آن انعامے حاصل کیرے۔ ○ ہر گوازی گر محنت کیک او گوازی
نا اصول نا مطابق چلینگ۔ ہر اسٹ بندن کیک تاکہ کئے او فانی و انعامے حاصل
کے۔ ولے نن خدا کے محنت کینہ تاکہ ہمو انعامے حاصل کین کہ ہمیشہ کے آرے۔ ○
۲۶ دھن کہ باکسرس مقابلہ نا وخت آتینا فچاتے ضائع کیک، او دھن کہ نروکوس گو ٹی
۲۷ بے مقصد ڈوینگپ، بندن ای بے مقصد خدا نا مقرر کروکا نا خرمستے کیرہ۔ ○ بلکہ ای
سخت محنت کیوہ، تینا خوشاتے توریوہ، تاکہ ایلو فتے آپسکینگا پیغامے تبلیغ کنگ
آن پد ای تینا ہمیشہ نا انعامے حاصل کیو۔ ○

خیال تجبو، بے ایماناتے آن بار مفسبو

۱ **ب** کنا سنگٹک، ای جے یات ایتیوہ کہ بہودی تا باوہ پیرہ غاک، کہ موسیٰ نا
رند آٹ مسر نلک آن پیش تمار، اوفتے تو انت مس؟ دافک گل جمر نا رہنمائی ٹی

۲ سمندر آن خیریت اٹ گدرینگار۔ ○ دھن کہ عیسائی تے کے پاک صاف منگ نا بے
 شولنگ اسے نشانس اے کہ اوفتا رہتا عیسی اے، بندن آرا وخت آیتھوویک جمر نا
 موجودگی ٹی سمندر آن گدرینگار، اوفک گل اتفاق کریہ کہ "موسیٰ نارہتا اے"۔ ○
 ۳ معجزہ اٹ خدا کلا کے تا ارنغ دیر راہی کرے۔ ○ دھن کہ مسافری نا وخت آ اوفتا
 گینگ کے دیر خل آن پیش تما، اوفتے تینگ، بندن دا وخت آ خدا نا مقرر کروکا نا
 ۵ رحمتاک اوفتے تینگار۔ ○ ولے ہمو وخت آ ہم اوفتے آن بھازنگاک خدا نا حکماتے
 متیویر، خدا اوفتے آن خوش آلویکہ۔ بندا خاطر آن اوفک ریگستان ٹی کسکر۔ ○
 ۶ دا گل بیتاک نن کے مثال او، تاکہ نن موسیٰ نا دور نا یہودی تے آن بار مقن،
 ۷ کہ اوفک تینا شیطانی آخوشاتے آہنار۔ ○ تورات ٹی لکھوک اے کہ
 بندغاک دعوتے ٹی ہنار،

او دا دعوت آن پد شراب گنگر، بے عیائی کریہ۔

۸ ہمو وخت آ اوفک بتاتا عبادتے ہم کریہ۔ اوفتے آن بار عمل کپہو۔ ○ نن ضرور
 بندن زنا نا کاریہمتے ٹی تپن، دھن کہ اوفتے آن بھازنگاک تمار، او ہزا کے خدا
 ۹ اسے دے ٹی پیست او سہ ہزار (۲۳،۰۰۰) بندغاتے کسے۔ ○ اوفتے آن بھازنگاک
 خداگان گکہ کریہ، خدائے آزمائفیر، او ہزا کے دوشہ غاک اوفتے کسفر۔ نن ضرور اوفتے
 ۱۰ آن بار خدائے آزمائفین۔ ○ نن خداگان گکہ کپن، دھن کہ اوفتے آن بھازنگاک کریہ
 او ملائک عزرائیل اوفتا ساہے بلک۔ ○

۱۱ دا گل بیتاک اوفتے تو مسر، ولے ایلوفتے کے مثال او او تورات ٹی لکھنگانو۔
 خاص طور اٹ دا بیتاک ننا نصیحت کے لکھنگانو اتے کہ واسر قیامت خڑک اے۔ ○

۱۲ او آرا بندرغ دا سوچ کیک کہ "ای صفائنگا است اٹ خدا نا کسر آ پنگ ٹی
 ۱۳ اٹ"، او خیال تھے، نواہ گناہ تے ٹی پاسنگوئے۔ ○ یات کبو کہ آرا آزمائشتے آن،
 کہ ثم گدرینگارے، دافک مست نا بندغاتے آ ہم بسونو۔ ولے خدا تینا اقرار نا
 مطابق ثما آزمائشتے ثما سہنگ نا طاقت نا مطابق بلیک، تاکہ ثم سہنگ کیرے۔ او

آرا وخت آٹھا آزمائش مریک، خدا ئے زیاست طاقتے ہم ایتک، تاکہ ئم آزمائش
ٹی پورہ مریے۔

کنا دوستگا سنگناک، بندا خاطر آن بتاتا عبادتے کپو۔ ای چاوه کہ ئم عقل مند
آرے۔ بندا خاطر آن ئم تیٹ فیصلہ کبو کہ ای جوانو بیت کنگ ٹی اٹ یا خرابو۔
آرا وخت آن عبادت کینہ او وا وخت آ خدا نا مقرر کروکا نا آخری وار نن نا ایرغ
کنگے یات کینہ، تو نن انگور نا جوس او ایرغ کینہ۔ جوس نا کنگ نا معنی واو اے
کہ نن او نا قربانی اٹ وتر شولینگ آن فایہہ رینگانہ۔ او آرا وخت آن ایرغ
پرغینہ، تو نن او نا جان نا کسینگ آن فایہہ رینگانہ۔ نن بھار آن، ولے کنگ
نا وخت آن کل اسے ایرغ آن اسے باخوسے کینہ۔ بندا خاطر آن نن کل آیت آن
او وا ایرغ کنگ ٹی شریک مریہ۔

یہودی تا رواجاتے ہرہو، کہ اوفک قربان گاہ ٹی قربانی تروکا گراتے آن گنیرہ۔
اوتنا یقین اے کہ وا قربانی تروکا گراتا کنگ اٹ اوفتے فایہہ رینگ۔ گرا آت
کنا پاننگ نا مقصد واو اے کہ بت نا اہمیت آرے، یا بت نا مون آ قربانی تروکا
گراک حلال او؟ یقیناً آخا۔ بلکہ کنا پاننگ نا مقصد واو اے کہ ئم نصیحت ایتہو،
آنتے کہ بتاتا عبادتے کروکا، آرا قربانی تے ایتیرہ، واک خدا کے آخا، بلکہ شیطان
کین او۔ او کنا خوش آف کہ ئم ہمو رواجاتے کیرے کہ شیطان نا خوش نا مطابق او۔
آرا وخت آ ئم خواجہ عیسیٰ نا خوش نا مطابق انگور نا جوس گنیرے، تو وانا معنی اے
کہ ئم شیطان نا خوش نا مطابق اصل کنگ کیرے۔ او آرا وخت آ ئم خواجہ عیسیٰ نا
تینا جان نا قربانی تینگے یات کرفنگ کے ایرغ گنیرے، تو وانا معنی اے کہ ئم شیطان
نا خوش نا مطابق اصل عمل کنگ کیرے۔ شاید ئم واپتاتے پوہ مسونورے او
سوچ کیرے کہ نن بتاتا عبادتے کنگ آن خدا نا آزمائشے کینہ، یا نن خدا غاں
زیاست طاقت ور آن۔ وا ہرتوما سوچاک غلط او۔

عیسائیک بر پیت ٹی خدا نا عزتے بیزز آ کیر

- ۲۳ ٹھے آن کس دا پائے کہ "ای تینا خوش اٹ بر کاریے کنگ کیوہ"، ولے
 ۲۴ بر کاریے کنگ آن شاہر ایلوفتا مت مف، او اوفتا ایمان بسپ۔ ○ کس تینا
 فائدہ ئے برپ، بلکہ ایلوفتا فائدہ ئے برے۔ ○
 ۲۵ سوتا دکاناتے آن ٹھے تینا خوش نا مطابق بر ڈول نا سادار نا سولنگ او کنگ
 ۲۶ نا اجازت اے، ○ اتے کہ زبور ٹی لکھوک اے کہ
 دا دغار او دا ٹی موجود بر گڑائے خدا جوڑ کرینے۔ ○
 ۲۷ اگہ اسے بے ایمانس ٹھے آن اسٹھے کے دعوت کے، او نی دا دعوتے قبول کیس،
 ۲۸ تو بر گڑا کہ کنڈوری آ تجنگانے، گن تہ، دانا قربانی منگ نا باروٹ بریفہ۔ ○ ولے اگہ
 نے کس پائے کہ "دا کنوئی آ گڑاک بتے نامون آپیش کنگانو"، تو دا پاروکا نا
 ۲۹ ضمیر نا خاطر آن دا ارغائے کمپہ۔ ○ دھن تینا خاطر کن آخا، بلکہ ایلوفتا خاطر کن کر۔
 اسٹس دا بریفنگ یک کہ "ای اتے ایلو بندغ نا خاطر کن تینے پریشان کیوہ؟ ○
 ۳۰ اگہ ای موجود کنوئی آ گڑاتے کے است نا خب اٹ خدا نا شکرے اوا کیوہ، گڑا اتے
 ۳۱ کس کے آمو کنوئی آ گڑاتے کے الزام تھے؟" ○ ولے ای ٹھے پاوہ کہ آرا کاریے
 ۳۲ کیرے، خدا نا عزتے بیزز آ کنگ کے کبو۔ ○ بندن رینگبو کہ ٹھے آن کس عیسائی
 ۳۳ سنگت، یا بہبودی یا ایلو قوم والاسے نسخان رسیف۔ ○ ای کوشت کیوہ کہ بر
 بندغ خوش تھیو۔ ای تینا فائدہ کے آخا، بلکہ ایلوفتا فائدہ کے بندن کیوہ، تاکہ
 اوفک ہم نجات حاصل کیر۔ ○ کئے آن بار عمل کبو، دھن کہ ای خدا نا مقرر کروکا
 ۱ آن بار عمل کنگ ٹی اٹ۔ ○

عبادت نا وخت آ کاٹمے ڈکنگ

- ۲ **ب** ای بھار خوش اٹ کہ تم کنا پیتا تے گیرام کنتورے او واسکان کنا خو انفو کا
- ۳ پیتا تے آمل کننگ ٹی آرے۔ ○ ای تمے رغاویہ کہ خدا نا مقرر کرو کا ہر بندرغ نار بٹھا
- او بھلا اے، خدا نا مقرر کرو کا نار بٹھائی ئے خدا کیک، او بندن ہر آرغ تینا زائفہ
- ۴ نا بھلا اے، او اونا ر بٹھائی ئے کیک۔ ○ بندا خاطر آن آرا بندرغ، کہ خدا نا عبادت
- نا وخت آیا پیغام نا تبلیغ نا وخت آلوپ پینک، او خدا نا مقرر کرو کا ئے بے عزت
- ۵ کیک۔ ○ ولے واڑان بار آرا نیازی، کہ خدا نا عبادت نا وخت آیا پیغام نا تبلیغ کننگ
- نا وخت آتینا کاٹمے ڈیکپ، او تینا آرغے بے عزت کیک۔ او اسے رنڈی ہے آن بار
- ۶ اے، کہ نشان تینگ کے گوٹ کننگ۔ ○ اگ نیازی نا خوش آف کہ تینا کاٹمے ڈکے،
- تو اووے گوٹ کروئی اے۔ ولے گوٹ کننگ آن اونا عزت کم مریک۔ بندا خاطر
- ۷-۸ آن نیازی ضرور تینا کاٹمے ڈکے۔ ○ نرینہ عبادت نا وخت آتینا کاٹمے ڈیکپ، آنتے کہ
- خدا اووے تینا دو آن تینے عزت تینگ کے جوڑ کرینے، ولے او نیازی ئے نرینہ غان
- ۹ نرینہ ئے عزت تینگ کے جوڑ کرینے۔ ○ نرینہ نیازی کے جوڑ متے، بلکہ نیازی نرینہ نا
- ۱۰ فائدہ کے جوڑ کننگانے۔ ○ بندا خاطر آن نیازی ضرور تینا کاٹمے ڈکے۔ وانشاس اے
- ۱۱ کہ اونا عزت تینا آرغ آن کم اے۔ ملائکاک دا گرائے خیرہ او خوش مریرہ۔ ○ ولے
- ۱۲ یات تجبو کہ خدا نیازی او نرینہ ئے اسے پہ ایلو نامدت کے جوڑ کرینے، ○ آنتے کہ خدا
- اولیکو وار نیازی ئے نرینہ غان جوڑ کرینے، او واسے نیازی ایلو فتا ودی کننگ نا ذریعہ
- ۱۳ اے۔ ولے گل گڑاک خدا نا گنڈ آن مریرہ۔ ○
- ۱۴-۱۵ واسے تیٹ فیصلہ کبو کہ واخوانو بیتس اے یا آف کہ نیازی بغیر کاٹم ڈکنگ آن
- مخلوق نا نیام ٹی خدا نا عبادت کے؟ ○ یقیناً آخا، آنتے کہ واسے صیحو بیتس اے کہ
- نیازی نا مرغنگا پٹاک اونا زیبائی او۔ واکاٹم نا ڈکنگ اوڑ کے پردہ غان بار اے۔ ولے

۱۶ زینہ نامرغینکا پٹاک اوڑکے عزت نازیرعہ افس۔ ○ اگہ کس واپتاتا باروٹ بحث کے، تو ای پادہ کہ ای ہر وخت ہندن خوانفیوہ، او ایلو عیسائیک واپتاتے منیرہ۔ ○

خواجہ عیسیٰ نا آخری وار آن بار ایرغ کینگ کے نصیحت

۱۷ واسہ ای ٹمے ہمو پیتاتا باروٹ لکھیوہ، آرافتے تو ای اتفاق کپہ، اتنے کہ آرا وخت آٹم عبادت کے مچ میرے، تو عبادت فائدہ نا بجائے ٹمے نسخان رسیفک۔ ○
۱۸ او اولیکو ہیست داو اے۔ ای ہنگٹ کہ آرا وخت آٹم مچ میرے، تو ٹم فرقہ غاتے
۱۹ ٹی بشخ میرے، او ای واپنوکا پیتا زری آیقین تجیوہ۔ ○ والی چ شک اف کہ ٹما نیام ٹی فرقہ غاک مردور، تاکہ آرافک کہ صبح نگا کسر آ ہنگ ٹی او، ٹمے معلوم میرے،
ولے واسہ ہندن کینگ جوانو ہیٹس اف۔ ○

۲۰ آرا وخت آٹم مچ میرے او خواجہ عیسیٰ نا آخری وار آن بار ایرغ کنیرے،
۲۱ تو ٹم است نا حب اٹ عبادت کیرے۔ ○ بلکہ آرا وخت آٹم کنیرے، تو ہر
ایٹ صرف تینا فائدہ کے سوچ کیک، ایلو فتا سر ہنگ نا انتظارے کپسہ، او داڑان
۲۲ بھازنگاک بینگن سلیرہ، او ایلو فک سیر کیرہ او نشہ میرہ۔ ○ یات کبو کہ یقیناً ٹما
آراتے ٹی ایرغ دیر آرے۔ شاید ٹما خوش داو اے کہ ہمو عیسائی تے بے عزت
کیرے، آرافک کہ غریب او۔ ٹم تیٹ پابو۔ ای ٹمے واپتاتا باروٹ انت پاو؟
ٹما صفتے کیو؟ یقیناً کپہ۔ ○

۲۳ خواجہ عیسیٰ کئے تینا آخری نن آن بار ایرغ او جوس گینگے رغامانے، ای ٹمے دا
۲۴ پیتاتے خوانفیٹ۔ آرا نن کہ خواجہ عیسیٰ تو غداری مس، او ایرغے پیفے، ○ خدا نا
شکرے آوا کرے، ایرغے ٹکر کرے، پارے "دا ایرغ کنا جان آن بار اے، او ای تینا
جان نا قربانی ئے خدا کے ایتموہ۔ ہندا قربانی نابدلہ ٹمے رسینگ۔ او کئے یات کینگ
۲۵ کے ٹم ایرغے ٹکر کیرے او اوار کنیرے۔ ○ او ہندن ایرغ کینگ آن پد انگور نا جوس

نا پیالہ نے پیفے، پارے "وا انگور نا جوس کنا وتر آن بار اے، کہ ای تینا وترتے خدا
نا کسر اٹ شولیوہ، او کنا کہنگ آن سنا تک کہ خدا تم تو پسکینگا اقرارے کنگ
ٹی اے۔ کنے یات کنگ کے تم اور دا جوے کنیرے۔" واژان ظاہر مریک کہ
آرا وخت آہم تم دا ڈول ٹی ایرغ او انگور نا جوس کنیرے، تم گواہی ایتیرے کہ
خواجہ عیسیٰ کسنگا۔ وا گواہی نے، ہمو وخت اسکان کہ او پدی بتے، ایتہو۔

بندا خاطر آن آرا بندرغ وا ایرغ یا انگور نا جوے کنے، ولے خواجہ عیسیٰ نا کسنگ
نا باروٹ غلط سوچ غلے، او خواجہ نے بے عزت کیک او گناہ کیک۔ وا ضروری
اے کہ کنگ آن مست بندرغ اولیکو وار تینے آرمائے، تینا آستے صفا کے، او اوژان
پد ایرغ او جوس کنے، آتے کہ آرا بندرغ وا ایرغ او جوے کنگ، ولے خواجہ عیسیٰ نا
تینا جان نا قربانی تینگے بے وقوف چانک، او تین کے بڑائے کچن کیک۔ او دا بڑا
نا مطابق تھے آن گراس کسونو، او بھارتنگ لاغر او بیمار او۔ ولے آگہ نن اولیکو
وار تینے آرمائے، تینا آستے صفا کین، تو خدا نا بڑا نئے آ بنگ۔ خواجہ عیسیٰ
داسہ نئے آزمائے، نئے تینا کسر آتینگ ٹی اے، تاکہ آرا وخت آ او فیصلہ
کیک، تو ننازی آ الزام تچیک، دھن کہ او دنیا نا ایلو بند غاتے آ تجوے۔

بندا خاطر آن، سنگناک، آرا وخت آ تم عبادت کنگ او ایرغ کنگ کے اور
مریرے، زو زو کمپو، بلکہ ایلو فٹے کنگ کے موقع ایتہو، ایلو فتا انتظارے کبو۔
او آرا بندرغ بینگن اے، او ضرور تینا آرا ٹی ایرغ کنے، تاکہ اور کنگ نا وخت آ
لنگڑی کپ او خدا نا بڑا مف۔

شامیام ٹی ایلو مسلہ غاک ہم آرید، ولے آرا وخت آ ای تھے آبروہ، تو دافتا
باروٹ خواہیوہ۔

خدا نا پاکنگا رُوح جُوانو ٹیکی تِرو کوس اے

- ۱ **۱۲** کنا سنگتاک، ٹم کنے آن خدا نا پاکنگا رُوح نا طاقت نا باروٹ ہر یفینورے۔
 ۲ دانا طاقت اٹ نن بھاز ڈول نا کاریم کننگ کینہ، او کنا خوش اے کہ ٹم دافتا
 ۳ باروٹ بے خبر مفیرے۔ ٹم بھاز جُوان چارے کہ آرا وخت آٹم عیسیٰ نازی آ
 ۴ ایمان تجھو یسرے بندغاگ ہمر ٹے غلط اٹ رغامارہ، او ٹم ہمو ڈول اٹ بے ساہنگ
 ۵ بتاتا عبادتے کریرے۔ ہندا خاطر آن ای ٹے پاوہ، آرا بندغ تو ہم خدا نا پاکنگا رُوح
 ۶ نا طاقت آرے، او خواجہ عیسیٰ ٹے بے عزتی وُہیت پاکپک، او ہمو بندغ عیسیٰ ٹے
 ۷ "تینا خواجہ" نپنک، کہ پاکنگا رُوح نا طاقت اوڑتو متے۔ نن بھاز ڈول نا کاریم کننگ
 ۸ کینہ، ولے ہندا اسینگا پاکنگا رُوح نا طاقت نا ذریعہ اٹ بریرہ۔ بھاز ڈول نا خرمست
 ۹ اریر، ولے گل اسہ خواجہ کن او۔ خدا نا کاریم بندغائے ٹی جتا جتا ڈول اٹ مرپک،
 ۱۰ ولے ہندا اسینگا خدا گل آن تینا مقصداتے حاصل کیک۔
 ۱۱ خدا تینا پاکنگا رُوح نا طاقتے ننے گل آرا ہی کرینے تاکہ نن گلا نا فہرہ کے کاریم
 ۱۲ کین۔ اسٹے پاکنگا رُوح نا طاقت اٹ خدا نا پیغامے پوہ منگ نا طاقت تیننگ، او
 ۱۳ ایلو بندغے ہمو طاقت تیننگ کہ او ایلو فتے آدا پیغامے صبح طریقہ اٹ رغامے۔ ہندا
 ۱۴ پاکنگا رُوح نا طاقت اٹ اسٹ نا ایمان بسک، ایلوے شفا تیننگ نا طاقت تیننگ،
 ۱۵ او پینے معجزہ نشان تیننگ نا طاقت تیننگ۔ اسٹس دلیری اٹ خدا نا پیغامے تالان
 ۱۶ کننگ کیک، او ایلوے طاقت تیننگ کہ او بندغائے رغامے کہ آرا بندغائے آ پاکنگا
 ۱۷ رُوح نا طاقت بسونے یا بتے۔ پاکنگا رُوح نا طاقت اٹ اسٹس جتا ڈول نا زباناتے
 ۱۸ ٹی بہیت کننگ کیک، او ایلو دا زباناتے ٹی پمتاے ترجمہ کننگ کیک۔ ولے دا
 ۱۹ گل خرمست کننگ نا طاقت صرف ہمو اسینگا پاکنگا رُوح نا ذریعہ اٹ برپک کہ خدا
 ۲۰ تینا خوش نا مطابق ہر بندغے ایٹک۔

نن کل عیسائیک اسیٹ اُن

- ۱۲ اسے جان ٹی بھاز جتا ڈول نا غصہ آریر، ولے کل جان ٹی شامل او۔ جان نا
- ۱۳ غصہ غاتے آن بار نن کل عیسائیک اسے پہ ایلو تو تعلق تھینے۔ ہندن بہوویک او
- ایلو قوم والاک، میک او ہموفک کہ مے افس، نن کل خدا نا پاکنگا روح نا طاقت
- اٹ ایسان تھائن، پاک صاف کنگانن، او اسے جان آن بار جوڑ مسوئن۔ او ننے گلے
- اسے پاکنگا روح نا طاقت تینگانے۔
- ۱۴ نن چانہ کہ جان صرف اسے غصہ غان جوڑ کنگتے، بلکہ بھازنگا غصہ غاتے آن جوڑ
- ۱۵ کنگانے۔ اگے نت دا پاروسس کہ "ای دو آف۔ ہندا خاطر آن ای جان نا غصہ س
- ۱۶ آف"، تو دا منگ کپک۔ اگے خف دا پاروسس کہ "ای خن آف۔ ہندا خاطر آن
- ۱۷ ای جان نا غصہ س آف"، تو دا ہم ممکن مویک۔ اگے کل جان اسے خن مسک، تو دا
- ۱۸ ہمر پنگ کریک؟ او اگے دا صرف اسے خفس مسک، تو دا ہمر گند کشنگ کریک؟ خدا گل
- غصہ غاتے جان ٹی تینا خوش نا مطابق اوفتا جاگے غاتھانے، او ہر اسے عیسائی سے ہم
- ۱۹ تینا خوش نا مطابق کاریم کے راہی کرینے۔ او جان جان آف کہ اسے غصہ غان جوڑ
- ۲۰ کنگانے۔ غصہ غاک بھاز او، ولے جان اسیٹ اے۔
- ۲۱ خن دوئے پاننگ کپک کہ "کنے نا ضرورت آفک"، او نہ کاٹم نئے دا پاننگ
- ۲۲ کپک کہ "کنے نا ضرورت آفک"۔ بلکہ غصہ غاک کہ ایلو فتنے آن کمزور خنگیرہ،
- ۲۳ جان کے بھاز ضروری او۔ کس اسے غصہ سے نا باروٹ بے عزتی و بیست پائے یا
- داوے ڈکے، ولے دانا اہمیت ہمو غصہ غاتا اہمیت آن زیاست اے کہ نن اوفتے
- ۲۴ عزت ایتین، اتنے کہ ننے زیباننگ غصہ غاتا خاص خیال داری ئے کردی آف۔ ہندن
- آرا دخت آ خدا گل عیسائی تے اسے جان جوڑ کرینے۔ او دا فیصلہ ئے ہم کرینے کہ آرا
- ۲۵ عیسائی عزت مند مرے کہ بھازنگاک پارہ "دا کم عزت والا اے"، تاکہ ثنائیم ٹی

- ۲۶ سچ فرقہ مف۔ بلکہ خدا نا خوش اے کہ تم کل اس پر ایلو نا برابر مدتے کیرے ○ اگہ
اسہ عیسائی س تکلیف ٹی مریک، تو ایلو کل عیسائیک تکلیف محسوس کیرہ۔ اگہ بین
بندخ اسہ عیسائی سے عزت ایٹک، تو ایلو کل عیسائیک خوش مریرہ ○
- ۲۷ تم کل اواری خدا نا مقرر کروکاکے جان آن بار اے ○ او خدا عیسائی تے جتا
۲۸ جتا کاریم او اہمیت تسونے۔ اولیکو اہمیت خاصنگ شاگردا تے، اریٹ میکو پغمبراتا
اے، او مسٹ میکو خوانفوکاک او۔ واکان پد معجزہ نشان تروکاک او، ولدا شفا
۲۹ تروکاک، مدت کروکاک، معتبراک، او جتا جتا زباناتے ٹی ہیست کروکاک او ○ شام
خیال ٹی کل عیسائیک خاصنگ شاگردو یا پغمبراک او یا خوانفوکاک او؟ یقیناً آخا۔
۳۰ او گلے معجزہ نشان تینگ نا طاقت آف، ○ او نہ کل شفا تینگ کیرہ، او نہ کل جتا
جتا زباناتے ٹی ہیست کنگ کیرہ۔ او گل جتا نا زباناتے ٹی ترجمہ کروکاک افس ○
۳۱ خدا دا گل کاریم کروکاتے راہی کیک، ولے اوڑان خوابو کہ ”کے ہمو پاکنگا روح
نا طاقتے ایٹے کہ گلا نا خرٹے کیو“ ○

محبت نا اہمیت کلان زیاست اے

- ۱ **۳** اسی ٹے واسہ زیاست اہمیت نا باروٹ رغاویہ۔ اگہ نن بندغاتا او ملاکاتا
زباناتے ٹی ہیست کین، ولے محبت تخین، تو دالے فایہ اے، او نن ہمو بندغاتے
آن بار آن کہ بغیر معنی آٹ ہیست کیرہ ○ شاید نن ایلوفتے تبلیغ کین، یا گل دگوکا
۲ پیتاتے پوہ مرین، یا علم تخین، او شاید ایمان ننا واخہ سونے کہ مشتے نرفنگ کین،
ولے وافک گل ہمو وخت اسکان بے کار او، کہ محبت تخین ○ اگہ نن تینا گل
۳ مال مڈی تے غریباتے ٹی بشخ کین، او تینا جان نا قربانی تینگ آٹ سخت مصیبتاتے
سہین، ولے محبت تخین، تو وافک گل فضول او ○
۴ ہر محبت کروکاک صبر او مہربانی آٹ پیش بریک، محبت کنگ آن ساڑ او تکبر

۵ بَک۔ ۵۔ او صرف تینا باروٹ سوچ کپک یا بد زبانی یا غصہ کپک، او محبت اٹ
 ۶ بندرغ ایلوفتا غلطی تے معاف کیک، پد آیات کپک۔ ۵۔ محبت کروکا ایلوفتا شیطانی آ
 ۷ کاریمتے آن خوش مفک، بلکہ اوفتا نیکنگا کاریمتے کنگک آن خوش مریک۔ ۵۔ محبت
 کروکا ہر وخت ایلوفتا خیال داری ئے کیک، خدا نازی آ ایسان تجک، ایلوفتا زی آ
 یقین تجک، او صبر کیک۔ ۵۔
 ۸ دنیا لی پیغامک خلاص مرور، ولے محبت اصل خلاص مفک۔ جتا دُول نا زبانا تے
 ۹ لی ہیست کنگک نا طاقت خلاص مروئے، او دُکوکا پیتا علم گیرام کنگک، ۵۔ اتے کہ
 ۱۰ واسکان ننا علم پورہ افک، او ننا تبلیغ کنگک نا طاقت کم اے۔ ۵۔ ولے یات کبو کہ
 آرا وخت آ خواجہ یحییٰ پدی بریک، تو ہمو گڑاک کہ پورہ افس، خلاص مریرہ۔ ۵۔
 ۱۱ آرا وخت آن چنا آسنہ، تو چناتے آن بار ہیست کرینہ، اوفتے آن بار سوچ کرینہ،
 اوفتے آن بار بحث کرینہ۔ ولے واسہ بھلن مسوئن، او واسہ چناتی دُکاریم کپنہ۔ ۵۔
 ۱۲ ہنڈن نن واسہ خدا نا باروٹ مچہ وزست کینہ، او مچہ پورہ مرینہ، ولے دُخس بروئے
 کہ نن خدا نا مون آپیش مرون۔ واسکان ننا علم خدا نا باروٹ چٹ اے، ولے
 خدا ئے ننا باروٹ ہر ہیست نا سما اے، او دُخس بروئے کہ نن اونا باروٹ کل علمے
 ۱۳ حاصل کرون۔ ۵۔ ایسان، یقین او محبت اصل خلاص مفسر، ولے محبت نا اہمیت
 دا کل آن زیاست اے۔ ۵۔

ہمو ٹیکیک کہ پاکنگا رُوح نا طاقت اٹ بریرہ

۱۳ ہندا خاطر آن محبت کنگک نا طاقتے حاصل کنگک نا کوشتے کبو، او وار تو اوار
 خداغان خواست کبو کہ ”کنے تینا پاکنگا رُوح نا طاقتے ایتے، خاص طور اٹ پُکُنگا
 پیغامے تالان کنگک نا طاقتے کنے ایتے“۔ ۵۔ آرا وخت آ بند غس ایلوفتا مون آپین
 ۲ زبانا تے لی ہیست کیک، صرف خدا اودے پورہ مریک۔ دا پاننگ نا وخت آ او خدا نا

- ۱ پاکنگا روح نا طاقت اٹ ڈکوکا پیتاتے رغالک، ولے کس اونا پیتاتے پوه مفک۔
 ۲ ولے ہمو بندرغ کہ خدا نا پیغام نا تلخچے کیک، او واژان ایلو بندغاتے تسلی ایتک، او
 ۳ اوفتا ایمانے بسفک۔ ارا بندرغ ایلو زباناتے ٹی ہیست کیک، او صرف تینا مدتے
 ۴ کیک، ولے ارا خدا نا پیغام نا تلخچے کیک، او کل عیسائی تا مدتے کیک۔
 ۵ کنا خوش اے کہ کل شما ایلو زباناتے ٹی ہیست کنگ کیرے، ولے کنا واژان
 ۶ بھلا خوش واو اے کہ تم خدا نا پیغام نا تلخچے کبو، آنتے کہ ارا بندرغ کہ دھن کیک،
 ۷ اونا اہمیت ایلو زباناتے ٹی ہیست کروکا نا اہمیت آن زیاست اے۔ ولے ہمو وخت
 ۸ آ کہ ایلو زباناتے ٹی پیتاتے ترجمہ کیک، تاکہ ایلو عیسائی تا روحانی علم ہم ووک، وا
 ۹ وخت آ اونا اہمیت زیاست اے۔
 ۱۰ کنا سنگٹاک، ارا وخت آ ای ٹھے آبریو، تو اگہ ای ایلو زباناتے ٹی ہیست کیو،
 ۱۱ ولے ہمو وخت اسکان کہ ای ٹھے خوافتنت، یا شما علمے ودفنتٹ، یا خدا نا پیتاتے
 ۱۲ ٹھے رغامتٹ، وا تم کے چچ فائدہ آف۔
 ۱۳ بانسری او رباباتا باروٹ سوچ کبو۔ اوفک ہمو وخت اسکان بے کار او کہ کس
 ۱۴ واقفے صبح طریقہ اٹ خلتے۔ او اگہ جنگ نا وخت آ بگل غلط ظنلک، تو کس جنگ
 ۱۵ نا تیاری کنگ کپک۔ ہندن اگہ ٹھے آن کس ایلو زباناتے ٹی ہیست کیک او
 ۱۶ بنوکاک پوه مفسر، تو اوفتا استاتے آوا پیتاک لگسہ۔ دنیا ٹی بھاز زبان پانگیرہ،
 ۱۷ او کس ہم بے معنی آف۔ ولے اگہ ای زبائیں تیرہ، تو دا زبان ٹی ہیست کروکا
 ۱۸ کنے او ای اووے پوه کنگ کیرہ۔ او کن کے پردیسی آن بار اے۔ تم خداغان
 ۱۹ ایلو زباناتے ٹی پاننگ نا طاقتے خوارے۔ دا جوانو بیٹس اے کہ تم خداغان طاقت
 ۲۰ خوارے، ولے واژان جوان مریک کہ تم خداغان ہمو طاقتے خوابو کہ واژان ایلو
 ۲۱ عیسائی تا روحانی علم ووے۔
 ۲۲ ہمو بندرغ کہ ایلو زباناتے ٹی ہیست کیک، ولے دا زباناتے پوه مفک، اووے
 ۲۳ دعا کروئی اے کہ او تینا پیتاتے ترجمہ ہم کے، آنتے کہ اگہ بندرغس ہندا ڈول نا زبان

۱۵ ٹی دُعا کی، تو اونا روح ہم ہندا دُعا ئے کنگ ٹی اے، ولے او پیتا معنی ۱۶
 ۱۷ پوہ مَفک۔ ۱۸ ہندا خاطر آن دھینگا دخت آ بندرغ ہڑتو روح آٹ او عقل آٹ دُعا
 ۱۹ او مزہبی دُشعر ۲۰۔ فرض کبو کہ عبادت نا دخت آٹھے آن کس ایلو زباناتے
 ۲۱ ٹی خُدا نا صفقے کے، تو ایلو موجود بندرغ واڑتو اِتفاق کنگ کپک، آتے کہ اودے
 ۲۲ خبر آف کہ دُعا ٹی آت پاننگانے۔ ۲۳ شاید اونا دُعا خُدا نا شکر کے بھاز جوان مرے،
 ۲۴ ولے ولدا ہم موجود بندرغ تپک۔

۱۸ ای خُدا نا شکرے آوا کیوہ کہ بھاز وار ایلو زباناتے ٹی ہیست کنگ کیوہ۔ ۱۹
 ۲۰ ولے عیسائی تا نیام ٹی عبادت نا دخت آ کنا خوش اے کہ ای مچ ہیست کیو کہ
 ۲۱ اوفک پوہ مریر۔ آگہ ای بھاز ہیست کیو ولے اوفک وا زباناتے پوہ مَفس، تو
 ۲۲ واڑان بچ فائدہ آف۔

۲۰ کنا سنگتاک، جواننگا پیتا پوہ منگ کے چنا مقبو، بلکہ دافتا باروٹ عقل مند
 ۲۱ بو، ولے خرابنگا پیتا پوہ منگ کے چنا بو۔ ۲۲ مقدسنگا کتاب ٹی خُدا پارینے
 ۲۳ ”ای ایلو زبان پاروکاتا یعنی پردیسی تا ذریعہ آٹ
 ۲۴ بندغاتے تو ہیست کیوہ،

۲۵ ولے ولدا ہم اوفک کنا پیتا آتوجہ تفسہ۔“ ۲۶
 ۲۷ واڑان ظاہر مریک کہ ایلو زباناتے ٹی ہیست کنگ ایمان تجوکاتا نصیحت کے
 ۲۸ آفک، بلکہ بے ایماناتا نصیحت کے آرے۔ ایمان تجوکاک خُدا نا پسکینگا پیغام نا
 ۲۹ تبلیغ کنگ آن فائدہ حاصل کیرہ، ولے بے ایماناک مَنپسہ تہ۔ ۳۰ ہندا خاطر آن فرض
 ۳۱ کبو کہ عیسائیک عبادت کے مچ مریر، اوفک جتا جتا زباناتے ٹی ہیست کیر، او بے
 ۳۲ ایمانس یا پین بند غس برے کہ خواجہ عیسیٰ نا باروٹ علم حاصل کنگ خوائے، او
 ۳۳ یقیناً پانک ”دافک گنوک مسونو“۔ ۳۴ ولے آگہ بے ایمانس یا پین بند غس برے
 ۳۵ کہ خواجہ عیسیٰ نا باروٹ علم حاصل کنگ خوائے، او گُٹے خُدا نا پیغام نا باروٹ
 ۳۶ ہیست کنگ آخے، او دافتا پیتا تے منک، او بونوکا پیتا آن تینا فیصلہ تینٹ

کیک، ۲۵ او تینا اُست نا پیتاے ظاہر کیک۔ او خدائے سجدہ کیک او پانک "خدا نا طاقت یقیناً تُم تو ارے"۔

عبادت نا وخت آ جزا بڑا کپیو

۲۶ سنگتاک، کنا پاننگ نا مقصد داو اے کہ آرا وخت آ تُم عبادت کے مچ مرے، شاید تُمے آن اسٹس مزہبی و شعر خلوکوس مرے، پیئس خوانفو کوس مرے، پیئس خدا نا وگوکا پیتا باروٹ رغامو کوس مرے۔ شاید اسٹس پین زباناتے ٹی ہیست کروکوس مرے، او اسٹس داوے ترجمہ کروکوس مرے۔ ولے بھلا ہیست داو اے کہ داہل گڑاک عیسائی تادمت کے مرے۔ ۲۷ اگہ تُمے آن کس ایلو زباناتے ٹی ہیست کیک، تو صرف اِرت یا مسہ پین ایلو زباناتے ٹی ہیست کیر او ہر اسٹ ضرور تینا واری آ ہیست کے، او کسے دا پیتاے ایلو فتنے پوہ کنگ کے ترجمہ کر دی اے۔ ۲۸ اگہ کس ترجمہ کروکوس موجود آف، تو ایلو زباناتے ٹی ہیست کروکاک ضرور چپ مرے او اُستے تینا خدا نا یات ٹی ظہیر۔

۲۹ پیغام رسیفو کاک پیغامے سر کیر، او ایلوفک وافتا پیتاے بنیر، او ہریر کہ دافنے ٹی غلطی تو آف۔ ۳۰ اگہ اسٹس ہیست کنگ ٹی اے او پیئسے خدا نا گنڈ آن خاصو گلوئس بریک، تو ہیست کروکاک چپ مرے۔ ۳۱ تُم کل اسہ پر ایلوئے تینا خدا نا پسکینگا پیغام نا باروٹ رغامو، تاکہ کل شامہیل کیرے او شامہست وڈے۔ ۳۲ او یات تجبو کہ ہیست کروکاتے تو طاقت ارے کہ چپ مرے یا تینا واری نا انتظارے کیر، ۳۳ اُستے کہ خدا نا خوش آف کہ عیسائیک عبادت کے مچ منگ نا وخت آ جزا بڑا کیر۔ بلکہ اونا خوش اے کہ تُم امن ٹی عبادت کیرے، وھن کہ ایلو عیسائیک کیرے۔ ۳۴ عبادت کے اوار مچ منگ نا وخت آ نیازیک چپ مرے۔ اوفنے ہیست کنگ نا اجازت آف، اُستے کہ مقدسنگا کتاب نا حکم نا مطابق اوفک زینہ غاتے عزت ایتیر۔

۳۵ فرض کبو کہ نیازی سے مزہبی و مسلہ س ارے، تو ارا ٹی تینا اریغ آن ہریفے، اتے
 ۳۶ کہ نیازی نا عیسائی تا مچی ٹی بیت کنگ شرم نا پیش اے۔ اے ای ٹے آن ہریفیوہ
 ۳۷ کہ خدا نا پیغام ٹے آن بس؟ یا نا خیال ٹی دا پیغام صرف ٹے آر سیفنگا نے؟ اگ
 کس واسوچ کیک کہ "خدا نا طاقت کن تو ارے، او ای پیغام رسیفو کو سے اٹ"،
 تو او ضرور وادرس ت کے کہ ارا پیتاے ای ٹے لکھنگ ٹی اٹ، و افک خدا نا حکماک
 ۳۸ او۔ اگ و ابندرغ واپیتاے آن انکار کیک، تو خدا وادراں انکار کیک۔
 ۳۹ ہندا خاطر آن، کنا سنگتاک، خدا نا پسکننگا پیغامے است نا خب اٹ ایلو فٹے
 ۴۰ آر سیفو، ولے ایلو زباناتے ٹی بیت کروکاتے منع کپہو۔ او ہر عبادتے جوان او
 صیح طریقہ اٹ کبو۔

خواجه عیسیٰ نا پدی زندہ مننگ

۱ **۵** سنگتاک، واسہ ای ٹے ہمو پیتا تا باروٹ ولدا رغا بیوہ کہ مست رغا ناٹ۔ ٹم
 ۲ واپسکننگا پیغام نازی آ ایمان تجارے او واسکان سختی اٹ تخنگ ٹی ارے۔ اے ای
 واپسکننگا پیغامے ٹے آر سیفیٹ او ٹم منارے تہ۔ وادرجان ٹم بچاؤنگا نورے،
 او وادخت اسکان سختی اٹ عمل کنگ ٹی ارے۔ اگ ٹم وایمان آن ہر سینگی رے،
 یا وانا زی آ عمل کپیرے، تو وانا مننگ بے فائدہ اے۔
 ۳ ای اولیکو وار ٹے آ ہمو پیتاے رسیفیٹ کہ خواجہ عیسیٰ غان کنے رسینگا نر، او
 واکلان امہنگا بیت اے کہ خدا نا مقرر کروکنا گناہ او برائی تا خاطر آن تینا جان نا
 ۴ قربانی ئے تے۔ او مقدسنگا کتابا تا پیش گوہی تا مطابق کسفنگا، و فن کنگا، او مسہ
 ۵ دے آن پدی زندہ کنگا۔ اولیکو وار پطرس آ، ولدا ایلو خاصنگا شاگرداے آ ظاہر
 ۶ مس۔ ولدا او اسہ وار تو بیچ صد بند غاتا مون آ ظاہر مس کہ و افک گل اوڑا ایمان
 ۷ تجارہ۔ و افٹے آن بھازنگاک واسکان زندہ او۔ ولدا او یعقوب آ ظاہر مس، او اسہ

کا ولدا کُل خاصنگا شاگردا تے آ ظاہر مس۔

- ۸ آخر ٹی او کئے آ ہم ظاہر مس، او ای ہمو چٹناغان بار اٹ کہ او تینا وخت آ
 ۹ دوی منگ نا بجائے ہرے آ دوی مسونے۔ ہندا خاطر آن کنا ایمیت ایلو خاصنگا
 شاگردا تے آن بھاز کم اے۔ ای لائج افٹ کہ کس کئے خاصو شاگردس پائے،
 ۱۰ اتے کہ خواجہ عیسیٰ نازی آ ایمان تجھو کاتے تکلیف او پریشانی تِسوٹ، وے خدا
 تینا خوش نا مطابق کئے خاصنگا شاگرد جوڑ کرینے۔ خدا نا وارحمت بغیر مقصد الویکے۔
 ای ایلو کُل خاصنگا شاگردا تے آن زیاست کاریم کریٹ۔ واکنا طاقت اٹ الویکے،
 ۱۱ بلکہ خدا نا طاقت اٹ اسکے۔ واکنا ہمتس آف کہ ای ٹھے خوانفیو یا اوفک ٹھے
 خوانفیر، وے بھلاہیت واو اے کہ نن کُل ہمو اسے پیغامے سر کرین کہ ٹم وانا
 زی آ ایمان تیخنگ ٹی ارے۔

کُل ضرور پدی زندہ مرور

- ۱۲ ننا پیغام واو اے کہ خدا نا مقرر کروکا پدی زندہ کنگنے۔ گڑا ٹھے آن گڑاس
 ۱۳ ہمر پاننگ کیرہ کہ کہوکاک پدی زندہ مفسے؟ اگر وارا ست اے کہ کہوکاک پدی زندہ
 ۱۴ مفک، تو وانا معنی واو اے کہ خدا نا مقرر کروکا ہم پدی زندہ کنگنتے۔ اگر خدا نا
 ۱۵ مقرر کروکا پدی زندہ کنگنتے، تو ننا تبلیغ کنگک او ٹما ایمان تیخنگ فضول او۔ او
 واژان بھلاہیت واو اے کہ نن خدا نا باروٹ دروغ تیخنگ ٹی آن، اتے کہ نن پانہ
 کہ ”خدا تینا مقرر کروکائے پدی زندہ کرینے۔“ اگر راست اے کہ کہوکاک پدی زندہ
 ۱۶ مفک، تو وانا معنی اے کہ خدا تینا مقرر کروکائے پدی زندہ کنتے، اتے کہ اگر کہوکاک
 ۱۷ پدی زندہ مفک، تو خدا نا مقرر کروکا ہم پدی زندہ کنگنتے۔ اگر خدا نا مقرر کروکا
 پدی زندہ کنگنتے، تو ٹما ایمان بے فائدہ اے، او ٹم واسکان گناہ او بُرائی تے ٹی
 ۱۸ پاسنگوک ارے۔ وانا معنی واہم اے کہ ارا فک خدا نا مقرر کروکا نازی آ ایمان

۱۹ تجار، کسکر، ضائع مسر۔ ○ اگہ ننا خدا نا مقرر کروکا نازی آیقین تجنگ صرف دا دنیا ٹی فائدہ مند اے، تو نن کل ایلو بند غاتے آن بد قسمت آن۔ ○

۲۰ ولے راست نا بیت داو اے کہ یقیناً خدا نا مقرر کروکا پدی زندہ کنگانے، او دا ضمانت اے کہ آرافک ہم ایمان تجیرہ، کہیرہ، خدا نا مقرر کروکا نا طاقت اٹ

۲۱ پدی زندہ کنگیرہ، خوشی اٹ رہینگیرہ، ○ اتے کہ موت اسہ بندغ نا وجہ غان بس۔ او

۲۲ پدی زندہ منگ پین بندغے نا وجہ غان بس۔ ○ یعنی بندغ نا کہنگ آدم نا وجہ غان بس، او ہندن پدی زندہ منگ خدا نا مقرر کروکا نازی آ ایمان تجوکاتے رسیدنگ

۲۳ او اوفک جنت آکارہ۔ ○ ولے ہر کاریم تینا وخت آمریک۔ اولیکو وار خدا نا مقرر کروکا پدی زندہ کنگا، او آرا وخت آ او پدی بریک، اونا نازی آ ایمان تجوکاک ہم،

۲۴ کہ کسکونو یا زندہ او، ہمیشہ نا زندگی ئے حاصل کیرہ۔ ○ واکان پد قیامت مروئے۔ وا وخت آ خدا نا مقرر کروکا کل شیطان، جن او ایلو خرابنگا طاقتاتے خدا نا خوش نا

۲۵ مطابق کٹوئے، خلاص کروئے، ○ ولے ہمو وخت اسکان کہ او کل گڑاتے کے حاکم کننگتے، گلا نا رہنما جوڑ کننگتے، اوڑ کے پین کاریم آرے۔ ○ خدا نا مقرر کروکا تینا کل

۲۶ دشمناتے کٹک، او واکان پد کس کسپک، اتے کہ کہنگ ہم نن کے دشمن آن بار اے، کہ نن واڑان خولینہ۔ ○ زبور ٹی وا لکھوک اے کہ "خدا کل گڑاتے کے

۲۷ اووے حاکم کرینے، گلا نا رہنما جوڑ کرینے۔" خدا کل گڑاتے تینا مقرر کروکا نا ذو ٹی تسونے، ولے تیٹ مقرر کروکا نا کیرغ آف۔ ○ آرا وخت آ کل گڑاک خدا نا مار نا

۲۸ حکومتی منیرہ، ولدا مار پانک "واقتا اصل وارث تو خدا اے، او یقیناً خدا کل گڑاتا مالک اے۔" ○ واسہ گڑاس عیسائیک ہمو عیسائی تے کے پاک صاف منگ نا بے

۲۹ شوالانو کہ کسکونو۔ وافک ذہن اتے کہید؟ اگہ بندغ کہنگ آن پدی پدی زندہ مفک، تو واقتا پاک صاف منگ نا بے شولنگ بے کار اے۔ ○

۳۰ کنا سنگتاک، اسی فخر کیوہ کہ تم خواجہ عیسیٰ نازی آ ایمان تجانورے، او کنے
۳۱ ہمو فخر نا قسم اے کہ اسی ہر وخت کہنگ نا خطرہ ٹی اٹ۔ او آرا اسکان ننا نسخان

- ۳۲ اے، نِن اَتے ہر وخت تینا جانے خطرہ ٹی شانینہ؟ ○ اگہ ای افسس شار ٹی صرف
 دُنیاوی آ مقصداتے کے تینے پریشانی ٹی شانٹ، تو کناچ فائدہ متے۔ اگہ کہو کا پدی
 زندہ مفک، تو دا پاننگ کہ ”گن، بین، خاچ، پگہ نا خیرس اے“ راست اے۔ ○
- ۳۳ بے وقوف مقبو، اَتے کہ وسائت نا پاننگ راست اے کہ ”خراہنگ سنگت جَواننگا
 عاوتاتے خراب کیک“ ○ راست نا کسر آ پو، تینا گناہ تا کسرے ایلو۔ ای نئے پاوہ
 ۳۴ دا شرم نا بیٹس اے کہ نئے آن گراس خدائے درست کپسہ ○

دُنیاوی او جنتی آ جاناک

- ۳۵ کس دا ہم ہر یفنگ کیک کہ ”کہو کا ہمر پدی زندہ مروئے؟ او آرا دُول نا اونا
 ۳۶ جان مروئے؟“ ○ دا ہر یفوکا بے وقوفس اے۔ بجے نا باروٹ سوچ کبو۔ آرا وخت آ
 ۳۷ ٹم بجے دُغار ٹی وسیرے، او ہمو وخت اسکان ترک کپک کہ بازن متے ○ آرا وخت
 آ زمیندارس بجاتے ویک، تو دانا بچاک بازو خولم یا پین فصلے نا بچاک او۔ ولے
 آرا وخت آ دا بجاتے آن فصل ترک کیک، تو دا فصل مست نا بازنگا بجاتے آن
 ۳۸ بار آفک ○ دا خدا نا کاریم اے کہ او تینا خوش نا مطابق دا فصلے ووفک، او ہمو
 نج آن ہمو نا فصلے ترک ایٹک ○
- ۳۹ یات کبو کہ گل شوک ہم اسہ دُول نا افس۔ بندغاتا شو جتا، ساواراتا شو جتا،
 ۴۰ او چک او چچی تا شوک جتا جتا دُول نا او ○ آسمان ٹی موجود گڑاک دُنیا نا گڑاتے
 ۴۱ آن جتا او۔ اوفتا زیبائی دُنیا نا گڑاتا زیبائی آن جتا اے ○ ہندن وے نا جندا نا
 اسہ زیبائی س اے، او توبے نا تینا، او استاراتا دا ہر توماتے آن جتا زیبائی اے، او
 بھازنگا استاراک اسہ پہ ایلو آن روشنائی ٹی جتا او ○
- ۴۲ او قیامت نا وے آ بندغاتے کے ہندن مروئے۔ آرا وخت آ انسانی وُ جانس
 وُفن کننگ، تو دا سُرک۔ ولے آرا وخت آ دا پدی زندہ مروئے، دا ہمیشہ کے زندہ

۳۳ مروئے۔ ○ واؤنیا ٹی ننا جاناک کمزور او، آخر کار کہینہ، ولے پدی زندہ منگ نا وخت
 ۳۴ آ ننا جاناک کمزور مفسر، بلکہ زیبا او طاقت ور مریرہ۔ ○ آرا وخت آ وفن کننگ، تو
 ۳۵ وئیای آ جان اے، ولے پدی زندہ منگ آن پد جنتی آ جان اے۔ واڑے وئیای
 آ جان اے، تو ضرور مون آ جنتی آ جان اے۔ ○ تورات ٹی لکھوک اے کہ "آوَم
 اولیکو بندرغ اسکہ کہ خدا اووے جوڑ کرے"۔ او آوَم نا نسل آن بروکو بندرغس یعنی
 ۳۶ عیسی روحانی زندگی ئے تنگ ٹی اے۔ ○ اولیکو وار جنتی آ جان آخا، بلکہ وئیای
 ۳۷ آ جان بس، او واکن پد جنتی آ جان بسونے۔ ○ باوہ آوَم مش آن جوڑ کننگ، ولے
 ۳۸ روحانی طاقت تروکا جنت آن بس۔ ○ وئیای ٹی کل بندرغاک آوَم آن بار جان تجیرہ،
 ولے آرا بندرغاک کہ خدا نا مقرر کروکا نا کسر آ بریرہ، اوفک عیسی غان بار ہمیشہ نا
 ۳۹ زندگی ئے حاصل کیرہ، او اوڑتون او۔ ○ او ہندن نن کہ واسہ وئیای آ بندرغ آن بار
 آن، مون آ جنتی آ بندرغ آن بار مریرہ۔ ○
 ۵۰ کنا سنگٹاک، کنا پاننگ نا معنی واو اے کہ ننا وئیای آ جاناک جنت ٹی ہمپہر،
 اتے کہ وا وئیای آ جاناک زو خلاص مریرہ او پوک گنیرہ تا۔ ولے خدا تو اوار
 رینگو کا تا جنتی آ جاناک ہمیشہ کن او۔ ○
 ۵۱ امی ٹمے آ مست نا رازس پاش کیوہ۔ قیامت نا وخت آن نن کل کسپنہ، ولے
 ۵۲ پسننگ جان رینگگ۔ ○ او وا اسہ وار تو ہندن مروئے وھن کہ خٹے تر کیس، ملیس۔
 آرا وخت آ آخری بگل لگوئے کہو کاک پدی زندہ مرور، او ارافک کہ زندہ او، اوفتا
 ۵۳ جاناک ہم اسہ وار تو کہو کاٹے تو اوار بدل مرور او پد آ موت بفروئے، ○ اتے کہ وا
 وئیای آ جاناک، کہ واسہ نن تون او، اوفک ضرور جنتی آ جانائے ٹی بدل مرور،
 ۵۴ کہ نن جنت ٹی ہمیشہ رینگینہ۔ ○ آرا وخت آ واپتاک مرور، تو مقدسنگ کتاب نا
 وا بیت صبح ثابت مریک کہ
 موت خلاص مسونے او ہمیشہ نا زندگی شروع مسونے۔ ○
 اے موت، نا خو لیس آرا نگ ہناتے؟

- اے موت، واسے نے طاقت آف کہ بند غالتے پریشانی ایتمیس۔
 ۵۶ موت گناہ نا ورجہ غان بس، او شریعت آن ظاہر مریک کہ نن کل گناہ گار آن۔
 ۵۷ ولے خدا نا شرکے آوا کیہو، کہ نن خواہہ عیسیٰ نا ذریعہ آٹ ہمیشہ نا زندگی لے
 حاصل کریمن۔
 ۵۸ کنا سنگتاک، ہندا خاطر آن سختی آٹ ایمان تجبو، او ہر وخت خواہہ عیسیٰ نا
 خدمت کے کاریم کبو، اتے کہ نم جوان چارے کہ نما کاریماک اونا فائدہ کن او۔

غریب عیسائی تا مدت کے نصیحت

- ۱ **ب** واسے ہمو پیسہ نا مچ کنگ نا باروٹ لکھیوہ کہ غریبنا عیسائی تا مدت کن او۔
 ۲ ای نمے ہمو نصیحتے ایٹیوہ، کہ ای مست گلنتیہ صوبہ نا عیسائی تے تسوٹ۔ ہر یلشمبے
 نا وے آٹھے آن ہر ایٹ ضرور تینا کٹو کا پیسہ غالتے آن گراس پیسہ بچا لے، تھے،
 ۳ تاکہ کنا بینگ نا وخت آپین پیسہ مچ کنگ نا ضرورت مف۔ تینا نیام آن گراس
 بندرغ گچین کبو، کہ واکف شمارو کا پیسہ غالتے یروشلیم شار نا عیسائی تے آونگ کے
 تیار مریر۔ نمے آ بینگ آن پد ای افقے کے تعارف نا خطا لکھیوہ، افقے راہی
 ۴ کیوہ۔ اگہ کنا بینگ ہم ضروری اسکے، تو واکف کن تو بینگ کیرہ۔

پولس نا کرنتھس شار آ بینگ نا منصوبہ

- ۵ ای مکڈنیہ صوبہ غان مریسہ نمے آبریوہ، اتے کہ واکنا کسرٹی بریک۔ کنا اراوہ
 ۶ اے کہ ای بھار وے نم تو گدریغیو، شاہد کلا سیل اے۔ واکان پد اراکند آ کہ
 ای ہنٹ، ہنگ نا وخت آٹم کنا مدتے کیرے۔ کنا خوش اے، او اگہ خدا نا
 ۷ خوش ہم ہندن اسکے، تو ای واسے نم تو چھ وخت کہ آخا، بلکہ کنا اسیت اے کہ ای

مون آئم تو بھار وخت گدریفیوہ۔

۸ ولے ای واڑے افسس شارٹی پتیکاست پنی آئید ناوے اسکان رینگیوہ۔

۹ اتے کہ واڑے پیغام نا بھار دشمناک آریر، ولے وا وخت آ بھار موقعہ آرے کہ

ای تبلیغ کیو او خوافیوہ۔

۱۰ اگہ یتھتھس ئے آرے، اووے خوشی اٹ بہ خیرٹ کبو، کسے موقعہ تقبو

کہ او یتھتھسے بے عزت کے، اتے کہ او ہم کنے آن بار خواجہ عیسیٰ نا خدمت کے

۱۱ کاریم کنگ ٹی اے۔ ئم ضرور اونا مدتے کیرے تاکہ او آسانی او سلامتی اٹ کنا

گنڈ آپی بنگ کے۔ ای واڑے انتظار کنگ ٹی اٹ، کہ او عیسائی سنگتاتے تو

اوار، کہ اوڑتون او، برے۔

۱۲ آرا تسکان ننا مزہبی آ ایلم اپلوس نا بیت اے۔ ای اووے ئم کے بھار

منت کیٹ کہ ایلو عیسائی سنگتاتے تو اوار ئے آرے، ولے اونا خوش آلویک،

اتے کہ واڑے واسکان مصروف اے۔ ولے آرا وخت آ اووے موقعہ بلا، ئم تو

بلنگ کے بریک۔

آخری بیتاک

۱۳ ہوشار ببو، ایمانے تینا بسفبو، اسہ پہ ایلو نا تینا اہمتے ووفبو، او ہر کاریے محبت

۱۴ اٹ کبو۔ ئے خبر اے کہ سقیناس او اونا آراوالاک یوتان صوبہ نا اولیکو بندناک

۱۵ او کہ خواجہ عیسیٰ نازی ایمان تھار، او واسکان اُست نا خب اٹ عیسائی تا مدتے

۱۶ کنگ ٹی او۔ سنگتاک، ای ئے منت کیوہ کہ وھینگا بندغاتا عزتے کبو او ہموفتا،

کہ دافتے تو اوار اُست نا خب اٹ عیسائی تا مدتے کیرہ، اوفتا ہم عزتے کبو۔

۱۷ ای سقیناس، فرتوتائس او آخیاگس نا ئما گنڈ آن بنگ او آخوال ایتگ کے

۱۸ خوش اٹ، اتے کہ ای ئم کے پریشان اسٹہ۔ واک کنا ہمتے ووفینو، او کنا یقین

اے کہ اوفک نما ہمتے ہم دوفیسر۔ وھینگا بند غاتا عزتے کبو۔

۱۹ ایشیا صوبہ نا عیسائیک ئے آ سلام راہی کیرہ۔ اکو کہ او اونا زائفہ پڑ سکھ تو اوار
۲۰ ہمو عیسائیک کہ وافتا آرا ٹی عباوت کے مچ مریرہ، ئے بھاز سلام پارہ۔ وا جاگہ
نا کل عیسائیک ہم ئے سلام پارہ۔

اسہ پہ ایلوئے تینا دؤ تفوک سلام پاہو۔
۲۱ ای، پولس، وا آخری پیتا تینا دؤ آٹ لکھنگ ٹی آٹ۔ آرا بندرغ خواجہ
۲۲ عیسیٰ تو محبت کپک، خواجہ عیسیٰ تینٹ تینا پدی بنگ نا وخت آ اورا الزام تھک۔
اورا بڑا بریک۔

۲۳ خواجہ عیسیٰ نا رحمتاک نما زی آمریر۔
۲۴ او کنا محبت خواجہ عیسیٰ نا ذریعہ آٹ ہمیشہ ئم تو مرے۔ آمین۔
خدا حافظ۔

نما مزہبی آ باوہ،
پولس،

او کن تو اوار نما مزہبی آ ایلیم، سو سٹھینس۔

کرتھی شار نا عیسائی تے کے ارٹ میکو خط نا تعارف

پولس دا ارٹ میکو خطے دا شار نا عیسائی تے کے لکھانے، اُتے کہ کرتھیک اولیکو خط نا جواب ٹی بہازنگا مسئلہ غانا باروٹ بریفیسٹر. اولیکو خط ٹی پولس اوفتازی آ بہاز الزام تحاسس. آخری ٹی دا خط ٹی او خوشی اٹ لکھانے، اُتے کہ اوفتے آن بہازنگاک گناہ نا کسر آن بڑسینگانو، او پدی عیسیٰ نا کسر آپینگ ٹی آسره. دا خط ٹی پولس دافتے تو سنگتی او محبتے ظاہر کرینے. ولدا پولس دا عیسائی تے رغامانے کہ ”تینا ایلو غریبنا عیسائی تا مدت کے تیار مہو“. داڑتو آوار آوار او بمو بندغاتا زی آ الزام تحانے کہ تینے دروغ اٹ خاصنگا شاگرد پاریرہ. او کرتھی تے رغامانے کہ ”تینے دھینگا بندغاتے آن بچا فہو“.

دا خط نا اہنگا بشخاک داد او:

- تعارف ۱:۱ - ۱۱:۱
 کرتھی تے کے خاصنگا بیتاک ۱۲:۱ - ۱۶:۷
 یہودیہ صوبہ نا غریبنا عیسائی تے کے مدت ۱:۸ - ۱۵:۹
 دیر خاصنگا شاگرداک او؟ ۱:۱۰ - ۲۱:۱۲
 آخری بیت او نصیحتاک ۱:۱۳ - ۱۴:۱۳

پولس نا کرتھی شار نا عیسائی تے کے ارٹ میکو خط

ب یونان صوبہ او خاص تور اٹ وانا شار کرتھی ٹی ریملو کا عیسائی تے،

سلام۔

باوہ خُدا او خُواجه عیسیٰ، کہ او خُدا نا مقرر کروکا اے، او فتا رحمتاک ثمازی آ
مریر، او تھے آپریشانی بَف۔

ای خُدا نا خوش نا مطابق خُواجه عیسیٰ نا خاصنگا شاگرد جوڑ مسوٹ۔ دا خط لکھنگ
ٹی مزہبی آیلم یمتھیس ہم شامل اے۔

یقین تجبو، مصیبت نا وخت آ خُدا ننا مدترے کیک

۳ بپو، باوہ خُدا او خُواجه عیسیٰ، کہ او خُدا نا مقرر کروکا اے، نا شکرے آوا کیمبو،
۴ آنتے کہ صرف باوہ خُدا رحم کروکا او مدت کروکا اے۔ خُدا مصیبت نا وخت آتنا
۵ مدتے کیک، تاکہ نن ہمو بندغاتا، کہ مصیبت ٹی او، واقتا مدتے ہندن کین، دھن
۶ کہ خُدا ننا مدتے کیک۔ نن خُدا نا مقرر کروکا غان بار تکلیف او مصیبت سہنگ ٹی
۷ اُن، او خُواجه غان بار خُدا ننا بھاز مدتے کنگ ٹی اے۔ آرا وخت آنے آن کسے
۸ آ مصیبت بریک، او ننے آن کس خُدا نا طاقت اٹ دا مصیبت سہک، دا ہم ثما
۹ فائدہ او نجات کین اے، آنتے کہ داڑان ثما ہمت واک او تھے ہم ننے آن بار خُدا
۱۰ مصیبت صبر اٹ سہنگ نا طاقت ایٹک۔ ہندا خاطر آن کنا ثمازی آپورہ یقین
اے، او ای چاوہ دھن کہ تم کئے آن بار تکلیف او مصیبتاے سہنگ ٹی اے،
ہندن ثما کئے آن بار مدت کنگوئے۔

۸ سنگتاک، کنا خوش اے کہ ای تھے ایشیا صوبہ ٹی آرا تکلیف او مصیبتاک کہ
کئے آبسر، تھے یات ایٹیو۔ ہندا تکلیف او مصیبتاک ہندا خس زیاست اترہ، ای
۹ سوچ کریٹ کہ "ای کہیوہ"۔ ای دا ہم سوچ کریٹ کہ "بندغاک کئے کسینگ کے
تیار او"۔ او دا وخت آ کئے معلوم مس کہ کئے چچ طاقت اف، او ای صرف خُدا نا
۱۰ زی آیقین تجاٹ کہ او کہو کاتے پدی زندہ کروکا اے۔ او خُدا کئے دا تکلیف او

۱۱ مصیبت او موت آن پچائے، او مون آہم پچائفک۔ او ای واہم یقین تجائٹ کہ مون آٹھا وعاک، کہ ٹم کنا مدت کے کیرے تا، وافتا مطابق او کے پچائفک۔ ○ ٹھا بھاز وعا کنگ اٹ خدا مہربانی کیک، نئے آر حمتاے راہی کیک، او بھازنگاک ننا خاطر آن خدا نا شکرے آوا کیرہ۔ ○

پوٹس نا پنوکا اُست اٹ خط لکھنگ

۱۲ کنے فخر اے او کنا ضمیر گواہی ایٹک کہ ای تینا زندگی اُست نا حُب اٹ خدا نا مون آپاک صاف گدریفیٹ، او خاص طور اٹ ای وا خاطر آن خوش اٹ کہ آرا وخت آ کر تھس شار ٹی ٹم تو اُسٹ، تو ہمو وخت آہم تینا زندگی اُست پاک صاف گدریفیٹ۔ وا بیتاے آمل کنگ نا طاقت بندرغ نا عقل مندی آن آخا، ۱۳ بلکہ خدا نا خاص رحمت حاصل کنگ نا وجہ غان اے۔ ○ ای ٹھے آسانگا لوزاتے ٹی خط لکھائٹ او واسے لکھنگ ٹی اٹ، ولے ولدا ہم ٹم منہ بیتاے پوہ مٹورے۔ ۱۴ کنا اُست اے کہ ٹم کنا گل بیتاے پوہ مریرے، ○ تاکہ قیامت نا دے آٹم کنے آ او ای ٹھے آ فخر کنگ کیو۔ ○

۱۵ کنا شازی آپورہ یقین اسکہ۔ ہندا خاطر آن ای منصوبہ س جوڑ کرٹ کہ ٹھے آرا وار بریو، او ٹھے فائدہ ایٹیو، ○ اسے وارس مکتبہ صوبہ غا پنگ نا وخت آ او اسے وختس ۱۶ پدی پنگ نا وخت آ، تاکہ بیہوویہ صوبہ غا پنگ نا وخت آٹم کنا مدتے کیرے۔ ○ ۱۷ آرا وخت آ ای وا منصوبہ اُست جوڑ کرٹ، ای ٹم کے ارادہ بدل کرو کوس اُسٹ؟ ٹھا خیال ٹی ای تینا فائدہ کے ہندن کرٹ؟ یقیناً آخا، آنتے کہ واکن اف کہ ای اسے کا ۱۸ ٹھے پاو ”بریوہ“، ولدا پاو ”بقرہ“۔ ○

۱۸ ای خدا نا قسے بیفیوہ، اگے ای پاو کہ ”بریوہ“، تو بریوہ۔ اگے ای پاو ”بقرہ“، تو ۱۹ بقرہ۔ ○ آنتے کہ خواجہ عیسیٰ، کہ او خدا نا مقرر کروکا او مار اے، او کہ ای سیلاس او

- ۲۰ تیتھیئس ثانیام ٹی اونا پیئغے تبلیخ کریئن، او تینا پاروکا پیتاتے ثابت کیگ۔ او
یات کبو کہ آرا اقرار اتے خدا تینا مقرر کروکا کے کرینے، اوفک ضرور پورہ مریدہ۔ ہندا
خاطر آن خواجہ عیسیٰ نازیرعہ اٹ اونا نازی آایمان تھوکاک خدا نا صفتے کیرہ، پارہ "آو،
۲۱ خدا، نا اقرار اک پورہ مریدہ"۔ او خدا نے تینا مقرر کروکا نازی آایمان تھنگ نا
۲۲ وجہ غان ایٹ کرینے، او نے تینا کسر آیسونے، او پاکنگا روح نا طاقے راہی تھنگ
ضمانت اے کہ نن اونا کسر آہنگ ٹی اُن، او اونا تروکا اقرار اک پورہ مریدہ۔
۲۳ کر تھی سنگاک، خدا کنا گواہ اے او کنا اُست نا پیتاتے چانگ۔ ای فیصلہ اے
۲۳ کریٹ کہ ٹھے آہفرہ تاکہ ٹم کنا غصے خمیرے۔ کنا وا کوششت آف کہ ٹھے
ہر بیت نا کھکے ایتو، او ٹم کنا حکماتے تین کے بوجھ چارے۔ ای جوان چاوہ کہ
ٹم سختی اٹ ایمان تھنگ ٹی اُرے۔ ای ٹا خوشی تے ووفنگ کے ثانیام ٹی
کاریم کنگ ٹی اٹ۔

- ۱ ب ای وا فیصلہ کریٹ کہ ٹھے آپدی ہفرہ، تاکہ کنا یلنگ ٹم کے پریشانی
۲ مَف۔ او ای ٹھے پریشانی تروٹ، تو کس کنا ہمتے ووفنگ کتویک، اتے کہ
۳ صرف ٹم کنا ہمت ووفوکاک اُرے۔ کنا خوش آلویکہ کہ "ہمو بندغاک کہ کئے
خوشی تسوئر، ای اوفتے پریشانی ایتو"۔ ہندا خاطر آن ای ٹھے آلیکھٹ، تاکہ ٹم
مون آہم کنا خوشی تے ووفیرے۔ او کنا یقین اے، آرا وخت آ ای خوش اٹ،
۴ ٹم کل ہم خوش اُرے۔ او ای ٹھے مُست نا خطے پریشانی، پنوکا اُست او خرنکاتے
تو لکھٹ۔ کنا مقصد وا آلویکہ کہ "ٹھے غلین کیو"، بلکہ ٹھے معلوم کریو کہ ای ٹم
تو بھاز محبت کیوہ۔

معاف کنگ جوان اے

۵ یات تخبو، آرا وخت آ ای ٹھے آن اُسے آ الزام تھٹ، او نہ صرف کئے بلکہ

۶ نئے آن ہم بھارنگاتے پریشانی ٹی شاناس۔ کنا خوش آف کہ اوڑ تو سختی اٹ پیش
 ۷ بریو۔ ۸ وا بندرغ کے ہنداخ ہرا کافی اے کہ نئے آن بھارنگاک اووے تینا سنگتی
 ۹ آن کشارے۔ ۱۰ واسر نم اووے ضرور معاف کبو، اووے ہمت ایٹیو، اووے نگین
 ۱۱ منگ کے ایٹیو، نواہ او بے زار مروے، ایمان آن ہر سینگوے۔ ۱۲ ای نئے منت
 ۱۳ کیوہ کہ اووے وزست کرفبو، کہ نم اوڑ تو محبت کیرے۔ ۱۴ ای نئے خط لکھاٹ اتے
 ۱۵ کہ کنا خوش اسکہ کہ نئے ہریو کہ نم اخس ویر ٹی ارے، او ہریو کہ نم کنا پیتاے اخس
 ۱۶ منیرے۔ ۱۷ ارا وخت آ نم کسے معاف کیرے، تو ای ہم اووے معاف کیوہ، اتے
 ۱۸ کہ ارا وخت آ کئے معاف کروئی اے، تو ای است نا خب اٹ نما خاطر آن اووے
 ۱۹ معاف کیوہ، او خدا نا مقرر کروکا واڑ کے کنا گواہ اے۔ ۲۰ معاف کنگ اٹ شیطان
 ۲۱ نئے ریفنگ کپک، او نئے شیطان نا مضوبہ غاتا خبر اے۔ ۲۲

پولس نا ططس نا باروٹ پریشانی

۲۳ ارا وخت آ ای تروآس شار ٹی خدا نا مقرر کروکا نا باروٹ پسنگا پیغامے تبلیغ
 ۲۴ کنگ کے بسٹ، ای خٹا کہ ایڑے بندگاک ایمان تیخنگ کے تیار اترہ۔ ۲۵ ولے
 ۲۶ ای بھار پریشان اسٹ، اتے کہ تینا دوستگا مزہبی آیلم طٹے ختموٹ۔ ہندا خاطر
 ۲۷ آن ای اوفتے آن رخصت کریٹ او مکدنیہ ضوبہ غا ہٹا۔ ۲۸

پیغامے منو کا کہ خدا نا مون آ خوشبو آن بار او

۲۹ خدا نا شرے اوا کیمبو، اتے کہ عیسائی جوڑ منگ نا وجرغان خدا نئے تینا مقرر
 ۳۰ کروکا نا خدمت کروکا جوڑ کرینے۔ او تنا رہنما اے، او دا بیت گلے معلوم مرک، او
 ۳۱ خدا نئے تینا مقرر کروکا نا باروٹ علم تسونے، او نن دا علمے ہندن معلوم کین دھن

- ۱۵ کہ خوشبو کے معلوم مریک۔ ○ خدا نا مقرر کروکا نا تینا جان نا قربانی تینگ او وانا باروٹ پیغام نا تالان منگ خدا کے اسے خوشی نا پیش اے، او داوے منگ اٹ نن خداے خوشبو آن بار دوست آن۔ نن دا پیغامے کل آسر کین، ہمو فتنے آ کہ پچوئی او، او ہمو فتنے آ کہ دوزخ آکارہ۔ ○ ہمو بند غاک، کہ دوزخ آکارہ، اوفتنے کے دا پیغام خرابنگا گند آن بار اے، ولے ہمو فک کہ پچیرہ، دا پیغام اوفتنے کے خوشبو آن بار اے، او اوفک ہمیشہ نا زندگی نے حاصل کیرہ۔ گراس دا سوچ کیرہ کہ ”کسس دا پیغامے تالان کننگ کپک“ ○ ولے خدا نے تینا مقرر کروکا نا خدمت کے راہی کرینے۔ نن اُست نا خب اٹ اونا پیغام نا تلینے کننگ ٹی آن، او خدا نے خننگ ٹی اے۔ ہر بند غ کہ کنے آن بار تبلیغ کیک، ہمو بند غاتے آن بار اف کہ وافک پسکننگ پیغامے تینا فائدہ کے استعمال کیرہ۔ ○

پسکننگ پیغام نا طاقت او اہمیت کلان زیاست اے

- ۱ **ب** اُما خیال ٹی دا پیتاتے آن ظاہر مریک کہ ای تکبر کننگ ٹی اٹ؟ ایلو بند غاتے آن بار کنے ٹے آسفارشی خط ایتنگ نا ضرورت اف۔ ○ ثم خدا نا کسر آ پینگ ٹی ۲ اُرے، او دا وجہ غان ہر بند غ ٹے وزست کیک او کنا کاریم نا باروٹ چاک۔ کنا اُست خوشی آن پُر اے۔ ہندا خاطر آن کنے سفارشی خط ایتنگ نا ضرورت اف، ○ اُنتے کہ خدا نا مقرر کروکا تینا پسکننگ پیغامے کنا ذریعہ اٹ ٹے اسکان سر کرینے۔ ۳ دا پیغام خلتا زی آ لکھنگتو، بلکہ خدا تینا پاکنگا روح نا طاقت اٹ ننا اُستاتے ٹی شاغلانے تہ۔ ○

- ۴ ای ہندن پاوہ اُنتے کہ خدا تینا مقرر کروکا نا ذریعہ اٹ نے دھینگا پیتاتے پاننگ نا طاقتے تونے۔ ○ نن پاننگ کپنہ کہ ”دھینگا کاریے تینا طاقت اٹ کننگ کینہ“، ۵ اُنتے کہ دا کاریے کننگ نا طاقت صرف خدا نا گند آن بریک۔ ○ او خدا نے پسکننگ ۶

اقرارے تالان کنگ کے طاقت سونے، او دا اقرار لکھوک شکل آٹ بنتے، بلکہ پاکنگا زوج نا طاقت آٹ بسونے۔ موسیٰ نا شریعت آن ہمیشہ نا بڑا بریک، ولے خدا نا پاکنگا زوج نا طاقت آٹ ہمیشہ نا زندگی بریک۔

۷ مُتکَنگ پیغام خلتا زی آ لکھوک بس۔ داوے تینگ نا وخت آ خدا نا نور ظاہر مس، او موسیٰ نا مون بھار روشنائی تینگ آ لگا۔ مخلوق تو یلنگ نا وخت آ دا روشنائی کم منگ ٹی اسکے، ولے ولدا ہم دا بندغاک اوڑا ہرنگ کتویر۔ اگر مُتکَنگ پیغام، کہ وا ٹی ہمیشہ نا بڑا اے، واخس طاقت او روشنائی ٹی بسوس، تو تینٹ سوچ کبو کہ خدا نا پاکنگا زوج نا طاقت کاریم کنگ کے اخس زیاست اے۔

۸ مُتکَنگ پیغام، کہ بندغاتا زی آ بھار الزام تھانے، واخس طاقت ٹی بس، تو پسکَنگ پیغام، کہ وانا منگ آٹ بندغاک خدا نا راستگا کسر آ برہ، وانا طاقت مُست نا پیغام آن اخس زیاست اے۔

۹ وا راست اے کہ پسکَنگ پیغام نا بنگ آٹ مُتکَنگ پیغام نا طاقت بندغاتا مون آ کم مسونے، اتے کہ مُتکَنگ پیغام، کہ گڑاس وختے کے بس، وا ٹی واخس طاقت اسکے، تو پسکَنگ پیغام، کہ ہمیشہ کن اے، وانا طاقت مُست نا پیغام آن بھار زیاست اے۔

۱۲ وانا زی آ یقین تینگ نا وجہ غان نن بھار ولیر آن۔ نفے موسیٰ غان بار تینا مون نا ونگ نا ضرورت آف، کہ او تینا مونے، کہ روشنائی آن پر اسکے او کم منگ ٹی اسکے، ونگ کے نقابے شاغا۔

۱۳ او ہندا وجہ غان یہودیہک مُتکَنگ پیغام نا اقرار اے، کہ وا ٹی پیتاک وکوک او، خوانیرہ، ولے پوہ مفسر۔ صرف ہمو بندغ دا پیتاے پوہ مریک، آرا کہ خدا نا مقرر کروکا نا کسر آ بریک۔

۱۵ او ایندو اسکان یہودیہک موسیٰ نا تروکا پیغامے خوانیرہ، ولے پوہ مفسر۔ ولے دامکن اے کہ دافک پوہ مریر، دھن کہ تورات ٹی لکھوک اے کہ ”موسیٰ آرا وخت آ خدا نا مون آپیش مسکے، او تینا نقابے دیکہ“۔

۱۷ موسیٰ بغیر نقاب آٹ خدا نا مون آپیش مس، خدا اووے طاقت تس، او ہندن نن خدا نا پاکنگا زوج آٹ طاقتے حاصل کریئن، او داوے حاصل کنگ

۱۸ نا وجرغان نن بغیر خولیس اٹ خدا نا کسر آکانہ۔ ۱۔ یہودیہک خدا نا طاقت، کہ موسیٰ نا مون آ روشنائی نا شکل اٹ بس، ختمویر، ولے نن گل عیسائیک خدا نا گنڈ آن بروکا طاقت حاصل کریئن، او دا طاقت اٹ نننا اُستاک خدا نا خوش نا مطابق جوڑ منگ ٹی او۔ دا خواجہ عیسیٰ نا راہی تروکا طاقت نن تو ہمیشہ کن اے۔ ۱۔

دُنیا ٹی پیغام رسیفو کاتا طاقت او اہمیت کم اے

۱ سب ای ہمتے آرافتنت، اتے کہ خدا، کہ رحم کروکا اے، کنے تینا کاریکے کنگ کے
۲ تسونے۔ ۱۔ ای تینا کاریکے وکیرہ، اتے کہ ای گل خرابنگا کاریکے ید کریٹ۔ ای نہ تو
بندغاتے ریغیوہ، او نہ خدا نا پیغام ٹی تینا گنڈ آن دروغ نا بیت شاغیوہ۔ ۱۔ اُلسکننگ
پیغامے راست اٹ پیش کنگ اٹ ای خدا نا مون آپاک صاف اٹ، او کنا یقین
۳ اے کہ ہر بندغ نا ضمیر پانک کہ ”واجوانو کاریم کنگ ٹی اے“۔ ۱۔ دا پیغام، کہ ای
تبلیج کیوہ تہ، نا بیتا معنی صرف ہمو بندغاتے آن وکوک اے کہ دوزغ آکارہ۔ ۱۔
۴ اوفک ایمان تجھسے اتے کہ دا دنیا نا خرابنگا بیتا مالک یعنی شیطان دافتا سوچاتے
تینا کسر آ، کہ دا تارمغان بار اے، شاغانے۔ او دا شیطان اوفتے خدا نا مقرر کروکا،
۵ کہ اصل خداغان بار اے، نا کسر آن تورک کہ دا کسر روشنائی آن پُر اے۔ ۱۔ ای
بندغاتے تینے عزت ترفنگ کے تبلیج کیرہ، بلکہ پاوہ کہ ”خدا نا مقرر کروکا نننا خواجہ اے،
۶ او ای خواجہ عیسیٰ نا خاطر آن ثما خرمزت گار اٹ“۔ ۱۔ تورات ٹی خدا پارینے ”تارم
خلاص مریک، وانا جاگے روشنائی بلیک“۔ او خدا نننا اُستاتے ٹی تینا اُلسکننگ پیغامے
شاغانے، کہ روشنائی آن پُر اے۔ ۱۔ واران نننا خدا نا باروٹ علم زیاست مسونے، او
خدا نا مقرر کروکا نا کسر آ پنگ اٹ نن خدا نا طاقت نا باروٹ پوہ مرینہ۔ ۱۔
۷ دا علم، کہ بے بہا اے، جہان نا مالک خدا نا گنڈ آن نننے آسونے، ولے نننا
۸ طاقت او اہمیت کم اے۔ ۱۔ کنے اکثر تکلیف او مصیبتاک بریرہ، ولے ای ہمتے

۹ اَر اِنْفِرَہ۔ اِی اَسْتُ لِّی وَخْتُ وَخْتُ پَرِیْشَان مَرِیوہ، وَلَے اِیْمَان اَن ہِر سِیْنِکِرَہ۔ ۱۰ کُنا
 ۱۱ دُشْمَناک بھاز او، وَلَے کُن تو ہر وَخْتُ خُدا نَا دِت اَرے۔ تَکْلِیْف او مَصِیْبَتاک
 ۱۲ بَسُونو، وَلَے کَسِفِئِکَتُٹ۔ ۱۱ اِی اَر اڑے ہِم مَرِیو، خُولِیَپرَہ، خُواجہ عِیْسِی غان بار تَکْلِیْف
 ۱۳ او مَصِیْبَت سِہَنگ کَے او اونا خَاطِر اَن کِہَنگ کَے تِیار اُٹ، تاکہ ایلو فِتے معلوم مرے
 ۱۴ کہ ننا خُواجہ عِیْسِی نَا پَدِی زَندہ مَنگ نَا زِی آ یَقِیْن تِخَنگ نَا وَجہ غان خُدا نَے آ تِینا
 ۱۵ طاقَتے رَاہِی کرِیْنے۔ ۱۰ تِیلِج کَنگ اُٹ نِن ہر وَخْتُ کِہَنگ اَن خُڑک اُن، وَلَے واڑان
 ۱۶ تُم ہمیشہ نَا زِندگی نَے حَاصِل کرِیْنورے۔ ۱۰

۱۳ زَبُور لِّی دَاوُد خُدا نَے پارے ”اِی سَخِی اُٹ اِیْمَان تِخَاٹ او نَے پارِیٹ“، او
 ۱۴ اِی ہِم ہندا دُول نَا سَخِی اُٹ اِیْمَان تِخَنگ نَا وَجہ غان خُدا نَا پیغامے ایلو فِتے آ سر
 ۱۵ کَنگ لِّی اُٹ۔ ۱۰ نِن بھاز جُوان چانہ کہ خُدا خُواجہ عِیْسِی نَے پَدِی زَندہ کرے او
 ۱۶ نِن کُل عِیْسَیْک خُواجہ عِیْسِی تو اوار خُدا نَا مُون آ خُوشِی اُٹ پِیش مَرِیْنہ۔ ۱۰ اِی
 ۱۷ مَصِیْبَتاتے تُم او ایلو بندِغاتا خَاطِر اَن سِہَنگ لِّی اُٹ، تاکہ خُدا نَا پُسکَنِنگا پیغام، کہ
 ۱۸ رَحْمَتاتے اَن پُر اے، ایلو بندِغاتے آ ہِم سر مرے، او دانا مَنگ اُٹ اوفک ہِم
 ۱۹ اونا صَفَتے کِیر او اونا شُکرے اُوا کِیر۔ ۱۰

اِقْرار کرو کا گِڑاک اِیْمَان تِخَنگ نَا وَجہ غان مِلِیرہ

۱۶ نِن اِہْمَتے اَر اِنْفِیْن، اَتے کہ ننا یَقِیْن اے کہ نِن خُدا نَا مُون آ خُوشِی اُٹ پِیش
 ۱۷ مَرِیْنہ۔ ننا جان نَا طاقَت کُم مَنگ لِّی اے، وَلَے دے دے ننا زُوحانی طاقَت
 ۱۸ دَوَنگ لِّی اے۔ ۱۰ دَا تَکْلِیْف او مَصِیْبَتاتے، کہ نِن سِہَنگ لِّی اُن، مچہ دے کُن او،
 ۱۹ او دافِتا وَجہ غان مُون نَا دُنیا لِّی ننا عَزت او اِہْمِیَّت دَا تَکْلِیْفاتے اَن بھاز زیاست
 ۲۰ مروے۔ ۱۰ ہندا خَاطِر اَن نِن تِینا توجہ نَے دُنیاوی آ گِڑاتے آ تِجِن، بلکہ ہمو گِڑاتے آ
 ۲۱ تِجِن کہ خَنگِپَسَہ او مُون آ نَنے رِسِیْنکِرَہ۔ دَا دُنیاوی آ گِڑاک فانی او، وَلَے ہمو گِڑاک

کہ نئے خنکپس، ہمیشہ کن او۔

۱. بن پاننگ کینہ کہ "ننا جاناک گدانائے آن بار او۔ ذہن کہ گداناک ہر فنگیرہ،
 ۲. ہنزن ننا جاناک خلاص مریرہ۔" ولے نن جوان چانہ کہ خدا نئے جنت ٹی ہمو ارائے
 ۳. ایتک کہ او تیٹ جوڑ کرینے او ہمیشہ کن اے۔ او واسہ ننا بھاز زیاست خوش
 ۴. اے کہ نن تینا آراغا زوکان، کہ جنت ٹی اے، او واڑے ننا جان ٹی زوج ہمیشہ
 ۵. کے مروئے، پیش تہیروئے۔ واڈنیادی آجان، کہ گدان آن بار اے، واڈی نن
 ۶. تکلیف او مصیبتائے سہنگ ٹی آن، ولے وانا معنی آف کہ نن ننٹ واڈنیائے یلہ
 ۷. کنگ نا کوشتے کین، بلکہ ننا خوش اے کہ نن تینا جنتی آراغا کان، تاکہ وا فانی
 ۸. آزندگی ہمیشہ نازندگی ٹی بدل مرے۔ خدا وا ارائے ہمیشہ نازندگی ٹی نن کے
 ۹. جوڑ کرینے، او اونا پاکنگا زوج نا طاقے راہی تینگ وا ضمانت اے کہ او نئے ہمو ہر
 ۱۰. گڑاتے ایتک کہ نن تو اقرار کرینے۔

۱. ہندا خاطر آن نن ہر وخت تینا ہمتے ووفین، او نن چانہ آرا وخت اسکان کہ نن وا
 ۲. دنیا ٹی موجود آن، خدا نا آراغا ہنگ کپنہ۔ نن وا ہم چانہ کہ ایمان تینگ نا وجرغان
 ۳. نن ہمو گڑاتے خنینہ کہ واسکان خنتن۔ واڑان ننا ہمت وودک اے، او نن وا دنیا
 ۴. نازندگی آن مون نا دنیا نازندگی ٹی، کہ خدا تو گدیریغینہ، زیاست اہمیت ایتینہ۔
 ۵. ولے بھلاہیت واو اے کہ نن واڑے او مون نا دنیا ٹی تینا زندگی ٹی خدا نا خوش
 ۶. نا مطابق گدیریغین۔ کل بندگاک ضرور خدا نا مقرر کروکا نا مون آپیش مرور، تاکہ
 ۷. او اوقتا فیصلہ ٹی کے۔ او ہر بندغے وا دنیا ٹی کروکا کاریمتا، کہ او جوان کرینے یا
 ۸. خراب کرینے، نا مطابق بدلہ ایتک۔

خواجه عیسیٰ نا ذریعہ اٹ خدا تو سنگتی کنگ کینہ

۱. نن چانہ کہ کل بندگاک خدا نا مون آپیش مرور۔ ہندا خاطر آن ای بے ایمانائے

۱۲ آ زور تِجنگ ٹی اٹ کہ ایمان تخیّر۔ خدا چاہک کہ نن ٹم کے اُست نا حُب آٹ بھار
 کارِیم کریئن، او کنا اُمیت اے کہ ٹم ہم دا ہیئتے جوان چارے۔ ○ ای دا کوشتے
 کننگ ٹی اُفٹ کہ تین کے سفارش کیو۔ بلکہ ای ٹمے جوانو ہیست رغاننگ ٹی اُٹ،
 تاکہ ٹم کئے آخر کیرے۔ واژان ٹمے موقعہ مریک کہ ٹم ہمو خوافو کاتے جواب ایتنگ
 ۱۳ کیرے کہ تینا علامتا باروٹ تکبر کیرہ او اُست ٹی مومن او۔ ○ ٹما خیال ٹی ای گنوک
 ۱۴ اُٹ کہ سختی اُٹ خوافیوہ؟ یا ای عقل مند اُٹ کہ ٹما فائدہ کے خوافیوہ؟ ○ خدا نا مقرر
 کروکا نانن تو محبت ننا رہٹائی ئے کیک، او ننے معلوم اے کہ اسہ بند غس گلا نا گناہ
 او بُرائی تا خاطر آن کسفنگا۔ واژان ظاہر اے کہ اونا کہنگ او پدی زندہ منگ گل کے
 ۱۵ فائدہ مند اے۔ ○ او ہندن کرے تاکہ ہمیشہ نا زندگی ئے حاصل کروکا ک تینا خرتے
 کپس، بلکہ صرف ہمو نا خرتے کیر کہ اوقتا خاطر آن کسفنگا او پدی زندہ کننگا۔ ○
 ۱۶ ہندا خاطر آن نن بندغاتا وئیواوی آ حیثیت نا مطابق فیصلہ ئے ہندن کپن، دھن
 کہ دنیا نا خرابنگا بندغا کیرہ۔ ایمان تِجنگ آن مُست ای ہندن خدا نا مقرر کروکا نا
 ۱۷ فیصلہ ئے کریسٹ، ولے واسہ ہندن کپہ۔ ○ آرا وخت آ بند غس خدا نا مقرر کروکا نا
 ۱۸ کسر آبریک، ہندن پا کہ او پُکُنو زندگی س شروع کرے، مُکُننگا خلاص مس۔ ○ خدا
 ۱۹ ہندن کرے تاکہ تینا مقرر کروکا نا ذریعہ اُٹ ننے غلط کسر آہنو کاتے آن سنگت جوڑ
 کے، او ننے واژم واری ئے تس کہ بندغاتے رغانن، کہ اوفک ہمر خدا نا سنگت
 جوڑ منگ کیرہ۔ نن دا پیغام نا تلخی کننگ ٹی اُن کہ خدا تینا مقرر کروکا نا ذریعہ اُٹ
 بندغاتے تینا سنگت جوڑ کننگ ٹی اے، اوقتا گناہ او بُرائی تے آہرنگ ٹی آف۔ ○
 ۲۰ نن واسہ خدا نا مقرر کروکا کے سفیر آن بار اُن، او خدا تینا دا پیغامے نا ذریعہ
 اُٹ تالان کرینگ ٹی اے۔ ای ٹمے خدا نا مقرر کروکا نا پن اُٹ منت کیوہ کہ
 ۲۱ ”خداغان خواست کبو کہ او ٹمے تینا سنگت جوڑ کے“۔ ○ خدا نا مقرر کروکا بیچ گناہ
 یا بُرائی کتو یس، ولے خدا ننا گناہ او بُرائی تا بزلے اونا زی آشاغا، تاکہ نن اونا
 راستگا کسر آمین۔ ○

۱ اے ایلوہ تو اوار خدا نا خرے کنگ ٹی اٹ، او ای ٹے منت کیوہ کہ
 ۲ ”نم، کہ خدا نا رحمتے حاصل کریوے او اونا کسر آسو نو رے، ہر سینگپو“۔ خدا
 مقدرنگ کتاب ٹی پارینے
 ”وختس بروے کہ ای نا دعائے قبول کیوہ،
 او تینا رحمتے نے آ رہی کیوہ،
 نا مدے کیوہ،
 نے پچا فیوہ۔“

واپتاتے آغور کبو، کہ واسہ وخت بسونے کہ خدا نا نجات او رحمتے حاصل
 کبو۔

۳ کنا خوش آف کہ کس ننا کاریمتے آن نقص کثے۔ ہندا خاطر آن ایلوفا کاریمتے
 ۴ ٹی داخل تہنہ۔ بلکہ ای تکلیف او مصیبتاتے صبر اٹ سہائے، تاکہ بند غاتے
 ۵ معلوم مرے کہ خدا نا خرے کنگ ٹی اٹ۔ ای خلنگ گنگٹ، جیل ٹی شاننگٹ،
 ایلوفا مون آ بے عزت کننگٹ، گنگٹ او خاچنگ نا چرتے خلٹٹ، ولے ولدا ہم
 ۶ ایلوفا فائدہ کے بھاز کاریسم کریٹٹ۔ نن تینا علم، صبر او معصوم منگ او رحم
 ۷ کننگ اٹ ظاہر کریٹن کہ نن خدا نا خرے کنگ ٹی اٹ۔ واڑ تو اوار اوار ننے آ خدا نا
 ۸ پائنگا روح نا طاقت نا پینگ، ایلوفا تو اُست نا خب اٹ محبت کننگ، راستیگا
 پیغامے ایلوفا آسر کننگ، خدا نا رحمتے حاصل کننگ آن ہم وا بیت ثابت
 ۹ مرہک، کہ تینا راستیگا کسر آ پینگ اٹ خدا ہر وخت ننا حفاظتے یک۔ واسہ کس
 ننا عزتے کے، یا ننے بے عزت کے، کس ننے کرینگ ایقے یا صفتے کے، نن
 ۱۰ دروغ تڑ پانگلین، ولے نن راستیگا پیتاتے پاننگ آن انکار کتن۔ مست بند غاک
 کئے درست کتویرہ، واسہ گل درست کیرہ۔ تکلیف او مصیبتاتے پینگ نا وجرغان ای
 کینگ آن خُک اُسٹہ ولے واسکان زندہ اٹ۔ کئے جانی طور اٹ تو بھاز تکلیف
 سینگ، ولے روحانی طور اٹ بیدار اٹ۔ ای گلین اٹ، ولے روحانی طور اٹ

خوش اٹ۔ اسی ظاہری طور اٹ غریب اٹ، ولے بھارتنگا بندغاتے روحانی طور اٹ
 امیر کریٹ، او مون آ کن تو ضرورت نا ہر گڑا مروئے۔
 کر شھی سنگتاک، اسی نم تو جوانگا سنگت آن بار بیت کریٹ، او کنا اُست
 نا دروازہ نم کے ہر وخت ملوک اے۔ اسی نم آن بار اُست نا خب اٹ محبت
 کنگے اِٹٹ۔ اسی نم آ ہندن تسلی اٹ خطے لکھنگ ٹی اٹ، دھن کہ باوہ س
 تینا چناتے تو تسلی اٹ بیت کیک۔ نم کن تو ہندن محبت کبو او اُست نا تینا
 دروازہ غاتے کن کے ملبو۔

بے ایماناتے تو شریک مقبو

بے ایماناتے تو اوفتا کاریتے ٹی شامل مقبو، اتنے کہ دا ممکن آف کہ گناہ کروکا او
 خدا نا کسر آہوکا روحانی سنگت منگ کیر۔ ہندن اسے وار تو روشنائی او تارمہ اوار
 منگ کپسہ۔ خدا نا مقرر کروکا او شیطان اسے پہ ایلو تو اتفاق کنگ کپسہ۔ ہندا خاطر
 آن ایمان تجوکا او بے ایمان اسے پہ ایلو تو اتفاق کنگ کپسہ۔ نن خدا کے ہندن
 مقدس آن دھن کہ یہودی تے کے بھلا عبادت خانہ مقدس اے۔ گڑا نن او بے
 ایماناک ہمر مزہی سنگت منگ کینہ؟ خدا تینٹ مقدسنگ کتاب ٹی پارینہ
 "اسی تینا کچین کروکا بندغاتے تین تو اوار رہینگیبوہ۔"

اوفک کنا دوستنگا بندغاک مریرہ،

او اوفک کنے تینا آسینگا خدا چارہ۔"

خدا دا ہم پارے

"وا بے ایماناتے یلہ کبو،

وافتے تو سنگتی کپبو۔

ولدا اسی نمے تینا دوستنگا سنگت پاوہ۔"

۱۸

خدا تعالیٰ پین جاگہ سے ٹی پارینے

”ای ٹما باوہ مریوہ،

او ٹم کنا دوستگا مار او سینک میرے۔“

۱ بے کنا دوستگا سنگٹاک، خدا نا وا کروکا کل اقرار اک نن کن او۔ ہندا خاطر آن نن ضروری ہمو گراتے، کہ جانی یا روحانی نقص ایتیرہ، یلہ کیمبو، او خدا نا مون آ پاک صاف مریمبو، اونا صفے کیمبو۔

پولس نا خوش مننگ نا وجہ

۲ کن کے تینا است نا دروازہ غاتے ملبو۔ ای کسے نشان تینٹ، کسے خرابنگا
۳ کسر رغامتٹ، تینا فائدہ کے کسے نا حقے خلٹٹ۔ ولے ای ٹما زی آچ ازام
تخیرہ، اتنے کہ ای ٹمے بھاز دوست توربوہ، دھن کہ ای مست ٹمے پارٹ۔ نن اسہ
پہ ایلو آن تو مر آن، ولے است ٹی ٹمے آن خڑک اٹ، او ای تیار اٹ کہ ٹم تو
کھیو۔ ای ٹمے آبروسہ تجیوہ، او فخر کیوہ۔ کنے آ تکلیف او مہینٹاک بسونو، ولے
۴ ای ہمتے آرا لغتٹ، او بھاز خوش اٹ۔

۵ آرا وخت آ ای مکدنیہ صوبہ غا بسٹ، ای واڑے ہم دے او نتے پریشانی ٹی
گدریفینٹ، اتنے کہ واڑے کن کے ہر گنڈ آن مسلداک آئرہ۔ ای واڑے بندغاتے
۶ تو بحث کریٹ، او است ٹی خولیسٹ۔ ولے خدا، کہ ہمت تروکا اے، طلس نا بینگ
اٹ کنا ہمتے وونے۔ اونا بینگ کن کے خوشی نا بیتس اسک، ولے اونا ٹما باروٹ
۷ احوال تینگ کنا ہمتے بھاز ووفینے۔ او کنے پارے کہ ٹم کن کے بھاز زہیری اڑے،
او کن تو یلنگ خوارے۔ ٹم تینا مست نا کاریہمتے کے بھاز افسوس کیرے، او کنے
غلط پارو کاتے جواب ایتیرے۔ ہندا خاطر آن ای خوشی آن بال کنگ ٹی اٹ۔
۸ ای تینا مست نا خط، کہ ٹمے آ سخی ٹی لکھاٹ، او واڑان ٹم بھاز عملین

مسورے، واڑ کے افسوس کپڑہ۔ اگہ ٹم کنا خط نا خواننگ آن غلطنگ کسر آن
 ۹ ہر سینگتویرے، تو ای افسوس کریٹہ۔ ○ ولے ای بھاز خوش اٹ، وا خاطر آن آخا کہ
 ٹم صرف افسوس کریے، بلکہ وا خاطر آن ہم کہ ٹم مست نا کاریتے کے افسوس
 کریے او ہر سینگارے۔ ای ٹمے چچ نٹنٹ، اتے کہ ٹم خدا نا خوش نا مطابق
 ۱۰ ہر سینگانورے۔ ○ او اگہ ٹم ہر سینگتویرے، تو وا افسوس بے فائدہ مسکہ۔ ولے واسہ ٹما
 سوچاک بدل مسونو، او ٹم پدی نجات نا کسر آپنگ ٹی آرے۔ پین افسوس کننگ
 ۱۱ نا ضرورت اف۔ ○ ٹما تینا گناہ تازی آ افسوس کننگ نا وجہ غان خدا ٹما اُستاتے صفا
 کرینے او ٹمے طاقت تس کہ ٹم تینا گناہ او برائی تازی آ غصہ کریے۔ ٹم خولیسرے،
 تیٹ تین کے انصاف کریے، او تینا نیام آن گناہ گارتے کشارے۔ واسہ ٹم تینا
 الزاماتا جوابے تینگ کریے۔ واڑان ظاہر مس کہ ٹم پدی پاک صاف مسونورے،
 او کنا پدی تینگ کے تیار آرے۔ ○

۱۲ ای واڑان مست ٹمے صرف وا خاطر آن خط لکھتویٹ کہ ”ٹم تینا نیام آن غلط
 کاریم کروکاتا او ظلم سہوکاتا فیصلہ ئے کبو“۔ بلکہ خدا نا مون آ کنا لکھنگ نا بھلا
 ۱۳ مقصد وا اُسکہ کہ ٹمے سہاتے کہ ٹم کن تو آخس محبت کننگ ٹی آرے۔ ○ ہندا خاطر
 آن کنا ہمت ووالے۔

ٹم طلس نا مدتے کریے، اونا ہمتے ووفیرے۔ اونا بھاز خوش اے۔ او اونا
 ۱۴ کنے ٹما باروٹ احوال تینگ آن ای ہم بھاز خوش مسوٹ۔ ○ ای اونا مون آ ٹما
 بھاز صفتے کریسٹ، او ٹم داوے پورہ کرینورے۔ ای ہمیشہ ٹم تو راست نا پیتاتے
 ۱۵ کریٹ، او ہدن طلس تو کروکا بیتاک ہم صبح ثابت مسونو۔ ○ ٹم اووے خولیسنگ
 اُسٹ اٹ ہر خیرٹ کریسورے، او اونا تروکا پیتاتے منانورے۔ آرا وخت آ او ٹمے
 ۱۶ یات کیک، اونا خنک خوشی آن پد مریدہ۔ ○ ای بھاز خوش اٹ کہ ای واسہ ٹما
 زی آ بروسہ تینگ کیوہ۔ ○

سخی گری آٹ ایلوفتا مدتے کبو

- ۱ **ب** کنا سنگتاک، کنا خوش اے کہ اسی ٹھے مکڈتیر ضوبہ نا عیسائی تا باروٹ پاو،
 ۲ کہ اوفک خدا نارحماتے حاصل کریو او سخی مسونو۔ اوفتازی آہجاز تکلیف او
 ۳ مصیبتاک بسونو، او بھاز غریب او، ولے ولدا ہم خوش او سخی گری کریو۔ اسی
 ۴ ٹھے پاوہ آخس کہ اوفتا وس اسکہ، اوفک تسر، او تینا خوشی آٹ تینا وس آن زیاست
 ۵ تسر۔ اوفک کنے منت کیر کہ ”نن یہودیہ ضوبہ ٹی ریٹلوکا عیسائی تا مدت ٹی شامل
 ۶ مرینہ“۔ اواکنا امیت آن زیاست اسکہ۔ اولیکو وار اوفک تینے خدا نا خزمت کے
 ۷ وقف کیر، او واکان پد ایلوفتا مدت کے کن تو شامل مسر۔ اوبندا خاطر آن اسی
 ۸ طٹھے، کہ او واکاریے شروع کریس، نصیحت کریٹ کہ ”نی واکاریے جاری تچ او
 ۹ کرتھی تا ہم واکاریم، کہ وائی خدا نارحماتاک آریر، کنگ کے مدت بٹل“۔ ٹم
 ایمان او علم نا طاقت آن پڑ ارے۔ ٹم تو ولیری آٹ ہیست کنگ نا طاقت ہم
 ارے، او ٹم است ناخب آٹ کنا مدت او کن تو محبت کیرے۔ ہندا خاطر آن کنا
 واکاریم خوش اے کہ ٹم ایلوفتا مدت کے سخی گری آٹ شامل مریرے۔
 ۸ واکاریم کے کنا کنڈ آن حکمس آف۔ بلکہ اسی ایلوفتا مدت نا مثالے ٹھے تسٹ
 ۹ تاکہ معلوم کیو کہ وانا باروٹ ٹم آخس ویر ٹی ارے۔ اوجنت ٹی ننا خواجہ عیسیٰ تو
 کل رحماتاک آنرہ، ولے او وافتے ننا خاطر آن یدہ کرے، تاکہ نن اوژان بار ایلوفتا
 مدتے کین۔

- ۱۰ کنا خیال ٹی ہمو مدت نا کاریے، کہ ٹم سائس مست شروع کریسورے، واسہ پورہ
 کبو تہ۔ ٹم ایلو عیسائی تے آن نہ صرف مست مدت کنگ نا فیصلہ کریسورے،
 بلکہ واژتو اوار ایلوفتا مدت کنگ کے پیسہ فچ کنگ نا کاریے ہم شروع کیرے۔
 ۱۱ واکاریے زو خلاص کبو۔ ایلوفتا مدت کنگ نا فیصلہ، کہ ٹم سائس مست

۱۲ کریم سورے، واسہ تینا حیثیت نا مطابق پورہ کبہ۔ اگہ تم تینا خوش اٹ وادمت نا
 ۱۳ کاریے کیرے، تو خدا داوے خوشی اٹ قبول کیک۔ او خدا ہمو گڑاتے خوابک کہ
 ۱۴ تم تو افس۔ کنا وا کوشت آف کہ نمازی آ بوجھ تجیو، او ایلوفتے تسلی ٹی ٹولفیو۔
 ۱۵ ولے وا وخت آ خدا تمے بھار تسونے۔ وا جوانو بیٹس مروے کہ تم ہمو فتا مدتے
 کیرے، ارافتے تو ضرورت نا گڑاک افس۔ او ہندن آرا وخت آ تمے گڑاتا ضرورت
 مرے، او دافتے تو بھار مروے، واک ٹما مدتے کرور۔ او دا طریقہ اٹ اسہ پہ ایلو
 نا برابری ٹی مدتے کنگ کیرے۔ تورات ٹی وانا باروٹ لکھوک اے کہ
 آرا بند غاتے تو بھار اسکہ، واک ایلوفتے تین تو شامل کیر،
 او ارافتے تو کہ کافی آلویکہ، شامل منگ اٹ اوفتے تو ہم بھار مسر۔

پولس نا بند غاتا تعارف کر فنگ

۱۶ کن تو لوز آف کہ اسی خدا نا شرے آوا کیو، کہ او طہتے ہم ٹما مدت کے تیار
 ۱۷ کرینے، دھن کہ اسی ٹما مدتے کنگ ٹی اٹ۔ او کنا پیتاتے خوشی اٹ منا او تیڈٹ
 ۱۸ فیصلہ کرے، او بھار خوشی اٹ تمے آیتنگ کے تیار اے۔ اسی آوڑ تو پین عیسائی
 ۱۹ ایلمس راہی تینگ ٹی اٹ، کہ پسکینگ پیغام نا تبلیغ نا وجہ غان عیسائی تا نیام ٹی
 اونا عزت بڑز اے۔ واڑ تو اوار او عیسائی تا نیام آن کن تو مسافری کنگ کے
 ۲۰ گچین کنگانے، تاکہ ایلو عیسائی تا خواجہ عیسیٰ نا خاطر آن مدت کنگ کے کن تو
 برے۔ او کھلے سہا تمے کہ ننا خوش اے کہ نن عیسائی سنگتا مدتے کین۔
 ۲۱ اسی بھار خیال تینگ ٹی اٹ کہ وادمت کنگ نا کاریے ہندن کیو تاکہ کسے
 موقعہ مف کہ کنے آ الزام تچے۔ کنا بھلا مقصد داو اے کہ صبح طریقہ اٹ کاریم
 کیو، تاکہ خدا نا مون آوا کاریہاک صبح مرید او بند غاک ہم پار کہ "وا صبح کاریم
 کنگ ٹی اے۔"

- ۲۲ دافنے تو اوار ای پین عیسائی ایلمس ہم راہی تنگ ٹی اٹ، کہ ای داوے بھار وار آزمائش کریٹ، او ہر وار دا آزمائش ٹی پورہ مسونے، او اونا ہم بھار خوش اے کہ ایلو فتا مدتے کے۔ داوے خبر اے کہ تم عیسائی تا مدتے کنگ کے تیار اے،
- ۲۳ او وانا پنگ آن اونا مدت کنگ نا خوش پین ووانے۔ ○ آرا تسکان طلس نا بیت اے، او کنا جوانو سنگتس اے، او شما فائدہ کے کن تو کاریم کنگ ٹی اے۔ او واڑ تو بروکا عیسائی ایلمک عیسائی تے آن گچین کروکاک او۔ دافک خدا نا مقرر کروکا
- ۲۴ کے کاریم کنگ ٹی او۔ ○ اوفنے تو محبت اٹ پیش ببو، تاکہ کل عیسائی تے سنا تھے کہ کنا نمازی آ فخر کنگ صبح اے۔ ○

ایلو عیسائی تا مدتے سخی گری اٹ کبو

- ۱ ب کئے خبر اے کہ تم بھار جوان چارے کہ ای یہتویہ صوبہ ٹی رہینگو کا عیسائی تا مدت کے پیسے مچ کنگ ٹی اٹ۔ ○ او کئے دا ہم خبر اے کہ شما ہم خوش اے کہ اوفتا مدتے کیرے۔ او ای مکدنیہ صوبہ نا عیسائی تا مون آ شما وجرغان فخر کریٹ، پاریت "یوتان صوبہ ٹی رہینگو کا عیسائیک سانس مست آن مدت کنگ کے تیار او"۔ شما
- ۲ مدت کنگ نا احوال ایلو فتا مدت کنگ نا خوشے بزز آ کرینے۔ ○ ای واسہ دا عیسائی ایلمتے تھے آ راہی کنگ ٹی اٹ، او آرا پیتا تے ای شما باروٹ ایلو عیسائی تے پارینٹ کئے شرمندہ کیرے۔ بلکہ دھن کہ ای اوفنے پارینٹ، تم ہنزن مدت کنگ کے تیار مریرے۔ ○ فرض کبو کہ اگہ مکدنیہ صوبہ غان گراس عیسائی کن تو اوار تم تو یلنگ کے بریر، او تم مدت کنگ کے تیار مفریرے، تو تیڈ سوچ کبو کہ ای اخس شرمندہ مروٹ، اتھے کہ ای نمازی آ فخر کریٹ۔ او دا تم کے ہم شرمندگی نا بیتس مروئے۔ ○ ہندا خاطر آن ای سوچ کریٹ کہ "ضرور دا بند غاتے تینے آن مست تھے آ
- ۵ راہی کیوہ، تاکہ تھے آن عیسائی تا مدت کنگ کے ہمو ٹیکی تے مچ کیر، کہ تم مست

اقرار کریں گے۔" آرا وخت آئی ہو، تو دافک تیار مرو، او واژان ظاہر مریک
کہ تم تینا خوش اٹ ہندن کینورے، کسے نازور آن کتورے۔○

۶ وسائش اے کہ "آرا زمیندار کہ مچ بچ ویک، او چنکو فسل بیفک، ولے آرا

۷ زمیندار کہ بھاز بچ ویک، او بھلو فسل بیفک۔"○ ہندن ٹے آن ہر بندغ، کہ

ایلو فتا مدتے کنگ نا فیصلے کرینے، او ایٹے۔ اونا زی آ کسے نازور نا ضرورت

۸ اف، آتے کہ خدا ہمو بندغ آن بھاز خوش مریک کہ اُست نا خب اٹ ایٹک۔○ او

خدا ٹے ضرورت آن زیاست تینگ کیک، تاکہ ٹا ضرورتاں پورہ مرید او واژتو اوار

۹ ایلو جوانگا مقصداتے کے کاریم کیرے۔○ زبور ٹی خدا نا باروٹ لکھوک اے

خدا غریباتے سخی گری اٹ ایٹک،

اونا مہربانی ہمیشہ کے مریک۔○

۱۰ خدا رزق تروکا اے۔ ذہن کہ صرف خدا زمیندار نا دسوکا بجالتے خرفک، ووفک

تہ، ہندن ضرورت نا ہر گڑائے صرف خدا ٹے ایٹک، تاکہ تم سخی گری اٹ ایلو فتا

۱۱ مدتے کنگ کیرے۔○ خدا ٹے بھاز گڑا ایٹک تاکہ تم ہر وخت سخی گری اٹ

ایتیرے، او بھازنگا بندغاں ہمو ٹیکتی تے کے خدا نا شکرے اوا کیرہ، آرافتے کہ تم

۱۲ ننا ذریعہ اٹ وافتے آریفیرے۔○ واخمت کنگ اٹ تم نہ صرف ضرورت مندنگا

غیسائی تا ضرورتاں پورہ کیرے، بلکہ واژان بھازنگا خدا نا شکرے ہم اوا کیرہ۔○

۱۳ او ٹا وا ایلو فتا مدتے کنگ آن ثابت مریک کہ ٹا خدا نا مقرر کروکا نازی آ ایسان

ہسونے، او بھازنگا خدا نا صفتے کیرہ، آتے کہ تم ہم سخی گری اٹ مدت کنگ

۱۴ نا کاریم ٹی شامل مسونورے۔○ واژان اوفتے سائیک کہ خدا نا بھازنگا رحمتاں ٹے

۱۵ آہسونو، او اوفک اُست نا خب اٹ تم کے ہم خدا نا دعا خواہ۔○ ببو، خدا نا

شکرے اوا کیمبو کہ او تینا مقرر کروکاں نے آراہی کرینے۔○

پولس نا تینا زی آ الزام تِخو کانرے پوہ کنگ

- ۱ نب ٹمے آن گراس پارہ ”آرا وخت آپولس تنا نیام ٹی مریک، تو نرمی او تسلی
اٹ ہیست یک، ولے آرا وخت آتنا نیام ٹی اف، تو سختی اٹ لکھک“۔ ای خدا
- ۲ نا مقرر کروکا نا پن اٹ، کہ تسلی او رحم ولی اوژان بریک، ٹمے منت کیوہ کہ ۰ کنے
موقعہ تقبو کہ ہمو بندغاتے تو سختی اٹ پیش بریو، آرافک الزام تخیرو، کہ ای دنیاوی
- ۳ آ مقصداتے کے کاریم کنگ ٹی اٹ۔ ۰ وراست اے کہ نن دنیا ٹی رینگنگ ٹی
آن، ولے نن خداغان انکار کروکاتا خلاف پیش مرینہ۔ وانا وامعی اف کہ نن دنیاوی
- ۴ آ مقصداتے کے ذہن کنگ ٹی آن۔ ۰ بلکہ نن تو خدا نا ہمو طاقت آرے، کہ بندغاتا
گنڈ آن جتے۔ واطاقت نن کے اسلمغان بار اے۔ واطاقت اٹ نن دروغ نا پیغام
- ۵ تروکاتا، ۰ تکبر کروکاتا، کہ وافک خدا نا پیغامے تورنگ نا کوشستے کیرہ، راستنگ پیغام
نا باروٹ بے فائدہ نگا بحث کروکاتا او شیطان نا کسر آپنوکاتا مقابلہ کینہ، اوفتے
- ۶ کلینہ، او خدا نا مقرر کروکا نا کسر آ آئینہ۔ ۰ آرا وخت آ کنے صبح سنا تیک کہ دیر ثما
نیام آن بغیر شک اٹ خدا نا کسر آپنگ ٹی او، تو واکان پد ای ہمو بندغاتے تو
سختی اٹ پیش بریوہ، آرافک کہ خدا نا کسر آپنگ ٹی افس۔ ۰
- ۷ اے کنا خلاف ہیست کروکاک، ٹم سوچ کیرے کہ صرف ٹم خدا نا ختے کنگ
ٹی آرے، او ای کنگ ٹی اف۔ ولے ثما سوچاک غلط او، آتے کہ ای ہم ٹم تو
- ۸ اوار خدا نا مقرر کروکا نا کسر آپنگ ٹی اٹ۔ ۰ خواجہ عیسیٰ کنے بھارت طاقت تسونے۔
اگہ ای داڑکے زیاست فخر کیو، تو ای شرمندہ اف، آتے کہ واطاقت ثما ایمانے
- ۹ بسفنگ کن اے، نہ کہ روحانی نشان تینگ کن اے۔ ۰ کنا خوش اے کہ کنا خطاتا
- ۱۰ خواننگ آن ٹم پریشان مفرے۔ ۰ ٹم پارے ”پولس نا خطاک سخت او طاقت
آن پر او، ولے آرا وخت آپولس نن تو مون پہ مون اے، تو اونا پیتاتے ٹی طاقت

- ۱۱ او سختی آفک۔ "○ دھینگا بندغاک ضرور پوہ مریر کہ ای ثانیام ٹی مریو یا مفر، تو کنا پیغام تینگ او عمل ٹی چ فرق آف۔○
- ۱۲ یقیناً ای تینا مقابلے ہو بندغاتے تو کنگ کپہ، کہ اوفک تینے تیڈت معتبر
- ۱۳ او عزت مند چارہ۔ واک بے وقوف او، اتے کہ تینا فیصلے تیڈت کیرہ۔○ ولے
- ۱۴ آرا تسکان کنا بیت اے، آرا کاریے کہ خدا تینا خوش نامطابق کنے تسونے، ثم وا ٹی شامل اے۔ ای ایلوفتا کاریمتے کہ فخر کپہ، ولے صرف تینا کاریسم کے فخر کیوہ
- ۱۵ کہ ای واکاریے ثانیام ٹی کنگ ٹی اٹ۔○ او ای خدا نامقرر کروکا نا باروٹ پسکینگا پیغامے ٹے اسکان سر کیٹ، اتے کہ خدا نا خوش ہم ہندن اسکہ۔○ ہندا خاطر آن
- ۱۶ ای ایلوفتا کروکا کاریمتے کہ فخر کپہ، بلکہ کنا امیت اے کہ خدا نا خوش نامطابق ای ثانیام ٹی زیاست کاریسم کیو، او ثانیام نے سیفیو۔○ او واکان پد ای خدا نا پسکینگا پیغامے ٹے آن مون نا شارائے آر سیفیو، کہ واکان مست وا پیغام اوڑے سر متے۔
- ۱۷ واڑے ای فخر کنگ کیوہ، کہ پیس واڑے بنتے۔○
- ۱۸ مقدسنگا کتاب ٹی لکھوک اے کہ
- ۱۹ آرا بندے کہ فخر کروئی اے، او صرف خدا نازی آفخر کے۔○
- ۲۰ ہندا خاطر آن خدا ہو بندے قبول کیک، کہ ہندن فخر کیک، ایلوفتے آن بار تکیر کیک۔○

دروغ نا پیغام خوانفوکاتے آن خیال تحبو

- ۱ **ب** کنے خبر اے کہ ٹے آن گراس کنے بے وقوف خیال کیرہ، ولے کنا خوش
- ۲ اے کہ ٹم کنے سہیو۔○ خدا ٹم تو محبت کیک۔ ہندن ای ہم ٹم تو بھاز محبت کیوہ۔ ذہن کہ برام نا وخت آباوہ تینا ٹولوکا مسرے پانک "تینا آریغ تو محبت او اونا خرتے کیس"، ہندن ای خدا تو اقرار کیٹ، پاریت "ای بندغاتے آنا پیغامے

- ۳ رسیفیوہ، کہ اوفک صفائنگا اُست اٹ نا مقرر کروکا تو محبت او اونا خرتے کیر۔ ○ لہ
- ۴ خواتے شیطان دھو کہ تس، او ای خولیوہ نواہ ٹم ہم ریفنگورے، خدا نا مقرر کروکا تو محبت کنگ آن ہر سینگورے، ○ اتنے کہ ٹم ہمو بند غاتے خوشی اٹ بہ خیرٹ کنگ
- ۵ ٹی اُرے، ارافک کہ خدا نا مقرر کروکا نا باروٹ کنے آن جتا پیغام تینگ ٹی او۔ ارا پیغامے کہ ای ٹمے رسیفیٹ، وا پیغام صبح اے۔ وا ٹی خدا نا پاکنگا روح نا طاقت اے۔ ولے کنے خولیس اے کہ نواہ ٹم دروغ نا پیغامے نورے ○
- ۶ کنا خیال ٹی کنا اہمیت یقیناً ہمو بند غاتے آن زیاست اے کہ دروغ اٹ تینے
- ۷ ”ٹم کے خاصنگا شاگرد“ پارہ ○ شاید ٹمے آن گراس پار کہ ”پولس نا ہیست کنگ نا طریقہ جوان آف“، ولے یقیناً پلسنگا پیغام نا باروٹ کنا علم زیاست اے، او دانا باروٹ ای ٹمے مست ہم صفا صفا پارینٹ ○
- ۸ ارا وخت آ ای خدا نا پلسنگا پیغامے ٹما نیام ٹی تبلیغ کریٹ، ای داڑکے پیسہ خواتوٹ۔ ای تینے بے عزت کریٹ، ٹمے عزت تسٹ۔ ٹما خیال ٹی ارا وخت آ
- ۹ ای ٹما نیام ٹی مفت اٹ تبلیغ کریٹ، تو ای غلط کریٹ ○ ارا وخت آ ای ٹما نیام ٹی کاریم کریٹ، تو ایلو شاراتا عیسایک کنا مدتے کریہ۔ دا شمار مہواری اسکہ کہ کنا مدتے کروٹے، ولے ایلو فک کنا مدتے کریہ ○ وا وخت آ کنے پیسہ نا ضرورت اسکہ، ولے ولدا ہم ای ٹمے پریشان کنٹٹ کہ ٹم پیسہ تینگ اٹ کنا مدتے کیرے۔
- ۱۰ مکدنیہ صوبہ غان بروکا عیسایک کن کے ضرورت نا گڑاتے بیسر۔ ای مست ہم ٹما زی آ بوجھ آلوٹ، او مون آ ہم شازی آ بوجھ مفروٹ ○ ای خدا نا مقرر کروکا نا قسے بیفیوہ، پاوہ کہ ”کنا فخر کہ مفت اٹ تبلیغ کیوہ، گل یوتان صوبہ والاتے معلوم
- ۱۱ مرک ○ ٹما خیال ٹی ای ہندن کریٹ، دانا معنی اسکہ کہ ای ٹم تو محبت کیرہ؟ خدا چانک کہ ای یقیناً ٹم تو محبت کیوہ ○
- ۱۲ ارا کاریے کہ ای مفت اٹ کنگ ٹی اٹ، مون آ ہم کیوہ، تاکہ دروغ اٹ خواتوٹاتے، کہ پیسہ ہلیرہ، موقعہ مف کہ فخر کیر، پار ”نن ہم پولس آن بار کاریم

۱۳ کنگ ٹی اُن"۔ اوفک یقیناً وروغ نا پیغامے خوانفوکاک او۔ اوفک تینا کاریمتا
 باروٹ وروغ تڑیرہ، پارہ "نن خدا نا مقرر کروکا نا خاصنگا شاگرواٹے آن بار اُن"۔
 ۱۴ وا حیرانی ویش اُفک، اتے کہ شیطان بندغاتے ریفنگ کے ملائک نا شکل اٹ
 بریک، تاکہ بندغاگ اووے وزست کپس، پار "وانا پیغام راست اے، او خدا نا
 ۱۵ گنڈ آن بسونے"۔ واژان بار اونا کسر آہوکاک بریرہ، بندغاتے خوانفیرہ، ولے
 ایلوفک وافتے وزست کپس، پارہ "وافتا پیغام راست اے"۔ ہندا خاطر آن قیامت
 نا وے آوافتا بدلہ وافتا خرابنگا علالتا مطابق مریک۔

پوگس نا تینا تکلیف او مصیبتاتا باروٹ پاننگ

۱۶ ای ٹھے اسے کا ولدا پاوہ کہ واسوچ کپہو کہ ای بے وقوفے اٹ۔ اگے ٹاسوچاک
 ہندن او، کنے ولدا ہم تینا بے وقوفگا سنگت چاہو، تاکہ ای ٹمازی آچر تو فخر
 ۱۷ کنگ کیو۔ خدا کنے تکبر کنگ کے پاتنے، بلکہ ای تیٹ بے وقوفاتے آن بار
 ۱۸ تکبر کنگ ٹی اٹ۔ بھارنگا بندغاگ وئیادی آگراتا زی آفخر کیرہ۔ ای ہم ٹھے آ
 ۱۹ فخر کیوہ۔ ٹم تینے عقل مند چارے، ولے وروغ نا خوانفوکاتے، کہ بے وقوف او،
 ۲۰ خوشی اٹ بہ خیرت کیرے۔ ہمو ہر بندغ کہ ٹھے مے جوڑ کیک، یا ٹھے آن فایدہ
 بیفک، یا ٹھے بے عزت کیک، یا چاڑ خلیک، ٹم وافتے خوشی اٹ سہیرے۔
 ۲۱ ای ضرور ٹم تو ہندن کپہ۔

اگے کس ولیری اٹ بے وقوفاتے آن بار گڑاسے نازی آفخر کیک، تو ای
 ۲۲ ہم ہندن کنگ کیوہ۔ واسف کنا ولیری اے۔ اوفک ایڑاہیم نا اولیاداک او،
 ۲۳ یہودی او، یہودی تا زبانی پاوہ، او ای ہم اوفتے آن بار اٹ۔ اوفک پارہ کہ
 "نن خدا نا مقرر کروکا نا خدمت گار اُن"، ولے ای فخر کنگ اٹ ٹھے ثابت کیوہ کہ
 ای اوفتے آن جوان خدمت گارے اٹ۔ ای خدا نا خدمت کے اوفتے آن بھار کاریم

- کریٹ۔ بندہ خاطر آن ای اوفتے آن زیاست وار جیل ٹی ہنٹ، کوڑا گنگوٹ،
 ۲۴ او ای اوفتے آن بھار وار موتے ٹرک اٹ خنٹ۔ ○ پچ وار ای یہودی تے آن
 ۲۵ سی او نو (۳۹) کوڑا گنگوٹ۔ ○ مسہ وار ای روویوتے آن کوڑا گنگٹ، او اسہ وارس
 پیغام کے سنگسار کنگٹ۔ پیغام کے مسافری کنگ نا وخت آ مسہ وار کشتیک
 ۲۶ سمندر ٹی ڈینگار، او اسہ وارس ای اسہ وے او نفس سمندر ٹی اسٹہ۔ ○ او پیغام نا
 تبلیغ کے مسافری نا وخت آسیلاب نا خطرہ ہم اسکہ، ڈاکوتا خطرہ اسکہ، کنے یہودی او
 ایلو قوم والتے آن خطرہ اسکہ۔ نہ صرف وابلکہ کنے شار تے ٹی خطرہ اسکہ، جنگلاتے
 ٹی خطرہ اسکہ، سمندر نا طوفاناتے آن خطرہ اسکہ، او خاص طور اٹ ہمو سنگتاتے آن
 ۲۷ خطرہ اسکہ، ارافک کہ اُست نا خب اٹ عیسائی الوہہ۔ ○ او واکاریم کے اکثر کنے ٹغ
 کے موقع ملتے۔ ای بھار وار لنگر او ملاس مسوٹ، او اکثر کن تو کنگ کے کافی گڑا،
 ۲۸ خاچنگ کے جاگ، بیننگ کے پچ اویک۔ ○ وافتے آن علاوہ، ای ہر دے گل عیسائی تا
 ۲۹ باروٹ فکر کیوہ۔ ○ ارا وخت آ عیسائی سنگٹس ایمان ٹی کمزور مریک، تو کنا اُست
 تہک۔ ارا وخت آ سنگٹس گناہ نا کسر آ کایک، تو کنا اُست خزینک خلیک۔ ○
 ۳۰ ای تینا ہمو عملتے آ ضرور فخر کیوہ ارافتے آن ظاہر مریک کہ ای کمزور اٹ، خدا
 ۳۱ طاقت ور اے، او داوے ای دنیاوی آ فائدہ کے کپہ۔ ○ ای خدا، کہ او خواجہ عیسیٰ
 نا باوہ اے، ہمیشہ اونا صفت مرے او ہر بیتے جوان چاہک، نا قسے بیفیوہ کہ دروغ
 ۳۲ تڑنگ ٹی اُٹ۔ ○ ارا وخت آ ای و مشق شار ٹی اسٹہ، و اشار نا گورنر، کہ ارا تاس اونا
 ۳۳ بادشاہ اسکہ، کنے گرفتار کنگ کے شار نا دروازہ غلتے آ فوجی تے ٹولفے، ○ وے ای
 چٹ نا ذریعہ اٹ دیوال آن ورفنگٹ، تینے کشاٹ۔ ○

پولس نا دے ٹی ٹغ آن بار جنت آ بینگ نا باروٹ فخر کنگ

۱۲ داسہ ای وے ٹی ٹغ او مون آ مروکا بیتا باروٹ، کہ خواجہ عیسیٰ کنے رغلانے، ۱

۲- ٹمے پاوہ۔ ○ اہی چانزوہ سال مُست جنت آوتنگاٹ۔ کنے سٹا آف کہ اہی تیٹت جانی
 ۳- تاہناٹ یا صرف دے ٹی تیغ خناٹ، جنت آہناٹ۔ خُدا داپیتے جُوان چانگ۔ ○ اہی
 ۴- جنت ٹی ہمو گڑاتے خناٹ او پیتاتے بنگٹ کہ دافتے لکھنگ کے کوز آف او بندرغ
 ۵- دافتے بیان کنگ کپک۔ ○ ہندا خاطر آن اہی تینا زی آفخر کنگ کیوہ، ولے کپہرہ۔
 ۶- اگہ اہی تینا باروٹ فخر کیوہ، تو صرف تینا تکلیف او مصیبتاتے کے فخر کیوہ۔ ○ ہندا
 خاطر آن اگہ اہی فخر کیوہ، تو بے وقوفس آفٹ، آنتے کہ اہی راست پاننگ ٹی اٹ۔
 ولے کنا خوش آف کہ کس کنا فخر کنگ نا وجہغان کنے زیاست عزت ایتے۔ بلکہ
 کنا خوش اے کہ او کنا خوائفنگے بنے او کنا کاریے ہرے، او داڑان پد او صبح طریقہ
 اٹ کنا کاریسم او خوائفنگ نا باروٹ فیصلہ کنگ یک۔ ○
 ۷- اہی جنت آپنگ نا باروٹ تکبر کنگ کرہ۔ ولے داتکبر آن بچنگ کے کنے آ
 بیماری س بسونے، او شیطان کے موقعس اے کہ کنے خُدا نا کاریسم آن تورے۔ ○
 ۸- اہی مسہ وار خاص طور اٹ خُداغان دُعا کرہٹ کہ ”کنے جوڑ کرک“۔ ○ ولے خُدا نا
 ۹- گنڈ آن کنے آگلوٹس بس، ”گہ کپہ، آنتے کہ آرا وخت آنی کمزور اُس، تو داڑان
 ظاہر مرہک کہ کنا طاقت زیاست اے۔“ او داڑان کنے بتر سہا تما کہ خُدا نا مقرر کروکا
 نا طاقت کن تون آرے، او اہی محفوظ اٹ۔ ہندا خاطر آن اہی تینا بیمار منگ کے
 ۱۰- ہم فخر کیوہ۔ ○ اہی خُدا نا مقرر کروکا نا خاطر آن بیماری کانگ ٹی اٹ، بے عزت
 کنگاٹ، مشکو وخت کانائٹ، تکلیف او مصیبتاتے کانائٹ، ولے خوش اٹ، آنتے
 کہ دافتے آن کنے معلوم اے کہ اہی جانی طور اٹ کمزور اٹ، ولے روحانی طور اٹ
 طاقت ور اٹ۔ ○

پولس نا کرنتھس شار نا عیسائی ترے کے پریشانی

۱۱- اہی تیٹت بے وقوفسے آن بار فخر کنگ ٹی اٹ، آنتے کہ ٹم کنا زی آفخر

کُتھورے۔ ٹھے ضرور کنا زی آ فخر کروئی اے، ولے ٹم دروغ نا خوانفوکا تا زی آ،
 کہ تینے "خاصنگا شاگرد" پارہ، فخر کنگ ٹی اے۔ ٹامون آ کنا خاص اہمیت آف،
 ۱۲ ولے ولدا ہم ضرور دروغ نا خوانفوکا تے آن کنا اہمیت بھاز بڑز اے۔ اے ای ٹا
 نیام ٹی صبر اٹ معجزہ نشان تسوٹ، او واڑان ظاہر مریک کہ اے خاصو شاگردے
 ۱۳ اٹ۔ ٹم اتے تینے ایلو شاراتا عیسائی تے آن کم چارے؟ اوفک پیسہ تینگ آن
 کنا مدت کریو، ولے اے ای ٹا نیام ٹی کسے پیسہ کے تکلیف تیتوٹ، او ہندن کنگ
 اٹ اے ٹھے بچ نسخان تیتوٹ۔

۱۴ وا مسٹ میکو وار اے کہ اے ای ٹا یلنگ کے بروٹ، او اے ٹھے آن تینا مدت
 کے بچ خوارہ۔ مثا لے کہ چکا چنک تینا باوہ ن مدت کے پیسہ تینگ کپسہ،
 بلکہ باوہ چناتا سمبالے کیک۔ واڑان بار اے، کہ ٹا مزہبی آ باوہ جوڑ مسوٹ، ضرور
 ٹا سمبالے کیوہ۔ کسے ٹا پیسہ غاتا ضرورت آف، بلکہ کنا خوش اے کہ ٹم کسے خواجہ
 ۱۵ عیسائی نا خاصنگا شاگرد چارے۔ اے ای ٹا مدت کے تینا خوش اٹ جان مال گلے خرچ
 کنگ کے تیار اٹ۔ واڑان ظاہر مریک کہ اے ای ٹم تو بھاز محبت کیوہ، ولے ٹا
 اتے کسے آن اُستاک مون او؟

۱۶ کس پائے کہ "پوٹس نن تو دروغ تینگ ٹی اے، ننے ریفنگ ٹی اے"۔
 ۱۷ ولے واٹمن آف، کہ اے ای تینا راہی تروکا سنگتا ذریعہ اٹ ٹھے آن مالی فائدہ بیفیو۔
 ۱۸ ٹم کن تو اتفاق کیرے کہ اے ٹھے آ مسٹ ہم بوجھ آلویت۔ اے ای طٹے منت کریٹ
 او بین اسر عیسائی سنگتے اوڑ تو نہ کریٹ، ٹھے آ راہی کریٹ۔ طٹس یقیناً تینا فائدہ
 کے ٹا نیام ٹی کاریم کتو۔ بلکہ اونا او کنا کاریم او عمل کنگ نا مقصد آسٹ اے۔
 ۱۹ کنا سنگتک، شاید ٹم سوچ کیرے کہ اے ای داہتاتے تینا زی آتھوکا الزاماتے
 آن بچائینگ کے کنگ ٹی اٹ۔ یقیناً آخا۔ بلکہ اے ای خدائے گواہ کیوہ، پاوہ کہ "اے
 ۲۰ ٹا مدت کے ہموہیتاتے رغبتنگ ٹی اٹ کہ خدا نا مقرر کروکا کسے پارینے"۔ اے ای
 پریشان اٹ کہ آرا وخت آ اے ٹھے آ بروٹ، اے خنوت کہ ٹھے آن واسکان گراس

گناہ نا کسر آپنگ ٹی او، یعنی وافک تین پہ تین تو بے فائدہ بحث کنگ ٹی او،
اسہ پہ ایلو تو ساڑ کنگ ٹی او، غصہ کنگ ٹی او، تینا فائدہ کے سوچ کنگ ٹی او،
اسہ پہ ایلوئے تینا بے عزت کنگ ٹی او، ایلوفا باروٹ خرابو بیت پاننگ ٹی او،
تکبر کنگ ٹی او، اسہ پہ ایلو تو اتفاق کنگ ٹی افس۔ ای وافتے تو سختی اٹ پیش
بروٹ۔ گڑا وافک کئے آن گھ کپس۔ ای پریشان اٹ کہ ای ٹے آبروٹ، ٹے
آن ہموفک، کہ مست گناہ کرینو یا واسکان کنگ ٹی او یا زنا ڈولنگ گناہ تے ٹی
تھانو ہر سینگتو، خنوٹ۔ تو ای خدا نا مون آشر مندہ مروٹ، او افسوس کروٹ۔

آخری بیت او نصیحتاک

۱ **۱۳** واسٹ میکو وار اے کہ ای ٹما یلنگ کے بروٹ۔ کنا ہموڑے موجودگی نا
۲ وخت آٹما گناہ گارتا زی آلام ثابت کنگ کے تورات نا مطابق ارا گواہ نا منگ
۳ ضروری اے۔ آرا وخت آ ای ٹے آسٹ، ای گناہ گارتے پارٹ ”ہر سینگو“۔
۴ واسہ ولدا پاننگ ٹی اٹ ”ہموفک کہ مست گناہ کرینو، یا کنگ ٹی او، گناہ تے آن
۵ ہر سینگو“۔ واوار یلنگ نا وخت آ وافک کئے آن گھ کپس۔ ٹے آن بھارنگاک
پارہ کہ ”پولس کمزور اے، آنتے کہ خدا نا مقرر کروکا نا طاقت اوڑ تو آف“۔ ولے
ای او فتنے پاوہ، آرا وخت آ ای ٹے آبروٹ، تو دا طاقت ثابت مریک۔ وھن کہ
عیسیٰ نا صلیب آتفنگ او کسفنگ نا وخت آ بھارنگاک پارہ ”واڑ تو طاقت آف“،
ولے پدی زندہ منگ اٹ اونا طاقت ثابت مس، کہ خدا اوڑے تسوس، ہندن ای
واسکان ٹما مون آ کمزور اٹ، ولے خدا نا طاقت اٹ ای ٹما خرتے کیوہ، اُست
نا خوب اٹ اونا کسر آ کاوہ۔

۵ تینے تینٹ ہربو، او تینا فیصلہ کبو، کہ آنت ٹم تینا ایمانے سِفنگ ٹی اُرے؟
اُست نا خوب اٹ ایمان تجوکاتے جو ان خبر اے کہ خواجہ عیسیٰ نا طاقت او فتنے تو ہمو

۶ وختِ اسکان آرے کہ ایمان آن ہر سینگتو۔ ○ او کنا یقین اے کہ تم پوہ مردے کہ
 ۷ ای غلط آفٹ۔ ○ ای دعا کیوہ کہ تم ایمان آن ہر سینگیپرے۔ کنا بھلا مقصد داو اے
 ۸ کہ تم ہمو کاریجئے کیرے ارافک کہ راست او۔ اگہ کس پائے کہ ”پولس کامیاب
 ۹ متے“، پرواس آف۔ ○ ای تینا ضمیر نا مطابق پسکینگ پیغامے راست آٹ خوانفیوہ،
 ۱۰ دروغ تہرہ۔ ○ اگہ ای شامون آکم لائخ آٹ، تو دا اہمو بیتش آف۔ ولے ولدا ہم
 ۱۱ ای تم کے دعا کیوہ کہ تم سخت ایمان تخیرے، او آست ناخب آٹ خدا نا کسر
 ۱۲ آکارے۔ ○ ای وا خاطر آن واپتاتے تمے آ لکھنگ ٹی آٹ، تاکہ ای تم تو سختی
 ۱۳ آٹ پیش بفر، او ہمو طاقتے، کہ خدا کنے تسونے، استعمال کپر، آنتے کہ طاقت شہا
 ایمانے بسینگ کن اے، شہا روحانی نشان تینگ کن آف۔ ○

۱۱ کنا سنگتاک، کنا خوانفنگاتے آتوجہ ایتبو، اسہ پہ ایلو تو اتفاق کبو، امن آٹ
 ۱۲ رینگبو، راست نا کسر آ پنگ نا کوشستے کبو۔ خدا نا محبت تم تو مرے او تمے آ
 پریشانی بفر۔ ○

۱۲ ای واسہ تینا خطے خلاص کیوہ۔ گئے شہا ذو تفوک سلام۔ ○
 ۱۳ کل عیسائیک تمے آ سلام راہی کیرہ۔ ○
 ۱۴ خواجہ عیسیٰ، کہ خدا نا مقرر کروکا اے، اونا رحمتاک، خدا نا محبت او پاکنگا زوج
 نا طاقت ہمیشہ تم تو مرے۔

خدا حافظ۔

خاصنگا شاگرد،

پولس،

او کنا سنگت، تیمتھیس۔ ○

گلتیہ صوبہ نا عیسائی تے کے خط نا تعارف

پوٹس عیسیٰ نا پُسکُئنگا پیغام نا تبلیغ کنگ کے گلتیہ صوبہ غا پناسس، او بہاز ایلو قوم والاک عیسائی جوڑ مسوسر۔ لکھنگ نا وخت آدا صوبہ نا عیسائی تا پریشانی آسکے، آنتے کہ گڑاس پاننگ ٹی آسره کہ ”عیسائی جوڑ منگ کے دا ہم ضروری اے کہ بندغ یہودی تا شریعتے ہم منے۔“ پوٹسے دا بیتاتا سما تما او دا پریشانی تے خلاص کنگ کے دا خطے لکھا، او اوفتے پوہ کرے کہ ”عیسائی جوڑ منگ کے یہودی تا شریعتے منگ نا ضرورت آفک، بلکہ عیسیٰ نا زی آ ایمان یجنگ آٹ نن خُدا نا مون آ پاک صاف مزینہ۔“

دا خط نا اہنگا بشخاک داد او:

۱۰:۱ - ۱۰:۱ خط نا تعارف

۲۱:۲ - ۱۱:۱ پوٹس نا پاننگ ”ای ہم عیسیٰ نا خاصو شاگردس جوڑ مسوٹ“

۳۱:۴ - ۱:۳ خُدا نا پُسکُئنگا پیغام نا رحمتاک

۱۰:۶ - ۱:۵ عیسائی تا آزاتی او اوفتا زمہ واریک

۱۸:۶ - ۱۱:۶ آخری بیتاک

پوٹس نا گلتیہ صوبہ نا عیسائی تے کے خط

ب گلتیہ صوبہ ٹی ریہنگو کا عیسائی سنگاک،

سلام۔

کنا دُعا اے کہ ننا باوہ خُدا او خُواجه عیسیٰ، کہ او خُدا نا مقرر کروکا اے، اوفتا
رحمتاک شازی آمریر، او ٹھے آپریشانی بَف۔
کے بندغاک گچین کنتو۔ بلکہ باوہ خُدا او خُواجه عیسیٰ، کہ خُدا اووے پدی زندہ
کرینے، کئے تینا خاصِنگا شاگردو گچین کرینو۔

- ۳ خُواجه عیسیٰ خُدا نا خوش نا مطابق ننا گناہ تا خاطر آن تینا جان نا قربانی ئے
تسوںے، تاکہ دا وُنیا نا بُرائی تا کارِیم آن بچین۔ ہندا خاطر آن دا ضروری اے کہ
۵ نن ہر وخت صرف خُدا نا عزت او صفتے کین۔
۶ ای ٹھے آحیران اُٹ کہ ای ٹھے آخُواجه عیسیٰ نا پیغامے رسیفیٹ، ٹم مَنارے،
ولے کنا پَنگ آن پد ٹم زو دا پیغام آن ہر سینگارے، او ایلو دروغ نا پیغامے منگ
۷ ٹی اُرے۔ کنا پیغام آن علاوہ ایلو پیغاماک دروغ نا او۔ ای ٹھے دا پیتاتے پاننگ
ٹی اُٹ اتے کہ گراس بندغ ٹھے پریشان کنگ ٹی او، او کوشست کنگ ٹی او کہ
۸ خُدا نا مقرر کروکا نا پیغامے بدل کیر۔ واسہ ٹمکن آف کہ نن یا ملائکس برے، دا
راستِنگا پیغامے بدل کے۔ اگہ نن یا پینس داڑان جتا نا پیغامے استین، تو خُدا دا جتا نا
۹ پیغامے تروکائے دوزغ آراہی کے۔ ای او کنا سنگتاک مُست ہم پاریشن، او واسہ
ولدا ای ٹھے پاننگ ٹی اُٹ، اگہ کس ٹھے کنا پیغام آن، کہ ٹم قبول کرینورے تہ،
داڑان جتا نا پیغامے خُوانفک، خُدا اووے دوزغ آراہی کے۔
۱۰ ای دا پیتاتے کنگ ٹی اُٹ، اتے کہ ای بندغالتے خوش تچہرہ، بلکہ خُدا ئے
خُوش تخیوہ۔ ٹما خیال ٹی ای تینے بندغاتا نیام ٹی مشہور کنگ ٹی اُٹ؟ اگہ ای
مشہور منگ کے سوچ ہم کنگ ٹی اُٹ، تو عیسیٰ نا شاگردو مفر۔

بمر خُدا پوٹسے گچین کرے

- ۱۱ کنا عیسیٰ سنگتاک، ای ٹھے پاوہ، کہ آرا پیغامے ای ٹھے رسیفیٹ، او بندغ

۱۲ ناگنڈ آن بنتے، ○ او نہ کنے داوے کس خوافینے، بلکہ عیسیٰ، کہ او خدا نا مقرر کروکا اے، اونا پیغامے خدا کنے آ راہی تسونے۔ ○

۱۳ نم بنگنورے کہ اہی عیسائی جوڑ منگ آن مست یہودی مزب کے کاریم کریٹ۔ او وخت آ اہی بھازنگا عیسائی تے بھاز تکلیف تسے، او کوشست کریٹ کہ ۱۳ "اوتنا مزبے خلاص کیو" ○ او وخت آ اہی تینا ہم عمر یہودی تے آن مزب نا باروٹ بھاز خواناسٹ، او تینا باوہ پیرہ غاتے آن بار دا ہم عمر تے آن مزب نا بھازنگا حکم او رواجاتے آ عمل کریٹ۔ ○

۱۵ ولے کنا ووی منگ آن مست خدا کنے آ تینا رحمتاے راہی کرے، خاص کر ۱۶ کنے تینا کاریمتے کے گچن کریس۔ ○ آرا وخت آ خدا تیڈ تینا مار عیسیٰ کنے آ ظاہر کرنے او پارے کہ "اونا پسکینگا پیغامے ایلو قوم والائے آ رسیف"، گراپین ۱۷ کنے آ انا باروٹ خواننگ کے پنگ نا ضرورت آلوک، ○ او نہ یروشلم شار آ ایلو خاضنگا شاگرواے تو یلنگ نا ضرورت آسک۔ اوفک کنے آن مست خاضنگا شاگرو جوڑ مسونو۔ و مشق شار ٹی عیسائی جوڑ منگ آن پد اہی سیدھا عربیہ علاقہ غابناٹ، او ۱۸ پدی و مشق شار آبنٹ۔ ○ مسہ سال آن پد اہی یروشلم شار آبنٹ او ارا ہفتے کے ۱۹ پطرس تو رینگٹ۔ ○ اہی اوڑے خاضنگا شاگرواے آن پطرس او عیسیٰ نا جد پد رنگا ایلم یعقوب آن بے دس پین کس تو یلٹیوٹ۔ ○

۲۰ او داکان پد اہی شام او کلکھ صوبہ غاتے آبنٹ۔ او وخت ٹی یہودیہ صوبہ ٹی ۲۱ رینگلوکا عیسائیک کنے درست کتویرہ۔ اوفک صرف ایلو فتے آن دا بیتاے بنگونر کہ "پولس ہمو بندغ اے کہ مست نئے تکلیف تسک، او واسر او ہمو پیغام نا تلخے کنگ ٹی اے کہ وختس او دا مزبے ختم کنگ نا کوشستے کریک۔"

او آرا بیتاے اہی نمے لکھنگ ٹی اٹ، اہی خدا نا قسے بیفیوہ کہ دافک کل صبح او۔ ○

۲۳ آرافتے کہ اہی مست تکلیف تسے، اوفک کنا عیسائی جوڑ منگ نا قصہ نا بنگ

آن پد، خدا نا صفتے آوا کرے۔

۱- ۲- ۳- ۴- ۵- ۶- ۷- ۸- ۹- ۱۰-
 ب چارڑہ سال آن پد ای او برتباس خدا نا حکم نا مطابق پدی یرو شلم شار آبنان۔
 ططس ہم نن تو اسکے۔ ۱۰- بموڑے گراس بندغ، کہ جاسوس آنرہ، ننے ریفنگ کے
 عیسائی جوڑ مسوئر، نن تو شامل مسر۔ و اجاسوسا تا کوشت اسکے کہ معلوم کیر کہ ”اگ
 کس عیسی نازی آ ایمان تجک، تو تورات نا آرا حکماتے منگ ضروری اے؟“
 او فتا و ا ہم کوشت اسکے کہ نن پدی تورات نا کل حکماتے منین۔ اوفک بسر او
 کنا سنگت ططس، کہ او یوتانی س اے، پاریر ”سنت کزک“، ولے معتبرنگا بندغا ک
 پاریر ”وا ضروری افک“۔ ۱۰- بندا خاطر آن راستنگا پیغامے نم کے صبح تخنگ کے
 نن جاسوسا تا بیتاے متیون۔

۱- ۲- ۳- ۴- ۵- ۶- ۷- ۸- ۹- ۱۰-
 ای واڑے عیسائی معتبرنگا بندغا تے تو تنیائی ٹی پسکینگا پیغام نا باروٹ بیت
 او گپ کرے، کہ وا پیغامے ای ایلو قوم والائے آر سیفیٹ، تاکہ ایلو بندغاتا
 پریشانیک خلاص مریر۔ ولے و بندغا ک کہ ایلو فک معتبر پارہ تا، کنے پاریر کہ ”نا
 پیغام صبح اے۔“ مون آست نا حالے خدا چانک۔ ۱۰- اوفتے سہا تا کہ خدا کنے پسکینگا
 پیغامے تبلیغ کننگ کے ایلو قوم والائے کے راہی کرینے، دھن کہ خدا پطرے پسکینگا
 پیغامے تبلیغ کننگ کے یہودی تے آ راہی کرینے۔ ۱۰- خدا تینا طاقت آٹ کنے ایلو
 قوم والائے کے او پطرے یہودی تے کے پیغامے رسیفو کا جوڑ کرینے۔ ۱۰- یعقوب،
 پطرس او یوحنا، کہ و افک معتبرنگا بندغا ک آنرہ، چائیسر کہ واقعی خدا کنے واکاریم
 کے چین کرینے۔ و افک کنا بیتاے تو اتفاق کرے، او سنگتی نا نشانی کے و افک
 کن تو او برتباس تو ذو ملائقیر۔ نن ہم اتفاق کرین کہ ای او برتباس ایلو قوم والائے
 ٹی تبلیغ کینے، او و افک یہودی تے ٹی پسکینگا پیغامے تبلیغ کیرہ۔ ۱۰- و افک ننے آن
 صرف و خواست کرے کہ ”واڑے غریبنگا عیسائی تا مدت نا کوشتے کبو“، او کنا خوش
 اے کہ نن او فتا مدتے کین۔

پوکس نا پطرس نا زی آ منافقت نا الزام تِخنگ

۱۱ وے آرا وخت آپطرس اِنّاکیہ شار آ بس، اہی مخلوق نا مون آ اونا خلاف
 بیت کریٹ، آنتے کہ اونا عمل آن ظاہر مس کہ او صحیح کنتے۔ قصہ ذہن اے کہ ○
 ۱۲ اسے دے س پطرس بر دے آن بار ایلو قوم والا عیسائی تے تو اِرخ گینگ ٹی اسکہ۔
 وا وخت آ گراس بندغ، کہ یعقوب یروشلم شار آن نئے آرابی کریس، نئے آ سر
 مسر، او پطرس منافقت اٹ تینا دُوے پدی کرے، او ایلو قوم والا بندغ تے تو اِرخ
 گینگے اِلا، آنتے کہ او بمو بروکا بندغ تے آن خولیسکہ۔ بروکا عیسائی تا غلط خیال اسکہ کہ
 عیسائیک ایلو قوم والائے تو سنگتی کنگ کپس او اوفک سنت نا حق ٹی اُسرہ۔ ○
 ۱۳ بندا خاطر آن ایلو یہودی تے آن عیسائی جوڑ مروکا ایلک ہم خولیسر او پطرس آن
 ۱۴ بار گینگے اِلا۔ برتباس ہم خولیس او گینگے اِلا۔ ○ آرا وخت آ ای دا علی خناٹ، کہ
 اوفک راستیگا پیغام نا زی آ پنگ ٹی افس، اہی پطرے گل نا مون آ پاریت "نی
 یہودی س اسر، وے عیسائی جوڑ منگ آن پد نی ایلو قوم والا عیسائی تے آن بار
 رہینگاس۔ وا ضروری آف کہ نن یہودی تے آن بار رہینگین۔ او داسہ دا غلط اے کہ
 نی تینا عمل اٹ ایلو قوم والا بندغ تے آ ثابت کنگ ٹی اُس کہ یہودی تا تورات نا
 حکماتا مطابق زندگی ئے گد ریفنگ ضروری اے۔" ○

بر بندغ صرف عیسائی نا زی آ ایمان تِخنگ نا وجہ غان بچک

۱۵ اہی او ٹم ووی منگ آن یہودی اسر، ایلو قوم والائے آن بار گناہ گار آلوینہ،
 ۱۶ ذہن کہ یہودییک پارہ۔ ○ وے داسہ نن یہودی تے آن جوڑ مروکا عیسائیک چائسن
 کہ کس صرف تورات نا حکماتا منگ اٹ خدا نا کسر آ بچک۔ بلکہ صرف بمو بندغ کہ

- عیسیٰ نازی آ ایمان تیجک خُدا نا کسر آ کائیک۔ نن یہودی عیسائیک ہم عیسیٰ نازی
 ۱۷ آ ایمان تخان او دا ایمان تیجک نا وجہ غان نن خُدا نا کسر آ پنگ ٹی اُن۔ عیسیٰ نا
 زی آ ایمان تیجک تو یہودی آن عیسائی جوڑ مروکا سنگتاک نجات حاصل کنگ کے
 تورات نا بھارتگا حکمتے اِلانو، او تورات نا بھارتگا حکمتے اِلنگ تو ایلو یہودی تا
 مون آ اوفک گناہ گار مسونو، دھن کہ ایلو قوم والاک او۔ وانا معنی اے کہ عیسیٰ
 ۱۸ نئے گناہ نا کسرے رغایتک ٹی اے؟ یقیناً آخا۔ او واسر اگہ ای پدی یہودی جوڑ
 مریوہ، کہ ای دا مزیدے اِلانٹ، واران ظاہر مریک کہ عیسیٰ نازی آ ایمان تیجک او
 ۱۹ اونا کسر آ پنگ غلط اے۔ وے ای یہودی تا مون آ کہوک آن بار او دوزخی سے
 اُٹ، اتنے کہ ای اوفتا مزیدے اِلانٹ۔ او واسر ای خُدا نا مون آ پاک صاف منگ کے
 ۲۰ عیسیٰ نا کسر آ پنگ ٹی اُٹ۔ دھن کہ خُواجہ عیسیٰ صلیب آ تَفنگا او دا دُنیا نا گڑاتے
 اِلا، ہندن ای خُدا نا مون آ پاک صاف منگ کے تورات نا بھارتگا حکمتا منگ نا
 کوشت کنگے اِلانٹ۔ خُدا نا مون آ پاک صاف منگ نا طاقت کنا اَلوہ۔ بلکہ خُواجہ
 عیسیٰ، کہ او ننا خاطر آن کسفنگا نے او نن تو محبت کیک، او نن اونا زی آ ایمان
 تیجک، کہ او خُدا نا آسینگا مار اے، او تینا طاقت اُٹ نئے خُدا نا مون آ پاک صاف
 ۲۱ کرینے۔ اگہ کس تورات نا حکمتا منگ نا ذریعہ اُٹ خُدا نا راستیگا کسر آ کائیک، تو
 وانا معنی اے کہ خُواجہ عیسیٰ، کہ او خُدا نا مقرر کروکا اے، بے مقصد کسک۔ اگہ ای
 دھن کیوہ، تو خُدا نا رحمتاے آن انکار کیوہ۔ وے ای ہندن کپہ۔

تورات نا حکمتاے مننگ یا عیسیٰ
 نازی آ ایمان تیجک ضروری اے؟

- ۳ اے گلتیہ صوبہ ٹی رینگو کا بے وقوفگا عیسائیک، تھے دیر ریفینے؟ ای مالو آن
 ۲ تھے آ عیسیٰ نا کہنگ نا وجہ بیان کریسٹ۔ نازی آ خُدا نا پاکینگا رُوح نا طاقت

۱۔ اِس۔ اُنم تینٹ پابو، وا موسیٰ نا شریعت نا منگ نا وجہ غان بس، یا عیسیٰ نا پسکینگ
 ۲۔ پیغامے بنگورے او اونا زی آ ایمان تھارے، وا وجہ غان بس؟ ○ اولیکو وار اُنم خدا
 نا پاکینگ روح نا طاقت اٹ عیسیٰ جوڑ مسونورے، ولے واسر وا خرابو بیتش اے کہ
 ۳۔ اُنم خدا نا پاکینگ روح نا طاقت آن علاوہ خدا نا کسر آ تینا طاقت اٹ پنگ نا کوشتے
 ۴۔ کنگ ٹی آرے۔ شاید اُنم گنوک مسونورے؟ ○ عیسیٰ جوڑ منگ کے آرا مصیبتاتے
 ۵۔ اُنم سبیرے، اُنما خیال ٹی واک بے مقصد اُترے؟ یقیناً آخا۔ ○ خدا تینا پاکینگ روح
 نا طاقتے اُنمے آرابی کرینے او اُنما نیام ٹی معجزہ غاتے نشان تینگ ٹی اے، اُنما خیال
 ٹی واک موسیٰ نا شریعت نا وجہ غان او، یا پسکینگ پیغامے پنگ او اونا زی آ
 ایمان تینگ نا وجہ غان او؟ ○

۶۔ ای تورات آن اُنمے ابراہیم نا مثالے ایثیوہ۔ تورات ٹی لکھوک اے کہ ”ابراہیم
 خدا نا زی آ ایمان تھا، او بندا ایمان تینگ نا وجہ غان خدا اووے تینا مون آ پاک
 ۷۔ صاف قبول کرے“ ○ وا ازان سمانک کہ بمو بند غاک کہ عیسیٰ نازی آ ایمان تخیرے،
 ۸۔ اوفک ابراہیم نا اولیاد اے آن بار مریدہ۔ ○ مقدسنگ کتاب ٹی وا پیشن گوئی آرے
 کہ خدا ایلو قوم والائے ایمان تینگ نا وجہ غان تینا کسر آ اتیک۔ او دا بم لکھوک
 اے کہ خدا ابراہیمے خوش خبری تریسہ پارے ”دُنیا ٹی بمو بند غاک کہ نے آن بار
 ۹۔ کنازی آ ایمان تخیرے، ای اوفتے آ تینا خاصنگا رحمتاے رابی کیوہ“ ○ ابراہیم خدا نا
 زی آ ایمان تھا، او خدا تینا خاصنگا رحمتاے اوڑا رابی کرے۔ او بندن آرا بند غاک
 عیسیٰ نازی آ ایمان تخیرے، اوفتہ زی آ بم خدا تینا خاصنگا رحمتاے رابی کیک۔ ○
 ۱۰۔ بمو بند غاک کہ سوچ کیرہ کہ ”تورات نا حکماتے منگ اٹ نن پاک صاف
 مریدہ“، خدا اوفتے برا ایتیک، اتنے کہ تورات ٹی دا بم لکھوک اے کہ ”آرا بند غاک
 ۱۱۔ ہمیشہ مقدسنگا کتابا تکل حکماتے منتے، اونا زی آ خدا نا برا مریدہ“ ○ وا ازان صفا ظاہر
 مریدہ کہ بند غس صرف تورات نا حکماتے منگ نا کوشت اٹ خدا نا خوشے حاصل
 کنگ کپک۔ بلکہ مقدسنگا کتاب ٹی لکھوک اے کہ ”خدا نا پیغام نازی آ ایمان

- ۱۲ تَخَوَکاک ہمیشہ نازندگی ئے حاصل کیرہ۔" او اگہ بندغس تورات نا کُل حکماتے منگ نا کو شستے کیک، واژان ظاہر مریک کہ او سوچک کہ "ای عیسیٰ نازی آ ایمان تخنگ آن علاوہ حکماتا منگ آن خدا نامون آپاک صاف مریوہ۔" تورات ٹی لکھوک اے کہ "آرا بندغ واکُل حکماتے منگ، او ہمیشہ نازندگی ئے حاصل کیک۔" او واکمکن آف کہ بندغس تورات نا کُل حکماتے منگ کے۔
- ۱۳ بندا خاطر آن خدا تینا مقرر کروکائے نئے آراہی کرے، تاکہ نن خدا نازراغان بچین، آنتے کہ تورات نا کُل حکماتے منگ نن کے بھاز مشکل اے۔ تورات ٹی لکھوک اے "آرا بندغے درخت نازی آپانسی مریک، وانا معنی اے کہ اونا نازی آ خدا نازمس۔" او عیسیٰ ہم بندن کسفنگ، ولے او گناہ گار آلوک۔ مست نا وخت آ خدا ابراہیم تو اقرار کر۔س کہ "ای ایلو قوم والائے آ ہم تینا خاصدگا رحمتاے راہی کیوہ۔" واکقرار عیسیٰ نا کسفنگ آٹ پورہ مس۔ او واژان سماءیک کہ عیسیٰ نازی آ ایمان تخنگ آٹ خدا نا پاکرنگا رُوح نا طاقت نئے آبریک، آرا نا کہ خدا نن تو اقرارے کرینے۔

اقرار نا اہمیت تورات نا حکماتے آن زیاست اے

- ۱۵ کنا سنگتاک، ای ٹھے پوہ کنگ کے وینا نامائلس ایتوہ۔ آرا وخت آرا بندغ گڑاے نازی آ اتفاق کیرہ، واک اونا نازی آ دستخط کیرہ، او واژان پد کس وائی پین گڑا لکھنگ کپک او واژان ہر سینگنگ ہم کپک۔ بندن خدا ہم ابراہیم او اونا آولیاو تو اقرار کرے۔ واک سوچ کنگ نا ہیست اے کہ تورات ٹی لوز "آولیاو اک" استعمال متئے، کہ وانا معنی اے "بھاز بندناک۔" بلکہ "آولیاو" استعمال مسونے، کہ وانا معنی اے "اسہ بندغ"، او واک اسہ بندغ خدا نا مقرر کروک اے۔
- ۱۷ او کنا مثال تینگ نا معنی واک اے کہ خدا ابراہیم تو اقرار کرے۔ او تورات، کہ

۱۸ واہراہیم ناکینگ آن چار صد اوسى سال آن پدموسى غائبس، وا اقرارے بدل او ختم کنگ کپک۔ ○ اگر خدا نا خاصنگا رحمتاک ننے اوموسى ناکتاباتا حکماتا منگ اٹ بربرہ، گزادانا معنی اے کہ مست نا اقرار بے مقصد مس۔ ولے دھن آف۔ بلکہ خدا اہراہیم تو اقرار کریس، او ضروری تینا اقرارے پورہ کرے۔ ○

۱۹ اگر ہندن آرے، گزادوات نا حکماتے راہی کنگ نا انت مقصد اسکے؟ وا حکماک وا خاطر آن اترہ کہ بندغاک تینا گناہتے پورہ مربرہ اوتینے خدا نامون آپاک صاف کنگ نا کوشستے کیر۔ واک اہراہیم نا اولیاد نا یننگ اسکان، کہ خدا اوڑ تو اقرار کریس، صبح اترہ۔ خدا وا حکماتے ملاکاتا ذریعہ اٹ موسیٰ اے تس او موسیٰ اوفتے بندغاتے آ

۲۰ رسیفے۔ موسیٰ نیام نا بند غس اسکے۔ ○ ولے خدا او اہراہیم نا نیام ٹی اقرار کنگ نا وخت آکس آلویک۔ ہندا خاطر آن وانا اہمیت تورات نا حکماتے آن بڑاے۔ ○

تورات نا مقصد او اقرار نا وخت نا پورہ مننگ

۲۱ ٹما خیال ٹی تورات نا حکماک اہراہیم تو اقرار نا خلاف او؟ آخا۔ یقیناً آخا۔ اگر نن تورات نا حکماتے منگ اٹ نجات حاصل کنگ کرینہ، تو خدا ننے روحانی آزندگی اے

۲۲ یننگ کے پین کسر نشان یتویکے۔ ○ ولے مقدسنگا کتب ٹی لکھوک اے کہ دنیا نا کل بندغاک گناہ نا کاریمتے یدہ کنگ کپسے۔ ہندا خاطر آن خدا تینا اقرارے خواجہ عیسیٰ نازی آایمان تجوکاتے آپورہ کیک، نہ کہ تورات نا حکماتے منگ اٹ۔ ○

۲۳ ولے اقرار نا پورہ منگ آن مست ننے وا حکماک یتنگار کہ نن اوفتا مطابق تینا زندگی اے گدریفین، او خدا نامون آپاک صاف مرین، ہمو وخت اسکان کہ وا اقرار پورہ ہتے۔ ○ وا حکماک خدا نا مقرر کروکا نا یننگ اسکان پاک صاف منگ کے

۲۴ فائدہ مند اترہ، ولے آرا وخت آعیسیٰ، کہ او خدا نا مقرر کروکا اے، بس، تو اوڑان پد عیسیٰ نازی ایمان تیخنگ نا وجہغان نن خدا نا کسر آ یننگ ٹی اُن۔ ○ ہندا خاطر

۲۵

آن داسر خُدا نامون آپاک صاف منگ کے تورات نا بھازنگا حکماتے منگ ضروری
آف، اَنَتے کہ خُواجه عیسیٰ بسوس۔

۲۶ صرف عیسیٰ نازی آ ایمان تَنگ نا وِہ غان خُدا نن تو سنگتی کیک او ننے
۲۷ دوست تورک، دھن کہ ایلو باوہ غاک کیرہ۔ ۱۰ تُم عیسیٰ نازی آ ایمان تجارے، او
نشانے کے پاک صاف منگ نا بے شولِ فَنگارے تاکہ تُم عیسیٰ غان بار مریرے۔ ۱۰
۲۸ ہندا خاطر آن داسر بہودی تے آن عیسیٰ جوڑ مروکا او ایلو قوماتے آن عیسیٰ جوڑ
مروکاتے ٹی بچ فرق اَنک، او ہندن عیسیٰ مے او عیسیٰ خُواجه، عیسیٰ نیرہ او
۲۹ عیسیٰ نیازی ٹی بچ فرق اَنک۔ ۱۰ اگہ تُم عیسیٰ نازی آ ایمان تَخیرے، تو ابراہیم
نا آویلاواتے آن مریرے، او خُدا آرا اقرارے کرینے، اودے ٹے ایتک۔ ۱۰

۱ سب او اسی ٹے پین مثالس ایتیوہ۔ ہمو مارکو، کہ چَنگ اے، تینا باوہ نا جانیداو
نا خیالدارے کَنگ کَنگ، ہمو وخت اِسکان کہ بھَلن مَنے۔ داسر او مے آن بار
۲ اے۔ ۱۰ اونا باوہ نا وصیت نا مطابق، ہمو وخت اِسکان کہ مار وِرنّا مَنے، اونا زی آ
۳ دُو تَجوکاک اونا جانیداو نا خیالدارے کیرہ۔ ۱۰ او ہندن نن ایلو مزبساتا مے اُسہ
۴ ہمو وخت اِسکان کہ نن عیسیٰ جوڑ مَویس۔ ۱۰ ولے آرا وخت آ خُدا نا اقرار پُورہ
۵ کَنگ نا وخت بس، او تینا مارے راہی کرے۔ او بغیر باوہ غان نیازی مے آن ودی
مس، او بہودی تا شریعت ٹی رہینگا، ۱۰ تاکہ ہمو بند غاتے، کہ دافک شریعت ٹی
۶ پاسنگانو، اوفتے پاک صاف کے، تاکہ خُدا دافتے دوست تورے او دافتے تو سنگتی
کے دھن کہ ایلو باوہ غاک کیرہ۔ ۱۰

۶ خُدا تینا پاکنگا رُوح نا طاقے ننے آ راہی کرینے، تاکہ نن چان کہ نن خُدا نا چُنا تے
۷ آن بار آن، او خُداے "باوہ" پان، اَنتے کہ خُدا ننے دوست تورک۔ ۱۰ نن داسر
شریعت نا مے اَن۔ بلکہ خُدا نا دوستنگا بند غاک اُن۔ ہندا خاطر آن خُدا آرا گِزاتے
کے تینا مار کہ گچین کرینے، ننے ہم ایتک۔ ۱۰

پولس نا گلتیہ صوبہ نا عیسائی تے کے پریشانی

۸ اُم مُست خدائے تَتویرے، او اُم ہتی آ خدا یا یہودی تا شریعت نا مے
 ۹ اُترے۔ ۱۰ ولے اُم واسہ خدائے چائسُرے، اونا کسر آ بسُرے، او ای ہم پاوہ کہ
 واسہ خدا ہم اُمے چائک۔ اُم ہمر اونا کسر آن ہر سینگیرے؟ اُم ولدا ہمو حکماتے منگ
 ۱۱ ٹی اُرے کہ اُم سوچ کیرے کہ ”وافک زوحانی طور اٹ فائدہ مند او“۔ ولے، بے
 ۱۰ وقوفاک، وافک اُم کے بے فائدہ او۔ ۱۱ ایمان تھنگ آن پد اُم واسہ ولدا ایلو مزہباتا
 ۱۱ عید او میلہ غاتا گنڈ آ توجہ تھنگ ٹی اُرے۔ ۱۲ ہندا خاطر آن ای پریشان اٹ، کہ آرا
 محنتے کہ ای اُمے آ کرٹ، او ضائع مَف۔ ۱۳

۱۲ کنا سنگتاک، ہندا خاطر آن ای اُمے منت کیوہ کہ کنے آن بار ایلو مزہباتا روا جاتے
 آپدی توجہ تَقبو۔ ای اُمے آن بار انسائے اٹ، او اُم کنے تینا ایلم چائسونورے۔ ۱۴
 ۱۳ اُم یات کبو کہ آرا وخت آ ای اولیکو وار اُمے تبلیغ کرٹ، وا وخت آ ای بیمار اُسٹہ
 ۱۴ او ٹما شار ٹی اُسٹہ۔ اُم کنا بیماری نا گنڈ آ ہر تَویرے، کنے آن نفرت کتویرے، کنا
 ۱۴ تبلیغ آن انکار کتویرے، ۱۵ بلکہ اُم کنے ہندن بہ خیرٹ کیرے، دھن کہ ملائکس
 ٹما نیام ٹی مرے۔ اُم کنے بہ خیرٹ کیرے، دھن کہ خواجہ تھسی تیٹ ٹما نیام
 ۱۵ ٹی مرے۔ ۱۶ اُم او وخت آبھاز خوش اُترے، واسہ انت مس؟ او ای وا ہم پاوہ
 کہ ٹما خوش اسکہ کہ اُم ہر ڈول اٹ کنا مدتے کنگ کیرے، او اُم گراس وخت
 ۱۶ ہندن کیرے۔ ۱۷ اُم کنا اُسٹہ وا خاطر آن ترخفینورے کہ ای اُمے راست نا پیغامے
 ۱۷ سر کنگ ٹی اٹ؟ ۱۸ گراس بندرغ اُمے کنا نشان تروکا کسر آن ہر سیفنگ نا کوشتے
 کنگ ٹی او، ولے اوفتا کسر آپنگ اُمے چچ فائدہ تفک۔ اوفک کوشست کنگ ٹی
 او کہ ننا نیام ٹی نفرت شانیر، او ننے جتا کیر، تاکہ اُم اوفتا بیتا تے آ توجہ ایتیرے۔ ۱۹
 ۱۸ وا ہمیشہ بھاز جوان اے کہ، ای ٹما نیام ٹی مریو یا مفر، بندغاک اُمے خوانفیر، ولے

اوقتاً خوائفنگ نا مقصداک جِوان مریر۔○

- ۱۹ کنا دوستگا سنگتاک، وھن کہ اسہ لمہ سے چنا نا ووی منگ نا وخت آ تکلیف
مریک، ہمو وخت اسکان کہ نم خواجہ عیسیٰ نا پیغامے تینا است لی تختورے، بندن
۲۰ ای ہم وانیازی آن بار تکلیف محسوس کیوہ۔○ ای نم کے بھاز پریشان اٹ۔
کنا خوش اے کہ وادخت آ ای ثما نیام لی مروشت، او نم تو مون مقابل بیت
کروشت، او ثما پریشانی تے خلاص کروشت۔○

حق او سُریتی آ نیازی تا مثال

- ۲۱ ای تورات نا حکماتے منوکاتے آن ہر یفیوہ کہ ”نم بنتورے کہ تورات لی آنت
۲۲ لکھوک اے؟“○ او لی لکھوک اے کہ ابراہیم نا ارا مار ائره، یہودی تا رواج نا
۲۳ مطابق اسٹس سُریت نا اسکہ، ایلو حق آن اسکہ۔○ سُریتی آ نیازی آن مار بغیر اقرار
۲۴ آن ووی مس، وے حق آ نیازی نا مار خدا نا اقرار نا مطابق ووی مس۔○ وا ارا
۲۵ پیتاک مثال آن بار او۔ وانیازیک تینا تینا طریقہ اٹ خدا نا کسر آ پنگ نا کوشستے
کریر۔ سُریتی آ نیازی، کہ پن تہ حاجرہ اسکہ، اوژان کہ ارا چنا ووی مس، اونا نسل
مے اسکہ۔ عربی زبان لی ”مش سینا“۔ ”سلا تار“ پانگا کہ، او دا ہم ”حاجرہ“ نا معنی
اے۔ او ارا حکماتے کہ خدا موسیٰ مے مش سیناغا تسوس، یہودییک حاجرہ نا نسل
آن بار تورات نا مے او۔
۲۶ وانا ثبوت کے یروشلم شار آبربو۔○ او لمہ سارہ، کہ او ابراہیم نا حق آ زائفہ
اسکہ، اونا نسل حق نا وجرغان مے آلویکہ۔ بندن نن تورات نا حکماتے مے آفن، وے
خواجہ عیسیٰ نازی آ ایمان تینگ نا وجرغان ننا حق آرے کہ نن جنت آ کائہ۔○
۲۷ نقد سینگ کتاب لی لکھوک اے
اے نیازی، نے آولیاو افک، وے خوشی کزک،

آنتے کہ فی داسکان چنا نا ووی منگ نا تکلفے خنتس،
ولے داکن پد نا اولیاداک ہمو نیازی نا اولیاداتے آن زیاست مریرہ،
کہ اونا آرغ تینا چناتے ایک۔

۲۸ وازان بار سارہ نا اولیاد منگ نا وخت گدرینگاس، ولے خدا تینا اقرار نا پورہ
کنگ کے اسحاتے سارہ غان ووی کرے۔ کنا ییسائی سنگتاک، نن داسہ خدا نا اقرار
نا مطابق اونا مون آچناتے آن بار مسوئن، دھن کہ خدا ابراہیم تو اقرار کر یس
۲۹ او اسحات نا شکل اٹ اودے چنا تسوس۔ او ہمو وخت آسرتی آ مار حق آ
مارے تکلیف او مصیبت تس، آنتے کہ او خدا نا اقرار نا مطابق ووی مسوس۔ او
ہندن داسہ یہودیک راستگا پیغام نا منوکاتے مصیبت او تکلیف تینگ ٹی او۔
۳۰ ولے مقدسنگ کتاب ٹی دا ہم لکھوک اے کہ ”سرتی آ نیازی او اونا مارے کش،
۳۱ تاکہ دافک حق آ مار تون اوار باوہ نا جائیداد آن بشخ بلس۔“ کنا سنگتاک، نن
ہندن سرتی آ نیازی نا چناتے آن بار آفن، بلکہ حق آ نیازی نا چناتے آن بار آن،
او خدا ننے نا بشخے ایک۔

نن ہمیشہ کے نجات حاصل کریں

۱- ۵ کنا پیتاتے غور اٹ ہمبو۔ خواجہ عیسیٰ، کہ او خدا نا مقرر کروکا اے، نفے بغیر
تورات نا حکماتا منگ آن خدا نا مون آ پاک صاف کرینے۔ ہندا خاطر آن ٹم داسہ
پاک صاف منگ کے پدی یہودی تا کسر آ ہمبو۔

۲- ۱ اگر ٹما خوش اے کہ تینے سنت کیرے، او ہندن خدا نا مون آ پاک صاف
مریرے، تو خدا نا مقرر کروکا نا تینے کسٹنگ ٹم کے بچ فائدہ افک۔ اہی ٹے
۳ اسہ کا دلدا پاوہ کہ آرا بندرغ تینے سنت کنگ خوانک، دانا معنی اے کہ تورات نا
۴ کل حکماتے منگ ضروری اے۔ او آرا بندرغاک کوشت کیرہ کہ ”صرف تورات

نا کُل عکلاتے منگ اٹ خدا نا کسر آ کاہ، دھنگا بندغاگ عیسیٰ نا طاقت آن
 انکار کرنو، او خدا تینا رحمتاے اوفتے آ راہی کپک۔ ○ ارا تسکان ننا ہیست اے،
 ۵ ن چاہ کہ خدا نئے تینا کسر آ شافانے، او نئے پارینے کہ ”نم عیسیٰ نازی آ ایمان
 تجانورے، او ای نئے آ تینا پاکرنا روح نا طاقتے راہی کریٹٹ، او داسہ نئے صرف
 کنا بدلہ نا انتظارے کروئی اے۔“ ○ نن عیسیٰ نازی آ ایمان تخان، او نئے ہمیشہ
 ۶ نا زندگی نئے تسونے۔ داسہ سنت کنگ ضروری آفک کہ نم دانا باروٹ پریشان
 اے۔ کُل آن بھلا ہیست عیسیٰ نازی آ ایمان تینگ اے، او دانا نتیجہ اے کہ
 بندغ ایلوفتے تو محبت کیک۔ ○

نم عیسیٰ نا نشان تروکا کسر آ پنگ ٹی اترے۔ نئے داکسر آ پنگ آن دیر
 ۷ تورینے، او ہر تورینے؟ دایقیناً خدا نا کاریم آفک، اتے کہ او نئے گچین کرینے، او
 ۸ تینا کسر آ یسونے۔ ○ یات تجبو، دھن کہ دسانتس اے ”پچہ خمیر گل نئے خمیر جوڑ
 ۹ کیک“، ہندزن آگہ دا دروغ نا پیغامے، کہ منہ بندغ خوانفنگ ٹی او، داسہ بندغاگ
 منیر تہ، تو مون آ دافتا تعداد بھاز مریک۔ ○ ولے کنے شازی آ یقین اے کہ
 ۱۰ عیسیٰ نا کسر نازی آ پنگ ننا ایمانے بسینے۔ ای دا ہم چاوہ آرا بندغ کہ جتا نا
 پیغامے تینگ ٹی اے او نئے پریشان کنگ ٹی اے، او ہر کس ہم اے، خدا
 اووے بزا ایتک۔ ○

ولے کنا سنگتاک، گراس بندغاگ دا پاننگ ٹی او کہ ای پارینٹ کہ ”سنت
 ۱۱ کنگ ضروری اے۔“ دا غلط اے اتے کہ یہودی وایسکان کنے تکلیف تینگ ٹی
 او۔ آگہ ای ہندزن پارینٹ، تو یہودی تا خوش مسکہ او عیسیٰ نا صلیب آ تینگ او
 ۱۲ کسینگ نا تبلیغ کنگ کے نن کے داخہ پریشانی متویکہ۔ ○ آرا بندغاگ کہ نئے پاننگ
 ٹی او ”خداے خوش کنگ کے سنت کبو“، او دایماتے آن نئے پریشان کنگ
 ٹی او، تو کنا گند آن اوفتے پابو ”آگہ سنت کنگ اٹ خدا خوش مریک، تو نہ صرف
 تینے سنت کبو، بلکہ تینے زماوہ جوڑ کبو۔“ ○

۱۳ کنا سنگمک، خُدا تھے گچین کرینے۔ ہندا خاطر آن نجات حاصل کنگ کے تھے
تورات نا بھازنگا حکماتے منگ نا ضرورت آف۔ ولے دا سوچ کپہو کہ ”نن گناہ نا
کاریم کنگ کینہ، اتنے کہ نئے تورات نا حکماتا منگ نا ضرورت آف۔“ بلکہ تین پہ
۱۴ تین تو محبت کبو، او اسہ پہ ایلو نا تینا کاریم ٹی بہو۔ تورات نا خلاصہ داو اے کہ
۱۵ ”ایلو بند غاتے تو محبت کبو، دھن کہ تین تو محبت کیرے۔“ ولے اگہ تُم جنگی آ
سادار اتے آن بار مریدے، او اسہ پہ ایلوئے تینا ٹپی او نُسخان ایتیرے، تو ای تھے
خبردار کیوہ، اگہ تُم ہندن کیرے، تو روحانی طور آٹ نُسخان پیفیرے۔

خُدا نا پاکینگا رُوح نا طاقت او
خراپنگا خُوائشاتا طاقت جِتا جِتا او

۱۶ کنا خوش داو اے کہ خُدا نا پاکینگا رُوح تمار رہنمائی کے، تاکہ تُم تینا خراپنگا
۱۷ خُوائشاتے تورنگ کیرے۔ آرا کہ خرابو خُوائشس اے، پاکینگا رُوح نا خُوائش نا خلاف
اے، او آرا پاکینگا رُوح نا خُوائش اے، خراپنگا خُوائش اونا خلاف اے۔ ہر توماک اسہ
پہ ایلو نا تینا دشمن او، او داڑان ظاہر مرید کہ تھے طاقت آفک کہ آنت کروئی اے،
۱۸ یا آنت کروئی آف۔ ولے اگہ خُدا نا پاکینگا رُوح نا طاقت تمار رہنمائی کے کیک، تو
تورات نا رہنمائی نا ضرورت آفک۔

۱۹ آرافک کہ خراپنگا خُوائشاتا مے او، وافک رتڈی بازی او زنا نا کاریم نا باروٹ
۲۰ سوچ کیرہ، او تینے تورنگ کپسہ۔ وافک بتاتا عبادت کرو کو یا جاؤ گر جوڑ مریدہ، اسہ
پہ ایلو نا تینا دشمن مریدہ۔ وافک لالچی مریدہ، اسہ پہ ایلو تو ساڑ کیرہ، ناراض مریدہ
۲۱ او جنگ کیرہ۔ وافک فرقہ غاتے ٹی بخش مریدہ۔ نقشہ کیرہ، اواری ٹی زنا کیرہ، او دا
ڈول نا ایلو گناہ تے ہم کیرہ۔ اسی تھے خبردار کیوہ، دھن کہ مُست کریسٹ، کہ آرا
بندگاک دا ڈول نا کاریمتے کیرہ، جنت آ ہمپسہ۔

- ۲۲ ولے خدا نا پاکنگا روح نا طاقت اٹ ایمان تجو کا کھلاتے تو محبت کیرہ، پریشانی
تفسر۔ واپاکنگا روح ایمان تجو کا کھلاتے خوشی ایٹک، صبر، رحم، جوانو کاریم او ایمانداری
۲۳ کنگ نا طاقتے ہم ایٹک۔ وانا طاقت اٹ نن ایمان تجو کا کھلاتے گناہ او برائی تا باروت
سوچ خلپنہ، شریف مرینہ۔ آرا بندغا ک دھنگا کاری مکتے کیرہ، اوفک خدا نا حکماتے
۲۴ پر غپسہ۔ او آرا بندغا ک کہ خواجہ عیسیٰ نا کسر آکارہ، اوفک دا وجہ غان خرابنگا خوش
۲۵ او خواہشاتے آن ہر سینگانو۔ خدا نا پاکنگا روح نن ایمان تجو کا کھلاتے روحانی طاقت
۲۶ تسونے۔ بندا خاطر آن نن تینا زندگی ئے وانا خوش نا مطابق گد ریغین۔ نن تکبر
کپن، اسہ پہ ایلو آن تینا غصہ او ساڑ کپن۔

اسہ پہ ایلو نا تینا مدتے کبو

- ۱ ب کنا سنگتاک، اگ کس خرابنگا کاری مکتے ئی پاننگانے، تو ہمو بندغا ک کہ روحانی
طور اٹ زندہ او، اوفک اووے تسلی اٹ پوہ کیر، او خدا نا کسر آپدی اتیر۔ او
۲ ثم ہم تینے برائی تا کاریم آن بچا فبو، تاکہ ثم آزمائش ئی کامیاب مرے۔ اسہ
پہ ایلو نا تینا مدتے کبو، او دا طریقہ اٹ ثم خواجہ عیسیٰ نا رغامو کا کسر آکارے۔
۳ اگ کس تینے بھٹن چانک او ایلو فتا مدتے کپک، او تینے ریفک۔ ہر بندغ تینا
۴ زہوار اے۔ اگ او جوانو کاریم کیک، تو دا جوانو بٹش اے۔ ولے او دا سوچ
۵ خلپ کہ "ای ایلو آن جوان کاریم کنگ ئی اٹ"۔ ہر بندغ تینا حساب کتاب
نا زہوار اے۔

- ۶ تکبر کنگ اٹ تینے ریغپو، اتے کہ خدا ہر گڑائے چانک۔ بندغ کہ آرا بجاتے
وسک، ہمو نا فصلے حاصل کیک۔ بندن اگ کس تینا خواہشاتے تورنگ کپک، تو
او تین کے سزا نا فصلے بیفک۔ او آرا بندغ کوشست کیک کہ خدائے خوش تھے، او
خدا نا پاکنگا روح نا طاقت اٹ ہمیشہ نا زندگی نا فصلے حاصل کیک۔ بندا خاطر آن نن

ہر وخت جوانو کاریم کنگ نا کوشت کین۔ آگہ نن ہندن جوانو کاریم کریسہ کان، تو وخت بریک کہ وانا نتیجہ ٹی نن ہمیشہ نا زندگی نا فصلے حاصل کینہ۔ ہندا خاطر آن آرا وخت اسکان کہ نن زندہ آن، نن ہر موقعہ آٹ ہر بندغاتے تو جوانو کاریم کنگ کینہ، خاص کر ایلو عیسیٰ تا مدتے کنگ کینہ۔

او آرا بندغ کہ پسکینگ پیغامے خوانفوکا آن ینک، ضروری اے کہ او اونا ہر ڈول آٹ مدتے کے۔

آخری بیتاک

او واسہ ای ٹے تینا ڈو آٹ بھلا لوزاتے ٹی لکھنگ ٹی آٹ، او ٹے پاوہ ۱۱
 ”گراس بندغاک کوشت کنگ ٹی او کہ اوفک ٹے سنت کیر“۔ او واسہ آرا
 مصیبت او تکلیفاتے کہ یہودیہ نئے عیسیٰ نازی آ ایمان تیخنگ نا وجہ غان ایترہ،
 اوفک تینے اوڑان بچائیر۔ ۱۲ او ہمو بندغاک کہ سنت کیر، اوفک تیٹ تورات
 نا حکمت مَنہسہ، ولے اوفک وا کوشت کیر کہ ٹم سنت کیرے، تاکہ اوفک
 ایلو یہودیہ تا مون آ فخر کنگ کیر کہ ٹم ہم تورات نا وا حکمتے مناوڑے۔ ۱۳ آرا
 تسکان کنا بیت اے ای صرف خواجہ عیسیٰ نازی آ فخر کنگ کیوہ، کہ او صلیب
 آ تَفنگا، کسنگا۔ او وا عیسیٰ نا خرم کنگ کے دنیا نا ایلو گراتا اہمیت کن کے
 کم اے۔ ۱۴ عیسیٰ نازی آ ایمان تیخنگ کے وا ضروری افک کہ بندغاک سنت
 کیر یا کپس۔ بلکہ ہمو فتنے کہ خدا نا پسکینگ کسر آ پنگ ٹی او، ہندن پا کہ اوفتے
 کے پسکینو زندگی س شروع مس۔ ۱۵ او ٹم ہم وا کسر آٹ تینا زندگی نئے گد ریفنگ
 ٹی آرے۔ ٹما تین پہ تین ٹی محبت زیاست مرے، او ٹے آپریشانی بف، او
 ٹم تو اوار ایلو ایمان تجوکاتے آ ہم خدا نا رحمتاک مرید، او اوفتے آ ہم پریشانی
 بف۔

- ۱۷ او آخر ٹی کنا خوش اے کہ مون آ کس کئے تکلیف تَف، اَتے کہ کنا جان ٹی
 نہاتا نشاناک دا ظاہر کیرہ کہ عیسیٰ، کہ خدا اوے مقرر کرینے، کنا خواجہ اے۔ ○
- ۱۸ کنا سنگتاک، کنا دا ہم دُعا اے کہ خواجہ عیسیٰ نارحمٹاک ٹمازی آمریر۔ آمین۔
 او ایلو عیسیٰ سنگتاک کہ دا وخت آ کن تو اوار او، ٹے گلے سلام پارہ۔
 خدا حافظ۔
 ٹما مزہبی آ سنگت،
 پولس۔ ○

افسّس شار نا عیسائی تے کے خط نا تعارف

دا خطے پوئس افسّس شار ٹی رینگو کا عیسائی تے کے لکھانے۔ پوئس دافترے محبت، رحم دلی، او اسہ پہ ایلو نا مدت کنگ نا باروتِ رغمانے، اوفترے دا ہم رغاما کہ ”نم خدا نا گچن کرو کا بندگا اُرے، نما گناہ او بُرائیک معاف کنگانو، او دانا ثابت مننگ کے نم تو خدا نا پاکنگا روح نا طاقت اسہ بھلو گواہی س اے۔ ایلوفترے آ دا بیتانے ظاہر کنگ کے عیسائیک اسہ پہ ایلو تو تینا اُسٹ نا حُب اٹ محبت کیر۔“

پوئس نا مقصد دا اُسک کہ او افسّس شار نا عیسائی تے رغامے کہ کُل عیسائیک خواجه عیسیٰ نا زی آ ایمان نِنگ نا وجہ غان اُسٹ او۔ دا بیت نا رغامنگ کے او بہاز مثال استعمال کرنے۔ او لکھانے کہ عیسائیک اُسٹ او، دُھن کہ اسہ جان فی بہازنگا عضوہ غاک او، ولے جان اُسٹ اے۔ او دُھن کہ کاتم جان نا ایلو عضوہ غاتے چلیفک، بندن خواجه عیسیٰ کُل عیسائی تا رہما اے۔ او دا ہم لکھانے کہ عیسائیک اُرا نا خشتانے آن بار او، ولے خواجه عیسیٰ اُرا نا بُنیاد نا خل آن بار اے۔

دا خط نا اہمنگا بشخاک داد او:

تعارف	۱:۱ - ۲:۱
خدا نا مقرر کرو کا او عیسائیک	۳:۱ - ۲۱:۳
پُسکُنگا زندگی کہ خواجه عیسیٰ نا زی آ ایمان نِنگ آن ملیک	۱:۴ - ۲۰:۶
آخری بیتاک	۲۱:۶ - ۲۴:۶

پولس نا افسس شار ٹی رہینگو کا عیسائی تے کے خط

۱- ب افسس شار ٹی رہینگو کا عیسائی سنگناک، کہ تم اُسٹ نا حُب اٹ خواجہ عیسیٰ نازی آ ایمان تھانورے، اونا کسر آ پنگ ٹی اُرے، سلام۔

ثمازی آ باوہ خُدا او خواجہ عیسیٰ، کہ او خُدا نا مقرر کروکا اے، اوفتا رحمناک مریر او ثمازی آ پریشانی بَف۔
ای خُدا نا خوش نا مطابق خواجہ عیسیٰ نا خاصنگا شاگرو جوڑ مسوٹ۔

عیسیٰ نازی آ ایمان تھو کاترے کے روحانی طاقت

۳ خواجہ عیسیٰ نا باوہ یعنی خُدا نا شکرے آوا کیمبو او اونا صفتے کیمبو، اتے کہ خُدا ننے تینا مقرر کروکا نازی آ ایمان تھنگ نا وجہ غان جنت آ پنگ کے تیار کرینے او ننے آ بھازنگا رحمتا تے راہی کنگ ٹی اے۔ ۴ دنیا نا جوڑ منگ آن مُست خُدا ننے گچین کریس، او نن خواجہ عیسیٰ نازی آ ایمان تھائن۔ دا وجہ غان نن خُدا نا مون آ پاک صاف او بے عیب مسوٹن۔

۵ خُدا نا بر وخت نن تو محبت کنگ نا وجہ غان ۶ تینا خوش او مقصد نا مطابق دا فیصلہ کریس کہ "ای خواجہ عیسیٰ نازی آ ایمان تھو کاتے "تینا چُنا" پاوہ"۔ ۷ بندا خاطر آن بپو، خُدا نا صفتے کیمبو، کہ او تینا رحمتا تے مفت ٹی صرف تینا مار نا ۸ زی آ ایمان تھنگ نا وجہ غان تِسوے۔ ۹ خُدا نا مقرر کروکا تنا خاطر آن تینا جان نا قُربانی تے تِس۔ اونا کسفنگ او پدی زندہ منگ نا وجہ غان خُدا تینا رحمتا تے، کہ بے

شمار او، نئے آرابی کرینے، تنا گناہ او بُرائیک معاف کنندگانو، او واسہ نئے شیطان نا کسر آ بنوی آف۔

۹ خدا، کہ کل عقل مندی اوڑتون آرے، تینا مقصدے پورہ کرے، او نئے آیتنا
۱۰ وگواک بیتاے تینا مقرر کروکا نازی آ ایمان تینگ نا وجہ غان ظاہر کرے۔ خدا نا
مقصد واو اے کہ وُغار او آسانی آبر گزا صیّنگا وخت آ اتفاق کرور او وزست کرور
کہ "خدا نا مقرر کروکا ننا مالک اے"۔

۱۱ ہر کاریم وایسکان خدا نا خوش او مقصد نا مطابق منگ ٹی اے، او خدا وُنیانا
جوڑ کنگ آن مست وافیصلہ کریس کہ او نئے تینا مقرر کروکا نازی آ ایمان
۱۲ تینگ نا وجہ غان گچین کروئے۔ بندا خاطر آن نن کہ اولیکو وار خدا نا مقرر کروکا نا
زی آ ایمان تچائن، خدا نا صفتے کیمبو، کہ او کلان طاقت والا اے۔

۱۳ او ٹم ہم خدا نا پُسنینگ پیغامے بنگورے، ایمان تچارے، او نجات حاصل
کیرے۔ خدا نا مقرر کروکا نازی آ ایمان تینگ نا وجہ غان خدا ئے "تینا دوستنگا
بندغ" پانک، او خدا نا پانگک روح نا طاقت ئے آیتنگ اٹ و ظاہر مسونے کہ ٹم
۱۴ ہم خدا نا گچین کروکا بندغا کرے۔ خدا نا پانگک روح نا طاقت نا نئے آیتنگ و
ثبوت اے کہ نن بمو ہر گزائے حاصل کینہ کہ خدا اقرار کرینے۔ تنا گناہ او بُرائیک
معاف کنندگانو، او واسہ نئے شیطان نا کسر آ بنوی آف۔ بندا خاطر آن ہم اونا صفتے
کیمبو، کہ او کلان طاقت والا اے۔

پوٹس نا دُعا کنگ

۱۵ کنے سہاتمانے کہ ٹم ہمر خواجہ عیسیٰ نازی آ ایمان تچانورے او ایلو کل ایمان
۱۶ تجوکاتے تو محبت کیرے۔ بندا خاطر آن آرا وخت آ ای وُعا کیوہ، تو وایتاے کے
۱۷ خدا نا شکرے آوا کیوہ۔ اے ئے تینا وُعاتے ٹی یات کیوہ او خدا تعالیٰ، کہ او ننا

۱۸ باوہ خدا ہم آ رہے اور خواجہ عیسیٰ یعنی تینا مقرر کروکائے نئے آ رہی کرے، اور ان
 خواست کیوہ کہ تم تینا پاکنگا روح نا طاقتے ایته کہ تم عقل مند میرے اور اودے
 ۱۹ درست کیرے۔ ○ خدا تینا گچین کروکا بندغاتے تو اقرار کریس کہ "ای تینا زی آ
 ایمان تجوکاتے بھار زیاست بدلہ ایٹیوہ"۔ بندہ خاطر آن ای دا ہم دعا کیوہ کہ شما
 ۲۰ عقل دا اقرار نا باروٹ دے اور تم اونا رحمتا باروٹ پوہ میرے ○ اور اسے آرافک
 ۲۱ کہ ایمان تجیرہ، اوفتے خدا تینا کاریے کنگ کے بھار طاقت ایته۔ ○ خدا دا طاقت
 ۲۲ آت تینا مقرر کروکائے کینگ آن پد پدی زندہ کرے، اور جنت ٹی تینا راست میکو
 ۲۳ گنڈ آتو لے۔ ○ خدا نا مقرر کروکا نا منصب شیطان، جن اور ایلو خرابنگا روحا تے آن
 ۲۴ بڑا اے، اور دا دنیا ٹی اور مون نا دنیا ٹی کل نا زی آ حکومت یک۔ ○ دا گل گڑا تے
 ۲۵ کے خدا تینا مقرر کروکائے حاکم کرے، کل عیسائی تار بٹھا جوڑ کرے، اور عیسائیک
 ۲۶ اونا بادشاہی ٹی شامل میرے۔ ○ نن عیسائیک عیسیٰ نا جان نا غصوہ غاتے آن بار آن۔
 ۲۷ عیسیٰ نے تینا طاقتے تسونے، تاکہ نن اونا خوش نا مطابق عمل کین۔ نن اور ان طاقت
 اور رحمتا حاصل کینہ اور اونا خرتے کینہ۔ ○

خدا نن آ رحم کرینے، نن بچائے

۱ ب عیسائی جوڑ منگ آن مست تم گناہ تے ٹی پاسنگا نرے۔ بندہ خاطر آن
 ۲ کہوکاتے آن بار تمے روحانی طور آت طاقت الویک۔ ○ دا وقت آ تم دا دنیا نا خرابنگا
 ۳ کسر آ بنارے، اور شیطان، کہ گناہ اورائی تا مالک اے، اونا حکماتے آچلینگارے، اور
 ۴ واسکان ہمو بندناک شیطان نا حکماتے آچلینگارے، آرافک خدا نا پیغامے منپسے۔ ○
 ۵ دا ان مست نن کل ہم تینا خرابنگا خوش آت زندگی گدریفینے، اور ہمو کاریمتے
 ۶ کہینہ آرافتے کہ ننا است کریک۔ ایلو فتنے آن بار نن خدا نا بڑا نغان بچنگ کتوینہ۔ ○
 ۷ ولے خدا نا بندغاتے تو محبت اور رحمتا بھار زیاست اور۔ ○ بندہ خاطر آن آرا

وخت آنا روحانی طاقت کہو کہ آں بار بیچ آلویکہ، او نن خدا نا پیغامے مَنیوینہ بلکہ شیطان نا کسر آبنانہ، وا وخت آ خدا ننے تینا مقرر کروکا نا کسر آمیس۔ وا خدا نا ۶
اسہ بھلو ر حمتس اے کہ نن بچائن۔ ۷ خواجه عیسیٰ نازی آ ایمان تینگ نا وجہ غان
خدا ننے تینا تروکا سزاغان بچائیفینہ او جت ٹی ننے عیسیٰ نا باوشابی ٹی رینگیفینہ۔ ۸
خدا بندن کرے تاکہ مون نا وخت نا بروکا بند غاتے سہاتے کہ او خواجه عیسیٰ نازی آ ۹
ایمان تھو کہاتے تو ہمر زیاست محبت کیک او او فٹے آ ر حمتاے راہی کیک۔ ۱۰
تکبر کننگ نا موقعہ افک، اتے کہ خدا ننے آتینا ر حمتاے راہی کرینے تاکہ نن ایمان
تجن او بچین۔ بچنگ ننا طاقت آن مَویکہ، بلکہ خدا نا ٹیکس اے۔ ۱۱ خدا مُست
فیصلہ کریس کہ ننے آرا نیکنگا کاریمتے کروئی اے۔ خدا ننے ایمان تینگ نا طاقتے
تسوئے، او واسکان ننے ہمو جو اندگا کاریمتے کننگ نا حکم تینگ ٹی اے۔ ۱۲

نن عیسیٰ نازی آ ایمان تینگ نا وجہ غان اسیٹ اُن

۱۱ اے ایلو قوم والا عیسیٰ سنگتاک، یات کبو۔ یہتوویک تینے اہمیت تینگ کے
۱۲ "سنت کروکاک" پارہ، او اوفک مے "بغیر سنت والاک" پارہ۔ ۱۳ مُست نا وخت
آ اُنم خدا نا مقرر کروکا نازی آ ایمان تھویرے۔ اُنم ایلو قوم والاک اُترے، خدا نا
گچین کروکا بند غاتے تو شامل آلویرے۔ مُست نا کروکا اقرار اے ٹی ٹا پین آلویکہ کہ
خدا تینا بند غاتے تو کریس۔ اُنم واؤنیا ٹی تینا زندگی اے گدریغیرے، ولے خدائے
۱۳ ورسٹ کتویرے، اوڑتو سنگتی کتویرے او اُنم کے بچنگ نا بیچ موقعہ آلویکہ۔ ۱۴ ولے
خدا نا مقرر کروکا تینا جان نا قربانی اے تس، او واسہ اُنم، کہ مُست خدائے ورسٹ
کتویرے، اُنم خواجه عیسیٰ نازی آ ایمان تینگ نا وجہ غان خدائے ورسٹ کیرے،
۱۵ اوڑتو سنگتی کیرے۔ ۱۶ وا ہیست راست اے اتے کہ خدا نا مقرر کروکا تینا جان نا
قربانی اے تینگ اٹ یہتووی او ایلو قوم والاے سنگت کرے، او اوفتا و شمنی اے

- ۱۵ خلاص کرے۔ او یہودی تا شریعت او حکمتے خلاص کرے، تاکہ دشمندار آقوماتے
آن او روحانی طور آٹ اسر پسنکو قومے جوڑ کے، کہ اوفک تینازی آایمان تخنگ
۱۶ نا وجہغان تین پہ تین تو سنگتی کیر۔ تینے صلیب آتفنگ او کسفنگ آٹ او
یہودی تا ایلو قوماتے تون دشمنی عے خلاص کرینے، اوفتے آسٹ کرینے، او اوفتے آن
۱۷ سھازنگتے خدا نا کسر آپدی بیسونه۔ مست نا وخت آ ایلو قوم والا ک خداے
درست کتویرہ، او یہودی ک اوے درست کیرہ۔ ولے خدا نا مقرر کروکا بسونے او
۱۸ گلے خدا نا پسکننگ پیغامے، کہ دالی پریشانی آف، تسونے۔ او صرف خدا نا مقرر
کروکا نازی آایمان تخنگ نا وجہغان نن گل، یہودی ک او ایلو قوم والا ک، خدا نا
پاکنگ روح نا طاقت آٹ خدا نا منون آپاک صاف پیش منگ کینہ۔
- ۱۹ بندا خاطر آن واسر ثم ایلو قوم والا عیسائیک یہودی تے آن بار خداے عزیز
آرے، او خدا نا پچین کروکا بندغا ک جوڑ مسونورے۔ دھن کہ سیال والا ک آسٹ او،
او اوفتا مالک آسٹ اے، ہندن ثم یہودی تے تو عیسائی سنگت جوڑ مسونورے،
۲۰ او گل عیسائی تا مالک خدا اے۔ دھن کہ اسر خلس آرا نا جواننگ بنیاد مریک، ہندن
خواجہ عیسیٰ نازی آایمان تخنگ گل عیسائی تا روحانی بنیاد اے۔ دا ہمو عیسیٰ اے
کہ پغمبر اک او خاصنگ شاگرد اک وانا باروٹ رغانانو۔ او دھن کہ آرا نا جوڑ کننگ کے
خشتاک اور بنیاد نازی آتخنگیرہ، ہندن گل عیسائیک عیسیٰ نا سنگتی آٹ شامل
۲۱ او۔ عیسیٰ گل عیسائی تا رہنما اے، او گل عیسائیک اور ہندن خدا کے وقف
۲۲ کننگیرہ، دھن کہ بھلا عبادت خانہ جوڑ کننگ آن پد خدا کے وقف کننگ۔ دھن کہ
یہودی تا بھلا عبادت خانہ ٹی خدا نا موجودگی اے، ہندن ثما عیسائی تا نیام ٹی خدا نا
پاکنگ روح نا طاقت آرے، او گل عیسائیک دالی شامل او۔

پوئس نا ایلو قوم والاتے کے کاریم کنگ

۱ **ب** ای پوئس ثما خاطر آن جیل ٹی اٹ، اتے کہ ای ثما نیام ٹی تبلیغ کریٹ او پاریٹ
 ۲ کہ ”خواجه عیسیٰ نازی آ ایمان تینگ نا وجہ غان یہودیک او ایلو قوم والاک اوار
 ۳ منگ کیرہ“۔ او یقیناً تھے دا خبر اے کہ خدا کئے دا نینگا کاریے کنگ کے گچین
 ۴ کرے، تاکہ تھے اسکان خدا نا رحمتاک سر میر۔ خدا تینا دُگوکا خاصنگ منصوبہ کئے
 ۵ آ ظاہر کرے۔ دا بیت نا باروٹ ای تھے مست ہم لکھاٹ۔ آرا وخت آثم کنا
 ۶ دا لکھنگ نا باروٹ مچ سوچ کیرے، تو تھم پوہ مریرے کہ ای ہمر خدا نا مقرر کروکا
 ۷ نا باروٹ دا دُگوکا خاصنگ منصوبہ پوہ مست۔ مست نا وخت ٹی بندغاک خدا نا
 ۸ دُگوکا خاصنگ منصوبہ یعنی راز نا باروٹ پوہ مقویرہ، ولے خدا واسر تینا پاکنگ روح نا
 ۹ طاقت اٹ خواجه عیسیٰ نا خاصنگ شاگرد او ایلو نینگا بندغاتے آ ظاہر کریں تہ۔ راز
 ۱۰ دا اسکہ کہ ایلو قوم والاتا خدا نا پُسننگ پیغامے منگ نا وجہ غان یہودی تے تو خدا
 نا حقدار مسونو۔ دھن کہ جائے ٹی بھاز عضوہ آریر، بندن پُسننگ پیغامے منوکاتے
 ٹی بھاز قوم آنا بندغاک شامل آریر۔ اوفک کل خواجه عیسیٰ نا ذریعہ اٹ خدا نا
 تروکا اقرار ٹی شامل مسونو۔

۱ **ب** خدا کئے پُسننگ پیغامے تالان کنگ کے گچین کرے، او کئے تینا گند آن طاقت
 ۲ تیس تاکہ بندن کیو۔ اے خدا کے چنکو خرمست کروکوسے اٹ، ولے خدا کئے دا
 ۳ عزتے تیس کہ ای اونا مقرر کروکا نا باروٹ پُسننگ پیغامے او اونا زیاست محبتے ایلو
 ۴ قوم والاتے آسر کیو، او گئے رغامیو کہ ”خدا، کہ کل جہان نا جوڑ کروکا اے، مست
 ۵ نا بندغاتے تینا رازے پاتوئیس، ولے واسر اونا منصوبہ ظاہر مسونے کہ ہر بندرغ عیسیٰ
 ۶ نا ذریعہ اٹ نجات حاصل کنگ یک۔“۔ مست نا دُگوکا خاصنگ بیت واسر ظاہر
 ۷ مسونے تاکہ، آرا وخت آ ایلو قوم والاک او یہودیک عیسیٰ جوڑ منگ اٹ آسٹ

- مریرہ، تو شیطان، جن او ایلو خرابنگا روحاتے دا خبر تمے کہ گل عقل خدا نا گنڈ آن
 بسونے۔ ○ خدا نا اصل مقصد بندا اسکے کہ خواجہ عیسیٰ نا کاریم نا ذریعہ اٹ پورہ
 کرے تہ۔ ○ خدا نا مقرر کروکا نازی آ ایمان تینگ او اوڑ تو سنگتی کنگ اٹ ننے
 ہمت بسونے کہ نن بغیر خولیس اٹ خداغان دُعا خوانہ۔ ○ بندا خاطر آن ای ٹمے آن
 خواست کیوہ کہ ہمتے آرافیتو کہ ای ٹما فائدہ کے تکلیف کائنگ ٹی اٹ۔ ○

خواجہ عیسیٰ نا مخلوق کے محبت

- آرا وخت آ ای خدا نا منصوبہ نا باروٹ سوچ کیوہ، ای باوہ خدا نا مون آ سجدہ
 کیوہ، ○ او اوڑان گل بند غاتے کے دُعا کیوہ، کہ دافنے آن بھازنگاک اونا ذریعہ اٹ
 جنت ٹی یا دُغار آ روحانی طور اٹ اوار او۔ ○ ای دُعا کیوہ کہ خدا، کہ اوڑ تو گل عزت
 او طاقت آرے، تینا پاکنگا روح نا طاقت اٹ ٹما ایمانے بسنے، تاکہ ٹم روحانی طور
 اٹ طاقت ور مریرے۔ ○ ای دا ہم دُعا کیوہ کہ خدا نا مقرر کروکا نازی آ ایمان تینگ
 نا وجہ غان اونا رہنمائی ہمیشہ ٹم تو مرے، او ٹما محبت اسہ پہ ایلو تو بندن بے دھن
 کہ درخت نا ماس او آرا نا بنیاد سخت او۔ ○ او ای دُعا کیوہ کہ بندا محبت کنگ تو
 ٹم او گل ایلو عیسیٰ نازی آ ایمان تینو کاک پوہ مریرے کہ خدا نا مقرر کروکا نان تو
 محبت بھاز زیاست اے۔ ○ دا گل آ محبت پوہ منگ بھاز گین اے، ولے کنا دُعا
 اے کہ خدا نا باروٹ گل علمے پوہ مریرے، اونا کسر آ کارے۔ ○
 خدا نا صفے کیمو، اتنے کہ او ننا اُستاتے ٹی جوائنگا کاریے شروع کرینے، او دا
 طاقت نا ذریعہ اٹ نن ہمو کاریہمتے کنگ کینہ کہ دافتا باروٹ ننے تینٹ علم افک۔ ○
 خدا نا عزت خواجہ عیسیٰ نا کاریہمتا وجہ غان او عیسیائی تا صفے کنگ نا وجہ غان ہمیشہ
 ہمیشہ بزز آ مرے۔ آمین۔ ○

نُم کُل آسِٹ مَبو دُهن کہ جان نا عُضوه غاک آسِٹ او

- ۱ ب اِی خَواجہ عِیسیٰ نا پیغامے تبلیغ کَنگ نا وَجہ غان قید ٹی اُٹ، او ئمے مِنت
کیوہ کہ ہمو حکماتا مطابق چلینبو، آرافتہ کہ خُدا ئمے ہمو وَخت آتس کہ ئم اونا خُوش
۲ نا مطابق عِیسیٰ نازی آ ایمان تِجارے۔ ۰ تینے ہر وَخت بھلن چاہینو، شریف بنو، او
ایلو فتے تو صبر اُٹ ہیست کبو۔ اسہ پہ ایلو نا تینا غلطی تے معاف کَنگ اُٹ تینا محبتے
۳ ظاہر کبو۔ ۰ عِیسیٰ نازی آ ایمان تِجنگ نا وَجہ غان ثما اسہ پہ ایلو آن پَریشانی خلاص
مسونے۔ ہندا خاطر آن ہمیشہ وا کوشستے کبو کہ خُدا نا پاکِنگا رُوح نا طاقت نا ذریعہ
۴ اُٹ اسہ پہ ایلو تو تینا اِتفاق کبو۔ ۰ صرف اسہ پاکو رُوحس اے، او ئم کُل ہندن
آسِٹ اُرے، دُهن کہ جان آسِٹ اے۔ او خُدا ئم کُلے اسہ کسرس نشان تسونے او
۵ ننا یقین اے کہ نن کُل واژا پَنگ اُٹ نجات حاصل کینہ۔ ۰ وُنیا ٹی خُدا نا اسہ مقرر
کروکاس اے، پاک صاف مَنگ نا بے شولنگ ہم اسہ کا مریک، او ایمان تِجنگ ہم
۶ اسہ کا مریک۔ ۰ جہان نا اسہ خُدا س اے کہ کُل بندغاتا باوہ اے او گلانا خَواجہ اے۔
وا ہر وَخت او ہر جاگہ غا موجود اے، او اونا خُوش ہر وَخت پورہ مریک۔ ۰
۷ خُدا نا مقرر کروکا تینا خُوش نا مطابق ہر آسِٹے خاص ٹیکی یعنی طاقتے تسونے۔ ۰
۸ دُهن کہ زبور ٹی لیکھوک اے

آرا وَخت آ او بزز آ کایک،

او بھاز مے تے ہم تین تو دیک،

او وُنیا نا بندغاتے ٹیکی تے ایٹک۔ ۰

- ۹ ”بزز آ پَنگ“ نا آت معنی اے؟ وانا معنی یقیناً واو اے کہ خُدا نا مقرر کروکا
۱۰ اَوّل جنت آن دُغار آتس۔ ۰ دُغار آ پَنگ آن پد او پدی جنت آہنا، تاکہ تینا رحمت
۱۱ او طاقتے کُل جہان ٹی راہی کے۔ ۰ وا ہمو بندغ اسکہ کہ ”وُنیا نا بندغاتے ٹیکی تے

- تس۔" او گڑاے تینا خاصنگا شاگرد جوڑ کرے، بھازنگاتے تبلیخ کروکو یا تینا پیغامے
 خوانفوکو جوڑ کرے، او بھازنگاک اونا زری آ ایمان تھوکاتے کے خدمت کروکو جوڑ
 مسر۔ او طاقت تسونے تاکہ گل عیسائیک اونا خدمت کے تیار مرینہ، او اوقتا روحانی
 علم ہم دے۔ واپیتا منگ اٹ نن گل اسہ ایمان تھنگ نا او خدا نا مار نا باروت
 زیاست علمے حاصل کنگ نا وجہ غان ہندن روحانی طور اٹ ودینہ او خدا نا مقرر کروکا
 آن بار مرینہ، دھن کہ چٹا واک او بند غس جوڑ مریک۔ ایلوفک دروغ نا کسرے
 رغامیرہ، ولے نن چٹاتے آن بار مفن کہ دافک ننے تینا خوانفنگ اٹ ریفنگ کیر۔
 او پین مٹاس ہم آرے۔ طوفان ٹی تو کشتی ئے وانگ اینگ چلیفک، ولے نن
 روحانی طور اٹ ہمو کشتی آن بار آفن، آتے کہ نن سخی اٹ خدا نا کسر آپنگ ٹی
 آن، او دروغ نا پیغام تروکاک ننے ریفنگ کپسہ۔ بلکہ راست نا پیتاتے است نا
 حُب اٹ رغامنگ تو نن خدا نا مقرر کروکا آن بار مرینہ، کہ او ننا رہنما اے۔ جان
 نا گل غصوہ غاک آسٹ نا رہنمائی ٹی کاریم کیرہ، او گل غصوہ غاک اسہ جان ٹی او۔
 ہندن آرا وخت آیسائیک خدا نا خوش نا مطابق کاریم کیرہ، تو داڑان دافتانہ صرف
 اسہ پہ ایلو تو محبت کنگ واک، بلکہ دافک روحانی طور اٹ ہم آسٹ مریرہ۔

پسکینگا زندگی

- ہندا خاطر آن ای ٹھے خدا نا پن اٹ منت کیوہ، بے ایماناتے آن بار زندگی ئے
 گدریفپتو، کہ اوفک تارمہ ٹی او، یعنی اوقتا سوچاک غلط او۔ دافک خدا نا ہمیشہ نا
 زندگی ٹی شامل آفس آتے کہ دافک ضدی او خدا نا پیتا تا باروت بے علم او۔ دافک
 تینا خوش نا مطابق چلینگیرہ، او ہر ڈول نا گناہ او بُرائی تے بے شرمی ٹی کیرہ۔
 ولے خدا نا مقرر کروکا نا خوانفنگاتے آن ظاہر مسونے کہ دا علماک اونا خوش نا
 مطابق آفس۔ بلکہ تم یقیناً عیسیٰ نا باروت بنگونورے او اونا زری آ ایمان تھانورے،

- ۲۲ او اونا بازوٹ کُل راست ناپیتاتے خوائفنگا نورے۔ ○ بندا خاطر آن تینا مُست نازندگی
آن بار کارِسم او عمل کپہو۔ مُست نا وخت آئُم تیفے ریغینورے، او تینا خرابنگا خوشاتا
- ۲۳ مُطابق عمل کرینورے، ولے دا مُست نازندگی ئے ہزا رسینگوئی اسکے۔ ○ ولے ئُم
پُسنکو زندگی س شروع کرینورے۔ بندا خاطر آن تینا سوچ او اُست ناپیتاتے پُسننگا
- ۲۴ پیغام نا مطابق کبو، ○ تاکہ ئُم خُدا نا خوش نا مطابق زندگی ئے گدریغیرے۔ واژان
ظاہر مریک کہ ئُم صفائنگا اُست اٹ خُدا ناراستنگا کسر آپنگ ٹی اُرے۔ ○
- ۲۵ بندا خاطر آن دا ضروری اے کہ کُل ایمان تجوکاک تین پہ تین تو راست نا
پیتاتے کیر، اصل دروغ تیرپس، اتقہ کہ نن کُل ایسٹ اُن او خُدا نا مقرر کروکا ننا رہنما
- ۲۶ اے۔ ○ فرض کبو کہ ئُمے آن کسے غصہ برے۔ اکہ او تینا غصہ ئے گینگ کپ، تو
دا غصہ داوے گناہ ٹی شانگ۔ بندا خاطر آن داوے اجازت آف کہ کُل آدے غصہ
- ۲۷ ٹی مرے، بلکہ زوگئے تہ، ○ او دا شیطا نے موقعہ تَف کہ داوے آزمائش ٹی شائے۔ ○
- ۲۸ ارا بندغ کہ مُست دُزی کریکہ، واسہ داوے دُزی ئے یلہ کروئی اے او ایمانداری
اٹ کارِسم کھوئی اے، تاکہ نہ صرف ایمانداری اٹ تین کے کئے، بلکہ داکنو کاتے
آن ایلوفتا مدتے ہم کے۔ ○
- ۲۹ سخت او خرابو لوز استعمال کپہو، بلکہ نرم او جوانو لوز استعمال کبو، اتقہ کہ
جواننگا لوزاتے آن روحانی علم وِک، او ہمو بندغا کہ دا پیتاتے بنیرہ او فتے آن
- ۳۰ فائدہ حاصل کیرہ۔ ○ خُدا نا پاکنگا رُوح نا طاقت نا نئے آبنگ اسہ نشائس اے، او
واژان نئے معلوم اے کہ ننا کُل گناہ او بُرائیک معاف کنگانو۔ بندا خاطر آن خرابو
- ۳۱ لوز پاننگ اٹ داوے ناراض کپہو۔ ○ کست، غصہ، او ایلوفتے بے عزت کنگے یلہ
کبو۔ واژان پد سختی یا خراب نیت اٹ پیش بقبو، کرینگ بقبو۔ ○ بلکہ رحم کبو،
- ۳۲ اسہ پہ ایلو تو محبت کبو۔ اسہ پہ ایلو نا غلطی تے ہم معاف کبو، اتقہ کہ خُدا تینا مقرر
کروکا نا ذریعہ اٹ شا گناہ او بُرائی تے معاف کرینے۔ ○

خُدا نا کسر او شیطان نا کسر اصّل جِتا او

- ۱ **ب** تُم خُدا نا چُنا تے آن بار جوڑ مسونورے۔ بندنا خاطر آن اونا خوش نا مطابق
 ۲ عمل کبو۔ خُدا نا مقرر کروکا خُدا نا خوش نا مطابق تینا جان نا قُربانی ئے نن تو محبت
 کننگ نا خاطر آن تِس۔ بندنن تُم ہم اوڑان بار ایلو فتنے تو محبت کبو۔
 ۳ دا جُوان آف کہ ثما نیام ئی کس زنا نا کاریم کے، یا لالچ کے، یا دا دُولنگا
 ۴ کاریمنا باروٹ ہیست کے، آنتے کہ تُم خُدا نا خاصنگا بندناک جوڑ مسونورے۔ او دا
 ہم جووانو ہیستس آف کہ کس ثما نیام آن کرینگ ایته، بے عیائی دُہیست پائے، یا
 ۵ بدر دپائے۔ بلکہ تُم ہر وخت خُدا نا شکرے آوا کبو۔ آرا بندغ کہ لالچی اے، کہ لالچ
 بُت نا عبادتے کننگ آن بار سخت گُناہ اے، یا زنا کیک، او ضرور خُدا او اونا مقرر
 کروکا نازی ایمان تجوکاتے تو اصّل شامل مَنگ۔

- ۶ خُدا نا ہزا ہمو بندنا تے کے بریک کہ دروغ نا پیغامے ایتیرہ او خُدا نا پیغامے
 ۷ مَنپسہ۔ بندنا خاطر آن خیال تجبو کہ کس تُمے تینا دروغ نا پیتاتے ئی ریفپ، او
 ۸ دھینگا بندنا تے تو تعلق تجنبو۔ تُم مُست رُوحانی طور اٹ گم اُترے دھن کہ تارمہ
 ئی ہنو کاک گم مریرہ۔ ولے آرا وخت آن کہ تُم ایمان تجانورے تُم خُدا نا کسر آ
 صبح طریقہ اٹ ہینگ ئی اُرے، دھن کہ دے ئی مسافراک صبح طریقہ اٹ کسر آ
 ہینگ کیرہ۔ بندنا خاطر آن دا ضروری اے کہ تُم خُدا نا خوش نا مطابق زندگی ئے
 ۹ گدریفبو، آنتے کہ دا صرف خُدا نا کسر آ ہینگ نا وجہ غان اے کہ تُم راست نا پیتاتا
 باروٹ ہیل کیرے، نیکو کاریم کیرے، او خُدا نا مون آ پاک صاف مسونورے۔
 ۱۰ ہمو کاریمنا باروٹ ہیل کبو کہ خُدا خوش مرے۔ ولے ہمو بندنا تے آ، کہ تارمہ ئی
 او، گُناہ تا کاریمنا کیرہ، توجہ یقبو۔ بلکہ دافنا گُناہ تا کاریمنا ایلو فتنہ مون آ ظاہر کبو۔
 ۱۱ دافنا دُکوکا کاریمنا بیان کننگ آن ہنو کا بندغ شرمندہ مریک۔ ثما خُدا نا کسر آ ہینگ
 ۱۲

- ۱۳ اَٹِ دافتا خرابنگا کاریماک ظاہر مریرہ، ۱۴ اَنتے کہ خُدا نا خُوش اے کہ اوفک ہم اونا کسر آبریر۔ بندا خاطر آن نن پانہ
 ”اے گُناہ تے ٹی پاسنگوکا، خاچوکانان بار مَفہ،
 بلکہ ہوش کر، توجہ ایٹے،
 او خُدا نا مقرر کروکانے صچنگا کسرے نشان ایتک۔“
- ۱۵ بندا خاطر آن خیال تجبو، بے علم آ بندغاتے آن بار ریمنگپتو، بلکہ عقل مندنگا
 ۱۶ بندغاتے آن بار ریمنگبو۔ ۱۷ آرا وخت آ ہم نیکنگا کاریم کننگ نا موقعہ مرے، کبو،
 ۱۸ اَنتے کہ اینو پگہ بھاز گُناہ گاراک وُتیا ٹی او۔ ۱۹ بندا خاطر آن ریفنگپتو، بلکہ خُدا نا
 خُوش نا باروٹ ہیل کبو۔
- ۱۸ تینے شراب نا نَشہ ٹی ڈب کپتو، کہ دائے رُوحانی طور اَٹ تباہ کیک، بلکہ خُدا
 ۱۹ نا پاکنگا رُوح نا طاقتے تین کے خُوابو۔ ۲۰ اسہ پہ ایلوئے تینا زبور، مزہبی شعر او ایلو
 مزہبی آیتاتا باروٹ پابو، او خُدا نا صفت کے اُست نا حُب اَٹ مزہبی وُ شعر خلبو۔
 ۲۰ ہر وخت او ہر پیتاتا باروٹ ننا خُوابہ عیسائی نا ذریعہ اَٹ باوہ خُدا نا شکرے اوا کبو۔

آرِغ او زائفہ غاتے کے حُکماک

- ۲۱ اے آرِغ او زائفہ غاک، ہندُن اسہ پہ ایلوئے تینا عزت ایتبو، دھن کہ تُم خُدا
 نا مقرر کروکائے عزت ایتیرہ۔
- ۲۲ اے زائفہ غاک، تینا آرِغاتے عزت ایتبو، دھن کہ تُم خُدا نا مقرر کروکائے عزت
 ۲۳ ایتیرے۔ ۲۴ اَنتے کہ آرِغ نا اہمیت زائفہ کے زیاست اے، دھن کہ خُدا نا مقرر کروکا
 نا اہمیت عیسائی تے کے زیاست اے، او خُدا نا مقرر کروکا عیسائی تا بچاؤ فوکا اے،
 ۲۳ کہ دافک اونا جان نا ٹُکرا او۔ ۲۴ دھن کہ عیسائیک خُدا نا مقرر کروکائے عزت ایتیرہ،
 ہندُن زائفہ غاک تینا آرِغاتے عزت ایتیر۔

۲۵ اے اَرِغاک، تینا زائفہ غاتے تو ہندن محبت کبو، وھن کہ خُدا نا مقرر کروکا
 عیسائی تے تو محبت کرینے، او وقتا خاطر آن تینا جان نا قربانی ئے تینگ آن ہم
 ۲۶ اِنکار کتو۔ او ہندن کرے تاکہ خُدا نا پُسننگ پیغامے اوفتے آسر کنگ اٹ او اوفتا
 ۲۷ پاک صاف منگ نا بے شولنگ اٹ عیسائی تے خُدا نا کسر آتے۔ عیسیٰ نا مقصد
 و او اے کہ اونا مون آگل عیسائیک پاک صاف او ہندن بے عیب پیش مریر، کہ
 ۲۸ اوفتازی آچ الزام مف۔ اَرِغاک، ضرور تینا زائفہ غاتے تو محبت کبو وھن کہ تم
 ۲۹ تینا جان کے کیرے۔ ارا زینہ تینا زائفہ تو محبت کیک، او تین تو محبت کیک۔ وا
 راست اے کہ کس تینے آن نفرت کپک، ولے او تینا جان نا خزتے کیک، وھن
 ۳۰ کہ خُدا نا مقرر کروکا عیسائی تے کے کیک۔ او نن خُدا نا مقرر کروکا کے اونا جان
 ۳۱ آن بار اُن۔ او خُدا وا ہم تورات ٹی پارینے کہ ”زینہ تینا لمہ باوہ ئے یلہ کیک،
 او تینا زائفہ تو اوار وھن رینگ کہ اوفک اسہ جان مریر۔“ وا لوزاتے ٹی اسہ
 ۳۲ گیمو بیٹس اے کہ ائی ٹھے پوہ کیوہ تہ۔ کنا خیال ٹی وھن کہ اَرِغ او زائفہ اسہ جان
 ۳۳ او، ہندن خُدا نا مقرر کروکا او عیسائیک روحانی طور اٹ آسٹ او۔ او ہندا بیت
 اَرِغاتے کے ہم آرے، کہ ہر اَرِغ ضرور تینا زائفہ تو ہندن محبت کے وھن کہ تین
 تو کیک۔ او ہر زائفہ تینا اَرِغے عزت ایتے۔

چُنا او لمہ باوہ غاتے کے حکماک

۱ ب اے عیسائی چُناک، ثما وازمہ واری اے کہ تینا لمہ باوہ نا حکماتے منبو، آنتے کہ
 ۲ وا ثما فرض اے۔ موسیٰ نا تورات ٹی وا حکم لکھوک اے کہ ”تینا لمہ باوہ نا عزتے
 ۳ کبو۔“ وا حکم اولیکو وار اے کہ واژ تو اقرار ہم تینگانے، کہ ”تینا لمہ باوہ نا عزتے کبو
 تاکہ خُدا نا رحمتاک ثمازی آمریر او ثما عمر وراز مریک۔“
 ۴ اے لمہ باوہ غاک، تینا چُنا تے تو سختی اٹ پیش بقبو، کہ چُناک ناراض مریر۔

بلکہ اوفتے بمو نصیحت او جواننگا پیتاتے بیل ایتبو، کہ عیسیٰ نا کُنڈ آن بَسونو۔ ۵

مے او خُواجه غاترے کے حُکما کی

۵ اے میک، تینا دَنیایِ آمالکاتے عزت تریسہ اوفتا خرتے کبو، او اوفتا حکماتے
 ۶ اُست نا حُب اٹ بندن مَنبو، دَهن کہ تُم خُدا نا مقرر کروکا نا خرتے اُست نا حُب
 ۷ اٹ کیرے۔ ۵ اوفتا حکماتے دا خاطر آن مَنبو کہ مالکاک تُمے بُرنگ ٹی او، تُمے شاباس
 ۸ ایتیرہ۔ بلکہ اُست نا حُب اٹ بندن مَنبو، اَنتے کہ تُم خُدا نا کسر آ بَسونورے، او
 ۹ خرمِت کَننگ کے خُدا نا مقرر کروکا نا مے تے آن بار مسونورے۔ ۵ ارا کاری مَتے کہ
 ۱۰ کیرے، اُست نا حُب اٹ کبو، اُست ٹی دا پابو کہ "ای دا کاری مے بندرغ کے آخا،
 ۱۱ بلکہ خُدا کے کَننگ ٹی اٹ"۔ ۵ او دا گیرام کَپبو کہ خُدا بر بندرغے، کہ او مے اے یا
 مالک اے، اونا نینگا کاری مَتا بدلے ایتک۔ ۵

۱۲ اے مالکاک، تُم ہم تینا مے تے تو بندن جُوانی اٹ پیش ببو، دَهن کہ ای
 ۱۳ مے تے حکم تِسوٹ۔ اوفتے خُولیفیہو، کرینگ تَقبو، ہمیشہ یات تجبو کہ ثما خُواجه او
 اوفتا خُواجه جنت ٹی آیت اے، کہ او کُلانا فیصلہ بُرا بر برابر کیک۔ ۵

خُدا بندغاتا حفاظتے کیک

۱۰ ای تُم نصیحت کیوہ کہ تینا رُوحانی طاقتے وَفبو، کہ دا طاقت تُمے خُواجه عیسیٰ
 ۱۱ نازی آ ایمان تَنگ نا وَجہ غان رَسینگانے۔ ۵ دَهن کہ رَویو فوجی س تیغے بچا نینگ
 ۱۲ کے آیتنی آچچ مینک، بندن تُم خُدا نا کسر آ سخی اٹ بمبو، تاکہ شیطانے تُمے آ حملہ
 ۱۳ کَننگ کے یعنی ریفنگ کے موقع رَسینگ، ۵ اَنتے کہ نن دَنیایِ آ بندغاتا خلاف
 ۱۴ آفن، بلکہ شیطان، جِن او ایلو خرابنگا رُوحانا خلاف رُوحانی جَنگ کَننگ ٹی اُن۔ ۵ بندا

- خاطر آن واسہ خدا نا پیغامے سختی اٹ منہو، تاکہ آرا وخت آشیطان ٹمے آروحانی حملہ کے، تو ٹم مقابلہ کنگ کیرے، او آخر ٹی کنوکاتے ٹی مریرے۔ ○
- ۱۳ دھن کہ فوجی جنگ کنگ کے فخر تینا ٹفک، بندن ٹم روحانی جنگ کنگ کے تیار ہو او خدا نا راستنگا پیتا باروٹ بیل کبو۔ او دھن کہ فوجی تینا سینہ نا حفاظتے کنگ کے سینہ بندس بینک، بندن ٹم تینا روحانی حفاظتے کنگ کے خدا نا راستنگا کسر آ بمبو۔ ○ دھن کہ فوجی خاصو چوٹ بینک او جنگ کے تیار مریک، ۱۵ بندن ٹم خدا نا پسکننگ پیغامے تالان کنگ کے تیار ہو، کہ دا پیغام ٹی چچ پریشانی اف۔ ○ دا گڑاتے تو اوار فوجی اسپرے ہم بیفک تاکہ حملہ کروکاتا خاری آتیراتے ۱۶ آن تینا بدنے پچائے۔ ٹم ہم تینا روحانی حفاظتے کنگ کے سخت ایمان تجبو، تاکہ آرا وخت آشیطان ٹما آزمائشے کے، تو ٹم تیغے دا آزمائش آن پچائنگ کیرے۔ ○
- ۱۷ دھن کہ فوجی تینا کاٹمے پچائنگ کے آئی وٹو پس بینک، بندن ٹم نجات حاصل کبو او تیغے ہمیشہ نا خاخر آن پچائقبو۔ او دھن کہ فوجی حملہ کنگ کے زغمے بیفک، بندن ٹم خدا نا خلاف بحث کروکاتے آ خدا نا پسکننگ پیغامے سر کبو، کہ خدا نا پاکنگا روح نا طاقت اٹ ٹمے آ بسونے۔ ○
- ۱۸ بروخت خدا نا پاکنگا روح نارہمائی اٹ خداغان دُعا خوابو، کہ دا کاریختے کے ٹمے طاقت ایٹے۔ سست مقبو، بلکہ بروٹل نامدے خداغان دُعا خوابو، او گل ایمان تجوکاتے کے خاص طور اٹ دُعا کبو۔ ○ واقے تو اوار اوار کن کے ہم دُعا کبو، تاکہ آرا وخت ۱۹ آ ای تبلیغ کیو، تو دلیری اٹ خدا نا پسکننگ پیغامے ایلوفتے آپاش کیو، کہ دا پیغام مسٹ نا وخت آ دُکوک اسکے۔ ○ خدا نا پسکننگ پیغامے تالان کنگ کے ای سفیر ۲۰ آن بار اٹ، ولے ای بندا وجرغان واسہ جیل ٹی اٹ۔ دُعا کبو کہ کنا ہمت دے او ای خدا نا خوش نا مطابق اونا پیغامے دلیری اٹ پیش کیو۔ ○

آخری بیتاک

۲۱ ننا دوستگا سنگت تجفّس، کہ اُسٹ نا حُب اٹ نن تو اوار خُدا نا خِزمت کرو کوس
 اے، ئمے کنا باروٹ احوال ایتک، کہ اسی تینا زندگی ئے بمر گدریفنگ ئی اٹ۔○
 ۲۲ اسی داوے دا خاطر آن ہم ئمے آ راہی تینگ ئی اٹ کہ ننا گلا نا احوالے ئمے ایٹے،
 او ئما بختے وِرنے۔○

۲۳ کنا دُعا اے کہ باوہ خُدا او خُواجه عیسیٰ کُل عیسیٰ تا ایمانے بسفیر، دافتا ایلوفتے
 ۲۴ تو محبتے وِوفیر، او کُل عیسیٰ تے آپریشانی بف۔○ خُدا نا رحمناک بمو کُل بندغا تے
 آ مریر کہ اُسٹ نا حُب اٹ ہمیشہ کے خُواجه عیسیٰ تو محبت کیرہ، کہ او خُدا نا مقرر
 کروکا اے۔

خُدا حافظ۔

ئما مزہبی آ ایلم،

پولس۔○

فِلِپِی شار نا عِیسائی تے کے خط نا تعارف

دا خطے پوٹس جبل آن فِلِپِی شار نا عِیسائی تے کے لکھا، ولے اونا اُست
خواجه عِیسیٰ نا زی آ ایمان تِجنگ نا وجہ غان خوشی آن بال کنگ ٹی آسکہ.
فِلِپِی شاروالاک پوٹسے بہاز دوست آسُرہ.

پوٹس فِلِپِی شاروالانا تِیکی تے رابی تِینگ نا شکرے آدا کرے. ولے پوٹس نا
پریشانی دا آسکہ کہ دروغ نا پیغام رسیفوکاک فِلِپِی شار نا عِیسائی تا نیام ٹی بسوٹر،
او پوٹس نا خلاف خرابنگا پیتاتے رغامارہ.

پوٹس اوفتے نصیحت تِس کہ ”سخنی آٹ خواجه عِیسیٰ نا پیغام نا زی آیمبو، تینا
خرابنگا خوشاتے بلہ کَبو“. او اوفتے دا ہم رغاما کہ ”تُم خواجه عِیسیٰ نا زی آ ایمان
تِجنگ نا وجہ غان بچانورے، نہ کہ یہودی تا شریعت نا حکمتاے آ عمل کنگ آٹ“.

دافتے تو آوار آوار پوٹس اوفتا ہمتے ہم ودِینے، کہ مصیبت او تکلیفاتا تِینگ
نا صرف دا اہمیت اے کہ داژان ایمان بتر سیک. دا خط ٹی فِلِپِی تے دا نصیحت
ہم کنگانے کہ ”تینا ایمانے بسیفو، اسہ پہ ایلو تو تینا محبت کَبو، او تینا زندگی تے
خُدا نا خوش نا مطابق گدِریفبو.“

دا خط نا اہنگا بشخاک داد او:

پوٹس نا دُعا کنگ ۱۱:۱ - ۱۱:۱

عِیسیٰ نا زی آ ایمان تِجنگ زندگی اے ۱۲:۱ - ۳۰:۱

خواجه عِیسیٰ ہمیشہ نا زندگی تروکا اے ۱:۲ - ۱۸:۲

تیمتھیس او ایفر دتس ۱۹:۲ - ۳۰:۲

دُشمن او مون نا بروکا خطرہ غاتے آن بوشاری تِینگ ۱:۳ - ۹:۴

۲۰:۴ - ۱۰:۴ ٹیکی نا شکرے آدا کنگ

۲۳:۴ - ۲۱:۴ آخری پیناک

پولس نا فلی شار نا عیسائی تے کے خط

ب فلی شار ٹی رینگوکا عیسائی معتبر اک او ایلو عیسائی سنگتاک،

سلام۔

۲ پاوہ خُدا او خواجہ عیسیٰ، کہ او خُدا نا مقرر کروکا اے، اوفتا رحمتاک ثمازی آ
مریر، او ٹھے آپریشانی بف۔

پولس نا دُعا کنگ

۳ آرا وخت آ ای ثما باروٹ سوچ کیوہ، ای اُسٹ نا خوش اٹ خُدا نا شکرے آوا
۵ کیوہ، آتے کہ اولیکو دے آن آلیس اینو اسکان ٹم خُدا نا پُسکُنگا پیغامے تالان
۶ کنگ ٹی کنا مدتے کنگ ٹی اُرے۔ خُدا ثما اُسٹاے ٹی دا جَوانِنگا کاریے شروع
کرینے، او کنا یقین اے کہ دا کاریم ہمو وخت اسکان جاری مروے کہ خواجہ عیسیٰ
۷ پدی بٹے۔ ہندا خاطر آن ضروری اے کہ ای ٹھے دوست توریو، آتے کہ ٹم کئے
دوست توریورے۔ ای عیسیٰ نا باروٹ پُسکُنگا پیغامے تبلیغ کنگ ٹی اُسٹے، او وخت
وخت دانا خاطر آن قید ہم مسٹے۔ ولے، آرا وخت آ ای قید یا آرات اُسٹے، ٹم بھاز
۸ فکر مند مَتورے، او کنا بھاز مدتے کرنورے۔ آرا وخت آ ای پاوہ کہ ”خواجہ عیسیٰ
نا وجرغان ای ٹم تو ہندن محبت کیوہ، دھن کہ عیسیٰ تیدٹ ٹم تو محبت کیک“،
تو دا پیتاے کے خُدا کنا گواہ اے۔

- ۹ ای ٹم کے دعا کیوہ کہ ٹما اس پر ایلو تو محبت او روحانی علم زیاست مرے،
 ۱۰ تاکہ ٹم صبح نگا کسرے گچین کیرے او خدا نا مقرر کروکا نا پدی بینگ نا وخت اسکان
 ۱۱ ٹم بے عیب میرے او شازی آچ اِزام مَف۔ ٹم نیکنگا کاریمتے کبو تاکہ گُلے
 سَمَاتے کہ ٹم خواجہ عیسیٰ نا کسر آ بسونورے، او بھازنگاک خدائے عزت ایتیر او
 اونا صفتے کیر۔

عیسیٰ نا زی آ ایمان تِخنگ زندگی اے

- ۱۲ کنا دوستنگا سنگتاک، ای جیل ٹی اٹ، ولے واڑان خدا نا پُسکُنگا پیغام بتر
 ۱۳ تالان منگ ٹی اے۔ وا تکلیف آن محل نا خیال داری تجوکاک او گل ایلوفک کنے
 جُوان ورسِت کیر، او اوفتے خبر اے کہ ای خدا نا مقرر کروکا نا زی آ ایمان تِخنگ نا
 ۱۴ وجرغان جیل ٹی اٹ۔ کنا قیدی منگ آن بھازنگا عیسیٰ سنگتاتے ہمت مسونے،
 او دافک بغیر خولیس اٹ خدا نا پُسکُنگا پیغامے ایلو مخلوق اسکان سرکنگ ٹی او۔
 ۱۵ یقینا گراس عیسائیک اُست نا حُب اٹ تبلیغ کنگ ٹی او۔ دافک خواجہ عیسیٰ
 ۱۶ تو محبت کنگ نا وجرغان ہندن کیر، اتے کہ دافک جُوان چارہ کہ خدا کنے پُسکُنگا
 پیغامے تبلیغ کنگ نا موقعہ تسونے۔ ولے ایلوفک کست اٹ خدا نا مقرر کروکا نا
 ۱۷ باروٹ تبلیغ کنگ ٹی او۔ اوفک اُست نا حُب اٹ خدا نا مقرر کروکا نا پُسکُنگا پیغام
 نا تبلیغے کپسے، بلکہ صرف تین کے فائدہ بیفنگ خوارہ۔ اوفک سوچ کیر کہ ”پوٹس قید
 ٹی اے۔ ہندا خاطر آن نن کے موقعہ آرے کہ اووے بھاز پریشانی تینگ کینہ“۔
 ۱۸ ولے دا پریشانی نا بیٹس آف۔ ای بھاز خوش اٹ کہ ہر ڈول نا بندغاتا ذریعہ
 ۱۹ اٹ خدا نا مقرر کروکا نا پیغام نا تبلیغ منگ ٹی اے۔ او کنا یقین اے کہ ٹما
 ۲۰ دعاتے آن او خدا نا پاکنگا روح نا طاقت آن ای جیل آن آزات مروٹ۔ ای
 زندہ مریو یا کہیو، کنا خوش او اُمیت داو اے کہ ای، ہر وخت او خاص طور اٹ

۲۱ واسہ، پُسکُننگا پیغام نا تیلنجی ہمیشہ کریسہ کاو، تاکہ کنا عمل اٹ خدا نا مقرر کروکا نا عزت بزز آمرے۔ ○ زندگی ٹی خدا نا مقرر کروکا نازی آ ایمان تھنگ آن پد کنا مقصد اے کہ اسی اوڑ تو سنگتی کیو۔ ہندا خاطر آن اسی سوچاٹ کہ ”کہنگ نا اہمیت

۲۲ زندہ غان زیاست اے“۔ ○ ولے بمو وخت اسکان کہ اسی زندہ اٹ، کنے بھاز موقعہ آرے کہ اسی پُسکُننگا پیغامے ایلوفتے اسکان سر کیو۔ ہندا خاطر آن واسہ فیصلہ کنگ

۲۳ بھاز گہین اے کہ زندہ منگ نا اہمیت زیاست اے، یا کہنگ نا۔ ○ کنا مون آ ایرا کسر او۔ کنا خوش اے کہ اسی دا دنیائے یلہ کیو، او ہمیشہ خدا نا مقرر کروکا تو

۲۴ رینگیو۔ ○ ولے ثما فائدہ نا خاطر آن دا بھاز جوان مروئے کہ اسی زندہ سلیو۔ ○ او

۲۵ کنا یقین اے کہ کنا زندہ سلنگ آن دا موقعہ مریک کہ اسی ثما ایمانے بتر بسفیو۔ ○

۲۶ آرا وخت آ اسی ٹم تو اوار مروٹ ثما خوش منگ نا وجہ زیاست مروئے، آتے کہ خواجہ عیسیٰ کنا حفاظتے کرینے۔ ○

۲۷ اسی ٹم تو مریو یا مفر، اسی دا اینیو کہ ٹم کل اسہ مقصدے کے اوار مچ مسونورے او خدا نا پُسکُننگا پیغامے تالان کنگ ٹی آرے، آتے کہ کل آن ضروری آہیت داو

۲۸ اے کہ ٹم تینا زندگی ئے ہندن گدریفبو دھن کہ خواجہ عیسیٰ ٹمے پارینے۔ ○ ہمت کبو، تینا دشمناتے آن خولپتو۔ واڑان اوفتے آ ثابت مریک کہ خدا ثما مدت گار اے

۲۹ او ٹم کنوکاتے آن آرے۔ ○ ٹمے خدا نا مقرر کروکا نا خزمت کنگ نا موقعہ تینگ۔ ٹم نہ صرف ایمان تجارے بلکہ خواجہ کے تکلیف او مصیبتاتے ہم سہنگ ٹی آرے۔ ○

۳۰ ٹم پُسکُننگا پیغامے تالان کنگ کے بمو تکلیف او مصیبتاتے سہنگ ٹی آرے کہ اسی مُست سہاٹ او ٹمے سنا اے کہ دا اسکان سہنگ ٹی اٹ۔ ○

عیسیٰ نا کل آن اہم مننگ نا وجہ

۱ ب خدا نا مقرر کروکا نازی آ ایمان تھنگ ٹمے طاقت تسونے او اوڑ تو محبت ٹمے

تسلی ایتک۔ خُدا نا پاکنگا رُوح نا طاقت تھے آبسُونے، او وانا وَجہ غان ثما اسہ پہ ایلو تو
 سنگتی او محبت وِونگ ٹی اے۔ اگہ تُم کُنا خُوشے خُوارے، تو ای تُمے آن خُواست
 کیوہ کہ آسٹ بَبو، اسہ پہ ایلو تو تینا محبت کَبو۔ تَکَبَر کَپتو، اُسٹ ٹی تینا فائدہ کے
 سوچ کَپتو، ہر اسٹس ایلوئے تینے آن زیاست عزت ایتے، تینے اوڑان کم چائے، نہ
 صرف تینا بلکہ ایلوفا ہم خیالے تجبو۔ خُواجه عیسیٰ غان بار تینا زندگی تے گد ریفنک
 نا کوشتے کَبو۔ اونا بار وِٹ وا پاننگک

او ہمیشہ کے خُدا غان بار اے،

او وا کوشتے کتو کہ ”طاقت نا ذریعہ آٹ خُدا غان بار مریو“۔

بلکہ او خُدا تو اِتفاق کرنے، جنت آن وا دُنیا ٹی بس،

او وِوی مس، بند غاتا نیام ٹی بس،

او نوکر آن بار خِزمت کرے۔

او تینے بے عزت کرنے،

صلیب آ تَفنگا، کسفنگا،

ولے خُدا نا کسر آن ہر سینگتو۔

بندا خاطر آن خُدا اووے پدی زندہ کرے،

اووے تینا راست میکو گنڈ آ تُولفے،

او ہمو عہدہ تے اووے تس

کہ وانا اہمیت گل آن زیاست اے۔

او عیسیٰ نا عہدہ نا وَجہ غان خُدا نا خُوش اے کہ

جنت ٹی رہینگوکاک، وُغار آ رہینگوکاک،

یعنی پورہ جہان، اووے عزت ایتک،

او اووے سجدہ کیک۔

او گل بغیر خُولیس آٹ وا پار کہ

”خواجه عیسیٰ ننا خدا اے“
او ہندن خدائے عزت ایتیر۔○

دُنیا ٹی ہندن رینگبو کہ درُست مریرے

- ۱۲ کنا دوسنگ سنگتاک، آرا وخت آ ای ٹم تو آسٹہ، تو ٹم کنا پیتاتے آ اعل
کیرے۔ واسہ ای ٹم تو آفٹ، ولے بھاز ضروری اے کہ ٹم خدا نا خوش نا مطابق
۱۳ نینگا کاریمتے کریسہ بمبو تاکہ ثما نجات پورہ مرے۔○ او یات تجبو کہ خدا تینا کاریمتے
پورہ کنگ کے ثما مدتے کیک او ہر وخت ٹم تون اوار اے۔○
۱۴ اُست نا حُب اٹ کاریتم کبو، ولے خدا نا چناتے آن گہ کپہو،○ تاکہ ٹم
پاک صاف او معصوم مریرے، او خدا نا چناتے آن بار جوڑ مریرے۔ ٹم وا دُنیا نا
گناہ گارنگا بندغاتا نیام ٹی ہندن رینگبو کہ درُست مریرے، وُھن کہ استاراک آسمان
۱۶ ٹی درُست مریرہ،○ آنتے کہ ٹم وافتے ہمیشہ نا زندگی نا پسکینگ پیغامے سر کیرے۔
اگہ ٹم ہندن کیرے، تو قیامت نا وے آ ای فخر کنگ کیوہ او بھاز خوش مریرہ،
آنتے کہ واژان ظاہر مریک کہ کنا تبلیغ ضائع متے۔○
۱۷ ٹم ایمان تیخنگ نا وجرغان تکلیف او مصیبت سہنگ ٹی اُرے۔ شاید ای وا
مقصد کے ہم کسفلگیوہ او کنا جان ثما خاطر آن قربان مرے۔ اگہ ہندن مریک،
۱۸ تو ای تیار اٹ او ٹم تو اوار خوش کیوہ۔○ اگہ ای ٹم تو خوش کیوہ، تو ٹم ہم
ضرور کن تو خوش کبو۔○

تیمتھیس او ایفردتس

- ۱۹ اگہ خدا نا خوش آسکہ، تو ای تیمتھیسے ٹمے آژو راہی کروٹ۔ آرا وخت آ او پدی

- ۲۰ بروئے او ئما احوال ایتوئے، تو ای بھاز خوش مروٹ۔ ○ صرف تیتھتھئے کن تو اوار
- ۲۱ ئما باروٹ بھاز فکر اے۔ ○ ایلو بندغاک صرف تینا باروٹ فکر کیرہ، خواجہ عیسیٰ نا
- ۲۲ پیغام نا فکرے کپسہ۔ ○ ولے ئم تیتھتھئے جوان چارے او دا ہم چارے کہ پُکسنگنا
- ۲۳ پیغام نا خاطر آن نن مار او باوہ غان بار کاریم کنگ ئی آن۔ ○ کنا خوش اے کہ، آرا
- وخت آ کنے تینا جیل نا فیصلہ نا باروٹ ساتا، تو گڑا ای اووے ئمے آراہی کیوہ۔ ○
- ۲۴ او کنا دا یقین اے کہ خدا کنے ہم ئم تو زو یلنگ نا موقعس ایتے۔ ○
- ۲۵ ای سوچاٹ کہ ”ای ضرور ایفر دتے ئمے آپدی راہی کیوہ“، کہ ئم اووے کنا
- مدت کے راہی کیرے۔ او کنا بھاز مدتے کرے، او ہر مشکل اٹ کن تو اوار
- ۲۶ اسکے۔ ○ او ئم کے زبیری اے، او پریشان اے ئم بنگورے کہ او بیمار اسکے۔ ○ او
- ۲۷ کینگ آن خوک اسکے، ولے خدائے اوڑا رحم بس۔ خدائے نہ صرف اوڑا رحم بس،
- ۲۸ بلکہ کنے آہم رحم بس، او کنے اسہ بھلو غمے آن بچائے۔ ○ دا خاطر آن ہم کنا بھاز
- خوش اے کہ اووے ئمے آپدی راہی کیوہ، تاکہ اووے کینگ آن پد ئما خوشیک
- ۲۹ زیاست مریر، او کنا پریشانی خلاص مرے۔ ○ داوے خوشی اٹ بہ خیرٹ کبو، آنتے
- کہ او خدا نا مقرر کروکا نا پیغام نا خاطر آن تینا جان نا پروائے ہم کتو۔ او ہندا ڈول
- نا ایلو عیسیٰ تا عزتے ہم کبو۔ او ئما گنڈ آن کنا مدتے کرے، آنتے کہ ئم مر آئرے،
- کنا مدتے کنگ کتویرے۔ ○

آرا کسر راست اے

- ۱ ب کنا سنگتاک، خوش بیو کہ ئم خدا نا زی آ ایمان تھانورے۔ ای ئمے ہندا
- ۲ بیتاے وار وار لکھیوہ تاکہ ئما فائدہ مرے۔ ○ ہمو بندغائے تو سنگتی کپو آرافک گناہ
- ۳ کیرہ او سنت کنگے ضروری خیال کیرہ۔ ○ نن سنت کنگ اٹ خدا نا خوشے پورہ
- کنگ کپنہ۔ بلکہ خدا نا پاکنگا روح نا طاقت اٹ نن خوشی اٹ اونا عبادتے کینہ، خواجہ

عیسیٰ تو سنگتی کینہ، او ہندن اونا خوشے پورہ کینہ۔ نن چانہ کہ نسل او ایلو بیتاتا چچ
 اہمیت آف۔ ○ اگہ ایلو بیتاتے کنگ آن کس بچنگ کریک، تو اولیکو ای آسٹہ کہ
 بچا، ○ آنتے کہ ووی منگ نا ہفت میکو وے آ ای سنت کنگاٹ۔ ای ووی منگ
 آن یہودی س آسٹہ، او یہودی تا بنیمین قبیلہ غان تعلق تچا۔ ہندا خاطر آن صیو
 یہودی س آسٹہ۔ آرا تسکان کے یہودی تا شریعت نا بیت اے، ای تیٹ فریسی
 فرق غان تعلق تچا۔ ○ او ہندا وجہ غان ای عیسیٰ تے تکلیف او پریشانی تہ، او
 یہودی تا شریعت نا مطابق ای بے عیب آسٹہ۔ ○ یہودی تا شریعت نا مطابق وا
 کاریماک کنا فائدہ کے اترہ، وے عیسیٰ نازی آ ایمان تچنگ آن پد کئے خبر اے
 کہ دا گل بے فائدہ او، آنتے کہ کنا گل آن بھلا خوش اے کہ ای خدا نا مقرر کروکا نا
 کسر آ کا۔ ○ خواجہ عیسیٰ نازی آ ایمان تچنگ آن پد دا گل بیتاتا اہمیت کن کے
 خلاص مس۔ واسہ ای تینا خواجہ عیسیٰ نا نشان تروکا کسر آ پنگ ٹی اٹ، ایلو بیتاتا
 اہمیت کن کے مش آن بار اے۔ ○ تورات نا حکماتے منگ اٹ یا ایلو بیتاتا زی
 آ ایمان تچنگ اٹ ای خدا نا راستنگا کسر آ پنگ ٹی اٹ۔ بلکہ صرف خدا نا مقرر کروکا نا
 زی آ ایمان تچنگ نا وجہ غان ای خدا نا راستنگا کسر آ پنگ ٹی اٹ۔ ○ کنا اُست
 بدل مس او واسہ کنا خوش اے کہ ای خدا نا مقرر کروکا نارند اٹ کاو، او اونا طاقت
 اٹ نینگا کاریمتے کیو۔ اگہ ای ایمان تچنگ نا خاطر آن تکلیف سببو یا عیسیٰ غان
 بار صلیب آ تینگیو، کسنگیو، تو پرواس آف۔ ○ او کئے دا یقین اے کہ کینگ آن
 پد ای ہمیشہ نا زندگی ئے حاصل کیوہ۔ ○

کُل آن بھلا بیت نا مقصد داد اے

ای دا پاپرہ کہ ”ای گل بیتاتا زی آ عمل کریٹ، بے عیب اٹ“۔ دھن کہ
 گو کروکا ہر وے وروش کیک تاکہ انعامے حاصل کے، ہندن ای داسکان کوششت

- کننگ ٹی اٹ کہ خواجہ عیسیٰ نا پیغام نا کل بیتا زی آ عمل کیو۔ او کنے تینا کسر
 آ بیسوںے۔ ○ کنا سنگٹاک، یقیناً ای پُسنکینگ پیغام نا کل بیتاے بیل کٹٹ۔ ای
 واسر تینا مُست نا زندگی نا اہینگ بیتا باروٹ سوچ کیرہ، بلکہ مون نا زندگی نا باروٹ
 سوچ کیوہ، ○ تاکہ خدا نا اقرار کروکا جتے انعام ٹی حاصل کیو۔ او دا انعام خواجہ عیسیٰ
 نا زی آ ایمان تینگ اٹ یلک۔ ○
 ای اُست تخیوہ کہ کل علم تجوکا عیسائیک داوے پوہ مریرہ، او کن تو اتفاق
 کیرہ۔ اگر اتفاق کپسہ، تو خدا تیٹ او فتے پوہ یک۔ ○ بندا خاطر آن آرا حکماتے کہ
 خواجہ عیسیٰ نئے پارینے، او فتا مطابق تینا زندگی ئے گدر یقیمبو۔ ○
 کنا سنگٹاک، کنے آن بار عمل کننگ نا کوشت کبو، او آرا بندغا کہ کنے
 آن بار عمل کننگ نا کوشت کیرہ، او فتا بیتاے آ توجہ ایتبو۔ ○ ای ٹھے مُست ہم
 بھار وار پارینٹ او واسر ولدا خزینک خلیسہ پاوہ کہ بھارنگاک دعویٰ کیرہ کہ ”نن
 عیسائی اُن“، ولے او فتا عمل اٹ دا ثابت مریک کہ او فک یقیناً خدا نا مقرر کروکا نا
 دشمناک او۔ ○ دھینگا بندغا کہ دوزخ ٹی خسنگیرہ، آتے کہ او فک صرف تینا خوش
 نا مطابق کاریم کیرہ۔ او فک گناہ نا کاریمتے آتکیر کیرہ، او صرف بندا دنیاوی آ گراتا
 باروٹ سوچ کیرہ۔ ○ ولے نن جنت نا حقدار مسوئن، او نن خوشی اٹ خواجہ عیسیٰ،
 کہ او نجات تروکا اے، نا جنت آن پدی بینگ نا انتظارے کننگ ٹی اُن۔ ○ او دے
 کل گراتا زی آ طاقت اے۔ او ننا دا زندگی ئے ہمیشہ نا زندگی ٹی بدل یک۔
 دھن کہ او رینگنگ ٹی اے۔ ○

ضروری ننگا ہیناک

- ۱۔ کنا سنگٹاک، ٹم کنے بھار دوست اے، او ای ٹم کے بھار زہیر کریٹ۔
 ای بھار خوش اٹ، او شامی آ فخر کیوہ، آتے کہ ٹما ایمان واسکان خدا نا طاقت

اٹ بینگ ٹی اے۔

۲ ای عیسائی نیازی تے، یعنی یوڈیہ او سنختے، آن خواست کیوہ کہ ”ٹم
۳ ناراضگی اے ایلو او پد آ سنگت بے“۔ اے کنا سنگت سڈریگوس، ای نے آن
بم خواست کیوہ، کہ فی وا ارا نیازی تا ناراضگی اے خلاص کر، آتے کہ آرا وخت آ
ای پلسکینگ پیغام نا تلینے کرینٹ واک، کلیمینٹس او ایلو سنگتاتے تو اوار، کنا بھار
مدتے کریو۔ وافتا کلانا پنک ہمیشہ نا زندگی تروکا کتاب ٹی لکھوک او۔

خوش بے کہ ٹم خدا تو سنگتی کریورے۔

۵ گلا تو اُست نا حُب اٹ سنگتی کبے، آتے کہ خواجہ عیسیٰ نا پدی بینگ خُک
۶ اے۔ فکر مند مقبو، بلکہ خدا نا شکرے آوا کبے، او ضرورت نا ہر گڈائے خداغان
۷ خوابو۔ او خدا نا سکون، کہ گل بندغاک پوہ مقسے، ٹمے خواجہ عیسیٰ نازی آ ایسان
تخنک نا وجہ غان تینلک۔ وانا وجہ غان ٹم پریشان مقیرے۔
۸ کنا سنگتاک، آرا بیتاک کہ راست او، جوان او، نینگ مقصد کے محبت آن پُر
۹ او آرا بیتاک کہ عزت تروکا او، وافتا باروٹ سوچ کبے۔ آرا خواہنگاتے او علالتے
ٹم کنے آن بیل کریورے، وافتا زی آ سختی اٹ عمل کبے۔ تو خدا ٹما لگے کیک
او ٹم پریشانی خمپیرے۔

ٹیکی نا شکرے آدا کنگ

۱۰ ای عیسائی جوڈ منگ آن بھار خوش اٹ کہ ٹم کنے یات کریورے او کنا
مدتے کریورے۔ کنے خبر اے کہ ٹم کنے گیرام کتورے، بلکہ ٹمے موقعہ ملتو کہ کنے
۱۱ آدا بیتے ظاہر کریورے۔ ای پیسہ نا کمی نا باروٹ لگہ کپہ، بلکہ امیری غریبی ٹی ہر
۱۲ وخت خدا نا شکرے آوا کیوہ۔ ای جوان چاوہ کہ ہمر امیری او غریبی ٹی زندگی اے
گد ریفوئی اے۔ ہندا خاطر آن ہر جاگہ غا او ہر وخت آ، لنگڑاٹ یا سیر اٹ، ہمیشہ

- ۱۲ خوش اٹ۔ ○ خدا نا مقرر کروا کئے ہمت او طاقت تسونے، او آرا کاریے خدا کے پانک، کئے خبر اے کہ کنگ کیوہ تہ۔ ○
- ۱۳ وا جوانو بیتس اسکہ کہ مصیبت ٹی ثم کنا مدتے کیرے او کئے آئیکی تے
- ۱۵ راہی کیرے۔ ○ ٹھے بھاز جوان خبر اے کہ پسکندگا پیغام نا تبلیغ کنگ نا شروع نا دے تے ٹی، آرا وخت آ ای ٹھے مکدتیہ صوبہ ٹی الاٹ، صرف ثم ہمو عیسایک
- ۱۶ اثرہ کہ کنا مدتے کیرے، کنا غم او خوشی ٹی شامل مسورے۔ ○ آرا وخت آ ای تھستیکے شار ٹی تکلیف کاٹاٹ، ثم اسہ وار آن زیاست کئے آپیسہ ٹیکی نا شکل اٹ
- ۱۷ مون تسورے۔ ○ وانا معنی آف کہ ای ٹھے آن ٹیکی خواوہ، بلکہ کنا خوش اے کہ ثما
- ۱۸ نیکیک زیاست مرید۔ ○ ای ٹھے واسہ پاوہ کہ ثما گل ٹیکیک کئے آسر مسونو۔ اپفر ویتس نا داڑے سر منگ آن پد ضرورت نا ہر گڑا کن تون آرے۔ ثم است نا حب اٹ بھاز ٹیکی کن کے مون تسورے۔ خدا بھاز خوش اے، دھن کہ عطر او اگر بتی نا قربانی
- ۱۹ استیس۔ ○ او خواجہ عیسیٰ نا ذریعہ اٹ خدا ثما ضرورت نا ہر گڑاے پورہ کیک۔ ○ ہندا
- ۲۰ خاطر آن ضروری اے کہ نن ہر وخت صرف باوہ خدا نا عزت او صفے کین۔ ○

آخری بیتاک

- ۲۱ گل خواجہ عیسیٰ نازی آ ایمان تنو کاتے سلام پاہو، او وا جاگہ نا عیسایک ہم
- ۲۲ ٹھے سلام پارہ۔ ○ گل تو اوار ہمو عیسایک کہ شہنشاہ قیصر نا محل ٹی کاریم کیرہ
- ۲۳ ٹھے سلام پارہ۔ ○
- خدا او خواجہ عیسیٰ نا رحمتاک ثما زی آمیر۔
- خدا حافظ۔
- ثما سنگتاک،
- پولس او تیمتھیس۔ ○

کلتسی شار نا عیسانی تے کے خط نا تعارف

دا خطے پوٹس کلتسی شار نا پُسن عیسانی جوڑ مروکاتے کے لکھانے،
 آنتے کہ گِوَس دروغ نا پیغام رسیفو کاک دا عیسانی تا نیام ئی یھودی تا رواجانے
 مننگ نا باروٹ مسدغانے ودی کریسٹر. خاص طور آٹ اوفک سنت کننگ نا
 باروٹ، حرام او حلال نا باروٹ، او آسمانی آحکاماتا باروٹ خوانفیسٹر. پوٹس
 اوفتے راست نا پیتانے رغاما.

پوٹس دافتے پارے ”دُنیای آ عقل نا زی آ آخا، بلکہ بمو رُوحانی طاقت نا
 زی آ فخر کبو، کہ خواجه عیسیٰ ئمے تینا زی آ ایمان یخنگ نا وجہ غان ایتک.
 صرف دا ایمان یخنگ آٹ بندغاک نجات حاصل کننگ کیرہ.“
 دا خطے یخفس او اُنیسٹس دا شار نا عیسانی تے کے دربر.

دا خط نا اہینگا بشخاک داد او:

تعارف ۱:۱ - ۱۴:۱

خُدا نا مقرر کروکا نا زندگی او کاریم ۱۵:۱ - ۲:۳

خُدا نا مقرر کروکا نا زی آ ایمان یخوکانا پُسنکننگ زندگی ۵:۳ - ۶:۴

آخری پیتاک ۱۸:۴ - ۷:۴

پوٹس نا کلتسی شار ٹی رہینگوکا عیسانی تے کے خط

ب کلتسی شار ٹی رہینگوکا عیسانی سنگتاک، ۲

سلام۔

ٹمازی آخدا نارحمتاک مریر، او ٹمے آپریشانی بَف۔

ای خدانا خوش نامطابق خدانا مقرر کروکا نا خاصنگا شاگرد جوڑ مسوٹ۔

- ۳ آرا وخت آن خواجه عیسیٰ او باوہ خداغان دُعا کینہ، نن خدانا شکرے آوا کینہ۔
- ۴ آنتے کہ نن بنگن کہ ٹم خواجه عیسیٰ نازی آ ایمان تخانورے، کہ او خدانا مقرر کروکا
- ۵ اے، او ایلو ایمان تجوکاتے تو محبت کیرے۔ آرا وخت آپسکینگا پیغام اولیکو وار
- ۶ ٹمے آسر مس، ٹم متارے تہ۔ ٹم ہمیشہ نابدلہ ناباروٹ بنگورے، کہ ٹمے جنت
- ۷ ئی بِلک۔ بندا خاطر آن ٹما ایمان نابیاد سخت اے۔ خدانا آپسکینگا پیغام پورہ دنیا
- ۸ ئی تالان منگ ئی اے، او وانا وجہ غان رحمتاک بینگ ئی او، دهن کہ ٹم اولیکو
- ۹ وار ایمان تجارے، او خدانا رحمتاک ٹمازی آ بسونو۔ او وارحمتا ناباروٹ ننا
- دوستگا سنگت ایفراس ٹمے پارے، کہ او آپسکینگا پیغام کے جوانو خزمت کروکوس
- ۸ اے۔ او دانے پارے کہ بمر خدانا پاکینگا روح نا طاقت اٹ ٹم اسر پہ ایلو تو
- محبت کیرے۔

- ۹ بندا خاطر آن آرا وخت آن کہ نن دابیت ناباروٹ بنگن نن خداغان ہر وخت دُعا
- کینہ کہ او ٹمے تینا خوش ناباروٹ علم ایتے، تینا پاکینگا روح نا طاقت اٹ عقل مندی آ
- ۱۰ بیتاتے پوہ منگ نا طاقتے ایتے، تاکہ وانا طاقت اٹ ٹم بندن رینگنگ کیرے دهن
- کہ خدایا رینے، او ہمو کاریمتے کنگ کیرے کہ خدا خوش مرے۔ ٹم تینا زندگی ئی ہر
- وخت جوانو کاریم کیرے، او ٹما علم زیاست مرے او ٹم خدائے ورست کیرے۔
- ۱۱ خدائے طاقت ایتے تاکہ ٹم ہر تکلیفے خوشی او صبر اٹ سبیرے۔ خدانا شکرے آوا
- ۱۲ کہو کہ ٹمے جنت نابہر گڑا ئی بخش ایتک۔ او دا گڑاتے صرف تینا گین کروکا بندغاتے
- ۱۳ ایتک۔ خدائے شیطان نا کسر آن بچا فینے او ننے تینا مار نا کسر آ بیسونے، او
- اونا کسر آ بینگ اٹ نن آزات مسوٹن، یعنی ننا گناہ او برائیک معاف کنگانو۔

خواجه عیسیٰ ننا زمہ وار اے

- ۱۵ خُدا نا مقرر کروکا اَصْل خُدا ناں بار اے، کہ اوڑان علاوہ کس خُداے خنتے۔ خُدا
- ۱۶ نایکتیاں مار نا اِمْبِیَّت کُل آن زیاست اے، اَنَتے کہ خُدا اونا ذریعہ اٹ جنت او
- دُغار نا کُل گِڑاتے جوڑ کرینے، اَرَا گِڑاتے نِن خنینه، اوفتے، او اَرافتے نِن خپنہ، اوفتے
- بم خُدا جوڑ کرینے۔ روحانی دُنیا ٹی ہم کُل حکومتاک او حاکماک اونا خاطر آن او اونا
- ۱۷ ذریعہ اٹ جوڑ کنگانو۔ خُدا نا مقرر کروکا جہان نا جوڑ منگ آن مُست موجود اَنکے،
- ۱۸ او اونا طاقت اٹ جہان نا ہر گِڑا تینا جا کہ ٹی تِخنگا نے۔ خُدا نا مقرر کروکا، کہ خُدا نا
- یکتیاں مار اے، کسِفنگا، پدی زندہ کنگا۔ بندا خاطر آن، دُھن کہ کاسم جان نا ایلو
- ۱۹ عُضوہ غاتا رہنما اے، ہندن صرف او عیسیٰ تارہنما اے۔ خُدا نا خُوش نا مطابق اونا
- ۲۰ مار اَصْل اوڑان بار اے۔ خُدا نا خُوش اَنکے کہ کُل جہان نا گِڑاک اونا گُند آبریر۔
- بندا خاطر آن او فیصلہ کرے کہ تینا مار نا صلیب آتِفنگ، کسِفنگ او پدی زندہ منگ
- نا نتیجہ ٹی دُنیا نا بندغاک او جنت ٹی تُولوکاک اوڑ تو پدی سنگتی کنگا کیرہ۔
- ۲۱ گِڑاس وخت مُست تُم خُدا نا کسرے اِلائرے، او شیطان نا کسر آ پَنگ ٹی
- ۲۲ اَنرے او شیطانی دُبیت سوچ کیرے۔ وِلے واسہ خُدا تینا مار نا کسِفنگ او پدی
- زندہ منگ اٹ تُم تو سنگتی کیک، تاکہ اَرَا وخت آ تُم اونا مون آ پیش مریرے،
- ۲۳ تو گناہ تے آن پاک صاف او بے عیب مریرے۔ اَرَا وخت آ تُم پُکسِنگ پیغامے
- بَنگرے، تو تُم ایمان تجارے۔ واڑان پد آخر اِسکان دا ضروری اے کہ بغیر شک اٹ
- ایمانے تینا بَسفبو او خُدا نا کسر آ بَمبو۔ اِی واسکان دا پُکسِنگ پیغام نا تلخ کنگا
- ٹی اٹ، او دا پُکسِنگ پیغام پورہ دُنیا ٹی تالان منگ ٹی اے۔

پولس عیسیٰ نا خزمت کرو کوس اے

- ۲۳ خُدا نا مقرر کروکا دا فیصلہ اے کرے کہ ائی مصیبت سہیو او واژان کُل اونا زی
آ ایمان تجوکاک فائدہ بیفیر۔ ہندا خاطر آن ائی خوش اٹ کہ ٹما خاطر آن دا مصیبت
۲۵ سہنگ ٹی اٹ۔ ○ خدا کئے کچین کرینے او کئے مون تسونے کہ ائی ٹم کے کاریم
۲۶ کیو۔ کنا کاریم داو اے کہ ائی خدا نا پسکینگ پیغامے تالان کیو۔ ○ دا پسکینگ پیغام
مست کُل آن ڈوکوک اٹک، ولے داسہ خدا ہمو بند غاتے آ ظاہر کرینے تہ، آرافک کہ
۲۷ اور تو محبت کیرہ۔ ○ داسہ خدا نا خوش اے کہ کُل بند غاک پوہ مرید کہ خدا نا مقرر
کروکا نازی آ ایمان تجنگ آن پد او اوفتا اُستاتے روشنائی ایتک او اوفک یقیناً
۲۸ جنت آکارہ۔ ○ ہندا خاطر آن نن ہر جاگہ خدا نا مقرر کروکا نا باروٹ تبلیغ کینہ۔ نن
خدا نا تروکا عقل مندی اٹ کُٹے خوافینہ تاکہ اوفک ہم تین تو اوار سختو عیسائی جوڑ
۲۹ منگ نا خوشی اٹ خدا نا مون آپیش کیر۔ ○ ہندا کنا کاریم اے کہ ائی کیوہ تہ، او
واڑکے خدا نا مقرر کروکا کئے بھاز طاقت تسونے۔ ○
- ۱ **ب** داسہ کنا خوش اے کہ ٹمے معلوم کیو کہ ائی بھاز کاریم کنگ ٹی اٹ تاکہ
ٹم، لوڈیکہ شار نا عیسائیک او ایلو ایمان تجوکاک، کہ کئے خفتتو۔ کنا کاریم آن فائدہ
۲ بیفیر۔ ○ ائی بندن کیوہ تاکہ ٹما ہمت دے، اسہ پہ ایلو تو تینا محبت کیرے، علم
آن تینا ایمانے بسفیرے او خدا نا راز یعنی خدا نا مقرر کروکا کئے درست کیرے۔ ○
- ۳ صرف او ٹمے خدا نا ڈوکوکا عقل او علمے پوہ کنگ کیک۔ ○
- ۴ ہندا خاطر آن ائی ٹمے پاوہ کہ خیال تجبو، کس ٹمے بحث اٹ ایمان نا باروٹ
۵ ریفپ۔ ○ ائی جانی طور اٹ واڑے اٹ، ولے زوحانی طور اٹ ٹم تو موجود اٹ۔
او ائی ٹما سختی اٹ خدا نا مقرر کروکا نازی آ ایمان تجنگ خنیوہ، او کئے خبر اے کہ
ٹم اسہ پہ ایلو تو اتفاق کیرے، او ائی بھاز خوش اٹ۔ ○

دروغ نا خُونِفو کاتسے آن خیال تخبو

۶. تُم خُواجہ عیسیٰ نازی آ ایمان تِخانورے۔ بندہ خاطر آن اونا رغامو کا کسر آ بمبو۔
 ۷. دهن که بھلا تالان مروکا درختے ماس تورک، بندن ثما ایمانے بسفنگ کے پُسنینگ
 پیغام ماس آن بار اے۔ بندہ خاطر آن اونا خُونِفنگ نا مطابق عمل کبو، او ہر دخت
 شکرے آوا کبو۔
۸. خیال تخبو کہ کس تھے دا دُنیای آیتا تے ٹی ریفپ کہ بندغاک تینے آن دا
 ۹. جَوابتے جوڑ کرینو، یعنی خُدا نا مقرر کروکا نا بجائے شیطان نا گندھ آن بسونو۔
 ۱۰. تخبو کہ دهن که خُدا نا مقرر کروکا اے، بندن خُدا اے، او اودے منگ اٹ تُم تو
 روحانی طور اٹ ضرورت نا بر گڑا اے۔ جہان ٹی کُل طاقت اونا دُو ٹی اے۔
۱۱. ارا دخت آ تُم خُدا نا مقرر کروکا نازی آ ایمان تِخارے، خُدا تھے طاقت پس کہ تُم
 ۱۲. تینا خرابنگا کاریم نا خوشے تورنگ کیرے۔ ثما پاک صاف منگ نا بے شولنگ آن
 ظاہر مریک کہ تُم خُدا نا مقرر کروکا نا کسفنگ او پدی زندہ منگ تو شامل مسونورے۔
۱۳. خُدا ایمان تخبو کاتے طاقت ایتک کہ اوفک خُدا نا کسر آ پینگ کیرے۔ مُست نا دخت
 آ تُم روحانی طور اٹ کبو کاتے آن بار اُترے، اُنتے کہ گناہ نا کسر آ پِنارے او خُدا نا
 مُتکَنگ پیغام تورات نا شکل اٹ تُم ایلو قوم والائے آ سر تَوِیس۔ ولے واسہ خُدا
 نا مقرر کروکا نازی آ ایمان تِخنگ نا وجہ غان ثما کُل گناہ او بُرائیک معاف کننگانو، او
 تُم خُدا نا کسر آ پینگ ٹی اُترے۔ بندہ خاطر آن تُم واسہ پدی زندہ کروکاتے آن بار
 ۱۴. اُترے۔ مُتکَنگ پیغام نا مطابق نن بھاز غلط کریسن۔ ولے خُدا نا مقرر کروکا صلیب
 ۱۵. آ تَفِنگا، کسفنگا۔ بندہ خاطر آن مُتکَنگا حکماتا پَر غِنگ نا سِزاغان آزات مسونن۔ تینا
 مقرر کروکا نا صلیب آ تَفِنگ او کسفنگ آن پد خُدا اودے پدی زندہ کرے او دا زان
 ظاہر مس کہ خُدا نا طاقت شیطان، جن او ایلو خرابنگا روحا طاقت آن زیاست اے۔

دُنیا نا بھانگا بندغاتے وا ہم معلوم مس کہ خدا نا مقرر کروکا شیطان نا طاقتے خلاص
کریں، او اونا مون آشیطان نا بیچ اہمیت آف۔

- ۱۶ بندا خاطر آن کسے موقعہ یقبو کہ اوٹھے مخلوق نا تینا جوڑ کروکا حکماتا منگ ٹی
پاسے، یعنی حلال کُننگ، پسکُننگ نوک نا خوشی، عبادت او آرام نا دے تے منگ
۱۷ او پین عید نا دے تے منگ۔ وارا واک فانی اُترہ او مون نا پیتاتے کے نشان
۱۸ اُترہ، ولے خدا نا مقرر کروکا نا بنگ تو خلاص مسونو۔ خرابنگا بندگاک شامیام ٹی
برہہ۔ اوفک تینا جوڑ کروکا عقل اٹ تکیر کیرہ، او پارہ ”ضرور ملاکاتا عبادتے کبو“۔
شاید اوفتے آن اہنس پائے کہ ”کنا اہمیت شامیامیت آن زیاست اے، اتے
کہ ای دے ٹی تیغ آن بار خنٹ“۔ شاید پینس پائے کہ ”تینے کم عزت والا چابو“،
۱۹ ولے او تینے بھلن چانگ۔ دافتے آتوجہ یقبو۔ بلکہ اُست نا حُب اٹ خدا نا مقرر
کروکا نا کسر آہمبو۔ دھن کہ کاٹم نا تہہ ٹی دماغ ایلو غصوہ غاتے حکم ایتک، بندن
خدا نا مقرر کروکا عیسائی تے کے رہنما اے۔ دھن کہ دماغ نا حکماتا منگ اٹ جان نا
ایلو غصوہ غاک دیرہ، او گل اوار کاریم کیرہ، بندن خدا نا مقرر کروکا نا رہنمائی ٹی
عیسایک اسہ پہ ایلو نا مدتے کیرہ او ہمت ایتیرہ، او داڑان ہر اہٹ نا ایمان بسک۔
۲۰ ثم خدا نا مقرر کروکا نا کسپنگ او پدی زندہ منگ نازی آایمان تھانورے او
۲۱ شیطان نا طاقت آن آزات مسونورے۔ گڑا اتے ثم دنیوی آخکاتے، یعنی ”حلال
۲۲ گڑائے ذو خلیبو“، ”دا گڑائے کمپبو“ وغیرہ تے منیرے؟ واکل حکماتے بندگا
۲۳ جوڑ کرینو۔ دافک بے کار او، اتے کہ گل گڑاک حلال او۔ واکلماک پارہ ”ملاکاتا
عبادتے کبو“، ”عبادت نا وخت آتینے ٹی کبو“۔ اوفتے نوکاک حکم ایتیرہ کہ ”تینے
کم عزت والا چابو“، ولے تینے بھلن چارہ۔ بھانگا بندگاک سوچ کیرہ کہ ”واکلماک
جوان او اتے کہ عقل اٹ جوڑ مسونر“۔ ولے واکلماک بندغاتا خرابنگا کاریم کُننگ
نا خوش نا تورنگ کے بیچ فائدہ مند افس۔

۳ خدا نا مقرر کروکا نا پدی زندہ منگ نازی آایمان تھنگ اٹ ثم ہمیشہ نا

زندگی نے حاصل کرینورے۔ ہندا خاطر آن جنت نا باروٹ سوچ کبو، آراڑے کہ خدا
 ۲ نا مقرر کروکا خدا نا راست میکو گنڈ آتو لوک اے۔ ○ دا جتتی آیتاتا باروٹ سوچ
 ۳ کبو، اوفتے حاصل کننگ کے کوشت کبو، دنیاوی آگڑا تے اہمیت تقبو۔ ○ ثم خدا
 نا مقرر کروکا نا کینگ او پدی زندہ منگ تو شامل مسونورے۔ ہندا خاطر آن خدا او
 خدا نا مقرر کروکا نا روحانی طور اٹ سنگت جوڑ مسونورے، کہ دا بیت ایلوفتے آن
 ۳ ڈگوک اے۔ ○ آرا وخت آ خدا نا مقرر کروکا پدی بریک، تو ظاہر مریک کہ ثم اونا
 ہمیشہ نا بادشاہی ٹی شریک مریرے۔ ○

پُسکننگا حکماتے مینو، متکننگاک خلاص مسونو

۵ دھن کہ کبوکاک اصل پین گناہ کننگ کپسہ، بندن ثم ہم دا ڈغار آ زنا،
 ۶ اُست ٹی خرابو بیت، لاچ او گناہ تا کار سمٹے یلہ کبو، ○ اتے کہ دافتا کروکاتے آ خدا
 نا بڑا بریک۔ یات کبو کہ لاچ کننگ بتاتا عبادت کننگ آن بار سخت گناہ اے۔ ○
 ۷ ہمو وخت اسکان کہ ثم ایمان تختویسرے، ثم ہم گناہ گاراتے آن بار زندگی نے
 گدریغیرے۔ ○
 ۸ ولے واسہ ثم غصہ، نفرت، بے عزتی وُ بیت او کینگ ڈولنگا کاریمتا کننگ
 ۹ یلہ کبو۔ ○ اسہ پہ ایلو تو تینا دروغ تزیو، اتے کہ ثم مست نا عادتاتے آن
 ۱۰ ہر سینگ نورے، ○ او پُسکنو زندگی س گدریغنگ ٹی ارے۔ خدا ثم ہر وخت راستنگا
 پیتاتا باروٹ ہیل تینگ ٹی اے، تاکہ ثم صحیح طریقہ اٹ اونا کسر آکارے او اوڑان بار
 ۱۱ بے عیب مریرے۔ ○ ہندا خاطر آن واسہ خدا نا مون آہنوویک او ایلو قوم والاک،
 سنت کروکاک او نہ سنت کروکاک، علم والاک او جاہلاک، آراتاک او میک، اصل
 جتا افس۔ کل آن بھلا بیت داو اے کہ ہر بندخ خدا نا مقرر کروکا نازی آ ایمان
 تینگ یک او اوڑتو سنگتی کننگ یک۔ ○

- ۱۲ ثم خدا نا گچین کروکا بندغاتا نیام ٹی آرے، کہ او ثم تو محبت کیک۔ ہندا خاطر
آن ضروری اے کہ شریف نبو، رحم دل نبو، ترس گمبو، صبر کبو او تینے کم عزت والا
چابو۔ ○ اگہ ٹھے اسے پہ ایلو آن بگہ آرے، تو آست نا خوب اٹ اسے پہ ایلو نا تینا
۱۳ غلطی تے معاف کبو، وھن کہ خدا ٹھا غلطی تے معاف کریں۔ ○ واکل تو اوار اوار تینا
۱۴ محبتے ووفبو، کہ وائٹا سنگتی ئے سخت کیک، او اتفاق تینگ نا موقعہ ایتک۔ ○ خدا
۱۵ ٹھے گچین کریں تاکہ خدا نا مقرر کروکا ٹھا آستے آن پریشانی ئے کٹے، او ثم اسے پہ
ایلو تو تینا سنگتی کنگ کیرے۔ وانا وجرغان ثم راست نا فیصلہ غاتے کنگ کیرے۔
۱۶ ہندا خاطر آن خدا نا شرکے آوا کبو۔ ○ خدا نا مقرر کروکا نا پسکننگ پیغامے تینا آستے
ٹی تجبو، اسے پہ ایلوئے تینا خدا نا نشان تروکا علم او عقل مندی وُ بیت خوانغبو۔ خدا
۱۷ نا شرکے آوا کنگ کے مزہبی وُ شعر خلبو۔ ○ آرا کاری متے کیرے او آرا بیتے پارے،
کُل خواجہ عیسیٰ کے مریر، او باوہ خدا نا شرکے ہم اونا ذریعہ اٹ آوا کبو۔ ○

دُنیای آ فائدہ مندنگا بیتاک

- ۱۸ اے عیسائی زائفہ غاک، خدا نا خوش نا مطابق تینا ارغاتے عزت ایتبو۔ ○
۱۹ اے عیسائی ارغاک، تینا زائفہ غاتے تو محبت کبو او اوفتے تو سختی ٹی پیش
بغبو۔ ○
۲۰ اے عیسائی چنکاک، وائٹا زمرہ واری اے کہ ہر وخت تینا لہر باوہ نا حکماتے منبو،
آنتے کہ ہندا بیت خدا ئے دوست اے۔ ○
۲۱ اے باوہ غاک، تینا چناتے آ بے مقصد چڑیو۔ اگہ ہندن کیرے، اوفک سوچ
کیرہ کہ ”باوہ نا حکماتا منگ ممکن آف“، او ٹھا عزت کنگے لیرہ۔ ○
۲۲ اے نوکراک، ہر وخت تینا مالکاتا حکماتے منبو۔ وا خاطر آن آخا کہ مالک ٹھے
خنیک او خوش مریک، بلکہ آست نا خوب اٹ خرتے کبو، آنتے کہ ٹھے خدا نا مون آ

۲۳ پیش مروئی اے۔ ○ اراکاریمته کہ کیرے، اُست ناخُب اٹ کَبو، اُست ٹی دا سوچ
 ۲۴ تجبو کہ "ای داکاریمے بندرغ کے آخا، بلکہ خُدا کے کَنگ ٹی اٹ"۔ ○ او یات تجبو کہ
 خُدا نا مقرر کروکا دا اُگل بیتاتا بدلے ئے ایتک، او دا حکماتا مَنگ اٹ ئم نہ صرف
 ۲۵ مالک بلکہ اصل ٹی خُدا نا مقرر کروکا نا خرتے کَنگ ٹی اُرے۔ ○ خُدا اُگل نا برابر برابر
 فیصلہ کروکا اے، او خراب کاریم کروکاتے بزا ایتک۔ ○
 ۱ بے اے مالِکاک، ئم ہم تینا نوکراتے تو جوانی ٹی پیش بُو، او یات کَبو کہ ئم
 ہم جنت ٹی مالکس اُرے۔ ○

ریشمائی نا بیتاک

۲ ہر دخت توجہ ایتبو او اُست ناخُب اٹ عبادت او دُعا کَبو، او خُدا نا شکرے
 ۳ اُوا کَبو۔ ○ او دا عبادت نا دخت آن کے ہم دُعا خُوابو کہ خُدا نئے موقعس ایتے کہ
 نن اونا مقرر کروکا نا باروٹ پُسنکَنگا پیغام نا تلینے کین۔ او ہندا دجہغان ای قید ٹی
 ۴ اٹ۔ ○ دُعا کَبو کہ دا پیغامے ای ایلوفتے آسر کیو، او اوفک پوہ مریر۔ ○
 ۵ بے ایماناتا مون آ عقل مندی اٹ کاریم کَبو او ارا دخت آ موقعس پیش
 ۶ مرے، اوفتے آ دا پیغامے سر کَبو۔ ○ ئم ایلوفتے تو جوانی ٹی بیت کَبو، او ئم دا ہم
 چارے کہ ہمر ایلو بندغاتا سوالاتا جواباتے تروئی اے۔ ○

آخری بیتاک

۷ ننا دوستگا سنگت تَخفَس، کہ اُست ناخُب اٹ نن تو او ار خُدا نا خدمت کروکوس
 ۸ اے، ئمے کنا باروٹ احوال ایتک۔ ○ ای دا خاطر آن اووے ئمے آراہی کَنگ ٹی
 ۹ اٹ کہ ئمے ہمت او ننا باروٹ تسلی ایتے۔ ○ اُنیمس، کہ نیک او جوان ایمان

تجوکوس اے، ٹاشاردارس اے او ٹم تو سنگتی کیک، اووے ہم داڑتو اوار مون
تینگ ٹی اٹ تاکہ ٹمے کل آخوالے رغامے۔○

۱۰ آرسترس، کہ کن تو قید اے، ٹمے آسلام راہی کیک، او مرقس کہ او برتباس نا
اے نامار اے، ہم سلام پانک۔ واهو مرقس اے، کہ ای اونا باروٹ ٹمے پاریسٹ۔
۱۱ اگہ ٹمے آبرے، تو است ناخب اٹ بہ خیرٹ کبو تہ۔○ او یسح، کہ یوسٹس ہم
پاننگ، ٹمے آسلام راہی کیک۔ ہندا مسہ عیسائییک کہ مست یہودی آخرہ، خدا نا
پسکنگا پیغام کے کن تو اوار بحاز کاریم کریو، او کنا بحاز مدتے کریو۔○

۱۲ ایفراس، کہ واهم ٹاشاردارس اے او ٹم تو سنگتی کیک، او خواجہ عیسیٰ نا
پیغامے ایلوفتے آسرکنگ ٹی اے، ٹمے سلام پانک۔ او بروخت است ناخب اٹ
ٹم کے دعا خواہک تاکہ ٹم سختی اٹ خدا نا پسکنگا پیغام نا حکمتے آچلینگبو۔○ او
۱۳ ای گواہ اٹ کہ او لوکیہ او پیراپلس شاراتا بندغاتے کے او ٹم کے ہم بحاز کاریم
کریو۔○ دوستگا سنگت حکیم لوتا او ویماس ہم ٹمے سلام پارہ۔○

۱۵ لوکیہ شارٹی رینگوکا عیسائی او ٹمفاس نارائی مچ مروکا عیسائی تے ہم نناکند
۱۶ آن سلام پابو۔○ واخط خواننگ آن پد لوکیہ شار نا عیسائی تے کے راہی کبو۔
ای لوکیہ شار نا عیسائی تے کے ہم خطس لکھاٹ۔ واخط اوفتا خواننگ آن پد
۱۷ ٹمے آسر میک۔○ آرچپس نے پابو کہ "آرا خدا نا کاریم نازمہ واری نے تینگنے،
ہوشاری ٹی کرتہ۔"○

۱۸ واخطے ای پین کسے آن لکھینگ ٹی اٹ، ولے دستخط آن ظاہر اے کہ وا
خط کناکند آن بسونے۔

ٹمازی آخدا نارحمتاک مرید۔

خدا حافظ۔

ٹما مزہبی آیلمک،

پولس او تیختھیس۔○

تھسلیکے شار نا عیسائی تے کے اولیکو خط نا تعارف

دا خط نا لکھنگ نا وخت آ تھسلیکے شار روم شہنشاہ نا دو ٹی آسکہ، او مگدنیہ صوبہ نا کلان بھلا شار آسکہ۔ پوٹس عیسیٰ نا پُسکننگ پیغام نا تبلیغے کنگ کے تھسلیکے شار آبناس، او بھاز ایلو قوم والاک عیسائی جوڑ مسوسر۔ دا تبلیغ آن یہودیک ہوشنگار او پوٹسے دا شار آن کشار (شاگردا کاریماک ۱:۱۰-۱:۱۷)۔

پوٹس تھسلیکے شار نا عیسائی تا ایمانے بسفنگ کے دا اولیکو خطے لکھانے تاکہ اوفک دا مصیبت او تکلیفاتے آن پریشان مفس او ایمان آن بڑسینگپس۔ او اوفتے رغامانے کہ بمو وخت اسکان کہ خواجہ عیسیٰ پدی بٹنے، بر بندغے تینا نیکنگا کاریمتے کروئی اے۔

تھسلیکے شار نا عیسائیک پوٹس آن منہ سوال بریفیسر، او دا خط ٹی پوٹس اوفتا جواباتے تسونے۔ سوالا تا نیام ٹی دا سوالاک آسره، فرض کر کہ اسہ عیسائی س خواجہ عیسیٰ نا پد بینگ آن مُست کہے، تو او ہم نجات حاصل کیک؟ خواجہ عیسیٰ آرا وخت آ پدی بریک؟ وغیرہ وغیرہ

دا خط نا اہنگا بشخاک داد او:

۱:۱ - ۱۳:۳ پوٹس نا خدا نا صفت او شکرے آدا کنگ

۱:۴ - ۱۲:۴ خدا نا خوش نا مطابق زندگی گذریفنگ

۱۳:۴ - ۱۱:۵ عیسیٰ نا پدی بینگ کے تیاری

۱۲:۵ - ۲۸:۵ آخری بیتاک او سلام او دُعا

پولس نا تھسٹنیکے شار نا عیسائی تے کے اولیکو خط

ب تھسٹنیکے شار ٹی رینگوکا عیسائی سنگٹاک،

سلام۔

باوہ خدا او خواجہ عیسیٰ، کہ او خدا نا مقرر کروکا اے، نئے تین کے گچین کرینو،
نن تینا ایمانے اوفتازی آسین۔ وافتا رحمتاک نمازی آہر وخت مرید، او ٹھے
آپریشانی بف۔

۲ آرا وخت آن وعا کینہ، نن ٹم کے ہم وعا کینہ، او خدا نا شرے آوا کینہ
کہ ٹم مصیبتاے سہیرے، آتے کہ ٹما مون آمروکا بیتاے آیقین سخت اے۔
۳ نن دا ہم باوہ خدا نا شرے آوا کینہ کہ ٹم آست ناخب آٹ خدا نا خرتے کیرے،
آتے کہ ٹما خواجہ عیسیٰ نازی آایمان بسونے، او ٹم ایلو فتنے تو محبت کیرے۔ دا
وجہ غان ٹم سختگا کاریمتے کیرے او ٹم اونا خاطر آن تکلیف سہنگ ٹی اے۔
۴ نن سنگٹاک، نن چانہ کہ خدا ٹھے تین کے گچین کرینے او ٹم تو محبت کیک، او
۵ نن پسکینگا پیغام نازی آست ناخب آٹ ایمان تچائن او دا عیسیٰ نا باروٹ
پیغامے ٹھے اسکان سر کرین۔ نن ٹم تو نہ صرف ہیست کرین، بلکہ خدا نا پاکنگا
روح نا طاقت آٹ معجزہ ہم نشان تسن۔ آرا وخت آن نن ٹم تو رہینگانہ دا ننا آخا،
بلکہ ٹما کلا نا فائدہ آسکہ۔

۶ ٹم نن پیغامے منارے او خواجہ عیسیٰ نا نشان تروکا کسر آخنے آن بار پنگ
ٹی اے۔ نن واڑ کے بھاز تکلیف بیفیرے، ولدا ہم ٹم خدا نا پاکنگا روح نا طاقت
۷ آٹ پیغام نازی آخوشی آٹ عمل کیرے۔ ہندا خاطر آن ٹم مکدنیہ او یونان
۸ ضوبہ غاتے ٹی رینگوکا ایلو گل عیسائی تے کے مثال اے۔ او نہ صرف خدا نا پیغام

۹ ثما وریعہ آٹ مکڈنیہ او یوتان صوبہ غاتا کل شارائے ٹی سر مس، بلکہ ثما خدا نازی آ
ایمان بسنگ نا خبر ہم چارمہ گنڈ آ سر مس۔ واسر نئے ضرورت افک کہ بند غاتے
۱۰ ثما ایمان نا باروٹ پان۔ ○ بھازنگا شاراتا بند غاک اکثر ایلو فتنے پارہ کہ ٹم نئے ہمر
بہ خیرٹ پاریرے، آرا وخت آن ٹم تو یلنگ کے بسوسن؟ او ہمر ٹم بتی آ خداتا
عباوتے لارے۔ واسر ٹم ہمو خدا نا خرتے کنگ ٹی آرے، کہ ہمیشہ کے زندہ اے،
او نئے راستنگا کسرے نشان تسونے۔ ○ ٹم اونا مار نا جت آن پدی بنگ کے ہم
انتظارے کنگ ٹی آرے۔ وا ہمو مارے اے کہ خدا اووے پدی زندہ کرینے، او
نئے خدا نا مروکا ہراغان بچائیک ○

پوکس نا تسلی تینگ

۱ ب سگٹاک، ٹم تیٹ چارے کہ ننا ثما گنڈ آ بنگ ناکامی آلویکہ ○ ٹم وا ہم
۲ چارے کہ تھسٹنیکے شیار آ بنگ آن مست نئے فلی شاری مخلوق کینگ تیس او
بے عزت کرے۔ او تھسٹنیکے شاری ہم بھازنگا ننا خلاف مسر، ولے خدا نئے
۳ ہمت تیس کہ نن اونا پوسکینگ پیغامے ٹمے اسکان سر کرین ○ او آرا بیتاتے کہ نن
۴ ٹمے رغانان، واک غلط آلویرہ۔ ننا اراوہ نیک اسکے، او نن کسے ریفٹن ○ بلکہ نن
ہمیشہ ہمو بیتاتے پارین کہ آرا خدا نا او، آتے کہ آزمائش آن پد او چائس او اووے
یقین اسکے کہ نن اونا پوسکینگ پیغامے رسیفنگ کینہ۔ نن بند غاتے خوش کنگ نا
کوشتے کتوین، ولے خدائے خوش کنگ نا کوشتے کرین کہ او بند غ نا تہہ پیشنے
۵ چایک ○ ٹم بھاز جوان چارے کہ نن تینا فائدہ کے ثما صفقے وروغ آٹ کشتن، او نہ
۶ نئے گڑاسے نا لالچ اسکے۔ وا بیتاتے کہ خدا ننا گواہ اے ○ خدا نا مقرر کروکا نا خاصنگا
شاگرو جوڑ منگ آن ننا حق اسکے کہ نن ٹمے آن گڑا خواہنگ کرین، ولے نن بندن
کتوین۔ نن وا ہم کوشت کتوین کہ ٹم یا پین کس ننا صفقے کے۔ بلکہ آرا وخت آ

- ۸ نن ٹم تو آسنہ، تو نرمی کرین وھن کہ اسہ لمہس تینا چناتے تو نرمی کیلک۔ ○ نن ٹم
تو بھاز محبت اے۔ ہندا خاطر آن نن بھاز خوش آن کہ خدا نا پسکینگا پیغامے ٹمے
اسکان سر کرین۔ ٹم نن بھاز دوست ارے، او ننا جان ہم ٹم کے قربان اے۔ ○
- ۹ سنگٹاک، یقیناً ٹمے یات مروئے کہ نن ہمر ثمانیم ٹی آست اٹ کاریم کرین۔ نن
خدا نا پسکینگا پیغامے ٹمے اسکان سر کنگ نا وخت آگسے نازی آ بوجھ تھوین، بلکہ
نن تینا کنگ او بینگ کے دے او نن کاریم کرین۔ ○
- ۱۰ خدا او ٹم دا پیتاتے کے ہم گواہ ارے کہ آرا وخت آن نن ٹمے آ بسن او ٹم
ایمان تھارے، ننا نیت خراب آلویکہ، ننا آست صفا اسکہ او خدا نا راستنگا کسر آ
بینگ ٹی آسنہ۔ ○ ٹم تیٹ بھاز جوان چارے کہ نن ٹمے آن ہر آسٹ تو ہندن
- ۱۱ پیش بسن وھن کہ اسہ باوہس تینا چناتے تو پیش برے۔ ○ خاص طور اٹ نن
ٹمے ہمت او تسلی تسن، او نن ٹمے ہر وخت رغانم کہ ہمر خدا نا خوش نا مطابق
رہینگ کیرے۔ دا ہمو خدا اے کہ ٹمے جت ٹی رہینگ کے توار کرینے او ٹم
اوڑے اونا نورے خیرے۔ ○
- ۱۲ آرا وخت آن نن خدا نا پیغامے ٹمے اسکان رسیفین، ٹم اودے بگورے او
منارے، قبول کرے۔ ٹم پاتویرے کہ ”دا پیغام بندغ نا اے“۔ بلکہ ٹم پاریرے
کہ ”دا یقیناً خدا نا پیغام اے“۔ نن دا پیتاتے کے ہم خدا نا شکرے آوا کینہ۔ او آرافک
عیسیٰ نازی آ ایمان تھیرہ، خدا اوفتا آستاتے نرم کنگ ٹی اے۔ ○ سنگٹاک، ٹم تو
- ۱۳ ہمو مسلہ ننگ ٹی او، آرا یہوویہ صوبہ ٹی رہینگوا عیسیٰ تے تو مسونو۔ یہوویہ
صوبہ ٹی خواجہ عیسیٰ نازی آ ایمان تھوگا بندغاتے ہمو جاگہ نا یہوویک تکلیف تسر،
او ہندن ٹمے ہم ثماشار نا بندغاک تکلیف تینگ ٹی او۔ ○ یہوویہ صوبہ ٹی یہوویک
خواجہ عیسیٰ او مست نا پغمبر اتے کسفر، او نن تکلیف تسر۔ یقیناً خدا اوفتے آن
بھاز ناراض اے، او بھاز گایلو بندغاک پارہ کہ ”یہوویک ننا دشمن او“۔ ○ وافک
دا ہم کوشست کرے کہ نن ایلو قوم والاتے آ خدا نا نجات نا پیغامے رسیفنگ کے

دافک شروع آن گناہ کنگ ٹی او، ولے دا گناہک ایلو گناہ تے آن بھاز زیاست
او۔ بندا خاطر آن خدا او فتنے بڑا تنگ ٹی اے۔

پوکس نا پدی ملنگ نا خوش

۱۷ کنا سنگتاک، آرا وخت آن ٹھے آن جتا مسن، نن واسکان اسہ پہ ایلو آن تینا
تو جتا آن، ولے ننا سوچاک اسٹ او۔ نن ٹم کے بھاز زیری آن، او بھاز کوشست
۱۸ کرین کہ ٹم تو پدی بلین۔ ننا خوش اے کہ ٹھے آپدی برین۔ ای تیٹ بھاز وار
۱۹ کوشست کرٹ کہ ٹھے آریو، ولے شیطان دا ملنگ نن کے مشکل جوڑ کرے۔ ٹما
عیسائی جوڑ منگ آن نن بھاز خوش آن، او ننا یقین اے کہ، آرا وخت آ خواجہ
۲۰ عیسیٰ پدی بریک، نن واسیتے اونا مون آ خوشی اٹ پیش کنگ کروں، او دا وخت
آ ہم نن او ایلو بندگاک شام عیسائی جوڑ منگ نا خوشی ٹی خدا نا صفے کینہ۔
۱ **۳** ولے نن تینا بنگ نا خوشے تورنگ کتوین۔ بندا خاطر آن ای فیصلہ کرٹ کہ
۲ ای اتھیز شار ٹی تینا ریمگیو، او ای اراوہ کرٹ کہ تینا مزہی آ ایلیم تینتھئے، کہ
او نن تو خواجہ عیسیٰ نا پسکینگا پیغامے خدا نا خوشی کے تبلیغ کنگ ٹی اے، او دے
۳ ٹھے آرابی کرٹ، تاکہ ٹما دتے کے او ٹما ایمانے بسے، او برے کہ ٹھے آن کس
دا تکلیفاتا وجرغان ایمان آن تو پدی ہڑ سینگتے۔ ٹم تیٹ چارے کہ دا تکلیفاک
۴ نن کے بروئی او۔ آرا وخت آ ای ٹم تو اسٹ، ای ٹھے دا تکلیفاتا باروٹ، کہ ٹھے
آ بسونو، ٹھے مالو آن پارینٹ۔ او ٹم جوان چارے کہ آرا بیتاے کہ ای پارینٹ،
۵ بندن مس۔ ای بین انتظار کنگ کتوین۔ بندا خاطر آن ای تینتھئے ٹھے آ
رابی کرٹ، تاکہ او ٹما ایمان نا باروٹ احوالے آتے۔ ای بھاز پریشان اسٹ کہ نواہ
شیطان ٹھے ریفوئے، او ننا تبلیغ پوک بنوئے۔
۶ واسہ تینتھئے پدی بسونے او ٹما محبت او بسونگا ایمان نا باروٹ جوانو آخوالس

میسوئے۔ او نئے احوال تسوئے کہ ٹم نئے اُست ناخب اٹ یات کیرے، او ٹم نن
 ۷ تو یلنگ نا خوائش مند اُرے، وُهن کہ نن ٹم کے اُن۔ ۵۔ بندا خاطر اُن ٹما واسکان
 ۸ عیسیٰ نازی آ ایمان تخنگ نا احوالے بنگ اُن پد مصیبت نا باوجود ننا بمت
 ۹ ووانے۔ ۵۔ واسہ ننا پریشانی فرمس، او ٹما ایمان تخنگ نن کے بھار خوشی نا بیش
 ۱۰ اے۔ نن خدا نا شکرے اوا کینہ کہ ٹم واسکان عیسیٰ نا نشان تروکا کسر نازی آ
 ۱۱ بنگ ٹی اُرے۔ ۵۔ او نن بر وخت اُست ناخب اٹ خداغان وُعا کینہ کہ ٹم تو ولدا
 ۱۲ بلین او ایمان نا باروٹ ارا پیتا تھے خبر آف، ٹھے پوہ کین۔ ۵۔
 ۱۳ نن وُعا کینہ کہ ننا باوہ خدا او خواجہ عیسیٰ ٹم تو ننا یلنگ کے کسر س جوڑ کیر۔ ۵۔
 ۱۴ خدا ٹما محبتے تین پہ تین ٹی وُوفے او ٹم ایلو مخلوق تو ہم بندادہ محبت کیرے، وُهن
 ۱۵ کہ نن ٹم تو کلنگ ٹی اُن۔ ۵۔ ٹما ایمانے وُوفنگ تو اوار خدا ٹما مصیبتا سہنگ نا
 ۱۶ طاقتے ہم وُوفے، تاکہ ارا وخت آ ننا خواجہ عیسیٰ تینا زنی آ ایلو ایمان تجوکاتے تو
 ۱۷ اوار پدی برے، تو دا وخت آ ٹم ہم باوہ خدا نا مون آ بے عیب او پاک صاف
 ۱۸ مریرے۔ ۵۔

خدا نا خوش نا مطابق زندگی تھے گدریفنگ

۱ ب سنگٹاک، پین پیتاک ہم اریر، کہ نن ٹھے پارینس او ہیل تسوئن، کہ خدائے
 ۲ خوش کلنگ کے ٹھے ارا کاریمتے کروئی اے۔ او یقیناً ٹم ہم طریقہ اٹ رینگنگ
 ۳ ٹی اُرے۔ واسہ نن ٹھے خواجہ عیسیٰ نا پن اٹ منت کینہ کہ داژان زیاست کاریم
 ۴ کبو۔ ۵۔ ٹم تینٹ چارے کہ دا حکماک خواجہ عیسیٰ نا گنڈ اُن بسونو۔ ۵۔ خدا نا خوش
 ۵ اُرے کہ ٹم پاک صاف مریرے، او اصل زنا کیرے۔ ۵۔ ایلو قوم والاک خدائے
 ۶ پنہ او بر وخت زنا کیرہ او زنا نا باروٹ سوچ کیرہ۔ ٹم بندن کیو۔ بلکہ ٹھے اُن
 ۷ ہر اریغ تینا زائفہ نا حق نا باروٹ پوہ مرے، اووے خدا نا خوش نا مطابق عزت

۶ ایسے ○ او ہندن ئے آن ہر اسٹ ایلوفتا نیازی تا باروٹ خرابو بیت سوچ خلپ۔
 ۷ نن ئے واپیتا تا باروٹ مست سختی اٹ منع کریسن او پارینسن کہ ”آرا بندغ دھنگا
 ۸ گناہ نا کاریتے کیک، خدا اودے بڑا ایتک“ ○ خدا ننے آوا پسنکینگا پیغامے وا خاطر
 ۹ آن تیتے کہ نن زنا کین، بلکہ نن پاک صاف رہینگین ○ ہندا خاطر آن آرا بندغ
 ۱۰ وا پیغامے پتیک، او نہ صرف بندغے بلکہ ہمو خدا ئے ہم پتیک آرا ننے تینا پاکینگا
 ۱۱ روح نا طاقے ایتک ○

۱۲ کنے وا لکھنگ نا ضرورت اٹک کہ ئم تینا عیسائی سنگتاتے تو ہمر سنگتی کبو۔
 ۱۳ خدا نا پیغام ئے آہس او ئم تینٹ چارے کہ ہمر تینا مزہبی آ سنگتاتے تو محبت
 ۱۴ کنگ کیرے ○ او ہندن واسکان ئم تینا مکدنیہ ضوبہ ئی رہینگو کا کل عیسائی تے تو
 ۱۵ سنگتی کنگ ئی ارے، او نن ئے منت کینہ کہ ئم واڑان زیاست سنگتی کبو ○ تینا
 زندگی نا وا مقصدے جوڑ کبو کہ کسے تو بحث کپہو، ایلوفتا نیام ئی تمپہو، او تینٹ
 ۱۶ مزدوری کبو، ذہن کہ نن ئے مست پارینسن ○ ہندا طریقہ اٹ پسنکینگا پیغامے
 ۱۷ نانوکاتا مون آٹما عزت بڑز آمریک، او ئم کسے نا محتاج مفیرے ○

عیسیٰ نا پدی بننگ کے تیاری

۱۸ ننا سنگتاک، ننا خوش اے کہ نن ئے ہمو عیسائی تا باروٹ پان آرا کسکونو،
 ۱۹ تاکہ ئم ایلوفتے آن بار پریشان او نگیں مقبو۔ ایلوفک سوچ کیرہ ”کبنگ آن پد
 ۲۰ انت مریک؟“ اوفتے چچ خبر آف ○ ولے ننا ایمان اے کہ عیسیٰ کسفنگا او پدی
 ۲۱ زندہ مسونے او ہمیشہ خدا تو اوار اے۔ او ہندا خاطر آن ننا وا ہم ایمان اے کہ
 ۲۲ آرا بندغ عیسیٰ نازی آ ایمان تنج، کبیک، تو خدا اودے پدی زندہ کیک او
 ۲۳ عیسیٰ تو ملیک ○

۲۴ آرا بیتاتے ای واسہ ئے لکھیوہ، وا عیسیٰ نا خوانفنگاک او۔ ننے آن آرا بندغا،

۱۶ کہ عیسیٰ نا پدی بینگ اسکان زندہ او، اوفک کہو کاتے آن مُست عیسیٰ تو پلپسہ۔
 ۱۷ بلکہ خواجہ عیسیٰ تیڈت جنت آن شیف بریک، توار کیک، خدا نا گنڈ آن اعلائس
 ۱۸ مریک، او اونا بھلو ملائیس بیت کیک۔ او آرا بندغاک عیسیٰ نازی آ ایمان
 ۱۹ تجا نر، کسکو نر، اوفک اولیکو وار پدی زندہ مریرہ۔ ۱۰ داکان پد ہمو زندہ غاک، کہ
 عیسیٰ نازی آ ایمان تحیرہ، کہو کاتے تو نچ مریرہ او جمرے آ تو ٹی عیسیٰ تو بلیرہ،
 ۱۸ او ہمیشہ اور تو رہینگیرہ۔ ۱۰ ہندا خاطر آن اسہ پہ ایلوے تینا ہندا پیتاتے آن تسلی
 ایتہو۔ ۱۰

۱ **۵** سنگٹاک، کنا خیال ٹی پیشن گوبی تا مطابق کہ دا گڑاک مریرہ ئے تیڈت
 ۲ خبر اے۔ ۱۰ ولدا ہم ای ئے پاوہ کہ خواجہ عیسیٰ اسہ دے س ناگمان پدی بریک،
 ۳ دھن کہ دزن نا وخت آن ناگمان بریک۔ ۱۰ دا وخت آ بندغاک پارہ ”داسہ امن اے
 او ہر گڑا محفوظ اے“، ولے اسہ وار تو اوفتے آ خدا نا بزا بریک، اوفک تکلیف
 کاٹیرہ۔ ہمو بندغاک خدا نا دا بزاغان بچنگ کپسہ۔ دا تکلیف اوفتے آ ہندن اسہ
 ۴ وار تو بریک دھن کہ چنا دوی مروکا لہ نا پڈ ٹی اسہ وار تو خل تک۔ ۱۰ ولے،
 کنا سنگٹاک، ثم خدا نا صبح نگا کسر آ بنگ ٹی اُرے، تارمہ ٹی اُفیرے۔ ہندا
 ۵ خاطر آن عیسیٰ نا پدی ناگمان بینگ نا وخت آ ثم پریشان مَفرے۔ ۱۰ ثم گل
 ہمو بندغاک اُرے کہ روشنائی ٹی اُرے، او عیسیٰ نا پدی بینگ کے تیار اُرے۔
 ۶ ہندا خاطر آن نن ایلو بندغاتے آن بار تارمہ ٹی اُفن۔ ۱۰ ایلوفک نن نا وخت آ
 ۷ نشہ کیرہ، خاچو کاتے آن بار مریرہ، کہ اوفک ایلو پیتاتا باروٹ صبح سوچ خلپسہ،
 صرف تینا باروٹ سوچیرہ۔ ولے نن ہندن کپن، بلکہ ہمیشہ روحانی طور آت بیدار
 ۸ مرین، او تینا خرابنگا خوشاتے تورین۔ ۱۰ ولے نن روشنائی ٹی اُن۔ ہندا خاطر آن
 نن ہر وخت تینا خرابنگا خوشاتے تورین۔ دھن کہ اسہ فوجی س سینہ بند او آہنی
 آ ٹوپے تینے بچائنگ کے بینک، ہندن نن ہم تینا بچائنگ کے ایمانے تینا
 ۹ بسفیمبو او تین پہ تین تو محبت کیمبو۔ ۱۰ خدا نغے دا خاطر آن تینا کسر آ میتے کہ

نئے سزا ایٹے، ولے نن خُواجه عیسیٰ غا، کہ او خدا نا مقرر کروکا اے، ایمان تنگ
 نا ذریعہ اٹ نجات حاصل کینہ۔ ○ او نننا خاطر آن کسفنگ او پدی زندہ مس تاکہ
 اونا پدی بنگ نا وخت آ، کبوک آن یا زندہ آن، اوڑتو اوار رینگین۔ ○ او بندن
 کہ ثم واسہ کنگ ٹی آرے، ہندا ڈول اٹ اسہ پہ ایلو نا تینا مدتے کبو او ہمتے
 ورفبو۔ ○

رغامنگ او سلام او دُعا

سنگاک، نن ٹے منت کینہ کہ ہمو رہنماتا عزتے کبو، ارا ٹے عیسیٰ نا باروٹ
 پوہ کنگ ٹی او، اونا طریقہ اٹ زندگی گدریفنگے ہیل تنگ ٹی او۔ ○ اوفتے ایلو فتے
 آن دا کاریم کنگ نا وجہ غان زیاست عزت ایٹبو، اوفتے تو محبت کبو۔ واڑتو اوار
 تین پہ تین تو سنگتی کبو۔ ○
 او نن ٹے رغامنگ ٹی آن کہ سستنگا بندغاتے پابو کہ ”سستی کپہو“، خُولوکاتے
 ہمت ایٹبو، ارفتا کہ ایمان کمزور اے، اوفتا مدتے کبو، کسے تو بڑ توار اٹ بیت
 کپہو۔ ○ اگ کسں ٹما خلاف بدی کیک، ثم اوڑتو بدی کپہو، ولے ہر وخت تینا دا
 مقصدے جوڑ کبو کہ اسہ پہ ایلو تو تینا جوانی کبو او ایلو بندغاتے تو ہم جوانی کبو۔ ○
 ہمیشہ خوش ہو، ○ ہر وخت خدا نا عبادتے کبو، ○ ہر حال ٹی خدا نا شرکے او
 کبو۔ واک خدا نا خوش نا مطابق او، اتے کہ ثم عیسیٰ جوڑ مسوورے۔ ○
 ارا وخت آ خدا تینا پاکنگا روح نا طاقت اٹ تینا پیغامے ٹما آست ٹی شانگ،
 تو واڑان انکار کپہو۔ ○ خدا نا باروٹ پیغام تروکاتا پیتاے غور اٹ ہمبو، ○ ولے
 دا پیغاماتا باروٹ سوچ کبو، او صرف صبح نگا پیغاماتے منبو۔ ○ او ہر ڈول نا خرابنگا
 کاریمتے ایلو۔ ○
 نننا دعا اے کہ خدا، کہ ٹما پریشاناتے مَر کیک، ٹے ہر ڈول نا گناہتے آن بچائے۔

- ۲۳ ن دا ہم دُعا کینہ کہ خُواجه عیسیٰ، کہ او خُدا نا مقرر کروکا اے، اونا پدی بنگ اسکان
 ۲۵ اے ہر دُول اٹ بے عیب مریرے۔ ○ خُدا نے گچین کرینے او ضرور تینا اقرارے
 ۲۶ پورہ کنگ کے نئے پاک صاف کیک۔ ○
 ۲۸ سنگتاک، اے ہم نن کے دُعا کبو۔ ○
 اے اے خُواجه عیسیٰ نا پن اٹ حکم ایتوہ کہ دا خطے کُل عیسیائی تے کے خوانبو۔
 او خُواجه عیسیٰ، کہ او خُدا نا مقرر کروکا اے، اونا رحمتاک نمازی آمریر۔
 کُل عیسیائی تے دُو تفوک سلام،
 اے مزہبی آ ایلیم،
 پولس،
 او کن تو اوار، سیلاس او تیمتھیس۔ ○

تھسلنیکے شار نا عیسائی تے کے ارٹ میکو خط نا تعارف

پوٹس دا خطے اولیکو خط آن پد لکھا، آنتے کہ بھازنگا بندگا عیسیٰ نا پدی بئنگ نا باروٹ دروغ پڑیرہ۔ پوٹس اوفتے پوہ کرے کہ خرچڈال نا بئنگ او اونا مخلوقے ریبنگ آن پد عیسیٰ پدی بریک۔ پوٹس دا خط ٹی عیسائی تے ہمتے بس او زور تہا کہ ”ایمان آن پڑسینگپو“۔ پوٹس دا شار نا عیسائی تے دا ہم نصیحت کرے کہ تکلیف او مصیبتاتے سہو او نیکنگا کاریمتے کریسہ ہمو۔

دا خط نا اہنگا بشخاک داد او:

۱:۱ - ۱۲:۱ تعارف

۱:۲ - ۱۷:۲ عیسیٰ نا پدی بئنگ، خرچڈالے کسبنگ

۱:۳ - ۱۸:۳ ضرب نا زی آ عمل کنگ نا حکماک

پوٹس نا تھسلنیکے شار نا عیسائی تے کے ارٹ میکو خط

۱ ب تھسلنیکے شار ٹی رہنگو کا عیسائی سنگٹاک،

سلام-

۲ تم باوہ خدا او خواجہ عیسیٰ، کہ او خدا نا مقرر کروکا اے، نا کسر آپنگ ٹی ارے۔ ○ ہندا خاطر آن باوہ خدا او خواجہ عیسیٰ، کہ او خدا نا مقرر کروکا اے، اوفتا رحمتاک شازی آمرید، او ٹے آپریشانی بف۔ ○

۳ سنگٹاک، نن ہر وخت تم کے خدا نا شکرے آوا کینہ، آنتے کہ ثما ایمان دے پے

وے آن زیاست مریسہ بنگ ٹی اے، او نما اسہ پہ ایلو تو تینا محبت ہم زیاست
منگ ٹی اے۔ بندا خاطر آن دا ہم ضروری اے کہ نن خدا نا شکرے آوا کین۔ او
نن ایلو عیسیٰ تا نیام ٹی خوشی اٹ پانہ کہ نمازی آ تکلیف او مصیبتاں بستر، ثم
سہارے، ولے ایمان آن بڑ سینگتورے۔

ثم واسکان ایمان آن بڑ سینگتورے، او واژان ظاہر مریک کہ خدا نا فیصلہ صبح
اے، او واژان پد خدا ئے وانا بدلے ایتک۔ ایمان تھنگ نا وجہ غان ثم واسکان
بھار تکلیف کائنگ ٹی آرے، ولے نما او ننا مصیبتاں خلاص مریہ، او نن ثم
تو اوار جنت ٹی کانہ۔ اوڑے نن کے مصیبت او پریشانیک افس۔ ولے خدا ہمو
بندغاتے آ مصیبت راہی کیک، آرافک ئے واسہ مصیبت تینگ ٹی او۔ خدا دا
فیصلہ ہمو وخت آ کیک آرا وخت آ خواجہ عیسیٰ خدا نا ملا لکاتے تو جنت آن اسہ
بھلو طاقتے تو بریک۔ او آرا بندغا کہ خدائے منپسہ، او ننا خواجہ عیسیٰ نا باروٹ
پسنگ پیغامے منپسہ، عیسیٰ اوفتے ہزا ایتک، اوفک دوزغ ٹی کارہ۔ او دوزغ نا
خاخر نا دا ہزا اوفتے آ ہمیشہ کے مریک۔ اوفک عیسیٰ غان، کہ اوڑو بھار عزت او
طاقت آرے، فر کنگیرہ۔ آرا وخت آ او پدی بریک، اونا زی آ ایمان تھوکاک
اودے عزت ایتیرہ، او اونا صفتے کیرہ۔ دافتے ٹی ثم ہم مردورے، آتے کہ ثم ننا تلینے
ینگورے، او اونا زی آ ایمان تھارے۔

اونن ہر وخت خدا غان دعا کینہ کہ "اے خدا، نی دافتے تینا رغامو کا کسر آ بنگ
نا طاقت ایتے۔ نی تینا طاقت اٹ دافتا نیکو کاریم کنگ نا خواہشاتے پورہ کرک،
آتے کہ دافتا ایمان بسونے۔" او دا طریقہ اٹ خواجہ عیسیٰ نا عزت بڑز آمریک، او
نما عزت ہم عیسیٰ نا مون آ بڑز آمریک۔ بندن مریک، آتے کہ خدا او خواجہ عیسیٰ،
کہ او خدا نا مقرر کروکا اے، اوفتا رحمتاں نمازی آ آرہ۔

خرجدال نا بَینگ

۱ ب کنا سنگتاک، ای تھے منت کیوہ کہ خواجہ عیسیٰ نا پدی بَینگ او ننا گلانا
 ۲ اوڑتو یلنگ نا باروٹ پریشان مقبو۔ ○ اگہ کس تھے آبرے، پائے کہ "پولس
 کے خوانفینے یا پیشن گوہی کرینے یا تُم کے خطس راہی کرینے، پارینے کہ "عیسیٰ
 پدی بسونے، تُم داسکان بندائے کن اُرے؟"، داپتاتے آیقین تجھیرے او
 ۳ پریشان مقیرے۔ ○ ہوشار ببو، تاکہ کس تھے چ طریقہ اٹ ریفپ۔ قیامت آن
 مُست ریفوکا یعنی خرجدال، کہ او دوزغ آ راہی تینگلک، ظاہر مریک، او بندغاتے
 ۴ خُدا نا کسر آن ہر سیفنگ نا کوشستے کیک۔ ○ او خُدا نا او مخلوق نا تینا جوڑ کروکا مزبہاتا
 خلاف مریک۔ اونا طاقت بندادہ ہرز آمریک کہ او خُدا نا بھلا عبادت خانہ ٹی کابک،
 تولیک، پالک "ای خُدا اٹ"۔ ○
 ۵ یات کبو، آرا وخت آ ای تُم تو آسٹ، داپتاتا باروٹ ای تھے مُست آن
 ۶ پاریسٹ۔ ○ ولے تُم تینٹ چارے کہ داسکان خرجدالے اجازت افک کہ او برے،
 ۷ بندغاتے ریفے۔ یقیناً خرجدال تینا مقرر کروکا وخت آمریک۔ ○ اتس کہ مردی اے،
 ۸ ہمو وخت اسکان مفک، کہ اونا وخت پورہ متے، اووے اجازت لیتے۔ خرجدال شیطان
 ۹ نا طاقت اٹ بریک او ہر ڈول نا معجزہ نشان ایٹک، او بھازنگا بندغاک ریفنگیرہ۔
 ۱۰ اوفک بھاز آسانی اٹ تینا سوچے بدل کیرہ، او دروغ ناپتاتے آ ایمان اتیرہ۔ بندا
 ۱۱ خاطر آن خُدا اوفتے یدہ کیک کہ اوفک ریفنگیر۔ ولے آرا وخت آ عیسیٰ بریک او تینا
 ۱۲ اُف نا طاقت اٹ اووے ہندن کسفک، دھن کہ تو پگے بال ایٹے، او داوے دوزغ
 ٹی خسک۔ داریفنگلوکا بندغاک ہم دوزغ آکارہ، اتے کہ دافک صبح نکا پیغام آ ایمان
 تجھیر، خُدا نا راستگا پیغامے اُست نا حُب اٹ متھویر، او نجات حاصل کتھویر۔ بلکہ
 دافک گناہ نا کسر آ خوشی اٹ ہنار۔ دانا نتیجہ اے کہ دافتے ہرا تینگلک۔ ○

خدا نُمے نجات تیننگ کے گچین کرینے

- ۱۳ ننا سنگٹاک، نُن ٹم کے ہر وخت خدا نا شکرے اوا کینہ، آتے کہ خدا نُمے دنیا نا جوڑ منگ آن گچین کرینے، او اووے ٹم تو بھاز محبت اے۔ خدا نُمے پاکنا روح نا طاقت اٹ تینا کسر آیسونے، نُمے پاک صاف کرینے، او راستنگ پیغام نا زی آٹھا ایمانے بسفینے، تاکہ ٹم نجات حاصل کیرے۔ نُن ٹمے پسکینگ پیغام نا تلینے کرین او خدا نُمے ایمانے واڑا بسفے۔ خدا نُمے تینا کسر آیسونے تاکہ نُمے عزتے خواجہ عیسیٰ، کہ او خدا نا مقرر کردکا اے، آن بار بزز آ کے۔ بندا خاطر آن، کنا سنگٹاک، آرا بیتاے کہ نُن ٹمے خط ٹی لکھائن یا ہموڑے نُمے پوہ کرین، دافتے آ ایمانے بسفبو او پدی ہر سینگیو۔
- ۱۶ باوہ خدا او خواجہ عیسیٰ، کہ دافتے نُن تو محبت اے، اوفک ننے ہمت او تسلی
- ۱۷ تسونو، ولے نُن دافتا لالچ آفن۔ نُن دما کینہ کہ اوفک ہر وخت نُمے راستنگ بیتاے پاننگ او عمل کننگ نا طاقتے ایتیر۔

دُعا کُبو

- ۱ **۳** ننا سنگٹاک، ٹم نُن کے ہم دُعا کُبو تاکہ نُن خدا نا پسکینگ پیغامے ایلو بندغاتے
- ۲ آژو زور سیفین، اوفک دا پیغام نازی آ عمل کیر، دھن کہ ٹم عمل کیرے۔ ٹم دا ہم دُعا کُبو کہ خدا شیطان نا کسر آ پُوکا بندغاتے آن ننے بچائے، آتے کہ بھازنگاک وا پسکینگ پیغامے منپسے۔
- ۳ ولے راستنگ خواجہ عیسیٰ اے۔ بندا خاطر آن او نُمے طاقت ایتک او نُمے شیطان
- ۴ آن بچائیک۔ او خدا ننا خیر خواہ اے، او ننے یقین اے کہ آرا بیتاے نُن نُمے

۵ رغامائن، ٹم اوفتے کنگ ٹی ارے، او مون آہم عمل کیرے۔
 نن وعا کینہ کہ ٹم خدا نا مقرر کروکا نارہنائی ٹی خدا نا مجھے پوہ مریرے او خدا ٹے
 تکلیف او مصیبتاے سہنگ نا طاقت ایٹے وھن کہ خدا نا مقرر کروکا کریس۔

سُستی کپبو، کاریم کبو

۶ ننا سنگٹاک، نن ٹمے خواجہ عیسیٰ، کہ او خدا نا مقرر کروکا اے، اونا پن آٹ
 حکم ایٹینہ، کہ بمو مزہبی آیلمتے آن مرہو، آرا کہ نارغامو کا پیتا تازی آمل کنگ
 ۷ ٹی آفس، او سُستی آٹ زندگی ئے گدریفنگ ٹی او۔ ٹم تیٹت بھاز جوان چارے
 کہ آرا وخت آن ٹم تو آسنہ، سُست آلوینہ۔ ٹم ہندن کبو وھن کہ نن ٹا نیام
 ۸ ٹی کریس۔ نن دے او نن بھاز کاریم کرینہ تاکہ نن تینا اِرغ ویرے تیٹت
 ۹ کین، گسے نازی آ بوجھ مفن۔ ننا حق آسکہ کہ نن ٹا مہمان مرین، ولے نن
 ۱۰ وھن کتوین، تاکہ ٹم کے مٹالس مرین، او ٹم ہندن کیرے۔ آرا وخت آن نن
 ٹم تو آسنہ، نن ٹمے اکثر پارینہ کہ ”آرا بندغ کاریم آن انکار کے، او دے گنوئی وُ
 گڑا یقبو“۔

۱۱ داسیتے ولدا ٹمے پاننگ ٹی اُن آنتے کہ نن بنگوئن کہ ٹمے آن گڑاس سُستی آٹ
 ۱۲ زندگی ئے گدریفنگ ٹی او، او ایلو بندغاتا نیام ٹی تمیرہ۔ نن خواجہ عیسیٰ، کہ او
 خدا نا مقرر کروکا اے، اونا پن آٹ وھینگا بندغاتے حکم ایٹینہ کہ اوفک تین کے
 تیٹت کثیر، او تینا زندگی ئے گدریفیر۔

۱۳ کنا سنگٹاک، ٹم جواننگا کاریمتے کنگ آن دم ورینگپنو۔ او اگہ کس مزہبی
 ۱۴ آیلم دا ننا راہی تروکا خطہ پنگ آن پد ہم دا پیتاے مٹیک، اوڑتو ہیست کپبو،
 ۱۵ تاکہ او شرمندہ مرے۔ ولے اوڑتو دشمناتے آن بار کپبو، بلکہ او دے اسہ ایلے
 آن بار پوہ کبو۔

- ۱۶ او آخر ٹی نن وعا کینہ کہ خواجہ یحییٰ، کہ او ننہ پریشانی تے آن بچائینے، اونا طاقت نَم کُل تو مرے، او نَمے بر وخت او بر جاگہ غا پریشانی تے آن بچائے۔○
- ۱۷ ای، پولس، وا آخری بیتا تے تیڈ تینا ڈو آٹ لکھنگ ٹی آٹ، او ای بر وخت آوا طریقہ آٹ لکھیوہ، تاکہ نَمے معلوم مرے۔○
- ۱۸ خواجہ یحییٰ، کہ او خدا نا مقرر کروکا اے، اونا رحمناک ٹا کُلانا زی آمریر۔
خدا حافظ۔
ٹا مزہبی آیلم،
پولس،
او کن تو اوار، سیلاس او تیمتھیس۔○

تیمتھیس کے اولیکو خط نا تعارف

تیمتھیس نا لمہ یھودی س او باوہ تہ یونانی س آسکہ. او ورنائی قی عیسائی جوڑ
 مس، او پُسکینگا پیغام نا تالان کنگ کے پولس تو اوار تبلیغ کرے.
 دا خط قی پولس تیمتھیسے مسہ بیتاتا باروت نصیحت کرینے،
 (۱) او دروغ نا خوانفوکاتے آن خبردار کیک. دروغ نا خوانفوکاک دا خوانفنگ
 قی آسره کہ ”خدا نا مون آپاک صاف مننگ او جتنے حاصل کنگ کے خاص
 دُول نا سو کمپیو، او برام کپیو“. پولس لکھا کہ دا بیتاتا مننگ ضروری آفک.
 (۲) پولس عیسائی تا مچ مننگ او عبادت کنگ نا باروت رغامیک، او صبحنگا
 معتبراتا باروت بم رغامیک.
 (۳) آخر قی پولس تیمتھیسے لکھانے کہ ”اسہ جوانو عیسائی س جوڑ مننگ کے
 ضروری اے کہ اُسٹ نا حُب آٹ عیسائی نا زی آ ایمان نجیس، او ایلو
 ایمان نجو کاتا خزمترے کیس“.

دا خط نا اہینگا بشخاک داد او:

تعارف	۱۱:۱-۱:۱
عیسائی او اوفتا معتبراتے بدائیت	۱۶:۳ - ۱۲:۱
تیمتھیسے اونا کاریم نا باروت بدائیت	۲۱:۶ - ۱:۲

پولس نام تیمتھیس کے اولیکو خط

ب کنا مزہبی آمار تیمتھیس،

سلام۔

باوہ خدا او خواجہ تیمتھیس، کہ او خدا نا مقرر کروکا اے، وافتا محبت اور حمتاک نا
زی آمریر، او نے آپریشانی بف۔

ای خدا او خواجہ تیمتھیس نا خوش آت تیمتھیس نا خاصنگا شاگرد جوڑ مسوٹ، ہمو خدا
کہ ننا نجات تروکا اے او ننا ایمانے تیمتھیس نا زی آسپینے۔

۳ دھن کہ ای نے مکذتیبہ ضوبہ غا پینگ نا وخت آنصیحت کریسٹ، کہ نی افسن
شار ٹی رہینگ، تاکہ آرا بندغاک کہ ننا مزہب نا باروٹ آرا دروغ نا پیغاماتے تینگ
۴ ٹی او، اوفتے منع کرک۔ اوفتے پا "تینا دروغ نا قصغاتے او تینا باوہ پیرہ غاتا باروٹ
۵ یمتاتے، کہ وافک صرف بحث او، ابو۔ تیمتھیس نا زی آایمان تینگ خدا نا کسر
اے، ولے دا بحث او قصغاتے کنگ آن اوفک خدا نا کسر آ پینگ نا بجائے
۶ پین کسرے آکارہ۔ اوفتے کنگ نا حکم نا مقصد اک داو کہ کل است نا خب
اٹ مخلوق تو محبت کیر، وافتا ضمیر صفا مرے، او وافک سختی اٹ ایمان تخیر۔
۷ گڑاس بندغ دا مقصداتے یلہ کرینو او بے فایدہ نگا بحثاتے ٹی تمانو۔ اوفتہ خوش
اے کہ خدا نا شریعتے خوانفیر، ولے اوفک آرا یمتاتے، کہ زور تینگ اٹ خوانفینگ
ٹی او، تیٹ پسرے تا۔

۸ نن چانہ کہ خدا نا آرا حکماک بندن کہ آریر، بندن اوفتا زی آ عمل منگ ٹی
۹ اے، تو جوان اے۔ اوفتے ہم یات تینگ نا بیت اے، کہ دا حکماک نینگا بندغاتے
کے جوڑ ممتو، آنتے کہ خدا نا راستنگا کسر آ پینگ ٹی او۔ بلکہ آرا بندغاک، کہ اوفک

شریعت آپلینکس، یا خدا ناراستگ پیغام آن انکار کیرہ، یا گناہ گار او، یا بے ایمان
 ۱۰ او، یا تینا لمہ یا باوہ نے کسفرہ، یا ایلوفتے قتل کیرہ، یا پین بندنو کاریم کیرہ کہ
 خدائے خوش افس، اوفتے کے جوڑ مسونو-○ او آرا بندغاک کہ زنا کیرہ، یا اغوا کیرہ،
 وروغ تیرہ یا وروغ ناگوای ایتیرہ، یا راستگ پیغام نا خلاف بیت او عمل کیرہ،
 ۱۱ اوفتے کے ہم جوڑ مسونو-○ خدا صفت کنگ نا لالچ اے، او تینا پسکننگ پیغام نا
 تبلیغ کنگ کے ہم کنے کچین کرینے۔ بندا خاطر آن واکنا خوافنگ او تبلیغ کنگ
 اونا خوش نا مطابق اے-○

پولس نا تینا عیسیٰ جوڑ مننگ کے خدا نا شکرے ادا کنگ

۱۲ ای تینا خواجہ عیسیٰ نا شکرے اوا کیوہ کہ او تینا کاریے کنگ کے کنے کچین
 کرینے اتے کہ ای اونا مون آخیر خواہ اسٹہ۔ ای اونا وا خاطر آن ہم شکرے اوا کیوہ کہ
 ۱۳ او کنے تینا کاریے کنگ نا طاقت او ہمت تسونے-○ واڑان مست ای اونا بازوٹ
 بے عزتی و بیت پارینے، اونا زری آ ایمان تھوکاتے تکلیف تسٹہ او اوفتے بے عزت
 کریں، ولے خدائے کنا زری آ رحم بس، اتے کہ ای واسکان ایمان تھوینٹ او
 ۱۴ چانٹوینٹ کہ انت کنگ ٹی اسٹہ-○ اونا خدا کے آ بندادہ تینا رحمتاے راہی کرے
 کہ ای واقفا لالچ آلوینے، او واسہ ای خواجہ عیسیٰ نازی آ ایمان تجیوہ، او اوڑ تو بھاز
 ۱۵ محبت کیوہ-○ وارا ست اے، ہر بندرغ اونا زری آ ایمان تیگ کیک کہ خواجہ عیسیٰ
 ۱۶ دنیا ٹی گناہ گارنگا بندغاتے پچاؤنگ کے بسوس۔ ای واقفے آن اسٹس اسٹہ، ولے
 خدا کنا گناہ گار نازی آ رحم کرے اتے کہ خواجہ عیسیٰ کنے ایلو بندغاتے کے مثال
 جوڑ کرے، او واسکان موقعہ آرے کہ آرا گناہ گاراک عیسیٰ نازی آ ایمان تیرہ،
 ۱۷ اوفک نجات حاصل کیرہ-○ اسٹنگ خدا، کہ گل دنیا نا مالک اے، خنگلک او ہمیشہ
 زندہ اے، مخلوق ہمیشہ صرف اونا عزتے او صفے کے-○

- ۱۸ او کنا مزہبی آمار، تیمتھیس، ای نے خدا نا حکماتے رغایوہ، نی کیسہ تا، او
 نا باروٹ مست نا عیسائی تا پیشن گوئیک پورہ مریرہ۔ وھن کہ اسے فوجی س تینا
 افسر نا حکماتے منک او تینا دشمناتا خلاف جنگ کیک، ہندن نی کنا حکماتے منہ
 ۱۹ او دروغ نا خوالفوکاتا خلاف بش مہ۔ ایمان آن ہر سینگہ، اُسے تینا صفا کرک۔
 ۲۰ بھارنگا بندغاک بے ضمیر مسونو، او ایمان آن ہر سینگانو۔ اوفتا نیام ٹی نمینیس
 او سکندر او۔ ای اوفتے شیطان نا کسر آپنگ کے الاٹ تاکہ اوفک سبق حاصل
 کیر او کفر پانگے ایر۔

عبادت نا وخت آ ڈھن کبو

- ۱ ب عبادت ٹی دعا کنگ نا وخت آ خداگان ہر بندغ کے خدا نا شکرے آوا کبو، او
 ۲ اوفتے کے دعا کبو، کہ خدا اوفتے آ ہم تینا رحمتاے راہی کے۔ خاص طور آٹ باوشاہ
 او ایلو معتبرنگا بندغاتے کے ہم دعا کبو، تاکہ دا بندغاک منے تکلیف تفس، او نن
 سلامتی آٹ رہینگن، منے آپریشانی بف، او نن خدا نا راستگا کسر آ کان، او خدا
 ۳ نا تروکا زہ واری تے پورہ کین۔ ہندن کنگ جوان اے، او ننا نجات تروکا یعنی
 ۴ خدا نا خوش نا مطابق اے۔ او خدا نا خوش اے کہ ہر بندغ راستگا پیغامے منے
 ۵ او نجات حاصل کے۔ اسے خدا اے، او اسے بندغ اے کہ خدا او بندغاتا سنگتی اے
 ۶ کرفک۔ دا بندغ خدا نا مقرر کروکا یعنی عیسی اے۔ خدا نا خوش اے کہ ہر بندغ
 نجات حاصل کے۔ دانا ثابت منگ کے عیسی صبح نگا وخت آ بسونے او تینے صلیب
 ۷ آ تنگ کے تسونے، تاکہ ایمان تجوکا بندغاک نجات حاصل کیر۔ ہندا خاطر آن
 ای دروغ تریرہ، قسم بیفیوہ کہ ای خاصنگا شاگرد او ایلو قوم والالتے کے اُستاد جوڑ
 کنگاٹ، تاکہ ای ایمان نا باروٹ راستگا پیغامے اوفتے اسکان سرکیو۔
 ۸ تین پہ تین عبادت نا وخت آ کنا خوش اے کہ صرف ہمو بندغاک ووتے ہرز

۹ آکیر دُعا کیر، آرافک پاک صاف او، او کسے ناراض کتو یا بحث کتو۔ ○ کنا دا
 ۱۰ ہم خوش اے کہ عبادت نا وخت آ نیازیک صبح نگا پچاتے بینیر۔ دانا اجازت اُفک
 ۱۱ کہ اوفک گیمو پچ بینیر، خیشن، پینون یا قیمتی آ خوار بینیر، بریر، یا تینے زیبا کننگ
 ۱۲ کے پٹاتے جوڑ کیر، بریر، تاکہ مخلوق اوفتا زیبائی نا صفے کے۔ ○ بلکہ سادہ دُپچ بینیر او
 ۱۳ مزہبی و کاریم کیر تاکہ مخلوق اوفتا مزہب نا باروٹ صفے کے۔ ○ او نیازی ہیل کننگ
 ۱۴ کے صرف چپ مرے، او تینا اربغ او عیسائی تا خوانفوکا تے عزت ایٹے۔ ○ اہی اوفتے
 ۱۵ اجازت تفرہ کہ اوفک خوانفیر یا اوفتا طاقت زینہ غاتے آن بڑز مرے۔ اوفک ضرور
 عبادت نا وخت آ چپ مریر، ○ اتے کہ اولیکو وار آدم ووی کننگانے، ولدا خوا۔ ○
 او دا زینہ آلویکہ کہ اولیکو وار ریفنگا، بلکہ نیازی اُسکہ کہ ریفنگا او خدا نا حکمے پرغا۔ ○
 ہندا خاطر آن چنا ووی کننگ نا وخت آ خدا اوفتے آ تکلیف او غلے راہی کیک،
 ولے اگہ اوفک عیسائی نازی آ ایمان تخیر، چپ مریر، نیکنگا کاریمتے کیر، او ایلوفتے
 تو محبت کیر، اوفک بچیرہ۔ ○

عیسائی تا معتبراک

۱ **ب** واراست اے، اگہ بندرغ نا خوش آرے کہ او عیسائی تا معتبر مرے، او جوانو
 ۲ کاریم کے۔ ○ معتبر نگا بندرغ تینے گناہ او بڑائی تے آن تورے، عزت مند مرے،
 اونا صرف اسے زائفس مرے او مسافر تے ضرور تینا آرائی بہ خیرٹ کے، مزہب
 نا باروٹ اووے علم مرے، تاکہ او خوانفنگ کے او کسے موقعہ تھف کہ اونا زنی آ
 ۳ ہورے بڑز آ کے۔ ○ او شرابی س یا جنگ کروکوس مف، بلکہ شریف او امن کروکوس
 ۴ مرے، اووے دولت نا محبت مف، ○ او تینا آراوالا تے جوانی کا چلیفے، او تینا چناتے
 ۵ ہندن خوانفے کہ اونا عزتے کیر، ○ اتے کہ اگہ بندرغس تینا آرائے چلیفنگ کپک، گڑا
 ۶ ہمر او ایلو عیسائی تا خیالے تیخنگ کیک؟ ○ او پلسکو عیسائی س مف، تاکہ او ہندن

۷ تکبر کپ، دھن کہ شیطان کریس او فیصلہ نا مطابق اووے ہزا مروئی اے۔ او
بندنو بند غس مرے کہ عیسائیک او ایلو بند غاک اونا عزتے کیر، تاکہ اوفک اووے
بدنام کنگ کپس او شیطان اووے ری فنگ کپ۔

عیسائی تا خزمت کرو کاک

۸ عیسائی تے کے خزمت کرو کاک بموفک مریر آرافک کہ عزت دار او مخلص
۹ مریر، بھاز شراب کمپس، لالچی مفس۔ او فک اُست نا خب اٹ راستگا پیغام نا
۱۰ زی آ ایمان تخیر او ہر سینکس۔ او لیکو وار او فتا آزمائش کنگے۔ اگہ اوفک آزمائش
ٹی پورہ مریر، تو گڑا خزمت کنگ کے کچن کنگیر۔
۱۱ او فتا زائف غاک ہم مخلوق نا میون آ عزت مند مریر، تینا خرابنگا خوشاتے توریر،
او ایلو بند غاتا زی آ دروغ نا اِزام نخس۔ اوفک ضرور ہر بیت او کاریم نا باروٹ
۱۲ ایماندار مریر۔ او ہر خزمت کرو کا نا صرف اسہ زائف س مرے، او تینا آرا والتے او
۱۳ چناتے جوانی اٹ بندن خوائفہ کہ اونا عزتے کیر۔ او آرا خزمت کرو کا کہ تینا
کاریمے ایماندار اٹ کیرہ، تو مخلوق او فتا عزتے کیک، او اوفک تینا خواجہ عیسیٰ نا
زی آ ایمان تیخنگ نا باروٹ ولیری اٹ بیت کنگ کیرہ۔

بھلا بیتاک

۱۴ اسی نے آدا بیتا بے لکھاٹ او کئے اُمیت اے کہ اسی نے تو یلنگ کے بریوہ۔
۱۵ اگہ اسی یلنگ کیر، تو دا خط نا رہنمائی اے کیک کہ اُٹے تین پہ تین تو ہر عمل کروئی
اے، او اُٹے دا ہم سنا اے کہ نن گل اُسنگا خدا نا دوستگا مخلوق اُن۔ دھن کہ آرا
نا تمبہ غاک چھتے تورنگ کے ضروری او، بندن نن راستگا پیغام نا بچا لنگ کے

۱۶ ضروری آن۔ ○ وا پیغام یقیناً صبح اے، آراوے کہ مخلوق خدا نا راہی تینگ آن
مست چانتویکے سواسہ وانا اسمیت زیاست اے کہ
تھسی بندرغ نا شکل اٹ بس،
او پاکنگا روح نا طاقت اٹ ظاہر مس کہ راستگا بندرغ اے،
ملائک او مخلوق اووے خنار۔
او جنت آ راہی تینگانے،
او قوماتا نیام ٹی اونا بازوٹ تبلیغ کنگا،
او ونا نا بھازنگا بندرغاک اونا زی آ ایمان تھار۔ ○

دروغ نا خوانفوکاک

۱ ب خدا نا پاکنگا روح نا طاقت اٹ معلوم مسونے کہ مون آ گراس بندرغ ایمان
۲ آن بڑ سینگیرہ۔ اوفک ریفنگیرہ او شیطان نا خوانفنگ آ کارہ، ○ او تینا خوانفنگ اٹ
ایلو مخلوق ریفرہ۔ وھنگا خوانفوکاک تپسہ کہ آرا راست اے او آرا دروغ اے،
۳ اتے کہ اوقتا ضمیر اک کسکونو۔ ○ وھنگا بندرغاک پارہ کہ ”برام کیہو، او گراس کُنوئی
آ گڑاک حرام او“۔ ولے وا گل کُنوئی آ گڑاتے خدا جوڑ کرینے۔ خدا نا شکرے اوا
کننگ آن پد ارافک کہ راستگا پیغام نازی آ ایمان تھیرہ، اوفتے اجازت آرے کہ
۴ وا گڑاتے کُننگ کیرہ۔ ○ آرا کُنوئی آ گڑاتے خدا جوڑ کرینے، گل جوان او، اسٹے آن
۵ ہم انکار کننگ۔ ولے ہر گڑا کے خدا نا شکر اوا کننگے اوفک کُننگیرہ، ○ اتے کہ خدا نا
شکرے اوا کننگ آن پد وا گڑاتے خدا کُننگ کے قبول کیک۔ ○

تیمتھیس، عیسیٰ نا خزمت کرو کا مہ

- ۶ نی بھار مست راستگ پیتا زی آ ایمان تھانس، او اوفتا زی آ چلینگ ٹی
 اُس۔ اگر نی کنا پیتا ایلو مزہبی آ ایلمتے آر سیفیس، تو نی خواجہ عیسیٰ نا جوانو
 ۷ خزمت کرو کا اُس۔ ولے دروغ نا قصہ غاتے، کہ بے کار او، اوفتے آ توجہ تھ۔ بلکہ
 ۸ نی بروخت خدا نا تروکا زمر واری تے پورہ کنگ نا کوشتے کرک۔ گوازی کنگ
 صحت کے جوان اے، ولے خدا نا تروکا زمر واری تے پورہ کنگ روح کے بھار
 ۹ جوان اے، اتنے کہ واژان واسہ نا او آخرت نا زندگی جوڑ مرک۔ واکنا بڑز آنا
 ۱۰ بیان کروکا پیتا راست او، او بر بندرغ وافتا زی آ ایمان تھنگ یک۔ نن بھار
 تبلیغ کے بھار ہمت او است نا خب اٹ کاریم کین، اتنے کہ تنہا صرف آسنگ خدا
 نازی آ یقین اے، کہ او یقیناً کل بندغاتا نجات تروکا اے، ولے صرف عیسیٰ نا
 زی آ ایمان تھو کاک و نجات حاصل کیرہ۔
- ۱۱ ایمان تھو کاتے واکنا رغامو کا پیتا تھوائف۔ نی کسے دا خاطر آن تینا زی آ
 ۱۲ بورے بڑز آ کنگ کے ایلہ، کہ نی خوائفنگ ٹی اُس ولے ورنہ اُس۔ بلکہ تینا خرابنگ
 خوشاتے تورنگ اٹ، ایلو فتنے تو محبت کنگ اٹ، جوانو بیست کنگ اٹ، ایمان
 ۱۳ تھنگ اٹ او تینا عمل اٹ ایلو عیسائی تے کے مثال مرک۔ کنا نے آ بنگ
 اسکان نی بروخت مخلوقے مقدسنگ کتابتے خوائف، وانا پیتا رغام، او اوفتے تبلیغ
 ۱۴ کرک۔ او یات کرک کہ خدا نا پاکنگ روح نا طاقت نے آہمو وخت آ بس آرا
 ۱۵ وخت آ معتبرنگ عیسایک نے پورہ کیر، او تینا دوتے نازی آ تھار۔ واپیتا زی
 آ عمل کرک تاکہ ایلو بند غاتے ہم سہا تھے کہ نا مزہب نا باروٹ علم زیاست منگ
 ۱۶ ٹی اے۔ تینا عملاتا خیالے تھ او راستگ پیتا تھوائف، او واپیتاے کریسہ ہنگ،
 اتنے کہ اگر نی واپیتاے آ عمل کیر، تو نی تینے او تینا پیتاے بنو کاتے بچا بھیسہ۔

ایمانِ نحو کاتا زمہواری

۱ **ب** تیمتھیس، نی پیرنگا زینہ غاتے آچڑہ۔ بلکہ اوفتے تسلی آٹ پوہ کرک، دھن
 کہ اوفک نا باوہ او۔ او ورناتے تو ہندن پیش برک، دھن کہ اوفک نا ایلک او۔
 ۲ پیرنگا نیازی تے تینا لمہ چا، او ایلو نیازی تے صفانگا آست آٹ تینا لہڑ چا۔

جنوزاناتا بیتاک

۳ ہمو جنوزاناتا عزتے کرک، آرافتے عزیز قریب آف۔
 ۴-۵ واپتاتے ایلو گل عیسائی تے ہم رغام، تاکہ کس اوفتازی آہورے بڑز آ
 کپ۔ اوفتے وا ہم رغام کہ اگہ جنوزانے اولیاد آرے وا اولیادواتا زمہواری اے کہ
 اوفک اولیکو وار تینا لمہ، بلہ او پیرہ غاتا ہندن خیالے تحیر، دھن کہ چنگی ٹی وافک
 اوفتازی خیالے تحائر۔ او خدا نا خوش ہم ہندن اے۔ او آرا جنوزان اصل تینا اے، او
 کس اونا خیالہاری کروکو افک، او خدا نازی آیقین تھے، او دے او نن خدا نا
 مدتے خوائے۔ ایلو عیسائی تے دھنگا جنوزان نا خیالے تجوی اے۔ ولے آرا جنوزان
 وا دنیا ٹی خرابگا خوشاتے کیک، خداے گیرام کیک، واسہ او خوش اے، مون آ
 ۸ اووے ہزامریک۔ اگہ کس تینا عزیز قریباتا خیالے تجپک، او خاص کر تینا خاوت
 نا خیالے تجپک، اونا ایمان نا چچ فائدہ افک، او بے ایماناتے آن بھاز خراب اے،
 آنتے کہ بے ایماناک تینا خاوت نا خیالے ہم تحیرہ۔
 ۹ او آرا جنوزان نا خوش اے کہ او عیسائی تا خرتے کے، ضروری اے کہ او شست
 ۱۰ سال یا داڑان بڑز مرے، او تینا زند ٹی صرف اسہ وارس برام کرینے۔ وا ہم ضروری
 اے کہ وا جنوزان تینا چناتا جوانی آٹ خیالہاری کریمس، مسافراتے تینا آرا ٹی بہ

خیرٹ پاریسس، او عیسائی تا عزت تینگ کے اوفتا خرتے کریسس، مصیبت ٹی مخلوق نامدے کریسس، او ہر وخت جوان کاریم کنگ ناکو شستے کریسس، او مخلوق اووے پانک کہ ”وا جوانو نیازی س اے“۔

- ۱۱ ولے ورناننگا جنوز انک عیسائی تا خرمت کرو کو جوڑ منگ کپسہ، آنتے کہ اوفتا خوش
۱۲ اے کہ پین برانس کیر، او اوفک خرمت کنگ نا قسم آن ہر سینگیرہ۔ اوفک وا
۱۳ قسے پرغیرہ، او وا قسم نا پرغنگ کے اوفتا زی۔ آلازم تھنگ۔ اوفک تینا وختے
۱۴ ضائع کیرہ، ولے واقفے آن زیاست خرابنگا بیت داو اے کہ اوفک آرا اراتے ٹی
۱۵ ایلو بندغاتا باروٹ خرابو بیت کیرہ او ایلو فتا کاریمتے ٹی داخل ایتیرہ۔ ہندا خاطر آن
۱۶ اسی دھینگا جنوز انا تے پاوہ کہ اوفک پین برام کیر، تینا چنا او آرا نا خیالے تخیر، تاکہ
۱۷ ایلو فتنے موقعہ یلپ کہ اوفک ننا عیسائی تا خلاف بیت کنگ کیر۔ اسی ہندن پاوہ
۱۸ آنتے کئے خبر اے کہ گراس جنوز ان واسکان قسم آن ہر سینگانو او شیطان نا کسر آ
۱۹ پنگ ٹی او۔ ولے اگ کس عیسائی نیازی نا خاوت ٹی جنوز ان آریر، اوفک ضرور
۲۰ وافتا مدتے کیر، تاکہ ایلو کل عیسائی تا زی آ بوجھ مَف، او دا عیسائیک صرف ہمو
جنوز انا تا خیالے تھنگ کیر، آرافتے کہ خاوت آف۔

معتبراتا پیتاک

- ۱۷ اگ عیسائی معتبراک نیکو کاریم کیرہ، تو ایلو عیسائیک اوفتا بھارتے کیرہ،
۱۸ خاص کر ہمو معتبراک کہ آرافک اُسٹ نا خب اٹ تبلیغ کیرہ او خوانغیرہ۔ دھن
۱۹ کہ تورات ٹی لکھوک اے کہ ”گوٹ کنگ نا وخت آ خراس نا بائے تقیہو“، او
۲۰ ”مزدورے اونا مزدوری تینگے“، ہندن تبلیغ کرو کاتا ہر دُول نامدے کبو۔ معتبر لگا تا
خلاف ہمو وخت اسکان پیتا تے پچتو کہ اوفتا خلاف اِرت یا اِرت آن زیاست گواہ
مَنتے۔ گناہ کرو کاتا گناہ تے ایلو عیسائی تا مون آپیش کبو، تاکہ ایلو فک پنت میفر۔

ای خُدا، خُواجہ عیسیٰ او ملائکاتے گواہ کیوہ، او ئمے پاوہ "دایماتے مَنیو او تحصب
 کپتو"۔ تینا خرابنگا خوشاتے تور، او کسے معتبر جوڑ کنگ کے زو زو کپہ، آنتے کہ اگ
 دا معتبر گناہ کیک، تو دانا لُح لُی لے۔ داوے پچین کنگ آن مُست سوچ کرک۔
 معتبر بندرغ نا پچین کنگ آن مُست اووے آزمائش کر، آنتے کہ شاید دا آزمائش آن
 اونا دُکوکا گناہک ظاہر مریر، او ہندا آزمائش اٹ اونا دُکوکا نیکیک ہم ظاہر مریر۔
 صرف ویر کپہ۔ بلکہ تینا پڈ نا خُل او ایلو بیماری تا علج کے مچہ مچہ انگور نا
 جوے ہم گن۔

بہمو عیسایک کہ مے او، اوفک تینا مالکاتا عزتے کیر، تاکہ کس خُدا او ننا
 خُوائفنگ نا باروٹ بے عزتی وُہیت پاپ۔ عیسائی میک تینا عیسائی مالکاتے بے
 عزت کپس، آنتے کہ دافک تین پہ تین مزہبی آیلک او۔ بلکہ دامیک اوفتا زیاست
 خرتے کیر، آنتے کہ ارافتے کے دافک کاریم کیر، اوفک ہم ایمان تجوکاک او محبت
 کروکاک او، او دافتے کاریم آن فائدہ مریک۔
 نی ضرور دایماتے خُوائف او نصیحت کر۔

دولت اہم آف

اگ کس ایمان تجوکاتے آن ننا خُواجہ عیسیٰ نا باروٹ جتا نا پیغامے خُوائفک،
 او راستنگا پیغام تو اِتفاق کپک، او خُدا نا تروکا زمرہ واری تا باروٹ خُوائفک۔ او
 پیغام نا باروٹ چچ تپک، ولے تکبر کیک۔ او صرف بہمو پیتا تا باروٹ بحث کیک،
 ارافتا اہمیت آف۔ دھینگا بے فائدہ نگا بحث آن تین پہ تین لُی ساڑ او شک ووی
 مریک، او داڑان بھازنگاک اسہ پہ ایلو نا تینا باروٹ بے عزتی وُہیت کیر۔ دھینگا
 بندغاک ہر وخت بحث کیر، اوفک راستنگا پیغام نا باروٹ بھاز ہرے اسکان سوچ
 کنگ کپس، آنتے کہ اوفتا دماغاک شیطانی آیماتے آن پُر او۔ دھینگا بندغاک سوچ

- کیرہ کہ مزبب دولت مند جوڑ منگ نا ذریعہ اے، او خوشی بند او اے۔
- ۶ ولے یقیناً بندغ خدا نا تروکا زمر واری تے پورہ کنگ آن خوش مریک۔ اگ
- ۷ اوڑ تو آرا گڑاک ہم آریر، او وا گڑاتے آن خوش اے، تو وانا فایدہ مریک۔ ن دا
- ۸ دنیا ٹی بسن، آنت میسن؟ ن دا وناغان کانہ، آنت وینہ؟ نہ بچ میسون، نہ بچ وینہ۔
- ۸ گل بندڑے سلیرہ۔ بندا خاطر آن اگ نئے کنگ بینگ کے آرے، دا ن کے
- ۹ کافی اے۔ ولے ہمو بندغاتا خوش اے کہ ”امیر جوڑ مرین“، اوفک آزمائش ٹی
- ۱۰ تمیرہ او شیطان نا جال ٹی پاسگیرہ۔ وا بے وقوفنگ او خرابنگ خوشاتا نتیجہ ٹی اوفتے بزا
- ۱۰ مریک، آخر ٹی اوفک دوزغ آکارہ۔ دافتے آن بار گڑاس مست کوشست کریسر
- کہ ”دولت مند مرین“، اوفک دا وجہغان ایمان آن ہر سینگار، اوفتے آ مصیبت
- بسونے، اوفک پریشانی تے ٹی تمانو۔ واڑان ثابت مریک کہ دولت تو محبت کنگ
- بر بد کاریم نا ماس اے۔
- ۱۱ ولے نی، خدا نا خدمت کروکا، تینے دا گل گڑاتے آن تور، او کوشست کرک کہ
- خدا نا راستنگا کسر آبنگ، ایمانے تینا یسف، خدا نا تروکا زمر واری تے پورہ کرک،
- ۱۲ شریف مرک، مخلوق تو محبت کرک، او مصیبت تے سہ۔ دھن کہ گو کروکوس
- بھاز کوشست کیک کہ ”گوئے کٹیو، اولیکو انعامے حاصل کیو“، بندن نی کوشست
- کرک کہ تینا زندگی ع خدا نا خوش نا مطابق گد ریف تاکہ انعام ٹی نی جتے حاصل
- کیس۔ او یات کرک کہ خدا نے دعوت تیس کہ ”نی جتے حاصل کرک“ او مخلوق نا
- مون آنی دا دعوتے قبول کریس۔

آخری نصیحتاکی

- ۱۳ خدا، کہ او زندگی او ہر گڑاتا مالک اے، او خواہ عیسیٰ، کہ او پٹیفیس پیلٹس
- ۱۴ نا مون آتینا بیتاے آن ہر سینگتو، اسی اوفتے گواہ کیوہ او نے حکم ایتوہ۔ کہ نی

۱۵ ہمو وخت اسکان کہ خواجہ عیسیٰ پدی جتے ایمانداری ٹی خدا نا خوش نا مطابق تینا زندگی نے گد ریف او کسے موقعہ تھ کہ نازی آبورے بڑز آ کے۔ او عیسیٰ خدا نا مقرر کروکا وخت آپدی بریک۔ واهمو خدا اے کہ واکل وٹیاے چلیفنگ ٹی اے، او

۱۶ صفت نا لالچ اے، او باوشاہ تا باوشاہ او گل نا خدا اے۔ صرف او ہمیشہ زندہ ریمنگو کا اے۔ او بندنو نور سے ٹی ریمنگ کہ کس اورے ریمنگنگ کپک، وادٹیا ٹی نہ کس اورے خنانے نہ اورے خنگ کیک۔ اونا طاقت او عزت ہمیشہ بڑز آمرے۔

۱۷ وادٹیا نا دولت نا باروٹ امیرنگا بند غاتے نصیحت کرک کہ اوفک تکبر کپس، بلکہ اوفتے پا "فانی آ گراتے آ یقین تجپو، صرف خدا نا یقین تجپو، کہ او ہمیشہ ریمنگو کا اے، ہمو خدا کہ ضرورت او خوشی نا بر گڑائے سخاوت آٹ نئے ایتک"۔

۱۸ اوفتے نصیحت کرک، اوفک جوان مرید او دولت آٹ نیکو کاریم کیر، سخی مرید، او

۱۹ تینا گڑاتے ایلوفتے تو بشخ کنگ کے تیار مرید۔ او وادٹیک آٹ اوفک تین کے بندنو نیکی مچ کیر، کہ قیامت نا وے آ وادٹیک اوفتے کاریم ایتیر، ولدا اوفک ہمیشہ زندگی نے حاصل کیر۔

۲۰ تیمتھیس، آرا بیتاے ای نے مست خوانفیت، وافتے خیال آٹ ایلوفتے رغام۔ بے کارنگا بیت او بختاے آ توجہ تھ، آراوے کہ مخلوق دروغ آٹ "علم" پانک،

۲۱ آنتے کہ گڑاس وادٹیک متیرہ او خدا نا کسر آن بر سینگیر۔

ٹما گل نازی آ خدا نا رحمتاک مرید۔

خدا حافظ۔

نا مزہبی آ باوہ،

پولس۔

تیمتھیس کے اِرت میکو خط نا تعارف

دا اِرت میکو خط اے کہ پوئس تیمتھیس لکھانے. او اونا مدت کنگ کے نصیحت کرنے کہ ”تکلیفاتے صبر ات سہنگ کے تیار مَرک، بے مقصدنگا بخشے کہ، او خواجہ عیسیٰ نا پیغامے دلیری ات ایلوفتے اسکان سر کر. یات کَرک کہ ای ہم داژان مُست بندن کریٹ.“

دا خط نا اہنگا بشخاک داد او:

تعارف	۱:۱ - ۱۸:۱
عیسیٰ نا خاطر آن مصیبتے سہنگ کے تیار مَرک	۱:۲ - ۱۳:۲
صلاح او خبرداری	۱۴:۲ - ۸:۴
آخری بیتاک	۹:۴ - ۲۲:۴

پوئس نا تیمتھیس کے اِرت میکو خط

ب کنا دوستگا مزہبی آمار، تیمتھیس، سلام۔

ننا باوہ خُدا او ننا خواجہ عیسیٰ، کہ او خُدا نا مقرر کروکا اے، وافتا محبت او رحمتاک نازی آمرید، او نے آپریشانی بف۔

ای خُدا نا خُوش نا مطابق عیسیٰ نا خاصنگا شاگرو جوڑ مسوٹ۔ خُدا کنے گچین کرینے کہ ای اونا پیغامے، کہ اگہ بندرغ عیسیٰ نازی آایمان تھک تو ہمیشہ نا زندگی اے

حاصل کیک، ایلوفتے اِسکان سرکیو۔

۲ اِی خُدا نا شکرے اواکیوہ، کہ اِی صفائیگا اُسٹ اٹ خُدا کے کاریم کنگ ٹی
 اٹ، دھن کہ کنا باوہ پیرہ غاک کرہہ۔ اِی دے او نن عبادت نا وخت آنا عیبائی
 ۳ جوڑ منگ کے ہم خُدا نا شکرے اواکیوہ او نے کے دُعا خواوہ۔ اِی نے کے زبیری
 اٹ، او کنا بھاز خُوش اے کہ اِی نے پدی خبیو، اَنتے کہ کئے یات اے، آرا وخت
 آ اِی نے آن رخصت کریٹ، تو نا اُسٹ چنگ مس او نی بھاز پریشان مس۔
 ۵ او اِی یات کیوہ کہ نا ایمان بسونے، دھن کہ نا بلہ لوس او نا لہ یونیکے تیارہ، او نی
 ۶ ہم تھنگ ٹی اُس۔ خُدا نا پاکنگا رُوح نا طاقت نے آہمو وخت آ بس، آرا وخت
 آ اِی نے معتبر جوڑ کنگ کے تینا دُوئے نازی آ تھٹ۔ دائیکی ئے گیرام کہہ۔
 ۷ خُدا تینا پاکنگا رُوح نا طاقتے ننے وا خاطر آن تھتے کہ نن خولین۔ بلکہ خُدا نا پاکنگا رُوح
 ننے خُدا کے کاریم کنگ او ایلوفتے تو محبت کنگ نا طاقتے ایتک۔ واڑتو اوار اوار
 او ہر ایٹے تینے گناہ او بُرائی تے آن تورنگ نا طاقتے ایتک۔

۸ بندا خاطر آن خواجہ عیسیٰ نا باروٹ پُسننگا پیغامے تالان کنگ کے شرمندہ
 مہ۔ او وا خاطر آن ہم شرمندہ مہ کہ اِی، نا سنگت، خُدا نا مقرر کروکا نا پیغامے
 تالان کنگ نا وجہ غان جیل ٹی اٹ۔ بلکہ خُدا نا پُسننگا پیغامے تالان کنگ کے
 کئے آن بار مصیبتے سہنگ کے تیار مہ، کہ خُدا نے واوے سہنگ نا طاقتے بسونے۔
 ۹ خُدا ننے وا خاطر آن گچین کتے او ننے بچا لفتے اَنتے کہ نن نیکو کاریم کرین۔ بلکہ
 دُنیا نا شروع منگ آن مُست او فیصلہ کر بس کہ او تینا مقصداتے پورہ کنگ کے
 ننے گچین کیک، او تینا رحمتاے ننے آوا خاطر آن راہی کیک کہ نن عیسیٰ نازی
 ۱۰ آ ایمان تھون۔ واسہ خواجہ عیسیٰ، کہ او ننا نجات تروکا اے، او نا بنگ اٹ ننے
 سنا تمانے کہ موت خلاص مسونے۔ او ننے پُسننگا پیغامے رغاناے تاکہ نن ہمیشہ
 نا زندگی ئے حاصل کین۔

۱۱ خُدا کئے عیسیٰ نا خاصنگا شاگردو او پُسننگا پیغام نا اُستادو جوڑ کرینے، تاکہ اِی پُسننگا

پیغام نا تبلیخ کننگ کیو۔ بندا خاطر آن ای تکلیف سہنگ ٹی اٹ۔ ولے کنے
 واسکان یقین آرے کہ آرا کاریے خُدا کنے تسونے، ای بغیر خولیس اٹ کیوہ تہ،
 او خُدا قیامت اسکان کنا دا وُتیا ٹی کروکا کار۔ متا خیال داری اے کیل۔ او آرا راستنگا
 بیتاے کہ ای نے خُوانفیٹ، وافتے بندن ایلوفتے آسر کرک۔ دھن کہ خُواجه عیسیٰ
 تینا زی آ ایمان تینگ نا وجرغان نئے طاقت تسونے کہ نن تین پہ تین تو محبت
 کننگ کین، بندن نن تو ہم طاقت آرے کہ ایلو بندغاتے تو محبت کین او ایمان
 آن ہر سینگلن۔ خُدا نا پاکینگا رُوح، کہ او نئے آبسونے، اونا طاقت اٹ کسے ایلہ کہ
 او راستنگا پیغامے بدل کننگ نا کو شستے کے۔

نی تینٹ چاسہ کہ ایٹیا صوبہ ٹی رہنگو کا۔ بھازنگا عیسیایک کنے یلہ کریر۔ وافتے ٹی
 فوگلے۔ او ہر گلتیس ہم آئرہ۔ ولے آئیسفرس کنے ایلو۔ بلکہ آرا وخت آ او روم شار
 آس، او کنے بھاز پٹا، کہ کن تو یلے۔ آرا وخت آ او کنے خنا، او شرمندہ متو کہ ای
 پُسننگا پیغام نا تبلیخ کننگ نا وجرغان جیل ٹی اٹ۔ نی دا چاسہ کہ او افسن شار نی کنا
 بھاز مدتے کرلس۔ او واڑے ہم کنا ہر ڈول نامدے کرے۔ کنا دُعا اے کہ خُدا اونا
 او اونا خاوت نازی آ تینا رحمتاے کے، او قیامت نا دے آ او جنت ٹی رہینگے۔

عیسیٰ نا خاطر آن مصیبتے سہنگ کے تیار مَرک

۲ کنا دوستنگا مزہبی آمار، خُواجه عیسیٰ تینا زی آ ایمان تینگ نا وجرغان نے
 رحمتاے تسونے۔ بندا طاقت اٹ تینا زندگی اے گد ریف، او آرا بیتاے ای نے
 بھازنگا مخلوق نا مون آ خُوانفیٹ، نی ایلو پوہنگا عیسیائی تے خُوانف، کہ نا خیال ٹی
 سختو عیسیائی او، تاکہ واک دا بیتاے ایلوفتے اسکان راست اٹ رسیفر۔
 دھن کہ ای خُواجه عیسیٰ نا خاطر آن تکلیف سہنگ ٹی اٹ، نی ہم اوڑکے
 فوجی سے آن بار اُس او تکلیف کائنگ کے تیار مَرک۔ او اسہ فوجی سے نا کاریم

۵ اے کہ تینا افسرے ہر وخت خوش تھک اور ہر وخت تینا افسر نا حکماتے مَنک، او
۶ ایلو بیتاتے آتوجہ تفک۔ او بندن نی ہم صرف خدا نا حکماتے منہ۔ ○ نی عیسیٰ نا
۷ حکماتا مطابق انعام حاصل کنگ کے تینا زندگی ئے بندن گد ریف، وھن کہ اسے
۸ گو کروکوس گوازی نا قانون نا مطابق نرک، او انعام حاصل کیک۔ ○ او نی خدا
۹ کے محنت آٹ بندن کاریم کرک، وھن کہ اسے زمیندارس بھار محنت آٹ کاریم
۱۰ کیک، او اونا حق مرہک کہ فصل آن اولیکو وار تینا بشخے پیفے۔ ○ وا مثالائے کہ
۱۱ ای نے لکھائے وافتا بازوٹ سوچ کرک، او خدا نے وافتے پوہ کنگ نا طاقتے
ایٹک۔ ○

۸ خُواجہ عیسیٰ، کہ او خدا نا مقرر کروکا اے، اووے گیرام کہے۔ او داؤو نا اولیاد
۹ اے۔ او کسفنگ او پدی زندہ کنگا، او وانا پُسنکنا پیغامے ای نے آر سیفیٹ۔ ○ ای
خدا نا پُسنکنا پیغام نا تلخے کنگ ٹی اٹ، او وا وجہ غان ای مجرماتے آن بار جیل ٹی
اٹ، تاکہ وا پیغام تالان مَف۔ ولے خدا نا پیغامے کس تالان منگ آن تورنگ
۱۰ کپک۔ ○ ای ایلو بند غاتے آراستنگ پیغام نار سیفنگ کے تکلیف سہنگ ٹی اٹ،
تاکہ اوفک ہم نجات حاصل کیر، کہ وا نجات نئے خُواجہ عیسیٰ نازی آ ایمان تخنگ
۱۱ نا وجہ غان بلک، او نن ہم جنت ٹی ہمیشہ کے رینگین۔ ○ وا بیتاک راست او
اگ نن دا دنیا ٹی عیسیٰ نازی آ ایمان تخنگ نا وجہ غان تکلیف
سہینہ یا کسفنگینہ،

تو یقیناً مون نا دنیا ٹی نن اوڑتو اوار خوشی ٹی رینگینہ۔ ○

اگ نن تکلیف سہینہ،

تو نن اونا باوشابی ٹی شامل مرینہ۔

ولے اگ نن اونا شاگرد منگ آن انکار کینہ،

تو قیامت نا وے آ او پانک "آؤ۔ وا کنا سنگت آف۔" ○

وا ممکن اے کہ نن آن گراس عیسیٰ تو اقرار کیر، او ہر سینگیر۔

ولے دا ممکن آف کہ آرا اقرارے عیسیٰ بندغاے تو کرینے،
 او پورہ کپ تہ،
 آنتے کہ او دروغ تڑنگ کپک۔

بمر جوانی آٹ خدا نا خزمت کین

۱۳ نی دا پیتاے عیسائی تے خوائف، او اوفتے سختی آٹ خدا نا پین آٹ خبردار کرک
 کہ اوفک لوزاتا زی آ بحث کپس۔ دا جوانو تیمتھیس آفک، آنتے کہ اگ خوائفوکاک
 تین پر تین ٹی بحث کیرہ، تو ایلو پنوکا مخلوقے روحانی طور آٹ پریشان کیرہ۔
 ۱۵ تینا کاریمتے محنت آٹ کرک، او خدا نا خوشے پورہ کننگ کے بندنو کاریم کرک
 کہ نی خدا نا راستنگا پیغامے صبح طریقہ آٹ خوائف، او نی خوائفنگ کے شرمندہ
 ۱۶ مفیس۔ بے کار او بے وقوفاتا بحثاے آن مرمک، آنتے کہ دھینگا بحثاک مخلوقے
 ۱۷ خداغان پین مرمیرہ۔ دا بحثاک بموٹپ آن بار او کہ جوڑ مفیس، بلکہ ناسور آن بار
 ۱۸ تالان مرمیرہ۔ دھینگا بے فایدہ نگا بحث کرداک تیمتھیس او فلیٹس او۔ اوفک خدا
 نا راستنگا کسر آن ہر سینگانو، او گراس عیسائی تا ایمانے کمزور کننگ ٹی او۔ اوفک
 خوائفیرہ کہ ”خدا داڑان مست کبوکا بندغاے زندہ کرینے او داڑان پد پدی زندہ
 ۱۹ کپک تا۔“ ولے خدا نا پکسنگا پیغام نازی آ ایمان تجوکاک بندنو بھلو خلتے آن
 بار او، کہ کس دافتے مرفنگ کپک۔ او خدا عیسیٰ نازی آ ایمان تجوکاک تا ایمانے
 بسفنگ کے پارینے کہ ”ای تینا راستنگا کسر آ بروکا بندغاے چاوہ،“ او ”آرا بندغ
 پائے کہ ”ای خدا نا راستنگا کسر آ بریوہ،“ اوڑ کے ضروری اے کہ گناہ تا کاریمتے
 آن ہر سینگے۔“

۲۰ اسہ بھلو آراے ٹی گینگ کے بھاز ڈول نا رزان او بالاک آریر۔ دافتے آن
 گراس خیسن او پیون آن جوڑ کنگانو، گراس تا مش او پاٹ آن جوڑ کنگانو۔ خیسن

۲۱ پیون نا رزاناک خاصنگا دعوتاتے کے استعمال مریرہ، او پاٹ او مش نا رزاناک
عائنگا دعوتاتے کے استعمال مریرہ۔ ○ او ہندن اگہ کس گناہ تے آن ہر سیننگ، تو
خدا اووے خاصنگا کاریمتے کن استعمال کیک، وھن کہ اسہ امیرو بندغس خیسن او
پیوننگا رزاناتے دعوت ئی استعمال کیک۔ خدا ہندن کیک اتے کہ دا جوائنگا
بندغ خدا کے مقدس مریک، او خدا کے کاریتم کیک، او ہر ڈول نا نیکنگا کاریمتے
کننگ کیک۔ ○

۲۲ ورنائی نا خرابنگا جوشے تور، خدا ناراستنگا کسر آبنگ، تینا ایمانے بسف، او نی
ہمو بندغاتے تو محبت او سنگتی کرک، آرافک کہ او صفائنگا اُست آٹ خداغان مدت
۲۳ خوارہ۔ ○ ولے نی بے فائدہ نگا او بے وقوفنگا بحث کروکاتے آن مَرک۔ نی تیڈٹ
۲۴ چاسہ کہ وھننگا بحثک ناراضگی آٹ خلاص مریرہ۔ ○ عیسیٰ نا خدمت کروکاک ضروری
بحث کپس۔ بلکہ اوفک گلاتے تو مہربانی کیر او گلے جوائی او صبر آٹ خوانفنگ
۲۵ کیر۔ ○ جتا نا پیغام تروکاتے تو تسلی آٹ پیش بہ۔ شاید خدا اوفتے موقعس ایٹے،
۲۶ اوفک ہر سینگیر او راستنگا کسرے پوہ مریرہ۔ ○ اوفک دروغ نا کسر نا باروٹ سوچے
ایرہ او شیطان آن بچیرہ کہ مُست شیطان اوفتے تینا کسر آیسوس۔ ○

خیال تج او مون نا بروکا خرابنگا بندغاتے آن مَرک

۱ **۳** بات تج، قیامت آن مُست بندغاتے آ مشکلو وختس مروے۔ ○ دا وخت
آ بندغاک صرف تینا باروٹ سوچ کرور، لالچی مرور، تکبر کرور او تینے عزت والا
چاوڑ۔ دافک ایلو فتنے بے عزت کرور او تینا لمہ باوہ نا حکمتے منیرور، ناشکرات مرور،
۲ خدا نا مون آ پاک صاف مَقرور۔ ○ دافک محبت کپور، رحم کپور، ایلو فتازی
دروغ نا الزام تجور، مخلوق تو جنگ کرور او ظلم کرور۔ دافک جوائنگا پیتاتے آن
۳ انکار کرور، ○ غداری کرور۔ دافک آول بیت او عمل کرور، پد آ سوچ کرور، تکبر

- آن پُر مرور۔ واک خُدا نا بجائے دنیا نا خرابنگا خوشی کے زیاست توجہ ترور۔
 ۵ واک زبان اٹ ییسائی مرور، ولے اُسٹ اٹ مُناق مرور۔ وھینگا بندغاتے آن
 ۶ نی مَر مَرک، او ایلوفتے ہم دافتا باروٹ رغام۔ وھینگا بندغاتے آن گراس ایلوفتا
 اراتے ٹی کارہ، ہم بے وقوفنگا نیازی تے، کہ اوفک تینا خرابنگا خوشاتے تورنگ
 کپسہ او مُست آن گناہ تے ٹی پاسنگانو، اوفتے ریفیرہ او تینا دوتے ٹی کیرہ۔
 ۷ وھینگا نیازیک ہر وخت پُسنکینگا کسر آ پینگ نا کوشستے کیرہ، ولے راستنگا بیتاتے
 ۸ پوہ مفسہ۔ وھن کہ فرعون نا جاؤو گراتے آن ارا جاؤو گر تینیس او یسمیریس موسیٰ
 نا خلاف موسر، ہندن واسہ وھینگا بندغاک راستنگا پیغام نا خلاف مریرہ۔ اوفک
 صرف شیطانی وُہیت سوچ کیرہ۔ خُدا اوفتے ”تینا کچین کروکا بندغ“ پاپک، اُنتے
 ۹ کہ اوفک اُسٹ نا حُب اٹ ایمان تچسہ۔ ولے جُتے آن پد دافتا بے وقوفی ایلو
 بندغاتے آ ظاہر مریک وھن کہ فرعون نا جاؤو گراتا بے وقوفی ایلو بندغاتے آ ظاہر
 موسس۔

ربُمائئ کننگ کے بیتاک

- ۱۰ ولے نی تیمتھیس کنا شاگرد جوڑ مس، او چائُس کہ ای تینا زندگی بمر
 گد ریفینٹ، کنا زندگی نا مقصد اُنت اے۔ نی کنا صبر او محبتے خناس، نی کنا تکلیف
 ۱۱ او مصیبتاتے خناس کہ ہمر سہاٹ تا، ولے ایمان آن ہر سینگٹویٹ۔ او نی جُوان
 چاسہ کہ اِنطاکمیر، اِلکینم او اُسترہ شاراتے ٹی کن تو اُنت مس۔ کنا زی آ تکلیف او
 ۱۲ مصیبتاک بسر، او ای سہاٹ تا، او خُدا کئے واکلیفاتے آن بچائے۔ او ارا بندغ
 کہ اُسٹ نا حُب اٹ خُواجہ ییسائی نازی آ ایمان تچک او خُدا نا تروکا زِمرواری تے
 ۱۳ پورہ کننگ نا کوشستے کیک، اونا زی آ مصیبتاک بریرہ۔ ولے خرابنگا بندغاک او
 دروغ تروکا ایلو بندغاتے ریفیرہ، او تپسہ کہ تینے ہم ریفنگ ٹی او۔ اوفک اسر

دروغے ڈنگ کے بھڑاروغاے تیرہ۔○

۱۳ ولے نی ایمانے تینا یسِف او آرا راست نا پیتاے کہ نی بیل کریٹس، دافتازی
 ۱۵ آسخی ٹی عمل کزک۔○ او یات کزک کہ چنگی آن اَیس دایسکان نے مقدسنگا
 کتاباے ویر خوائفے او پوہ کرے۔ نی تینا خوائفوکاے چاسہ۔ نی مقدسنگا کتاباے
 آن عقل مندی حاصل کریس او چائیس کہ ”خواجه عیسیٰ نازی آ ایمان تینگ آن
 ۱۶ ای نجات حاصل کیوہ“۔○ گل مقدسنگا کتاباک خدا نا گند آن بسونو، اوفتے ٹی
 مقصداک آریر کہ دافک راستنگا کسرے نشان ایتیرہ، غلطی تے نشان ایتیرہ، او دا
 غلطی تا مَر کنگ کے کسرے رغامیرہ، او ننا ربٹائی ئے کیرہ کہ نن خدا نا کسر آت
 ۱۷ تینا زندگی ئے ہم گد ریفین،○ تاکہ آرا بندرگ کہ ایمان تچک خدا اودے عقل مندی
 ایتک او ہر ڈول نا جو اننگا کاریمتے کنگ کے طاقت ہم ایتک۔○

۱ سب ای خدا او خواجه عیسیٰ نا موجودگی ٹی، کہ اوفک کہوکاتا او زندہ غاتا فیصلہ
 ۲ کروکاک او، اوفتا پن آٹ نے حکم ایتیرہ پاوہ کہ○ ”نی پُکسنگا پیغام نا تلینے کزک“،
 آتے کہ خواجه عیسیٰ وختے آ بادشاہان بار پدی بریک۔ بندغاک توجہ ایتیرہ یا تفس،
 ولے نی دا تبلیغ نا کاریے ہر وخت کنگ کے تیار مَرک، راستنگا پیغامے ثابت
 کنگ کے ہم تیار مَرک، او آرا بندغاک کہ غلطو کاریم کنگ ٹی او، اوفتے منع
 ۳ کزک، او اوفتے ہمت ایتے او صبر آٹ خوائف۔○ وختس بروئے کہ مخلوق راستنگا
 پیغامے ہمیروئے، بلکہ اوفک تینا خرابنگا خوشاتا مطابق عمل کرور، او ہمو اُستواتے
 ۴ تین کے گچن کرور، آرافک کہ اوفتا اُست نا مطابق خوائفور۔○ اوفک صحیح نگا پیتا
 ۵ پننگے ایلرہ، او دروغ نا قصہ غاے آ توجہ ایتیرہ۔○ ولے ہر وخت نی تینا خرابنگا خوشاتے
 تور، خدا نا خوش نا مطابق نیکنگا کاریمتے کزک، تکلیفاتے سہ، او خدا نا خرتے کریسہ
 ہنگ۔○

۱ ای کہنگ کے تیار آٹ، او واسہ وخت خُزک بسونے کہ ای شہید کنگیو۔○ ای
 ۲ ایمان آن ہر سینگٹٹ۔ وھن کہ گو ٹی بشخ ہلوکا ہر دے سخی آٹ وروش کیک تاکہ

انعام حاصل کے، بندن ای خواہ یحییٰ ناکل بیتا زری آ سختی آٹ عمل کنگ ٹی
 اٹ۔ ای تینا پورہ کوشٹے کریٹ، او وا پیغامے تینا ہمت نا مطابق ایلوفتے اسکان
 سر کریٹ۔ او نینگا کاریمتے کنگ نا بدلہ اٹ ای انعام نا انتظارے کنگ ٹی اٹ۔
 خدا، کہ او صبح فیصلہ کروکا اے، وا انعام قیامت ناوے آ کے ایتک، او وا انعام
 صرف کنے پلک۔ بلکہ ہموفتے ہم وا انعام پلک آرافک کہ یحییٰ نازی آ ایمان تجیرہ
 او اونا پدی بنگ نا انتظارے کنگ ٹی او۔

آخری بیتاک

- ۱۰ نی کوشٹ کرک کہ کنے آ سیل آن مست برک، آنتے کہ دیماس وا دنیا نا
 خوشی تے کے کنے اِلا، او تھستلیکے شار آ بنا۔ او ای کریسکینتے گلتیہ صوبہ غا او ططے
 ولتیہ علاقہ غا راہی کریٹ، او واسہ صرف لوقا کن تون اے۔ آرا وخت آ بریسہ
 مرتے ہم تین تو اتہ، آنتے کہ او کنا مدتے کنگ کیک۔ او ای شخفے افسس شار آ
 راہی کریٹ۔ بنگ نا وخت آ کنا کوٹے تین تو اتیس۔ واوے ای تروآس شار
 ٹی کرپس نا آرا ٹی گیرام کریٹ۔ او کنا کتابتے ہم اتیس، خاص کر ہمو کتابتے
 کہ سلہ نازی آ لکھنگانو۔
 ۱۳ سکندر، کہ او آئن نا کاریمے کیک، کنے بھار نُسخان تسونے، خدا اووے اونا
 عملاتا مطابق بدلہ ایتے۔ اوڑان خیال تج، آنتے کہ او ولیری اٹ ننا پیغام نا خلاف
 بیت کنگ ٹی اسکہ۔
 ۱۶ آرا وخت آ ای عدالت ٹی اولیکو وار پیش کنگاٹ، تو ای تنیا اسٹہ او کس کن
 کے گواہ متو۔ گل نزار۔ ولے ای دعا کیوہ کہ وا نرنگ کے خدا اوفتے سزا تیف۔ وا
 وخت آ خدا کن تو اسکہ او کنے طاقت تیس۔ ہندا خاطر آن ای خدا نا پسکینگ پیغام نا
 تبلیغے ایلو قوم والا تا نیام ٹی کریٹ، تاکہ گل بنیر۔ خدا کنے کینگ نا سزا آن بچا یفینے۔

۱۸. بندہ خاطر آن کنا یقین اے کہ خُدا کئے گناہ نا کارِیمتے آن بچائِیک، تاکہ ای جنتے حاصل کیو۔ او مخلوق ہمیشہ صرف اونا عزت او صفتے کے۔○
۱۹. اَکولہ او اونا زائفہ پَرَسکھ او اَنیمِفرَس نا خاوتے کنا سلاے پاس۔○
۲۰. رَاسٹس کرِنتھس شار ٹی سلیس، او تَرَفمَے ای میلِٹس شار ٹی اِلات، اَنتے کہ او بیمار اَنکھ۔○
۲۱. یوَوولس، پوَوِٹس، لِنس او ایلو کلوویہ او ایلو گل عیسائی سنگتاک نے سلام پارہ۔○
۲۲. خُدا نا رَحمتاک نازی آ او ایلو گل نازی آمریر۔
خُدا حافظ۔
نا مزہبی آ باوہ،
پوولس۔○

طُطْس کے خط نا تعارف

طُطْس پین قوم نا بندعَس اَسک، او عیسائی جوڑ مسوسُس، او پوٹس تبلیغ نا وخت آ اونا بہاز مدترے کریسُس. دا وخت آ طُطْس کریقی جزیرہ فی اَسک.
 دا خط فی پوٹس طُطْسے مَسہ بھلو پیتاتا باروٹ رغامانے،
 (۱) عیسائی تا معتبراک بمر گچین مرور
 (۲) فی بمر ایلو عیسائی ترے خوانفیس، بمر نرینہ غاترے، بمر نیازتی ترے، او بمر مرے ترے
 دا پُسکُنگا پیغامے خوانفیس.
 (۳) صیح طریقہ آٹ عمل کَرک. خاص طور آٹ ایلو ترے تو سنگتی کَرک، کَسسے
 پریشانی فی شاغیہ، او بے مقصدنگا بحث، کہ دا فرقہ جوڑ کیک، دادے کپہ.

دا خط نا اہنگا بشخاک داد او:

تعارف او عیسائی تا معتبراک ۱:۱ - ۱:۴

عیسائی بندغاترے رغامینگ ۱:۲ - ۱:۳

آخری پیتاک ۱۲:۳ - ۱۵:۳

پوٹس نا طُطْس کے خط

ب کنا مزہبی آ مار، طُطْس.

سلام-

نن برتوماک عیسیٰ نازی آ ایمان تیخنہ۔ ہندا خاطر آن ای وعا کیوہ کہ تنا باوہ

خُدا او خُواجه عیسیٰ، کہ او خُدا نا مقرر کروکا او ننا نجات تروکا اے، اوفتا رحمتاک ننا زی آمریر، او ننے آپریشانی بَف۔

خُدا کنے کچین کرے او تینا کچیننگا بندغاے آرابی کرے، تاکہ ای اوفتا ایمانے سیدفیو، اوفتے بمو راستنگا پیغامے خُوانفیو، کہ وانا زی آمل کننگ اٹ اوفک خُدا نا تروکا زِمہ واری تے پورہ کیر۔ وانا نتیجہ ٹی اوفک جُوان چارہ کہ ”نن یقیناً جنت ٹی کاہ“۔ خُدا، کہ او اصل دروغ تَرپک، نن تو ہمیشہ نازندگی نا اقرارے وینا نا جوڑ کننگ آن مُست کریس۔ عیسیٰ نا وانا وینا ٹی پننگ آن وَا وخت او اقرار ثابت مسونے۔ خُدا، کہ او ننا نجات تروکا اے، کنے کچین کرینے او کنے حکم تسونے کہ وَا پیغام نا تلخے کیو۔

ای نے کریتے جبرہ غاِلاٹ، تاکہ فی جبرہ نادر شارٹی کنا کاریکے خلاص کیس، او عیسائی تے کے اوفتا نیام آن معتبرنگا بندغاے کچین کیس، او عیسائی تا بر دُول اٹ مدتے کیس۔ دُهن کہ ای نے پارلسٹ، کہ بمو بندغے معتبرنگا بندغ کچین کیس، کہ وَا بندغ بے عیب مرے، اونا صرف اسے زائفَس مرے، اونا چُناک ہم جُوانو عیسائی مریر او تینا باوہ نا حکماتے منیر او مخلوق اوفتا ہم عزتے کے۔ او ٹی تکبر مَف، غصہ والاس مَف، شرابی س مَف، جنگ کروکو او پیسہ نا لالچی س مَف، تاکہ کس اونا زی آلازم تخنگ کپ، آنتے کہ وَا معتبرنگا بندغ عیسائی تا بھلا مریک۔ ضروری اے کہ او مہمانتے اُرا ٹی بہ خیرٹ کے، نینگا کاریمتے کے تینے وقف کے، گُناہ او بُرائی تا باروٹ سوچ خلپ، بمو کاریمتے کے آرا صبح او، اُسٹ ٹی صفا مرے، خُدا نا راستنگا کسر آکائے، او اُسٹ نا حُب اٹ عیسیٰ نا صبح نگا پیغام نازی آ تینا ایمانے سِفے دُهن کہ اودے خُوانفنگانے، او وَا میتاتے کننگ اٹ او ایلو مخلوقے راستنگا پیغامے خُوانفنگ کیک، او ایلو فتنے بمت تینگ کیک کہ اوفک وانا زی آ عمل کیر۔ آرا بندغاک کہ اونا خلاف او، او اوفتا غلطی تے کشنگ کیک۔

بھازنگا بندغاک آریر کہ اوفک راستنگا پیغام آن انکار کرینو، بے فائدہ وُبحث

- کننگ ٹی او، او دروغ نا پیغام آن مخلوقے ریفنگ ٹی او۔ وافقے ٹی خاص کر پُلسکن
 ۱۱ یہودی مزہب آن عیسائی جوڑ مروکاک او۔ ہندا خاطر آن ضروری اے کہ دا دروغ
 نا پیغام تورنگے، اتے کہ واک خاوتاتے تینا خوانفنگ آٹ پریشان کننگ ٹی او۔
 ۱۲ وافتا مقصد پیسے مچ کننگ اے۔ دھن مف۔ اسہ کریتے جریرہ نا مخلوق نا پغمبرس
 تینٹ پاریسس "کریتے بندغاک ہر وخت دروغ تیرہ، واک ہمو جنگلی آساوارا تے
 ۱۳ آن بار او کہ قانونے منپس۔ واک سست او لوسی او"۔ او آرا پیتا تے پاریسس،
 واک صبح او۔ ہندا خاطر آن ضروری اے کہ نی اوفقے سختی آٹ منع کر، تاکہ اوفک
 ۱۴ اُست نا حُب آٹ پُلسکنگا پیغام آ ایمان تحیر۔ او یہودی دروغ نا قصہ پاروکاک، کہ
 اوفک تینا جوڑ کروکا حکماتے میسونو، واک ہمو بندغاک او کہ پُلسکنگا پیغامے منتہو۔
 ۱۵ عیسائیک وافتا پیتا تے پمپس۔ آرا بندرغ اُست ٹی صفا اے، اوڑکے ہر گڑا پاک
 اے۔ ولے آرا بندرغ کہ ایمان تیچک، او اُست ٹی مون اے۔ ہندا خاطر آن اوڑکے
 ۱۶ ہر گڑا ناپاک اے۔ دھینگا بندغاک دعویٰ کیرہ کہ "من خدا نا کسر آپنگ ٹی اُن"،
 ولے اوفتہ عمل وا گڑاے ثابت کچک، اتے کہ اوفک خدا نا حکماتے منپس، او جوانو
 کاریم کننگ کپس۔ ہندا خاطر آن مخلوق اوفقے آن نفرت یک۔

عیسائی بندغاتے رغامینگ

- ۲ ب طُطُس، نی صرف راستیگا پیغامے رغام او خوانف کہ ۱ ٹما پیرنگاک شرابی مفس
 بلکہ عزت مند مرید، گناہ او بُرائی تا باروٹ سوچ خلپس، ایمانے تینا بسفیر، ایلوفتے تو
 ۳ محبت کیر، او مصیبتا تے سہیر۔ او ہندن پیرنگا نیازی تے پوہ کرک کہ واک پاک
 صاف نا زندگی ئے گد ریفر۔ واک دروغ نا الزام تیخو کو او شراب گنو کو مفس،
 واک نیکنگا پیتا تے خوانفو کو مرید،

- ۴ او ہندن پیرنگا نیازیک ورنانگا نیازی تے پوہ کیر کہ "تینا آرغ او چناتے تو محبت

۵ کیر، اُست ٹی صفا مریر، او گناہ او بُرائی تا باروٹ سوچ خلپس، او جوانو اُرائی مریر، او بر وخت تینا اَرِغاتا عزتے کیر، تاکہ کسے موقعہ مَف کہ راستیگا پیغام نا باروٹ، کہ وا خدا نا گنڈ آن بسونے، بے عزتی وُ بیت پائے۔

۶ او بندن ورناننگا نرینہ غاتے ہم خوائف کہ وائف گناہ او بُرائی تا باروٹ سوچ
۷ خلپس۔ فی تیڈٹ ہم نیکو کاریم کُرک، تاکہ ایلوفتے کے مٹالس مریس۔ ہمو پیتاتے
۸ اُست نا حُب اٹ خوائف ارا کہ راست او۔ پیتاتے بندن خوائف کہ کس پاننگ
کپ کہ ”وا پیتاک دروغ او“، او نا دشمناتے موقعہ پلپک کہ ننا خلاف خرابو بیت
پاننگ کیر، اوفک شرمندہ مریر۔

۹ عیسائی میک تینا مالکاتا بر وخت عزتے کیر، اوفتے تو ہم جوابی کپس، او اوفتے
آن وُزی کپس۔ بلکہ بندنو کاریم کیر کہ مالکاتے اوفتازی آہوسہ مرے۔ دا طریقہ
اٹ ظاہر مریک، خدا، کہ او ننا نجات تروکا اے، او نا باروٹ خوائفنگاک صچ او۔
۱۱ گل عیسائی تے بندن خوائف اتے کہ خدا تینا رحمتاتے راہی کرینے تاکہ گل
۱۲ بندناک نجات حاصل کننگ کیر۔ او خدا ننے پوہ یکک کہ ہمو کاریمتے کپن ارا فک
کہ اووے خوش افس، او نن دنیا نا خرابنگا گڑاتے خوائن، گناہ او بُرائی تا باروٹ سوچ
۱۳ خلپن، خدا نا راستیگا کسر آکان او خدا نا تروکا زمرہ واری تے پورہ کین۔ نن بے
صبری اٹ ہمو وخت نا انتظارے کننگ ٹی اُن کہ خواجہ عیسیٰ، کہ او خدا نا مقرر
۱۴ کروکا او ننا نجات تروکا اے، خدا نا طاقت تو دا دنیا ٹی پدی بریک۔ او ننا خاطر
آن تینا جان نا قربانی اے بسونے، تاکہ او ننے گناہ او بُرائی تے آن بچائے او نن او نا
پاک صافنگا مخلوق جوڑ مرین، او نن تینا زندگی اے بندن گد ریفین کہ نن اُست
نا حُب اٹ جوانو کاریم کین۔

۱۵ فی کنا رغاموکا پیتاتے بندنا تے خوائف، او نے تو حق ارے کہ فی بندنا تے
بمت استیس او اوفتے گناہ نا کاریمتے آن منع کپس۔ او کسے اجازت اُفک کہ او نا
زی آہورے بڑز آ کننگ کے۔

۱ **ب** عیسائی تے پاکہ و افک حاکم او حکومت ٹی کاریم کروکا بند غاتا عزتے کیر او
 ۲ اوفتا حکماتے منیر، او بر ڈول نا جوانگا کاریمتے کیر۔ ○ دافتے پاکہ "کسے بے عزتی و
 ۳ بیت پایمو، اسہ پہ ایلو تو بحث کیہو۔ بلکہ شریف ہو، گل تو امنی ٹی رینگبو، او
 ۴ بر وخت گل تو نرمی آٹ پیش بیو" ○ اتنے کہ وختس آسکہ کہ نن ہم تیٹ بے
 ۵ وقوف آسنہ، خدا نا حکماتے مہوینہ، ایلوفتے آن ریفنگاز۔ نن بر ڈول نا خرابنگ خوش
 ۶ او خواہشاتا مے آسنہ۔ نن تیٹ زندگی عے خرابنگا نیت او ساڑ ٹی گدریفین، مخلوق
 ۷ ننے آن او نن مخلوق آن نفرت کینہ۔ ○ ولے خدا، کہ او ننا نجات تروکا اے، او
 ۸ ننے آمہربان مس، ○ او ننے بچائے۔ دا ننا جوانگا کاریماک آلویرہ کہ نن کین، بلکہ
 ۹ اووے ننا زی آتس بس، او ننے بچائے۔ نن پاک صاف منگ نا بے شولان،
 ۱۰ تاکہ گناہ تے آن صاف مرین، او خدا نا پاکنگا روح ننے رغانا کہ نن ہمر پسنک روحانی
 ۱۱ زندگی عے گدریفنگ کینہ۔ ○ دا ہم صبح نا پاننگ اے کہ خدا تینا دا پاکنگا روح نا
 ۱۲ طاقتے خواجہ عیسیٰ نازی آ ایمان تھنگ نا وجہ غان ننے آ راہی کریسہ ہنا، ○ تاکہ
 ۱۳ نن خدا نا مون آپاک صاف مرین، او نجات حاصل کین، او نن یقیناً ہمیشہ نا
 ۱۴ زندگی عے حاصل کینہ۔ ○

۱۵ کنا خوش اے کہ نی کنا رغانو کا بیتاے ضرور عیسائی تے آسر کیس، تاکہ آرا
 ۱۶ بند غاک کہ عیسیٰ نازی آ ایمان تھیرہ، و افک تینا وختے جوانو کاریم کنگ ٹی
 ۱۷ گدریفیر، او دا کاریماک اوفتے کے او ایلو بند غاتے کے فائدہ مند مریر۔ ○ ولے بے
 ۱۸ فائدہ رگا بکشتاے آن مر مر، یعنی تینا باوہ پیرہ غاتے آناز کہ، تین پہ تین آٹ ناراض
 ۱۹ مقبو، او تورات نا حکماتا باروٹ بحث کہہ۔ دا بیتاک بے فائدہ او، او نے کے نساخان وہ
 ۲۰ او۔ ○ او آرا بند غ عیسائی تے ٹی فرقہ جوڑ کنگ نا کوشستے کنگ ٹی اے، اووے ارا
 ۲۱ وار خبردار کرک۔ آگہ متیک، تو اوڑ تو سنگتی کہہ۔ ○ نی چاسہ کہ دھینگا بند غ گناہ گارس
 ۲۲ اے، او اونا گناہک ظاہر کیرہ کہ او غلط اے۔ ○

آخری بیتاک

- ۱۲ آرا وخت آای ارتماس او تَحْفَس آن اَسْمَے نے آراہی کیو، تو نی نیلپلس شار
- ۱۳ آکنے آبریس، اتے کہ اسی سیٹے ہموڑے گدریفیوہ۔ ۰ نی وکیل زیتماس او اپلو سے
- ۱۳ سفر آراہی کزک، او اوفتے ہندن تیار کزک کہ سفر ٹی اوفتے چچ گڑا نا ضرورت
- ۱۳ مف۔ ۰ ایلو بیت داو اے کہ فی ننا عیسائی سنگتاتے پا کہ دافک جوانو کاریم کیر
- تاکہ اوفتا زندگی بے مقصد مف۔ ۰
- ۱۵ آرا سنگتاک کہ دا وخت آکن تون آریہ نے سلام پارہ، او کریتے جریدہ ٹی رہنگو کا
- عیسائی تے کنا گنڈ آن سلام پاس۔
- ٹما گلا نازی آخدا نارحمتاک مریر۔
- خدا حافظ۔
- نا مزہبی آباوہ،
- پولس۔ ۰

فَلِیْمُون کے خط نا تعارف

فَلِیْمُون عِیسائی جوڑ مسوسس، او تینا شار ٹی عِیسائی نا معتبرس آسکھ. اونا مے، کہ پن تہ اُنِیسٹمس آسکھ، اوڑان دُزی کریسٹس، نراسٹس، او پد آ پوٹس تو جیل ٹی ملا، او پوٹس نا خُوانِینگ آن عِیسائی جوڑ مس. پوٹس اُنِیسٹمس پدی اونا مالِک فَلِیْمُون آ راہی کنگ ٹی آسکھ، او داڑتو آوار دا خطے ہم راہی کنگ ٹی آسکھ. پوٹس دا خط ٹی فَلِیْمُون آن خواست کرینے کہ ”دا مے نئے معاف کرک، آنتے کہ دا عِیسائی جوڑ مسونے، او داسہ ننا اِلم اے“.

پوٹس نا فَلِیْمُون کے خط

عِیسائی تے کے خرمت کروکا سنگت فَلِیْمُون، لید آفیم، او سنگت آر چس، اونا اُرا ٹی عبات کے بروکا عِیسائی سنگت، سلام۔

خُواجہ عِیسیٰ نا پُلسکینگا پیغامے تبلیغ کنگ نا وجہ غان ای جیل ٹی اُٹ، او نے خط لکھنگ ٹی اُٹ۔

ای خُدا او عِیسیٰ، کہ او خُدا نا مقرر کروکا اے، اوفتے آن وُعا کیوہ کہ اوفتا رحمتاک ٹمازی آمریر، او مے آپریشانی بَف۔

سنگت فَلِیْمُون، عِیسیٰ، کہ او خُدا نا مقرر کروکا اے، اونا زی آنا ایمان تھنگ، او ایلو عِیسائی سنگتاتے تو محبت کنگ نا بنگٹ۔ ہندا خاطر آن اُرا وخت آ ای وُعا

کیوہ، تو واپتاتے کے خُدا نا شکرے آوا کیوہ۔ ای وا ہم وُعا کیوہ کہ ”ننا ایمان

تجوکاتا اسہ پہ ایلو تو سنگتی او عیسی نازی آ ایمان تھنگ نا وجہ غان آخس ہم رحمتک
 آریر، اوفتے نئے پوہ کنگ نا طاقت ایٹے۔" ○ سنگت، نا عیسائی تے تو محبت کنا آستے
 بھلن کرینے۔ واژان کنا بمت ووانے او کل عیسائیک نے آن بھاز خوش او۔ ○

ای خدا نا مقرر کروکا نا تبلیغ کروکا اٹ، او جیل ٹی اٹ۔ بندا وجہ غان کنا حق
 آرے کہ ای نے حکم ایٹنگ کیوہ، کہ آنت کروئی اے۔ ولے نے تو بندا سنگتی او
 محبت نا وجہ غان ای نے آئیسٹس کے منت کیوہ، کہ "اودے معاف کرک"، آنتے
 کہ او کن تو جیل ٹی یلنگ کے بسونے او ای واسہ اونا مزہبی آباوہ جوڑ مسوٹ۔ ○
 آئیسٹس، کہ او نا مے س آسک، او نراس او نے کے بے کار آسک، ولے دا واسہ نے
 کے او کن کے کاریم کروکوس اے۔ ○

دا کئے بھاز دوست اے، ولے ای داوے نے آپدی راہی تینگ ٹی اٹ۔ ○
 کنا خوش اے کہ ای داوے واڑے تین تو تخیو، آنتے کہ ای پلسکینگ پیغام نا وجہ غان
 جیل ٹی اٹ، او آئیسٹس نا جاگہ غا کنا خرتے کنگ کرک۔ ○ کنا خوش آفک کہ ای
 نا خوش آن بغیر نا مدتے بلیو، ولے کنا خوش اے کہ نی کنا مدتے تینا آست نا
 حب اٹ کیس۔ ○

کنا خیال ٹی آئیسٹس گراس وختس کے نے آن نراس، ولے واسہ خدا اودے
 گچین کرینے، او نا مزہبی آ ایلم جوڑ مسونے او ہمیشہ نے تو مروئے۔ ○ واسہ او صرف
 مے س آفک، بلکہ مے آن بڑ اے یعنی او ننا مزہبی آ ایلم جوڑ مسونے۔ بندا خاطر
 آن دا کئے آ بھاز گچین اے۔ او خدا نا پلسکینگ پیغام آ ایمان تھنگ نا وجہ غان نے
 آ ہم کئے آن زیاست گچین مروئے۔ ○

اگہ نی کئے تینا مزہبی آ ایلم چاسہ، تو داوے تینا آرا ٹی بندن بہ خیرٹ کرک،
 دھن کہ ای بروٹ، نی کئے بہ خیرٹ کریسہ۔ ○ اگہ آئیسٹس نے آن گراس وزی
 کرینے، یا نا نسخانے کرینے، تو دانا پدی تینگ کنا زمرہ واری اے۔ ○ او اقرار کنگ
 کے ای تیٹ لکھنگ ٹی اٹ کہ ای نے ہر گزائے پدی ایٹیوہ۔ ولے نی تیٹ

۲۰ سوچ کرک کہ ای نا نجات کے آنت کریٹ۔ ○ بندا خاطر آن، ایلم، کنا وا کاریکے،
 عیسیٰ نازی آ ایمان تھنگ نا وجہ غان، کرک، او نا وا کاریم کنگ نا وجہ غان ای
 بھار خوش مریوہ۔ ○

۲۱ آرایمتے ای نے پارینٹ، کنا یقین اے کہ فی اوژان زیاست کاریمتے کیسہ۔ ○
 ۲۲ او تینا وتانے کن کے تیار کرک، آتے کہ آرا دعائے ئم خدا غان کنا یلہ منگ نا باروٹ
 کنگ ٹی آرے، اوفک یقیناً پورہ مریہ۔ ○

۲۳ ایفراس، کہ پسکینگ پیغام نا وجہ غان کن تو قید ٹی اے، ○ او مرقس، آر ستر خس،
 ۲۴ دیماس، او لوتا، کہ اوفک عیسیائی تے کے خدمت کروکا ایلم او، نے سلام پارہ۔ ○
 ۲۵ او عیسی، کہ او خدا نا مقرر کروکا اے، اونا رحمتاک ٹما گل نازی آمریر۔
 نا مزہبی آ ایلم،

پولس،

او کن تو مزہبی آ خدمت کروکا سنگت، تیمتھیس۔ ○

یہودی تے آن عیسائی جوڑ مروکاتے کے خط نا تعارف

دا خط نا صیح معلوم آف کہ دیر لکھانے تہ، ولے یقیناً اولیکو وار بمو یہودی تے کے لکھنگا کہ عیسائی جوڑ مسوسر۔ اوفتے آن گراس سوچ کنگ فی اسرہ کہ ”نن عیسیٰ نا زی آ ایمان یخنگ آن بڑسینگین، او پدی یہودی تا شریعت آ کان“۔

دا خط فی خواجہ عیسیٰ نا باروٹ مسہ ابو بیت او

(۱) خواجہ عیسیٰ خدا نا مار اے، او اونا اہمیت مست نا پغمبراتا او ملائکاتا اہمیت آن بہاز زیاست اے

(۲) خدا پارینے کہ خواجہ عیسیٰ ہمیشہ رینگو کا امام آن بار اے، او اونا اہمیت مست نا یہودی اماماتا اہمیت آن بہاز زیاست اے

(۳) صرف عیسیٰ نا زی آ ایمان یخنگ آٹ بندغس گناہ تا سزاغان بچنگ کیک۔

خطے لکھو کا بندغاتے مست نا ایماندارنگا بندغاتا حوالہ ایتک، پائیک کہ ”ہموفتے آن بار ایمانے تینا بسفبو، تکلیف او مصیبتاتے صبر آٹ سپسہ ہمو۔“ لکھو کا آخر فی بندغاتے نصیحت کرینے، او ہوشاری تسونے کہ ”خیال یخبو، نواہ دنیا نا خرابنگا خوشی او غمی فی خواجہ عیسیٰ نا پیغامے، کہ دا راستنگا کسر آدیک، یلہ کرورے“۔

دا خط نا اہمنگا بشخاک داد او:

۱:۱ - ۳:۱ خدا نا تینا مار نا ذریعہ آٹ پیغام

۴:۱ - ۱۸:۲ خدا نا مقرر کروکا نا اہمیت ملائکاتے آن زیاست اے

۱:۳ - ۱۳:۴ خدا نا مقرر کروکا نا اہمیت موسیٰ او ایلو پغمبراتے آن

زیاست اے

۱۴:۴ - ۲۸:۷ خُدا نا مقرر کروکا نا اہمیتِ اماماترے آن زیاست اے

۱:۸ - ۲۲:۹ خُدا نا مقرر کروکا نا اہمیتِ کُل آن زیاست اے

۲۳:۹ - ۳۹:۱۰ خُدا نا مقرر کروکا تینا جان نا قُربانی ئے تِس

۱:۱۱ - ۲۹:۱۲ ایمان تَہنگ نا اہمیت

۱:۱۳ - ۲۵:۱۳ آخری نصیحتاک او آخری پیتاک

یہودی تے آن عیسائی جوڑ مروکاتے کے خط

خُدا نا تینا مار نا ذریعہ اٹ پیغام

ب کنا عیسائی سنگتاک،

سلام۔

ٹمازی آخدا نارحمتاک مریر۔ اسی ئے آن خواست کیوہ کہ کنا داہمت تروکا پیغامے بھبو، آنتے کہ والی گل اہمیتاک پیتاک او۔

مست نا وخت ئی خُدا ننا باوہ پیرہ غاتے تو بھاز وار پلغمبر اتا ذریعہ اٹ ہیست کریس۔ ۱۔ وے آخری دے تے ئی او تینا مار یعنی عیسائی نا ذریعہ اٹ نن تو ہیست کرینے۔ خُدا وانا ذریعہ اٹ گل جہانے جوڑ کرینے، او دا مار جہان نا ہر گڑا نا مالک اے۔ ۲۔ خُدا نا طاقت عیسائی نا ذریعہ اٹ گل بند غاتے آظاہر مسونے، او عیسائی اصل خُداغان بار اے، او دا جہان او نا پیغام نا طاقت نا مطابق چلیکنگ ئی اے۔ بند غاتے گناہ او بُرائی تا معاف کننگ نا موقعہ تینگ آن پد عیسائی جنت ئی خُدا، کہ گل آن طاقت وے اے، نا راست میکو گنڈ آ تو لوک اے۔ ۳۔

عِیسیٰ نا اہمیت ملائکاترے آن بہاز زیاست اے

مار نا طاقت او عزت ملائکاتے آن بہاز زیاست اے۔ اونا پن "خدا نا مار"،
 ۵ کہ باوہ خدا اودے تسونے، ملائکاتے تروکا پنتے آن بہاز بھلن اے۔ ○ دا بیتے نن
 جوان چانہ، آنتے کہ خدا اینو اسکان تینا ملائکاتے آن آستے ہم دا پانتے، دھن کہ
 زبور ٹی مارے پارینے، کہ

"ای اینو بندغاتا مون آ پاوہ "نی کنا مار اُس"۔

ای نا باوہ اٹ۔"

خدا ملائکے نا باروٹ دا ہم پانتے

"ای اونا باوہ مروٹ،

او کنا مار مروے۔" ○

بلکہ خدا تینا ملائکاتا باروٹ دا پارے

"دھن کہ تو کنا خوش نا مطابق کاریم کیک،

بندن ملائکاک ہم تینا طاقت نا مطابق کنا خرتے کیرہ۔

اوفک کنا پیغامے خاخر نا روشنائی آن بار ایلوفتے اسکان سر کیرہ۔"

ولے آرا وخت آ خدا تینا آسینگا مارے دنیا ٹی راہی تینگ کے تیار آسکہ، او پارے

"کنا کل ملائکاک وانا ضرور عبادتے کیر۔" ○

او مقدسنگ کتاب ٹی اسہ پین جاگس ہم پارے

"کنا مار، نا بادشاہی ہمیشہ ہمیشہ کے مرے،

او نی تینا بندغاتے آ انصاف اٹ حکومت کیس۔ ○

جوانینگا کاریمتے آن محبت او خرابنگا کاریمتے آن نفرت کیس۔

بندا خاطر آن ای خدا نے گچین کریٹ،

۱۰ خدا تینا مار کے دا ہم پارے
 "ای نا ذریعہ اٹ شروع ٹی دا دُغار او آسمانے جوڑ کرینٹ۔"

۱۱ واک مٹکنگا پُچاتے آن بار خلاص مریرہ،
 ولے نی ہمیشہ موجود مریرہ۔

۱۲ نی واقفے پُسنن جوڑ کیسہ،
 دھن کہ بندرغ مٹکنگا کوٹ او پُچاتا جاگہ غا پُسننو بینک،

ولے نی ہمیشہ بندن رینگیسہ،
 او نا زندگی اصل خلاص مٹک۔"

۱۳ خدا اصل تینا ملائکاتے کے دا پاتنے

"ہ، کنا راست میکو گنڈ آ توٹ،

ہمو وخت اسکان کہ ای نا دشمناتے کٹنٹ، اوفتے مے کٹنٹ۔"

۱۴ گُڑا ملائکاتا اہمیت آنت اے؟ واک صرف روح او، کہ خدا نا خرتے کیرہ، او
 خدا واقفے ہمو فتادت کے راہی کیک، آرافک کہ نجات حاصل کیرہ۔

بمر نجات حاصل کینہ؟

۱ ب بندا خاطر آن نن ضرور سختی اٹ راست نا پیغامے ہمیشہ منین، آراوے
 ۲ کہ نن بنگوئن، تاکہ نن روحانی طور اٹ گوہنگین۔ خدا نا پیغام مُست تورات نا
 شکل اٹ باوہ پیرہ غاتے آ ملائکاتا ذریعہ اٹ سر مسوس۔ داوے پورہ کنگ ضروری
 ۳ اُسک، او آرا بندرغ وانا حکماتے متقویکہ یا پورہ کتویک، اووے ہزار سینگا کہ۔ گُڑا اگہ نن
 پُسننگا پیغام آن ہر سینگینہ، تو ہمر نجات حاصل کنگ کینہ؟ خواجہ عیسیٰ اول تیٹ
 دا نجات نا باروٹ پارے، ولدا ہمو بندغاگ کہ داوے بنگر، منار، اوفک داوے نن

۲ اِسکان سر کرینو، او ثابت کرینو کہ وارا ست اے۔ ۵ ہندا وخت ٹی خُدا ہم وانا ثابت
کَننگ کے گواہی نا طور اٹ بھاز دُول نا معجزہ نشان ترفے، او تینا خوشی اٹ تینا
پاکنگا رُوح نا طاقتے ٹیکی نا شکل اٹ تینا بندغاتے آراہی کرے۔ ۱۰

عیسیٰ نا بندغ نا شکل اٹ بَننگ نا مقصد

۵ اسی واسہ ہمو پُکَننگا وِٹیا نا باروٹ لکھیوہ کہ داوے بروئی اے۔ ۶ وا وِٹیا ٹی خُدا
۶ ملائکاتے حاکم کپک، ۷ بلکہ وِھن کہ زبور ٹی لکھوک اے کہ پغمبر داوود پارینے
”اے خُدا، کس ہم لائخ آف کہ نا مقابلے کے،
۷ ولے ولدا ہم نی اونا خیالے تجیسہ۔
۸ نی ننا بندغاتا عزتے گِراس وخت کے ملائکاتے آن کم تجاؤس،
۹ ولے واسہ نی ننے عزت او طاقت تِسوؤس،
۱۰ او ننے ہر گِرا نازی آ حاکم جوڑ کریؤس۔“

۱۱ وا جملہ کہ ”خُدا بندغے ہر گِرا نازی آ حاکم جوڑ کرینے“ آن ظاہر مریک کہ گل
گِراک وا ٹی شامل او۔ ولے وا وخت ٹی نن خنینہ کہ مخلوق گل گِراتا زی آ حاکم
۹ آفک۔ ۱۰ بلکہ ننے سہا اے کہ عیسیٰ موجود اے۔ گِراس وختے کے اونا اہمیت ہم
ملائکاتے آن کم جوڑ کَننگا، تاکہ خُدا نا خوش نا مطابق ہر بندغ نا فائدہ کے کسِفنگے۔
۱۰ واڑان ننے سہا تما کہ وا مصیبتے کاٹ کَننگ نا وِجہ غان اووے بھاز عزت او طاقت
۱۱ تینگانے۔ ۱۰ وارا ست اے کہ خُدا ہر گِرائے جوڑ کرینے، او اونا حفاظتے کیک۔ اونا
خُوش اُسکہ کہ عیسیٰ نا کسِفنگ او پدی زندہ منگ نا وِجہ غان بھازنگا بندغاک نجات
حاصل کیر، او واقعا عزت ہم عیسیٰ تو اوار بڑز آمرے۔ ۱۰

۱۱ صرف خُواجہ عیسیٰ بندغاتے گناہ او بُرائی تے آن پاک صاف کیک۔ واکان پد
۱۱ وا بندغاک ہم عیسیٰ غان بار خُداے ”تینا باوہ“ پارہ۔ ہندا خاطر آن عیسیٰ خوشی

۱۲-۱۳

اٹ عیسائی تے "تینا لیڈ او ایلم" پاک۔ تینا وا دنیا ٹی بندرغ ناشکل اٹ بڈنگ
نا ثابت کنگ کے او خدائے پارے

"اے خدا، ایمان تجھو کا ک نے کے چناتے آن بار او، کہ نی کئے تسوس۔"
"اسی تینا لیڈ او ایلمتے نا باروٹ رغا بیوہ۔"

او اسی اوفتے دا ہم پاوہ

"اسی خدا نازی آپورہ یقین تیجیوہ۔"

"او اسی اوفتا نیام ٹی نا صفتے کیوہ۔"

۱۲-۱۵

گناہ او برائی نا کاریم کرو کاک دایسکان موت آن خولیوہ، اتے کہ اوفتے سنا اے
کہ شیطان نا کسر آپنگ ٹی او، اوفتے بڑا مریک۔ ولے عیسیٰ نئے عیسائی تے "خدا
نا چناتے آن بار" پارینے۔ ہندا خاطر آن او ضروری تیڈٹ بندرغ ناشکل اٹ بس۔
اونا بڈنگ، کسینگ او پدی زندہ منگ نا مقصد دا آسکہ کہ او شیطان نا خولینگ نا
طاقتے تباہ کے او اونا زنی آ ایمان تجھو کا ک نجات حاصل کیر، اوفتا خولیسے کہ "کہینہ،

۱۶

بڑا مریک" آن آزات مریر۔ داڑان ظاہر مریک کہ عیسیٰ ملائکا تا مدتے کنگ کے
بتوئیس، بلکہ بندغاتا مدتے کنگ کے بسوس، ذہن کہ مقصد سینگا کتاب ٹی لکھوک

۱۷

اے کہ "او ایراھیم نا اولیاداتا مدتے کیک"۔ ذہن کہ یہودی تا کل آن بھلا امام
سال ٹی اسے وارس بندغاتا گناہ او برائی تا معاف کرفنگ کے خدا نا مون آپیش
مریک، ہندن خواجہ عیسیٰ، کہ رحمت تروکا او رحم کروکا اے، ننا گناہ او برائی تا
معاف کرفنگ کے خدا نا خوشے پورہ کرے۔ او عیسیٰ، کہ بندرغ ناشکل اٹ بس، ہر

۱۸

ڈول اٹ تینا سنگتاتے آن بار اے، او تیڈٹ آزمائش نا وخت آ مصیبت سہا۔ ہندا
خاطر آن او دایسکان ہمو بندغاتا مدتے کنگ کیک، آرافک کہ اوڑان بار آزمائش
نا وخت آ مصیبت سہیرہ۔

عیسیٰ نا اہمیت موسیٰ غان زیاست اے

۱ **ب** کنا عیسیٰ سنگٹاک، کہ خدا ئے گچین کرینے، عیسیٰ نا باروٹ سوچ کبو، کہ
خدا اووے ننا گناہ او بُرائی تا معاف کننگ کے دا دنیا ئی راہی کرے، او نن اونا زی
آ ایمان تخان۔ اونا اہمیت بحاز زیاست اے، وھن کہ یہودی تا یقین اے کہ گل
۲ آن بھلا ایم نا اہمیت زیاست اے۔ وھن کہ موسیٰ اُست نا خب اٹ خدا نا
خوشے پورہ کننگ کے یہودی تے کے کاریم کریس، ہندن عیسیٰ ہم خدا نا خوشے
پورہ کننگ کے کاریم کرے، کہ دا کاریمے کننگ کے خدا اووے مقرر کریس۔
۳ وھن کہ مثا اے، ارا نا مالک نا اہمیت ارا ئی رہنگو کاتے آن زیاست اے،
۴ ہندن عیسیٰ نا اہمیت موسیٰ نا اہمیت آن بحاز زیاست اے۔ ہر ارا ئے اسے نا
۵ اسے بند غس رہنگنگ کے جوڑ کیک، ولے خدا ہر گزلے جوڑ کرے۔ موسیٰ اُست
نا خب اٹ خدا نا خرتے کریس، او ہمو پیتا باروٹ پیشن گوہی کریس، ارافتے
۶ کہ مون آ مروئی اسکے۔ ولے خدا نا مقرر کروکا خدا نا مار او تینا گچین کروکا بند غاتا
رہنما اے۔ نن اونا خاصنگا بند غاک اُن ہمو وخت اسکان کہ نن سختی او پورہ یقین
اٹ اونا کسر آ پنگ ئی اُن۔

خدا غان انکار کرو کاتے ہوشار کننگ

۷ **ب** ہندا خاطر آن خدا نے پانک
”کنا پیغام آ واسے توجہ ایتبو،
۸ ضد کیتو، وھن کہ ثابا وہ پیرہ غاک وختے ئی ریگستان ئی کنا آزمائشے کریر،
او کنے آن باغی مسوئر۔“

- ۹ اوفک خنائر کہ چل سال إسکان ای اوفتے کے آنت کریٹٹ،
 ولے ولدا ہم دافک واڑے کنا آزمائٹے کریہ۔
- ۱۰ بندا خاطر آن ای دافتے آن ناراض مسٹ، او پاریت
 ”وا بندغاک ہمیشہ نیک حرام او،
 او کنا حکماتے منگ آن انکار کریہ۔“
- ۱۱ ای دافتے آن ناراض مسٹ او اقرار کریٹ
 ”آرا ڈغارے کہ ای دافتا آرام کے گچین کریٹٹ،
 دافک ہمو ڈغار ٹی اصل پیہنگ کپسہ۔“
- ۱۲ کنا عیسائی سنگٹاک، بندا خاطر آن خیال تجبو کہ ٹھے آن کس ہم اُست ٹی
 ۱۳ شیطانی وُ خیال تجپ، کہ او خُدا تعالیٰ نا پیغام آن ہر سینگے۔ بلکہ ٹم ہمیشہ، ہمو
 وخت إسکان کہ موقعہ آرے، ہر وے اسہ پہ ایلو نا تینا ایمانے وُ دُفبو، تاکہ کس ٹھے
 ۱۴ آن گناہ تے ٹی تمپ، ضیدی جوڑ مَف۔ اگہ نن کہنگ إسکان سختی آٹ عیسیٰ نا
 زی آیمان تخینے، وُھن کہ شروع ٹی تچانے، تو نن وا دُنیا ٹی او مون نا دُنیا ٹی اوڑتو
 ۱۵ سنگتی کینے۔ بندا خاطر آن زبور ٹی لکھوک اے کہ خُدا پاناک
 ”کنا پیغام آ واسہ توجہ ایتبو،
 ضد کپبو، وُھن کہ ثما باوہ پیرہ غاک وُختے ٹی ریگستان ٹی کنا آزمائٹے کریہ،
 او کنے آن باغی مسوئر۔“
- ۱۶ وا بندغاک دیر اثرہ کہ خُدا نا پیغامے بنگر، اوڑان باغی مسوئر؟ ہمو فک گل کہ
 ۱۷ موسیٰ نا رہنمائی آٹ مضر تلک آن پیش تمار۔ دافک ولدا خُداغان انکار کریہ،
 او خُدا چل سال إسکان دافتے آن ناراض مس۔ دا گل انکار کردواک ریگستان ٹی
 ۱۸ کسکر۔ خُدا اقرار کریٹٹس
 ”آرا ڈغارے کہ ای دافتا آرام کے گچین کریٹٹ،
 دافک ہمو ڈغار ٹی اصل پیہنگ کپسہ۔“

۱۹ خُدا دا بیتا تے ویر کے پارے؟ ضروری اوفتے کے آرا کہ انکار کریسر۔ ○ واژان نن چائسن کہ خُدا نا اقرار نا مطابق ہمو بند غاک کہ یقین تھویر واؤ غار ٹی پیہنگ کتویر۔ ○

ہمر رُوحانی آرامے حاصل کنگ کینہ؟

۱ ب او خُدا واسر ننے موقعہ تسونے۔ آرا آرام نا اقرارے کہ او نن تو کرینے، اووے پورہ کے۔ ہندا خاطر آن خیال تجبو، تاکہ نئے آن گس ہم دا اقرار نا پلنگ آن سلپ۔ ○ ذہن کہ نن عیسیٰ نا پلسکنگا پیغامے بنگن، ہندن ننا باوہ پیرہ غاک خُدا نا آرام نا اقرارے بنگوئر۔ اوفک خُدا نا اقرارے بنگر، ولے اوفتے فائدہ تئو، آنتے کہ ۲ اوفک اُسٹ نا حُب اٹ ایمان تھویر۔ ○ واسر نن پلسکنگا پیغام نازی آلیمان ۳ تجینہ، خُدا تو سنگتی کینہ، او خُدا نا اقرار نا مطابق رُوحانی طور اٹ آرام کینہ، کہ او پار یس

”ای دافتے آن ناراض مسٹ او اقرار کریٹ
”آرا دُغارے کہ ای دافتا آرام کے گچین کریٹ،
دافک ہمو دُغار ٹی اصل پیہنگ کپسہ۔“

۴ خُدا دا دُنیائے جوڑ کرے او ننے رُوحانی طور اٹ آرام نا موقعہ تے تیس، ○ آنتے کہ زبور ٹی لکھوک اے کہ

خُدا دُنیائے جوڑ کرے، او ہفت میکو دے آ آرام کرے۔ ○
۵ دا بیت ولدا پاننگا

”آرا دُغارے کہ ای دافتا آرام کے گچین کریٹ،
دافک ہمو دُغار ٹی اصل پیہنگ کپسہ۔“ ○

۶ ہمو بند غاک کہ خُدا نا متکینگا پیغامے بنگر، اوفتے دا رُوحانی آرام رسینگتو، آنتے کہ اوفک ایمان تھویر۔ ہندا خاطر آن ایلوفتے کے موقعہ آرے کہ آرامے حاصل

۷ کیر، ○ او خدا پین دے س روحانی آرام کے تہا، او دا دے واسے بسونے۔ موسیٰ غان
بھار سال پد خدا پغمبر داؤو نا ذریعہ آٹ زبور ٹی پارے
”کنا پیغام آ واسے توجہ ایتہو،
ضد کہتہ۔“ ○

۸ اگ یوشع نارہنٹائی آٹ بندغاتے خدا نا اقرار کروکا آرام رسنگا کہ، تو ولدا خدا
۹ پین آرام نا دے نا باروٹ پاتو کہ۔ ○ ہندا خاطر آن نئے سماے کہ واسکان موقعہ
ارے کہ بندگاک آرام حاصل کنگ کیر، دھن کہ دنیائے جوڑ کنگ آن پد خدا
۱۰ ہفت میکو دے آ آرام کرے۔ ○ او آرا بندرغ دا آرامے حاصل کیک، او خدا تو سنگتی
۱۱ کیک۔ ○ ہندا خاطر آن سخت کوششت کیمبو کہ دا آرامے حاصل کین، تاکہ نئے آن
کس ہم مست نا بندغاتے آن، کہ اوفک خدا نا پیغام آن انکار کریدہ، اوفتے آن
بار آرام حاصل کنگ آن سلپ۔ ○
۱۲ خدا نا پسکنگا پیغامے بھار طاقت آرے۔ دھن کہ تیزنگ زغم ہڈ، سو، ملی، گلے
کاٹ کیک، ہندن پسکنگا پیغامے خواننگ او پینگ آن پد بندرغ نا اُست نا خوشاک
۱۳ او سوچاک ظاہر مریدہ، فیصلہ مرید کہ اوفک جوان او یا خراب او۔ ○ دنیائی بچو
گرداس آف کہ خدا غان دُگوک اے۔ دنیائی ہر گڑا خدا نا مون آپاش اے، او دا ہمو
خدا اے کہ نئے زندگی نا حساب کتابے او دے تروی اے۔ ○

کُل آن بھلا امام آن بار عیسیٰ نئے تسلی او مدت ایتک

۱۴ آرا ایمانے کہ نن عیسیٰ نا زی آیسوئن، اوژان اصل ہر سینگین۔ نن تو خواجہ
عیسیٰ آرے، کہ او خدا نا مار اے او گل آن بھلا امام آن بار خدا نا مون آہنانے۔ ○
۱۵ دا ایلو گل آن بھلا ایماتے آن بار آف، کہ نن کے او دے ترس بف۔ بلکہ ایلو
مخلوق آن بار دانا ہر وڑ آٹ آزمائش کنگا، ولے دا بچ گناہ او بُرائی کتو، او واسے ننا

۱۶ ہم اوڑان بار آزمائش منگ ٹی اے۔ ○ بندا خاطر آن خولیبو، او خداغان بر دُول نا مدتے خوایمبو، کہ صرف او رحمتاے آن پر اے۔ ضرورت نا وخت آ صرف اوڑان مدت، رحم او رحمتاک برور۔ ○

۱ **ب** بر گل آن بھلا امام یہودی تا معتبرگا بندغاتے آن گچین کننگ، تاکہ یہودی تا گنڈ آن خدا نا خرقے کے، یعنی گناہ او بُرائی تا معاف کر فنگ کے قربانی ایقے۔ ○ اونا چند ہم گناہ تے آن صفا آف۔ بندا خاطر آن بموفتے صبر آٹ تسلی ۲ ایٹک، آرافک کہ بے خبری آٹ گناہ او غلطی کیرہ۔ ○ اونا چند ہم رُوحانی طور آٹ ۳ کمزور اے۔ بندا خاطر آن او ضرور ایلو فتا گناہ او بُرائی تے معاف کر فنگ تو اوار اوار، ۴ تینا گناہ او بُرائی تے معاف کر فنگ کے ہم قربانی ایٹک۔ ○ کس تینا خوش آٹ گل آن بھلا امام جوڑ منگ کپک، بمو وخت اسکان کہ خدا اووے گچین کتنے، دھن کہ بارو نے خدا اولیکو وار موسیٰ نا وخت ٹی گل آن بھلا امام گچین کریس۔ ○ ۵ بندن خدا نا مقرر کروکا تینے گل آن بھلا امام جوڑ منگ نا عزتے تینے۔ بلکہ خدا اووے پارے

”ای ایو بندغاتا مون آ پاوہ ”نی کنا مار اُس“،

ای نا باوہ اٹ۔ ○

خدا بین اسہ جاگے سی ٹی دا ہم پارے

”نی ہمیشہ کے امام مرے،

دھن کہ ملکے صدیق اسکہ۔ ○

۷ عیسیٰ، کہ خدا نا مار اے، تینا دنیا نا زندگی عبادت او خربنگ خلیسہ خداغان دُعائے ٹی گد ریغے، او پاریکہ ”باوہ، کئے کس فنگ آن بچائف، ولے نا خوش ضرور ۸ پورہ مرے“۔ خدا اووے کبنگ آن بچائفنگ کریم، ○ ولے او تینا مارے کس فنگ کے الا۔ او داکان پد مار پوہ مس کہ خدا نا حکماتے منگ کے ہمر جانی طور آٹ ۹ مصیبتاک سبگیرہ۔ ○ وانا کبنگ او پدی زندہ منگ آن ہمو گل بندغاتے، کہ اونا

- ۱۰ تروکا حکماتے منیرہ، اونا ذریعہ اٹ نجات حاصل کیرہ۔ او خدا داوے "کل آن بھلا
امام" پارے، ذہن کے ملکہ صدیق اسکہ۔

سخنی اٹ ایمان تحبو

- ۱۱ بڑزنا بیتاتا باروٹ پین بھاز بیتاک او، ولے ٹھے دافتے پوہ کنگ بھاز گبین
۱۲ اے، آنتے کہ ٹم پوہ منگ نا کوشتے کیرے۔ مروئی تو دا اسکہ کہ ٹم ایلوفتے آ
پسنگنا پیغامے سرکروسورے، ولے داسکان ثما ایمان بستے۔ بندا خاطر آن ضروری
اے کہ اسٹس برے، او پیغام نا شروع نا آسانگا بیتاتے ٹھے خوانیفے، ذہن کہ چنا
۱۳ شروع آن صرف پال گنیک۔ او پال گنوکا ہمو عیسائی آن بار اے کہ تینا زوحانی
علی ووفیک، او فیصلہ کنگ کپک، آرا بیت جوان اے، آرا بیت خراب اے۔
۱۴ ورنہ منگ آن پد بندغاک پال نا بجائے ارغ گنیرہ۔ ہندن ایمان نا مشکنگا بیتاتے
آ عمل کنگ تو اوار بندغاک فیصلہ کنگ کیرہ، آرا بیت جوان اے، آرا بیت
خراب اے۔

- ۱ ب واسہ نن مشکنگا بیتاتا گنڈ آتوجہ ایتیمبو، کہ نن عقل مندی ایتیرہ۔ نن آسانگا
۲ بیتاتے، یعنی گناہ او برائی تے آن ہر سینگنگ، خدا نازی آ ایمان تخنگ، پاک
صاف منگ نا بے شولنگ، پاکنگا زوح نا طاقت نا پینگ، پدی زندہ منگ او خدا نا
۳ بندغاتا باروٹ فیصلہ، غان علاوہ مشکنگا بیت خدا نا خوش نا مطابق خوانین۔
۴ بھازنگا بندغاک مست خدا نا روشنائی ٹی انرہ۔ اوفک خدا نا رحمتے حاصل
۵ کریو، او خدا نا پاکنگا زوح نا طاقت اوفتے آ بسونے۔ واژان اوفتے سہما تہا کہ خدا نا
۶ بیتاک راست او، او اوفتے مون آ مروکا بیتاتا باروٹ ہم سہما تہا۔ واکان پد ولدا
ہم اوفتے آن گڑاس ایمان آن ہر سینگانو۔ ایمان آن ہر سینگنگ نا عمل اٹ خدا نا
مار نا عزت مخلوق نا مون آ کم مسونے، آنتے کہ واک اونا زوی آ ملنڈ خلیہرہ، ذہن

کے مست نابدغاک اونا زی آملنڈ خلک، اووے صلیب آتفیر، اووے کسفر۔ ہندا
 خاطر آن واسہ ممکن آف کے پدی خدا نا کسر آکار۔
 ۷ ہمو بندغاک کے ایمان آن ہر سینکسہ ہمو دغار آن بار او کے پرنایرے کنیک،
 ۸ او داڑان کے آرا جوانیکا فصل خرک، دا گلاکے فایدہ مند مریک۔ وے آرا ایمان آن
 ہر سینکسہ ہمو دغار آن بار اے، کے او ٹی پتی وکاشم خریہ۔ دا بے فایدہ اے، او
 داوے خدا ہزا ایٹک، او دا خاطر ٹی ہوشنگوئے۔
 ۹ دوستیکا سنگتاک، دا پتاتے نن ایمان آن ہر سینکوکا تا باروٹ پارین، وے ننے
 ثمازی آپورہ یقین اے، او ثما عملاتے آن ننے دا ہم معلوم مسونے کے ثم نجات
 ۱۰ حاصل کربورے۔ خدا بے انصاف آف۔ او آرا محبت او کاریمتے ثم اونا خاطر آن
 کنگ ٹی اے، او واسکان ایلو عیسائی تادے کنگ ٹی اے، دافک خدائے
 ۱۱ معلوم او۔ خدائے ضرور واقتا بدلے ایٹک۔ ننا بھلا خوش داد اے کے ثم آخر
 ۱۲ اسکان خدا نا کسر آکارے، تاکہ آرا نیکنگ خوشے کیرے، پورہ مرے۔ ننا دا خوش
 آف کے ثم تینا روحانی علمے ووفنگ نا باروٹ مست مرے۔ بلکہ ہمو ایمان تجوکاتے
 آن بار مرے، آرا کہ صبر کیرہ او خدا نا کروکا اقرارے حاصل کیرہ۔

خدا ضرور اقرارے پورہ کیک

۱۳ آرا وخت آ خدا ابراہیم تو اقرار کرے، او دا اقرارے پورہ کنگ کے قسم یفے۔
 ۱۴ اوڑان بھلن کس آف۔ ہندا خاطر آن او تینا پن نا قسے یفے، پارے "ای اقرار
 ۱۵ کیوہ، ای تینا رحمتاتے نے آرا ہی کیوہ، او نا بھاز اولیاد مریرہ۔" ابراہیم صبر
 ۱۶ کرے، خدا نا کروکا اقرار پورہ مس۔ آرا بندغ قسے بیفک، تو تینے آن معتبرے
 ۱۷ نا قسے بیفک، او دا قسم آن پد اقرار نا مطابق کاریم کیک۔ ہندن ہمو بندغاتے
 کہ خدا نا اقرار رسنگا، خدا تینا پن اٹ قسم یفے او اوقتے صفا صفا پارے کے او تینا

- ۱۸ اقرارے اصل بدل کپک۔ ○ ارا گڑاک اہم او، خُدا نا اقرار نا پورہ منگ او خُدا نا قسم بیفنگ۔ ہندا خاطر آن واک بدل منگ کپس۔ داپتاتے آن او نئے ہمت ایٹک، آنتے کہ نن خُدا نازی آ ایمان تچان او اونا اقرار نا پورہ منگ کے انتظار کنگ ٹی
- ۱۹ اُن۔ ○ دھن کہ تفوکا آئن نا پٹنگ آن پد کشتی وانگ اینگ پٹنگ کپک، ہندن خُدا نا اقرار نازی آ ایمان تچنگ آن پد نن وانگ اینگ یعنی ایمان آن ہر سینگنگ کپنہ۔ داپت ہست ضرور پورہ مرک، آنتے کہ واسہ خواجر عیسیٰ خُدا نا مون آپیش مسونے، دھن کہ صرف یہودی تاگل آن بھلا ایم سال ٹی اسہ وارس بھلا عبادت خانہ تاگل
- ۲۰ آن مقدسنگا جاگ ٹی خُدا نا مون آپیش مرک۔ ○ عیسیٰ ننا خاطر آن خُدا نا مون آپیش مسونے، او نن کے بھلا ایم جوڑ مسونے، دھن کہ ملکہ صدیق جوڑ مسوس۔ ○

عیسیٰ ملکہ صدیق آن بار جتا ڈول نا امامس اے

- ۱ بے ملکہ صدیق مُست نا دور ٹی گل آن بھلا ایم او شلم شار نا بادشاہ اسکہ۔ آرا دخت آ ابراہیم چار بادشاہ تے کینگ آن پد پدی پٹنگ ٹی اسکہ، ملکہ صدیق اوڑ تو بلا او اوڑ کے برکت خواہس۔ ○ ابراہیم تینا کنوکا مال مڈی تا دہ میکو بشنے اوڑے تس۔
- ۲ ملکہ صدیق نا اولیکو معنی اے "خُدا ناراستنگا کسر آ ہنوکا بادشاہ"۔ او شلم شار نا بادشاہ ہم اسکہ۔ ہندا خاطر آن وانا پن نا ایلو معنی "آمن نا بادشاہ" اے۔ ○ نئے ملکہ صدیق نا باوہ، لہ او پیرہ غاتا باروٹ بچ خبر آف۔ اونا ووی منگ او کینگ نا باروٹ ہم بچ خبر آف۔ او خُدا نا مار آن بار اے، ہمیشہ کے ایم جوڑ مسونے۔ ○
- ۳ وازان نن پوہ منگ کینہ کہ اونا اہمیت آخس زیاست آس، آنتے کہ ننا اہمینگا باوہ ابراہیم تینا کنوکا جگتا مال مڈی تا دہ میکو بشنے اوڑے تس۔ ○ یہودی تے آن لاوی قوم، کہ اوفک ہم ابراہیم نا اولیاد او، یہودی تا ایم او، واسکان تورات نا مطابق ایلو یہودی تا گراتے آن دہ میکو بشنے ہلیرہ۔ ○ ملکہ صدیق لاوی قوم آن اولیکہ، ولے

ایراہیم، کہ خدا اودے بھار آویاوتینگ نا اقرارے کرے، تینا مال مڈی تا وہ میکو
 ۷ بشخے ملکہ صدیقے تس، او ملکہ صدیق اوڑ کے برکت خواہیس۔ ۸ وا ٹی چج شک آف۔
 ۸ برکت خواوگا برکت بلوکانان برز اے۔ ۹ لاوی قوم نا بندغاک وہ میکو بشخے بلیرہ،
 کبیرہ۔ ۱۰ ولے مقدسنگا کتاب ٹی لکھوک اے کہ ”ملکہ صدیق وہ میکو بشخے بلک، او
 ۱۱ زندہ اے۔“ ۱۲ بمو وخت آ کہ ایراہیم ملکہ صدیق تو ملا، تو لاوی قوم نا نسل آلویکہ۔
 ۱۳ ولے اوفتا پیرہ ایراہیم وہ میکو بشخے ملکہ صدیقے تس۔ ۱۴ بندا خاطر آن نن پاننگ کینہ کہ
 لاوی قوم نا بندغاک، کہ واسکان ایلو یہودی تے آن وہ میکو بشخے بلیرہ، ایراہیم نا
 وخت ٹی اونا ذریعہ آٹ ملکہ صدیقے وہ میکو بشخے تسوئر۔ ۱۵

۱۱ موسیٰ نا وخت آ یہودی تے آن تورات نا حکم نا مطابق لاوی قوم آن ایامک
 جوڑ کنگار، او بارژون یہودی تا اولیکو کل آن بھلا ایام جوڑ مسوس۔ ۱۲ اگ اوفتا عملتے
 آن کس خدا تو سنگتی کروس، تو جتا ڈول نا ایام نا بینگ نا ضرورت آلویکہ۔ ۱۳ ولے
 عیسیٰ، کہ ایام ملکہ صدیق آن بار بسونے، او بارژون نا نسل آن آف، ۱۴ آتے کہ
 ۱۵ جتا ڈول نا ایام کے متکینگا شریعت صبح آف۔ ۱۶ او ننا خواہ، کہ وا مثالے ای اونا
 بارژون ٹے رغماٹ، یہودی تا لاوی قوم آن بتویس، او اونا نسل آن کس ہم
 ۱۷ ایام جوڑ بتویس۔ ۱۸ او ننے وا بھار جوان خبر اے کہ او یہودی تا یہوداہ قوم آن
 بسوس، او آرا وخت آ موسیٰ ایام نا بارژون بیت کریک، او وا پاتو کہ ”وا قوم آن
 ہم ایام مروئے۔“ ۱۹

۱۵ وا بیت ننے آ بتر ظاہر مریک کہ اسہ جتا ڈول نا ایامس بسونے، کہ ملکہ صدیق
 ۱۶ آن بار اے۔ ۱۷ او بندغاتا شریعت او قانون آن آخا، بلکہ خدا نا طاقت آٹ ایام جوڑ
 ۱۸ کنگا، ۱۹ وھن کہ مقدسنگا کتاب ٹی لکھوک اے کہ
 ”نی ہمیشہ کے ایام جوڑ مریرہ،
 وھن کہ ملکہ صدیق اسکے۔“ ۲۰

۱۸ نسل آٹ بروکا ایام جوڑ منگ نا رواج خلاص مسونے، آتے کہ واک خدا تو

- ۱۹ سنگتی کنگ کے صبح کاریم کنگ کنتو۔ موسیٰ نا شریعت نامنگ اٹ کس پاک
صاف جوڑ متے، ولے واسے نئے جوانو موقعس تننگانے کہ نن خدا تو سنگتی کین۔
۲۰ پین بیتس ہم اے، کہ خدا دا اقرارے واسے کرینے۔ آرا وخت آیلو فک امام
جوڑ کنگار، تو دا وول نا اقرار آلوکے۔ عیسیٰ نن کے امام جوڑ کنگا، آرا وخت آ
۲۱ خدا اووے پارے

”ای دا اقرارے کریٹ کہ

نی ہمیشہ کے امام اُس،

ای داوے اصل بدل کیرہ۔“

- ۲۲ عیسیٰ نا ہمیشہ کے امام جوڑ منگ آن ثابت مس کہ خدا نا اقرار راست اے۔
۲۳ واڑ کے اسے پین ثبوتس آرے، کہ یہودی تے آن ہر دور ٹی امامک بسر او بنار،
۲۴ ولے تینا کاریے پورہ کنگ کنتویر۔ عیسیٰ ایلو امامتے آن جتا اے، اتے کہ او ہمیشہ
۲۵ زندہ رہنگو کا اے، او ہمیشہ خداغان خواست کیک۔ ہندا خاطر آن واسے او ہمیشہ اونا
طاقت آرے کہ ہمو بندغا کہ اونا ذریعہ اٹ خدا نا کسر آبرہ، وافتے بچائے۔
۲۶ عیسیٰ واسے نن کے گل آن بھلا امام اے، روحانی طور اٹ نننا مسئلہ غاتے حل
کیک۔ او بچ گناہ او بُرائی کنتے، بے عیب او پاک صاف اے۔ ہندا خاطر آن او
۲۷ گناہ گراتے آن بار آف او زندہ جنت آونگا۔ او ایلو بھلا امامتے آن بار آف۔
اوڑ کے ضروری آف کہ ہر دے بھلا امام آن بار اول تینا گناہ تا معاف کرفنگ کے
قربانی ایے، ولدا ایلو یہودی تا گناہ تے کے قربانی ایے۔ بلکہ خواجہ عیسیٰ بھلا گناہ تا
۲۸ گناہ تا معاف کرفنگ کے صرف اسے وارس تینا جان نا قربانی ئے تیس۔ موسیٰ
نا شریعت ٹی گناہ گارنگا بندغا کہ ہم بھلا امام جوڑ منگ کیرہ، ولے خدا داڑان پد
پسکینگا اقرارے کرے، او تینا مارے پچین کرے، او ہمیشہ کے بے عیب گناہ آن
بھلا امام جوڑ کرے۔

عیسیٰ نن کے بھلا امام اے

۱ **ب** واگل پیتاتا پاننگ نامقصد واو اے، کہ ننا بھلا امام جنت ٹی خدا نا تخت آ
۲ راست میکو گنڈ آ تو لوک اے۔ او جنت ٹی خدا نا عبادت خانہ نا گل آن بھلا امام
اے، کہ واوے بندغاک آخا، بلکہ خدا جوڑ کرینے۔

۳ دنیا ٹی گل آن بھلا امام نا چین کنگ آن پد دازمہ واری اے کہ سادار او ایلو
۴ دُول نا قربانی ایتے، او ننا بھلا امامے ہم گڑاس قربانی تروی آسکہ۔ اوگ او واسکان
۵ دنیا ٹی زندہ مروس، تو ایمس متویک، آتے کہ یہودی تے کے صرف لادی قوم نا
بندغاک تورات نا مطابق قربانی تینگ کیرہ۔ ولے دا امامک ہمو وڑ آٹ کاریم
کنگ نا کوشتے کنگ ٹی او، دھن کہ جنت ٹی منگ ٹی اے۔ واک ہندن کاریم
کنگ ٹی او دھن کہ موسیٰ نا دور آٹ امامک کیرہ۔ آرا وخت آ موسیٰ عبادت نا جگ
نا جوڑ کنگ شروع کنگ ٹی آسکہ، خدا اووے حکم تس
”وا جگ ہندن جوڑ کرک،

دھن کہ اسی نے مش نازی آ نشان تِسٹ۔“

۶ عیسیٰ نا واسہ بھلا امام آن بار کاریماک ایلو امامتے آن بھاز زیاست او، او خدا
نا آرا پیغامے او بندغاتے آر سیفینے، مُست نا اقرار آن بھاز جوآن اے، آتے کہ وانا
اقرار ایلو اقرار تے آن بھاز فایرہ مند اے۔

۷ اگہ متکینگ پیغامے مخلوق صبح استعمال کروس، تو پُسنیکا پیغام نا ضرورت
۸ متویک۔ ولے خدا تینا بندغاتا غلطی تے خناک، ہندا خاطر آن مقدسنگ کتاب ٹی
لکھوک اے

خدا پانک ”ہمو دیک پنگ ٹی او،

کہ اسی گل یہودی تے تو پُسنکو اقرارس کیوہ۔

- ۹ ای اوفتا باوہ پیرہ غالتے تینا رہنمائی ٹی مہر تلک آن کشاٹ،
او ہمو دور آٹ وافتے تو اقرار کریٹ۔
ولے اوفک وا اقرارے پورہ کنتو۔
ہندا خاطر آن ای اوفتا مدتے الاٹ،
او پُسنیکا اقرارے جوڑ کیوہ۔○
- ۱۰ ای بروکا دے تے ٹی تینا خاصیکا مخلوق تو پُسنیکا اقرارے کیوہ۔
ای اوفتے پوہ کریوہ،
او اوفک اُست نا حُب آٹ کنا حکماتے آپلینگیرہ۔
کنا دوسیکا بندغاگ مریرہ،
او کنے تینا آسینیکا خُدا چارہ۔○
- ۱۱ اوفتے آن کسے وا ضرورت مفک
کہ تینا شاردارے او سنگتے وا حکمے ایٹے کہ
”خُداے ورست کرک“،
آنتے کہ امیر آن اَلیس غریب اسکان گل کنے ورست کیرہ۔○
- ۱۲ ای اوفتا گناہ او بُرائی تے معاف کیوہ،
او اوفتا غلطی تے آتوجہ تفرہ۔○
- ۱۳ پُسنیکا اقرارے پانینگ نا وخت آ مُست نا اقرار مُتکن مس، او آرا گڑا مُتکن
مریک، او ضرور خلاص مریک۔○

عیسیٰ نا قُربانی ساداراتا قُربانی آن بہاز اہم اے

- ۹ مُتکنیکا پیغام ٹی ”عبوات خانے جوڑ کبو، او ہمر وا ٹی عبوات کبو“ دُولنگا
۲ حکماک اُترہ۔○ عبوات نا جگ نا جوڑ کنگ نا حکم مس۔ واماقدسینگا جاگہ آسکہ۔ وانا تہہ

۳ ٹی چراغ دان او اسہ میزس اسکہ کہ اونا زی آ خدا کے ایرغ پیش کننگاکہ۔ ○ واژان پد
 پروه س اسکہ او وانا پد آ اسہ پین چنکو جگس اسکہ کہ "کل آن مُقد سِنگا جاگہ" پاننگاکہ۔ ○
 ۴ وانا تبہ ٹی خیسن نا قربان گاہ اسکہ او اوڑے اگریتی لگفنگاکہ۔ واڑے خیسن آن جوڑ
 کروکو صندوقس ہم اسکہ، کہ وانا تبہ ٹی جتنی آ ایرغ یعنی "منا" خیسن نا ولا ٹی،
 ۵ بارون نا لٹ، کہ اونا زی آپناک ترک کریسر، او ارا خل، کہ اوفتا زی آ حکماک
 اُترہ۔ ○ صندوق نازی آ ارا خیسن نا سادار اُترہ، کہ وافتا پڑہ غاک اُترہ، او وافک
 خدا نا موجودگی ئے ظاہر کریہ۔ اوفتا پڑہ غاک صندوق نازی آ تالان اُترہ، آراڑے
 گناہک معاف کننگارہ۔ واسہ وا ضروری آف کہ وا گڑاتا تفصیل ئے رغانمگے۔ ○
 ۶ ای واسہ ئے پاوہ کہ وا حکماک ہمر پورہ کننگار۔ اہماک بر وے بھلا جگ ٹی
 ۷ بنارہ او کاریم کریہ۔ ○ ولے صرف کل آن بھلا امام سال ٹی اسہ وارس چنکا جگ
 ٹی بناک، او تین تو قربانی تروکا ساداراتا وترتے وریک۔ او تینا گنڈ آن او مخلوق نا
 گنڈ آن، کہ وافک شاید بے خبری آٹ گناہ کریہ، اوفتا گناہ تا معاف کرینگ کے
 ۸ خدا نا مون آپیش کریک۔ ○ وھن کہ ہمو وخت اسکان کہ عبادت نا بھلا جگ آرے
 بند غاک کل آن مُقد سِنگا جاگہ غا پینگ کپسہ، ہندن خدا نا پاکینگ روح نا طاقت آٹ
 نن چانہ کہ ہمو وخت اسکان کہ بند غاک مُتکینگ پیغامے منگ ٹی او، وافک تینا
 گناہ تے معاف کننگ کے تینٹ خدا نا مون آپیش منگ کپسہ۔ وا اینو پگہ کے
 مثالس اے، او نئے خبر اے کہ خدا نا مون آ قربانی تینگ آٹ قربانی تروکا تا اُست
 صفا مَفک۔ مُتکینگ پیغام ٹی بھازنگا حکماک تینے پاک صاف تینگ کے، گُنگ،
 بینگ او خاچنگ نا باروٹ او۔ وافک فانی آ حکماک او۔ وافک ہمو وخت اسکان
 صبح اُترہ کہ پُلسکینگ پیغام بتویس۔ ○

۱۱ ولے خدا نا مقرر کروکا کل آن بھلا امام آن بار بس، تاکہ نئے تینا کسر آ آتے،
 او تینا بھازنگا رحمتاے نئے آ راہی کے۔ واسہ او خدا نا مون آ جتنی آ عبادت خانہ
 ٹی اے، کہ داوے خدا جوڑ کریں۔ وانا اہمیت وُغار نا بھلا عبادت خانہ غان بھاز

زیاست اے۔ ○ آرا وخت آخدا نا مقرر کروکا جتسی آعبادت خانہ ٹی گل آن مقدسنگا
 جاگہ غابنا، تو او تین تو بیٹ او خراس نا وتر قربانی نا طور اٹ خدا نا مون آوتو۔ بلکہ
 تینا جان نا قربانی ئے تس تاکہ نن کے نجات حاصل کے۔ ○ یہودیہ تا بھلا امامک
 متکینگ پیغام نا مطابق قربانی تروکا روڑ نا سوتے ہوشنگ آن پد وافتا بستے، او قربانی
 تروکا بیٹ او خراس نا وترتے، ہمو بندغاتا زی آچٹ تسرہ، آرافک کہ گناہ گار آئرہ،
 او وا عمل اٹ وافتا یقین اسکہ کہ اوفک پاک صاف مسرہ۔ ○ ساداراتا قربانی تینگ
 نا حکماک خدا نا مقرر کروکا یعنی عیسیٰ نا کسفنگ او پدی زندہ منگ آن مست
 اسکان صبح آئرہ، ولے خواجہ عیسیٰ، کہ او بے عیب اے، وا دنیا ٹی بس۔ او خدا نا
 پاکنگ روح نا طاقت اٹ او خدا نا خوش نا مطابق ننا خاطر آن تینا جان نا قربانی ئے
 خدا نا مون آپیش کرے۔ اونا وا عمل آن پد پین قربانی تینگ نا ضرورت آف۔
 اونا وا قربانی تینگ اٹ نن تینا ضمیرے گناہ تے آن صفا کنگ کینہ، او خدا تعالیٰ
 نا بر وخت خرقے کنگ کینہ۔ ○

بندا خاطر آن صرف خدا نا مقرر کروکا ہمو بندغ اے کہ خدا نا پسکینگ پیغامے
 ۱۵ ننے آر سیفینے، تاکہ ہمو بندغاک کہ خواجہ عیسیٰ ئے منیرہ، خدا نا اقرار نا مطابق
 ہمیشہ نا رحمتاے حاصل کیرہ۔ متکینگ پیغام نا مطابق مخلوق تینا گناہ او برائی تے
 معاف کرینگ کے قربانی تسک، ولے واسہ وانا ضرورت آف، آنتے کہ عیسیٰ تینا جان
 نا قربانی ئے تسونے۔ ○

۱۶ باوہ نا کینگ اٹ جائیداد مارے رسینگ۔ ○ ولے ہمو وخت اسکان کہ باوہ
 ۱۷ کستے، جائیداد مارے رسینگ۔ ○ او ہندن متکینگ پیغام نا شروع منگ نا وخت آ
 ۱۸ ساداراتا و تراک قربانی تینگ کے شولنگار، تاکہ گلے سہا تھے کہ اقرار پورہ مریک۔ ○
 ۱۹ اولیکو وار موسیٰ یہودیہ تے تو تورات نا حکماتے بیان کرے۔ ولدا او خراس او بیٹ
 نا وترتے بیٹے، اوفتے ٹی وید شانا، وا وترتے بوج او خیسن نا کاس اٹ تورات نا کتاب
 ۲۰ او مخلوق نا زی آچٹ تس، ○ او پارے "وا وترتا چٹ تینگ اقرار نا نشانی اے کہ

۲۱ خُدا اُن کے دایمے رابی کرینے، او اونا کلماتے مَنیو۔ او ہندن موسیٰ دا وترتے
۲۲ عبادت نا جگ او اونا تہہ ٹی تجوکا گڑاتے آہم خسا۔ او اُنھے خبر اے کہ تورات نا
مطابق تقریباً ہر ناپاک گڑائے پاک کنگ کے وتر نا قربانی تینگ ضروری اے۔
واژان داہم ظاہر مریک کہ وتر شولنگ آن بغیر گناہ او برائیک معاف منگ کپسے۔

عیسیٰ ننا گناہ ترے معاف کر فنگ کے تینا جان نا قربانی ترے تسونے

۲۳ دا وُنیا نا مقدسنگ جگ جتنی آ عبادت خانہ غان بار جوڑ کنگانے۔ او ضروری اے
کہ ساداراتا وترتے آن پاک صاف کنگے۔ ولے جتنی آ عبادت خانہ نا گڑاتے کے
۲۴ ساداراتا بجائے اہمنگا گڑا نا قربانی ضروری مس۔ خُدا نا مقرر کروکا بند غانا جوڑ کروکا
عبادت نا جگ نا مقدسنگ جاگہ غا مَنیتے، آرا کے جتنی آ مقدسنگ جاگہ غان بار اے۔
بلکہ او جتنی آ عبادت خانہ غا مَنانے آرا اے کہ او داسکان ننا خاطر آن خُدا نا مون
۲۵ آ موجود اے۔ یہودی تا گل آن بھلا اہام سال ٹی اسے وارس گل آن مقدسنگ
جاگہ غا وتر نا قربانی تینگ کے کایک۔ ولے خُدا نا مقرر کروکا نا تینا وتر نا بھار وار
۲۶ قربانی تینگ ضروری آف۔ آگ ہندن مردس تو وُنیا نا جوڑ منگ آن آلیس اینو
اسکان او بھار وار تکلیف کانا کہ۔ بلکہ اسے کہ وُنیا نا خلاص منگ نا ویک او، او وُنیا ٹی
صرف اسے وارس ظاہر مسونے، تاکہ تینا جان نا قربانی اے تینگ اٹ بند غانا گناہ او
۲۷ برائی تے معاف کرے۔ ہر بند غ اسے وارس کہیک، او خُدا اونا فیصلہ اے کیک۔
۲۸ ہندن خُدا نا مقرر کروکا اسے وارس تینا جان نا قربانی اے تیس، تاکہ بھارنگا تا گناہ او
برائی تے معاف کرے۔ اووے اِرت میکو وار ظاہر مردی اے، گناہ تا معاف کر فنگ
کے آخا، ولے ہمو بند غاتے بچا فنگ کے بریک، آرا اونا زی آ ایمان تجانو او اونا
انتظارے کنگ ٹی او۔

ب یہودی تا شریعت پورہ آلوک۔ و صرف جنت ٹی تو لوک خُدا نا متکینگ پیغام

۱- آسکہ۔ وا ٹی جوائنگا بیتاتا باروٹ نشانی تینگاس، کہ دافٹے مروٹی آسکہ۔ وا ٹی اسے
 ڈول نا قربانی سال سال آتروٹی آسکہ۔ دا طریقہ نا قربانی تینگ آٹ ہمو بندغاک، کہ
 ۲ خدا نا کسر آپنگ خوارہ، گناہ او برائی تے آن پاک صاف منگ کپسہ۔ ۰ اگہ اوفتا
 یقین آسکہ کہ دا طریقہ آٹ خدا اوفتا گناہ او برائی تے معاف کروش، تو اوفک گناہ تا
 ۳ باروٹ آست ٹی پریشان متویرہ، او ہر ڈول نا قربانی تینگ نا ضرورت متویکہ۔ ۰ ولے
 سال سال آ قربانی تینگ آٹ مخلوق تینا گناہ او برائی تے گیرام کنگ نا بجائے
 ۴ پدی یات کیک، ۰ آتے کہ خراس او ہیٹ نا قربانی تینگ آٹ مخلوق تینا گناہ او
 برائی تے اصل معاف کرفنگ کپک۔ ۰

۵- ہندا خاطر آن آرا وخت آ خدا نا مقرر کروکا نا دا دنیا ٹی بنگ خوک آسکہ، او
 ۷ خدائے پارے

”اے خدا، آرا بیتاک کہ تورات ٹی کنا باروٹ لکھوک او
 ای واسہ تیار آٹ کہ دنیا ٹی کاو،
 او نا خوشے پورہ کیو،

آتے کہ واسہ نا خوش آف کہ مخلوق تینا گناہ او برائی تے معاف
 کرفنگ کے نے قربانی ایقے،

او نا دا ہم خوش آف کہ ساداراک قربان گاہ ٹی ہوشنگیر۔ ۰

۸- دا پیشن گوہی تے ٹی خواجہ عیسیٰ خدائے پارے ”نی چاسہ کہ بندغاک شریعت
 نا مطابق قربان گاہ ٹی تینا گناہ او برائی تا معاف کرفنگ کے قربانی ایقیرہ، او ساداراتا
 ۹ سوتے ہوشیرہ، ولے واسہ نا خوش آف۔ ۰ ولدا او پارے ”ای واسہ تیار آٹ کہ نا
 خوشے پورہ کیو۔“ ہندا خاطر آن خدا مسست نا ہر ڈول آٹ قربانی ئے تینگے خلاص
 کرے، او خدا صرف اسے وار کے تینا مقرر کروکا نا قربانی ئے دافتا جاگہ نا قبول
 ۱۰ کرینے، ۰ آتے کہ خواجہ عیسیٰ ہمو کاریے پورہ کرے، آراوے کہ خدا اوڑان خوائیسکہ۔
 ہندا خاطر آن نن گل اونا اسے وار آجان نا قربانی ئے تینگ آٹ گناہ او برائی تے

آن پاک صاف مسوئن۔

۱۱ بر یہودی امام ہر دے خدا نا خزمت کے کاریم یک، او بھار وار بند اسے ڈول
نا قربانی ئے ایک۔ ولے دا قربانیک اصل گناہ او برائی تے معاف کرفنگ کپسہ۔
۱۲ ولے خدا نا مقرر کروکا بند غاتا گناہ او برائی تے معاف کرفنگ کے اسے وارس قربانی
تس۔ واڑان پد بین قربانی تینگ نا ضرورت آف۔ واسے او خدا نا راست میکو گنڈ
۱۳ آتو لوک اے۔ واڑے او ہمو وخت اسکان مریک کہ خدا اونا دشمناتے کنتے او
۱۴ وافتے مے جوڑ کنتے۔ او تینا اسے وار قربانی تینگ اٹ بند غاتے دا موقعہ تسونے کہ
۱۵ اوفک خدا نا مون آ ہمیشہ کے پاک صاف منگ کیرہ۔ خدا نا پاکنگا روح ہم وانا
گواہی ئے ایک کہ خدا پاک۔

۱۶ "ای بروکا دے تے ٹی اوفتے تو پسکینگا اقرارے کیوہ،
او اوفتے پوہ کرفیوہ،

او اوفک اُست نا خب اٹ کنا حکماتے آچلینگیرہ۔"

۱۷ ولدا او پارے

"ای اوفتا گناہ او برائی تے معاف کیوہ،

او اوفتا غلطی تے آ توجہ تفرہ۔"

۱۸ بندا خاطر آن گناہ او برائی تے معاف کرفنگ کے بچ ڈول نا قربانی نا ضرورت
آف، آنتے کہ گناہ او برانیک معاف کنگانو۔

عیسیٰ نا ذریعہ اٹ نن خدا نا مون آپیش مننگ کینہ

۱۹ یہودی تا کل آن بھلا امام پروہ نا پد آکل آن مقدسنگا جاگہ غا صرف سال ٹی
اسے وارس خدا نا مون آپیش مریک، ولے عیسیٰ نا صلیب آ کسفنگ آن نن حق
۲۰ مسونے کہ نن تیڈٹ خدا نا مون آ ہر وخت پیش مننگ کینہ۔ پروہ نا بچ ضرورت

- ۲۱ اَف۔ ۵ خواجه عیسیٰ نِن کے کُل اَن بھلا اِمَام اَن بار اے، کہ ننا خاطر اَن جنتی آ
 ۲۲ مُقد سَنگ جاگہ ٹی خُدا نامون آپیش مسونے۔ ۵ بندا خاطر اَن نِن بغیر شک اَث خُدا
 ننا عبادتے کیمبو، اَتے کہ ایمان تَنگ اَن پد ننا ضمیر صفا مسونے، او نِن پاک
 ۲۳ صاف منگ نا بے شولائِن۔ ۵ واسہ نِن سختی اَث خُدا نا پَسکَنگ پیغام نازی آ عمل
 ۲۴ کیمبو، اَتے کہ نِن چانہ کہ خُدا تینا اقرارے ضرور پورہ کیک۔ ۵ او اسہ پہ ایلو تون
 تینا مدت تو اوار اوار، اسہ پہ ایلو تون تینا سنگتی او محبت کریسہ کامبو، او جوانو
 ۲۵ کاریم کننگ نا کوشتے ہم کیمبو۔ ۵ نئے خبر اے کہ قیامت خُک اے۔ بندا خاطر
 اَن اوار خُدا ننا عبادت کننگے گراس ایلو سنگتے اَن بار اِلیمپمبو۔ بلکہ اسہ پہ ایلوئے
 تینا ہمت ایتیمبو۔ ۵

ایمان اَن ہر سینگپیو، بلکہ تکلیفاتے سہبو

- ۲۶ اگہ نئے اَن کس راسنگ پیغام نا قبول کننگ اَن پد تینا خوش اَث گناہ نا کسر
 آ کایک، تو ممکن اَف کہ اونا پدی خُدا نا کسر آپنگ کے داؤول نا پین قربانی س
 ۲۷ تینگے۔ ۵ بلکہ او صرف قیامت نا بزاغان خولے، او ہمو خاخر اَن ہم خولے آرائی کہ خُدا
 ۲۸ تینے اَن انکار کروکاتے خسک۔ ۵ تورات نا مطابق اگہ یہودی س موسیٰ نا شریعت اَن
 انکار کیک، او واڑ کے ارا یا واڑان زیاست گواہ مریرہ، تو واڑا رحم کننگ، سنگسار
 ۲۹ کننگے، کسفنگے۔ ۵ اگہ متکننگ پیغام اَن انکار کننگ نا واخس بزا اے، تو پَسکَنگ پیغامے
 منگ اَن پد اگہ کس خُدا نامارے بے عزتی و بیست پانک، یا عیسیٰ نا تینا جان نا
 قربانی تینگ، کہ واڑان اونا گناہک معاف مسونو، نازی آلمنڈ خلیک، یا خُدا نا پانگ
 ۳۰ روعے بدر پانک، تو وانا بزا مُست نا بزاغان بھاز زیاست مروئے۔ ۵ نِن چانہ کہ
 خُدا تورات ٹی پارینے "ای بندغاتا فیصلہ کئے کیوہ"، او "گناہ گراتے بزا ایتیموہ"۔ ۵
 ۳۱ ہر سینگوکاتے کے داخولیس نا بیٹس اے کہ خُدا تعالیٰ نا بزا سخت اے۔ ۵

۳۲ یات کبو، ثما خدا نا کسر آپنگ آن پد، کہ واکسر روشنائی آن پڑاے، ٹے
 ۳۳ بحاز دُول نا تکلیف رسینگا، ولے ٹم ہر سینگتویرے۔ ○ وا دخت آ ٹم مخلوق نا
 مون آ بے عزت کنگارے، خلنگارے۔ اگ واک ایلو عیسائی تازی آ مسرہ، تو
 ۳۴ ٹم پریشان مسورے۔ ○ ثما مال مڈیک پلنگار، ٹم جیل ٹی شاغنگارے۔ وافتے ٹم
 خوشی آٹ سہارے، آنتے کہ ٹم چائسرے کہ ٹم تو خدا نا رحمناک آریر کہ وافتا
 ۳۵ اہمیت و نیا نا گڑاتے آن بحاز زیاست اے، او واک ہمیشہ کے آریر۔ ○ وانا بدلہ
 ۳۶ بحاز زیاست اے۔ ہندا خاطر آن واسہ ہمتے آرا فیتو۔ ○ صبر کبو، خدا نا حکمت آ
 ۳۷ عمل کنگ آن پد وافتا ٹے بدلہ رسینگ، آرا نا کہ او اقرارے کرینے، ○ دھن کہ
 مقدسنگا کتاب ٹی لکھوک اے

”گراس وختے آن پد آراوے کہ بروٹی اے، او بریک۔

او ہرے کپک، ژو بریک۔ ○

کنا پیغام نازی آ ایمان تھوکاک ہمیشہ نا زندگی ئے حاصل کیرہ،

ولے اگ وافتے آن گس ہر سینگ

ای اوڑان ناراض مریوہ۔ ○

۳۹ نن ہمو بندرغ آن بار مفن کہ ہر سینگے، اووے ہزا مریک۔ بلکہ نن ایمان تھائن،

ہزاغان بچائن۔ ○

خدا نا زی آ ایمان تھنگ ضروری اے

۱ لب صرف ایمان تھنگ نا وجرغان ننا یقین اے کہ ہمو رحمتاے کہ خدا ننے
 ۲ تھنگ نا اقرار کرینے، ولے وایسکان متو، واک ضرور پورہ مریوہ۔ ○ ہندا خدا نازی
 آ ایمان تھنگ نا وجرغان ننا باوہ پیرہ غاک خدا نا خوشے حاصل کریسر۔ ○
 ۳ ہندا ایمان تھنگ نا وجرغان ننے وا ہم سنا اے کہ آرا گڑاک کہ نن جہان ٹی

داسہ خنینہ، جہان نا جوڑ منگ آن مُست و افک آلورہ، او خُدا تینا عَلم اٹ دا کُل
جہانے جوڑ کرینے۔

۲ ہابیل اُست نا حُب اٹ خُدا نازی آ ایمان تجا س۔ ہندا خاطر آن خُدا قایل نا
قربانی نا بجائے ہابیل نا قربانی اُے قبول کرے، او ہابیل خُدا نا مون آپاک صاف
مس۔ ہابیل واسکان کسکونے، ولے اونا خُدا نازی آ ایمان تِجنگ نا قصہ غان نن
یات کینہ کہ ننہ ہم ہندن ایمان تِجُوئی اے۔

۵ حَوک ہم خُدا نازی آ ایمان تِجُوکاتے آن اُسک۔ ہندا خاطر آن او کینگ نا بجائے
زندہ خُدا نا گنڈ آ ہنا، او کس اودے خفتے۔ تورات ٹی لکھوک اے کہ خُدا اودے
تینا گنڈ آ میس، اتے کہ خُدا اوزان خوش اُسک۔ خُدا بندرغ آن خوش مَنگ ہم وخت
۶ اسکان کہ دا اونا نازی آ ایمان تِجنتے۔ آرا بندرغاک کہ خُدا نا کسر آ پینگ نا کوشتے کیرہ،
اوفک ضرور ایمان تِجیر کہ خُدا ہر جاگہ غا موجود اے، او خُدا اوفتے بدلہ ایتک۔

۷ ہندا خُدا نازی آ ایمان تِجنگ نا وجہ غان نُوح ہم خُدا نا پیشن گوہی تازی آ
یقین تِجاکہ وافتے مون آمردی اُترہ۔ او خُدا نا کلمے مَنا او کشتی س جوڑ کرے، آرا
ٹی نُوح او اونا خاوت پچار، ولے ایلو کُل بندرغاتے بڑا مس۔ صرف نُوح ایمان تِجنگ
نا وجہ غان خُدا نا مون آپاک صاف مس۔

۸ او ہندن ابراہیم ہم خُدا نازی آ ایمان تِجا او اونا عَلم نا مطابق ہم وڈغار آ ہنا
آراوے کہ خُدا اودے تینگ نا اقرارے کریس۔ آرا وخت آ او تینا وڈغارے یلہ
۹ کرے، او چائتویک کہ اودے آرانگ ہنوی اے۔ او ہندا ایمان تِجنگ نا وجہ غان
او دا اقرار کردکا وڈغار آ مسافراتے آن بار رہینگا۔ او جگ ٹی رہینگا وھن کہ اونا مار
۱۰ اسحاق او نواسہ یعقوب ہم رہینگار۔ او خُدا وافتے تو ہم دا اقرارے کرے۔ ابراہیم
انتظار کریکہ کہ جنت آ کائے، آراوے کہ او ہمیشہ ہم وشار ٹی رہینگے کہ خُدا تین تو
سنگتی کردکاتے کہ جوڑ کرینے تہ۔

۱۱ او ہندا خُدا نازی آ ایمان تِجنگ نا وجہ غان ابراہیم پیری ٹی باوہ جوڑ مس۔ اونا

زائفہ سارہ چنا ووی کنگ کتوئیک۔ ابراہیم ہم کینگ آن خوک اسکہ، ولے ایمان
تخاکہ خدا تینا اقرارے پورہ کیک۔ ○ وا اقرار پورہ مس او اونا اولیاداتا تعداد بنداخہ
زیاست مس دھن کہ استاراک آسمان ٹی زیاست او۔ اولیاداک بنداخہ زیاست
مس دھن کہ سمندر نا کینارہ غاریکاک زیاست او۔ ○

وا بندغاک کینگ اسکان خدا نازی آ ایمان تخانر۔ اوفتا زندگی ٹی خدا نا
اقراراک پورہ متویر، ولے اوفک خوشی اٹ و مروکا اقراراتا زی آ ایمان تخانر، او
اوفتا وایقین اسکہ کہ اوفک وادغار آ مسافر او مہاجرے آن بار او۔ ○ آرا بندغاک
کہ وایقین اٹ زندگی ئے گدیریغیر، وافتا عمل اٹ ظاہر مریک کہ دافتے پین جاگہ
یعنی جنت آ پینگ نا خوش اسکہ۔ ○ وافک تینا یلہ کروکا وادغار نا باروٹ سوچتویر۔ آگہ
اوفک ہنزن سوچ کریرہ، تو موقع مس مسکہ کہ پدی پینگ کریرہ۔ ○ ولے اوفتا خوش
اسکہ کہ جنت آ کار۔ بنداخاطر آن خدا نا خوش اسکہ کہ وافک اودے تینا خدا چار، او
اوفتے تین تو اوار ریملگینگ کے جاگہ س جوڑ کرے۔ ○

خدا ابراہیم تو اقرار کریس کہ "ای اسحاق نا ذریعہ اٹ نا اولیاداتے ووفیوہ"۔
ولے آرا وخت آ خدا ابراہیم آزمائش کے پارے "تینا مارے کن کے قربانی کے پیش
کرک"، تو ابراہیم بندا خدا نازی آ ایمان تخنگ نا وجہ غان انکار کتو۔ ○ ابراہیم
نا وایم ایمان اسکہ کہ "خدا اسحاقے کسینگ آن پدی پدی زندہ کنگ کیک"، او
اسحاق ابراہیم پدی زندہ ملا۔ ○

بندا خدا نازی آ ایمان تخنگ نا وجہ غان اسحاق تینا مار یعقوب او عیسو کے
خدا غان برکت خواہیس۔ ○

یعقوب بھاز پیر اسکہ او لٹ اٹ چرخ کریکہ، ولے خدا نا عبادتے کریکہ۔ او
بندا خدا نازی آ ایمان تخنگ نا وجہ غان او کینگ آن مسٹ یوسف نامارتے کے
خدا غان برکت خواہیس۔ ○

او بندا خدا نازی آ ایمان تخنگ نا وجہ غان یوسف یہودی تا مسر ملک آن

کھنگ نا باروٹ پارے "ہنگ نا وخت آ کنا لاشے ہم تین تو ویرے" ○
 ۲۳ موسیٰ اسے زیبا و چٹاس اسکہ، او ہمو وخت آ مضر نلک نا بادشاہ فرعون نا حکم اسکہ
 کہ "یہودی مارک ضرور کسنگیر"۔ ولے موسیٰ نا لمہ باوہ وا حکم آن خولیتو، خدا نا
 زی آ ایمان تیار او تینا مارے مسہ ٹو اسکان وکار ○

۲۴ آرا وخت آ موسیٰ بھلن مس، او ہندا خدا نازی آ ایمان تھنگ نا وجہ غان بادشاہ
 ۲۵ نا مسر نا مار منگ آن انکار کرے ○ او سوچ کرے کہ "گناہ کنگ نا بجائے ای ہم
 ۲۶ یہودی بندغاتے تو تکلیف کاٹیو" ○ او سوچ کرے کہ "مضر نا خزانے خرچ کنگ
 آن وا جوان اے کہ خدا نا گچہنگ بندغاتے تو تکلیف او مصیبت کاٹیو، اتنے کہ ہندا
 نسل آن خدا نا مقرر کروکائے بروئی اے۔ خدا ضرور کئے بدلہ ایتک" ○

۲۷ او ہندا خدا نازی آ ایمان تھنگ نا وجہ غان موسیٰ فرعون نا غصہ غان خولیتو،
 مضر آن بغیر خولیس اٹ پیش تما۔ اونا وا یقین اسکہ کہ "خدا کن تو اوار اے" ○
 ۲۸ او ہندا خدا نازی آ ایمان تھنگ نا وجہ غان موسیٰ یہودی تے حکم تس کہ "تینا
 چوکائے آمیل یا ہیٹ نا وترتے چٹ ایتو، تاکہ ملائک عزرائیل یہودی تا بھلا
 مارتے کسپ"، او ہندن "بچائینگ نا عیدے" منائے ○

۲۹ ہندا خدا نازی آ ایمان تھنگ نا وجہ غان یہودیہ سمندرے پار کرے، ولے آرا
 وخت آ مضریک ہندا کو شستے کرے، تو وینگار، کسر ○

۳۰ او ہندا خدا نازی آ ایمان تھنگ نا وجہ غان یہودیہ خدا نا حکم نا مطابق ہفت
 وے اسکان یرتھو شار نا چارمہ گند آچر خلک، ویوالک تمار، وافک شار ٹی پیہار ○
 ۳۱ ہمو وخت آ رندی راحب ہندا خدا نازی آ ایمان تھنگ نا وجہ غان ایلو یرتھو شار
 نا خدا نا پیغام آن انکار کروکاتے تو کسنگتو، اتنے کہ او ارا یہودی جاسوساتے تینا
 آرا ٹی بہ خیرٹ پاریسس، اوفتے وکاس ○

۳۲ بین بھاز قصہ غاک آرے، ولے واسہ ضرورت آف کہ ای ٹم کے جدعون، برق،
 ۳۳ سمسون، افتاہ، واؤ، سموتیل او ایلو پغمبر اتا قصہ غاتے بیان کیو ○ ہندا خدا نازی

۳۳ آیمان تینگ نا وجہ غان دافنے آن گراس جگاتے کنار، انصاف آٹ حکومت کیر، او
خدا نا خوش پورہ مس۔ دافنے آن گراسے نا حکماتے شیراک ہم منارہ، او شیراک دافنا
زی آ حملہ کتویر۔ ۳۵ دافک فاخرے پدین کیرہ، کس دافنے کسینگ کتو۔ اوفک
کمزور اترہ، ولے ایمان تینگ نا وجہ غان طاقت ور جوڑ مسر، او ہند اخ طاقت ور جوڑ
۳۵ مسر کہ جگاتے ٹی حملہ کروکا فوجاتے کنار۔ ۳۶ او صرف ہندا ایمان تینگ نا وجہ غان
نیازیک تینا کہوکا عزیز قریباتے پدی زندہ خنار۔

۳۶ او بے ایماناک خدا نا زی آ ایمان تھوکاتے ہر سیفنگ نا کوشتے کیر، ولے
دافک ہر سیفنگتویر او دا وجہ غان مصیبت کنار، کسینگار، تاکہ اوفک ہمیشہ نا
۳۶ زندگی لے حاصل کیر۔ ۳۷ گراسے نازی آ مسخرہ کنگا او اوفنے کوڑا خلنگا، او ہجازنگاتے
۳۷ ہتکڑی خلنگا، جیل ٹی شاننگا۔ ۳۸ دافک سنگسار کنگار، دافک زغم آٹ اراٹک کنگار،
کسینگار۔ ۳۹ ہجازنگاک غریب مسر، ہیٹ او میلتا پڑہ غاتا پیچ جوڑ کیر، پینار۔ دافک
۳۸ تکلیف کنار او بے عزت کنگار، ولے ایمان آن ہر سیفنگتویر۔ ۴۰ دا دنیا دھینگا بند غاتے
کے جوان آلوک۔ بے ایماناک دافنے شاراتے آن کشار او دافک مہاجراتے آن بار
ریگستان او مشتے آچرخ کیر، غاراتے ٹی رہینگار۔ ۴۱

۳۹ خدا نا زی آ ایمان تینگ آٹ دافک گل خدا نا خوشے پورہ کیر، ولے خدا نا
۴۰ اقراراک دافنے تو دایسکان پورہ تویسر۔ ۴۱ اتے کہ خدا نن کے او اوفنے کے فیصلہ
کیرنے کہ تینا اقراراتے زو پورہ کنگ نا بجائے موقعہ ایٹے کہ ایلوفک ہم ایمان تخییر
اونے آن بار اونا مون آ پاک صاف مرہ۔ ۴۲

دُنیا نا سِزا باوہ خُدا نا محبت نا نشان اے

۱۲ ب مسٹ نا بند غاک خدا نا زی آ ایمان تھامر، نئے ہمت ایتیرہ۔ ہندا خاطر آن
شیطان نا گناہ او بُرائی تا کسرے یلہ کیمبو او سختی آٹ خدا نا کسر آ پینگ نا کوشتے

۲ ہندن کیمبو، وھن کہ گو کروکاک گئے کَنگ نا کوشستے کیرہ۔ ۵ خواجہ عیسیٰ نازی
آ ایمانے تینا بسفیمبو، کہ او شروع آن الیس آخر اسکان سختی اٹ خدا نازی آ ایمان
تجا۔ او صلیب آ تَفنگا، او بے عزتی آ موتے سہا، اتنے کہ او چا سکے کہ وانا بدلہ مون آ
بھاز زیاست مروئے۔ او واسہ خدا ناراست میکو گنڈ آ تو لوک اے۔ ہندا خاطر آن
اوڑان بار سختی اٹ خدا نازی آ ایمان تخیمبو۔ ۵

۳ ہمتے آرافپبو، سوچ کبو کہ خواجہ گناہ گارنگا بندغاک ہمر بے عزت کیر۔ ۵
۴ پسکَنگ پیغام نا خاطر آن تینا جہدے جاری تخبو۔ اگہ واڑکے ننا جان ہم کائے، تو
۵ پرواس آف۔ ۵ شاید ٹم خدا نا ہمت تروکا پینتے گیرام کرینورے، کہ ٹم کے یعنی
تینا چناتے کے پارینے تا

”کنا چنک، آرا وخت آ ای ٹما غلطی تے کشیوہ،

تو توجہ ایتبو۔

آرا وخت آ ای ٹمے آچڑبوہ، تو ہمتے آرافپبو۔ ۵

۶ ای ہمو بندغاتا غلطی تے مَر کنگ کے تکلیف ایتبوہ،
آرافتے تو کہ ای محبت کیوہ۔ ۵

۷ دنیا ٹی ہر باوہ تینا چناتا غلطی تے مَر کنگ کے بڑا ایتک۔ ہندا خاطر آن وا
مصیبتا تے سہنگ آن ٹم پوہ بو کہ خدا ٹما غلطی تے مَر کنگ کے ٹمے تکلیف تینگ
۸ ٹی اے۔ وا مصیبتا تے بنگ آن ظاہر مریک کہ خدا ٹمے تینا چننا جوڑ کرینے۔ ۵ اگہ
ٹمے آ غلطی تے مَر کنگ کے تکلیف بنگ، تو ظاہر مریک کہ خدا ٹمے تینا چننا جوڑ
۹ کنتے۔ ۵ دنیاوی آباوہ غاک ننا غلطی تے مَر کنگ کے بڑا ایتیرہ، ولے نن ولدا ہم
اوقتا عزتے کینہ۔ ہندا خاطر آن ضروری اے کہ باوہ خدا ننا غلطی تے مَر کنگ کے آرا
تکلیفے ایتک خوشی اٹ قبول کین تہ، تاکہ ہمیشہ نا زندگی ئے حاصل کین۔ ۵ دنیاوی
۱۰ آباوہ غاک تینا خوش نا مطابق ننا غلطی تے مَر کنگ کے مچ وخت کے بڑا ایتیرہ،
ولے باوہ خدا ننا فائدہ کے تکلیف ایتک، تاکہ نن اونا مون آپاک صاف مرین۔ ۵

۱۱ آرا وخت آنے دھینگا تکلیف رسیدنگ، تون خوش مَفَن، عَمِین مرینہ۔ ولے داکان
پد تکلیف ہلوکاک، کہ خدا نا کسر آبرہہ، زندگی ئے پاک صاف گد ریغیرہ، او دافتے
وانا بدلہ رسیدنگ۔

خیال تخبو، ایمان آن ہڑسینگپو

۱۲ تینا روحانی علمے ووفبو، ہمت کبو، او ایمانے تینا سیفبو۔ دھن کہ لگنگا بندغ
۱۳ نانت جوڑ کنگے، تو او صبح چرخ کیک، ہندن ثم کمزور ایمان تخبو کا بندغاتا ایمانے
ہم سیفبو۔

۱۴ کوشت کبو کہ پاک صاف تبو او ہر بندغ تو امن ات زندگی ئے گد ریغبو،
۱۵ اتے کہ پاک صاف منگ آن بغیر کس خدائے خمپک۔ خیال تخبو کہ تمے آن
کس ایمان آن ہڑسینگپ، او ہمو بندغاتے آن بار مقبو کہ کست کیرہ، ایلوفتے
۱۶ نسان او تکلیف تینگ نا کوشتے کیرہ۔ کوشت کبو کہ زنا کپتو او اسحاق نا مار
عیسوغان بار بے برکت مقبو، کہ او اسہ تاس نا بے ویر کے تینا بھلا ایلیم منگ نا
۱۷ حقے سودا کرے او پارے "پرواس آف"۔ تمے واقص معلوم اے کہ داکان پد او
بھاز کوشت کرے کہ باوہ اوڑ کے برکت خوائے، ولے اوڑ کے خوائنگتو۔ او مست
۱۸ نا غلطی کے بھاز آفسوس کرے او خرنیک خلیسہ بھاز کوشتے کرے کہ "وا فیصلہ ئے
بدل کیو"، ولے وا بدل تئو۔

۱۸ موسیٰ نا دور ئی یہودیک مقدسنگا مش سینا نارہی آخدا نا مون آپیش مسر۔
متکینگ پیغام نا سر منگ نا وخت آگپ تارمہ مس، خاخر او موٹل مش آن بسر،
۱۹ طوفان بس، بگل خنگا او اسہ بھلو توارس بس۔ وا توارے پینگ آن پد مخلوق
۲۰ خداغان خواست کیر کہ "نن وا توارے بچن"، اتے کہ دافک داکمے کہ "آرا ساوار
۲۱ او انسان وا مش آبریک، ضرور سنگسار کنگ" آن خولیسرہ۔ وا گڑاک ہندن

خطرناک اثرہ کہ موسیٰ پارے "ای ہم خولیس آن لڑنگ ٹی اٹ"۔ تم دافنے آن
بار خدا نا مون آ خولیس اٹ پیش متورے۔

- ۲۲ بلکہ واسہ تم بغیر خولیس اٹ جنتی آید و شلم شار آبنگ ٹی ارے، کہ اوڑے
۲۳ ہزارنگ ملائکک مچ او او خوشی کنگ ٹی او۔ تم خدا کے اہمیت والا مسونورے،
وہن کہ او لیکو مار نا اہمیت زیاست اے، او ٹما پنک جنت ٹی ہمیشہ زندہ رہینگو کا
کتاب ٹی لکھو او۔ تم ہمو خدا نا زی آ ایمان تھانورے کہ کل بندغاتا فیصلہ
۲۴ یک، او کہو کا کل ایماندارنگا بندغاک اونا مون آ موجود او۔ آدم نا مار بائیل نا
کسفنگ اٹ کسے نا فائدہ متے، ولے عیسیٰ نا کسفنگ او پدی زندہ منگ اٹ
ہزارنگا فائدہ مسونے۔ او داپسکینگا پیغامے عیسیٰ تم کے بیسونے، او تم دانا زی
آ ایمان تھانورے۔

- ۲۵ خیال تجبو او خدا نا پیغام تروکاتے آن انکار کپتو۔ مست نا بندغاک خدا نا پیغام
تروکاتے آن انکار کیر، او خدا نا بزاغان بچنگ کتویر۔ او ہندن واسہ آرا بندغاک خدا
۲۶ نا پیغام تروکاتے آن انکار کیر، خدا نا بزاغان بچنگ کپسے۔ موسیٰ نا دور ٹی خدا
مش سینا نا رہی آزلہ کرے، او اقرار کرے کہ "تپورہ جہان ٹی اسہ وار ولدا ہندنو
۲۷ زلہ س مروے"۔ واپتاتے آن ظاہر مریک کہ آرا جاگہ ٹی ہم دا زلہ بروے اونا
بر فانی آگڑا تباہ مروے، ولے ہمیشہ ناگڑاک بچور۔
۲۸ خدا نا عباوتے کیمبو، او اونا شکرے آوا کیمبو کہ ایمان تجھو کاتے ہمو گڑاک رسینگیرہ
۲۹ کہ ہمیشہ کے مرور۔ ہندا خاطر آن پتو، او خوشی اٹ خدا نا شکرے آوا کیمبو کہ ننے
آبے ایمانگاتے آن بار تباہ منگ نا بزا مفروے۔

عمل کنگ نا بیتاک

۳ کنا عیسائی سنگٹاک، اسہ پہ ایلو تو تینا محبتے ووفیسہ ہیمبو۔ او یات تجبو،

مسافر آتے تینا آرا ٹی بہ خیرٹ کبو۔ گڑاس بندرغ بندن کرے، اوفتے سما تسمتو، وا
 ۳ بندغاتے بہ خیرٹ کننگ تو خدا تینا رحمتاے اوفتے آراہی کرے۔ ۵ ہمو عیسائی
 سنگتاتے یات کبو، اوفتا مدتے کبو، کہ عیسیٰ نازی آ ایمان تھنگ نا وجہ غان جیل
 ٹی او، دھن کہ ٹم جیل ٹی آئرے، او ہمو فتا مدتے ہم کبو آرافک عیسائی جوڑ مننگ
 نا وجہ غان مصیبت او تکلیف سہنگ ٹی او، دھن کہ ٹم سہارے۔ ۵

۳ ہر بندرغ برام کننگے اہمیت ایتے، او آریغ او زائفہ آست نا خب آٹ تین پہ تین
 تو محبت کیر او ایلوفتے تو خراب کاریم کننگ نا باروٹ سوچ کپس، آنتے کہ خدا نا
 ۵ بڑا زنا کروکاتے کے بھار سخت مروئے۔ ۵

تینا آست ٹی دولت نا محبتے شاغپو، او آرا گڑاک کہ ٹم تو آیرے، دافتا شکرے
 او اکبو، آنتے کہ خدا پارینے

”ای نے اصل تنیا یلہ کپہ۔“ ۵

۶ ہندا خاطر آن ہمت کیمبو او پامبو

”ای خولپہرہ، آنتے کہ خدا کنا مدت کروکا اے۔“

ہندا خاطر آن کس کے چچ کننگ کیک۔ ۵

۷ معتبر اتا باروٹ سوچ خلبو، کہ اوفک خدا نا پسکننگ پیغامے ٹمے اسکان سر کرے۔

سوچ کبو کہ اوفک ہمر زند و مرک کرے او اوفتے آن بار زندگی نے گدریفنگ نا کوشستے

۸ کبو، ۵ آنتے کہ خواجہ عیسیٰ مست نا ایمان تجوکاتا مدتے کرے، واسہ ہم کننگ ٹی

۹ اے، او مون آ ہم کیک۔ ۵ پین ڈول نا خوانفنگاتے آ توجہ تقبو۔ وا جوانو ہشتس

اے کہ روحانی طور آٹ نن خدا نا رحمتاے حاصل کین، حلال او حرام نا مسلہ غاتے

۱۰ ٹی تہین۔ دافتا مننگ او نامنگ آٹ روحانی طور آٹ چچ فائدہ مفک۔ ۵ خواجہ عیسیٰ

صلیب آ تفنگا، کسفنگا۔ واسہ پین قربانی تیننگ نا ضرورت آف، او ہمو بندغاک کہ

یہودی تا شریعت نا ذریعہ آٹ نجات خواہ، اوفتا مدت او نجات عیسیٰ نا گندھ آن

۱۱ مفک۔ ۵ یہودی تا کل آن بھلا امام سادار اتا قربانی تیننگ آن پد اوفتا وترتے گناہ

۱۲ او بُرائی تا معاف کُرنِگ کے عبادت خانہ نا کُل آن مُقدسِنگ جاگہ غا خُدا نا مون آ
پیش کیگ، ولے وا خاص موقعہ غا ساواراک شار آن پیشن ہوشنگیرہ-○ او ہندن
خُواجہ عیسی شار آن پیشن کسفنگا او اونا ہندا دُول نا قربانی تننگ نازی آ ایمان
۱۳ تِخنگ اٹ مخلوق گناہ تے آن پاک صاف منگ کیگ-○ ہندا خاطر آن نجات حاصل
کننگ کے یہودی تا شریعت آ چلینگیلے ید کیمو او نجات حاصل کننگ کے عیسی
نا کسر آ کابو، او مخلوق نا بے عزتی آ پیتا تے آن خُولیکیمبو، دھن کہ خُواجہ عیسی
۱۴ دھینگا پیتا تا باروٹ پرواہ تِخوکیگ-○ وا دُنیادی آ یروشلم شار فانی اے، او نن جنتی
آ یروشلم شار آ پننگ کے تیاری کننگ ٹی اُن، کہ وا شار ہمیشہ کے مریک-○
ہندا خاطر آن ایلوفتا مون آ خُواجہ عیسی نا ذریعہ اٹ خُدا نا صفتے کیمو-○ اسہ پہ
۱۵ ایلو نا تینا مدتے، او جُوان کاریم کریسہ کابو، اتے کہ ہندا طریقہ اٹ نن خُداے
۱۶ خُوش تِخنگ کینہ-○

۱۷ تینا معتبر اتا علماتے منبو- اوفک ثمارو حانی علمے دوفنگ ٹی او، اتے کہ خُدا اوفتے
آن وا زمہ واری تا باروٹ ہریفک- اگہ ثم اوفتا خُوانفنگے منیرے، تو اوفک خُوش
مریرہ- اگہ منیرے، تو عِگیلن مریرہ، او وا ٹی ثما نُسخان مریک-○
۱۸ کن کے دُعا کبو، او کنا یقین اے کہ اسی صفاینگا اُست اٹ عمل کریٹٹ-○ او
۱۹ اسی ٹمے آن خواست کیوہ کہ کن کے دُعا کبو کہ اسی ٹمے زو پدی خنیو-○

آخری دُعاک

۲۰ خُدا ننا خُواجہ عیسی نے پدی زندہ کرے- اونا کسفنگ او پدی زندہ منگ آن
ظاہر مریک کہ او ننا رہنما اے، دھن کہ میٹنے کے شُوان رہنمائی کیگ، او اونا ذریعہ
۲۱ اٹ خُدا نا پُسنکینگا اقرار پورہ مس-○ اسی دُعا کیوہ، خُدا، کہ نن پریشانی تے آن
پچانفوکا اے، عیسی نا ذریعہ اٹ ثمارو حانی علمے دوفنگ کے ضرورت نا ہر گڑائے

تھے ایسے، تاکہ خدا دا عمل آن خدا خوش مرے۔ او خواجہ عیسیٰ نا عزت ہمیشہ بزر
آمرے۔ آمین۔

آخری بیتاک

کنا سنگتاک، کئے اُمیت اے کہ تم کنا دا ہمت تروکا پیغام ناکل اہمینگا بیتاتے
غور آٹ بنگورے۔

ای دا ہم خوشی آٹ پاننگ ٹی اٹ کہ ننا سنگت تیتھتھیس جیل آن یلہ مسونے۔

اگہ او زو کئے آ بس، تو ای اوڑ تو اوار تھے آ بروٹ۔ ننا سلاے گل عیسائی معتبر او
ایلو عیسائی تے ایتہو۔ اٹلی نلک ٹی رینگو کا عیسائیک ہم تھے سلام پارہ۔

تھاگل نازی آ خدا نا رحمناک مرے۔

خدا حافظ۔

يعقوب نا عيسائي تے کے خط نا تعارف

يعقوب خواجه عيسى نا جديدرو ايلمس آسکے۔ او دا خطے بمو عيسائي تے لکھانے کہ ”دنيا في تالان او“ (۱:۱)۔ او دا خط في عيسائي تے پریشانی، مصيبت، تکليف ڈولنگا کاريمتے آن مقابلہ کنگ نا بمت تسونے۔

يعقوب لکھانے کہ نما عمل ايمان تحنگ نا مطابق مرے۔ دا خط في بهاز ڈول نا پيتاک آریر کہ افتا زی آعمل کروئی اے، یعنی جوانو کاريم کنگ، جوانو پيت کنگ، صبر کنگ، وغيره۔ يعقوب بهازنگا خرابنگا پيتاتا باروٹ بم خبردار کرینے، یعنی عيسائي تا نيام في فرقه جوڑ منگ، تکبر کنگ، بے عزتی نو پيت پاننگ، اسه په ایلو تو جنگ کنگ، آمیری او غریبی ڈول نا پيت او عمل کنگ، وغيره۔

دا خط نا اہمنگا بشخاک داد او:

تعارف	۱:۱ - ۸:۱
بر حال في خدا نا شکرے آدا کبو	۹:۱ - ۱۱:۱
آزمائش ايمان نا نشانی اے	۱۲:۱ - ۱۸:۱
نيکنگا پيتاتے بمبو او عمل کبو	۱۹:۱ - ۲۷:۱
کسے ایلوفتے آن زیاست اہمیت يقبو	۱:۲ - ۱۳:۲
ايمان او عمل بڑتوماک ضروری او	۱۴:۲ - ۲۶:۲
عيسائي س کے تسلي آٹ پيت کنگ ضروری اے	۱:۳ - ۱۸:۳
عيسائيک او ایلو بندغاتے في آنت فرق اے	۱:۴ - ۶:۵
آخری نصيحتاک	۷:۵ - ۲۰:۸

يعقوب نا عيسائی تے کے خط

بہ گل عيسائی سنگتاک کہ ونيائی تالان او،

سلام۔

کنا سنگتاک، آرا وخت آٹھے تکليف تيننگ، تينے خوش قسمت چابو، آنتے
کہ ٹھے خبر اے کہ واکليفاتا سہنگ آٹ ٹھا ايمان بتر بسک او ٹھا صبر کننگ نا طاقت
ہم واک۔ واقفے سہيو او آزمائش ٹي پورہ ہو، تاکہ صبر کننگ آٹ ٹھے آن ہر
آسٹ جوانو عيسائی س جوڑ مرے۔ آگہ ٹھے آن کس پیتاے پوہ مف، تو اووے
خداغان ونا کروئی اے، آنتے کہ صرف خدا عقل او پوہ منگ نا طاقتے سخی گري آٹ
ايٹک۔ خدا ضرور اووے واک عقل او پوہ منگ نا طاقتے ايٹک۔ ولے آرا وخت آٹم
ونا کيرے، بغير شک آٹ کبو او خدا نازی آ سخت ايمان تجبو۔ وھن کہ سمندر نا
ویر تو نا وجہ غان وانگ اينگ کايک، بنزن شک کروکائے خبر آف کہ خدا اووے پوہ
کننگ نا طاقتے ايٹک يا تفک۔ وھنگا بندرغ اصل بچ بيت نا باروٹ فيصلہ کننگ
کپ، او واک سوچ خلپ کہ خدا اوڑا مہربان مروے۔

ہر حال ٹي خدا نا شکرے آدا کبو

ہمو عيسائی کہ غريب اے ضرور خوش مرے، آنتے کہ خدا اونا عزتے بزز آ
کيک۔ او امير عيسائی ہم خوشی کے کہ خدا نا مون آ اونا وولت نا بچ اہميت
آف، آنتے کہ اميري بنزن زو خلاص منگ کيک، وھن کہ جنگي آبوچ نا پھل زو
خلاص مريک۔ وھن کہ آرا وخت آوے بايک، وے نا بائشي ٹي بوچ بارک، اونا

پھلاک تمیرہ، اوفتا زیبائی خلاص مریک، ہنڈن آرا وختس کہ امیرنگا بندرغ صرف
تینا مال مڈی او کاروبار نا باروٹ سوچ خلک، تو اونا زندگی ہم خلاص مریک۔

آزمائش ایمان نا نشانی اے

- ۱۲ ہمو بندرغ خوش قسمت اے کہ آزمائش نا وخت آ ایمان آن ہر سینکپک، آنتے
کہ آرا وخت آ او آزمائش آپورہ بریک، تو خدا اووے وانا بدلہ ٹی ہمیشہ نا زندگی
۱۳ ایٹک، کہ او تین تو محبت کروکاتے تو اقرار کرینے۔ آرا وخت آ بندرغ نا وھنڈگا
آزمائش مریک، او واپاپ کہ ”وا آزمائش خدا نا گنڈ آن بسونے“، آنتے کہ خدا کسے
۱۴ گناہ نا کاریم آن آزمائشک، او نہ کسے خداے آزمائشک کیک۔ وے آرا وخت آ
۱۵ بندرغ تینا خرابنگا خوشاتے ٹی پاسنگ، وا وخت آ اونا آزمائش کننگ۔ تینا خوشاتے
منگ آن بندرغ گناہ گار جوڑ مریک۔ او گناہ کریسہ کایک، آخر کار دوزخ ٹی خینگ۔
۱۶ کنا دوستگا سنگٹاک، خیال تجبو۔ اگہ اسٹس پائے کہ ”گناہک خدا نا گنڈ آن
۱۷ بریرہ“، واسیت نازی آیقین تجبو۔ بلکہ یات کبو کہ صرف جوانگا ٹیکیک خداغان
بریرہ۔ واهمو خدا اے کہ وے، ٹوبے او استاراتے جوڑ کرینے، او اصل بدل مفک۔
۱۸ خدا تینا خوش اٹ نئے تینا راستگا پیغام نا کسر آیس، تاکہ اونا مون آنا اہمیت
جہان نا ایلو کل گڑاتا اہمیت آن زیاست مرے۔

نیکنگا پیتاتے بمبو او عمل کبو

- ۱۹ دوستگا سنگٹاک، یات کبو کہ ٹھے آن ہر اسٹ جوانگا پیتاتے آزو توجہ ایتے،
۲۰ وے بے مقصد اٹ پیت کپ او زو غصہ کپ۔ خدا نا خوش اے کہ ہر بندرغ اونا
۲۱ کسر آیرے، وے غصہ کننگ اٹ بندرغ خدا نا خوشے پورہ کننگ کپک۔ ہندا خاطر

آن بر خرابنگا عمل او عاوتاتا کنگ آن مریو۔ خدا نا کنڈ آبو او اونا بمو پیغامے است
 ناخب اٹ منبو، کہ او نمے رغابک تہ۔ صرف داوے منگ اٹ نم پچنگ کیرے۔
 راست نا خوانفنگ واو اے کہ اونا پیغامے منگ نا پچ فائدہ اف، بمو دخت
 اسکان کہ وانا زی آ عمل کنتورے۔ وھن کہ اسہ بندغس تینے آوینک ٹی بُرک،
 بُرنگ آن پد او کایک، او ذریعے آن پد گیرام کیک کہ "بمر اسٹہ"، ہندن اگہ کس
 وا پیغامے منک، ولے وانا زی آ عمل کپک بندا بندغ آن بار اے۔ ولے بمو
 بندغ کہ نجات نا راستنگا پیتاتے غور اٹ پنک، وافقے آتوجہ ایٹک، او صرف گیرام
 کنگ کے بمپک، بلکہ ضرور وانا زی آ عمل ہم کیک، وا بندغ نا نینگا کاریمتا وجہ غان
 خدا وانا زی آ تینا رحماتے راہی کیک۔

۲۲

۲۳-۲۳

۲۵

اگہ کس بد زبان مرے، گڑا او بمر پاننگ کیک کہ "ای مزہبی دُ بندغے اٹ"؟
 اونا مزہب وروغ اے، او تینے ریفنگ ٹی اے۔ خدا بمو بندغالتے آن خوش اے
 آرافک کہ تینے گناہ او بُرائی تے آن پچا فیہ، او یتیماتا او جنوزانانا مشکل دخت آ
 مدتے کیرہ۔

۲۶

۲۷

کَسَسے ایلوفتے آن زیاست اہمیت تَقَبو

۱ ب کنا دوستنگا سنگناک، کہ نم ہم عزت مندنگا خواجہ عیسیٰ نا زی آ ایمان
 تچانورے، کل انساناک برابر او، کسے صرف اونا امیری نا وجہ غان عزت تقبو۔
 ۲ فرض کبو کہ عبادت نا مچ منگ نا دخت آ اسہ امیر و بندغس خیمسن نا چلو او جوانو پچ
 بینو کے نم تو ملنگ کے بریک، او اسہ غریبو بندغس، کہ او ارنگو کو پچ بینو کے، ہم شا
 ۳ ملنگ کے بریک۔ اگہ نم امیرنگا بندغے بھاز عزت ایتیرے، او پارے "واڑے بہ،
 جواننگا کُرسی آ توٹل"، ولے غریبنگائے پارے "واڑے جک سلہ" یا "واڑے فرش
 ۴ آ کنانت تارہی آ توٹل"، گڑا شامزی آ الزام مریک، اتقے کہ نم منافق اُرے او

۱

۲

۳

۴

شیطان نا خوش نا مطابق فیصلہ کنگ ٹی اُرے۔

- ۵ کنا دوستگا سنگٹاک، کنا پیتاے غور اٹ نیمبو۔ خدا غریباتے ہم گچین کرینے،
 او اوقتا ایمانے زیاست کرینے، تاکہ اوفک ایلو خدا تو محبت کروکاتے تو اوار خدا نا
 ۶ اقرار نا مطابق جنت ٹی کار۔ وے اٹم غریباتے بے عزت کیرے، او یات کیرے
 کہ بھارنگا امیرنگا بندغاک نمازی آ الزام تچانو، او چکیسہ ججاتا مون آپیش کرینو۔
 ۷ وھینگا بندغاک نما پُکینگا پن یعنی ”عیسائی“ نازی آ ہم ملنڈ خلیہ۔
 ۸ اگ اٹم تورات نا داہیت ”ایلو فٹے تو محبت کبو، وھن کہ تین تو محبت کیرے“،
 ۹ نازی آ چلینگ ٹی اُرے، تو یقیناً خدا نا اہمینگا حکمے منگ ٹی اُرے۔ وے اگ اٹم
 بندغاتے تو اوقتا حیثیت نا مطابق یلیرے، او فرق کیرے، تو گڑا اٹم گناہ گار اُرے،
 ۱۰ شریعت نا پرغوکاک مریرے، او اٹمے آیزا بریک۔ خدا تورات ٹی پارینے ”زنا
 کپنو“، او ”کسے کسپنو“۔ اگ اٹمے آن اسہ بندغس زنا کپک، وے قتل کیک، تو
 او ضرور شریعت نا پرغوکوس اے۔ بندا خاطر آن اگ بندغس اسہ حکمس پرنگ،
 ۱۲ تو وانا معنی اے کہ کل حکماتے آن انکار کیک۔ بلکہ ہمو بندغاتے آن بار ہیست
 ۱۳ او کاریم کبو ارافک کہ گناہ او بُرائی تا بیزاغان بچائینگانو، اُتے کہ خدا ہمو بندغ آ
 اصل رحم کپک، ارا کہ تینا زندگی ٹی ایلو فٹے آ رحم کتے، او رحم نا اہمیت فیصلہ
 نا اہمیت آن زیاست اے۔

ایمان او عمل ہڑتوماک ضروری او

- ۱۴ کنا سنگٹاک، اگ کس پائے ”ای ایمان تچاٹ“، وے اونا عمل آن ثابت
 ۱۵ مف، تو ضرور دا نجات حاصل کتے۔ فرض کبو کہ ایلو عیسائی ایڈ ایلمتے کینگ
 ۱۶ کے ایزغ او بینگ کے چچ آف۔ اگ اٹم اوفتے صرف دا پارے ”خدا نارحمٹاک نما
 زی آ مریر، جوان نیمبو، جوان گمبو“، وے اوقتا ضرورت نا گڑاتے اوفتے تفریرے، تو

- ۱۷ وانا ڇچ فائده آف۔ اڳ بند غس ايمان تڻنگ نادعوى ئے کيک، تو داوے صرف تينا
 عمل اٺ ثابت کنگ کيک۔ بغير عمل آن ايمان کھوکا تے آن بار بے کار اے۔
- ۱۸ شائيد ئمے آن کس بریے "اسئس ايمان تڻگ، او ایلو جوانو کاریم کيک۔ آرا
 ضروری اے؟" ولے ای پاوه که "عمل آن بغير ايمان ظاهر مفک۔ ای تينا ايمان
 ۱۹ عمل آن ظاهر کيوه۔" ئم یقین تخیرے که صرف اسه خدا س اے۔ ولے ئم واژان
 ڇچ فائده بیفیرے، آنتے که چناک ہم بند ا یقین تخیرے، او خدا نا خو یس آن لژیروہ۔
- ۲۰ گڑا بے وقوفاک، ای ئمے آ ثابت کيوه که عمل آن بغير ايمان تڻگ بے کار اے۔
- ۲۱ ئم ابراھیم نا باروٹ سوچ کبو۔ او نہ صرف ايمان تڻگ اٺ بلکہ عمل کنگ اٺ
 ہم خدا نا مون آپاک صاف مس۔ او تينا مار اسحاقے قربانی کے قربان گاه ئی پیش
 ۲۲ کرے۔ واژان معلوم مریک که ابراھیم نا ايمان او عمل اسه پہ ایلو کے ضروری
 ۲۳ اثرہ۔ اونا ايمان تڻگ اونا عمل آن ظاهر مس۔ تورات ئی ہندن لکھوک اے که
 "ابراھیم خدا نازی آ ايمان تڻا، او بند ايمان تڻگ نا وجه غان خدا او دے تينا مون
 ۲۴ آپاک صاف قبول کرے۔" او ابراھیم "خدا نا سنگت" پاننگ۔ واژان ئمے سنا
 تہک که نیکو عمل کنگ اٺ بند غ خدا نا مون آپاک صاف مریک، صرف ايمان
 تڻگ اٺ مفک۔
- ۲۵ او ہندن رندی راحب، آرا وخت آیتھودی جاسو ساتے تينا آرائی بہ خیرٹ کرے،
 او او فتنے نرینگ ئی مدت تس، واعلمتے آن او ہم خدا نا مون آپاک صاف مس۔
- ۲۶ دھن که جان بغير روح آن ڇچ آف، ہندن ايمان عمل آن بغير ڇچ آف۔

دوی بھازنگا بُرائی تا ماس اے

- ۱ ب کنا سنگتاک، ئمے آن بھازنگاک خوانفوکا جوڑ مفس، آنتے که ننا خوانفوکا تا
 ۲ حساب کتاب ایلو فتنے آن زیاست مریک۔ ننا گل آن اکثر غلطیک مریرہ۔ اڳ

- بند غس بیت کنگ اٹ چ غلطی کپ، تو نن پانگ کینہ کہ ”واجوانو بند غس اے،
 ۳ کہ تینا گل خرابنگ خوشاتے تورنگ کیک“ ○ اسہ مثاس اے۔ بند غ بلی نابائی لغام
 ۴ شاعنگ، بلی اونا حکماتے مَنک او بند غ نا خوش نا مطابق وانگ اینگ کانک ○ پین
 ۵ مثاس ہم اے۔ بھلا کشتی توئی باوباناتا ذریعہ اٹ وانگ اینگ کانک، ولے
 ۶ کشتی چلیفو کا چنکا پاٹ نا ذریعہ اٹ تینا خوش نا مطابق سمبالک تہ ○ ہندن دوی
 ۷ ہم جان ئی چنکو غصہ س اے، ولے وانا اہمیت زیاست اے۔
 ۸ سوچ کبو کہ خاخر نا اسہ چنکو لمبہ سے آن پورہ جنگل ئی خاخر لگک ○ دوی ہم
 ۹ ہندا خاخر نا لمبہ غان بار اے۔ آرا وخت آن خرابو بیتس پانہ، واژان بھازنگ بند غاتے
 ۱۰ نشان مرک، آنتے کہ وانا ذریعہ اٹ شیطان نئے تینا کسر آدیک ○ انسان ہر دؤل
 ۱۱ نا جنگلی آسوار، ہر دؤل نا چک او مچی تے تینا وس ئی کنگ کیک ○ ولے دوی
 ۱۲ اونا وس آن پیش اے۔ دوی شیطانی او خرابنگ بیتاتے آن پُر اے، او داوے تورنگ
 ۱۳ بھاز گبین اے ○ ہندا دوی اٹ نن ہر توما باوہ خدا نا صفقے کینہ او ایلو بند غے، کہ
 ۱۴ خدا غان بار جوڑ مسونے، بد دعا ایتینہ ○ نن سخت غلط کینہ، آنتے کہ ہندا دوی تو
 ۱۵ خدا نا شرے آوا کینہ، او ہندا دوی تو ایلو فتنے بد دعا ایتینہ ○ اسہ چشمہ غان دا ممکن
 ۱۶ آف کہ سورو او بنینو ویر پیش تھے ○ سورنگ چشمہ غان ہمیشہ سورو ویر پیش تہک،
 ۱۷ او اسہ انجیر نا درخت ئی زیئون، او انڈور ئی انجیر لگنگ کپک۔ ہندا خاطر آن، کنا
 ۱۸ سنگتک، صرف جوانو بیتت پابو ○

عقل مندی نیکنگا کاریم کرو کاتے کے آرے

- ۱۳ ٹھے آن اگہ کس پائے کہ ”ای عقل مند او پوہ مروکو بند غے اٹ“، تو داوے
 ۱۴ دا بیتے ثابت کروئی اے۔ او ثابت کنگ کے دا زندگی ئے جوان گد ریفے، نیکنگا
 ۱۵ کاریمتے کے او تینے کم عزت والا چائے ○ اگہ ٹھے آن کس دعوی کیک کہ ”ای

عقل مند اُٹ،" ولے اُسٹ ٹی مؤن اے، صرف تینا باروٹ سوچ خلک، ساڑ
 ۱۵ کیک، تو او راستیگا پیغامے سُخان تینگ ٹی اے۔ واکبر والا نا عقل مندی خدا نا
 گنڈ آن آف، بلکہ شیطان نا گنڈ آن اے، اونا وئیای آہو شاری تو تعلق اے۔
 ۱۶ ہمو بند غاک کہ صرف تینا باروٹ سوچ ظہیرہ او اُسٹ ٹی ساڑ کیرہ، اوفک تین پہ
 ۱۷ تین تو خرابو بحث ہم کیرہ، اوفک گناہ تے آن پُر او۔ ولے ہمو بند غ کہ خدا نا گنڈ
 آن بروکا عقل مندی ئے حاصل کرینے، او اُسٹ ٹی صفا اے، شریف اے، کسے
 پریشانی تَفک، ایلوفتے تو سنگتی او محبت کیک، نینگا کاریمتے کیک، او مخلوق ٹی
 ۱۸ فرق کپک۔ اگہ ٹھے آن کس وُشمناتا نیام ٹی خیر کیک، تو نیکو کاریمتے کیک او
 واژان ایلوفک ہم خدا نا راستیگا کسر آبرہ۔

خدا نا کسر آ بَبو

۱ بَٹ شام نیام ٹی جنگ او بحثاک ضرور شام ہمو خوشاک او، کہ ہر اسہ بند غ نا تہہ ٹی
 ۲ ہر وخت موجود او۔ ٹم گڑاتا خوائشے کیرے، ولے ٹھے پلپسہ۔ وا گڑاک ایلوفتے تو
 آریر، ولے شام سخت خوائش اے کہ تین کے حاصل کیرے تا۔ ہندا خاطر آن ٹم بحث
 کیرے، جنگ کیرے، او قتل کنگ کے تیار اُرے۔ اگہ ٹم خدا غان صرف ضرورت
 ۳ نا گڑاتے خوارے، تو ٹھے پلیرہ۔ آرا وخت آ ٹم وُعا خوارے، تو ولدا ہم ٹھے پلپسہ،
 آنتے کہ شام اراوہ غاک جوان آفس، او ٹم تینا فائدہ او خوشی تے کے وُعا خوارے۔
 ۴ ٹم منافقاک، ٹم پیرے کہ آرا بند غ وُنیانا گڑاتے دوست تورک، او خدائے
 دوست تورنگ کپک؟ او آرا بند غ وُنیانا خرابنگا بند غاتے تو سنگتی کیک، خدا اووے
 ۵ "تینا سنگت" پاپک۔ وانا باروٹ مقدسنگا کتاب ٹی لکھوک اے کہ
 ننا جان نا رُوح ہم خدا نا گنڈ آن بسونے، ولے گناہ کنگ نا
 خوشاتے آن پُر اے۔

- ۶ ولے بمو طاقے کہ خدا نئے ایتک، او ننا گناہ کنگ نا خوشاتے آن زیاست
طاق وِ اے۔ مقدسنگ کتاب ئی اسہ بین جاگہ سے ئی لکھوک اے کہ
خدا تکبر کروکاتے دوست تورپک،
ولے تینے کم عزت چاوکاتے آتینا رحمتاے راہی یک۔
۷ بندا خاطر آن خداغان رہنمائی خواہو، شیطان نا آزمائش ئی پورہ ہو، او شیطان ئے
۸ یلہ یک۔ اے گناہ کروکاک، گناہ تے تینا یلہ کبو۔ اے منافقاک، تینا اُستاتے
۹ گناہ تے آن صفا کبو۔ خدا نا گند آہو، او خدا ہم ئے سمبالک۔ تینا گناہ تے کے
آفسوس او ماتم کبو۔ خوشی او محنگے یلہ کبو، او تینا کروکاک گناہ تے کے بوغبو او عگین
۱۰ ہو۔ خدا نامون آتینے کم عزت والا چاہو، او خدا ئما عزتے ایلوفتامون آبرز آ یک۔

عیسائی سنگتاتے آ الزام خلیبو

- ۱۱ کنا سنگتاک، اسہ پہ ایلوئے تینا بے عزت کپہو۔ آرا عیسائی ایلو عیسائی آ الزام
خلیک یا اونا باروٹ خرابو بیت پالک، بندن پاکہ او شریعت نازی آ الزام تخنگ
ئیں اے۔ اگہ ئم شریعت آ الزام تخیرے، تو ئم شریعتے متوکاتے آن افرے، بلکہ
۱۲ شریعت نا خلاف پیش منگ ئیں اے۔ صرف خدا شریعتے تروکا، فیصلہ کروکا،
پچانفوکا او ہزا تروکا اے۔ بندا خاطر آن واسج اف کہ ئم پارے کہ سن ایلوفتا
فیصلہ کروکاک ان۔

تینا جوڑ کروکا منصوبہ غاتا باروٹ تکبر کپہو

- ۱۳ واسہ کنا بیتاتے غور آٹ بمبو۔ ئمے آن کس واپائے کہ "ای اینو یا پگہ مسافری
آپین شارے آکاوہ، اوڑے سالے کے تولیوہ، کاروبار کیوہ، او بھاز پیسہ کٹیوہ۔"

۱۳ ولے ٹھے واخس خبر آف کہ پگہ ٹھا زندگی آرے یا آف۔ وُھن کہ موٹل گراس وُختے
۱۵ کے خُٹنگ او زو خلاس مریک، بندن گُلانا زندگی فانی اے۔ ○ نن ضرور دا پان کہ
۱۶ ”اگہ واخدا ناخوش اے، تو نن زندہ مریہ او تینا منصوبہ غاتے پورہ کیہ۔“ ○ ولے واسہ
ٹم تینا جوڑ کروکا منصوبہ غاتا باروٹ تکبر کننگ ٹی آرے۔ وا جوانو بیتس آف۔ ○
۱۷ وایم راست اے کہ بمو بندغ گناہ کننگ ٹی اے کہ او تینا جواننگا کاریم کننگ
نازمہ واری ئے چانک، ولے پورہ کپک تہ۔ ○

امیرنگا بندغاک، خیال تخبو

۱ **ب** اے اُست ٹی مؤن امیراک، کنا بیتاتے غور آٹ بمبو۔ آرا مصیبت او
۲ پردیشانیک، کہ ٹھے آبرہہ، اوفتے کے بوغبو، او ماتم کبو۔ ○ ٹھا امیری خلاس مریک،
۳ ٹھا پچاتے مشکاک کُئیرہ۔ ○ ٹھا مچ کروکا خیسُن او پیون بے کار او خراب مریہ۔
وافک ٹھا خلاف گواہی ایتیرہ۔ وُھن کہ زنگ آہنی آ گراتے بے کار او خراب کیک،
بندن خدا ٹھے ”بے کار او خراب“ پانک، ٹھے ہزا ایتک، اُفتے کہ ٹم لالچ آٹ آخری
۴ وے تے ٹی بھاز مال مڈی مچ کرینورے۔ ○ ٹم وُزی آٹ تینا بزغراتے مزدوری
یتنورے۔ ○ ٹم اوفتا فریاداتے آتوجہ یتنورے، ولے خدا تعالیٰ اوفتا بیتاتے بنگونے،
۵ وافتے بدلہ ایتک۔ ○ ٹم وُتیا ٹی کُنگ او خاچنگ آٹ تینا زندگی ئے گدریفینورے،
۶ تینے ہزا کے بندن تیار کرینورے، وُھن کہ سور قُربانی کے تیار کننگے۔ ○ ٹم معصومنگا
بندغاتے آ الزام تچانورے، اوفتے قتل کرینورے۔ اوفتے طاقت آلوک کہ ٹھا خلاف
گراس بیت کیر۔ ○

آخری نصیحتاڪ

- ۷ کنا سنگتاڪ، بمو وخت إسكان صبر ڪبو ڪه خدا نا مقرر ڪروڪا پدي ٻڌي، ذهن
ڪه زميندار جوان فصل حاصل ڪنگ ڪه صبر اٿ اتم نا ڀر نا انتظار ڪيڪ، او
۸ اوران پد فصل تيار مريڪ- صبر ڪبو او پوره يقين تجبو، آنتي ڪه خدا نا مقرر ڪروڪا
نا پدي ٻڌي ڪرڪ اٿي-
۹ کنا سنگتاڪ، اسه پي ايلو نا خلاف بيت ڪپيو، تاهه خدا نما غلطي تي آتو ڪه تف-
فيصله ڪروڪا زو ظاهر مريڪ-
۱۰ سنگتاڪ، پغمبر اڪ مست نا وخت آتيل ڪنگ نا وجه غان ٿڪيف او مصيبتا تي
۱۱ سهار، وٺي صبر ڪريو- اوفڪ اٿم ڪه مثال او- نن اوفتي خوش قسمت پانه، آنتي
ڪه اوفڪ ٿڪيف او مصيبتا تي سهار- پغمبر ايوب نا قصه غا توجہ ايتبو- او صبر اٿ
ٿڪيفاتي سها، او اوران پد خدا اوده بهار گزاتي تس، آنتي ڪه خدا محبت ڪروڪا
او رحمتا تي ڪروڪا اٿي-
۱۲ کنا سنگتاڪ، بهلا بيت واو اٿي ڪه آرا وخت آ اقرار ڪريو، تو قسمي هر ڦيڻو- نه
ڏغار نا، نه آسمان نا او نه پين گزاتا قسمي هر ڦيڻو- بلڪه آرا وخت آ "آو" ڪروئي مري، "آو"
پايو، او آرا وخت آ "نه" ڪروئي مري، "نه" پايو، تاهه خدا نا عزانان ڀڄنگ ڪريو-
۱۳ آرا وخت آ اٿي آن ڪسي آ سختي ڪريو، تو او خدا غان دغا خوائ- او آرا وخت
۱۴ آ اٿي آن ڪسي خوش مري، تو او ضرور خدا نا صفتي ڪي- اگه اٿي آن ڪسي بيمار
اٿي، تو عيسائي تا معتبر اٿي توار ڪريو- اوفڪ اونا خاطر آن دغا خواره، او خدا نا پڻ
۱۵ اٿ بيمار نا جان ڪي زبون نا تيل اٿ موشڪيره- او آرا دغا ايمان ٿڄنگ اٿ مريڪ،
ضرور قبول مريڪ- خدا بيمار ڪي جوڙيڪ، او اونا گناه او برباڪ معاف ڪنگيره-
۱۶ بسدا خاطر آن دا ضروري اٿي ڪه اسه پي ايلو نا مون آتينا گناه او برباڪ تي ظاهر ڪبو

او اس پر ایلو کے دُعا خُوابو، تاکہ جوڑ میرے۔ اُسٹ نا حُب اٹ خُدا نا کسر آ بَنو کا
نا دُعا خُوابنگ نا طاقت بھاز زیاست اے۔ ○

۱۷ پغمبر اِلیّاس نا قصہ نا باروٹ سوچ کبو۔ او ننے آن بارو بند غس اُسک، او اُسٹ

۱۸ نا حُب اٹ دُعا خُوابیس کہ پر مَف، او مُسہ نیم سال اِسکان دُنیائی پر کَنوؤ۔ ○ واکان

پد او ولدا دُعا خُوابیس، دُنیائی پر کرے، او دُغار آن فصل خرار۔ ○

۱۹ کنا سنگتاک، اگہ نئے آن کس خُدا نا راستنگا کسر آن بڑ سینگے او پین یّیسائی س

۲۰ او دے پدی خُدا نا کسر آ اُتیک، ○ تو یات تجبو کہ او بھلو خزش کیک۔ آرا بندرغ

دھینگا بند غے پدی خُدا نا کسر آ اُتیک، او نہ صرف او دے گناہ تے آن بلکہ دوزغ

آن ہم بچائیک۔

خُدا حافظ۔

ٹما مزہبی آ اِیلُم، کہ ای خُدا نا او اونا مقرر کروکا یعنی خُواجه یّیسی نا خدمت

کرو کو سے اٹ،

یعقوب۔ ○

پطرس نا اولیکو خط نا تعارف

دا خطے عیسیٰ نا خاصینگا شاگرد پطرس بمو عیسانی ترے کے لکھانے کہ دُنیا
تی تالان آسُرہ. دا خط نا لکھنگ نا بھلا مقصد دا آسکہ کہ پطرس بمو عیسانی تا
بمترے ودفے کہ مصیبت او تکلیف کاتنگ تی آسُرہ. پطرس اوفترے بمت تینگ کے
لکھا کہ ”بات کبو کہ خواجه عیسیٰ کسفنِگا، پدی زندہ مسونے، او پدی دا دُنیا
تی بریک. دا وخت آئمے بدلہ ملک.“

پطرس لکھانے کہ دا دُنیا نا اہمیت ہمیشہ نا زندگی نا مون آ بیج آف. او
عیسانی ترے خاص نصیحت کرینے کہ ”بندن رینگبو کہ ایلوفک درست کیر کہ نم
خواجه عیسیٰ نا زی آ ایمان تِخانورے او اونا کسر آ پینگ تی اُرے“

دا خط نا اہمِنگا بشخاک داد او:

تعارف	۱:۱ - ۲:۱
عیسانی ترے کے نجات	۳:۱ - ۱۲:۱
خُدا نا مون آپاک صاف رینگبو	۱۳:۱ - ۱۰:۲
مصیبت نا وخت آ عیسانی تا زمہواری	۱۱:۲ - ۱۹:۴
خُدا ننا خیال تِخو کا اے	۱:۵ - ۱۱:۵
آخری پیتاک	۱۲:۵ - ۱۴:۵

پطرس نا اولیکو خط

۱ ب کنا مہاجر عیسائی سنگتاک،

سلام۔

۲ اُم پرویسی تے آن بار پتھس، گلیتہ، کپڑکیہ، ایشیا، او تھنیاہ صوبہ غاتے ٹی
رینگنگ ٹی ارے۔ ۱ باوہ خُدا نئے تینا خوش نا مطابق عیسائی جوڑ کرینے، او تینا پاکنگا

روح نا طاقتے نئے آرابی کرینے، او عیسیٰ ننا خاطر آن تینا جان نا قربانی ئے تِس،
تاکہ اُم عیسیٰ نا پیغامے منیرے او پاک صاف مریرے۔

خُدا نا رحمتاک ہمیشہ ثمازی آمریر او ئمے آپریشانی بَف۔ ۱

عیسائی ترے کے نجات

۳ نن واسہ باوہ خُدا او اونا مار، خُواجه عیسیٰ، کہ او خُدا نا مقرر کروکا اے، نا شرکے

اوا کینہ، آتے کہ نن تو محبت کنگ نا وجہ غان خُدا تینا مار عیسیٰ ئے کسینگ آن پد
پدی زندہ کرے، او نئے پُسنو کسر س نشان تِس۔ واژان نئے سنا تا کہ نن ہمیشہ

۴ نا زندگی ئے حاصل کریئن، ۱ او نن ہمیشہ خُدا نا اقرار نا مطابق جنت ٹی اونا خاصینگا

۵ رحمتا تا حقدار جوڑ مسوئن، او واڑے وا خاصینگا رحمتاک ہمیشہ کے مریرہ۔ ۱ عیسیٰ نا
زی آایمان تیخنگ نا وجہ غان ثما نجات مسوئے، او خُدا ثما خیالے تیخنگ ٹی اے، او

قیامت نا وے آوا خاصینگا رحمتاک ئمے جنت ٹی ملیرہ۔ ۱

۶ ہندا خاطر آن خوش بئو۔ ولے ولدا ہم ئمے تینا زند ٹی وا مصیبت او تکلیف، کہ

۷ ایمان تیخنگ نا وجہ غان شاید برے، سہوئی اے۔ ۱ واقتا سہنگ آن ظاہر مریک

- کہ ٹما ایمان پسوند۔ دھن کہ عیسن خاخر ٹی شاغنگ آن پد صفا مریک، بندن آزمائش آن پد ٹما ایمان بتر بسک۔ شاید عیسن صفا کننگ نا وخت آ خاخر ٹی ضائع مرے، ولے ٹما ایمان آزمائش آن پد داڑان بار ضائع مَفک۔ بندا خاطر آن عیسیٰ نا پدی بنگ نا وخت آ ٹما صفت کننگ او ٹما عزت بزز آمریک۔ ۸ ٹم واسکان عیسیٰ خفتورے، ولے اونا زی آ ایمان تخانورے او اوڑتو محبت کیرے۔ بندا خاطر آن ٹما خوشی بھاز زیاست اے، بنداخہ زیاست اے کہ داوے بیان کننگ کے بچ لوز آف۔ ۹ وا ایمان تخنگ نا نتیجہ اٹ ٹما نجات مسونے، ٹم جنت آکارے۔ ۱۰ بھازنگ پغمبر اک و نجات نا باروٹ پیشن گوبی لکھار۔ اوفک پاریسر خُدا نا نجات، کہ رحمتاے آن پُر اے، بندغاے آبروے۔ اوفتے آن ہر آسٹ و اجم کوشت کرے کہ "امی و نجات نا باروٹ بیل کیو"۔ ولے دانے یعنی عیسائی تے آ ثابت منگ ٹی اے۔ ۱۱ اوفک واکوشتے کرے کہ "معلوم کین کہ و نجات آرا وخت آبروے او نجات تروکا ویر مروے"، ولے اوفک ہم داوے پوہ مَویر۔ و اجمو وخت اسکہ کہ خُدا نا مقرر کروکا نا روح نا طاقت نا ذریعہ اٹ اوفک پیشن گوبی کریسر، پاریسر کہ "خُدا نا مقرر کروکا ضرور مصیبت او تکلیف سبک، او پد آ اونا عزت بزز آ مریک"۔ ۱۲ خُدا و پغمبر اے پاریسس کہ "وا پیغام ٹما دور نا بندغاے کہ آفک، بلکہ مون نا دور نا بندغاے کین اے"۔ او دانے آ ثابت منگ ٹی اے۔ او واکسکننگ پیغام، کہ پغمبر اک پیشن گوبی کریسر، اسہ خُدا نا پاکنگ روح نا طاقت اٹ پیغام تروکا کٹھے آسر کرینو تہ۔ واپتاتے کہ ٹم پوہ مستورے، ملاکاتا خوش آرے کہ پوہ مریر، ولے واسکان پوہ مَٹو۔ ۱۳

گناہ تے آن پاک صاف مَبو

سنگناک، تینا خرابنگا خوشاے توربو، تینے تیار کبو او یقین تجبو، کہ خُدا نارحمتاے

۱۳ اُمے خُواجه عیسیٰ نا پدی پَنگ نا وخت آتَنگ۔ ۱۴ ہندا خاطر آن خُدا نا کلماتے مَنبو،
 ۱۵ تینا خُوشے خرابنگا کاریمتا باروٹ توریو، تاکہ اُم مُست نا کسر آیمپیرے، کہ ایمان
 ۱۶ تَنگ نا وجہ غان وا خرابنگا کسرے اُم اِلانورے۔ ۱۷ ہاں اے کہ اُم تینے بندن پاک
 ۱۸ صاف تَنگ نا کوشتے کبو، وھن کہ خُدا، کہ اُمے تینا کسر آیمسوں، پاک صاف
 ۱۹ اے۔ ۲۰ او تورات ٹی خُدا پارینے "بندن پاک صاف منگ نا کوشتے کبو، وھن
 کہ اُمی اُٹ۔"

۲۱ وعا کنگ نا وخت آ اُم خُداے "باوہ خُدا" پارے، کہ او کُل بند غاتا اوفتا کاریمتا
 ۲۲ مطابق برابر برابر فیصلہ کیک۔ ہندا خاطر آن اُم تینا وا دُنیا نا زندگی ٹی ہر وخت
 ۲۳ خُداے عزت ایتبو۔ ۲۴ اُم باوہ پیرہ غاک خرابنگا کسرے اُمے نشان تِسوئر، ولے اُم وا
 کسر آن ہر سیفنگانورے، او اُمے وا ہم خبر اے کہ اُم پچا فنگ کے اراؤل نا قربانی
 ۲۵ تَنگے۔ وا قربانی خیسں او چاندی آن بار افک، کہ ضائع مرے، ولے وانا فائدہ
 ۲۶ ہمیشہ کین اے۔ ۲۷ وا خُواجه عیسیٰ اے، کہ بے عیب اے، تینا جان نا قربانی اے
 ۲۸ نن کے تِس، او واوے خُدا دُنیا نا جوڑ کنگ آن مُست گچین کریسں، او واسہ
 ۲۹ واوے ننا خاطر آن وا دُنیا ٹی راہی کرے۔ ۳۰ اُم وانا ذریعہ اُٹ خُدا نا زلی آ ایمان
 ۳۱ تجارے۔ خُدا واوے پدی زندہ کرے او وانا عزت بڑز آ مس، او اُم ایمان خُدا نا
 زلی آیسں۔

۳۲ اُم واسہ راستنگ پیغام نا زلی آ پنگ ٹی اُرے، او تینے پاک صاف کرینورے،
 ۳۳ او اُم تینا ایمان تَجوکا سنگتاتے تو خُوش اُرے۔ ہندا خاطر آن ہمیشہ اُست نا حُب
 ۳۴ اُٹ تین پہ تین تو محبت کبو۔ ۳۵ چُنا تینا لہ باوہ غان ودی مریک، او فانی اے، ولے
 ۳۶ اُم پُسننگ پیغام نا زلی آ ایمان تَنگ نا وجہ غان خُدا نا چُنا تے آن بار مسونورے، او
 ۳۷ ہمیشہ نا زندگی اے حاصل کرینورے، وھن کہ خُدا پغمبر یسعیہ نا ذریعہ اُٹ پارینے

"وا دُنیا نا کُل بند غاک بئے تے آن بار او،

او وافتا عزت گواہ نا پھل آن بار اے۔

۲۵

بُنْ بَارِک، پھل بَم بَارِک او تِک۔
 ولے خُدا نا پیغام ہمیشہ کین اے۔
 دا پیغام پُسنِنگا پیغام اے، کہ واسے اُمے آرسیدنگا نے۔

بُنْیاد نا خَل یعنی عیسیٰ نا زی آ ایمان تِخبو

۱ ب تینے منافقت، ساڑ کنگ، ورورغ تِزنگ، ایلوفتے بے عزت کنگ تو اوار
 ۲ ایلو خرابنگا کاریمتے آن پچانفبو۔ وھن کہ چُنا ملاس مریک، خد بڑک، بھلن مریک،
 اووے طاقت او عقل بریک، بندنن تُم پُسنِنگا پیغامے اُست نا حُب اٹ منبو،
 تاکہ تمارو حانی عقل او طاقت زیاست مرے او تُم نجات حاصل کیرے۔ وھن کہ
 ۳ مُقدسنگا کتاب ٹی لکھوک اے
 تُمے سنا تِک کہ خُدا تُمے آمہربان اے۔

۴ عیسیٰ نا کسر آتبو۔ عیسیٰ، کہ خُدا اووے "امیت والا یعنی بنیاد نا خَل" پارینے،
 ۵ واسے زندہ اے، ولے دا وُتیا نا خرابنگا بندغاگ اووے نینتو۔ وھن کہ عبادت خانہ
 نا جوڑ منگ کے بنیاد نا خَل تو اوار ایلو خلک ہم ضروری او، بندن خُدا نا خدمت
 کنگ کے تُم عیسیٰ تو شامل منگ ضروری اے۔ او وھن کہ بیہودوی اِمالک بھلا
 عبادت خانہ ٹی خُدا نا مون آقربانی تیرہ، بندن تُم خُدا نا پُسنِنگا پیغام نا تالان
 ۶ کنگ کے تینے قربان کنگ کے تیار کبو۔ وھن کہ مُقدسنگا کتاب ٹی خُدا تینا
 مقرر کروکا نا باروٹ پارینے

"ای امیت والا یعنی بنیاد نا خَل گچین کریٹ،

ای دا خَل "جنتی آیروشلم شار" کے امیت والا جوڑ کریٹ،

او آرا بندغ اوڑا ایمان تِجک او اَصَل شرمندہ مَنگ۔"

۷ آرا بندغاگ دا بنیاد نا خَل آ ایمان تِخیرہ، اوفتا فائدہ زیاست مریک۔ ولے

آرافک کہ ایمان تجھس، اوفتے کے زبور ٹی پاننگانے

واخل کہ مستریک اووے بے کار چارہ،

بموخل کلان زیاست ابمیت والا وھن کہ بنیاد ناخل مریک۔○

مقدسنگا کتاب ٹی اسہ پین جاگہسے ٹی لکھوک اے

وا بموخل اے کہ بے ایماناک واڑان نڈوؤ گنیرہ،

او واڑان اوفک تمیرہ۔

اوفک نڈوؤ بلیرہ، تمیرہ، آنتے کہ خدا نا پیغام آن انکار کیرہ۔ بندا خاطر آن

خداے اوفتے بزا تروٹی اے۔○

ولے تم خدا نا لچین کروکا بندغاک ارے، او خدا تم تو محبت کیک۔ تم پاک

صاف مسونورے، او خدا نا خدمت کنگ کے ایماتے آن بار مسونورے۔ خدا تمے

شیطان نا تارمہنگا کسر آن برسا او تیناروشنائی نگا کسر آیس، تاکہ تم ہر وخت اونا

صفقے کیرے۔○ گراس وخت مست تم خدا نا کسر آ پنگ ٹی آلویرے، ولے واسہ

پنگ ٹی ارے، او اونا دوستگا بندغاک ارے۔ گراس وخت مست خدا نا رحمناک

نمازی آ آلویرہ، ولے واسہ نمازی آ منگ ٹی او۔○

بے ایماناتا نیام ٹی بمر رینگبو

کنا دوستگا سنگناک، اسی تمے آن خواست کیوہ، کہ تم وا دنیا ٹی مسافر او

پروسیسے تے آن بار ارے۔ بندا خاطر آن گناہ تا کسر آ بھپو، کہ وا کسر آ پنگ اٹ

نما روحانی طور اٹ نسخان مریک۔○ بے ایماناک کوشست کیرہ کہ ”نن بیسائی تا

زی آ دروغ اٹ خرابنگا کاریمتا باروٹ الزام تخین“۔ ولے تم اوفتا نیام ٹی بندن

رینگبو کہ وا وخت آ اوفک نما نینگا کاریمتے ہم درست کیر، او خواجہ نا پدی پنگ

نا وخت آ اونا او خدا نا صفقے کیر۔○

- ۱۳ خُواجه عیسیٰ نا خاطر آن حکومت چلیفوکا بندغاتا یعنی شہنشاہ او گورنر نا حکماتے
 ۱۴ مَنبو، ۰ کہ وا گورنرے شہنشاہ مقرر کریں، کہ خرابنگا کاریم کروکاتے بڑا ایٹے او
 ۱۵ جُواننگا کاریم کروکاتے ہمت ایٹے۔ ۰ خُدا نا وا خوش اے کہ تُم تینا جُواننگا کاریمتے
 اٹ ہمو بے وقوفنگا بندغاتا بائے بند کیرے، کہ اوفک وا پیغام نا باروٹ پسر۔ ۰
 ۱۶ تُم کے واسے شریعت او وِیا نا بھارنگا حکماتا منگ ضروری اُفک۔ ولے وانا وا معنی
 اُفک کہ تُم گناہ نا کاریمتے کنگ کیرے۔ بایں اے کہ تُم خُدا کے مے تے آن
 ۱۷ بار کاریم کبو، ۰ خُدا نا عباوتے کبو، تینا عیسیٰ سنگتاتے تو محبت کبو، او شہنشاہ
 تو اوار کُلانا عزتے کبو۔ ۰

عیسیٰ غان بار کاریم کنگ نا کوشستے کبو

- ۱۸ اے نوکراک، ہر وخت تینا مالِکاتا حکماتے مَنبو او اوفتا عزتے کبو، نہ صرف
 نیک او مہرباننگا تا، بلکہ ہمو مالِکاتا ہم کہ اوفک تُم تو سختی اٹ پیش برہ۔ ۰
 ۱۹ اگہ تُمے آن کس سچ گناہ او بُرائی کنتے، ولے خُدا نا کسر آپنگ نا وجہ غان بروکا
 ۲۰ بڑا او تکلیفے صبر اٹ سہک، خُدا اووے وانا بدلے ایٹک۔ ۰ اگہ تُمے آن کس
 گناہ کیک، اووے واڑکے بڑا ملک، وانا سچ بدلہ آف۔ ولے اگہ تُم راست نا کاریم
 کہنورے، ولے ولدا ہم مصیبت او تکلیفے صبر اٹ سہنگ ٹی اُرے، خُدا تُمے وانا
 بدلے ایٹک۔ ۰ خُدا نئے عیسیٰ نا کسر آمیس۔ او نن کے مثال اے۔ او سچ گناہ
 ۲۱ او بُرائی کتوئیس، او سچ وروغ تروئیس، او ننا خاطر آن تکلیف او مصیبتاتے صبر
 ۲۲ اٹ سہا۔ خُدا نئے اونا کسر آمیس، نن ہم بدن کنگ نا کوشستے کین۔ ۰ وھن کہ
 ارا وخت آ مخلوق اووے کرینگ تس، بے عزت کرے، عیسیٰ اوفتے پدی کرینگ
 ۲۳ تئو۔ ارا وخت آ مصیبت اوڑا بس، او کسے وھکی تئو، بلکہ تینا بروسے خُدا نا
 زی آتھا، کہ او راست نا فیصلہ کروکا اے۔ ۰ خُواجه عیسیٰ ننا گناہ او بُرائی تا خاطر

۲۵ آن صلیب آتفنگا تاکہ نن گناہ نا کاریمتے الین او تینا زندگی ءے خدا نا راستنگا کسر اٹ گدریفین۔ او مصیبت کانا، صلیب آتفنگا، او اونا ذریعہ اٹ نن نجات حاصل کریئن۔ ۰ ثم بمو میٹے آن بار اترے کہ ئے شوان آلویکہ۔ ثم کسرے گوبائترے، ولے واسر ئے جوانگا شوان تبتگانے، کہ او ئے پدی کسر آیسونے او ئما خیالے تنجک۔ ۰

آرغ او زائفہ کے نصیحت

۱ ۳ اے زائفہ غاک، ثم ضرور تینا آرغاتا عزتے کبو۔ اگہ واقفے آن کس خدا نا
۲ پسننگ پیغام آن انکار کیک، ئما نینگ عملتے خنگ اٹ شاید وا بغیر بحث اٹ
۳ ایمان تھے، ۰ اتے کہ آرغاک تیٹ خیرہ کہ ثم تینا خرابنگ خوشاتے تورینورے او
۴ نینگ کاریمتے کنگ ٹی ارے۔ ۰ ثم تیغے زیبا جوڑ کنگ کے سنگھار کپو، وھن کہ
۵ پھاتا جوڑ کنگ، زیور نا بینگ او زیبانگا پچاتا بینگ۔ ۰ وانا بجائے ئما زیبائی وا
۶ ٹی اے کہ ثنائیت صفا مرے، کہ وا زیبائی نا اہمیت ہمیشہ خدا نا مون آسھاز بزز
۷ اے۔ ۰ وھن کہ مست نا وخت ٹی ایماندارنگ نیارک خدا غا بروہ تھارہ، او خدا نا
۸ مون آجوان اترہ، اتے کہ تینا آرغاتا خرتے کرہ۔ ۰ سارہ نا مثال ئما مون ٹی اے،
۹ کہ او تینا آرغ ابراہیم نا خرتے کرکہ او اووے "خواجہ" پاریکہ۔ اگہ ثم واسر جوانو کاریم
۱۰ کنگ آن خولپیرے، تو ثم سارہ آن بار مرہے۔ ۰
۱۱ اے آرغاک، ثم ہم تینا زائفہ غاتے تو بندن محبت کبو، اتے کہ واک ئے
۱۲ آن کمزور او۔ واقفہ عزتے کبو، اتے کہ واک ہم ثم تو اوار خدا نا ٹیکے، کہ وا
۱۳ ہمیشہ نا زندگی اے، حاصل کرینو۔ بندن کبو تاکہ عبادت نا وخت آ خدا ئما وعاتے
۱۴ قبول کے۔ ۰

مصیبتاترے سہبو او ایلوفتے تو محبت کبو

۸ ای ٹمے پاوہ، ٹم تین پہ تین تو اتفاق کبو او ایلوفتے آن بار اسہ پہ ایلو تو تینا
محبت کبو، او تیغے ایلوفتا مون آ کم عزت چابو، او اسہ پہ ایلو تو سختی آٹ پیش
۹ بقبو۔ ○ اگہ کسٹ نما خلاف خرابو عمل کیک یا کرینگ ایتک، اوڑتو پدی بندن کیہو۔
بلکہ اوڑکے خداغان رحمتاتے کے دعا کبو، آنتے کہ خدا ہم تینا اقرار نا مطابق نمازی
۱۰ آ رحمتاتے راہی کیک۔ ○ دھن کہ مقدسنگ کتاب ٹی لکھوک اے
آرا بندغ نا وا خوش اے کہ واڑے جوان زندگی گدریفے او ہمیشہ
نا زندگی ئے حاصل کے،

اوڑکے ضروری اے کہ او ایلوفتے خرابو بیت پاپ۔ ○
۱۱ اوڑکے دا ہم ضروری اے کہ خرابنگا کسرے الے او جواننگا کسر آبرے،
او آست نا خوب آٹ امن کننگ کے کوششت کے، ○
۱۲ آنتے کہ خدا تینا کسر آبرو کا بندغاتا خیالے تنجک
او اوفتا دعائے قبول کیک،
ولے خرابنگا بندغاتے ہزا ایتک۔ ○

۱۳ اگہ ٹم جوانو کاریم کننگ ٹی آرے، تو کسٹ ٹمے پریشانی تنگ۔ ○ ولے ولدا
ہم اگہ ٹم جوانو کاریم کننگ کے تکلیف کاٹیرے، ٹم خوش قسمت آرے۔ پریشان
۱۵ مقبو او جوانو کاریم کننگ کے کسے آن خولیمبو۔ ○ بانید اے کہ ٹم خدا نا مقرر
کروکائے آست نا خوب آٹ مالک چابو، او اونا عزتے ہرز آکبو۔ ہر وخت دا سوال نا
جوابے تننگ کے تیار ہو کہ ”ٹم آنتے مصیبت نا وخت آپریشان مفرے؟“ ولے
۱۶ دا بحث نا وخت آ تسلی آٹ بیت کبو او خدائے عزت ایتبو۔ ○ آرا وخت آ ٹم
بے عزت کننگیرے، خرابو بیت پاپبو، تاکہ نما ضمیر صفا مرے۔ ہمو بندغا کہ

۱۷ اوفتے خبر اے کہ تُم عیسیٰ اُڑے، ولے تُمّا جوآنکا علّامتا باروٹ خرابو بیت پارہ،
 ۱۸ اوفک تُمّا جوآباتے آن شرمندہ مریرہ۔ ○ خرابو کاریم کننگ نا تکلیف کاننگ آن
 ۱۹ وا جوآن اے کہ تُم جوآنکا کاریمتے کے خدا نا خاطر آن تکلیف کائیرے۔ ○ خواجہ
 عیسیٰ، کہ او بے عیب اے، اسہ وارس گل بندغاتا گُناہ او بُرائی تا معاف کننگ
 ۲۰ کے کسفنگ او پدی زندہ مس، تاکہ نئے گُناہ گارّاتے خدا نا کسر آتے۔ ○ کسفنگ
 او پدی زندہ منگ نا نیام ٹی اونا رُوح مُست نا کہو کا بندغاتا رُوحاتے پُسنکُنگ پیغام
 ۲۱ نا باروٹ رغام۔ ○ وا ہمو بندغاتا رُوح اکسرہ کہ وافتے آن بھازنگاک نُوح نا دور
 ٹی، کہ او کشتی ءے جوڑ کریک، خدا نا حکمتے مِتوِیسر۔ نُوح نا کشتی ءے جوڑ کننگ
 ۲۲ اسکان خدا وا بندغاتے موقعس تس، ولے صرف ہشت بندغ ویر نا وُمینکُنگ آن
 بچار۔ ○ وُھن کہ نُوح نا وخت ٹی واک ویر آن بچار، اینوپگہ پاک صاف منگ
 نا بے شولنگ نن کے بچنگ نا نشان اے۔ وا جان نا خازگاتے صفا کننگ نا بے
 شولفنگ آف، بلکہ وا بے شولفنگ نشانی اے کہ نن خدا نا کسر آسُون، او اوران
 خواست کینہ کہ ”ننا گُناہ او بُرائی تے اُست آن صفا کرک“۔ وا نجات عیسیٰ نا پدی
 ۲۲ زندہ منگ آن ظاہر مسونے، ○ کہ او پدی بزز آبنانے او خدا نا راست میکو گنڈ آ
 تُولوک اے۔ اوڑے گل ملائکاک او حکومت جوڑ کروکاک اونا حکمتے منگ نی
 او۔ ○

ننا زندگی داسہ بدل مسونے

۱ ب خواجہ عیسیٰ مصیبت کاٹا۔ تُم ہم تینے بدن مصیبت کاننگ کے تیار کبو،
 ۲ وُھن کہ او کریس، آتے کہ آرا بندغ عیسیٰ نا پیغامے منگ نا وجہ غان مصیبت
 کانگ، او گُناہ نا باروٹ سوچ کپک۔ ○ واسہ او واکان پد تُم تینا وا زندگی ءے خدا
 ۳ نا خوش نا مطابق گدریفبو، نہ کہ بندغاتا خرابنگا خوش نا مطابق گدریفبو۔ ○ عیسیٰ

جوڑ منگ آن مُست تُم تینا وَخت بے ایمان تے آن بار گدریفینورے۔ واکان مُست
 تُم بھار وَخت سنگت تے تو زنا کُننگ کے مچ مسورے، زنا نا بار وَٹ سوچ کریرے،
 ۲ نشہ کریرے، او بُتاتے عباوتے کریرے۔ ۱۰ واسہ بے ایماناک تُمے آ حیران او، اتے
 کہ تُم واسہ گناہ نا کاریمتے کے اوفتے تو شامل آفیرے۔ بندا خاطر آن اوفک تُمے
 ۵ بے عزت کیرہ، ۱۰ ولے اوفتے ہم خُدا نا مون آ حساب کتاب تروئی اے، ہمو
 ۶ خُدا کہ کُلانا فیصلہ کُروکا اے۔ ۱۰ کُل بندغاتے کبوی اے، ولے خُدا نا پُسننگ
 پیغام نا نڈوکاتا رُوحک ہمیشہ جنت لئی خُدا تو اوار رینگیہ۔ بندا خاطر آن دا پیغام
 بھارنگا بندغاتے آسر کُننگ، کہ اوفک دا پیغامے بنگر، او گڑاس وافتے آن واسکان
 کسکونو۔ ۱۰

خُدا نا تروکا طاقت اٹ اونا خزمترے کبو

۷ قیامت واسہ خُڑک اے۔ تیار بُو او تینے گناہ او بُرائی نا کاریمتے آن توربو، تاکہ
 ۸ ثما وُعاک قبول مریر۔ ۱۰ بھلا بیست داو اے، کہ اُست نا خُب اٹ تین پہ تین
 تو محبت کبو۔ اگہ عیسائی سنگش ثما خلاف گناہ یا بُرائی کیک، اوڑ تو محبت کُننگ
 ۹ نا وجہ غان اووے معاف کبو۔ ۱۰ عیسائی مہمان تے تینا اُرا لئی خُوشی اٹ بہ خیرٹ
 ۱۰ کبو۔ ۱۰ خُدا تُمے آن ہر ایٹے جتاو کاریتم کُننگ نا طاقت تِسونے۔ تُمے آن بھارنگاک
 ایلوفتا مدتے کُننگ کیرہ، یا تبلیغ کُننگ کیرہ۔ واک ایلوفتا فائدہ کے ضرور بندن
 کیر، تاکہ کُل عیسائی نا ذریعہ اٹ خُدا نا، کہ اوڑ تو ہر کاریتم کُننگ نا طاقت اُرے،
 صفتے کیر۔ ۱۰

مصیبتِ نا وخت آ پریشان مَقْبُو

- ۱۲ کنا دوستگا سنگتاک، وا مصیبتاک، کہ ٹھے آبسونو، وافتا بڈنگ آن پریشان
- ۱۳ مَقْبُو. آنتے کہ وا مصیبتاک پُسنن افس۔ ○ بلکہ خوش ہو کہ ٹم خواجہ عیسیٰ غان بار
- ۱۴ مصیبتاے سہنگ ٹی ارے۔ وخص بروئے کہ خواجہ عیسیٰ تینا طاقت اٹ پدی بریک
- ۱۵ او ٹما خوشاک پورہ مرہ۔ ○ اگہ ٹم عیسیٰ نازی آ ایمان تھنگ نا وجہ غان بے عزت
- ۱۶ کنگیرے، تو خوش قسمت ارے، آنتے کہ وا وخت آ خدا نا پاکنگا زوج نا طاقت
- ۱۷ ٹھے آ بریک، ٹھے ہمت ایٹک۔ ○ ہندن عمل کہو کہ اگہ ٹھے آن کسے آ مصیبت
- ۱۸ بریک، تو وانا معنی آف کہ او کسے کسینے، یا وزی کرینے، یا پین جرمس کرینے، یا
- ۱۹ انقلابی س اے۔ ○ بلکہ او وا خاطر آن تکلیف کائک کہ او عیسائی س اے۔ واڑکے
- او شرمندہ مف، ولے خدا نا شکرے آوا کے، کہ او وا مصیبتے عیسیٰ نازی آ ایمان
- تھنگ نا وجہ غان سہنگ ٹی اے۔ ○
- ۲۰ واسہ فیصلہ کننگ نا وخت خُک بسونے، او عیسائی تا اولیکو وار فیصلہ کننگ،
- ۲۱ ولے وافتا آنت حال مروئے آرافک کہ خدا نا پُسننگا پیغام نازی آ ایمان تھنتو؟ ○
- ۲۲ وھن کہ مقدسنگا کتاب ٹی لکھوک اے
- نیکنگا بندغا تا حساب کتاب سخت مروئے۔
- ۲۳ گُرا بے ایمان او گناہ گار تا آنت حال مروئے؟ ○
- ۲۴ بندا خاطر آن آرا بندغا کہ خدا نا خوشے پورہ کننگ کے تکلیف کاٹیرہ، اوفک
- ۲۵ ہمیشہ تینا عمل اٹ جوان مرہ، او خدا نا زنی آ، کہ او وا جہانے جوڑ کرینے، بروہ
- تخیر، او خدا تینا کروکا اقرارے ضرور پورہ کیک۔ ○

تیار ہو او خیال تجھو۔ دھن کہ شیر پینگنی نا وخت آشکار پٹک، بندن ٹما
دشمن شیطان ٹمے خدا نا کسر آن بڑ سیفنگ کے پٹنگ ٹی اے۔ ○ بندا خاطر آن
تینا ایمانے بسفبو، تاکہ شیطان ٹمے ریفنگ کپ، اتنے کہ ٹمے دا جم خبر اے کہ ٹما

۱۰ ایلو عیسائی سنگتاک پورہ دنیا ٹی ٹھے آن بار مصیبت سہنگ ٹی او۔ ○ دا مصیبت
۱۱ مچہ وختے کن اے۔ خدا، کہ نئے آرحت رابی تروکا اے، ننا ایمانے بسفک، نئے
طاقت ایتک، او داکن پد نئے جنت ٹی خواجہ عیسیٰ تو اوار عزت ایتک۔ ○ او خدا
نا طاقت ہمیشہ بزز آ مرے۔ ○

آخری بیتاک

۱۲ دا خط لکھنگ آٹ سلوٹس، کہ او خواجہ عیسیٰ نا خیر خواہ س اے، کنا مدتے
کرینے۔ دا خط نا لکھنگ نا مقصد داو اے کہ ٹھے بمت ایتو، او دا گواہی ئے ایتو کہ
خدا تینار حمتاے رابی کرینے۔ خدا نا کل تروکا رحمتاے حاصل کننگ نا کوشستے کبو۔ ○
۱۳ بابل شار ٹی رینگو کا عیسائیک او کنا سنگت مرقس ہم ٹھے سلام پارہ۔ ○ ایلو
عیسائی سنگتاتے دو تفوک سلام، او کنا دعا اے کہ ٹھے آپریشانی بف۔
خدا حافظ۔
ٹھا سنگت او عیسیٰ نا خاصنگا شاگرد،
پطرس۔ ○

پطرس نا اِرت میکو خط نا تعارف

دا خطے بم عیسیٰ نا خاصینگا شاگرد پطرس لیکهائے. او پریشان آسکه آنتے
که دروغ نا پیغام تروکاک عیسیٰ تا نیام. ٲی بسوسر، او اوڤتا خوانڤنگ آن زنا
زیاست مننگ ٲی آسکه.

پطرس نصیحت کرینے که بمو بندغاتا ٲیتائے غور آت بمبو که تیئت عیسیٰ ئے
خانوا او اونا ٲیتائے بنگونو، آنتے که اوڤک ئمے آخدا نا ٲسکُننگا پیغامے صیح
طریقہ آت رسیفنگ کیره.

پطرس عیسیٰ ئے خاص طور آت بمو بندغاتے آن خیال تخنگ نا نصیحتے
کرینے آرافک پاره "خدا نا مقرر کروکا ٲدی بڤک". او لیکهائے که خدا نا مقرر
کروکا ضرور ٲدی بریک، ولے او داسسکان بندغاتے موقعه تسونے که بڤنگ کیره.

دا خط نا اہینگا بشخک داد او:

تعارف ۱:۱ - ۲:۱

خدا نا کسر آ بېو ۳:۱ - ۲۱:۱

دروغ نا پیغام تروکاک ۱:۲ - ۲۲:۲

خواجه عیسیٰ ضرور ٲدی بریک ۱:۳ - ۱۸:۳

پطرس نا اِرت میکو خط

ب کنا دوستگا عیسیٰ سنگلاک،

سلام۔

ایلو عیسائیک کئے آن بار ٹھے آخواجه عیسیٰ، کہ او نجات تروکا او خُدا نا مقرر کروکا اے، نا باروٹ رغانانو، او ٹم کئے آن بار اونا زری آ ایمان تِخانورے، او خُدا نا راستِنگا کسر آ پَنگ ٹی اُرے۔

ٹمازی آ خُدا نا رَحمتاک مریر، او ٹھے آپریشانی بَف، اَنتے کہ داسہ ٹم خُدا او خُواجه عیسیٰ اُے درُست کریںورے۔

محبت کَبو، خُدا نا کسر آ بَبو

خُدا تینا مقدسنگا طاقت اٹ نئے ضرورت نا بر گڑائے تِسوے، تاکہ نن اونا تروکا زِمہ واری تے پورہ کین، اَنتے کہ نن اوڑ تو سنگتی کَنگ ٹی اُن۔ نن پاک صاف مسوئن او اوڑ تو جَنست ٹی رینگینہ۔ او ننا عزتے بَزز آ کیک۔

○ دا طاقت نا ذریعہ اٹ نن گُناہ تے آن برسینگا نن، او اونا اقرار کروکا رَحمتاے حاصل کریئن۔ دافتا وَجہ غان نن دا دُنیا نا خرابِنگا کارِیمتے الائن او داسہ خُدا غان بار پاک صاف مسوئن۔

○ بندا خاطر آن تینا ایمانے سِفنگ کے جُوانو کارِیم کَبو، او جُوانو کارِیم کَنگ اٹ تینا علمے وَدَبو۔

○ او علمے وَدَنگ تو اوار ٹم تینے گُناہ او بُرائی تے آن ہم بچاؤ بَو۔ ارا وَخت آ ٹم ذہن کیرے، تو بر دُول نا تَکلیف او پریشانی تے صبر اٹ سبیرے، او صبر کَنگ اٹ خُدا نا تروکا زِمہ واری تے پورہ کیرے۔

○ خُدا نا تروکا زِمہ واری تے پورہ کَنگ تو اوار تین پہ تین تو سنگتی اُے وَدَبو، او دا سنگتی اٹ ٹم تین پہ تین تو محبت کیرے۔

○ دا پیتاک او کہ ٹھے تینا زَمَد ٹی ضرورت او۔ اگہ ٹم دافتا زری آ سختی اٹ عمل کیرے، تو خُواجه عیسیٰ نا باروٹ ٹما علم ایلو فتنے آ ظاہر مریک۔

○ ولے ارا بندرغ دا پیتاے ٹپک، او دا علم نا باروٹ کور آن بار اے، اَنتے کہ ایمان تِخَنگ آن پد او گیرام کرینے کہ ”ای گُناہ او بُرائی تے آن پاک صاف مسوٹ“۔

۱۰. بندہ خاطر آن، کنا سنگٹاک، دا پیتاے آ سخت محنت کبو، تاکہ ایلوفتے سہا
تھے کہ تُم ہمو بندھاگ اُرے کہ خدائے گچین کرینے، او دا پیتاے آ عمل کنگ اٹ
۱۱. تُم خدانا کسر آن برہینگیپرے۔ ○ دا طریقہ اٹ تُم حق مریک کہ تُم ننا خواجہ عیسیٰ،
کہ او نجات تروکا اے، تو اوار جنت ٹی رینگنگ کیرے۔ ○
۱۲. کنے خبر اے کہ تُم دا پیتا تا باروٹ چارے او دا راستگا پیغام نازی آ سختی اٹ
عمل کنگ ٹی اُرے، ولے ولدا ہم تہا ایمانے بسفنگ کے ای تُمے دا پیتاے یات
۱۳. ترفنگ ٹی اٹ۔ ○ کنا خیال ٹی آرا وخت اسکان کہ ای زندہ اٹ، تُمے دا پیتا تا باروٹ
۱۴. رغایسہ کاو۔ ○ ذہن کہ خواجہ عیسیٰ کنے پارینس کہ ”نی پیر مرہسہ، ولدا کبیسہ“،
۱۵. واسہ ای پوہ منگ ٹی اٹ کہ کنا کینگ نا وخت خُک مسونے۔ ○ بندہ خاطر آن ای
اُست نا خُب اٹ کوشست کنگ ٹی اٹ کہ دا پیتاے تُمے اسکان سر کیو، تاکہ کنا
کینگ آن پد تُم دا پیتاے گیرام کیرے۔ ○

خدا عیسیٰ تے عزت تسونے، نن دانا گواہ اُن

۱۶. آرا وخت آن تُمے خواجہ عیسیٰ نا بھلو طاقتے اٹ پدی ینگ نا باروٹ رغانان،
وا ننا جوڑ کروکا قصہ غاک افس، اتے کہ نن دا پیتاے کے گواہ اُن کہ خدا اودے
عزت تے۔ ○ دا وخت آن ہموڑے اوڑ تو مقدسنگا مَش نازی آ موجود اُسند، نن
۱۷-۱۸. تیڈت تینا خفتے آن ینگن کہ ننا باوہ خدا جنت آن خواجہ عیسیٰ تے عزت تریسہ پارے
کہ ”وا کنا دوستیگا مار اے، ای واژان بھاز خوش اٹ“۔ ○
۱۹. بندہ خاطر آن مست نا پغمبر اتا پیشن گوہی تے آنا یقین زیاست اے۔ تُم
ہم بندہ پیشن گوہی تے آ یقین تجبو، اتے کہ دا پیشن گوہیک ہمو چراغاتے آن بار
او کہ اوفک واسہ نئے تارم ٹی روشنائی تینگ ٹی او۔ ولے وختس بروئے کہ خواجہ
عیسیٰ سوب نا استار آن بار پدی بریک، او دا وخت آ خدا نا کل پیتاک تُمے آ ظاہر

۲۰ مریرہ-○ بندا خاطر آن یات تخبو کہ بچو بند غس تینا طاقت اٹ مقدسنگ کتاب ٹی
 ۲۱ تروکا پیشن گوبی تے پوہ منگ کپک-○ دا پیشن گوبیک، کہ مُست نا پغمبر اک
 تسونو تا، اوفک تینا گنڈ آن تیتو۔ بلکہ اوفک دا پیشن گوبی تے، کہ خدا نا گنڈ آن
 بسونو، خدا نا پاکنگا روح نا طاقت اٹ تسونو-○

دروغ نا پیغام تروکا کاک

۱ ب مُست نا وخت ٹی دروغ نا پیغام تروکا کاک مخلوق آ بسونر، او بندن
 دروغ نا خوانفوکاک نن تو شامل مریرہ- اوفک دروغ نا پیغامتے ایتیرہ، خواجہ
 عیسیٰ ؑ، کہ نفع نجات تسونے، منپسہ- بندا خاطر آن اوفتے آ ناگمان آن ہزا
 ۲ بریک-○ ولے ولدا ہم بھازنگا عیسائیک اوفتا رغاموگا گناہ گارنگا کسر آ بریرہ، او دا
 ۳ وجہ غان ایلو بھازنگا بندغاک سوچ کیرہ کہ ”عیسیٰ نا کسر آ پننگ صبح آف“-○ دا
 خوانفوکاک تینا لالچ کے دروغ نا قصغالتے ایتیرہ، او تین کے پیسہ مچ کیرہ- اوفتا
 فیصلہ مسونے او اوفتے زو ہزا مریک-○
 ۴ گراس ملائکاک خدا نا حکماتے مَیتویرہ- خدا اوفتے آ رحم کتو، بلکہ اوفتے تھے، ہزا
 ۵ نا جاگہ غا راجی کرے، اوڑے اوفک قیامت نا دے نا انتظارے کنگ ٹی او-○ خدا
 نوح نا دور نا بندغالتے آ ہم، کہ خدا نا حکماتے مَیتویرہ، رحم کتو، بلکہ اوفتے آ سیلاب
 راجی کرے- صرف نوح، کہ راست نا پیغامے خوانفیک، او اوڑتو اوار ہفت بندغاک
 ۶ بچار-○ خدا سدوم او غموراہ پنی اشارتے آ الزام تخیسہ خاخر نا پرے راجی کرے،
 اوفتے تباہ کرے- واک بموفتے کے مثال او، کہ آرافک خدا نا پیغامے منپسہ-○
 ۷-۸ لوط، کہ او نیکو بند غس اسک، دا اشارتا گناہ گارنگا بندغاتا نیام ٹی رہینگا، او ہر دے
 اوفتا کاریتے خناک او اوفتا بیتاے بنگلہ، او اوفتا بازوٹ پریشان اسک- ولے خدا اودے
 ۹ بچائے-○ بندا خاطر آن دا راست اے کہ خدا چانک ہمر تینا کسر آ بروکا بندغالتے

۱۱ مصیبت او تکلیفاتے آن بچائوفئی اے، او ہر خرابنگا بندغاتے اینو پگہ ہزا تروئی اے
او قیامت نا وے آافتا فیصلہ کروی اے۔ ۱۰ خاص طور آٹ بمو بندغاک کہ خدا
نا حکماتے مَنپسہ، اوفک تینا خرابنگا خوشاتے تورپسہ او زنا کیرہ۔

ملائکاک، کہ اوفتے خدا بھار طاقت تسونے، اوفک خدا نا مون آ بندغاتے آ
الزام تجپسہ او بے عزتی و بیست پاپسہ، ولے دا دروغ نا خوانفوکاک تکبر کیرہ۔ دا
خوانفوکاک نہ صرف خدا نا عزتے کپسہ، بلکہ ملائک او ایلو پاکنگا بیتا باروٹ ہم
۱۲ بے عزتی و بیست پارہ۔ ۱۰ دھن کہ جنگلی آساواراک ووی منگ آن تینا خوش
آٹ زندگی گدریغیرہ، ولے دافتے آن بھارنگاک شکار کنگیرہ، کسینگیرہ، ہندن دا
بندغاک تینا خوش آٹ کاریم کیرہ، او آرا پاکنگا بیتاتے کہ دافک پوہ مفسہ، اوفتے
۱۳ کے بے عزتی و بیست پارہ۔ ہندا بندغاک ہم ہندن بے مقصد کسینگیرہ۔ ۱۰ دا دروغ
نا خوانفوکاک خدا نا مون آ پاک صاف متو۔ دافک بے پروائی آٹ وے نا روشنائی
نی مخلوق نا مون آ تینا خرابنگا خوشاتے پورہ کیرہ۔ دافک ٹم تو تولیرہ، بش مریرہ،
ولے ٹمے تکلیف او پریشانی تینگ نا کوشتے کیرہ۔ دافتے ضرور ہزا رسیدنگ۔ ۱۰
۱۴ دافک نینگا کاریمتے کنگ نا کوشتے کپسہ، بلکہ خرابنگا نیازی تے تو سنگتی کیرہ۔
دافتا گناہ کنگ نا خوش اصل پورہ مفسہ۔ دافک کمزور ایمان تجوکاتے ریغیرہ،
دافتا استاک لالچ آن پُر او۔ خدا دافتے ضرور ہزا ایٹک۔ ۱۰ دافک خدا نا کسرے
۱۵ اِلانو او شیطان نا کسر آ پینگ ٹی او۔ دافک بقور نا مار، بلعام، نا کسر آ پینگ ٹی
او، کہ او لالچ کرے او غلط کاریم کنگ کے پیسہ پینگ نا کوشت کرے۔ ۱۰ دا
۱۶ غلط کاریم کے ملائک اوڑا چڑا، او اونا بیش بندغ نا توار ٹی بیست کرے، او گناہ
کنگ آن اووے تورے۔ ۱۰

۱۷ دا دروغ نا پیغام تروکاک مخلوق نا غلط طور آٹ رہنمائی کیرہ۔ دافک اقرار
کیرہ، ولے پورہ کپسہ، تہہ ٹی بارنگا چشمہ او بے پرونگا جمر آن بار او۔ خدا دافتے کہ
۱۸ تارمہ ٹی سختنگا ہزائے لکھانے۔ ۱۰ دافک تکبر کیرہ، بے فائدہ نگا بیتاتے پارہ، او تینا

۱۹ خرابنگا خوشا مطابق بمو بندغاتے زنا نا باروٹ رغامیرہ کہ وافک گناہ گارنگا بندغاتا
 نیام آن پیش تمنگ نا کوشستے کنگ ٹی او۔ دروغ تروکا بندغاک واپیتاتے تو
 اقرار کیرہ کہ ”ننا کسر آبنگ اٹ ثم تینا خوشے آزاتی ٹی پورہ کنگ کیرے“۔ ولے
 ۲۰ چنداک تا گناہ نا کاریمتا مے او، آنتے کہ اگ کس عادتے یلہ کنگ کپک، وانا معنی
 اے کہ واعادت اونا مالک اے۔ اگ بندغاک ننا خواجہ عیسیٰ، کہ نجات تروکا اے،
 نازی آ ایمان تحیرہ، اونا ذریعہ اٹ گناہ نا کاریمتے یلہ کیرہ، ولے ایمان تنگ آن
 پد وابدغاک پدی گناہ نا کسر آکارہ، وافتا ہزامون آمت آن سخت مروئے۔
 ۲۱ وافک مقدسنگ پیغامے بنگر، منار، ولے خدا ناراستیگا کسر آن ہر سینگار۔ وافتے کہ
 ۲۲ جوان اسکہ کہ پیغامے بمپروئر، پوہ مفروئر۔ وسائناک او کہ ”چک اٹلی کیک،
 پدی چٹک تہ“، او ”بوکے اخس ہم صفا کرک، او پدی لچخ ٹی لتری خلیک“۔ بندا
 خاطر آن دروغ نا پیغام تروکا پدی گناہ نا کسر آکارہ۔

خواجہ عیسیٰ ضرور پدی بریک

۱ **ب** کنا دوستیگا مہاجر سنگتاک، واکنا اڑٹ میکو خط اے کہ ای ٹھے لکھنگ ٹی
 اٹ۔ وابدتوما خطاتے ٹی ای واکوشستے کریٹ کہ ثما ایمانے بمو پیتاتا باروٹ ہتر
 ۲ بسفیو، کہ ثم مست آن چارے۔ کنا خوش اے کہ ای ٹھے بمو پیتاتا باروٹ یات
 ترفیو، آرافتے کہ مست نا پغمیر اک لکھانو۔ خواجہ عیسیٰ، کہ او نجات تروکا اے، ننے
 تینا خاصنگا شاگرد جوڑ کرے، او پسکنو پیتاتے ننے ہم خوالیفے، او نن واکل پیتاتے
 ۳ ٹھے اسکان سر کریئن۔ بھلا بیست واد اے کہ ثم پوہ مریرے، آخری وختاتے
 ۴ ٹی گراس بندرغ بریرہ۔ وافک تینا گناہ تا خوشے تورنگ کپسہ۔ وافک ثما زی آ
 ملنڈ ظہیرہ او بریفیرہ ”ثما خواجہ اقرار کریئس کہ“ ای پدی بریرہ۔ ولے آرا اے؟
 واسکان پدی بتے۔ ننا باوہ پیرہ غاک کسر، ولے دنیا نا گڑاک تقریباً بندن او دھن

۵ کہ دنیا نا جوڑ منگ آن آنرہ۔ ۱۰ ای ٹھے پاوہ، واک دا بیتاے پاننگ تو خُدا نا
 ۶ ہمو حکمتے آ توجہ تفسہ کہ او آسمان او دا دُغارے جوڑ کرینے۔ خُدا دا دُغارے ویر
 ۷ آن ظاہر کرے۔ ۱۰ او دا بندا ویر اُسکے کہ وازان سیلاب بس، او مُست نا دنیا نا کُل
 ۸ گناہ گارِنگا بندگاک کسفنگار۔ ۱۰ واسہ دا دُغار او آسمان، کہ واک خُدا نا مقرر کروکا
 ۹ وخت اِسکان موجود آریر، واک ہم تینا وخت آ خاخر ٹی تباہ مریرہ۔ او دا دے آ
 ۱۰ کُل بندغاتا حساب کتاب مریک، او ہمو فک کہ خُدا نا پیغامے مِتھوئیسر، اوفتے آ
 ۱۱ ہم ہزا بریک۔ ۱۰

۸ ولے، دوستیگا سنگٹاک، اسہ ہیش است آن گیرام کپیرے، خُدا کے اسہ دے
 ۹ او ہزار سال اُسٹ او۔ ۱۰ بندا خاطر آن دا سوچ کپہو کہ او تینا کروکا اقرارے زو پورہ
 ۱۰ کے۔ بلکہ او کُل کے بھاز رحم کُننگ ٹی اے، اتے کہ اونا خوش اے کہ کُلے موقعہ
 ۱۱ ایے کہ گناہ تے آن ہر سینگیر او ہزاغان بچیر۔ ۱۰

۱۰ ولے خواجہ یحییٰ اسہ دے س ناگمان بریک۔ اونا پینگ نا دے آ دا دُغار او
 ۱۱ آسمان اسہ بھلو توارے تو غیب مریرہ او دا جہان نا کُل گڑاک خاخر ٹی تباہ مریرہ۔ ۱۰
 ۱۱ اگہ بندن مریک، تو ننے ضرور تینا زندگی ئے خُدا نا مون آپاک صاف گد ریفوئی
 ۱۲ اے، ننے خُدا نا تروکا زِمہ واری تے پورو کروئی اے۔ ۱۰ او ننے اُسٹ نا خب اٹ
 ۱۳ خواجہ نا پدی پینگ نا دے نا انتظارے کروئی اے، کہ دا دے آ آسمان او دا جہان
 ۱۴ ٹی موجود کُل گڑاک خاخر ٹی ویر مریرہ۔ ۱۰ ولے خُدا نن تو اقرار کرینے او نن انتظار
 ۱۵ کُننگ ٹی اُن کہ نن ہمو جاگہ غاتے ٹی رینگیں، کہ اوڑے صرف خُدا نا مون آپاک
 ۱۶ صاف مروکا رینگیرہ۔ ۱۰

۱۳ بندا خاطر آن، کنا سنگٹاک، خواجہ نا پدی پینگ نا دے اِسکان، کہ نن اونا
 ۱۴ انتظارے کُننگ ٹی اُن، کوشست کین کہ گناہ او بُرائی نا کاریجئے کپن او خُدا نا کسر
 ۱۵ آکان۔ ۱۰ بندا خاطر آن سوچ کبو کہ خُدا کُلے موقعہ س تینگ ٹی اے کہ بچیر۔ ۱۰ دا
 ۱۶ بیتاے ننا دوستیگا سنگٹ پوئس، کہ خُدا او دے بھاز عقل مندی تِسوس، ہم ٹھے

۱۶ آ لکھانے۔ او ہندا یمتاتے تینا خطاتے ٹی ٹمے رغامانے، او واقفے ٹی گراس مشکلو
 بیت او، کہ گراس بندرغ واقفے غلط طریقہ آٹ رغامنگ ٹی او۔ وافک دا یمتاتے پوہ
 مفسر۔ وافک مقدسنگا کتاب نا ایلو بھازنگا یمتاتے ہم غلط طریقہ آٹ رغامیرہ، او دا
 طریقہ آٹ وافک دوزرغ نا کسر آ پنگ ٹی او۔

۱۷ ولے، کنا سنگتاک، ٹم دا یمتاتے مست آن چارے۔ ہندا خاطر آن خیال تجبو،
 تاکہ ٹم غلط رغامو کا او رہنمائی کرو کا تا کسر آ ہمپیرے، او خدا نا کسر آن ہر سینگی پیرے۔
 ۱۸ ولے خواجہ عیسیٰ، کہ او نجات ترو کا اے، نا باروٹ تینا علمے ووفیو، تاکہ او نا
 رحمناک نمازی آ بریر۔ او خدا او نا عزتے ہمیشہ کلانا مون آ بریز آ کے۔

خدا حافظ۔

عیسیٰ نا خاصنگا شاگرد او خدمت کرو کا،

پطرس۔

یوحنا نا اولیکو خط نا تعارف

خواجه عیسیٰ نا خاصینگا شاگرد یوحنا دا خطے عیسائی ترے کے لکھانے، او دا خط نا لکھنگ نا بهلا مقصد داد اے کہ او عیسائی سنگتاتے بمت ایتے، او اوفتا خدا او اونا مار عیسیٰ نا زی آ ایمانے پسے. او اوفتے رغاما کہ ”دروغ نا پیغام تروکاتے آن خیال تجبو“. دا دروغ نا پیغام دا آسکہ کہ عیسیٰ بندغ نا شکل آت دا دُنیا فی بئنے، بلکه صرف اسے پاکو رُوحس آسکہ، آنتے کہ دا دُنیا نا کل گجڑاک خراب او.

یوحنا دا دروغ نا خوانینگ نا خلاف آسکہ، او تینا عیسائی سنگتاتے رغاما کہ ”عیسیٰ بندغ نا شکل آت دا دُنیا فی بسونے. آرا بندغ خدا او عیسیٰ تو محبت کیک، او ایلو بندغاتے تو ہم محبت کیک.“

دا خط نا اہینگا بشخاک داد او:

تعارف	۱:۱ - ۴:۱
تین پہ تین تو محبت کتنگ او دروغ او راست نا پیغامے پوه کتنگ	۵:۱ - ۲۹:۲
دیر خدا نا چناتے آن بار اے، او دیر شیطان نا کسر آ کاڻک	۱:۳ - ۲۴:۳
دروغ نا پیغام تروکاتے آن خیال تجبو	۱:۴ - ۶:۴
محبت نا باروٹ رغامنگ	۴:۴ - ۲۱:۴
خدا نا عیسیٰ نا باروٹ گواہیک	۱:۵ - ۲۱:۵

یوحنا نا اولیکو خط

۱ ب کنا عیسائی سنگتاک،

سلام۔

۲ ای او کنا سنگتاک ہمیشہ زندہ رہینگو کا یعنی خواجہ عیسیٰ نا باروٹ ئے لکھینگ ئی
 ۳ اُن۔ او وُنیا نا جوڑ منگ اُن مُست موجود اُسک، او وا وُنیا ئی بس۔ نِن اووے خنان،
 ۴ نِن اووے خُنب کرین، اوڑ تو بلان، او اوڑان خُدا نا پُسکینگ پیغامے بنگن۔ اُرا
 ۵ وخت آ او وا وُنیا ئی بس، نِن اووے خنان۔ بندا خاطر اُن نِن اونا باروٹ ئے پانہ۔ او
 ۶ ہمیشہ نا زندگی تروکا اے، او ننا باوہ خُدا تو اُسک، او ننے آواڑے بس۔ اُرا اگڑاتے کہ
 ۷ نِن خنان او پیتاتے کہ نِن بنگن، نِن یقیناً ئے آر سیفینہ تا، تاکہ ئم ہم نِن تو اوار باوہ
 ۸ خُدا او اونا مار عیسیٰ، کہ او خُدا نا مقرر کروکا اے، اوفتے تو سنگتی کنگت کیرے۔
 ۹ نِن ئے وا خطے لکھینگ ئی اُن تاکہ ئم ہم نِن تو اوار وا خوشی ئی شامل مریدے۔

خُدا گناہ تے آن پاک اے

۵ نِن واسے ئے ہمو پیغام نا باروٹ پانہ کہ اونا مار اُن بنگن تہ۔ او پارے ”خُدا،
 ۶ کہ او اسے روشنائی س اے، او گناہ تے آن پاک اے۔“ اگہ نِن پان کہ ”نِن اوڑ تو
 ۷ سنگتی کینہ“، ولے نِن گناہ ہم کین، تو ننا عمل او پیتاتے اُن ظاہر مرید کہ نِن دروغ
 ۸ تِزنگ ئی اُن۔ ولے اگہ نِن تینا زندگی ئے پاک صاف گد ریغین، وُھن کہ باوہ خُدا
 ۹ گناہ تے آن پاک اے، گُردان تین پہ تین تو سنگتی کنگت کینہ، او خُدا نا مار، عیسیٰ،
 ۱۰ کہ ننا خاطر اُن تینا جان نا قربانی ئے تس، او ننا ہر گناہ او بُرائی تے معاف کیک۔

- ۸ اگر نہ واپان کہ ”نہ چچ گناہ کشتن“، تو نہ تینہ ریفینہ، او نہ راست ناپیغامے
 ۹ منپنہ۔ ○ ولے اگر نہ خدا نامون آتینا گناہ او برائی تے منین، تو گڑا او تینا اقرارے
 پورہ کیک، او ہمو کاریے کیک آرا راست اے۔ او ننا گناہ او برائی تے معاف کیک،
 ۱۰ او نہ آرا خرابو کاریتے کریٹن، خدا اوفتے آن ننے پاک صاف کیک۔ ○ اگر نہ واپان
 ”نہ گناہ کشتن“، گڑا نہ خدائے دروغ تڑ جوڑ کینہ، او داڑان ثابت مریک کہ
 نہ اونا پیغامے منگ لی افن۔ ○

عیسیٰ ننا مدت کرو کا اے

- ۱ ب کنا سنگتک، اسی ٹے دا خاطر آن خط لکھنگ لی اٹ تاکہ تم گناہ کپیرے۔
 ولے اگر نہ آن کس گناہ کے، تو نہ تو اسٹس آرے کہ او ننا گناہ او برائی تا معاف
 ۲ کنگ کے خدائے منت کیک۔ دا خواجہ عیسیٰ اے، کہ او بے عیب اے۔ ○ او
 خواجہ عیسیٰ دنیا نا گل بندغاتا گناہ او برائی تا معاف کرفنگ کے تینا جان نا قربانی
 ۳ تے، او ہمو فک کہ نہ آن بار اونا زی آ ایمان تجیرہ، خواجہ عیسیٰ نا ذریعہ اٹ
 اوفتا گناہ او برائیک معاف کنگیرہ۔ ○
 ۴ اگر نہ خدا حکمتے منین، داڑان ظاہر مریک کہ نہ خدائے درست کینہ۔ ○ اگر
 کس پائے کہ ”اسی خدائے درست کیوہ“، ولے اونا حکمتے منپ، تو دھنگ بندرغ
 ۵ دروغ تڑس اے، او خدا ناراستنگ پیغامے منگ لی افک۔ ○ ولے آرا بندرغ کہ خدا
 تو بھاز محبت کیک، او خدا ناپیغامے منک، او داڑان ظاہر مریک کہ او خدا تو محبت
 ۶ او اتفاق کیک۔ ○ او آرا بندرغ پائے ”اسی خدا تو اتفاق کیوہ“، اوڑکے ضروری اے
 کہ تینا زندگی عیسیٰ غان بار گد ریفے۔ ○

پُسکِنِنگا حَم

۷ کنا دوسِتِنگا سگتا، اَرَا حَمے اِی حَمے لَکھِنِگ ٹی اُٹ، وا پُسکُن اَنک، بلکہ
 ۸ عیسیٰ جوڑ منگ اَن وا حَم ٹم تو اَرے۔ وا حَم پُسکِنِنگا پیغام اے کہ ٹم بگنورے
 ۹ تہ۔ او عیسیٰ نا باروٹ پیغام، کہ مُست دُکوک اَسک، واسہ بندن تالان منگ ٹی
 ۱۰ اے، دھن کہ روشنائی نا پَنگ اُٹ تارمہ خلاص مریک۔ او اَرَا حَمے کہ اِی حَمے واسہ
 ۱۱ تِنگ ٹی اُٹ، کہ ”تین پہ تین تو محبت کبو“، وا ہمیشہ پُسکُن اے، اَنتے کہ وا حَمے
 ۱۲ ن عیسیٰ نا زَند ٹی خنان او ٹما نیام ٹی خَنگ ٹی اُن۔

۱۳ اَرَا بندرغ پائے ”اِی روشنائی ٹی اُٹ“، ولے تینا عیسیٰ سگتاتے اَن نفرت
 ۱۴ کے، او واسکان تارمہ ٹی پَنگ ٹی اے۔ او اَرَا بندرغ تینا اِیلم تو محبت کیک،
 ۱۵ او روشنائی ٹی پَنگ ٹی اے، او وا بندرغ ایلو بندے ایمان اَن ہر سیفنگ نا کوشستے
 ۱۶ کپک۔ ولے اَرَا بندرغ تینا اِیلم اَن نفرت کیک، او تارمہ ٹی پَنگ ٹی اے، او
 ۱۷ اووے خبر آف کہ تارمہ ٹی کسر اَرانگ کایک، اَنتے کہ تارمہ ٹی او کوراتے اَن
 ۱۸ بار اے۔

۱۹ اِی حَمے خط ٹی ”سگت“ لکھیو، اَنتے کہ ٹما گناہ او بڑایک عیسیٰ نازی آ ایمان
 ۲۰ تَخَنگ نا وجرغان معاف کنگانو، او ٹم باوہ خدائے دَرست کیرے۔
 ۲۱ اِی حَمے ”معتبر“ لکھِنِگ ٹی اُٹ، اَنتے کہ ٹم چارے کہ دیر دُنیا نا جوڑ منگ
 ۲۲ اَن مُست زَندہ اے۔

۲۳ اِی حَمے ”پُسکُن ایمان تَخوکاتے“ لکھیو، اَنتے کہ ٹم خدا نا پُسکِنِنگا پیغامے
 ۲۴ مَنانورے، ٹما ایمان بَسونے، او ٹم شیطان نا کسرے اِلانورے۔

۲۵ دُنیا او دُنیا نا خرائنگا بیتاتے تو محبت کپبو۔ اگہ ٹم دُنیا تو محبت کیرے، تو گُڑا ٹم
 ۲۶ باوہ خدا تو محبت کَنگ کپیرے۔ او دُنیا نا سَازَنگا خرائنگا بیتاک، دھن کہ گناہ کَنگ

ناخویش، یا داؤنیا ناگڑاک، کہ بندغاک اوقتا زی آتکبر کیرہ، آرہ۔ ولے دافتنے آن
اسٹس ہم باوہ خدا ناگند آن بتے۔ بلکہ داگل پیتاے داؤنیا ناخراہنگا بندغاک تینٹ
سوچ کیرہ۔ داؤنیا ناؤھینگا فانی آپتاک خلاص مریرہ، ولے آرا بندغ خدا ناخوش
نا مطابق تینا زندگی ئے گدریفک، او ہمیشہ نا زندگی ئے حاصل کیک۔

خدا نا مقرر کروکا نا دشمناک

کنا سنگتاک، قیامت خڑک اے۔ ئمے پاننگا سس کہ خواجہ عیسیٰ نا بھلا دشمن
یعنی خرجڈالے بروئی اے، ولے واسکان خواجہ عیسیٰ نا بھانگا دشمناک ظاہر مسونو۔
بندا خاطر آن نن چانہ کہ قیامت خڑک اے۔ داؤشمناک یقیناً واسہ ننا سنگت افس،
انتے کہ اوفک ننے آن سنگتی ئے پرغانو۔ اگہ اوفک ننا سنگتاتے آن مروئر، تو ننے
یلد کتویرہ، ولے اوفک واسہ ننا سنگتی ئے الاو، او داوان ظاہر مس کہ اوفتنے آن
اسٹس ہم است نا حُب اٹ عیسیٰ نازی آایمان تھنویس۔
ولے خدا نا مقرر کروکا ئمے آخدا نا پاکنگا روح نا طاقے راہی کرے، او اونا ذریعہ
اٹ ئم گل راست نا پیغامے پوہ مسورے۔ اوی ئمے آدا خاطر آن خط لکھنگ ٹی
اٹ کہ ئم راست نا پیغامے پیرے۔ بلکہ دا خاطر آن لکھنگ ٹی اٹ کہ دا پیغام نا
زی آٹما ایمان ہمیشہ کے ہے۔ او ئمے دا ہم خبر اے کہ دا پیغام ٹی بچ دروغ اف۔
آرا بندغ کہ عیسیٰ ئے خدا نا مقرر کروکا منگ آن انکار کیک، او دروغ تروس
اے۔ او دھینگا بندغ خدا نا مقرر کروکا نا دشمن اے، او دا بندغ باوہ خدا او اونا
مارے منک۔ آرا بندغ مارے منک، او باوہ خدائے ہم منک۔ او آرا بندغ مارے
منک، او باوہ خدائے ہم منک۔
یقین تخبو، او ہمو پیغامے کہ ئم عیسیٰ جوڑ منگ آن بنگورے، است ٹی
تخبو۔ اگہ ئم دا پیغامے است نا حُب اٹ است ٹی تخبو، گڑا ئم ہمیشہ باوہ خدا

۲۵ او اونا مار نا بیٹاتے تو اتفاق کیرے۔ ○ دا وجہ غان خُدا نا مقرر کروکا اقرار کرینے کہ
او نئے ہمیشہ نا زندگی نئے ایٹیک۔ ○

۲۶ اسی نئے دا خطہ بموقتا باروٹ ہم لکھنگ ٹی اٹ آرافک نئے ریفنگ نا کوشتے

۲۷ کننگ ٹی او۔ ○ ولے خُدا نا مقرر کروکا خُدا نا پاکنگا روح نا طاقت نئے آرابی کرینے،

او نئے طاقت آن دروغ نا خوالفنگے درست کننگ کیرے، آنتے کہ دا طاقت نئے کُٹے

راستگ بیٹاتے پوہ کیک، او دا بیٹاک دروغ افس۔ خُدا نا پاکنگا روح نا طاقت نا پوہ

مروکا بیٹاتے آمل کبو، او خُدا نا مقرر کروکا تو اتفاق کبو۔ ○

۲۸ کنا سنگتاک، اوڑو اتفاق کبو، تاکہ آرا وخت آ او پدی ظاہر مریک، نن اونا

۲۹ مون آشر منده مقن۔ ○ نئے چارے کہ خُدا نا مقرر کروکا بے عیب اے۔ بندا خاطر آن

پوہ بیو، آرا بندرغ ہم، کہ خُدا نا کسر آ کائیک، او خُدا نا چنانغان بار مریک۔ ○

دیر خُدا نا چناتے آن بار او؟

۱ **ب** خُدا نن تو بھاز محبت کیک، بندادہ محبت کیک کہ او نئے "تینا چنا" پارینے،

او نن ضرور اونا چناتے آن بار آن۔ بندا خاطر آن دا دنیا نا خرابنگا بندغاک نئے درست

کپسہ، آنتے کہ واک خُدا نئے درست کپسہ۔ ○

۲ کنا دوستگ سنگتاک، واسہ نن خُدا نا چناتے آن بار آن، ولے نئے واسکان خبر

اف کہ مون آ "خُدا نا چنا مننگ" نا بھلا معنی آت اے۔ ولے نئے دا خبر اے کہ

آرا وخت آ خُدا نا مقرر کروکا پدی ظاہر مریک، تو نن اوڑان بار مرینہ، آنتے کہ نن

۳ اودے خنینه۔ ○ او آرا بندرغ ہم دا یقین تجک کہ "عیسیٰ نئے خنیه"، او تینے بندن

پاک صاف تجک، دھن کہ عیسیٰ پاک صاف اے۔ ○

۴ آرا بندرغ گناہ یا بُرائی کیک، او خُدا نا حکماتے پرنگ۔ ○ نئے خبر اے، عیسیٰ، کہ

او خُدا نا مقرر کروکا اے، بندغاتا گناہ تے معاف کرفنگ کے دا دنیا ٹی بس او پاک

۶ صاف اے۔ ہندا خاطر آن ہمو بندرغ کہ عیسیٰ ناپیتاتے تو اتفاق کیک، او گناہ
او بُرائی ناکاریمتے اِلک۔ ولے آرا بندرغ گناہ ناکاریمتے اِلک، او عیسیٰ ولے درست
کنتے او اووے خمپک۔

۷ کنا سنگتاک، ہوشار تیو، تاکہ کسٹے ریفپ۔ آرا بندرغ واسکان راستہگا
۸ کسر آپنگ ٹی اے، او پاک صاف اے، وھن کہ عیسیٰ پاک صاف اے۔ ولے
آرا بندرغ گناہ ناکاریمتے اِلک، او شیطان ناکسر آپنگ ٹی اے، آنتے کہ شیطان
شروع آن گناہ کنگٹ ٹی اے۔ خدا نانا مار وا خاطر آن وا دنیا ٹی بس تاکہ شیطان نا
طافنے خلاص کے۔

۹ او آرا بندرغ خدا نا چنغان بار اے، او گناہ او بُرائی ناکاریمتے اِلک، آنتے کہ او
اُسٹ نا حُب اٹ خدا نا پیغام نازی آپلینگٹ ٹی اے، او خدا اونا باوہ اے۔ ہندا
۱۰ خاطر آن او ضرور گناہ ناکاریمتے اِلک۔ واپیتاتے آن ظاہر مریک کہ دیر خدا نا چناتے
آن بار او، دیر شیطان ناکسر آپنگ ٹی او۔ آرا بندرغ خدا ناکسر آپمپک او تینا ایلیم
تو محبت کپک، او خدا نا چنغان بار اُنک۔

تین پہ تین تو محبت کبو

۱۱ تُم واپیغامے، کہ ”تُم ضرور تین پہ تین تو محبت کبو“، عیسیٰ جوڑ منگ آن
۱۲ پینگ ٹی اُرے۔ نن اودم نانا مار قابیل آن بار مقن، کہ او شیطان ناکسر آپنگ
ٹی اُسکہ او تینا ایلیم کسے۔ او تینا ایلیم آنتے کسے؟ آنتے کہ اونا ایلیم جوانو کاریم کریکہ،
ولے اونا چند خرابو کاریم کریکہ۔

۱۳ سنگتاک، اگہ وا دنیا نا خرابنگا بندگا تُمے آن نفرت کیر، تو حیران مقبو۔ نن
خبر اے کہ روحانی طور اٹ نن کسکوسن، ولے واسہ روحانی طور اٹ بیدار مسوئن۔
نن واپیتاتے وا خاطر آن چانہ کہ نن تینا ایلیمتے تو محبت کینہ۔ او آرا بندرغ واسکان

۱۵ تینا ایلم تو محبت کپک، او واسکان روحانی طور آٹ کسکونے۔ ○ او آرا بندرغ تینا
ایلم آن نفرت کیک، او قاتلے آن بار اے، او ٹھے خبر اے کہ قاتل ہمیشہ نا
۱۶ زندگی ئے حاصل کپک۔ ○ نن ہمر تین پہ تین تو محبت کننگ کینہ؟ خواجہ عیسیٰ ننا
محبت نا خاطر آن تینا جان نا قربانی ئے تے۔ واژان ظاہر مریک کہ ضرورت نا وخت
۱۷ آن ضرور تینا ایلم کے تینا جان نا پروائے ہم کپن۔ ○ اگہ اسہ امیرو بند غس تینا
غریبو ایلمے خنے، کہ اووے گڑاے نا ضرورت اے، ولے دا اونا مدتے کپ، گڑا او
۱۸ ہمر پانک کہ ”ای خدا تو محبت کیوہ؟“ ○ کنا سنگتاک، ننا محبت صرف خواننگ او
نصیحت تیننگ اسکان مف۔ بلکہ وا اُست نا حُب نا محبت مرے، او وا محبت اونا
عمل آٹ ہم ظاہر مرے۔ ○

۱۹ دھن کننگ آٹ ننے سہاتیک کہ نن راستنگا کسر آپنگ ٹی اُن۔ ○ آرا وخت
آن غلطی س کینہ، تو وا غلطی نا باروٹ اُست ٹی سوچ کینہ او خدا نا مون آشرمندہ
مرینہ۔ ولے دانا ضرورت آفک، آنتے کہ خدا ننا اُست نا کل پیتاتے چانک، او ننا
۲۱ گناہ او بُرائی تے معاف کیک۔ ○ اگہ ننا ضمیر ننے غلط پانک، تو خدا نا مون آشرمندہ
۲۲ منگ نا ضرورت آفک، آنتے کہ نن خدا نا خوش نا مطابق عمل کننگ ٹی اُن۔ ○ او
آرا دُعائے نن اوژان خوان، او قبول کیک تہ، آنتے کہ نن اونا حکماتے منگ ٹی اُن
۲۳ او اونا خوش نا مطابق زندگی ئے گد ریفنگ ٹی اُن۔ ○ اونا حکماک داو او، ”عیسیٰ، کہ
او کنا مار او مقرر کروکا اے، اونا زی آلیمان تجھو، او تین پہ تین تو محبت کبو۔“ او
۲۴ وا حکماتے خواجہ عیسیٰ ہم ننے پارینے۔ ○ آرا بندرغ خدا نا وا حکماتے منک، او خدا تو
اتفاق کیک او بندن خدا اوڑ تو اتفاق کیک۔ او خدا تینا پاکنگا روح نا طاقتے ننے آ
راہی کرینے۔ واژان ننے سہاتما کہ خدا نن تو اتفاق کرینے۔ ○

دروغ نا پیغام تروکاترے آن خیال تجبو

- ۱ بکنا دوستگ سنگتاک، آرا بندغاک پار کہ ”ننہ آخدا نا پاکنگا رُوح نا طاقت بَسونے“، افتازی آیقین تجنبو، ہمو وخت اسکان کہ تُم اوقتا آزمائشے کنتورے، کہ خُدا نا پاکنگا رُوح نا طاقت اوفتے تو آرے یا آفک، آنتے کہ بحازنگا دروغ نا پیغام تروکاک ننا نیام ئی تالان مسونو۔ تُم معلوم کنگ کیرے کہ خُدا نا پاکنگا رُوح نا طاقت بندغے تو آرے، آنتے کہ دا بندغ ہم دا پائے کہ ”بھیسے“، کہ او خُدا نا مقرر کروکا اے، او بندغ نا شکل آٹ بس۔“۔ ولے آرا بندغ دا پیتاے آن انکار کے، اوڑتو ۲ خُدا نا پاکنگا رُوح نا طاقت آف، بلکہ خرجڈال نا طاقت اوڑتون اے۔ تُم بنگنورے کہ خرجڈالے بروئی اے۔ واسہ ہربو، اونا طاقت واسکان داڑے بندغائے آ بسونے۔
- ۳ ولے، سنگتاک، تُم خُدا نا چناتے آن بار آرے، او دروغ نا پیغام تروکاک تھے ریفنگ کنتو، آنتے کہ خُدا نا پاکنگا رُوح نا طاقت، کہ تُم تو آرے، دا دروغ نا پیغام تروکاتا طاقت آن بحاز زیاست اے۔ دا دروغ نا پیغام تروکاک دنیا نا پیتا تا باروٹ ۴ بیت کیرہ، او دنیا نا خرابنگا بندغاک اوقتا پیتاے بنیرہ، منیرہ، آنتے کہ دافک دا خرابنگا دنیا تو محبت کیرہ۔ ولے نن خُدا نا چناتے آن بار آن، او خُدا نا خاصنگا بندغاک ننا ۵ پیتاے بنیرہ، منیرہ۔ ولے آرا بندغاک خُدا نا خاصنگا بندغاک آفس، اوفک ننا پیتاے آتوجہ یفسرہ۔ او دا طریقہ آٹ ننے سنا تہک کہ دیر تو خُدا نا پاکنگا رُوح نا طاقت آرے او دیر تو شیطان نا طاقت آرے۔

خُدا نا مخلوق تو محبت

- ۷ دوستگ سنگتاک، تین پہ تین تو محبت کیمبو، آنتے کہ دا محبت خُدا نا گنڈ آن

بسنے۔ ارا بندرغ ایلوفتے تو محبت کیک، او خدائے درست کیک، او خدا نا چناتے
 ۸ آن بار مریک۔ ۰ ولے ارا بندرغ ایلوفتے تو محبت کیک، او خدائے درست کیک
 اتنے کہ ایلوفتے تو محبت کننگ نا طاقت اونا گنڈ آن بریک، او خدا محبت کروکوس
 ۹ اے۔ ۰ خدا تینا محبتے نئے آظاہر کننگ کے تینا آسینگا مارے دا دنیا ٹی راہی کرے،
 ۱۰ تاکہ نن اونا ذریعہ اٹ نجات حاصل کین۔ ۰ محبت نا باروٹ بھلا بیست دا اف کہ نن
 خدا تو محبت کینہ، بلکہ بھلا بیست داو اے کہ او نن تو محبت کیک۔ بندا خاطر آن او
 نئے آتینا مارے راہی کرے، تاکہ دانا ذریعہ اٹ نا گناہ او برائیک معاف کنگیر۔ ۰

سنگتاک، اگر خدائے نن تو بندادہ محبت آرے، تو نن ضرور تین پہ تین تو
 ۱۱ محبت کیمبو۔ ۰ نئے آن کس داسکان خدائے خنتے، ولے اگر نن تین پہ تین
 ۱۲ تو محبت کین، تو خدا نن تو اتفاق کیک، او ننا محبت ایلوفتے کے اونا محبت آن
 بار مریک۔ ۰

نئے معلوم اے کہ نن خدا تو اتفاق کینہ او خدا نن تو اتفاق کیک، اتنے کہ خدا
 ۱۳ نئے آتینا پاکنگا روح نا طاقتے راہی بسنے۔ ۰ ای او ایلو بھازنگا لیمان تجوکاک
 ۱۴ عیسیٰ خن، او نن ایلوفتے پانہ کہ ”خدا تینا مارے دا دنیا نا بندغاتا نجات تینگ
 ۱۵ کے راہی کرے“۔ ۰ اگر کس اُست نا حُب اٹ پائے کہ ”عیسیٰ خدا نا مارے“، تو
 ۱۶ او خدا تو اتفاق کیک او ہندن خدا اوڑ تو اتفاق کیک۔ ۰ خدا پانک کہ ”ای بندغاتے
 تو محبت کیوہ“، او نن دا بیست نازی آلیمان تجینہ، او خدا نئے ایلوفتے تو محبت
 کننگ نا طاقت ایٹک، او محبت کروکوس اے۔

او ارا بندرغ ہمیشہ خدا تو محبت کیک، تو او خدا تو اتفاق کیک، او ہندن خدا
 ۱۷ اوڑ تو اتفاق کیک۔ ۰ اگر ننا محبت ایلوفتے کے خدا نا محبت آن بار مریک، تو قیامت
 نا دے آن شرمندہ مقنہ، او ننا اہمیت واک، اتنے کہ نن دا دنیا ٹی عیسیٰ غان
 ۱۸ بار زندگی گد ریفنگ نا کوشست کننگ ٹی اُن۔ ۰ او اگر ننا محبت ایلوفتے کے
 خدا نا محبت آن بار مریک، تو خولنگ نا ضرورت افک۔ ولے ہمو بندرغ خولیک

آرا کہ ایلو فتے تو خدا نا محبت آن بار محبت کپک، آنتے کہ خدا نا خوش اور تو پوره
مفک، او خدا او دے برا ایٹک۔ ○

- ۱۹ نن واسہ خدا تو او ایلو فتے تو محبت کنگ لی آن، آنتے کہ خدا داڑان مست نن تو
۲۰ محبت کرینے۔ ○ اگ کس پائے کہ "امی خدا تو محبت کیوہ"، ولے تینا ایلم تو محبت
کپک، او دروغ ترس اے، آنتے کہ او تینا ایلمے خنانے، ولے اور تو محبت کنگ لی
۲۱ آف۔ گڑا دا ممکن آف کہ او خدا تو محبت کے، کہ او خدائے خنتے۔ ○ خواہ عیسیٰ نن
دا حکمے تسونے کہ "نم خدا تو محبت کبو، او ضرور تینا ایلم تو ہم محبت کبو"۔ ○

دیر تینے خرابنگا بندغاتے آن تورک؟

- ۱ ب آرا بندرغ دا ایمانے تجے کہ "عیسیٰ خدا نا مقرر کروکا اے"، او خدا نا چناتے آن
بار اے۔ او آرا بندرغ باوہ خدا تو محبت کیک، او عیسیٰ تے تو ہم محبت کیک۔ ○
۲ اگ نن خدا تو محبت کینے او اونا حکماتے منین، تو دا طریقہ آٹ سما ٹیک کہ نن ایلو
۳ عیسیٰ تے تو محبت کنگ لی آن۔ ○ اگ نن خدا تو محبت کنگ لی آن، تو ضرور
نن اونا حکماتے منگ لی آن، او خدا ننے طاقت ایٹک کہ نن اونا حکماتے پوره کین۔ ○
۴ او بندن آرا بندرغ، کہ آست ناخب آٹ عیسیٰ نازی آ ایمان ٹیک او پاپک "عیسیٰ"
۵ خدا نا مار اے"، او خدا نا چنغان بار مریک۔ صرف اور تو طاقت آرے کہ تینے دا دنیا
نا خرابنگا بندغاتے آن تورنگ کیک۔ ○

عیسیٰ نا باروٹ خدا نا گواپیک

- ۶ عیسیٰ دا دنیا لی بس، او تینے دیر آٹ بے شولفے، او دا وخت آ خدا اونا باروٹ
آسمان آن بیت کرے۔ خدا نا مقرر کروکا پد آنا گناہ تا خاطر آن تینا جان نا قربانی ئے

تس۔ وایم خدا نا گند آن اسر نشائس اسک۔ عیسی نہ صرف تیغ ویر آٹ بے شولفے،
 بلکہ ننا گناہ تا خاطر آن تینا جان نا قربانی ئے ہم تس۔ او خدا نا پاکنگا زوج ہم خدا
 ۷ نا مار عیسی نا باروٹ گواہی ئے ایتک، او دا پاکنگا زوج اصل دروغ تڑپک۔ ○ بندا
 ۸ خاطر آن مسہ امہو گواہی او، ○ پاکنگا زوج نا بیتاک، عیسی نا ویر آٹ بے شولفنگ،
 اونا ننا گناہ تا خاطر آن تینا جان نا قربانی ئے تینگ۔ وایم گواہیک ثابت کیرہ کہ
 عیسی خدا نا مقرر کروکا او مار اے۔ ○

۹ نن بندغاتا گواہی تے منگ کینہ، ولے خدا نا گواہیک یقیناً بندغاتا گواہی تے
 ۱۰ آن بھاز زیاست او، کہ خدا تینا مار نا باروٹ تسونے تا۔ ○ بندا خاطر آن آرا بندغ
 اُسٹ نا حُب آٹ عیسی ئے خدا نا مار منک، او دا گواہی تے منک۔ ولے آرا بندغ
 عیسی نا باروٹ خدا نا گواہی تے منک، او خدائے دروغ تڑجوڑ کیک۔ ○
 ۱۱ خدا ننے تینا مار نا ذریعہ آٹ ہمیشہ نا زندگی ئے تسونے۔ ○ آرا بندغ خدا نا مار
 نازی آایمان تحک، او ہمیشہ نا زندگی ئے حاصل کیک۔ ولے آرا بندغ خدا نا مار نا
 زی آایمان تحک، او ہمیشہ نا زندگی ئے حاصل کیک۔ ○

آخری بیتاک

۱۳ ای ئمے دا خط لکھنگ ٹی اٹ تاکہ ئمے سماءے کہ ئم خدا نا مار نازی آایمان
 ۱۴ تچانورے، او ئم ہمیشہ نا زندگی ئے حاصل کریورے۔ ○ او داسر ننا دا یقین اے،
 ۱۵ آرا دعائے ہم نن خدا نا خوش نا مطابق اوڑان خوانہ، او قبول کیک تہ۔ ○ او ہر وخت
 ننا دعائے قبول کیک، او داراست اے۔ ہندا خاطر آن ننے خبر اے کہ آرا گڈائے
 نن اوڑان خوانہ، او ننے ایتک۔ ○
 ۱۶ آگ کس عیسی ئے خدا نا مقرر کروکا او مار منک، او دوزغ نا کسر آپنگ ٹی
 اے، اوڑکے دعا خوانگ فضول اے۔ ولے آگ داڑان علاوہ ئمے آن کس پین

- گناہ س کیک، ثم ضرور اوڑکے خداگان ونا خواہو، کہ خدا اونا دا گناہے معاف
 ۱۷ کے۔ کل برائیک گناہ او۔ ولے اگہ کس دا گناہتے کے خداگان معافی خواے،
 تو آئیٹ آن علاوہ ایلو کل گناہک معاف کنگور۔
- ۱۸ ننے خبر اے کہ خدا نا کسر آ بروکا گناہ کنگ نا کوشتے کپک، اتے کہ خدا نا مار
 اووے گناہتے آن پچا فنگ نا طاقے ایتک، او شیطان اووے ری فنگ کپک۔
- ۱۹ نن چاہ کہ نن خدا نا چناتے آن بار آن، ولے دنیا نا خرابنگا بندغاک شیطان نا
 کسر آ پنگ ٹی او۔
- ۲۰ نن دا ہم چاہ کہ خدا نا مار دا دنیا ٹی بس او ننے آسینگا خدا نا باروٹ رغا، تاکہ
 نن آسینگا خدا نا باروٹ راستنگا پیتاتے پوہ مرین۔ نن داسہ راستنگا خدا او اونا مار خواہ
 عیسیٰ تو اتفاق کینہ، او واڑان ننا یقین اے کہ نن ہمیشہ نازندگی ئے حاصل کینہ۔
- ۲۱ کنا سنگتاک، تینے بتاتا عبادت کنگ آن پچا فبو۔
- خدا حافظ۔
 ثما معتبر،
 یوحنا۔

یوحنا نا اِرت میکو خط نا تعارف

یوحنا دا خطے عیسائی تا معتبر سے آ لیکھانے، او بمو عیسائی ترے آ ہم لیکھانے کہ اوژتو اوار مُج مدبره. دا خط فی یوحنا دا نصیحتے کرینے کہ ”اسه په ایلو تو محبت کبو“. او دا خبرداری ئے ہم یسونے کہ ”دروغ نا پیغام رسیفوکاتے آ تینا اراتے فی به خیرت کببو، او اوفتا خوانینگ آ توجه یقبو“.

یوحنا نا اِرت میکو خط

دوستگا معتبر عیسائی او ایلو عیسائی سنگتاک،

سلام-

۱ ای ئم تو اُست نا خب اُت محبت کیوه- نه صرف ای محبت کیوه، بلکه ارافک
۲ که خواجه عیسیٰ نا پیغامے منیره، اوفک ہم ئم تو محبت کیوه، اُتنے که دا پیغام
راست اے، او دا راست نا پیغام همیشه نن تو مریک-
۳ کنا دُعا اے که باوه خدا او اونا مار، خواجه عیسیٰ، که دا خدا نا مقرر کروکا اے،
دافتا محبت او رحمتاک ثمازی آمریر، او ئمے آپریشانی بَف- اوفک ئمے ایلوفتے
تو محبت کنگ نا طاقت او راستگا کسر آ پنگ نا طاقت ہم ایتیر-
۴ ارا دخت آ کئے خبر تما که ئمے آن گراس عیسائی واسکان خدا نا راستگا کسر آ
بندن اُست نا خب اُت پنگ ئی او، دهن که باوه خدا نئے عیسائی تے رغامانے، تو
۵ ای بهاز خوش منٹ- سنگتاک، ای ئمے پاوه، تین په تین تو محبت کیمبو- دا
خلمے، که ای ئمے لکھاٹ، وا پسکن افک- بلکه نن دا علم آ عیسائی جوڑ منگ آن

۶ چلینگنگ لی ان۔ اگہ نئے خدا تو محبت آرے، تو نن اونا حکماتے منینہ۔ وا حکمے، کہ
 ”تین پہ تین تو محبت کبو“، نن شروع آن منگ لی ان تہ۔

۷ بھازنگا ریفوکاک دنیا نا چارمہ گنڈ آہنانو۔ دا بندغاگ کہ ورسٹ کپسہ کہ خواجہ
 عیسیٰ، کہ او خدا نا مقرر کروکا اے، بندغ ناشکل آٹ دا دنیا لی بس۔ دھینگا بندغاگ
 ۸ ریفوکو او خواجہ عیسیٰ نا دشمناک او۔ خیال تجبو، آرا بیتا زمی آ کہ نم ایمان
 تجانورے، اوفتے آن ہر سینگپو، تاکہ دا ایمان تیخنگ نا بدلہ نمے رسیدگے۔

۹ آرا بندغ خواجہ عیسیٰ نا رغاموکا بیتاتے آچلینگپک، بلکہ ایلوفتا بیتاتے آکاٹک،
 اوڑتو خدا اتفاق کپک۔ ولے آرا بندغ عیسیٰ نا رغاموکا بیتاتے آکاٹک، او باوہ خدا
 ۱۰ او اونا مار تو اتفاق کیک۔ اگہ کس نمے درس تیخنگ کے برے او نمے خوائفے کہ
 ”خدا نا مقرر کروکا بندغ ناشکل آٹ بتتے“، اووے بہ خیرٹ کپو۔ نہ صرف بہ خیرٹ
 ۱۱ کپو، بلکہ اووے سلام ہم کپو۔ او آرا بندغ دھینگا بندغے سلام کیک، او ریفوکا
 نا دروغ نا بیتاتے تو اتفاق کیک۔

۱۲ کنا است بھاز خواٹک کہ اسی نمے بھاز ایلو بیتاتا باروٹ رغاویو، ولے کنا خوش
 آف کہ اسی دا بیتاتے نمے خط لی لکھیو، راہی کیو۔ بلکہ کنا خوش اے کہ اسی منہ
 دے آن پد نمے آبرو، اسی مون پہ مون نم تو ہیست کیو، تاکہ اسی ہم نم تو اوار
 خوشی لی شامل مریو۔

۱۳ ایلو شاراتا عیسائی سنگتاک ہم نمے سلام پارہ۔

خدا حافظ۔

شما معتبر،

یوحنا۔

یوحنا نا مُسِٹ میکو خط نا تعارف

یوحنا دا خطے عیسائی تا معتبر گیس آ لیکھانے. یوحنا دا خط فی گیس نا صفتے کرینے کہ ”فی جِوان طریقہ آت خُدا نا او ایلو عیسائی تا خزمته کنگ فی اُس“. ولے گیس تو اوار اسه پین بندغس آسکہ کہ پین ته دیترفیس آسکہ. او ایلو مسافر آ عیسائی ته به خیرت کنگ فی آلویک. یوحنا دا خط فی اونا باروٹ بوشاری یسونے.

یوحنا نا مُسِٹ میکو خط

۱ کنا دوستگا سنگت گیس.

سلام-

۲ ای نے تو اُست نا خب اٹ محبت کیوه-○ کنے خبر اے کہ فی روحانی طور اٹ بھاز ترقی کریس- کنا وعا اے کہ نا کل گڑاک صبح مرید، او خدا نے صحت ایته-○

۳ آرا وخت آ گراس عیسائی سنگتاک نا گنڈ آن بسر او نا واسکان خدا نا راستگا پیغام نازی آ اُست نا خب اٹ عمل کنگ نا باروٹ پارید، تو ای بھاز خوش مسٹ-○ آرا وخت آ کنے خبر تمک کہ عیسائیک راست نا کسر آ پنگ فی او، تو ای خوشی آن بال کیوه-○

۵ کنا سنگت، فی تینا عیسائی سنگتاتا ہر ڈول نا مدت او خرتے کیس، آرا ۶ وخت آ مسافراک نا شار آن گدرینگیرہ-○ وا مسافر آ عیسائیک وا جاگہ نا

عِیسائی تے نا محبت نا باروٹ پارہ۔ کنا خواست اے کہ فی اوفتا مدتے خُدا
 ۷ نا خوش نا مطابق کریسہ ہنک، اَتے کہ اوفک خواجہ عیسیٰ نا پیغام نا
 ۸ رسیفنگ کے پیش تمانو، او اوفک ایلو قوم والالتے آن مدت خواپسہ۔ ہندا
 خاطر آن نن عیسیایک دا راست نا پیغام نا تالان کننگ کے ضرور اوفتا مدتے
 کیمبو۔

۹ ای چنکو خُلس نا شار ٹی رہینگو کا عیسیائی تے کے لکھاٹ، راہی کرٹ۔ ولے
 ویرفیس، کہ اونا خوش اے کہ "ای عیسیائی تا معتبرس مریو"، کنا بیتا مزی آ
 ۱۰ توجہ تیتے کہ ای پارینٹ۔ آرا وخت آ ای نئے آبریوہ، تو ای اونا کاریتے گلانا
 مون آ ظاہر کیوہ۔ او آرا خرابنگا بیتاتے او دروغاتے، کہ او کنا او ایلو عیسیائی تا
 باروٹ پاننگ ٹی اے، ای ثما مون آ ظاہر کیوہ تا۔ آرا وخت آ عیسیائی سنگٹاک
 ثما شار آن گدرینگیرہ، دا اوفتے بہ خیرٹ کپک۔ اگہ بین عیسیائی سنگٹس اوفتے
 بہ خیرٹ کیک، تو دا اودے تورنگ نا کوشتے کیک، او اودے سنگٹی کننگ
 کے اِلک۔

۱۱ کنا سنگٹ، آرا بیتاک جوان او، اوفتے کننگ نا کوشتے کرک۔ آرا خراب او،
 اوفتے کپہ۔ آرا بندرغ جوانو کاریم کننگ ٹی اے، او خُدا نا کسر آپننگ ٹی اے۔
 ولے آرا بندرغ خرابو کاریم کیک، او خُدا نا کسر آپننگ ٹی افک، او خُداے
 درست کنتے۔

۱۲ دیمیرٹرس نا باروٹ گل پارہ کہ "وانیک اے"، او اونا عمل آن ثابت مریک
 کہ او نیک اے۔ اونا نیکنگا کاریمتا باروٹ نن ہم گواہی ایتینہ، او نے خبر اے کہ
 نن دروغ نا گواہی یَفنہ۔

۱۳ کنا اُست بھاز خواہک کہ ای نے بھاز ایلو بیتاتا باروٹ رغاویو، ولے کنا خوش
 ۱۴ آف کہ ای دا بیتاتے نے خط ٹی لکھیو، راہی کیو۔ بلکہ کنا خوش اے کہ ای منہ
 دے آن پد نے آبریو، او مون پہ مون نے تو بیت کیو۔

کناؤعاے کہ نے آپریشانی بف۔
 وا جاگہ نایعسائیک نے سلام پارہ، او ایلو عیسائی تے آہم ننا سلامے سر کرک۔
 خدرا حافظ۔

نا معتبر،

یوحنا۔○

یہوداہ نا عیسائی تے کے خط نا تعارف

دا خطے یہوداہ پئی ئو عیسائی س، کہ او خواجہ عیسیٰ نا جدیدرو ایلمس آسکہ، ایلو عیسائی تے کے لکھانے، او دا خط پطرس نا اِرت میکو خط آن بار اے۔
دا خط ئی یہوداہ بمو دروغ نا خوانفوکاتے آن خیال تخیگ نا نصیحتے کرینے، آرافک تینے دروغ آت عیسائی پارہ۔ یہوداہ ایلو عیسائی تا بمتے ودفنگ کے پارینے کہ ”ایلوftere بمو راستنگا پیغامے خوانفبو، کہ خدا عیسائی تے تسونے“۔

دا خط نا بشخاک داد او:

تعارف	۱ - ۲
دروغ نا خوانفوکاک	۳ - ۱۶
ایمانے تینا بسیفبو	۱۷ - ۲۳
خدا نا صفتے کننگ	۲۴ - ۲۵

یہوداہ نا عیسائی تے کے خط

۱ عیسائی سنگناک، کہ باوہ خدا ئے گچین کرینے او ئم تو محبت کیک، او خواجہ عیسیٰ، کہ خدا نا مقرر کروکا اے، ئے بچانفینے او ئما حفاظتے کیک، سلام۔

۲ ای خواجہ عیسیٰ نا جدیدرنگا ایلم او اونا خزمت کروکوسے آت، او خدا نا دعا خواوہ کہ ○ خدا نا کل رحمتاک ئمازی آمریر، کہ او ئم تو زیاست محبت کے، او

تھے آچ پریشانی بے۔

دروغ نا خوانفوکاک

۲ کنا دوستیگا سنگٹاک، اسی تھے ہمو نجات نا باروٹ پیتاتے لکھنگ نا خیالے
کریٹ، کہ نن گل حاصل کریئن تہ، ولے کنے ایلو پیتاتا باروٹ لکھوئی اے۔ کنا
مقصد داد اے کہ اسی شما ہمت او ایمانے ووفیو۔ دھن کہ گو کروکوس بھاز کوشتے
کیک کہ ”گوئے کٹیو، اولیکو انعامے حاصل کیو“، ہندن ثم کوشست کبو کہ ایلوفتے
ہمو راستیگا پیغامے خوانفوکاک، کہ خدا عیسائی تے تسونے تہ، تاکہ ہنو کاک دروغ نا
پیغام تروکاتا نشان تروکاکسر آہمپس۔ خیال تجبو۔ نفے خبر آویک، ولے گراس
۳ بے ایماناک نن تو شامل مسونو۔ واک پارہ ”خدا نا رحمتاتے حاصل کنگ آٹ
نن ہر ڈول نا کاریم کنگ کینہ۔“ واک ننا آسنگا رہٹا خواجہ عیسیٰ نا پیغام آن
انکار کیرہ۔ وافتا باروٹ بھاز سال مست پیشن گوہی کنگا سس، او ضرور وانا مطابق
اوفتے آہزا بریک۔

۵ تھے گلے واقص معلوم اے، ولے ولدا ہم اسی تھے یات ایتیوہ، کہ خدا تینا گچین
کروکاک بندغاتے مقرر ملک آن کشا، ولے ولدا ہم ہمو فک کہ ایمان آن ہر سینگار، خدا
۶ اوفتے کسے، ہزا تیس۔ واک ہم یات کبو کہ گراس ملائیک تینے بھلن چائسر، خدا نا
خزمت آن انکار کیرہ۔ خدا اوفتے تھے، ہزا نا جاگہ غارہی تیس۔ اوڑے اوفک تارمہ
۷ ٹی قیامت نا انتظارے کنگ ٹی او۔ ہندن سدوم او عموراہ شاراتا بندغاک، او
وافتا خوک نا خلقاتا بندغاک ہم، گناہ گارنگا ملائکاتے آن بار زنا او بین خرابو کاریم
کیرہ۔ اوفک گل ہمیشہ نا خاخر ٹی ہوشنگ ٹی او، او واژان گل پنت ہر فیر۔
۸ او ہندن واسہ ننا نیام ٹی دروغ نا خوانفوکاک تکبر کریسہ پارہ ”نن وے ٹی تنغ
آن بار خنائن کہ واپیغام راست اے“، ولے واپیغام نا مطابق عمل کنگ آٹ

- ننے آ ظاہر مریک کہ دافک تینڈ غلط خوائفیرہ۔ دافک زنا کیرہ، خواجه تیسلی نا طاقت آن، کہ پیغام نا شکل آٹ بس، انکار کیرہ، او عزت مدنگا ملائکا تا باروٹ بے عزتی و بیست پارہ۔ ○ ولے گل آن بھلا ملائک بیکائیل شیطانے بے عزتی و بیست ۹ پاتو۔ یات کبو کہ آرا وخت آ بیکائیل او شیطان موسیٰ نا لاشے دینگ آ بحث کیرہ، تو ملائک شیطانے بندنو کرینگ تئو، دھن کہ اینو پگہ دروغ نا خوائفوکاک ایتیرہ۔ بلکہ ملائک تسلی آٹ شیطانے پارے "خدا نے ملامت کے" ○ آرا پیتاتے کہ دا دروغ نا ۱۰ خوائفوکاک پوہ مفسر، اوفتے کے بے عزتی و بیست پارہ۔ دھن کہ جنگلی آساواراک بغیر سوچ آٹ تینا خوش آٹ زندگی ئے گدیریفیرہ، ولے آخر آٹ بے مقصد کیرہ، بندن دا بندناک تینا خوش آٹ خرابو کاریم کیرہ۔ دافتے ہزار سینگلک ○ دافک ۱۱ آخس بد قسمت او۔ دھن کہ قابیل بے ایمانی آٹ تینا ایلمے کسے، دافک ہم خداغان انکار کیرہ۔ دافک بُت نا پنغمبر بلعام آن بار لالچ نا وجدغان دروغ نا پیغامے خوائفیرہ۔ دھن کہ قورح موسیٰ نا رہنمائی نا خلاف اسکے، کسفنگا، ہندن دافک خدا نا خلاف او، اوفتے آہزا بریک ○ دھینگا بندناک مونڈگا اُست آٹ ٹم تو او ار عبادت کیرہ او ۱۲ ایرغ گنیرہ۔ ولے دافک سمندر آن شیف نا خلتے آن بار خطرناک او۔ اگہ کشتی بے خبری آٹ دا خلتے آن گدیرینگلک، تو کشتی تباہ مریک۔ ہندن اگہ ٹم دا بندغاتے تو سنگتی کیرے، تو ٹماروحانی نُسخان مریک۔ دافک صرف تینا خیالے تخیرہ۔ دافک بے فائدہ ہمو بے پردنگا جمر آن بار او، کہ تو دانگ اینگ دیک تا۔ او دافک بے کارنگا ہمو درختاتے آن بار او کہ سویل نا موسم ٹی بیوہ تفسر، او بار یسونو۔ دافک ماس آن ۱۳ کشینگیرہ، خلاص کنگیرہ ○ دھن کہ طوفان نا وخت آ کس سمندر نا دیرتے تورنگ کپک، او دا دیر کنارہ غار پینگو کاتے نُسخان ایتیک، ہندن دا بندناک کسے نا حکماتے منپسہ، بلکہ دروغ نا خوائفنگ آٹ ایلوفتے بھاز نُسخان ایتیرہ۔ دافک ہمو بے فائدہ ونگا استراتے آن بار او کہ کسر کے صحیح رہنمائی تفسر، دافتے ہمیشہ نا ہزار سینگلک ○
- ۱۴ آدم نا ہفت میکو نسل آن حنوک دافتا باروٹ پیشن گوہی کریس، او

پاریس کہ

”خواجه بھارت ملا لکاتے تو اوار بریک،
کھانا فیصلہ کیے،

۱۵

بے ایمانازی آدافتا گھر پاننگ نا وجہ غان الزام تھک،
او دافتا گناہ تا وجہ غان بیزا رابی کیک۔“

دافک ہر وخت ایلوفتازی آ الزام تھوکا او مڑ مڑ کروکاک او۔ دافک تینا خوش
آٹ خرابو کاریسم کیرہ، تکبر کیرہ، او تینا فائدہ کے ایلوفتے دروغ آٹ صفت کیرہ۔

۱۶

ایمانے تینا بسفیو

ولے کنا سنگتاک، یات کبو، خواجه عیسیٰ، کہ خدا نا مقرر کروکا اے، اونا خاصنگ
شاگرداک مست تھے آت رغامار۔ او فک تھے رغامار کہ ”آرا وخت آ آخری دیک
برہہ، بے ایماننگ بندغاک تینا خرابنگ خوش آٹ چلینگیرہ، ثمازی آ ملند خلیہ۔“
دافک ثما نیام ٹی فرقہ جوڑ کیرہ، تینا خوش آٹ چلینگیرہ۔ دافتے تو خدا نا پاکنگ روح نا
طاقت آف۔ ولے کنا سنگتاک، تینا ایمانے بسفیو، ہمتے تینا ووفو، او خدا نا پاکنگ
روح نا طاقت آٹ دعا خوابو۔ ایمان آن ہر سینگیو، بلکہ خدا تو محبت کبو، او ہمو
وخت نا انتظارے کبو کہ خواجه عیسیٰ، کہ خدا نا مقرر کروکا اے، تھے آ رحم کینگ
نا وجہ غان ہمیشہ نا زندگیئے ایٹک۔

۱۷

۱۸

۱۹

۲۰

۲۱

۲۲

۲۳

ہمو بندغاک کہ ثما نیام ٹی شک تخیہ، اوفتے تسلی آٹ راست نا پیغامے
رغامبو۔ آرافک دوزغ نا کسر آ پنگ ٹی او، اوفتے خدا نا کسر آ آتو۔ آرافک
تینا خرابنگ خوش آٹ چلینگیرہ، اوفتے آ رحم کیمو، راستنگ پیغامے رغامبو، ولے اوفتا
خرابنگ کاریسمے آن مڑبو، دھن کہ خازگی نگا پچاتے آن مڑ مریرے، او گناہ تے ٹی
دُب مقبو۔

خدا نا صفتے کنگ

- ۲۳ خدا نا صفتے کیہو، اتے کہ او ننا حفاظتے کیک، تاکہ ننے آزمائش ئی پورہ کے۔
 عزت مندرگا خدا تو طاقت ارے کہ او قیامت نا وخت آنے لگے تینا مون آ بے عیب
 ۲۵ او خوشی آٹ پیش کے۔ ○ او ننا آسنگا خدا اے، او خواہہ عیسیٰ نا ذریعہ آٹ ننا نجات
 تروکا ہم مسونے۔ اونا عزت او طاقت شروع آن الیس آخر اسکان زیاست مرے۔
 ہمیشہ نا بادشاہ غان بار اونا حکومت مست، واسہ او ہمیشہ کے مرے۔ آمین۔

خدا حافظ۔

تُم تو اوار خدا نا مقرر کروکا نا خزمت کروکو بند غس،

یہوداہ۔○

پیشن گوہی تا کتاب نا تعارف

دا ”پیشن گوہیک“ نا کتابے ہم عیسیٰ نا خاصنگا شاگرد یوحنا لیکھانے . او کتابے ہمو وخت آلیکھا آرا وخت آ مخلوق عیسیٰ تے مصیبت او تکلیف ٲینگ ٹی اُسره. یوحنا تے شارائے ٹی داخل مننگ نا اجازت آلویکہ. اودے صرف اسہ جزیرہ سے ٹی، کہ پن تہ پتمس آسکہ، رینگنگ نا اجازت آسکہ. داڑے او دے ٹی ٹغ آن بار خنا، او عیسیٰ تے ہمت ٲینگ کے اوفنا باروٹ لیکھانے. یوحنا پارینے کہ ”شروع آن شیطان انسان نا دشمن اے، ولے آخر ٹی خدا شیطانے سزا ایٹک، اودے دوزغ ٹی خسیک.“

داڑان علاوہ یوحنا بہاز مثال آٹ ہمو مروکا پیتاتا باروٹ رغامانے کہ داسسکان ڈکوک او. ولے دا مثالانے آن ظاہر مسونے کہ خواجہ عیسیٰ خدا نا مقرر کروکا اے، او صرف خدا کُلان طاقت ور اے. وختس بروئے کہ خدا کُل نا حساب کتابے بلیک. آرافک دا وخت آ سختی آٹ ایمان نخاسر، پڑسینگٹوسر، اوفتے خواجہ عیسیٰ تین تو اوار جنت ٹی ٹولیفک. ولے آخری جنگ ٹی شیطان با ایٹک. خدا اودے او اونا کُل سنگتاتے، یعنی ہمو فک کہ اونا کسر آکارہ، دوزغ نا سزائے ایٹک. او داڑان پد ہمو زندگی شروع مریک کہ اصل خلاص مَفک.

دا کتاب نا اہمنگا بشخاک داد او:

تعارف	۱:۱ - ۸:۱
ہفت شار نا عیسیٰ تے کے پیغامی	۹:۱ - ۲۲:۳
عیسیٰ نا کتاب نا ہفت بند کنگ نا مہرتے ملنگ	۱:۲ - ۵:۸
ہفت بگلاک	۶:۸ - ۱۹:۱۱

۱:۱۲ - ۱۸:۱۳ اژدہا او اِرا خرابِنگا ساداراڪ

۱:۱۲ - ۸:۱۵ تُڻاڪ

۱:۱۶ - ۲۱:۱۶ خُدا نا تينا غُصه ئے دُغار آ شولنگ

۱:۱۷ - ۱۰:۲۰ بابل شار نا تباه مننگ، دروغ نا پغمبر او شيطان او خرابِنگا

سادار نا با تينگ

۱۱:۲۰ - ۱۵:۲۰ آخري حساب ڪتاب

۱:۲۱ - ۵:۲۲ پُڻڪينگا دُغار او جنت

۶:۲۲ - ۱۷:۲۲ عيسى نا ناگمان اٺ تينگ او مخلوقے بدله تينگ

۱۸:۲۲ - ۲۱:۲۲ آخري بيتاڪ

پیشن گوہیک

يوحنا نا دے ٿي تُغ آن بار خننگ

- ۱ ب و ا ڪتاب ٿي همو پيتا باروٿ ليڪڻگانے که مون آمروئي او، او عيسى، که او خُدا نا مقرر ڪرڻا اے، کئے يوحناغا واپيتاے ظاھر ڪرينے۔ واکان پد عيسى ملائڪسے کئے آراہي تِس، او واپيتا معنائے پوه ڪرفے، تاکہ اِي واپيتاے، که مروئي او، ايلو عيسائي تے آ رسيڻيو۔ او اِي، يوحنا، آرا گڙا تے که خنائٺ، واسه ئے پائنگ ٿي اٺ۔ او اِي گواہي ايتيوہ، پاوہ که ”وا پيغامے خُدا خواجہ عيسى نا ذريعہ اٺ کئے آ راہي تِسوے“۔ همو بندغاڪ خوش قسمت او که واکتابے خوانيرہ، او همو بندغاڪ ہم خوش قسمت او که واپیشن گوہي تے بنيرہ، او واکتاب نا پيتاے منيرہ۔ وختس بروئے که واپیشن گوہيڪ ضرور پوره مردور۔

ایشیا صوبہ نا عیسائی تہ کے یوحنا نا خط

۳ ای، یوحنا، واپتاتے خط اٹ ایشیا صوبہ نا ہفت شاراتے ٹی رہنگو کا عیسائی تہ کے لکھنگ ٹی اٹ۔
کنا سنگناک،

۵ خدا، کہ او ہمیشہ غان زندہ اے، اونا او اونا پاکنگا روح نا، کہ اوڑتون آرے، او فتا رحمناک شازی آمریر، او ٹھے آپریشانی بف۔ عیسیٰ، کہ او خدا نا مقرر کروکا او مار اے، او خدا نا راستنگا پیغامے نئے آسر کرے، او کسک او اولیکو بندرغ اے کہ پدی زندہ کننگا، او بادشاہ تا بادشاہ اے، اونا رحمناک ہم شازی آمریر۔

۶ او نن تو محبت کیک، او نننا گناہ تا خاطر آن کسفنگا او پدی زندہ مس، او نننے خدا نا سزاغان بچائے۔ او نننے واؤنیا ٹی خدا نا نائب مقرر کرینے، تاکہ نن اونا خرتے کین، او عیسیٰ، کہ خدا نا مقرر کروکا اے، اونا عزت او طاقت ہمیشہ بزرز آمرے۔

۷ ہربو، او بھلو جمرے نازی آبننگ ٹی اے۔ کل بندغاک اووے خیرہ، او ہمو بندغاک کہ اووے تکلیف تسوئر، اوفک ہم اووے خیرہ، او دنیا نا کل مخلوق اوڑکے افسوس کیک۔ او ہندن ضرور مریک۔

۸ خدا تعالیٰ پانک کہ "ای کل گڑاتا مالک اٹ۔ ای ہمیشہ غان اُسٹہ، واسکان آریٹ، او ہمیشہ کے مروٹ۔"

یوحنا نا عیسائی دے ٹی تُغ آن بار خننگ

۹ ای، ٹماوینی آیلیم یوحنا، کہ ای عیسیٰ نا کسر آبروکوسے اٹ، او صبر اٹ ٹم تو اوار تکلیف او مصیبتاتے سہنگ ٹی اٹ، وافتا وجرغان نن اوڑتو اوار جنت ٹی

- ریٹنگینہ۔ ای خدا ناراستگ پیغامے تبلیغ کنگ ٹی آئسٹ، کہ داوے عیسیٰ نے تسونے۔
- ۱۰ دا وجرغان اینو ای جبرہ پشمس نا جیل ٹی اٹ۔ ۱۰ عیسیٰ نا پدی زندہ منگ نا دے
یعنی یکشمبے آ خدا نا پاکنگ زوج نا طاقت کنے آمون آ مروکا گڑاتا نشان تینگ
کے بس، او ای اسہ بھلو توارس بنگٹ، کہ دا بگل نا توار آن بار آسکہ۔ او کنا پد آ
- ۱۱ بیت کنگ ٹی آسکہ۔ ۱۰ او کنے پارے "آرا گڑاتے کہ خنیمہ، او فتنے لکھ، او دا کتابے
ہفت شار یعنی افسس، سمرنہ، پزگمن، تھو آتیرہ، سرویس، فلڈلفیہ، او لوویکیہ ٹی
ریٹنگو کا عیسائی تے آ راہی کرک۔" ۱۰
- ۱۲ ای تینا مونے ہڑساٹ کہ ہریو "کن تو دیر بیت کنگ ٹی اے؟" ای خینن نا
۱۳ ہفت شمع وان خنٹ، ۱۰ او اوقتا نیام ٹی آسٹس بندغ آن بار خنٹ۔ او امام آن بار
اسہ بھلو کوٹس، کہ اونا نت تسکان آسکہ، پیناس، او تینا سینہ نازی آ خینن نا پٹہ س
تفیسس۔ ۱۰ اونا پٹاک پیون برف آن بار آنرہ، او اونا ختنے آن خاخر نا لمبہ غاک پیش
- ۱۴ تینگ ٹی آنرہ۔ ۱۰ اونا تنک ہندن چمک تسرہ ذھن کہ پتل خاخر ٹی چمک ایٹک،
۱۵ او اونا توار آبشار نا تینگ آن بار آسکہ۔ ۱۰ اونا ذو ٹی ہفت استار آنرہ، او اونا با ٹی
۱۶ زغمس آسکہ، کہ اونا ہر تو ما گنڈاک تیز آنرہ۔ اونا مون دے آن بار چمک تسکہ۔ ۱۰ آرا
۱۷ وخت آ ای او دے خنٹ، ای اونا نت تے آتھاٹ او ہندن منٹ کہ کنا ساہ پیش
تھا۔ او تینا راست میکو دؤے کنازی آتھا، پارے "خولپہ۔ ای ہمیشہ غان دا جہان
ٹی آئسٹ، او آریٹ۔ ۱۰ ای ہمیشہ کے زندہ اٹ۔ ای کسفنگٹ، ولے واسہ ای ہمیشہ
- ۱۸ ہمیشہ کے زندہ اٹ۔ کن تو طاقت آرے کہ بندغے جنت آ راہی کیو، یا دوزخ آ
راہی کیو۔ ۱۰ ہندا خاطر آن آرا گڑاتے کہ نی واسہ یا مون آ خنیمہ، ٹکے لکھ۔ ۱۰ او واسہ
- ۱۹ ای نے ہفت استار اتا، کہ نی کنا راست میکو ذو ٹی خنگ ٹی اُس، او ہفت خینن
نا چراغ داناتا معنی پوہ کیوہ۔ دا ہفت استار اک دا ہفت شار اتا عیسائی تے
پیغام تروکاک او، او ہفت چراغ داناک دا ہفت شار اتا ایلو عیسایک او۔" ۱۰

افسّس شار نا عیسائی ترے کے پیغام

۲ "افسّس شار نا معتبر آ لکھ،

۱. ہمو پیتاتے کہ خدا نا پاکنگا رُوح ٹم عیسائی تے پائیک، غور آٹ یمبو۔
۲. وا پیغام ہمو بندغ نا گند آن اے کہ اونا راست میکو دُو ٹی ہفت استاراک او، او ہفت غیسُن نا چراغ وانا تا نیام ٹی چرخ کنگ ٹی اے۔ ○ کئے خبر اے کہ نی آنت کریٹس۔ او کئے وا ہم خبر اے کہ نی ہمر صبر آٹ دے او نن کاریم کریٹس۔ ای وا ہم چاوہ کہ نی خرابنگا بندغاتے تو سنگتی کیسہ، او ہمو بندغاتا، کہ اوفک دعویٰ کریرہ کہ "نن پیغام رسیفوکاک اُن"، نی اوفتا آزمائشے کریس۔ واڑان سہا تما کہ اوفک
۳. وروغ تڑا مڑہ۔ ○ نی کنا خاطر آن صبر آٹ تکلیف او مصیبتاتے سہائس، او ایمان آن ہر سینگٹس۔ ○ ولے کنا خوش واسہ نے تو اُفک، آنتے کہ نی کن تو واسہ واخہ محبت
۴. کیسہ، دھن کہ شروع ٹی کریسہ۔ ○ سوچ کرک۔ نی کئے آن اخس مڑ ہنائس۔ تینا
۵. گناہ او بُرائی تے آن ہر سینگ، او ہندزن کرک دھن کہ شروع ٹی کریس۔ اگہ نی تینا گناہ او بُرائی تے آن ہر سینگیسہ، تو ای نے آبریدوہ، شمع دانے بیفیوہ، او پاوہ "ٹم
۶. کنا سنگت آفیرے"۔ ○ ولے ای خوش اُٹ کہ نی خرابنگا نیگھوتی فرقہ نا بندغاتے آن نفرت کیسہ۔ ای ہم اوفتے آن نفرت کیوہ۔ ○
۷. ولے ہمو بندغاک کہ تکلیف او مصیبتاتے سہیرہ، ایمان آن ہر سینگیسہ، ای اوفتے جنت آرہی کیوہ، اوڑے نن گل ہمیشہ نا زندگی تروکا درخت نا میوہ ءے گنینہ او خدا تو اوار خوشی اُٹ رہینگینہ۔ ○

شمرتہ شار نا عیسائی ترے کے پیغام

- ۸ "شمرتہ شار نا معتبر آ لکھ،
ہمو پیتاے کہ خدا نا پاکنگا رُوح ٹم عیسائی تے پانک، غور آٹ بمبو۔
وا پیغام ہمو بندغ نا گنڈ آن اے کہ او ہمیشہ ہمیشہ زندہ اے۔ او کسفنگا او پدی
۹ زندہ مس۔ او نا پریشانی تے پوہ مریوہ، او ای چاوہ کہ فی غریب اُس، ولے رُوحانی
طور آٹ فی امیر اُس۔ ای دا ہم چاوہ ہمو بندغاک نا خلاف بے عزتی وُہیت پارہ،
آرافک دعویٰ کیرہ کہ "نن بہودوی اُن"، ولے وافک بہودوی افس۔ وافک شیطان
۱۰ نا کسر آہوکا بندغاک او۔ آرا مصیبتاک نے آہنگ ٹی او، وافتے آن خولپہ۔ بلکہ
تیار مرک، اتے کہ شیطان نا آزمائشے کیک، او ٹمے آن گراس جیل ٹی شاغنگیرہ، او
وا مصیبت او پریشانیک وہ دے کے مریرہ۔ ولے فی تینا کسفنگا اسکان کنازی آ
ایمان تینگ آن ہر سینکپہ، او وانا بدلہ ٹی ای نے ہمیشہ نا زندگی ئے ایتہوہ۔
۱۱ ہمو بندغاک کہ وافتے سہیرہ، کہنگ آن پدا وافتے خولنگ نا ضرورت آفک۔"

پرگمن شار نا عیسائی ترے کے پیغام

- ۱۲ "پرگمن شار نا معتبر آ لکھ،
ہمو پیتاے کہ خدا نا پاکنگا رُوح ٹم عیسائی تے پانک، غور آٹ بمبو۔
وا پیغام ہمو بندغ نا گنڈ آن اے کہ وانا با ٹی ہر توما گنڈ آن تیزنگا زغم اے۔
۱۳ کنے خبر اے، آرا اشار ٹی کہ فی رہینگیسہ، واڑے شیطان نا طاقت بڑز اے، او بھازنگا
بندغاک او نا کسر آہنگ ٹی او۔ ولے فی کنا کسر آہنگ ٹی اُس۔ آرا وخت آ کنا
دوستنگا شاگرد ایتپاس وا شار ٹی، کہ شیطان نا طاقت واڑے بڑز اے، کسفنگا، فی

۱۳ ولدا ہم کنازی آایمان تینگ آن ہر سینگتس۔ ۰ ولے واگراس بیتاک، کہ ای
 واسر پاوہ تا، وافک کنا خوش نا مطابق آفس۔ ٹما نیام ٹی گراس بندغاک آریر کہ
 اوفک بلعام جاذوگر نا رغاموگا کسر آ پنگ ٹی او۔ دھن کہ اسر وختے ٹی دا جاذوگر
 پین قوم نا بادشاہ بَلتے رگاما، او بلق زور آت یہودی تے بتاتا مون آقربانی کروگا
 ۱۵ سوتے کفے، او اوفتے زنا کرے، ۰ ہندن اینو پگہ ٹما نیام آن بھارنگا بندغاک نیکلوتی
 ۱۶ فرقہ نا بندغاتا کسر آ پنگ ٹی او۔ ۰ واسر وخت آرے کہ تینا گناہ او برائی تے آن
 ہر سینگو۔ اگہ ٹم ہر سینگیپرے، تو ای زو پدی بریوہ، او تینا زغم آت، کہ کنا با ٹی
 اے، دھینگا بندغاتے خلاص کیوہ۔ ۰

۱۷ ہمو بندغاک کہ تینا کینگ اسکان سختی آت کنازی آایمان تحیرہ، ای دافتے آ
 تینا خاصنگا رحمتاے راہی کیوہ، دھن کہ موسیٰ نا دور ٹی خدا یہودی تے جتنی وایرغ
 یعنی "منا" تیس۔ ای دافتے آن ہر بندے پلسکنو پئس ایٹیوہ، کہ صرف اوے خبر
 مروے، او اوے پیونو خلس ایٹیوہ، کہ دانازی آ ہم اونا پن مروے۔ ۰

تھوآتیرہ شار نا عیسائی تے کے پیغام

۱۸ "تھوآتیرہ شار نا معتبر آ لکھ،
 ہمو بیتاے کہ خدا نا پانگا روح ٹم عیسائی تے کے پالک، غور آت ہمبو۔
 ۱۹ دا پیغام خدا نا مار نا گند آن اے، کہ اونا ختے آن خاخر نا لمبہ غاک پیش تمینگ
 ٹی او۔ اونا تنک ہندن چمک ایٹیوہ، دھن کہ پتل خاخر ٹی چمک ایٹک۔ ۰ کئے خبر
 اے کہ نی انت کننگ ٹی اس۔ ای دا ہم چاوہ کہ نی کن تو محبت کیسہ، کنازی
 آایمان تحیرہ، ایلوفتا خرتے کیسہ، او صبر آت ہر گرائے سہیسہ۔ او کئے دا ہم خبر
 ۲۰ اے کہ نی شروع آن زیاست کاریم کننگ ٹی اس۔ ۰ ولے دا بیتاے، کہ ای واسر
 پاوہ، وافک کنا خوش نا مطابق آفس۔ ٹما نیام ٹی اسر خرابو نیازی س تینے پغمبر

پانک، وھن کہ مُست نا نلکہ لیٹزل پاریکہ، ولے نی واوے منع کٹس۔ وا خرابنگ
 نیازی تینا مزبب نا تلینجے کنگ ٹی اے، او کنا زی آ ایمان تجوکاتے آن گڑاے
 غلطنگ کسر یعنی زنا کرفنگ ٹی اے، او ہمو سوتے کُنفنگ ٹی اے کہ بتاتا مون
 آ قُربانی تینگانو۔ ○ ای اووے موقعس تِسٹ کہ او گناہ تے آن ہر سینگے، ولے اونا
 خوش آف کہ او وا گناہ او زنا نا کاریے یلہ کے۔ ○ ہندا خاطر آن ای اوڑا او اوڑ تو زنا
 کروکاتے ہندو جاگے آ خسیوہ کہ اوڑے اوفتے ہمیشہ نا سِرا ملک۔ اگے اوفک واسہ وا
 نیازی تو خرابنگ کاریے یلہ کپسہ، تو ای زو اوفتے ہندا سِراے ایتیوہ۔ ○ ای اونا کسر
 آ بروکاتے کسفیوہ، او واکان پد کل بندغاتے سمانک کہ ای ہر آسٹ نا اُسے چاوہ۔
 ای ہر بندے اونا کاریم نا مطابق بدلہ ایتیوہ۔ ○

ولے وا شار ٹی ایلو ایمان تجوکاک وا خرابنگ نیازی نا خوانفنگے ہنتو۔ ٹم ایلو فٹے
 آن بار شیطان نا نشان تروکا کسر آ ہنتورے۔ ای ٹمے پاوہ کہ ای ٹمے پین آزمائش ٹی
 شانپرہ۔ ○ ولے خیال تجبو، آرا وخت اسکان کہ ای پدی ہنتٹ، کنا نشان تروکا کسر
 آٹ سختی آٹ عمل کبو۔ ○ ہمو بندغاک کہ تینا کہنگ اسکان کنازی آ ایمان تجیرہ او
 کنا خوش نا مطابق سختی آٹ عمل کیرہ، تو گڑا ای اوفتے ہمو طاقتے ایتیوہ، آرا طاقتے کہ
 باوہ خُرا کئے تسونے۔ ○ ای اوفتے قوماتا زی آ حکومت کنگ نا طاقتے ایتیوہ۔ اوفک
 ہندزن سختی آٹ حکومت کیرہ کہ وا قوماک آسٹ منگ کپسہ، وھن کہ مِش نا گڑاتے
 پرغنگ آن پد پدی جوڑ کنگ کپسہ۔ ○ ای اوفتے سوب نا استارے ہم ایتیوہ۔ ○

سردیس شار نا عیسائی ترے کے پیغام

ب ”سردیس شار نا معتبر آ لکھ،

ہمو بیتاتے کہ خُدا نا پاکنگا روح ٹم عیسائی تے پانک، غور آٹ ہمبو۔
 وا پیغام ہمو بندغ نا گنڈ آن اے کہ اوڑ تو خُدا نا پاکنگا روح نا طاقت آرے

۲ او هفت استار ہم آری۔ کئے خبر اے کہ نی انت کنگ ٹی اُس۔ کئے وا ہم خبر
اے، ایلو فتا مون آنی جوانو عیسائی سے اُس، ولے نی اُسٹ ٹی جوانو عیسائی سے
۳ آفیس۔ او آرا کاریمتے کہ نی کریٹس، وافک کنا او خدا نا مون آجوان افس۔ ہندا
خاطر آن خیال تج، نا ایمان کہ کمزور مسونے، واسہ وخت آری کہ داوے بسف۔
۴ او یات تج، آرا پیتاے کہ نی بگس او خو انیفکاس، اوفتازی آمل کرک۔ او گناہ تے
آن ہر سینگ۔ اگہ نی خیال تجپیم، تو ای ناگمان آٹ بریوہ، او نے خبر افک کہ وا
۵ وے یعنی فیصلہ نا وے آرا وخت آبروے۔ ولے ٹے آن گراس تیغے گناہ تے
آن بچا لفیو۔ وافک کن تو اوار جنت ٹی رہینگیرہ، آتے کہ واسہ وافتا حق اے۔
ای اقرار کیوہ کہ ہم کنا زری آ ایمان تجو کاک، کہ آزمائش ٹی پورہ مریرہ، وافک
پیونو پچ سینوک کن تو اوار واڑے جنت ٹی رہینگیرہ، او ای باوہ خدا او ملاکاتا مون
آپاوہ کہ "وافک کنا سنگتاک او"، او جنت ٹی تجو کاک ہمیشہ نا زندگی نا کتابت آن
وافتا پتے کشرہ۔"

فِلْدَلْفِیہ شار نا عیسائی ترے کے پیغام

۴ "فِلْدَلْفِیہ شار نا معتبر آ لکھ،
ہمو پیتاے کہ خدا نا پاکنگا روح ٹم عیسائی تے پائیک، غور آٹ ہمبو۔
وا پیغام ہمو بندغ نا گنڈ آن اے کہ او پاک صاف او راست اے۔ اوڑ تو فیصلہ
کننگ نا طاقت آری۔ او فیصلہ کیک، ویر جنت آ کایک، ویر ہمپک۔ آرا بندغے او
جنت آرا ہی کیک، کس اووے منع کننگ کپک، او آرا بندغے جنت آرا ہی کپ،
۸ ولدا ہم کس او نا فیصلہ بدل کننگ کپک۔ کئے خبر اے کہ نی انت کنگ ٹی
اُس۔ کئے وا ہم خبر اے کہ نا طاقت واڑے کم اے۔ نی کنا پیتا زری آمل کریس،
او واسکان ایمان تیجنگ ٹی اُس۔ ہندا خاطر آن ای نے جنت آرا ہی کیوہ، کس

- ۹ نئے تورنگ کپک- ۰ ہمو بندغاگ کہ دروغ تڑاو، وافک شیطان نا کسر آپنگ ٹی
او- وافک تینے یہودی پارہ، ولے یہودی افس، اسی اوفتے نانت تا کیرغ آن کیوہ۔
۱۰ او واڑان وافتے کُطے سماءک کہ اسی نے تو محبت کیوہ- ۰ نی تینا زی آ تکلیف او
مصیبتا سہنگ نا حکمے، کہ نے تسوسٹ، نی منگ ٹی اُس۔ ہندا خاطر آن مون آ
آرا وخت آوا دنیا نا بندغاٹے آ مصیبت او پریشانی نا آزمائش مریک، اسی نے وافتے
۱۱ آن بچا فیوہ- ۰ اسی پدی پتنگ کے تیار اٹ۔ تینا ایمانے بسف، تاکہ کس نے
۱۲ ایمان آن ہر سیفنگ کپ، او اسی نے وانا انعامے ایتیوہ- ۰ او آرا بندغاگ اُست نا
حُب اٹ آخر اسکان کنازی آ ایمان تحیرہ، اسی اوفتے ضرور جنت ٹی خدا تون اوار
رہینگفیوہ، اوفک ہمیشہ واڑے رہینگیرہ۔ او اسی نشانی کے اوفتے باوہ خدا نا او تینا
پسکندنگا پنے ایتیوہ۔ اوفک جنت ٹی یعنی ”پسکن آ یرو شلم شار“ ٹی رہینگیرہ۔ و اشار
جنت آن شیف دُغار آبریک، او نشانی کے و اشار نا پنے ہم اوفتے ایتیوہ۔ ۰

لوڈیکہ شار نا عیسائی ترے کے پیغام

- ۱۳ ”لوڈیکہ شار نا معتبر آ لکھ،
ہمو ہیٹاتے کہ خدا نا پاکنگا رُوح ثم عیسائی تے پانک، غور اٹ ہمبو۔
وا پیغام ہمو بندغ نا گند آن اے کہ او سختی اٹ راستو گواہی ایتک، او پورہ
۱۵ جہان نا مالک اے، کہ خدا وا جہانے اوڑکے جوڑ کرینے- ۰ کئے خبر اے کہ نی آرا
کاریمتے کریٹس۔ نی کن تو محبت کنگٹ ٹی سست اُس۔ کنا خوش اے کہ نی سختی
اٹ کن تو محبت کیس، یا کن تو محبت کنگٹے ایس۔ ولے نی وا ہڑتوماتے آن
۱۶ اسٹس ہم کتوایس- ۰ نی سوٹرو ویر آن بار اُس، اسی نے تینا اُست آن کشیوہ- ۰
۱۷ نی پاسہ ”اسی امیر او جوانو بندغے اٹ، او کنا گل ضرور تاک پورہ او“۔ ولے نے خبر
آف کہ نی روحانی طور اٹ اخس غریب او قابیلے رحم اُس۔ نی نہ صرف روحانی طور

۱۸ اٹ غریب اُس، بلکہ نے تو بچ آف، نی کوراتے آن بار اُس۔ ۵ ہندا خاطر آن ای
 نے نصیحت کیوہ، کہ روحانی طور اٹ امیر منگ کے تینا ایمانے کنازی آسِف۔
 دا ایمان ہندن مروئے کہ صفائنگا جیسن۔ نی پاک صاف مہ، او کنا کسر آہ، تاکہ
 قیامت نادے آنی کنا او خدا نا مون آثر مندہ مَفیس۔ نی کنا کسر آہندن بہ دھن
 کہ خنتے آن فح مروکو بند غس خنتے ٹی لم شاغے، او خنی منگ آن پد کسر آہنگ
 ۱۹ یک۔ ۵ او آرافتے تو ای محبت کیوہ، ای اوفتے رغاویوہ کہ "کنا پیغام نا باروٹ
 ۲۰ سستی کہیو"، او "تینا گناہ او بُرائی تے آن ہر سینگو"۔ ۵ کنا پیتاتے غور اٹ ہمو۔ اگہ
 کس کن کے تینا اُست نا دروازہ ئے ٹلک، ای اوڑتو محبت او سنگتی کیوہ، او تینا
 ۲۱ پدی پنگ نا وخت آ اوڑتو ٹولیوہ، اِرغ گنیوہ۔ ۵ ای باوہ خدا نا تروکا زِمہ داری تے
 دُنیا ٹی پورہ کریٹ، او واسہ اوڑتو اوار تخت آ ٹولنگ ٹی اٹ۔ او آرا بند غاک آخر
 اسکان تینا زِمہ داری تے، کہ خدا تسونے تا، پورہ کیرہ، اوفتا حق آرے کہ اوفک
 کن تو اوار جنت ٹی رہنگیر۔ ۵

جنت ٹی خدا نا صفت

۱ سب داکن پد ای اسہ کا ولد اوی ٹی ٹخ آن بار جنت ٹی دروازہ س ملوک خناٹ۔
 او ای اسہ بھلو توارس بنگٹ کہ دا بگل آن بار اسکہ۔ دا ہمو بندغ نا توار اسکہ کہ ای
 مست ہم بگوسٹ تہ۔ او کئے پارے "واڑے ہرز آ کئے آبرک۔ ای نے ہمو پیتاتا
 باروٹ پاوہ، آرافک کہ مون آمریرہ۔ ۵

۲ اسہ وار تو خدا نا پاکنگا روح نا طاقت کئے آہس۔ ای خناٹ کہ جنت ٹی اسہ
 ۳ تختے آاسس ٹولوک اے۔ ۵ اونا مون عقیق آن بار زیبا اس او پیراغان آن بار
 روشنائی تسکہ۔ او بی بی نا گندار آن بار زمرود نا روشنائی س اونا چارمہ گنڈ آن اسکہ۔ ۵
 ۴ دا روشنائی نا نیام ٹی پیست او چار (۲۳) پین تخت ہم اترہ، کہ دافتازی آپست

۵ او چار معتبر اک پڏونو پڇ بينوک ٿولوك ائره۔ اوفتا کائُم آخينن نا تاجاک تڃوک
 ۶ ائره۔ ۵ نيام نا تخت آن گروک آن بار روشنائي او هوره غان بار توار بسکه۔ او وا
 تخت نا مون آ هفت چراغاک لگنگ ئي ائره۔ وا چراغاتا روشنائي هفت شاراتا
 عيسائي تے کي خدا نا پاينگا روح نا نور آن بار اسکه۔ ۶ وا تخت نا مون آ اسه گراس
 سمندر آن بار اسکه کي او شيمشه غان بار صفا اسکه۔

۷ وا تخت نا چارمه گنڊ آن چار ساوار ائره، کي وا ساواراتا چارمه گنڊ آن خنک
 ۸ ائره۔ ۷ اوليکو ساوار شير آن بار، ايرٿ ميکو روڙ آن بار، ميٿ ميکو ساوار نا مون
 انسان نا مون آن بار اسکه او چار ميکو ساوار باز آن بار اسکه، کي او بال کنگ کي
 تيار اسکه۔ ۸ او وا چار ساواراتا هر آيت نا شش پڙه ائره، او وا پڙه غاتا تهه پيشن ئي
 خنک ائره۔ اوفک وے او نن خدا کي وا صفته کيريه
 ”هيو خدا تعاليٰ کي گل آن طاقت ور اے،

او پاک صاف اے، پاک صاف اے، پاک صاف اے۔

۹ او شروع آن اسکه، واسکان اے، او هميشه مروے۔“ ۹

۱۰ آرا وخت آوا ساواراک خدا نا صفته کنگنگ ئي ائره، کي او هميشه هميشه زنده اے
 ۱۱ او تخت آٿولوک اے، ۱۰ تو وا بيست او چار معتبراک تينه تخت آٿولوکا نا مون آ
 ۱۱ ٻيٿر، او تخت آٿولوکا نا عبادتے کيريه، کي هميشه هميشه زنده اے۔ وافيک تينا تاجا تے
 تخت نا مون آ ٻيٿر او صفت کريسه پاريد ۱۱

”اے خدا تعاليٰ، ني گل آن بھلن اُس او لانچ اُس

کي نا عزت او طاقت هميشه بڙز آمرے،

آنتے کي ني تينا خوش نا مطابق جهان نا گل گڙا تے جوڙ کريس،

۱۱ او ني اوفتے زندگي تيس۔“ ۱۱

دیرے کتاب نا ملنگ نا حق آرے

۱ ب ای تخت آٹولوکا نا راست میکو دو ٹی اسے کتابس خناٹ کہ وانا تہہ ٹی او
 ۲ پیشن لکھوک اسکہ۔ وانا زی آ بند کنگ نا ہفت مہر خلوک آئرہ۔ ای اسے بھلو
 ۳ طاقت ورو ملائکس خناٹ کہ او زور آٹ ہریفے ”دیرے حق آرے کہ واند کروکا مہرتے
 ۴ پرغے او کتابے ملے؟“ ولے جنت ٹی او واد جہان ٹی کسے خنٹویٹ کہ بند کنگ نا
 ۵ مہرتے پرغے او کتابے ملے ہرے۔ ای بھاز ہوغاٹ اتے کہ کسے واخہ حق آلویکہ
 کہ واند کنگ نا مہرتے پرغے او تہہ ٹی خوانے۔ ولدا اسے معتبرس کسے پارے
 ”ہوغپہ او پریشان مہ۔ بلکہ ہرک۔ خدا نا مقرر کروکا، کہ او ”یہودی قوم نا شیر“
 پاننگ او بادشاہ وادو نا نسل آن اے، او کل آن زور مسونے او وانا حق آرے کہ
 واند مہرتے پرغے او کتابے ملے۔“

۶ ولدا ای تخت آچار سادار او معتبر اتا نیام ٹی اسے سورس، کہ او مست قربانی
 ۷ تینگا سس، واسے سلوک خناٹ۔ وانا ہفت مرغ او ہفت خن آئرہ۔ وانا طاقت خدا
 ۸ نا پاکنگا روح نا طاقت آن بار اسکہ، کہ خدا پورہ دنیا ٹی مون تسوس تہ۔ واد سور
 ۹ مون آہنا او تخت آٹولوک خدا نا راست میکو دو آن کتابے ہلک۔ آرا وخت آ
 او کتابے ہلک، چار سادار اک او پیست او چار معتبر اک تینے سور نا مون آہیر۔ ہر
 آہے رباب اسکہ او اوفتا دوتے ٹی خینس نا تالاک آئرہ۔ واک خوشبو تروکا گراتے
 آن پر آئرہ۔ واد خوشبو تروکا گراک خدا نا کسر آبروکا بند غاتا دعاتے آن بار آئرہ۔
 ۹ اوفک واد پلسنگا شعرے پاننگ آ لگار

”نا حق آرے کہ نی واد کتابے بلیس،

او وانا مہرتے پرغیس،

اتے کہ نی قربانی آٹ کسنگا سس۔

- ۱۰ ہندا خاطر آن ناحق آرے کہ فی ہر جتنا زبان پاروکاتے آن،
ہر قوم آن او ہر نسل آن بندغاتے خدا نا کسر آ آتیس۔
۱۱ فی دافنے خدا نا نایب مقرر کریئس، تاکہ دافک اونا خرقے کیر
او دافک دنیا نازی آباد شاہی کرور۔
۱۲ ولدا ای کروڑا تا تعدادی ملاکاتے خناٹ کہ دافک تخت نا او سادار اتا او معتبر اتا
چارمہ گنڈ آن سلوک آئره او اسہ بھلو توارے آٹ سور نا صفے کیرہ
۱۳ "اے قربانی تروکا سور، فی لالچ اُس
کہ طاقت، دولت، عقل مندی، عزت او صفت تینگ ناحق آرے۔"
۱۳ او ای بنگٹ کہ جنت لی موجود، دا دنیا لی، سمندر نا تہہ لی او جہان نا گل
زندہ غاک شعر آٹ دا پاریر
"تخت آٹو لوکا نا او سور نا، طاقت او عزت ہمیشہ ہمیشہ بڑز آمریر۔"
۱۳ چار سادار اک پاریر "آمین"، او معتبر اک تینے شیف بیئر او سجدہ کیر۔

بند کنگ نا نشانانا رازاک

- ۱ ب ولدا ای خناٹ کہ سور ہفت بند کنگ نا مہرتے آن اولیکو مہرے ملا۔ او چار
۲ سادار اتے آن اسٹس، کہ توار تہ ہورہ غان بار اسکہ، پارے "برک"۔
کہ اسہ پیونو پلی س ظاہر مس۔ وانا نازی آ اسٹس سوار اسکہ کہ اونا دو لی کانس اسکہ۔
اودے بیڈنگ کے تاجس تینگا۔ او بھارنگا جگاتے کینگ کے پیش تما۔
۳ ولدا سور ارٹ میکو بند کنگ نا مہرے ملا۔ ای بنگٹ کہ ارٹ میکو سادار پارے
۴ "برک"۔ اسہ پین پلی س ظاہر مس کہ وانا رنگ خیسن اسکہ۔ وانا سوارے دا طاقت
تینگا کہ دغار آن آئے پیفے تاکہ مخلوق اسہ پہ ایلوئے تینا کسے۔ وانا دو لی اسہ بھلو
ز غمس تینگا۔

۵ ولدا سور مسٹ میکو بند کنگ نا مہرے ملا۔ ائی بنگٹ کہ مسٹ میکو ساوار
پارے ”برک“۔ ائی ہراٹ او اسے موٹو بلی س ظاہر مس۔ وانا سوار نا ڈو ٹی اسے
۶ تراؤس اسکے۔ او ہندا چار ساوار اتے آن وا بنگٹ کہ ”ڈکال مرک۔ ہندا خاطر
آن اسے چاندی نا روپئی کے اسے سیرس خولم نا ملک“، او ”مسہ سیر زرت کے اسے
چاندی نا روپئی س تینگ۔ ولے اجازت آف کہ تم زیقون نا درختاے او انگور نا
باغاتے نسخان ایتیرے۔“

۷ داکان پد سور چار میکو بند کنگ نا مہرے ملا، او ائی بنگٹ کہ چار میکو ساوار
۸ پارے ”برک“۔ ائی ہراٹ او اسے زاڑچوبی رنگ نا بلی س ظاہر مس۔ وانا سوار نا
پن ”موت“ اسکے۔ واڑتو اسے پیئس ہم اسکے کہ اونا پن ”دوزغ“ اسکے۔ اوفتے ڈغار
نا چار میکو بشخ آ طاقت تینگ کہ مخلوقاتے ڈکال، جنگ، بیماری او جنگلی آساوار اتا
ذریعہ آٹ کسیر۔

۹ ولدا سور پنج میکو بند کنگ نا مہرے ملا، تو ائی قربان گاہ نا کیرغ آہمو بندغاتا
روحانے خنٹ آرافک کہ کسفنگا نر اتے کہ دافک خدا نا پسکینگا پیغام نازی آایمان
۱۰ تجا نر او دا گواہی ہے ہمیشہ منا نر۔ اوفک چیاٹ خلیسہ پاریر ”اے ننا خدا تعالیٰ،
کہ نی پاک صاف او راست اس، نی آرا وخت آڈغار نا بندغاتے آن ننا کسفنگ نا
۱۱ بدلے بلیسے او اوفتے ہزا ایتیسہ؟“ ولدا اوفتے اسے اسے پیونو کوٹ تینگ او اوفتے آ
گلو بس کہ ”مجھ بین انتظار کبو، ہمو وخت اسکان کہ ہمو ایلو بندغاتا وخت ہم پورہ
مرے، آرافک کہ خدا نا پسکینگا پیغام نازی آایمان تینگ نا وجہغان کسفنگیرہ۔“

۱۲ ائی خنٹ کہ سور شش میکو بند کنگ نا مہرے ملا۔ ہمو وخت آہلو زلزلہ س
بس، دے ناروشنائی ہنا، دے مون ہڑسینگ، او توبے نارنگ خیسن و تر آن بار جوڑ
۱۳ مس۔ استاراک ہندن ڈغار آتہار دھن کہ تیز توٹی انجیراک درخت آن تمیرہ۔
۱۴ آسمان ہندن غائب مس دھن کہ درمی نے فچ کیس۔ گل مش او جیرہ غاک تینا
۱۵ جاگہ غاتے یلہ کریر۔ ولدا دا دنیا نا گل بادشاہک، سرداراک، فوج نا آفسراک،

۱۶ امیر اک، مے او آزات آ بندغاڪ، او ایلو طاقت ورنگا بندغاڪ تینه غار او مشتا بھلا
 ۱۷ غلما نیام لی وکار- و افک مشتے آن خواست کریر کہ تننازی آتمبو، تاکہ تخت
 ۱۸ آتولوکا خدا نے خننگ کپ، او نن سور نا ناراضگی آن بچین- واسہ اوفتا عزاب
 تینگ نا وخت بسونے، کس تینه بچانینگ کپک-

یہودی قوماتے آن اسہ لکہ چل او چار ہزار بندغاتے آ
 خدا نا کند آن حفاظتے کنگ نا نشان لکنگ

۱ ب واکان پد ای خنٹ کہ چار ملائک و غار نا چارمہ گنڈ آن سلوک اثرہ- و افک
 ۲ چارمہ گنڈ آن بروکا توتے توریسر تاکہ و غار، سمندر او ورختاے آتو چلینگپ- و لدا
 ای اسہ بین ملائکس خنٹ کہ دے ٹک نا گنڈ آن بس- اوڑتو خدا تعالیٰ نا نشانس
 اسکہ- او بمو چار ملائکاتے تو زور آٹ بیت کرے، آرافتے کہ خدا تو نا ذریعہ آٹ و غار
 ۳ او سمندرے نسخان تینگ نا طاقتے تسوس- او پارے "بمو وخت اسکان کہ نن
 خدا نا خدمت کروکاتا پیشانی تے آ خدا نا نشانے خلتن، ثم و غار، سمندر او ورختاے
 ۴ نسخان تقبو- ای بٹک کہ اسہ لگھ چل او چار ہزار (۱،۳۳،۰۰۰) بندغاتے آ خدا
 ۵ نا گنڈ آن حفاظت کنگ نا نشان لگا- و افک گل یہودی تا قوماتے آن اثرہ- او ہر
 ۶ قوم آن دوازده ہزار بندر گچین کنگاگر- و قوماتا پنک یہودواہ، روجن، جد، آثر،
 ۷ نفتالی، منسی، شمعون، لاوی، اشکار، زبولون، یوسف او بنیمین اثرہ-
 ۸

بر نسل او بر قوم آن ایمان تھو کاک مرور

۹ وا بیتاے آن پد ای اسہ بھلو مخلوقس خنٹ کہ کس دافتے حساب کنگ
 کتویکہ- و افک بر نسل، بر قوم او بر زبان پاروکاتے آن اثرہ- و افک پونو پچ

۱۰. بینوک، دوتے ٹی الار نا شاخاک توروک، تخت آ سلوک آ خدا او سور نامون آ
سلوک اترہ۔ ○ و افک زور آن صفت کریسہ پاریرہ
”تنا خدا تخت آ ٹولوک اے۔“

نجات صرف خدا او سور نا گنڈ آن بریک۔ ○
۱۱. سہاز ملائک تخت نا او معتبراتا او چار ساداراتا چارمہ گنڈ آن سلوک اترہ۔
وافک تینے تخت نامون آپیر، سجدہ کیر، او خدا نا صفقہ کریسہ پاریرہ ○
۱۲. ”طاقت، عزت، عقل مندی، شکر او صفت ہمیشہ ہمیشہ تنا خدا
کے مریر۔ آمین۔“ ○

۱۳. ولدا کنے آن اسہ معتبرس بریفے کہ ”وا بندغا کہ پیونو کوٹ بینانو ویر او؟
او آراکان بسونو؟“ ○

۱۴. ای پاریت ”خواجہ، کنے خبر آف، ویر او؟ نے خبر اے۔“
او کنے پارے ”وا ہمو بندغا کہ سہازنگا تکلیف او مصیبتاتے سہانو۔ و افک
۱۵. سور نا قربانی آ و تراٹ تینا پچاتے سلانو او پاک صاف مسونو۔ ○ بندا خاطر آن
وافک خدا نا تخت نامون آ سلوک او،

او دے او نن آسانی آ بھلا عبادت خانہ ٹی اونا عبادتے کیرہ،

او خدا، کہ تخت آ ٹولوک اے، وافتا حفاظتے کیک۔ ○

۱۶. واکان پد نہ و افک بینگن مریرہ نہ وافتے ملاسی بلیک،

نہ وافتے دے نہ وافتے باسنی ہوشیک، ○

۱۷. آتقے کہ سور، کہ تخت نارہی آ سلوک اے، وافتا شوان مریک۔

وا وافتا ربٹائی ءے کیک او ہمیشہ نا زندگی ءے تروکا ویر آ ویک،

او خدا وافتا گل پریشانی تے خلاص کیک۔ ○

سور نا ہفت میکو بند کنگ نا مہرے ملنگ

- ۱ **ب** آرا وخت آسور ہفت میکو بند کنگ نا مہرے ملا، تقریباً نیم گھنٹہ اِسکان
- ۲ جنت ٹی چُپی مس۔ ○ ولدا ای ہفت نگا ملائکا تے خُدا نا مون آسلوک خنات، کہ
- ۳ اوفتے ہفت بگل تینگا تر۔ ○ اسے پین ملائکس، کہ اوڑ تو خیسُن نا اگر بتی دان س اسکے،
- ۴ بس او قربان گاہ نا مون آسلیس۔ خُدا نا تخت نا مون آ خیسُن نا قربان گاہ اسکے۔
- ۵ ملائکے بھاز خوشبو تینگا کہ قربان گاہ ٹی پیش کے۔ خوشبو تو اوار ملائک کُل خُدا نا
- ۶ پسکینگ پیغام نازی آ ایمان تجوکا تا دُعاتے ہم قربان گاہ ٹی پیش کرے۔ ○ او دا خوشبو
- ۷ نا موٹل ایماندارا تا دُعاتے تو اوار خُدا نا مون آرسینگ۔ ○ ولدا ملائک اگر بتی دانے پیفے،
- ۸ اووے قربان گاہ نا خاخر آن پد کرے، او وافتے دُغار آخسا۔ واڑان ہورہ غان بارو
- ۹ توارس او گروک آن بارو روشنائی س جوڑ مس، او زِلزلہ بس۔ ○

بگلانا خلنگ

- ۶ ولدا ہفت نگا ملائکا، کہ اوفتا دو ٹی ہفت بگل اترہ، اوفتے خلنگ کے تیار
- ۷ مسر۔ ○ اولیکو ملائک تینا بگل خلک۔ ترونگڑ او خاخر تو اوار و تر شامل مس او دُغار آ
- ۸ پد آن بار تمار۔ دُغار نا درختا تا چار میکو بشخ واڑان ہوشنگا او ہر دُول نا خزوننگا بیک
- ۹ ہم ہوشنگار۔ ○
- ۸ واکان پد اِرت میکو ملائک تینا بگل خلک۔ اسے گڑاس، کہ بھلو خاخر نا مشے آن
- ۹ بار اسکے، ظاہر مس او سمندر ٹی خینگا۔ سمندر نا چار میکو بشخ و تر جوڑ مس، ○ او واڑان
- ۱۰ سمندر ٹی رینگو کا مچی تا چار میکو بشخ کسک، او کشتی تا چار میکو بشخ ہم تباہ مس۔ ○
- ۱۰ مِسٹ میکو ملائک تینا بگل خلک۔ اسے بھلو استارس، کہ او خاخر آن بار بھاز

۱۱ روشنائی تسک، آسمان آن کشنگ او چشمہ غالتے آ او دریا باتا چار میکو بشخ آتما۔ و
 استار ناپن "خرین نا استار" اے۔ وانا تمنگ آن ویر نا چار میکو بشخ زہر جوڑ مس،
 او بھارنگا بندغاک وا زہری آ ویرے گنگر، اوفک کسکر۔

۱۲ واکن پد چار میکو ملائک تینا بگے خلک۔ وے او توبے نا چار میکو بشخ روشنائی
 تینگے یلہ کیر، او بندن استار اتا چار میکو بشخ ہم روشنائی تینگے یلہ کیر۔ وے او توبے
 ۱۳ نا چار میکو بشخ نا تارم منگ نا وجرغان وے او نن ٹی روشنائی اصل کم مس۔ ودا
 کہ ائی بڑز آبرٹ ائی اسے بازسے بال کنگ آخٹ کہ او زور آٹ پاریکہ "افسوس،
 افسوس، افسوس۔ وغاروالاک بد قسمت او، آتے کہ، آرا دخت آٹسہ پین ملائک
 تینا بگالتے خلیر، مخلوقے بھار مصیبت او تکلیف مرک۔"

۱ ب ودا پنچ میکو ملائک تینا بگے خلک۔ ائی اسے استارس خٹ کہ وغار نا گند آ
 ۲ تھاس، او ودا استارے جناتا بڑانا جاگہ نا کلیت تینگا۔ و استار وا جاگے ملا۔ وازان
 موٹس پیش تما وھن کہ بھلا دودکش آن موٹ پیش تھے۔ واموٹ آن توبے او
 ۳ وے تارم مسر۔ او موٹ آن ملخاک پیش تمار، وغار آبسر۔ وافتے بنداخ طاقت
 ۴ تینگا، واخل کہ تیٹے تو اے۔ و ملخاتے واخلم تینگا کہ "بے تے او درختاتے چچ ڈول
 نا سخان تھیرے، بلکہ صرف بمو بندغاتے تکلیف ایتیرے ارافتا پیشانی نازی آخدا
 ۵ نا گند آن حفاظت نا نشان آف۔" و ملخاتے واطاقت آلویکہ کہ کسے کسفر، بلکہ پنچ تو
 اسکان وافتے واطاقت اسکہ کہ بے ایمان آ بندغاتے تیٹل آن بار ونگر تکلیف ایتیر۔
 ۶ وادخت آ مخلوق موت نا خوائے کیرہ وے واپورہ مفک۔

۷ واملخاک بمو بلی تے آن بار خینگار کہ جنگ کے تیار آتھر۔ وافتا کاسم آخیسن نا
 ۸ تاج آن بار گڑا آتھر، او وافتا مون زینہ نامون آن بار اسکہ۔ وافتا پٹاک نیڑی تا
 ۹ پیناتے آن بار آتھر، او وافتا وستاناک شیر نا وستاناتے آن بار آتھر۔ وافتا سینہ غاک
 سینہ بنداتے آن وکوک آتھر، او وافتا پردہ غالتے آن بندن توار بسک وھن کہ بلیک
 ۱۰ جنگ ٹی زہر۔ وافتے تیٹل آن بار ونگ او لیک اسکہ، او بندا لیک ٹی پنچ تو اسکان

- ۱۱ طاقت اُسکے کہ بے ایمان آ بندغاتے تکلیف ایتر۔ ○ وافتازی آ حاکس اُسکے۔ وایمو
ملائک اُسکے کہ اوڑ تو چناتا سزانا جاگہ نازی آ ہم زم واری اُسکے۔ وایملائک ناپن عبرانی
زبان ٹی "ابدون" او یوتانی زبان ٹی "اپلیون" اُسکے۔ وایمائی اے "تباہ کروکا" ○
۱۲ وایکلیف او مصیبت نا خلاص منگ آن پد اراہین مصیبت او تکلیف اریہ۔ ○
۱۳ ولدا شش میکو ملائک تینا بگ خلک، او ای خیسن نا قربان گاہ نا چارمہ گنڈ
آن توارس بنگٹ۔ ○ وایتوار شش میکو ملائک پارے کہ "وریبے فرآت آ تفوکا چار
۱۴ ملائکاتے تل" ○ چار ملائکاک ملنگار کہ وایک دنیا نا چار میکو بشخ نا بندغاتے بندا خاصنگا
۱۵ وے، خاصنگا تو او خاصنگا سال آ کسفنگ کے تیار کنگاثر۔ ○ او ای بنگٹ کہ وافتا
۱۶ فوج نا تعدا و بیست کروڑ اُسکے کہ بلی تازی آ اثرہ۔ ○ ای تینا وے نا تیغ ٹی وایفوج
۱۷ نا بلی او فوجی تے خنٹ، کہ وافتا سینہ بنداتا رنگاک خیسن آخار آن بار او پویشن
گوگرت آن بار او تیز خزون اثرہ۔ وافتا بلی تا مون شیر آن بار اُسکے، او وافتا با آن
۱۸ خاخر، موٹ او گوگرت پیش تماکہ ○ دنیا نا چار میکو بشخ نا بندغاک بندا اُسے وایمعنی
۱۹ موٹ، خاخر او گوگرت آن کسکر کہ وایک بلی تا با آن پیش تمارہ ○ بلی تا طاقت
۲۰ اوفتا با ٹی او لیک ٹی اُسکے۔ اوفتا لیکاک ووشہ نا لیک آن بار اثرہ، او وافتے ووشہ نا
کاسم ہم اُسکے، اراکان کہ وایمخلوقے تکلیف تسر۔ ○ او ایلو بے ایماننگا بندغاک، کہ وای
۲۱ وباتے آن بچار، ولدا ہم شیطان او تینا جوڑ کروکا گڑاتا عبادتے کنگک آن ہر سینگشور۔
وایک ولدا ہم خیسن، پیون، کانی، خل او پاٹ نا جوڑ کروکا بتاتا عبادتے کریرہ، کہ
وایک نہ خینگ، نہ بنگ او نہ چرخ کنگک کریرہ ○ مخلوق قتل کنگک، جاوگری،
زنا او وژی نا کاریختے آن ہم ہر سینگشور۔ ○

- ۱۰ نہ ولدا ای اسے بھلو ملائکس خنٹ کہ آسمان آن شیف بس۔ او جمرے ٹی
وایکوک اُسکے، او اونا کاسم نازی آ بی بی نا گندارس اُسکے۔ اونا مون بندن روشنائی
تسکہ وھن کہ وے، اونا تنک بندن اثرہ وھن کہ خاخر نا تمبہ غاک ○ اونا ووی اسے
۲ چنکو ملوکو کتا بس اُسکے۔ او تینا راست میکو نئے سمندر ٹی او چپی کو تے وغار آتھا ○

- ۳ او اسہ بھلو توارے تو بیت کرے کہ وا توار شیر نا توار آن بار اسکہ۔ او وا توار آن
- ۴ ہفت پین توار ہورہ غان بار جواب تیر۔ ○ آرا وخت آوا توار اک خلاس مسر، ای
- واقفہ لکھنگ نا اراوہ ئے کریت، ولے ای آسمان آن توارس پنگٹ کہ کنے پارے
- ”وا ہفت تواراتے کہ نی پنگس، وافک راز او، واقفہ لکھپ۔“ ○
- ۵ ولدا ای خناٹ کہ ہمو ملائک کہ اسہ نت تہ سمندر ٹی او ایلو نت تہ ڈغار آ اسکہ،
- ۶ تینا راست میکو وؤے آسمان نا گنڈ آیزز آ کرے۔ ○ او خدا نا پین نا قسے بیفے، پارے
- ”نی ہمیشہ زندہ رینگو کا اُس، او نی آسمان، ڈغار او سمندرے، او واقفہ ٹی کل موجود
- ۷ گڑاتے، جوڑ کرے۔ واسہ نا کاریم ٹی ہرے مفک۔ ○ بلکہ آرا وخت آ ہفت میکو
- ملائک تینا بگہ خلیک، تو خدا نا ڈگو کا پیتاک پورہ مریرہ، آرافتہ کہ خدا تینا مست نا
- راہی تروکا پغمبراتے آن پیشن گوہی تسوس۔“ ○
- ۸ آسمان آن کن تو بیت کروکا توار ولدا کنے پارے ”بنگ، سمندر او ڈغار آ
- سلوکا ملائک نا وؤ آن ملو کا کتابے بل۔“ ○
- ۹ ہندا خاطر آن ای ملائک آ بنٹ، اووے پاریت ”وا کتابے کنے ایتے۔“ او
- کنے پارے ”واوے بیف او گن تہ۔ گنگ نا وخت آوا بنین شہد آن بار اے،
- ولے پڈ ٹی خرین اے۔“ ○
- ۱۰ ای چکا کتابے ملائک نا وؤ آن بلکٹ، گنگٹ تہ۔ وا کنا با ٹی بنین اسکہ، ولے
- ۱۱ آرا وخت آ ای گنگٹ تہ کنا پڈ غل کرے۔ ○ ولدا کنے پاننگاکہ کہ ”نے بھازنگا قوم،
- نسل، زبان پارو کا او باوشاہ تا باروٹ خدا نا پیغامے سر کردی اے۔“ ○

خدا نا ارا گواہ تہ ڈغار آ مون تینگ

۱ ولدا کنے اسہ لٹس تینگا کہ وا کچ کنگ کے اسکہ، او خدا کنے پارے ”بنگ،

آسانی آ بھلا عبادت خانہ او قربان گاہے کچ کرک، او اخس کہ بندرغ وانا تہہ ٹی

- ۲ عبادت کنگ ٹی او، اوفتے حساب کرک-○ ولے پیشن برانڈہ والائے حساب کپیس
او وا جاگے کچ کپیس، آنتے کہ وا جاگے ایلو قوم والائے تینگانے، کہ وافک مقدسنگا
- ۳ شارے مسر نیم سال اسکان لتاڈیرہ-○ ای ارا گواہ ڈغار آمون استیوہ کہ وافک بیٹ
نا پٹاتا پچ بینیرہ، او کنا پیغامے مسر نیم سال اسکان تبلیغ کیرہ-○
- ۴ وا ارا گواہک ہمو ارا زیٹون نا درخت او چراغ دانائے آن بار کہ خدا تعالیٰ نا
مون آسلوک او، آنرہ-○ اگ کسں اوفتے نسخان تینگ نا کوشستے کیک، تو اوفتا با
- ۵ آن خاخر بریک، واولے کسفک-○ وا ارا بندغاتے تو ویر او پر نازی آ طاقت ارے
کہ تینا تبلیغ نا وخت آ اجازت تفس کہ پر کے- اوفتے تو وا ہم طاقت ارے کہ ویرے
- ۶ وتر جوڑ کیر، او تینا خوش نا مطابق ڈغار آ وباتے تالان کیر-○
- ۷ آرا وخت آ وافک تبلیغے خلاص کیر، تو جناما بڑا نا جاگہ غان اسہ خرابو سادارس
یعنی خرچہ مال پیش تما او وافتے تو جنگ کرے- وا سادار وافتے کنا او کسے تا-○ وافتا
- ۸ لاشاک بھلا شار، کہ وا مثال آٹ سدوم یا مصر پاننگا کہ، نا لگی تے ٹی تموک آنرہ،
اوڑے کہ ننا خواجہ صلیب آ تینگا-○ ہر نسل او قوم آن، او ہر جتا زبان پاروکاتے
- ۹ آن، بندغاک وافتا کہو کنگا جانائے مسر نیم دے اسکان خنار، او وافک اجازت تئویر
کہ لاشائے مخلوق دفن کے-○ ڈغار نا بے ایمان آ بندغاک گواہ تا کہنگ آن خوش
- ۱۰ مسر- وافک خوشی کیر او اسہ پہ ایلوے تینا ٹیکی تسر، آنتے کہ وا ارا گواہک دنیا نا
بے ایمان آ بندغاتے بھاز پریشان کریسر-○ مسر نیم دے آن پد خدا پدی ساہے
- ۱۱ گواہ تا جان ٹی شانغا- وافک زندہ مسر او آرا بندغاک ہم اوفتے خنار، خو لیسر-○
ولدا وا ارا گواہک آسمان آن توارس بنگر کہ ”پدی بڑز آ پو“ - وافتا دشمناک وافتے
- ۱۲ جمرے نازی آ آسمان نا گندھ آ پنگ آ خنار-○
- ۱۳ او ہندا وخت ٹی اسہ بھلو زلزلہ س مس او شار نا وہ میکو بشخ تنباہ مس، او ہفت
بزار بندرغ کسکر- ایلو بندغاک خو لیس آن لزار او خدا نا صفتے کیر-○ وا اراٹ میکو
- ۱۴ مصیبت خلاص مس، ولے مسٹ میکو مصیبتے زو بروئی اے-○

ہفت میکو بگل

۱۵ ولدا ہفت میکو ملائک تینا بگل خلک۔ آسمان آن صفت کنگ نا توار اک بسر
کہ دافک پاریرہ کہ

”واسہ خدا او اونا مقرر کروکائے کل بندغاک منیرہ،
او ہمیشہ مخلوق اوفتے منک۔“

۱۶ پیست او چار معتبر اک، کہ دافک تینا تختاتے آ خدا نا مون آ ثولوک اترہ،

۱۷ خدائے سجدہ کریرہ ○ او صفت کریرہ پاریرہ

”اے خدا تعالیٰ، کہ شروع آن اسرہ او ہمیشہ کن اس،
نن نا شرکے آوا کینہ

آنتے کہ نی کلان طاقت ور اس،

او داکان پد ہمیشہ نا بادشاہی مرک،

او کل بندغاک نے منیرہ۔○

۱۸ کل قوماتے آن بھارنگاک نے منیرہ،

او نی اوفتے مصیبت تیس۔

واسہ وخت بسونے کہ نی پغمبر اتے او نا پسکینگا پیغام نا زی آ

ایمان تجوکاتے،

ہر توما عزت واللہ او کم عزت واللہ، بدلے ایتیسر،

او نی بے ایمان آ بندغاتے ہزا ایتیسر،

خاص طور آٹ ہمو بندغاتے کہ دغار آ مصیبت او نجان تسورہ۔○

۱۹ آسمان آن خدا نا بھلا عبادت خانہ بنگا، او ہمو صندوق، کہ خدا نا اقرار نا نشان

اسک، خینگا۔ گروک خلک، ہورہ توار کرے، زلزلہ بس او بھلو بھلو ترونگر تمار۔○

نیاڑی او اژدہار

- ۱ **ب** ولدا آسمان آ حیرانی و ہیئتس مس۔ ہموڑے اسے نیازی س، کہ جان تہ دے
 آن بار روشنائی تسک، او توبے اونا نت تا کیرغ آ او دوانزہہ استار اتا تاج اونا کاٹم آ
 ۲ اسک، ظاہر مس۔ ○ اونا پڈ پڈ اسک، او چنا نا ووی سنگ نا وخت خوک اسک۔ او دا
 تکلیف آن چیاٹ خلک۔ ○
 ۳ ولدا آسمان آپین حیرانی و ہیئتس مس، یعنی اسے بھلو خیمتو اژدہار س ظاہر
 ۴ مس۔ اونا ہفت کاٹم او وہ مرغ آنرہ او اونا کاٹمتے آہفت تاج آنرہ۔ ○ اونا لیک
 آسمان نا چار میکو بشخ نا استار اتے پیرغا، دُغار آ پٹے۔ او دا نیازی نا مون آ سلیس
 ۵ تاکہ آرا وخت آچنا ووی مرے، واگے تہ۔ ○ نیازی ئے مارس مس، او دا مار دنیا نا
 گل قوماتازی آ حکومت کیک۔ مار اسے وار تو خدا او اونا تخت نا مون آ رسیفنگا۔ ○
 ۶ نیازی ہمو ریگستان نا گنڈ آرا آراڑے کہ خدا اوڑکے جاگے س جوڑ کرینس۔ واڑے
 ۷ اونا نمس نیم سال اسکان خیال تخنگ۔ ○ ولدا آسمان آ جنگ شروع مس۔ بیکاتیل او
 ایلو ملائکا اژدہار او اونا سنگتاتے تو جنگ کریہ۔ اژدہار او اونا سنگتاک ہم جواب
 ۸ ئی جنگ کریہ۔ ○ ولے اژدہار جنگے باتس۔ دا او دانا سنگتاک آسمان آن خینگار۔ ○
 ۹ او دا بھلا اژدہار، کہ ایلیس او شیطان پاننگک، دنیا نا بھازنگا بندغاتے ریفک۔ دا
 او دانا سنگتاک دُغار آ خینگار۔ ○

- ۱۰ ولدا ای آسمان آن اسے بھلو توارس پنگٹ کہ پاریکہ
 ”ہمو کہ دے او نن خدا نا مون آنا مزہبی آ ایلمتازی آ الزام تخاکہ،
 دُغار آ پنگٹانے۔

واڑان معلوم اے کہ خدا نا نجات بسونے، او خدا تینا طاقے نشان بسونے۔
 خدا دنیا نا حکومتاتے خلاص کرینے، او تینا مقرر کروکائے حکومت بسونے۔ ○

۱۱ ننا سنگٹاک سور نا قربانی آ وتر او راست نا پیغام نا گواہی تینگ
نا وجہ غان کٹار۔

۱۲ وافک دا پیغام کے تینا جان نا پروائے ہم کتویرہ،
بلکہ کسفنگنگ کے تیار اترہ۔

اے آسمان ٹی ریپنگو کاک، ہندا خاطر آن خوشی کبو۔
۱۳ ولے، ڈغار آ ریپنگو کاک، ٹمے آ آفسوس، آتے کہ شیطان ٹمے آ
ڈغار آ بسونے۔

۱۴ او بھاز غصہ ٹی اے، آتے کہ اووے خبر اے کہ اونا بڑا نا وخت
ژو بریک۔

۱۵ آرا وخت آ آڑو بار خنا کہ "ای ڈغار آ خینگٹ"، تو ہمو نیازی آن کہ مارس ووی
۱۶ مسوس، اونا رند آٹ لگا۔ آ نیازی نے ارا بھلو باز نا پرہ تینگ، تاکہ بال کے،
او تینا جاگہ یعنی ریگستان آ کائے۔ وڑے اونا مسہ نیم سال اسکان خیال تینگ، تاکہ
۱۷ آڑو بار اووے نسخان تیف۔ آ آڑو بار نیازی نے کسفنگ کے تینا با آن ویر نا اسہ
۱۸ بھلو سیلا بس راہی کرے۔ ولے ڈغار دا نیازی نا مدتے کرے۔ ڈغار ٹی تلمار جوڑ
۱۹ مس، او ٹی ویر گم مس۔ آ آڑو بارے دا نیازی آ سخت غصہ بس۔ دا اونا ہمو آولیا واتا
گنڈ آ ہنا، آرافک کہ خدا نا حکمتے منارہ او خدا نا راستیگا پیغام آ گواہی تسرہ، تاکہ
۲۰ اوفتے تو جنگ کے۔ دا ہمو پیغام اے کہ خدا عیسیٰ نا ذریعہ آٹ مخلوق آ راہی تسونے
۲۱ تہ۔ آ آڑو بار سمندر نا کینارہ غا سلوک اسکہ۔

ارا خرابینگا ساداراک

۲۲ ولدا ای سادارے سمندر آن پیش تینگ آ خناٹ۔ اونا وہ مرغ او ہفت
کائٹم اترہ، او اونا ہر مرغ نازی آ تا جس اسکہ۔ اونا ہر کائٹم نازی آ خدا نے بے عزت

- ۲ کنگ کے گھر نا لوزاک لکھوک اترہ۔ ○ وا خرابنگا ساوار بھلو جنگلی ویشی سے آن
بار اسکے، ولے وانا تنگ ریچ نانتے آن بار اترہ او باتہ شیر ناپاغان بار اسکے۔
- ۳ اڑو بار تینا تخت او تاج او طاقتے داوے تس۔ ○ وا ساوار نا اسے کاٹمس سخت پی
اسکے، ولے اونا کاٹم ناٹپ جوڑ مس۔ دنیا نا بھازنگا بندغاگ حیران مسر، او اونا رند
اٹ ہنار۔ ○ بھازنگا بندغاگ اڑو بار نا عباوتے کریر، اتے کہ اڑو بار وا ساوارے طاقت
تسوٹس۔ اوفک ساوار نا عباوتے ہم کریر۔ اوفک صفت کریرہ وا پاریر کہ "ویرے
ساوار آن بار طاقت آرے، او ویر واڑو جنگ کنگ کیک؟" ○
- ۵ خرابنگا ساوارے طاقت تینگا کہ او خدائے بے عزتی ویت یعنی کرینگ تسکے۔
- ۶ اوڑو طاقت وھن کنگ کے مسہ نیم سال اسکان اسکے۔ ○ او خدا نا باروٹ گھر پارے۔
- ۷ او آسمان او جنت ٹی رینگو کا بندغاٹے ہم کرینگ تس۔ ○ اووے وا طاقت ہم تینگا کہ
خدا نازی ایمان تجوکاتے تو جنگ کے، اوفتے کئے۔ اووے ہر جتا نا زبان پاروکاتا،
۸ ہر اسے قوم نا او ہر اسے نسل نا بندغاتا زی آ طاقت ہم تینگا۔ ○ ہمیشہ نا زندگی
حاصل کروکاتا پنگ دنیا نا جوڑ منگ آن مست قربانی آسور نا کتاب ٹی لکھوک او۔
دافتے آن علاوہ ایلوفک گل وا ساوار نا عباوتے کریرہ۔ ○
- ۹ کنا پیتاتے غور اٹ ہیمبو۔ ○ آرا ایمان تجوکاتے کہ ایمان تینگ نا وجہ غان قید
مروٹی اے، او ضرور قید مریک۔ آراوے کہ قتل مروٹی اے، او ضرور قتل مریک۔
او ہندا وخت ایمان تجوکاتے کے آزمائش نا وخت اے۔ ○
- ۱۱ ولدا ای اسے پین خرابو ساوارس خنٹ کہ ڈغار آن پیش تما۔ اونا خڑ آن بار ارا
۱۲ خرغ اترہ، ولے او اڑو بار آن بار بیت کریرہ۔ ○ اولیکو خرابنگا ساوار آن بار واڑو ہم
طاقت اسکے۔ او ڈغار آرینگو کا بندغاٹے آن زور اٹ اولیکو ساوار نا عباوتے کریرہ،
۱۳ آرا نا کہ ٹپ جوڑ مسوٹس۔ ○ اڑٹ میکو ساوار بھاز بھلو معجزہ نشان تس، او بندغاتا
۱۴ مون آ آسمان آن ڈغار آخرا رہی کریرہ۔ ○ او ڈغار آرینگو کا بندغاٹے ہندا معجزہ غاتے
آن ریفیکہ کہ داوے اولیکو ساوار نا جاگہ غا نشان تینگ نا طاقت تینگا۔ ساوار بندغاتے

پارے ”ہمو کہ زغم اٹ ٹپی مسوس ولے پدی جوڑ مس، اونا عزت تننگ کے اونا
 ۱۵ شکل اٹ بتس جوڑ کبو۔“ ۰ اڑٹ میکو سادارے واطاقت تننگاٹس کے اولیکو سادار
 نابت ٹی ساہے شاعے، تاکہ بت بیت کنگ کے، او ہمو بندغاتے، ارافک اونا
 ۱۶ بچے سجدہ کپس، کسنگ کے تا۔ ۰ خرابنگا سادار گل بندغاتے آ، کہ وافک چنگ
 انرہ یا بھلن، امیر انرہ یا غریب، مالک انرہ یا مے، زور اٹ اوفتا راست میکو دو
 ۱۷ یا پیشانی نازی آنشائس خلک۔ ۰ اگہ کسے آہمو وخت اسکان دا سادار نا پن یا
 سادار نا نمبر نا نشان آلویک، تو اووے اجازت آلویک کہ او کاروبار کے یا سودا بچے۔ ۰
 ۱۸ اے گل خوانو کاک، سوچ کبو، او خداٹھے عقل مندی ایتک۔ دا خرابنگا سادار نا نمبر
 فش صد شست او فش (۶۶۶) اے۔ ۰

اولیکو وار سور نا ذریعہ اٹ بچو کاک

۱ **ب** ولدا ای براٹ، تو خنٹ کہ سور اسے لکھ چل او چار ہزار (۱،۳۳،۰۰۰)
 بندغاتے تو یروشلم شار نا صیون پنی آمش آسلوک اسکہ۔ وافک ہمو بندغاک انرہ
 ۲ کہ اوفتا پیشانی نازی آسور نا پن او باوہ خدا نا پن ہم لکھوک اسکہ۔ ۰ ولدا آسمان
 آن اسے بھلو توارس بس کہ وانا توار آبشار نا تمنگ یعنی ہورہ نا توار آن بار اسکہ۔
 ۳ واڑتو اسے پین توارس ہم اسکہ کہ منہ رباباتا توار آن بار اسکہ۔ ۰ اسے لکھ چل او چار
 ہزار بندغاک خدا نا تخت، چار سادار او پیست او چار معتبراتا مون آصفت کریسہ
 اسے پسکنو شعرس خلگرہ، کہ دا شعرے صرف وافک خلنگ کبرہ۔ دا بندغاتے آن
 ۴ علاوہ دنیا نا کس دا شعرے بیل کنگ کپک۔ ۰ دا ہمو بندغاک او کہ وافک رنڈی
 بازی او زنا کنتو، بلکہ اڑے کہ سور کاٹک، وافک اونا رند اٹ کارہ۔ وافک خدا نا
 ۵ سور کے اولیکو وار گچین کنگانو۔ ۰ وافک بے عیب انرہ او اصل دروغ ترنتو۔ ۰

مُسہ ملائکاتا پیغاماک

- ۶ ولدا امی اسہ ملائکس خنٹ کہ بیز آسمان آبال کریکہ۔ اوڑتو ڈغار ناہر قوم، نسل
 ۷ اوہر زبان والتے کے ہمیشہ نا زندگی ئے تروکا پیغام آنکہ۔ ۵ او زور آن توار خلیسہ
 پارے "خدا ئے عزت ایبتو، او اونا عباوتے کبو، آتقے کہ واسہ وخت بسونے کہ او
 مخلوق نا فیصلہ ئے کہ۔ بمو نا عباوتے کبو کہ او وا ڈغارے، آسمانے، سمندرے او
 ویر نا چشمہ غاتے جوڑ کرینے۔" ۵
- ۸ واکان پد ارٹ میکو ملائک بس، پارے "بابل شار تباہ مسونے، کہ وا شار نا
 بندغاک ایلوکل قوماتا بندغاٹے شرابی او زنا کرینو، تاکہ خدا نا ہزا اوفتے آر سینگے۔" ۵
- ۹ وافتا رند آٹ مسٹ میکو ملائک زور آن وا پاریسہ بس "آرا بندغ ہم خرابنگا
 ۱۰ ساوار او ساوار نا بت نا عباوتے کیلک، یا تینا وویا پیشانی آ اونا نشانے خلیک، ۵ او
 خدا نا غصہ غان بچپک، او وا غصہ اووے عزاب نا شکل آٹ تیننگ۔ اووے وا عزاب
 ۱۱ ملائکاتا او سور نامون آ گوگرتی آخا نا شکل آٹ ر سیننگ۔ ۵ او وا ہزا نا نشان کے
 موٹ ہمیشہ ہمیشہ کے مریک۔ بت نا عباوتے کروکا او وویا پیشانی آ خرابنگا ساوار نا
 پن چھاپ کروکاتے کے دے او نن ہمیشہ اسکان آرام مفروئے۔" ۵
- ۱۲ وا وخت آ ایمانداراک، کہ خدا نا حکماتے منیرہ او عیسیٰ نا زی آ ایمان تیننگ
 آن برہمینگسہ، اوفتے صبر کروئی اے۔ ۵
- ۱۳ ولدا کنے آسمان آن حکم ر سیننگ کہ "لکھ، بمو بندغاک خوش قسمت او آرافک
 کہ خواہہ عیسیٰ نا خاطر آن تینا جان نا قربانی ئے ایبتیرہ۔"
 او خدا نا پاکنگا روح پاک "آؤ۔ اوفک سخت کاریم کرید۔ واسہ اوفتا نتیجہ ٹی
 آرام کیرہ، او اوفتا کاریمتا بدلہ اوفتے تو اوار مریک۔" ۵

بے ایمانانا سِزا نا وِخت بَسونے

- ۱۳ ولدا ای بُراٹ کہ اسے پیونو جمرس اُسک۔ اونا زی آ اُسٹس ٹولوک اُسک کہ وا بندرغ آن بار خینگا کہ۔ اونا کاٹم نازی آ خیسُن نا تاج او دُو ٹی تہ تیزو لشی س اُسک۔
- ۱۵ ولدا اسے پین ملائکس بھلا عبادت خانہ غان پیش تما، او زور اٹ جمر نازی آ ٹولوکاے پارے "واسه لشی ئے تینا چلیف، آتے کہ واسه دُغار نا بے ایمان آ بندغاتا فصل بسونے، او دواوے لاب کروئی اے۔" جمر آ ٹولوکا بندرغ تینا لشی ئے دُغار آپیری تِس، او دُغار نا بندغاتا فصل روتنگا۔
- ۱۷ ولدا ای خنٹ کہ آسمانی آ بھلا عبادت خانہ غان اسے پین ملائکس بس، کہ اونا دُو ئی ہم اسے تیزو لشی س اُسک۔
- ۱۸ اسے پین ملائکس، کہ دُنیائے تباہ کنگ کے خاخر نا طاقت اونا دُو ئی اُسک، قُربان گاہ غان پیش تما او زور اٹ تیزنگا لشی ئے بیفوکا ملائکے پارے "تینا لشی اٹ دُغار نا بسوکا اَنگور تے کاٹ کرک، آتے کہ وا اَنگور اک بسونو۔" ملائک لشی ئے تینا دُغار نازی آپیری تِس، او کُل اَنگور اک کاٹ مسر۔ واک اَنگور نا جوس جوڑ کروکا جاگہ ئی خینگار، کہ داڑے خُدا نا غصہ دافقے آ ظاہر مس۔
- ۱۹ اَنگور اک وا جاگہ ئی گوٹ کنگار۔ وا اَنگور تا جوستے آن بار بے ایمانانا وِتراک وِریاب آن بار پیش تما، کہ وا وِریاب اِرا صد میل اِسکان اُسک او پَنچ فٹ اِسکان شیف اُسک۔
- ۲۰

آخری هفت وِباک

- ۱ ولدا ای آسمان آ اسے پین حیرانی او خولفوکو بیتس خنٹ۔ ای هفت
- ۲ ملائکاتے هفت وِباتے تو خنٹ، کہ واک خُدا نا غصہ نا آخری عزاباک اُتره۔ ای

اسہ سمندر س، کہ شیشہ غان بار آسکہ او وا ٹی خاخر اوار آسکہ، خناٹ۔ ای ہمو فتنہ ہم
 خناٹ آرافک کہ خراہنگا سادار او اونا بت نا عبادتے کتو یسر او اونا نمبرے خلتو یسر۔
 وانا معنی اے کہ وا خراہنگا سادار باتو نے۔ وا بکتو کاک سمندر نارہی آسلوک رباب
 خلنگ آٹ خدا نا صفتے کیرہ۔ ۱۰ وافک پغمبر موسیٰ نا شعرے، کہ تورات ٹی لکھوک
 ۲ اے، پاریر۔ وافک سور نا صفتے کریسہ پاریر

”اے خدا تعالیٰ، نا کاریماک بھاز بھلن او۔

اے ہمیشہ نا باوشاہ، نا نشان تروکا کسر راست اے۔ ۱۰

۲ وا دنیا ٹی گل بندغا کہ نے عزت ایتیرہ او نا صفتے کیرہ،

آنتے کہ نی پاک صاف اُس۔

بر قوم نا بندغا کہ بریرہ او نا عبادتے کیرہ،

آنتے کہ واسہ نا انصاف گلانا مون آ ظاہر مسونے۔ ۱۰

۵ ولدا ای خناٹ کہ آسمان ٹی خدا نا بھلا عبادت خانہ نا گل آن مقدسنگا جاگہ

۶ یلنگا۔ ۱۰ ہفت ملائک، کہ اوفتنے تو ہفت وبا آئرہ، بھلا عبادت خانہ غان پیش تمار۔

۷ وافک دے آن بار روشنائی تروکا پیونو پچ بینوک او سینہ غاتا زمی آ خیسن نا پشہ

۸ تفوک آئرہ۔ ۱۰ خدا تو اوار موجود چار ساداراتے آن اسٹس اوفتنے ہفت خیسن نا

۹ تال تیس، کہ وافک ہمیشہ رینگو کا خدا نا غصہ غان پُر آئرہ۔ ۱۰ بھلا عبادت خانہ موٹل

آن پُر مس۔ وا خدا نا طاقت نا نشانس آسکہ۔ ہمو وخت اسکان کہ وا ہفت ملائکاتا

ہفت وباک خلاص تئویر، کس عبادت خانہ ٹی پیہنگ کتو۔ ۱۰

خدا نا تینا غصہ ئے دُغار آ شولنگ

۱۱ باب ولدا ای اسہ بھلو توارس بنگٹ کہ وا ہفت ملائکاتے پارے ”ہیمو، او وا

ہفت تالالتے، کہ خدا نا غصہ غان پُر او، دُغار آ شولبو۔ ۱۰

- ۲ اولیکو ملائک تینا تالے ڈغار آشولا۔ ہمو بندغاتے بھار ظل تروکا ٹپاک ظاہر مسر،
 ارافتے آ کہ خرابنگا سادار نا نشان اوفتے آپچھاپ اسکہ یا اونا بت نا عبادتے کرہ۔ ۰
- ۳ اِرت میکو ملائک تینا تالے سمندر ٹی شولا۔ او وتر جوڑ مس او سمندر ٹی ریٹنگو کا
 کل سادار اک کسکر۔ ۰
- ۴ ولدا مسٹ میکو ملائک تینا تالے دریاب او چشمہ غاتے آشولا، او دافک ہم کل
 ۵ وتر جوڑ مسر۔ ۰ ای ہمو ملائکے کہ ویر نا بیتاک اونا ڈو ٹی آنرہ۔ دا پاننگ آبنگٹ
 "اے کل آن مقدسنگا، کہ آنسہ او نی آریس،
 ۶ نی صبح فیصلہ کروکا اُس، او نی صبح فیصلہ کریس۔ ۰
 اتے کہ دافک نا پسکسنگا پیغام نازی آ ایسان تھو کا تا او نا پغمبر اتا
 وترتے شولا،
 او نی ہم اوفتے بدلہ کے وتر شولاس۔ ۰"
 ۷ داکن پد ای قربان گاہ غان توارس بنگٹ
 "اے خدا تعالیٰ، نا فیصلہ غاک ہمیشہ راست او صبح او۔ ۰"
- ۸ ولدا چار میکو ملائک تینا تالے دے نازی آشولا، او دے اِ اجازت او طاقت
 ۹ تینگا کہ بندغاتے ہوشے۔ ۰ بند غاک دے نا خاخر آن ہوشنگار، ولے دافک ولدا ہم
 گناہ او بُرائی تے آن ہر سینگٹویر، او خدا نا صفتے کتویر، بلکہ خدا کے کفر پاریر، کہ ہر
 ۱۰ ہیست او ہر گڑا خدا نا ڈو ٹی آرے۔ ۰
- ۱۱ ولدا پنج میکو ملائک تینا تالے خرابنگا سادار نا تخت آخسا۔ سادار نا بادشاہی ٹی گپ
 تارمہ مس۔ مخلوق عزاب آن تینا ڈوی تے گٹ ہلک۔ ۰ اوفک دا تکلیف او تینا ٹپاتا
 ۱۲ ظل نا وجہ غان خدا کے کفر پاریر، ولے ولدا ہم گناہ او بُرائی تے آن ہر سینگٹویر۔ ۰
- ۱۳ ولدا شش میکو ملائک تینا تالے دریاب فرات ٹی شاغا۔ دریاب باریس تاکہ
 دے ٹک نا گنڈ آن بروکا بادشاہ تے کے او اوفتا فوجاتے کے کسر جوڑ مرے۔ ۰ ولدا
 ای اژدہار نا، خرابنگا سادار نا او دروغ نا پغمبر نا باتے آن مسہ ناپاکو روح پوٹ نا

- ۱۳ شکل آٹ پیش تمنگ آخناٹ-○ وا شیطاں نا رُوحک اُترہ، کہ معجزہ نشان تِسِر-
وا مُسہ رُوحک وُنیانا کُل بادشاہ تے آکارہ، وافتے کُلے اوار خُدا تعالیٰ نا خلاف جنگ
کے مُچ کیرہ-○
- ۱۵ یِئسی پارے "غور آٹ بمبو- اسی ناگمان وُز آن بار برہوہ- بمو بندرغ خوش
قسمت اے کہ اووے سمبال اے، او تینا پُچاتا حفاظتے کیک، تاکہ مخلوق نا مون
آ لغز چرخ کپ، او شرمندہ مَف-○
- ۱۶ ولدا خرابنگا رُوحک بادشاہ تے اسہ جاگے آ مُچ کیر کہ داوے عبرانی زُبان نی
"برمجدوَن" پاریرہ-○
- ۱۷ ولدا هفت میکو ملائک تینا تالے توئی خسا- آسمان نا بھلا عبادت خانہ نا تہہ نی
تخت آن بھلو توارس بس "واسہ کاریم پورہ مس"-○ ولدا گروک او هورہ توار
کیر، او بھلو زلزلہ مس- وُھنو زلزلہ بندرغ نا وُغار آ بنگ آن پد تئویس- وا
۱۹ کُل آن خطرناکینا زلزلہ اسکہ-○ بھلا شار یعنی بابل وا زلزلہ غان مُسہ بشخ مس او ملکاتا
ایلو شاراک ہم تباہ مسر- ہندن خُداے بابل شار اُست آ بس- او تینا غُصے
اورا شولا-○ کُل جریرہ غاک او مَشک خلاص مسر-○ او آسمان آن بندغاے آترونگر
۲۰ تما، کہ وافتے آن آسٹ نا وُزن تقریباً پنجا سیر اسکہ- وا مصیبت ہم سخت اسکہ، ولے
ولدا ہم مخلوق خُدا کے گُفر پارے-○

مشہورِ بگا رنڈی خرابنگا سادار نا زی آ تُولوک نا مثال

- ۱ **ب** ولدا هفت ملائکاتے آن، کہ وافتے تو هفت تال اُترہ، اسٹس کنے آ بس،
پارے "کن تو برک- اسی نے نشان ایٹیوہ کہ ہمر مشہورِ بگا رنڈی نے سِزار سینلگ-
۲ وا بمو شار اے کہ وریا باتا رہی آ جوڑ کروک اے-○ وُنیانا بادشاہک وا شار نا
۳ نیازی تے تو زناکاری کیر، او وُنیانا بندغاک وافتے تو سنگتی تجار-○ ملائک خُدا نا

پاکنگا زوج نا طاقت اٹ کئے ریگستانے آوے۔ اسی اوڑے اسے نیازی س خیسندو
 رنگ نا خرابو سادارے نازی آتولوک خنٹ۔ خدا نا خلاف گفر نا پیتاک وا سادار
 ۲ ناگل جان آ لکھوک اترہ، او سادار نا ہفت کاٹم او وہ مرغ اترہ۔ نیازی وانگری
 او خیشن رنگ نا چچ پیناس۔ زناکاری نا وجہ غان او بھار پیسہ کناس۔ اونا وڈو ٹی
 ۵ خیشن نا تاس او جان آتہ قیمتی آخوار، خیشن او پیون نا زیوراک اترہ۔ اونا
 پیشانی نازی آ لوزاک لکھوک اترہ کہ واقتا معنی وگوک اے
 ”بھلا شار بابل، کہ گناہ نا وجہ غان مشہور اے، یعنی زناکاری

نا وجہ غان۔“

۶ اسی خنٹ کہ وا شار والاک بھار پیتی نازی آ ایمان تجوکاتا ورتے گنگوئر
 او خوش اترہ۔

۷ آرا وخت آای وھن خنٹ، بھار حیران مسٹ۔ ملائک کئے آن ہریفے ”نی
 آنتے حیران مس؟ اسی نے وا خرابنگا سادار نا، کہ اونا ہفت کاٹم او وہ مرغ او، او
 ۸ وا نیازی نا، کہ سادار نازی آتولوک اے، اوقتا رازاتا معنی پوہ کیوہ۔ ہمو
 خرابنگا سادار، کہ نی خناس تہ، وختے آ زندہ اسکہ، واسہ آفک، او مون آجاتا ہرانا
 جاگہ غان پیش تہک او ہمیشہ نا ہزار سینگل تہ۔ وا وڈیا نا بند غاک، کہ اوقتا پنک وڈیا
 نا جوڑ منگ آن مسٹ ہمیشہ زندہ رہینگو کا کتاب ٹی آفس، اوفک وا سادارے خیرہ
 حیران مریرہ، آتے کہ وا سادار مسٹ اسکہ، واسہ آف، وا دلدا ظاہر مریک۔

۹ ”وا پیتاتے پوہ منگ نا ضرورت اے۔ وا ہفت کاٹم ہفت مشک او، کہ
 ۱۰ نیازی واقتا زی آتولوک اے۔ وا ہفت باوشاہک ہم آریہ۔ پنچ نا باوشاہیک
 خلاس مسونو، اسٹس واسکان کنگ ٹی اے، او آخری واسکان جتے۔ آرا وخت آ
 ۱۱ آخری باوشاہ بریک، او مچہ وخت کے باوشاہی یک۔ او وا سادار، کہ مسٹ اسکہ
 واسہ آفک، ہفت باوشاہ تے آن پد ہشت میکو باوشاہ مروے، او ہمیشہ نا ہرانا
 جاگہ غا راہی تینگوے۔“

- ۱۲ "او واوہ مرغ، کہ نی خناس تا، وا باوشاہ او کہ وافک واسکان باوشاہی کنتو۔
 ۱۳ وافتہ ہم سوار تو سنگتی کے چم وخت کن باوشاہی نا موقعہ رسینگ۔ ○ وافتا کل
 ۱۴ نا مقصد آسٹ اے۔ وافک تینا طاقے خرابنگا سوارے ایتیرہ۔ ○ وافک کل سور نا
 خلاف جنگ کیرہ، ولے سور تینا گچن کروکا بند غاتے تو اوار وافتہ کلک، آنتے کہ وا
 سور جہان نا مالک اے او باوشاہ تا باوشاہ اے۔ ○"
 ۱۵ ملائک کئے وا ہم پارے "نی خناس کہ رنڈی وریاب نا ویر نازی آتو لوک آسک۔
 ۱۶ وا ویک وینا نا قوم، نسل او جتا نا زبان پاروکاک او۔ ○ او وہ مرغاتے، کہ نی خناس،
 وافک او خرابنگا سوار وا نیازی آن نفرت کیرہ۔ وافک اونا ہر گرائے پلیرہ، اووے
 ۱۷ لغز کیرہ، اونا جان نا سوتے گنیرہ، او خاخر ٹی ہوشیرہ تہ۔ ○ واپتاک مرور آنتے کہ خدا
 اوفتا آستاتے ٹی شانانے۔ اوفک کل اتفاق کیرہ، تینا طاقے خرابنگا سوارے ایتیرہ،
 ہمو وخت اسکان کہ خدا نا کروکا اقرار پورہ متے۔ ○
 ۱۸ "وا نیازی ئے کہ نی خناس، ہمو شار اے کہ وینا نا باوشاہ تا زی آ حکومت
 یک۔ ○"

زیبا او کاروباری آشار بابل نا تباہ مننگ

- ۱ **۱۸** واکن پد ای اسہ پین ملائکے، بھلو طاقے آٹ آسمان آن شیف بینگ آ
 ۲ خناٹ۔ اونا بینگ آن کل آؤغار آروشنائی مس۔ ○ او زور آن توار خلیسہ پارے
 "بھلا شار بابل تما، تباہ مس،
 واسہ وا جن، بدروح، او بھازنگا خرابنگا چکاتا آرا جوڑ مس، ○
 ۳ آنتے کہ کل قوماتا بند غاک شرابی تے آن بار وا شار نا گناہ گاراتے تو سنگتی
 کرینو، واژان گناہ نا مزے بیفیر، یعنی واڑے زنا کیر۔
 وینا نا باوشاہک ہم واڑے گناہ گاراتے تو سنگتی کیر او وا سنگتی

نا وَجہِ غان امیر مسر۔"

ولدا ای آسمان آن اسہ پین توارس بنگٹ کہ پاریکہ

"کنا کسر آ بروکا بندغاک، واژان پیش تمبو۔

ثم واشار نا گناہ گاراتا کاریستے ٹی شریک مقبو،

ناکہ ثم واقتا یزا ٹی شامل مفرے۔"

واقتا گنابک بندادہ بھاز مسر

کہ پین موقعہ آف کہ خدا اوفتے معاف کے۔"

اوفتے تو بندن مریک، دھن کہ ایلوفتے تو کریسر،

او آخس کہ کریسر، اوقتا یزا ارا بندادہ مریک۔

آخس کہ مئے تکلیف او مصیبت تسونر،

ارا بندادہ تکلیف او مصیبت اوفتے یلک۔"

دھن کہ اوفک تین کے بھاز دولت مچ کریسر او تینے عزت تسونر،

بندن اوفتے آ بھاز عزاب او غمی بریک،

آنتے کہ اوفک مغرور او، او تینا است ٹی پارہ

"نن گووی آن، نن جنوزان مقفہ،

ننے آ اصل غم بفلک۔"

بندا خاطر آن واشار نا بندغاتے آ اسہ وے ٹی گل مصیبتاک برہرہ،

یعنی کینگ، غم او دکال اوفتے آ برہرہ۔

واشار خاخر ٹی بوشنگلک،

آنتے کہ خدا، کہ اوقتا فیصلہ کیک، گل آن طاقت ور اے۔"

ارا وخت آ دنیا نا بادشاہک، کہ واشار نا گناہ گاراتے تو سنگتی کریسر، واژان موٹل

او خاخر نا لمبہ غاتے خیرہ، اوفک بوغیرہ او ماتم کیرہ۔" اوفک خولیرہ، وا مصیبت

آن مر سلیرہ، او پارہ

”اے بھلا شار بابل والا، تم کے افسوس۔

تم واخ زو تباہ مسورے۔“

۱۱ ونبیا ناروبار کروکاک ہم ماتم او افسوس کیرہ، آنتے کہ اوفتا گڑاک واسہ سودا
۱۲ مفسہ۔ واسہ کس اوفتے آن خیمسن، پیون، زیباؤ خل، قیمتی آخوار، جتا دُول نا
جواننگا پنچاک، خوشبو تروکا پاناک، پیل نا دستان، او ایلو گیمینگا پانائے آن جوڑ کروکا
۱۳ گڑائے، کانسی، آبتی او سنگ مرمر نا گڑائے بلسہ۔ اوفک مصالحہ غاتے، خوشبو تے،
شراب او زیئون ناتیل، جواننگا نت او خولم، مال او میٹل، ٹلی او مے تے ہم بلسہ۔
۱۴ کاروبار کروکاک شار نا بند غاتے پارہ ”آخس ہم گڑاک کہ تم تین کے مچ کیرہ، اوفک
۱۵ گل خلاس مسر۔ واقفے تم پد آخمپورے۔“ ہو بند غاک کہ دا شار ٹی کاروبار کریسیر
۱۶ او امیر جوڑ مسور، خولیس آن فر سلیرہ، ماتم او افسوس کیرہ۔ اوفک پارہ
”افسوس، وا بھلا شار کے افسوس،

کہ نی کیمنو پچ، خیمسن او پیون، زیباؤ خل او قیمتی آخوار تے بیناس۔
واخ زو تباہ مس۔“

۱۷ اسہ وار تو دا شار نا گل گڑاک تباہ مسر۔ ہمو وخت آ گل کشتی چلیفو کاک او
واقفے ٹی مسافر اک، بھلا افسراک او ایلو بند غاک، کہ کشتی تے ٹی کاروبار کیرہ، فر
۱۸ سلیرہ۔ آرا وخت آ اوفک خاخر نا لمبہ غاتے او موٹے خنیرہ، تو زور آت پارہ ”واژان
۱۹ مست ہنداخو بھلو شار جوڑ کننگتویس۔“ اوفک ماتم او افسوس کیرہ، او افسوس
کننگ نا نشانی کے تینا کاٹم آیش شاغیرہ۔ اوفک پارہ
”وا ہمو شار اسکہ کہ گل کشتی چلیفو کاک واژان امیر مسر،

ولے او واسہ واخ زو تباہ مس۔“

۲۰ واکان پد ملائکس پارے

”اے جنت ٹی ریمگو کاک، او خدا نا پسکننگا پیغام نازی آ ایمان تجو کاک،

اے پغمبر اک او شاگرد اک، خوش بیو،

اَنّے کہ خُدا اِنصاف کریں، او ٹا بد بے بلکونے۔
 ولدا اسے پین طاقت ورو ملائکس اسے بھلو نسلے آن بار غلس بیفے او سمندر ٹی
 خساتر۔ او پارے

”بھلا شار بابل ہم ہندن تباہ مریک، او ولدا اصل خینگپک۔
 وا شار آن ولدا کس ہم ڈھول او چاپ، او بندرغ نا خوشی کنگ
 نا توارے ہمپک۔

بر ڈول نا مزدوری کروکاک ہم وا شار ٹی خینگپس،
 او واڑے نسل ہم چلینگپک۔
 وا شار ٹی چراغ نا روشنائی مفرؤے،
 او بادشاہ او برامی نا خوشی نا شعراک ہم مفرور۔
 وا یمناک مرور اَنّے کہ وا شار نا کاروبار کروکاک تینے بے ایمانی
 آٹ امیر کریسر،

او وا شار نا جاؤگری نا وجرغان خل قوماتا بندغاک راستگا کسرے الانر۔
 بابل شارے وا خاطر آن یزا تینگ،
 اَنّے کہ پغمبر او خدا نا راستگا پیغام نازی آیمان تخوکاک واڑے کسفگار۔
 اوقتا وتر واڑے شولنگاس۔

۱۹ واکان پدا ای اسے بھلو توارس آسمان ٹی بنگٹ کہ وا مخلوق نا بھلو مچی سے
 نا توار آن بار اسکے۔ واک پاریرہ
 ”خداے صفت کبو،

کہ نجات او طاقت او عزت اوڑتو آرے۔
 اَنّے کہ او راست او صبح فیصلہ کروکا اے۔
 او ہمو شارے، کہ رنڈی آن بار وئیائے خراب کریس،
 اونا فیصلہ کرے۔

خدا اودے بڑا تِس اَنّے کہ دا اشار نا بندغاک اونا خزمت کروکاتے
واڑے کسفیر۔"○

۳ وافک ولدا زور آٹ صفت کریسہ پاریر
"خدا نا صفقے کبہ۔"

۴ او دا اشار ٹی بلوکا خاخر ہمیشہ لگوک اے۔"○
پیست او چار معتبراک او چار جوانیگا ساواراک تینا کاٹمتے شیف تیار، او تخت
آٹولوک آخداے سجدہ کیر، پاریر
"خدا نا صفقے کبہ، آمین۔"○

سور نا برام نا دعوت

۵ ولدا تخت آن توارس بس، کہ پاریکہ
"اے خدا نا راستیگا بندغاک،
کہ تُم چنگ یا بھلن اے،
او تینا اُستاتے ٹی خدا نا عزتے تخیے،
خدا نا صفقے کبہ۔"○

۶ ولدا ای مخلوق نا توارے، کہ آبشار نا تینگ نا توار او هوره نا توار آن بار
اسکد، بنگٹ۔ وافک پاریرہ
"خدا نا صفقے کبہ،

۷ کہ خدا تعالیٰ کل نا بادشاہ اے۔○
بہو، خوشی کیبہو۔

۸ بہو، اونا بھلنی نا صفقے کیبہو،
کہ واسہ سور نا برام نا وخت بسونے،

او برامی تینے برام کے تیار کرینے۔

بینگ کے زیباؤں پچ برامی نے بینگا۔

۸ وا زیبا بینگا پچ خدا نا پچین کرو کا تا پاک صاف منگ کے اسہ نشانس اے۔

۹ ولدا ملائک کے پارے "واوے لکھ،" وافک راست او۔ بمو بند غاک خوش

قسمت او کہ سور نا برام ٹی بے فنگانو۔

۱۰ اسی ملائک سجدہ کنگ کے اونا نت تے آتھا۔ ولے او کے پارے "بندن

کپہ۔ اسی نے آن بار او ایلو عیسی نازی آ ایمان تجو کا تے آن بار، کہ وافک عیسی نا

پیغام نازی آ ایمان تجیرہ۔ خدا نا خرمت کرو کو سے اٹ۔ صرف خدا نے سجدہ کرک،

آتے کہ پیش گوہی او ہر گزاتے، کہ اسی نے نشان تسوٹ او پغمبر اک وافتے لکھانو،

عیسی نا باروٹ رغامیرہ۔

پیون آ بلی نا زی آ تولو کا نا بھلو طاقتسے تو بینگ

۱۱ ولدا اسی آسمان آن پیونو بلی سے نازی آنوارس بینگ آ خناٹ، کہ وا "راست

او خیر خواہ" پاننگاکہ۔ او راست اٹ فیصلہ کرو کا اے او راست اٹ تینا جگاتے

۱۲ یک۔ اونا کا تم آ بھاز تاج آنرہ۔ اونا خنک بندن آنرہ، وھن کہ خاخر نا لمبہ غاک۔

۱۳ اونا زی آپس لکھوک اسکہ کہ واژان بے وس گس واوے تپک۔ او اسہ بھلو

کوٹس بیناس، کہ وانا زی آ وتر نا نشاناک آنرہ، او وا "خدا نا پسکینگ پیغام"

۱۴ پاننگاکہ۔ آسمان نا فوجاک پیونو پچ بینوک پیون آ بلی نازی آ تولو کا اونا رند اٹ

۱۵ آنرہ۔ اونا با آن اسہ تیزو ز غمس پیش تماکہ، کہ واژان او قوماتے کٹک۔ او واسہ آبن

نا لے تو وافتے آ حکومت یک۔ او خدا نا غصہ تو انگور نا جوس کشنگ آن بار تینا

۱۶ نت تے تو لتارک تا۔ اونا کوٹ آ او اونا ران آ او لکھوک اسکہ

"وا گل نا خدا او بادشاہ تا بادشاہ اے۔"

- ۱۷ ولدا ای اسہ ملائکے وے نازی آسلوک خنٹ، کہ او زور آٹ بال کروکا چکاتے
- ۱۸ پاریکہ ”کل ثما یبو، خدا نا وعوت ئم کے تیار اے۔“ یبو، باوشاہ تا، عزت مند اتا، فوجی تا، بلی او اوقتا سواری تا، مے تا او آزات مروکاتا سوتے گمبو۔“
- ۱۹ ولدا ای خرابنگا ساوار او وُغار نا باوشاہ تے خنٹ، کہ تینا بندغاتے مچ کریر تاکہ
- ۲۰ بلی نا سواری او اونا فوج نا خلاف جنگ کیر۔○ خرابنگا ساوار گرفتار کنگا۔ اوڑتو اوار ہمو وروغ نا پغمبر ہم اسکہ، آرا کہ خرابنگا ساوار نا جاگہ غا معجزہ غاتے نشان تسوس۔
- وا معجزہ نشان تینگ نا نتیجہ ہندن اسکہ کہ بھازنگاک بت نا عباوتے کریسر او خرابنگا ساوار نا پن اوقتا پیشانی آچھاپ کنگا تس۔ ساوار او وروغ نا پغمبر ہز تو ماک اوار زندہ ہمو بھلا خاخری خینگار، کہ وا خاخری گوگرت ہم اوار لگا کہ، او خاخری آجھیل
- ۲۱ آن بار خینگا کہ۔○ اوقتا فوجیک ہمو زغم آٹ کسفنگار، آرا کہ بلی نا سواری نا با آن پیش تہاکہ۔ کل شکاری آچکاک وافتا سوتے گنگر، سیر کریر۔○

شیطانے اسہ ہزار سال نا سیزا

- ۱ ب ولدا ای اسہ ملائکے خنٹ کہ آسمان آن یینگ ٹی اسکہ۔ اونا ووی جنتا سیزا
- ۲ نا جاگہ نا کلیت او ہتکڑی س اسکہ۔○ او آڑویارے، کہ شیطان یعنی ایلیس اے، ہتکڑی خلک، او اسہ ہزار (۱،۰۰۰) سال اسکان جنتا سیزا نا جاگہ ٹی بند کرے تہ۔○
- ۳ او جنتا سیزا نا جاگہ ئے قلف کرے تاکہ او اسہ ہزار سال اسکان مخلوقے ریفنگ کپ۔
- واکان پد مچہ وخت کے اووے یلہ مروئی اے۔○
- ۴ ولدا ای تخت آٹو لوکا ہمو بندغاتے خنٹ کہ اوفتے فیصلہ کنگ نا حق تینگا تس۔
- ای ہمو بندغاتا زوحاتے ہم خنٹ کہ وافک عیسیٰ نا باروٹ گواہی او خدا نا پسکینگا پیغام نا تبلیغ نا وجہ غان کسفنگار۔ وافک خرابنگا ساوار او ساوار نا بت نا عباوتے کتویسر، او نہ وافتا پیشانی یا ووتا زی آساوار نا نشان چھاپ اسکہ۔ وافک پدی

۵ زندہ مریرہ او ہزار سال اسکان خدا نا مقرر کروکا تو باوشاہی کیرہ۔ ایلو کہو کا بندغاںک
ہزار سال نا پورہ منگ اسکان پدی زندہ مفسرہ۔ واقیامت نا اولیکو پدی زندہ منگ
۶ نا وخت مروئے۔ ہمو بندغاںک خوش قسمت او کہ اوفک اولیکو قیامت نا پدی
زندہ منگ نا وخت ٹی زندہ مریرہ۔ وافقے آرٹ میکو وار موت بفک۔ بلکہ وافک
خدا او اونا مقرر کروکا کے ایماتے آن بار مریرہ۔ وافک اسہ ہزار سال اسکان خواجہ
تو اوار باوشاہی کیرہ۔

شیطان نا یلہ منگ او ہمیشہ نا سزا رسینگنگ

۷ اسہ ہزار سال آن پد شیطان قید آن یلہ مریک۔ ولدا او دنیا نا چارمہ گنڈ آ
قوماتے یعنی جوج ماجوجے ریفک، او وافقے جنگ کے تیار کیک، مچ کیک۔ وافقا
۹ تعداد ہنداخہ بھاز مروئے وھن کہ سمندر نا رہی آریکاںک مریرہ۔ وافک گل وغار
آتالان مریرہ او خدا نا گچین کروکا تا چارمہ گنڈ آن سلیرہ۔ ولے خاخر آسمان نا گنڈ
۱۰ آن بریک، اوفقے ہوشک۔ ولدا شیطان، کہ وافقے ریفے، دوزخ نا بھلا خاخر ٹی
خینگک، آراڑے کہ مست خرابنگا ساوار او وروغ نا پغمبر خینگاگر۔ وافک واڑے
ہمیشہ کن وے او نن ہوشنگیرہ، عزاب ٹی مریرہ۔

آخری حساب کتاب

۱۱ ولدا ای اسہ بھلو پیونو تختے آاسٹے خناٹ۔ وغار او آسمان اونا پینگ آٹ
۱۲ غایب مسر، او پد آخنگتویر۔ ولدا ای گل کہو کاتے، کہ وافک چنگک یا معتبراک
آئرہ، زندہ تخت نامون آخناٹ۔ کتاباک بلنگار۔ وافقا ہرنگ آن پد، نینگا یا خرابنگا
کاریمتا بدلہ تنینگ کے وافقا فیصلہ کنگا۔ ولدا اسہ پین کتابس، کہ وازندگی نا حساب

- ۱۳ کتاب نا کتاب ائسک، پلنگا-○ ہمو بندغاگ کہ سمندر ٹی وینگاٹر، یا کسکونر، او فیصلہ
 ۱۴ کے تیار اترہ، کل زندہ مسر، وافتا نینگا یا خرائنگا کاریختے کے وافتا فیصلہ کنگا-○ ہمو
 جناک، کہ وافک کبوکاتا زی آ حکومت جوڑ کریسر، وافک ہم دوزغ نا بھلا خاخر
 ۱۵ ٹی خینگار- وا بھلا خاخر اِرت میکو موت اے-○ آرا بندغ نا پن و احساب کتاب نا
 کتاب ٹی مفک، او ہمیشہ نا بھلا خاخر ٹی بوشنگ-○

پُسکَنگَا دُغار او جَنَت

- ۱ **ب** ولدا ای پُسکنو دُغار او آسائس خناٹ- اولیکو دُغار او آسان خلاص مسونر، او
 ۲ سمندر ہم خلاص مسونس-○ ولدا ای پُسکنگَا یروشلم شارے خُدا نا گندُ آن آسان
 آن شیف بنگ آخناٹ- وا بندن زیبا ائسک کہ برای ئے باوشاہ کے تیار کيس-○
 ۳ ولدا ای تخت آن زور آن توارس بنگٹ، کہ پارے "واسہ خُدا نا آرا بندغائے تون
 ۴ اے- خُدا بندغائے تو رینگٹ، او وافک وانا خاخنکا بندغاگ مریرہ-○ او خُدا وافتا
 پریشانی تے خلاص کیک- واڑے تکلیف، ماتم او کینگ مفک، ائتے کہ مُتکنگَا
 گڑاک او پیتاک خلاص مسونو-○

- ۵ تخت آتولوک آخدا پارے "ای کل گڑاتے پُسکن جوڑ کریٹٹ-"
 او کنے پارے "لکھ، ائتے کہ آرا بیتاتے ای پاوہ، وافک راست او، وافتے ٹی
 ۶ بچ شک آف-○ کل کاریماک خلاص مسر- ای ہمیشہ کن اٹ او کل گڑاتا مالک
 اٹ، یعنی شروع آن آلیس آخر اسکان ای اٹ- آرا بندغ ہم کہ ملاس اے، ای
 اودے حق ایٹیوہ کہ ہمیشہ نا زندگی تروکا ویر آن ویر گئے- وا اوڑکے ٹیکی اے-○
 ۷ او آرا بندغ آخر اسکان کنا زی آ ایمان تَجک او ہر سینکپک، او وا ٹیکی ئے حاصل
 ۸ کیک- ای اونا خُدا مریرہ، او کنا چننا مریک-○ ولے خولوکاک، غداراک، قاتلاک،
 زنا کردوکاک، جاؤدوگراک، بتاتا عبادت کردوکاک او دروغ تروکا، کل ہمیشہ نا خاخر

ٹی ہوشگیرہ۔ وا اِرت میکو موت مروے۔"

پُسکَنگِ یروشلَم شار

۹ ولدا بمو ہفت ملائکاتے آن، کہ اوقتا تالائے ٹی ہفت آخری دباک اُترہ،
اسٹس کے آبس، پارے "کن تو برک، اسی نے برایے یعنی سور نازائفے
نشان ایتہوہ۔"

۱۰ خدانا پاکنگا زوج نا طاقت کے آبس، او ملائک کے مَشے نائل آورے۔ او کئے
۱۱ پُسکَنگِ یروشلَم شارے نشان تس، کہ خدانا گنڈ آن آسمان آن شیف بسک۔ او ٹی
خدانا نور نا روشنائی اسکہ، او وا شار بمنڈن چمک تسک وھن کہ گبینگ پیرا، او بمنڈن
۱۲ صفا اسکہ وھن کہ شیمہ۔ او نا بھلو ویوالس اسکہ او وا ٹی ووانزہ دروازہ اُترہ۔ او وا
دروازہ غاتے آ ووانزہ ملائک خیالداری کریرہ۔ او وا دروازہ غاتے آ بہودی تا ووانزہ
۱۳ قوماتا پنک لکھوک اُترہ۔ او بر گنڈ آن مسہ دروازہ اُترہ، یعنی مسٹ وے یک
نا گنڈ آن، مسٹ وے کی النگ نا گنڈ آن، او بمنڈن مسٹ مسٹ ایلو ہر تو ما
۱۴ گنڈاتے آن اُترہ۔ او شار نا ویوالا تا ووانزہ بنیاو اُترہ۔ وافقے آ سور نا ووانزہ خاصنگا
۱۵ شاگروا تا پنک لکھوک اُترہ۔ ملائک کہ کن تو بیت کریسٹس، اوڑ تو وا شارے او
۱۶ وانا دروازہ غاتے او ویوالائے کچ کنگ کے اسہ خیشن نا لُس اسکہ۔ او شار نا چار
گنڈاتا مرغنی برابر اسکہ، یعنی آس کہ اونا پتنی اسکہ بندادہ اونا مرغنی اسکہ۔ ملائک
تینا خیشن نا لٹ تو وافقے کچ کرے، تو پانزہ صد (۱،۵۰۰) میل مرغنی او پتنی اسکہ،
۱۷ او بڑی تہ ہم بندادہ اسکہ۔ ملائک ویوال نا بنوئیے ہم کچ کرے۔ اونا کچ کنگ
۱۸ نا مطابق وا اِرا صد او شانزہ (۲۱۶) فٹ اسکہ۔ ویوال یشب نا جوڑ کروک اسکہ،
۱۹ او شار صفا خیشن نا جوڑ کروک اسکہ، بمنڈن صفا اسکہ وھن کہ شیمہ۔ او شار نا
ویوالا تا بنیاواک بھاز وول نا قیمتی آختے آن زیبا جوڑ کنگا تر۔ اولیکو ویوال یشب

۲۰ نا، اِرت میکو نیلم نا، مِسٹ میکو شَب چراغ نا، چار میکو زُغرو نا، ۵ پنج میکو عقیق نا،
شَش میکو لعل نا، هفت میکو سُنہری خُشت نا، هشت میکو فِیروزہ نا، نو میکو پَکھراج
۲۱ نا، وہ میکو سِمنی نا، یانزہہ میکو سَنگ سَنبلی نا، او دُوانزہہ میکو یاقوت نا اَسک۔ ۵ دُوانزہہ
دروازہ غاک دُوانزہہ قیمتی آخوار آتے آن جوڑ اَسرہ، ہر دروازہ اسہ قیمتی آخوار آن
جوڑ اَسک۔ شار نا بھلا کسر صفا خیمسُن آن جوڑ اَسک۔ ۵

۲۲ ای وا شار ٹی عبادت خانہ ختویٹ، اَنتے کہ وانا عبادت خانہ خُدا تعالیٰ او
۲۳ سور اے۔ ۵ شارے دے او توبے نا ضرورت اَلوئیکہ کہ روشنائی ایتیر، اَنتے کہ خُدا
۲۴ نا نُور وا ئی اَرے، او سور واڑکے چراغ آن بار اے۔ ۵ دُنیا نا قوماک وا روشنائی
۲۵ ٹی چرخ کیرہ، او دُنیا نا بادشاہک تینا مال مڈی تے واڑے اَتیرہ۔ ۵ وانا دروازہ غاک
۲۶ ہمیشہ ید مریرہ۔ واک اصل بند مَفسہ اَنتے کہ واڑے نن یا تارمہ مَفک۔ ۵ قوماتا
۲۷ مال مڈی او طاقت واڑے خُدا نا عزت تینگ کے اَنتگیرہ۔ ۵ ولے ہمو بند غاک کہ
ناپاک او یا دروغ تَریرہ، پین گناہ یا بُرائی کیرہ، واک اصل وا شار ٹی پیسنگ
کَسہ۔ صرف ہمو بند غاک پیسیرہ ارفتا پنک سور نا کتاب ٹی لکھوک او، کہ ہمیشہ
نا زندگی مے حاصل کیرہ۔ ۵

۲۲ **ب** ولدا ملائک کئے ہمیشہ زندگی تروکا ویر نا دریابے نشان تِس۔ وادیر شیشہ غان
۲ بار صفا اَسک۔ وا خُدا نا تخت آن او سور آن شروع مَسک، ۵ او پَسُن آشار نا بھلا
کسر نا نیام آن گدرینگاک۔ دریاب نا ہر توما کِنارہ غاتے آ ہمیشہ نا زندگی تروکا درختاک
خرار کہ وافتے ٹی سال ٹی تُو تُو نا دُوانزہہ دُول نا بیوہ غاک لگار۔ او وافتا پَناتے آن
۳ قوماک شفا حاصل۔ کیرہ۔ ۵ او وا شار ٹی گناہ او بُرائی کروکاک مَفرور۔ خُدا او اونا
سور نا تخت وا شار ٹی مروے، او وافتا زی آ ایمان تجوکاک وافتا عبادتے کرور۔ ۵
۴ واک وافتے خنیرہ، او خُدا نا پن وافتا پیشانی نا زی آ لکھوک مروے۔ ۵ واڑے
۵ تارمہ مَفرورے، او وافتے چراغ یا دے نا روشنائی نا ضرورت مَفرورے، اَنتے کہ خُدا
ہموڑے موجود اے او اونا نُور وافتے کے روشنائی اے۔ وا بند غاک ہموڑے ہمیشہ

کے بادشاہ تے آن بار رینگیرہ۔○

عِیسیٰ نا ناگمان آٹ بِنِنگ او مخلوقے بدلہ تِنِنگ

۶ ولدا ملائک کئے پارے ”واپتاک راست او، اصل ورورغ آفس۔ خدا، کہ تینا پاننگ رُوح نا طاقے تینا پُسننگ پیغام تروکاتے آ راہی کرے، او تینا ملائکے راہی کرے تاکہ ہمو پیتاے رغامے کہ اوفتے زو ثابت مردیٰ او۔“○

۷ عِیسیٰ پارے ”غور آٹ ہیمو۔ ای زو بریوہ۔ ہمو بندگاک خوش قسمت او کہ واکتاب نا پیتاے آیقین تخیرہ۔“○

۸ ای یوتنا واپیتاے بَنگٹ او خنٹ۔ واگڑاتا خننگ او پَنگ آن پد ای ملائک نا، کہ واگڑاتے کئے نشان تسوس، وانا نت تے آتماٹ، تاکہ ای اووے سجدہ کیو۔○
۹ ولے او کئے پارے ”ہندن کپہ۔ ای نے آن بار او پغمبر اتے او ایلو عِیسیٰ نازی آ ایمان تجوکاتے آن بار، کہ وافک واکتاب ٹی لکھو کا پیغامے منیرہ، خدا نا خرمت کرو کوے آٹ۔ صرف خدائے سجدہ کُرک او اونا عباوتے کُرک۔“○

۱۰ او کئے واہم پارے ”واکتاب نا کل پیتاے لکھ، چچ ویکیس، آتخے کہ وخت خُرک اے کہ پیتاک پورہ مریرہ۔○ آرا بندغ شیطان نا کسر آ پَنگ ٹی اے، واوے یلہ کُرک کہ او ہندا کسر آ بنیمہ کائک۔ آرا بندغ گناہ یا بُرائی کَنگ ٹی اے، او گناہ یا بُرائی کریسہ کائک۔ ولے آرا بندغ خدا نا کسر آ کائک، او ہندا کسر آ کائک، او آرا بندغ نیکو کاریم کَنگ ٹی اے، او نیکو کاریم کریسہ کائک۔“○

۱۲ عِیسیٰ پارے ”غور آٹ ہیمو۔ ای زو بریوہ۔ ای ہر بندغے اونا کاریم نا مطابق

۱۳ بدلہ ایٹیوہ۔○ ای ہمیشہ کن آٹ او کل گڑاتا مالک آٹ، یعنی شروع آن آلیس

آخر اسکان ای آٹ۔○

۱۴ ”ہمو بندگاک خوش قسمت او کہ وتر آٹ تینا پچاتے سلانو او پاک صاف

- مسونو۔ ہندا خاطر آن اوقتا حق آرے کہ شار نا دروازہ غان تہہ ٹی چیسیر، او ہمیشہ نا
 زندگی تروکا درخت نا بیوہ ئے گنیر۔ ۱۵ ۰ ہمو بندغاک کہ مخلوقے غلطو کسر نشان تسونر،
 قاتلاک، جاؤو گراک، زنا کروکا، بتاتا عباوتے کروکا، او عمل او پیتاتے اٹ
 دروغ تروکا، اوفک گل دروازہ غان پیشن سلیرہ۔ ۱۶
 "ای عیسیٰ تینا مللکے دا خاطر آن راہی کریٹ، تاکہ گل عیسائیک دا پیتاتا باروٹ
 پنیر۔ ای داؤو نا اولیاداتے آن اٹ، او سوب نا استار اٹ۔" ۱۷
 خدا نا پاکنگا زوج او برامی پارہ "برک"۔
 ہمو بندغاک کہ دا پیتاتے پنیر، واک ہم پارہ "برک"۔
 ہمو بندغاک کہ نلاس او، بدو، ہمیشہ نا زندگی نا ویرے، کہ دا ٹیکے اے، گمبو۔ ۱۸

آخری پیتاک

- ای یوحنا دا گواہی ایٹیوہ، کہ آرا بندرغ دا کتاب ٹی تینے آن گڑاس پین لکھک، تو
 خدا دا بیان کروکا دبا، بیماری او مصیبتاتے اوڑا راہی کیک۔ ۱۸ ۰ او آرا بندرغ دا کتاب نا
 پیتاتے آن گڑاسے خلاص کننگ نا کوشتے کیک، تو خدا دا کتاب ٹی بیان کروکا ہمیشہ
 نا زندگی تروکا درخت نا بیوہ ئے اووے تفک، او دا مقدسنگا شار ٹی رہینگیک۔ ۱۹
 عیسیٰ پاک "آؤ۔ دا پیتاک راست او۔ ای ژو پینگ ٹی اٹ۔" ۲۰
 ای یوحنا ہم پاوہ "خواجه، ژو برک۔" ۲۱
 او خواجه عیسیٰ نا رحمناک گل ایمان تجوکا تا زی آمرید۔ آمین۔ ۲۲

خاصیڳا لوزاتا معنی

• آدم نا اولیاد

والقب یعیسیٰ کے پسکینڳا عہد نامہ یعنی انجیل شریف ٲی بحاز وار استعمال کننگا نے۔
والوز نا معنی اے کہ ”بندغ نا باوہ“۔ متکینڳا عہد نامہ ٲی پغمبر وانی ایل والقبہ بمو بندغ
کے استعمال کرینے کہ او خدا نا مقرر کردکا مریک۔ وانی ایل نا خیال اسکے کہ وامون نا بندغ
ایلو بندغاتا فیصلہ کیے او بادشاہی کیے۔ بند خاطر آن یعیسیٰ والقبہ تین کے استعمال
کرینے آتے کہ او خدا نا مقرر کردکا اے، او بندغاک پوہ مرید کے یعیسیٰ جنت آن بسونے۔

• اسحاق (شاگرداتا کاریماک ۷: ۸؛ روپیو ۹: ۷؛ یہوویک ۱۱: ۹)

اسحاق پغمبر ابراہیم نا مار اسکے، او وانا اراما یعقوب او ییسو آثرہ۔ اسحاق نا معنی
اے ”مخوکا“، آتے کہ آرا وخت آخدا ابراہیم تو اقرار کرے کہ ”ای نے مارس لیتیوہ“، وا
وخت ٲی ابراہیم او اونا زائف ساثرہ پیر آثرہ، او ساثرہ مخا۔

• افتاہ (یہوویک ۱۱: ۳۲)

افتاہ اسے بہاؤرو فوجی س اسکے۔ اسے وختس او یہووی تا رہٹا جوڑ مس، اوقتا
رہٹائی ئے کرے۔

• اقرار

• (۱) متکینڳا اقرار (لوقا ۱: ۷۲؛ شاگرداتا کاریماک ۳: ۲۵؛ گلتیہ ۳: ۱۷)

یہوویک ۹: ۱

آرا وخت آخدا آدم، نوح، ابراہیم او داؤو تو بیت کرے، خدا اوقتے حکم تیس کہ

اوفک او اوفتا قوم نا بندغاک خُدا نا حکماتا مطابق زندگی ئے گدریفر۔ خُدا اوفتے تو اقرار کرے۔ او خُدا موسیٰ تو ہم اقرار کرے۔ پارے کہ ”اگہ ییہوویک کنا کسر آ میرہ۔ تو کنا خاص اُمت میرہ۔“ بندا اقرارے عیسائیک ”متکُنِنگا عبد نامہ“ پارہ۔

• (۲) پُسکُنِنگا اقرار (متی ۲۸: ۲۶؛ مرقس ۱۳: ۲۳؛ لوقا ۲۲: ۲۰؛ رومیو ۱۱: ۲۷)
 عیسائی تا و ایمان آرے کہ عیسیٰ کل وُنیا کے ”پُسکُنِنگا عبد نامہ“ عیسو نے کہ اوئی خُدا پین اقرار کریںے۔ وَا ”پُسکُنِنگا عبد نامہ“ ئی لکھوک اے کہ عیسیٰ کل وُنیا نا بندغاتا گناہ تا معاف کرفنگ کے صلیب آتفنگا، کسفنگا، او خُدا اووے پدی زندہ کرے۔ پُسکُنِنگا اقرار بندن اے کہ اگہ بند غس عیسیٰ نازی آ ایمان تنجک او اُست ئی پانک کہ ”عیسیٰ کنا گناہ او بُرائی تا معاف کرفنگ کے کسفنگا نے“، تو خُدا اونا گناہ او بُرائی تے معاف یکک او نجات ایٹک تہ۔ بندا خاطر آن عیسائیک انجیل مقدسے ”پُسکُنِنگا عبد نامہ“ پارہ۔

• اِلمک

• ییہووی تا مُسہ وُول نا اِلمک اُترہ،

• (۱) اِمام

ییہووی تا کل اِلمک لاوی قبیلہ غان اُترہ، او وافک موسیٰ تا اِلمم بازون نا نسل آن اُترہ۔ اِمامتا واکاریم اُسکہ کہ اوفک مخلوقے عبادت کریفر، او بھلا عبادت خانہ ئی مخلوق کے قربانی ایتر۔ اوفک وافیصلہ ئے کریرہ کہ آرا گڑا پاک اے او آرا گڑا ناپاک اے۔

• (۲) بھلا اِلمک

بھلا اِلمک بمو اِلمک اُترہ کہ بھلا عبادت خانہ ئی معتبر اک اُترہ۔

• (۳) گل آن بھلا اباک

صرف گل آن بھلا اباک بھلا عبادت خانہ نا گل آن مقدسنگ جاگہ غا بنارہ، کہ اوڑے
پین کس بنگ کتھوئیکہ۔ اسہ وخت ئی صرف اسہ بھلو اباکس مسکہ، او یقیسی نا وخت ئی
خنا پنی آ بندغ گل آن بھلا اباک اسکہ۔ روئیو شہنشاہ کاتقائے بھلا اباک جوڑ کرے، ولے
یہتوویک ولدا ہم خنائے تینا گل آن بھلا اباک چائیمسرہ۔

• انجیل

انجیل نا معنی اے "خوشی نا پیغام"۔ انجیل شریف نا تہہ ئی پیست او ہفت
(۲۷) کتاب او۔

• انگور نا جوس

یقیسی نا وخت ئی مخلوق انگور نا جوس بھاز استعمال کرکہ۔ انگور نا جوسے بندغاک
جوڑ کرہ، او منہ بندغ اوزان اسہ وول نا شرانس جوڑ کرہ او گنگرہ تہ۔ اوفک مسافری ئی
تین تو اوار ویر نا جاگہ غا انگور نا جوسے تجارہ۔ خدا نا کلام ئی انگور نا جوس گنگ نا اجازت
ارے، ولے بھاز گنگ نا اجازت افک کہ بندغ نشہ مرے۔ بھازنگا ویندارنگا بندغاک وا
جوسے گتھویرہ۔ او یختی ہم ہمو بندغائے آن اسکہ کہ او وا جوسے گتھوئیکہ۔

• ایلو قوم والاک

ایلو قوم والاک ہمو گل بندغاک او کہ یہتووی افس۔ یقیسی نا وخت ئی یہتوویک تینے
بھاز اہمیت تسرہ، او ایلو قوم والاک اوقتا مون آ کم عزت والا تہرہ۔

• پیغمبر الیاس (مرقس ۹: ۳؛ روئیو ۱۱: ۲-۵؛ یعقوب ۵: ۱۷)

الیاس خدا نا اسہ پیغمبرس اسکہ۔ او یہتووی تا بادشاہ تا او بتاتا عبادت کروکاتا خلاف

بیت کریک۔ او بغیر کینگ آن جنت آبتا۔ یہودی تا یقین اسکے کہ ”ایاے خدا نا مقرر کردہ کا آن مست پدی بروئی اے۔“ ارا وخت آن مخلوق عیسیٰ غان وا بیت نا باروت بریفے۔ تو او بختی نا باروت بیت کریکس پارے ”او ضرور پدی بسوس۔ وے مخلوق اووے درست کتو“ (متی ۱۱:۱۳)۔

• باوہ (لوقا ۲۲:۳۲)

وا اسے بندنو خاصو لوزس اے کہ واوے عیسیٰ خدا نا باروت پارے، آنتے کہ عیسیٰ خدا غان واخ خوک اس کہ او خدائے تینا باوہ چائسکے او ”باوہ“ پاریک۔ او ہمو بندغاک کہ عیسیٰ غا ایمان میسر۔ او اوفتے ہم پارے کہ ”شم خدائے کنا باوہ پوہ مریرے۔ او ”باوہ“ پارے۔“ (متی ۱۶:۵) آنتے کہ خدا اوفتا خیال داری کیلک۔

• بابل شار (متی ۱۱:۱۷-۱۶؛ شاگردا تا کاریماک ۴:۳۳)

بابل متکو شارس اسکے۔ او بادشاہ بندا شار ئی رہینگاک۔ بابل نا گل بندغاک خدا نا عبادتے کتویرہ۔ او عیسیٰ نا واؤنیا ئی ینگ آن تقریباً شش صد سال مست یہودی تے تو جنگ کریسر۔ وافتے کناٹر۔ او وافتے آن بھانگاتے تینا تلک آیسوئر۔

• بلعام (۲ پطرس ۲:۱۵؛ یہودواہ ۱۱؛ پیشن گوبیک ۲:۱۳)

بلعام اسے بھلو جاؤو گرس اسکے۔ وانا وخت ئی ایلو قوم والا نا بادشاہ س وازان خواست کرے او واوے پیسے نا لالچ تے کہ ”یہودی تے جاؤو کرک۔ تاکہ ای وافتازی آہم بادشاہی کیو۔“ وے خدا نا خوش آلویک۔ بندا خاطر آن بلعام بادشاہ نا مقصدے پورہ کنگ کتو۔

• برق (یہودیک ۱۱:۳۲)

برق یہودی تا اسے رہشاس اسکے کہ او یہودی تا دشمناتے تو جنگ کرے۔ او وافتے کنا۔

• تئیمین (شاگردا کاریماک ۲۱:۱۳: رومیو ۱۱:۱: فلی ۵:۳: پیشن گوئییک ۸:۷) پیغمبر یعقوب نا دوانزده مار انزده، او تئیمین اونا کل آن چنکا مار اسکہ۔ او ییہودی تا دوانزده قوم آن ایس اونا نسل آن بس۔

• پاک صاف منگ نا بے شولنگ (لوقا ۷:۳) پاک صاف منگ نا بے شولنگ یونانی لوز "پتسمہ" نا ترجمہ اے۔ ییہودییک عبادت کنگن آن مست ویر تی بے شولارہ، او تیغے پاک کرہ۔ ییہودی تا بھارنگا فرقہ غاتے تی بے شولنگ خدا نا پن آوقف منگ او ییہودی تے تو شامل منگ نا نشانی اسکہ۔ پیغمبر یحییٰ ہم بھارنگا مخلوقے اوفتا گناہ تے آن بر سینکینگے ظاہر کنگن کے اوفتے اُردن دریاب نا ویرتے تی بے شولہ۔ او عیسیٰ نازی آایسان آتنگ والاک ہم پاک صاف منگ نا بے شولیرہ تاکہ معلوم مرے کہ اوفتا کل گناہ او برائیک معاف کنگنا نو او اوفک تینا زندگی ئے خدا کے وقف کیرہ (متی ۱۹:۲۸)۔

• پینکاست نا دے (متی ۱۱:۳: شاگردا کاریمک ۱:۲) دا ییہودی تا خاصو دے س اے۔ دا دے بچانینگ نا عید نا تقریباً پنجا دے آن پد کنگنک۔ دا "وعوت نا ہفتہ"، یا "لاب نا وعوت" ہم پاننگ۔ دا دے نا مقصد دا دے کہ دا دے آییہودییک خوشی کیرہ او خدا نا شکرے اوا کیرہ کہ خدا انسانا تے لاب کنگنک او بیوہ کنگنک کے تے۔ دا دے آییہودییک خولم، بسوکا بیوہ او ایلو حلالنگا ساداراتا خدا کے قربانی ئے ایتیرہ او خیرات کیرہ۔

• پینٹیس پیلٹس (لوقا ۱۳:۳: ۱۳:۶، ۱۳:۲۳) عیسیٰ نا وخت آسر آیل نلک رومیو شہنشاہ نا ذو تی اسکہ، او اونا حکومت اسکہ۔ او تینا شہنشاہی تی اخس ہم نلک فتح کرکہ۔ اونا صوبہ غاتے تی گورنر مقرر کرکہ۔ پینٹیس پیلٹس

رؤم شار نا اسه بند غس اس که او اترانیل ملک نا ییژودی پنی آ صوبه نا گورنر اس۔

• جڑعون (یہودی ۱۱: ۳۲)

جڑعون یہودی تا رہنماس اسک۔ او مزہبی و بند غس اسک۔ او جنگ آن مست خدانان و عا کرے۔ اراوخت آ او تینا فوجی تے تو جنگ نا میدان نی بس۔ اوفتا تعداد بھار کم اسک۔ ولے خدا اوفتا مدتے کرے۔ او اوفک دشمناتے۔ کہ اوفتا تعداد زیاست اسک۔ کنار۔

• خدا اودے باوہ پیرہ و آؤو آن بار بادشاهی ایتک (لوقا ۱: ۳۲)

خدا پغمبر و آؤو تو اقرار کریس کہ اونا اولیواتے آن اسه بند غس اوران بار بادشاهی ایتوئے۔ کہ او "خدا نامقرر کروکا" پانگوئے۔ عیسی نا وخت لی مخلوق بمو بند غ نا انتظارے کریک کہ او برے او یہودی تے روئیو فوج نا ظلم آن بچائے۔ خدا عیسی ئے و آؤو آن زیاست بادشاهی تسوس۔ ولے اونا بادشاهی و آؤو نا بادشاهی آن بار صرف بند غاتا زی آ آلیک بلکہ اونا بادشاهی مخلوق نا روح نا زی آ اسک او آرے۔

• خدا نا پاکینگ روح (لوقا ۱: ۴۱)

خدا نا پاکینگ روح نا ترجمہ یونانی زبان "پنیوئو هاگئو" آن کننگانے۔ و آؤو نا معنی اے "پاکینگ تو"۔ پاکینگ روح خدا نا طاقت اے کہ خدا تینا پغمبر او دوستیگ سنگتاتے ایتک کہ اوفک خدا نا طاقت اٹ خدا نا پیغامے مخلوق اسکان سرکیر۔ انجیل مقدس نا خوانینگ آن نن چانہ کہ خدا نا پاکینگ روح واسکان ہم دنیا لی کاریم کننگ لی اے۔ عیسی نا کسینگ او پدی زندہ منگ آن پد خدا نا پاکینگ روح نا طاقت عیسی نا شاگرداتے آ (شاگرداتا کاریماک ۱: ۵-۲) او کتاباتا لکھوکتے آ بس۔ او اوفک متی نا عیسی نا باروٹ خوش خبری وغیرہ ئے لکھار۔ عیسی دا ہم اقرار کرے کہ خدا بمو گل ایمانداراتے آ تینا پاکینگ روح نا طاقتے راہی کیک (یوحنا ۱۳: ۲۵-۲۶) کہ ارافک است نا حب اٹ خدا او عیسی نا زی آ ایمان تخیہ۔

وانا ربُّ ثَمَانِیْ اَنْتَ اِیْمَانُ دَارَاکِ تِیْنَا زَیْنَدِیْ گِی نَے خُدا نا خُوش نا مُطابِقِ کَدْرِ یَغِیْرَہ۔

• خُدا نا باوِشابی (لَوْقَا ۸: ۱۰-۱۳: ۱۸)

یہودی تا اِیْمَان اُسکَہ کَہ خُدا اَکَل دُنیا نا باوِشاہ اے۔ او اوقِتا واہِم اِیْمَان اُسکَہ کَہ بَندِزِو وِخْش بِم بَروئے کَہ خُدا تِیْنَا مُقَرَّر کَروکائے وا دُنیا نا باوِشاہ کَروئے۔ اَرا وِخْش آ یِیْسِی نَس۔ او "خُدا نا باوِشابی" نا پارے۔ تو وا بِیْسِت نا وا مَعْنِی اَلَوِیکَہ کَہ او ایلو باوِشاہ تے اَن بارِ سِیاسِی طَور اَنْتَ باوِشاہ مَریک۔ بَلکَہ وانا مَعْنِی اُسکَہ کَہ او زَوجانی باوِشاہ مَریک۔ ایلو زَبانِا تا تَرْجَمَہ غائے نِیْ وا لَوَز بِحَازِ اِستِعمال کَندِگائے۔ وِلے بَرابَری نِیْ مَحْلُوقے پَوَہ کَندِگ کَہ وا لَوَز نا تَرْجَمَہ اَسْمَان لَوَزاتے نِیْ کَندِگائے۔

• خُدا نا خُوش خَبری (لَوْقَا ۳: ۳۳)

وا لَوَز یُونانی لَوَز "یواگیلی اَوْن" نا تَرْجَمَہ اے۔ خُدا نا خُوش خَبری دَھن اے کَہ یِیْسِی بَسوئے او مَحْلُوقے نِجات نا کَسرے نِشان بَسوئے۔ اَرا بَندِغِ یِیْسِی نا کَسر آ کَالِک اَوْر کَہ جَنّت نا خُوش خَبری اے۔

• خُدا نا عِبادت او اَرَام نا دے یَعْنِی ہفتہ

تورات نِیْ خُدا یِہودی تے عَلمِ تَسوُس کَہ اوفکِ ہفتہ نِیْ شِش دے کارِیْم کِیر۔ وِلے ہفت میکو دے یَعْنِی ہفتہ غا اوفکِ بَچ کارِیْم کِیس۔ او صَرف اَرَام او خُدا نا عِبادت کِیر۔ بَندِا خَاطِر اَن وانا پِن "سَبّت" یَعْنِی خُدا نا عِبادت او اَرَام نا دے یَعْنِی ہفتہ تَہَنّا۔ وا دے آ خُدا اوفتے عِبادت او اَرَام کَندِگ نا عَلمِ تَس۔ وِلے یِہودی تا مَعتَبَر اک تِیْنَا کَندِز اَن بِم مَنہ بِیْسِت شَاغَر۔ تاکہ اوفکِ تِیْنَا خُوش نا مُطابِق رِغامِیر "اَرَام کَندِگ نا مَعْنِی واو اے۔" یِیْسِی تِیْنَا بَنَگ اَن اوفتے وا رِغاما کَہ "وا عِبادت او اَرَام نا دے اَرے۔ وِلے نَم وا دے اِیْمِن نِیکو کارِیْم بِم کَندِگ کِیرے۔" (لَوْقَا ۶: ۱۱-۱۱: ۱۳-۱۰: ۱۵)

• خُدا نامار (لُوقا ۱: ۳۵: ۳: ۳۱)

عبرانی زبان او انجیل نامتبی فی والوز "خُدا نامار" پین معنی فی استعمال مسونے۔ مثلاً یعقوب او یوحنا بارزوت لوز "هُورہ نامارک" (مرقس ۱۷: ۳) استعمال مسونے۔ والوز نامعنی و افک کہ اوفک هورہ نامارک اُترہ۔ ولے والوز نامعنی اے کہ اوفک سخت طینت او شور کرو کو بندغ اُترہ۔ او بندن "شیطان نامار" تا بم و معنی افک کہ او شیطان آن ووی مسونے۔ ولے والوز نامعنی اے کہ او مستی کیک۔ انجیل مقدس نامتبی فی "خُدا نامار" لوز نامعنی و او اے کہ عیسیٰ نامعنی خُدا نام طینت نا ورتی اے۔ او عیسیٰ خُدا نام بھار خُزک اے۔ عیسیٰ نامہ مرتیم نا پد پور منگ ناقصہ لُوقا ۱: ۲۶-۳۸ فی لکھوک اے۔

• خُداے وہ میکو بشخ تینگ (لُوقا ۱۸: ۱۲)

موسیٰ نام کتاب تورات فی یہودی تازی آ و فرض کنگا س کہ اوفک تینا آمدن او فصلاتا وہ میکو بشخ خُدا نام پن ات ایتیر۔ او و وہ میکو بشخ عبادت خانہ نام خدمت کروکاتے تینگ کہ اوفک وافتے آن تینا گزانے کیر۔ فریسی فرقہ نام بدغاک ہر گز نا وہ میکو بشخ تسرہ۔ اوفک خزو مرج۔ دنیا۔ پوویہ۔ وغیرہ نام بم وہ میکو بشخ تسرہ۔ کہ وافتا وہ میکو بشخ تینگ نام حکم شریعت فی لکھوک الویکہ۔

• خُدا نام مقرر کروک (لُوقا ۳: ۳۱: ۹: ۲۰)

خُدا نام مقرر کروک عبرانی زبان فی "تمشیخ" او یونانی زبان فی "تخرستوس" پاننگانے۔ او بندا برتوما لوزاتا معنی اے "کاسم آتیل شاغوکا"۔ عبرانی زبان "تمشیخ" عربی زبان ات "مسج" پاننگ۔ مست نام وخت فی کہ خُدا یہودی تازی آپغمبر یا باو شاہ مقرر کریکہ۔ گزا مخلوق اوفتا کاسم آتیل شاغاکہ۔ بندا تیل شاغنگ نامعنی و اس کہ خُدا اوفتے بندا کاریم کنگ نام طاقے ایتے کہ آرا کاریم کے اوفتے گچین کریں۔ پد آتیلی نام وخت فی یہودییک بندنگا باو شاہ نام کسر آبرارہ کہ او برے اوفتے رومیو شہنشاہ غان آزات کے او یہودییک اسے

واړس ولدا بھلو حکومتس جوړ کیر۔ ولے عیسیٰ فوج نا طاقت آت ښته۔

• خرمت کروکاک (لوقا ۱۰: ۳۲)

بھلا عبادت خانہ نا خرمت کروکاک ښېږدوی تا بھلا عبادت خانہ ئی ښو بندغاګ انځره ارافک صرف بھلا عبادت خانہ نا الماتا خرمته کښه۔ واک کړل اسه قوم آن انځره۔ او واک یعقوب نا مار لالوی آن انځره۔ خدا موسیٰ نا وخت ئی اوفته زمه واری ټس که "کنا عبادت نا جاګه نا خرمته کښو"۔ بنډا خاطر آن انجیل مقدس ئی آرا وخت آ لالوی قوم نا زکړ مرېک۔ تو دانه معنی اے که او ضرور خرمت کروکوس اے۔ او یعقوب نا مار لالوی نا نسل آن اے۔

• پیغمبر داوود (لوقا ۶: ۳)

داوود خدا نا اسه پیغمبرس اسکہ او ښېږدوی تا بادشاه یم اسکہ۔ او عیسیٰ نا ودی منګ آن تقریباً هزار سال مست زنده موسس۔ داوود ښو بادشاه اسکہ که او فلسطين نلکه او یروشلم شارے فتح کړے او تینا حکومت جوړ کړے۔ اونا بادشاهی نا وخت ئی ښېږدویک بھاز خوش او آباو انځره۔ اونا کښنگ آن پد اونا مار سلیمان بادشاه جوړ مس۔ سلیمان نا شان تینا باوه غان یم زیاست اسکہ۔ پیغمبر داوود خدائے بھاز دوست اسکہ۔ بنډا خاطر آن خدا اوډے زبور نا بھازنگا باپاتا لکھنگ نا طاقته ټس۔ خدا اقرار کړیس که "کنا مقرر کروکا داوود نا آو لیاوالتے آن بریک"۔

• دے ئی تیغ آن بار (شاگردا تا کاریماک ۱۰: ۹، ۱۰)

دے ئی تیغ آن بار نا معنی اے که انسان بغیر خاچنگ آن خدا نا ملائکتے څښک یا اونا حکماتے ښک۔ دا تیغ ئی خدا اوفته مون آمروکا پیتا تا باروٹ پانګ، یعنی پشن گوښی۔

• روچہ نا خاصنگا وے (شاگردا تا کاریماک ۹:۲۷)

یہودیوں ایک اینو اسکان واروچے توریہ۔ واوے عبرانی زبان لی "یوم کیر" پانتنگ۔
 واوے آخدا موسیٰ نے قربانی نا حکم تسوس، تاکہ قربانی نا وجہ غان اوفتا گناہک وکنگیر۔
 واوے آیتودیوں عبادت کیرہ، قربانی ایتیرہ، او روچہ تحیرہ۔ او سال لی صرف بندا وے
 آھلا امام، ھلا عبادت خانہ نا گل آن مقدسنگا جاگہ غا کابک۔

• روئیو شبنشاہ

اینو پگہ روم اپلی نلک نا اسہ شارس اے۔ عیسیٰ نا وخت لی روم شار شبنشاہ نا تخت
 نا جاگہ اسکہ۔ اونا شبنشاہی بندن، ھلن اسکہ کہ اسہ گند آ اونا سرحد شام نلک تو ہلاکہ او ایلو
 گند آن سرحد آکتہ برطانیہ غان الیس مصر اسکان ہلاکہ۔ روئیو نا شبنشاہی، ھزار وخت اسکان
 چلینگا۔ عیسیٰ نا وخت لی اسرائیل نلک روئیو شبنشاہ نا اسہ صوبہ س اسکہ، او یہودیوں تا خوش
 اسکہ کہ اوفک روئیو تے آن آزات مریر۔ عیسیٰ نا کسفنگ او پدی زندہ منگ نا چل سال
 آن پد اوفک روئیو تا خلاف انقلاب میسر۔ بندا انقلاب نا وجہ غان روئیو شبنشاہ اوفتا شار
 یروشلم او ھلا عبادت خانہ نے تباہ کرے۔

• ساماری قوم

ساماریہ اسرائیل نلک نا شارے نا پن اسکہ۔ بندا اشار نا پن ات جمو صوبہ نا پن ساماریہ
 اسکہ۔ او بندا شار نا وجہ غان جمورے رینگو کا بند غا تا پن "ساماری" تخنگا، وھن کہ اگہ
 بند غس مستونگ شار نا مرے تو "مستونگی"، او اگہ قلات شار نا مرے تو "قلاتی" پانتنگ۔
 عیسیٰ نا بنگ آن ہفت صد (۷۰۰) سال مست استودے پنی آ شبنشاہ اسرائیل نلک آ
 قبضہ کرے۔ او ساماری تے تینا مے جوڑ کرے، او بین نلکے آوزے۔ او اوفتا جاگہ غا ایلو
 قوم نا بند غا تے ساماریہ صوبہ لی آباد کرے۔ او پد آ بندا بروکا قوم نا بند غا ک ساماری تے تو
 برام کریر۔ پد آ ساماری قوم والا ک تورات نا زی آ ایمان میسر، ولے اوفتا او یہودیوں تا

مڙهی آرواجاک اسه په ایلوغان بهاز چتا اُتره۔ بندا خاطر آن بهتویک ساماری تے آن سخت نفرت کیره۔ او اوفتے آن مرک وزند اُتره (یوختا ۹:۳)

• سدوم شار (مقی ۱۵:۱۰: لوقا ۲۹:۱۷: پیشن گوئیک ۸:۱۱)

سدوم بمو شار اسکه آرازے که لوط او اونا خاوت رینگا که۔ وانا ربی آاسه چین شارس اسکه که پن ته عموره اسکه۔ و اشاراتا بندناک بهاز گناه کیره۔ و له خاص طور آت بهاز زنا کیره۔ لوط وافتی زناغان منع کرے۔ و له وافک بزینگشور۔ بندا خاطر آن خدا وافتی بزنا تیس۔ او بزوما شارک خاخر لی تباہ مسر۔ صرف لوط او اونا ارا مسر بچار۔

• ستمون (بهتویک ۳۲:۱۱)

ستمون اسه طاقت وارو بهتودی س اسکه۔ او بهتویک اووے تینا ریشما جوز کیره۔

• سُموتیل (شاگرواتا کاریماک ۲۳:۳: بهتویک ۳۲:۱۱)

سُموتیل اسه بھلو پغمبر او ریشماس اسکه۔ و ا بمو بهتودی اسکه که بادشاه وَاوُو نا کا نُم آ تیل شانا۔ تاکه نشان مرے که وَاوُو بادشاه جوز مسونه

• شاگرو

• (۱) شاگرو

عیسیٰ نا شاگرواک بمو بندناک اُتره که اوفک عیسیٰ تو اوار اُتره او اونا زی آ ایمان تجاره۔

• (۲) دوانزوه خاصیڻگا شاگرواک (مقی ۱۰:۱-۳: مرقس ۱۳:۳-۱۹: لوقا ۱۲:۱۹-۱۹)

عیسیٰ نا دوانزوه خاصو شاگرو اُتره که اوفک تقریباً بر وخت عیسیٰ تو اوار اُتره۔ او

عیسیٰ اوفتے "خاصیٰنگا شاگرد" پارے۔ عیسیٰ اوفتے روحانی طاقت بسوس۔ وختس کہ خدا عیسیٰ نے پدی جنت آدرے، تو بسدا شاگرداک عیسیٰ نا جاگہ غایسائی تا معتبراک مسر او اوفک عیسیٰ نا پسکینگا پیغام نا تلخچے کریر۔ یونانی زبان لی ووانزہ خاصیٰنگا شاگردا تے کے "اپوستولوس" نا لوز استعمال کنگنے، او وانا معنی اے "پیغام رسیفوکا"۔ بسدن خاصیٰنگا شاگرداک لوز نا معنی نا مطابق پیغام رسیفنگ نا کاریکے کریر، او عیسیٰ نا پسکینگا پیغامے گند گند آ رسیفنگ نا کوشستے کریر۔ لوقا نا عیسیٰ نا باروت خوش خبری لی (۱۶-۱۳:۶) ووانزہ خاصیٰنگا شاگردا تا پنک پطرس، اندریاس، یعقوب، یوحنا، فلپس، برتلمائی، متی، توما، حلفی نا مار یعقوب، شعمون، یہوواہ او یہوواہ اسکروتی انرہ۔

• شریعت

یہودیک شریعت بموے پاریرہ کہ او تورات لی لکھوک اسمک، او تورات موسیٰ غا بسوس۔ و اشریعت عیسیٰ غان تقریباً سینزہ صد (۱۳۰۰) سال مست بسوس۔ یہودی معتبراک عیسیٰ نا وخت آتینا گند آن ہم بھازنگا پیتاے شانائتر کہ وافک شریعت لی لکھوک آلویرہ۔ معتبراتا ارادہ واو اسمک کہ اوفک تینا خوش نا مطابق رغامیر کہ مخلوق ہمر شریعتے منگ کیرہ۔

• شرع نا معلماک

شرع نا معلماک بمو یہودیک انرہ کہ اوفک توراتے خوانارہ او ایلو مخلوقے خوانفیرہ۔ اوفک یہودی تے تورات نا مطابق زندگی گدریفنگ نا باروت پاریرہ۔ او مخلوقے شریعت نا پیتاے پوہ کریرہ۔ (لوقا ۱۱:۳۶)

• صدوقی فرقہ (لوقا ۲۰:۲۷)

وا یہودی تے آن اسر فرقس اسمک کہ اوفک بندغاتا کینگ آن پد زندگی نا زی آ

ایمان تختویہ۔ اوفک پاریرہ کہ "بندغ نا کینگ آن پد پین پجو زندگی س آفک"۔ اوفک ملائکاتا او جناتا زی آیم ایمان تختویہ۔

• صلیب

صلیب رویو شہنشاہ نا وخت ئی اسہ پھانسی تنگ نا طریقہ س آسکہ۔ صلیب اسہ ڈول نا پائس آسکہ کہ اووے ڈغار نا تہہ ئی کڈ کریرہ، او صلیب وا کڈ ئی تنگاکہ۔ اونا شکل ارا شاخ والا درخت آن بار آسکہ۔ ارا بندغے کہ ہزا تنگاکہ اونا نت او ڈوتے وا صلیب نازی آ میج خلنگاکہ او اونا جان آن وتر بسکہ او بمورے کسککہ۔ وا ہزا صرف خرابنگا فحریے تنگاکہ۔

• عبادت خانہ

• (۱) عبادت خانہ

عیسیٰ نا وخت ئی یہودی تے کے عبادت خانہ غاک اسرائیل ملک نا تقریباً ہر شار ئی اترہ۔ مخلوق وازے عبادت کریکہ، او اماماتا واعظ بنگکہ، ولے اوفک وا عبادت خانہ غاتے ئی قربانی تنگ کتویہ، بلکہ صرف عبادت کریرہ۔ قربانی صرف بھلا عبادت خانہ ئی مسکہ۔

• (۲) بھلا عبادت خانہ

یہودیک مصر آن پیش تمنگ آن پد اسرائیل ملک ئی بسر او آباد مسر۔ اوفک بادشاہ سلیمان نا دور آٹ یروشلم شار ئی اسہ بھلو عبادت خانہ س جوڑ کریرہ، آراڑے کہ موسیٰ نا شریعت نا مطابق قربانی تنگ۔ اول ئی وا عبادت خانہ بادشاہ سلیمان تھے۔ ولدا بابل آ ملک نا شہنشاہ واوے تباہ کرے۔ واکان پد ولدا یہودیک بندا جاگہ غاپین عبادت خانہ س جوڑ کریرہ۔ وا ہم تباہ کنگا۔ او پد آگورنر بروڈیس مسٹ میکو وار بندا عبادت خانہ س جوڑ کرے۔ وا عبادت خانہ بھلا بھلن او زیبا آسکہ۔ عیسیٰ نا کسپنگ آن چل سال آن پد رویو شہنشاہ واوے ولدا تباہ کرے۔

• (۳) عبادت نا جگ (لوقا ۶: ۳)

بادشاہ سلیمان نا باوہ بادشاہ داوود نا وخت لی بھلا عبادت خانہ اولیکہ۔ موسیٰ نا وخت آن داوود نا وخت اسکان یہودی تے تو اسر جگس اسکہ کہ او "عبادت نا جگ" پاننگاہ۔ بندا جگ لی قربانی ہم تنیگاہ۔ یہودی تا بھلا عبادت خانہ سلیمان نا وخت لی یروشلم شار لی جوڑ مس۔ او اوران پد عبادت نا جگ خلاص مس۔

• یہودی تا عیداک

• (۱) پچاننگ نا عید (متی ۲۶: ۵، ۲: ۱۸: ۱۹)

موسیٰ یہودی تے مصری تا بیٹی آن کشا۔ او بندا خوشی لی یہودیک واعدے کیرہ۔ واقص عیسیٰ غان تقریباً سیزدہ صد سال (۱۳۰۰) مسٹ موسس۔ یہودی تا پچاننگ کے خدا موسیٰ نا ذریعہ اٹ مصری تے آ بھاز وباتے راہی کرے۔ گل آن آخری کو وبا دا اس کہ ہر آرا نا بھلا مارے خدا اسر نن لی کسے۔ ولے خدا یہودی تے حکم تس کہ اوفک قربانی تروکا سور یا وغر نا وتراتے تینا دروازہ نا چوکاٹ آخلیر۔ وخص کہ ملائک عزرائیل گلی تے آن گدرینگاکہ او آرا اتا چوکاٹ تے آوترتے خناکہ۔ تو ہمو آرا نا بھلا مارے کسفتویک۔ او آرا اتا چوکاٹ آوتر اولیکہ۔ او آرا نا بھلا مارے کسفتیک۔ دا وبانان پد مصر نا بادشاہ فرعون یہودی تے آزات کرے۔ گڑا خدا یہودی تے دا حکم تس کہ اوفک ہر سال پچاننگ نا عیدے کیر۔

• (۲) بغیر خمیر نا ایزغ نا عید (لوقا ۲۲: ۷، ۱: ۷)

وا عید پچاننگ نا عید تو اوار کنتلگ۔ واعدے یہودیک بندا خاطر آن کیرہ کہ خدا اوفتے موسیٰ نا ذریعہ اٹ مصر ملک آن مصری تا بیٹی آن کشا۔ واعد نا وخت آ یہودیک ہفت دے اسکان بغیر خمیر نا ایزغ کنیرہ، اتنے کہ آرا نن آ کہ اوفک مصر آن پیشن تمار تو نت خمیر کنتلگ کے اوفتے تو وخت اول۔ اوفک زو زو پتیرؤ ایزغ بسیر او گنر۔ یہودیک

بر سال بندا بیتے یات کنگ کے ہفت وے اسکان بغیر خمیر نا اریغ گنیرہ۔

• (۳) بھلا عبادت خانہ نا وقف کنگ نا عید (یوتنا ۱۰:۲۲)

وا عیدے یبتوویک بر سال و سمیر نا توئی منانفیرہ۔ آنتے کہ او فتا بھلا عبادت خانہ
مہ سال کے پین قوم والا بند غاتا ووی آسکہ۔ او پین قوم والا بند غاک تینا بتی آ خداتے
وازے تجانر۔ آرا وخت آ یروشلیم شار پدی یبتووی تا ووی بس۔ اوفک بھلا عبادت
خانہ غان بتاتے کشار۔ اووے ہلار۔ تاکہ پاک صاف کیر۔ وایت عیسیٰ نا ووی منگ آن
تقریباً اسہ صد او شست سال مست مس۔

• (۴) گدان نا عید (یوتنا ۴:۲)

وا عید یبتووی تے کے بھاز اہمو عیدس اے۔ وا عید یبتوویک شاخاتے آن گدان
جوڑ کیرہ۔ او ہفت وے کے اوڑے خاوت تو رینگیرہ۔ اوفک پارہ کہ "موتی نا دور ی
چن سال اسکان ننا باوہ پیرہ غاک ریگستان ی چرٹ کریر۔ گدان تے ی رہینگار"۔ وا عید عام
طور ات خولم نا لاب آن پد ستمبر اکتوبر ی مرک۔

• عیسو (روبیو ۹:۱۳: یبتوویک ۱۱:۲۰: ۱۲:۱۶-۱۷)

احماق نا ارا جازی ومار یعقوب او عیسو انرہ۔ عیسو بھلا آسکہ۔ وے مزہبی و بند غس
الویکہ۔ اسہ وختس عیسو بھاز یٹنگن آسکہ۔ بندا وچہ غان او تینا بھلا ایللم نا حقے یعقوب آ
سودا کرے۔ او برکت پلنگ نا وخت آ یعقوب باوہ عے ریفے او دا برکتے ہلک۔

• عیسیٰ آن بار اریغ ٹکر کنگ او کنگ (شاگردا تا کاریک ۲۰:۷)

عیسیٰ تینا گرفتاری او کسنگ آن مست تینا خاصنگا شاگردا تے تو اسہ نن س اریغ
کنگ۔ (لوقا ۲۲:۱۷-۲۰) اریغ کنگ آن مست عیسیٰ اریغس بیفے۔ اووے ٹکر کرے او

تینا شاگردا تے کنگ کے تس، او پد آنگور نا جوس میفے او تینا شاگردا تے تس کہ گلم گلم گمبو۔ ولدا پارے "وہن کنگ نا وجہ واو اے کہ تم پوہ مریرے کہ ای ٹھاگناہ او برائی تا خاطر آن کسفنگیوہ، او کئے یات کنگ کے کنازی آ ایمان تجوکاک ہندن اریغ او جوس گنیرہ۔" واوے یات کنگ کے اینو اسکان عیسائیک وخت وختس ہندن اریغ او جوس گنیرہ۔ ارا وخت آ بندغس وا رواجے تنک، تو ظاہر مریک کہ او خواجہ عیسیٰ نا جان نا قربانی تینگ آن نجات حاصل کرینے۔ پولس ہم وا رواج نا باروت خوا نینے (۱) کر تھی (۱۱: ۱۷-۲۳)

• فریسی فرقہ

عیسیٰ نا وخت لی یہودی تے لی بھاز فرقہ ناک ائیرہ۔ اوفتے آن اسہ فرقہ س فریسی اسکہ۔ وا فرقہ نا بند ناک بھاز دیندار ائیرہ، عیسیٰ اوفتازی آوا الزامے تھاکہ اوفک شریعت نا چنکا چنکا فرضا تے پورہ کیرہ، ولے آرا بیتاک بھلن او وھن کہ انصاف، رحم، ایمانداری اوفتازی آ عمل کپسہ۔ (لوقا ۱۱: ۲۲-۲۳: ۱۸-۱۹) وافک پاریرہ کہ "بندغ نا کینگ آن پد بین زندگی س اے۔" وافک ملائکاتا او چناتا زی آ ایمان تھارہ، او دافتا یقین وا ہم اسکہ کہ خدا نا مقرر کروکا واؤو نا بادشاہی نا پدی جوڑ کنگ کے بریک۔

• قابیل (یہودییک ۱۱: ۳: ۱ یوحنا ۱۲: ۳: یہودواہ ۱۱)

قابیل آدم نا بھلا مار اسکہ۔ او تینا چنکا ایلم بائیل تو بھاز ساڑ کریکہ، آنتے کہ خدا بائیل نا سور نا قربانی ئے قبول کرے، ولے قابیل نا قربانی ئے قبول کنو۔ بندا خاطر آن قابیل بھاز ناراض مس، او ساڑ آن تینا ایلمے کسے۔

• قربانی کنگ

تورات لی لکھوک اے کہ پغمبر موسیٰ نار بٹھائی آتے یہودی قوم مضر آن پیش تھا۔

او خدا اوفتے حکم تس کہ اوفک خدا نا پن ات قربانی کیر۔ قربانی بھار معنی لی استعمال مرک۔ مثلاً خدا نا شرے اوا کنگ کے قربانی، پاک صاف منگ کے قربانی (لوقا ۲: ۲۲)؛ ۱۳: ۵، گناہ تا معاف کنگ کے قربانی وغیرہ وغیرہ۔ او خدا بہتودی تے بسدا پاک صاف منگ کے حلالنگ ساوار تا قربانی کنگ نا حکمے تسونے۔

• قربان گاہ

یہودی اکثر خدا کے قربانی تیرہ۔ وا قربانی نا ساوار، میٹ، بیٹ، خراس، کیوت، گوٹو وغیرہ مسرہ۔ اوفک جتا وول نا وجہ غان جتا وول نا ساوار تا قربانی تیرہ۔ وا قربان گاہ صرف بھلا عبادت خانہ لی مسک، او اراوے کے قربانی تروی اسک، اونا بھلا عبادت خانہ غا بننگ ضروری اسک۔

• گناہ تے آن بر سیننگ نا نشانی

مست نا وختے لی اگ کس گناہ تے آن بر سیننگ کہ، تو او نشانی کے متلنگ پچ بھینا کہ او تینا کاٹم نازی آ بس شاغاک (لوقا ۱۰: ۱۳)

• گناہ گارنگ بندغ (لوقا ۵: ۳۰ : ۶ : ۳۲ : ۱۵)

یہی نا وخت لی یہودی بھو بندغ تے گناہ گارنگ بندغ "پاریرہ کہ یہودی مزبب نا حکماتے متویرہ۔ بھو بندغاک کہ زنا کریرہ، وزی کریرہ، معصول مچ کریرہ، او جزام نا بیماراک آئرہ، واک گل گناہ گار آئرہ۔ ایلو قوم نا گل بندغاک، او بھو یہودی کہ ایلو قوم والا بندغ تے تو تیرہ بش مسرہ، واک ہم گناہ گار آئرہ۔

• مثال

آرا وخت آ کہ یہی مخلوق تو بیت کریکہ یا اوفتے مزبب و بیت پوہ کریکہ تو اکثر اوفتے

تو مثالے ٹی بیت کریکہ۔ واما لاک صرف اُستاتے خوش کنگ نا قصہ آلویہ، ولے اوفتے ٹی اسر خاصو مقصدس اسکہ، او ییسی مثلاً تا ذریعہ آٹ خدا نا مقصدے پوہ کریکہ۔

• محصول مچ کروکاک

ییسی نا وخت ٹی اسر آتیل نلک روئیو شہنشاہ نا وؤ ٹی اسکہ، او روئیو حکومت ییہودی تے آن محصول بلککہ۔ او محصول مچ کنگ نا کاریجے جمو ییہودی تے تسک ارافک واکاریم کے بھاز پیسہ تسرہ۔ محصول مچ کنگ کے گراس بندغ مقرر کنگا تر کہ اوفک مخلوق آن روئیو حکومت کے محصول مچ کریہ۔ آرا وخت آ روئیو شہنشاہے پیسہ نا ضرورت مسکہ تو او محصول مچ کروکاتے حکم تسک کہ ”محصول مچ کبو“، ولے اوفک شہنشاہ نا حکم آن زیاست محصول مچ کریہ، گراس شہنشاہے تسرہ او گراس تین کے بڑسارہ۔ بندا خاطر آن محصول مچ کروکاک امیر انرہ، ولے مخلوق اوفتے ”گناہ گار“ پاریکہ، او اوفتے آن سخت نفرت کریکہ۔

• معتبرنگا بندغاک

• (۱) ییہودی تا معتبرنگا بندغاک (شاگردا تا کاریمک ۱:۲۳)

ییہودی تا اسر مجلس اسکہ کہ او ٹی معتبرنگا بندغاک انرہ۔ معتبرنگا بندغاتے ٹی ایلک، شرع نا معلک، او سردار اک شامل انرہ او بھلا ایلک مجلس نا قاضی آن بار اسکہ۔ واما مجلس ٹی ییہودیک تینا مزہبی او ایلو جرما تا باروٹ فیصلہ غاتے کریہ۔

• (۲) ییسیائی تا معتبرنگا بندغاک (شاگردا تا کاریمک ۲۳:۱۳؛ طلس ۵:۱-۹)

ییسیائی تا معتبرنگا بندغاک جمو انرہ کہ اوفتے مزہب نا باروٹ ایلو ییسیائی تے آن زیاست خبر اسکہ، او ییسیائی تے تو اوار ایلو قوم تا بندغاک ہم اوفتا عزتے کریہ۔ واما بندغاک ییسیائی تا فیصلہ غاتے کریہ۔

• مقدسنگا جاگہ

• (۱) مقدسنگا جاگہ (لوتا ۵۱:۱۱)

یہودی تا بھلا عبادت خانہ تا تہہ ٹی اسر خاصو جاگس اسکہ کہ او ”مقدسنگا جاگہ“ پاننگا۔ واڑے ایلک اگر جی لکفیرہ (لوتا ۹:۱)۔

• (۲) کل آن مقدسنگا جاگہ (لوتا ۳۵:۲۳)

یہودی تا بھلا عبادت خانہ تا مقدسنگا جاگہ تا تہہ ٹی اسر پین جاگس اسکہ کہ او ”کل آن مقدسنگا جاگہ“ پاننگا۔ واڑے صرف بھلا ایلک پناہ، او شریعت نا مطابق صرف اسر بھلو ایمس سال ٹی اسر وار پنگ کرکہ۔ اصل ٹی کل آن مقدسنگا جاگہ ٹی اسر خیمس نا صندوقس اسکہ، کہ اونا تہہ ٹی جنتی آیزغ یعنی ”منا“، بارون نالٹ، او ارا غل، کہ اونا زی آخدا نا وہ خاص حکم لکھوک او، انرہ۔ وا جاگہ آپنگ نا وخت آ بھلا ایم خاص طور اٹ خدا نا مون آ موبو اسکہ (یہودیک ۲)۔ کل آن مقدسنگا جاگہ نا دروازہ غا اسر بھلو پروہس اسکہ۔ عیسیٰ ناکسینگ نا وخت آ دا پروہ نیام آن کپ مس (لوتا ۳۵:۲۳)۔

• ملکہ صدیق (یہودیک ۶:۵-۱۰:۶ : ۲۰:۶ : ۱۳-۱۷)

ملکہ صدیق بمو بندرغ اے کہ کستے، جنت آ پناے۔ ارا وخت آ ابراہیم تینا و شمنائے کتا، پدی تینا نلک آ پنگ ٹی اسکہ، او کسر اٹ ملکہ صدیقے ختا۔ ملکہ صدیق خداغان ابراہیم کے برکت خواہیس، او ابراہیم اووے تینا کٹوکا مال مڈی نا وہ میکو بٹھے تس۔ وا قصہ تورات ٹی اے۔ وا وخت ٹی کس بھلا ایم آلویک، ولے ولدا ہم ابراہیم وہ میکو بٹھے تس۔ بنزن انجیل مقدس ٹی لکھوک اے کہ خواجہ عیسیٰ ملکہ صدیق آن بار گل کے گل آن بھلا ایم جوڑ مسونے (یہودیک ۷:۶)۔

• ملکہ ایڑیل (پیش گوئیک ۲۰:۲)

خواجه یحییٰ نادی منگ آن تقریباً ہشت صد او پنجا (۸۵۰) سال مسیت اسے خرابو بندغس، کہ پن تہ آجب اسکے، اسرائیل ملک نا بادشاہ جوڑ مس۔ او ایلو قوم نا مسر تو برام کرے، کہ پن تہ ایڑیل اسکے۔ اونا نیت ہم خراب اسکے۔ او بہتودی تے پارے بہتاتا عبادتے کنگ جوانو پیش اے۔" او کوشستے کرے کہ او خدا نا گل پیغام تر دکاتے، کہ بمودور آت زندہ اترہ، اوفتے کسے۔ پغمبر ایاس اونا خلاف بیت کرے۔

• نجات تروکا (لوتا ۳۰:۲)

وا لوز یحییٰ کے استعمال مریک۔ یحیائی تا دا ایمان اے کہ آرا بندغاک یحییٰ نازی آ ایمان تخیرہ، تو خدا اوفتے نجات ایٹک او اوفک یحییٰ تو اوار جنت ٹی رہینگیرہ۔

• نیگلوتی فرقہ نا بندغاک (پیش گوئیک ۶:۲)

نیگلوتی فرقہ نا بندغاک دعویٰ کرہ کہ سن خواجه یحییٰ نازی آ ایمان تھائن، "وے اوفتا یقین دا اسکے کہ اوفک بے ایمان تے آن بار عمل کنگ کرہ۔ اوفتا دا یقین اسکے کہ بہتاتا عبادتے کنگ نا اجازت اے، او اوفک زنا کنگ کرہ۔ یحییٰ نا خاصنگا شاگرد یوحنا اوفتے خوائفے کہ اوفتا سوچ بھاز غلط اے۔

• نینوہ شار (متی ۱۲:۳۱؛ لوتا ۱۱:۳۰-۳۲)

نینوہ اسور ملک نا گل آن معتبر نگا شار اسکے، کہ دا ملک داسہ عراق پاننگ۔ نینوہ پغمبر یونس نا دور ٹی اسے شارس اسکے، کہ دا ٹی بر دؤل نا گناہ کنگا کہ۔ خدا یونسے راہی کرے کہ "نینوہ شار نا بندغاتے پا گناہ تے آن بر سینگو۔ آگہ بر سینگیہ، تو ای ٹے تباہ کیوہ۔" آرا دخت آدا شار نا بندغاک یونس نا پیغامے بنگر، اوفک تینا گناہ تے کے شرمندہ مسر، بوغار، او گناہ تے آن بر سینگار، خدا نا کسر آبسر، خدا اوفتے معاف کرے۔

• بائیل (متی ۲۳: ۳۵؛ لوقا ۱۱: ۵۱؛ یہتوویک ۱۱: ۳؛ ۱۲: ۲۳)

بائیل آوم نامار اسکہ۔ بائیل بھار مزبہی و بند غس اسکہ، او خدا کے سورنا قربانی ئے
تس۔ خدا اوڑان بھار خوش اسکہ، ولے اونا بھلا ایلم قایل اوڑتو ساز کرکہ۔ بند سازنا
وجہ غان قایل بائیل کسے۔

• بروویس

عیسیٰ نا ووی منگ نا وخت آ بروویس پنی آ بندغ یہتوویہ، سائریہ او گیل علاقہ تا
باوشاہ اسکہ (متی ۱۶: ۳؛ ۲: ۱۶)، او اونا کینگ آن پد اونا باوشاہی اونا ہر چار مارٹی بشخ مس۔
اونا اسہ مار کہ اونا پن ہم بروویس اسکہ، او گیل صوبہ نا گورنر اسکہ (لوقا ۱۱: ۳)۔ بندہ
بروویس پغمبر یحییٰ ئے کسے (لوقا ۹: ۱۱-۹)۔ یہتوویک عیسیٰ ئے ہم اونا مون آ پیش
کرکہ (لوقا ۲۳: ۸-۱۲)۔

• بروویس فرقہ (متی ۱۶: ۲۲)

بروویس فرقہ نا بندغاک یہتووی انرہ۔ اوفک روویوتے تو سنگتی کرکہ۔ بندہ خاطر آن
ایلو یہتوویک دافنے آن نفرت کرکہ۔

• پغمبر یسعیہ (متی ۳: ۳؛ شاگرواتا کاریماک ۸: ۳۰)

یسعیہ خدا نا اسہ بھلو پغمبرس اسکہ، او خواجہ عیسیٰ غان تقریباً ہفت صد سال مست
بسوس۔ او بھار پیشن گوبی کریس، کہ خدا نا مقرر کروکا ہمر بروئے، او ہمر معجزہ نشان
ایتوئے۔ اونا کل پیشن گوبیک خواجہ عیسیٰ نازی آپورہ مسر۔

• یوشع (شاگرواتا کاریماک ۴: ۳۵؛ یہتوویک ۴: ۸)

پغمبر موسیٰ نا کینگ آن پد یوشع یہتووی تا رہتا جوڑ مس، اوفتا رہتائی کرے،

او اوفتے خدا نا اقرار کروکا دُغار یعنی کتھان آ دَرے۔ یہتوویک یوشع نا رہنمائی نی دا جاگہ نا رہینگوکا بند غالتے تو جنگ کریر، اوفتے کتار۔ واکان پد یوشع دُغارے بشخ کرے، او یہتودی تا دوا نزوہ قبیلہ غالتے تس، ولے لاوی قوم والتے تتو، اتے کہ واک خُدا نا خدمت کنگ کے وقف کنگا نر۔

• پغمبر یونس (متی ۱۲: ۳۹-۴۱؛ لوقا ۱۱: ۲۹-۳۲)

یونس خُدا نا پغمبر س اسکہ۔ اسے دے س خُدا اوے پارے کہ ”نیقوہ شار آ بنگ، او کنا تلخے کزک“، ولے یونس کشتی ٹی سوار مس او پین جاگہ سے آ بنگ نا اراوہے کرے۔ ہمو دخت آ طوفانس بس، او مخلوق تیر شاغا، یونس نا پن پیش تما۔ مخلوق اوے دیر ٹی بٹے، او اسے بھلوچی س اوے کنگ، او مس دے آن پد مچی اوے خشکی آ خسا۔ واژان پد یونس خُدا نا کلمے منا، او نیقوہ شار آ بٹنا، تبلیخ کرے۔

ہمو بیتاکا فہرست یا لڑوبند کہ بہاز وار استعمال کنندگانے

• خدا ہندن اے

مرقس ۱۰: ۲۷؛ مرقس ۱۲: ۲۹-۳۰؛ لوقا ۶: ۳۵-۳۶؛ یوحنا ۳: ۲۱-۲۳؛ شاگردا
کاریماک ۱۳: ۱۴-۱۵؛ شاگردا کاریماک ۱۷: ۲۲-۳۱؛ رومیو ۱۱: ۳۶-۳۷؛ ۱ تیمتھیس
۱: ۱۷؛ ۱ پترویک ۱۰: ۳۱-۳۰؛ ۱ یوحنا ۳: ۷-۱۲؛ ۱ پتروا ۲۳-۲۵

• خدا نار، یعنی خواجہ عیسیٰ، ہندن اے

۱۔ خواجہ عیسیٰ خدا نار اے

متی ۱۱: ۲۷-۳۰؛ متی ۱۶: ۱۵-۲۱؛ لوقا ۱: ۳۵؛ یوحنا ۵: ۱۹-۲۹؛ یوحنا ۱۳: ۵-۱۱؛
رومیو ۱: ۳-۳؛ گلی ۳: ۵-۳؛ ۱ یوحنا ۲: ۲-۲

۲۔ خدا نار نا بندغ نا شکل آٹ دا دنیا لی یتنگ

متی ۱۸: ۲۵-۲۶؛ لوقا ۱: ۲۶-۳۸؛ لوقا ۲: ۱-۲۱؛ یوحنا ۱: ۱۳؛ ۱ پترویک ۲: ۱۴-۱۸

۳۔ خواجہ عیسیٰ نا بندغائے خوانینگ او بیمارائے جوڑ کنندگ

متی ۳: ۲۳-۲۵؛ متی ۴: ۲۸-۲۹؛ متی ۹: ۳۵-۳۶؛ متی ۱۱: ۱-۶؛ لوقا ۳: ۳۱-۳۳؛
یوحنا ۲۰: ۳۰-۳۱؛ شاگردا کاریماک ۱۰: ۳۶-۳۸

۴۔ عیسیٰ نا ایلو معجزہ غاک

متی ۸: ۱-۱۷؛ متی ۹: ۱۸-۳۵؛ متی ۱۳: ۱۵-۳۶؛ متی ۲۰: ۲۹-۳۳؛
متی ۲۱: ۱۸-۲۲؛ مرقس ۴: ۳۷-۳۷؛ لوقا ۵: ۸-۸؛ لوقا ۷: ۱۱-۱۵

یوختا ۱:۱۱-۲:۱۱؛ یوختا ۱:۹-۴

۵۔ عیسیٰ نا گرفتاری او کسینگ نا ہزا

مقی ۲۶:۳۴-۶۸؛ مقی ۲۷:۱-۲؛ مقی ۲۸:۱۱-۳۱؛ مرقس ۱۳:۳۳-۶۵؛ مرقس

۱۵:۱-۲۰؛ لوقا ۲۲:۳۴-۵۳؛ لوقا ۲۲:۶۳-۴۱؛ لوقا ۲۳:۱-۲۵؛ یوختا ۱:۱۸-۱۳

یوختا ۱۸:۱۹-۲۳؛ یوختا ۱۸:۲۸-۱۶

۶۔ عیسیٰ نا صلیب آ تینگ او کینگ

مقی ۲۷:۳۲-۵۶؛ مرقس ۱۵:۲۱-۳۱؛ لوقا ۲۳:۲۶-۳۹؛ یوختا ۱۹:۱۴-۳۴

۷۔ عیسیٰ نا دفن کینگ

مقی ۲۷:۳۴-۵۶؛ مرقس ۱۵:۳۲-۳۴؛ لوقا ۲۳:۵۰-۵۶؛ یوختا ۱۹:۳۸-۳۲

۸۔ عیسیٰ نا پدی زندہ منگ او ایلوفتا مون آ ظاہر منگ

مقی ۲۸:۱-۲۰؛ مرقس ۱۶:۱-۸؛ لوقا ۲۳:۳۹-۱؛ یوختا ۲۰:۱-۲۱؛ شاگردا

کاریماک ۱:۳-۸؛ شاگردا کاریماک ۱۳:۲۹-۳۹؛ ۱ کرنتھی ۱۵:۳-۸

۹۔ عیسیٰ نا پدی جنت آ پینگ

لوقا ۲۳:۵۰-۵۱؛ شاگردا کاریماک ۱:۹-۱۱؛ ۱فسس ۱:۲۰-۲۳

• خدا نا پاکنگا روح نا طاقت بندن اے

مرقس ۱:۹-۱۱؛ لوقا ۳:۱۶؛ لوقا ۱۲:۱۲؛ یوختا ۴:۳۹؛ یوختا ۱۳:۱۵-۱۴

یوختا ۱۶:۴-۱۵؛ شاگردا کاریماک ۱:۳-۸؛ شاگردا کاریماک ۲:۱۸-۱۱؛ شاگردا

کاریماک ۲: ۳۸-۳۹؛ شاگردانا کاریماک ۳: ۳۱؛ شاگردانا کاریماک ۱۰: ۳۳-۳۸؛ شاگردانا
کاریماک ۱۹: ۱-۴؛ رومیو ۸: ۹-۱۶؛ رومیو ۸: ۲۶-۲۷؛ ۱ کرنتھی ۲: ۹-۱۶؛ ۱ کرنتھی
۱۲: ۱-۱۳؛ گلتی ۵: ۱۶-۱۸؛ گلتی ۵: ۲۲-۲۵؛ افسس ۳: ۳-۴؛ افسس ۶: ۱۴-۱۸؛
۲ پطرس ۱: ۲۰-۲۱؛ ۱ یوحنا ۳: ۱۳؛ ۱ یوحنا ۵: ۸

• خُدا کُل گزاتے جوڑ کرینے

متی ۱۹: ۳؛ شاگردانا کاریماک ۱۳: ۱۵؛ شاگردانا کاریماک ۱۷: ۲۳-۲۶؛ کلتی
۱۵: ۱-۱۶؛ پیش گوئیک ۳: ۱۱

• خُدا ہر گزانا حفاظت کروکا اے

متی ۶: ۲۵-۳۳؛ متی ۱۰: ۲۹-۳۱؛ شاگردانا کاریماک ۱۳: ۱۵-۱۷؛ کلتی ۱: ۱۷

• مخلوق بندن او

۱- ہر بندغ گناہ گار اے

یوحنا ۸: ۴-۹؛ رومیو ۳: ۹-۲۰؛ رومیو ۳: ۲۳؛ رومیو ۵: ۱۲؛ گلتی ۳: ۲۲؛

۱ یوحنا ۸: ۱-۱۰

۲- بندغ گناہ کیک، تو بندن اے

رومیو ۱۸: ۳۲؛ رومیو ۸: ۵-۸؛ افسس ۵: ۳-۵؛ یعقوب ۳: ۱۷

۳- بندغے گناہ تا ہر اغان بچنگ نا ضرورت اے

متی ۱۳: ۳۱-۳۲؛ یوحنا ۳: ۳۶؛ رومیو ۱: ۱۸-۱۹؛ رومیو ۶: ۲۳؛ یہنویک

۱۰: ۲۶-۳۱؛ یہنواہ ۷

• خدا ہمر مخلوقے نجات ایتک

۱۔ خدا گناہ او برائی تے معاف کیک

شاگردا تا کاریماک ۳۱:۵؛ شاگردا تا کاریماک ۳۳:۱۰؛ شاگردا تا کاریماک ۱۸:۲۶؛

افس ۸:۱-۴؛ افس ۳۲:۳؛ کلتی ۱۳:۱-۱۳؛ کلتی ۱۳:۲-۱۳؛ یہتوویک

۱۰-۱۴:۱۰؛ یوحنا ۱۸:۱-۸

۲۔ خدا کلاتے تو محبت کیک او اونا خوش اے کہ بندغاتے بچائے

یوحنا ۱۶:۳؛ رومیو ۸:۵؛ ۱ تیمتھیس ۲:۶-۳؛ ۲ پطرس ۹:۳؛ ۱ یوحنا ۹:۴-۱۰

۳۔ خواجہ عیسیٰ نا کہنگ نا مقصد

متی ۲۶:۲۶-۲۹؛ مرقس ۱۰:۳۵؛ یوحنا ۱۶:۳؛ رومیو ۲۵:۳؛ رومیو ۸:۵-۱۰؛

۱ کرنتھی ۱۵:۳-۴؛ ۲ کرنتھی ۱۹:۵-۲۱؛ افس ۱:۴؛ یہتوویک ۱۱:۹-۱۲؛

یہتوویک ۲۸:۹؛ ۱ پطرس ۲۳:۲-۲۵؛ ۱ یوحنا ۶:۱-۴؛ ۱ یوحنا ۲:۲؛ پیشن

گوبیک ۸:۵-۱۰؛ پیشن گوبیک ۱۳:۴-۱۴

۴۔ خدا ایمان تجوکاتے پاک صاف کرینے

شاگردا تا کاریماک ۳۸:۱۳-۳۹؛ رومیو ۱۶:۱-۱۴؛ رومیو ۲۱:۳-۲۶؛ رومیو ۱:۵-۱۰؛

۱۸:۵-۱۹؛ کلتی ۱۶:۲؛ کلتی ۲۰:۲؛ کلتی ۹:۳-۹؛ طلس ۳:۴

۵۔ خدا ایمان تجوکاتے پسکن دُول نا زندگی ئے ایتک

یوحنا ۱۶:۱-۱۶؛ یوحنا ۱۰:۱۰-۱۰؛ یوحنا ۱۱:۲۵-۲۶؛ یوحنا ۱۳:۶؛ یوحنا ۲۰:۳۱؛

رومیو ۵:۶-۱۴؛ ۲ کرنتھی ۱۴:۵؛ کلتی ۳:۱-۳؛ طلس ۳:۳-۴

۶۔ خدا ایمان تجھو کاتے تینا چناتے آن بار چانک

یوحنّا ۱: ۱۲-۱۳؛ رومیو ۸: ۱۳-۱۴؛ گتھی ۳: ۶-۷؛ یہتوویک ۱۲: ۵-۱۱؛

۱ یوحنّا ۳: ۱-۳

• نئے آنت کروئی اے آرا وخت آن چان کہ خدا ننا بچائو کا اے

۱۔ نں گناہ کنگے یدہ کین

متی ۳: ۱۴؛ لوقا ۱۳: ۵-۵؛ لوقا ۱۵: ۱-۳۲؛ لوقا ۲۳: ۳۵-۳۷؛ شاگردا

کاریماک ۲: ۳۷-۳۰؛ شاگردا کاریماک ۳: ۱۹-۲۰؛ شاگردا کاریماک ۲۶: ۱۹-۲۰؛

۲ پطرس ۳: ۹

۲۔ نں ایمان تخین کہ خواہ عیسی ننا بچائو کا یعنی نجات تروکا اے

یوحنّا ۱: ۱۲؛ یوحنّا ۳: ۱۵-۱۸؛ یوحنّا ۱۳: ۶؛ یوحنّا ۲۰: ۳۱؛ شاگردا کاریماک

۱۶: ۳۰-۳۱؛ رومیو ۱۰: ۹-۱۰؛ گتھی ۲: ۱۶؛ آفسس ۲: ۸-۹

۳۔ نں مقدسنگا بابیلے خوانین، او چان کہ خدا نئے آن آنت خوئک

متی ۵: ۱۴-۲۰؛ یوحنّا ۸: ۳۱-۳۲؛ رومیو ۱۵: ۳؛ ۱ تیمتھیس ۳: ۱۳؛ ۲ تیمتھیس

۳: ۱۴-۱۵؛ یہتوویک ۳: ۱۲؛ ۲ پطرس ۱: ۱۹-۲۱

۴۔ نں پاک صاف منگ نا بے شولائن

متی ۲۸: ۱۸-۲۰؛ یوحنّا ۳: ۲۲؛ شاگردا کاریماک ۲: ۳۷-۳۲؛ شاگردا

کاریماک ۸: ۱۲؛ شاگردا کاریماک ۱۰: ۳۳-۳۸؛ شاگردا کاریماک ۱۶: ۳۱-۳۳؛

رومیو ۶: ۱-۵؛ ۱ پطرس ۳: ۲۰-۲۲

۵۔ نن ایلو عیسیٰ تے تو ملینہ

مٹی ۱۸:۱۹-۲۰؛ شاگرداں کاریماک ۲:۳۱-۳۴؛ رومیو ۱۲:۳-۸؛ گلتی

۳:۱۵-۱۷؛ یہودیک ۱۰:۲۳-۲۵

۶۔ نن ایلو عیسیٰ تے تو ملینہ او عیسیٰ نا آخری وار آن بار کینہ

مٹی ۲۶:۲۶-۳۰؛ مرقس ۱۳:۲۲-۲۶؛ لوقا ۲۲:۱۳-۲۰؛ ۱ کر تھی ۱۰:۱۳-۲۲؛

۱ کر تھی ۱۱:۱۷-۲۳

• نن عیسائیک بندن تینا زندگی ئے گدر یغینہ

۱۔ نن خدا نا حکماتے منینہ او خواجہ عیسیٰ ئے تینا رہنما چانہ

یوحنا ۱۳:۲۱-۲۳؛ ۱ پطرس ۱:۱۶-۱۸؛ ۱ یوحنا ۲:۳-۸؛ ۱ یوحنا ۳:۲۲-۲۳

۲۔ نن خدا او کل بند غاتے تو محبت کینہ

مٹی ۵:۳۳-۳۸؛ مرقس ۱۲:۲۸-۳۳؛ لوقا ۱۰:۲۵-۳۷؛ یوحنا ۱۳:۳۳-۳۵؛ یوحنا

۱۵:۱۲-۱۷؛ رومیو ۱۳:۸-۱۰؛ ۱ کر تھی ۱۳:۱-۳؛ ۱ یوحنا ۳:۱۱-۱۸؛ ۱ یوحنا ۴:۷-۲۱

۳۔ نن خواجہ عیسیٰ غان بار عمل کینہ

یوحنا ۱۳:۳۳-۳۵؛ یوحنا ۱۳:۲۶-۲۸؛ رومیو ۱۲:۹-۱۳؛ گلتی ۵:۲۲-۲۶؛

گلتی ۳:۱۷-۱۸؛ ۱ تھسلو ۵:۱۶-۱۸

• نن عبادت کینہ

۱۔ نن ہمر دعا کین

مٹی ۶:۵-۱۳؛ مٹی ۱۸:۱۹-۲۰؛ مرقس ۱۱:۲۳-۲۵؛ لوقا ۱۱:۱-۱۳؛ لوقا ۱۸:۱-۸؛

یوختا ۱۶:۲۳-۲۶؛ رویو ۸:۲۶-۲۷؛ افس ۶:۱۸؛ فلی ۳:۷-۷؛ ۱ تھسلنیک ۵:۱۷؛
۱ تیمتھیس ۲:۱-۳؛ یہیوویک ۳:۱۶؛ یعقوب ۱:۵-۸؛ یعقوب ۵:۱۳-۱۸

۲۔ وعا کنگ نا مثالاک

متی ۱۹:۱۳-۱۵؛ لوقا ۶:۱۲؛ لوقا ۲۲:۳۲؛ لوقا ۲۲:۳۶-۳۹؛ یوختا ۱۷:۱-۲۶؛
شاگردا کاریماک ۳:۲۳-۳۱؛ شاگردا کاریماک ۲۰:۳۶؛ رویو ۱۵:۳۰-۳۳؛
۲ کر تھی ۱۲:۷-۱۱؛ افس ۱:۱۵-۲۰؛ افس ۳:۱۳-۲۱؛ کتی ۱:۹-۲۱؛
۲ تھسلنیک ۳:۱-۵

• نن خدا نا شرے آوا کینہ

یوختا ۶:۱۱؛ افس ۵:۲۰؛ فلی ۳:۷-۷؛ کتی ۳:۱۷؛ ۱ تھسلنیک ۵:۱۸؛
۱ تیمتھیس ۳:۳-۵

• نن ایلوفتا مدتے کینہ

متی ۶:۱-۳؛ متی ۷:۱۲؛ متی ۲۵:۳۱-۳۶؛ لوقا ۱۰:۱۱؛ شاگردا کاریماک
۲۰:۳۵؛ ۱ کر تھی ۱۰:۲۳؛ ۲ کر تھی ۸:۱۵-۱۵؛ ۲ کر تھی ۹:۱۵-۱۵؛ یہیوویک
۱۳:۱-۳؛ یعقوب ۲:۱۵-۱۷؛ ۱ یوختا ۳:۱۶-۱۸

• نن تینے کم عزت والا چانہ

متی ۱۸:۱-۵؛ لوقا ۷:۱۱؛ لوقا ۹:۱۳؛ فلی ۲:۳-۱۱؛ یعقوب
۳:۱۰-۱۰؛ ۱ پطرس ۵:۵-۷

• نن دولت او مال مڈی خُوابنہ

متی ۱۹:۶-۳۳؛ لوقا ۱۲:۱۳-۲۱؛ ۱ تیمتھیس ۶:۶-۱۰؛ یعقوب ۲:۱-۹؛

یعقوب ۵:۱-۶

• نن کوشتے کینہ کہ عدالت ٹی پیش مَن

متی ۲۵:۵-۲۶؛ متی ۳۸:۵-۳۲؛ متی ۱۸:۱۵-۱۷؛ رومیو ۱۲:۱۳-۲۱؛

۱ کر تھی ۶:۱-۸

• نن حکومتی آ بند غالتے عزت استینہ

متی ۲۲:۱۵-۲۲؛ شاگردا کاریماک ۲۷:۵-۲۹؛ رومیو ۱۳:۱-۷؛ ۱ تیمتھیس

۲:۱-۳؛ طلس ۳:۱؛ ۱ پطرس ۲:۱۳-۱۷

• نن بتاتا عباوتے کپنہ

متی ۱۰:۳؛ شاگردا کاریماک ۱۷:۲۲-۳۱؛ ۱ کر تھی ۸:۱-۱۳؛ پیشن

گویک ۲۲:۱۵

• نن سادارتا قربانی تَفنہ

متی ۹:۱۳؛ مرقس ۱۲:۳۳؛ رومیو ۱۲:۱؛ یہوویک ۹:۶-۱۰-۱۸؛

• نن زنا کپنہ

متی ۲۷:۵-۳۰؛ ۱ کر تھی ۵:۹-۱۱؛ ۱ کر تھی ۶:۹-۲۰؛ افسس ۵:۳؛

۱ تھسلونیک ۳:۱-۸؛ یہوویک ۱۳:۲

• نن نشہ کپنہ

روپیو ۱۳:۱۳: ۱ کر تھی ۱۱:۵: ۱ کر تھی ۱۱:۹:۶: گتھی ۵:۱۹-۲۱: افس-
۱۸:۵: طلس ۱: ۴: ۱ پطرس ۳:۵-

• عیسائیک بندن او

۱- عیسائیک بندن او

مقی ۱۶:۱۳-۲۰: شاگردا تا کاریماک ۲:۳۱-۳۲: روپیو ۱۲:۸-۳: ۱ کر تھی
۱۲:۱۲-۳۰: افس- ۲:۱۹-۲۲: افس- ۳:۱۶-۱۷: یہودییک ۱۰:۲۳-۲۵:
۱ پطرس ۲:۳-۱۰-

۲- گچین کرو کا عیسائی معتبر اک بندن او

شاگردا تا کاریماک ۶:۱-۶: ۶: شاگردا تا کاریماک ۱۳:۲۳: ۱ تہمتھیس
۱۳:۱-۱۳: طلس ۱: ۵:۹-

۳- عیسائی معتبر اک بندن رہینگیر

لوقا ۲۲:۲۴-۲۴: شاگردا تا کاریماک ۲۰:۱۴-۳۵: ۱ تہمتھیس ۲:۱۲-۱۳:
۱ تہمتھیس ۳:۱۶-۱۶: ۲ تہمتھیس ۲:۲۶-۱۰: ۲ تہمتھیس ۳:۱۰-۵: طلس-
۸:۴-۸: ۱ پطرس ۵:۱-۳-

۴- نن تینا معتبر اتے عزت ایتینہ

۱ کر تھی ۹:۱۳: ۱ تہمتھیس ۵:۱۲-۱۳: ۱ تہمتھیس ۵:۱۴-۲۲: یہودییک ۱۳:۴:
یہودییک ۱۳:۱۴-

• خاوت ہندن اے

۱۔ آریغ او زائفہ ہندن او

مقی ۱۹-۶-۳: ۱ کر تھی ۱۶-۱-۴: ۱فس ۲۱-۳۳: ۳ کتی ۱۸-۱۹: ۱ طس
۲-۳: ۵: ۱ پطرس ۱۳-۴: ۱

۲۔ چناک ہندن او

مقی ۱۵-۶-۳: ۱ لوقا ۲: ۵۱: ۱فس ۶-۱-۳: ۳ کتی ۲۰-۳: ۱ تھیس
۱ تھیس ۵: ۸: ۱ پطرس ۱۲-۴: ۱۱

۳۔ لمہ باوہ غاک ہندن او

۱فس ۶-۳: ۳ کتی ۲۱-۳: ۱ تھیس ۳-۴: ۵

۴۔ جنوزاناک ہندن او

شاگردا کاریماک ۱: ۶: ۱ رویم ۴-۲-۳: ۱ کر تھی ۴۹-۳۰: ۱ تھیس
۳-۱۶: ۱ یعقوب ۲۴: ۵

۵۔ نن طلاق یفنہ او طلاق خواپنہ

مقی ۵-۳۱-۳۲: ۱ مقی ۱۹-۳-۹: ۱ لوقا ۱۶-۱۸: ۱ رویم ۴-۲-۳: ۱ کر تھی ۴-۱۰-۱۶

• عیسائی تے اکثر پریشانی او مصیبت بریک

۱۔ عیسائیک تکلیف او مصیبت تے سہنگ کے تیار مریر

مقی ۵-۱۰-۱۲: ۱ مرقس ۱۳-۹-۱۳: ۱ لوقا ۱۲-۹: ۱ رویم ۱۲-۱۳: ۱ رویم
۱۲-۱۴: ۲ کر تھی ۱-۳-۴: ۲ کر تھی ۳-۱۶-۱۸: ۲ تھیس ۱-۴-۸:

یہوویک ۱۰:۳۹-۳۲:۱ یعقوب ۱:۲-۳:۱ پطرس ۲:۱۹-۲۱:۱ پطرس

۱۰:۸-۵ پطرس ۱۹:۱۲-۳

۲۔ عیسائی موت آن خولینس

یوحنا ۶:۳۹-۳۰:۱ یوحنا ۱۳:۱۰-۳:۱ رومیو ۸:۳۸-۳۹:۱ کر تھی ۱۵:۱۲-۵۸:۲ کر تھی

۱۰:۱-۱۰:۵ تھسلونیک ۱:۱۸-۱۳:۳ یہوویک ۲:۱۵-۱۳:۲ پیشن گوویک ۲۱:۱-۳

۳۔ خدا عیسائی تادت کنگ کے خُک اے

متی ۲۸:۱۹-۲۰:۱ یوحنا ۱۳:۱۶-۲۳:۱ رومیو ۸:۳۵-۳۹:۱ افس ۳:۱۹-۱۶:۱

فلپی ۳:۱۳:۳ یہوویک ۱۳:۵-۶

۴۔ شیطان کوشنے کیک کہ عیسائی تے نُسخان ایتے

لوقا ۱۳:۱-۱۳:۱۳ یوحنا ۸:۳۲-۳۳:۲ کر تھی ۱۱:۱۵-۱۳:۲ تھسلونیک ۲:۱۲-۸:۲

۱ پطرس ۵:۹-۸:۵ پیشن گوویک ۱۲:۴-۱۲

۵۔ خدا عیسائی تے طاقت ایتک کہ شیطان ریفنگ کپ تہ، او مصیبتا تے سہنگ کیر

متی ۱۱:۱-۱۱:۳ متی ۶:۱۳:۱ رومیو ۸:۳۱-۳۹:۱ کر تھی ۱۰:۱۲-۱۳:۲ کر تھی

۱۲:۴-۱۱:۱۱ افس ۶:۱۰-۱۸:۲ تھسلونیک ۳:۳:۲ تھتھیس ۱:۸-۴:۱ یہوویک

۳:۱۶-۱۳:۳ یعقوب ۳:۴:۱ پطرس ۵:۸-۱۱:۱ یوحنا ۳:۱۵-۳:۳ پیشن گوویک ۱۲:۴-۱۲

۶۔ خدا اکثر بیمارا تے شفا ایتک

متی ۲۳:۳-۲۵:۱۱ متی ۱۱:۵-۲:۵ شاگردا تہ کاریماک ۳:۱-۶:۱ شاگردا تہ کاریماک

۸:۳-۳:۸ شاگردا تہ کاریماک ۲۸:۸-۹:۹ یعقوب ۵:۱۳-۱۵

• مون آنت مروئے؟

۱۔ خواجہ عیسیٰ پدی ڈغار آ بروئے

متی ۲۳:۲۹-۲۴:۳۳؛ یوحنا ۱۳:۱-۳:۳؛ شاگردانا کاریماک ۱:۱۱-۱۰:۱؛ تھسلنیکے ۱:۱۱-۹:۱؛ ۱:۱۱-۹:۱؛ تھسلنیکے ۲:۱۱:۵-۱۳:۳؛ ۲: تھسلنیکے ۲:۳-۱:۲؛ ۲: پطرس ۱:۱۸-۱:۳؛ ۱: یوحنا ۳:۱-۳:۳؛ پیشن گوہیک ۱۳-۱۲:۲۲

۲۔ خُدا خواجہ عیسیٰ نا ذریعہ اٹ بندغاتا فیصلہ کرے

متی ۲۱:۲۳-۲۳:۱۶؛ ۲۴:۲۴-۲۵:۳۶؛ یوحنا ۳:۱۸-۲۱:۲۱؛ رومیو ۱:۱۱-۱:۲؛ ۲: کر تھقی ۵:۹-۱۰:۱؛ ۲: تھسلنیکے ۱:۱۰-۵:۱؛ یہودییک ۹:۲۴-۲۸:۲۸؛ پیشن گوہیک ۱۰:۲۶-۳۱:۱۵

۳۔ ارافک ایمان تچانو جنت آ کارہ

لوقا ۱۲:۳۲-۳۳:۱۳؛ یوحنا ۱۳:۱-۳:۳؛ ۲: کر تھقی ۵:۱۵-۸:۱؛ ۱: ۲۳:۱؛ پطرس ۱:۵-۳:۱؛ پیشن گوہیک ۳:۱۱-۱:۲۱؛ پیشن گوہیک ۲۱:۲۲-۲۲:۲۲؛ ۵:۱۳-۱۵

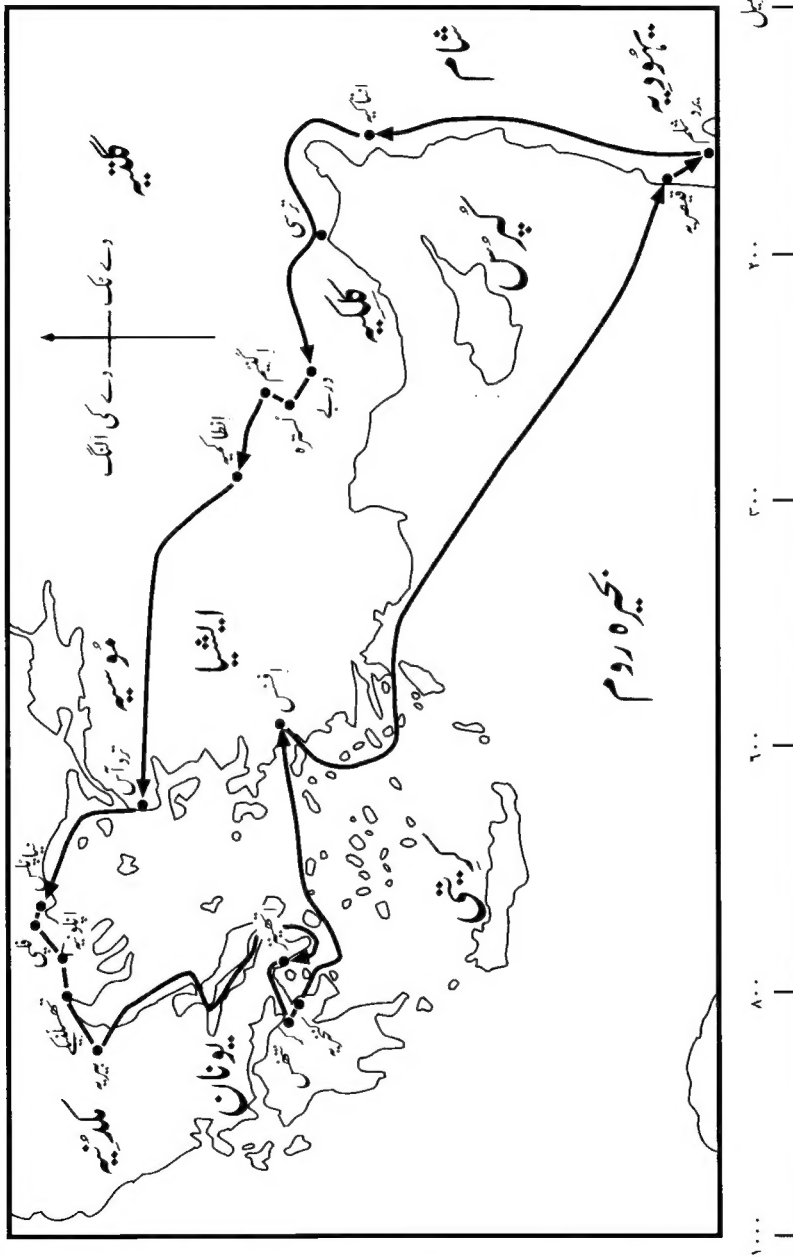
۴۔ ارافک ایمان تچنتو ہمیشہ کے دوزخ آ کارہ

متی ۲۸:۱۰-۳۱:۱۳؛ ۳۲:۳۲-۳۳:۱۳؛ ۳۴:۳۴-۳۵:۵۰؛ متی ۲۵:۳۱-۲۶:۲۶؛ ۲: تھسلنیکے ۱:۹؛ پیشن گوہیک ۲۰:۱۰-۱۵:۱۵؛ پیشن گوہیک ۲۱:۸

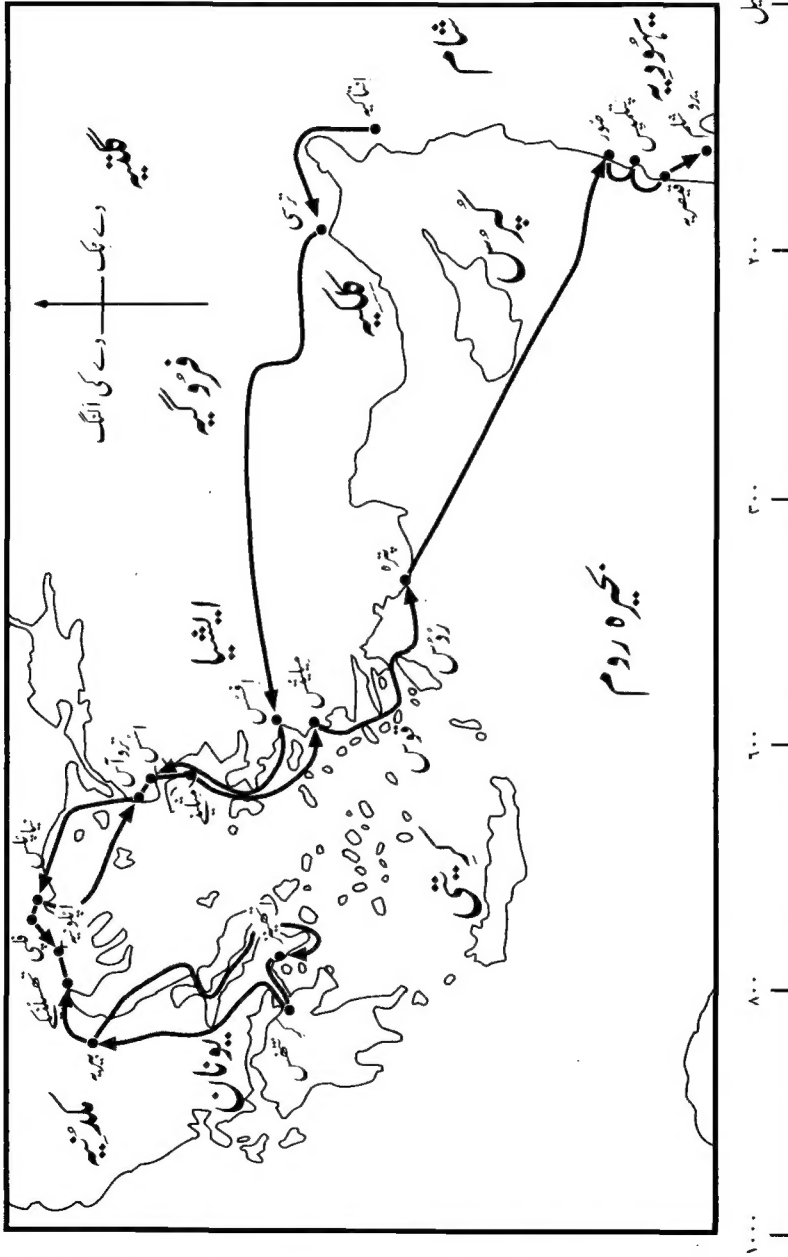

پولس نارٹ میکو چکر (شاگرد ااتا کاریماک ۱۵:۳۰-۱۸:۲۲)

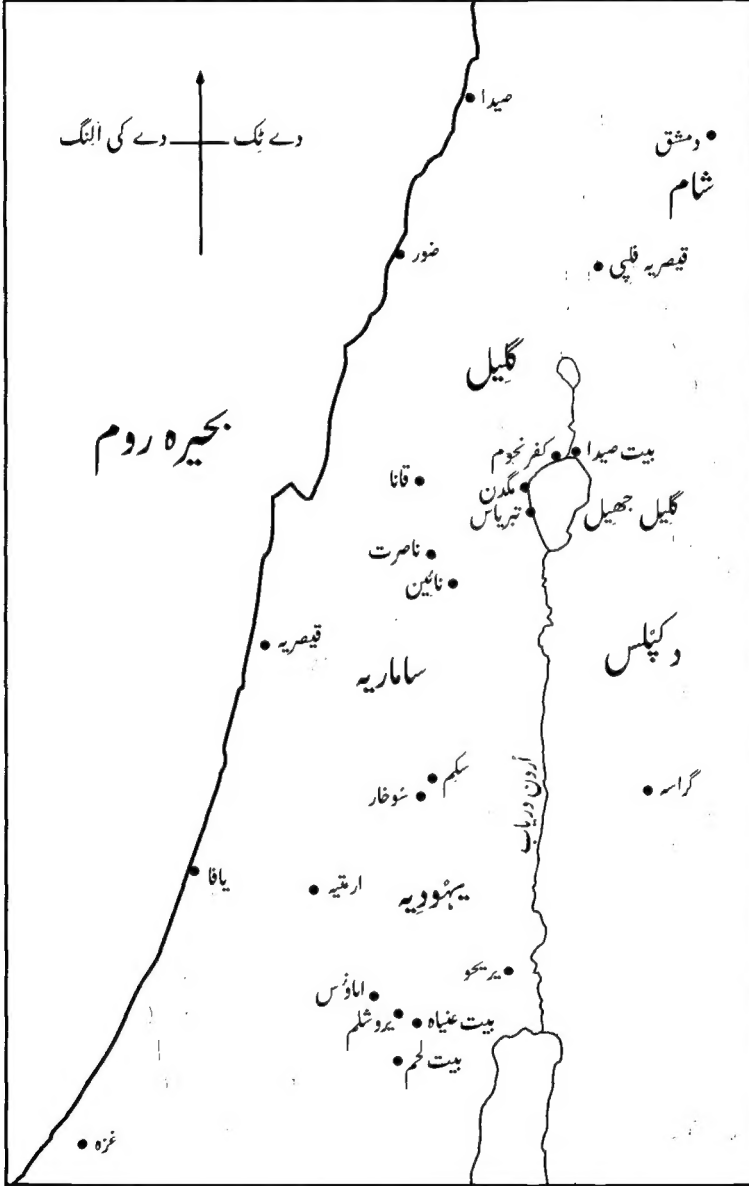

پولس نامٹ میکو چکر (شاگردا تا کاریماک ۱۸: ۲۳-۲۱: ۱۴)

ہمو علاقہ نا نقشہ کہ یہودیہ عیسیٰ نا دور آٹ اوڑے رہینگار

۱۰۰ ۸۰ ۶۰ ۴۰ ۲۰ میل